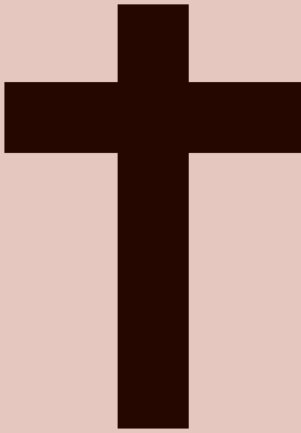

God-are Jögoru
I'oho

The New Testament in the Omie language of Papua New Guinea

God-are Jögoru I'oho
The New Testament in the Omie language of Papua New
Guinea

Nupela Testamen long tokples Omie long Niugini

copyright © 1991 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Ömie (Omie)

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-10-23

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 9 Oct 2020
a68769b4-6180-5825-a17e-676d8f6a7efa

Contents

FRT	1
MATTHEW	3
MARK	72
LUKE	116
JOHN	191
ACTS	242
ROMANS	313
1 CORINTHIANS	346
2 CORINTHIANS	378
GALATIANS	399
EPHESIANS	412
PHILIPPIANS	423
COLOSSIANS	431
1 THESSALONIANS	438
2 THESSALONIANS	445
1 TIMOTHY	449
2 TIMOTHY	458
TITUS	465
PHILEMON	469
HEBREWS	471
JAMES	496
1 PETER	504
2 PETER	513
1 JOHN	519
2 JOHN	527
3 JOHN	528
JUDE	529
REVELATION	532
Read the New Testament	567

God-are Jögoru I'oho

The New Testament in the Omie language of Papua New Guinea

Nupela Testamen long tokples Omie long Niugini

God-are Jögoru I'oho

The New Testament in the Omie language of Papua New Guinea
[aom]

Translation: © 1991 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Print publication, 1991 by Bible League International

Web version
2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.
www.Wycliffe.org

<http://pngscriptures.org>

www.ScriptureEarth.org

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons license (Attribution-Noncommercial-No Derivative Works).
<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0>

Your are free to share — to copy, distribute and transmit the text under the following conditions:

- **Attribution.** You must attribute the work to *Wycliffe Bible Translators* (but not in any way that suggests that they endorse you or your use of the work).
- **Noncommercial.** You may not use this work for commercial purposes.
- **No Derivative Works.** You may not alter, transform, or build upon this work.
- **In addition,** you have permission to port the text to different file formats, as long as you don't change any of the text or punctuation of the Bible.

Notice — For any reuse or distribution, you must make clear to others the license terms of this work.

Tok Orait

Dispela Buk Baibel i kam wantaim tok orait na lo bilong Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivative Works license. Em i tok olsem **yu ken givim kopi long narepela manmeri.** Yu ken wokim kopi na givim long husat i laikim. Tasol, yu mas tok klia dispela samting i kam long <http://tokplesbaibel.org>. Yu no ken kisim mani na salim dispela. **Yu mas givim nating.** Na tu, **yu no ken senisim Tok.**

Ol piksa i kam wantim ol Baibel na narapela buk i stap long dispela sait i gat tok orait long usim wantaim dispela samting tasol. Sapos yu laik narapela tok orait, yu mas askim husat i papa bilong copyright long dispela ol piksa. Sapos yu laik stretim samting i no orait long dispela tok orait, stretim tok, salim Buk Baibel, o tainim Tok bilong God long nupela tok ples, yu ken **askim mipela.**

Olgeta tok orait na lo long tok ples English i stap long <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/legalcode>.

Sapos yu gat askim long dispela, **plis askim mipela.**

God-are Jögoru I'oho

MATTHEW

Iesuare hijo miono'o jiobe rovade jöhoje.

¹ Aveho Iesu Keriso-are hijo miono'o jiobe rovade jöhoje. Iesu hu David-are uje jiadeje. David hu Abraham-are uje jiadeje.

² Abraham hu Isaac-are vavue jiadeje. Isaac hu Jacob-are vavue jiadeje. Jacob hu Judah-are o Judah-are ö ömo'ömo jabesi vavue jiadeje. ³ Judah hu Perez o Zerah-mesi vavue jiadeje. Jabesi vëmoho Tamar jiadeje. Röhu Perez hu Hezron-are vavue jiadeje. Hezron hu Ram-are vavue jiadeje. ⁴ Ram hu Amminadab-are vavue jiadeje. Amminadab hu Nahshon-are vavue jiadeje. Nahshon hu Salmon-are vavue jiadeje. ⁵ Salmon hu Boaz-are vavue jiadeje. Boaz-are vëmoho Rahab jiadeje. Röhu Boaz hu Obed-are vavue jiadeje. Obed-are vëmoho Ruth jiadeje. Röhu Obed hu Jesse-are vavue jiadeje. ⁶ Jesse hu a böröme David-are vavue jiadeje.

David hu Solomon-are vavue jiadeje. Solomon-are vëmoho Uriah-are dorue jiadeje. ⁷ Röhu Solomon hu Rehoboam-are vavue jiadeje. Rehoboam hu Abijah-are vavue jiadeje. Abijah hu Asa-are vavue jiadeje. ⁸ Asa hu Jehoshaphat-are vavue jiadeje. Jehoshaphat hu Joram-are vavue jiadeje. Joram hu Uzziah-are vavue jiadeje. ⁹ Uzziah hu Jotham-are vavue jiadeje. Jotham hu Ahaz-are vavue jiadeje. Ahaz hu Hezekiah-are vavue jiadeje. ¹⁰ Hezekiah hu Manasseh-are vavue jiadeje. Manasseh hu Amon-are vavue jiadeje. Amon hu Josiah-are vavue jiadeje. ¹¹ Josiah hu Jechoniah-are o hesi ö ömo'ömo jabesi vavue jiadeje. Evare majare Babylon rajohuro muorovo'i rueromo Israel rajoho tövëvoromo ujuoho va'oromo Babylon rëmারেje.

¹² Tövëvo ujuoho va'oromo Babylon rëmære maja hesi ijore evare Jechoniah hu Shealtiel-are vavue jiadeje. Shealtiel hu Zerubbabel-are vavue jiadeje. ¹³ Zerubbabel hu Abiud-are vavue jiadeje. Abiud hu Eliakim-are vavue jiadeje. Eliakim hu Azor-are vavue jiadeje. ¹⁴ Azor hu Zadok-are vavue jiadeje. Zadok hu Achim-are vavue jiadeje. Achim hu Eliud-are vavue jiadeje. ¹⁵ Eliud hu Eleazar-are vavue jiadeje. Eleazar hu Matthan-are vavue jiadeje. Matthan hu Jacob-are vavue jiadeje. ¹⁶ Jacob hu Joseph-are vavue jiadeje. Joseph hu Mary-are barue jiadeje. Mary hu Iesuare vëme jiadeje. Iesuare jöho uvarueje: Böröme namiromo ajamuaje aho höjo.

¹⁷ Iesuare hijo miono'o ho ëhi jiobe rovadeje. Abraham bëhoho jioromo hesi ujo ömo'ömo jiobe rovadoho ro David-arire ë vituoho jioromo bëhoho'u ujuhu'o aho'obëhe 14 jiadeje. O David bëhoho jioromo hesi ujo ömo'ömo jiobe rovadoho ro Israel rajo tövëvoromo Babylon ujuoho va'are majare ë vituoho jioromo bëhoho'u ujuhu'o aho'obëhe 14 jiadeje. O Israel rajo tövëvoromo ujuoho va'are majare jioromo ujo ömo'ömo jiobe ruejuvo böröme namiromo ajamuaje a rahade majare ë vituoho jioromo ujo aho'obëhe 14 jiadeje.

Iesu rahade jöhoje.

¹⁸ Röhu Iesu Keriso rahadoho aviëhije. Hesi vëme Mary'o Joseph'o masurovo'iröhëro uarovoromo arijareje. Bogo masurovoromo gemuoroho arijë'e Mary-ro gavadeje God-are Aru'ahohuro uje bojamijë'ëro hu dë'e jiamu. ¹⁹ Hesi aemo'aeme Joseph-ro gavade hu dë'e jiamu gagorovo jögoru ejaje aëro jïë'ëro Mary nugö'ö'i uehorovadeje. Röhu Mary a nunire javoji

bojami'iröhoho bijönimamu uvadeje: Iae na saginiëri ëhi ëtejëjo. ²⁰ Ëhi uehorovojuvo nia'ovoro gavadeje Badare aneraëro rueromo uavavamu: David-are hije Joseph jaehu Mary masu'iranoho nadi juhuonivonëjo. Ëhesi bëhoho bogo aho ujoho bojami'i hesi God-are Aru'ahëro bojamamu dë'iraiejë'e höjo. ²¹ Harihoho rahego hesi ihoho Iesu jumuvonëjo rabëni huro hesi aribövi jabesi sisëho mu'uvëhoromo maro rëmo'ië'e jiaje.

²² Röhu ë mue aho'o rovade hesi bëhoho ëhuro Badahu hesi jö majëhijaje a uavamu jajivadëhi ëhi jioröhego. ²³ Jajivoromo ëhi uvadeje: Aboridohuro dë'iraeromo harihe raho'a'ajëjo. Raho'iramu aëro hesi ihoho Emmanuel jumuvo'aruëjo. Emmanuel ë iho hesi bëhoho God-hu no'o jiaje jöhoje.

²⁴ Amo Joseph-ro niavë'ëro ri'öromo Badare anera hesi jöho ejahoromo hesi magonahoho masuvadeje. ²⁵ Masuromo röhu bogo hu'o'oho gemuoroho niavadeje u'emu harihoho rahego niavo'iröhëro. Amo harihoho rahamu Iesu jumuvadeje.

2

Sa'a gö rajo ariböviehu Iesu rajahi'i rovare jöhoje.

¹ Iae Iesu Bethlehem amore Judea sa'are ë rahadeje Herod sa'a a böröme jiadevare. Rahamu iae jiji adaho'amarue a masijohuro aruhe sa'a göre jioromo rovaroho ro Jerusalem amore suorovareje. ² Suorovoromo üevareje: Jew rajo jemesi sa'a a böröme jioröhego rahade aharihoho dinö'e höjo. No aruhe sa'a göre raromoromo gavare hesi jijoho rojomamu garomo hu rajahi'i rovare höjo. ³ Ëjöho heromo Herod sa'a a börömohuro dë sisë'rëromo uehore gö gö baejadeje Jerusalem amo rajo a ioro'iorohu'o. ⁴ Uehore gö gö baeromo huro Jew rajo priest masijohu'o jabesi jögoru öri röjëhijarue ariböviohu'o üevamu gemuoro gagovoruomadeje. Gagovamu üevadeje: Böröme namiro mo ajëmi'iröhe aho hu dinö'e raho'a'ajëjo. ⁵ Uavareje: Bethlehem amore Judea sa'are ë raho'a'ajëjo. Mami'e jö God-aro baeromo majëhinövade ahuro ëhi jajivoromo uvë'e höjo:

⁶ Bethlehem ja Judea sa'are javajoho Judea sa'are a masijo jabesi nuniroho jasi ihoho bogo bise'oho jio'a'ajëjo. Jasirire jioromo a böröme rue'a'ajëjo. Rueromo nasi aribövie Israel rajoho muebejëvo'ajëjo.

⁷ Ëhi majahijamu hegorovo Herod-ro ë sa'a gö rajo a masijohuro ruejoro saginiëri jöe nugö'öromo üevadeje: Ëjjijoho maja raburo aevoromo rojomamu gavarije höjo. Nadi ruëroho numëroho ue'i majaho ma-gemu uevego na hejëjo. ⁸ Majaho uavamu henugoromo üevadeje: Rue Bethlehem amoro va'irarijoho aharihoho avoho nahobe jijihorëjo. Birohgoro rueromo dinö'e jiajoho uerego na he'iröjo na'o ë va'oromo hu rajahi'irode. ⁹ Ëhi üevamu hegoro va'areje. Örire va'ihö gavareje mami'e ruhe sa'a göre gavare jije gemuoho jabesi nuninö urimo va'amu. Jijohuro urimo va'adoho va'o aharihehu hijajire ë hesi simano bure namijadeje. ¹⁰ Namijamu ganugoromo bogo bise'o vadu'oho nimorohareje. ¹¹ Nimorohoromo ë osare rumo va'oromo gavareje aharihoho hesi vëme Mary'o ë hijamu. Garomo sa'are ague aho raromoromo hu rajahijareje. Rajahiromo inömo inömo jiovoromo suvuore bamahareje. Gold o ridi'e inöme niö'i göho frankincense göho myrrh ëhi i'imamareje.

12 I'imamël'ëro nia'ovonö'le hejare God-ro uëvamu: Bogave Herod-are öriroho vuonorö'ö va'irarijê uëvamu hegorovo vuonorö'öromo öri gönö jabesi sa'are va'areje.

Joseph-hu Mary'o Iesu'o hu'iraejëvoromo ju'ebiro mo Egypt sa'are va'are jöhoje.

13 Va'amu Joseph-ro nia'ovoro gavadeje Badare aneraëro rovamu. Aneraëro rueromo uavavamu: Ri'ö aharihohu'o hesi vëmohu'o hu'iraejëvoromo ju'ebiro mo Egypt sa'aro va'êjo. Va'o êhuro jionêjo hujeji naro uavego rue'irane ë hesi bëhoho Herod-ro aharihoho ano'i naho'iê'le jiaje. 14 Èhi uavamu hegorovo Joseph-ro ri'öromo jabumê hu'iraejëvoromo vahi'e ë amoho vuonugo'i Egypt va'adeje. 15 Egypt va'oromo ë hijuvo hejade uavavamu: Herod guomê'le hõ uavamu hegoro rovadeje. Êmue aho'o rovade hesi bëhoho urimê'i Badahu uavamu hesi jö majëhinövade aehu jajivadëhi ëhi jioröhego. Badahu uavade jöho hesi surire jajivoromo ëhi uvê'eje: Nasi Harihoho uvamu Egypt jioromo rovê'e hõjo.

Asisö'o inino bijuëmارة jöhoje.

16 Èhi ë'areje röhu ë hesi urimoho Herod-ro gavade sa'a gö rajo masijoho bogo vejö'oho rueruomamu gagorovo uvadeje: Sareremijare höromo dë vörönimo avohadeje. Dë vörönimamu hesi aribövioho jöe bojëmiromo uëvadeje: Bethlehem-nö va'oromo asisö'o ininoho aho'o bijuëmorêjo. Magonahoho nadi vadune niö'i iosiramê'loho nadi a'i asisö'o ioro'ioroho aho'o bijuëmo barêrêjo. Mami'e sa'a gö rajohuro jije rojomamu gavare majaho uavamu hejê'ëro êhuni vadune niö'i bogo iosiramijê'le asisö'oho bijuëmoröhego uëvadeje. Uëvamu iae va'oromo bijuëmoruomadeje. 17 Bijuëmamu êhuro mami'e jö God-aro baeromo majëhinövade ae Jeremiah-hu uëvadëhi ëhi jiadeje. 18 Jeremiah-ro ëhi uëvadeje:

No hejaruêjo Ramah amore uvavo'ego.

Hara'uoromo nivavo'ego.

Rachel-ro hesi ujo ömo'ömhuni nivavajêjo.

Hesi ujoho barêjahê'l'ëro aehu sanuamaruoho bogo ejajêjo.

Iesumêhu Egypt jioromo vuonorö'ö rovere jöhoje.

19 Herod guomamu Joseph-ro Egypt hiromo nia'ovo'iraeromo gavadeje Badare aneraëro rueromo 20 uavamu: Ri'öromo aharihohu'o hesi vëmohu'o hu'irae ömëvoromo Israel sa'aro vuonorö'ö va'êjo aharihu ano'i uehorovare aribövioho mami'e vuovê'le jiaje. 21 Èhi majahijamu hegorovo Joseph-ro ri'öromo aharihohu'o vëmohu'o hu'irae ömëvoromo Israel sa'are vuonorö'ö rovadeje.

22 Rueromo hejade uvavamu: Archelaus-ro hesi vavue Herod-are sionoho baeromo bövie namiromo Judea sa'aho muebejaje hõ uvamu hegorovo juhuonivoromo ë sa'aroho bogo hijadeje. A'i nia'ovo'iraeromo hejade God-arire jöe rueromo majahijamu hegorovo Galilee sa'are va'adeje. 23 Galilee sa'are va'oromo amo ihe Nazareth ë hijadeje. Nazareth hijade hesi bëhoho urimê'i jö God-aro baeromo majëhinövare ariböviohuo God-are surire jajivarëhi ëhi jioröhego. Jajivoromo ëhi uvareje: Aëro hesi jöho atoromo uvo'a'aruêjo: Hu Nazareth raje ae hõjo.

3

Bapataeto vaejaje ae John-hu ehi e'ade jöhoje.

¹ Ehi'amu John a bapataeto vaejävaje ahuro Judea sa'a a rumo'ere Jordan jovo riröre hirono jöho majëhinövadeje. ² Majëhiromomo uënövadeje: Uehoro sisëho vuonugo'i uehoro mae baehëjo. Jemë iae ga'ie'arujëjo God-ro böröme namiromomo muebejëvego. Ehi majëhinövadeje. ³ Eäho John hesi jöho God-ro mami'e uavamu hesi jö baeromomo majëhinövade ae Isaiah-ro God-are surire jajivoromomo ehi uvë'eje:

Aëro a rumo'e sa'are hirono ma-darugo'o uvo'a'ajëjo:

Badahu rueröhe öroho avohorego hu maro rue'irajo.

Hesi öroho ahorirëro vajivorego hu maro juvo'irajo.

John-hu e'iröhe jöho mami'e ehi jajivoromomo uvë'eje.

⁴ Ehi jajivoromomo uvë'ëro e aho John-ro camel mi uehu avoho'amë'e niögu sisëho ruohoromomo sinehu avohë'e götaho dë'ahore ba'amonövadeje. O hesi ioho hu guajuguajue vuome ehi ibe juvonövadeje. ⁵ Ehi'ego Jerusalem amo rajoho Judea sa'a ioro'iorore raromarue aribövioho Jordan jovo bëhinö dinö'e dinö'e raromarue aribövioho eho jaburo rueruomonövadeje. ⁶ Rueromomo jabesi sisëho huruoho'ego John-ro Jordan jovore bapataeto vaejëvonövadeje.

⁷ Ehi'oromomo John-ro gavade Pharisee ariböviohu'o Sadducee ariböviohu'o aho'obëhe huro bapataeto vaejëvojöro rueruomomomo gëgorovo uëvadeje: Sigobu aboji harihu'e jëvanovajëjo. Jemë raro uëvade höjo: God-are vöröehu rue'iröhire jioromomo huruomomomo manö va'irarijoho eni jëvo'ajëjo. ⁸ Bogajo. Ijehu bajo mae raejajëhi ehi mu mae vaerego no garomomo uvo'irarëjo: Iae jemë uehoro sisëho vuonugo'i uehoro mae baejë'e jëvajëjo. ⁹ Röhu nadi uvorëjo: Abraham nosi bëhohuro jië'ëro ehu'ëro no mae javuajëjo. Naro jemë uëvajëjo: Jemë Abraham-are ujo ömo'ömo jëvajoho eho ma-bise'e höjo. God-ro nimö'ibejajo ave munëho ujuohoromomo avohëvego araeromomo Abraham-are ujo ömo'ömo jio'amo'ibejajo. Ehuni nadi nimorohë'ioho ehioho atorëjo. ¹⁰ Röhu tonëro ijoho bëhi'o huo'ö'ië'ajëjo. Di ijohuro bajoho bogo ma raejë'e jëgo huo'öromomo vëniro huo'ie'ajëjo. ¹¹ Naro jövëremu bapataeto vaejävaje höjo aëro garuomoröhego jemë öri sisëho vuonugo'i aevoromomo öri mare jijihë'e jëvego. Röhu ae gö nasi ijonö rue'ie'ajëjo. Huro na iosiremiromomo börömo höjo. Naehu hesi mu bise'o vaejahoromomo höru sino ujuohahoromomo hesi ijore va'ibejodoho o mu bise'o bise'e rabe vaejaho'ibejodoho röhu na ma-bise'e jëvajëjo. Eähuro God-are Aru'ahuro o vënerö bapataeto vaejëvo'ajëjo. ¹² Hesi ijo garanoho övore höjo. Ijo garanoho övore jië'ëro ioho tevoromomo döro hijiohijiovoromomo mevoromomo i maho gagovoromomo hesi iruno'e osare e avoho bahi'i subueho sinoho ravemu ravaje vëniro huo'a'ajëjo.

John-hu Iesu bapataeto vaejade jöhoje.

¹³ Ehi'amu Iesuro Galilee sa'are jioromomo abuejadoho abo Jordan jovore höröjadeje John-ro hu bapataeto vaejöro. ¹⁴ Rovamomo gagorovo John-ro nijio'iraeromomo uavadeje: O-ajo. Jero na bapataeto vaejëvo'ibejanëjo iae mae jio'ibejajo. Röhu jero rabëni nasi öriroho rovane höjo naro ja bapataeto vaejavöjöro. ¹⁵ Ehi uavamomo hegorovo Iesuro uavadeje: Bogajo. Avejë'e naehu uavajëhi ehi e'ëjo. Ehi e'ë'oho ehuro God-hu nimaje muoho

vae'ejarëjo. God-hu nimaje mu noehu vae barëjë'oho iae mae hõjo. Iae mae hõjamu hegorovo John-ro ejahadeje.

¹⁶ Bapataeto vaejamu gagorovo Iesuro jovore jioromo rojo ionire nami-jadeje. Namijamu ö'idõho arorovadeje. Arorovamu Iesuro gavadeje God-are Aru'ahë guaho va'ënohuro ruvebiromo hesirire gerejamu. ¹⁷ Èhi'amu ae aho'obëhe hejareje ö'idõre uvavamu: Ave aho nasi Harihu mabëhe hõjo. Na hu garomo èhuro nasi dë vövõbajo'oho nimorohevajëjo.

4

Iesuhu mu sisë vaejõro Satan-hu bijioho gavade jõhoje.

¹ Iae Satan-ro Iesure dëre bijioho garõhego God-are Aru'ahëro uvavamu Iesuro a rumo'e sa'a gõre ajiomadeje. ² Ajiomoromo ioho bogo ijë'e majae vahie ma-hibe va'amu majae aho'obëhe 40 barëjadeje. Majae aho'obëhe 40 barëjamu vadunëro hõmadeje. ³ Hõmamu dëre bijahuaje ahuro rueromo uvadeje: Ja God-are Harihe javë'oho ave munëho uëvego irae'amajo. ⁴ Irae'amajamu ruéhuro uvadeje: Röhu God-are jõho jajivoromo èhi uvë'e hõjo: Aehu iemu uehorovë'oho bogo maho raromo'aruëjo. A'i God-hu jõe aho'o jõvajohuro èhuro mae raromo'aruëjo.

⁵ Èhi'amu Satan-ro Iesu hu'irae baeromo God-are amo ihe Jerusalem ajiomoromo ajio ruhe God-are osa bõrõmo hesi dõre ba'õjio é nugamu namijadeje. ⁶ Namijamu Satan-ro uvadeje: Ja God-are Harihe javë'oho jörõ'orovëjo. Èhesi bëhoho God-are surire jõho èhi uvë'e hõjo: God-ro hesi aneraho uë'iramu ja muebejavo'aruëjo. O hesi surire jõ gõho èhi uvë'e hõjo: Aneraho jaburo õvore ma'enagonõvo'aruëjo jasi hörure munëro bibejavojõeni. Èhuni jörõ'orovëjo. ⁷ Jörõ'orovëjamu uvadeje: Röhu ave God-are surire jõhu'o èhi uvë'e hõjo: Nadi ri'õromomo Bada jasi God hesi dëho èma bijiohoromo uanëjo: God jero èhi èhi è'ëjo.

⁸ Èhi uvavamu Satan-ro Iesu hu'irae baeromo dahoru ègobõvire ajiomadeje. Ajiomoromo a masijehu dinõ'e dinõ'e raromoromo muebe'amarue õri ari'oho sa'ae inõmo inõme bõvie bise'e ma-mabëhe jië'ego aehu muebe'amaruoho èho rõjahi barëjadeje. ⁹ Rõjahiromo uvadeje: Èbõvioho bise'oho aho'o jasi õrire bojami'ejõjo. Jaehu ague ahoromo na rajehijë'oho iae na bojami'ejõjo. ¹⁰ Bojami'ejõjamu ruéhuro uvadeje: Satan va'ëjo. God-are surire jõho uvë'e hõjo: Bada jasi God gemu rajahiromo hesi muohemu gemu vaejahonëjo.

¹¹ Èhi uvavamu Satan-ro va'adeje. Va'amu aneraëro rueromo Iesu ajami-jareje.

Iesuhu Galilee sa'are hiromo aevoromo hesi mu vaejade jõhoje.

¹² Èhi'amu Iesuro hejade uvavamu: John bapataeto vaejavuaje aho aëro guduamo bava'oromo savoji gagore ba'amë'e hõjamu hegorovo Galilee sa'are ajiomadeje. ¹³ Ajiomoromo Nazareth amore hiromo èho vuonugo'i abueromo Capernaum amore hijadeje. Capernaum amoho jovo e'u rirõreje Zebulun rajo Naphtali rajo jabesi õri ari'ere. ¹⁴ Iesuhu è sa'are hijade hesi bëhoho God-hu uvavamu hesi jõ baeromo majëhinõvade ae Isaiah-hu jajivadëhi èhi jiorõhego. Isaiah-ro God-are surire jajivoromo èhi uvadeje:

¹⁵ Zebulun rajo Naphtali rajo jabesi sa'aho

jovo bõrõmore va'arue õroho Jordan ioro'ioro gõre sa'aho

ë sa'are Jew rajoho bogo a'i sa'a ioro'ioro rajehu ë Galilee sa'are raro-
maruoho

¹⁶ ë aribövioho ramoramo'ere raromarue höjo.

U'emu aji mabêhe iae garuomo'ajêjo.

Jaruvoho ramoramo'ero vuovo ôriro jijiharue höjo.

U'emu ajoho rueromo jabesi ôrire ajivêvo'ajêjo.

Iesuhu ëhi ë'irôhego God-are surire jô jajivadêhi Iesuro ëhi Galilee sa'are
hiromo ajoho barovadeje.

¹⁷ Iesuro ajoho barueromo aevoromo jôho majêhiromo uênövadeje: Ue-
horo sisêho vuonugo'i uehoro mae baehêjo. Jemê iae ga'iê'arujêjo God-ro
bôröme namiromo muebejêvego.

*Iesuhu uêvamu visu suovarue ae 4 jabuhu aevoromo hesi ijore ijore jijihare
jôhoje.*

¹⁸ Èhi'oromo iae Iesuro Galilee e'u riröre juvadeje. Juvo'i gavadeje Simon
hesi iho göho Peter'o Andrew'o ô'o ô'o visue suovarue aêro jêvê'êro viôho
jovore ba'amamu. ¹⁹ Viôho jovore ba'amamu gëgorovo uêvadeje: Nasi ijoro
ijoro ruehêjo naro røjêhijego jemêro bogo visuoho gagovo'i a'i ae magonahe
gagovêvego nasinö jioruomo'irôhe höjo. ²⁰ Èhi uêvamu hejê'i jaburo viôho
ëhi vuonugo'i aevoromo hesi ijore ijore jirehonövareje.

²¹ Èhi'amu Iesuro va'i gavadeje ae gö ô'o ô'o James'o John'o Zebede-
are harihe niô'i boat gagore jabesi vavuohu'o gemuore arijamu. Ariromo
jabesi viôho sigohijamu gëgorovo uvêvadeje: Ruehêjo. ²² Ruehêjamu hejê'i
jaburo boat-ohu'o jabesi vavuohu'o ë vuonugo'i aevoromo Iesure ijore
ijore jirehonövareje.

Iesuhu hesi jô majêhibe a ajêmibe juvade jôhoje.

²³ Èhi'amu Iesuro God rajahijarue osare osare God-are jô bêhoho røjêhibe
God-hu bôröme namiromo ae muebejêvo'irôhe jô maho majêhibe guomo
guome gö gö baejê'e aribövioho avohêvobe ëhi'obe Galilee sa'ae bövioho
juvo barêjadeje. ²⁴ Èhi'obe juvamu huhu ëhi ë'ade jôho hebe va'adoho
Syria sa'are raromarue aribövioho jabu'o ë jôho hebe va'oruomadeje. Hebe
va'oromo aêro guomo guome gö gö vi'ehe gö gö baejê'e aribövioho Satan-
are ariböviehu dêre abue'amê'e aribövioho simano sisêrêjê'e aribövioho ôvo
höru vuovêhê'e aribövioho ëhi jiê'e aribövioho ujuohoromo jabesi sa'are
jioromo ruenövareje. Ujuoho rue'ego Iesuro ajêmi'ego marêjêvonövadeje.
²⁵ Ae aho'obêhe ave Galilee sa'are jioromo aruhe Amo 10 Jio'amaje
Sa'are jioromo arue Jerusalem amo bôrömore Judea sa'a ioro'iorore
jioromo aruhe Jordan jovo iono gönö jioromo ë ro tagavoromo Iesu
rihiromonövareje.

5

Iesuhu dahorure hiromo a jô majêhijadohoje.

¹ Rihioromamu Iesuro gavade ae aho'obêhe tagavoromo raromamu
gagoro dahorure ajiomadeje. Ajiomoromo sa'are hijadeje. Hijamu
hesi ijore ijore jijiharue ariböviohuro rovamu gëgorovo ² aevoromo jôho
røjêhiromo uêvadeje:

Huê mae jioruomaje aribövi jabesi jôhoje.

³ Ae rahu uvê'oho: No bogo eni javuê'êro hesi God-ro ajamuijaje hö uvê'oho
huê mae jioruomaje höjo

God-ro muebejëvego hesi aharire mae raromo'ië'ëro.

⁴ Huë vavaeni baejarue aribövioho huë mae jioruomaje hōjo
God-ro huë sanue bojëmi'ië'ëgo.

⁵ Ma-taemo raromarue aribövioho huë mae jioruomaje hōjo
God-hu uëvade bövioho bise'oho bae'ië'ëro.

⁶ God-are mu maemu ga'i nimo avoharue aribövioho huë mae jioruomaje
hōjo

God-ro mu maho nugö'öjêhego jabesi dë vövöbajo'o ho mae jëvo'ië'ëgo.

⁷ Ae göëni vavaenimarue aribövioho huë mae jioruomaje hōjo
God-ro jabesi jöëni vavaenimo'ië'ëgo.

⁸ Dë vövöbajo'o ma-maemu jiaruoho huë mae jioruomaje hōjo
God ga'ië'ëro.

⁹ Muorovo öri tugoho'i huë baerovarue öri jiovarue aribövioho huë mae
jioruomaje hōjo

God-ro uvo'ië'ëgo: Jabumë nasi aboji harihu'e hō uvo'ië'ëgo.

¹⁰ Mu mae vaejego aehu ma-jabu gemu i'u bojëmego baejaruoho huë mae
jioruomaje hōjo

God-ro muebejëvego hesi aharire mae raromo'ië'ëro.

¹¹ Jemëhu na uehorovevamu aehu sivëgoromo mu sisë vaejëvoromo
ae sarerëmiromo jemesi jö sisë gö gö ëma atë'o ho huë mae jëvaje
hōjo. ¹² Dë sasohoromo nimoro avohorëjo ë hesi bëhoho God-hu su-
vuro jemëni ö'idöre bamëhajoho bëröme jï'e jiaje. Urimo jö God-aro
baeromo majëhinövare aribövi jabesi örire jabu'o aëro ëhi gemuoho sisë
vaejëvonövare hōjo.

Sö'o iro'o jabesi uhu jöhoje.

¹³ Söehu rumorovego i marëjajëhi jemëro sa'are aribövioho ëhi ajëmego
mae jioruomaje hōjo. Jemëhu ëhi sönö'e ajëmiarujoho sö hesi rihu
barëjë'o ho diehi'oromo röhu maho avohojöëni sisëgo ruruhö'öjarue hōjo.
Ruruhö'öromo ë döre jïjiharue hōjo.

¹⁴ O irehu ajivego gavaruëhi jemë sa'are aribövioho ëhi ajivëvo'irarijoho
jëvajëjo. Ame hojire jïë'o ho bogo gurihiroho jëvo'i ma-va'orahoro
jëvo'ajëjo. ¹⁵ O iro bunö'iraejë'iroho hevö gagoroho bogo gurihi'i
ma-va'orahoro bamo'anuëjo ae aho'obëhe ë osare raromaruoho
ajivëvo'iröhego. ¹⁶ Èhesi bëhoho jemëro jemesi aji muoho ma-va'orahoro
vaejego aëro ë garomo jemesi Vavue ö'idöre hijajoho rajahiruomö'irajo.

Moses o jö God-aro baeromo majëhinövare a ioro'ioro ë aribövi jabesi jögöru Iesuhu ejego marë barë'iröhohuni ëhuni rovade jöhoje.

¹⁷ Röhu jö göho nadi uvorëjo: Naehu rovode hesi bëhoho Moses-hu
bojamuade jögörohu'o jö God-aro baeromo majahuinövare a ioro'ioro
jabesi jöhu'o Iesu naehu mu'u'irodoho hōjo. Na bogo ëhuniho rovode hōjo.
A'i ë aribövieuho jajivare jöe aho'o naehu ejego marë barë'iröhohuni ëhuni
rovode hōjo. ¹⁸ Ave jöho na jö mae uë'ië'ajëjo. Ö'idö'o sa'a'o birivoromo
jiohe va'iröhoho Moses-are jögöroho bogo iaroho bisemu vadu'oho sisërë'i
jöe aho'obëhe ë hesi muoho marë barë'ajëjo. ¹⁹ Èhuni ae rahu Moses-are
jögöru masijohu'o inino mahu'o ahë'o ho o ae göehu ahoröhego röjëhijë'o ho
ëhi jïë'e a hesi ihoho God-are öri ari'eroho bogojio'ajëjo. A'i ae rahu Moses-
are jögöru ejë'o ho o ae göehu eröhego röjëhijë'o ho ëhi jïë'e a hesi ihoho

God-are öri ari'ere böröme jio'a'ajëjo. ²⁰ Èhuni naro jemë uëvájëjo: God-are jögoru öri röjëhijarue ariböviohu'o Pharisee ariböviohu'o jaburo Moses-are jöho ma'ënarue höjo. Röhu jemëhu è aribövi bogo iosirëmiromo God-hu nimaje mu bogo uhohu'o vaejé'oho God-are öri ari'eroho bogo mae bogo va'a'arujëjo.

Bogo dë vörönimo'iröhe jöhoje.

²¹ Jemë hejarije höjo uvavamu: Aëro a mamioho èhi uëvare höjo: Nadi aho anonëjo. Jaehu a anë'oho aëro ja guduamavoromo court-ro baejavo va'a'aruëjo. Èhi uvamu hejarije höjo. ²² Röhu naro uëvájëjo: Ae rahu jaehu ae gö hesi örire dë vörönimë'oho aëro guduamavoromo court-ro baejavo va'o hesi höjo. O ae rahu jaehu jasi aemo'aemo sivoromo uavë'oho: Ja uehore bogojjë'e ae javajë uavë'oho aëro guduamavoromo council masijo jabesi nunire baejavo va'o hesi höjo. O ae rahu jaehu ae gö agoromo uavë'oho: Ja simano bogojjë'e ae javajë uavë'oho èhuro ja vëni örire va'o hesi javajëjo. ²³ Èhuni jasi suvuro God-are maratuore bamahoi è namiromo uehorovoromo uvë'oho: O nasi aemo'aemohuro nasi jö sisëho uehorovaje hö uvë'oho ²⁴ suvuroho maratu nuninö èhuro bamo nugo'irögoru urimo va'oromo jasi aemo'aemohu'o sanuamivoromo evare ijonö vuonorö'ö rueromo God-are öroro suvuroho bamahonëjo.

²⁵ Aehu jasi jö sisë hesirire jjë'ëro ja baejavoromo court-re va'ië'iroho jemë niö'tiro örire va'arujevaro jero ma-burëro sanu'e jöho majahinëjo. Sanu'e jö bogo majahijë'oho huro court gavaje a hesi övore bojami'ajëjo. Bojami'iramu court gavaje ahuro police bojami'iramu savoji gagore ba'amavo'iramu è hi'a'anuëjo. ²⁶ Èhi ma-hiemu hijuvo bojami'irane monioho aho'obëhe bojami barë'anuëjo. Iae na mae uëvájëjo.

Bogo goho'amo'iröhe jöhoje.

²⁷ Jemë hejarije höjo uvavamu: Urimo èhi uëvare höjo: Nadi goho'amonëjo. ²⁸ Èhi uvamu hejarije höjo. Röhu naro uëvájëjo: Ae rahu magonaho garomo goho'amo'ië'ohuro èhuro hesi simanore goho'amë'e höjo. ²⁹ Èhuni jasi övo manörire nunehu mu sisë garomo èhuro God uehorovanue mu vuonugo'ië'iroho nunoho jahoromo bu'önëjo. Inöme gemu boremi'öjë'oho ma-jianovo'i jasi sine aho'o vënire va'ë'oho èho sisë höjo. ³⁰ Jasi övo manöhuro mu sisë vaeromo God uehorovanue mu vuonugo'ië'iroho tarioromo bu'önëjo. Inöme gemu boremi'öjë'oho ma-jianovo'i jasi sine aho'o vënire va'ë'oho èho sisë höjo.

Bogo vaboro nugö'ö'iröhe jöhoje.

³¹ Röhu ave jöhu'o uövuë'e höjo: Vaboro nugö'ö'ië'iroho suroro jajivo-romo vaboroho bojamiromo evaro nugö'önëjo. Èhi uövuë'e höjo. ³² Röhu naro uëvájëjo: Vaboroho bogo ma-juvë'e baruehu ëma nugö'öjë'oho èho huro magonaho hesi örire mu sisë vaejaje höjo. Èhu'ëro è magonahohuro ae gö masuvë'oho bogo maho masu'i èho goho'amarue muoho vae'a'ajëjo. O ae göehu nugö'öjade magonaho masuvë'oho goho'amarue muoho vae'a'ajëjo.

God-are öri ari'o iho o inömo iho bogo uvoromo darugo'e jö jövo'iröhe jöhoje.

³³ Jemë hejarije höjo uvavamu: Aëro a mamioho èhi uëvare höjo: Darugo'e jö jövoromo mu vae'i mae uavë'oho nadi ahonëjo. A'i diehi vae'i uavanëhi èhi Badare nunoro vaenëjo. Èhi uvamu hejarije höjo. ³⁴ Röhu naro

uëvájëjo: Mu vae'i mae uavë'o'oho nadi darugo'e jöho jövo'i ma-ahorirëro uanëjo. Nadi ö'idö ihoho uvoromo darugo'oho jövonëjo God hu böröme jioromo ë hijaje jiaje. ³⁵ Nadi ave sa'a ihoho uvoromo darugo'oho jövonëjo God-ro hesi höröho ë bamoromo hijaje jiaje. Jerusalem amo ihoho nadi uvoromo darugo'oho jövonëjo böröme namijaje a hesi ame jiaje. ³⁶ Jasi simano ihoho nadi uvoromo darugo'oho jövonëjo. Simano si'öre gemu namijöro uvë'o'oho o simano ue rövë'e gemu namijöro uvë'o'oho ja bogo mae bogo eni javo'ajëjo. ³⁷ Èhuni nadi simano ihoho uvo'irögorö ae ma-uërëjo: Iae na ë'ejöjo. O bogo ë'ejöjo. Jöe ruëre numëre ëma jövë'o'oho ëho hesi Satan-are jöho höjo.

I'u bogo mana bojami'iröhe jöhoje.

³⁸ Jemë hejarije höjo uvavamu: Urimo ëhi uëvare höjo: Ae göehu gö hesi nune gemu bijioho hisivë'o'oho mana nune gemu bijioho hisivahonëjo. Ae göehu gö hesi ane gemu bu'uvë'o'oho mana ane gemu bu'uvahonëjo. ³⁹ Röhu naro uëvájëjo: Aehu sisë vaejavë'o'oho nadi nijio'iraerovonëjo. A'iro aehu a'isabi övo manörire anagë'iroho huotorovego a'isabi gönöhu'o anago'irajo. ⁴⁰ Aehu jasi niögu bae'i court-re baejavo va'ië'iroho jasi döre ba'amanue niögohu'o bojamego bae'irajo. ⁴¹ Rome muorovo'e aehu uavë'o'oho: Maburëro ri'öromo nasi inömo ho baejago va'oromo ëhuro bamë uavë'o'oho jero huë baeromo ajamiromo bamojöro uavade röho ho iosiramiro mo va'o numori'o bamahonëjo. ⁴² Aehu jasi örire böviëni bise'ëni ëninamë'o'oho bojaminëjo. Ma-jahuri bae'i nimë'o'oho nadi nijio'iraenëjo.

Nu huodaguarue aribövi huë baejëvo'iröhe jöhoje.

⁴³ Jemë hejarije höjo uvavamu: Urimo ëhi uëvare höjo: Jasi ae gemuho huë baenëjo. Ja'o muorovaje aho nue huodivonëjo. ⁴⁴ Röhu naro uëvájëjo: Jemë'o muorovarue aribövioho huë baejëvorëjo. Jemë mu sisë vaejëvarue ariböviohuni God-are öroro ëninamirëjo. ⁴⁵ Jemëhu ëhi ë'ë'o'oho Vavue ö'idöre hijaje hesi aboji harihu'o mae jëvo'ajëjo. Èhesi bëhoho Vavuehu maja ëni nugö'öjajoho bogo a mahuni gemu nugö'ö'i a mahu'o a sisëhu'o aho'o jabuni röromo nugö'öjaje höjo. ⁴⁶ O jemë huë baejëvarue aganohemu huë baejëvë'o'oho rabëni uvorëjo: Èhuni God-ro suorovo mabëhe bojamui'ajëjo. Jemë'o uehorovorëjo. Vajiohu'e tax baeruomaje aribövioho jabu'o ëhi jabesi aganoho huë baejëvarue höjo. ⁴⁷ O jemëhu jemesi ö mueno'emu rajëhijë'o'oho rabëni nimorohoromo uvorëjo: No ae aho'obëhe iosirëmiromo mu ma-mabëhe vaejë'e javuajëjo. Jemë'o uehorovorëjo. God-are jö bogo hejë'e aribövioho jabu'o iae ëhi gemuho ë'oromo jabesi ö mueno'ohemu rajëhijarue höjo. ⁴⁸ Èhi jië'e jiaje jemesi Vavue ö'idöre hijajehu mu bövi bise'o ma-mae vaejajëhi jemë'o ëhi avoho vaerëjo.

6

Bogo aehu göjörö suvuoro bojëmi'iröhe jöhoje.

¹ God uehorovarue mu vaejë'iroho gavë'iajo. Nadi a nuniroho ë muoho vaerego ëhuro aëro jeme gë'irarëjo. A nunire vaejë'o'oho jemesi Vavue ö'idöre hijajohuro suvuoröho bogo mana bojëmi'ajëjo.

² Èhi jië'e jiaje mae sisë bogojë'e a huë baeromo suvuoro bojëmi'ië'iroho nadi sinemuoho nimorohoromo hëgöe huanovoromo uvorëjo: Suvuoro'e ae jevajoho ro gehëjo. Hesi döhemu mae jio'amaje aribövi jabesi mue

höjo. Ëho jaburo God rajahijarue osare raromoromo o örire jijihoromo ëhi a nunire nimorohë'i suvuoroho i'imëmarue höjo aëro jabumë rajëhijöro. Röhu aveho na jö mae uëvájëjo. Jabesi iho döre jiajoho ëho jabu jabesi manaho mami'e ma-ioro'ioyremu bae barëjë'e höjo. ³ A'i jemëhu huë baeromo a ajëmijë'iroho övo maehu ae ajëmijë'oho nadi adoho huruoho majahi'i ⁴ jasi ma-saginiëri aho ajëminëjo. Ma-saginiëri ajëmijë'oho Vavue jaehu saginiëri vaejego gavajohuro jasi manaho iae bojami'ajëjo.

Diehi pari vae'iröhe jöhoje.

⁵ O jemëhu God-are örire jö atë'iroho ma-döhemu mae jioruomaje ariböviehu vaejaruëhioho nadi ëhioho vaerëjo. Jabumëro God rajahijarue osare o öri duvahore riravoromo parie vae'i nimoruomaje höjo aëro gëjöro. Röhu aveho na jö mae uëvájëjo. Jabesi iho döre jiajoho ëho jabu jabesi manaho mami'e ma-ioro'ioyremu bae barëjë'e höjo. ⁶ A'i jemëhu God-are örire jö atë'iroho jero jasi sivue osaro va'öromo ojoho tugohoromo parie vaejego jasi Vavue gurihuro hijajohuro he'irajo. Ëhi'oromo pari vaejë'oho jasi Vavue jaehu saginiëri vaejego gavajohuro jasi manaho iae bojami'ajëjo.

⁷ O pari vaejë'oho nadi ruëroho numëroho ma-atobe va'orëjo. Hesi God-are jö bogo hejë'e ariböviohuro uvoruomaje höjo: Nani noehu jö ëgobövi jaguromo majëhijë'oho ëhuro aru'aho masijohuro avoho he'a'aruëjo. ⁸ Jabuhu pari vaejaruëhioho nadi ëhioho ë'orëjo. Bogo pari vaejaruje majare jemesi Vavuohuro jemesi huë vavaenoho huro urimo gavaje höjo. ⁹ Ëhuni jemëro jöho nadi ëhioho jagu'irögoro a'i aviëhi jië'e jöho majahiromo parie vaerëjo. Uarëjo:

Nosi apajo. Ö'idöre hijanuoho jero ae aho'obëhe nosi dë vövöbajo'oho avohahuego noro ja gemu mae uehorovavo'irarëjo.

¹⁰ Jero böröme namiromo aho'obëhe muebejavuego no jasi aharire gemu raromo'irarëjo.

Jasi aharire gemu raromoromo jaehu nimanuoho ruhe ö'idöre mae eja-haruëhi ave sa'arohuro ëhi ejaho'irarëjo.

¹¹ Nosi ioho jaruvo i'imamuijego no ue'ahego da'uaguajo.

¹² Nosi sisëho uehorovoromo vuonugonëjo.

Ae göehu no sisë vaejavuego noehu uehorovoromo vuonugaruëhi jero ëhi ajamuinëjo.

¹³ Nadi vörö'eroho ramuego rireromavuo'i a'i ajamuinego A Sisëho bogo ruahö'öjavuo'irajo.

¹⁴ Ëhesi bëhoho jemëhu a jabesi sisë uehorovoromo vuonugë'oho ëhuro jemesi Vavue ö'idöre hijajohuro jemesi sisëhu'o uehorovoromo vuonugo'ajëjo. ¹⁵ O a jabesi sisë bogo uehorovoromo vuonugë'oho jemesi Vavuohuro jemesi sisëhu'o bogo uehorovoromo vuonugo'ajëjo.

Bogo aehu göjoro God uehorovo'i i vuonugë'iröhe jöhoje.

¹⁶ O jemëhu God uehorovo'i i vuonugë'iroho döëremu mae jië'e ariböviehu nu ano'e sisërovaruëhioho nadi ëhioho ë'orëjo. Ëhesi bëhoho döëremu mae jië'e ariböviehu i vuonugë'oho jabesi nu ano'oho ijumoro-varue höjo aëro gëjöro jabuhu i bogo ijaruoho. Röhu aveho na jö mae uëvájëjo. Jabesi iho döre jiajoho ëho jabu jabesi manaho mami'e ma-ioro'ioyremu bae barëjë'e höjo. ¹⁷ O jaehu i vuonugë'oho jasi sine bövie

bise'e avohorovoromo ninugu'e jovëro simanoro otehoromo nu ano'oho u'orovonëjo. ¹⁸ Èhi ë'ë'oho aho bogo ga'a'aruëjo ja ioho vuonugë'e javo'iramu ga'i jasi Vavue gurihiro hijajohuro huro sivue ja ga'a'ajëjo. Jasi Vavue jaehu saginiëri vaejago gavajohuro jasi manaho iae bojami'ajëjo.

Ave sa'are bogo a'i ö'idöre inömo babaenemi'iröhe jöhoje.

¹⁹ Röhu ave sa'aroho nadi inömoho aho'obëhe jemesi sinënioho avohoromo babaenemirëjo. Sa'aroho inömoho dë'irae'amaje höjo. Majo majëro tarivo'amaje höjo. Vajiohu'e ariböviëro osaho dadovoromo ujuoharue höjo. A'i ö'idöro avoho babaenemirëjo. Ö'idöroho inömoho bogo dë'irae'amaje höjo. Majo majoho bogo tarivo'amaje höjo. Vajiohu'e aribövioho bogo osaho dadovoromo ujuoharue höjo. ²⁰ Inömo inömoho nadi jemesi sinënioho gemu bahi'i God-are öroro bojamego huro hesi öri ari'ere bahi nugëho'irajo. Èhi jië'oho majo majoho bogo tarivo'amo'ajëjo. Bogo dë'irae'amo'ajëjo. O vajiohu'e aehu ojo dadovoromo inömo ujuoho'iröhoho bogojio'ajëjo. ²¹ Jasi mae sisë dinö'e jiajire jasi dë vövöbajo'oho ë gemu jio'a'ajëjo.

Sino haho'o hesi iroho nuni jiaje uhu jöhoje.

²² Jasi sino hesi iroho nunoho höjo. Jasi nuni mae jië'oho ëhuro aji maro hi'a'anuëjo. ²³ O jasi nuni sisë jië'oho ëhuro ja ramoramoro hi'a'anuëjo. Èhesi bëhoho naro uëromo ë'ajëjo: Jasi uehoro ramoramovavë'ohuro ëhuro ramoramoro maro hi'a'anuëjo.

Monie iruno'e niögu suhi'e ë hesi jöhoje.

²⁴ Ae niö'i börömoho gemuoho jëvajëromo jabesi mu gemuore havoromo vaejë'oho bogo eni javo'ajëjo. Ja göho nue huodivo'i göho rajahi'anuëjo. O göho mae uehorovo'i göho bijönimo'anuëjo. Èhesi bëhoho God'o moni'o niö'i börömoho gemuoho jëvajëromo gemuore havoromo mu vaejë'oho bogo eni jëvo'ajëjo.

²⁵ Èhuni uëvajëjo: Nadi uvorëjo: I jovo'o rabe ue'ahoromo bogo vuovo'i biririvoromo raromo'ëjarëjo. O uho niögu'o rabëro sino haho'oho riogivo'ëjarëromo nurunurumorëjo. Èhesi bëhoho ioho ma-bise'e jio'i jemëhu biririvoromo raramarujoho ëho börömoho höjo. Uho niögu'oho ma-bise'e jio'i sino haho'o jëvajoho ëho börömoho höjo. ²⁶ Röhu ugehu döre va'aruoho uehorovohëjo. Noehu ë'aruëhioho ugoho bogo ëhioho iruno'oho bivo'i o bogo gagovo'i o bogo ujuohoromo osaroho ro avoho bahiarue höjo. Bogo ëhioho ë'oruomaje höjo röhu jemesi Vavue ö'idöre hijajohuro ugoho mio'amaje höjo. Röhu jabumë ma-bise'e jio'amo'i jemë masijo mae jëvajëjo. Èhuni hu jemë'o avo'avoho muebejëvo'ajëjo. ²⁷ O jemëhu uvë'oho: No diehi'oromo ave sa'aroho majae ëgo'o raromo'ëjarë uvoromo nurunurumë'oho na ëhuro jemesi vuovo'irarije majaho iosiramiro mo ruëhi ma-bisemu gö'o raromobe va'orëjo. Bogajo.

²⁸ O niögënioho rabëni nurunurumaruje höjo. Bëhoho bogohöjo. Je'ore resu resuehu diehi'oromo ri'amaruoho ëhu'o uehorovohëjo. Aehu mu vaeromo niögu avoharuëhioho resu resuoho bogo ëhioho ë'arue höjo. ²⁹ Bogo ëhioho ë'arue höjo röhu ave resu resuohuro ma-mabëhe kavuego garomo nosi dëho vuëvavuaje höjo. Naro jemë uëvajëjo: A böröme Solomon niögu ma-mabëhe io'amonövadoho ëho ma-jianovo'i ave resu resuohuro ëhi ma-mabëhe mae kavuo'amaje höjo. ³⁰ Jaruvëhi resu resuoho rijego nërëhi

ēhi aēro jahoromo vēniro huo'amarue hōjo. Rōhu ēhi jiē'e resu resuoho God-ro muebejogo marēromo kavuo'amaje hōjo. Resu resuoho ma-bise'e jjo'amo'i jemē masijo mae jēvajējo. Ēhuni uvorējo: Hu no'o avo'avoho muebejavuoromo uhe niōge i'imamui'ajējo. Nurunurumarujoho God bogo ma uehorovarue aribōvie jēvajējo. ³¹ Ēhuni nadi uvorējo: No i rabe jovo rabe i'ejarējo. O niōgu rabe io'amo'ejarēromo nurunurumorējo. ³² God-are jō bogo hejē'e raromarue aribōviohuro ie jove bōvie bise'e ēhuremu uehorovoruomaje hōjo. Rōhu jemēro nadi ēhioho ē'orējo. Jemesi Vavue ō'idōre hijajohuro iae mae garomo uvajējo: Jemē iēro jovēro rabēro ēhuro biririvoromo raromarujējo. ³³ Ēhuni nadi ēhemuoho uehorovo'i a'i God-hu bōrōme namiromo muebejēvaje muoho noehu vaejōro huhu nimaje muoho ēho nunoro bamorējo. Ēhi ē'ē'oho God-ro jemesi aru'ahoho muebejēvoromo rōhu ie jove niōge givae bōvie bise'e ēhu'o romoromoro bojēmi'ajējo. ³⁴ Ēhuni nērōhunioho nadi nurunurumorējo. Nēri evare ē maja hesi muoho uehorovo'arujējo. Majae gemu hesi huē vavaene jaruvo majae gemu uehorovarujoho hōjo. Ēhuni nēri hesiroho nadi nurunurumorējo.

7

Bogo dōro bamorovoromo a jabesi sisē mevo'irōhe jōhoje.

¹ Rōhu nadi dōroho bamorovoromo a jabesi sisēho mevorējo. Jabesi sisē bogo mevē'oho God'o jemesi sisēho bogo mevo'ajējo. ² Jemē diehi jiē'e uehoro baeromo mevarujēhi God-ro ēhi jiē'e uehoroho baeromo mevēho'ajējo. I'u'e mae bojamē'ohuro ēhuro i'u'e mae bae'a'arujējo. O bisemu bojamē'oho bisemu bae'a'arujējo. ³ Ja diehi'oromo ijo ugob-ajo'e biseharihehu isiare nunire namijajoho ga'i ijo bōrōmehu jasi nunire namijavajoho bogo gavanuējo. ⁴ Jasi nunire ijo bōrōmehu tugohavē'oho ēhu'oho ja rabēni jasi aemo'aemoho uanējo: Ē'ego na jasi nunire ijo ine namijavajoho jahahōjo. ⁵ Sareri ae javajējo. Jasi nunire ijo bōrōmehu tugohavajoho jero urimo jahonējo. Jahonugoromo evare avoho garomo ijo ino harihoho isiare nuniroho jahaho'anuējo.

⁶ Rōhu God-are inōmo maho nadi ōho mēmi'i jemesi nieniaho nadi mahu nuniroho ruruhō'orējo. Ēhi ē'ē'oho jaburo ōnu bijō'ēro vaenugoromo evare huotorovoromo jemē umijēvo'ajējo.

Biririvoromo God ua ga'irōhe jōhoje.

⁷ Rōhu biririvoromo God ua garējo. Biririvoromo ua gavē'oho ujuoho'arujējo. Biririvoromo nahorējo. Nahē'oho biroho'arujējo. Ojoho ano'anovorējo. Ano'anovē'oho God-ro jiovēho'ajējo. ⁸ Ae rahu ua gavē'oho ujuohoruomo'ajējo. Nahē'oho birohoruomo'ajējo. Ano'anovē'oho ojoho jiovēho'ajējo. ⁹ Nasi jō hejarujoho ae gō vavu ōmo'ōmo'e jēvajējo. Jemesi harihehu uēvē'iroho: Ie bojemego na ijō uēvamu hejē'oho na jemē sareramiromo munē bojamirējo. ¹⁰ O uēvē'iroho jovo mie bojemego na ijō uēvamu hejē'oho na jemē sareramiromo sigobu sisēho bojamirējo. Bogajo. Jemē i mae i'imami'arujējo. ¹¹ Jemē sisē aribōvie jēvajējo rōhu jemesi aboji harihu'o avoho suvorēmi'irarije ōroho iae gavaruje hōjo. Jemē sisē jēvo'i ō'idōre hijaje jemesi Vavuho mae jiaje jemēro biririvoromo uvorējo: Hu maēro jiē'ēro ae rahu ua gavē'oho suvoro mabēhe bojamuinōvo'ajējo.

¹² Ēhi jiē'e jiaje jemē ae gōehu diehi vaejēvojōro nēgē'oho jemē'o ēhi jiē'e muoho ae gō jabesi ōroho vaejēvorējo. Ēhi jiē'e mu vaejē'ohuro ēhuro

Moses-are surire jögorohu'o jö God-aro baeromo majëhinövare surire jöhu'o ë jö hesi bëhoho ejëho'arujëjo.

Ojo harihure rumo va'iröhe hesi jöhoje.

¹³ Röhu ojo harihoro rumo va'orëjo. Vëni'ere va'arue ojoho öroho börömëro jië'ëro ëhu'ëro ae aho'obëhe ë va'oruomaje höjo. ¹⁴ A'i maro raromoröhe ojoho öroho biseharihe jië'ëro hesi ae ma-gemuëro gemuëro bihoromo ë va'arue höjo.

Jö majahuijarue ae gö jabesi mure garomo uvo'ejo: Sareri jöe majahuijaruëjo. Èhesi jöhoje.

¹⁵ Gavë'i raromorëjo. Aëro rueromo God-are jöho huotuhuotovoromo majëhijego ejëhojööni uëvajëjo. Jabumë ma-döhemu sheep va'ëne jio'amo'i uhoho vörö'e mioho va'ëne jio'amajëjo. ¹⁶ Jabesi mure garomo uvo'a'arujëjo: Èaribövioho God-are jö sareri'e majahuijarue aribövioho jioruomajëjo. Rihu'e grape bajo uro'ie'iroho ë ö'iremu uro'i bib'e ijo sisëroho bogo uro'a'anuëjo. O meso böso uro'ie'iroho mesoremu uro'i bib'e resu sisëroho bogo uro'a'anuëjo. ¹⁷ O ijo mahuro bajo mae rae'i ijo sisëhuro bajo sisë rae'amaje höjo. ¹⁸ Ijo maho bajo sisëho bogo rae'i ijo sisëho bajo maho bogo raejaje höjo. ¹⁹ Ije aho'obëhe bajo bogo ma raej'öho huo'öromo vëniro ruruhö'öjarue höjo. ²⁰ Èhu'ëro jië'ëro jabesi mure garomo uvo'a'arujëjo: Èho jaburo bogo rae avohë'ëro God-are jöho bogo avoho majahuijarue höjo.

Bogo Bada ma-döëremu uvarue a'i Vavuehu nimaje mu vaejarue ariböviehu God-are öri ari'ere va'iröhe jöhoje.

²¹ Aëhu na uevaruoho: Bada Bada uevaruoho ioro'iorohuremu God-are öri ari'eroho va'oruomo'ajëjo. Ioro'ioroho bogajo. A'i ae rahu nasi Vavue ö'idöre hijaje aëhu nimajoho ë'ë'ohuro ë ariböviohuremu ëho va'oruomo'ajëjo. ²² Èmajaho rue'iramu ae aho'obëhe ueruomo'ajëjo: Bada Badajo. Noro jasi ihore God-are jöho majëhiromo Satan-are sisë aribövioho a dëroho rarovö'öjëvoromo mu masijoho aho'obëhe vae'amare höjo. ²³ Vae'amare hö'iramu evare naro uë'ejöjo: Na jemë bogo gëvode höjo. Bogo mae bogajo. Jemë mu sisë vaejaruje aribövie jëvaje ëhuni rori'o va'ohëjo.

Simano ma'e ahu'o simano sisë'e ahu'o javu vaejare uhu jöhoje.

²⁴ Röhu naehu jövaje jö ae rahu ejehajoho ëhi jië'e a hesi jöho naro uhu'e majëhi'ie'ajëjo. Simano ma'e ae gemuëro javuoho mun'e sa'are vaejade höjo. ²⁵ Vaej'ëro ëni börömëro jovo börömëro buru börömëro rueromo ë javuoho anade höjo. Anamu bogo buevade höjo mun'e sa'aro vaej'ëro. Nasi jö ejehaje aho ë simano ma'e aho va'ëne höjo. ²⁶ A'i naehu jövaje jö ae rahu heromo bogo ejehajoho ëhi jië'e a hesi jöho na majëhi'ie'ajëjo. Simano sisë'e ae gemuëro javuoho nie'ure vaejade höjo. ²⁷ Vaej'ëro ëni börömëro jovo börömëro buru börömëro rueromo ë javuoho anamu buevade höjo. Buevoromo sa'are nemoromo garahörö'e baejade höjo. Ahia mino'ëjo.

²⁸ Èjöho Iesuro majëhi barëjamu ë tagavare ariböviohuro heromo tiöromo uvoruomadeje: Hesi jöho darugo'e jö ma-mabëhe javavajëjo. ²⁹ Èhi uvoruomade hesi bëhoho jabesi jögoru öri röjëhijarue ariböviehu röjëhijarëhioho hu bogo ëhioho majëhi'i a'i hesi birire baej'ëro jöho majëhijadeje.

8

Iesuhu sino jomo'e a ajamade jöhoje.

¹ Iae Iesuro dahorure abuejadeje. Abuejamu gagorovo ae aho'obêhe hu rihimoromomadeje. ² Rihimoromo sino jomo'e ae gemuëro hu bihororomo ague aho hiromomadeje: Bada ja nasi sino avoheho'iranoho ja eni javajêjo. Êhuni jasi nimoromo ajemijê'ohuro iae ajemi'anuejo. ³ Ajemi'anuejamu Iesuro övoho nugö'öromomadeje: Iae na negajêjo ajami'iro. Marêjêjo. Marêjê uavamu gavê'i jomoho rireromomomadeje hesi sinore sisê sisêho barêjadeje. ⁴ Sisê sisêho barêjamu gagorovo Iesuro uavadeje: Aveho hejêjo. Nadi aho uênêjo. A'i mav'iranoho jasi sinoho priest røjahijego ga'irajo. Êhi'oromomadeje Moses-hu uövuade êhi jîê'e suvuoroho God-are öroro bojamego aëro garomomadeje: Jasi sinore sisêho barêjê'ëro iae mae javajêjo.

Iesuhu Rome rajo hesi mu vaejaje a avohade jöhoje.

⁵ Êhi'onugoromomadeje Iesuro va'o Capernaum amore höröjajedeje. Höröjamu Rome raje muorovo simano vaejaje ahuro rueromomadeje: ⁶ Bada nasi mu vaejehaje aho guomo guome jioromo vi'ehe sisê maro baeromomadeje bogomadeje: Iae na ja'o ö'oromomadeje hesi sinoho ajami'ejêjo. ⁷ Ajami'ejêjamu rue simano vaejaje ahuro uavadeje: Bada iae mae höjo röhu na ae ma-bise'e jevoromomadeje sisê jevê'e jaehu nasi osare ö'ê'oho bogomadeje maehu höjo. A'i maj'ëro jöe jövego nasi mu vaejehaje aho marê'irajo. ⁸ Ma-jö jövego mu rovaje hesi öroho iae na gavê'e jevajêjo. Êhesi bëhoho na nasi a masijo jabesi aharije jevê'ëro jabesi jöho ejêhoromomadeje muoho vae'i muorovo aribövioho nasi aharije jêvê'ëro nasi jöho ejêhoromomadeje muoho vaejarue höjo. Nae muorovo ae gö uavê'oho: Va'ê uavê'iroho iae hu va'aje höjo. Ö muorovo ae gö uavê'oho: Rovê uavê'iroho iae hu rovaje höjo. Ö nasi mu ajemaje a uavê'oho: Mue êhi êhi vaejê uavê'iroho iae hu êhi vaejaje höjo. Êhu'ëro jö jövego mu rovaje hesi bëhoho iae na gavê'e jevajêjo. Êhuni uavajêjo: Ma-jö'ëro jöe jövego marêjajo. ⁹ Êhi uavamu Iesuro heromomadeje tiöjajedeje. Tiöromomadeje hu rihimomadeje aribövioho uävadeje: Hu mabêhe uehorovevade höjo. Êhi jîê'e aho na bogomadeje birohê'e jevajêjo. Nosi Israel rajoho jabu'o bogomadeje êhioho mae uehorovevaruejo. Iae na mae jövajêjo. ¹⁰ Êhuni uävajêjo: Sa'a ioro'loro raje ae aho'obêhe maja rojomajire beva'ajire jioromomadeje God-are öri ari'ere va'oromomadeje Abraham Isaac Jacob jabu'o gemuore raromomadeje ie ue'ahoruomomadeje. ¹¹ A'i Israel raje God-are öri ari'ere va'o raromomadeje röho jîehajoho God-ro Israel rajo a ioro'loroho babu'öjêvo'iramomadeje êho bogomadeje va'i rori'o ramoramomadeje va'a'aruêjo. Êdirö'ore ae aho'obêhe nierusuburu'e bamoromomadeje ane ja'iho vuogigimoromomadeje. ¹² Êhi uênugoromomadeje Iesuro ê simano vaejaje aho uavadeje: Va'onêjo. Diehi jio'iröhego jaehu mae uehorovanêhi iae êhi jiaho'ajêjo. Êhi uavamu gavê'i evare hesi aho marêjajedeje.

Iesuhu ae aho'obêhe jabesi sino ajêmade jöhoje.

¹³ Êhi'onugoromomadeje Iesuro Peter-are osare va'adeje. Va'oromomadeje gavadeje Peter-are jure magonahoho sine vörö'irae'ego röhöre raromomadeje. ¹⁴ Raromomadeje gagorovo Iesuro magonaho hesi övoho rêhahamomadeje vöröho

u'uhadeje. Vörohö u'uhamu hegorovo magonahohuro ri'öromo Iesuni iruno'e avohahadeje.

¹⁶ Ëhi'amu majae beva'amu gavë'i Satan-are a sisëhu dëre abue'amë'te aribövioho aho'o aëro sö rovaraje. Sö rovamu gagoro Iesuro jöe jövoromo ajëmiromo Satan-are aribövioho rarov'öjövadeje. O guomo guomo'e aribövioho aho'o jabesi sinoho avohëvamu marëjövadeje. ¹⁷ Ëhi a ajëmade hesi bëhoho mami'e jö God-aro baeromo majëhinövade ae Isaiah-ro jajivo-romo uvadeje:
Nosi guomo guomo hesi i'uoho huro nigemahuë'e höjo.
Nosi vi'ehoho rori'o bava'ë'e höjo.

A ioro'iorehu Iesuarë ijore ijore jijihö'ia'amugo Iesuhu jö majëhijade jöhoje.

¹⁸ Ëhi'oromo Iesuro gavade ae aho'o hesi bëhire ruë numë tagavamu gëgorovo hesi ijorajo ömo'ömoho uëvadeje: Ruerego no e'u ioni gönö va'irarëjo. ¹⁹ Ëhi uëvamu Jew rajo jögoru öri röjëhijaje ae gemuëro rueromo Iesu uavadeje: Tisa ja dinö'e dinö'e va'ë'iroho na jasi ijore ijore juvonövo'ejöjo. ²⁰ Juvonövo'ejöjamu Iesuro ë aho uavadeje: Jero nasi ijore ijore juvo'i uevanuëjo röhu je'lo majehu sa'a gagore röho avohoromo mare raromaruoho iae jiajëjo. O je'lo ugehu iju vaeromo mare raromaruoho iae jiajëjo. A'i God-are A Ma naehu niavaje hijaje osaho bogojevajëjo. Nadi uvonëjo: Nörö'o hibe juvë'oho mae hibe juvo'ejöromo nasiriroho ruenëjo. ²¹ Ëhi'amu Iesuarë ijore ijore juvaje ae göëro ri'öromo Iesu uavadeje: Bada uevego na nimo vuonorö'ö va'oromo nasi vavuoho guavo'iröjo. Guavoromo hujeji evare jasi ijore ijore juvo'iröjo. ²² Juvo'iröjamu Iesuro uavadeje: O-ajo. Jero nasi ijoro ijoro juvëjo. Vuonugego vuovo örire jijiharue ariböviohuro jabesi aribövioho guavo'amö'irarëjo.

Iesuhu uavamu jovo börömehu ruhosöjade jöhoje.

²³ Ëhi'oromo Iesuro boat gagore ajio hijamu hesi ijorajo ömo'ömohuro hu'lo ajio gemuore raromoro va'areje. ²⁴ Va'ihö gavareje e'u dëre buru börömo rueromo jovocho hasa'ego boat gagoho abo rarovamu. Abo raro'vo'i röhu Iesu niavë'e jadeje. ²⁵ Iesu niavë'e jiamu gagorovo va'o ioromo uavareje: Bada ajamuëjo. Vuovavuo'ië'ajëjo. ²⁶ Vuovavuo'ië'ajëjamu uëvadeje: Jemë rabëni juhuonivarujëjo. Jemë God bogo ma uehorovaruje aribövie jëvajëjo. Ëhi uënugoromo ri'öromo burohu'o jovohu'o uëvadeje: Vuonugohëjo. Vuonugohëjamu jovohu u'uhoromo ma-jörume ruhijadeje. ²⁷ Ma-jörume ruhijamu gavë'i rueho jaburo uarovareje: Ave aho diehi jië'e ae höjo. Huhu uëvë'oho bogo aëremuoho ejaho'i burohu'o jovohu'o jabu'o hesi jöho ejaharue höjo.

Aru'aho sisë ae niö'ti jabesi dëroho Iesuhu rarovö'öjövade jöhoje.

²⁸ Ëhi'onugoromo Iesumëro va'aroho va'o e'u ioni gönö Gadarene rajo jabesi sa'are va'o baboro bejareje. Baboro bejamu gavë'i ae niö'iro guavo'amarue juju gagore arijë'ëro rueromo Iesu birohareje. Röhu ë ae niö'ioho Satan-are a sisëro dëre abueruomë'ëro jië'ëro vörö ma'e jëvadeje. Ëhuni ae aho'obëhe juhuonivareje ë örire jijihö'iröhoho. ²⁹ Ëhi jië'e vöröho jëvë'ëro birohoro ma-darugo'o uvareje: God-are Hari-hoho ja rabëni sihusihuaguo'i rovane höjo. Noehu i'u bae'iröhe majaho bogo rovë'e na ja ëma öri'ahoro huë sisëho vi'ehoho bojamui'i rovane höjo. O diehi'avuo'i rovane höjo. ³⁰ Rovane höromo gavare aruhëre

mahe aho'obēhe gemuoro ie ue'ahamu gagorovo ³¹ Iesu uavareje: Ja rarovö'öjavuogorovo uövuego no suorovo va'oromo aruhe mahu jabesi dēre va'o abuejarējo. ³² Abuejarējamu uēvadeje: Ēhuro va'ohējo. Va'ohē uēvamu hejē'i ē ae niö'i jabesi dēre jioromo suorovo va'oromo ruhe mahu jabesi dēre abueruomadeje. Abueruomamu ē mahohuro aho'obēhe baradore va'o rireromoromo e'ure siö ruruhö'ö va'oromo jove ue'ahoromo vuovadeje.

³³ Vuovamu gavē'i mahu muebejarue ariböviohuro huruomoromo amore va'oromo ae uēvareje: Aru'aho sisēhu dēre jēvade aho ēhi marjēvohijajo. O mue gö gö ēhi ēhi ruehijajo. ³⁴ Ēhi majēhijamu ae aho'obēhe heromo Iesu biroho'i rueruomadeje. Rueromo garomo uavareje: Ave sa'aho vuonugo'i valējo.

9

Övo hörue vuovahē'e a Iesuhu ajamade jōhoje.

¹ Ēhi'amu Iesuro boat gagore ajioromomo jovo dōre va'adoho va'o hesi amore ravo'amadeje. ² Amore ravo'amamu gagorovo övo hörue vuovahē'ero hesi maratuore raromaje aho aēro giojimo barovareje. Barovamu gagorovo Iesuro gavade jaburo hu mae uehorovamu gēgorovo övo hörue vuovahē'e aho uavadeje: Harihohajo. Ma-biririvējo. Jasi sisēho uehorovoromo vuonugoromo mu'u barējahē'e hōjo. ³ Mu'u barējahē'e hōjamu hegorovo jōgoru öri röjēhijarue a ioro'iorohuro uehorovoromo uvareje: Asē'ējo. Ave ahuro God-are ihoho ijumajējo. ⁴ Ēhi uvamu Iesuro gēromo uvadeje: Jabumē ēhi uehorovaruēromo uēvadeje: Jemē rabēni uehoro sisēho baejarujējo. ⁵ Jem'ö uehorovohējo. Nani ja ae ēma ua'a'anuējo: Jasi sisēho uehorovoromo vuonugahē'e hō ua'a'anuējo. Ja ēhi ua'ibejanējo aho nunoho bogo ga'ibejarējo ja mae o sarere jövē'e javego. Röhu ja bogo ēma ua'a'anuējo: Ri'ōromo nami juvējo hesi guomo guomoho bogo barējēgo ja javojagöjōeni. ⁶ Röhu ē bogo ēma jövo'ibejane jōho iae na jövo'ejōjo huro ejehoromo ri'ö nami juvego jemēro ē muoho garomo ēhuro ga'irarijēgo God-are A Maho naro sa'are hijajire evare sisē mu'uvaje darugoho baejē'e javego. Ēhi uēnugoromo röhu övo hörue vuovahē'e aho uavadeje: Ri'ōromo raromanue maratuoho banigojioromomo baeromo jasirēro valējo. ⁷ Va'ējamu iae ri'ōromo hesirēro va'adeje. ⁸ Va'amu gavē'i ē ariböviohuro juhuonivoromo uvoruomadeje: God-ro ma-ae uavamu mu böröme ē'ade hōromo God rajahiruomadeje.

Iesuhu uavamu Matthew-hu aevoromo hesi ijore ijore juvade jōhoje.

⁹ Ēhi'amu Iesuro va'adeje. Va'i gavade tax baejaje ae hesi ihoho Matthew hesi mu vaejaje osare hijamu gagorovo uavadeje: Rueromo nasi ijoro ijoro juvonövonējo. Juvonövonējamu hegorovo ri'ōromo aevoromo hesi ijore ijore juvonövadeje.

¹⁰ Ēhi'amu Iesumēro Matthew-are osare ie ue'ahamu evare tax baejarue ae aho'o sisē aribövie aho'o ēho jaburo rueromo Iesu'o hesi ijorajo öm'ömohu'o gemuoro ioho ue'ahareje. ¹¹ Ie ue'ahamu gēgorovo Pharisee ariböviohuro Iesuare ijorajoho uēvareje: Asē'ējo. Jemesi börömoho rabēni tax baejarue ariböviohu'o sisē a ioro'iorohu'o gemuoroho hiromo ioho ijajējo. Ēhi jiē'oho sisē hōjo. ¹² Ēhi jiē'oho sisē hō uvavamu Iesuro hu'o hegorovo ē Pharisee aribövioho uhu'e uēvadeje: Jemēhu nasi aribövi

ëhi uëvarujoho röhu guomo guomo'e ariböviohuremu doctor gavarue höjo mae jëvë'e aribövioho bogajo. ¹³ Va'oromo ave jö hesi bëhoho nahoromo bihororëjo. God-ro uvajëjo: Na negajëjo a huë bae'irarije muoho vaejoro mi suvuoroho bogajo. Naro sisë aribövioho nasinö jëvojoro uë'i rovode höjo ma-döemu mae jëvë'e aribövioho bogajo.

Bëhoho rabëni Iesuare ariböviehu i bogo vuonugare jöhoje.

¹⁴ Èhi'amu John-are ijore ijore jijiharue ariböviohuro rueromo Iesu uavareje: No'lo Pharisee ariböviohu'lo God uehorovo'i ie vuonugarue höjo. Noro ëhi ë'arue höjo röhu jasi aribövioho rabëni bogo ëhioho ioho vuonugarue höjo. ¹⁵ Rabëni bogo ëhioho ioho vuonugarue höjamu hegorovo Iesuro uëvadeje: Nasi ijore ijore jijiharue ariböviehu i bogo vuonugarue hesi bëhoho naro uhu'e uë'ië'ajëjo. Na jemëro uvarujëjo: I'lo masuröhe a hesi söröre rueromo aemo'aemëro huë vavaene baerumo'ajëjo. Bogo ëhioho ë'i iae ie ue'ahoruomo'ajëjo. Röhu majae ijönö i'lo masuröhe aho aëro gudiamo bava'iramu evare ioho vuonugo'aruëjo. Avevejö'oho naro jabu'lo hijë'ego jabu ioho bogo vuonugo'aruëjo.

Jew rajehu gororovo 'iröhe jögoru mamiohu'lo Iesuhu barovade mu i'ohu'lo bogo gemuore havo 'iröhe jöhoje.

¹⁶ Èhi uënujoromo Iesuro uhu jöe gö'lo majëhiromo uëvadeje: Niögu i'ohu'lo mamiohu'lo bogo havo'anuëjo. Bogo havoromo niögu mami dadovadiroho niögu i'lo hesi vituoho baeromo niögu mami hesi gagoroho bamoromo sigohi'anuëjo i'ohuro duduhivoromo ruho barovego böröme dadorovojëni. ¹⁷ O wine jovo mi sino gagore bigu'ië'iroho jovo i'ohu'lo mi sino mamiohu'lo bogo gemuoroho havoromo jovo i'oho mi sino mamiroho bigu'anuëjo. Èhi ë'ibejanëjo jovohuro gatovoromo ögohuro bibivoromo mi sinoho mamiëro jië'ëro tögömoromo dadorovego jovoho rova'ibejajo. A'i jovo i'oho mi sino i'lo hesi gagoremu bigu'anuëjo. Bigu'iramu jovoho mi sinoho mae jio'amo'ajëjo.

Iesuhu magonahe niö'i Jairus-are abojohu'lo magonahe gö'lo ajëmade jöhoje.

¹⁸ Iesuro ëhi uëvamu gavë'i Jew rajo a böröme gemuëro rovadeje. Rueromo ague aho hiromo Iesu uavadeje: Nasi aboje avevejö'e guomajëjo. Jero rueromo jasi övoho hesi sinoro bamego i'ovajo. ¹⁹ I'ovajamu hegorovo Iesuro ri'öromo hu'lo hesi ijorajo ömo'ömohu'lo ë a hesi ijore va'areje.

²⁰⁻²¹ Örire va'amu gavë'i magonahe gemuëro jabu'lo va'adeje. Èmagonahoho manaero garorovade guomo guomoho bogo barë'i vadune aho'obëhe 12 baejë'ëro jië'ëro uehorovoromo uvadeje: Na Iesu manniöghuremu rehë'ohuro ëhuro marëjevo'ajëromo Iesuare dejonö rueromo niögu viture rehadeje. ²² Rëhamu hegorovo Iesuro huotorovoromo magonahoho garomö uavadeje: Abojëjo. Nadi juhuonivo'i biririvëjo. Jero na mae uehorovevamu ëhuro ja marëjavë'e höjo. Marëjavë'e hö uavamu gavë'i marëjadeje.

²³ Marëjamu gagorovo Iesuro va'oromo ë a börömo hesi osare va'oromo gavade virikö vavaeni'e huosiharue aribövioho ë raromo'i ae aho'obëhe darugo'lo nierusuburu'e bamamu gëgorovo ²⁴ uëvadeje: Ae aho'lo va'ohëjo. Magonaho harihoho bogo guomo'i ma-niavajëjo. Ma-niavajëjamu hegoro rueho jaburo Iesu sivoromo ijo'ijahareje. ²⁵ Ijo'ijahamu huro ae aho'obëhe rarovö'öjëvonugoromo magonaho hesi osare va'oromo övoho baejamu

i'ovoromo ri'øjadeje. ²⁶ Ĕhi ě'ade jōho ě sa'aho aho'obēhe rumorovobe va'adeje.

Ae niō'i nuni tugorohēvadoho Iesuhu ajēmamu marējēvade jōhoje.

²⁷ Ĕhi'amu Iesuro ě amoho vuonugo'i ōrire juvo va'adeje. Ōrire juvo va'amu gagorovo nuni sisē'e ae niō'iro rihimoromo uvobe va'areje: David-are ujoho bōrōme javaje jero noni vavaenimējo. ²⁸ Ĕhi uvobe va'amu Iesuro osare va'adeje. Osare va'amu rue ae niō'iohuro rovareje. Rovamu gēgorovo Iesuro uēvadeje: Na jemē mae uehorovoromo uvarujējo: Nōrō ajamui'irōhoho eni hōjo. Eni hōjamu uavareje: Bada io'ajo. ²⁹ Io'ajamu Iesuro nunoho rēhēhoromo uēvadeje: Ĕhi jiē'oho jemēhu uehorovarujēhi iae ěhi jiēho'ajējo. ³⁰ Ĕhi uēvamu gēgorovo nunoho marējēvamu mae uherihareje. Mae uherihamu gagorovo Iesuro darugo'o majēhiromo uēvadeje: Bogave aho uē'irarijējo. ³¹ Ĕhi uēvamu hegorovo ě ae niō'iohuro hō'ōromo va'oromo Iesuare jōho bogo ejaho'i Iesuhu jabumē ajēmijade jōho majēhibe sa'ae bōvioho jirehareje.

Iesuhu bitaro tōvē'e a ajamade jōhoje.

³² Ĕae niō'ioho jaburo ě osare jioromo hō'ōjamu gavē'i aēro ae gemu hu'irae baeromo rovareje. Ĕaho aru'aho sisē dēre jiē'ēro jōrumo'e jadeje. ³³ Jōrumo'e jiamu Iesuro ě aru'aho sisēho rarovō'ōjamu aho aevoromo jōe jōvadeje. Jōe jōvamu hegorovo ae aho'obēhe tiōromo uarovareje: Asē'e ěhi jiē'e muoho Israel sa'aroho bogo gavē'e javuajējo. ³⁴ Ĕhi uarovamu Pharisee aribōviohuro uēvareje: Sisē a bōrōmohuro vōrōho bojamiyego ěhuro a dēre aru'aho sisēho rarovō'ō'amaje hōjo.

Iesuhu ae aho'obēhe jabesi jōēni vavaenimade jōhoje.

³⁵ Ĕhi'amu Iesuro God rajahjarue osare osare God-are jō bēhoho rōjēhibe God-hu bōrōme namiromo muebejēvo'irōhe jō maho majēhibe guomo guome gō gō baejē'e aribōvioho avohēvobe ěhi'obe amo masijore ininore juvo barējadeje. ³⁶ Juvoromo ganōvade ae aho'obēhe tagavoromo huē vavaene baeromo sisē'i raromo'ego gēgorovo uvonōvadeje: Ĕaribōvioho vēmu vavu rumo'e ō mahu'ēro raromanovaruē uvoromo jabesi jōēni vavaenimonōvadeje. ³⁷ Jabesi jōēni vavaenimamu hesi ijorajo ōmo'ōmoho uhu'e uēvadeje: Ae aho'obēhe nasinō sō rue'irōhoho ěho mure iruno'e gagovo'irōhoho va'ēne hōjo. Mure gagovo'irōhe iruno'oho bōvi mae jio'i gagovarue aribōvioho no ma-gemu gemu javuajējo. ³⁸ Ĕhuni mu Arijō'oho ěninamiromo uarego huro ae gō'o rēmō'ōjego mure ruerome ajamuiromo iruno'oho gagovo'irarējo.

10

Iesuare apostle 12 jabesi jōhoje.

¹ Ĕhi'amu Iesuro hesi ijoraje 12-ho uēvadeje: Ruehēromo rovamu daruge bojēmiromo uēvadeje: Satan-are aribōviehu a jabesi dēre jio'amamu gēv'ēho rarovō'ōjēvego suorovoromo va'irarējo. Guomo guome gō gō baejē'e o sino haho'e u'uho'amē'e jiamu gēv'ēho avohēvego marējēvo'irajo. ² Rōhu hesi apostle aribōvie 12 jabesi ihoho aviēhije. Urimo Simon hesi iho gōho Peter'o hesi ōho Andrew'o ěhi jēvadeje. Gōho James'o John'o ō'o ō'o Zebedee-are harihoho jēvadeje. ³ Gōho Philip'o

Bartholomew'o jëvadeje. Göho Thomas'o tax baenövade ae Matthew'o jëvadeje. Göho James Alphaeus-are harihohu'o Thaddaeus'o jëvadeje. 4 Göho Simon hu Jew rajehu jabetesi mueberovo'i nimade aho jiadeje. Göho Judas Iscariot jiadeje. Judas Iscariot hu ijönö Iesuni hiruëmiromo a jabetesi övore bojëmi'iröhe aho jiadeje. Iesuare apostle 12 jabetesi ihoho ëhi jio'amadeje.

Apostle 12 jabuhu va'oromo mu vaeröhego Iesuhu rëmö'öjade jöhoje.

5 Ëaribövie 12-ho jaburo mue vaebe jijihoröhego Iesuro rëmö'öromo uëvadeje: Va'irarijoho sa'a ioro'ioro rajo jabetesiroho Samaria sa'a rajo jabetesi amoroho nadi va'orëjo. 6 A'i Israel rajo jabetesiremu va'orëjo jabumë sheep-ëro öre sidövanovoromo ëma jijiharue jiaje. 7 Va'oromo uëbe jijihorëjo: Iae ga'ie'arujëjo God-ro böröme namiromo muebejëvego. 8 Ëhi uëbe guomo guomo'e aribövioho ajëmibe vuovë'te aribövioho i'ovëvobe sino jomote aribövioho avohëvobe Satan-are ariböviehu a dëre jio'amë'o ho rarovö'öjëvobe ëhi'obe jijihorëjo. A ajëmi'irarije darugo God-arire baejar-ijoho bogo manaho bojamarie höjo. Ëhuni manaho nadi bae'i aho ma-ajëmibe jijihorëjo. 9 Gold ijo bajoho ajivë'te ijo bajoho rövë'te ijo bajoho göta esöroho nadi aegoromo ujuoho jijihorëjo. 10 A ëninëmiromo ujuohoromo aego'irarije esöho nadi ujuohoromo jijihorëjo. Niögoho nadi göho ujuoho'i ma-gemu ruohoromo jijihorëjo. Höru guduoho nadi io'amoromo ijahoho nadi ujuohoromo jijihorëjo. Ëhi jië'te inömo inömoho nadi ujuoho jijihorëjo ë hesi bëhoho ae rahu mu vaeromo i mana baejë'o ho iae mae jië'te jiaje.

11 Va'irarijoho amo masijore o ininore suorvë'o ho va'oromo a ma-maho nahorëjo. Nahoromo birohogorovo ë a hesi osaro raromonövorëjo ijönö ë amore jioromo va'ie'te jëvaje. 12 Röhu osare rumo va'ë'iroho jejëmiromo uënövorëjo: Huë mae baerëjo. 13 Huë mae baerëjamu hegorovo ë osare raromarue ariböviehu uëvë'o ho: Iae mae hö uëvë'o ho iae huë mae baeruumo'ajëjo. O bijönimë'o ho uërëjo: God-are huë ma jö uëvodoho vuonugajëjo. Ëhu'ëro bogo bae'a'arujëjo. 14 O di osae hu di amehu jemesi örire nu huodëgoromo jö bogo ejëhë'o ho uvorëjo: Jabetesi muoho bövioho bise'o ho sa'aho tohotohoho sisë höromo jabetesi tohotohe jemesi hörure jiajoho riremomo va'orëjo. 15 Ave jöho na jö mae uëvajëjo: God-hu i'u bojëmi'iröhe maja rovë'iroho Sodom o Gomorrah amo rajo jabuhu i'u baeröhoho ma-jianovo'i a'i jemesi jö bogo eruomaje aribövioho jaburo i'u börömo maho baeruumo'ajëjo.

Aehu Iesuare aribövi huë sisë bojëmi'iröhe jö Iesuhu jövadohoje.

16 Aveho hehëjo. Naro rëmö'öjego jemë vaevë'te sheep harihunö'te vörö'te miehu jioruomajire va'ie'arujëjo. Ëhuni va'oromo sigobehu a gagoro ma-burëro ju'ebiro mo va'ajëhi ëhi gavë'i jijihorëjo. O ugo ma-maehu hesi iemu iromo ma-taemo hijajëhi ëhi taemo raromobe va'orëjo. 17 Ae gevë'iajo. Jaburo guduamo ujuohëvo va'oromo jögoru muebejarue aribövi jabetesi övore bojëmi'aruëjo. Jabuhu God rajahijarue osa göro göro hisuebijëvo'aruëjo. 18 Gavana o sa'are a masijo gö gö jabetesi nunire rëmö'iramu nasi jöeni ë riravoromo nasi jöho jabetesi örire sa'a gö rajo jabetesi örire majëhi'aruëjo. 19 Röhu jabuhu guduamo ujuohëvo va'amu a masijo jabetesi nunire riravë'o ho nadi uvorëjo: Na diehi jöho majëhi'ejöjo. O rabu jöe majëhi'ejöromo nurunurumorëjo. Rabëni hesi bëhoho jö majëhi'irarije majaho rue'iramu evare majare God-ro ajëmiromo

jöho röjëhi'iramu majëhi'arujëjo. ²⁰ Bogo jemëhu jöho majëhi'irögoro a'i jemesi Vavu hesi Aru'ahohuro jöho simanore bojëmi'iramu jemëro jöho majëhi'arujëjo.

²¹ Röhu öhuro öho ae gö jabesi örire bojëminövo'aruëjo muo'amojoro. Vavuohuro aboji harihu'oho ëhi gemuoho ë'a'aruëjo. Aboji harihu'ohuro ri'öromo ae uë'iramu vëmu vavu'oho muo'amo'aruëjo. ²² Röhu jemëhu na uehorovevarujohuni ae aho'obëhe jaburo jemesi örire nue huodëgoruomo'ajëjo. Röhu ae rahu biririvoromo mae uehorovevobe va'ojuvo maja barë'iröhe maja rovë'iroho God-ro baejëvoromo manö bamëvo'ajëjo. ²³ Jemë amo göre raromamu aehu sisë vaejëvë'oho huruomoromo amo göro va'onövorëjo. Aveho na jö mae uëvájëjo. Jemë Israel sa'are amo göre göroho bogo va'o barëjë'e God-are A Maho na ö'ejöjo.

²⁴ Jö hejaruje aribövioho jö röjëhijaje aho na bogo iosiremiromo masijoho jëvájëjo. O mu vaejeharuje aribövioho mu simano vaejaje aho na bogo iosiremiromo döroho jëvájëjo. ²⁵ Ëhuni jö röjëhijaje aho ae göehu huë vavaene bojemego naehu baejajëhi nasi jö hejaruje aribövieuho ëhi baejë'oho iae mae höjo. O mu simano vaejaje aho ae göehu huë vavaene bojemego naehu baejajëhi nasi mu vaejeharuje aribövieuho ëhi baejë'oho iae mae höjo. Ëhesi bëhoho agano muebejëvaje aho na aehu uevaroho: Ja Beelzebul a sisë jabesi böröme javajë uevarohuni ëhuni ëhi jië'e ariböviohuro jemë nasi agane jëvë'ego jö sisë bëhi mae uëruomo'ajëjo.

²⁶ Jö sisëho ëhi uëruomo'ajëjo röhu nadi juhuonëmirëjo. Mue rabe gurihiro jiajoho aho'obëhe va'orahoro jio'a'ajëjo. Rabe rabe subivëhajoho aho'obëhe ma-samaro jio'a'ajëjo. ²⁷ Ëhi jië'e jiaje naehu jöe rabe vahi'e saginiëri majëhijajoho ijönö maja'e ë jöho ma-va'orahoro majëhirëjo. O saginiëri hia'ire majëhijego hejarujoho ëho amo riroro majëhirëjo. ²⁸ Röhu nadi uvorëjo: Ëariböviohuro anagu'o'ajëromo juhuonëmiromo jabesi jöho uehorovorëjo. Jemesi sinohemu muo'amë'oho eni jëvo'i jemesi aru'aho muo'amë'oho bogo eni jioruomë'e jiaje ëhuni jabumë nadi juhuonëmi'i God juhuonamiromo hesi jöho uehorovorëjo. Huhu jemesi aru'ahohu'o sinohu'o vëni'e öri ari'ere babu'öjëvoromo ijumëvo'iröhoho hu eni jiajëjo. Ëaho juhuonamiromo hesi jöho uehorovorëjo. ²⁹ A'i aho bövioho bise'oho nadi juhuonëmirëjo. Ëhesi bëhoho God-ro uvajëjo: Jemë iae masije jëvájëromo avo'avoho muebejëvaje höjo. Monie ma-bisemu bu'öromo ugo inine niö'i imo'arujëjo. Röhu jemesi Vavuoho bogo uvaje höjo: Ugohe uininego bogo muebe'ejöjo. Bogo ëhioho uvo'i ugoho muebe'amë'ego ugoho bogo gemu vadu'oho ëma vuovoromo ö'idöroho jioromo sa'aroho rireromo rovarue höjo. Vavuohuro gëvego rireromo rovarue höjo. ³⁰ A'i jemë God-ro jemesi bövie bise'e aho'o muebejëhoromo röhu jemesi simano uoho ëhu'o adahëhoromo avo'avoho muebejëhaje höjo. ³¹ Ëhuni nadi juhuonivorëjo uge aho'obëhe jio'amajoho ëho ma-jianovo'i ae gemu gemu jemë masije jëvë'e jiaje.

Noehu Iesuarë jö a nunire huruoho majëhi'iröhe jö Iesuhu jövadohoje.

³² Ae rahu a nunire uvë'oho: Na Iesuarë ae jevajë uvë'oho naro nasi Vavue ö'idöre hijaje hesi nunire uvo'ejöjo: Ëho nasi ae magonahe höjo. ³³ O ae rahu a nunire uvë'oho: Na bogo Iesuarë aehu jevajë uvë'oho naro nasi Vavue ö'idöre hijaje hesi nunire uvo'ejöjo: Ëho bogo nasi aehu magonahehu höjo.

Iesuhu rov'ëro ëhu'ëro ae adovoromo göehu jöe gö göehu jöe gö uehorovarue jöhoje.

³⁴ Nadi uvorëjo: Nöröhu rovade hesi bëhoho ajamuego sa'ae aho'obëhe iro muorovo'oho vuonugo'i ma-huë baerovoromo gemuoro raromo'iröhego rovade höjo. Na bogo ëhunioho rovode höjo. A'i naehu rovode hesi bëhoho naro nasi jöho majëhijego aëro heromo jöe gö gö uehorovoromo muorovo'iröhego rovode höjo. ³⁵ Naehu rovode hesi bëhoho nasi jöhuni harihohuro vavuoho nue huodivo'i abojohuro vëmoho nue huodivo'i ajohuro ajoho nue huodivo'iröhego ëhuni rovode höjo. ³⁶ A nu huodëgarue aribövioho jabesi agane gemuoho jioruomo'ajëjo.

³⁷ Ae rahu ja vavu o vëmu nuninö bamo'i na dejonö bamevë'oho nasi a ma jio'iranoho bogo eni javo'ajëjo. O ae rahu harihu o aboji nuninö bamo'i na dejonö bamevë'oho nasi a ma jio'iranoho bogo eni javo'ajëjo.

³⁸ Ae rahu ja bogo uvë'oho: Iesuare jöëni vi'ehe huë vavaene javoje rabe baeromo guomevë'oho iae hesi hö uvoromo bogo korosi hesi i'u banigojiomanovoromo nasi ijore ijore juvë'oho nasi ae jio'iranoho ja bogo eni javo'ajëjo. ³⁹ Ja jasi sinohuni uehorovoromo biririvoromo ave sa'are hi'i ëhemu uehorovë'oho ijönöho guomo öriro va'a'anuëjo. O ja nasi jöëni guomë'oho ijönöho maro hi'a'anuëjo.

Mu ma vaejarue hesi mana bae'iröhe jöhoje.

⁴⁰ Jemëhu nasi jö majëhibe va'ë'iroho ae rahu jemë rajëhiromo baejëvë'oho ëhuro na'o rajëhiromo baejevoruomaje höjo. O ae rahu na rajëhiromo baejevë'oho ëhuro remö'öjamu rovode ahu'o rajahiruomaje höjo. ⁴¹ Ae rahu uvë'oho: Ëaho jö God-aro baeromo majahuijaje ae hörömo rajahiromo baejë'oho ëhuro jö God-aro baeromo majëhiruomaje ariböviehu suvuro ujuoharue ëhi jï'e suvuroho God-are örire ujuohoruomo'ajëjo. O ae rahu uvë'oho: Ëaho ma-mae hörömo rajahiromo baejë'oho ëhi jï'e a maehu suvuro ujuoharuëhi ëhi ujuohoruomo'ajëjo. ⁴² Ave jöho na jö mae uë'ië'ajëjo. Ave nasi ijorajoho ae ma-bise'ëhu ö'ama aehu garomo uvë'oho: Ëaho Iesuare ijore ijore juvaje ae hörömo ma-bisemu ajamiromo enatuore jovo baguso bojamijë'oho ë aribövioho jaburo iae manaho ujuohoruomo'ajëjo.

11

Bapataeto vaejaje ae John-hu ae rëmö'öjamu rueromo Iesu jö ua gavare jöhoje.

¹ Iesuro hesi aribövie 12 jabesi örire jöho majëhinugoromo va'adoho ë bëhire jio'amaje amore amore jöho majëhibe bëhoho röjëhibe juvadeje.

² Iae John bapataeto vaejaje ahuro savoji gagore hiromo hejade uavamu: Kerisoro muoho ëhi vaejaje hö uavamu hegorovo hesi ijorajoho rëmö'öromo uëvadeje: Va'oromo ëhi ëhi Iesu ua garëjo. ³ Ua garëjamu va'oromo Iesu uavareje: No uvaruëjo: God-ro a böröme nugö'ö'iramu nosi örire rue'a'ajëjo. Na ja ë aho javajëjo. O na no muebe'ëjarëjo ae göëro rueröhego. ⁴ Ëhi uavamu hegorovo Iesuro uëvadeje: Va'oromo diehi hejarujoho gavarujoho John majahirego he'irajo. ⁵ Uarëjo: Nöröro ae nuni sisë'oho ajëmijego mae uheriharue höjo. Hörü sisë'oho ajëmijego mae jijiharue höjo. Jomo'e aho ajëmijego marëjëvoromo jabesirire sisë sisëho barëjëhaje höjo. Hia'i sisë'oho ajëmijego hia'e dadovoromo jöe hejarue

höjo. Vuov'e aho ajëmijego i'ovarue höjo. Bogo eni jië'e aribövioho ajëmiromo majëhijego God-are jö maho hejarue höjo. John ëhi majahirëjo. ⁶Röhu John o ae rahu birivoromo nasi örire mae uehorovev'ë'oho ë ahuro maho hi'a'ajëjo.

⁷Maho hi'a'ajëjamu hegorovo vuonorö'ö va'areje. Va'amü gavë'i Iesuro ë hesi bëhire gagovare aribövioho John-are jöho majëhiromo uëvadeje: Urimë'ioho jemë rabe ga'irögöro John-hu a rumo'e sa'are hijajiroho ëho va'onövarije höjo. Ijo rudu burehu huosihego arue anume va'aje ëhi uehorovaje aho na John ëhi jië'e ae jiamu ga'i va'arije höjo. Bogajo. ⁸O diehi jië'e aho ga'i va'arije höjo. Na John niögu mabëhe sanu'e io'amë'e ae jiamu ga'i va'arije höjo. Röhu ëhi jië'e niögu ma io'amarue aribövioho bogo a rumo'e sa'aroho raromö'i a masijehu rarumarue osaremu rarumarue höjo. ⁹Ëhi jië'oho jemë rabëni a rumo'e sa'aroho va'arije höjo. Na John jö God-aro baeromo majëhijaje ae jiamu ga'i va'arije höjo. Io'ajo. John iae hu ëhi jië'e ae höjo. Röhu aveho hehëjo. Jö God-aro baeromo majëhinövere a ioro'ioroho iosirëmiromo John hu böromoho höjo. ¹⁰Iae ë a hesi jöho God-are surire ëhi jajivoromo uvë'e höjo:

Ave aho God nasi jö bajuvaie aho höjo.

Ja va'ië'iroho naro hu urimo nugö'ö'iramu va'oromo ae uë'a'ajëjo jaehu va'irane öroho iogorahöröhego.

¹¹Ave jöho na jö mae uë'ië'ajëjo. Ave sa'are raromobe rovere aho ae gemu vadu'oho John bogo iosiramiromo böromoho jië'e höjo. A'i God-hu böromë namiromo muebejëvego hesi aharire rarumarue a inino mahuro John iosiramiromo döroho jioruomajëjo. ¹²Urimo John bapataeto vaejavuajae aehu a jö majëhijadevare evare aëro avevoromo daruge aho'o bojamiro mo birivoromo öroho jiovobe rueroomë'ë höjo ëhuro God-ro böromë namiromo muebejëvego hesi aharire jëvoröhego. Jaruvoho ëhi gemuoho ë'oruomaje höjo. ¹³Aevo'ioho Moses jögöru bojëmade ahuro God-hu böromë namiromo ae muebejëvo'iröhe jöho majëhijamu jö God-aro baeromo majëhibe rovere ariböviohuro ëhi gemuoho ë'obe rovaroho röhu ijo tugoho'ioho John-ro ë jöho majëhijade höjo. ¹⁴Röhu urimo majëhiromo uënövere höjo: God-hu böromë namiromo muebejëvego ga'irarije ë hesi urimo ae gö rue'a'ajëjo. Eähuro Elijah-hu vaenövade mue gemuoho barue'ajëjo. Jöho ëhi majëhinövere höjo. Röhu jemë mae uehorovo'i nëgë'oho uvorëjo: Elijah-are mu barueröhego uövuare aho iae John höjo. ¹⁵Ae rahu ja God-are jö hejanue ae javë'oho bëhoho nahoromo birohönëjo.

¹⁶Röhu jaruvore raromaruje aribövi jemesi jöho uhu'e majëhi'ië'ajëjo. Amo ririre rarumarue jö bijönimoruomaje asisö'oho jëvanovajëjo. Amo ririre raromoro asisö'oho ioro'iorohuro ioro'ioroho uvëvoruomajëjo: ¹⁷Noehu anivoromo jemëni virikö huosihëharoho jemëro bijönimoro bogo ejahuoromo javavarije höjo. Noehu anivoromo huë vavaeni'e jö iaroho jemëro bijönimoro bogo ejahuoromo nierusuburu'e bamarije höjo. ¹⁸Ëhesi bëhoho John-ro ruero mo God uehorovoromo ma-hi'i ioho jovoho bogo inövade höjo. Ëhi'onövadoho jemëro ë jö bijönimaru asisö'oho va'ëne bijönëgamu John-are jöho bogo ejaho'i sisë'i uehorovoromo uvonövarije höjo: Aru'aho sisë dëre jië'ëro ëhu'ëro ioho jovoho bogo ijaje höjo. ¹⁹O God-are A Maho naru ruero mo ioho jovoho ma-ijaje höjo. Ëhi ë'ajoho jemëro ëhu'o bijönimoro uvaruje höjo: Nörö gahëjo. Ioho mahunö'e iromo vörö'e jovemu ijaje höjo. Hu vajiohu'e

tax baejarue ahu'o a sisë ioro'iorohu'o ëho jabesi aemo'aeme hõjo. Jemëro John-are muohu'o nasi muohu'o bijõnimaruje hõjo rõhu no God-are uehoro maho baejël'ëro muoho vaejarue hõjo. Ëmuoho aëro garomo uvoruomo'ajëjo: God-are uehoroho iae mae hõjo. Ëhu'ëro muoho vaejare hõjo.

Ame göehu göehu Iesu bogo ma uehorovare jö Iesuhu jövadohoje.

²⁰ Ëhi uënuGOROMO ame gö gö birëgadeje ë hesi bëhoho urimë'i huhu a ajëmiromo darugo'e mu masijo vaebe ë amore amore juvamu jabuhu bogo huotorovoromo hu mae uehorovarohuni. Birëgoromo uëvadeje: ²¹ Chorazin'o Bethsaida'o amo rajohumë vaevë'oho jemë sisëro revo hesi jëvavëjo. Naro darugo'e muoho jemesi amore vaejego garomo rõhu nasi jõho bijõnimaruje hõjo. Naehu darugo'e mu jemesi amore vaejedoho Tyre amore o Sidon amore vaejego ga'ibejarëjo mami gö'e jabesi sisëni huë vavaene baeromo niõgu sisë io'amoromo uonëro buerovoromo uehoro sisëho vuonugo'i uehoro mae baeruomo'ibejajo. ²² God-hu i'u bojëmi'irõhe maja rovë'iroho Tyre o Sidon rajo jabuhu i'u bae'irõhoho ma-jianovo'i jemëro i'u bõrõmo maho bae'a'arujëjo. Ëhuremu uehorovorëjo. ²³ Rõhu Capernaum amo rajohumë jemëro jemesi sivue uehorovoromo uvaruje hõjo: Nosi ihoho õ'idõre ajiomo'ajëjo. Bogo ëhioho jio'i sa'aro be'a'ajëjo. Ëhesi bëhoho naro darugo'e muoho jemesi amore vaejego garomo rõhu nasi jõho bijõnimaruje hõjo. Naehu darugo'e mu jemesi amore vaejedoho Sodom amore vaejego ga'ibejarëjo mu sisëho vuonugo'ibejarëjo ëhuro jabesi amoho bogo sisërë'i jaruvoho ëhi mae jio'ibejajo. ²⁴ God-hu i'u bojëmi'irõhe maja rovë'iroho Sodom rajo jabuhu i'u baerõhoho ma-jianovo'i jemëro i'u bõrõmo maho bae'a'arujëjo. Ëhuremu uehorovorëjo.

Iesuaro va'oromo nuho'irõhe jõhoje.

²⁵ Iesuro ëhi uënuGOROMO evare God uavadeje: Apo ja õ'idõrohu'o sa'arohu'o muebejanue ae javavëjo. Naro jasi õrire huë mae uavavëjo. Rabëni hesi bëhoho jero gavane nuni aji'e a masijohuro uvoruomamu: Nosi simanoho mae javuoromo bõvie bise'e ga barëjël'e javuajë uvamu gëgorovo jero jasi jõho jabesi õrire subivëhë'e javavëjo. A'i gavane bogo gavë'e aribõviohuro bogo dõroho bamorovo'i jõho he'i nëgamu gëgorovo jero jasi jõ bëhoho røjëhijë'e javavëjo. ²⁶ Apo iae mae hõjo. Jero jasi nimoromo ë'ane hõjo.

²⁷ God ëhi uanugoromo ë aribõvioho uëvadeje: Nasi Vavuohuro jõe aho'o bojëmijë'e hõjo muebe'irodego. Vavuohuro gemuëro Harihoho na avoho gevaje hõjo. Harihoho naremuëremu Vavuoho avoho gavaje hõjo. O Harihu naehu di aribõvi røjëhi'i negë'ohuro ëhuro ë aribõviohuremu røjëhijego jabu'o Vavuoho gavare hõjo.

²⁸ Rõhu jemë ae rahu sivohoromo i'u'e mu vaejamu u'uvëvë'oho ruerego naro jemesi dë vövõbajo'oho sasohëho'irõjo. ²⁹ Na sanu'e mae jevë'e jiaje ëhuni nasi muoho banigojiomoromo nasi jõho henõvorëjo. Ëhi ë'ë'oho jemesi dë vövõbajo'oho ma-mabëhe sasohëvo'ajëjo. ³⁰ Rabëni hesi bëhoho nasi muoho i'uoho bogojio'i sase hõjo.

12

Jew rajehu nuharue maja hesi jõhoje.

1 Ĕhi'oromo Jew rajo jabesi nuho majaho rovamu gagorovo Iesumëro mure jijihareje. Jijihoromo hesi ijorajo ömo'ömohuro hömëvamu ioho babovoromo ue'ahobe va'areje. 2 Babovoromo ue'ahobe va'amu gagorovo Pharisee ariböviero Iesu uavareje: Asë'e jaruvoho nuho majae höjo. Jasi ijorajo ömo'ömehu i avoharuoho ëho nuho maja hesi jögoroho aharuëjo. 3 Aharuëjamu Iesuro uëvadeje: David nosi a böröme jionövade höjo. Röhu hu'o hesi ariböviohu'o jabumë hömëvamu hegorovo huhu ë'ade jö God-are surire adaharijoho ëho diehi'oromo bogo avoho uehorovarujëjo. 4 David-ro God-are osa mare va'ade höjo. Va'oromo God-are nunire bahijare ioho hu'o hesi ariböviohu'o ue'ahare höjo. Eïoho bogo David'o hesi ariböviohu'o ue'aho'iröhoho jio'i hesi ma-priest-ëremu ue'aho'iröhe ie jiade höjo. Röhu jabuhu ue'aharohuro ëhuro jögoroho ahare höjo. Röhu ë hesi jöho bogojiade höjo. 5 Ave jöhu'o Moses-hu jögoru surire jajivadoho jemë diehi'oromo bogo avoho adaharije höjo. Nuho maja rovë'iroho priest ariböviohuro God-are osa börömo hesi muoho vaeromo ehuro nuho maja hesi jögoroho ahoruomaje höjo. Röhu God-are osa börömo hesi muoho vaejaruëro jii'ëro ehü'ëro jöho bogojiajëjo. 6 Naro jemë uëvajëjo: Mu i'ëro aviae rueromo God-are osa börömo hesi muoho iosiramijë'e höjo. Ehuni nasi ariböviehu i babovoromo ue'aharuoho jöho bogohöjo. 7 God-are surire jöho jajivoromo uvë'e höjo: God-ro uvajëjo: Na negajëjo a huë bae'irarije muoho vaejoro mi suvuroho bogajo. Eëjo hesi bëhoho avoho he'ibejarijëjo ave övo uno'e aribövioho bogo uë'ibejarijëjo: Mu sisë ë'ë'e jëvajëjo. 8 God-are A Maho naro nuho maja hesi jögoroho muebejaje höjo.

Övo guomahë'e a Iesuhu ajamade jöhoje.

9 Iesuro ëhi uënugoromo va'adeje. Va'oromo Jew rajehu God rajahijarue osare rumo va'adeje. 10 Amo ë osare övo hitahi guomahë'e aho ë hijë'e jiadeje. Hijamu gagorovo aëro ë raromë'ëro uehorovoromo uvareje: Eëgo noro Iesuarë jö sisëho nahoromo jögoru muebejarue aribövioho majëhijarëromu Iesu uavareje: Nuho majare a jabesi sino ajëmijë'oho na ehuro no nosi jögoroho aharuë höjo o bogajo. 11 O bogajamu Iesuro uhu'e uëvadeje: Jemë ae gemu sheep gemu javë'oho röhu nuho majare guare beva'ë'oho na ja ajamiromu io bamonëjo o bogajo. Io'ajo. Nuho majaroho iae io bamo'anujëjo. 12 Röhu sheep-oho ma-jianovo'i aho börömo mae höjo. Ehuni nuho majare a ajëmijë'oho iae mae höjo. 13 Iesuro ëhi uënugoromo ë övo guomahë'e aho uavadeje: Jasi övoho nugö'öjëjo. Ehi uavamu hegorovo övoho nugö'öjamu marëromu övo gö jiajëhi ëhi jiadeje. 14 Mae jiamu gagorovo Pharisee ariböviohuro va'oromo Iesu anoröhe jöho mevoruomadeje.

Iesu hu God-are mu vaejaje a mae jiaje jöhoje.

15 Iesu anoröhe jöho mevaruë uvamu hegorovo Iesuro ë amore jioromo va'adeje. Va'amu gagorovo ae aho'obëhe hu rihromareje. Rihromamu huro guomo guomo'e aribövioho aho'o ajëmamu mae jëvadeje. 16 Mae jëvo'lego uënövadeje: Naehu jemë ajëmijode jöho bogave aho uë'irarijëjo. 17 Ehi uënövade jö hesi bëhoho jö God-aro baeromo majëhinövade ae Isaiah-hu jajivadëhi ëhi jioröhëgo. Isaiah-ro God-are surire jajivoromo ëhi uvadeje: 18 Naehu baej'ëro mu vaejaje aho gahëjo. Nasi dë vövöbajo'e aho'o uehorovego dë mae jëvaje aho aviae höjo.

Naro nasi Aru'ahoho hesirire bamaho'ejöjo.

Bamaho'iramu ae aho'obêhe dinö'e dinö'e raromaruoho huro nasi mu ma hesi jöho majêhi'ajêjo.

¹⁹ Hu bogo giagiavoromo darugo'oho uvo'a'ajêjo.

Aho hesi huêho amo ririroho bogo he'a'aruêjo.

²⁰ Ijo adehu aho bu'öjanovo'iê'iroho hu bogo ahö'ö'ajêjo.

Irehu duorohanovo'iê'iroho bogo duoho'a'ajêjo.

Ëhi ê'obe va'ojuvo hujeji evare hesi mu mahuro ruahö'öjêvoromo dö maro jio'a'ajêjo.

²¹ Ëhi jio'iramu ae aho'obêhe dinö'e dinö'e raromaruohuro hu uehorovoromo uvoruomo'ajêjo: Iae huro gemuêro ajamui'ajêjo.

Iesuhu Satan-are aribövi a dère jio'amamu rarovö'öjêvadoho hu bogo Satan-are darugoho baeromo êhioho ê'adeje. Êhesi jöhoje.

²² Ëhi'amu aëro ae gemu hu'irae baeromo rovareje. Ëaho Satan-are a sisëro dère abo hijê'ëro êhu'ëro nune tugohahoromo bitare tövahê'e jiadeje. Ëaho hu'irae baeromo rovamu gagorovo Iesuro a sisë dère jiajoho rarovö'öjamu bitaroho nunoho mae jioromo jöe jövoromo uherihadeje.

²³ Ëhi ajamamu gagorovo ae aho'obêhe jiodudu'iraeromo uarovareje: Ave aho na hu a bëröme David-are uje no ajamui'iröhe aho höjo.

O rahuo höjo. ²⁴ Ëhi atoruumamu hegorovo Pharisee ariböviohuro uëruomadeje: O bogo êhi jiê'e a maho jioromo ê'aje höjo. A'i Beelzebul aru'aho sisë jabesi bërömhuro vöröho bojamego êhuro a dère aru'aho sisêho rarovö'ö'amaje höjo. ²⁵ Ëhi uëruomamu Iesuro gëromu uvadeje: Ëariböviohuro nasi jöho êhi uehorovaruëromu uhu'e uëvadeje: Sa'ae gemuehu adovoromo jabesi arijo'arije muorovê'oho barërovo'ajêjo. Ame gemuehu o agane gemuehu adovoromo jabesi arijo'arije muorovê'oho bogo biririvo'i barërovo'ajêjo. ²⁶ Ëhuni Satan-ro ri'öromu hesi aribövi a jabesi dère jio'amajoho rarovö'öjêvo'ibejajo êhuro hesi ariböviohu'o muorovo'ibejajo hesi darugoho muoho uehoroho diehi'oromo biririvoromo nami'ibejajo. ²⁷ Röhu jemëro uvarujêjo: Sisë a bërömhuro nörö vöröho bojamego hesi sisë aribövioho rarovö'ö'amaje höjo. Ëhi jiê'oho na jemesi ariböviohuro sisë a bërömo hesi vöröho baeromo rarovö'ö'amarue höjo. O diehi'oromo ê'arue höjo. Jaburo uê'a'aruêjo: Sarerivarujêjo. Aho bogo sisë a bërömo hesi vöröho baeromo êhioho ê'arue höjo. ²⁸ A'i naro God-are Aru'aho hesi darugoho baeromo raro'vamaje höjo. Ëhuni uvorêjo: God-ro aevoromo bëröme namiromu nosi örire muebejavuajêro jiê'ëro êhu'ëro ê'ajêjo.

²⁹ Röhu aehu darugo'e a hesi osare rumo va'oromo hesi mae sisë ujuohaho va'iê'iroho bogo ëma ujuohaho va'irögoro urimo darugo'e aho gud-uamoromo tövonugoromo evare hesi inömo inömo ujuohaho va'a'ajêjo. Naro Satan êhi ruahö'öjaje höjo.

³⁰ Ae rahu bogo nasi a jiê'oho êho huro na'o muorovaje höjo. O na bogo ajemiromu nosi aribövi gagovê'oho êho huro arua anumiae nugö'ö'amaje höjo. ³¹ Ëhuni uëvajêjo: Aehu mu sisë vaejê'oho God-are iho ijumarue jö sisë atê'oho aho'o God-ro uehorovoromo vuonugêho'ajêjo. A'i God-are Aru'aho hesi iho ijumê'oho êhi jiê'e jö sisêho God bogo uehorovoromo vuonugo'ajêjo. ³² God-are A Ma nasi jö sisê'i atê'oho God-ro uehorovoromo

vuonugo'ajėjo. A'i God-are Aru'aho hesi jö sisë'i atë'oho ëho God bogo uehorovoromo vuonugo'ajėjo jaruvo majahu'o maja ijohu'o.

Aho jö jövajire heromo uvarueje: Ëa hesi dë vövöbajo'oho mae höjo ë aho sisë höjo. Ëhesi uhu jöhoje.

³³ Ijo bajo mae uro'i nagë'oho ijo ma hesi bajoho uro'a'anuëjo. O ijo sisë javë'oho bajo sisë uro'a'anuëjo. Ijoho bajoro garomo uvo'a'anuëjo: Ëijoho mae höjo ëho sisë höjo. ³⁴ Sigobu aboji harihu'e jëvanovajėjo. Ijo sisë va'ëne jëvë'oho jemë diehi'oromo ijo bajo man'öe raeromo jö mae atorėjo. Bogo eni jëvajėjo. Uehoro maehu o uehoro sisëhu dë vövöbajo'ere rarovëvajoho ëhi jië'e jöho jö'ëro atarue höjo. ³⁵ A maho uehoro maëremu jëvë'ëro jö maemu atarue höjo. A sisëho uehoro sisëremu jëvë'ëro jö sisëmu atarue höjo.

³⁶ Naro jemë uëvajėjo: Jö sisë rabe rabe ëma atë'oho mevëvo gëröhe majaho rue'iramu God-ro uë'a'ajėjo: Ëjöhö rabëni atarije hö uë'iramu mana ua'a'arujėjo. ³⁷ Ae gemu gemu jasi jöre garomo ua'a'ajėjo: Ja a mae javajėjo. O jasi jöre garomo ua'a'ajėjo: Ja a sisë javajėjo.

Ariböviehu Iesu bogo ma uehorovoromo huhu darugo'e mu vaejörö dinamare jöhoje.

³⁸ Ëhi jövamu hegorovo Jew rajo jögoru öri röjëhjarue ae gö gö o Pharisee ae gö gö ëho jaburo ri'öromo uavareje: Tisa no naguajėjo ga'i jero darugo'e muoho vaejeho ëhuro uvo'iröhëro: Ja daruge God-aro baeromo muoho vaejanue höjo. ³⁹ Vaejanue höjumu uëvadeje: Sareri'e aribövi sisë jëvajėjo. Magonahehu hesi baru vuonugo'i ma-juvajëhi jemëro ëhi God vuonugo'i mue gö gö uehorovarue höjo. Jemë rabëni darugo'e muoho ga'i nimarujėjo. Na ëhi jië'e muoho bogo vae'i a'i jö God-aro baeromo majëhinövade ae Jonah-hu God-are mu börömo röjëhijade ëhi jië'e muohuremu röjëhi'ejöjo. Mue gö gö bogajo. ⁴⁰ Jonah-are mu börömo hesi bëhoho jovo mi börömhuro Jonah nimu'öjamu abueromo hesi dëre hijade höjo. Hiromo majae niö'i gemu vahie niö'i gemu hesi uhure ëgubijiohamu höröjade höjo. Höröromo rovadëhi God-are A Maho naro sa'a gagore abo hiromo majae niö'i gemu vahie niö'i gemu hesi uhure höröromo rue'ejöjo.

⁴¹ Nineveh amo rajohuro ave jaruvore raromarue ariböviohu'o gemu mae ri'öromo God-are nunire riravoruomo'ajėjo. Riravo'iramu God-ro jabesi mu maho garomo jemesi mu sisëho garomo jemë uë'a'ajėjo: Nineveh amo rajehu vaejare ëhi jië'e mu maho bogo vaejë'ego ëhuni na uëvajėjo: Jemë sisë'e aribövie jëvaje sisëro va'ohëjo. Ëhesi bëhoho ë Nineveh amo rajohuro mu sisë vaeruomë'ëro hejare Jonah-ro God-are jöe majëhijamu hegorovo jabesi uehoro sisëho vuonugo'i uehoro mae baejare höjo. Jonah ma-bise'o jioromo jö majëhijadoho Nineveh amo rajohuro hesi jöho ejahare höjo. A'i naehu hu iosiramiromo börömo jioromo jö majëhijajoho jemë bogo ejarahue höjo. Ëhu'ëro jië'ëro mevo gëröhe majaho rue'iramu jemë sisë'rëjëvo'ajėjo. ⁴² O ëho majaho rue'iramu arue sa'a göre börömo vaenövade magonahohuro ave jaruvore raromarue ariböviohu'o gemu mae ri'öromo God-are nunire nami'a'ajėjo. Nami'iramu God-ro sa'a gö rajo magonaho hesi mu maho garomo jemesi mu sisëho garomo jemë uë'a'ajėjo: Ëmagonahehu vaejade ëhi jië'e mu maho bogo vaejë'ego ëhuni na uëvajėjo: Jemë sisë'e aribövie jëvaje sisëro va'ohëjo. Ëhesi bëhoho ë sa'are

börömo vaenövade magonahohuro hesi sa'aho vuonugo'i öri egoböviro rovide höjo a böröme Solomon-hu nuni ajie jö jövajoho he'iro. Solomon-hu ae ma-bisemu börömo jioromo jö majëhijajoho ë magonahohuro he'i nimade höjo. A'i naehu Solomon iosiramiro mo börömo mae jioromo jö majëhijajoho he'irarijoho jemë bijönëgajëjo. Èhu'ëro jië'ëro mevo gëröhe majaho rue'iramu jemë sisërëjëvo'ajëjo.

Satan-are a sisëhu a hesi dëre vuonorö'ö abueromo ijumahade uhu jö Iesuhu jövadohoje.

⁴³ Röhu Satan-are mu ajamijaje aru'aho sisëhuro ae gemu hesi dëre hi'a'ajëjo. Hiromö hörö va'a'ajëjo. Va'oromo jovo rumo'e sa'are va'oromo hi'iröhe röhoho nahobe juvojuvo bogo birohogorovo ⁴⁴ uvo'a'ajëjo: Na vuonorö'ö va'oromo hijode sionore röhu maho ë hi'ejöjo. Èhi uvonugoromo vuonorö'ö va'oromo urimo hijade a hesi dëre abueromo ga'a'ajëjo dë vövöbajö'oho gagemu jio'i bibivoromo iogorë'e ma-mabëhe osa va'ëne jio'iramu. ⁴⁵ Èhi jio'iramu gagorovo va'oromo Satan-are aru'aho sisë aho'obëhe söromo rue'a'ajëjo. Èurimore ro hijade aru'ahoho a sisë höjo. Ijore huhu sö rovide ariböviohuro hu iosiramiro mo jabumë sisë bëhi mae jioruomajëjo. Èhu'ëro urimo sisë'i hijade aho ijönöho sisë bëhe hi'a'ajëjo. Jaruvore raromaruje aribövi sisëho jemë èhi sisërëjëvo'ajëjo.

Iesuare vëmu ömo'öme o ö ömo'öme rahumë jëvaje jöhoje.

⁴⁶ Èhi jövamu evare hesi vëmohu'o ö ömo'ömo'u'o jaburo Iesu'o jöe ato'i nëgamu rueromo amonö riravareje. ⁴⁷ [Riravamu ae gemuëro ri'öromo Iesu uavadeje: Hë-ajo. Jasi vëmohu'o ö ömo'ömo'u'o ja'o jöe ato'i nimoromo amonö riravaruëjo.] ⁴⁸ Riravaruëjamu Iesuro uavadeje: Ja uehorovanuoho nasi vëmoho nasi ö ömo'ömo'u'o di aribövioho jioruomajëjo. ⁴⁹ Èhi uanugoromo hesi ijore ijore jijiharue aribövioho övëro röjëhijadeje ae aho'obëhe jaburo gëjoro. Hesi aribövioho röjëhiromö ae aho'obëhe uëvadeje: Aruëroho nasi vëmohu'o ö ömo'ömo'u'o jëvajëjo. ⁵⁰ Ae rahu nasi Vavue ö'idöre hijaje aehu nimajëhi èhi è'ë'öho èhuro ë aribövioho nasi öe ma'ine vëme jioruomajëjo.

13

Aehu i ujo sa'a mare sa'a sisëre riremadi uhu jöhoje.

¹ Èmajae gemuore Iesuro osare jioromo va'oromo nume jovo e'uh riröre abuejadeje. Abueromo God-are jö bëhoho röjëhi'i sa'aro hijadeje. ² Hijamu ae aho'obëhe ro tagavamu Iesu jovore boat gagore va'o hi'i ae aho'obëhe jovo riröre riravareje. ³ Riravamu Iesuro uhu jöe majëhiromö èhuro jöe aho'obëhe röjëhijadeje.

Röjëhiromö uëvadeje: Iae ae gemuëro i uje ujuohoromo mure riremö'i va'ade höjo. ⁴ Riremobe va'amü ujo ioro'ioroho örire rireromadi höjo. Rireromamu gavë'i ugëro ro i barëjare höjo. ⁵ Ujo ioro'ioroho munë uhunö jië'e sa'are rireromadi höjo. Rireromoromo ma-burëro ri'amadi höjo sa'aho munë döro ma-bisemu jië'ëro. ⁶ Riromö dirumoho bogo ma io'amë'ëro majaëro rojomoromo anamu sahori'amadi höjo. ⁷ Ujo ioro'ioroho bibë'e resu'ë sa'are rireromadi höjo. Rireromë'ëro bibë'e resuhuro riromö ujo maho baba'amadi höjo. ⁸ Ujo ioro'ioroho sa'a mare rireromadi höjo. Rireromoromo riromö bajöho rae'amadi höjo. Uje

gemu gemu röhu ioro'ioroho baje 100 rae'amo'i ioro'ioroho 60 rae'amo'i ioro'ioroho 30 rae'amade höjo. ⁹ Ae rahu ja God-are jö hejanue ae javë'o'ho bëhoho nahoromo birohonëjo.

Iesuhu rabëni uhu'e majëhinövade ë hesi jöhoje.

¹⁰ Èhi'amu Iesuare ijorajo ömo'ömhuro rueromo Iesu uavareje: Ja ae aho'obëhe jö majëhijë'iroho ja rabëni uhu'o'ho majëhijanue höjo.

¹¹ Rabëni uhu'o'ho majëhijanue höjamu uëvadeje: God-ro böröme namiromo aho'obëhe muebejaje jöho urimoho subivëhade höjo. Èsubivëhade jöho huro hesi suvuore jemë bojëmijë'e höjo jemëremu he'i a ioro'ioroho bogo heruomoröhego. ¹² Èhesi bëhoho aji'e jö javë'o'ho God-ro gö'o bojami'iramu baeromo bövi mae javo'ajëjo. O bogojavë'o'ho bisemu baejanoho God-ro ë uehoroho mu'uvaho'ajëjo. ¹³ Èhuni naehu uhu jöemu ë aribövi majëhijaje hesi bëhoho jabu gavaruoho bogo avoho gavarue höjo. Hejaruoho bogo avoho heromo simanoroho baejarue höjo. ¹⁴ Jabumë èhi jië'e aribövie jioruomajëjo. Jabesi jöho mami'e jö God-aro baeromo majëhinövade ae Isaiiah-ro jajivoromo èhi uvë'e höjo:

Jemë hemu he'a'arujëjo
röhu bëhoho bogo avoho he'a'arujëjo.
Jemë gaemu ga'a'arujëjo
röhu bëhoho bogo avoho ga'a'arujëjo.

¹⁵ Èaribövi jabesi dë vövöbajo'o'ho i'uhëgaje höjo.

Hia'o'ho tugohëhë'e höjo.

Nunoho sigohijëhë'e höjo.

Bogo èhioho jëvo'ibejajo nunëro ga'ibejarëjo.

Hia'ëro he'ibejarëjo.

Dë vövöbajo'o'ho sasohoromo jöho bae'ibejarëjo

èhuro jabumë huotorovoromo rue'ibejarëjo

naro avohëvego mae jëvo'ibejajo.

¹⁶ Isaiiah-hu jajivadëhi aribövi ioro'ioroho èhi jioruomaje höjo. A'i jemë huë mae baejë'e jëvajëjo. Rabëni jemë nunëro garomo avoho gavaruje höjo.

Hia'ëro heromo avoho hejaruje höjo. ¹⁷ Ave jöho na jö mae uë'ië'ajëjo. Jemë gavaruje muoho o hejaruje jöho urimë'i jö God-aro baeromo majëhinövare ariböviohu'o a ma ioro'iorohu'o aho'obëhe jaburo nimoruomade höjo

garomo he'iro. Röhu bogo garomo bogo heruomade höjo.

I ujo sa'are riremade uhu jö Iesuhu huruoho majëhijadohoje.

¹⁸ Röhu aehu i ujo riremade uhu jö hesi bëhoho hehëjo. ¹⁹ God-hu böröme namiromo muebejëvaje jöho ae rahu hia'ëremu heromo bogo avoho hejamu gavë'o'ho a sisë börömhuro rovaje höjo. Rueromo gavaje God-are jöho i ujo va'ëne jabesi dëre jiego garomo baeniëhiromo rori'o bu'öjaje höjo. Ujo örire rireromamu ugehu i barëjare jö hesi bëhoho èhi höjo. ²⁰ O i ujehu munë uhunö jië'e sa'are rireromoromo riromo sahori'amade jö hesi bëhoho aëro God-are jöho heromo ma-burëro nimorohoromo jöho ejaharue höjo.

²¹ Ejahoromo jöho ma-döëremu baejë'ëro èhu'ëro majae ma-bunemu mae uehorovoromo garöhe God-are jö uehorovaruohuni aehu sisë vaejëvamu gavë'o'ho o huë vavaene rovamu gavë'o'ho ma-burëro vuonugarue höjo.

²² O ujehu bibë'e resu gemuore rireromade jö hesi bëhoho aëro God-are jöho hejarue höjo. Heromo ave sa'a hesi muohuni nurunurumoromo o sarerivoromo uvarue höjo: Inöme bövie bise'e masije höromo jabesi nuninö

bamarue hōjo. Bamoromo sa'arohemu uehorovaruohuro ēhuro God-are jō jabesi dēre jiajoho taemego jabumē bogo rae avoharue hōjo. ²³ O ujehu sa'a mare rireromoromo baje 100 o 60 o 30 rae'amade jō hesi bēhoho aēro God-are jōho heromo avoho hejarue hōjo. Avoho heromo rae avoharue hōjo. Ioro'iorohuro ioro'ioroho iosirēmiromomo mu ma-mabēhe vaejarue hōjo.

Resu sisēhu iruno'o ma hesi gemuore ri'amade uhu jōhoje.

²⁴ Iae Iesuro uhu jōe gō'o majēhijadeje. Majēhiromomo uēvadeje: Ae gemuehu ujo ma riremomoromo ē'adēhi God-ro bōrōme namiromomo hesi ōri ari'o'oho ēhi muebejaje hōjo. Ae gemuēro mure va'oromomo iruno'e ujo maho riremobe va'ade hōjo. ²⁵ Ēhi ē'ē'ēro ae aho'obēhe momorō'ōjē'e jiamu gagoro mu arijo'ohu'o muorovaje ae gemuēro mure rovade hōjo. Rueromomo i va'ēne resu sisēho i ujo riremadiire ē riremonugoromomo va'ade hōjo. ²⁶ Ēhi ē'ē'ēro iruno'o'oho riromomo baje raejamu gavē'i resu sisēhu'o riromomo rae'amade hōjo. ²⁷ Resu sisēhu'o rae'amamumu gagorovo mu arijo'o hesi mu vaejarue aribōviohuro rueromomo uavare hōjo: Asē'e ja ujo mae jasi mure riremāne hōjo. Diehi'oromomo resu sisēhu'o rijade hōjo. ²⁸ Uēvade hōjo: Na'o muorovaje ahuro ē'ade hōjo. Ē'ade hōjamu uavare hōjo: Ēhi jiē'o'oho na ja nagajējo no va'oromomo resu sisēho ravojōro. ²⁹ Uēvade hōjo: Bogajo. Jemēro resue ravo'ihōromomo iruno'ohu'o ravo'amōjōēni bogo ēhioho ē'a'arujējo. ³⁰ Ēhuni iruno'ohu'o resuohu'o nugegomo ēhi gemu mae ri'irajo gagovo'irōhe mahajo rue'irōhe hōjo. Ēmajaho rue'iramumu iruno'e gagovarue aribōvioho naro uē'ejōjo: Urimo resuohu'o ravoromomo huhoho'amorējo vēniro huo'irarije. Amo evaro iruno'o'oho gagovoromomo ujuoho va'oromomo nasi iruno'o osaro bahirējo.

Ijo hisue mustard-hu ēgovaje uhu jōhoje.

³¹ Rōhu uhu jōe gō'o majēhiromomo uēvadeje: Ijo hisu ihe mustard ujehu bōrōmoriromomo ēgovajēhi God-ro bōrōme namiromomo ae gō'o gō'o ēhi gagovoromomo muebejēvobe va'a'ajējo. Ae gemuēro mustard ijo hisu uje gemu baeromomo hesi mure ōjade hōjo. ³² Rōhu bajo ioro'ioroho ma-jianovo'amō'i a'i ē mustard ujo'oho biseharihe hōjo. Ēhi hōjo rōhu riromomo ēgovoromomo ijo hisu ioro'ioroho iosiramim'amoromomo ijo va'ēne jiaje hōjo. Ijo va'ēne jiego ugēro rueruomomomo ē ijo hesi adore ijue vae'amarue hōjo.

I dē huaje osehu ire rumorovade uhu jōhoje.

³³ Ēhi majēhinugoromomo uhu jōe gō'o majēhiromomo uēvadeje: God-hu bōrōme namiromomo muebejēvaje ōroho aviēhi hōjo. I dē huaje osehu ire rumorovajēhi God-hu bōrōme namiromomo muebejēvaje muohuro sa'ae aho'o ēhi rumorovobe va'aje hōjo. Magonahe gemuēro ie aho'obēhe gagovoromomo i dē huaje osoho i gemuore bamoromomo iohu'o buarohade hōjo. Buarohamumu ē ioho aho'obēhe rumorovo barējade hōjo.

³⁴ Ējōho aho'obēhe Iesuro uhu'e majēhijamumu rue gagovare aribōviohuro hejareje. Jōe aho'o ma-uhu'e gemu majēhinōvadeje. ³⁵ Ēhi uhu'e majēhijade jō hesi bēhoho urimomo jō God-aro baeromomo majēhinōvade ae gemuēro Iesuhumu vae'irōhe mu jōho God-are surire jajivoromomo uvadeje: Naro uhu'e majēhinōvo'ejōjo.

Ō'idō sa'a bamadevare evare aevoromomo subivēhobe rovade jōho na jōvonōvo'ejōjo.

Resu sisë hesi uhu jö Iesuhu huruoho majëhijade jöhoje.

³⁶ Ëhi'onugoromo gagovarue aribövioho rëmo'li osare va'adeje. Osare va'amu gagorovo hesi ijarajo ömo'ömhuro rueromo uavareje: I va'ëne resu sisëhu i mure ri'amade jöho huruoho majahuijego no hejarëjo. ³⁷ Hejarëjama uëvadeje: Ujo ma riremadi a hesi jö bëhoho uëromo ë'ode höjo: God-are A Maho nörö höjo. ³⁸ I mu hesi jö bëhoho uëromo ë'ode höjo: Sa'ae aho'obëhe dinö'e dinö'e jioje va'ajëjo. I ujo hesi jö bëhoho naro uëromo ë'ode höjo: God-hu muebejëvego hesi aharie rarumarue aribövie jioruomajëjo. I va'ëne resu sisë hesi jö bëhoho naro uëromo ë'ode höjo: A sisë bërömo hesi aribövie jioruomajëjo. ³⁹ Mu arijo'o nu huodivoromo resu sisë hesi ujo riremadi a hesi jö bëhoho naro uëromo ë'ode höjo: Satan höjo. I gagovo'iröhe maja hesi jö bëhoho naro uëromo ë'ode höjo: Ave sa'a bövi bise'o barë'iröhe majaho höjo. I gagovo'iröhe aribövi jabesi jö bëhoho naro uëromo ë'ode höjo: Anera aribövioho jioruomajëjo. ⁴⁰ Resu sisë gagovoromo vëniro huaruëhi sa'a bövi bise'o barë'iröhe majaho rue'iramu ëhi jio'a'ajëjo. ⁴¹ Ëho majaho rue'iramu evare God-are A Maho naro nasi anera aribövioho rëmö'ö'iramu jabumëro rueroomo'ajëjo. Rueroomoromo mu sisë röjëhijarue o God-are jö aharue aribövi God-hu muebejëvajoho mevoromo ⁴² vëni bërömehu ravajire ruruhö'oruomo'ajëjo. Ëdirö'ore ae aho'obëhe nierusuburu'e bamoromo ane ja'ïho vuogigimoromo'ajëjo. ⁴³ Ëhi ë'iramu evare mu mae vaejarue ariböviohuro jabesi Vavuehu muebejaje öri ari'ere raromoromo majahu bamoromo ajivajëhi ëhi ajivoruomo'ajëjo. Ae rahu ja God-are jö hejanue ae javë'oho bëhoho nahoromo birohonëjo.

Gurijjë'e inömo mabëhe o nienia mabëhe ë inömo jabesi uhu jöhoje.

⁴⁴ Röhu God-hu bëröme namiromo muebejëvaje jö göho uhu'e uë'ie'ajëjo. Ae gemuehu gurihni nugë'e inömo mabëhi birohoromo ëhuremu gemu uehorovadëhi God-hu bëröme namiromo muebejëvaje jö ëhuremu ëhi uehorovo'irarije jöho höjo. Ae gemuëro ae gö hesi mure juvo'li gavade höjo inömo ma-mabëhe gagovoromo gurihni nugë'e jiamu. Gurihni nugë'e jiamu gagorovo huru ujuohoromo röhu maho gurihniromo duhade höjo. Duhonugoromo ë inömhuremu uehorovoromo nïmorohë'li va'oromo hesi maho sisëho aho'o imo'amo barë'nugoromo ijo bajo bövi mae baeromo vuonorö'ö va'oromo gurihni nugë'e inömo bae'i ë muoho imade höjo.

⁴⁵ O aehu nienia mabëhe ëhemu uehorovadëhi God-hu bëröme namiromo muebejëvaje jö ëhemu ëhi uehorovo'irarije jöho uhu'e uë'ie'ajëjo. Nienia imo'amaje ae gemuëro nienia mabëhe imo'amo'li nahobe juvade höjo. ⁴⁶ Nahojuvo nieniae gemu ma-mabëhoho birohade höjo. Birohonugoromo ë nieniahuremu uehorovoromo va'oromo hesi maho sisëho imo'amo barë'nugoromo ijo bajo bövi mae baeromo vuonorö'ö va'oromo ë nieniaho gemu imade höjo.

Viö uhu jöhoje.

⁴⁷ Röhu God-hu bëröme namiromo muebejëvaje jö göho uhu'e uë'ie'ajëjo. Aëro viö bëröme jovo e'ure ba'amare höjo. Ba'amamu jovo maje ihe gö gö viöre aegade höjo. ⁴⁸ Aëgoromo irijiomangu evare jovo riröre bava'oromo raromare höjo. Raromoromo jovo majo maho suovoromo hevöre io'amo'li sisëho ruruhö'öjare höjo. ⁴⁹ Ëjö hesi bëhoho ave sa'a hesi majaho barë'iramu ëhi jio'a'ajëjo. Aneraëro rueroomoromo a maho

ëhi rëmo'i a sisëho mevoromo ujuohoromo ⁵⁰ vëni bërömehu ravajire ë ruruhö'ö'aruëjo. Ëdirö'ore ae aho'obëhe nierusuburu'e bamoromo ane ja'iho vuogigimoruomo'ajëjo. Ëhi jio'a'ajëjo.

Jö mae göho mamie göho i'e ë hesi jöhoje.

⁵¹ Röhu naehu majëhijode jöho aho'o na jemë he barëjarie höjamu uavareje: Io'ajo. ⁵² Io'ajamu Iesuro uëvadeje: Ëhu'ëro God-are jögoru mami öri röjëhijaje ae rahu God-hu bëröme namiromo muebejëvaje jö i'ohu'o ëhu'o hejë'oho inömo mamiohu'o i'ohu'o hesi osare jiaje aho va'ëne jianovajëjo. Ëhi jië'e aehu inömo mamiohu'o i'ohu'o bahijaje osare jio'amajoho va'orahoro ujuoho rueromo röjëhijajëhi ëhi jië'e ariböviohuro God-are jö mamiohu'o i'ohu'o ae röjëhiruomo'ajëjo.

Iesuare amo rajehu Iesu bijönimoruomade jöhoje.

⁵³ Ëhi jië'e uhu jöho majëhinugoromo Iesuro va'adeje. ⁵⁴ Va'oromo hesi amëro rovadeje. Rueromo hiro mo rajahjarue osare rumo va'oromo God-are jö bëhoho röjëhijadeje. Röjëhijamu hegoro vo tiöjëvadeje. Tiöromo uvoruomadeje: Diehi'oromo simano maho baeromo darugo'e mu masijoho vaejaje höjo. ⁵⁵ Hu sarerivajëjo. Ma-ijo muemu vaejaje a hesi harihe höjo. Hesi vëmoho Mary höjo. Hesi ö ömo'ömo ho James Joseph Simon Judas ëhi jio'amajëjo. ⁵⁶ Hesi ma'ino ömo'ömo ho aho'o no'o gemu mae rarorarue höjo. Ëhi jië'o ho diehi'oromo aviëhi jië'e muoho baejade höjo. ⁵⁷ Ëhi uvoromo nue huodivareje. Nue huodivamu gëgorovo Iesuro uëvadeje: Jö God-aro baeromo majëhijarue aribövioho dinö'e dinö'e va'ë'tiroho aëro no mae uehorovavuarue höjo. A'i nosi sa'a raje agane gemuoho jemëremu bogo ëhioho uehorovavuarue höjo. ⁵⁸ Ëhi uënu goromo darugo'e muoho magemu gemu ë vaejadeje amo rajöho bogo ma uehorovaruego.

14

John bapataeto vaejaje a guomade jöhoje.

¹ Ëhi'amu Iesuhu mu bërömo vaejaje jöho sa'a a bëröme Herod-ro hejadeje. ² Herod-ro jöho heromo hesi mu vaejarue aribövioho uëvadeje: Ëaho John bapataeto vaenövade aho höjo. Hu guomoromo ri'öjë'e höjo. Guomoromo ri'öjë'ëro ëhu'ëro darugo bëröme baeromo mu masijoho vaejaje höjo.

³⁻⁴ Röhu ë jö hesi bëhoho urimë'i Herod-ro hesi öe Philip-are vabore hesi ihoho Herodias gohoniahijadeje. Gohoniahijamu John-ro ri'öromo ua'i hijadeje: Ëmagonaho baejanoho ëho bogo maehu höjo. Ëhi ua'i hijamu Herod-ro ë magonaho hesi jöëni ae uëvamu John guduamoromo tövoromo savoji gagore ba'amareje. ⁵ Ëhi'amu Herod-ro John ano'i nimoromo röhu uvadeje: Ae aho'obëhe uvoruomaje höjo: John hu jö God-aro baeromo majahuijaje ae hö uvarue höjo. Ëhi uvoromo ë aribövioho juhuonëmiromo bogo anadeje.

⁶ Ëhi'ojuvo Herod rahade majaho rovadeje. Herod rahade majaho rovamu Herodias-are abojohuro ae aho'obëhe jabesi nunire rueromo javavadeje. Javavamu Herod-ro garomo vuëvadeje. ⁷ Vuëvoromo magonahoho uavadeje: Ja rabe rabe nagë'o ho iae na bojami'ejöjo. God-ro ge'ego na mae uavajëjo. ⁸ Ëhi uavamu abojohuro va'o vëmehu nimade jöho heromo rueromo Herod uavadeje: Bapataeto vaejaje ae John-are sönöho tarioromo

simanoho hevöro bamoromo avehuro baro bojemëjo. ⁹ Ëhi uavamu hegorovo rue a börömhuro huë vavaene baejadeje. Huë vavaene baejade hõjo röhu urimo darugo'e jõho è aribövi jabesi nuniro è magonahoho mae uavë'ëro èhu'ëro jõe bojëmiromomo uëvadeje: Magonahehu nimajoho baro bojamihëjo. ¹⁰ Bojamihëromomo ae rëmö'õjamu savoji gagore va'oromo John-are sönõho tarioromo ¹¹ simanoho hevöre bamonugoromo barueromomo abojoho bojamijareje. Bojamamu huro bava'o vëmoho bojamadeje. ¹² Ëhi'amugo John-are ijore ijore jijiharue ariböviohuro rueromomo sinoho bava'oromo guavareje. Guavonugoromo va'oromo Iesu majahijareje.

Iesuhu ae aho'obëhe 5,000 da'uojëhade jõhoje.

¹³ John bapataeto vaejëvaje a guomade jõho majëhijamu hegorovo Iesuro va'oromo boat-re ajio hiromo a rumo'e sa'are va'i va'adeje hu'o hesi ariböviohu'o sivue raromoröhëni. Ëva'aje jõho hegoro ae aho'obëhe jabesi amore amore jioromo va'oromo Iesuhu va'ajire sa'a hörëro è va'oruomadeje. ¹⁴ Va'oruomamu Iesuro jovo dõre boat-re va'adoho sa'are rueromomo ravo'amoromo gavade ae aho'obëhe tagavë'e jiamu gëgorovo jabesi jõëni vavaenimoromo jabesi aribövie guomo guomo'oho ajëmijadeje.

¹⁵ Ëhi'ojuvo majae garobo'e bamamugo hesi ijorajo õmo'õmhuro rueromomo uavareje: Aveho a rumo'e sa'ae hõjo. O majae mami'e barëjë'e hõjo. Èhuni aribövioho rëmö'õjego amo göro göro va'oromo ie imo'amo'irarëjo. ¹⁶ Ie imo'irarëjamu Iesuro uëvadeje: Jabumë rabëni va'õjorajo. Jemëro iruno'oho da'uojëhirëjo. ¹⁷ Da'uojëhirëjamu uavareje: Iae mae hõjo röhu aviae no ie õvo gö mine visue niõ'i èhemu javuajëjo. ¹⁸ Èhemu javuajëjamu uëvadeje: Baro bojemihëjo. ¹⁹ Ëhi uënugoromo huro aribövioho uëvadeje: Garasioro raromohëjo. Raromohëromomo ie õvo gö mine visue niõ'i ujuoho rovaroho èho huro ujuohoromo õ'idõho sioroho garomo God huë mae uavadeje. Huë mae uanugoromo ioho ato'atovoromomo hesi ijorajo õmo'õmoho i'imëmamu ujuohoromo ae aho'obëhe suvuorëmijareje. ²⁰ Suvuorëmijamu ae aho'obëhe è ioho visuoho ue'ahamu da'uëgadeje. Da'uëgamu gagorovo ijorajoho jaburo vitu vituho gagovoromomo aegamu esõe aho'obëhe 12 irijiomomadeje. ²¹ Ëhi'areje. Ama'e aho'obëhe 5,000 rabu'e iohu'o visuohu'o ue'ahoruomadeje. Röhu magonahe asisõ'e jabu'o ue'ahareje.

Iesuhu e'u dõre hõrehu va'ade jõhoje.

²² Ëhi'amu Iesuro hesi ijorajo õmo'õmoho uëvadeje: Boat-oro ajio raromoromo e'u ioni gönõ urimo va'ohego na a ioro'ioroho rëmö'õjõjo. ²³ Ëhi uëromomo ae aho'obëhe rëmö'õnugoromo parie vae'i hesi sivue dahore ajiomadeje. Ajiomoromomo hesi sivue hijamu vahiromadeje. ²⁴ Vahiromamumu nume ijorajoho jaburo õri ègoböviro jovo dõre va'oruomamumu evare burëro jabesi nuninõ rueromomo jovoho hasaromomo boat-ohu'o babu'õjëvobe va'adeje. ²⁵ Ëhi'ojuvo sisonuvo'ia'amu Iesuro jovo dõre hörëro rovadeje. ²⁶ Jovo dõre rovamu gagorovo ijorajoho jaburo jiodudu'iraeromomu uvareje: Aru'ahëro rovajëromomu juhuonivoromomo jõ'e dadovareje. ²⁷ Jõ'e dadovamumu hejë'i Iesuro uëvadeje: Nadi juhuonivo'i biririvohëjo. Na jevajëjo. ²⁸ Na jevajëjamu Peter-ro uavadeje: Bada ja javë'oho uevego na jovo dõre õ'õjo. ²⁹ Õ'õjamu Iesuro uavadeje: Rovëjo. Rovëjamu hegorovo Peter-ro boat-re jioromomo jovo dõre abueromomo Iesu biroho'i hörëro jovo dõre va'adeje.

³⁰ Va'ihö gavade bure rovamu gagorovo juhuonivadeje. Juhuonivoromo jovo gagore abue'ia'amu gavë'i uvadeje: Bada ajemëjo. ³¹ Ajemëjamu hejë'i Iesuro övoho nugö'öromu Peter ma'enoromo uavadeje: Mae uehorovevo avoho'ibejanëjo. Ja rabëni uehoro niö'ioho baejane höjo. ³² Èhi uanugoromo jaburo niö'tiro boat gagore ajiomamu gavë'i buroho barëjadeje. ³³ Buroho barëjamu gagorovo boat-re raromare ariböviohuro Iesu rajahoromo uavareje: Iae mae-ëjo. Ja God-are Harihe javajëjo.

³⁴ Èhi'onugoromo e'u ioni gönö rueromo Gennesaret sa'are ravo'amareje.

³⁵ Ravo'amamu gagorovo ë sa'a rajohuro Iesu garomo uvoruomadeje: Iae Iesu hö uvoromo ë sa'ae bövioho jöe nugö'öjamu guomo guomo'e ae aho'obëhe ujuoho rueruomadeje. ³⁶ Ujuoho rueromo ënamiromu uanövareje: Guomo guomo'e aribövioho uëvego ja niögu vituohuremu rëhego ëhuro guomo guomoho barë'amajo. Èhi ua'ego ae rahu rëhë'oho marë'amonövadeje.

15

Pharisee ariböviehu God-are jö bogo avoho uehorovo'i jabesi a mami jö böörme hö uehorovare jöhoje.

¹ Èhi'amu Pharisee ariböviohu'o Jew rajo jögoru öri röjëhjarue ariböviohu'o ëho jaburo Jerusalem jioromo rovareje. Rueromo Iesu uavareje: ² Jasi ijorajo ömo'ömoho nosi a mamiehu bojëmibe rovare jögoroho ahoruomaje höjo. Nosi a mamiehu ë'arëhioho jasi aribövioho jovoho övoho bogo ëhioho otehodivoröv'e ioho ma-ue'aharue höjo. Rabëni ëhioho ë'arue höjo. ³ Èhi uavamu hegorovo Iesuro uëvadeje: Röhu jemë rabëni jemesi a mami jabesi muohuremu uehorovoromo ëhuro God-are jögoroho aharuje höjo. ⁴ Èhesi bëhoho God-ro uëvade höjo: Jasi vëmu vavu'oho mae uehorövëvonëjo. O jöe gö'o uëvade höjo: Ae rahu jö sisë jövoromo vëmu o vavu hesi iho ijumahë'oho anego guomo'irajo. ⁵ Röhu jemëro ë jöho ahoromo ae röjëhiromu uëvaruje höjo: Jaehu jasi vëmu vavu'o God-are nunire uëvë'oho: Nasi maho sisëho ujuohoromo jemë ajëmi'ibejodoho röhu aveho na God-are ihoro bamë'e jevajë uëvë'oho ⁶ nadi röhu maho huotorovoromo vavuoho ajaminëjo. Ajamijë'oho sisë höjo. Vavu ajamijë'oho sisë hö uëvarujohuro ëhuro vëmu vavu'o mae uehorövëvo'irarijego God-hu bojëmade jöho jemëro aharuje höjo jemesi a mami jöho e'irovo. ⁷ Sareri sareri'e aribövie jëvajëjo. Jö God-aro baeromo majëhijade ae Isaiah-ro jemëhu ë'irarije jöho jajivoromo ëhi uvë'e höjo:

⁸ Ave ariböviohuro ma-jö'ëremu God na rajehi'i dë vövöbajo'oho bogo nasi gemuoroho jio'i rori'o jioruomajëjo.

⁹ Jabunë a jabesi jögoroho ae röjëhiromu uëruomaje höjo: Èho God-are jöe jiaje ejahuorëjo.

Ma-a jabesi jögoroho ëhi röjëhiromu ëhuro ma-döhemu God na rajehiruomaje höjo.

Ëjemesi jö Isaiah-hu jajivadoho iae mae höjo.

Bogo i jjaruohuro a'i uehoro sisë baejaruohuro ëhuro God-are nunire sisë'rëjavuaje jöhoje.

¹⁰ Iesuro ëhi uënuogoromo ae aho'obëhe uëvadeje: Ro gemuoro gagovohëromu ro gagovamu uëvadeje: Ave uhu jö uë'ië'ajoho avoho heromo

bèhoho baerèjo. ¹¹ Rabe jò'ore va'è'oho bogo èhuro aho sisèrè'amò'i a'i rabe jò'ore jioromo suorovè'ohuro èhuro aho sisèrè'amaje hòjo.

¹² Iesuro èhi jövamu hejè'èro hesi ijorajoho jaburo rueromo uavareje: Jaehu è jò majèhijamu Pharisee ariböviehu heromo huè sisè baerumadoho na ja uehorovanuèjo. ¹³ Na ja uehorovanuèjamu Iesuro uèvadeje: Nasi Vavue ò'idöre hijaje a hesi aribövioho mure i maehu rijajoho va'ène jioruomajèjo. Èmure hesi èma ri'amaje resu resuoho nasi Vavuohuro jaho'amoromo ruruhò'ò'ajèjo. ¹⁴ Èhuni è resu resu va'ène Pharisee aribövioho èhi vuonugorèjo. Jaburo nuni sisè'e ariböviohuro òroho røjèhijanovarue hòjo. Nuni sisè'e a gøhu nuni sisè'e a gø òri røjahijè'oho jabumè niò'i guare bejèvo va'a'ajèjo. ¹⁵ Bejèvo va'a'ajèjamu Peter-ro Iesu uavadeje: Røhu jò'ore va'aje o jò'ore jioromo suorovaje uhu jò hesi bèhoho huruoho majahuijego no hejarèjo. ¹⁶ Hejarèjamu Iesuro uèvadeje: Na jaruvoho èhi jemè'o uehoroho bogojèvajèjo. ¹⁷ Jemè rabèni bogo garomo uvarujèjo: Rabe jò'ore va'è'oho dère abueromo dère jioromo suorovoromo bogo aho ijumèvè'e ma-gua gagore va'aje hòjo. ¹⁸ A'i jò'ore jioromo suorovaje jøhuro dè vövøbajò'ere jioromo rojomoromo jò'ore suorovaje hòjo. Suorovoromo èhuro aho God-are nuniroho sisèrè'amaje hòjo. ¹⁹ Èhesi bèhoho uehoro sisèhuro dè vövøbajò'ere jioromo rojomego èhuro ae mu'amoruomaje hòjo. Goho'amoruomaje hòjo. Øero jijihanovoruomaje hòjo. Vajiohèro ujuohoruomaje hòjo. Ae sarèrèmìruomaje hòjo. Ae gø jabesi ihoho ijumoruomaje hòjo. ²⁰ Èhi jìè'e mu sisè vaejè'ohuro èhuro aho God-are nure sisèrè'amaje hòjo. A'i øvo bogo eguè'e i ijè'oho bogo èhuro aho God-are nuniroho sisèrè'amaje hòjo.

Israel rajo bogo a'i sa'a gø rajo magonahehu Iesu mae uehorovade jøhoje.

²¹ Èhi'oromo Iesuro è sa'aho nugo va'adeje. Va'adoho va'o Tyre amo Sidon amo jiajinò sa'are è rovadeje. ²² Rovamu iae Canaan sa'a rajo magonahèro è sa'are hijè'èro rueromo Iesu uavadeje: Bada ja a børøme David-are ujoho javaje nani vavaenimoromo ajeminèjo. Satan-are a sisèro nasi aboji hesi dè gagore abuejè'e hòjo. Abuejè'èro magonahoho sisè'i hijajèjo. ²³ Sisè'i hijajèjamu Iesuro bogo jøho uavadeje. Bogo jøho uavamu hesi ijorajo ømo'ømhuro rueromo uavareje: Magonahoho uavego va'ajo. Hu ma-darugo'o uvobe nosi ijore ijore rovajèjo. ²⁴ Rovajèjamu Iesuro uèvadeje: God-ro sa'are remò'øjade hòjo naro rueromo bogo sa'a gø rajoho ajèmi'i a'i Israel raje sheep va'ène subirò'ò'amè'ohemu ajèmi'irodego. ²⁵ Èhi uèvamu è sa'a gø rajo magonahohuro ro Iesuare bèhire ague aho hìromo uvadeje: Bada ajemijèjo. ²⁶ Ajemijèjamu Iesuro uehorovoromo uvadeje: Vèmu vavu'ehu jabesi aboji harihu'o urimo ajèmijaruèhi naro nasi sa'a rajohemu èhi urimo ajèmi'i rovode hòjo. Èhi uvoromo è sa'a gø rajo magonahoho uhu'e uavadeje: O-ajo. Noehu aboji harihu'o jabesi i ujuohoromo ø harihu miò'amè'oho èho bogo maehu hòjo. ²⁷ Bogo maehu hòjamu hegorofo magonahohuro uehorovoromo uvadeje: Iae na bisemu ioniro sa'a gø raje jevo'ego èhuni bogo ajemi'i jøho jøvajèjo. Røhu noehu bogo rarovego øehu i ugobajò'o ue'aharuèhi nani Iesuro na'ò èhi ejehoromo nasi abojoho ajami'ajèjo. Èhi uvoromo mana uhu'e uavadeje: Bada iae mae-èjo røhu jabesi øhuro vavu jabesi maratuore jioromo rìreromè'e i ugobajò'oho ue'aharue hòjo. ²⁸ Ue'aharue hòjamu Iesuro uavadeje: Asè'e

naro ajamijöro uehoro ma-mabêhe barovane höjo. Ëhuni jaehu nimanuëhi ëhi ë'ejöjo. Ëhi ë'ejöjamu gavë'i abojoho marëjahadeje.

Iesuhu ae aho'obêhe jabesi sino avohêhade jöhoje.

²⁹ Ëhi'amu Iesuro va'adeje. Va'adoho va' Galilee jovo riröre va'oromo dahorue ajiomoromo sa'aro hijadeje. ³⁰ Hijamu ae aho'obêhe maho jaburo höru sisë'e aho nuni sisë'e aho övo höru tövêhë'e aho bitaro tövêhë'e aho guomo guomo'e a ioro'ioroho aho'obêhe ëhi ujuoho rueruomadeje. Ujuoho rueromo Iesuhu hijajire sa'are bahiruomadeje. Bahijamu huro avohëvamu mae jëvadeje. ³¹ Mae jëvamu ae aho'obêhe garuomadeje bitaro tövêhë'e aribövioho mae jioromo jöe atamu övo höru'e tövêhë'oho mae jëvamu höru sisë'e aribövioho mae jioromo jijihamu nuni sisë'e aribövioho mae jioromo uherihamu. Ëhi'amu gëgorovo jabumë ae aho'obêhe tiöjëvadeje. Tiöromomo God Israel rajo muebejëvaje a hesi ihoho döro bamoruomadeje.

Iesuhu ae aho'obêhe 4,000 i da'uojëhade jöhoje.

³² Ëhi'amu Iesuro hesi ijorajo ömo'ömoho uëvadeje: Ruehë uëromoromu uëvadeje: Ave ariböviohuni vavaenegajëjo. Jabumë na'oro rovaroho rovaroho majae niö'i gemu barëjê'ero ëhu'ero i ue'aho'iröhoho bogohöjo. Ma-dë gagëremu rëmö'öjê'oho na bijönegajëjo va'ego örire nune örijëvojoëni. ³³ Ëhi uëvamu rue ijorajoho jaburo uavareje: Iae ëhi höjo röhu aveho ma-sa'aemu jï'e öri ari'ero ae aho'obêhe rovë'e höjo. Ëhi jïe'oho no dinö'e ioho bihororomo da'uojëhi'ejarejo. ³⁴ Da'uojëhi'ejarejamu uëvadeje: Ioho dimino'e jëvajëjo. Dimino'e jëvajëjamu uavareje: Ioho övo gö mine övo göre niö'i visu ininoho ma-gemu gemu javuajëjo. ³⁵ Ëhi uavamu hegorovo Iesuro ae aho'obêhe uëvadeje: Sa'aro raromohëjo. ³⁶ Raromohëromomo ie övo gö mine övo göre niö'i ujuoho rovarohu'ovo visuohu'ovo ujuohoromomo God huë mae uanugoromomo ato'atovoromomo hesi ijorajo ömo'ömoho i'imëmamumu ae aho'obêhe suvuorëmijareje. ³⁷ Suvuorëmijamu ae aho'obêhe ue'ahamumu da'uëgadeje. Da'uëgamumu gagorovo ijorajoho jaburo vitu vituoho gagovoromomo esöe övo gö mine övo göre niö'i aegamumu irijiomomo'amadeje. ³⁸ Ama'e aho'obêhe 4,000 jaburo ë ioho visuoho ue'ahoruomadeje. Röhu magonahe asisö'e jabu'ovo ue'ahareje.

³⁹ Ëhi'amu Iesuro ë aribövioho rëmö'önugoromomo boat-re ajio hiromomo Magadan sa'are va'adeje.

16

Pharisee ariböviohu'ovo Sadducee ariböviohu'ovo jabuhu Iesu bogo ma uehorovoromomo huhu darugo'e mu vaejöro dinamare jöhoje.

¹ Iae Pharisee ariböviohu'ovo Sadducee ariböviohu'ovo ëho jaburo rovareje. Rueromomo Iesu guaro beva'ojöro nimoromomo uavareje: God-are darugohomo baeromomo bogo gavarue muoho röjahuijego no gavarëjo huro ja ajamego muoho vaejanue javego o bogo. ² Ëhi uavamu huro uëvadeje: Jenimoromomo ö'idöho kavuego uvaruje höjo: Ö'idö kavuajoho vamae jio'iro ë'ajëjo. ³ O sue'ohomo uvaruje höjo: Ö'idö kavuoromomo ramoramovajoho jaruvohomo ëni buru'e rue hesi höjo. Jemëro ö'idöho uherihoromomo kavuego garomomo uvaruje höjo: Ëhesi bëhohomo iae ëhi jio'ië'ajëjo. Röhu ave jaruvore rovaje muoho garomomo ë hesi bëhohomo bogo avohomo garomomo uvarujëjo: Iae

God-are mu börömoho rovajëjo. ⁴ Sareri'e aribövi sisë jëvajëjo. Magona-hehu hesi baru vuonugo'i ma-juvajëhi jemëro ëhi God vuonugo'i mue gö gö uehorovaruje hõjo. Jemë rabëni darugo'e muoho ga'i nimarujëjo. Na ëhi jji'e muoho bogo vae'i a'i Jonah-hu God-are mu börömo røjëhijade ëhi jji'e muohuremu røjëhi'ejõjo. Mue gö gö bogajo. Ëhi uëngoromo rëmo va'adeje.

Pharisee aribövi o Sadducee aribövi jabesi i dë huaje oso hesi uhu jõhoje.

⁵ Ëhi'amu Iesumëro e'lu dõre va'oromo ioni gönõ rovareje. Rueromo ijorajoho jaburo gavareje rumonëgamu iruno'ohõ bogo ujuoh'e jëvamu. ⁶ Ëhi'amu Iesuro uhu'e uëvadeje: Jemë gavë'iajo. Pharisee aribövi o Sadducee aribövi jabesi i dë huo'amaje osohuro jemesirire rumorovo'ajëjo. ⁷ Rumorovo'ajëjumu rueho jaburo ë jõho mevoromo uarovareje: Noro ie bogo ujuoho rovë'ëro ëhuni jövajëjo. ⁸ Ëhi uarovamu Iesuro gëromo uvadeje: Jabumë ëhi jji'e jõho ataruëromo uëvadeje: Mae uehorovevo avoho'ibejarijëjo. Jemë rabëni i bogojavuaaje jõho atarujëjo. ⁹ Jemë rabëni avevejõ'ohu'o bogo gavarujëjo. Naehu ie õvo gö mine ujuohoromo ae aho'obëhe 5,000 i'imëmodoho ë i vitu vitu aegamu esõe dimino'e irijiom'o'amadoho jemë ëhu'o rabëni bogo uehorovarujëjo. ¹⁰ O naehu ie aho'obëhe õvo gö mine õvo göre niõ'i ujuohoromo ae aho'obëhe 4,000 i'imëmodoho ë i vitu vitu aegamu esõe dimino'e irijiom'o'amadoho jemë rabëni bogo ëhu'o uehorovarujëjo. ¹¹ Jemë rabëni uvarujëjo: Ie bogojavuo'ego nõrõro i jõe uehorovoromo majahuijajëjo. Bogo ë jõho uëromo ë'ode hõjo. Röhu gavë'iajo. Pharisee aribövi o Sadducee aribövi jabesi i dë huo'amaje osohuro jemesirire rumorovo'ajëjo. ¹² Rumorovo'ajëjumu hegorovo ijorajoho jaburo uhu jõ hesi bëhõho avoho uehorovoromo uvareje: O Iesu bogo i dë huo'amaje oso jõho majahuiromõ uõvuade hõjo: Gavë'iajo. A'i Pharisee aribövi o Sadducee aribövi jabesi jõ sisëhuro nosiro rumorovo'jõeni ë jõho uhu'e majahuiromõ uõvuade hõjo: Gavë'iajo.

Iesu hu ëhi jji'e ae jiaje jõ Peter-hu jövade jõhoje.

¹³ Iae Iesuro ajiomadõho Caesarea Philippi amo bëhinõ sa'are rovadeje. Rueromo huro hesi ijorajo õmo'õmõho uëvadeje: God-are A Maho na rahuo jevaje jõho ae aho'obëhe diehi atoruomaje hõjo. ¹⁴ Diehi atoruomaje hõjamu uavareje: A ioro'iorohuro uvoruomaje hõjo: Ja John bapataeto vaejavuonõvane ahuro rovë'e javajëjo. A ioro'iorohuro uvoruomaje hõjo: Ja Elijah-ro rovë'e javajëjo. A ioro'iorohuro uvoruomaje hõjo: Ja Jeremiah-ro o jõ God-aro baeromo ae majëhinõvane ae göëro rovë'e javajëjo. ¹⁵ Ëhi uavamu hegorovo Iesuro uëvadeje: Röhu jemë nasi jõho diehi ataruje hõjo. ¹⁶ Diehi ataruje hõjamu Simon Peter-ro ri'õromo uavadeje: Ja börõme namiromo ajamuijanue aho javajëjo. God hiemu hijaje a hesi Harihe javajëjo. ¹⁷ Hesi Harihe javajëjumu Iesuro Peter uavadeje: John-are harihõho Simon ja huë mabëhe baejë'e javajëjo. Bogo ma-aehu ë jõho røjahijamu jõvo'irõgoro nasi Vavue õ'idõre hijajõhuro røjahijë'ëro jõvanuëjo. ¹⁸ Röhu na ave jõho ua'ië'ajëjo: Ja Peter javajëjo. Peter hesi bëhõho munë javajëjo. Röhu ave munëho bamo'ejõjo nasi ekaresiae aho'obëhe ë hesi dõre gagovëvego bibivoromo riravo'irarijeho. Nasi ekaresiae aho'obëhe ëhi riravo'iramu vuovo hesi vörõho bogo ruah'õjëvoromo ijumëvo'ajëjo. ¹⁹ Röhu naro Peter jasi õrire darugõho bojami'ejõjo jero ojõho jiovëhego aëro God-are õri ari'ere ë va'oruomõrõhego. Ja sa'are hiromõ õri tugõhë'ohõ jero ma-mae tugõho'iramu God'o õ'idõre hiromõ

avoho tugoho'ajëjo. O sa'are hiromomo öri jiovë'oho jero ma-mae jivo'iramu God'o ö'idöre hiromomo avoho jivo'ajëjo. ²⁰ Ëhi uaromomo hesi ijorajoho aho'obëhe darugo'o uëvadeje: Nadi aho huruoho majëhiromomo uërëjo: Nörö böröme namiromomo a ajëmijaje aho höjo.

Iesuhu huë vavaeni baeromomo guomoröhe jö jövadohoje.

²¹ Ëhi'onugoromomo evare majare Iesuro aevoromomo hesi ijorajo ömo'ömoho röjëhiromomo uëvadeje: God-ro ëhi bamë'ëro ëhu'ëro na Jerusalem ajiomomejöjo. Ajiomome'iramu a duvaho ariböviohuro priest masijohuro Jew rajo jögoru öri röjëhijarue ariböviohuro ëho jaburo vi'ehe huë vavaene bövie bise'e bojemi'aruëjo. Ëhi ë'oromomo ae gö jabesi övore bojemi'iramu anego'iramu guomoromomo majae niö'i gemu hesi uhure ri'ö'ejöjo. ²² Ëhi uëvamu hegorovo Peter-ro Iesu rori'o hu'irae bava'oromomo uavadeje: Bada bogajo. Ëhi ji'e huë vavaenoho bogo mae bogo bae'a'anuëjo. ²³ Ëhi uavamu hegorovo Iesuro huotorovoromomo Peter uavadeje: Satan rori'o va'ëjo. Jero nasi muoho ahanuëjo. God-hu uehorovajëhiho ja bogo ëhiho uehorovo'i ma-ae hu uehorovaruëhi jero ëhi uehorovoromomo ëhuni ë jöho jövanuëjo.

²⁴ Ëhi uanugoromomo hesi ijorajo ömo'ömoho uëvadeje: Ae rahuaro nasi ijore ijore juvo'i nimë'oho jasi sinehu nimajoho nadi uehorovo'i uvonëjo: Iesuarë jöëni vi'ehe huë vavaene javoje rabe baeromomo guomevë'oho iae hesi hö uvoromomo korosi hesi i'uocho banigojiovanovoromomo nasi ijoro ijoro juvonövonëjo. ²⁵ Ja jasi sinohuni uehorovoromomo birivoromomo ave sa'are hi'i ëhemu uehorovë'oho ijönöho maro hi'a'anuëjo. O ja nasi jöëni guomë'oho ijönöho maro hi'a'anuëjo. ²⁶ Jaehu are jove sa'ae mae sisë aho'obëhe bae baerë'i röhu jasi arijo'arije ijumorovë'oho na ja ëhuro mae javo'ajëjo. Bogajo. Arijo'arije ijumorovë'oho diehi röhu maho avohorovo'iramu mae javo'ajëjo. Öre bogohöjo. ²⁷ Röhu God-are A Maho naro nasi Vavu hesi ajohu'o nasi anera ömo'ömohu'o gemu mae vuonorö'ö rue'ejöjo. Rueromomo evare ae gemu gemu diehi ji'e mu vaejarije manaho ëhi bojëmibe va'ejöjo. ²⁸ Ave jöho na jö mae uë'ië'ajëjo. Jemë a ioro'iore ave riravarujoho bogo vuovë'e raromomomo ge'a'arujëjo God-are A Maho naro böröme namiromomo muebejövö'i rue'iramu.

17

Iesuarë nu ano'ehu ajivoromomo gorosovade jöhoje.

¹ Ëhi uëngoromomo majae aho'obëhe övo gö mine övo göre gemu barëjamu Iesuro Peter James o James-are öe John ëhi söromomo dahoru ëgöbövire ajiomomomo jabesi sivue raromareje. ² Raromomomo ë ijorajoho jaburo gavareje Iesuarë sino haho'e gorosovoromomo hesi nu ano'oho majae hu bamajëhi ëhi jio'i hesi niögoho ajivo avohamu. ³ Ëhi ga'i gavareje Moses'o Elijah'o ëma jëvoromomo jabu'o Iesu'o jöe atoruomamu. ⁴ Jöe atamu gëgorovo Peter-ro Iesu uavadeje: Bada no ave raromaruoho iae mae höjo. Ja nagë'oho naro javue niö'i gemu vae'amo'ejöjo jani gemu Moses-ni gemu Elijah-ni gemu. ⁵ Ëhi jövamu gavë'i ajivë'e suehuro rueromomo aegëhadeje. Aegëhamu hejareje sue uhure uvavamu: Ave aho nasi Harihu mabëhe höjo. Na hu garomomo nimorohevajëjo. Huhu jövaje jöho avoho herëjo. ⁶ Ëhi uvavamu hejë'i ë ijorajoho jaburo sisë maro juhuonivoromomo sa'are rireromomomo nu ano'oho sa'are amoromomo momorö'öjareje.

7 Sa'are momorö'öjamu Iesuro rueromo jabumë rëhëvoromo uëvadeje: Nadi juhuonivo'i ri'öhëjo. 8 Ri'öhëjamu hegorovo ri'ö uheriho'i gavareje ae gö bogojio'i Iesu gemu namijamu.

9 Èhi'onugoromo dahorure ruvebijë'i Iesuro uëvadeje: Jemëhu gavarijoho nadi aho majëhirëjo. U'emu God-are A Maho naro guomoromo ri'öjego evaro majëhirëjo. 10 Èhi uëvamu rueho jaburo uavareje: Jew rajo nosi jögoru öri röjahuijarue ariböviohuro uövuuarue höjo: God-are a börömocho bogo ëma rue'i a'i urimo Elijah God-aro va'adoho iae vuonorö'ö rue'a'ajëjo. Rue'iramu God-are a börömocho ijore rue'a'ajëjo. Jögoru öri röjahuijarue aribövioho rabëni ë jöho majahuijarue höjo. 11 Rabëni majahuijarue höjamu Iesuro uëvadeje: Io'ajo. Elijah-hu urimo rueromo bövi bise'o avoho'amo'iröhe jöho iae mae-ëjo. 12 Röhu ave jöho naro jemë uhu'e uë'ië'ajëjo. Hëhëjo. Elijah iae mami'e rovade höjo. Rovamu aëro hu bogo ma ga'irögoro jabuhu diehi nimarëhi ëhi hesi örire sisë vaeruomade höjo. Jabuhu hu sisë vaejarëhi God-are A Maho na'o ëhi sisë vaejevoruomajëjo. 13 Èhi majëhijamu hegorovo evare Elijah uëvaje hesi bëhoho uehorovoromo uvareje: John bapataeto vaejavuonövade a hesi jöho majahuiromö ë'ajëjo.

Iesuhu Satan-are a sisë aharihu hesi dëre jiamu rarovö'öjade jöhoje.

14 Dahorure ruvebinugoromo ae aho'obëhe raromaruire ë rovareje. Rovamu gavë'i ae gemuëro rueromo ague aho hiromo 15 Iesu uavadeje: Bada nasi harihohuni vavaenimoromo ajamijëjo. Hesi simanoho sisërëromo sisë'i sisë'i hi juvaje höjo. Sisë'i sisë'i hiromo vënire jovore ëma ravorovaje höjo. 16 Èhuni jasi ijorajo jabesi örire barovode höjo. Barovamu ajami'iröhoho bogo eni jëvade höjo. 17 Bogo eni jëvade höjamu Iesuro uëvadeje: Asë'e ave jaruvore raromaruje aribövioho jemë bogo ma uehorovo'l jöe gö gö ëma uehorovaruje aribövioho jëvavajëjo. Na majae dimino'e jemë'ohö hibe va'ejöjo. Majae dimino'e jemesi mu sisëho garomo ma-nunëro ga taemobe va'ejöjo. Jemesi mu sisëhuro na u'uvevajëjo. Èaharihoho avehuro barovego na gavöjo. 18 Barovamu gagorovo Iesuro Satan-are a sisëho birevamu aharihu hesi dëre jioromo hörö va'adeje. Hörö va'amü gavë'i aharihoho mae jiadeje.

19 Èhi'amü Iesure ijorajoho jaburemu rueromo Iesu uavareje: Diehi'oromo noehu aru'aho sisë rarovö'öjaroho bogo eni javuade höjo. 20 Bogo eni javuade höjamu Iesuro uëvadeje: Jemëro bogo ma uehorovë'ëro ëhu'ëro bogo eni jëvadeje höjo. Röhu ave jöho na jö mae uë'ië'ajëjo. Mustard bajoho inino mae jio'amajëjo. Mustard bajë gemu ma-bise'o jiajëhi ëhi uehoro mae ma-bisemu baeromo God mae uehorovë'öho ave dahorehu böviehu bise'ehu jemesi mu ahanovajoho uavë'öho: Rori'o va'ë uavë'öho iae rori'o va'a'ajëjo. Èhi jië'e mu bövi bise'o vaejë'öho eni jëvo'ajëjo. 21 [Amo ë aharihu hesi dëre jiade ëhi jië'e a sisë ae gö hesi dëre jiajoho rarovö'ö'ië'iroho i ue'aharujoho vuonugo'i God-are örire uehore aho'o bojamiro mo ëninamijë'öhuro ëhuro rarovö'ö'amo'arujëjo. Öri göho bogo'e höjo.]

Iesuhu guomoröhe jö röhu maho majëhijade jöhoje.

22 Èhi'oromo Iesure ijorajoho jaburo Galilee sa'are ë ro gemuoro gagovareje. Gagovamu gavë'i Iesuro uëvadeje: God-ro ëhi bamë'ëro hesi A Maho na a jabesi övore va'oromo 23 anegö'iramü guomo'ejöjo. Guomoromo

majae niö'li gemu hesi uhure ri'ö'ejöjo. Ëhi majëhijamu heromo huë vavaene böröme baeruomadeje.

Iesumëhu God-are amo börömo hesi tax bojami'iröhe jöhoje.

²⁴ Ëhi ë'l'ëro Iesu'o hesi ijorajo ömo'ömo'u'o ëho jaburo Capernaum amore rovareje. Rovamu God-are amo börömo hesi mu nigemo'iröhe tax moni baejarue ariböviohuro rueromo Peter uavareje: Na jasi a börömoho God-are amo börömo hesi tax-oho bojämijaje höjo. ²⁵ Bojämijaje höjamu Peter-ro uëvadeje: Io'ajo. Io'a uënuqoromo osare va'amu gavë'i Iesuro urimo jöho jövoromo Peter uavadeje: Simon ja diehi uvanuëjo. Sa'ae dinö'e dinö'e raromoromo masijo vaejaruoho tax ihe gö gö ujuoho'ie'iroho rahumesi örire uëvego i'imëmarue höjo. Na jabesi ae gemuoho jabesi örire o ae gö jabesi örire uëvarue höjo. ²⁶ Uëvarue höjamu Peter-ro uavadeje: Ae gö jabesi örire uëvarue höjo tax monie bojëmijöro. Ëhi uavamu Iesuro Peter uavadeje: Ëhu'ëro jië'ëro jabesi agane gemuoho tax-oho bogo vaejarue höjo. ²⁷ No God-are agane javuajëjo röhu no hesi osa hesi tax-oho bogo bojëmi'ibejarëjo tax baejarue aribövioho huë sisë bae'ibejarëjo. Ëhuni iae bojëmi'ejarejo. Röhu jovo e'uoro va'oromo anuge ba'amoromo aevo'i jiomö'irane visuoho baeromo jö'oho tarivahonëjo. Tarivahoromo ga'a'anuëjo tax hesi jio bajoho jö'ore jio'iramu. Ëho bava'oromo tax-oho jasirohu'o nasirohu'o bojëminëjo. jöhoje.

18

Di aehu a ioro'ioro iosirëmiromo böröme jiaje

¹ Ëhi'lamu evare Iesue ijorajoho jaburo rueromo uavareje: God-hu böröme namiromo muebejavuajoho di ahuro a ioro'ioroho iosiramuiromo börömoho javuajëjo. ² Börömoho javuajëjamu hegorovo Iesuro aharihoho uvamu rovadeje. Rovamu jabesi nunire hu'irae barueromo ³ uëvadeje: Ave jöho na jö mae uë'ie'ajëjo. Jemë jemesi iho böröme jiojöro uehorovarujoho vuonugoromo huotorovoromo asisö'onö'e ma-taemo raromorëjo. Jemë bogo ëhi ë'l'ë'oho God-hu muebejaje öri ari'eroho bogo va'o hesi jëvajëjo. ⁴ Ae rahu döre bamorovuoho vuonugo'i ave aharihoho va'ëne ma-taemo raromë'oho ë ariböviohuro God-hu böröme namiromo muebejëvaje a ioro'ioroho iosirëmiromo jabumë masijo mae jioruomajëjo. ⁵ Ae rahu aviëhi jië'e asisö'oho gemu nasi ihore rajahiromo baej'ë'oho ëhuro na'o rajehiromo baejevorumajë höjo.

God uehorovarue mu ijumëharue aribövi jabesi jöhoje.

⁶ Ae göëro asisö'onö'e jörume hiromo nasi örire mae uehorovevo'ajëjo. Ëhi'o'iramu ae göëro ë aho mu sisë röjahiromo ëhuro na uehorovevaje muoho ijumaho'ajëjo. Ijumahoromo ëhuro hu i'u sisëho bae'a'ajëjo. Mu sisë bogo röjahijajevare evare ë mu sisë röjahijaje a hesi sönö'ahore aëro i'u'e munë hitahiohuro tövoromo sö jovore ba'amego e'u ëgöbövire beva'oromo jove iromo guomo'ibejajo ëho ma-jianovo'ibejajo. A'i ë mu sisë röjahi'iröhe ë hesi i'uoho börömo bëhe bae'a'ajëjo. ⁷ Sa'are aribövioho aho'o vaevë'e jioruomajëjo göëhu gö bijioho gavego sisë vaeröhe muoho jië'ego. Ëhi jië'e muoho iae rue'a'ajëjo. Röhu ae rahu ë mu barovë'oho vaevë'oho sisërë'ajëjo.

8 Jasi övehu o hörehu mu sisë vaeromo God uehorovanue mu vuonugo'ië'iroho övoho o höroho tarioromo bu'önëjo. Ja öve o höre gemu javamu ijönö va'oromo mare hijë'oho ëhuro mae javo'ajëjo. A'i öve niö'i o höre niö'i javamu ijönö God-hu ramö'öjama ravemu ravaje vënire va'ë'oho ëhuro sisë bëhe javo'ajëjo. 9 O jasi nunehu mu sisë vaeromo God uehorovanue mu vuonugo'ië'iroho nunoho jahoromo bu'önëjo. Ja nune gemu javamu ijönö va'oromo mare hijë'oho ëhuro mae javo'ajëjo. A'i nune niö'i javamu God-hu ramö'öjama vëni sisëre va'ë'oho ëhuro sisë bëhe javo'ajëjo.

Sheep subirö'öjama nahoromo birohade uhu jöhoje.

10 Röhu gavë'i raromorëjo. Asisö'o va'ëne ma-taemo raromarue aribövioho bogave nue huodëgo'irarijëjo. Rabëni hesi bëhoho jabumë muebejëvarue aneraho jaburo ö'idöre raromoromo nasi Vavue ö'idöre hijaje a hesi nuniro raromeme raromarue höjo. 11 [God-are A Ma naehu rovode hesi bëhoho subirö'ö'amë'e aribövioho sö rueromo maro nugo'amo'iroadëni rovode höjo.]

12 Röhu ave uhu jö majëhi'ië'ajoho jemë diehi uehorovarujëjo. Ae gemu sheep aho'obëhe 100 jio'i gemu sidövoromo ëma juvë'oho arijo'ohuro sheep ioro'ioroho 99 dahorure nugo'amo'i va'oromo subirö'öjade sheep-oho nahobe juvo'a'ajëjo. Na mae-ëjo. 13 Nahobe juvoromo birohë'oho evare sheep ioro'iore 99 mae raromare jabesi jöënioho ma-bisemu nimoroho'i a'i ë subirö'öjade sheep gemu'ohunioho nimoroho avoho'ajëjo. Iae na mae uëvajëjo. 14 Ëuhu jö hesi bëhoho asisö'o va'ëne jörume raromarue aribövioho röhu gemu sisëre va'ë'oho jemesi Vavue ö'idöre hijajohuro ëhi jië'oho bijönimaje höjo.

Ekaresia ae göehu mu sisë vaejavuego noehu diehi ë'iröhe jöhoje.

15 Ja'o hu'o God uehorovaruje öehu ri'öromo jasi örire sisë vaejavë'oho jasi sivue va'oromo jemë niö'iro ariromo hesi sisëho avoho majahijego hu he'irajo. Heromo huhu ejahë'ohuro ëhuro jasi öho jasiro barue'anuëjo. 16 O bogo ejahë'oho va'oromo ae gö'o gemu o niö'i hu'iraejëvoromo ö hesi öroro vuonorö'ö va'onëjo. Ëhesi bëhoho God-are surire jöho ëhi uvë'e höjo: Ae rahu ae gö hesi sisë a masijo jabesi nunire majëhijë'iroho ae niö'i o niö'i gemu gavare o hejare jö sisë gemuohuremu majëhijë'oho aëro heromo uvo'a'aruëjo: Iae mae-ëjo. Ëhi jië'e mu sisëho vaejade höjo. Ëhuni ae gö'o gemu o niö'i hu'iraejëvoromo ö hesi öroro va'oromo hesi jö sisëho mevego jabu'o heromo ja ajami'irarëjo. 17 O jabesi jöhu'o bogo ejehë'oho va'oromo ekaresiaho ë a hesi sisëho huruoho majëhinëjo. O huhu ekaresia jabesi jö ëhu'o bogo ejëhamu gavë'iroho uvonëjo: Hu a gö va'ëne o vajiohu'e tax gagovaje aho va'ëne höromo nadi gavanovonëjo.

18 Ave jöho na jö mae uë'ië'ajëjo. Jemë sa'are raromoromo öri tugohë'oho jemëro ma-mae tugoho'iramu God'o ö'idöre hiromo avoho tugoho'ajëjo. O sa'are raromoromo öri avoho jiovë'oho jemëro ma-mae jiovo'iramu God'o ö'idöre hiromo avoho jiovo'ajëjo.

19 Röhu ave jöhu'o uë'ië'ajëjo. Jemë ae niö'i sa'are ariromo jöe gemuoro uehorovoromo ëninamijë'oho nasi Vavue ö'idöre hijajohuro ejëhoromo jemëhu ëninamijarijëhi iae ëhi vaejëho'ajëjo 20 rabëni ae niö'i o niö'i gemu nasi ihore gemuore gagovë'oho naro ë dirö'ore jemë'o jevajëro jië'ëro.

Ae göehu ae gö hesi sisë bogo uehorovoromo vuonugade ë hesi uhu jöhoje.

²¹ Ĕhi'amu Peter-ro rueromo Iesu uavadeje: Bada nasi öehu nasi örire mu sisë vae'i hijë'iroho na majae dimino'e uehorovoromo vuonugo'i hi'ejõjo. Na na vae 7 uehorovoromo vuonugo'i hi'ejõjo. ²² Ĕhi uavamu hegorovo Iesuro uavadeje: Na uavajëjo: Bogo vae 7 ëhemu a'i vae majae uehorovoromo vuonugo'i hi'a'aniujo.

²³ Ĕhesi uhu jõho na ua'ië'ajëjo. Sa'a a börõmo hesi mu vaejहारue aribõvi jabuhu moni bojami'irõhe suri suri è sa'a a börõmehu adahoromo ë'adëhi God-ro börõme namiromu hesi öri ari'oho ëhi muebejaje hõjo. ²⁴ Iae sa'a a börõme gemuëro hijade hõjo. Hiromu hesi mu muebejहारue jabesi suri surioho aevoromo adaho'amade hõjo. Adaho'amamu ae gemuehu a börõmo hesi örire 7 million kina bojami'irõhoho hu'irae barovare hõjo. ²⁵ Barovamu a börõmhuro gavade è aho moni bojami'irõhoho bogo eni jiamu gagorovo hesi aribõvioho uëvade hõjo: Ĕhuni ave aho hesi vaborohu'o aboji harihu'ohu'o maho sisëho aho'obëhe ëhu'o jemëro ae gö imëvoromo monioho mana baeromu nasi öroro bojemirëjo. Ĕhi jië'oho è mu vaejaje aehu na mana bojemego bae'ibejodëhi è monioho naro bae'ejõjo. ²⁶ Ĕhi majëhijamu hegorovo è ahuro ague aho hiromu ëninamiromu uavade hõjo: Ma-biririvoromo hiromu muebejevonëjo. Iae na aho'o bojami barë'ejõjo. ²⁷ Ĕhi jõvamu hegorovo rue a börõmhuro huni vavaenioromo uavade hõjo: Iae mae-ëjo. Nadi ijoho bojeminëjo. Iae barëjajëjo. Va'onëjo.

²⁸ Ĕhi uavamu iae va'ade hõjo. Va'ihõ gavade ae gemu hu'o mue vaeromu a börõmo hesi mu muebejahajoho jiamu gagorovo guduamade hõjo 12 kina hesi örire bojami'irõhëro jië'ëro. Guduamoromo huë husuovahoromo uavade hõjo: Nasi monioho bojemijëjo. ²⁹ Bojemijëjamu ague aho hiromu ëninamiromu uavade hõjo: Ma-biririvoromo hiromu muebejevonëjo. Iae na bojami'ejõjo. ³⁰ Bojami'ejõjamu bogo ejahade hõjo. Bogo ejaho'i guduamo bava'oromo savoji gagore ba'amade hõjo hu è hibe va'õjuvo è monioho hesi örire bojami'irõhego. ³¹ Ĕhi'amu gagorovo a börõmo hesi mu muebejहारue a ioro'iorohuro garomo dë vörönëgoromo sisë maro vavaenëgade hõjo. Vavaenëgamu va'oromo a börõmoho huruoho majahiromu uavare hõjo: Ĕhi èhi è'ë'e hõjo. ³² Ĕhi èhi è'ë'e hõjamu rue a börõmhuro jõe nugõ'õjamu è mu muebejahaje ahuro rovade hõjo. Rovamu a börõmhuro uavade hõjo: Nasi mu vaejanue aho sareri a sisë bëhe javajëjo. Jero uevë'ëro ëhuni jaehu moni bojami'iranoho na uehorovoromo vuonugo barëjode hõjo. ³³ Naehu jani vavaenimodëhi ja rabëni jasi a göhunioho bogo ëhioho vavaenimane hõjo. ³⁴ Ĕhi uanugoromo è arijo'ohuro dë vörönimamu ae uëvamu hegoro mu vaejaje aho guduamo bava'oromo savoji gagore ba'amare hõjo è hibe va'õjuvo monie aho'obëhe bojami barë'irõhego.

³⁵ Jõho èhi jië'ëro jemë ae gemu gemu jemesi a ioro'ioro jabesi sisë bogo uhohu'o uehorovoromo vuonugë'oho nasi Vavue ö'idöre hijajohuro è börõmehu ë'adëhi jemesi örire èhi è'a'ajëjo.

19

Vaboro'õ baru'õ gemuoho jëvaje jõhoje.

¹ Iesuro è jõho majëhinugoromo Galilee sa'are jioromo va'adeje. Va'oromo Jordan beromu ionë göre Judea sa'are rovadeje. ² Rovamu ae aho'obëhe mae rihioromoruomamu huro guomo guomo'e aribõvioho avohëvamu mae jëvadeje.

³ Ĕhi'amu gatorovo Pharisee ariböviohuro rueromo Iesu guaro beva'ojoro uavareje: Vaboro nugö'ö'amo'iröhe jögoru hesi jöho no he'i naguajëjo. Baruehu rabëni rabëni bijönimoromo vaboro nugö'öj'ë'oho na mae o sisë höjo. ⁴ Mae o sisë höjamu Iesuro uëvadeje: Röhu jemë ave jö adaharijoho rabëni bogo avoho uehorovarujëjo. God-are surire ëhi uvë'e höjo: Bövi bise'o bamade ahuro aevoromo ahu'o magonahohu'o bamëvade höjo. ⁵ Bamëvoromo uëvade höjo: Ĕhu'ëro jië'ëro aëro vëmu vavu'oho rëmö'ö'i vaborohu'o gemu mae hi'a'ajëjo. Vaborohu'o hi'iramu jabumë niö'i jëvadoho röhu gemu jio'a'ajëjo. Ĕhi uvë'e höjo. ⁶ Ĕhu'ëro jië'ëro ë ahu'o magonahohu'o bogo hahagu hahagu jio'i ma-gemu jëvo'ajëjo. God-hu mamie gemuore havoromo muohadoho jemë ma-ae jëvaje nadi tarivorëjo. ⁷ Nadi tarivorëjamu uavareje: Vaboro nugö'ö'iröhoho sisë hö uövuanooho röhu ëhi jië'oho Moses-ro rabëni ave jögoroho bojamuade höjo: Vaboro nugö'ö'i nagë'oho nugö'ö'irane jöho suroro jajivoromo vaboroho bojamiromo evoro nugö'önëjo. ⁸ Nugö'önëjamu Iesuro uëvadeje: Jemë hia'i biriri'e aribövie jëvobe rovë'ego ëhuni baruehu vaboro nugö'ö'amo'irarije ë hesi öroho Moses bogo tugohade höjo. Röhu ni'i'ivadiroho ëhi jië'e muoho bogojiade höjo. ⁹ Röhu ave jöho na uë'ië'ajëjo. Vaboroho bogo ma-juvë'e baruehu ëma nugö'öromo magonahe gö masuvë'oho ëho bogo maho masu'i goho'amarue muoho vae'a'ajëjo.

¹⁰ Ĕhi majëhijamu hegorovo hesi ijorajoho jaburo Iesu uavareje: Ja uövuanooho: Baruehu vaboro masuvë'oho nadi ëma nugö'ö'amorë uövuanejëjo röhu ëhi jië'oho aehu magonaho masuvë'oho bogo maho jianovajëjo. ¹¹ Ĕhi uavamu Iesuro uëvadeje: Magonaho bogo masu'i ma-raromë'oho ae aho'obëhe ëhi ë'ë'oho bogo eni jioruomo'ajëjo. God-hu darugo bojëmamu baeruomë'oho ë ariböviohuremu ëhi ë'ë'oho eni jioruomo'i a ioro'ioroho bogo eni jioruomo'ajëjo. ¹² Ĕhesi bëhoho ae göëro göëro bëhe gö gö uehorovoromo magonahoho bogo masu'i ëma raromarue höjo. A ioro'ioroho rahare majare sinoho ëhi jëvë'ëro magonahoho bogo masu'i ëma raromarue höjo. A ioro'ioroho sinoho tarivëhë'ëro magonahoho bogo masu'i ëma raromarue höjo. A ioro'iorohuro God-hu böröme namiromo muebejëvaje hesi muoho uehorovoromo magonahoho bogo masu'i ëma raromarue höjo. Ae rahu ëhi jië'e mu vae'irarije darugo baejë'oho ëhi vaerëjo.

Iesuhu hesi övo asisö'o inino jabesi sinore bamëhade jöhoje.

¹³ Ĕhi'amu gatorovo aëro asisö'oho sö ujuoho rueruomadeje Iesuro öve jabesi sinore bamëhoromo God uavego ajëmi'iröhego. Ujuoho rovamu gëgorovo Iesuare ijorajo ömo'ömhuro birëgareje. ¹⁴ Birëgamu hegorovo Iesuro hesi ijorajoho uëvadeje: Nadi ahëvo'i uëhego rueruomajo. Ĕhi jië'e asisö'o va'ëne jörume raromë'e aribövioho God-ro böröme namiromo muebejëvego hesi aharire raromoruomaje höjo. ¹⁵ Ĕhi uëvë'ëro övoho jabesi simanore bamëhonugoromo va'adeje.

Bövi bise'o marohë'e a hesi jöhoje.

¹⁶ Ĕhi'amu iae a i'e gemuëro rueromo Iesu uavadeje: Tisa na diehi jië'e mu maho vaeromo ëhuro ioro'ioremuoho maroho hi'ejöjo. ¹⁷ Maroho hi'ejöjamu uavadeje: Mu ma vae'irane jöho ja rabëni nasi öriroho ue gevanuëjo. God gemu a maho höjo. Röhu mare hi'i nagë'oho hesi

jögoroho ejahonövonëjo. ¹⁸ Ejahonövonëjamu uavadeje: Diehi jië'e jögoroho uevanuëjo. Uevanuëjamu Iesuro uavadeje: Nadi aho anonëjo. Nadi goho'amonëjo. Nadi vajiohoho baenëjo. Nadi sareri'e jöho aho majëhinëjo. ¹⁹ Jasi vëmoho vavuoho mae uehorovëvonëjo. Jasi arijo'arije rajahirovanuëhi jasi ae gemuoho ëhi rajahinëjo. ²⁰ Rajahinëjamu uavadeje: Ëjoho iae na e barëjë'e jevajëjo. Ëhi ë'ë'e jevajëjo röhu mu göho rabe vae'ejöjo ëhuro maro hi'irodoho eni jevo'iröhe. ²¹ Ëhi uavamu Iesuro uavadeje: Maro hi'iranëro ma-mae javojöro nagë'o'oho va'oromo jasi bövioho bise'o'oho imo'amoromo monioho baeromo inömo bogo eni jië'e aribövioho suvuorëminëjo. Ëhi ë'ë'o'oho bövie bise'e maho maho janioho ö'idöre jiaho'ajëjo. Ëhi'oromo rueromo nasi ijoro ijoro juvonövonëjo. ²² Ëhi uavamu hegorovo ruehuro hesi uehorovoromo uvadeje: Na bövie bise'e börömo mae jevë'ëro suvuorëmi'irodoho na bogo eni jevajëromo vavaenimoromo va'adeje.

²³ Va'amu gagorovo Iesuro ijorajo ömo'ömoho uëvadeje: Ave jöho na jö mae uë'ië'ajëjo. Bövi bise'o marohë'e aehu God-hu muebejaje öri ari'ere va'ë'o'oho ëhi jië'o'oho anoji'e mae jio'a'ajëjo. ²⁴ Röhu avehu'o uëvajëjo. Mi börömo anugo gagore nugö'öjë'o'oho ja bogo eni javo'ajëjo. Röhu ëhi ë'ë'o'oho samae jianovo'i bövi bise'o marohë'e aribövieu God-hu muebejaje öri ari'ere va'iröhoho ëho anoji'e mae höjo. ²⁵ Anoji'e mae höjamu heromo tiötiövoromo uavareje: Ëhi jië'o'oho no diehi'oromo maroho va'ëjarëjo. No ae aho'obëhe bogo eni javuajëjo. ²⁶ Bogo eni javuajëjamu Iesuro ërimëhoromo uëvadeje: Io'ajo. Jemë aëro jëvë'ëro bogo eni jëvajëjo. A'i God-hu mue aho'obëhe vaejë'o'oho hu eni höjo.

²⁷ Ëhi uëvamu hegorovo Peter-ro ri'öromö Iesu uavadeje: Aveho gavëjo. Noro bövie bise'e nosiroho vuonugo'i jasi ijore ijore jijihë'e javuajëjo. Ëhuni no manaho rabe bae'ëjarëjo. ²⁸ Rabe bae'ëjarëjamu Iesuro uëvadeje: Ave jöho na jö mae uë'ië'ajëjo. Maja i'o'oho rue'iramü God-are A Maho naro nasi iho'ho dö maro jio'iramü nasi röho mare hiromo nasi aribövioho muebejë'ejöjo. Muebejëvo'iramü evare nasi ijoraje 12-ho jemëro na'o gemu mae arëto göro göro raromoromo Israel rajo nosi agane gö gö 12 jabesi muoho mevo ga'a'arujëjo. ²⁹ O ae rahu javue öe ma'ine vavue vëme aboji harihu'e o sa'ae nasi iho hesi jöëni vuonugo'amo'i va'ë'o'oho ëhi jië'e ariböviohuro bövi mae baeromo ijönö ma-ioro'ioremu maro raromo'arujëjo. ³⁰ Ëhi höjo röhu a ioro'iore aho'o nuninö jiaruoho dejönö jioruomö'i a ioro'iore dejönö jiaruoho nuninö jioruomö'ajëjo.

20

Aribövieu grape ö'i bajo mure va'oromo mu vaejamu mu arijo'ehu mana diehi bojëmade uhu jö Iesuhu majëhijadohoje.

¹ Sa'a arijo'e aehu hesi mu hesi öri muebejadëhi ö'idöre hijaje A Börömohuro hesi öri ari'o'oho ëhi muebejaje höjo. Sa'a arijo'e ae gemuëro sue'o va'ade höjo ae baejago jaburo hesi grape ö'i bajo mure va'oromo mue vaejatoromo manaho baerumoröhëgo. ² Va'o ae birohëvoromo uëvade höjo: Muoho vaejehorego noehu a bojëmiarüëhi ëhi jië'e ajivë'e ijo baje gemu majae gemu hesi muohuni bojëmi'iröjo. Bojëmi'iröjamu uavare höjo: Iae mae höjo. Iae mae höjamu rue mu arijo'ohuro hesi mure rëmö'öjade höjo. ³ Ëhi ë'ë'ëro majae 9 o'clock jiamu gavë'i vuonorö'ö

va'oromo gavade hōjo a ioro'ioroho mu rumo'e market-re ëma riravamu gëgorovo ⁴ uëvade hōjo: Jemë'o nasi muoro va'o mue vaerëjo. Suvuoro mae dimino'e jiajëhi na ëhi bojëmi'ejōjo. ⁵ Bojëmi'ejōjamu muro va'are hōjo. Èhi'amu maja ririrohu'o maja huotorovadevarohu'o huro market-re vuonorō'ō va'oromo ae gō gō jōe gemuoho uë'i hijade hōjo. ⁶ Èhi ë'l'ë'ero majae beva'ia'amu gavë'i market-re va'oromo gavade a ioro'ioroho riravamu gëgorovo uëvade hōjo: Majae bōvioho jemë rabëni muoho bogo ë'l'ë'e ëma riravemu riravarujëjo. ⁷ Uavare hōjo: Aho moni muoho bogo bojamuij'ë'ero ëhuni ma-riravarujëjo. Uëvade hōjo: Jemë'o nasi muoro va'oromo mue vaejehorëjo.

⁸ Èhi ë'l'ë'ero majae barëjamu gëgorovo mu arijo'ohuro hesi mu muebejahaje aho uavade hōjo: Mu aribövioho uëvego rue'irarëjo. Rovego suvuoroho bojëmibe va'onëjo. Ijonō ro aevoromo mu vaejare aribövioho urimo manaho bojëmiromo evaro va'o urimo majae göre göre mu vaebe rovere aribövioho bojëmibe va'oromo ijo tugoho'ioho urimo ro mu aevoromo vaejare aribövioho bojëminëjo. ⁹ Èhi'amu majae beva'ia'amu ro mu vaejare ariböviohuro ajivë'e ijo baje gemu gemu baeruomade hōjo. ¹⁰ Èhi baeruomamu gavë'i urimo ro mu vaejare ariböviohuro uvare hōjo: No gö'o dōre ba'ejarë uvare hōjo röhu jabu'o ajivë'e ijo bajoho ëhi gemuoho baeruomade hōjo. ¹¹ Èhi gemuoho baeruomoromo mu arijo'oho birevoromo ¹² uaruomade hōjo: Ijo tugohoi ro mu vaejare ariböviohuro majae ma-bisemu mue vae'i noro sisonuvamu muoho aevoromo majae nijo'e huë vavaeni'e muoho vaebe va'ojuvo hujëji jeniromamu vuonugare hōjo. Röhu jero jabumë bojëmijanëhi no'o ëhi gemuoho bojamuijanuëjo. ¹³ Bojamuijanuëjamu rue mu arijo'ohuro ae gemu uavade hōjo: Isiajo. Na bogo sisë'ioho vaejavade hōjo. Ja'o uehorovëjo. Na mami'e uavade hōjo: Ajivë'e ijo baje gemu bojamui'ejōjamu hegoro jero uevane hōjo: Iae mae hōjo. ¹⁴ Èhuni jasi suvuoroho baeromo va'ëjo. Nasi nimoromo naehu ja bojamijodëhi ave ijo tugohoi ro mu vaejehade aho suvuore ëhi gemuoho bojamijajëjo. ¹⁵ Nasi moniëro jjië'ero naehu baeromo rabe rabe negajoho ë'l'ë'oho ëho na mae hōjo o sisë hōjo. Na suvuoro'e huë baej'ë'e ae jevajëjo röhu jero rabëni ëho uehorovoromo aho nue huodëganuëjo. Èhi uavade hōjo. ¹⁶ Röhu uhu jō bëhoho ëhi hōjo. Dejonō jiaruoho nuninō jioruomoi nininō jiaruoho dejonō jioruomoi'ajëjo.

Iesuhu guomorōhe jō urimo vae niō'i majëhijadoho ijonō röhu maho majëhijade jōhoje.

¹⁷ Iae Iesuro Jerusalem amo bōrōmore ajiomoi va'adeje. Örire va'oromo huro hesi ijarahë 12-ho rori'o sō va'oromo örire uëbe va'adeje: ¹⁸ Aveho hehëjo. No Jerusalem amore va'aruëjo. Va'o ë raromoromo God-ro hesi ëhi bamë'ëro hesi A Maho naro priest masijo jabesi övore Jew rajo jōgoru öri röjëhijarue a jabesi övore va'iramu baejevo'aruëjo. Baejevoromo nasi jōho mevo garomo uvoruomoi'ajëjo: Nörö sisë'e aego guomoi'a'ajëjo. ¹⁹ Guomoi'a'ajëromo na baejevoromo sa'a göre jioromo rovere aribövi jabesi övore bojëmi'iramu baejevoromo sivegoromo hisuebijevoromo korosire anego'iramu guomevo'ajëjo. Guomoromo majae niō'i gemu hesi uhure ri'ö'ejōjo.

James'o John'o jabuhu masije rirarovo'irōhego jabesi vëmehu Iesu ua gavade jōhoje.

²⁰ Ĕhi'amu iae Zebedee-are harihe niö'i James'o John'o jabesi vëmohuro jabunë hu'iraejëvoromo rovadeje. Rueromo ague aho hiromu Iesu uavadeje: Na ja ajamuinëjo o bogajo. ²¹ O bogajamu hegorovo Iesuro uavadeje: Ja diehi nagajëjo. Diehi nagajëjumu uavadeje: Na negajëjo jaehu bëröme namiromo muebejavuë'iroho jero uëvego ave nasi harihu niö'iohuro ö'o jasi bëhire masije rirarovoromo göhuro jasi övo manö göhuro jasi övo adonö ëhi ari'iröhego. ²² Ĕhi uavamu hegorovo Iesuro ö'o ö'o uëvadeje: Iae ëhi höjo röhu jemëhu ue gevaruje jö hesi bëhoho jemë bogo gav'e'e ëma uevarujëjo. Na gavajëjo ajuo'e jovo sisëro ajuemanovo hesi jio'ego. Ĕhi ji'e huë vavaeni bae'irarijoho na jemë'o eni jëvajëjo. Eni jëvajëjumu uavareje: Iae no eni javuajëjo. ²³ Ĕhi uavamu Iesuro uëvadeje: Iae mae höjo. Na ajuemi'iröhe jovo sisëhuro jemë'o ajuëmi'ajëjo. Röhu nasi bëhire övo manö o övo adonö ari'irarije jö uë'irodoho ëho bogo nasirehu höjo. Nasi Vavuehu a rahumëni uvoromo nugade röhoho ë aho jaburemu nasi bëhiroho ari'a'aruëjo.

²⁴ Ĕhi'amu Iesuare ijorajo ioro'iore 10-ho jaburo hejare uvavamu: Ö'o ö'o Iesuare bëhire bëröme rirarovo'i uvare höjamu hegorovo jabesi örire dë vörönimoruomadeje. ²⁵ Dë vörönimoruomamu gëgorovo Iesuro hesi ijorajoho aho'obëhe uëvadeje: Ruehëromu rovamu uëvadeje: Iae jemë'o gavaruajëjo. Sa'a ioro'ioro rajo jabesi a masijoho jaburo jabesi aribövioho ruahö'öjëvoromo jabumëremu masije riravarue höjo. O jabesi bëhire riravaruhuro ëhi taemëvoromo jöe bojëmijarue höjo. ²⁶ Sa'a ioro'ioro rajohuro ëhi ë'arue höjo. Röhu jemë nadi ëhioho döroho bamorovorëjo. A'i jemesi ae gemu rahu bëröme nami'i nimë'o'ho ë aho a ioro'ioro jemë ajëminövo'iröhe ae jio'a'ajëjo. ²⁷ O jemesi ae gemu rahu nunire jio'i nimë'o'ho hu a ioro'ioro jemesi mu vaejëhonövo'iröhe ae jio'a'ajëjo. ²⁸ God-are A Ma naehu a ajëmi'i rovodëhi ëhi ë'orëjo. Naehu rovode hesi bëhoho bogo aëro na ajëmi'irarijeho rue'i a'i naro ae ajëmiromu nasi arijo'arije bojamirovoromo guomorovoromo ëhuro ae aho'obëhe sisëhu tövëvajoho jiovo rëmö'ö'irodëni ëhuni rovode höjo.

Iesuhu Jericho amo vuonugoromo va'i nuni sisë'e ae niö'i ajëmade jöhoje.

²⁹ Ĕhi'oromo Iesumëro Jericho amoho nugo'i va'amu ae aho'obëhe rihimoruomadeje. ³⁰ Röhu nuni sisë'e ae niö'i öri ionire arijë'e jiareje. Ariromu hejare uvavamu: Iesuro rova'ajë uvamu hegorovo madarugo'o uvareje: [Bada] David-are ujoho bëröme javaje noni vavaenimëjo. ³¹ Vavaenimëjumu hegorovo ae aho'obëhe jaburo birëgoromo uëvareje: Jöe vuonugohëjo. Jöe vuonugohëjumu hejë'i röhu maho darugo ma'o uvareje: Bada David-are ujoho bëröme javaje noni vavaenimëjo. ³² Vavaenimëjumu Iesuro va'adoho vuonugo'i ë namiromu uvëvadeje: Avehuro ruehëromu rovamu uëvadeje: Naro diehi ajëmi'joro nëgajëjo. ³³ Nëgajëjumu uavareje: Bada ajamuego no nune dadovoromo uheriharëjo. ³⁴ Uheriharëjumu Iesuro jabumëni vavaenimoromo nunoho rëhëhadeje. Rëhëhamu maburëro uherihoromo hesi ijore va'areje.

21

Iesuhu Jerusalem mabëhe rovade jöhoje.

¹ Iae Iesumëro va'o Jerusalem bëhire va'oromo Olives Dahorure Bethphage amo'ere ajio suorovareje. Suorovoromo Iesuro ijorajoho niö'i

rēmō'ōromo ² uēvadeje: Arue jemesi nunōrire amohuro va'ohējo. Va'o hōrō'i ga'a'arujējo donkey-oho harihohu'o benugē'e jio'iramu. Benugē'e jiego jiovoromo hu'iraejēvo ruerējo. ³ O aehu jō uēv'iroho uarējo: Badaro ave mioho nimo'ego ēhuni hu'iraejēvo va'aruēre. Ēhi ua'iramu iae maburēro uē'a'ajējo: Ēhi ē'ohējo.

⁴ Rōhu ēhi ē'irōhe mu hesi bēhoho God-are surire jō jajivarēhi ēhi jiorōhego. Jō God-aro baeromo majēhinōvade ahuro uēvadeje:

⁵ Jemēro Zion amo rajoho ēhi uērējo:

Gahējo. Jemesi bōrōmohuro jemesi ōrire rovajējo.
Hu sanu'e aēro jiē'ero donkey dōre hiromo rovajējo.
Donkey hesi harihure hiromo rovajējo.

⁶ Amo Iesuro hesi ijarajoho rēmō'ōjāmu va'oromo Iesuhu uēvadēhi ēhi ē'areje. ⁷ Ēhi'oromo ē donkey niō'ioho vēmohu'o harihohu'o hu'iraejēvo rueromo niōgoho jabesi dejore ruaho'amo bahijamu gagorovo Iesuro ē ajio hijadeje. ⁸ Hijamu ae aho'obēhe a ioro'iorohuro niōgoho ōrire ahahobe va'i a ioro'iorohuro ijo rude tarivo'amoromo ahahobe va'areje. ⁹ Iesuare nuninō va'oruomadohu'o dejonō rueruomadohu'o ma-darugo'o uvoruomadeje:

Ave aho David-are ujoho bōrōme vaeromo rovajoho mabēhējo.

Ave aho Badare ihore rovajoho mabēhējo.

God mabēhējo.

¹⁰ Ēhi'amu Iesuro Jerusalem amore hōrōjāmu gavē'i amo raje ae mago-nahe aho'obēhe tiōtiōvoromo uēvareje: Ēho rahuo hōjo. ¹¹ Rahuo hōjāmu Iesu'o rueruomade aribōviohuro uēvareje: Ēaho Galilee sa'are Nazareth amore hiromo jō God-aro baeromo majahuijaje aho hōjo.

Iesuhu God-are amo bōrōmore va'oromo ē'ade jōhoje.

¹² Ēhi'amu Iesuro God-are amo bōrōmore va'adeje. Va'i gavade aēro bōvie bise'e imo'amamu rarovō'ōjēvadeje. Rarovō'ōjēvoromo gavade aēro sa'a gōre gōre jioromo rovare aribōvi jabesi ijō bajoho ujuoho'i amo bōrōmo hesi ijō bajoho i'imēmamu gēgorovo jabesi mu maratuoho huotovō'ōjēhoromo ugo imo'amarue aribōvi jabesi arētohu'o huotovō'ōjēhadeje. ¹³ Huotovō'ōromo uēvadeje: God-are surire jajivoromo uvē'e hōjo: God nasi osaho aēro uvoruomo'ajējo: Ēho God-are ōrire jō ato'irōhe osaho hōjo. Ēhi uvē'e hōjo rōhu jemēro mu sisē ē'ē'ero ēhuro ave osaho vajiohu'e aribōviehu gurihirovarue juju gagoho va'ēne hōjo.

¹⁴ Ēhi uēvamu nuni sisē'e hōru sisē'e aribōvioho God-are amo bōrōmore rueruomamu Iesuro avohēvadeje. ¹⁵ Avohēvamu gagorovo priest masijohu'o jōgoru ōri rōjēhjarue aribōviohu'o ēho jaburo gavare Iesuro ēhi jiē'e mu masijoho vae'amamu hejare asisō'ero uvo'i arijavamu: Ave aho David-are ujoho bōrōme vaeromo rovajoho mabēhē uvoruomamu hegorovo dē vōrōnimoruomadeje. ¹⁶ Dē vōrōnimoruomoromo Iesu uavareje: Arue asisō'ehu jō sisē uvoruomajoho na ja hejanuējo o bogajo. O bogajamu hegorovo Iesuro uēvadeje: Io'ajo. Iae na hejajējo. God-are jōho surire jajivoromo uvē'e hōjo: God jero asisō'ohu'o asisō'o inino mahu'o avohēv'ego jasi ihoho mabēhe uvoruomaje hōjo. Ēsurire jōho rabēni bogo avoho gavarije hōjo. ¹⁷ Ēhi uēnugoromo Iesuro ē rēmoromo Jerusalem amore jioromo va'oromo Bethany amore hōrōromo vahie gemu ē hijadeje.

Mesehu bajo bogo raejōro Iesuhu uavade jōhoje.

18 Hijë'ëro sisonuvamu gagorovo Iesuro Jerusalem amo börömore vuonorö'ö va'i va'adeje. Örire va'amu hömadeje. 19 Hömamu va'ihö gavade mesoho öri ionire namijamu gagorovo bëhire va'oromo gavadeje bajoho bogojio'i ma-hano rudu'emu jiamu. Ma-hano rudu'emu jiamu gagorovo mesoho uavadeje: Ijoho nadi bajoho raenëjo. Èhi uavamu gagorovo mesoho ma-burëro sahorijadeje. 20 Sahorijamu gagorovo Iesure ijorajoho jaburo tiöromo uavareje: Diehi'ëgo mesoho ma-burëro sahorijajëjo. 21 Sahorijajëjumu Iesuro uëvadeje: Ave jöho na jö mae uë'ië'ajëjo. Jemë bogo uehöre niö'i bae'irögoro God gemu mae uehorovë'oho naehu meso avohode èhi jië'e mu vaejë'oho eni jëvo'ajëjo. Röhu bogo èhemuoho vae'i ave dahoru uavë'oho: Ri'öromo va'o jovo börömore bu'öronë uavë'oho iae èhi jio'a'ajëjo. 22 O rabe rabe God ua gavë'oho mae uehorovoromo uvë'oho: God-ro ajemi'ajë uvë'ohuro èhura iae bae'a'arujëjo.

Jew rajo a masijehu Iesu bogo ma uehorovoromo darugoho dinö'e baejane hö uavare jöhoje.

23 Èhi uëngoromo Iesuro God-are amo börömore ajiomadeje. Ajiomoromo God-are jö bëhoho ae röjëhijadeje. Röjëhijamu priest masijohu'o a duvaho ömo'ömohu'o èho jaburo rueromo uavareje: Jaehu God-are amo börömore hiromo mue gö gö vaejanuoho diehi jië'e daruge javoromo o raro darugoho bojamijë'ëro èhi jië'e muoho vaejanue höjo. 24 Vaejanue höjumu Iesuro uëvadeje: Nasi darugo hesi jö ue gevarujoho na'o jemë jöe gemu uë gë'ië'ajëjo. Jemëhu mana uevë'oho naro jemë uë'ejöjo: Na èhi jië'e darugohuro muoho vaejaje höjo. 25 John-hu bapataeto vaejavuonövadoho è darugoho dinö'e baejade höjo. Na God-ro o ma-aëro darugoho bojamijë'ëro èhioho è'onövade höjo. È'onövade höjumu rue a masijohuro Iesu diehi mana ua'iröhe jöho jabesi mevoromo uarovareje: Noehu uavë'oho God-ro John darugoho bojamijade hö uavë'oho Iesuro uö'a'ajëjo: Èhi jië'oho jemë rabëni John bogo ma uehorovarije höjo. 26 O noehu Iesu ua'iröhoho: Ma-aëro John uavamu è'ade hö ua'iröhoho röhu ae aho'obëhe juhuonëmiromo bogo èhioho ua'ejarëjo è hesi bëhoho jaburo uvoruomë'ëro: John hu jö God-aro baeromo majahuinövade ae hö uvoruomë'ëro. 27 Èhi uarovoromo Iesu uavareje: Jaehu uö gövuanue jö hesi bëhoho no dadivavuajëjo. Dadivavuajëjumu hegorovo Iesuro uëvadeje: Èhi jië'oho jemëhu uevariye jöho na'o bogo uë'ejöjo: Na èhi jië'e darugohuro muoho vaejaje höjo.

Harihu niö'ihu diehi è'tare uhu jö Iesuhu jövdohoje.

28 Röhu ave uhu jö heromo diehi uehorovarujoho majehirego na he'iröjo. Iae ae gemu hu harihe niö'i jëvade höjo. Harihe niö'i jëvë'ëro vavuuhuro va'oromo murioho uavade höjo: Jue'i jaruvo grape ö'i bajo muoro va'oromo mue vaejehonëjo. 29 Vaejehonëjumu muriohuro ri'öromo uavade höjo: Na bijönegajëjo. Bijönegajë uanugoromo röhu ijönö avoho uehorovoromo mue vaejaho'i va'ade höjo. 30 Èhi'amu vavuuhuro va'oromo ijorajoho jöe gemuoho majahiroumo uavade höjo: Muoro va'oromo mue vaejehonëjo. Vaejehonëjumu ijorajohuro uavade höjo: Apo iae na va'ejö uaromo röhu bogo va'ade höjo. 31 Èhi jië'oho di ahuru vavuehu nimadëhioho vaejade höjo. Vaejade höjumu uëvareje: Muriohurajo. Muriohurajumu Iesuro uëvadeje: Ave jöho na jö mae uë'ië'ajëjo. Vajiohu'e tax baejarue ariböviohu'o önö'e jijiharue magonahohu'o èho jaburo jemë

iosirëmiromo urimo God-are aharire va'oromo raromego huro jabumë muebejevaje höjo. ³² Rabëni hesi bëhoho John-ro jemesire rovide höjo öri maho röjëhijego ga'irarijego. Rovamu jemëro hu bogo ma uehorovo'irögoro vajiohu'e tax baejarue ariböviohu'o önö'e jijiharue magonahohu'o ëho jaburo hu mae uehorovoroumade höjo. Mae uehorovamu jemëro ëho garomo röhu bogo avoho uehorovoromo huotorovoromo John ma uehorovarije höjo.

Mu ariböviohu a börömo hesi ö'i bajo mu mueberomo sisë ë'are uhu jö Iesuhu jövadohoje.

³³ Röhu uhu jöe gö'o majëhi'ië'ajoho hehëjo. Iae sa'a arijo'e ae gemuëro mure grape ö'oho bivo'amade höjo. Bivoromo ë muoho buore iromo rova'o rojomoromo ö'i bajo sa'ijovoröhe guaho umoromo mu javue döro vaejade höjo hesi mu ahuro ajio ë hiromo muoho atovoröhego. Ëhi avohoromo gavade eni jiamu gagorovo ae uëvade höjo: Na va'ejöjo. Jemëro nasi muoho muebejehorëjo. Mueberomo ö'i bajoho raeromo mavego nasiroho bahi'i ioro'ioroho jemesi ujuohorëjo. Ëhi uënuqoromo ri'öromo va'o sa'a göro ë hijade höjo. ³⁴ Sa'a göro va'oromo hijuvo gavade ö'i bajo urarue majöho dunovamu gagorovo hesi mu vaejarue ariböviohu uëvade höjo: Va'irarijoho mu muebejarue ariböviohu uëregö nasi ö'i bajoho i'imëmegö ujuoheho ruerëjo. ³⁵ Ujuoheho ruerëjamu hegorovo va'are höjo. Va'oromo suorovamu gëgorovo mu muebejarue ariböviohuo gudumëvare höjo. Gudumëvoromo göho hisuebi'i göho ano bamö'i göho munëro vajamijamu guomade höjo. ³⁶ Ëhi'amugö mu arijo'ohuro mu vaejarue ae gö'o rëmö'öjade höjo mure va'oröhego. Urimo mu vaejarue ae gemu gemu rëmö'öjë'ëro röhu evaroho ae aho'obëhe rëmö'öjade höjo. Rëmö'öjamu va'oromo mure suorovamu gëgorovo mu muebejarue ariböviohuo urimo rueruomamu ë'arëhi ëhi sisë vaejëvare höjo. ³⁷ Sisë vaejëvamu ijo tugohö'i mu arijo'ohuro uvade höjo: Arue mu muebejarue ariböviohuo nasi harihoho garomo uvo'a'aruëjo: Nöruare harihe hö uvoromo ëhuni mae uehorovo'aruëjo. Ëhi uvoromo nugö'öjamu mure va'ade höjo. ³⁸ Va'o höröjamu garomo uarovare höjo: Arue rovaje ahuro hesi vavu hesi sionoho bae hesi höjo. Ëhuni ë'legö ano bamoromo hesi sa'aho nosi baejarëjo. ³⁹ Ëhi uarovoromo ë aho mure jiamu gudumoromo rori'o bijimo bu'öromo anamu guomade höjo. Ëhi'are höjo.

⁴⁰ Ëhi jië'oho mu arijo'ohuro mure rovë'iroho mu muebejarue aribövi jabesi öriroho diehi'ëvo'ajëjo. ⁴¹ Diehi'ëvo'ajëjamu uavareje: Sisë jioruomö'ego ijumëvo barëromo muoho a maho bojëmi'ajëjo jaburo mueberöhego. Mueberomo majae eni jiego ö'i bajoho uroromo hesiroho i'imamiröhego. ⁴² Ëhi uëvamu hegorovo Iesuro uëvadeje: Ave uhu jöho God-are surire jajivoromo uvë'e höjo: Munë javue vae'irögoro munë gemu bijönimoromo vuonugare höjo. Vuonugarojo jaruvoho ë munëhuro javuoho nigemö'ego bibivoromo mae namijajëjo.

Hesi Bada God-ro ëhi ë'ade höjo.

Ëho noro garomo uvarue höjo: God-ro mu mabëhe ë'ë'e höjo.

Ëjö God-are surire jajivamu adaharijoho jemë diehi'oromo ë hesi bëhoho bogo avoho baejarije höjo.

⁴³ Ĕhu'ëro jiël'ëro naro jemë uëvájëjo: Jemëhu God-are aharire raro-
moromo hesi mu muebebe rovarije muoho God-ro baeniëhiromo ae gö
bojëmi'iramu jaburo hesi aharire raromoromo ë muoho mueberomo rae
avoho'aruëjo. ⁴⁴ [Röhu aehu ë munë döre bejë'oho ahoro ahoro bae'a'ajëjo.
O ë munëhu a döre berovë'oho aho sa'ijovo barë'ajëjo.]

⁴⁵ Iesuro uhu jöe gö gö ëhi jõvamu hegorovo priest masijohu'o Pharisee
ariböviohu'o ëho jaburo garomo uvareje: Nosi jöe jõvájëromo ⁴⁶ guduamo
bava'ie'oromo uvareje: Ae aho'obëhe uvoruomaje höjo: Iesu hu jö
God-aro baeromo majahujaje ae hö uvoruomaje hö uvoromo jabumë
juhuonëmiromo vuonugareje.

22

Sörö bamamu aehu juahamare uhu jõhoje.

¹ Iae Iesuro röhu maho uhu jöe gö gö ae majëhijadeje. ² Majëhiromo
uëvadeje: God-hu böröme namiromo muebejëvaje öroho aviëhi höjo.
Sa'a a böröme gemuëro söröe baejade höjo hesi harihohuro ma-
suromo iröhego. ³ Ĕhi ë'ë'ëro hesi mu vaejahaue aribövioho uëvade
höjo: Va'irarijoho rueröhego naehu mami'e uëvode aribövioho uërego
rue'irarëjo. Rue'irarëjamu uëvamu bijönimoruomade höjo. ⁴ Bijönimamu
hegorovo sa'a a börömohuro mu vaejahaue a ioro'ioroho uëvade höjo:
Söröre rueröhego uëvodoho ëhi uërëjo: Jöe hehëjo. Nasi söröho eni jië'e
höjo. Nasi mi masije ma-mabëhe naehu ma-je mio'amaje sanuovë'e mioho
bijuëmoromo buvomoromo bahijë'e jevájëjo. Bövie bise'e eni avohë'e
jevájëjo. Ĕhuni rovego no ë söröho'irarëjo. Ĕhi uërëjo. ⁵ Ĕhi uëvamu
jöho bava'oromo majëhijamu ë ariböviohuro bogo ejëhë'e öre gö öre gö
va'are höjo. Göëro hesi mure va'ade höjo. Göëro hesi moni muro
va'ade höjo. ⁶ Ioro'iorohuro ë anu rovare aribövioho guduamëvoromo
mu sisë vaejëvoromo muo'amare höjo. ⁷ Ĕhi'amu ë sa'a a börömohuro dë
vörönimade höjo. Dë vörönimamu muorovo aribövioho rëmöl'öjamu jaburo
ë anëgare aho muo'amoromo jabesi amoho buel'öjëhare höjo. ⁸ Bue'öjamu
gagorovo a börömohuro hesi mu vaejahaue aho uëvade höjo: Söröho eni
jië'e höjo. Röhu rueromo sörö ihë uëvamu juahemijare ariböviehu rueromo
sörö ijë'oho sisë höjo. ⁹ Ĕhuni öri masijoro va'irarijoho va'oromo ae rahu
rahu birohëvë'oho uëvego söröro rue'irarëjo. ¹⁰ Rue'irarëjamu hegorovo
rue mu ariböviohuro örire va'oromo a sisëhu'o a mahu'o birohëvoromo
aho'o sö ujuoho rovare höjo. Rueruomamu sörö osaho rarovade höjo.

¹¹ Rarovamu a börömohuro ë aribövioho gë'i osare rovade höjo. Rue'i
gavade höjo ae gemu masuvarue sörö i'i io'amarue niögoho bogo ba'amë'e
ma-hijamu. ¹² Ma-hijamu gagorovo uavade höjo: Isiajo. Masuvarue
niögoho bogo ba'amë'e ja diehi'oromo ave osaroho rovane höjo. Os-
aroho rovane höjamu ruehuro jörumoraëjade höjo. ¹³ Jörumoraëjamu
rue a börömohuro ri'öromo mu aribövioho uëvade höjo: Övo höru'oho
tövo'amoromo babu'öhego amonö ramoramore va'o hijajo. Ĕdirö'ore ae
aho'obëhe nierusuburu'e bamoromo ane ja'iho vuogigimoruomo'ajëjo.
¹⁴ Ĕhesi bëhoho God-ro ae aho'obëhe ruejëro uëvaje höjo. Röhu ae ma-gemu
gemu hesinö jõvojëro baejëvaje höjo.

Iesuhu guaro berovojëro aehu tax jö ua gavarochoje.

15 Ĕhi'amu iae Pharisee ariböviohuro va'oromo jöe atoromo uarovareje: Ĕ'ego no Iesu sareramego hu guaro berovo'irajo. 16 Ĕhi atonugoromo jabesi ijore ijore jijiharue a ioro'iorohu'o Herod-are aribövi ioro'iorohu'o rëmö'öjamu va'oromo Iesu sarerisareriamiromo uavareje: Tisajo. Iae no gavarue höjo ja a mae javë'ëro God-are mu örohemu röjahuijego. O aho bogo juhuonëmijego. Ĕhesi bëhoho jero no göromo a böröme o bise'e javuajëromu jöe gö gö bogo röjahuijanue höjo. 17 Ĕhuni ave jöho ja diehi uehorovanuoho majahuijego no hejarëjo. Rome a börömhuro nosi sa'aho muebejego noro hu tax bojamiarue höjo. Noehu ëhi ë'aruoho na ëhuro nosi jögoroho aharue höjo o bogajo. 18 Bogajamu Iesuro gëromu uvadeje: Jabumë sisë vaejevo'i ue gevaruëromu uëvadeje: Sareri aribövie jëvajëjo. Jemë rabëni na bijioho gevarujëjo. 19 Tax a bojëmijaruje ijo bajoho röjehihego na gavöjo. Gavöjamu ijo bajoho barovareje. 20 Barovamu garomo uëvadeje: Aveho rahuare nu ano'ohu'o ihohu'o jajivë'e höjo. 21 Jajivë'e höjamu uavareje: Rome a börömo hesi höjo. Rome a börömo hesi höjamu uëvadeje: Ĕhuni Rome a börömo hesiroho ëho hesi öroro bojami'i God-aroho ëho God-are öroro bojaminövorëjo. 22 Ĕhi uëvamu hegorovo tiöjëvamu Iesu ë nugo'i va'oruomadeje.

Iesuhu guaro berovojöro vuovë'e ariböviehu ri'öruomoröhe jö Sadducee ariböviehu hu ua gavarohoje.

23 Va'amu gagorovo majae gemuore Jew rajo a masijo ioro'iorohuro rovareje. Jabumë Sadducee jö uehorovarue aribövie jioruomadeje. Sadducee ariböviohuro uehorovoromo uvoruomajeje: A vuovë'oho ijönöho bogo ri'ö'amo'i ma-ioro'iore gemu vuovoa'ajëjo. Ĕhi uvoruomaje ariböviohuro rueromo Iesu guaro berovojöro sarerisareriamiromo uavareje: 24 Tisa Moses-ro jögore jajivoromo uövuë'e höjo: Aboji harihu'o rumo'e vuovego diehi ë'iröhe öroho aviëhi höjo. Aehu vaboro masuromo vaboroho aboji harihu'oho bogo vaejë'e baruehu guomo'i vaboro nugë'oho hesi öhuro vuojiroho masuromo ëhuro guomade ö hesi ihoro ujoho vaejaho'ajëjo. Moses-are jögoroho ëhi höjo. 25 Ĕhi jjë'ëro iae ae aho'obëhe 7 ma-ö ömo'ömëremu nosirire raromare höjo. Raromoromo muriohuro magonahoho masuvade höjo. Masuromo vaboroho aboji harihu'oho bogo vaejë'e baruoho guomade höjo. Guomamu hesi vaboroho dorue hijamu gagorovo ö göhuro vuojiroho masuvade höjo. 26 Masuromo guomade höjo. Ö ömo'ömo ioro'ioroho ëhi gemuoho ë'obe rovare höjo. Ö ömo'öme 7 jabuhu ë magonahoe gemuoho masube rovaroho ë magonahoho aboji harihu'oho bogo vaejë'e aho ma-vuovëvobe rovade höjo. 27 Vuovobe ruejuvo barëjamu ijo tugoho'ioho ë magonahoho hu'o guomade höjo. Ĕhi'are höjo. 28 Ĕhi ë'arohuni ëhuni ave jöho no ua ga'ië'aruëjo. Jero uvanue höjo: Vuovoromo ri'ö'ëjarëjo. Ĕhuni vuovë'e ariböviehu ri'öruomoröhe majaroho ae 7 höjo röhu ë magonahoho di ahu'o hi'a'ajëjo. Barue aho'obëhe masuvë'ego ëhuni uavaruëjo.

29 Ĕhi uavamu hegorovo Iesuro uëvadeje: Bogajo. God-are surire jöhu'o huhu mu vaeröhe darugohu'o jemë bogo avoho gavarujëro sisë'i uehorovoromo ue gevarujëjo. 30 Ĕhesi bëhoho vuovë'ëro ri'öruomo'iröhe maja rovë'iroho vaboroho baruoho bogo masurovo'i aneraehu ö'idöre mararomaruëhi ëhi raromo'aruëjo. Ĕhuni ë magonahuhu di ahu'o hi'iröhe jö ue gevarujoho bëhi rumo'e höjo. 31 Ĕjöhö jemëro uvaruje höjo: Vuovë'e

ariböviehu ri'ö'iröhe jöho sareri jöe höjo. Ëho bogo sareri jöehu jio'i jö mae höjo. Ëhesi bëhoho vuovoromo ri'ö'iröhe jöho God-ro jemëni jövamu hesi surire jajivoromo uvë'e höjo: ³² Na Abraham Isaac Jacob ëhi muebejevaje ae jevajëjo. Jemë rabëni ë jö hesi bëhoho bogo avoho baejarije höjo. God-hu Abraham Isaac Jacob muebejevaje jö hesi bëhoho jabumë vuovoromo bogo ioro'ioremuoho barë'i va'ö raromego muebejevaje höjo. God bogo vuovoromo ioro'ioremu barëj'ëte aribövioho muebejêvo'ibejajo. Al'i hu vuovoromo va'ö raromarue aribövioho iae muebejevaje höjo. ³³ Iesuro Sadducee aribövioho ëhi uëvamu ae aho'obëhe heromo jöe barëjevadeje.

God-hu bojamuade jöho diho börömoho jiajoho aehu Iesu ua gavadohoje.

³⁴ Ëhi'amu Pharisee ariböviohuro hejare uvavamu: Iesuro jö mae jövamu ëhuro Sadducee aribövioho jö mana majahi'iröhoho bogohö uvavamu hegoro gagovorovareje. ³⁵ Gagovorovonugoromo Jew rajo jögoru öri röjêhijaje ae gemuëro Iesuare dëho bijioho ga'irögoru ri'öromo uavadeje: ³⁶ Tisajo. God-hu bojamuijade jögore aho'o jio'amajoho di jöho börömoho höjo. ³⁷ Börömoho höjamu uavadeje: Jasi dë vövöbajole aru'ahe uehore aho'obëhe Bada jasi God ma-hu gemu bojaminëjo. ³⁸ Ëho jö börömo börömoho jië'ego ëho nuniroho höjo. ³⁹ O ë jö hesi bëhirohu'o iae gemuoho höjo. Jaehu jasi arijo'arije rajahirovanuëhi jasi ae gemuoho ëhi rajahinëjo. ⁴⁰ Dë vövöbajole aho'o God bojami'irane jöhu'o jasi ae gemuoho rajahi'irane jöhu'o bëhoho jëvajëjo. God-are surire jö Moses'o jö God-aro baeromo majëhinövare a ioro'iorohu'o jajivo'amaroho ëho ado sirino'oho jio'amajëjo.

Böröme namiromo ajamuaje a hesi jö Iesuhu röjêhi'ti uë gëvadohoje.

⁴¹ Iae Pharisee ariböviohuro gagovorouomamu gavë'i Iesuro uëvadeje: ⁴² Böröme namiromo ajëmi'iröhe a hesi jöho jemë diehi uehorovarujëjo. Hu rahuare ujoho höjo. Uavareje: Hu David-are ujoho höjo. ⁴³ David-are ujoho höjamu uëvadeje: Ëhi jië'oho God-are Aru'ahoho rabëni uavamu David-ro böröme namiromo ajëmi'iröhe aho Bada uavade höjo. ⁴⁴ Ëhesi jöho David-ro God-are surire jajivoromo uvë'e höjo: God Badaro nasi Bada uavade höjo: Nasi övo manö rojo hijego ja'o muorovarue aribövioho naru ruahö'öjëvego jörëro vijuvo taemo'amö'irane höjo.

⁴⁵ Ëhesi bëhoho böröme namiromo ajëmi'iröhe a hesi jöho David-ro jajivoromo uvë'e höjo: Bada höjo. Bada hö uvë'e jiaje ëhuni nadi uvorëjo: Böröme namiromo ajamui'iröhe aho ma-David-are uje höjo. ⁴⁶ Ëhi uëvamu aehu Iesu mana ua'iröhoho bogo eni jëvadeje. Bogo eni jëvamu ijönö jöe gö gö ua ga'ië'aroho juhuonivoromo vuonugareje.

23

Pharisee ariböviohu'o Jew rajo jögoru öri röjêhijarue ariböviohu'o ëho jabuhu sareri'e mu vaejaruëhi aehu bogo ëhi ë'iröhego Iesuhu jövadohoje.

¹ Ëhi'amu Iesuro hesi ijorajo ömo'ömo'hu'o a ioro'iorohu'o aho'obëhe uëvadeje: ² Jew rajo jögoru öri röjêhijarue ariböviohu'o Pharisee ariböviohu'o ëho jaburo Moses-are sionoho baej'ëte höjo. ³ Moses-are sionoho baej'ëte jëvaje ëhuni mu jö rabe rabe uëvë'oho ejëhoromo ëhi vaenövorëjo. Al'i jabuhu ömaruëhioho nadi ëhioho ömorëjo. Rabëni hesi

bēhoho jō majēhijaruēhioho muoho bogo ēhioho vaejarue hōjo. ⁴ Aehu i'u'e inōmo ujuoho va'oruomojōro buahore bahijēhoromo tōvēhoromo va'ego bogo ajēmiromo ōvo namehu vitu banigojio mēharuēhi ē Pharisee aribōviohu'o jōgoru ōri rōjēhijarue aribōviohu'o jaburo ēhi ē'arue hōjo. I'u'e muoho aho'o ae bojēmiromo bogo mae bogo ajēmi'i ma-nunēremu gēvarue hōjo. ⁵ Jabu mu rabe rabe vaejē'oho aēro gējōro ma-dōhemu vaeruomaje hōjo. Ēhesi bēhoho jabumēro nimoruomaje hōjo aēro gēromo uvoruomorōhego: Jabumēremu God mabēhe uehorovoruomaje hōjo. Aēro ēhi uvoruomorōhego nēgego God-are jō'e suri surioho maua gagore bahiromo ōvo ahore varijore muoho taemoruomaje hōjo va'orahoro jio'amego aēro garuomojōro. O God-are ōrيره jō ato'i io'amarue niōgure ō'i ēgobōvie be io'amoruomaje hōjo va'orahoro jio'amego aēro garuomojōro. ⁶ O sōrō i'i va'ē'oho o God rajahijarue osare va'ē'oho a masijehu raromaruire ē va'o raromo'i nimarue hōjo. ⁷ O imo'amaruire va'ē'oho nimarue hōjo ae aho'obēhe uvoruomorōhego: Jabumē a masijēro jijihajēromo rajēhiromo jejēmiruomorōhego. O nimarue hōjo aēro jejēmiromo uērōhego: Tisajo. ⁸ Rōhu ae gōehu jemē dōre bamēvoromo uēv'oho: Tisa uēv'oho ēhi jiē'oho sisē hōjo rabēni hesi bēhoho jemē ō ōmo'ōmēremu jēvo'i jemesi Tisaho na gemu jevē'ego. ⁹ O ave sa'are raromarue aribōvioho nadi dōroho bamēvoromo uērējo: Apajo. Ēhesi bēhoho ae gemu ō'idōre hijajoho ēho iae jemesi Vavu Bōrōmoho hōjo. Ēhuni ēhi jiē'e jōho nadi uērējo. ¹⁰ O ae gōehu jemē dōre bamēvoromo uēv'oho: Simano vaejanue aho javajē uēv'oho ēhi jiē'oho sisē hōjo. Ēhesi bēhoho jemesi Simano Vaejaje Aho ma-gemu jevajējo bōrōme namiromo ajēmijaje ahuro jevē'ero. ¹¹ A'i a masije jemesirire jioruomajoho ēhi jiē'e aribōvioho mu ajēmi'irōhe aribōvie jioruomajōjo. ¹² Ae rahu sivu uehorovoromo dōre bamorovē'oho hesi ihoho abue'a'ajējo. O ae rahu ba'obuerovē'oho hesi ihoho dōro ajiomajōjo.

Pharisee aribōviohu'o Jew rajo jōgoru ōri rōjēhijarue aribōviohu'o sisēre va'irōhe jō Iesuhu jōvadohoje.

¹³ Vaevē'e jōgoru ōri rōjēhijaruje aribōviohu'o Pharisee aribōviohu'o jemē ma-dōēremu muoho ōmarujēro sisērējēvo'ajējo. Ēhesi bēhoho God-hu bōrōme namiromo muebejēvego hesi aharire raromoruomajōro ōroho tugohēharuje hōjo aēro ē va'o raromojōeni. Jemē God-are ahariroho bogo va'o raromajōi nimarue hōjo. O ae gōehu God-are aharire va'o raromajōi'amu gēv'oho ahēvaruje hōjo.

¹⁴ [Vaevē'e jōgoru ōri rōjēhijaruje aribōviohu'o Pharisee aribōviohu'o jemē ma-dōēremu muoho ōmarujēro sisērējēvo'ajējo. Ēhesi bēhoho magonaho doru jabesi bōvioho bise'oho ēma ujuohēharuje hōjo. Ēma ujuohēhoromo sarerivoromo pari ēgobōvie jaguvaruje hōjo aēro gēromo uvōjōro: Mu mae vaejaruējo. Ēhi jiē'e sareri'e muoho vaejarujego ēhuni God-ro i'u bōrōmo mae bojēmi'ajējo.]

¹⁵ Vaevē'e jōgoru ōri rōjēhijaruje aribōviohu'o Pharisee aribōviohu'o jemē ma-dōēremu muoho ōmarujēro sisērējēvo'ajējo. Ēhesi bēhoho jemēro jovo gōre gōre sa'a gōre gōre ae dinēmibe va'aruje hōjo ma-ae gemuēro hesi muoho vuonugo'i Jew rajo muoho baerōhego. Ae dinēmibe va'oromo gavaruje aho jemesi jōho ejēhoromo Jew rajo mu baejamu gavē'oho jemēro ē aho mu sisē rōjahijego mae hōromo vaeromo jemēhu sisē ē'oromo vēni'e

örire va'arujoho ë ahuro jemë iosirëmiromo sisë börömo bëhe ë'oromo vëni'e örire va'o hesi höjo.

16 Vaevë'e nuni ramoramovë'e aribövi jemëhu ae gö öri røjëhi'ie'arujoho sisërëjëvo'ajëjo. Èhesi bëhoho jemëro ae ëma majëhiromo uëvaruje höjo: Ae rahu darugo'e jö uvo'ië'o'oho God-are osa börömo hesi iho uvoromo ae uëvë'o'oho: Na mue ëhi ëhi ë'ejö uëromo röhu mu bogo vaejë'o'oho iae hesi höjo. A'i God-are osa börömore jio'amaje gold hesi iho uvoromo ae uëvë'o'oho: Na mue ëhi ëhi ë'ejö uëvë'o'oho iae ë muoho vae'a'anuëjo. Bogo sarerivo'anuëjo. 17 Nune ramoramovoromo simane sisë'i uehorovë'e aribövie jëvajëjo. Èhi majëhijaruje hesi bëhoho nani jemëro uvaruje höjo: God-are osa börömo hesi ihoho bise'e jio'i God-are osa börömore jio'amaje gold-ho iho böröme höjo. Röhu ë gold-ho bogo God-are osa börömoreho jio'amo'ibejajo bogo God-are gold maho jio'amo'ibejajo. A'i ë gold-ho God-are osa börömore jio'amë'ëro ëhu'ëro ëho gold maho höjo. Gold-huro bogo God-are osa börömoreho iosiramiro mo iho börömoreho jio'i God-are osa börömo hesi ihohuro gold ihoho iosiramiro mo bövioho jiaje höjo. 18 O jemëro jöe gö ëma majëhiromo uëvaruje höjo: Ae rahu darugo'e jö uvo'ië'o'oho God-are maratu hesi iho uvoromo ae uëvë'o'oho: Na mue ëhi ëhi ë'ejö uëromo röhu mu bogo vaejë'o'oho iae hesi höjo. A'i God-are maratu döre bahijahare suvoro hesi iho uvoromo ae uëvë'o'oho: Na mue ëhi ëhi ë'ejö uëvë'o'oho iae ë muoho vae'a'anuëjo. Bogo sarerivo'anuëjo. 19 Nuni ramoramo'e aribövie jëvajëjo. Nani jemëro uvaruje höjo: God-are maratu hesi ihoho bise'e jio'i God-are maratuore jio'amaje suvoro iho böröme höjo. Röhu ë suvoro bogo God-are maratuoro jio'amo'ibejajo bogo God-hu ujuoho'iröhe suvoro maho jio'amo'ibejajo. A'i ë suvoro God-are maratuore jio'amë'ëro ëhu'ëro ëho suvoro maho höjo. Suvorohuro bogo God-are maratuoho iosiramiro mo iho bövioho jio'i God-are maratu hesi ihohuro suvoro ihoho iosiramiro mo bövioho jiaje höjo. 20 Aehu darugo'e jö ato'ië'iroho God-are maratu hesi iho darugo'o majëhijë'o'oho ë hesi bëhoho bogo maratu hesi iho hemu uvo'i maratuore jio'amaje suvoro hesi iho'u'ovo uvoromo ë'arue höjo. 21 O ae rahu God-are osa börömo hesi iho darugo'o majëhijë'o'oho ë hesi bëhoho bogo osa hesi iho hemu uvo'i osare hijaje A hesi iho'u'ovo uvoromo ë'arue höjo. 22 O ae rahu ö'idö hesi iho darugo'o majëhijë'o'oho ë hesi bëhoho ö'idöre jiaje God-are röho hesi iho'u'ovo ë hijaje a hesi iho'u'ovo uvoromo ë'arue höjo. Èhuro darugo'o majëhijarue höjo.

23 Vaevë'e jögoru öri røjëhijaruje ariböviohu'o Pharisee ariböviohu'o ma-döëremu muoho ömarujëro sisërëjëvo'ajëjo. Jemëro jemesi i jögoru e avo-horomo i'o buarohoromo ijarue rihu'e oso harihu harihue gö gö garue gö gö mevoromo 10 10 bahibe va'oromo gemu gemu God suvoro bojamijaruje höjo. Èhi jië'e jögoru ininoho ejaho avoharuje höjo. Èhi jië'o'oho iae mae höjo. Nadi vuonugorëjo. Röhu ëho ma-jianovo'i jö ioro'ioroho masijo jiajoho ëho bogo uehorovaruje höjo. A ma-mae vaejëvo'irarije muoho a huë baejëvo'irarije muoho ahorire vaejëvo'irarije muoho ëho rumonimaruje höjo. Nadi rumonimo'ibejarijëjo. 24 Majo majo biseharihehu jemesi jovre beva'ë'o'oho io bu'öromo jovoho i'i majo börömo börömoreho bogo avoho gavë'e ma-nimu'öjaruje höjo. Jö masijoho bogo uehorovo'i ma-jö ininohemu uehorovaruje höjo. Èhuro nunoho ramoramovëvego öroho sisë'i røjëhijaruje aribövie jëvajëjo.

25 Vaevë'e jögoru öri røjëhijaruje ariböviohu'o Pharisee ariböviohu'o ma-

döëremu muoho ömarujëro sisërëjëvo'ajëjo. Jemë hevöe enatue dönöhemu u'o'amaruje höjo. Gagonöho ae gö jabesi ie jove vajiohëro ujuohoromo aegë'ëro irijiomö'amë'e höjo. Èhu'ëro dönöho aje jio'i gagonöho va'inumi'e jio'amajëjo. Jemesi mu sisëho ëhi jianovajëjo. ²⁶ Pharisee jemë ae gemu gemu nuni ramoramo'e ae jëvajëjo. Ürimo ae gö jabesi iohu'o jovohu'o vajiohehu ujuohoromo hevöre bahiromo enatuore oteharujoho vuonugorego hevö o enatu gagoroho va'inumoho bogojio'irajo. Èhi ë'ë'oho jemesi hevöhu'o enatuohu'o döhu'o uhohu'o ma-mae jio'amo'ajëjo.

²⁷ Vaevë'e jögoru öri röjëhijaruje ariböviohu'o Pharisee ariböviohu'o jemë ma-döëremu muoho ömarujëro sisërëjëvo'ajëjo. Jemesi jöho uhu'e uë'ië'ajëjo. Vuovë'e sino bahi'amarue munëho aëro ajivë'e osëro buejaho'amarue höjo nu ano'e mae jio'amoröhego. Buejaho'amego dönöho ajivë'e mabëhe jio'amo'i gagonöho vuovë'e a jabesi ijo'ahohu'o sagohohu'o ëhuremu jio'amajëjo. Jemë ëhi jië'e jëvanovajëjo. ²⁸ Döhemu mae jëvego aëro gëromö uvoruomaje höjo: Jemë a mae jëvajëjo. A'i jemesi uhoho sareri sareri'e mu sisëmu vaejaruje jëvajëjo.

²⁹ Vaevë'e jögoru öri röjëhijaruje ariböviohu'o Pharisee ariböviohu'o ma-döëremu muoho ömarujëro sisërëjëvo'ajëjo. Jö God-aro baeromo majëhinöväre aribövi jabesi sino guavo'amare huoho avohö'amaruje höjo. Mu mae vaejare a mami jabesi huoho avohoromo muebejaruje höjo. ³⁰ Avohoromo mueberomo jemë uvaruje höjo: Nosi hijo mionö'ehu raromare majaroho evaroho no'o javuo'ibejajö no jabumë bogo ajëmiromö God-are jö majëhijarue aribövioho muo'amo'ibejarëjo. ³¹ Iae mae-ëjo. Èhi atarujoho ëho jemëro huruoho majahuuromö uöromö ë'arujëjo: God-are jö majëhinöväre a muo'amare aribövi jabesi ujo ömo'ömëro javuë'ëro jabesi öre gemuore jijiharue aribövie javuajëjo. ³² Jemë ëhi jië'e aribövie jëvë'e jiaje ëhuni jemesi hijo mionö'ehu mu sisë aevoromo vaebe rovarëhi jemesi nimarujoho jemë'o ëhi jië'e muoho vaebe jijihorëjo. Na ë hesi jöho bogo uë'ejöjo. ³³ Sigobe jëvo'amajëjo. Sigobu aboji harihu'e jëvo'amajëjo. Èhi jië'e mu vaejë'oho diehi'oromo vënoho garaedivorëjo. ³⁴ Èhuni aveho hehëjo. Jö God-aro baeromo majëhinövo'iröhe aribövioho simano ma'e aribövioho jö röjëhinövo'iröhe aribövioho Iesu naro rëmö'ö'iramö ö'oruomö'ajëjo. Ö'iramö jemëro ioro'ioroho muo'amo'arujëjo. O kosörire ano taemo'amo'arujëjo. Ioro'ioroho God rajahijaruje osare osare hisuebi'amo'arujëjo. O amo göre jio'iramö amo göre siho ujuoho va'onövo'arujëjo. ³⁵ Èhi ë'iramö ëhuni ma-maemu jië'e aribövi aehu muo'amobe rovare ë hesi i'uoho jemesi örire rue'a'ajëjo. Aëvo'ioho aëro Abel a mae anoromo a ma ioro'ioroho muo'amobe ruejuvo ro ijo tugohö'ioho jemesi hijo mionö'ohuro Barachiah-are harihe Zechariah anare höjo. God-are osa böromöho numëhi jio'i God-are suvuoro bahijarue maratuoho ruhëhi jiamu Zechariah ë ririre anare höjo. ³⁶ Ave jöho na jö mae uë'ië'ajëjo. God-are aribövi ëhi muo'amobe rovare ë hesi i'uoho aho'obëhe ave jaruvore raromaruje aribövioho jemëni rue'a'ajëjo.

Iesuhu Jerusalem amo rajëni vavaenimade jöhoje.

³⁷ Vaevë'e Jerusalem amo rajohumë jemëro jö God-aro baeromo majëhijarue aribövioho muo'amaruje höjo. God-hu jemëni rëmö'öjaje aribövioho munëro vajëmijaruje höjo. Kököröko vëmehu harihu vivoju uhure nugo'amoromo diehehu aegëharuëhi naro jemë ëhi gagovëvoromo

gemuore rëmo'i nimo'i hijode hõjo röhu jemëro bijönimarije hõjo. ³⁸ Èhuni ave jõho hehëjo. God-ro jemesi amoho vuonugego jemesi sivue jëvo'ië'ajëjo. ³⁹ Naro jemë'o hiromo va'iramu jemë nasi nu ano'o'oho bogo ga'a'arujëjo hujeji na vuonorõ'õ rue'iramu evare avoho geromo nasi jõho majëhiromo uvo'a'arujëjo: Badare ihore rovajoho mabëhëjo. Èhuremu uehorovorëjo.

24

Aehu God-are amo bõrõmo dadovoruomo'irõhe jõ Iesuhu jõvadohoje.

¹ Èhi uënugoroamo Iesuro God-are amo bõrõmore jioromo va'amu gavë'i hesi ijorajo õmo'õmohuro ro birohoromo God-are amo hesi javue gö gö röjahi'amareje. ² Röjahi'amamu Iesuro uëvadeje: Ave õri ari'o'oho aho'o jemë iae gavarujëjo. Röhu aveho na jõ mae uë'ië'ajëjo. Ave munë javuoho aho'obëhe aëro dadovoruomo'iramu munëho ahoromo sa'aro ruvebi barë nahonahovo'ajëjo.

Huë vavaeni bõrõmo ruerõhe jõ Iesuhu majëhijadohoje.

³ Èhi ë'ë'ëro Iesuro Olives Dahorure ajio hijadeje. Hijamu hesi ijorajoho jaburo sivue ajio hu'o raromoromo uavareje: Ave jõho majahuego no hejarëjo. God-are javu masijehu rireromo'irõhego uõvuanoho ëho divare jio'a'ajëjo. O no mu rabe garomo uvo'ëjarëjo: Jero rue'ië'ianuëjo. Rovego ave sa'aho bövioho bise'o'oho barë'ië'ajëjo.

⁴ Barë'ië'ajëjamu hegoroamo Iesuro uëvadeje: Gavë'iajo. Aëro sarerëmi'iramu guaro rireromëvo va'a'ajëjo. ⁵ Ae aho'obëhe rueromo sarerëmiromo uë'a'aruëjo: Nõruare ihoro rovajëjo. God-hu uevë'ëro bõrõme namiromo ajëmi'irode aho na jevajëjo. Èhi uëromo ae aho'obëhe sarerëmi'iramu uvo'a'aruëjo: Mae-ëromo guaro rireromo'ajëjo. ⁶ Röhu he'a'arujëjo muorovo jõe ruenõvo muorovonõvo'iramu he'a'arujëjo. Èhi hejë'o'oho bogave gemu juhuonivo'irarijëjo. Ore gö bogojië'ëro ëhi jië'e mu sisëho iae jio'a'ajëjo. Röhu sa'aho bövioho bise'o'oho evaroho bogo barë'i hesi majae göro jio'a'ajëjo. ⁷ Sa'ae göëro göhu'o muorovonõvo a masijo ioro'iorohuro ioro'iorohu'o muorovonõvo'aruëjo. Sa'ae gö gö iruno'e bogojio'ajëjo. Sa'ae dinõ'e dinõ'e jiajoho hijiohijiovo'amo'ajëjo. ⁸ Èhi jië'e huë vavaenoho rue'iramu mu sisëho bogo burëroho barë'i magonahehu aevoromo raho'i hara'uajëhi ëhi aho aevoromo huë vavaene bõrõmoho baebe va'oruomo'ajëjo.

⁹ Èhi'o'iramu evare aëro jemë guduamo ujuohëvo va'o a masijo jabesi õvore bojëmi'aruëjo jaburo huë vavaene bojëmi'irõhego. O muo'amëvo'aruëjo. Sa'ae dinõ'e dinõ'e raromarue aribõvioho aho'obëhe jaburo uvoruomo'ajëjo: Jemëro na uehorovevaruje hõ uvoromo nue huodëgoruomo'ajëjo. ¹⁰ Èhi'o'iramu evare ae aho'obëhe nasi õrire mae uehorovevaruoho vuonugol'i mue gö gö uehorovoruomo'ajëjo. Aemo'aemohuro aemo'aemoho sarerisareriëmiromo ae gö jabesi õvore bojëmi'aruëjo sisë vaejëvorõhego. Göëro göho nue huodivororuomo'ajëjo. ¹¹ Ae göëro göëro ri'õromo ae sarerëmiromo uë'a'aruëjo: Na jõ God-aro baeromo majëhijaje ae jevajë uë'iramu ae aho'obëhe heromo mae hõromo guaro rireromo'aruëjo. ¹² Mu sisë aho'o rumorovobe va'iramu gagorovo ae aho'obëhe göehu gö huë baerovarue muoho vuonugol'iramu sisërë'ajëjo. ¹³ Èhi ë'oruomo'ajëjo

röhu ae rahu birivoromo mae uehorovevobe va'ujuvo maja barë'iröhe maja rovë'iroho God-ro baejëvoromo manö bamëvo'ajëjo. ¹⁴ Röhu God-hu böröme namiromo muebejëvaje jö maho aëro sa'ae dinö'te dinö'e majëhibe va'oruomo'ajëjo ae aho'obëhe sama'e heruomoröhego. Jöho sa'ae aho'obëhe majëhi barë'iramu evare sa'a bövi bise'o barë'iröhe majaho rue'a'ajëjo.

Mu sisë bëhe rueröhe jöhoje.

¹⁵ Röhu Daniel jö God-aro baeromo majëhinövade ahuro mami'e God-are surire jajivoromo uövuade höjo: God-are osa ijumaje sisëhuro God-are osa maremu nami'a'ajëjo. Daniel-hu jajivadëhi ëhi ga'a'arujëjo ë sisëho God-are osare nami'iramu. Iesuro ëhi majëhijadeje. Ëjö Iesuhu majëhijadoho adahoromo avo'avoho gare. ¹⁶ Amo Iesuro jö vituoho majëhiromo uëvadeje: Sisëhuro God-are osare namijego gagorovo ave Judea sa'are raromaruje aribövioharo huruomoromo dahoru'ero iojiorëne. ¹⁷ Ae rahu javu dönö haradare raromë'oho nadi abueromo osare inömoho va'o ujuoho'i ma-huruomoromo va'orëne. ¹⁸ O mure raromë'oho nadi vuonorö'ö va'o niögoho ujuoho'i ma-huruomoromo va'orëne. ¹⁹ Röhu ë huë vavaeni rue'iröhe majaroho dë'e magonahohu'o aboji harihu'o inino jio'amë'e magonahohu'o jabumë vaevë'oho diehi huruomoruomo'ajëjo. ²⁰ Röhu God ua garëjo huro ajëmego ëhuro niohijo majaroho o nuho majaroho bogo huruomo'irarije höjo. ²¹ Rabëni hesi bëhoho evare majaroho huë vavaene bogo bise'o vadu'oho rue'a'ajëjo. Ëhi jië'e huë vavaenoho urimo God-hu sa'a bövi bise'o bamadevaröho bogojioje ruejuvo ro jaruvo majahu'o ëhi jië'e huë vavaenoho bogohöjo. O ijonöhu'o bogojio'i ë majaho gemu börömoho jio'a'ajëjo. ²² Ëhuë vavaeni maja ëgobövi jiajoho God bogo tarioromo bunemuoho bamo'ibejajo aho bogo birivoromo raromo'ibejajo. A'i God-ro hesi baejëvade aribövioho uehorovëvoromo ë majaho tarioromo bunemu bamo'ajëjo.

²³ Ëhi jiamu ae göehu uëvë'oho: Aveho ro gahëjo. O arueho va'o gahëjo. God-hu uavë'ëro böröme namiromo ajamui'iröhe aho aviae o aruae hö uëvë'oho nadi maho uehorovorëjo. ²⁴ Ëhesi bëhoho rabëniajo. Ae aho'obëhe rueromo sarerëmiromo uëbe va'a'aruëjo: God-hu uevë'ëro böröme namiromo ajëmi'irome aho jevajëjo o jö God-aro baeromo majëhijaje ae jevajëjo. Sarerëmiromo ëhi majëhi'aruëjo. Majëhiromo bogo gavarue mu masijo masijoho vaenövo'aruëjo eni jëvego God-hu sôjëvade ariböviohu'o sarerëmego rireromo'iröhego. ²⁵ Röhu hehëjo. Ijonö jioröhe jöho na urimo majëhijë'e jevajëjo.

²⁶ Ëhu'e jiaje aehu uëvë'oho: Ëhuro va'o garëjo. Aruae je'ore hijajë uëvë'oho nadi va'o garëjo. O uëvë'oho: Hu gurihiromo osaro hijajë uëvë'oho nadi maho uehorovorëjo. ²⁷ A'i baderehu aruhe baderivoromo ajivo va'o anume bu'öjego gavarujëhi God-are A Maho naro ëhi ma-va'orahoro rue'iramu ge'a'arujëjo. ²⁸ Sagohe dinö'e jiajire ë ugoho gagovoruomo'ajëjo.

God-are A Maehu rueröhe jöhoje.

²⁹ Röhu ë huë vavaeni majaho barë'iramu evare maja nunoho ramoramovoromo manaeroho duorohoromo jijoho sisërë'amoromo ö'idöre inömoho aho'o arua anumiae va'o'amo'ajëjo. ³⁰ Ëhi'o'iramu evare God-are A Ma nasi ajohuro ö'idöre ajivo'iramu ga'a'aruëjo. Ëho

garomo sa'are aribövioho aho'obêhe nierusuburu'e bamoromo ga'a'aruêjo God-are A Maho naro darugo'o aji'o bôrömo mae baeromo ô'idöre suere ruvebi'iramu. ³¹ Ruvebiromomo hêgöho ma-darugo'o hu'o'iramu nasi aneraho rêmö'ö'ejöjo. Rêmö'ö'iramu ro God-hu sôjêvade aribövioho gagovêvo'aruêjo. Arua anumiaae sa'ae dinö'e dinö'e maja rojomajire beva'ajire jioruomajoho gagovêvo'aruêjo.

Mesehu gumutivego Jew rajo jabesi vama maja dunovaje uhu jöhoje.

³² Röhu meso hesi uhu jöho heromo bêhoho avoho uehorovorêjo. Gavaruje mesoho gumutivoromo rahego garomo evare jemê uvaruje höjo: Jew rajo nosi vama majaho iae dunovajêjo. ³³ Êhesi bêhoho jemê ga'irarije naehu uêvodêhi mue gö gö rovamü gavê'iroho uvorêjo: Êmajaho iae rovajêjo. ³⁴ Ave jöho na jö mae uê'iê'ajêjo. Ave jaruvore raromaruje aribövioho jemê bogo vuovo barêjê'iro evare naehu uêvaje muoho aho'obêhe rue'a'ajêjo. ³⁵ Ô'idöe sa'ae bövie bise'e barê'i nasi jöho gemu bogo barê'ajêjo.

Iesuhu vuonorö'ö rueröhe maja no bogo gavarue jöhoje.

³⁶ Röhu ê majaho divare jio'iröhoho aho bogo gavarujêjo. Ô'idöre raromarue anerahu'o Harihoho na'o bogo ga'i hesi Vavuohuro gemuëro gavajêjo. ³⁷ Röhu God-are A Ma naehu a nunire rue'iê'iroho a mamî ae Noah-hu hijade majare jiadêhi êhi gemuoho jio'a'ajêjo. ³⁸ Jovo bôrömo bêhe rojomoromo öri ari'e aho'o bae'iröhe majaho dunovamu evare aëro ie jove ue'ahobe masurovobe êhi jiê'e muohemu uehorovobe va'ojuvo evare Noah-mëro boat bôrömore rumo va'are höjo. ³⁹ Rumo va'amu gavê'i a ioro'iorohuro uvoruomade höjo: No mae raromarujëjämü evare jovo bôrömhuro rojomoromo jabumê aho'o baeniagêgo barê nahonahovade höjo. God-are A Ma naehu rue'iê'iroho êhi jiê'e muoho jio'a'ajêjo. ⁴⁰ Êmajaho rue'iramu evare ae niö'iro mure ariromomo muoho vae'iramu gavê'i aneraëro göho bae'i göho ê vuonugo'aruêjo. ⁴¹ Magonahe niö'iro gemuoro ariromomo ioho sa'ijovoromo avoho'iramu aneraëro göho bae'i göho ê vuonugo'aruêjo. ⁴² Êhi ê'iröhohuni êhuni gavê'iajo. Jemesi Bada naehu rue'irode majaho jemê'o bogo gavarujêjo. ⁴³ Ave uhu jöhu'o avo'avoho uehorovohêjo. Vajiohu'e aehu vahi'e divare rueröhe majaho osa arijo'oho bogo gavade höjo. Ga'ibejajo gavê'i hiromomo vajiohu'e a hesi öroho tugohahego osaho bogo dadovoromo inömhomo ujuoho'ibejajo. ⁴⁴ Osa arijo'ohuro gavê'i hi'ibejajo mae jio'ibejajo. Jemê'o gavê'i raromorêjo. Jemê bogo uehorovê'e raromaruje majare evare God-are A Maho naro rue'ejöjo.

A bôrömo hesi mu aehu avoho o sisê'i mueberöhe jöhoje.

⁴⁵ Aehu hesi a bôrömo hesi muohemu uehorovê'i simano mae uehorovoromo mu vaejaje êhi jiê'e aho uehorovohêjo. Êa hesi a bôrömhuro hu uavê'e höjo. Na va'iê'ajêjo. Jero nasi mu vaejarue a ioro'ioroho muebejêvonêjo. Muebejêvoromo majae eni jiego jabesi iruno'oho i'imëminövönêjo. I'imëminövönê uanugoromo va'ê'e höjo. ⁴⁶ Va'o hijuvo röhu ijönö vuonorö'ö rueromomo garöhe ê ahuro hesi muoho avoho vaejaho'iramu gagorovo huê mabêhe bojami'ajêjo. ⁴⁷ Huê mabêhe bojamüromomo ua'a'ajêjo: Ja mu mae vaejanohuni êhuni na mu bôrömoromo bamavo'ejöjo. Jero nasi sa'ae inömo inöme bövie bise'e aho'o muebejehonêjo. Mu avo'avoho muebejê'oho iae hu êhi ua'a'ajêjo. ⁴⁸ A'i ê

mu vaejahaje aho sisë jië'ohuro ëhuro uehorovoromo uvo'a'ajëjo: Nasi börömoho örisanuovajëromo ⁴⁹ ri'öromo mu vaejarue aribövi ioro'ioroho muo'amoromo vöröle jovo sisë ue'ahoruomaje ariböviohu'o gemuore hiromo ioho jovoho i'a'ajëjo. ⁵⁰ Èhi'oromo bogo gavë'e uehorovë'e hi'iramu evare hesi börömoho ma-majioho rue'a'ajëjo. ⁵¹ Rueromo sino haho'oho sisë maro ijumahoromo nugö'ö'iramu sisëro va'oromo sareri sareri'e ariböviohu'o hi'a'ajëjo. Èdirö'ore ae aho'obëhe nierusuburu'e bamoromo ane ja'iho vuogigimoruomo'ajëjo.

25

Aborido ioro'iorehu sisë'ti uehorovo'ti ioro'iorehu avo'avoho uehorovare uhu jö Iesuhu jövadohoje.

¹ Nasi majaho rovego God-hu böröme namiromo a diehi muebejëvo'iröhe jöho naro uhu'e majëhi'ië'ajëjo. Iae magonaho aboride aho'obëhe övo gö mine övo gö mine raromoruomade höjo. Raromoromo iroho gae ujuohoromo i'o masuvade aho biroho'i va'oruomade höjo. ² Röhu aboride övo gö mine simano sisë'i uehorovarue aborido ömo'öme jioruomoi' aboride övo gö mine ëho simano mae uehorovarue aboride jioruomade höjo. ³ Simano sisë'i uehorovarue aboridoho jaburo irore biguröhe jovoho bogo ujuoho'i irohemu ujuoho va'irögoro ⁴ simano mae uehorovarue aboridoho jaburo irore biguröhe huonore jovohu'o irohu'o ëhi ujuohoromo va'oruomade höjo. ⁵ Èaboridoho övo gö mine övo gö mine jaburo va'oromo muebejuvo gavare i'o masuvade aho bogo vejö'oho rovamu gagorovo nunëhëgamu hegorovo momorö'öruomade höjo.

⁶ Momorö'öjuvo vahi riri'e aëro ma-darugo'o uvare höjo: Nosi aho rovajëjo. Ruehego va'oromo biroharëjo. ⁷ Ruehego va'oromo biroharëjamu hegorovo aborido ömo'ömhuro ri'öruomoromo jabesi iroho avoho'amare höjo. ⁸ Avohoromo simano sisë'i uehorovarue aboridoho jaburo simano mae uehorovarue aboridoho uëvare höjo: Jemesi jovoho gö bojamuihëjo. Nosi iroho duorohahuo'amajëjo. ⁹ Duorohajëjamu uëvare höjo: Bogajo. Jemë'o no'o biguvego barëjööni bogo bojëmi'ëjarëjo. Èhuni va'oromo jemesi gö imohëjo. ¹⁰ Imohëjamu ë aboridoho jaburo jove imo'i va'oruomade höjo. Va'oruomamu i'o masuvade ahuro rovide höjo. Rovamu iro ma avohare aboridoho jaburo ë ahu'o gemu mae osanö va'oruomade höjo masurovare söröho i'iröhëni. Osanö va'oruomamu ojoho tugohare höjo.

¹¹ Ojoho tugohamu magonaho ioro'iorohuro ijore rueruomade höjo. Rueruomoromo i'o masuvade ahuni uvare höjo: Asë'e asë'e oje jiovahuego no ö'arëjo. ¹² Ö'arëjamu ruehuro uëvade höjo: Na jemë bogo gëvaje höjo. Iae na mae uëvajëjo. Èhi'are höjo. ¹³ Èhuni gavë'iajo na divare majare rue'irodoho jemë bogo gavë'e jëvaje.

Ae niö'ti gemu jabesi a börömo hesi moni ujuohoromo diehi ë'are ë hesi uhu jö Iesuhu jövadohoje.

¹⁴ Röhu God-hu böröme namiromo muebejëvo'iröhe öri hesi uhu jö göho aviëhi höjo. Ae gemuëro öre gö va'irögoro hesi mu vaejahaue ariböviohu uëvamu rovere höjo. Rovamu uëvade höjo: Na va'ëjöjo. Jemëro nasi sa'aho bövioho bise'oho avoho muebejehorëjo. ¹⁵ Avoho muebejehorëromo mu aribövieu mu böröme o bise'e vae'iröhoho eni jëvamu garomo ëhi hesi monioho böröme o bise'e ëhi ae gemu gemu bojamibe va'ade höjo

jaburo ëho baeromo hesi muoho vaejahoröhego. A göho 5,000 kina bojami'i a göho 2,000 kina bojami'i a göho 1,000 kina ëhi bojamijade höjo. Ëhi i'imëminugoromo va'ade höjo. ¹⁶ Va'amu gavë'i 5,000 kina baejade ahuro ujuoho va'oromo mue vaeromo ëhuro 5,000 kina gö'o döre baejade höjo. ¹⁷ 2,000 baejade aho hu'o mue vaeromo 2,000 kina gö'o döre baejade höjo. ¹⁸ Ëhi'o'irögoro 1,000 kina baejade ahuro va'oromo guae umoromo hesi a börömo hesi ijo bajoho ë gurihi bahijade höjo.

¹⁹ Ëhi'oromo raromobe va'ojuvo majae ëgobövie barëjamu jabesi a börömo huro vuonorö'ö rovade höjo. Rueromo uëvade höjo: Ruehego na gëvöjo nasi ijo bajoho diehi muebejehë'e jëvego. ²⁰ Ëhi uëvamu 5,000 kina baejade ahuro 5,000 kina gö'o döre baejadoho ëhu'o barueromo bojamiromo uavade höjo: Bada jero 5,000 kina bojemiiane höjo. Aveho gavëjo. Naro mue vaeromo 5,000 kina gö'o döre baejahë'e jevajëjo. ²¹ Baejahë'e jevajëjamu hesi a börömo huro uavade höjo: Mabëhëjo. Ja mue vaejehanue a ma-mae javajëjo. Naehu ijo baje ma-bisemu bojamamu avoho muebejehanohuni ëhuni naro bövi mae bojami'ejöjo muebejeho'iranego. Rovego gemuoro nimoroho'irarëjo. ²² Gemuoro nimoroho'irarëjamu 2,000 kina baejade ahuro rueromo uavade höjo: Bada jero 2,000 kina bojemiiane höjo. Aveho gavëjo. Naro mue vaeromo 2,000 kina gö'o döre baejahë'e jevajëjo. ²³ Baejahë'e jevajëjamu hesi a börömo huro uavade höjo: Mabëhëjo. Ja mue vaejehanue a ma-mae javajëjo. Naehu ijo baje ma-bisemu bojamamu avoho muebejehanohuni ëhuni naro bövi mae bojami'ejöjo muebejeho'iranego. Rovego gemuoro nimoroho'irarëjo.

²⁴ Gemuoro nimoroho'irarëjamu 1,000 kina baejade ahuro rovade höjo. Rueromo uavade höjo: Bada na mae garomo uvode höjo: Ja vörö'e aëro javë'ëro ae göehu ba'amaroho bivaroho ja ma-ijanue höjo. ²⁵ Ëhi javë'e aëgo ëhuni naro ja juhuonamiromo jasi 1,000 kina bava'oromo sa'a gagore gurihi bamode höjo. Aveho gavëjo. Jasi ijo bajoho aviae höjo. ²⁶ Aviae höjamu rue a börömo huro ri'oromo uavade höjo: Sareri mu bijöni'e a sisë bëhe javajëjo. Jero uvane höjo: Ae göehu ba'amaroho bivaroho nöröro ma-ijaje höjo. Jero ëhi uvane höjo. Na mae-ëjo. ²⁷ Ëhuni ja nasi ijo bajoho baeromo avoho bahijarue aribövi jabesi övore bamo'ibejanëjo. Ëhi ë'ibejanëjo na rueromo nasiroho baeromo gö'o döre bamaroho ëhu'o bae'ibejööjo. ²⁸ Ëhuni jemëro 1,000 kina ë ia hesiroho baeniahiromo 10,000 kina baejë'e aho bojami'hëjo. ²⁹ Ëhesi bëhoho mu vae'irane suvuore javë'ohoho God-ro gö'o bojami'iramu baeromo bövi mae javo'ajëjo. O bogojavë'ohoho bisemu baejanoho God-ro baeniahia'ajëjo. ³⁰ Röhu ë mu bogo vaejaje aho guduamoromo babu'öhego amonö ramoramore va'o hijajo. Ëdirö'ore ae aho'obëhe nierusuburu'e bamoromo ane ja'iho vuogigimoruomo'ajëjo. Ëhi uëvade höjo.

Maja viture a ma a sisë mevavuo 'iröhe jö Iesuhu jövadohoje.

³¹ Röhu jö göho God-are A Maho naro anerae aho'obëhe jabu'o gemu mae nasi aji'o rovë'iroho evare nasi aji'e röho mare ajio hi'ejöjo. ³² Hi'iramu sa'ae dinö'e dinö'e raromarue aribövioho jaburo rueromo nasi nunire gagovoruomo'ajëjo. Gagovoruomo'iramu sheep muebejaje aehu sheep o goat adovoromo hahagu hahagu nugo'amaruëhi naro ë aribövioho ëhi adovëvoromo hahagu hahagu rëmo'ejöjo. ³³ Hahagu hahagu rëmoromo

sheep ma va'ënoho nasi övo manö rëmo'li goat sisë va'ënoho nasi övo adonö rëmo'ejöjo. ³⁴ Rëmonugoromo a börömoho naro övo manö riravarue aribövioho uë'ejöjo: Nasi Vavuohuro jemesi örire huë mabëhe bojëmijë'e jiaje jemesi röhoho ro baehëjo. Ëröhoho urimo sa'a bövi bise'o bamadevare huro avoho nugëhobe rovë'e höjo jemëro ë hesi aharire raromo'irarijego. ³⁵ Rabëni hesi bëhoho urimo na hömevamu jemëro ie i'imemijarije höjo. Na huë girihevamu jemëro jovoho bojëmijarije höjo. Naro ame göro jioromo ö'amu gegorovo uevarije höjo: Nosi osaro ro hijëjo. ³⁶ Niögu rumo'e jevamu niögoho i'imemamu io'amode höjo. Guomo guome baejevamu jemëro muebejearije höjo. Savoiji gagore hijamu jemëro rueromo gevarije höjo. ³⁷ Gevarije hö'iramu rue aribövi mahuro ueruomo'ajëjo: Bada iae ëhi höjo röhu no divare gavare höjo ja hömavamu ioho i'imamare höjo. Divare gavare höjo ja huë girihavamu jovoho bojamare höjo. ³⁸ Divare gavare höjo ja ame göro jioromo rovamu uavare höjo: Nosi osaro ro hijëjo. Divare gavare höjo niögu rumo'e javamu niögoho i'imamare höjo. ³⁹ Divare gavare höjo ja guomo guome baejevamu o savoiji gagore hijamu no ö'oromo gavare höjo. ⁴⁰ Ëhi ue'iramu a börömoho naro uë'ejöjo: Aveho na jö mae uëvájëjo. Nasi öe iho ma-bise'o jië'oho mae avoharijohuro ëhuro na'o mae avohevarije höjo.

⁴¹ Ëhi uënuqoromo huotorovoromo nasi övo adonö riravarue aribövioho uë'ejöjo: I'ue bae'ië'e aribövie jëvaje rori'o va'ohëjo. Ravemu ravaje vëni'e öri ari'oro va'ohëjo. Ëvënoho God-ro Satan'o hesi anera ömo'ömo'u'ö ëho jabuni avohëhë'e höjo. ⁴² Rabëni hesi bëhoho na hömevadoho jemë ioho bogo i'imemijarije höjo. Huë girihevadoho jemë jovoho bogo bojëmijarije höjo. ⁴³ Ame göro jioromo ö'odoho jemë bogo uevarije höjo: Nosi osaro ro hijëjo. Niögu rumo'e jevadoho jemë niögoho bogo i'imemarije höjo. Guomo guomo baejevadoho o savoiji gagore hijodoho jemë bogo ro muebejearije höjo. ⁴⁴ Bogo ro muebejearije hö'iramu rue ariböviohuro ueruomo'ajëjo: Bada iae ëhi höjo röhu no divare gavare höjo ja hömavamu o huë girihavamu o ame göro jioromo rovamu o niögu rumo'e javamu o guomo guome baejevamu o savoiji gagore hijamu garomo bogo ajami'i manunëremu gavare höjo. ⁴⁵ Ma-nunëremu gavare hö'iramu naro uë'ejöjo: Nasi öe iho ma-bise'o jië'oho bogo ma avoharijohuro ëhuro na'o bogo ma avohevarije höjo. ⁴⁶ Ëhi uë'iramu ë aribövioho sisëro va'oromo ma-ioro'ioeremu i'ue baeruomo'ajëjo. A'i aribövi mahuro maro va'oromo ma-ioro'ioeremu raromoruomo'ajëjo.

26

Iesu ano'i mevare jöhoje.

¹ Ëjöho majëhi barënuqoromo Iesuro hesi ijarajo ömo'ömo'u'ö uëvadeje: ² Iae jemë'o gavarujëjo majae niö'i hesi uhure evare God-hu Vörö Tugohade Sörö majaho rue'a'ajëjo. Rue'iramu aëro God-are A Maho na guduamevoromo a masijo jabesi övore bojëmi'aruëjo korosire ano tae-mevoröhego.

³ Iesuro ëhi jövo'irögoro röhu evare priest masijohu'o Jew rajo a duvaho ömo'ömo'u'ö ëho jaburo priest börömo ihe Caiaphas-are osa börömore ë ro gagovareje. ⁴ Gagovoromo jöe mevoromo uarovareje: No diehi'oromo Iesu saginiëri guduamoromo ano'ëjarëjo. ⁵ Sörö majaroho bogo gudu-amo'ëjarëjo aëro göromo no'o muorovoruojojëni.

Magonahehu ridi'e oso Iesuare simanore otehade jöhoje.

⁶ Ëhi'amu Iesuro Bethany amore rueromo sino jomo'e ae Simon-are osare ro hiromo ie ijadeje. ⁷ Ie ijamu gagorovo magonahe gemuëro munë huono mabëhe baeromo rovadeje. Ëhuono gagore ridi'e osoho jiadeje. Huonore oso imarue hesi manaho bövi mae jiadeje. Magonahohuro ë osoho barueromo Iesuare simanore otehadeje. ⁸ Simanore otehamu gagorovo Iesuare ijorajoho jaburo dë vörönëgamu uarovareje: Osoho rabëni ëma otehöl'öjajëjo. ⁹ Ae gö jabesi örire imo'ibejarëjo manaho bövi mae bae'ibejarëjo. Ëmanaho baeromo bövi bise'o rumo'e aribövioho suvuorëmi'ibejarëjo. Ëhi jië'oho iae mae jio'ibejajo. Röhu ëma otehöl'öjade höjo. ¹⁰ Ëhi atamu hegorovo Iesuro gëromo uvadeje: Ëhi jië'e jöho ataruëromo uëvadeje: Jemë rabëni magonahoho huë vavaenoho bojami-jaruëjo. Mu mabëhe nasi örire vaejevë'e höjo. ¹¹ Bövi bise'o rumo'e ariböviohuro jemë'o raromobe jijihö'aruëjo mae vaejëvojöro. A'i naro jemë'oho bogo hibe juvo'ëjöjo ëhi avohevojöro. ¹² Ëmagonahehu oso nasi sinore bamehade hesi bëhoho nasi sinoho avohade höjo ëhuro aëro hure mae bamevoröhego. ¹³ Ave jöho na jö mae uë'ië'ajëjo. Sa'ae dinö'e dinö'e aehu nasi jö ma majëhibe jijihë'iroho ë magonahehu ë'ade jöhu'o majëhibe jijihö'aruëjo aëro hu mae uehorovoruomörohego.

Judas-hu Iesuni Jew rajo a masijo hiruëmade jöhoje.

¹⁴ Ëhi'amu Iesuare ijoraje 12 röhu gemu hesi ihe Judas Iscariot-ro va'oromo priest masijoho uëvadeje: ¹⁵ Naehu Iesu jemesi övore bojëmi'ë'oho jemë ijo baje dimino'e bojëmirëjo. Bojëmirëjamu rueho jaburo ajivë'e ijo bajoho adahoromo 30 bojämijareje. ¹⁶ Bojämijamu evare Judas-ro aevoromo öre nahadeje Iesu jabesi övore bojëmi'iröhëro.

God-hu Vörö Tugohade Sörö Iesumëhu ijare jöhoje.

¹⁷ I Dë Huaje Oso Rumo'e I ibe va'iröhe majaho aevoromo rovamu gagorovo Iesuare ijorajoho jaburo rueromo Iesu uavareje: Ja nagajoho no dinö'e va'oromo God-hu Vörö Tugohade Söröho avohaho'ëjarëjo. ¹⁸ Ëhi uavamu uëvadeje: Jerusalem amo börömohuro va'oromo ë a hesi osaro va'oromo uarëjo: No röjahuijaje ahuro uvajëjo: Nasi majaho dunovajëjo. Ëhuni naro jasi osare ö'oromo God-hu Vörö Tugohade Söröho nasi ijorajoho jabu'o gemu mae i'ëjöjo. Ëhi uarëjo. ¹⁹ Ëhi uarëjamu rue ijorajoho jaburo Iesuhu uëvadëhi ëhi ë'oromo söröho avohareje.

²⁰ Ëhi'amu vahiromadeje. Vahiromamu gagorovo Iesuro hesi ijoraje 12-ho jabu'o gemuero hijadeje ë ioho i'irovo. ²¹ Hiromo ioho ijë'i uëvadeje: Ave jöho na jö mae uë'ië'ajëjo. Jemë ae gemuëro na bijönegarue aribövi jabesi övore bojëmi'anuëjo. ²² Bojëmi'anuëjamu hegorovo uehore gö gö böröme baeromo ae gemuëro gemuëro uavareje: Na bogo ëhioho ë'ëjöjo. Na na mae uavajëjo. ²³ Mae uavajëjamu hegorovo uëvadeje: Naehu i hevöre ba'amo'ego hu'o gemuero ba'amaje ahuro ë mu sisëho vae'a'ajëjo. ²⁴ God-are surire jajivarëhi hesi A Maho na ëhi guomevo'ajëjo. Röhu na bijönegarue aribövi jabesi övore bojëmi'iröhe aho vaevë'oho sisërë'ajëjo. Ëaho bogo raho'ibejajo ëhuro mae jio'ibejajo. ²⁵ Mae jio'ibejajamu Judas Iesu bijönimarue a jabesi övore bojëmi'iröhe ahuro uavadeje: Na bogo ëhioho ë'ëjöjo. Na mae-ëjo. Na mae-ëjamu uavadeje: Jero jasi jövanuëjo.

Sino'o kō'o aevoromo ijare jōhoje.

²⁶ Ēhi'amu ioho ue'ahoromo Iesuro ioho baeromo God mae uanugoromo ato'atovoromo hesi aribōvioho suvuorēmiromo uēvadeje: Baeromo ihējo. Aveho nasi sine hōjo. ²⁷ Ēhi'onugoromo enatuore jovoho baeromo God mae uanugoromo bojēmiromo uēvadeje: Jemē ae aho'obēhe enatuore jovoho baeromo ihējo. ²⁸ Aveho nasi kōe hōjo. Ae aho'o jemesi jōēni kōho rovevoromo guomevo'ajējo ēhuro sisēho mu'uvēhorōhego. Guomevo'iramū ēhuro God-hu muebejēvo'irōhe jōgoroho marē'ajējo. ²⁹ Rōhu aveho hehējo. Na ijoho ō'i bajo jovoho bogo i'ejōjo hujeji ēho majaho rovego evare jemē'o na'o nasi Vavuehu muebejaje ōri ari'ere raromoromo ō'i bajo jovo i'oho ue'ahorōhēni. ³⁰ Ēhi uēnugoromo God rajahjarue jōho ionugoromo suorovo va'oromo Olives Dahorure iojiomareje.

Peter-hu Iesu gavaje jō a subivēhorōhe jō Iesuhu majahijadohoje.

³¹ Iojiomoromo Iesuro hesi aribōvioho uēvadeje: Jaruvo vahire ae aho'obēhe nasi ōrire mae uehorovevarujoho vuonugo'i remo va'a'arujējo. Ēhesi bēhoho God-are surire jōho jajivoromo uvē'e hōjo: Sheep muebe'amaje aho God naro ano'ejōjo. Ano'iramū huhu muebe'amade sheep-oho jaburo arua anumiae va'o'amo'ajējo. God-are jō jiajēhi ēhi remo va'a'arujējo. ³² Remo va'iramū guomoromo ri'ōnugoromo naro urimo Galilee va'ejōjo. Jemē ijore ō'a'arujējo. ³³ Ēhi uēvamu Peter-ro ri'ōromo uavadeje: Nani a ioro'ioroho jasi ōrire uehorovaruocho vuonugo'i ramo va'a'aruējo rōhu na bogo ēhioho ē'ejōjo. ³⁴ Bogo ēhioho ē'ejōjamū Iesuro Peter uavadeje: Ēhi uevanuējo rōhu ave jōho na jō mae ua'ia'ajējo. Jaruvo vahire kōkōrōkoho bogo urimoho uvē'e jero urimo vae niō'i gemu ae uē'a'anuējo: Na Iesu bogo gavaje hōjo. ³⁵ Ēhi uē'a'anuējamū hegorovo Peter-ro uavadeje: O na bogo ēhioho ē'ejōjo. Aehu anegamu ja'o gemuore guomo'iē'iroho na bogo ēhioho majēhi'ejōjo. Bogo majēhi'ejōjamū ijarahjo ioro'ioroho aho'o jabu'o ēhi gemuoho Iesu uaruomadeje.

Iesuhu Gethsemane sa'are hiromo God-are ōrire ēninamijade jōhoje.

³⁶ Ēhi'amu Iesuro ōri ari'o ihe Gethsemane hesi aribōvioho'o rovadeje. Rueromo uēvadeje: Avehuro raromohogo na aruēre va'oromo God-are ōrire jōe jōvōjo. ³⁷ Ēhi uēnugoromo Peter'o Zebedee-are harihoho niō'i jabu'o sō ujuoho va'oromo huē vavaene bōrōme baeromo nurunuru-madeje. ³⁸ Nurunurumoromo uēvadeje: Na sisē maro huē vavaene baeje-vajējo. Ēhuro guomevo hesi hōjo. Ēhuni nadi momorō'ō'i ma-nune jioromo avoho mueberovē'e raromohējo. ³⁹ Ēhi uēnugoromo rori'o va'oromo sa'are behumoromo nu ano'oho sa'are amoromo God ēninamiromo uavadeje: Apo jasi ōrire ōre gō javē'oho i'ue huē vavaene nasi ōrire rovajoho ahego na bogo bae'irōjo. Rōhu naehu nimajoho nadi ē'i jaehu nimanuēhi ēhi ē'onējo.

⁴⁰ Ēhi ēninaminugoromo vuonorō'ō rueromo gavade hesi ae niō'i gemu momorō'ōjamū gēgorovo Peter uavadeje: Majae ma-bunemu nune jioromo na'o gemuoro mueberovē'e raromo'irarijoho jemē diehi'oromo bogo eni jēvajējo. ⁴¹ Nune jioromo mueberomo ēninamihego God-ro ajēmego Satan-ro bogo dinēmego ēhuro bogo bejēvo'irajo. Jemesi aru'ahoho mu mae vae'i nimo'i jemesi sino haho'oho u'uhē'e hōjo.

⁴² Ēhi uēnugoromo rōhu maho va'oromo ēninamiromo uavadeje: Apo ōre gō bogojavo'i i'uehu huē vavaenehu nasirire ruejōro nimē'oho iae

ëhi è'onëjo. ⁴³ Èhi uanugoromo vuonorö'ö rueromo gavade jabumë nunëhimo'amo'ego momorö'öjamu gëgorovo ⁴⁴ rëmo'i vuonorö'ö va'oromo urimë'i vae niö'i èninamijade jöe gemuoho röhu maho èninamijadeje. ⁴⁵ Èninaminugoromo rueromo hesi aribövioho uëvadeje: Jemë diehi'oromo nuhoromo ma-momorö'öemu momorö'öjarujëjo. Gahëjo. Majaho mami'e rovë'e höjo. Aëro God-are A Maho na bijönegarue aribövi jabesi övore bojëmi'ie'ajëjo. ⁴⁶ Ri'öromogo va'ohego va'arëjo. Gahëjo. Na bijönegarue a bojëmi'iröhe aho rovajëjo.

Iesu guduamare jöhoje.

⁴⁷ Èhi uëvamu gavë'i Judas rovadeje. Iesuare ijoraje aho'obëhe 12 röhu Judas hu'o jabesi ae gemuoho jiadeje. Judas rovamu ae aho'obëhe mae siravae kepatae ujuohoromo hu'o rueruomadeje priest masijohu'o Jew rajo a duvaho ömo'ömo'öhu'o èho jaburo rëmö'öjë'ëro jië'ëro. ⁴⁸ Röhu è hesi urimo è sareri'e aho Judas-ro è aribövioho uëvadeje: Ga'irarije naro di aho dudöhamu gavë'o'ohovorëjo: Iae Iesu höromo guduamorëjo. ⁴⁹ Judas-ro èhi uëvë'ëro huro rueromo ma-burëro ro Iesu uavadeje: Bada vaevë'ëromodudöhadeje. ⁵⁰ Dudöhamu uavadeje: Isi jasi nimanue muoho vaejëjo. Èhi uavamu aëro rueromo Iesu guduamareje. ⁵¹ Guduamamu gagorovo ae gemu Iesuare bëhire namijaduhoro hesi kaejöhö jijöromopriest börömo hesi mu vaejaje aho anoromo hia'oho tariö'öjahadeje. ⁵² Tariö'öjahamugagorovo Iesuro uavadeje: Jasi kaejöhö sionoro vuonorö'ö ba'amëjo. Ae rahu kaejöhö o bijehu bunehu muorovë'ohokaejöhöro bijohuro bunohuro muo'amëvo'iramu vuovëvo'ajëjo. ⁵³ O jaehu a ananue hesi bëhoho nani jero uvanuëjo: Nöröhu hesi Vavu ua gavë'o'ohobogojamiromonerae aho'obëhe mae gemuore jioruomajohorëmö'ö'iramu rueruomoromo na ajemi'aruëromohuni aho ananuëjo. ⁵⁴ Röhu naro hu ua ga'ibejöhö God-are surire jajivarëhi muoho bogo èhioho jio'ibejajo. Èhuni ajemi'iröhe jöhö Vavuhobogoua ga'ejöhö.

⁵⁵ Iesuro èhi uanugoromo è rueruomade aribövioho uëvadeje: Aveho na bogo vajiohu'e anano'e aehu jevajëjo. Jemë rabëni siravaho kepataho ujuohoromoguduamevo'i rovarujëjo. Mami'e majae aho'o naehu God-are amo börömore hiromogod-are jö hesi öri a röhëhinövodohojemë evarohobogoguduamevarijehöjo. ⁵⁶ Röhu avevejöhö'e vaejarujemue aho'o hesi bëhohourimo jö God-aro baeromomajëhinövare ariböviohuro God-are surire jajivoromouare höjo: Èhi jië'e muohojio'a'ajëjo. Jabuhu jajivarëhi èhi jioröhöghö èhuni ave muohorovë'e höjo. Èhi uëvamu hesi ijoraje aho'obëhe hurnugo'i huruomoromova'areje.

Iesu Jew rajo a masijo jabesi nunire namijade jöhoje.

⁵⁷ Èhi'amu gagorovo Iesu hu'irae rueromopriest böröme Caiaphas-are osare rovareje. Rueromogavareje jögoru öri röhëhijarue ariböviohu'o a duvaho ömo'ömo'öhu'o è gemuoro gagovë'e jiamu. ⁵⁸ Iesu priest börömo hesi osare barovamu Peter-ro arue riribövire Iesu rihioromomopriest börömo hesi osare rovadeje. Rueromosare rumova'oromoo'osaririre ruë numë javue vae'i riroho ma-va'orahonugarire è va'oromopriest hesi mu vaeruomaje ariböviohu'o gemuore hijadeje diehi'aruohogaröhëni. ⁵⁹ Èhi'amu priest masijohu'o a masijo ioro'iorohu'o ae nahareje sareriv-oromo ëma huruohomajëhiromouëröhöghö: Iesuro èhi jië'e mu sisëho vaejamugavare höjehö heromogomogomoröhöghö. ⁶⁰ Nahoromo

bogo birohareje. Ae göëro göëro rueromo Iesuare jö sarerivoromo majëhijaroho bogo eni jiobe va'ujuvo hujeji ae niö'iro rueromo ⁶¹ jöe gemuoho majëhiromu uëvareje: Ëiahuro uvavohijajo: God-are amo börömo dadovoromo majae niö'i gemu hesi uhure röhu maho vae barë'irodoho na eni jevajëjo. Ëjö sisëho uövuamu hejare höjo.

⁶² Ëhi majëhijamu hegorovo priest börömhuro ri'öromu Iesu uavadeje: Na ja jö mana uö'iranoho bogojavajëjo. Aehu jasi jö sisë majahuijaruoho na ëho mae o sarere höjo. ⁶³ Mae o sarere höjamu Iesuro jörume namijadeje. Jörume namijamu priest börömhuro uavadeje: God biririvoromo hijaje a hesi nunoro ave jöho ma-maemu uevego na hejöjo. Böröme namiromu ajamuijanue aho na ja javajëjo. Na ja God-are Harihe javajëjo. ⁶⁴ Javajëjamu uavadeje: Jaehu uevanuëhi iae ëhi jevajëjo. Röhu naro jemë ae aho'obëhe ave jöho uëvajëjo. U'emum jemëro ge'a'arujëjo God-are A Maho darugo eni jië'e A hesi övo manö hi'iramumu. Ö'idöre jio'amaje suehu'o gemu mae ruvebi'iramumu. ⁶⁵ Ëhi uavamu hegorovo rue priest börömhuro hesi niögoho dadovoromo uëvadeje: Huro God-are ihoho ijumajëjo. A göho rabëni rueromo hesi jöho huruoho majahuijöräjo. Iae no eni hejë'e javuajëjo. God-are iho ijumajoho jemë iae hejarujëjo. ⁶⁶ Ëhuni jemë diehi uehorovarujëjo. Diehi uehorovarujëjamu uavareje: Jö sareri'e aego ano'iramumu guomo'a'ajëjo.

⁶⁷ Ëhi uanugoromo Iesuare nu ano'ere sabëro ödivoromo övo mugö mugöëro anoruomadeje. O övo hitahiëro anoromo ⁶⁸ sivoromo uavareje: Jero uvanuëjo: Na böröme namiromu ajëmaje aho jevajëjo. Ëhi jië'e javaje jöho God-aro baeromumu huruoho majahuiromumu anagade a hesi ihoho uövuego no hejarëjo.

Peter-hu Iesu gavaje jö a subivëhade jöhoje

⁶⁹ Ëhi'amu Peter-ro amonö aehu raromaruire ë hijadeje. Hijamu gagorovo mu ajamijaje magonahe gemuëro rueromumu uavadeje: Ja'o Galilee sa'a rajo ae Iesu'o gemu mae javade höjo. ⁷⁰ Javade höjamumu Peter-ro ae aho'obëhe jabesi nunire magonahoho sareramimomumu uavadeje: Jaehu jövanue jöho na dadivevo avohajëjo. ⁷¹ Ëhi uanugoromumu aribövioho ë rëmo'i ojo bëhire va'adeje. Va'amu magonaho göëro Peter garomumu hesi bëhire riravarue aribövioho uëvadeje: Ave iaho Nazareth amu rajo ae Iesu'o gemu mae jiade höjo. ⁷² Jiade höjamumu hejë'i Peter-ro röhu maho sareramadeje. Sareramimomumu uavadeje: God-are nuniro na mae uavajëjo. Ëaho na bogo gavaje höjo. ⁷³ Ëhi uavadoho ririvanovamumu bëhire riravarohuro ro Peter uavareje: Iae mae-ëjo Iesuare aribövi jabesi ae gemuoho javajëjo. Jasi huëre heromumu ëhuni uavaruëjo. ⁷⁴ Uavaruëjamumu Peter-ro uëvadeje: Na jemë sarerëmi'ëho i'ue baejöëni ëhuni na jö mae uëvajëjo. Ëaho na bogo gavaje höjo. ⁷⁵ Bogo gavaje höjamumu gavë'i kökörökoho uvadeje. Uvavamumu hegorovo Peter-ro uehorovoromumu uvadeje: O mami'e Iesuro uevade höjo: Kökörökoho bogo urimoho uvë'e jero urimo vae niö'i gemu ae uë'a'anüëjo: Na Iesu bogo gavaje höjo. Ëhi uehorovoromumu amonö hörö va'oromumu sisë maro nivadeje.

¹ Iae sisonuvo'ia'amu gagorovo priest masijohu'o Jew rajo a duvaho ömo'ömo'hu'o ë aribövioho aho'obëhe jaburo gagovoromo jöe mevoromo uarovareje: No ëhi ëhi ë'ëjarëjo Iesu guomoröhego. ² Ëhi mevoromo eni jiamu gagorovo Iesu tövoromo bava'oromo gavana Pilate-are övore bamareje.

Judas-hu hesi arijo'arije anorovade jöhoje.

³ Ëhi'amu Iesuni hiruëmiromu a jabesi övore bojëmade aho Judas-ro gavade Iesuare jöho court-roho bejë'e jiamu gagorovo uvadeje: Na mae ë'ajë'i sisë ë'ë'e jevajëjo. Sisë ë'ë'e jevajë uvonugoromo ajivë'e ijo baje aho'obëhe 30 ujuohadoho vuonorö'ö ujuoho va'oromo priest masijohu'o a duvahohu'o bojëmi'ië'adeje. ⁴ Bojëmi'ië'oromu uëvadeje: Naro mu sisë ë'ë'e jevajëjo. Naro a mahuni jemë hiruëmiromu hu jemesi övore bojëmijë'e jevajëjo anego guomoröhego. Ëhi uëvamu uavareje: Ëho bogo nosi muehu höjo. Jero jasi ganëjo. ⁵ Ëhi uavamu hejë'i ijo bajoho God-are osare bu'önugoromo jabumë rëmo va'oromu ö'ëro sönöre benugoromu viuruhivoromö guomadeje.

⁶ Ëhi'amu priest masijohuro ijo bajoho ujuohoromu uarovareje: Ave ijo bajoho guomoröhe a hesi manaho höjo. Ëhuni God-ni moni bahijaruire ë bahijë'o'oho sisë höjo. ⁷ Jöho mevonugoromo eni jiamu gagorovo ijo bajoho ujuohoromu sa'aho imareje sa'a ioro'iorore jioromu rovere aribövioho vuovëvego ë guavo'amoröhëni sa'a ihoho Rama Avoho'amaje A Hesi Sa'aho jjië'ëro. ⁸ A guomoröhe manaho baeromo ë sa'aho imë'ëro ëhuni ë sa'aho Kö Rovade Sa'aho jumuaroho jaruvoho hesi ihoho ëhije.

⁹ Röhu jö God-aro baeromo majëhinövade ae Jeremiah-hu Iesuare mana ujuohoromu sa'a imoruomoröhego urimo uëvadëhi ëhi ë'areje. Amo Jeremiah-ro uëvadeje: Jabumë ajivë'e ijo bajoho aho'obëhe 30 ujuohare höjo Israel rajohuro monie ëmino'e hu imoröhëni uvë'ëro. ¹⁰ Ijo bajoho ujuohoromu Badahu na uëvadëhi ëhi rama avoho'amaje a hesi sa'ahuni bu'öruomade höjo. Jeremiah-ro ëhi uëvadeje.

Pilate-hu jöe gö gö Iesu ua hejade jöhoje.

¹¹ Amo Iesuro gavanare nunire namijamu gavanaro uavadeje: Na ja Jew rajo jabesi a börömoho javajëjo. Javajëjamu Iesuro uavadeje: Ëjöho jero jasi jövanuëjo. ¹² Jövanuëjamu priest masijohu'o a duvahohu'o ëho jaburo Iesuare jö sisëho gavana huruoho majahijareje. Majahijamu Iesu bogo mana uavadeje. ¹³ Bogo mana uavamü Pilate-ro Iesu uavadeje: Rueho jabuhu jasi jö sisë aho'obëhe majehijaruoho na ja hejanuëjo o bogajo. ¹⁴ Bogajamu Iesuro jöho bogo mana majahijadeje. Bogo majahijamu rue a börömohuro tiö avohadeje.

Iesu anego guomöjoro Pilate-hu uëvade jöhoje.

¹⁵ Röhu God-hu Vörö Tugohade Sörö maja rovë'iroho savoji gagore raromarue aribövioho di aho jiovo nugö'öjoro aehu uvoruomë'o'oho Pilate-ro ë aho jiovo nugö'önövadeje. ¹⁶ Röhu ae gemu hesi jö sisë ae aho'obëhe hemu hejaruoho ë aho savoji gagore hijadeje. Hesi ihoho Iesu Barabbas jiadeje. ¹⁷⁻¹⁸ Röhu Pilate-ro gëromu uvadeje: Iesuare ihoho bövie jjië'ego ë ariböviohuro dë vörönëgamu nasi övore bojëmijare höjo. Bojëmiijare hö uvoromo gavade ae aho'obëhe gagovorovë'e jiamu gëgorovo uëvadeje: Jemë nëgajoho na di aho jiovoromo bojëmi'ëjjo. Na na Iesu Barabbas jiovo

nugö'ö'ejöjo. O na na Iesu göho Keriso hö uvarujoho jiovo nugö'ö'ejöjo. ¹⁹ Èhi uënuqoromo rõhu Pilate-ro court-re hiromo jöho hejamu evare hesi vaborohuro jöe nugö'öromu uavadeje: Èaho sisë rumo'e ae jiaje èhuni hesi öriroho nadi bövioho bise'oho è'onëjo. Jaruvo vahi'e naro niavoromo Iesu nia'ovoro garomo huë vavaene börömo bëhe baejode höjo.

²⁰ Jöho èhi rovamu gavë'i Jew rajo priest masijohu'o a duvahohu'o èho jaburo ae aho'obëhe birivoromo dinëmiromo uëvareje: Jemëro uvohëjo: Barabbas jiovo nugö'ö'i Iesu anohëjo. ²¹ Èhi uëvamu Pilate-ro ae aho'obëhe uëvadeje: Èae niö'ioho jemë nëgajoho na di aho jiovoromo bojëmi'ejöjo. Uavareje: Barabbas-ajo. ²² Barabbas-ajamu uëvadeje: Èhi jië'oho Iesu Keriso na diehi'o'ejöjo. Ae aho'obëhe uvoruomadeje: Korosioro anego guomajo. ²³ Guomajamu uëvadeje: Rabëniajo. Diehi jië'e mu sisë vaejë'e höjo. Vaejë'e höjamu ae aho'obëhe ma-darugo ma'e uvo'i arijareje: Korosioro anego guomajo. ²⁴ Èhi uvamu hegorovo Pilate-ro gavade hu jö jövajoho bogo eni jio'i aribövioho muorovo'ia'amu gëgorovo vuonugo'i jovoho baejadeje. Jovoho baeromo ae aho'obëhe jabesi nunire övoho eguadeje. Övoho eguoromo uëvadeje: Na övo uno'e ae jevavëjo. Èia hesi kö rumo'e jevavëjo. Jemesi garëjo. ²⁵ Jew raje ae aho'obëhe uvoruomadeje: Iae mae-ëjo. Nosi övore nosi ujo jabesi övore è ia hesi köho javuobe va'a'ajëjo. ²⁶ Köho javuobe va'a'ajëjamu Pilate-ro ejëhoromo Barabbas jiovo nugö'ö'jadeje. Barabbas jiovo nugö'ö'i Iesu hisuebijöro ae uënuqoromo uëvadeje: Ave aho bava'oromo korosioro anohego guomajo.

Muorovo ariböviehu Iesu sivare jöhoje.

²⁷ Guomajamu rue gavanare muorovo ariböviohuro hesi osa börömore Iesu bava'oromo muorovo a ioro'iorohu'o gagovoromo Iesu ruë numë numareje. ²⁸ Numonugoromo hesi niögöho jijövaho'i a masijehu kavuë'e niögu ègo io'amoromo mu vaejarue èhi jië'e niögöho ba'amahareje. ²⁹ Ba'amahoromo a masijehu bosö didi'arue èhi jië'e bosöho Iesuare simanore didi'ahareje. Röhu bogo inömo maho baeromo bosöho avo-haho'i bibë'e ijo hisuoho ujuohoromo huoromo simanore ba'amahareje. Ba'amahonugoromo a masijehu inömo ma-mabëhe ma'eno raromaruëhi jië'e inömohe övore bamahareje. Röhu bogo inömo maho bamaho'i ma-ijahemu övore bamahareje. Bamahoromo hesi nuninö ro ague aho raro-moromo sivoromo uavareje: Jew rajo jabesi börömohe vaevë'e hijanuëjo. ³⁰ Hijanuëromu sabëro ödivoromo ijahoho baeniahiromo hesi simanore anareje. ³¹ Èhi sivoruomoromo niögu ègöho jijövaho'i hesi niögu maho io'amahoromo hu'irae bava'areje korosire ano taemo'i.

Iesu korosire ano taemare jöhoje.

³² Bava'oromo örire va'ihö gavare Cyrene amo raje ae gemu hesi ihe Simon rovamu gagorovo övëro bijimö'öromu uavareje: Ave a hesi korosioho baeromo va'ëjo. ³³ Baeromo va'ëjamu ejëhoromo baeromo jabumë aho'o va'aroho ajiomoromo sa'a ihe Golgotha nosi huëhu huotovë'oho simano gijo va'ëne sa'are è ajio suorovareje. ³⁴ Suorovonugoromo wine jovohu'o ajuo'e jovohu'o buaroharoho Iesu bojamiareje hesi vi'ehoho bisemu u'uhoröhego. Bojamijamu i garomo juahëmadeje.

³⁵ Juahëmamu korosire ano taemareje. Ano taemoromo hesi niögöho adovoromo ajajovoromo ujuohareje. ³⁶⁻³⁷ Röhu Iesuare jö sisë jajivaroho

hesi simano namore korosire ano taemareje. Jajivoromo ëhi uvë'e jiadeje: Ave aho Iesu Jew rajo jabesi a börömoho höjo. Ëhi'onugoromo sa'are raromoromo hu muebejareje. ³⁸ Ëhi'o'irögoro röhu aëro anano'e vajiohu'e ae niö'i jabu'o korosire ano taemëvoromo göho ruëhi Iesuare övo manö göho viëhi övo adonö ëhi amëvareje.

³⁹ Ëhi'amu aëro rova'ë'i uvene hijiohijivoromo sivoromo ⁴⁰ uvoruomonövadeje: Asë'e sareri ae javajëjo. Jero uvane höjo: Naro God-are osa börömoho dadovoromo majae niö'i gemu hesi uhure röhu maho vae barë'ejöjo. Ëhi uvë'e javaje ëhuni ja God-are Harihe javë'oho jasi arijo'arije ajamirovoromo korosire javajoho ruvebijego bogo guomavajo. ⁴¹ Jabuhu sivarëhi priest masijoho jögoru öri röjëhijarue aribövioho a duvaho ömo'ömoho ëho jabu'o ëhi sivoromo uarovareje: ⁴² Ëahuro uövuade höjo: Naro a ioro'ioroho ajëmego marëjëvaje höjo. Ëhi uövuade höjo röhu hesi sino ajamirovë'oho hu bogo eni höjo. Huro uövuade höjo: Israel rajo jemesi börömoho na jevajëjo. Ëhuni nadi'ego hu korosire jioromo ruvebijego no garomo mae uehorovarëjo. ⁴³ Röhu ave jöhu'o huro uövuade höjo: God-ro na muebejavaje höjo. Hu uvaje höjo: Na God-are Harihe jevajëjo. Ëhuni nadi'ego no ga'irarëjo God iaho nimoromo ajamijego o bogo ajamijego. ⁴⁴ Ëhi uarovamu gavë'i hesi bëhire vajiohu'e ae niö'i korosi'o amëvare aho jabu'o ëhi sivoromo jöe gemuoho uavareje.

Iesu guomade jöhoje.

⁴⁵ Ëhi'amu majae ririre öri ari'e aho'o ramoramovadeje. Ramoramovobe va'öjuvo majae huotorovamu ajivadeje. ⁴⁶ Majae huotorovoromo ajivamu Iesuro Jew rajo jabesi jöero ma-darugo'o uvadeje: Eliajo. Eliajo. Lema sabaktaniajo. Nosi jöehu huotovë'oho God nasi Böviohajo. God nasi Böviohajo. Ja rabëni remo va'ane höjo. ⁴⁷ Remo va'ane höjamu bëhire riravare a ioro'iorohuro Elia uvavamu hegorovo uarovareje: Elijah-ni uvajëjo. ⁴⁸ Ëhi uarovoromo ae gemuëro ma-burëro tutuvo va'oromo u'uhë'e inömoho barueromo nioga'i'e wine jovore ba'amoromo rumorovamu ioromo ijaho viture bijiohoromo Iesu bojami'ë'adeje. ⁴⁹ Bojami'ia'amu a ioro'iorohuro uarovareje: Nadi'ego no ga'irarëjo Elijah-ro hu ajami'i rovego o bogo rovego. ⁵⁰ Ëhi uarovamu Iesuro röhu maho jö'e dadovoromo guomadeje.

⁵¹ Guomamu God-are osa börömo ojo göho gagonö jiajoho niögehu tugoharoho arorovo ruvebijadeje. Sa'aho hijiohijiovamu munëho arorovo'amadeje. ⁵² Arorovo'amamu huoho tögömoromo jiororovo'amamu God-are aribövie vuovëvade ioro'ioroho aho'obëhe i'ovo'amadeje. ⁵³ I'ovoromo suorovoromo Iesu ri'öjamu evare va'oromo God-are osa börömo jiaje amore va'o ae aho'obëhe jabesi nunire rueruomamu garuomadeje.

⁵⁴ Röhu Iesu guomamu gagorovo muorovo simano vaejaje ahu'o ë hesi ariböviohu'o riravoromo Iesu muebejarohuro gavare sa'aho hijiohijiovoromo mue gö gö jiamu garomo sisë maro juhuonivoromo uvareje: Iae mae-ëjo. Ave aho iae God-are Harihe jiade höjo. ⁵⁵ Ëhi'amu magonahe aho'obëhe arue riribövire riravoromo Iesu diehi'aruoho garuomadeje. Urimoho ë magonahoho jaburo Galilee jioromo Iesu ajamibe hesi ijore ijore rovereje. ⁵⁶ Mary Magdalene o Mary göho James o Joseph jabesi

vēmoho o Zebedee-are harihu jabesi vēmoho o magonaho ioro'ioroho ēhi jioruomadeje.

Iesuare sino munë gagore bamare jōhoje.

⁵⁷ Iae majae garobo'e bamamu bövie bise'e eni jië'e ae gemu hesi ihe Joseph-ro rovadeje. Hesi amoho Arimathea jio'i hu'o Iesuare ijoraje jiadeje. ⁵⁸ Ēhi jië'ëro huro va'oromo Pilate uavadeje: Uevego na Iesuare sinoho bae'irōjo. Bae'irōjamu Pilate-ro ae uëvadeje: Va'o sinoho ave aho babojamego bava'irajo. ⁵⁹ Babojamamu Joseph-ro baeromo niōgu i'ohuro numadeje. ⁶⁰ Numoromo Joseph guomego hesi sino bamo'irōhego uvadire Iesuare sinoho ē bamadeje munë gage i'e ubuvë'ëro jië'ëro. Bamoromo munë bōrōmoho hōhō barueromo ojoho tugohonugoromo va'adeje. ⁶¹ Ēhi'amu Mary Magdalene'o Mary göhu'o Iesu bamarire ē nunoho bamoromo ēhi arijareje.

Iesu bamarire atovare jōhoje.

⁶² Ēmajaho Friday jiadeje. Friday jiamu momorō'ōjë'ëro sisonuvamugo Jew rajo priest masijohu'o Pharisee ōmo'ōmohu'o rueromo Pilate'o gagovoruomadeje. ⁶³ Gagovoromo Pilate uavareje: Gavanajo. Iesu hu sareri sareri'e ae jiade hōjo. No uehorovoromo uvaruëjo: Mami'e hu bogo guomë'e hijadevare evare sareramuiromo uövuade hōjo: Guomoromo majae niō'i gemu hesi uhure i'ovoromo ri'ō'ejōjo. ⁶⁴ Ēhuni ae uëvego huoho tugohoromo majae niō'i gemu ēhi atovo'irarëjo. Ēhesi bëhoho no juhuoninaguajëjo Iesuare ijore ijore jijiharue ariböviohuro hure va'oromo hesi sinoho vajiohëro baeromo ae aho'o sarerëmiromo uëjōëni: Iaho guomoromo ri'ōjë'e hōjo. Ēhi jië'e sareri'e jō atë'ocho ehuro urimo Iesuro mae uövuajëromo aribövioho ma-bisemu sisërëvaroho avevej'ō'oho ri'ōjade jōho mae hōromo bōrōmo bëhe sisërërovo avoho'aruëjo. Ēhuni huoho avoho tugohojōro naguajëjo. ⁶⁵ Tugohojōro naguajëjamu Pilate-ro uëvadeje: Muorovo aribövioho ujuoho va'ego atovo'irarëjo. Huoho diehi tugoho'i uehorovarujëhi ēhi tugoho garëjo. ⁶⁶ Ēhi uëvamu va'oromo tugohoromo sivaëro badīhi taemareje. Taemoromo muorovo aho ē nugo'amareje huoho atovorōhego.

28

Iesu ri'ōjade jōhoje.

¹ Iae Jew rajo nuho majaho barëjamu nërōho hura bōrōmoho sisonuvo'ië'adeje. Sisonuvo'ia'amu Mary Magdalene'o Mary göhu'o jaburo niō'iro Iesu bamaroho ga'i va'areje. ² Va'amu sa'aho hijiohijiovadeje. Ēhesi bëhoho Badare anerae gemuëro ō'idöre jioromo ruvebiromo Iesu bamoromo ojo tugohare munëho hōhō bava'adeje. Bava'oromo ē munë dōre hijadeje. ³ Amo anera hesi nu ano'oho baderivoromo ajivajëhi ēhi jiadeje. Hesi niōgoho ajivoromo sa buso va'ëne jiadeje. ⁴ Ēhi jiamu gagorovo muorovo aribövie munë muebejarohuro ēho garomo juhuonivoromo butubutoromo sa'are rireromoromo vuovë'e ahuro momorō'ōjanovadeje.

⁵ Ēhi'amu maḡonahoho jaburo rovamu gagorovo anerahuro uëvadeje: Nadi juhuonivohëjo. Na gavajoho jemë korosire anamu guomade a hesi sinoho naharujëjo. ⁶ Hu aveho bogohōjo. Guomoromo ri'ōrōhëni uëvadëhi

ëhi ë'ë'le höjo. Ro hesi sinehu raromade sionoho gahëjo. ⁷ Garomo ma-burëro va'oromo hesi ijorajo ömo'ömohe uërëjo: Iesu guomoromo ri'öj'ë'le höre. Huro urimo Galilee sa'are va'iramu jemëro ijore ö'oromo ga'a'arujëre. Ave naehu uëvaje jöho uehorovorëjo. ⁸ Ëhi uëvamu hegorovo juhuonivë'i sisë maro nimorohoromo hure jioromo tutuvoromo Iesuare ijorajoho jöho majëhi'i va'areje.

⁹ Va'amu gavë'i Iesuro birohëvadeje. Birohëvoromo uëvadeje: Vaevë'le jëvajëjo. Vaevë'le jëvajëjumu rueromo hesi höroho guduamoromo rajahijareje. ¹⁰ Rajahijamu uëvadeje: Nadi juhuonivohëjo. Va'oromo nasi ö ömo'ömohe uërëjo: Galilee sa'aro va'orëjo. Iae na ë ge'a'arujëjo. Ëhi uërëjo.

Iesuare sino atovare ariböviehu priest jö majëhijamu priest jabuhu ni-jio'irajëvade jöhoje.

¹¹ Ëhi uëvamu va'areje. Magonahoho jaburo va'irögoro muorovo a ioro'ioro Iesuare sino muebejarohuro amo börömore vuonorö'ö va'areje. Va'oromo priest masijoho uëvareje: No hu muebejaroho ëhi ëhi jiade höjo.

¹² Ëhi majëhijamu hegorovo priest masijohuro uëvareje: Jew rajo a duvahohumë ro gagovohëjo. Gagovohëjumu gagovorovoromo jöho mevoromo avohonugoromo ijo bajo böröme muorovo aribövioho suvuorëmiromo

¹³ uëvareje: Jemëro ae majëhiromo uënövorëjo: Vahi'e noro momorö'ö'i bogo gavamu Iesuare ijore ijore jijiharue ariböviohuro sinoho vajiohëro bava'ë'ëro ëhu'ëro Iesuare huoho gagemu höjo. ¹⁴ O momorö'öjarije jö gavanahu hej'ë'oho noro hu sanuami'ëjarëjo. Sanuami'iramu hu huë vavaenoho jemesi öriroho bogo bojëmi'ajëjo. ¹⁵ Ëhi uëvamu hegorovo rue muorovo ariböviohuro ijo bajoho ujuohoromo Jew rajo a masijehu ae majëhiröhego uëvarëhi ëhi majëhibe jijihonövareje. Ëhi majëhibe jijihonövë'ëro ëhu'ëro Jew raje ae aho'obëhe ë jöho atarueje.

Iesuhu hesi aribövi jabesi nunire rovade jöhoje.

¹⁶ Iae Iesuare ijoraje 11-ho jaburo Galilee sa'are va'oromo Iesuhu birohëvo'iröhëni uëvade dahorure ë iojio mareje. ¹⁷ Iojiomoromo hu garomo rajahijareje. Röhu ijorajo ioro'iorohuro uvareje: Na aveho Iesu höjo o ae gö höjo. ¹⁸ Ëhi'amu Iesuro bëhire rueromo uëvadeje: God-ro nasi örire daruge bojëmijë'le höjo mue aho'obëhe ö'idöre o sa'are jio'amajoho naro muebe'amo'irodego. ¹⁹ Ëhuni sa'ae dinö'le dinö'le va'oromo ae aho'obëhe ajëmime jijihorego jabu'o nasi ijore ijore jijihö'irarëjo. Ëhi ajëmiromo Vavu hesi ihoro Harihu nasi ihoro God-are Aru'aho hesi ihoro bapataeto vaejëvobe jijihorëjo. ²⁰ Bapataeto vaejëvoromo naehu mu rabe rabe bojëmodoho ëho röjëhibe jijihorego jaburo nasi jöho ejehö'irarëjo. Ëhi ë'iramu naro jemë'o gemu mae juvemu juvobe va'iramu sa'ae bövie bise'le barë'ajëjo.

MARK

Bapataeto vaejaje ae John-hu jö majëhinövade jöhoje.

¹ God-are Harihe Iesu Kerisohu mu mae barovade jöho na jajivo'ië'e. Èmu ma aevadoho ëhi jiadeje. ² Mami gö'e hu bogo rovadevare evare jö God-aro baeromo majëhinövade ae Isaiah-ro ë mu maehu sa'are rueröhe jöho God-are surire jajivadeje. God-hu Keriso-are örire jövade jöho jajivoromo uvë'eje:

Ave aho God nasi jö bajuvaje aho höjo.

Ja va'ië'tiroho naro hu urimo nugö'ö'iramu va'oromo ae uë'a'ajëjo jae hu va'irane öroho iogoro'iröhego.

³ Aëro a rumo'e sa'are hiromo ma-darugo'o uvo'a'ajëjo:

Badahu rueröhe öroho avohorego hu maro rue'irajo.

Hesi öroho ahorirëro vajivorego hu maro juvo'irajo.

⁴ Èhi ë'iröhego Isaiah-hu jajivadëhi iae ëhi John-ro ijönö rueromo a rumo'e sa'are ro hijadeje. Hiromo aribövioho rueruomö'ego bapataeto vaejëvoromo jöe majëhinövadeje. Majëhiromo uënövadeje: Uehoro sisëho vuonugo'i uehoro mae baeromo bapataeto vaehego God-ro jemesi sisëho uehorovoromo vuonugëhajo. ⁵ Èhi'ego Jerusalem amo rajoho aho'obëhe o Judea sa'a ioro'iorore raromarue aribövioho aho'obëhe ëho jaburo rueruomönövadeje. Rueromo jabei sisëho huruoho'ego John-ro Jordan jovore bapataeto vaejëvonövadeje.

⁶ Röhu John niöge camel mi uehu avohë'e niögu sisëho ruohoromo mi sinehu avohë'e götaho dë'ahore ba'amoromo juvonövadeje. O hesi ioho hu guajuguajue vuome ëhi ibe juvonövadeje. ⁷ Röhu hu jöho ëhi uënövadeje: Ae gö nasi ijönö rue'ië'ajëjo. Huro na iosiremioromo börömoho höjo. Nae hu hesi mu bise'o vaejahoromo uruho'amoromo höru sino jiovaho'ibejodoho o mu bise'o bise'e rabe vaejaho'ibejodoho röhu na ma-bise'e jevajëjo.

⁸ Na ma-jovëremu bapataeto vaejëvë'e jevajëjo. A'i ë ahuro God-are Aru'ahohuro bapataeto vaejëvo'ië'ajëjo.

Iesu bapataeto vaejamu Satan-hu dinamijade jöhoje.

⁹ John-ro ëhi jië'e muoho vaejamu Iesuro Galilee sa'are Nazareth amore jioromo rovadeje. Rueromo uavamu John-ro ë Jordan jovore bapataeto vaejadeje. ¹⁰ Bapataeto vaejamu gagorovo Iesuro jovore jioromo rojo ionire nami'i gavadeje ö'idöho arorovo'ego God-are Aru'ahe guaho va'ënohuro hesirire ruvebijamu. ¹¹ Ruvebijamu gavë'i ae aho'obëhe hejareje ö'idöre uvavamu: Ja nasi Harihu mabëhe javajëjo. Na ja garomo ëhuro nasi dë vövöbajö'oho nimorohevajëjo.

¹² Èhi uvamu gavë'i God-are Aru'ahohuro darugo'e jöho Iesuare dë vövöbajö'ere bojamamu huro ri'öromo a rumo'e sa'a göre ajiomadeje.

¹³ Ajiomamu huro God-are jöho ahöjoro Satan-ro hesi dëho bijioho ga'i hijadeje. Bijioho ga'i hijamu je'o mi sisë jioruomajinö ë hijadeje röhu aneraëro ajamareje. Èhi'obe va'adoho majae 40 barëjadeje.

Iesuhu uëvamu visu suovarue ae 4 jabuhu aevoromo hesi ijore ijore jijihare jöhoje.

14 Ĕhi'amu aĕro John guduamo bava'oromo savoji gagore ba'amareje. Savoji gagore ba'amamu evare Iesuro Galilee sa'are ajiomoromo God-are jĕ maho majĕhinĕvadeje. 15 Majĕhiromomo uĕnĕvadeje: God-are maja bĕrĕmoho rovĕ'e hĕjo. Jemĕ iae ga'ie'arujĕjo God-ro bĕrĕme namiromomo muebejĕvego. Ĕhuni uehoro sisĕho vuonugo'i God-are jĕ maho mae uehorovohĕjo.

16 Ĕhi'oromomo iae Galilee e'u rirĕro juvadeje. Juvo'i gavadeje Simon'o Andrew'o ĕ'o ĕ'o visue suovarue aĕro jĕvĕ'ĕro viĕho jovore ba'amamu.

17 Viĕho jovore ba'amamu gĕgorovo uĕvadeje: Nasi ijoro ijoro ruhĕjo naro rĕjĕhijego jemĕro bogo visuoho gagovo'i a'i ae magonahe gagovĕvego nasinĕ jioruomomo'irĕhe hĕjo. 18 Ĕhi uĕvamu hejĕ'i jaburo viĕho ĕhi vuonugo'i aevoromomo hesi ijore ijore jirehonĕvareje.

19 Ĕhi'amu Iesuro ma-bisemu va'anovo'i gavadeje Zebedee-are harihe niĕ'i James'o John'o ĕ'o ĕ'o jabesi boat gagore arijamu. Ariromomo jabesi viĕho sigohijamu gĕvĕ'i 20 uvĕvadeje: Ruhnĕjo. Ruhnĕjamu hegorovo jaburo jabesi vavue Zebedee hesi mu vaejarue aribĕviohu'o gemu mae boat-re hijajoho vuonugo'i aevoromomo Iesure ijore ijore jirehonĕvareje.

Satan-are aru'aho sisĕ ae gemu hesi dĕre jiamu Iesuhu rarovĕ'ĕjade jĕhoje.

21 Ĕhi'oromomo Iesumĕro rue Capernaum amore va'areje. Va'oromomo God-are nuho majaho rovamu Iesuro God rajahijarue osare va'oromomo God-are jĕ bĕhoho rĕjĕhijadeje. 22 Rĕjĕhijamu heromomo tiĕromomo uvoruomadeje: Hesi jĕho darugo'e jĕ ma-mabĕhe javavajĕjo. Ĕhi uvoruomade hesi bĕhoho Jew rajo jĕgoru ĕri rĕjĕhijarue aribĕviehu rĕjĕhijarĕhioho hu bogo ĕhioho majĕhi'i a'i hesi birire baejĕ'ĕro jĕho majĕhijadeje.

23 Jabumĕro ĕhi uvoruomomamu rĕhu evare majare Satan-are a sisĕhu dĕre abuejĕ'e aho ĕ osare hijĕ'ĕro ma-darugo'o uvadeje: 24 Iesu Nazareth rajoho ja rabĕni sihusihuaguo'i rovane hĕjo. Na ja ijumavuo'ie'anuĕjo. Na iae ja gavajĕjo. Ja God-aro jioromomo rovĕ'e a ma-maemu jiĕ'e ae javajĕjo. 25 Ĕhi uavamu hejĕ'i uvadeje: Jĕho vuonugo'i hĕrĕjĕjo. 26 Hĕrĕjĕjamu hejĕ'i uhure a sisĕhuro ĕ a hesi simanoho huotovahamu bijĕbijĕvoromomo ĕvo'o hĕru'o ajiomadeje. Ėvo'o hĕru'o ajiomomamu a sisĕhuro jĕ'e dadovoromomo hĕrĕromomo va'adeje. 27 Hĕrĕromomo va'amu ĕ aribĕvioho aho'o tiĕjĕvadeje. Tiĕromomo berohoromomo uarovareje: Aveho mu rabe hĕjo. No bogo hejarue jĕho jĕvavajĕjo. Ĕiaho daruge baejĕ'ĕro ĕhu'ĕro huhu jĕ bojĕmijĕ'ohomo aru'aho sisĕho jabu'o ejaharue hĕjo. 28 Ĕhi'amu Iesuhu vaejaje mu hesi jĕho ĕ Galilee sa'are raromaruoho aho'o hebe va'areje.

Iesuhu guomo guomo'e ae aho'obĕhe ajĕmade jĕhoje.

29 Ĕhi'amu Iesumĕro God rajahijarue osare ĕ jioromomo va'areje. Va'oromomo Iesuro James'o John'o gemu mae va'oromomo Simon'o Andrew'o arijarue osare rovareje. 30 Rĕhu Simon-are jure magonaho hesi sino haho'ohomo vĕrĕ'iraejamu rĕhore raromĕ'e jiadeje. Raromomamu Iesuro osare rovamu gavĕ'i ĕ aribĕviohuro uavareje: Ave magonahoho guomo guome baejĕ'e hĕjo. 31 Baejĕ'e hĕjamu hegorovo Iesuro rueromomo ĕvore ma'enoromomo banigojiomadeje. Banigojiomomamu sino haho'ere vĕrĕ'iraejadoho u'uhadeje. Vĕrĕho u'uhamu hegorovo magonahohuro ri'ĕromomo iruno'e avohĕhadeje.

32 Avohĕhĕ'ĕro majae beva'amu gagorovo aĕro guomo guomo baejĕ'e aribĕvioho aho'o Satan-are a sisĕhu dĕre abue'amĕ'e aribĕvioho aho'o ĕhi ujuoho rueruomadeje. 33 Amomo raje ae aho'obĕhe rueromomo Simon-are

ojanore gagovoruomadeje. ³⁴ Gagovamu Iesuro guomo guome gö gö baej'e ae aho'o jabesi sinoho avohëhoromo aru'aho sisëho aho'o a jabesi dëroho rarovö'öjëvonövadeje. Rarovö'öjëvoromo ë aru'aho sisëho uënövadeje: Jöe nugohëjo. Nadi nasi jöho huruohohëjo. Iesuhu ëhi jïë'e jö jövade hesi bëhoho ë aru'aho sisëho jaburo gavë'ego hu ëhi jïë'e ae jiamu garuomë'ego ëhuni jövadeje.

Iesuhu Galilee sa'are jö majëhibe juvade jöhoje.

³⁵ Èhi ë'l'ëro sisonuvo'i titimamugo Iesuro ri'öromo va'o a rumo'e sa'are hiromo ë parie vaejadeje. ³⁶ Parie vaejamu Simon-mëro Iesu nahobe rovareje. ³⁷ Nahobe rueromo bihoromo uavareje: Ae aho'obëhe ja nahavaruëjo. ³⁸ Nahavaruëjamu Iesuro uëvadeje: Ruehego no amo göre göre va'arëjo naro God-are jöho amo ioro'iorohu'o majëhi'irode höjo. Èhesi bëhoho na ëhi ë'irodëro rovode höjo. ³⁹ Èhi uëngoromo va'oromo God-are jöho Jew rajehu God rajahjarue osare osare majëhibe Satan-are aru'aho sisëho a jabesi dëroho rarovö'öjëvobe ëhi'obe Galilee sa'ae bövioho juvo barëjadeje.

Iesuhu sino jomo'e a ajamade jöhoje.

⁴⁰ Èhi'amu iae sino jomo'e ae gemuëro rueromo ague aho hiromo ëninamiromo uavadeje: Ja nasi sino avoheho'iranoho ja eni javajëjo. Èhuni jasi nimiromo ajemijë'ohuro iae ajemi'anuejo. ⁴¹ Ajemi'anuejamu Iesuro huni vavaenimoromo övoho nugö'öromo sinoho rëhahoromo uavadeje: Iae na negajëjo ajami'iro. Marëjëjo. ⁴² Marëjëjamu gavë'i jomoho rireromoromo hesi sinore sisë sisëho barëjadeje. ⁴³ Barëjamu gavë'i Iesuro hu nugö'öromo darugo'e jöho uavadeje: ⁴⁴ Aveho hejëjo. Nadi aho uënëjo. A'i ma-va'iranoho jasi sinoho priest röjahego ga'irajo. Èhi'ego Moses-hu uövuade ëhi jïë'e suvuoroho God-are öroro bojamego aëro garomo uvo'irarëjo: Jasi sinore sisëho barëjël'ëro iae mae javajëjo. ⁴⁵ Èhi uavamumu rue ahuro Iesuare jöho bogo ejaho'i va'oromo Iesuhu ajamade jöho ae majëhibe juvadeje. Ae majëhibe juvamu ae aho'obëhe hebe va'amu Iesuro urimo ë'onövadëhi amore amore ma-va'orahoro juvo'ië'oromo gavade ae aho'o hu ga'i tagavamumu gëgorovo vuonugo'i a rumo'e sa'are va'o hijadeje. Hi'ego ae aho'obëhe dinö'e dinö'e jioromo hu ga'i ruenövareje.

2

Övo hörü'e vuovahë'e a Iesuhu ajamade jöhoje.

¹ Èhi'amu iae majae gemu niö'i barëjamu gagoro Iesuro Capernaum amore vuonorö'ö rovadeje. Rovamu ae aho'obëhe hejare uvamu: Iesu hesi osare hijajë uvamu hegorovo ² rueromo ë gagovoruomadeje. Gagovoruomamu röhe aho'obëhe osaho ojanoho rarovo barëjadeje. Rarovo barëjamu huro God-are jöho majëhijadeje. ³ Majëhijamu evare ae ëhi niö'i ëhi niö'i jaburo övo hörü'e vuovahë'e aho maratuore giojimo barue'i a ioro'iorohuro ma-namijëho rovareje. ⁴ Rueromo Iesuare bëhire rue'ië'oromo gavare ae aho'obëhe tagavoromo röhoho rarovë'e jiamu gagorovo javu dönö ba'ojiomoromo Iesuare simano namonö dadovareje. Dadovoromo maratuohu'o ëhi nume osare ba'amareje. ⁵ Ba'amamu Iesuro gavade i'e rovare ariböviohuro hu mae uehorovoruomamu gëgorovo övo hörü'e vuovahë'e aho uavadeje: Harihëjo. Jasi sisëho uehorovoromo

vuonugoromo mu'u barëjahë'e höjo. ⁶ Mu'u barëjahë'e höjamu hegorovo Jew rajo jögoru öri röjëhijarue a ioro'iorohuro ë raromoromo jabesi simanëro uehorovoromo uvoruomadeje: ⁷ Asë'ëjo. Ave aho rabëni ëhi jië'e jöho jövajëjo. Ëhi jië'ocho huro God-are ihoho ijumajëjo. Hu ma-ae höjo. Röhu huro ë aho uavajëjo: Naro jasi sisëho uehorovoromo vuonugoromo mu'u barëjahë'e jevajëjo. Ëhi jië'e muoho hesi God-ro gemuëro vaejaje höjo. Ma-aho bogajo. ⁸ Ëhi uehorovamu Iesuro hesi dë vövöbajö'ëro gëromu uvadeje: Jabumë ëhi uehorovaruëromu uëvadeje: Jemë rabëni uehore gö gö baejarujëjo. ⁹ Jemë'o uehorovohëjo. Ave övo höru'e vuovahë'e aho nani ja ëma ua'a'anuëjo: Jasi sisëho uehorovoromo vuonugahë'e hö ua'a'anuëjo. Ja ëhi ua'ibejanëjo aho nunoho bogo ga'ibejarëjo ja mae o sarere jövë'e javego. Röhu ja bogo ëma ua'a'anuëjo: Ri'öromu jasi maratuocho banigojiomoromo nami juvëjo hesi guomo guomoho bogo barëjago ja javojagojööni. ¹⁰ Röhu ë bogo ëma jövo'ibejane jöho iae na jövo'ejöjo huro ejehoromo ri'ö nami juvego jemëro ë muoho garomo ëhuro ga'irarijago God-are A Maho naro sa'are hijajire evare sisë mu'uvaje darugoho ëhu'o baejë'e jevego. Ëhi uënuogoromo röhu övo höru'e vuovahë'e aho uavadeje: ¹¹ Naro ja uavajëjo: Ri'öromu raromanue maratuocho banigojiomoromo baeromo jasi osahuro va'ëjo. ¹² Va'ëjamu hejë'i ruehuro ri'öromu maratuocho ma-burëro banigojiomoromo baeromo ae aho'obëhe jabesi nunire höröromu amonö va'adeje. Höröromu va'amu gagorovo ë ariböviohuro aho'obëhe tiö'i God rajahiromo uarovareje: Asë'ëjo. Ëhi jië'e mu börömocho urimoho no bogo gavare höjo.

Levi-hu Iesuare ijore ijore juvoröhego Iesuhu uavade jöhoje.

¹³ Ëhi'amu iae Iesuro amore jioromo va'oromo röhu maho Galilee jovo e'u riröre va'adeje. Va'amu ae aho'obëhe ijore va'oromo hesi bëhire gagovoruomadeje. Gagovamu gagorovo jöho röjëhijadeje. ¹⁴ Röjëhi barënuogoromo va'adeje. Va'i gavade tax baejajë ae hesi ihoho Levi Alphaeus-are harihoho hesi mu vaejaje osare hijamu gagorovo uavadeje: Rueromo nasi ijoro ijoro juvonövonëjo. Juvonövonëjamu hegorovo ri'öromu aevoromo Iesuare ijore ijore juvonövadeje.

¹⁵ Ëhi'amu Iesumëro Levi-are osare ie ue'ahamu evare tax baejarue ae aho'o sisë aribövie aho'o urimo Iesuare ijore ijore jijihonövä'ëro jië'ëro ëhu'ëro ëho jaburo rueromo Iesu'o hesi ijorajo ömo'ömocho gemuoro ioho ue'ahareje. ¹⁶ Ie ue'ahamu gëgorovo Pharisee aribövie Jew rajo jögoru öri röjëhijarue ariböviohuro gavare Iesuro sisë ariböviohu'o tax baejarue ariböviohu'o ëho jabu'o gemu mae ie ijamu gagorovo hesi ijorajo ömo'ömocho uëvareje: Asë'ëjo. Hu rabëni tax baejarue ariböviohu'o sisë a ioro'iorohu'o gemuoroho hiromo ioho ijajëjo. Ëhi jië'ocho sisë höjo. ¹⁷ Ëhi jië'ocho sisë hö uvavamu hegorovo Iesuro hu'o heromo ë Pharisee ariböviohu'u'e uëvadeje: Jemëhu nasi aribövi ëhi uëvarujoho röhu guomo guomo'e ariböviohuremu doctor gavarue höjo mae jëvë'e ariböviohu'o bogajo. Ëhesi bëhoho naro sisë ariböviohu'o nasinö jëvojöro uë'i rovode höjo ma-döemu mae jëvë'e ariböviohu'o bogajo.

Bëhoho rabëni Iesuare ariböviehu i bogo vuonugare jöhoje.

¹⁸ Ëhi'amu iae John-are ijore ijore jijiharue ariböviohu'o Pharisee ariböviohu'o ëho jaburo God uehorovo'i ioho vuonugareje. Ioho

vuonugamu aëro rueromo Iesu uavareje: John-are jö o Pharisee jabesi jö hejarue ë aribövioho jaburo ioho vuonugarue höjo. Röhu jasi aribövioho rabëni bogo ëhioho ioho vuonugarue höjo. ¹⁹ Rabëni bogo ëhioho ioho vuonugarue höjamu hegorovo Iesuro uëvadeje: Nasi ijore ijore jijiharue ariböviehu i bogo vuonugarue hesi bëhoho naro uhu'e uë'ië'ajëjo. Na jemëro uvarujëjo: I'o masu'iröhe a hesi söröre rueromo aemo'aemëro ioho vuonugo'aruëjo. Bogo ëhioho jio'i a'i i'o masuröhe aehu jabu'o hijajevare evare ioho ue'aho'aruëjo. ²⁰ Röhu majae ijönö i'o masuröhe aho aëro guduamo bava'iramu evare ioho vuonugo'aruëjo. Avejej'oho naro jabu'o hijë'ego jabu ioho bogo vuonugo'aruëjo.

Jew rajehu gororovo 'iröhe jögoru mamiohu'o Iesuhu barovade mu i'ohu'o bogo gemuore havo'iröhe jöhoje.

²¹ Èhi uëngoromo Iesuro uhu jöe gö'o majëhiromo uëvadeje: Niögu i'ohu'o mamiohu'o bogo havo'anuëjo. Bogo havoromo niögu mami dadovadiroho niögu i'o hesi vituoho baeromo niögu mami hesi gagoroho bamoromo sigohi'anuëjo i'ohuro duduhirovoromo mamioho ruho barovego dadovego gagoho bövirajëöni. ²² O wine jovo mi sino gagore bigu'ië'iroho jovo i'ohu'o mi sino mamiohu'o bogo gemuoroho havoromo jovo i'oho mi sino mamiroho bigu'anuëjo. Èhi ë'ibejanëjo jovohuro gatovoromo ögohuro bibivoromo mi sinoho mamiëro jië'ëro tögömoromo ioro'ioremu dadorovego jovoho rova'o barë'ibejajo. A'i jovo i'oho mi sino i'o hesi gagoremu bigu'anuëjo.

Jew rajehu nuharue maja hesi jöhoje.

²³ Iae Jew rajo nuho majaho rovamu gagorovo Iesumëro mure jijihareje. Jijihoromo hesi ijorajo ömo'ömohuro ioho babovoromo ue'ahobe va'areje. ²⁴ Babovoromo ue'ahobe va'amu Pharisee ariböviëro Iesu uavareje: Asë'e jaruvoho nuho majae höjo. Jasi ijorajo ömo'ömehu i avoharuoho ëho nuho maja hesi jögoroho aharuëjo. Jabumë rabëni ëhi jië'oho ë'aruëjo. ²⁵ Èhi uëvamu Iesuro uëvadeje: David nosi a böröme jionövade höjo. Röhu hu'o hesi ariböviohu'o ie bogojëvoromo hömëvamu huhu ë'ade jö God-are surire adaharijoho ëho diehi'oromo bogo avoho uehorovarujëjo. ²⁶ Abiathar priest böröme jiadevare evare David-ro God-are osa mare va'ade höjo. Va'oromo God-are nunire bahijare ioho ujuohoromo vituoho i'i vituoho hesi aribövioho i'imëmamu ue'ahare höjo. Èhi jië'e ioho bogo aho ue'aho'i hesi ma-priest-ëremu ue'aho'iröhe ie höjo. Röhu jabuhu ue'aharohuro ëhuro jögoroho ahare höjo. Röhu ë hesi jöho bogojiade höjo. ²⁷ Èhi uëngoromo uëvadeje: God-ro nuho majaho bamë'e höjo ae ajamui'iröhëro. Bogo aho bamavuade höjo nuho maja hesi jöho e'iröhego. ²⁸ Èhu'ëro God-are A Maho naro nuho maja hesi jögoroho ëhu'o muebejaje höjo.

3

Övo guomahë'e a Iesuhu ajamade jöhoje.

¹ Èhi'amu iae Iesuro God rajahjarue osare rumo va'adeje. Amo ë osare övo hitahi guomahë'e aho hijë'e jiadeje. ² Hijamu gagorovo aëro ë raromë'ëro Iesuale jö sisëho nahoromo uvareje: Iesuhu ë a hesi övo avohëhë'oho noro a masijoho huruoho majëhiromo uë'ëjarëjo: Iesuro a ajamaje muoho vaeromo nuho maja hesi jögoroho ahade höjo. Èhi

uvoromo jabumëro ma-hu gemu ërimahareje ga'iro nuho majare huro ë a hesi övoho avohahego o bogo. ³ Ërimahamu Iesuro övo guomahë'e aho uavadeje: Ave a nunoro rovëjamu rovadeje. ⁴ Rovamu hu bijönimoromo ërimaharuoho uëvadeje: Nosi jögoroho diehi hõjo. Nuho majaroho na ae mae vaejëvo'ëjarëjo o sisë vaejëvo'ëjarëjo. I'ovëvo'ëjarëjo o muo'amo'ëjarëjo. Ëhi uëvamu rue ariböviohuro ma-jörumoraejareje. ⁵ Jörumoraejamu Iesuro uvadeje: Ëaribövioho hia'i biriri'e aribövie jioruomajë uvoromo huë vavaeni böröme baeromo dë vörönimamu uherihoromo ë aribövioho gëvadeje. GënuGOROMO övo guomahë'e aho uavadeje: Jasi övoho nugö'öjëjo. Ëhi uavamu hegorovo övoho nugö'öjamu marëjadeje. ⁶ Marëjamu gagorovo rue Pharisee ariböviohuro surovo va'oromo sa'are a böröme Herod nimarue ariböviohu'o gemu mae gagovoromo Iesu anoröhe jöho mevoruomadeje.

Ae aho'obëhe e'u riröre raromare jöhoje.

⁷ Ëhi'amu Iesuro hesi ijorajo ömo'ömo'hu'o Gëmu mae ë amore jioromo va'oromo Galilee e'u riröre abuejadeje. Abuejamu ae aho'obëhe mae Galilee sa'are jioromo hesi ijore rueruomadeje. ⁸ Rueruomamu rue Jerusalem amore Judea sa'a ioro'iorore jioromo arue Idumea sa'are jioromo ruhe Jordan jovo ioro'ioro gönö jioromo nume Tyre amo'o Sidon amo'o jiajinö ë ae aho'obëhe jioromo Iesuhu mu masijo vaejaje jöho hegorovo hesi örire rueruomadeje. ⁹ Rueruomamu gëgorovo Iesuro uvadeje: Ae aho'obëhe jioruomë'ëro nani jabumëro na tati-jiomavoruomajä uvoromo hesi ijorajo ömo'ömo'hu'o uëvadeje: Boat harihe avohehego na ë hi'iröjo. ¹⁰ Röhu Iesuro hu tatijiomoröhe jö uehorovade hesi bëhoho huro ae aho'obëhe avohëvamu mae jio'amë'ego guomo guomoe aho aho'obëhe göëro gö bijimö'öbe iosiramirovobe rue'ie'areje hu rëhego mae jëvoröhego. ¹¹ O Satan-are aru'aho sisë a jabesi dëre raromarohe ëho jabuhu Iesu gavë'iroho hesi nuninö behumoro'vamoromo ma-darugo'o uvonövareje: Ja God-are Harihe javajëjo. ¹² God-are Harihe javajë'ego Iesuro ë aru'aho sisëho uënövadeje: Jöe nugohëjo. Na rahu jevajoho bogave aho huruoho majëhi'irarijëjo.

Iesuhu hesi ijoraje aho'o 12 baejëvade jöhoje.

¹³ Ëhi'onugoromo iae Iesuro dahorure ajiomoromo hesi baejëvo'i nimade aribövioho uëvadeje: Ruehëjo. Ruehëjamu rovareje. ¹⁴ Rovamu ae aho'obëhe 12 baejëvadeje hu'o gemu mae raromo jijihö'iröhego. O rëmö'öjogo hesi jöho ae majëhibe jijihö'iröhego. ¹⁵ O Satan-are ariböviehu a dëre jioruomajoho uëvego suovoromo va'oruomoröhego. ¹⁶ Röhu baejëvade aribövi jabesi ihoho ëhi jëvadeje. Simon baejadeje. Röhu Iesuro iho göho Peter jumuvadeje. ¹⁷ Röhu Zebedee-are harihe niö'i James'o John'o ö'to ö'o baejëvadeje. Röhu Iesuro jabumë niö'i ihe Boanerges jumëgadeje. Jabesi jöho Boanerges iho bëhoho nosi jöho vajerehu anajëhi ëhi jëvë'e ae jëve. ¹⁸ Röhu Andrew Philip Bartholomew Matthew Thomas o Alphaeus-are harihe James o Thaddaeus o Simon ëhi baejëvadeje. Röhu Simon hu Jew rajehu jabesi mueberovo'i nimade aho jiadeje. ¹⁹ O Judas Iscariot hu'o baejadeje. Judas Iscariot hu ijönö Iesuni hiruëmiromo a jabesi övore bojëmi'iröhe aho jiadeje.

Iesuho Satan-are aribövi a dère jio'amamu rarovö'öjêvadoho hu bogo Satan-are darugoho baeromo êhioho ë'adeje. Êhesi jöhoje.

²⁰ Êhi'onugoromo Iesu va'oromo hesi osare hijadeje. Hijamu ae aho'obêhe mae röhu maho hu ga'i ro gagovamu êhuro Iesu'o hesi ijorajo ömo'ömohu'o i ue'aho'iröho bogo eni jêvadeje. ²¹ Bogo eni jêvamu hesi aganohuro êho heromo uvareje: Nani Iesuare simanoho sisêrêjahê'e êromohu hu guduamoromo hu'irae bava'i rovareje.

²² Êhi'amu Jew rajo jögoru öri røjêhijarue ariböviohuro urimo Jerusalem jioromo rovê'ero atoromo uvonövareje: Iesu hu Beelzebul aru'aho sisê dère jiajêjo. Sisê a bôrömhuro vöröho bojamijego êhuro a dère aru'aho sisêho rarovö'ö'amaje höjo. ²³ Rarovö'ö'amaje höjamu hegorovo Iesuro uêvadeje: Ruehego na jöe majêhijöjo. Majêhijöjamu rovamu uhu'e uêvadeje: Diehi'oromo Satan-ro hesi aru'aho sisêho rarovö'öjêvojöro uvarujêjo. ²⁴ Sa'ae gemuehu adovoromo jabesi arijo'arije muorovê'oho ë sa'aho bogo biririvo'i barêrovo'ajêjo. ²⁵ O agane gemuehu adovoromo jabesi arijo'arije muorovê'oho ë aganoho bogo biririvo'i barêrovo'ajêjo. ²⁶ Êhuni Satan-ro ri'öromo hesi ariböviohu'o muorovo'ibejajo hesi darugoho uehoroho muoho bogo biririvo'i barê'ibejajo.

²⁷ Röhu aehu darugo'e a hesi osare rumo va'oromo hesi mae sisê ujuohaho va'iê'iroho bogo ëma ujuohaho va'irögoro urimo darugo'e aho gudumoromo tövonugoromo evare hesi inömo inömo ujuohaho va'a'ajêjo. Naro Satan êhi ruahö'öjaje höjo.

²⁸ Ave jöho na jö mae uê'iê'ajêjo. Aehu mu sisê vaejê'oho God-are iho ijumarue jö sisê atê'oho aho'o God-ro uehorovoromo vuonugê'ohajêjo. ²⁹ A'i God-are Aru'aho hesi iho ijumê'oho êhi jiê'e jö sisêho God bogo mae bogo uehorovoromo vuonugo'i ë mu sisê vaejê'oho ë hesi i'uoho ma-ioro'iore gemu baerumo'ajêjo. ³⁰ Iesuho êhi uêvade hesi bêhohe ë ariböviohuro atoromo uvareje: Aru'aho sisêro Iesuare dère abuejê'e höjo.

Iesuare vëmu ömo'öme ö ömo'öme rahumê jêvaje jöhoje.

³¹ Êhi'amu iae Iesuare vëmohu'o ö ömo'ömohu'o rovareje. Rueromo amonö riravoromo Iesuro ruejörö jöe nugö'öjareje. ³² Jöe nugö'öjamu Iesu ririre hi'i ae aho'obêhe ruê numê raro rova'o rojomê'ëro uavareje: Hê-ajo. Jasi vëmohu'o ö ömo'ömohu'o ja ga'i nimoromo amonö ro riravarujêjo. ³³ Riravarujêjamu uêvadeje: Jemê uehorovarujoho nasi vëmohö ö ömo'ömohö di aribövioho jioruomajêjo. ³⁴ Êhi uênugoromo uherihoromo ruê numê raro rova'o rojomarue aribövioho gëromo uêvadeje: Aveho gahêjo. Aruêroho nasi vëmohu'o ö ömo'ömohu'o jêvájêjo. ³⁵ Ae rahu God-hu nimaje mu vaejê'oho êhuro ë aribövioho nasi öe ma'ine vëme jioruomajêjo.

4

Aehu i ujo sa'a mare sa'a sisêre riremadohu jöhoje.

¹ Êhi'amu iae Iesuro röhu maho e'u riröre va'o hiromo jöho røjêhijadeje. Røjêhijamu ae aho'obêhe ro tagavamu Iesuro jovre boat gagore va'o hi'i ae aho'obêhe jovo riröre raromareje. ² Jovo riröre raromamu Iesuro uhu jöe majêhiromo êhuro jöe aho'obêhe røjêhijadeje. Røjêhiromo uêvadeje: ³ Jöe hehêjo. Iae ae gemuëro i uje ujuohoromo mure riremoli va'ade höjo. ⁴ Riremobe va'amu ujo ioro'ioroho örire rireromadohu höjo. Rireromamu

gavë'i ugëro ro i barëjare höjo. ⁵ Ujo ioro'ioroho munë uhunö jië'e sa'are rireromade höjo. Rireromoromo ma-burëro ri'amade höjo sa'aho munë döro ma-bisemu jië'ëro. ⁶ Riromo dirumoho bogo ma io'amë'ëro majaëro rojomoromo anamu sahori'amade höjo. ⁷ Ujo ioro'ioroho bibë'e resu resu'e sa'are rireromade höjo. Rireromë'ëro bibë'e resuhuro riromo ujo maho baba'amade höjo. Baba'amamu maho bogo rae'amade höjo. ⁸ Ujo ioro'ioroho sa'a mare rireromade höjo. Rireromoromo riromo ëgovoromo bajoho rae'amade höjo. Uje gemu gemu röhu ioro'ioroho baje 30 rae'amo'i ioro'ioroho 60 rae'amo'i ioro'ioroho 100 rae'amade höjo. ⁹ Èhi uëngoromo uëvadeje: Ae rahu ja God-are jö hejanue ae javë'oho bëhoho nahoromo birohönëjo.

Iesuhu rabëni uhu'e majëhinövade ë hesi jöhoje.

¹⁰ Èhi uëvamu ijönöho ae aho'obëhe bogojio'i Iesuro hesi ariböviohu'o gemu mae hijadeje. Hijamu hesi ijorajo 12-hu'o hesi bëhire raromarue aribövi ioro'iorohu'o ëho jaburo uhu jö hesi bëhoho ua gavareje. ¹¹ Ua gavamu Iesuro uëvadeje: God-ro böröme namiromo aho'obëhe muebejaje jöho urimoho subivëhade höjo. Èsubivëhade jöho huro hesi svuore jemë bojëmijë'e höjo jemëremu he'irarijego. Èhu'ëro jemëro jö bëhoho he'i a ioro'ioro jabesi örïroho ma-uhu jöemu rovaje höjo. ¹² Jabuni ma-uhu jöemu rovaje hesi bëhoho ë jöho God-are surire jajivoromo ëhi uvë'e höjo: God-ro nimade höjo ë ariböviohuro muoho ma-gaemu ga'i bogo avoho garuomoröhego.

O jöho ma-hemu he'i bogo avoho heröhego.

Garomo he'ibejarëjo jabunë huotorovoromo God-arinö va'ego ëhuro hu jabesi sisëho uehorovoromo vuonugo'ibejajo.

I ujo sa'are riremade uhu jö Iesuhu huruoho majëhijade jöhoje.

¹³ Èhi uëngoromo uëvadeje: Röhu naehu majëhijode uhu jöho jemë diehi'oromo bëhoho bogo hejarujëjo. Bogo hejarujoho diehi'oromo uhu jö ioro'ioro hesi bëhohu'o avoho herëjo. ¹⁴ Aehu mure ruruhö'øjade i ujo hesi bëhoho ëho God-are jö a majëhijajoho uëromo ë'ode höjo. ¹⁵ Ujo örïre rireromamu ugehu i barëjare jö hesi bëhoho aehu God-are jö hejumu gavë'oho Satan-ro ma-burëro rovaje höjo. Rueromo gavaje God-are jöho i ujonö'e jabesi dëre jiego garomo baeniëhiromo rori'o bu'øjaje höjo. ¹⁶ O i ujehu munë uhunö jië'e sa'are rireromoromo riromo sahori'amade jö hesi bëhoho aëro God-are jöho hejarue höjo. Heromo ma-burëro nimorohoromo jöho ejaharue höjo. ¹⁷ Ejahoromo jöho ma-döëremu baejë'ëro majae ma-bunemu mae uehorovoromo garöhe God-are jö uehorovaruhuni aehu sisë vaejëvamu gavë'oho o huë vavaene rovamu gavë'oho ma-burëro vuonugarue höjo. ¹⁸ O ujehu bibë'e resu gemuore rireromade jö hesi bëhoho aëro God-are jöho heruomaje höjo. ¹⁹ Heromo ave sa'a hesi muohuni nurunurunoromo o sarerivoromo inöme börömo mae ujuoho'i o bövie bise'e ujuoho'i nimoromo ëhemu uehorovoromo ëho jabesi nuninö bamarue höjo. Bamoromo sa'arohemu uehorovaruhuro ëhuro God-are jö jabesi dëre jiajoho taemego jabumë bogo rae avoharue höjo. ²⁰ O ujehu sa'a mare rireromoromo baje 30 o 60 o 100 rae'amade jö hesi bëhoho aëro God-are jöho heromo ejahoromo rae avohoruomaje höjo ioro'iorohuro ioro'ioroho iosirëmiromo mu ma-mabëhe vaejarue höjo.

Iro bueromo va'orahore bahijarue uhu jöhoje.

²¹ Röhu uhu jöe gö'o majëhi'ie'ajëjo. Jemë'o uehorovohëjo. Iro buno'iraeromo osare barovarue hesi bëhoho bogo hevö gagoroho o maratu ahariroho gurihi bamo'i va'orahoro bamo'iro ëhuni barovarue hõjo. ²² Èho naro uëromo ë'ajëjo: Nasi jöe rabe rabe gurihiro jiaje naehu jövaje hesi bëhoho ma-va'orahoro jioröhego jövajëjo. O rabe rabe subivëhaje naehu uëvaje hesi bëhoho ma-samaro jioröhego uëvajëjo. ²³ Ae rahu ja God-are jö hejanue ae javë'oho bëhoho nahoromo birohonëjo.

²⁴ Èhi uëngoromo uëvadeje: Nasi jö hejarujoho avo'avoho uehorovonövorëjo. Uehore ma-bisemu bamë'oho ëhuro aji'e jöho ma-bisemu bae'a'arujëjo. O börömo bamë'ohuro ëhuro böröme bae'a'arujëjo. Röhu gö'o döre böröme bëhe bae'a'arujëjo. ²⁵ Aji'e jö javë'oho God-ro gö'o bojami'iramu bae'a'anujëjo. O bogojavë'oho bisemu baejanoho God-ro ë uehoroho mu'uvaho'ajëjo.

I ujehu sa'are jioromo hesi ëma gurihiro rijaje uhu jöhoje.

²⁶ Röhu Iesuro uhu jöe gö'o majëhiromo uëvadeje: I ujehu riromo raeajjëhi God-ro böröme namiromo hesi öri ari'oho bövioho bise'oho ëhi muebejëvaje hõjo. Èjõho naro majëhi'ie'ajëjo. Mu arijo'ohuro nani ujoho sa'are suovo ruruhö'öbe va'a'ajëjo. ²⁷ Va'oromo vahiromo'iramu niavoromo sisonuvo'iramu ri'önövo'ajëjo. Èhi'öbe va'iramu ë majae gemuore ujo suovo ruruhö'öjadohuro rëdijiomoromo ri'amo'ajëjo. Èhi'o'iramu mu arijo'ohuro ëho garomo dadivoromo uvo'a'ajëjo: Diehi'oromo ë'ajëjo. ²⁸ Èhi uvo'a'ajëjo röhu hesi sa'aëro rihuoho bojamego i ujoho riromo inovoromo maho raejaje hõjo. ²⁹ Maho raeromo mavego evare arijo'ohuro ma-burëro tarivoromo gagovoromo avoho bahijaje hõjo ë hesi bëhoho ë gagovarue majaho rovë'ego.

Ijo hisue mustard-hu ëgovaje uhu jöhoje.

³⁰ Röhu Iesuro jöe gö'o majëhiromo uëvadeje: God-hu böröme namiromo muebejëvaje öroho naro uhu'e bu'öromo jemë'o na'o uehorovo'ëjarëjo. ³¹ Ijo hisu ihe mustard ujehu börömororomo ëgovajëhi God-ro böröme namiromo ae gö'o gö'o ëhi gagovoromo muebejëvobe va'a'ajëjo. Mustard uje gemu sa'are öjë'iroho bajo ioro'ioro dinö'e dinö'e jio'amajoho ëho ma-jianovo'amo'i a'i ë mustard ujoho biseharihe hõjo. ³² Èhi hõjo röhu riromo ëgovoromo ijo hisu ioro'ioroho iosirami'amoromo ëho börömo hõjo. Börömororomo adoho ëgovo'amego ugëro rueromo gavarue sanu mae jiegorovo ijuoho ë vae'amarue hõjo. Èhi uëvadeje.

³³ Èhi jië'e uhu jöho aho'obëhe Iesuro uëromo ëhuro hesi jöho majëhinövadeje. Jabumë diehi jië'e jö bae'iröhoho eni jëvë'oho ëhi jië'e jöhuremu majëhinövadeje. ³⁴ Jöho bogo mae bogo samaroho majëhi'i ma-uhu'e gemu majëhinövadeje. Majëhiromo röhu hu'o hesi ariböviohu'o jabesi sivue raromë'iroho jöho aho'o huruoho majëhinövadeje.

Iesuhu uavamu jovo börömehu ruhosöjade jöhoje.

³⁵ Iesuro boat-re hiromo ëhi jië'e uhu jöho majëhinugoromo vö'öromamu gagorovo hesi aribövioho uëvadeje: Ruehego no aruhe e'u ioni gönö va'arëjo. ³⁶ Va'arëjamu hegorovo ë Iesure ariböviohuro ae aho'obëhe ë rëmo'i Iesuhu hijaje boat-re iojioromoro hu boat-re baeromo va'areje. Bava'amu boat ioro'ioroho ëhu'o gemu mae va'oruomadeje. ³⁷ Va'amu

buru böröme e'ure rovadeje. Bure rovamu jovohuro hasaromo boat-re ro nemoromo ruahoromo abueromo irijiomoromo diruvëvo'ië'adeje. ³⁸ Diruvëvo'ia'amu gavë'i ijorajoho jaburo gavare Iesu mani'e boat dejonö va'o raromoromo simano dövæjaruohuro simane dövæeromo niavë'e jiamu gagorovo ioromo uavareje: Tisa no vuovavuo'ië'ajëjo. Na ja nosi jöënioho bogo uehorovanuëjo. ³⁹ Uehorovanuëjamu Iesuro ri'öromo burohu'o hasajaje jovohu'o uëvadeje: Vuonugohëjo. Vuonugohëjamu buroho ahö'ö'i jovoho u'uhoromo ma-jörume ruhijadeje. ⁴⁰ Ma-jörume ruhijamu gagorovo hesi aribövioho uëvadeje: Jemë rabëni juhuonivarujëjo. Urimë'i jemë bogo ma uehorovevobe rovarijoho na jemë jaruvohu'o ëhi gemuoho ë'arujëjo. ⁴¹ Ëhi gemuoho ë'arujëjamu sisë maro juhuonivoromo uarovareje: Ave aho diehi jië'e ae höjo. Huhu uëvë'oho bogo aëremuoho ejaho'i burohu'o jovohu'o jabu'o hesi jöho ejaharue höjo.

5

Satan-are a sisë aho'obëhe ae gemu hesirire jioruomamu Iesuhu rarovö'ö'amade jöhoje.

¹ Ëhi'onugoromo jabu'o Iesu'va'aroho va'o e'u ioni gönö Gerasene rajo jabesi sa'are va'o baboro bejareje. ² Baboro bejamu gagorovo ae gemuëro guavo'amarue juju gagore jioromo rueromo Iesu birohadeje. Ëa hesi dëre Satan-are a sisëro abueruomamu simane huotorovë'e jiadeje. ³ Simane huotorovë'ëro guavo'amarue juju gago jio'amajire ë hinövadeje. Hi'ego aëro vajaëro ö'ëro rabëro tövo'ië'oromo gavare bogo eni jëvamu vuonugareje. ⁴ Urimoroho aëro vajaëro övore hörure tövo'ego övore ö'oho ruho tarivoromo hörure vajaho ano ahö'önövadeje. Ëhi'oromo vörö'irae'ego aehu guduamoromo hu'irae ro rõhore nugo'iröhoho bogo eni jëvonövadeje. ⁵ Majae vahie jö'e dadovë'i munëro anorovë'i guavaruire hinövo dahorure ajio hinövadeje.

⁶ Ëhi'onövë'ëro ë ahuro rori'o öri ëgoböviro namiromo Iesu garomo tutuvo rueromo hesi bëhire ague aho hiromo ⁷ ma-darugo'o uvadeje: Iesu ja God dö mare hijaje a hesi Harihe javajëjo. Ja rabëni sihusihuego'i rovane höjo. Na God-are nuniro uavajëjo: Nadi huë sisëho vi'ehoho bojëmëjo. ⁸ Vi'ehoho nadi bojëmijë uvade hesi bëhoho urimë'i Iesuro hu uavadeje: Aru'aho sisëho jero ë a hesi dëre hijanuoho vuonugo'i va'ëjo. Ëhi uavë'ego ëhuni uvadeje. ⁹ Ëhi uvamu hegorovo Iesuro uavadeje: Jasi ihoho rahuo höjo. Rahuo höjamu uavadeje: Nasi ihoho Siriehu Bimuvanovë'oho jevajëjo. Ëhesi bëhoho no aru'ahe aho'obëhe dëre javuë'ego ëhuni ëhi jumegë'e höjo. ¹⁰ Ëhi uaromo Iesu ua'i hijadeje: Aru'ahoho nadi uëvego jabumë ave sa'are jioromo va'irarëjo.

¹¹ Röhu mahe aho'obëhe aruhe dahoru ahore gemuoro gagovoromo ie ue'ahamu gagorovo ¹² dëre sisë ariböviohuro Iesu uavareje: Uövuego no suorovo va'oromo aruhe mahu jabesi dëre va'o abuejarëjo. ¹³ Abuejarëjamu uëvadeje: Ëhuro va'ohë uëvamu hejë'i ë sisë ariböviohuro ë a hesi dëre jioromo suorovo va'oromo ruhe mahu jabesi dëre abueruomadeje. Abueruomamu ë mahohuro va'o baradore rireromoromo e'ure siö ruruhö'ö va'oromo jove ue'ahoromo vuovadeje. Mahe aho'obëhe 2,000 rabu'e ëhi vuovo'amadeje.

14 Vuovamu gavë'i mahu muebe'amarue ariböviohuro huruomoromo amo bõrõmore amo ininore jõho majëhibe va'areje. Jõho majëhijamu hejë'i ae aho'obëhe rueruomadeje ga'iro diehi jiego. 15 Iesuaro rueromo gavareje aru'aho sisëhu dëre jioromo suorovo va'oruomade aho simanoho mae jio'ego niõge ba'amë'e hijamu. Urimoho ganõvareje aru'aho sisë Siriehu Bimuvanovë'ohuro hesi dëre jioruomë'e ëhi hi'ego rõhu evare majare gavareje ma-mae hijamu. Ëhi gagorovo juhuonivoruomadeje. 16 Juhuonivamu Iesuhu mu vaejamu gavare ariböviohuro uëvareje: Sisë ariböviehu dëre abue'amade ahu'o mahohu'o ëhi jië'e muoho birohoruomohijajo. 17 Ëhi majëhijamu ae aho'obëhe heromo Iesu uavareje: Ave sa'aho vuunugo'i va'ëjo.

18 Vuonugo'i va'ëjamu Iesuro boat-re ajiomoromo sionëro vuonorõ'õ va'ië'adeje. Va'ia'amu gavë'i aru'aho sisë hesirire jioromo suorovo va'oruomade ahuro Iesu uavadeje: Na õ'oromo ja'o hi'i negajëjo. 19 Negajëjamu Iesuro uavadeje: Bogo rue'a'anuëjo. Sionëro jasi amëro va'oromo jasi aganoho uënëjo: Badaro huë baejevoromo ëhi mabëhe ajemijamu rovode hõjo. 20 Ëhi uavamu hegorovo rue ahuro va'oromo hesi sa'a ihoho Ame 10 Jio'amaje Sa'aho ë sa'are majëhibe juvoromo uënõvadeje: Iesuro ëhi mabëhe ajemamu rovode hõjo. Ëhi majëhijamu hegorovo ae aho'obëhe jõe barëjëvadeje.

Iesuhu magonahe niõ'i Jairus-are abojohu'o magonahe gõ'o ajëmade jõhoje.

21 Ëhi'amu Iesuro boat-re va'oromo anume e'u ioni gönõ va'o ravo'amadeje. Ravo'amoromo e'u rirõre namijamu ae aho'obëhe ruë numë gagovo rova'oromo ëhi riravareje. 22 Riravamu iae ae gemu hesi ihe Jairus-ro rovadeje. Jairus hu Jew rajehu God rajahijarue osa muebejaje ae jiadeje. Rueromo Iesu garomo hesi hõru bëhire ague aho hiromo 23 dinamioromo uavadeje: Bësu guomo'ië'ajëjo. Rueromo jasi õvoho hesi sinoro bamego i'ovoromo hijajo. 24 Hijajamu hegorovo Iesuro hu'o gemu mae va'adeje. Va'amu ae aho'obëhe tatijiomobe hu'o gemu mae ëhi va'oruomadeje.

25 Va'oruomamu iae magonahe gemuëro jabu'o va'adeje. Ëmagonahoho manaero garorovade guomo guomoho bogo barë'i ëhi jiemu jiobe va'adoho vadune aho'o 12 barëjë'e jiadeje. 26 Doctor aho'obëhe gëromo ëhuro vi'ehe sisë maro baenõvadeje. Vi'ehe baeromo hesi ijo baje bu'õ barë'i rõhu bogo marë'i sisërëbe va'onõvadeje. 27-28 Sisërëbe va'amu ë magonahohuro hejade uvoruomamu: Iesuro ae magonahe mabëhe ajamuijaje hõ uvamu hejë'ëro uehorovoromo uvadeje: Na Iesu ma-niõgohuremu rëhë'ohuro ëhuro marëjevo'ajëromo ae aho'obëhe va'aruire ë va'oromo Iesuare dejonõ rueromo niõgoho rëhadeje. 29 Niõgoho rëhamu gavë'i magonahoho kõ rovadoho ijoho bogo rovadeje. Ijoho bogo rovamu magonahohuro herovadeje mae jiavamu. 30 Mae jiavamu Iesuro hejade a ajëmaje daruge gõ hesirire jioromo va'ë'e jiavamu evare ma-burëro huotorovoromo ae aho'obëhe uëvadeje: Ja rahuaro nasi niõgoho rëhane hõjo. 31 Rëhane hõjamu hegorovo hesi ijorajoho jaburo uavareje: Ja'o iae gavanuëjo ae aho'obëhëro ja tatijiomavo'ego. Ëhi jië'oho ja rabëni uõvuanuëjo: Ja rahuaro na rëhevane hõjo. 32 Ëhi uëvamu Iesuro arua anumiae uherihadeje ga'i di ahuro o di magonahohuro hu rëhë'e jiego. 33 Uherihoromo gëvamu rue

magonahohuro iae mae garomo uvadeje: Huro na ajemade hō uvoromo juhuonivoromo butubumoromo rōhu ma-birivoromo rueromo Iesuare hōru bēhire ague aho hiromomo diehi ē'ade jōho sama'e huruoho majahi barējadeje. ³⁴ Majahi barējamu Iesuro uavadeje: Abojējo. Jero na mae uehorovevamu ēhuro ja marējavē'e hōjo. Vaevē'e va'onējo. Jasi guomo guomoho barējavē'e jiaje ijōnō mae jionējo.

³⁵ Iesuro ēhi uavamu gavē'i ae gōero gōero Jairus-are osare jioromo rueromo Jairus uavareje: Jasi abojoho mami'e guomē'e hōjo. Ēhu'oho rabēni ja tisaho u'uoho bojamijanuējo. ³⁶ U'uoho bojamijanuējamu hegorovo Iesuro he bogo hejanovē'e Jairus uavadeje: Nadi juhuonivo'i God mae uehorovonējo. ³⁷ Ēhi uanugoromo Peter James o James-are ōe John ēho jaburo hu'o va'ojōro uē'i a ioro'ioroho nijio'iraejēvadeje. ³⁸ Nijio'iraejēvonugoromo jaburo va'oromo Jairus-are osare rovareje. Rueromo Iesuro gavadeje ae aho'obēhe gagovorovē'ero garahōrō'e baeromo ma-darugo'o nierusuburu'e bamoruomamu. ³⁹ Ēhi'amu gagorovo osare va'oromo uēvadeje: Jemē rabēni garahōrō'e baeromo nierusuburu'e bamaruējo. Ēmagonaho harihoho bogo guomo'i manjavajējo. ⁴⁰ Manjavajējamu hegorovo rueho jaburo Iesu sivoromo ijo'ijahareje. Ijo'ijahamu gagorovo Iesuro ē aribōvioho aho'obēhe amonō rarovō'ōjēvonugoromo magonaho harihu hesi vēmu vavu'ohu'o hu'o rovare ae niō'i gemu jabu'o ēhi sōjēgoromo magonaho harihehu raromaje osare va'adeje. ⁴¹ Osare va'oromo magonaho hesi ōvore ma'enoromo hesi jōero uavadeje: Tarita kumajo. Ējōho huotovē'ohoho ēho uaromo ē'adeje: Bēsu naro ja uavajējo: Ri'ōjējo. ⁴² Ri'ōjējamu hejē'i rue magonahohuro maburēro ri'ōromomo nami juvadeje hesi vadunoho aho'obēhe 12 jiē'ero. Juvamu gavē'i ae aho'obēhe hu garomo tiōjēvadeje. ⁴³ Tiōjēvamu gagorovo Iesuro ma-darugo'o uēvadeje: Naehu vaejode muoho nadi aho huruohorējo. Ēhi uēnugoromo uēvadeje: Magonahoho ie bojamego ijajo.

6

Iesuare amo rajehu Iesu bijōnimoruomade jōhoje.

¹ Ēhi'onugoromo Iesuro va'adeje. Va'oromo hesi amēro rue'i hesi ijorajoho jaburo hu'o gemu mae rovareje. ² Rueruomoromo Jew rajo jabesi nuho majaho rovamu Iesuro God rajahjarue osare va'oromo God-are jō bēhoho rōjēhijadeje. Rōjēhijamu ae aho'obēhe heromo tiōjareje. Tiōromo uvoruomadeje: Ēiahuro jōho dinō'e hejē'ero jōvajējo. Hu diehi'oromo ēhi jiē'e simano maho baejade hōjo. Darugo'e mu masijoho diehi'oromo vaejaje hōjo. ³ Hu sarerivajējo. Ma-ijo muemu vaejaje ae hōjo. Hu Mary-are harihe hōjo. Hu James-are Joses-are Judas-are Simon-are ōe hōjo. Hesi ma'ino ōmo'ōmoho aviae nō'o gemu mae raromarue hōjo. Ēhi uvoruomoromo nue huodivareje. ⁴ Nue huodivamu gēgorovo Iesuro uēvadeje: Jō God-aro baeromo majēhijarue aribōvioho dinō'e dinō'e va'ē'iroho aēro no mae uehorovavuarue hōjo. A'i nosi sa'a rajoho aganoho osae gemuere raromaruoho jemēremu bogo ēhioho uehorovavuarue hōjo. ⁵ Ēhi uēromo hu darugo'e mu vae'irōhoho bogo eni jiadeje. Huro guomo guomo'e ae ma-gemu gemu jabesi sinore hesi ōvoho bamēhoromo sinoho avohēvamu

marëjêvadeje. Ëhemu ë'adeje. ⁶ Rôhu hesi amo rajehu hu bogo ma uehorovarohuni êhuni tiôjadeje.

Iesuare ijoraje 12 jabuhu va'oromo mu vaerôhego Iesuhu rêmô'ôjade jôhoje.

Ëhi'onugoromo va'adeje. Va'oromo amore jôho røjêhibe juvadeje. ⁷ Røjêhibe juvoromo hesi ijoraje 12-ho uêvadeje: Ruehëromorovamu uêvadeje: Naro jemë rêmô'ô'ië'ajêjo jemëro nasi jôho ae majêhibe jijihô'irarijêgo. Jemë ae niô'i niô'i ame gôro gôro va'orêjo. Jemêhu mu vae'irarijohuni nasi darugoho bojëmijajêjo êhuro jemëro Satan-are a sisë gö gö a dëre jio'amë'ohero rarovô'ô'irarijêgo. ⁸ Rôhu va'ië'iroho ma-guduodemu ujuohorêjo. Ioho esôho ijo bajoho bövioho bise'ohero bogavêjo. ⁹ O hôru guduoho io'amoromo niôge ma-gemu gemu io'amo'i nadi niô'i niô'ioho io'amorêjo. ¹⁰ Ëhi uênugoromo uêvadeje: Amo göre göre va'oromo aehu di osare raromôjoro uêvamu va'o raromë'ohero êhuremu raromonövorêjo ijonö ë amore jioromo va'ië'e jêvaje. ¹¹ O di amore ariböviehu jemesi ôrire nu huodëgoromo jô bogo ejêhë'ohero amoho nugo va'irôgoro jabesi sa'a hesi tohotohe jemesi hôru hitahire jiajoho sa'aro riremomo va'ego ë amo rajohuro garomo uvo'irarêjo: No sisë ë'ê'e javuajêjo.

¹² Ëhi majêhijamu hegorovo ijorajo ômo'ômohuro va'oromo jôe majêhibe jijihoromo uênövarêje: Uehoro sisêho vuonugo'i uehoro mae baerêjo. ¹³ Ëhi jië'e jôho majêhibe Satan-are aribövi sisë aho'obêhe jabesi dëre jêvajahoro rarovô'ôbe ose guomo guomo'e a jabesi sinore otehoromo sinoho avohêvobe êhi jië'e mu masijoho vaebe jijihareje.

John bapataeto vaejaje a guomade jôhoje.

¹⁴ Ëhi jië'e mu masijoho vaebe jijihamu sa'a a bôröme Herod-ro ë jôho hejadeje rabëni Iesuhu ë'aje jôho ae aho'obêhe dinö'e dinö'e vaerovë'ëro jië'ëro. A ioro'iorohuro uvoruomadeje: Êaho John bapataeto vaenövade ahuro guomoromo ri'ôjê'e hôjo. Êhu'ëro darugo bôröme baeromo mu masijoho vaejaje hôjo. ¹⁵ A ioro'iorohuro uvoruomadeje: Iesu hu mami'e hijade ae Elijah-ro rovë'ëro ë'ajêjo. A ioro'iorohuro uvoruomadeje: Jô God-aro baeromo majêhinövare aribövi ioro'ioro jiarêhi hu êhi jië'e aëro jië'ëro ë'ajêjo.

¹⁶ Ae göëro göëro Iesuare jôho gö gö atavamu hegoro Herod-ro ae uêvadeje: Êaho hu John hôjo. Urimo naro hesi sônöho tariojahode hôjo rôhu nu guomoromo ri'ôjê'ëro hijajêjo. ¹⁷⁻¹⁸ Rôhu ë jô hesi bêhoho urimë'i Herod-ro hesi ôe Philip-are vabore hesi ihoho Herodias gohoniahijadeje. Gohoniahijamu John-ro ri'ôromomo ua'i hijadeje: Jasi vuojiri baejanoho êho bogo maehu hôjo. Ëhi ua'i hijamu Herod-ro ë magonaho hesi jöëni ae uêvamu John guduamoromo tövoromo savoji gagore ba'amareje. ¹⁹ Ëhi'amu ë magonahohuro John nue huodivoromo ano'i nimadeje. Ëhi nimoromo rôhu Herod-ro magonahoho ahamu ano'ië'adoho vuonugadeje. ²⁰ Herod-hu magonaho ahade hesi bêhoho huro uvadeje: John hu a ma-mabêhe hô uvoromo êhuni John juhuonamiromo avoho mueberomomo magonahoho ahadeje. Magonahoho ahoromo va'oromo henövadeje John-ro God-are jôe majahi'ego. Jôe majahi'ego Herod-ro nurunurumo'ego hesi jôho he'i nimonövadeje.

21 Ëhi'oromo John anojöeni magonahoho ahobe ruejuvo Herod rahade majaho rovamu evare magonahehu vae'i nimade majaho rovadeje. Ëhesi bēhoho Herod-ro sōrōe baeromo hu ajamiromo ē sa'a muebejarue aribōvioho muorovo mu muebejarue aribōvioho a masijo ioro'iore Galilee sa'are raromaruoho ē a masijoho uēvadeje: Ruehego na sōrōe bojēmi'irōjo. Bojēmi'irōjamu rueruomadeje. 22 Rueruomamu ē magonaho hesi abojohuro rueromo javavadeje. Javavamu gagorovo Herod'o hesi ōrire rueruomade aribōviohu'o ē magonahoho garomo vuēvorovoruumadeje. Vuēvorovoromo Herod-ro magonahoho uavadeje: Ja rabe rabe nimē'oho uvego bojami'irōjo. 23 Naehu muebejaje ōri ari'o nimē'oho iae ēhu'o ririre tarioromo vituho bojami'ejōjo. God-ro ge'ego na mae uavajējo. 24 Ëhi uavamu ē magonahohuro va'oromo vēmoho uavadeje: Na rabe bae'ejōjo. Rabe bae'ejōjamu rue vēmohuro uavadeje: Uanējo bapataeto vaejaje ae John-are sōnōho tarioromo simanoho baro bojēmējo. 25 Ëhi uavamu hejē'i rue abojohuro ma-burēro vuonorō'ō rueromo a bōrōmoho uavadeje: Na negajoho avevejō'e ae uēvego bapataeto vaejaje ae John-are sōnōho tarioromo simanoho hevō dōre bamoromo baro bojemarējo. 26 Ëhi uavamu hegorovo rue a bōrōmohuro huē vavaene bōrōme baejadeje. Iae hu huē vavaene baejadeje rōhu urimo darugo'e jōho ē aribōvi jabesi nuniro ē magonahoho mae uavē'ēro ēhu'ēro huotorovoromo nijio'iraerōhoho hu bijōnimadeje. 27 Bijōnimamu evare ae gemu ma-burēro nugō'ōromo uavadeje: Va'oromo John-are sōnōho tarioromo simanoho baruenējo. Baruenējamu savoji gagore va'oromo sōnōho tarioromo simanoho 28 hevōre bamonugoromo barueromo abojoho bojamideje. Bojamamu huro bava'o vēmoho bojamideje. 29 Ëhi'amu John-are ijore ijore jijiharue aribōviohuro ē jōho heromo rueromo sinoho bava'oromo munē gagore bamareje.

Iesuho ae aho'obēhe 5,000 da'uojuhade jōhoje.

30 Iesuare apostle ōmo'ōmohuro mu masije vaebe jijihē'ēro vuonorō'ō rueromo Iesu uavareje: No muoho ēhi ēhi vaeromo jōho ēhi ēhi majēhiromo rovare hōjo. Ëhi jiē'e jōho jabumēro Iesu majahi barējareje. 31 Majēhi barējamu gagorovo ruohuro gavade ae aho'obēhe rovē'i va'ēti rovē'i va'ē'ēro hu'o hesi aribōviohu'o i ue'aho'irōhe o bōvi bise'o vae'irōhe majaho bogojamu gagorovo uēvadeje: Ruehego no a rumo'e sa'are nosi sivue va'o raromoromo jemēro ēhuro ma-bisemu nuhorējo. 32 Ëhi uēnugoromo jaburo boat-re ajio raromoromo a rumo'e sa'are jabesi sivue va'i va'areje.

33 Va'i va'amu ae aho'obēhe gavare jabumē va'amu iae mae gēromo uvoruomadeje: Ëaribōvioho Iesumēro boat-re va'aruē uvoromo amo gōre gōre jioromode sa'a hōrēro ma-burēro va'oromo Iesu'o hesi aribōviohu'o boat-re va'aruoho iosirēmiromo jaburo jovo ioni gōnō urimo rueruomadeje. 34 Urimo rovamu Iesuro ijōnō ro hōrōromo ravo'amoromo gavade ae aho'obēhe tagavē'e jiamu gēgorovo uehorovoromo uvadeje: Vaevē'ējo. Ëaribōvioho vēmu vavu'o rumo'e ō mahu'ēro raromanovaruē uvoromo jabesi jōēni vavaenimadeje. Jabesi jōēni vavaenimamu evare jōe aho'obēhe rōjēhijadeje. 35 Jōe aho'obēhe rōjēhijuvo majae beva'ia'amu gagorovo hesi ijorajo ōmo'ōmohuro rueromo uavareje: Aveho a rumo'e sa'ae hōjo. O majae mami'e barējē'e hōjo. 36 Ëhuni ave aribōvioho rēmō'ōjego ave bēhire amo masijore ininore va'oromo ie imo'amo'irarējo ue'ahorōhe. 37 Ue'ahorōhe hōjamu uēvadeje: Bogajo. Jemēro iruno'oho da'uojihirējo.

Da'uojehirëjåmu uavareje: Asë'ëjo. Dinö'e ioho baeromo da'uojehijöro uvanuëjo. Na ja uvoromo ë'anuëjo: No 200 kina javuë'ëro noro ëho bava'oromo bu'ö barëromo ioho imo'amoromo ujuoho rueromo ëhuro da'uojehi'ëjarë uvoromo o diehi uvoromo jövanuëjo. ³⁸ Jövanuëjåmu uëvadeje: Ioho dimino'e jëvåjëjo. Va'oromo gahëjo. Va'oromo gahëjåmu va'oromo adaho garomo vuonorö'ö rueromo uavareje: No ie aho'obëhe övo gö mine o visue niö'i ëhi javuajëjo.

³⁹ Ëhi uëvåmu hegorovo ruehuro ae aho'obëhe uëvadeje: Va'oromo hahagu hahagu gagovoromo ëhi garasiohuro raromobe va'ohëjo. ⁴⁰ Va'ohëjåmu rue ariböviohuro va'oromo ë 50 50 o 100 100 hahagu hahagu gagovoromo ëhi garasi röv'e'te mabëhire raromobe va'areje. ⁴¹ Raromobe va'åmu gagorovo ie övo gö mine visue niö'i ujuoho rovaroho ëho Iesuro ujuohoromo ö'idöho sioroho garomo God huë mae uavadeje. Huë mae uanugoromo ioho ato'atovoromo hesi ijorajo ömo'ömohe i'imëmijadeje ae aho'obëhe suvuorëmijöro. Ëhi'oromo visue niö'i taritarivoromo i'imëmijadeje jaburo ëhu'o suvuorëmijöro. ⁴² Ëhi'åmu ae aho'obëhe ë ioho visuoho ue'ahåmu da'uëgadeje. ⁴³ Da'uëgåmu gagorovo ijorajoho jaburo i vitu vituoho visu vitu vituoho aegåmu esöe aho'obëhe 12 irijiomomadeje. ⁴⁴ Ëhi'areje. Iesuro ie övo gö mine visue niö'i ujuohoromo suvuorëmijåmu ama'e aho'obëhe 5,000 ë ioho ue'ahoruomadeje.

Iesuhu e'u döre hörehu va'ade jöhoje.

⁴⁵ Ëhi'åmu gavë'i Iesuro ijorajo ömo'ömohe uëvadeje: Boat-oro ajio raromoromo e'u ioni gönö Bethsaida amoro urimo va'öhego na a ioro'ioroho rëmö'öjjo. ⁴⁶ Ëhi uëvåmu hegorovo hesi ijorajoho jaburo boat-re iojioromomo va'oruomåmu Iesuro parie vae'i dahorunö ajiomadeje. ⁴⁷ Ajioromomo parie vaejåmu vahiromadeje. Vahiromåmu nume ijorajoho jaburo öri ëgöböviro jovo döre va'oruomo'i Iesuro ruhe sa'are hesi sivue hijadeje. ⁴⁸ Hi'i gavadeje burëro jabesi nuninö rue'ego ijorajoho jaburo jovoho sisë'i sisë'i huo'öbe va'oruomåmu. Ëhi'ojuvo sisonuvo'ië'adeje. Sisonuvo'ia'åmu Iesuro abueromo jovo döre hörëro va'adeje. Va'oromo jabumë iosirëmi'ie'adeje. ⁴⁹⁻⁵⁰ Iosirëmi'ia'åmu ijorajoho jaburo gavareje hu jovo döre juvåmu gagorovo uvareje: Aru'ahëro juvåjëromo jiodudu'iraeromo jö'e dadovareje. Jö'e dadovåmu hejë'i uëvadeje: Nadi juhuonivo'i biririvohëjo. Na jëvåjëjo. ⁵¹ Na jëvåjë uënuqoromo boat gagore ajioromomo jabu'o gemu mae hijåmu buroho barëjadeje. Buroho barëjåmu ë aribövioho dadivëvadeje. ⁵² Ëhesi bëhoho Iesuhu mami'e i da'uojëhade hesi bëhoho bogo avoho bæjareje jabesi uehoroho bogo eni jïë'ëro.

Iesuhu Gennesaret sa'are hiromo guomo guomo aribövi ajëmade jöhoje.

⁵³ Ëhi'åmu e'u ioni gönö rueromo Gennesaret sa'are ravo'amoromo boat-oho ijo bunore be nugareje. ⁵⁴ Röhu ravo'amåmu gavë'i evare ae aho'obëhe Iesu garomo uvoruomadeje: Iae Iesu hö uvoromo ⁵⁵ ë sa'ae bërömohe ma-burëro jijihoromo aëvoromo guomo guomo'e aribövioho giojimo ujuoho rueromo henövare uvavo'ego: Iesu ë dirö'ore hijajë'ego ë va'onövareje. ⁵⁶ Iesuhu amo masijore ininore o dinö'e dinö'e rovë'iroho guomo guomo'e aribövioho giojimo ujuohoromo aehu gagovarue öri ari'ere ë ro bahinövareje. Bahinugoromo Iesu ëninamiromo uanövareje: Guomo guomo'e aribövioho uëvego ja niögu vituohuremu rëhego ëhuro

guomo guomoho barë'amajo. Ëhi ua'ego ae rahu niögu rëhë'o'ho ëhuro marë'amonövadeje.

7

Pharisee ariböviehu God-are jö bogo avoho uehorovo'ti jabesi a mami jö bõrõme hõ uehorovare jõhoje.

¹ Iae Pharisee ariböviohuro Jew rajo jögoru öri röjëhijarue ariböviohuro urimo Jerusalem jioromo rovë'ëro jië'ëro Iesu jiajire ro gagovoruumadeje.

² Gagovoromo gavareje Iesuarue ijorajo ömo'ömhuro Pharisee rajo jabesi jögoroho ahoromo jovoho övoho bogo otehodivorovoromo sisëho u'ovë'e ioho ma-ue'ahamu.

³ Ëhesi bëhoho Pharisee ariböviohu'o Jew rajo a ioro'iorohu'o ioho bogo ëma ue'aharueje. A'i urimo Jew rajo a mamiehu jö bojëmibe rovarëhi ëhi'oromo jovëro övoho otehodivorovoromo uvoruomajeje: Nosi sinore sisëho u'ovahuë'ëro God-are nunire mae javuajëromo evare ioho ue'aharueje. ⁴ O i imo'amarue öri ari'ere jioromo ujuoho rovë'iroho uvoruomajeje: Sisë hõromo jovëro otehodivoromo u'o'amoromo uvoruomajeje: Avevejõ'o'ho ë ioho iae mae u'ovë'e hõromo evare ue'aharueje. Ëhi'oromo a mami ariböviehu bojëmibe rovarë jögoroho aho'obëhe jabumëro ejëhoromo enatue ramae gö gö [i ijarue röhe] ëhi u'o'amoromo uvoruomajeje: Ëninõmo inõmo hesi sisëho u'o barë'ego God nimorohajëjo. Ëhi'arueje.

⁵ Ëhi'aruëro jië'ëro ë Pharisee ariböviohu'o Jew rajo jögoru öri röjëhijarue ariböviohu'o ri'öromo Iesu uavareje: Jasi ijorajo ömo'ömhõ a mamiehu bojëmibe rovarë jõho bogo eromo jovoho övoho bogo otehodivorovë'e ioho ma-ue'aharue hõjo. Rabëni ëhioho ë'arue hõjo. ⁶ Ëhi uavamu hegorovo Iesuro uëvadeje: Sareri sareri'e aribövie jëvavajëjo. Jö God-aro baeromo majëhijade ae Isaiah-ro jemëhu ë'irarije jõho jajivoromo ëhi uvë'e hõjo: Ave ariböviohuro ma-jõ'ëremu God na rajehi'i dë vövõbajo'o'ho bogo nasi gemuoroho jio'i ma-rori'o jioruomajëjo.

⁷ Jabumë a jabesi jögoroho ae röjëhiromo uëruomaje hõjo: Ëho God-are jöe jiaje ejahuorëjo.

Ma-a jabesi jögoroho ëhi röjëhiromo ëhuro ma-dõhemu God na rajehiruomaje hõjo.

Ëjemesi jö Isaiah-hu jajivadoho iae mae hõjo. ⁸ God-hu bojëmade jögoroho jemëro vuonugo'i aehu bojëmibe rovarë jögorohemu ma'ënaruje hõjo.

⁹ Ëhi uënugoromo uëvadeje: Sareri'e uehoroho baeromo ëhuro God-hu bojëmade jõho aharuje hõjo jemëhu a bojëmijaruje jögoroho ma'eno'irarijëro. ¹⁰ Ëhesi bëhoho Moses-ro uëvade hõjo: Jasi vëmu vavu'o'ho mae uehorovëvonëjo. O jöe gö'o uëvade hõjo: Ae rahu jö sisë jövoromo vëmu o vavu hesi iho ijumahë'o'ho anego guomo'irajo. ¹¹ Röhu jemëro ë jõho ahoromo ae röjëhiromo uëvaruje hõjo: Jaehu jasi vëmu vavu'o God-are nunire uëvë'o'ho: Nasi maho sisëho ujuohoromo ajëmi'ibejodoho röhu aveho na God-are ihoro bamë'te jëvavë uëvë'o'ho ¹² nadi röhu maho huotorovoromo jasi vëmu vavu'o'ho ajëminëjo. Ajëmijë'o'ho sisë hõjo. Ëhi uëvaruje hõjo. ¹³ Vëmu vavu'o ajëmijë'o'ho sisë hõ uëvarujohuro ëhuro vëmu vavu'o mae uehorovëvo'irarijego God-hu bojëmade jõho jemëro aharuje

höjo jemesi a mami jöho e'irovo. Ëhi jië'e mu sisëho aho'obëhe röjëhijaruje höjo.

Bogo i ijaruohuro a'i uehoro sisë baejaruohuro ëhuro God-are nunire sisërëjavuaje jöhoje.

¹⁴ Iesuro ëhi uënuogoromo ae aho'obëhe röhu maho uëvadeje: Ro gemuoro gagovohëromo ro gagovamu uëvadeje: Naehu ave uhu jö uë'ië'ajoho jemë ae aho'obëhe avoho heromo bëhoho baerëjo. ¹⁵ Rabe rori'o jiajehu jö'ore va'ë'oho bogo ëhuro aho sisërë'amo'i a'i rabe dë vövöbajo'ere jioromo suorovë'ohuro ëhuro aho sisërë'amaje höjo. ¹⁶ [Ae rahu ja God-are jö hejanue ae javë'oho bëhoho nahoromo birohönëjo.]

¹⁷ Ëhi majëhinuogoromo Iesuro ae aho'obëhe rëmo'is osare va'adeje. Osare va'amuhesi ijorajoho jaburo uavareje: Uhu jö majahuijane hesi bëhoho huruohego no hejarëjo. ¹⁸ Hejarëjamu Iesuro uëvadeje: Ëhi jië'oho na jemë'ö uehoroho bogojëväjëjo. Jemë rabëni bogo garomo uvarujëjo: Rabe rori'o jiajehu jö'ore va'ë'oho bogo ëhuro aho sisërë'amaje höjo. ¹⁹ Ëhesi bëhoho rabe jö'ore va'ë'oho vövöbajo'eroho bogo abue'i dëre abuejaje höjo. Dëre abueromo dëre jioromo suorovoromo bogo aho ijumëvë'e magua gagore va'aje höjo. Ëhu'ëro aho God-are nuniroho bogo sisërë'amaje höjo. Iesuhu ëhi jövadoho huro uöromo ë'adeje: Jaruvoho ie aho'o maue'ahë'oho God-ro uvaje höjo: Iae mae höjo. ²⁰ Röhu Iesuro hesi jö vituoho majëhiromu uëvadeje: I ue'ahë'ohuro bogo ëhuro aho sisërë'amo'i a'i dë vövöbajo'ere jioromo rojomoromo suorovë'ohuro ëhuro aho God-are nuniroho sisërë'amaje höjo. ²¹ Uehoro sisëhuro dë vövöbajo'ere jioromo rojomego ëhuro öëre jijihanovuomaje höjo. Vajiohëro ujuohoruomaje höjo. Ae muo'amoruomaje höjo. ²² Goho'amoruomaje höjo. A jabesiroho ujuohoniëhi'i ganiganimoruomaje höjo. Mu sisë rabe rabe vaeruomaje höjo. Ae gö sarerëmiruomaje höjo. A nunire javoji'e muoho vaeruomaje höjo. A jabesi mu mahuni dë vörönëgaje höjo. A jabesi ihoho ijumoruomaje höjo. Sivue uehorovoromo jabesi ihoho döro bamoruomaje höjo. Simane sisë'i uehorovuomaje höjo. ²³ Ëhi jië'e uehoro sisë aho'obëhe dë vövöbajo'ere jioromo rojomoromo suorovajohuro ëhuro aho God-are nunire sisërë'amaje höjo.

Israel rajo bogo a'i sa'a gö rajo magonahehu Iesu mae uehorovade jöhoje.

²⁴ Ëhi'onuogoromo Iesuro ri'öromo ë Jew rajo jabesi sa'aho vuonugoi va'adoho va'o sa'a göre Tyre amo Sidon amo jiajinö sa'are ë rovadeje. Ruenugoromo osare va'oromo uëvadeje: Naehu ave rovodoho nadi hu ruohorëjo. Ëhi uëvadeje röhu hesi ihoho ë sa'aroho böromëro jië'ëro hu rovadoho bogo a subivëho varijënoho jiadeje. ²⁵ Ëhu'ëro jië'ëro magonahe gemuëro ma-burëro hejadeje uvavamu: Iesu rovë'e höjo. Ëmagonahoho aboje gemu bise'e jiadeje. Satan-are a sisëro ë aboji hesi dëre abueromo simanoho huotovahë'e jiadeje. Hesi abojoho ëhi jië'ëro ë magonahohuro hejade uvavamu: Iesu rovë'e hö uvavamu hegoroovo rueromo Iesuare höru bëhire ague aho hijadeje. ²⁶ Röhu ë magonahoho hu bogo Jew rajo magonahehu jioromo bogo Jew rajo jöehu jövaje magonahehu jio'i a'i hesi sa'a böromoho Syria jio'i hesi sa'a bise'oho Phoenicia jiadeje. Hu bogo Jew rajoho jië'e Iesu ëninamiromu uavadeje: Ajemiromu a sisë nasi aboji hesirire jiajoho rarovö'öjego va'irajo. ²⁷ Rarovö'öjego va'irajamu Iesuro uehorovoromo uvadeje: Vëmu vavu'ehu jabesi aboji harihu'o urimo

ajēmijaruēhi naro nasi sa'a rajohemu ēhi urimo ajēmi'i rovode hōjo. Ēhi uvoromo ē sa'a gō rajo magonahoho uhu'e uavadeje: O-ajo. Nadi'ego urimo aboji harihu'o ho ie da'uojēhi'irōjo. Ēhesi bēhoho noehu aboji harihu'o jabesi i ujuohoromo ō harihu mio'amē'o ho ēho bogo maehu hōjo. ²⁸ Bogo maehu hōjamu hegorofo rue magonahohuro uehorovoromo uvadeje: Iae na bisemu ioniro sa'a gō raje jevo'ego ēhuni bogo ajemi'i jōho jōvājējo. Rōhu noehu bogo rarovego ōehu i ugobajo'o ue'aharuēhi nani Iesuro na'o ēhi ejehoromo nasi abojoho ajami'ajējo. Ēhi uvoromo mana uhu'e uavadeje: Bada iae mae-ējo rōhu i maratu aharire raromarue ōho jabumēro aboji harihu'o jabesi i ugobajo'o ho iae ue'aharue hōjo. ²⁹ Ue'aharue hōjamu Iesuro uavadeje: Iae mae uevanuējo. Ēhuni va'onējo. A sisēho jasi aboji hesi dēre jioromo iae mami'e hōrōromo va'ē'te hōjo. ³⁰ Ēhi uēvamu hegorofo rue magonahohuro vuonorō'ōromo hesi osare va'oromo gavadeje a sisēho mami'e hōrō va'i abojoho rōhore raromamu.

Ae gemu hesi hia'e tugohoromo bitare töv'e jiamu Iesuhu ajamade jōhoje.

³¹ Ēhi'amu Iesuro Tyre amonō jioromo va'oromo Sidon amonō rova'adoho va'o sa'a ihe Ame 10 Jio'amaje Sa'are ē va'oromo nume Galilee e'ure ruvebijadeje. ³² Ruvebijamu gagorovo aēro ae gemu hu'irae baeromo rovereje. Ēa hesi hia'o ho tugohē'e o jōho a'o'a'ohē'e jōvē'e ae jiadeje. Ēaho hu'irae baeromo rueromo Iesu ēninamiromo uavareje: Jasi ōvoho hesi sinoro bamego hu mae jiajo. ³³ Ēhi uavamu Iesuro hu'irae baeromo ae aho'obēhe riravaruire jioromo va'oromo jabesi sivue rirarovoromo hesi ōvo namoho niō'i ē a hesi hia'i gagore rēmō'ōjadeje. Rēmō'ōromo jijōnugoromo sabēro ōromo ē a hesi bitaroho rēhahadeje. ³⁴ Bitaroho rēhahonugoromo ō'idōho sioroho garomo ē ahuni hara'uoromo hesi jōēro uavadeje: Epatajo. Ēhesi bēhoho huotovē'o ho: Hia'e dadovo'amējo. ³⁵ Ēhi uavamu gavē'i ē a hesi hia'o ho dadovaho'i bitaroho marēromo jōho avoho jōvadeje. ³⁶ Jōho avoho jōvamu Iesuro ae aho'obēhe uēvadeje: Naehu mu vaejodoho nadi aho majēhirējo. Iesuhu nijio'iraejēvo'i hijadoho bogo ejahoruomo'i ae ēma majēhibe va'areje. ³⁷ Rōhu ae aho'obēhe Iesuarue muoho garomo tiōruomadeje. Tiōromo uvoruomadeje: Mue bōvie bise'e ma-mabēhe vaejē'e hōjo. Mu masije gō gō vaeromo rōhu hia'i tugohē'e bitaro töv'e aribōvioho jabu'o avohēvego marē'amoromo jōe heromo jōe atarue hōjo.

8

Iesuhu ae aho'obēhe 4,000 i da'uojēhade jōhoje.

¹ Ēhi'amu ae aho'obēhe rōhu maho gagovē'ēro ie bogojēvadeje. Ie bogojēvamu gagorovo Iesuro hesi ijorajo ōmo'ōmoho uēvadeje: Ruehē uēromo rovamu uēvadeje: ² Ave aribōviohuni vavaenegajējo. Jabumē na'o raromobe rovaroho majae niō'i gemu barējē'ēro ēhu'ēro i ue'aho'irōhoho bogohōjo. ³ Naehu ma-dē gagēremu rēmō'ōjamu jabesirēro va'ē'o ho nune ōri'amobe va'oruomo'ajējo jabumē ae gō gō ōre ēgoro rueruomē'ēro jīē'ēro. ⁴ Ēhi uēvamu rue ijorajoho jaburo uavareje: Rōhu diehi'oromo ē aribōvioho ioho da'uojēhi'ejarējo. Aveho a rumo'e sa'ae hōjo. ⁵ A rumo'e sa'ae hōjamu uēvadeje: Ioho dimino'e jēvājējo. Dimino'e jēvājējamu uavareje: Ie ōvo gō mine ōvo gōre niō'i javuajējo.

⁶ Ĕhi uavamu hegorovo Iesuro ae aho'obēhe uēvadeje: Sa'aro raro-mohējo. Raromohēromo ie ōvo gō mine ōvo gōre niō'i ujuoho rovaroho ēho Iesuro ujuohoromo God huē mae uaromo ato'atovoromo hesi ijarahō ōmo'ōmoho i'imēmijadeje jaburo suvuorēmijōro. I'imēmamu ujuohoromo ae aho'obēhe suvuorēmijareje. ⁷ Ĕhi'o'i visu inine ma-gemu gemu Iesuare ijarahō jabsirire jiadeje. Jēvamu Iesuro ujuohoromo God huē mae uanugoromo hesi aribōvioho uēvadeje: Ave visuohu'o suvuorēmibe va'ohējo. ⁸ Ĕhi ē'ē'ēro ae aho'obēhe ē ioho ue'ahamu da'uēgadeje. Da'uēgamu gagorovo ijarahō jaburo i vitu vituoho gagovoromo esōe ōvo gō mine ōvo gōre niō'i aegamu irijiomō'amadeje. Ĕhi'areje. ⁹ Rōhu ē i visu ue'ahare aribōvioho aho'obēhe 4,000 rabu'e jiadeje. Ue'ahoromo Iesuro rēmō'ōjamu va'oruomadeje. ¹⁰ Va'amū gavē'i Iesuro hesi ijarahō ōmo'ōmohu'o gemu mae boat-re ajiomoromo Dalmanutha sa'are va'adeje.

Pharisee aribōviehu Iesu bogo ma uehorovoromo huhu darugo'e mu vaejōro dinamare jōhoje.

¹¹ Ĕhi'amū iae Pharisee aribōviohuro rueromo Iesu jō aho'ahamijareje. Jō aho'ahamiroomu Iesu bijioho ga'i nimareje ga'i hu guaro beva'ego. Ĕhi nimoromo Iesu uavareje: God-are darugoho baeromo bogo gavarue muoho rōjahuijogo o gavarējo huro ja ajamego muoho vaejanue javego o bogo. ¹² Ĕhi uēvamu hegorovo dē vōvōbajo'o uhure sisē maro vavaenimoromo hara'uoromo uēvadeje: Ave jaruvore raromaruje aribōvioho jemē rabēni bogo gavarue muoho ga'i nimarujējo. Na God-are ae jevego ga'i nadi ēhioho uehējo. Ave jōho na jō mae majēhi'iē'ajējo. Ave jaruvore raromaruje aribōvioho ēhi jiē'e darugo'e muoho bogo mae bogo ga'a'arujējo. ¹³ Ĕhi uēnugoromo rēmō'ō'i Iesumēro va'oromo boat-re iojiomoromo jovo e'u ioni gōnō va'i va'areje.

Pharisee aribōvi o Herod-are aribōvi jabesi i dē huaje oso hesi uhu jōhoje.

¹⁴ Va'oromo hesi ijarahō jaburo rumonēgamu iruno'oho bogo gō'oho ujuohē'e jiareje. Ioho ma-bisemu urimo jiadohemu ēhuremu boat-re jēvadeje. ¹⁵ Ie ma-bisemu jēvamu Iesuro uhu'e uēvadeje: Jemēro gavē'iajo. Pharisee aribōvi jabesi o Herod-are i dē huo'amaje osohuro jemesirire rumorovo'ajējo. ¹⁶ Rumorovo'ajējamu rueho jaburo ē jōho mevoromo uarovareje: No ie bogojavuo'ego ēhuni jōvājējo. ¹⁷ Ĕhi uarovamu Iesuro gēromo uvadeje: Jabumē ē jōho ataruēromo uēvadeje: Jemē rabēni i bogojavujaje jōho atarujējo. Jemē rabēni avevejō'ohu'o bogo gavarujējo. O rabēni bogo uehorovarujējo. Na mu ma hesi uehoroho bogojēv'ēro ēhu'ēro bogo gavarujējo. ¹⁸ Jemē nuni'e hia'i'e jēvājējo. Rōhu rabēni bogo garomo bogo hejarujējo. Jemē rabēni ave jō hesi bēhoho bogo uehorovarujējo. ¹⁹ Naehu ie ōvo gō mine ujuohoromo ato'atovoromo ae aho'obēhe 5,000 i'imēmodoho jemē ē i vitu vituoho aegamu esōe dimino'e irijiomō'amade hōjo. Uēvareje: Esōe aho'obēhe 12 irijiomō'amade hōjo. ²⁰ Ĕhi uavamu uēvadeje: O naehu ie ōvo gō mine ōvo gōre niō'i ato'atovoromo ae aho'obēhe 4,000 i'imēmodoho jemē ē i vitu vituoho aegamu esōe dimino'e irijiomō'amade hōjo. Uavareje: Esōe aho'obēhe ōvo gō mine ōvo gōre niō'i ēhi irijiomō'amade hōjo. ²¹ Irijiomō'amade hōjamu uēvadeje: Urimo nasi mu bēhi bogo gavarijohō jaruvohu'o jemē rabēni bogo avoho gevaruje hōjo na diehi jiē'e ae jevajohō.

Iesuhu nuni sisë'e a ajamamu öri ari'o ma-bisemu ma'e ma'e garomo röhu maho ajamamu avoho ga barëjade jöhoje.

²² Ëhi'onugoromo Iesu'o hesi ijarahajo ömo'ömoihu'o ëho jaburo Bethsaida amore rovareje. Rovamu aëro nuni sisë'e ae gemu hu'irae baeromo rovareje. Barueromo Iesu ëninamiromo uavareje: Ave iaho rëhego nunoho marëjajo. ²³ Marëjajamu Iesuro nuni sisë'e a hesi övore ma'enoromo amore jioromo hu'irae baeromo va'adeje. Hu'irae baeromo va'oromo ë a hesi nunoho sabëro ödivoromo övoho nunire bamëvoromo uavadeje: Na ja uherihoromo bövioho bise'oho gavanuëjo. ²⁴ Gavanuëjamu ruehuro nigerohoromo garomo uavadeje: Na sisë'i gavajëjo ae jijiho'i röhu jabesi nu ano'oho ijo va'ëne jio'amo'ego. ²⁵ Ëhi uëvamu ruehuro övoho nunire röhu maho bamëvadeje. Bamëvamu röhu maho uherihoromo avoho garomo bövie bise'e aho'o ma-mae ga'amadeje. ²⁶ Ma-mae ga'amamu uavadeje: Nadi arue amoho vuonorö'ö va'i o öre gö öre göho va'i ma-ahorirëro jasi osaëro va'ëjo.

Iesu hu ëhi jië'e ae jiaje jö Peter-hu jövade jöhoje.

²⁷ Ëhi ët'ë'ero Iesu'o hesi ijarahajo ömo'ömoihu'o va'areje. Va'oromo Caesarea Philippi amo böromö jiajinö amore amore suorovo'i iojio mareje. Örire iojio më'i Iesuro uëvadeje: Na rahuo jevaje jöho ae aho'obëhe diehi atoruomaje höjo. ²⁸ Diehi atoruomaje höjamu uavareje: A ioro'iorohuro uvoruomaje höjo: Ja John bapataeto vaejavuonövane ahuro rovë'e javajëjo. A ioro'iorohuro uvoruomaje höjo: Ja Elijah-ro rovë'e javajëjo. A ioro'iorohuro uvoruomaje höjo: Mami gö'e jö God-aro baeromo majëhinövarijohuro röhu jero gemuëro rovë'e javajëjo. ²⁹ Ëhi uavamu hegorovo Iesuro uëvadeje: Röhu jemë nasi jöho diehi ataruje höjo. Diehi ataruje höjamu Peter-ro ri'öromo uavadeje: Ja böromë namiromo ajamuijanue aho javajëjo. ³⁰ Javajëjamu uëvadeje: Ejöho nadi aho huruoho majëhirëjo.

Iesuhu huë vavaeni baeromo guomoröhe jö jövadöhoje.

³¹ Ëhi'onugoromo Iesuro aevoromo hesi ijarahajo ömo'ömoihu'o röjëhiromo uëvadeje: God-ro ëhi bamë'ëro ëhu'ëro hesi A Maho naro vi'ehe huë vavaene bövie bise'e bae'ëjjo. Jew rajo a duvaho ömo'ömoihu'o priest masijoho jögoru öri röjëhijarue aribövioho ëho jaburo na bijönegoruomo'ajëjo. Bijönegoruomo'iramu aëro anego'iramu guomevo'ajëjo. Guomoromo majae niö'i gemu hesi uhure i'ovoromo ri'ö'ëjjo. ³² Ejöho Iesuro bogo subivëho'i ma-sama'e röjëhijadeje. Röjëhijamu Peter-ro Iesu rori'o hu'irae bava'oromo uavadeje: Ëhi jië'e jöho nadi jövëjo. ³³ Nadi jövëjamu Iesuro huotorovoromo hesi ijarahajo ömo'ömoihu'o gëromo Peter uavadeje: Satan rori'o va'ëjo. God-hu uehorovajëhioho ja bogo ëhioho uehorovo'i ma-aehu uehorovuëhi jero ëhi uehorovoromo ëhuni ë jöho jövanuëjo.

³⁴ Ëhi uëngoromo Iesuro hesi ijarahajo ömo'ömoihu'o a ioro'ioroho aho'obëhe ëhu'o uëvadeje: Ruehë uëromo rovamu uëvadeje: Ae rahuaro nasi ijore ijore jijiho'i nimë'oho jasi sinehu nimajoho nadi uehorovo'i uvonëjo: Iesure jöëni vi'ehe huë vavaene javoje rabe baeromo guomevë'oho iae hesi hö uvoromo kovasi hesi i'uoho banigojiomanovoromo nasi ijoro ijoro juvonövonëjo. ³⁵ Ja jasi sinohuni uehorovoromo biririvoromo ave sa'are hi'i ëhemu uehorovë'oho ijönöho guomo öriro va'a'anuëjo. O ja nasi jöëni o nasi jö ma hesi jöëni guomë'oho

ijonöho maro hi'a'anuejo. ³⁶ Jaehu are jove sa'ae mae sisë aho'obëhe bae barë'i röhu jasi arijo'arije ijumorovë'oho na ja ehuro mae javo'ajëjo. Bogajo. ³⁷ Arijo'arije ijumorovë'oho diehi röhu maho avohorovo'iramu mae javo'ajëjo. Öre bogohöjo. ³⁸ Èhesi bëhoho ave jaruvore raromarué aribövioho sisë ariböviëro jioruomë'ëro bogo God gemu uehorovo'i mae gö gö uehorovoruomaje höjo. Jabumë ae rahu nasi jöeni o naehu majëhijaje jö hesi jöhuni javojëgë'oho u'emu God-are A Maho naro maemu jjië'e anera ömo'ömoheu'oni nasi Vavu hesi ajohu'oni rue'iramu evare nani javojimoruomade ariböviohuni javojego'ajëjo.

9

¹ Èhi uënuroromo uëvadeje: Ave jöho na jö mae uë'ië'ajëjo. Jemë a ioro'iore ave riravarujoho bogo vuovë'e raromoromo ga'a'arujëjo God-hu böröme namiromoni hesi darugehu muebejaje ajoho rue'iramu.

Iesuare nu ano'ehu ajivoromo gorosovade jöhoje.

² Èhi'oromo majae aho'obëhe övo gö mine övo göre gemu barëjamu Iesuro Peter James John èhi söromoni dahoru ëgobövire ajiomoromoni jabesi sivue hahagu raromareje. Raromoromoni ë ijorajoho jaburo gavareje Iesuare sino haho'e gorosovoromoni ³ niögöho ajivo avohamu. Sa'are raromarué aribövioho noro niöge u'ö'ibejo bogo ëhiöho ajivo'ibejo. Iesuare niögöhuro èhi ajivamu gavareje. ⁴ Èhi ga'i gavareje a mami ae niö'i Elijah'oni Moses'oni ëma jëvoromoni jahu'oni Iesu'oni jöe atoruomamu. ⁵ Jöe atamu gëgorovo Peter-roni Iesu uavadeje: Tisa no ave raromaruöho iae mae höjo. Uövuëgo no javu harihe niö'i gemu vae'amarëjo jani gemu Moses-ni gemu Elijah-ni gemu. ⁶ Peter-hu èhi uavade hesi bëhoho Peter James John èho jaburo sisë maro juhuonirovë'ëro jö ma diehi jövo'iröhohoni Peter dadivamu ehuni èhi jövadeje. ⁷ Èhi jövoromoni Iesuare ijorajoho jaburo gavare suehuro Iesumë aegëhamu gagorovo hejareje sue uhure uvavamoni: Ave aho nasi Harihu mabëhe höjo. Huhu jövaje jöho avoho herëjo. ⁸ Èhi uvamu hejë'i Iesuare ijorajoho jaburo ruaroho numiarohoni uheri'oni gavareje Moses'oni Elijah'oni bogojëvo'i Iesuro gemuëro ë jabesi bëhire namijamu.

⁹ Èhi'oromoni dahorure ruvebijë'i Iesuro uëvadeje: Jemëhu gavarijohoni nadi aho huruöho majëhirëjo. U'emu God-are A Maho naroni guomoromoni ri'öjègo evaro majëhirëjo. ¹⁰ Èhi uëvamoni rue ijorajoho jaburo iae ejahoromoni Iesu gorosovamu gavare jöho subivëhobe va'areje. Röhu jabesi sivue atoromoni uarovareje: Guomoromoni ri'ö'iröhëro uövuaje jö hesi bëhohoni rabe höjo.

John bapataeto vaejaje aehu rovadoho ëho Elijah-hu rovanovade jöhoje.

¹¹ Èhi uarovoromoni jabumëroni Iesu uavareje: Jew rajo nosi jögoru öri röjahuijarue ariböviohuro uövuarué höjo: God-are a börömo bogo ëma rue'i hu rue'ië'irohoni a mami ae Elijah God-arire va'adohuro vuonorö'ö rue'a'ajëjo. Rue'iramu God-are a börömo iore rue'a'ajëjo. Jögoru öri röjahuijarue aribövioho rabëni ë jöho majahuijarue höjo. ¹² Rabëni majahuijarue höjamu Iesuro uëvadeje: Io'ajo. Elijah-hu urimoni rueromoni bövi bise'oni avohoni amö'iröhe jöho iae mae ëjo. Röhu ave jöhu'oni God-are sürire jajivoromoni uvë'e höjo: Aëro God-are A Maho nöro nue huodivoromoni sisë vae'iramu vi'ehe huë vavaene bövie bise'e bae'a'ajëjo. Èhi jajivë'e höjo. Èjöho bogo ëma jajivo'i iae mae jajivare höjo. ¹³ Röhu naroni ave jöho jemë uhu'e uë'ië'ajëjo. Hehëjo. Elijah iae mami'e öre avohoni rovade höjo.

Rovamu jaburo diehi nimarēhi ēhi hesi ōrire sisē vaeruomade hōjo. Ēhi ē'irōhe jōhu'o God-are surire jajivē'e hōjo.

Iesuhu Satan-are a sisē aharihu hesi dēre jiamu rarovō'ōjade jōhoje.

¹⁴ Ēhi uēnugoromo Iesu Peter James John ēho jaburo dahorure ruvebijareje. Ruvebiromo Iesuare ijorajo ioro'ioro jabesirire rue'ī gavareje ae aho'obēhe jabesi bēhire gagovoromo riravo rova'o rojomol'i Jew rajo jōgoru ōri rōjēhijarue aribōviohuro Iesuare aribōvi jabesi jōho aho'ahēmijamu. ¹⁵ Ēhi jiē'ēro ae aho'obēhe gavare Iesu rovamu gagorovo tiōjēvadeje. Tiōjēvamu Iesu ma-burēro birohroromo jejamiruomadeje. ¹⁶ Jejamijamu Iesuro uēvadeje: Jemē rabu jōe nasi aribōviohu'o'oho atarujējo. ¹⁷ Atarujējamu ae gemuēro uavadeje: Tisa na nasi harihoho jasi ōrire barovode hōjo. Ēhesi bēhoho Satan-are ae gemuēro hesi dēre abo hiro mo hesi bitaroho tōvahē'e hōjo. Ēhi jiē'e aru'ahoho hesirire hōjo. ¹⁸ Hesirire jiē'ēro nasi harihu hesi simano huotovahē'iroho ijumahego jue'ī sa'are behumorovaje hōjo. Behumorovoromo jō'onō obohu tatogo'e rueromo ane vuogigimoromo biriri'ōvaje hōjo. Ēhi'ajego naro jasi ijorajo ōmo'ōmoho uēvode hōjo: Aru'aho sisēho rarovō'ōhego va'ajo. Ēhi uēvamu rarovō'ō'i ē'o gavaroho bogo eni jēvade hōjo. ¹⁹ Bogo eni jēvade hōjamu Iesuro uēvadeje: Asē'e ave jaruvore raromaruje aribōvioho jemē bogo ma uehorovaruje aribōvie jēvajējo. Na majae dimino'e jemē'oho hibe va'ejōjo. Majae dimino'e jemesi mu sisēho garomo ma-nunērō ga taemobe va'ejōjo. Jemesi uehoro sisēhuro na u'uēvajējo. Ēaharihoho barovego na gavōjo. ²⁰ Na gavōjamu rueho jaburo aharihoho hu'irae rovareje. Rovamu uhure a sisēhuro Iesu garomo ma-burēro dē vōvōbajo'oho ijumahamu simane sisērōromo bijōbijōvoromo ōvo'o hōru'o ajiomoromo sa'are behumorovoromo jō'onō obohu tatogo'e rueromo ubiri'ubirivadeje. ²¹ Ubiri'ubirivamu gagorovo Iesuro vavuoho uavadeje: Divare aevoromo simanoho sisērēbe rovade hōjo. Sisērēbe rovade hōjamu uavadeje: Asisō'o jiadevare evare aevoromo ēhi jiohe rovade hōjo. ²² Rōhu uhure a sisēhuro majae aho'obēhe ijumo avoho'ī nimego simane huotovahego vēnire jovore ēma ravorovaje hōjo. Rōhu ja eni javē'oho nosi jōēni vavaenimoromo ajamuijējo. O bogo eni javego ēhuro vuonugējo. Vuonugējamu Iesuro uavadeje: ²³ Ja rabēni uvanuējo: Nani nōrō bogo eni hōjo. Ae rahu God mae uehorovē'oho God-hu ēhi jiē'e aribōviohuni bōvi bise'io vae'irōhoho eni hōjo. ²⁴ Eni hōjamu rue vavuohuro ma-darugo'io uvadeje: Iae na ma-bisemu mae uehorovajējo. Ajemego na mae uehorovo avohōjo.

²⁵ Ēhi uavamu heromo Iesuro gavade rue aribōviohuro aho'obēhe tubijiohoromo ruē numē hu baba'amo'ī rueruomamu gēgorovo uhure a sisēho birevoromo uavadeje: Aru'aho sisē a jabesirire abueromo bitaro tōvēhoromo hia'ī tugohēhanuoho naro ja uavajējo: Hōrōromo va'ējo. Ijoho bogave gemu vuonorō'ō abue'iranējo. ²⁶ Ēhi uavamu hegorovo rue uhure a sisēhuro jō'e dadovoromo aharihu hesi simanoho huotovahamu bijōbijōvoromo sisē maro ōvo'o hōru'o ajiomadeje. Sisē maro ōvo'o hōru'o ajiomamu uhure a sisēhuro hōrōromo va'amū aharihoho guomo barējē'e sinoho va'ēne raromadeje. Ēhi raromamu ae aho'obēhe uvoruomadeje: Ēiaho mami'e guomē'e hōjo. ²⁷ Guomē'e hōjamu Iesuro aharihoho ōvore ma'enoromo nigemamu ri'ōjadeje.

28 Ĕhi'amu Iesuro va'lo osare hijamu hesi ijorajoho jaburemu hu'lo raromoromo uavareje: Diehi'oromo noehu aru'aho sisë rarovö'öjarohe bogo eni javuade höjo. 29 Bogo eni javuade höjamu Iesuro uëvadeje: Ĕhahrihu hesi dëre jiade Ĕhi jië'e a sisë ae gö hesi dëre jiajoho rarovö'ö'ië'iroho God-are örire Ĕninamijë'ohuro Ĕhuro rarovö'ö'amo'arujëjo. Öri göho bogo'e höjo.

Iesuhu guomoröhe jö röhu maho majëhijade jöhoje.

30 Ĕhi'onugoromo Iesu'lo hesi ariböviohu'lo ë sa'aho vuonugo'li va'areje. Va'oromo Galilee sa'are ma-saginiëri jijihoruomadeje aëro Iesu gajöeni. 31 Ĕhesi bëhoho huro hesi aribövioho röjëhibe juvoromo uënvadeje: God-ro Ĕhi bamë'ëro hesi A Maho na a jabesi övore va'oromo anego'iramu guomo'ejöjo. Guomoromo majae niö'li gemu hesi uhure ri'ö'ejöjo. 32 Jöho Ĕhi röjëhamu bëhoho bogo he'irögoro juhuoninëgamu bogo ua gavareje.

Di aehu a ioro'ioro iosirëmiromo böröme jiaje jöhoje.

33 Ĕhi'oromo Iesumëro Capernaum amore rovareje. Rueromo osare va'lo raromoromo Iesuro hesi aribövioho uëvadeje: Jemë rabu jöe öriroho atobe rovarije höjo. 34 Atobe rovarije höjamu jörumoraejareje ë hesi bëhoho örire rueromo atoromo uarovë'ëro: Iesuarë ijorajo ömo'ömohe di aho börömohe javuajëjo. Ĕhi uarovobe rovë'ëro jörumoraejareje. 35 Jörumoraejamu Iesuro sa'aro hiroho hesi aribövi 12-ho jaburo ruejöro uvëvamu rovareje. Rovamu uëvadeje: Ae rahu a ioro'ioro iosirëmiromo nunire nami'li uehorovë'oho uvonëjo: Na a ioro'ioro jabesi dejonö namijajëromo jabesi muoho vaejëhonövonëjo. 36 Ĕhi uënuogoromo Iesuro va'lo aharihoho viëhi jabesi nunire baro gurasijomo namiromo uëvadeje: 37 Ae rahu aviëhi jië'e asisö'oho gemu nasi ihore rajahiromo baejë'oho Ĕhuro na'lo rajehiromo baejevuruomaje höjo. O ae rahu na rajehiromo baejevë'oho Ĕhuro bogo na gemu rajehi'li remö'öjamu rovode ahu'lo rajahiruomaje höjo.

Ae rahu jemë'ö bogo iro muorovo'e vaejë'oho jemë'ö gemuere jiaje hesi jö Iesuhu jövadohoje.

38 Ĕhi uëvamu John-ro ri'öromo uavadeje: Tisa no gavare höjo ae gemuëro jasi ihoho uvoromo aru'aho sisë a jabesi dëroho rarovö'öjëvamu. Rarovö'öjëvamu garomo röhu gavare hu bogo no'lo juvaje aho jiamu gagorovo uavareje: Vuonugëjo. 39 Vuonugëjamu Iesuro uëvadeje: Nadi Ĕhi jië'oho ë'orëjo. Ae rahu nasi iho uvoromo darugo'e mu vaejë'oho bogo burëroho huotorovoromo nasi jö sisëho aho majëhi varijënoho höjo. 40 Ae rahu nosi örire bogo bijönimë'oho ë aribövioho nosi aemo'aeme jioruomajëjo. 41 Röhu ave jöho na jö mae uë'ië'ajëjo. Ae rahu jemë gëromo uvë'oho: Jemë Keriso-are aribövie jëvajëromo ma-bisemu ajëmiromo enatuore jovo bojëmijë'oho jabu iae manaho ujuohoruomo'ajëjo.

God uehorovarue mu ijumëharue aribövi jabesi jöhoje.

42 Ae göëro asisö'onö'ë jörome hiroho nasi örire mae uehorovevo'ajëjo. Ĕhi'ot'iramu ae göëro ë aho mu sisë röjahiromo Ĕhuro na mae uehorovevaje muoho ijumaho'ajëjo. Ijumahoromo i'u sisëho bae'a'ajëjo. Mu sisë bogo röjahijajevare evare ë mu sisë röjahijaje a hesi sönö'ahore aëro i'u'e munë hitahiohuro tövoromo sö jovore ba'amago e'ure beva'oromo guomo'ibejajo ëho ma-jianovo'ibejajo. A'li ë mu sisë röjahi'iröhe ë hesi i'uoho börömo bëhe bae'a'ajëjo. 43 O jasi övehu mu sisë vaeromo God uehorovanue mu

vuonugo'ié'iroho övoho tariö'önëjo. Ja öve gemu javamu ijonö va'oromo mare hijë'oho ëhuro mae javo'ajëjo. A'i öve niö'i javamu ijonö God-hu ramö'öjamu ravemu ravaje vënire va'ë'oho ëhuro sisë bëhe javo'ajëjo.

⁴⁴ [Ëdirö'ore huinohuro bogo vuovo'i a sine ma-ue'ahemu ue'ahego vënoho bogo duorohego ë dirö'ore aho vi'ehoho ma-baemu baejarue höjo.] ⁴⁵ O jasi hörehu mu sisë vaeromo God uehorovanue mu vuonugo'ié'iroho höroho tariö'önëjo. Ja höre gemu javamu ijonö va'oromo mare hijë'oho ëhuro ja mae javo'ajëjo. A'i höre niö'i javamu ijonö God-hu ramö'öjamu vënire va'ë'oho ëhuro ja sisë bëhe javo'ajëjo. ⁴⁶ [Ëdirö'ore huinohuro bogo vuovo'i a sine ma-ue'ahemu ue'ahego vënoho bogo duorohego ë dirö'ore aho vi'ehoho ma-baemu baejarue höjo.] ⁴⁷ O jasi nunehu mu sisë vaeromo God uehorovanue mu vuonugo'ié'iroho nunoho jahonëjo. Ja nune gemu javamu ijonö va'oromo God-are aharire hijë'oho ëhuro mae javo'ajëjo. A'i nune niö'i javamu God-hu ramö'öjamu vënire va'ë'oho ëhuro ja sisë bëhe javo'ajëjo. ⁴⁸ Ëdirö'ore huinohuro bogo vuovo'i a sine ma-ue'ahemu ue'ahego vënoho bogo duorohego ë aho vi'ehoho ma-baemu baejarue höjo.

⁴⁹ Söëro ioho hu'ihego ëhuro ioho bogo sisërë'i mae jiaje höjo. Söëhu i hu'ihego i bogo sisërë'i mae jiajëhi ëhi ae aho'obëhe jemë vënëro ravëvanovoromo vi'ehe bae'a'arujëjo ëhuro jemesi dë vövöbajo'oho bogo sisërëjëho'i ma-mae jëvoröhego. ⁵⁰ Söho rihu'e mabëhe höjo. Röhu sö hesi rihu barëjë'oho röhu bogo maho avoho hesi höjo. Ëhuni nasi rihu'e jöho ma'eno'i nadi boremi'örëjo. Nadi boremi'ö'i nadi iro muorovo'oho vaeli ma-huë baerovorëjo.

10

Vaboro'o baru'o gemuoho jëvaje jöhoje.

¹ Iesuro jöho ëhi majëhinugoromo ë sa'aho vuonugo'i va'adeje. Va'adoho va'o Judea sa'are va'oromo Jordan beromo ioni göre ajiomadeje. Ajiomamu gagorovo ae aho'obëhe hesi örire röhu maho ro gagovareje. Gagovamu huru urimo ë'ajëhi ëhi God-are jöe röjëhijadeje.

² Röjëhijamu Pharisee ariböviohuro rueromo Iesu guaro beva'ojöro uaruo-madeje: Vaboro nugö'ö'amo'iröhe jögoru hesi jöho no he'i naguajëjo. Aehu vaboro nugö'öjë'oho ëhi jië'oho na mae o sisë höjo. ³ Na mae o sisë höjamu Iesuro uëvadeje: Röhu Moses-hu jajivoromo bojëmade jögoroho diehi höjo.

⁴ Diehi höjamu uavareje: Moses-ro jajivoromo uövuë'e höjo: Nugö'ö'i nagë'oho nugö'ö'irane jöho suroro jajivoromo vaboroho bojamiromomo evaro nugö'önëjo. ⁵ Ëhi uavamu uëvadeje: Iae ëhi höjo röhu jemë hia'i biriri'e aribövie jëvobe rovë'ego ëhuni Moses-ro ë jögoroho jemëni jajivëhade höjo.

⁶ Röhu aevo'i God-hu bövi bise'o bamade majaroho bogo ëhioho jio'i ë hesi jöho God-are surire ëhi uvë'e höjo: God-ro aevoromo ahu'o magonahohu'o bamëvade höjo. ⁷ Ëhu'ëro jië'ëro aëro vëmu vavu'oho rëmö'ö'i vaborohu'o gemu mae hi'a'ajëjo. ⁸ Vaborohu'o hi'iramu jabumë niö'i jëvadoho röhu gemu jio'a'ajëjo. Ëhi uvë'e höjo. Ëhu'ëro jië'ëro ë ahu'o magonahohu'o bogo hahagu hahagu jio'i ma-gemu jëvo'ajëjo. ⁹ God-hu mami'e gemuore havoromo muohadoho jemë ma-ae jëvaje nadi tarivorëjo.

¹⁰ Ëhi uënugoromo hu'o hesi ijorajo ömo'ömo'ohu'o vuonorö'ö va'o osare raromoromo ijorajoho jaburo Iesu uavareje: Vaboro nugö'ö'amarue jöho röhu maho majahuijeho no hejarëjo. ¹¹ Hejarëjamu Iesuro uëvadeje:

Baruehu vaboro nugö'öli gö masuvè'oho èho goho'amarue muoho vae'a'ajèjo. Èhuro vaboro maho ijumo'ajèjo. ¹² O vaborehu baru nugö'öli gö masuvè'oho èho bogo maho masu'i goho'amarue muoho vae'a'ajèjo. Èhi uèvadeje.

Iesuhu hesi övo asisö'o inino jabesi sinore bamèhade jöhoje.

¹³ Èhi uèvè'ëro aëro asisö'oho sô ujuoho rueruomadeje Iesuro öve jabesi sinore bamèhojôro. Ujuoho rovamu gëgorovo Iesuare ijorajo ömo'ömohuro birëgoromo uèvareje: Asisö'oho nadi aveho sô ruehëjo. ¹⁴ Èhi birëgamu hegoro Iesuro dë vörönimamu hesi aribövioho uèvadeje: Nadi ahëvo'i uèhego rueruomajo. Èhi jiè'e asisö'o va'ëne jörume raromè'e aribövioho God-ro böröme namiromo muebejëvego hesi ahariremu raromoruomaje höjo. ¹⁵ Ave jöho na jö mae uè'iè'ajèjo. Asisö'o ininehu bogo sivu uehorovo'i God-hu muebejavuajoho mae hö uvaruëhi ae rahu bogo èhi uvè'oho è God-are ahariroho bogo va'o raromo'aruëjo. ¹⁶ Èhi uèngoromo è asisö'oho huohudè'amoromo övoho jabesi simanore bamèhoromo uèvadeje: God-ro huè mae bojèmi'ajèjo.

Bövi bise'o marohè'e a hesi jöhoje.

¹⁷ Èhi è'è'ëro Iesuro ril'öromo örire va'adeje. Va'amu ae gemuëro tutuvo rueromo hesi bëhire ague aho hiromo uavadeje: Tisa ja a mae javajèjo. Na diehi'oromo ioro'ioremuoho maroho hi'ejöjo. ¹⁸ Maroho hi'ejöjamu uavadeje: Jero na uevanuëjo: Ja a mae javajèjo. Iae mae höjo röhu hesi God gemu a maho höjo. ¹⁹ Röhu mae hi'iranëro ue gevanuoho ja God-are jögoroho iae gavanue höjo. Nadi aho anonëjo. Nadi goho'amonëjo. Nadi vajiohoho baenëjo. Nadi sareri'e jöho aho majèhinëjo. Nadi sareri sarerioho è'oromo vajiohu muoho vaenëjo. Jasi vëmoho vavuoho mae uehorovönëjo. Mae hi'irane öroho èhi höjo. ²⁰ Öroho èhi höjamu uavadeje: Tisa iae mae-ëjo röhu na asisö'o'ere aevoromo jö ebe rovodoho jaruvohu'o èhi gemuoho è'aje höjo. ²¹ Èhi uavamu hegorovo Iesuro hu garomo hesi örire dë vövöbajo'e aho'o uehorovoromo uavadeje: Iae èhi höjo röhu mue gemu bogo vaejë'ëro javè'ëro èhu'ëro ja bogo eni javajèjo mae hiemu hi'iranoho. Va'oromo jasi inömoho bövioho bise'oho imo'amoromo monioho baeromo inömo bogo eni jiè'e aribövioho suvuorëminëjo. Èhi è'è'oho bövie bise'e maho maho janioho ö'idöre jiaho'ajèjo. Èhi'oromo rueromo nasi ijoro ijoro juvonövonëjo. ²² Èhi uavamu hegorovo rueruoho hesi uehorovoromo uvadeje: Nà bövie bise'e börömo mae jevè'ëro suvuorëmi'irodoho na bogo eni jevajëromo vavaenimoromo nu ano'e sisèrëromo va'adeje.

²³ Va'amu gagorovo Iesuro uherihoromo hesi ijorajo ömo'ömoho gëromo uèvadeje: Bövi bise'o marohè'e ariböviehu God-hu muebejaje öri ari'ere va'è'oho anoji'e mae jio'a'ajèjo. ²⁴ Èhi uèvamu rue ijorajoho jabu jöe barëjëvadeje. Jöe barëjëvamu Iesuro röhu maho uèvadeje: Aganomè God-hu muebejaje aji'e öri ari'ere va'iröhoho anoji'e mae höjo. ²⁵ Mi börömo anugo gagore nugö'öjè'oho ja bogo eni javo'ajèjo. Röhu èhi è'è'oho samae jianovo'i a'i bövi bise'o marohè'e ariböviehu God-hu muebejaje öri ari'ere va'iröhoho èho anoji'e mae höjo. ²⁶ Èhi jövamu heromo tiötiövoromo uavareje: Èhi jiè'oho no diehi'oromo maroho va'ëjarèjo. No ae aho'obèhe

bogo eni javuajëjo. ²⁷ Bogo eni javajëjamu Iesuro ërimëhoromo uëvadeje: Io'ajo. Jemë aëro jëvë'ëro bogo eni jëvajëjo. A'i God-hu öri avohëhë'o'ho hu eni hõjo hu mue aho'obëhe vaejë'o'ho eni jiajëro jië'ëro.

²⁸ Ëhi uëvamu hegorovo Peter-ro ri'öromo Iesu uavadeje: Aveho gavëjo. Noro bövie bise'e nosiroho vuonugo'i jasi ijore ijore jijihë'e javuajëjo.

²⁹ Jijihë'e javuajëjamu Iesuro uëvadeje: Ëho iae mae hõjo. Aveho na jö mae uë'ië'ajëjo. Ae rahu javue öe ma'ine vëme vavue aboji harihu'e o sa'ae vuonugo'i nasi jöëni va'oromo nasi jö ma a majëhijë'o'ho ³⁰ ëhi jië'e aribövioho jemë jemesi bövioho bise'o'ho ëho ma-bise'e vuonugarije hõjo röhu avevejö'e ave sa'are bövi mae bae'a'arujëjo. Javue aho'o ö ömo'öme aho'o ma'ino ömo'öme aho'o vëmu ömo'öme aho'o aboji harihu'e aho'o sa'ae aho'o bae'a'arujëjo. Ëhi bae'a'arujëjo röhu aëro nasi jöëni huë vavaenohu'o bojëmi'iramu bae'a'arujëjo. Röhu majae ijönö jemë ma-ioro'ioremu maro raromo'arujëjo. ³¹ Ëhi hõjo röhu a ioro'iore aho'o nuninö jiaruho dejönö jio'i a ioro'iore dejönö jiaruho nuninö jioruomo'ajëjo.

Iesuhu guomoröhe jö urimo vae niö'i majëhijadoho ijönö röhu maho majëhijade jöhoje.

³² Ëhi ë'lë'ëro Iesu'o hu'o va'arue ariböviohu'o ëho jaburo Jerusalem amo börömore ajiomö'i örire va'areje. Iesuro urimo va'i hesi ijorajo ömo'ömohuro uehoro böröme baebe hesi ijore va'i a ioro'ioroho aho'obëhe jaburo jabesi ijore juhuonivobe va'oruomadeje. Va'oromo Iesuro hesi ijoraje 12-ho röhu maho rori'o sö va'oromo aehu hesi örire diehi jië'e mu vae'iröhe jöho majëhiromu uëvadeje: ³³ Aveho hehëjo. No Jerusalem amore ajiomaruëjo. Ajio ë raromoromo God-ro hesi ëhi bamë'ëro hesi A Maho naro priest masijo jabesi övore Jew rajo jögoru öri röjehijarue a jabesi övore va'iramu baejevo'aruëjo. Baejevoromo nasi jöho mevo garomo uvoruomo'ajëjo: Nörö sisë'e aego guomo'a'ajëjo. Guomo'a'ajëromo na bae-jevoromo sa'a göre jioromo rovere aribövi jabesi övore bojëmi'iramu bae-jevoromo ³⁴ sivegoromo sabëro ödegoromo hisuebijevoromo anego'iramu guomevo'ajëjo. Guomoromo majae niö'i gemu hesi uhure ri'ö'ejöjo.

James'o John'o masije rirarovo'i Iesu ua gavare jöhoje.

³⁵ Ëhi uëvë'ëro iae Zebedee-are harihe niö'i James'o John'o rueromo Iesu uavareje: Tisa no naguajëjo noehu rabu jö ua ga'ië'aruëhi jero ëhi ë'iranego. ³⁶ Ëhi uavamu uëvadeje: Naro rabe ë'lëhojoro uevarujëjo. ³⁷ Rabe ë'lëhojoro uevarujëjamu uavareje: No naguajëjo jaehu jasi aji'e öri ari'ere hijë'iroho jero uövuego no ö'o jasi bëhire masije rirarovoromo noro göëro jasi övo manö göëro jasi övo adonö ëhi ari'iröhëro. ³⁸ Ëhi uavamu uëvadeje: Iae ëhi hõjo röhu jemëhu ue gevaruje jö hesi bëhoho jemë bogo gavë'e ëma uevarujëjo. Na gavajëjo ajuo'e jovo sisëhu ajuevanovo'iröhoho jioromo nasi örire jovëro rovanovo hesi jio'ego. Ëhi jië'e huë vavaeni bae'irarijoho na jemë'o eni jëvajëjo. ³⁹ Eni jëvajëjamu uavareje: Iae no eni javuajëjo. Ëhi uavamu Iesuro uëvadeje: Iae mae hõjo. Na ajuem'i'iröhe jovo sisëhuro jemë'o ajuem'i'ajëjo. O nani rueröhe jovohuro jemëni rue'a'ajëjo. ⁴⁰ Röhu nasi bëhire övo manö o övo adonö ari'irarije jö uë'irodoho ëho bogo nasirehu hõjo. Hesi God-hu a rahumëni uvoromo nugade röhoho ë aho jaburemu nasi bëhiroho ari'a'aruëjo.

41 Ĕhi'amu Iesuare ijorajo ioro'ioroho 10 jaburo hejareje uvavamu: James'o John'o Iesuare bēhire bōrōme rirarovo'i uvare hōjamu hegorovo jabesi ōrire dē vōrōnimoruomadeje. 42 Dē vōrōnimoruomamu gagorovo Iesuro hesi ijorajoho aho'obēhe uēvadeje: Ruehōromo rovamu uēvadeje: Iae jemē'o gavarujējo. Sa'a ioro'ioro rajēro uvoruomaje hōjo: Ĕa masijohuro no muebejavuarue hōjo. Ĕhi hōjo rōhu ē a masijoho jaburo jabesi aribōvioho ruahō'ōjēvoromo jabumēremu masije riravarue hōjo. O jabesi bēhire riravaruhuro ēhi taemēvoromo jōe bojēmijarue hōjo. 43 Sa'a ioro'ioro rajohuro ēhi ē'arue hōjo. Rōhu jemē'o nadi ēhioho dōroho bamorovorējo. A'i jemesi ae gemu rahu bōvie nami'i nimē'oho hu a ioro'ioro jemē ajēminōvo'irōhe ae jio'a'ajējo. 44 O jemesi ae gemu rahu nunire jio'i nimē'oho hu a ioro'ioro jemesi mu vaejēhonōvo'irōhe ae jio'a'ajējo. 45 Ĕhesi bēhoho God-are A Maho na'o ae ajēm'i ēhuni rovode hōjo. Naehu rovode hesi bēhoho bogo aēro na ajemi'irarijēgo rue'i a'i naro ae ajēmioromo nasi arijo'arije bojamirovoromo guomorovoromo ēhuro ae aho'obēhe sisēhu tōvēvajoho jiovo rēmō'ō'irodēni ēhuni rovode hōjo.

Iesuhu Jericho amo vuonugoromo va'i nuni sis'e a ajamade jōhoje.

46 Ĕhi'oromo Iesumēro va'aroho va'o Jericho amore suorovareje. Suorovē'ero Iesu'o hesi ijorajo ōmo'ōmohu'o a ioro'iorohu'o aho'obēhe ēho jaburo Jericho amoho nugaromo va'i ē'areje. Rōhu Timaus-are harihe Bartimaus ōri ionire hijē'e jiadeje. Hu nuni sisē'e aēro jiē'ero hiromo maēni sisēni ēninēminōvadeje. 47 Ĕahuro ōri ionire hiromo hejade uvoruomamu: Rova'aje aho Nazareth amo raje Iesu hō uvamu hegorovo ma-darugo'o uvo'i hijadeje: David-are ujoho bōrōme javaje Iesu jero nani vavaenimējo. 48 Vavaenimējamu hegorovo ae aho'obēhe jaburo birevoromo uavareje: Jōe vuonugējo. Jōe vuonugējamu hejē'i rōhu maho darugo ma'o uvo'i hijadeje: Hē David-are ujoho nani vavaenimējo. 49 Ĕhi uvo'i hijamu hegorovo Iesuro va'adoho vuonugo'i ē namiromo uēvadeje: Uvohego rovajo. Rovajamu rueho jaburo ē nuni sisē'e aho uavareje: Iae mae hōjo. Ri'ōromo rovējo. Arue ahuro uvajējo jero ruejōro. 50 Ĕhi uavamu hejē'i ruehuro dōre ba'amade niōgoho jaho bu'ōromo ma-burēro ri'ōromo Iesuaro va'adeje. 51 Va'amu Iesuro uavadeje: Naro diehi ajamijōro nagajējo. Nagajējamu rue nuni sisē'e ahuro uavadeje: Bada ajemego na nune dadovoromo uherihōjo. 52 Uherihōjamu Iesuro uavadeje: Iae mae hōjo. Va'ējo. Jero God mae uehorovamu ēhuro marējavē'e hōjo. Ĕhi uavamu gavē'i ma-burēro uherihadeje. Uherihoromo Iesuare ijore ōrire va'adeje.

11

Iesuhu Jerusalem mabēhe rovade jōhoje.

1 Iae Iesumēro va'o Jerusalem bēhire va'oromo Olives Dahorure iojomoromo Bethphage amo o Bethany amo jiajinō ē rovareje. Rueromo Iesuro hesi ijorajoho niō'i rēmō'ōromo 2 uēvadeje: Arue jemesi nuninōrire amohuro va'ohējo. Va'o hōrō'i ga'a'arujējo donkey harihe bise'ego aehu dōre bogo hiromo va'aruoho benugē'e jio'īramu. Benugē'e jiego jiovoromo hu'irae ruerējo. 3 O aehu uēvē'oho: Jemē rabēni jiovarujē uēvē'oho uērējo: Badaro ave mioho nimo'ego ēhuni jiovaruēre. Huro mu nimadoho vaeromo iae ma-burēro sionēro nugō'ō'ajēre.

⁴ Ëhi uëvamu va'oromo gavareje donkey harihoho öri börömore javue gemu namilego ë ojanore benugë'e jiamu. Benugë'e jiamu gagorovo jiovareje. ⁵ Jiovamu gëgorovo ë bëhire riravare aribövioho jaburo uëvareje: Jemë rabëni donkey harihoho jiovarujëjo. ⁶ Rabëni jiovarujëjumu Iesuhu uëvadëhi ëhi majëhijareje. Ëhi majëhijamu rueho jaburo uëvareje: Iae mae hõjo. Bava'ohëjo. ⁷ Bava'ohëjumu hu'irae barueromo jabesi niögoho mi dejore ruaho'amo bahijamu Iesuro ë ajio hijadeje. ⁸ Hiromo va'amu gavë'i ae aho'obëhe a ioro'iorohuro niögoho örire ahahobe va'i a ioro'iorohuro mure ijo rude tarivë'ëro ahahobe va'areje. ⁹ Va'oromo Iesuare nuninö va'oruomadohu'o dejonö rueruomadohu'o ma-darugo'o uvoruomadeje: God mabëhëjo.

Ave aho Badare ihore rovajoho mabëhëjo.

¹⁰ Nosi hije David-are sionho baeromo böröme namiromo muebejavuo'ië'ajëjo.

No naguajëjo ë muoho mae tutuvoröhego.

God mabëhëjo.

¹¹ Ëhi rajahibe rovë'i Iesu'o Jerusalem rovareje. Iesuro Jerusalem ruenugoromo God-are amo börömore va'adeje. God-are amo börömore va'oromo bövioho bise'oho gabe juvonugoromo gavade mami'e vö'öromamu gagorovo huro hesi ijoraje 12-ho jabu'o gemu mae Bethany amore sionëro va'adeje.

Mesehu bajo bogo raejoro Iesuhu uavade jöhoje.

¹² Bethany amore va'ë'ëro nërö ri'öromo ë jioromo vuonorö'ö rovareje. Örire rueromo Iesuro hejade hömamu hejë'i ¹³ rue'i gavadeje arue riribövire mesoho hano'e namijamu. Mesoho namijamu gagorovo ë bëhire va'adeje ga'i bösoho raejë'e jiego o bogo. Va'oromo gavadeje bajoho bogojio'i mahano rudu'emu jiamu hesi raejaje majaho bogo rovë'ëro jië'ëro. ¹⁴ Hano rudu'emu jiamu gagorovo mesoho uavadeje: Ijonöho nadi bajoho raenego aho ue'aho'irarëjo. Ëhi uavamu hesi ijorajoho jaburo hejareje.

Iesuhu God-are amo börömore va'oromo ë'ade jöhoje.

¹⁵ Ëhi'oromo Iesumëro örëro ajiomoromo Jerusalem ajio suorovareje. Suorovoromo Iesuro God-are amo börömore va'adeje. Va'i gavade aëro bövie bise'e imo'amamu gëgorovo rarovö'öjëvadeje. Rarovö'öjëvoromo gavade aëro sa'a göre göre jioromo rovare aribövi jabesi ijo bajoho ujuoho'i amo börömo hesi ijo bajoho i'imëmamu gëgorovo jabesi mu maratuoho huotovö'öjëhoromo ugo imo'amarue aribövi jabesi arëtohu'o huotovö'öjëhadeje. ¹⁶ Huotovö'öromo ae aho'obëhe ahëvadeje jabuhu inömo inömo ujuohoromo God-are amo ririre örorovaruoho vuonugojöro. ¹⁷ Ëhi uënugoromo God-are jö hesi öroho ae röjëhiromo uëvadeje: God-are surire jajivoromo uvë'e hõjo: God nasi osaho aëro uvoruomo'ajëjo: Ëosa hesi bëhoho sa'ae dinö'e dinö'e raromarue ariböviehu ro God-are örire jö atarue osaho hõjo. Ëhi uvë'e hõjo röhu jemëro mu sisë ë'ë'ëro ëhuro ave osaho vajiohu'e ariböviehu gurihirovarue juju gagoho va'ëne hõjo.

¹⁸ Ëhi uëvamu priest masijohu'o Jew rajo jögoru öri röjëhijarue ariböviohu'o ëho jaburo ë jöho heromo gavare ae aho'obëhe Iesuhu röjëhijaje jöho heromo tiöruomamu gëgorovo uvareje: Nani ae aho'obëhe no ramuo'i Iesu gemu uehorovo'aruëromo juhuonivareje. Juhuonivoromo öre nahareje Iesu anego guomoröhego.

19 Ëhi'amu vö'öromamu gagorovo Iesu'o hesi ariböviohu'o Jerusalem jioromo va'areje.

Iesuhu meso hesi uhu jö huruoho majëhijade jöhoje.

20 Va'ë'ëro sisonuvamu Iesu'o hesi ariböviohu'o örire vuonorö'ö rue'i gavareje mesoho mami'e sahori barëjê'e jiamu. 21 Sahori barëjê'e jiamu gagorovo Peter-ro Iesuhu urimo jövade jöho uehorovoromo uavadeje: Bada arueho gavëjo. Jaehu sahorijöro uavane mesoho iae sahorijê'e höjo.

22 Sahorijê'e höjamu Iesuro uëvadeje: God mae uehorovorëjo. 23 Ave jöho na jö mae uë'i'ë'ajëjo. Jemë bogo uehore ni'ö'i bae'irögoro God gemu mae uehorovoromo uvë'oho: Na uvajëhi iae ëhi jio'a'ajë uvoromo ave dahoru uavë'oho: Ri'öromo va'o jovo börömore bu'örovonë uavë'oho jemëhu uvarije muoho God-ro vaejê'ajëjo. 24 Ëhuni na uëvajëjo: Rabe rabe God ua gavë'oho mae uehorovoromo uvorëjo: Iae mae-ëjo. God-ro iae bojemi'iramu bae'ejöjo. Ëhi uvë'ohuro ëhuro iae bae'a'arujëjo.

25 O jemë döre riravoromo God-are örire ëninami'irögoro röhu ae göëni dë vörönëgë'oho ë a hesi sisëho uehorovoromo vuonugorëjo. Ëhi ë'ë'oho ëhuro jemesi Vavue ö'idöre hijaje ahuro jemesi sisëhu'o uehorovoromo vuonugo'ajëjo. 26 [O jemëhu jabesi sisë bogo uehorovoromo vuonugë'oho jemesi Vavue ö'idöre hijaje aho hu'o jemesi sisëho bogo uehorovoromo vuonugo'ajëjo.]

Jew rajo a masijehu Iesu bogo ma uehorovoromo darugoho dinö'e baejane hö uavare jöhoje.

27 Ëhi majëhinugoromo Iesu'o hesi ariböviohu'o Jerusalem röhu maho rovarëje. Jerusalem rueromo Iesuro God-are amo börömore va'oromo ë juvadeje. Juvamu gagorovo priest masijohuro Jew rajo jögoru öri röjëhijarue ariböviohuo a duvaho ömo'ömhuro rueromo 28 Iesu uavareje: Jaehu God-are amo börömore hiro mo mue gö gö vaejanuoho diehi jiê'e daruge javoromo o raro darugoho bojami'jê'ëro ëhi jiê'e muoho vaejanue höjo.

29 Vaejanue höjamu Iesuro uëvadeje: Nasi darugo hesi jö ue gevarujoho na'o jemë jöe gemu uë gë'i'ë'ajëjo. Jemëhu mana uevë'oho naro jemë uë'ejöjo: Na ëhi jiê'e darugohuro muoho vaejaje höjo. 30 John-hu bapataeto vaejavuonövadoho na God-ro o ma-aëro darugoho bojami'jê'ëro ëhioho ë'onövade höjo. Uehego na hejjojo.

31 Hejöjamu rue a masijohuro Iesu diehi mana ua'iröhe jöho jabesi mevoromo uarovareje: Noehu uavë'oho: God-ro John darugoho bojamade hö uavë'oho Iesuro uö'a'ajëjo: Ëhi jiê'oho jemë rabëni John bogo ma uehorovarije höjo. 32 O noehu Iesu ua'iröhoho: Ma-aëro John uavamu ë'ade hö ua'iröhoho röhu ë jöho bogo ua'ëjarëjo. Ëhi uarovare hesi bëhoho ae aho'obëhe uvoruomadeje: John hu jö God-aro baeromo majahuinövade ae höjo. Ëhi uvoruomama ë a masijehu ae aho'o jabesi jö aho'i jö gö Iesu ua'iröhoho juhuonivareje. Juhuonivo'i ëhuni Iesu ua'iröhoho: Ma-aëro John uavamu ë'ade hö ua'iröhoho bijönimareje. 33 Bijönimoromo Iesu uavareje: Jaehu uö gövuanue jö hesi bëhoho no dadivavuajëjo. Dadivavuajëjamu hegorovo Iesuro uëvadeje: Ëhi jiê'oho jemëhu uevarije jöho na'o bogo uë'ejöjo: Na ëhi jiê'e darugohuro muoho vaejaje höjo.

12

Mu ariböviehu a börömo hesi ö'i bajo mu mueberomo sisë ë'are uhu jöhoje.

¹ Iesuro ëhi uënuqoromo ë Jew rajo aribövi jabesi jö sisëho uhu'e majëhiromu uëvadeje: Iae ae gemuëro mure grape ö'oho bivo'amade höjo. Bivoromo ë muoho buore iromu rova'o rojomoromo ö'i bajo sa'ijovoröhe guaho umoromo mu javue döro vaejade höjo hesi mu ahuro ajio ë hiromu muoho atovoröhego. Muoho ëhi avohoromo gavade eni jiamu gagorovo ae uëvade höjo: Na va'ejöjo. Jemëro nasi muoho muebejehorëjo. Mueberomo ö'i bajoho raeromo mavego nasiroho bahi'i ioro'ioroho jemesi ujuohorëjo. Ëhi uënuqoromo ri'öromu va'o sa'a göro ë hijade höjo. ² Sa'a göro va'oromo hijuvo gavade ö'i bajo urarue majaho rovamu gagorovo mu vaejharue aho gemu uvade höjo: Va'irano ho mu muebejarue aribövioho uënego ö'i baje gö i'imamego ujuoheho ruenëjo. Ujuoheho ruenëjamu ruehuro va'ade höjo. ³ Va'o mure höröjamu gavë'i rue mu muebejarue ariböviohuro ë aho guduamoromo anoromo sihö'öjamu sionëro övemu rovade höjo. ⁴ Övemu rovamu gagorovo rue a börömhuro mu vaejharue ae gö'o nugö'öjamu mure va'ade höjo. Va'o höröjamu gavë'i rue mu muebejarue ariböviohuro ë aho simanore anoromo hesi örire mu sisë vaejare höjo. ⁵ Ëhi'amu mu arijo'ohuro mu vaejharue ae gö'o nugö'öjamu mure va'ade höjo. Va'oromo höröjamu gavë'i mu muebejarue ariböviohuro ë aho anamu guomade höjo. Anamu guomamugo mu arijo'ohuro hesi mu vaejharue ae gö gö nugö'öbe rovade höjo. Nugö'ö'ego va'o mure hörö'ego ioro'ioroho ijahëro hisuebi'amo'i ioro'ioroho muo'amo barënövare höjo. ⁶ Ëhi'ojuvo hu'oho ae gemu jade höjo. Ëaho hesi harihu mabëhoho jade höjo. Ijo tugoho'i mu arijo'ohuro uehorovoromo uvade höjo: Arue mu muebejarue ariböviohuro hu garomo uvo'a'aruëjo: Nöruare harihe hö uvoromo ëhuni mae uehorovo'aruëjo. Ëhi uvoromo nugö'öjamu mure va'ade höjo. ⁷ Va'o höröjamu gavë'i ë mu muebejarue ariböviohuro uarovare höjo: Arue rovaje ahuro hesi vavu hesi sionoho bae hesi höjo. Ëhuni ë'ego ano bamarëjo ëhuro ave muoho noro baeröhe höjo. ⁸ Ëhi uarovonugoromo ë aho guduamoromo anoromo guomamu muro jiamu baeromo rori'o bul'öruomade höjo. Ëhi'are höjo.

⁹ Ëhi jië'oho mu arijo'ohuro diehi ë'a'ajëjo. Huro rueromo mu muebejarue aribövioho i'ue bojëmiromu muo'amo'i ë muoho ae gö bojëmi'ajëjo jaburo mueberöhego. ¹⁰⁻¹¹ Röhu ave uhu jöho God-are surire jajivoromo uvë'e höjo:

Munë javue vae'irögoro munë gemu bijönimoromo vuonugare höjo.

Vuonugaroho jaruvoho ë munëhuro javuoho nigemo'ego bibivoromo mae namijajëjo.

Hesi Bada God-ro ëhi ë'ade höjo.

Ëho noro garomo uvarue höjo: God-ro mu mabëhe ë'ë'e höjo.

Ëjö God-are surire jajivamu adaharijoho jemë diehi'oromo ë hesi bëhoho bogo avoho baejarie höjo.

¹² Ëhi uëvamu hegorovo rue Jew rajo a masijohuro garomo uvareje: Iesuro a masijoho no biraguoromo ëhuni uhu jöho jövajëjo. Jövajë uvoromo Iesu guduamo bava'ië'oromo ae aho'obëhe juhuonëmiromu vuonugo va'areje.

Iesuhu guaro berovojöro aehu tax jö ua gavarohoje.

¹³ Ĕhi'amu aĕro Pharisee aribĕvioho o Herod-are aribĕvioho rĕmĕ'ĕjareje va'oromo Iesu sareramego huro jĕe sisĕ'i jĕvoromo guaro berovorĕhego. ¹⁴ Rĕmĕ'ĕjamu va'oromo Iesu sarerisareriamiromo uavareje: Tisajo. Iae no gavarue hĕjo ja a mae javego. O aho bogo juhuonĕmijego. Ĕhesi bĕhoho jero no gĕromo ae bĕrĕme o bise'e javuajĕromo jĕe gĕ gĕ bogo rĕjahui'i God gemu uehorovoromo hesi ĕrohemu mae rĕjahuijanue hĕjo. Ĕhuni no jĕ harihe ua ga'iĕ'aruĕjo tax jĕho. Rome a bĕrĕmohuro nosi sa'aho muebejego noro hu tax bojamijarue hĕjo. Noehu ĕhi ĕ'aruoho na ĕhuro Jew rajo nosi jĕgoroho aharue hĕjo o bogajo. Na no bojami'ejarĕjo o bogajo. ¹⁵ Bogajamu Iesuro gĕromo uvadeje: Arue aribĕviohuro nasi ĕrĕre ma-dĕemu mae ue ge'i a'i jabesi uhoho na ijumevo'i nĕmoromo majehijaruĕromo uĕvadeje: Jemĕ rabĕni nasi dĕho bijioho gevarujĕjo ga'i na bejevego. Ajivĕ'e ijo baje gemu baruehego na gavĕjo. ¹⁶ Gavĕjamu barovareje. Barovamu garomo uĕvadeje: Aveho rahuare nu ano'ohu'o ihohu'o jajivĕ'e hĕjo. Jajivĕ'e hĕjamu uavareje: Rome a bĕrĕmo hesi hĕjo. ¹⁷ Rome a bĕrĕmo hesi hĕjamu Iesuro uĕvadeje: Ĕhuni Rome a bĕrĕmo hesiroho ĕho hesi ĕroro bojami'i God-aroho ĕho God-are ĕroro bojaminĕvorĕjo. Ĕhi uĕvamu heromo jĕe barĕjĕvadeje.

Iesuhu guaro berovojĕro vuovĕ'e aribĕviehu ri'ĕruomo'irĕhe jĕ Sadducee aribĕviehu hu ua gavarohoje.

¹⁸ Ĕhi'amu iae Jew rajo a masijo ioro'iorohuro rovareje. Jabumĕ Sadducee jĕ uehorovarue aribĕvie jĕoruomadeje. Sadducee aribĕviohuro uehorovoromo uvoruomajeje: A vuovĕ'oho ijonĕho bogo ri'ĕ'amo'i ma-ioro'iore gemu vuovo'ajĕjo. Ĕhi uvoruomaje aribĕviohuro rueromo Iesu guaro berovojĕro sarerisareriamiromo uavareje: ¹⁹ Tisajo. Moses-ro jĕgore jajivoromo uĕvuĕ'e hĕjo: Aboji harihu'o rumo'e a vuovego diehi ĕ'irĕhe ĕroho aviĕhi hĕjo. Aehu vaboro masuromo vaboroho aboji harihu'oho bogo vaejĕ'e baruehu guomo'i vaboro nugĕ'oho hesi ĕhuro vuojiroho masuromo ĕhuro guomade ĕ hesi ihoro ujoho vaejaho'ajĕjo. Moses-are jĕgoroho ĕhi hĕjo. ²⁰ Ĕhi jĕĕ'ĕro iae ma-ĕ ĕmo'ĕmĕremu ae aho'o 7 raromare hĕjo. Raromoromo murĕohuro magonahoho masuvade hĕjo. Masuromo vaboroho aboji harihu'oho bogo vaejĕ'e baruoho guomade hĕjo. ²¹ Guomamu hesi vaboroho dorue hijamu ĕ gĕhuro vuojiroho masuvade hĕjo. Masuromo vaboroho aboji harihu'oho bogo vaejĕ'e baruoho guomade hĕjo. Guomamu hesi vaboroho rĕhu maho dorue hijamu gagorovo ĕ gĕhuro vuojiroho masuvade hĕjo. Masuromo guomade hĕjo. ²² Ė ĕmo'ĕmo ioro'iorohu'o ĕhi gemuoho ĕ'obe rovere hĕjo. Ė ĕmo'ĕme 7 jabuhu ĕ magonahe gemuoho masube rovaroho ĕ magonahoho aboji harihu'oho bogo vaejĕ'e aho ma-vuovĕvobe rovade hĕjo. Vuovobe ruejuvo barĕjamu ijo tugoh'o'ioho ĕ magonahoho hu'o guomade hĕjo. Ĕhi'are hĕjo. ²³ Ĕhi ĕ'arohuni ĕhuni ave jĕho no ua ga'iĕ'aruĕjo. Jero uvanue hĕjo: Vuovoromo ri'ĕ'ejarĕjo. Ĕhuni vuovĕ'e aribĕviehu ri'ĕruomorĕhe majaroho ĕ magonahoho di ahu'o hi'a'ajĕjo. Barue aho'o 7 masuvĕ'ego uavaruĕjo.

²⁴ Ĕhi uavamu hegorovo Iesuro uĕvadeje: Bogajo. God-are surĕre jĕhu'o huhu mu vaerĕhe darugohu'o jemĕ bogo avoho gavarujĕro sisĕ'i uehorovoromo ue gevarujĕjo. ²⁵ Ĕhesi bĕhoho vuovĕ'ĕro ri'ĕruomo'irĕhe

maja rov'iroho vaboroho baruoho bogo masurovo'li aneraehu ò'idöre mararomaruèhi èhi raromo'aruèjo. Èhuni è magonahehu di ah'u'o hi'iròhe jò ue gevarujoho bèhi rumo'e hòjo. ²⁶ Èjòho jeméro uvaruje hòjo: Vuovè'e ariböviehu ri'ò'iròhe jòho sareri jòe hòjo. Èho bogo sareri jòehu jio'li jò mae hòjo. Èhesi bèhoho vuovoromo ri'ò'iròhe jòho Moses-ro God-are surire iae jajivè'e hòjo. Ijo hisu vènehu ravade jò jajivadevare evare God-hu jòvade jòho jajivoromo ave jòhu'o uvè'e hòjo: God na Abraham Isaac Jacob èhi muebejëvaje ae jevajèjo. Jemè rabèni è jò hesi bèhoho bogo avoho baejarije hòjo. ²⁷ God-hu Abraham Isaac Jacob muebejëvaje jò hesi bèhoho jabumè vuovoromo bogo ioro'ioemuoho barè'li va'o raromego God-ro muebejëvaje hòjo. God bogo vuovoromo ioro'ioemu barèjë'e aribövioho muebejëvo'ibejajo. A'li hu vuovoromo va'o raromarue aribövioho iae muebejëvaje hòjo. Èhuni ae vuovoromo ioro'ioemu barèjaje hò uvarujoho èho sarerivarujèjo.

God-hu bojamuade jòho diho bõrõmoho jiajoho aehu Iesu ua gavadohoje.

²⁸ Èhi uèvamu Jew rajo jògoru òri røjèhijarue ae gemuèro rueromo hejade Iesu'o Sadducee ariböviohu'o jò aho'ahamirovamu hejë'li rõhu gavade Iesuro jò mae mana majèhijamu gagorovo Iesu uavadeje: Na ave jòho ua ga'iè'ajèjo. God-hu bojamuade jògore aho'o jio'amajoho di jòhuro jò ioro'ioroho iosirami'amoromo nuniroho hòjo.

²⁹ Nuniroho hòjamu Iesuro uavadeje: Nunire jò bõrõmoho aveho hòjo: Israel ariböviohumè ave jòho hehèjo. Bada nosi God hu gemu bõrõmoho hòjo. ³⁰ Jasi dè vövòbajo'e aru'ahe uehore daruge aho'obèhe Bada jasi God ma-hu gemu bojaminèjo. ³¹ Èjòho nuniroho hòjo. Ròhu è jò hesi bèhiroho aveho hòjo. Jaehu jasi arijo'arije rajahirovanuèhi jasi ae gemuoho èhi rajahinèjo. Jògoru ioro'ioroho è jò niò'ioho bogo isirèmiromo masijoho jio'amo'li è jò niò'ioho bõrõmo maho jèvajèjo.

³² Bõrõmo maho jèvajèjamu hegorovo rue jògoru òri røjèhijaje ahuro Iesu uavadeje: Tisa ja jò mae jòvanuèjo. Jaehu uevanuoho: God ma-gemu jio'li god gò gò bogohòjo. ³³ Noehu dè vövòbajo'e uehore daruge aho'obèhe ma-hu gemu bojamiromo rõhu nosi arijo'arije rajahirovanuèhi nosi ae gemuoho èhi rajahijè'oho èho ma-mabèhe hòjo. O mi vènire bueromo God-are òrire bojamijè'oho o suvuore gò gò hu bojamijè'oho èho ma-jianovajèjo.

³⁴ Ma-jianovajèjamu hegorovo Iesuro gavade rue aho simano mae uehorovoromo jòvamu gagorovo uavadeje: Jaehu God-are aharire va'o hijego huhu muebejavo'iròhoho ja bogo rori'oho javo'li iae bèhiro javajèjo. Èhi uvamu hegorovo ae aho'obèhe jòe gò gò ua ga'iè'aroho juhuonivoromo vuonugareje.

Bõrõme namiromo ajamuaje a hesi jò Iesuhu røjèhi'li uè gèvadohoje.

³⁵ Vuonugamu Iesuro God-are osa bõrõmore hiromo jògoroho røjèhijadeje. Røjèhiromo uèvadeje: Aveho hehèjo. Bõrõme namiromo ajèmi'iròhe a hesi jòho jòvo'ie'ajèjo. Jew rajo jògoru òri røjèhijarue ariböviohuro uvoruomaje hòjo: Bõrõme namiromo ajamui'iròhe aho ma-David-are uje jio'a'ajèjo. Rabèni èhioho uvoruomaje hòjo. ³⁶ God-are Aru'ahohoro jòho David-are simanore bojamamu jajivoromo uvè'e hòjo: Bada God-ro nasi Bada uavade hòjo: Nasi òvo manò rojo hijego ja'o muorovarue aribövioho naro ruahõ'òjëvego

hörëro vijuvo taemo'amo'irane hōjo.

³⁷ Ĕhesi bēhoho bōrōme namiromo ajēmi'irōhe a hesi jōho David-ro jajivo-romo uvē'e hōjo: Bada hōjo. Bada hō uvadoho ēhu'oho rabēni uvoruomaje hōjo: Bōrōme namiromo ajamui'irōhe aho ma-David-are uje hōjo. Ĕhi uēvamu ae aho'obēhe huhu majēhijaje jōho heromo nimorohoruomadeje.

Jew rajo jōgoru ōri rōjēhijarue aribōviehu sareri'e mu vaejaruēhi aehu bogo ēhi ē'irōhego Iesuhu jōvadohoje.

³⁸ Ĕhi'amu Iesuro jōho rōjēhijuvo rōhu uēvadeje: Jemēro Jew rajo jōgoru ōri rōjēhijarue aribōvioho gē avohorējo. Ĕhesi bēhoho ē aribōvioho jaburo jabesi sinohemu uehorovoromo niōgu ēgobōvie hōru'io utahē'oho io'amoromo jijiharue ēhi jiē'e muoho nimarue hōjo aēro gēromo rajēhijōro. O imo'amaruire va'ē'oho jaburo nimarue hōjo aēro uvoruomōrōhego: Jabumē a masijēro jijihajēromo rajēhiromo jejēmīruomōrōhego. ³⁹ O God rajahijarue osare va'ē'oho o sōrō i'i va'ē'oho a masijehu raromaruire ē va'o raromo'i nimarue hōjo. ⁴⁰ Raromo'i nimoromo magonaho doru jabesi bōvioho bise'oho ēma ujuohēharue hōjo. Ujuohoromo sarerivoromo pari ēgobōvie jaguvarue hōjo aēro gēromo uvojōro: Mu mae vaejaruējo. Ĕhi jiē'e sareri'e muoho vaejaruego ēhuni God-ro i'u bōrōmo mae bojēmi'ajējo.

Bōvi bise'o rumo'e magonaho doruehu God-ni suvuoro ba'amade jōhoje.

⁴¹ Ĕhi uēnugoromo Iesuro God-are suvuoro bahijarue bēhire ē va'o hijadeje. Hiromo uheriho'i gavadeje ae aho'obēhe ijo bajoho ē io'amamu. Bōvi bise'o marohē'e mae jiē'e aribōvie aho'obēhe jaburo rueromo ijo baje bōrōme ba'amoromo va'onōvareje. ⁴² Ĕhi'amu magonaho dorue gemuēro rueromo rōvē'e ijo baje niō'i ba'amēvadeje. A'i ē monioho ma-bise'e jiadeje. ⁴³ Ba'amēvamu Iesuro ēho garomo hesi ijorajo ōmo'ōmohuro ruejōro uvēvadeje. Rovamu uēvadeje: Ĕbōvi bise'o marohē'e jiē'e aribōviohuro ijo baje aho'io io'amo'i arue bogo eni jiē'e magonahohuro rōvē'e ijo bajoho niō'i ba'amade hōjo. Rōhu God-ro ēhi uvajējo: God-are suvuoro io'amare a ioro'iorohuro bisemu bisemu io'amo'i ē bogo eni jiē'e magonaho doruohuro bōvi mae ba'amade hōjo. Na mae uēvajējo. ⁴⁴ God-hu ēhi uehorovaje hesi bēhoho ē a ioro'iorohuro inōmo marohē'e maēro jiē'ēro ma-vituochemu bojami'i ē magonahohuro inōmo rumo'ēro jiē'ēro hesi i i'ibejade monioho aho'io bojami barējē'e hōjo.

13

Aehu God-are amo bōrōmo dadovoruomo'irōhe jō Iesuhu majēhijadohoje.

¹ Ĕhi'onugoromo Iesuro God-are amo bōrōmore jioromo va'amu gavē'i hesi ijorajo ōmo'ōme rōhu ae gemuēro Iesu uavadeje: Tisa aruēroho gavējo. God-are javu masijo vae'amarohu'io javu masijo hesi munēhu'io mamabēhe jio'amajējo. ² Ĕhi uavamu uavadeje: Ave munē javu masijoho na jemē gavarujējo. Ĕjavuoho aho'obēhe aēro dadovoruomo'iramumu munēho ahoromo sa'aro ruvebi barē nahonahovo'ajējo.

Huē vavaeni bōrōmo ruerōhe jō Iesuhu majēhijadohoje.

³ Ĕhi uēnugoromo Iesuro va'oromo Olives Dahorure ajio hiromo gavadeje God-are amo bōrōmoho anume jiamu. God-are amo bōrōmoho anume jiamu Peter James John Andrew ēho jaburo sivue ajio Iesu'o raromoromo

uavareje: ⁴ Ave jöho majahuego hejarëjo. God-are javu masijehu rireromo'iröhego uövuanoho ëho divare jio'a'ajëjo. O no mu rabe garomo uvo'ëjarëjo: Ëhi jië'e muoho aho'obëhe rue'ië'ajëjo.

⁵ Rue'ië'ajëjamu uëvadeje: Gavë'iajo. Aëro sarerëmi'iramu guaro rireromëvo va'a'ajëjo. ⁶ Ae aho'obëhe rueromo sarerëmiromo uë'a'aruëjo: Nöruare ihoro rovajëjo. God-hu uevë'ëro böröme namiromo ajëmi'irode aho na jevajëjo. Ëhi uëromo ae aho'obëhe sarerëmi'iramu uvo'a'aruëjo: Mae-ëromo guaro rireromo'ajëjo. ⁷ O he'irarije muorovo jö ruenövo muorovonövamu hejë'oho nadi juhuonivorëjo. Öre gö bogojië'ëro ëhi jië'e mu sisëho iae jio'a'ajëjo. Röhu sa'aho bövioho bise'oho evaroho bogo barë'i ëho hesi majae göro jio'a'ajëjo. ⁸ Sa'ae göëro göhu'o muorovonövo a masijo ioro'iorohuro ioro'iorohu'o muorovonövo'aruëjo. Sa'ae dinö'e dinö'e jiajoho hijiohijiovo'amo'ajëjo. Sa'ae gö gö iruno'e bogojio'ajëjo. Ëhi jië'e huë vavaenoho rue'iramu mu sisëho bogo burëroho barë'i a'i magonahehu aevoromo raho'i hara'uajëhi ëhi aho aevoromo huë vavaene börömo baebe va'oruomo'ajëjo.

⁹ Röhu gavë'i raromorëjo. Aëro guduamo ujuohëvo va'oromo jögoru muebejarue aribövi jabesi övore bojëmi'aruëjo. God rajahijarue osa göro göro ë hisuebijëvo'aruëjo. Gavana o sa'are a masijo gö gö jabesi nunire dëmo'iramu nasi jöëni ë riravo'aruëjo nasi jöho huruoho majëhi'i. ¹⁰ Röhu God-are jö maho aëro sa'ae dinö'e dinö'e majëhibe va'o barë'ajëjo. Ëmuoho urimoho jio hesi höjo. Bövi bise'o barë'iröhe majaho ë hesi ijönö jio'a'ajëjo. ¹¹ Röhu jabuhu guduamo ujuohëvo va'amu a masijo jabesi nunire riravë'oho nadi uvorëjo: Na rabu jöe majëhi'ëjörömo nurunurumorëjo. Nadi ëhioho ë'i a'i a masijo jabesi nunire riravo'irarije maja rovamu evare God-hu rabu jö jemesi simanore bojëmë'oho ë jöho majëhirëjo. Ëhesi bëhoho bogo jemëhu jöho majëhi'irögoro a'i God-are Aru'ahohuro jöho simanore bojëmi'iramu jemë ë jöho majëhi'aruëjo. ¹² Röhu öhuro öho ae gö jabesi örire bojëminövo'aruëjo muo'amojoro. Vavuohuro aboji harihu'oho ëhi gemuoho ë'a'aruëjo. Aboji harihu'ohuro ri'öromo ae uë'iramu vëmu vavu'oho muo'amo'aruëjo. ¹³ O jemëhu na uehorovevarujohuni ae aho'obëhe jaburo jemesi örire nue huodëgoruomo'ajëjo. Röhu ae rahu biririvoromo mae uehorovevobe va'öjuvo maja barë'iröhe maja rovë'iroho God-ro baejëvoromo manö bamëvo'ajëjo.

Mu sisë bëhe rueröhe jöhoje.

¹⁴ Röhu jemë ga'a'aruëjo God-are osa ijumaje sisëhuro maehu jiaje röhare ëma nami'iramu. Ëjö Iesuhu majëhijadoho adahoromo avo'avoho gare. Amo Iesuhu jö vituoho majëhiromo uëvadeje: Sisëhuro maehu jiajire ëma namijamu gavë'oho ave Judea sa'are raromaruje aribövioharo huruomoromo dahoru'ero iojioröene. ¹⁵ Ae rahu javu dönö haradare raromë'oho abueromo osare inömo nadi va'o ujuoho'i ma-huruomoromo va'orëne. ¹⁶ O mure raromë'oho nadi vuonorö'ö va'o niögoho ujuoho'i ma-huruomoromo va'orëne. ¹⁷ Röhu ë huë vavaeni rue'iröhe majaroho dë'e magonahohu'o aboji harihu'o inino jio'amë'e magonahohu'o jabumë vaevë'oho diehi huruomoromo'ajëjo. ¹⁸ Röhu God ua garëjo huro ajëmego ëhuro aho niohijo majaroho bogo huruomo'iröhe höjo. ¹⁹ Rabëni hesi bëhoho evare majaroho huë vavaene bogo bise'o vadu'oho rue'a'ajëjo. Ëhi jië'e huë vavaenoho urimo God-hu sa'a bövi

bise'o bamadevaroho bogojiobe ruejuvo ro jaruvo majahu'o ēhi jiē'e huē vavaenoho bogohōjo. O ijonōhu'o bogoji'o'i ē majaho gemu bōrōmoho jio'a'ajējo. ²⁰ Ēhuē vavaeni maja ēgobōvi jiajoho God bogo tarioromo bunemuoho bamo'ibejajo aho bogo biririvoromo raromo'ibejajo. A'i God-ro hesi baejēvade aribōvioho uehorovēvoromo ē majaho tarioromo bunemu bamo'i uvē'e hōjo.

²¹ Ēhi jiamu ae gōehu uēvē'oho: Aveho ro gahējo. O arueho va'o gahējo. God-hu uavē'ero bōrōme namiromu ajamui'irōhe aho aviae o aruae hō uēvē'oho nadi maho uehorovorējo. ²² Ēhesi bēhoho rabēniajo. Ae aho'obēhe rueromu sarerēmiromu uēbe va'a'aruējo: God-hu uevē'ero bōrōme namiromu ajēmi'irode aho jevājējo o jō God-aro baeromu majēhijaje ae jevājējo. Sarerēmiromu ēhi majēhiromu bogo gavarue mu masijoho vaenōvo'aruējo eni jēvego God-hu sōjēvade aribōvioho sarerēmeho rireromo'irōhego. ²³ Rōhu jemēro avoho mueberovorējo. Ijonō jiorōhe jōho na urimo majēhijē'e jevājējo. Ēhuni sareri'e jōho nadi maho uehorovorējo.

God-are A Maehu ruerōhe jōhoje.

²⁴ Rōhu ē huē vavaeni majaho barē'iramu evare maja nunoho ramoramovoromo manaeroho duorohoromo ²⁵ jijoho sisērē'amoromo ō'idōre inōmoho aho'o arua anumiae va'o'amo'ajējo. ²⁶ Ēhi'o'iramu sa'are raromarue aribōviohuro ae aho'obēhe ga'a'aruējo God-are A Maho naro darugo'o aji'o bōrōmo mae baeromu suere ruvebi'iramu. ²⁷ Ruvebiromu nasi aneraho rēmō'ō'iramu ro God-hu sōjēvade aribōvioho gagovēvo'aruējo. Arua anumiae sa'ae dinō'e dinō'e maja rojomajire beva'ajire jioruomajoho gagovēvo'aruējo.

Mesehu gumutivego Jew rajo jabesi vama maja dunovaje uhu jōhoje.

²⁸ Rōhu meso hesi uhu jōho heromo bēhoho avoho uehorovorējo. Gavaruje mesoho gumutivoromo rahego garomo evare jemē uvaruje hōjo: Jew rajo nosi vama majaho iae dunovājējo. ²⁹ Ēhesi bēhoho jemē ga'irarije naehu uēvodēhi mue gō gō rovamu gavē'iroho uvorējo: Ēmajaho iae rovājējo. ³⁰ Ave jōho na jō mae uē'iē'ajējo. Ave jaruvore raromaruje aribōvioho jemē bogo vuovo barējē'iro evare naehu uēvaje mue aho'obēhe rue'a'ajējo. ³¹ Ō'idōe sa'ae bōvie bise'e barē'i nasi jōho gemu bogo barē'ajējo.

Iesuhu vuonorō'ō ruerōhe maja no bogo gavarue jōhoje.

³² Rōhu ē majaho divare jio'irōhoho aho bogo gavaruējo. Ō'idōre raromarue anerahu'o Harihoho na'o bogo ga'i hesi Vavuohuro gemuēro gavājējo. ³³ Avoho mueberovorējo. Gavē'iajo. Jemē'o ē majaho bogo gavarujējo. ³⁴ Ēhesi jōho uhu'e majēhi'iē'ajējo avoho he'irarije. Ae gemuēro ōre gō va'iē'ajējo. Amore jioromo va'iē'iroho hesi mu vaejahaerue aribōvioho ae gō gō mue gō gō bojēmibe va'a'ajējo jaburo simane vaeromo ē muoho muebejaho'irōhego. Bojēmibe va'oromo hesi osa ojo muebejaje aho ua'a'ajējo: Ojoho avo'avoho muebenējo. Osa arijo'ohuro ēhi ē'a'ajējo. ³⁵ Ēhesi bēhoho na ē osa arijo'oho va'ēne jevājējo. Na divare vuonorō'ō rue'irodoho jemē bogo gavarujējo. Nani vō'ō'e o vahi riri'e o sisonuvo'i titimo'iramu o sisonuvo'iramu rue'ejōjo. Jemē bogo gavarujējo. Ēhuni muoho avo'avoho mueberējo. ³⁶ O bogo nuni jioromo mu avoho muebejē'oho nani na ma-majioho rue'i ga'ejōjo jemē momorō'ō uro'amē'e

jiëvo'iramu. ³⁷ Na jemë uëvajiëhi ae aho'obëhe ëhi gemuoho uëvajiëjo: Nune jioromo muoho avo'avoho mueberëjo.

14

Jew rajo a masijehu Iesu ano'i jö mevare jöhoje.

¹ Iae God-hu Vörö Tugohade Sörö o I Dë Huaje Oso Rumo'e Sörö jiamëhi i'iröhoho jio'i röhu jaruvëhi priest masijohu'o Jew rajo jögoru öri röjëhijarue ariböviohu'o ëho jaburo öre nahareje Iesu saginiëri gudu-amoromo ano'iröhëro. ² Öre nahoromo uarovareje: Sörö majaroho bogo guduamo'ejarëjo aëro göromo no'o muorovojöeni.

Magonahe gemuehu ridi'e jovehu Iesuare simanore otehodivade jöhoje.

³ Ëhi'amu Iesuro Bethany amore rueromo sino jomo'e ae Simon-are osare ro hiro mo ie ijadeje. Ie ijamu gagorovo magonahe gemuëro munë huono mabëhe baeromo rovadeje. Ëhuono gagore ridi'e osoho jië'e jiadeje. Osoho bogo jovo'oho buarohë'e ma-oso maemu jiadeje. Oso ihoho nard jiadeje. Röhu hesi manaho bogo bise'o vadu'oho jiadeje. Magonahohuro ë munë gagore jiaje osoho barueromo munëho hahovoromo Iesuare simanore otehadaje. ⁴ Simanore otehamu gagorovo ae göëro göëro dë vörönëgamu jö sisë atoromo uarovareje: Ëmagonahoho rabëni osoho ëma otehö'öjajëjo. ⁵ Aro imo'ibejarëjo 300 kina iosiramijë'e manaho bövi mae bae'ibejarëjo. Ëmanaho baeromo bövi bise'o rumo'e aribövioho suvuorëmi'ibejarëjo. Ëhi jië'oho iae mae jivo'ibejajo. Röhu huro ëma otehö'öjade höjo. Ëhi uarovoromo magonahoho birevareje.

⁶ Birevamu hegorovo Iesuro uëvadeje: Ëmagonaho birevarujoho vuonugohëjo. Jemë rabëni magonahoho huë vavaenöho bojamarujëjo. Huro na mabëhe avohevë'e höjo. ⁷ Bövi bise'o rumo'e ariböviohuro jemë'o raromobe jijiholaruëjo. Jemesi nimoromo jabumë ajëmijë'oho iae jemë eni jëvaje höjo. A'i naro jemë'oho bogo hibe juvo'ejöjo. Ijonö ëhi avohevo'irarijoho bogo eni jëvo'ajëjo. ⁸ Ëmagonahohuro rabe eni jiadoho ëho nasi örire mae avohevade höjo. Mae avohevoromo oso nasi sinore otehadaje hesi bëhoho nasi sinoho avohehadaje höjo ëhuro nasi sinoho mae jevego aëro hure bamevoruomoröhego. ⁹ Ave jöho na jö mae uë'ië'ajëjo. Sa'ae dinö'e dinö'e aehu nasi jö ma majëhibe jijihë'iroho ë magonahehu ë'ade jöhu'o majëhibe jijiholaruëjo aëro hu mae uehorovoruomoröhego.

Judas-hu Iesuni Jew rajo a masijo hiruëmade jöhoje.

¹⁰ Ëhi'amu Iesuare ijoraje 12 röhu gemuëro Judas Iscariot-ro va'oromo priest masijoho uëvadeje: Jemë nëgë'oho na Iesu jemesi övore bojëmi'ejöjo. ¹¹ Bojëmi'ejöjamu hegorovo nimorohoromo uavareje: Iae mae höjo. Ëhi jië'oho no ijo baje mana bojami'ejarëjo. Ëhi uvamu hegorovo Judas-ro öre nahadeje Iesu jabesi övore bojëmi'iröhëro.

God-hu Vörö Tugohade Sörö Iesumëhu ijare jöhoje.

¹² I Dë Huaje Oso Rumo'e I ibe va'iröhe majaho aevoromo rovadeje. Aevoromo rovaje majaho rue'ego Jew rajëro sheep harihoho muo'amonövareje God-hu Vörö Tugohade Söröho i'iro. Amo ë majaho rovamu gagorovo Iesuare ijorajoho jaburo Iesu uavareje: Ja nagajoho no dinö'e va'oromo söroho avohaho'ejarëjo.

¹³ Avoho'ejarëjumu Iesuro hesi ijarahoho niö'i uëvadeje: Jerusalem amo böröromo va'orëjo. Va'i ga'a'arujëjo aëro jovo'e ramaho simanëro baeromo ro birohëvo'iramu. ¹⁴ Ro birohëvego va'oromo ga'irarije hu di osare rumo va'ego gagorovo jemë'o ë osaro va'oromo osa arijo'oho uarëjo: Tisahuro uvade höjo: Osaho dinö'e höjo naehu nasi ijarahoho jabu'o gemu mae sörö i'irodoho. Ëhi uarëjo. ¹⁵ Ëhi ua'iramu osa arijo'ohuro jemë hu'iraejëvoromo vuahure ajiomoromo döre osa börömo röjëhi'a'ajëjo. Röjëhi'iramu ga'a'arujëjo maratue bövie bise'e eni avohoromo bahijë'e jio'iramu. Ëhi jiamu gavë'iroho ë dirö'oro söröho avohorëjo jemë'o no'o ë i'iröhe.

¹⁶ Ëhi uëvamu rue ae niö'iohuro ri'öromo Jerusalem va'areje. Va'oromo gavare Iesuhu uëvadëhi bövioho bise'oho ëhi jiamu gagorovo söröho avohareje.

¹⁷ Ëhi'amu vahiromadeje. Vahiromamu gagorovo Iesuro hesi ijaraho 12-ho jabu'o gemu mae rovadeje. ¹⁸ Rueromo ioho ijë'i Iesuro uëvadeje: Ave jöho na jö mae uë'ië'ajëjo. Jemë ae gemuëro na bijönegarue aribövi jabesi övore bojëmi'anuëjo. Ëaho ja aviaa na'o ie ijanuëjo. ¹⁹ Ie ijanuëjumu hegorovo jaburo uehore gö gö baeromo ae gemuëro gemuëro uavareje: Na bogo ëhioho ë'ejöjo. Na na mae uavajëjo. ²⁰ Mae uavajëjumu hegorovo uëvadeje: Ae aho'obëhe 12 röhu gemu naehu i hevöre ba'amo'ego hu'o gemuore ba'amaje ahuro ë mu sisëho vae'a'ajëjo. ²¹ God-are surire jajivarëhi hesi A Maho na ëhi guomevo'ajëjo. Röhu na bijönegarue aribövi jabesi övore bojëmi'iröhe aho vaevë'oho sisërë'ajëjo. Ëaho bogo raho'ibejajo ëhuro mae jio'ibejajo.

Sino'o kö'o aevoromo ijare jöhoje.

²² Ëhi uëngoromo ioho ue'ahoromo Iesuro ioho baeromo God mae uanugoromo ato'atovoromo hesi aribövioho suvuorëmiromo uëvadeje: Baehëjo. Aveho nasi sine höjo. ²³ Ëhi'onugoromo enatuore jovoho baeromo God mae uanugoromo bojëmadeje. Bojëmamu ae aho'obëhe ë jovoho ibe rova'areje. ²⁴ Ibe rova'amu Iesuro uëvadeje: Aveho nasi köe höjo. Ae aho'o jemesi jöëni köho rovevoromo guomevo'ajëjo. Guomevo'iramu ëhuro God-hu jemë muebejëvo'iröhe jögoroho marë'ajëjo. ²⁵ Röhu ave jöho na jö mae uë'ië'ajëjo. Na ijoho ö'i bajo jovoho bogo i'ejöjo hujeji ëho majaho rovego evare na God-hu muebejaje öri ari'ere hiromo ö'i bajo jovo i'oho i'irodëni. ²⁶ Ëhi uëngoromo God rajahjarue jöho ioruomoromo suorovo va'oromo Olives Dahorure iojiomareje.

Peter-hu Iesu gavaje jö a subivëhoröhe jö Iesuhu majahjadohoje.

²⁷ Olives Dahorure iojiomoromo Iesuro hesi aribövioho uëvadeje: Jemë ae aho'obëhe nasi örire mae uehorovevarujoho vuonugo'i remo va'a'arujëjo. Ëhesi bëhoho God-are surire jöho jajivoromo uvë'e höjo: Sheep muebe'amaje aho God naro ano'ejöjo. Ano'iramu huhu muebe'amade sheep-oho jaburo arua anumiaa va'o'amo'ajëjo. God-are jö jiajëhi ëhi remo va'a'arujëjo. ²⁸ Remo va'iramu guomoromo ri'önugoromo naru urimo Galilee va'ejöjo. Jemë ijore ö'a'arujëjo. ²⁹ Ëhi uëvamu Peter-ro ri'öromo uavadeje: Nani a ioro'ioroho jasi örire uehorovaruohe vuonugo'i ramo va'a'aruëjo röhu na bogo ëhioho ë'ejöjo. ³⁰ Bogo ëhioho ë'ejöjumu Iesuro Peter uavadeje: Ëhi uevanuëjo röhu ave jöho na jö mae ua'ië'ajëjo.

Jaruvo vahire k  k  r  koho bogo urimoho vae ni  'i uv  'e jero urimo vae ni  'i gemu ae u  'a'anu  jo: Na Iesu bogo gavaje h  jo. ³¹   hi u  'a'anu  jamu hegorovo Peter-ro ma-darugo'o uavadeje: O na bogo   hioho   'ej  jo. Aehu anegamu ja'o gemuore guomo'i  'iroho na bogo   hioho maj  hi'ej  jo. Bogo maj  hi'ej  jamu Iesuare arib  vi ioro'ioroho aho'o jabu'o   hi gemuoho Iesu uaruomadeje.

Iesuhu Gethsemane sa'are hiromo God-are   rire   ninamijade j  hoje.

³²   hi uanugoromo Iesu'o hesi arib  viohu'o va'oromo   ri ari'o ihe Gethsemane rovaraje. Rueromo Iesuro u  vadeje: Avehuro raromohego na aru  re va'oromo God-are   rire j  e j  v  jo. ³³   hi u  nugoromo Peter James John   hi s   ujuoho va'oromo hesi d   v  v  bajo'o uhure hu   vavaene aho'o rovamu sis   maro nurunurumadeje. ³⁴ Nurunurumoromo u  vadeje: Na sis   maro hu   vavaene baejevaj  jo.   huro guomevo hesi h  jo.   huni nadi momor  '  i ma-nune jioromo na'o gemuoro avoho mueberov  'e raromoh  jo.

³⁵   hi u  nugoromo rori'o   go'o va'oromo sa'are behumoromo God   ninamijadeje   huro eni jiego vi'ehoho bogo bae'ir  h  ni. ³⁶   ninamiromo uavadeje: Apo mue aho'o vae'iranohego ja eni javaj  jo.   huni i'ue hu   vavaene nasi   rire rovajoho ahego na bogo bae'ir  jo. R  hu naehu nimajoho nadi   'i jaehu nimanu  hi   hi   'on  jo.

³⁷   hi   ninaminugoromo vuonor  '   rueromo gavade hesi ae ni  'i gemu momor  '  jamu g  gorovo Peter uavadeje: Simon-ajo. Rab  ni niavanu  jo. Majae ma-bunemu nune jioromo mueberov  'e hi'iranohego ja diehi'oromo bogo eni javaj  jo. ³⁸ Jem  ro nune jioromo mueberomo   ninamihego God-ro aj  mego Satan-ro bogo din  mego   huro bogo bej  vo'irajo. Jemesi aru'ahoho mu mae vae'i nimo'i jemesi sino haho'o u'uh  'e h  jo.

³⁹   hi u  nugoromo r  hu maho va'oromo urimo   ninamiromo uavade j  e gemuoho   ninamijadeje. ⁴⁰   ninaminugoromo vuonor  '   rueromo gavadeje jabum   nun  himo'amo'lego momor  '  jamu. Rueho jaburo momor  '  j  '  ro ri'  romomo Iesuare   rire j   mana ua'ir  hoho dadiv  vadeje.

⁴¹ Dadiv  vamu Iesuro urim  'i vae ni  'i va'oromo   ninamijadohego r  hu maho va'oromo   ninamijadeje.   ninaminugoromo rueromo u  vadeje: Jem   diehi'oromo ma-momor  '  emu momor  '  jaruj  jo. Iae mino'  jo. Iae bar  jaj  jo. Majaho mami'   rov  'e h  jo. A  ro God-are A Maho na bij  negarue arib  vi jabesi   vore boj  mi'  'aj  jo. ⁴² Ri'  romomo go va'ohogo va'ar  jo. Gah  jo. Na bij  negarue arib  vi jabesi   vore boj  mi'ir  he aho rovaj  jo.

Iesu guduamare j  hoje.

⁴³   hi u  vamu gav  'i Judas rovadeje. Iesuare ijoraje aho'ob  he 12 r  hu Judas hu'o jabesi ae gemuoho jiadeje. Judas rovamu ae aho'ob  he siravae kepatae ujuohoromo hu'o rueruomadeje priest masijohu'o Jew rajo j  goru   ri r  j  hijarue arib  viohu'o a duvaho ioro'iorohu'o   ho jaburo r  m  '  j  '  ro.

⁴⁴ R  hu urim  'i    sareri'e aho Judas-ro    arib  vioho u  vadeje: Ga'irarije naro di aho dud  hamu gav  'o uvor  jo: Iae Iesu h  romomo guduamoromo hu'iraeromo avoho muebeve va'or  jo.

⁴⁵ Judas-ro   hi u  v  '  ro huro rueromo ma-bur  ro ro Iesu jejamiromo Bada uav  'i dud  hadeje. ⁴⁶ Dud  hamu gav  'i    arib  viohuro Iesu gud-uamareje. ⁴⁷ Guduamamu ae gemu Iesuare b  hire namijadohuro hesi

kaejöho jijöromo priest börömo hesi mu vaejaje aho anoromo hia'oho tariö'öjahadeje.

48 Ëhi'amu Iesuro ë rueruomade aribövioho uëvadeje: Aveho na bogo vajiohu'e anano'e aehu jevajëjo. Jemë rabëni siravaho kepataho ujuohoromo guduamevo'i rovarujëjo. 49 Mami'e majae aho'o naehu God-are amo börömore hiromo God-are jö hesi öri a røjëhinövodoho jemë evaroho bogo guduamevariye höjo. Röhu jemëhu vaejaruje muoho ë hesi jö God-are surire jajivarëhi muoho ëhi jioröhego ëhuni ave muoho rovë'e höjo. 50 Ëhi uëvamu hesi ijoraje aho'obëhe hu nugo'i huruomoromo va'areje.

51 Va'amu a i'e gemuëro niöge hane gemu ruohë'e Iesuare ijore va'adeje. Iesuare ijore va'amu aëro guduamo'ia'amu 52 niögoho jaho bu'önugoromo dë'ahobatëremu ju'ebiromo va'adeje.

Iesu Jew rajo a masijo jabesi nunire namijade jöhoje.

53 Ëhi'amu Iesu hu'irae rueromo priest börömo hesi osare rovaraje. Ëosare priest masijoho a duvaho ömo'ömoho jögoru öri røjëhijarue aribövioho ë aribövioho aho'obëhe jaburo ë gemuoro gagovareje. 54 Iesu priest börömo hesi osare barovamu Peter-ro arue riribövire Iesu rihiromoromo priest börömo hesi osare rovadeje. Rueromo osare rumo va'oromo abo osa ririre ruë numë javue vae'i riroho ma-va'oraho nugarire ë va'oromo priest hesi mu vaeruomaje ariböviohu'o gemuere hiromo vënoho jurovadeje. 55 Ëhi'amu priest masijohu'o a masijo ioro'iorohu'o ae nahareje jaburo huruoho majëhiromo uërohëgo: Iesuro ëhi jië'e mu sisëho vaejumu gavare höjego heromo Iesu anego guomoröhego. Nahareje röhu jö sisëho bogo birohareje. 56 Ae aho'o sarerëmiromo Iesuare jö sisëho majëhiromo ae göëro göëro jöe gö gö majëhijareje.

57 Ae göëro göëro jöe gö gö majëhijuvu a ioro'iorëro ri'öromo sarerëmiromo Iesuare jö sisëho huruoho majëhiromo uëvareje: 58 Ëhuro ëhi uvavohijajo: Ave God-are javu börömo naro dadovo'ëjöjo. Dadovoromo majae niö'i gemu hesi uhure javu i'oho vae'ëjöjo. Urimore javuoho aëro övëro vaejare höjo. A'i ijore javuoho ëho bogo övehu vaejë'oho jio'a'ajëjo. Ëhi uvade höjo. 59 Jöho ëhi majëhijareje röhu jabu'o jöe bogo gemuoho majëhi'i ae göëro göëro jöe gö gö majëhijareje.

60 Jöe gö gö majëhijamu hegorovo priest börömhuro ri'öromo ae aho'obëhe jabesi nuninö va'o namiromo Iesu uavadeje: Na ja jö mana uö'iranoho bogojavajëjo. Aehu jasi jö sisë majahuijaruoho na ëho mae o sarere höjo. 61 Mae o sarere höjumu Iesuro jöho bogo mana ua'i majörume namijadeje. Jörume namijamu priest börömhuro röhu maho jöe gö bu'öromo bijioho garomo uavadeje: Böröme namiromo ajamuijanue aho na ja javajëjo. Na ja noehu rajahijarue A hesi Harihoho javajëjo. 62 Javajëjumu uavadeje: Iae na ë aho jevajëjo. Röhu u'emu jemëro ge'a'arujëjo God-are A Maho naro darugo eni jië'e A hesi övo manö hi'iramu. Ö'idöre jio'amaje suehu'o gemu mae ruvebi'iramu. 63 Ëhi uavamu hegorovo rue priest börömhuro hesi niögoho dadovoromo uëvadeje: Iae eni jië'e höjo. A göho rabëni rueromo hesi jöho huruoho majahuijöräjo. Iae no eni hejë'e javuajëjo. 64 God-are iho ijumajoho jemë'o iae hejarujëjo. Ëhuni jemë diehi uehorovarujëjo. Diehi uehorovarujëjumu uavareje: Jö sareri'e aego ano'iramu guomo'a'ajëjo.

⁶⁵ Ĕhi uanugoromo a ioro'iorĕro ri'ĕromo Iesu sabĕro ĕdivoromo nunoho tugohahoromo ĕvo mugĕ mugĕĕro anareje. Anoromo sivoromo uavareje: Na jĕ God-aro baeromo majĕhijaje ae jevajĕ uĕvuĕnue javaje ĕhuni anagare aribĕvi jabesi ihoho huruoho majahuijego hejarĕjo. Ĕhi uavamu Iesu atovarue aribĕviahuro Iesu baeromo sisĕ maro ano'i arijareje.

Peter-hu Iesu gavaje jĕ a subivĕhade jĕhoje.

⁶⁶ Ĕhi'amu Peter-ro anume aehu raromaruire ĕ hijadeje. Hijamu priest bĕrĕmo mu ajamijarue magonahoho rĕhu gemuĕro rovadeje. ⁶⁷ Rueromo gavade Peter hiro mo vĕne jurovamu gadorovo ĕrimahoromo uavadeje: Ja'o Nazareth amo rajo ae Iesu'o gemu mae javade hĕjo. ⁶⁸ Javade hĕjamu Peter-ro magonahoho sareramiromo uavadeje: Jaehu jĕvanue jĕ hesi bĕhoho na bogo garomo bogo hejajĕjo. Ĕhi uanugoromo ojonĕ va'o namijadeje. [Namijamu kĕkĕrĕke uvadeje.]

⁶⁹ Amo Peter-ro ĕhi namijamu gadorovo priest bĕrĕmo mu ajamijaje magonahohuro Peter garomo hesi bĕhire riravarue aribĕvioho uĕvadeje: Ĕaho Iesuare aribĕvi jabesi ae gemuoho hĕjo. ⁷⁰ Iesuare aribĕvi jabesi ae gemuoho hĕjamu Peter-ro rĕhu maho sareramiromo uavadeje: Na bogajo.

Ĕhi uavadoho ririvanovamu bĕhire riravaroho jaburo Peter uavareje: Iae mae-ĕjo. Iesuare aribĕvi jabesi ae gemuoho javajĕjo. Ja'o hu'o Galilee sa'a raje jĕvĕ'ego ĕhuni uavaruĕjo. ⁷¹ Uavaruĕjamu Peter-ro uĕvadeje: Na jemĕ sarerĕmijĕ'oho i'ue baejĕĕni ĕhuni na jĕ mae uĕvajĕjo. Jemĕhu uevaruje aho na bogo gavaje hĕjo. ⁷² Bogo gavaje hĕjamu gavĕ'i kĕkĕrĕko urimo vae gemu uvadoho rĕhu maho uvadeje. Uvamu hegoro Peter-ro uehorovoromo uvadeje: O mami'e Iesuro uevade hĕjo: Kĕkĕrĕkoho bogo urimoho vae niĕ'i uvĕ'e jero urimo vae niĕ'i gemu ae uĕ'a'anuĕjo: Na Iesu bogo gavaje hĕjo. Ĕhi uehorovoromo sisĕ maro nivadeje.

15

Iesu Pilate-are nunire namijade jĕhoje.

¹ Iae sisonuvo'ia'amu gadorovo priest masijohuro a duvaho ĕmo'ĕmohuro Jew rajo jĕgoru ĕri rĕjĕhijarue aribĕviahuro jĕ mevarue a masijo ioro'iorohuro ĕho jaburo gemuore gagovoromo jĕe mevoromo uvoruomadeje: No Iesuare ĕrire ĕhi ĕhi ĕ'ejarĕjo. Ĕhi mevoromo eni jiamu gadorovo Iesu tĕvoromo bava'oromo Pilate-are ĕvore bamareje. ² Bamamu Pilate-ro Iesu uavadeje: Na ja Jew rajo jabesi a bĕrĕmoho javajĕjo. Javajĕjamu Iesuro uavadeje: Ĕjĕho jero jasi jĕvanuĕjo.

³ Ĕhi uavamu priest masijohuro Pilate sareramiromo Iesuare jĕ sisĕho aho'obĕhe huruoho majahijareje. ⁴ Majahijamu Pilate-ro Iesu rĕhu maho jĕe ua garomo uavadeje: Jasi jĕ sisĕ aho'obĕhe majehijaruoho ja hejanuĕjo. Na ja jĕ mana majĕhi'irano ho bogojavajĕjo. ⁵ Bogojavajĕjamu Iesu jĕho bogo mana majĕhamu Pilate-ro uvadeje: Diehi'oromo jĕho bogo jĕvajĕromo tiĕjadeje.

Iesu anego guomojĕro Pilate-hu uĕvade jĕhoje.

⁶ Rĕhu God-hu Vĕrĕ Tugohade Sĕrĕ maja ro vĕ'iroho savoji gagore raromarue aribĕvioho di aho jiovo nugĕ'ĕjĕro aehu uvoruomĕ'o ho Pilate-ro ĕ aho jiovo nugĕ'ĕnĕvadeje. ⁷ Rĕhu ae gemu hesi ihe Barabbas savoji gagore hijadeje. Urimĕ'i sa'are a masijohu'o muorovare majaho jiamu ae

aho'o sa'are a masijohu'o muorovoromo ae muo'amareje. Ae muo'amè'ëro savoji gagore raromareje. Röhu ae gemu Barabbas jiadeje. ⁸ Barabbas savoji gagore hijamu amonö gagovoromo riravare aribövioho ae aho'obèhe jaburo rueromo Pilate uavareje: Savoji gagore raromaruoho noehu uavego jiovo nugö'øjahuuëhi èhi è'onèjo. ⁹⁻¹⁰ Èhi è'onèjamu Pilate-ro gèromo uvadeje: Iesuare ihoho bövie jiè'ego priest masijohuro dè vörönègamu nasi övore bojemijare hõ uvoromo uèvadeje: Na jemè nègajèjo naro Jew rajo jemesi a börömoho jiovo nugö'øjoro.

¹¹ Èhi uèvamu priest masijohuro ae aho'obèhe biririvoromo dinëmijamu hegorovo jaburo uvoruomadeje: Iesu vuonugo'i Barabbas jiovo nugö'øjèjo. ¹² Èhi uvoruomamu hegorovo Pilate-ro uèvadeje: Èhi jiè'oho jemèhu uvarujoho: Jew rajo nosi a böröme hõ uvaruje è aho na diehi'o'ejòjo. ¹³ Diehi'o'ejòjamu uvoruomadeje: Korosioro anego guomajo. ¹⁴ Guomajamu Pilate-ro uèvadeje: Rabèniajo. Diehi jiè'e mu sisè vaejè'e hõjo. Vaejè'e hõjamu ma-darugo ma'e uvo'i arijareje: Korosioro anego guomajo. ¹⁵ Guomajamu hegorovo Pilate-ro è aribövioho aho'obèhe sanuëmi'i nimamu Barabbas jiovo nugö'øjadeje. Barabbas jiovo nugö'ò'i Iesu hisuebijöro uèngoromo uèvadeje: Ave aho bava'oromo korosioro anego guomajo.

Muorovo ariböviehu Iesu sivare jöhoje.

¹⁶ Èhi uèvamu rue muorovo ariböviohuro Iesu hu'irae bava'oromo gavanare osa börömore va'areje. Osa börömo hesi ihoho praetorium uvonövareje. Va'oromo jabesi muorovo ariböviohuni jöe nugö'öromo uèvareje: Jemè aho'o avehuro ro gagovohèjamugo ro gagovareje. ¹⁷ Gagovoromo Iesu sivo'irögoro sa'are a masijehu kavuè'e niögu ègo io'amoromo mu vaejarue èhi jiè'e niögoho Iesu ba'amahareje. Ba'amahoromo a masijehu bosö didi'arue èhi jiè'e bosöho Iesuare simanore didi'ahareje. Röhu bogo inömo maho baeromo bosöho avohaho'i bibè'e ijo hisuoho ujuohoromo huoromo simanore ba'amahareje. ¹⁸ Èhi'onugoromo sivoromo jejamiromo uavareje: Jew rajo jabesi börömoho vaevè'e hijanuèjo. ¹⁹ Vaevè'e hijanuèromo ijahèro simanore anoromo sabèro ödivoromo èma sarere ague aho raromoromo rajahijareje. ²⁰ Èhi sivoruomoromo niögu ègoho jijövaho'i hesi niögu maho io'amahoromo osare jioromo hu'irae bava'areje korosire ano taemo'i.

Iesu korosire ano taemare jöhoje.

²¹ Bava'oromo örire va'ihö gavareje ae gemu hesi ihe Simon muro jiè'ëro rovamü. Röhu Simon hu Cyrene sa'a rajo ae jiadeje. Hu Alexander'o Rufus'o jabesi vavue jiadeje. Amo Simon-ro örire rovamü gagorovo muorovo ariböviohuro hu garomo övèro bijimö'öromo uavareje: Ave a hesi korosioho baeromo va'èjo. ²² Baeromo va'èjamu ejèhoromo baeromo jabumè aho'o va'aroho ajiomoromo sa'a ihe Golgotha nosi huèhu huotövè'oho simano gijo va'ène sa'are è ajio suovareje. ²³ Suorovonugoromo wine jovohu'o myrrh osohu'o buaroharoho Iesu bojamareje hesi vi'ehoho bisemu u'uhoröhego. Bojamamu juahèmadeje. ²⁴ Juahèmamü korosire ano taemareje. Ano taemoromo hesi niögoho adovoromo ajajovareje ga'i di aho di niögoho bae hesi jiego. Ajajovonugoromo niögoho ujuohareje. ²⁵ Röhu Iesu korosire ano taemare majaho 9 o'clock sisonu'e jiadeje. ²⁶ O Iesuare jö sisèho jajivoromo èhi uvè'e jiareje: Ave aho Jew rajo jabesi a

börömoho höjo. ²⁷ Röhu aëro anano'e vajiohu'e ae niö'i jabu'o korosire ano taemëvoromo göho ruëhi Iesuare övo manö göho viëhi övo adonö ëhi amëvareje. ²⁸ [Amëvamu Iesu ë a sisë niö'i jabesi ririre korosire iromadeje. A sisë jabesi ririre iromadohuro ëhuro ëhi ëtiröhego God-are surire jö aehu jajivadëhi iae ëhi jiadeje. God-are surire jöho jajivoromo uvë'eje: Aëro uvoruomë'e höjo: Hu jö ahoruomaje ariböviohu'o gemuore höjo.]

²⁹ Ëhi'amu aëro rova'ë'i uvene hijiohijivoromo sivoromo uvoruomonövadeje: Asë'e sareri ae javajëjo. Jero uvane höjo: Naro God-are osa börömoho dadovoromo majae niö'i gemu hesi uhure röhu maho vae barë'ejöjo. ³⁰ Ëhi uvë'e javaje ëhuni jasi sinoho ajamirovoromo korosire javajoho ruvebijëjo. Sivoromo ëhi uvoruomadeje.

³¹ Jabuhu sivarëhi priest masijohu'o jögoru öri röjëhijarue ariböviohu'o ëhi sivoromo uarovareje: Ëahuro uövuade höjo: Naro a ioro'ioroho ajëmego marëjëvaje höjo. Ëhi uövuade höjo röhu hesi sino ajamirovë'o'ho hu bogo eni höjo. ³² Huro uövuade höjo: Böröme namiromo jemë ajëmaje aho na jevajëjo. Israel rajo jemesi börömoho na jevajëjo. Ëhuni nadi'ego hu korosire jioromo ruvebijego no garomo hu mae uehorovarëjo. Ëhi uarovamu ë ae niö'i hesi bëhire korosi'o amëvare aho jabu'o Iesu sivareje.

Iesu guomade jöhoje.

³³ Ëhi'amu maja ririre öri ari'e aho'o ramoramovadeje. Ramoramovobe va'ojuvo majae huotorovamu gavë'i ajivadeje. ³⁴ Majae huotorovoromo ajivamu gavë'i Iesuro Jew rajo jabesi jöëro ma-darugo'o uvadeje: Eloiajo. Eloiajo. Lema sabaktaniajo. Nosi jöehu huotovë'o'ho God nasi Böviohajo. God nasi Böviohajo. Ja rabëni remo va'ane höjo.

³⁵ Remo va'ane höjamu bëhire riravare a ioro'iorohuro hejare uvavamu: Eloia uvamu heromo uarovareje: Ëho hehëjo. Elijah-ni uvajëjo. ³⁶ Ëhi uarovoromo ae gemuëro tutuvo va'oromo u'uhë'e inömo'ho barueromo nioga'i'e wine jovore ba'amoromo rumorovamu ioromo ijaho viture bi-jiohoromo Iesu bojami'ië'adeje. Bojami'ië'oromo aribövioho uëvadeje: Nadi'ego no gavarëjo Elijah-ro God-arire jioromo ro Iesu juvo baruvebijego o bogo.

³⁷ Ëhi uëvamu Iesuro jö'e dadovoromo guomadeje.

³⁸ Guomamu gavë'i God-are osa börömo ojo göho gagonö jiajoho niögehu tugoharohu arorovo ruvebijadeje. ³⁹ Ëhi'amu muorovo simano vaejaje ahuro Iesuare nuninö namiromo gavade Iesu ëhi'oromo guomamu gagorovo uvadeje: Iae mae-ëjo. Ave aho God-are Harihe jiade höjo.

⁴⁰ Ëhi'amu magonaho ömo'ömohuro arue riribövire riravoromo Iesu diehi'aruoho garuomadeje. Mary Magdalene o Mary göho James a i'o o Joses jabesi vëmoho o Salome o magonaho ioro'ioroho ëhi jioruomadeje. ⁴¹ Urimë'i Iesu Galilee sa'are hijadevare evare ë magonaho ömo'ömohuro bövie bise'e ajamibe hesi ijore ijore jijihonövareje. Ëhi ë'l'ë'ero ë magonahohu'o magonaho ioro'iorohu'o aho'obëhe Jerusalem amore hu'o gemu mae rovë'ëro ë riravoromo garuomadeje.

Iesuare sino munë gagore bamare jöhoje.

⁴² Röhu ë majaho bövi bise'o avoho'amarue majae jiadeje nëröho nuhoromo God rajahi'iröhëro. Ëmajaho garobo'e bamadeje. ⁴³ Nuho majae rue'ia'amu majae garobo'e bamamu gagorovo Arimathea amo raje

ae gemu hesi ihe Joseph-ro va'adeje. Hu Jew rajo jabesi a duvahëro jië'ëro Jew rajo a masijo ioro'iorohu'o hiromu jõe mevonövadeje. Jõe mevo'ego ae aho'obëhe hesi örire mae uehorovonövareje. Röhu ae göehu göehu è'aruëhi hu'o ëhi muebejë'e hijadeje God-ro ro böröme namiromu aho'obëhe muebejëvoröhego. Joseph ëhi jië'e ae jiadeje. Èhi jië'e aëro jië'ëro huro biririvoromu va'oromu Pilate uavadeje: Uevego na Iesuare sinoho bae'iröjo. ⁴⁴ Iesuare sinoho bae'iröjamu Pilate-ro tiöromu uvadeje: Iesu diehi'oromu ma-burëroho guomade höjo. Èhi uvoromu jõe nugö'öjamu Iesu muebejade muorovo ahuro rovadeje. Rovamu Pilate-ro uavadeje: Na Iesu mami'e guomë'e höjo. ⁴⁵ Guomë'e höjamu ruehuro uavadeje: Iae guomë'e höjamu hegorovo Joseph uavadeje: Jaehu Iesuare sino baejë'oho iae mae höjo. ⁴⁶ Iae mae höjamu Joseph-ro va'oromu niögu mabëhe imoromu guomë'e sinoho baruvebiromu niöghuro numadeje. Niöghuro numoromu munë ubuvarire è bamadeje. Bamoromu munë höhö barueromu ojoho tugohadeje. ⁴⁷ Èhi'amu Mary Magdalene'o Joses-are vëmoho Mary'o jaburo niö'iro ariromu gavareje Iesu è dirö'ore bamamu.

16

Iesuhu ri'öj jade jöhoje.

¹ Iae Jew rajo jabesi nuho majaho barëjadeje. Jew rajo jabesi nuho majaho barëjamu Mary Magdalene o Mary göho James-are vëmoho o Salome ëho jaburo va'oromu ridi'e osoho imareje va'oromu Iesuare sinore otehoröhëro. ² Imë'ëro hura börömore sue'o majae rojomamu gagorovo ri'öromu Iesuare sino bamarire va'areje. ³ Va'ë'i uarovareje: Raro ojo tugohare munëho rori'o höhö baejahuo va'a'ajëjo. ⁴ Èhi uarovoromu avoho ga'i gavareje mami'e rori'o bava'ë'e jiamu. Röhu è munëho böröme jiadeje. ⁵ Bava'ë'e jiamu gagoro va'o munë gagore rumo va'oromu gavareje rue jabesi övo manö a i'e ajivë'e niögu ba'amë'oho è hijamu. Hijamu gagorovo jiodudu'iraejareje.

⁶ Jiodudu'iraejamu gagorovo ruehuro uëvadeje: Nadi jiodudu'iraejëjo. Nazareth rajo ae Iesu korosire anamu guomade a hesi sinoho jemë naruhëjo. Hu aveho bogohöjo. Guomoromu ri'öjë'e höjo. Hesi sino bamare sionoho gahëjo. ⁷ Garomu va'oromu Peter'o Iesuare ijorajo ioro'iorohu'o uërëjo: Iesuoro urimo Galilee va'iramu mami'e uëvadire jemë è ijore va'oromu ga'a'arujë uërëjo.

⁸ Èhi uëvamu è magonaho ömo'ömhuro jiodudu'iraeromu butubutumoromu munë gagore jioromu suorovoromu huruomoromu va'areje. Va'oromu juhuonivo'i è jöho aho bogo majëhijareje.

Iesuhu Mary Magdalene-are nunire rovade jöhoje.

⁹ [Iae hura börömore sisonuvo'ia'amu Iesu guomadoho ri'öjadeje. Ri'öromu aevo'ioho Mary Magdalene-are nunire rovadeje. Röhu urimo bogo guomade majare Iesuro è magonaho hesi dëre jio'amaje aru'aho sisë ⁷ raro'v'omadeje. ¹⁰ Èmagonaho hesi nunire rovamu gagorovo è magonahohuro va'oromu gavade Iesuare aribövioho huë vavaene baeromu nivoruomamu gëgorovo uëvadeje: Iesu ri'öjë'ëro hijamu gavode höjo. ¹¹ Hijamu gavode höjamu heromu bogo ma uehorovareje.

Iesuhu hesi ijoraje niö'i jabesi nunire rovade jöhoje.

¹² Bogo ma uehorovamu Iesuro Mary Magdalene-are nunire rovamu ijönö ae niö'iro amore jioromo va'i gavareje Iesu nu ano'e gorosovê'te rovamu. ¹³ Rovamu gagorovo jaburo niö'iro vuonorö'ö rueromo Iesuare aribövi ioro'ioroho Iesu gavare jöho majëhijamu bogo ma uehorovareje.

Iesuhu hesi ijoraje 11 jabesi nunire rovade jöhoje.

¹⁴ Bogo ma uehorovoromo Iesuare ijoraje 11-ho jaburo ie ue'ahamu evare ijo tugoho'i Iesu jabesi nuniroho rovadeje. Rueromo uehorovoromo uvadeje: Ave nasi ariböviohuro hejare ae göëro göëro uëvamu: Nörö ri'öjê'e jiamu noro gavare hö uëvamu heromo bogo ma uehorovare hö uvoromo birëgadeje. Birëgoromo uëvadeje: Jemë rabu hia'i birire ê'oromo naehu ri'öjode jöho bogo ma uehorovarije höjo. ¹⁵ Èhi birëgonugoromo uëvadeje: Sa'ae dinö'e dinö'e va'oromo nasi jö maho ae aho'obêhe majëhi barërejo. ¹⁶ Ae rahu mae uehorovoromo bapataeto vaejê'oho God-ro baejëvoromo manö bamëvo'ajëjo. Ae rahu bogo ma uehorovê'oho God-ro uë'a'ajëjo: Jemë sisë jëvaje öri sisënö va'ohëjo. ¹⁷ O ae rahu mae uehorovê'oho aviëhi jiê'e bogo gavarue mu masijoho vaeruomo'ajëjo aëro êho garomo uvoruomoröhego: Iae mae-ëjo. Jemë jö mae atarujëjo. Nasi ihoho uvoromo Satan-are sisë aribövi a dëre jëvajoho rarovö'öruomo'ajëjo. Bogo hejarue jöëro atoruo'mo'ajëjo. ¹⁸ Vörö'e sigobu banigojio'mê'oho o oso sisë'e jovo ue'ahê'oho bogo sisërëjêvo'ajëjo. O guomo guomo'e aribövi jabesi sinore övo bamëhê'oho marëjêvo'ajëjo.

God-hu Iesu ajamamu ö'idöre ajiomade jöhoje.

¹⁹ Bada Iesuro èhi jiê'e jöho majëhiromo God-ro hu ajamamu huro ö'idöre ajiomoromo God-are övo manö hijadeje. ²⁰ God-are övo manö hijamu hesi ariböviohuro va'oromo jöho majëhibe dinö'e dinö'e jijihonövareje. Majëhibe jijiholego Badaro jabu'ö bimuovoromo muoho ajëmi'ego bogo gavarue darugo'e muoho vaenövareje aëro êho garomo jabesi jöho mae uehorovo'iröhego. Èhi'areje. Ahia mino'e.]

LUKE

Luke-hu jajivade jö hesi bëhohoje.

1-2 O asë'e Theophilus naro ave jöho jasi örire jajivo'ië'e gane. Mu böröme nosirire rovë'eje. Ëmu aevadire aëro nunëro gabe rovë'ëro ë jöho ae majahuinövareje. Majahuijamu ae aho'obëhe heromo ë jö gö göho gemuoro gagovoromo jajivo gavareje. ³ Ëhuni ë muoho aho'o diehi diehi vaejaroho he avoho'i uë gëbe rovë'ëro naro jani avoho ahorirëro jajivo'amo'i uehorovodeje ⁴ ëhuro jero adahoromo mami'e hejane jöho mae uehorovo'iranego.

Bapataeto vaejaje ae John rahoröhego aneraehu majahijade jöhoje.

⁵ Iae Herod-hu Judea sa'a muebejadevare priest gemu ë hijadeje. Priest hesi ihoho Zechariah jiadeje. Abijah-are ujore priest ömo'ömoho Zechariah hu'o ae gemuoho jiadeje. Hesi vaboro hesi ihoho Elizabeth jiadeje. Elizabeth hu aevo'i jiade priest Aaron-are uje jiadeje. ⁶ Vaboro'o baru'o jaburo niö'iro Badahu bojëmade jögoroho bövioho bise'o ho aho'o avoho ejahoromo hesi nunire ma-mabëhe arijareje. ⁷ Jabumë aboji harihu'o rumo'e jëvadeje Elizabeth dë tjojë'e magonahëro jië'ëro. Röhu mami'e mavojiraejëvë'e jiadeje. Jabumë ëhi jië'e a magonahö'e jëvadeje.

⁸ Ëhi jëvë'ëro Zechariah'o hu'o gemu mae priest mu vaejarue ariböviohu'o jabesi mu majaho rovamu evare Zechariah-ro priest muoho God-are nunire vaejadeje. ⁹ Muoho vaejamu Jew rajo priest-ehu vaejaruëhi jabumëro priest ihoho jajivo'amoromo gemuore buarohoromo gemu iareje ga'i di ahuro di muoho bae hesi jiego. Ihoho ioromo gavareje Badare osa börömore rumo va'oromo ridi'e oso God-ni vënehu bueröhe muoho Zechariah-ro baejë'e jiamu. Zechariah-ro ë muoho baenugoromo ose bue'i Badare osa börömore va'irögoro ¹⁰ a ioro'iorohuro aho'o amonö raromoromo God-are örire jöe atoruomadeje. ¹¹ God-are örire jöe atamu gavë'i Zechariah-ro osa börömore muoho vae'i gavadeje Badare anerae gemu nume oso buejarue maratu övo manö ro namijamu. ¹² Aneraho ro namijamu gagorovo jiodudu'iraeromo juhuonivadeje. ¹³ Juhuonivamu gagorovo anerahuro uavadeje: Zechariah nadi juhuonivëjo. Jaehu God ëninamijanoho hu iae ejahë'e höjo. Ejahë'ëro huro jasi vabore Elizabeth ajami'iramu huro jani harihoho raho'a'ajëjo. Rahë'iroho hesi ihoho John jumuvonëjo. ¹⁴ Jero sisë maro nimoroho'iramu ae aho'obëhe jabu'o uvo'a'aruëjo: Mabëhe rahade hö uvoromo nimoroho'aruëjo. ¹⁵ Hu Badare nunire a böröme jio'a'ajëjo. Wine jove vörö'e jove gö gö bogo i'a'ajëjo. Hu hesi vëmu hesi dëre jio'iröhire aevoromo God-are Aru'ohohuro hesi dë vövöbajo'ere simanore raro'ajëjo. ¹⁶ Rarovo'iramu Israel raje ae aho'obëhe jabesi dë vövöbajo'oho huotovëho'iramu jabumëro Bada jabesi God-are örire avoho uehorovoruomo'ajëjo. ¹⁷ Huro Elijah-are öre daruge gemuoho baeromo ëhuro Badare jöho baeromo urimo va'a'ajëjo. Va'oromo aribövi jabesi dë vövöbajo'oho huotovëho'iramu vavu ömo'ömhuro aboji harihu'oho huë baejëvo'aruëjo. Jö bijönimarue ariböviohuro mu mae vaejarue aribövi jabesi jö maho ejëhoruomo'ajëjo. Ëhi ajëmi'iramu evare aribövioho avoho raromoruomo'ajëjo Bada maro rueröhego.

¹⁸ Anerahuro ëhi majahijamu hegorovo Zechariah-ro uavadeje: Nasi vaboroho raho'a'ajë uevanuoho röhu na mavoje jevoromo nasi vaborohu'o mavoje höjo. Ëhi jië'o'ho na diehi'oromo uvo'ejöjo: Ja jö mae uevanuëjo. ¹⁹ Uevanuëjamu anerahuro uavadeje: Na Gabriel jevajëjo. Na God-are nuninö namijaje höjo. Huro na remö'öjade höjo naro ja'o jöe jövoromo jaehu hejanue jö mabëhoho majahi'irodego. ²⁰ Ëhuni hejëjo. Jaehu nasi jö bogo ma uehorovanuhuni ëhuni ja jö jövanuoho bitaroho tövavo'iramu jörome hibe va'ojuvo naehu uavodëhi ëhi jio'iramu evare jöho jövo'anuëjo. Amo ë jöho bogo sarero'ho jio'i hesi majaho rue'iramu iae jio'a'ajëjo.

²¹ Ëhi'amu ae aho'obëhe Zechariah mueberomo uvoruomadeje: Hu rabe ë'oromo osa börömoroho hiromo örisanuovajëjo. ²² Örisanuovajëjamu Zechariah-ro amonö hörö rueromo jöho bogo majëhi varijënoho jiadeje. Jöho bogo majëhi varijënoho jiamu gagorovo rue ariböviohuro garomo uvoruomadeje: Hu God-are osa börömore hijadevare God-ro röjahamu nia'ovo'iraeromo mu böröme gavë'ëro ëhu'ëro jöho bogo majahui varijënoho höjo. Röhu hu tövë'ëro jië'ëro jöho bogo majëhi'i ma-öväremu majëhijadeje.

²³ Ëhi ë'ë'ëro God-are osare mu majaho barëjamu Zechariah-ro hesi amëro vuonorö'ö va'adeje. ²⁴⁻²⁵ Va'amu hesi vabore Elizabeth-ro dë'iraeromo uvadeje: Dë tioromo hiromo ae aho'obëhe jabesi nunire javoji baebe rovodoho aviavejö'e Badaro huë baejevoromo ajemamu javojoho barëjevë'e höjo. Ëhi uvoromo osaremu hijamu manaere övo gö mine barëjadeje.

Iesu rahoröhe jöhoje.

²⁶ Elizabeth dë'iraeromo manaere 5 barëromo röhu manaere 6-ho jiamu gavë'i God-ro anerae Gabriel nugö'öjamu Galilee sa'are Nazareth amore rovadeje ²⁷ aboride gemu jöe majahi'iröhëni. Ëaborido hesi ihoho Mary jiadeje. Hu o a juvije gemu jabu niö'ihu masurovo'iröhe jöho ae aho'obëhe jabesi nunire majëhijareje. A juvijo hesi ihoho Joseph jiadeje. Joseph hu Israel sa'are börömo vaenövade ae David-are uje jiadeje. ²⁸ Amo anerahuro rueromo Mary uavadeje: Vaevë'e javajëjo. God-hu huë baejavaje magonahe javajëjo. Badaro ja'o juvaje höjo. ²⁹ Ja'o juvaje höjamu hegorovo Mary-ro sisë maro nurunurumoro uhorovoromo uvadeje: Bëhoho rabëni ëhi jië'e huë baejë'e jöho majehiromo jejemijajëjo. ³⁰ Ëhi uvamu anerahuro uavadeje: Mary God-ro jasi örire huë baejavë'e jiaje nadi juhuonivo'i ³¹ aveho gavëjo. Jero dë'iraeromo harihe rahoromo Iesu jumuvo'anuëjo. ³² Hu böröme jio'a'ajëjo. Huro ave ihoho bae'a'ajëjo Dö Mare Hijaje A hesi Harihe ë ihoho bae'a'ajëjo. Bada God-ro ë aho ua'a'ajëjo: Jasi hije David-are sionoho baeromo böröme namiromo Israel rajoho muebejëvonëjo. ³³ Muebejëvonë ua'iramu huro Jacob-are ujo ömo'ömo'ho ma-ioro'ioremu muebejëvonövo'ajëjo. Bogo vuonugo'i ëhi muebejëvobe va'a'ajëjo.

³⁴ Muebejëvobe va'a'ajëjamu Mary-ro aneraho uavadeje: Iae jö mae-ëjo. Röhu aho bogo masegë'e na ëma hijajëjo. Ëhi jië'o'ho diehi'oromo na dë'iraeevo'ajëjo. ³⁵ Dë'iraeevo'ajëjamu anerahuro uavadeje: God-are Aru'ahohuro ruahö'öjavo'ajëjo. Dö mare hijaje A hesi darugohuro aegaho'ajëjo. Ëhuni raho'irane a ma hesi jöho God-ro uë'a'ajëjo: Hu nasi Harihe höjo. ³⁶ Röhu aveho gavëjo. Jasi agane Elizabeth mavoje höjo röhu

hu'o harihe raho'irögoro ë'ajëjo. Ae aho'obëhe garomo uvoruomade höjo: Hu dë tiojë'e magonahe höjo. Röhu hu dë'iraejadoho manaere 5 barë'i aveho 6-ho höjo. ³⁷ Rahade hesi bëhoho mue bövie bise'e vae'iröhoho God hu eni jiajëjo.

³⁸ Eni jiajëjamu Mary-ro uavadeje: Iae mae höjo. Na Badare mu vaejaje magonahe jevajëjo. Èhuni jaehu uevanue ëhi jï'e muehu nasi örire rovë'oho iae mae höjo. Èhi uavamu anerahuro hu nugo'i va'adeje.

Mary-hu Elizabeth ga'i ajiomade jöhoje.

³⁹ Va'amu gagorovo Mary-ro ri'öromo dahorunörire Judea sa'are ë ma-burëro ajiomoromo amore höröjadeje. ⁴⁰ Hörönugoromo Zechariah-are osare va'oromo Elizabeth jejamiadeje. ⁴¹ Jejamijamu hejë'i Elizabeth-ro hejadeje hesi dëre aharihoho tiöjavamu. Tiö'ego God-are Aru'ahohuro hesi dë vövöbajo'ere sino haho'ere aho'obëhe rumorovavamu hegorovo ⁴² Mary-ni ma-darugo'o uvadeje: Ja huë mae baejë'e javajëjo. Magonaho ioro'ioroho iosirëmijë'e javajëjo. Jaehu raho'iranoho huë mae jiajëjo. ⁴³ Aveho na diehi'oromo huë mae baejevë'e höjo nasi Börömo hesi vëmehu nasi örire rovanoho. ⁴⁴ Èhesi bëhoho jero jejemi jamu hejë'i hejode höjo nasi dëre aharihohuro nimorohoromo tiöjavamu. ⁴⁵ Ja huë mae javajëjo Badahu uvadëhi ëhi jio'a'ajë uvanohuro.

Mary-hu jö ioromo God rajahijade jöhoje.

⁴⁶ Èhi uavamu hegorovo Mary-ro uavadeje: Naro nasi dë vövöbajo'o uhure Bada mabëhe uavajëjo. ⁴⁷ God na ajemaje aho uehorovoromo na nimorohevajëjo. ⁴⁸ Na hesi mu magonahe ma-bise'e jevajëjo röhu huro nasi örire uehorovevë'e höjo. Aviavejë'e avoromo ae aho'obëhe uvonövo'aruëjo: Nörö huë mae baejë'e höjo. ⁴⁹ Darugo ma'e Ahuro mu böröme vaejehë'e höjo. Hesi ihoho gemu maemu höjo. ⁵⁰ Hu mae uehorovarue aribövi jabesi jöëni vavaenimaje höjo. Jabesi a ujo ömo'ömhuni hesi vavaenoho ëhi jiemu jiobe va'a'ajëjo. ⁵¹ Hesi darugo'e mu maho röjëhiromo a masije javuajë uvarue aribövioho rarovö'öjëvamu huruomë'e höjo. ⁵² Huro darugo'e a masijo jabesi ihoho sa'aro ba'obue'i iho rumo'e aribövioho banigojomëvë'e höjo. ⁵³ Vadunehu vuovë'e aribövioho iruno'o mahuro da'uojëhi'i bövi bise'o marohë'e aribövioho rëmö'öjamu ma-övemu va'oruomë'e höjo. ⁵⁴⁻⁵⁵ Huro hesi mu aribövie Israel raje no ajamuijë'e höjo. Nosi hijo miono'o uëvadëhi huro ëhi Abraham'o hesi ujo ömo'ömohu'o nosi jöëni vavaenimemu vavaenimobe rovë'e höjo. ⁵⁶ Èhi jövonugoromo Mary-ro Elizabeth'o hiromo manaere niö'i gemu barëjamu hesi amëro vuonorö'ö abuejadeje.

Bapataeto vaejaje ae John rahade jöhoje.

⁵⁷ Iae Elizabeth-are majaho rovanu harihoho rahadeje. ⁵⁸ Rahamu hesi amo rajohu'o aganohu'o hejare uëvavamu: Badaro huë baeromo Elizabeth mabëhe ajamijade hö uëvavamu hegorovo jabu'o nimorohoruomadeje.

⁵⁹ Nimorohoromo rahadoho hurae gemu barëjãmu gãgorovo rueruo-madeje garöhëni jãbesi Jew rajo muoho vaeromo ahãrihu hesi sinoho tariõjahëgo. Rueromo ihoho hesi vavu hesi ihe Zechariah ë ihe gemuoho jumuvo'ie'areje. ⁶⁰ Jumuvo'ia'ãmu gãgorovo vëmohuro uëvadeje: Bogãjo. Hesi ihoho John ua'ëjarëjo. ⁶¹ John ua'ëjarëjãmu uavareje: Iae mae hõjo rõhu jãsi agãnoho ëhi jië'e ihoho bogohõjo. ⁶² Bogohõ uanugoromo vavuoho övëremu ua gavareje: Harihu hesi ihoho rahuo jio'a'ajëjo. ⁶³ Rahuo jio'a'ajëjãmu vavuohuro övëremu uëvadeje: Ijo ha'osoho barovego na jajivõjo. Ijo ha'osoho baro bojãmamãu jajivoromo uëvadeje: Hesi ihoho John hõjo. Hesi ihoho John hõ uëvamãu gãgorovo rue aribövioho gövögövõvareje. ⁶⁴ Èhi'ãmu evare Zechariah-are jõ'oho bitãroho marëjãmu God rajãhijãdeje. ⁶⁵ Rajãhijãmu gãgorovo rue amõ rajohuro ae aho'obëhe juhuonivoruo-madeje. Juhuonivoromo ë mu bõrõmo hesi jõho aho'o Judea dahõrunõrire sa'a bõrõmore ë vaerovemu vaerovoruomãdeje. ⁶⁶ Vaerovemu vaerovoromo ë jõho sisë marõ uehorovoruomãdeje. Uehorovoromo gavare Badãro ahãrihoho mae ajãmamãu gãgoro uvareje: Èahãrihoho hu diehi jië'e a mabëhe jio hesi hõjo.

Zechariah-hu jõ God-aro baeromo majëhijãde jõhoje.

⁶⁷ Iae ahãrihu hesi vavue Zechariah-ro hejãde God-are Aru'ãhoho hesi dë vövõbãjo'ere sino hãho'ere rumorovoromo uehore bojãmamãu hegorovo ave jõho majëhiromõ uëvadeje:

⁶⁸ Bada God Israel rajo muebejavuãje aho hu mabëhe hõjo.

Huro uehoro ma-mãe baeromo hesi aribövioho ajãmui'i rovë'e hõjo.

Rueromo sisë'i rarõmarõho marõ bamãvuë'e hõjo.

⁶⁹ Huro darugo'e aho God-are mu vaenövãde ae David-are ujõho bojãmuijë'e hõjo no bæjavuoromo marõ ramuo'irõhego.

⁷⁰ Huro ëhi ë'irõhëro mami gö'e hesi jõ bæjare aribõvi mãho ëhi hu-ruoho'ego jabumëre ë jõho ae majëhinövãre hõjo.

⁷¹ Huro no'o muorõvarue aribövioho ruahõ'õjëvoromo no bæjavuoromo marõ ramuo'irõhëro

no nu huodãguãrue aribõvi jãbesi övore javuego bæniëhiromõ marõ bamãvuõ'irõhëro ëhi uvãde hõjo.

⁷² Huro muebejavuõbe va'irõhe jõho uehorovoromo nosi hijõ mionõ'õho huë bæjëvo'i uvãde hõjo.

⁷³ Huro nosi hijë Abraham darugo'e jõho majãhiromõ uãvãde hõjo

⁷⁴⁻⁷⁵ ajãmuiromõ no'o muorõvarue aribõvi jãbesi övore javuego bæniëhi'irõhëro.

Bãniëhijëgo norõ bogõ juhuonivo'i mã-iõro'ioeremu hesi nuniro rarõmoromõ

hu gemu uehorovoromo ae mãe vãejëvoromõ hesi muoho vaenövõ'irõhego.

⁷⁶ Rõhu jue'iajo. Dõ mare hijãje Aho God-ro ave jõho majãhiromõ ua'a'ajëjo: Ja jõ God nasiro baeromõ a majëhijãnuë ae javãjëjo.

Jero Badãre jõho bæeromõ urimõ va'a'anuejo huhu ruerõhe õroho avõhãhego marõ ruerõhego.

⁷⁷ Jero jõe majëhijëgo God-are ariböviohuro heromõ uvõruomõrõhego: God-ro nosi sisëho uehorovoromõ vuõnugõromõ no bæjavuoromõ marõ ramuãje hõ uvõrõhego.

78-79 Èhesi bëhoho God-ro noni vavaenimajohuro majaëro ö'idöre rojomanovoromo

ramoramore vuovo örire jijiharue aribövioho no ajivavuo'ajëjo.

Ajivavuoromo huë mae bae'iröhe öroho röjahui'a'ajëjo.

⁸⁰ Zechariah-ro ëhi jöv'ëro John-ro böviraëbe hesi aru'ahoho dë vövöbajo'oho biririvobe va'adeje. Biririvobe va'oromo a rumo'e sa'are va'ohijadeje u'emu Israel rajo jabesi nunire muoho ma-va'orahoro vaeröhëni.

2

Iesu rahade jöhoje.

¹ Èhi'amu evare Rome a böröme sa'ae aho'obëhe muebejaje a ihe Caesar Augustus-ro jöe nugö'öjadeje. Jöe nugö'öromo uëvadeje: Nasi aribövie sa'ae dinö'e dinö'e raramarujoho jemëro va'oromo jemesi ihoho census aribövioho bojëmirego jajivëho'irarëjo. ² Röhu evare majaho ëho iho aevoromo jajivo'amare majaho jiadeje. Evare majaroho Quirinius-ro bövie vaeromo Syria sa'aho muebenövadeje. ³ Amo ë jöho rovamu gagorovo ae gemu gemu amo göre göre va'ohi raromaroho jabesi amo mare vuonorö'öruerumadeje jabesi ihoho uëvego jajivojöro.

⁴ Rueruomamu Joseph-ro hu'o Galilee sa'are Nazareth amore hiromo vuonugoromo hu David-are ujëro jië'ëro David-hu aevo'i hijade amore Bethlehem ë rovadeje. ⁵ Rue'i Mary hu'irae rovadeje jabesi ihohu'o jajivëhojöro rabëni Mary huro masuröhe magonahego. Röhu hu dë'e jiadeje. ⁶ Bethlehem rueromo arijamu magonahehu rahoröhe majaho rovadeje. ⁷ Majaho rovamu gavare aehu nuharue osaho rarovamu gagorovo mi nugo'amarue osare va'ohi harihu murioho rahoromo niögëro nomoromo mi jabesi i bahijarue röhore ë bamareje.

Aneraahu jö barovamu sheep muebejarue ariböviehu hejare jöhoje.

⁸ Èhi'amu gavë'i iae dirö'e gemuore aëro vahi'e sheep mure raromoromo sheep-oho muebe'amareje. ⁹ Sheep-oho muebe'i gavare Badare anerahuro ro nami'ego Badare ajohuro ajivëvamu gagorovo sisë maro juhuonivareje. ¹⁰ Juhuonivamu gagorovo anerahuro uëvadeje: Nadi juhuonivohëjo. Naehu rovaje hesi bëhoho na jö mae baeromo rovajëjo jemë'o jemesi a ioro'iorohu'oho aho'obëhe heromo böröme bëhe nimoroho'irarijago. ¹¹ Aruëre David-hu hinövade amore jemë baejëvoromo mare bamëvo'iröhe aho jaruvo rahë'e höjo. God-hu uavë'ëro böröme namiromo ajëmi'iröhe aho höjo. Hu Bada höjo. ¹² Röhu jemëro va'oromo ga'irarije aharihoho niögëro numë'e mi jabesi i bahijarue röhore raromamu gavë'iroho uvorëjo: Nörö jö mae uövuade höjo.

¹³ Jö mae uövuade hö uëvamu gavë'i anerae aho'obëhe ö'idöre jioromo ma-majioho ruvebiruomoromo urimore rovade anerahu'oho gemu mae riravoromo God rajahiromo uvoruomadeje:

¹⁴ Dö mare hijaje aho God hu mabëhe höjo.

Sa'are raromarue aribövioho huhu huë baejëvajoho maro raromoruomo'ajëjo.

¹⁵ Aneraahu jaburo ëhi uvoruomoromo ö'idöre vuonorö'öiojiomamu gagorovo nume sheep muebejarue ariböviohuro uarovareje: Rovego Bethlehem va'oromo Badahu uövuade muoho gavarëjo. ¹⁶ Èhi uarovonugoromo ma-burëro rueromo nahoromo gavareje Mary'oho Joseph'oho ari'irögöro aharihoho miehu i ijarue röhore raromamu. ¹⁷ Èhi ganugoromo aharihu hesi jö

aneraehu uëvamu hejaroho Mary'o Joseph'o majëhijareje. ¹⁸ Majëhijamu hegorovo ae aho'obëhe tiöjëvadeje. ¹⁹ Tiöjëvamu Mary-ro jöho avoho heromo hesi simanore bamoromo uehorovemu uehorovadeje. ²⁰ Ëhi'amu rue sheep muebejarue ariböviohuro aneraehu uëvadëhi ëhi jiamu gavë'ëro o jöho ëhi hejë'ëro God rajahibe mae uabe jabisirëro sionëro va'areje.

Iesu jumuvare jöhoje.

²¹ Iesu rahadoho hurae gemu barëjamugo Iesuare örire Jew rajo muoho vaeromo sinoho tariö'öjahoromo urimo Mary bogo ma'enorohë'e mahijadevare aneraehu iho uavadëhi ëhi Iesu jumuvareje.

Iesu osa börömore bava'oromo God-are örire bojamare jöhoje.

²² Mary-ro aharihoho rahoromo hijuvo gavade Moses-hu bojëmade mu vaeromo jabesi sisë u'oröhe majaho rovamu gagorovo huro Joseph-mu niö'iro aharihe Iesu baeromo Jerusalem amore ajiomareje aharihoho Bada bojami'iröhëni. ²³ Ëmu hesi jöho God-are surire jajivoromo uvë'eje: Harihu murioho aho'obëhe God-are öroro i'imamego hesiremu jio'amo'irajo. Amo Mary'o Joseph'o aharihoho bava'areje ëhi jië'e muoho vaeröhëni. ²⁴ O jö göho Badare surire jajivoromo ëhi uvë'eje: Ihititore niö'i o guaho harihe niö'i ëhi jië'e ugoho priest bojëmego God-ni vënëro muejëvo'irajo. Ëmuohu'o vae'iröhëni jabumë aharihoho bava'areje.

²⁵ Röhu ae gemu Jerusalem amore hijë'e jiadeje. Hesi ihoho Simeon jiadeje. Hu ae mae vaejëvoromo God-are muoho gemu uehorovaje aëro jië'ëro muebenövadeje God-ro Israel rajoho ajëmiromo jabesi huë vavaenoho tugohëroröhego. Röhu God-are Aru'ahohuro hu'o juvonövadeje. Hu ëhi jië'e ae jiadeje. ²⁶ Simeon hu ëhi jië'e ae jiamu God-are Aru'ahohuro röjahiromo uavadeje: Ja bogo avevejö'oho guomo'i Badahu uavë'ëro böröme namiroromo ajëmi'iröhe aho rue'iramu ganugoromo evare guomo'a'anuëjo. ²⁷ Ëhi uavë'ëro ijönö God-are Aru'ahohuro uehore bojamamu Simeon-ro God-are osa börömore rovadeje. Rovamu evare Iesuare vëmu vavu'ohuro aharihoho God-are osa börömore barovareje Jew rajo jögoru jiaje ëhi jië'e muoho vae'iro. ²⁸ Barovamu gagorovo Simeon-ro aharihoho övëro huohudëromomo God rajahiromo uavadeje:

²⁹ Bada jaruvo jero jasi nimoromo uevego na muoho vuonugo'i huë mae ö'iröjo jaehu uevanëhi ëhi jië'e jiaje.

³⁰ No maro bamavuo'iröhe aho nasi nunëro gavë'e jevajëjo.

³¹ Ëaehu vaeröhe muoho jero avohane höjo sa'ae aho'o garöhego.

³² Avohane hesi bëhoho huro ajoho barovego ëhuro jasi jö bogo hejë'e aribövioho jasi öroho ga'i jasi aribövie Israel rajo nosi ihoho döro jioröhego.

³³ Simeon-ro ëhi jövamu hegorovo Iesuare vëmohu'o vavuohu'o tiöjëvadeje. ³⁴ Tiöjëvamu God-ro jabumë huë mae bojëmi'iröhego Simeon-ro God uanugoromo Iesuare vëme Mary uavadeje: Aveho hejëjo. Ave aharihoho God-ro bamade höjo huro muoho vaejego ëhuro Israel rajo a ioro'ioroho sa'are rirerömëvo'i ioro'ioroho döro ri'öröhego. God-ro bamade höjo huro hesi jöho barueröhego. Huro hesi jöho barue'iramu aëro ahoruomo'ajëjo. ³⁵ Ahoromo ëhuro ae aho'obëhe jabuhu diehi diehi uehorovaruoho va'orahoro jio'iramu ga'ëjarëjo. Ëhi'o'iramu jero jasi dë vövöbajo'o uhure huë vavaene börömo bae'a'anuëjo.

³⁶ Simeon-ro Mary ëhi uavadeje. Rõhu magonaho mavoje gemu ë hijë'e jiadeje. Hesi ihoho Anna jiadeje. Hu jö God-aro baeromo majëhijaje magonahe jiadeje. Phanuel-are aboje jiadeje. Asher-are uje gemuoho jiadeje. Rõhu hesi vadunoho aho'obëhe mae jiadeje. Urimë'i barue masuromo baru'o hijadoho vadune aho'obëhe 7 barëjamu ³⁷ baru guomamu doru hijadoho rahade vadunoho aho'obëhe 84 jiadeje. Ëhu'ëro mavoji mae jiadeje. Rõhu huro ë God-are osa bõrõmoremu va'oromo majae vahie jene ioho vuonugo'i God gemu uehorovoromo hesi õrيره jõe jõvoromo rajahinõvadeje. ³⁸ Amo Mary'o Joseph'o God-are osa bõrõmore arijamu ë magonahohuro jabesirire rovadeje. Rueromo aharihoho garomo God huë mae uavadeje. Huë mae uaromo va'oromo ganõvade di aribõviohuro God-ro Jerusalem amo rajoho maro bamëvorõhego muebejarue ë aribõvioho gëromo aharihu hesi jõho majëhinõvadeje.

Iesu Nazareth amore vuonorõ'õ barovare jõhoje.

³⁹ Ëhi'amu Mary'o Joseph'o Badare surire jiaje ëhi jië'e muoho vae barënuoromo Galilee sa'are vuonorõ'õ rueromo ro jabesi amore Nazareth ë arijareje. ⁴⁰ Arijamu aharihoho bõviraebe biririvobe va'adeje. Hu uehoro mabëhe hesi simanore jiadeje. God-ro hesi õrيره huë bae avohobe va'adeje.

A harihe Iesuho God-are osare hiromo ë'ade jõhoje.

⁴¹ Ëhi jië'ëro God-hu Vörö Tugohade Maja Bõrõmoho rue'ego vadune göro göro Iesuare vëmu vavu'ohuro Jerusalem ajiomoromo ë hesi sõrõho inõvareje. ⁴² Ëhi'obe rovaroho Iesu vadune aho'obëhe 12 baejamu gagoro Iesuare vëmu vavu'ohuro ëhi gemuoho ë'oromo Jerusalem amore ajiomareje. ⁴³ Ajiomoromo sõrõ majaho barëjamu vuonorõ'õromo sionëro jabesi amëro rue'ië'areje. Rõhu jabesi harihe Iesuro ë Jerusalem hijadeje. Hijamu vëmu vavu'oho dadivëvadeje. ⁴⁴ Dadivëvamu uehorovoromo uvaraje: Evaho Iesu nosi a ioro'iorohu'o gemu mae rovajëromo rovaroho majae gemu barëjadeje. Majae gemu barëjamu agano ioro'iorehu õrيره rovaruire Iesu nahobe jirehojuvo ⁴⁵ gavare Iesu bogojiamu gagorovo õri ahore vuonorõ'õromo Jerusalem naho va'areje. ⁴⁶ Nahujuvo jiamëhi va'i gavareje Iesu God-are amo bõrõmore hiromo God-are jö õri røjëhijarue aribõvi jabesi jõho hejë'i hu'o mana uë gëvamu. ⁴⁷ Hejareje huro ëhi'ego ae aho'obëhe tiõromo uvoruomamu: Rabu simano ma-mabëhe baejë'ëro jõho mana bu'õjjajë. ⁴⁸ Ëhi'amu vëmu vavu'ohuro Iesu garomo tiõromo vëmohuro uavadeje: Jue'i ja rabëni nosi õriroho ëhioho ë'ane hõjo. No jasi vavuohumu niõ'iro nurunurumë'i nahavobe rovere hõjo. ⁴⁹ Rovare hõjamu Iesuro uëvadeje: Jemë rabëni na nahevobe rovarije hõjo. Jemë rabëni bogo uvarije hõjo: Nõrõ hesi Vavuohuro nimo'ego hesi osare hijajëjo. ⁵⁰ Ëhi uëvamu hegorovo vëmu vavu'oho Iesuho uëvaje jö hesi bëhoho dadivëvadeje.

⁵¹ Dadivëvamu Iesuro vëmu vavu'ohu'o sionëro vuonorõ'õ rovadoho jabesi amore Nazareth ë hiromo jabesi jõho ejëhë'e hinõvadeje. Hijamu vëmohuro gavade hejade jõho hesi simanore bamoromo uehorovemu uehorovonõvadeje. ⁵² Ëhi'amu Iesuro simano mae jiobe daje bõviraebe va'adeje. God o ae aho'obëhe jaburo hesi õrيره huë bae avohobe va'areje.

3

Bapataeto vaejaje ae John-hu jö majëhinövade jöhoje.

¹ Iae Tiberius Caesar-hu Rome amore bövie namiromo hesi sa'ae dinö'e dinö'e aevoromo muebejavuadoho vadune aho'obëhe 14 barë'i 15-ho jiadeje. Röhu Pontius Pilate-ro Judea sa'aho muebe'i Herod-ro Galilee sa'aho muebe'i Herod-are murie Philip-ro Iturea sa'ahu'o Trachonitis sa'ahu'o muebejëvo'i Lysanias-ro Abilene sa'aho muebejadeje. ² Annas'o Caiaphas'o jabumë niö'i Jew rajo jabesi priest böröme jëvadeje. Èsa'are a masijo'o priest masijo'o ëhi jio'amade majare evare Zechariah-are harihe John-ro a rumo'e sa'are hijamu God-are jöhuro dëre abuejadeje. ³ Abuejamu hegorovo jöho majëhibe juvoromo Jordan jovonörire öri ari'oho juvo barëjadeje. Juvo barëromo majëhiromo uënövadeje: Uehoro sisëho vuonugo'i uehoro mae baeromo bapataeto vaehego God-ro jemesi sisëho uehorovoromo vuonugëhajo.

⁴ John-hu ëhi ë'iröhe jöho urimë'i jö God-aro baeromo majëhinövade ae Isaiah-ro surire jajivoromo uvadeje:

Aëro a rumo'e sa'are hiromo ma-darugo'o uvo'a'ajëjo:
Badahu rueröhe öroho avohorego hu maro rue'irajo.
Hesi öroho ahorirëro vajivorego hu maro juvo'irajo.

⁵ Guoröte aho'obëhe huo'amo'iramu rojomo'amo'ajëjo.

Dahoru ëgohu'o bunohu'o aho'obëhe aho'amo'iramu ahorire jio va'a'ajëjo.
Tagu tagu'e öroho vajivo'iramu ahorirëro jio'amo'ajëjo.

Abue ajiomë'e öroho avoho'iramu ahorirëro jio va'a'ajëjo.

⁶ Èhi'o'iramu ae aho'obëhe garuomo'ajëjo God-hu baejëvoromo mare bamëvajoho.

⁷ Èhi jajivë'ëro jii'ëro iae John-ro gavade ae aho'obëhe mae huro bapataeto vaejëvojöro rueruomamu gëgorovo uëvadeje: Sigobu aboji harihu'e jëvanovajëjo. Jemë raro uëvade höjo: God-are vöröehu rue'iröhire jioromo huruomoromo manö va'irarijoho eni jëvo'ajëjo. Bogajo. ⁸ Ijehu bajo mae raejajëhi ëhi mu mae vaerego no garomo uvo'irarëjo: Iae jemë uehoro sisëho vuonugo'i uehoro mae baejë'e jëvajëjo. Röhu nadi uvorëjo: Abraham nosi bëhohuro jii'ëro ëhu'ëro no mae javuajëjo. Naro jemë uëvajëjo: Jemë Abraham-are ujo ömo'ömo jëvajoho ëho ma-bise'e höjo. God-ro nimo'ibejajo ave munëho ujuohoromo avohëvego araeromo Abraham-are ujo ömo'ömoho jio'amo'ibejajo. Èhuni nadi nimorohë'ioho ëhioho atorëjo.

⁹ Röhu tonëro ijoho bëhi'o huo'ö'ie'ajëjo. Di ijohuro bajoho bogo ma raejë'e jiego huo'öromo vëniro huo'ie'ajëjo. ¹⁰ Èhi jii'e jöho majëhi'ego aëro uanövareje: Èhi jii'oho no diehi jii'e muoho vae'ëjarëjo. ¹¹ Vae'ëjarë'ego John-ro uënövadeje: Ae rahu niöge niö'i jëvë'oho gö baeromo niögu rumo'e aho bojaminëjo. O ie jëvë'oho i rumo'e aho gö bojaminëjo. ¹² Èhi uë'ego tax baejarue aribövioho jabu'o bapataeto vae'i ruenövareje. Rueromo uanövareje: Tisa no diehi jii'e muoho vae'ëjarëjo. ¹³ Vae'ëjarë'ego John-ro uënövadeje: Tax baejë'iroho sa'are a masijehu uëvaruëhi ëmino'e bae'i nadi gö'oho döroho jemesi ëma baerëjo. ¹⁴ Èhi uë'ego muorovo aribövioho jabu'o uanövareje: Jabesi muoho ëhi höjo röhu nomë diehi jii'e muoho vae'ëjarëjo. Vae'ëjarëjamu uëvadeje: Jemëro va'oromo nadi ae gö jabesi monioho baeniëhirëjo o nadi sarerëmiromo uërëjo: Jemë mu sisë vaejë'e

jëvaje monie mana bojamuihëjo. Nadi ëhi jië'e muoho vaeromo monioho ujuoho'i ma-uvorëjo: No suvuoro baejaruoho iae eni hëjo.

¹⁵ Ëhi majëhijamu hegorovo ae aho'obëhe dë vövöbajo'ere uvoruomadeje: Nani mu bërömëro rovajëjo. O nani John hu God-hu uavë'ëro bëröme namiromo ajamui'iröhe ahuro jöe majahuijajëjo. ¹⁶ Ëhi uvoruomamu gagorovo John-ro uëvadeje: Naro jövëremu bapataeto vaejëvaje hëjo. Röhu ae gö nasi ijonö ruelië'ajëjo. Huro na iosiremimo bërömocho hëjo. Naehu hesi mu bise'o vaejahoromo hëru sino jiovaho'ibejodoho o mu bise'o bise'e rabe vaejaho'ibejodoho röhu na ma-bise'e jevajëjo. Naro ma-jövëremu bapataeto vaejëvaje hëjo. Ëahuro God-are Aru'ahohuro o vënëro bapataeto vaejëvo'ajëjo. ¹⁷ Hesi ijo garanoho övore hëjo. Ijo garanoho övore jië'ëro ioho tevoromo döro hijohijiovoromo mevoromo i maho gagovoromo hesi iruno'e osare ë avoho bahi'i subueho sinoho ravemu ravaje vënire huo'a'ajëjo. ¹⁸ Ëhi jië'e jöho o jöe gö gö John-ro majëhiromo ëhuro jabesi simanoho huotovëho ganövadeje. Ëhi'oromo God-are jö maho majëhinövadeje.

John savoji gagore ba'amare jöhoje.

¹⁹ Ëhi'amu gagorovo iae ë sa'a muebejaje a bëröme Herod-ro hesi muri hesi vabore Herodias gohoniahiromo mu sisë gö gö vaejamu gagorovo John-ro ri'öromo birevadeje. ²⁰ Birevamu Herod-ro mu sisë aho'obëhe vaejë'ëro röhu ave mu sisëhu'o vaejadeje. Huro ae uëvamu John guduamo bava'oromo savoji gagore ba'amareje.

John-hu Iesu bapataeto vaejade jöhoje.

²¹ Röhu ë hesi urimo John-hu a bapataeto vaejëvade majare huro ae aho'obëhe bapataeto vaejëvonugoromo Iesu'o bapataeto vaejadeje. Bapataeto vaejamu Iesuro God-are örire jöe jövamu gavë'i ö'idöho arorovadeje. ²² Arorovamu God-are Aru'ahohuro sino haho'e jioromo guaho va'ënohuro Iesuaro ruvebijamu gavë'i ae aho'obëhe hejareje ö'idöre uvavamu: Ja nasi Harihu mabëhe javajëjo. Naro ja garomo ëhuro nasi dë vövöbajo'oho nimorohevajëjo.

Iesuare hijo miono'o jabesi iho jajivobe va'ade jöhoje.

²³ Röhu Iesuhu mu aevade majaho hu vadune aho'obëhe 30 rabu'e jiadeje. Ae aho'obëhe uvoruomadeje: Iesu hu Joseph-are harihe hëjo. Röhu Joseph hu Heli-are harihe jiadeje. ²⁴ Heli hu Matthat-are harihe jiadeje. Matthat hu Levi-are harihe jiadeje. Levi hu Melchi-are harihe jiadeje. Melchi hu Jannai-are harihe jiadeje. Jannai hu Joseph-are harihe jiadeje. ²⁵ Joseph hu Mattathias-are harihe jiadeje. Mattathias hu Amos-are harihe jiadeje. Amos hu Nahum-are harihe jiadeje. Nahum hu Esli-are harihe jiadeje. Esli hu Naggai-are harihe jiadeje. ²⁶ Naggai hu Maath-are harihe jiadeje. Maath hu Mattathias-are harihe jiadeje. Mattathias hu Semein-are harihe jiadeje. Semein hu Josech-are harihe jiadeje. Josech hu Joda-are harihe jiadeje. ²⁷ Joda hu Joanan-are harihe jiadeje. Joanan hu Rhesa-are harihe jiadeje. Rhesa hu Zerubbabel-are harihe jiadeje. Zerubbabel hu Shealtiel-are harihe jiadeje. Shealtiel hu Neri-are harihe jiadeje. ²⁸ Neri hu Melchi-are harihe jiadeje. Melchi hu Addi-are harihe jiadeje. Addi hu Cosam-are harihe jiadeje. Cosam hu Elmadam-are harihe jiadeje. Elmadam hu Er-are harihe jiadeje. ²⁹ Er hu Joshua-are harihe jiadeje. Joshua hu Eliezer-are harihe jiadeje. Eliezer hu Jorim-are harihe jiadeje. Jorim hu Matthat-are

harihe jiadeje. Matthat hu Levi-are harihe jiadeje. ³⁰ Levi hu Simeon-are harihe jiadeje. Simeon hu Judah-are harihe jiadeje. Judah hu Joseph-are harihe jiadeje. Joseph hu Jonam-are harihe jiadeje. Jonam hu Eliakim-are harihe jiadeje. ³¹ Eliakim hu Melea-are harihe jiadeje. Melea hu Menna-are harihe jiadeje. Menna hu Mattatha-are harihe jiadeje. Mattatha hu Nathan-are harihe jiadeje. Nathan hu David-are harihe jiadeje. ³² David hu Jesse-are harihe jiadeje. Jesse hu Obed-are harihe jiadeje. Obed hu Boaz-are harihe jiadeje. Boaz hu Shelah-are harihe jiadeje. Shelah hu Nahshon-are harihe jiadeje. ³³ Nahshon hu Amminadab-are harihe jiadeje. Amminadab hu Admin-are harihe jiadeje. Admin hu Arni-are harihe jiadeje. Arni hu Hezron-are harihe jiadeje. Hezron hu Perez-are harihe jiadeje. Perez hu Judah-are harihe jiadeje. ³⁴ Judah hu Jacob-are harihe jiadeje. Jacob hu Isaac-are harihe jiadeje. Isaac hu Abraham-are harihe jiadeje. Abraham hu Terah-are harihe jiadeje. Terah hu Nahor-are harihe jiadeje. ³⁵ Nahor hu Serug-are harihe jiadeje. Serug hu Reu-are harihe jiadeje. Reu hu Peleg-are harihe jiadeje. Peleg hu Eber-are harihe jiadeje. Eber hu Shelah-are harihe jiadeje. ³⁶ Shelah hu Cainan-are harihe jiadeje. Cainan hu Arphaxad-are harihe jiadeje. Arphaxad hu Shem-are harihe jiadeje. Shem hu Noah-are harihe jiadeje. Noah hu Lamech-are harihe jiadeje. ³⁷ Lamech hu Methuselah-are harihe jiadeje. Methuselah hu Enoch-are harihe jiadeje. Enoch hu Jared-are harihe jiadeje. Jared hu Mahalaleel-are harihe jiadeje. Mahalaleel hu Cainan-are harihe jiadeje. ³⁸ Cainan hu Enos-are harihe jiadeje. Enos hu Seth-are harihe jiadeje. Seth hu Adam-are harihe jiadeje. Adam hu God-are harihe jiadeje.

4

Iesuhu mu sisë vaejoro Satan-hu bijioho gavade jöhoje.

¹ Iae Iesuro hejade God-are Aru'ahohuro hesi dë vövöbajo'ere sino haho'ere rumorovavamu hegorovo Jordan jovoho vuonugo'irögoro God-are Aru'ahuhu uavajire a rumo'e sa'a göre ë va'o juvadeje. ² A rumo'e sa'are juvamu gagorovo Iesuro God-are jöho ahöjoro Satan-ro hesi dëho bijioho gabe va'adoho majae aho'o 40 barëjadeje. Bijioho ga'i hijamu evare majaroho Iesuro ioho bogo ijë'e ma-hibe va'oromo ë majaho barëjamu vadunëro hömadeje.

³ Vadunëro hömamu Satan-ro ri'öromomo uavadeje: Ja God-are Harihe javë'ohö ave munëho uavego iraejajo. ⁴ Iraejajamu ruehuro uavadeje: Röhu God-are jöho jajivoromo ëhi uvë'e höjo: Aehu iemu uehorovë'ohö bogo maho raromo'aruëjo.

⁵ Ëhi uavamu Satan-ro Iesu hu'irae ba'o'jomoromo a masijehu dinö'e dinö'e raromoromo muebe'amarue öri ari'ohö ëho ma-burëro röjahi barëjadeje. ⁶ Röjahiromomo uavadeje: Ëöri ari'ohö aho'obëhe naro bojami barë'ejöjo jero mueberomo ë bövi bise'o maho ujuohö'iranego. Ëhesi bëhohö ë öri ari'ohö naro baejë'ëro jevë'ëro ae rahu bojëmi'li negë'ohö iae bojëmaje höjo. ⁷ Ëhuni jaehu uvene aho röjehijë'ohö aho'obëhe jasi jio'amo'ajëjo. ⁸ Jasi jio'amo'ajëjamu Iesuro uavadeje: Röhu God-are surire jöho ëhi uvë'e höjo: Bada jasi God gemu rajahiromomo hesi muohemu gemu vaejahonëjo.

⁹ Ëhi uavamu Satan-ro Iesu Jerusalem hu'irae baeromo ajiomadoho ruhe God-are osa böromö hesi döre ba'ojio ë nugamu namijadeje. Namijamu Satan-ro uavadeje: Ja God-are Harihe javë'ohö avehuro nami'i jörö'örovëjo.

10 Ēhesi bēhoho God-are surire jōho ēhi uvē'e hōjo: God-ro hesi aneraho uē'iramu ja avoho muebejavo'aruējo. 11 O hesi surire jō gōho ēhi uvē'e hōjo: Aneraho jaburo ōvore ma'enagonōvo'aruējo jasi hōrure munēro bibejavojoēni. Ēhuni jōrō'ōrovējo. 12 Jōrō'ōrovējamu uavadeje: Rōhu God-are jōho ēhi uvē'e hōjo: Nadi ri'ōromo Bada jasi God hesi dēho ēma bijiohoromo uanējo: God jero ēhi ēhi ē'ējo. 13 Ēhi uavamu Iesuro mue gō gō aho'o vaejōro Satan-ro hesi dēho bijioho ganugoromo vuonugo va'adeje majae eni jiego vuonorō'ō ruerōhēro.

Iesuhu Galilee sa'are hiromo aevoromo mu vaejade jōhoje.

14 Va'amū iae Iesuro God-are Aru'aho hesi darugoho baeromo vuonorō'ōromo Galilee sa'are va'adeje. Va'amū huhu rovade jōho ē sa'aho aho'obēhe heruomadeje. 15 Iesuro Jew rajehu God rajahijarue osare osare jōe rōjēhibe juvamu ae aho'obēhe uvoruomadeje: Hu a mae hōjo.

Iesuare ame Nazareth rajehu Iesu bijōnimoruomade jōhoje.

16 Ēhi'amū Iesuro jōe rōjēhibe juvoromo urimē'i asisō'o'ere hiromo bōviraejade amore Nazareth ē rovadeje. Rueromo nuho majae rovamu amo gōre gōre va'oromo ē'ajēhi ēhi huro God rajahijarue osare va'adeje. Va'oromo God-are surire jōho adaho'i ri'ō namijadeje. 17 Namijamu jō God-aro baeromo majēhinōvade ae Isaiah-hu jajivade jō'e suroho ae gōēro bojāmijadeje. Bojamamu Iesuro baeromo jiovō'ōromo ave jajivade jōho nahoromo birohoromo adahoromo 18 uvadeje:

Badare Aru'ahohuro nasi simanore rumorovevajējo Badaro hesi Aru'ahoho nasirire bamē'ēro jiē'ēro.

Huhu bamade hesi bēhoho naro hesi jō maho baeromo bogo eni jiē'e aribōvioho majēhi'irodego bamade hōjo.

Huro na remō'ōjade hōjo naro va'oromo tōvēv'e aribōvioho uē'irodego: Jiovo rēmō'ō'irode majaho rov'e hōjo.

Nuni tugorohēv'e aribōvioho uē'irodego: Nuni dadovēho'irode majaho rov'e hōjo.

Remō'ōjade hōjo sisēhu ruahō'ōjēv'e aribōvioho naro manō bamēvo'irodego.

19 Naro ae uē'irodego: Badahu ajēm'i'irōhe majaho iae rov'e hōjo.

20 Ējōho adahonugoromo Iesuro suroho huhoho taemoromo osa muebejaje aho sionēro bojāmiro jō bēhoho rōjēhi'i sa'aro hijadeje. Hijamu gagarovo ē osare raromare aribōviohuro ae aho'obēhe he'i Iesu gemu ērimahareje. 21 Ērimahamu uēvadeje: God-are jō adahamu hejarije ē hesi muoho aviavejō'e rov'e hōjo. 22 Iesuro ēhi jiē'e jōho jōvamu hegorovo ae aho'obēhe uvoruomadeje: Hu jō mae jōvajēromo hesi huē ma jōho heromo tiōjēvadeje. Tiōjēvamu uvoruomadeje: Ēiaho bogo a bōrōmehu jio'i hu Joseph-are harihe hōjo. 23 Ēhi uvoruomamu Iesuro uēvadeje: Ave uhu jō atarujoho jemēro ēhi ue'a'arujējo: Oso muebejanue aho jero jasi ajamirovego mae javajo. Ēhesi bēhoho jemēro ueromo ē'arujējo: Arue Capernaum amore mu vaejane ē hesi jō hejaroho ēhi jiē'e muoho ave jasi amoro vaejoro no gavarejo. 24 Rōhu ave jōho na jō mae uē'iē'ajējo. Jō God-aro baeromo majēhijarue aribōvioho nosi sa'a rajohuro bogo ma uehorovavuarue hōjo. Bogo mae bogajo. 25 Rōhu aveho na jō mae uē'iē'ajējo. Elijah-hu hijade majaroho ave Israel sa'are magonaho dorue

aho'obêhe jio'amade hõjo. Evare majare ëni bogo mae bogo rovadoho vadune niõ'i gemu rõhu dõre manaere 6 ëhi barëj'ëro ëhu'ëro sa'ae aho'obêhe majae ëgobõvie vadune raromare hõjo. Vadune raromamu evare ²⁶ magonaho dorue aho'obêhe ave Israel sa'are raromaroho God-ro Elijah hesi sa'a rajo magonaho doruoho bogo gemu vadu'e ajamijõro jabumënioho nugõ'õ'i sa'ae gö Sidon amonõrire sa'are Zarephath amore hijade magonaho doruohuni gemu nugõ'õjade hõjo ajami'irõhego. ²⁷ O jõ God-aro baeromo majëhinõvade ae Elisha-hu hijade majaroho ave Israel sa'are sino jomo'e ae aho'obêhe jio'amade hõjo. Rõhu Elisha-ro Israel raromarue jomo'e aribõvi bogo ae gemu vadu'e jabesi sinoho avohëho'i Syria rajemu gemu a ihe Naaman hesi sinoho avohahade hõjo. ²⁸ Ëhi majëhijamu hegorovo ë God rajahijarue osare raromarue aribõviohuro heromo sisë maro dë vörõnimoruomadeje. ²⁹ Dë vörõnëgamu ri'õromo Iesu amore jiamu guduamo baeromo amo'e dahoru bõnure iojioromomo dahoru vösõre suorovareje barado dõre riravo'i baba'amo'irovo. ³⁰ Ëhi'o'i ë'oruomamu gëgorovo Iesuro jabesi ririre jioromo rëmõ'õromo va'adeje.

Aru'aho sisë ae gemu hesi dëre jiamu Iesuhu rarovõ'õjade jõhoje.

³¹ Va'oromo Iesuro abuejadoho abo Galilee sa'are Capernaum amore hörõjadeje. Hörõromo Jew rajo jabesi nuho majaho rovamu God rajahijarue osare va'oromo jõho røjëhijadeje. ³² Jõho røjëhijamu heromo tiõromo uvoruomadeje: Hesi jõho darugo'e ma-mabêhe javavajëjo. Ëhi uvoruomade hesi bëhoho hesi birire baej'ëro hu jõho majëhijadeje. ³³ Amo ë osare Satan-are a sisëhu dëre abuej'ë'e aho hij'ë'e jiadeje. Hij'ëro ma-darugo'o uvadeje: ³⁴ Hë-ajo. Iesu Nazareth rajoho ja rabëni sihusihuaguo'i rovane hõjo. Na ja ijumavuo'i ë'anuëjo. Na iae ja gavajëjo. Ja God-aro jioromo rovë'e a ma-maemu jië'e ae javajëjo. ³⁵ Ëhi uavamu hej'ë'i Iesuro uavadeje: Jõho vuonugo'i hörõjëjo. Hörõjëjamu hej'ë'i uhure a sisëhuro ë a hesi simanoho huotovahamu ë aribõvi jabesi nunire sa'are behumorovadeje. Sa'are behumorovamu uhure a sisëhuro ë a hesi sino haho'oho bogo ijumah'o'i ma-hörõromo va'adeje. ³⁶ Hörõromo va'amu gagorovo ae aho'obêhe garomo tiõjëvamu uarovareje: Aveho rabu'e jõho hõjo. Darugo'e jõho jõvego a sisëhuro ma-burëro ejahoromo suorovo va'oruomaje hõjo. ³⁷ Ëhi'amu Iesuhu vaejaje mu hesi jõho ë sa'aho aho'obêhe he barëjareje.

Iesuhu ae aho'obêhe jabesi sino avohëhade jõhoje.

³⁸ Rõhu a sisëho dëre jioromo hörõ va'amu Iesuro God rajahijarue osare jioromo va'adeje. Va'oromo Simon-are osare va'adeje. Rõhu Simon-are jure magonaho hesi sino haho'oho vörõ'irae avohë'e jiadeje. Vörõ'iraejamu Iesu uavareje: Na ja magonahoho ajaminëjo. ³⁹ Ajaminëjamu hegorovo Iesuro va'oromo bëhire ruaho'amo namiromo uavadeje: Vörõ'iraejanuoho u'uhëjo. U'uhëjamu sino haho'ere vörõ'iraejadoho u'uhadeje. U'uhamu hej'ë'i ri'õromo iruno'e avohëhoromo i'imëmadeje.

⁴⁰ I'imëmamu majae beva'amu gagorovo ae rahu hesi ae guomo guome gö gö jië'oho ujuoho rovamu Iesuro hesi õvoho ae aho'obêhe jabesi sinore bamëho'ëgo marë'amonõvadeje. ⁴¹ Marë'amo'ëgo aru'aho sisë ae aho'obêhe jabesi dëre raromarohuro suorovo va'onõvareje. Suorovo valië'iroho ma-darugo'o uvonõvareje: Ja God-are Harihe javajë'ëgo heromo uënõvadeje: Jõe nugohëjo. Nadi nasi jõho huruohohëjo. Iesuhu

ëhi jjië'e jö jövade hesi bëhoho ë aru'aho sisëho jaburo garomo uvareje: Hu böröme namiromomo ae ajëmaje aho hõjo.

Iesuhu Judea sa'are jö majëhibe juvade jöhoje.

⁴² Èhi ë'ë'ëro sisonuvamugo Iesuro ri'öromomo va'oromo a rumo'e sa'are ë hijadeje. Hijamu ae aho'obëhe hu nahobe rovareje. Nahobe rueromomo gavare ë hijamu gagorovo nijio'iraeromomo uavareje: Nadi va'i rueromomo no'o hijëjo. ⁴³ No'o hijëjamu hegorovo uëvadeje: Iae mae uevarujëjo röhu God-hu böröme namiromomo muebejëvaje jöho ë jöho amo ioro'iorohu'o majëhibe va'ëjõjo ë hesi bëhoho God-ro ëhuni remö'õjamu rovë'ëro. ⁴⁴ Èhi'onugoromomo Judea sa'are God rajahijarue osare jöho majëhibe juvadeje.

5

Iesuare ijore ijore jijihorõhego Iesuhu aevoromo a uëvade jöhoje.

¹ Iae Iesuro Gennesaret e'u riröre namijadeje. Namijamu ae aho'obëhe God-are jöho he'i tagavoromomo bijimö'örovobe rueruomadeje. ² Rovamu Iesuro namiromomo gavadeje boat niö'i e'u riröre raromëvo'i visu suovarue aribövioho rori'o raromoromomo viöho u'ovamu. ³ Èhi ganugoromomo boat gemu Simon-are boat-re ajio hiromomo Simon uavadeje: Ave riröre jioromomo biduohö'õjego rori'o va'ajo. Rori'o va'a uanugoromomo gavade eni jiamu gagorovo boat-re ëhi hiromomo jöho röjëhijamu rue sa'are raromare ariböviohuro heruomadeje.

⁴ Heruomamu Iesuro hesi jöho jövobe va'ojuvo barëjamu Simon uavadeje: Ave jasi boat-oho baeromomo e'u umahë'inö huo'öbe va'oromo ja'o jasi ariböviohu'o viöho ba'amorëjo ëhuro visue aho'o suovo'irarije hõjo.

⁵ Suovo'irarije hõjamu Simon-ro uavadeje: Tisa ëho iae mae hõjo röhu no vahi bövie visu suovo'i ë'o gabe rovaroho gavare hõjo bogo eni javuamu. Röhu jero uë'ego ëhuni viöho ba'amoejõjo. ⁶ Èhi uanugoromomo viöho ba'amoromomo visue aho'obëhe suovamu viöho datorovo'ië'adeje.

⁷ Datorovo'ia'amu gagorovo Peter-mëro jabesi a ioro'iore boat göre ariaruoho övëro uëvareje: Ro ajamuihëjo. Ro ajamuihëjamu rueho jaburo rueromomo ajëmiromomo visue aho'obëhe suovoromomo ë boat niö'ire bahijamu irijiomoromomo diruvëvo varijëne jiadeje. ⁸ Èhi'amu gagorovo Simon Peter-ro Iesuare bëhire ague aho hiromomo uavadeje: Bada na remo va'ëjo. Na a sisë jëvajëjo. ⁹ Peter-mëro visue aho'obëhe mae suovuromomomo tiöjëvë'ëro jjië'ëro ëhu'ëro ëhi uavadeje. ¹⁰ Peter-më tiöjëvo'i James'o John'o jabu'o tiöjëvadeje. Röhu James'o John'o jabumë Zebedee-are harihe jëvadeje.

Jabumë Simon'o gemu mae muoho vaenövareje. Amo tiöjëvamumu Iesuro Simon uavadeje: Nadi juhuonivonëjo. Aviavejõ'e aevoromomo ja bogo visuoho gagovo'i ae magonahe gagovëvo'iramumu nasinö jioruomoma'ajëjo. ¹¹ Èhi jövamugo boat-re rueromomo ravo'amoromomo boat-oho jagu ömëvo va'o nie'uahore ötöjëvareje. Ötöjëvonugoromomo jabesi muoho bövioho bise'oho vuonugö'i aevoromomo Iesuare ijore ijore jijihonövareje.

Iesuhu sino jomo'e a ajamade jöhoje.

¹² Iae Iesuro amore hijadeje. Hijamu ae gemu sino haho'e jomemu jjië'ohuro rueromomo Iesu garomomo ague aho hiromomo ëninamiromomo uavadeje: Bada ja nasi sino avoheho'iranoho ja eni javajëjo. Èhuni jasi niromomomo ajemijë'ohuro iae ajemi'anuejo. ¹³ Ajemi'anuejamumu Iesuro övoho nugö'öromomo sinoho rëhahoromomo uavadeje: Iae na negajëjo ajami'iro.

Marëjêjo. Marëjêjamu gavê'i jomoho rireromoromo hesi sinore sisë sisêho barëjadeje. ¹⁴ Sisêho barëjamu gagorovo Iesuro uavadeje: Naehu êhi ê'odoho nadi aho huruoho majêhinêjo. A'i ma-va'oromo jasi sinoho priest røjahijego ga'irajo. Êhi'oromo Moses-hu uovuade êhi jiê'e suvuoroho God-are ôroro bojamego aëro garomo uvo'irarêjo: Jasi sinore sisêho barëjê'ëro iae mae javajêjo. ¹⁵ Bogo aho huruoho majêhi'irôhego uavadeje rôhu ê huhu vaejade mu jôho bôrômo mae rumorovamu ae gô gô hebe va'oruomadeje. Hebe va'oruomê'ëro ae aho'obêhe rueromo gagovoruomadeje hesi jôho heruomô'i huro jabesi sino haho'o'ho ajêmego marëjêvo'irôhego. ¹⁶ Ro gagovoruomamu gëgorovo Iesuro a rumo'e sa'are va'o hiromô God-are ôrire jôe jövadeje.

Ôvo hôru'e vuovahê'e a Iesuhu ajamade jôhoje.

¹⁷ Êhi'oromo iae Iesuro aribövioho jôho røjêhijamu Pharisee ariböviohu'o Jew rajo jögoru ôri røjêhijarue ariböviohu'o êho jaburo hesi bêhire raromoruomadeje. Urimê'i ê aribövioho ioro'iorohuro ê Galilee sa'are amo göre göre jioromo ioro'iorohuro arue Jerusalem amore Judea sa'are amo ioro'iorore jioromo rueruomê'ëro ê raromoruomadeje. Raromamu Iesuro jôho røjêhiromô Badare darugoho baejê'ëro guomo guomo'e a jabesi sino avohêho'irôhoho eni jiadeje. ¹⁸ Sino avohêho'irôhoho eni jiamu iae aëro ôvo hôru'e vuovahê'e aho maratuoroho gïojimo barovareje. Barueromo osanô bava'oromo Iesuare bêhire bamo'irôhe ôroho nahareje. ¹⁹ Ôroho nahoromo gavare ae aho'obêhe tagavoromo ojanoho urahê'e jiamu gagorovo ba'ojiomoromo javuoho dönô dadovô'oromo maratuohu'o nume osare riravarue aribövi jabesi ririre Iesuare bêhire ê ba'amareje. ²⁰ Ba'amamu gagorovo Iesuro gavade i'e rovere ariböviohuro hu mae uehorovoroumamu gëgorovo ôvo hôru'e vuovahê'e aho uavadeje: Isiajo. Jasi sisêho uehorovoromo vuonugoromo mu'u barëjahê'e hôjo. ²¹ Mu'u barëjahê'e hôjamu hegorovo jögoru ôri røjêhijarue ariböviohu'o Pharisee ariböviohu'o uarovareje: Asê'êjo. Sarei ae hôjo. Huro God sivoromo êhi jiê'e jôho jövajêjo. Hu ma-ae hôjo. Rôhu huro ê aho uavajêjo: Naro jasi sisêho uehorovoromo vuonugoromo mu'u barëjahê'e jevajêjo. Êhi jiê'e muoho hesi God-ro gemuëro vaejaje hôjo. Ma-aho bogajo. ²² Êhi atamu gagorovo Iesuro uëvadeje: Jemë rabëni uehore gô gô baejarujêjo. ²³ Jemê'o uehorovohêjo. Nani ja ae ëma ua'a'anuêjo: Jasi sisêho uehorovoromo vuonugahê'e hô ua'a'anuêjo. Ja êhi ua'ibejanêjo aho nunoho bogo ga'ibejarêjo ja mae o sarere jövê'e javego. Rôhu ja bogo ëma ua'a'anuêjo: Ri'ôromo nami juvêjo hesi guomo guomoho bogo barêjago ja javojagojôëni. ²⁴ Rôhu ê bogo ëma jôvo'ibejane jôho iae na jôvo'ejôjo huro ejehoromo ri'ô nami juvego jemêro ê muoho garomo êhuro ga'irarijego God-are A Maho naro sa'are hijajire evare sisë mu'uvaje darugoho êhu'o baejê'e jevego. Êhi uënuogoromo rôhu ôvo hôru'e vuovahê'e aho uavadeje: Naro ja uavajêjo: Jero ri'ôromo raromanue maratuoho banigojioromomo baeromo jasirêro va'êjo. ²⁵ Va'ëjamu hejê'i ruehuro ae aho'obêhe jabesi nunire ri'ôromo maratuoho banigojioromomo baeromo God rajahibe hesirêro va'adeje. ²⁶ Va'amamu gagorovo ê aribövioho aho'obêhe tiöjêvamu juhuonivoromo God rajahiromô uarovareje: Asê'êjo. No bogo gavarue muoho jaruvo gavê'e javuajêjo.

Levi-hu Iesuare ijore ijore juvorôhego Iesuhu uavade jôhoje.

²⁷ Ĕhi'amu gagorovo Iesuro ri'öromo va'adeje. Va'i gavade tax baejaje ae hesi ihoho Levi hesi mu vaejaje osare hijamu gagorovo uavadeje: Rueromo nasi ijoro ijoro juvonövonëjo. ²⁸ Juvonövonëjamu hegorovo hesi muoho aho'o vuonugo'i ri'öromo aevoromo Iesuare ijore ijore juvonövadeje.

²⁹ Ĕhi'oromo Levi-ro Iesu rajahi'i sörö böröme hesi osare bamoromo Iesu'o a ioro'iorohu'o aho'obëhe uëvadeje: Rueromo söröe ihëjo. Ihëjamu hegorovo tax baejarue ae aho'obëhe Ĕhi jië'e a ioro'iore aho'obëhe Ĕho jaburo ro gemuoro raromoromo ie ue'ahareje. ³⁰ Ie ue'ahamu gëgorovo Jew rajo jögoru öri röjëhjarue Pharisee ariböviohu'o Pharisee aribövi ioro'iorohu'o Ĕho jaburo dë vörönëgamu Iesuare ariböviohu'o uëvareje: Jemë rabëni tax baejarue ariböviohu'o sisë a ioro'iorohu'o gemuoroho ioho jovoho ue'aharujëjo. Ĕhi jië'ooho sisë höjo. ³¹ Sisë höjamu hegorovo Iesuro uhu'e uëvadeje: Röhu guomo guomo'e ariböviohuremu doctor gavarue höjo mae jëvë'e ariböviohu'o bogajo. ³² Ĕhesi bëhoho naro sisë ariböviohu'o sisë vaejaruoho vuonugojöro uë'i rovode höjo ma-döemu mae jëvë'e ariböviohu'o bogajo.

Bëhoho rabëni Iesuare ariböviehu i bogo vuonugare jöhoje.

³³ Iae aëro Iesu uavareje: John-are jö hejarue ariböviohuro majae aho'obëhe God uehorovo'i ioho vuonugoromo hesi örire jöe ato'i arijarue höjo. O Pharisee jabesi jö hejarue ariböviohu'o Ĕhi jië'e muoho vae'i arijarue höjo. Jabumëhu Ĕhi ë'aruoho iae mae höjo. Röhu jasi ariböviohu'o ioho bogo vuonugo'i ma-iemu jovemu ue'aharue höjo. Rabëni Ĕhioho ë'arue höjo. ³⁴ Rabëni Ĕhioho ë'arue höjamu hegorovo Iesuro uhu'e uëvadeje: I'o masuröhe a hesi söröre aemo'aemehu rueromo i i'ie'iroho jemë tugohëvo'irarijoho na eni jëvavëjo o bogajo. Bogajo. ³⁵ Röhu majae ijonö i'o masuröhe aho aëro guduamo bava'iramu evare majare ioho vuonugo'aruëjo. Avevejö'ohoho naro jabu'o hijë'ego jabu ioho bogo vuonugo'aruëjo.

Jew rajehu gororovo'iröhe jögoru mamiohu'o Iesuhu barovade mu i'ohu'o bogo gemuore havo'iröhe jöhoje.

³⁶ Ĕhi uënuögoromo Iesuro uhu jöe gö'o majëhiromomo uëvadeje: Niögu i'ohu'o mamiohu'o bogo havo'anuëjo. Bogo havoromo dadovadiroho niögu i'oho baeromo bisemu tariö'öromo niögu mami hesi gagoroho bamoromo sigohi'anuëjo. Ĕhi ë'ibejanëjo niögu i'oho tariö'öjë'ëro Ĕhuro sisërë'ibejajo. O niögu mamioho Ĕho nu ano'e gö jio'i i'oho nu ano'e gö jioromo Ĕhuro niögu mamiohu'o sisërë'ibejajo. ³⁷ O wine jovo mi sino gagore bigu'ie'iroho jovo i'ohu'o mi sino mamiohu'o bogo gemuoroho havoromo jovo i'oho mi sino mamiroho bigu'anuëjo. Ĕhi ë'ibejanëjo jovohuro gatovoromo ögohuro bibivoromo mi sinoho mamiëro jië'ëro tögömoromo ioro'iohemu dadorovego jovoho rova'ibejajo. ³⁸ A'i jovo i'oho mi sino i'oho hesi gagoremu bigu'anuëjo. ³⁹ Röhu jovo mami ue'ahë'ohoho aëro uvarue höjo: Mamioho mae höromo Ĕhuni i'oho bijönimarue höjo. ĔJew rajehu Iesuare mu i'oho bijönimarue jöho Iesuro uhu'e Ĕhi majëhijadeje.

6

Jew rajehu nuharue maja hesi jöhoje.

¹ Iae Jew rajo jabesi nuho majaho rovamu gagorovo Iesumëro mure jijihareje. Jijihoromo hesi ijorajo ömo'ömohuro ioho babovoromo övëro uhiromo ue'ahobe va'oruomadeje. ² Ioho övëro uhiromo ue'ahobe va'amu gëgorovo Pharisee ariböviero uëvareje: Jaruvoho nuho majae höjo. I avoharujoho ëho nuho maja hesi jögoroho aharujëjo. Rabëni ëhi jië'oho ë'arujëjo. ³ È'arujëjamu Iesuro uëvadeje: David nosi a böröme jionövade höjo. Röhu hu'o hesi ariböviohu'o hömëvamu hegorovo huhu ë'ade jö God-are surire adaharijoho ëho diehi'oromo bogo avoho uehorovarujëjo. ⁴ David-ro God-are osare va'oromo God-are nunire bahijare ioho ujoohoromo vituoho i'i vituoho hesi aribövioho i'imëmamu ue'ahare höjo. Èhi jië'e ioho aho bogo ue'aho'i hesi ma-priest-ëremu ue'aho'iröhe ie höjo. Röhu jabuhu ue'aharohuro ëhuro jögoroho ahare höjo. Röhu ë hesi jöho bogojiade höjo. ⁵ Èhi uëngoromo uëvadeje: God-are A Maho naro nuho maja hesi jögoroho muebejaje höjo.

Övo guomahë'e a Iesuhu ajamade jöhoje.

⁶ Èhi uëvë'ëro Jew rajo jabesi nuho majae gö'o rovadeje. Nuho majae gö'o rovamu Iesuro God rajahijarue osare va'oromo hesi jöho røjëhijadeje. Amo ë osare övo manörire övo hitahi guomahë'e aho hijë'e jiadeje. ⁷ Jew rajo jögoru öri røjëhijarue ariböviohu'o Pharisee ariböviohu'o ëho jaburo Iesure jö sisëho nahoromo uvareje: Iesuhu guomo guomo'e aribövi jabesi sino avohëhë'oho noro a masijoho huruoho majëhiromo uë'ëjarëjo: Iesuro a ajëmaje muoho vaeromo nuho maja hesi jögoroho ahade höjo. Èhi uvoromo jabumëro ma-hu gemu ërimahareje ga'iro nuho majare hu guomo guomo'e aribövi jabesi sinoho avohëhego o bogo. ⁸ Èrimahamu Iesuro gëromo uvadeje: Jabumë ëhi ëhi uehorovaruë uvoromo övo guomahë'e aho uavadeje: Ro ave nosi riroro namijëjo. Namijëjamu ro jabesi ririre namijadeje. ⁹ Namijamu hu bijjönimoromo ërimaharuoho Iesuro uëvadeje: Na ave jöho uë gë'ië'ajëjo. Nosi nuho maja hesi jögoroho diehi höjo. Nuho majaroho na ae mae vaejëvo'ëjarëjo o sisë vaejëvo'ëjarëjo. I'ovëvo'ëjarëjo o muo'amo'ëjarëjo. ¹⁰ Èhi uëngoromo uherihoromo ë aribövioho aho'obëhe gëngoromo övo guomahë'e aho uavadeje: Jasi övoho nugö'öjëjo. Èhi uavamu hegorovo övoho nugö'öjamu marëjadeje. ¹¹ Marëjamu rue ariböviohuro gavare Iesuro ë aho ajami'ego marëjamu gagorovo dë vörönëgo avohadeje. Dë vörönëgamu jöe atoromo uarovareje: No Iesure öriroho diehi'o'ëjarëjo.

Iesuhu hesi apostle 12 baejëvade jöhoje.

¹² Èhi'o'irögoro Iesuro God-are örire jöe jövo'iro dahorure ajiomadeje. Ajio hiromo vahi bövie God-are örire jöe jövobe va'ojuvo ëhi sisonuvadeje. ¹³ Sisonuvamu gagorovo hesi ijore ijore jijiharue ariböviohuro ruejoro uvëvadeje. Uvëvoromo rovamu ae aho'obëhe 12 hesi baejëvadeje. Baejëvoromo uëvadeje: Jemë nasi apostle jëvajëjo. ¹⁴ Iesuro Simon baejadeje. Baeromo iho göho Peter jumuvadeje. O Peter-are öho Andrew baejadeje. O göho James John Philip Bartholomew ¹⁵ Matthew Thomas o James Alphaeus-are harihe o Simon aehu uvaruoho Jew rajehu jabesi mueberovo'i nimaje aho ¹⁶ o Judas James-are harihoho o göho Judas Iscariot ë aribövioho baejëvadeje. Judas Iscariot Iesuni hiruëmiromo a jabesi övore bojëmi'iröhe aho jiadeje.

Iesuhu a jabesi sino avohëhade jöhoje.

¹⁷ Ĕaribövioho baejėvonugoromo Iesuro jabu'o gemu mae abueromo enure ě namijadeje. Namijamu hesi aribövie aho'obėhe mae o a ioro'iorohu'o arue Jerusalem amore jioromo Judea sa'a ioro'iorore jioromo nume Tyre amo Sidon amo jiajinõ sõ jovo bėhire sa'are jioromo ae aho'obėhe mae ě ro riravareje ¹⁸ Iesuare jőho heruomoi huro ajėmego jabesi sino haho'oho marėjėvo'irőhego. Ro riravamu a sisėhu dėre abuejėvė'ėro i'u baejarue aribövioho Iesuro ajėmamu marėjėvadeje. ¹⁹ Marėjėvamu ae aho'obėhe gavare Iesuare darugohuro rueromo guomo guomo'e ae aho'obėhe ajėmamu gagorovo Iesu rėho'i ě'o gavareje ěhuro guomo guomoho barėjėvo'irőhego.

Huė mae baerőhe ariböviohu'o huė vavaene baerőhe aribövi jabesi jöhoje.

²⁰ Ĕhi'amu Iesuro hesi ijorajo ömo'ömocho gėromo uėvadeje: Bövi bise'o rumo'e aribövioho jemė huė mae jėvajėjo God-ro muebejėvego hesi aharire mae raromoi'ie'ėro. ²¹ Avevejő'e hömėvaje aribövioho jemė huė mae jėvajėjo maja ijonőho eni da'uėgo'ie'ėro. Avevejő'e nierusuburu'e bamaruje aribövioho jemė huė mae jėvajėjo maja ijonőho nimorohoi'ie'ėro.

²² Jemėhu God-are A Maho na uehorovevamu aehu gėromo bijjönėgoromo nu huodėgoromo sivėgoromo jemesi ihoho sisė hőromo vuonugėhė'oho huė mae jėvaje hőjo. ²³ Jabuhu ěhi sisė vaejėvė'iroho jemėro hirohiromoro nimoroho avohorėjo God-hu suvuoro jemėni ő'időre bamėhajoho bőröme jje'e jiaje. Ĕaribövi jabesi hijo miono'ohuro jő God-aro baeromo majėhinövare aribövi jabesi őirire ěhi gemuoho sisė vaejėvonövare hőjo.

²⁴ Ai bövi bise'o marohė'e mae jėvė'e aribövioho vaevė'e jėvajėjo. Jemesi bövi bise'o maho ujuoho barėjė'ėro ijonőho bogo ujuoho hesi jėvajėjo.

²⁵ Avevejő'e da'uėgė'e aribövioho vaevė'e jėvajėjo.

Maja viture vadunėro vuovėvo hesi hőjo.

Avevejő'e nimoroharuje aribövioho vaevė'e jėvajėjo.

Maja viture huė vavaene baejė'i nierusuburu'e bae hesi jėvajėjo.

²⁶ Ae aho'obėhe jemesi jő ma-mabėhe atė'oho vaevė'e jėvajėjo. Ĕaribövi jabesi hijo miono'ohuro God-are jő huotohuotovoromo majėhinövare aribövi jabesi őirire ěhi gemuoho mae atonövare hőjo.

Nu huodaguarue aribövi jabesi őirire noehu huė baejėvo'irőhe jöhoje.

²⁷ Rőhu jemė nasi jő hejaruje ariböviohumė ave jőho majėhi'ie'ajėjo. Jemė'o muorovarue aribövioho huė baejėvorėjo. Jemė nu huodėgarue aribövioho mae vaejėvorėjo. ²⁸ Jő sisė uėvarue aribövioho jő mae uėrėjo. Sisė vaejėvarue ariböviohuni God-are őororo ěninamirėjo. ²⁹ Aehu a'isabi gönő anagė'iroho hunuorovego a'isabi gönőhu'o anago'irajo. Aehu niőgu gő baeniahijė'oho nadi nijio'iraejego niőgu gőhu'o bae'irajo. ³⁰ Aehu jasi őirire böviėni bise'ėni ěninamijė'oho bojaminėjo. Aehu jasi mae sisė baejahė'oho nadi uanėjo: Sionėro bojemėjo. ³¹ Jemė ae gőehu diehi vaejėvojőro nėgė'oho jemė'o ěhi jje'e muoho ae gő jabesi őoro vaejėvorėjo.

³² O jemė huė baejėvarue aganochemu huė baejėvė'oho rabėni uvorėjo: God-are nunire mabėhe javuajėjo. Sisė ariböviohuro jabu'o huė baejėvarue aganocho mana huė baejėvarue hőjo. ³³ O jemė mae vaejėvarue

ariböviohemu mae vaejävë'oho rabëni uvorëjo: God-are nunire mabëhe javuajëjo. Sisë ariböviohuro jabu'ò ìhi gemuohò è'arue hòjo. ³⁴ O uvë'ohò: Èhi gemuohò vuonorò'ò bae'ejöromò èhuni bövi bise'ò ma-jahuri ae gö bojëmijë'ohò rabëni uvorëjo: God-are nunire mabëhe javuajëjo. Sisë ariböviohuro jabu'ò uvoruomaje hòjo: Èhi gemuohò vuonorò'ò bae'ejöromò èhuni bövioho bise'ohò ma-jahuri ae gö bojëmijarue hòjo. ³⁵ A'ì jemë nu huodëgarue aribövioho huë baejëvorëjo. Mae vaejëvorëjo. Nadi uvorëjo: Mana bojemi'aruë uvë'ì jemesi bövioho bise'ohò ma-bojëmirëjo. Èhi è'è'ohò God-ro jemë suvuoro böröme bojëmi'ajëjo. Èhuro God-hu dö mare hijaje a hesi aboji harihu'ò mae jëvo'ajëjo. Èhesi bëhohò God-ro gëvaje a sisë jioruomò'ì bogo mana mabëhe uavë'e suvuore ëma baejarue aribövie jëvego gëgorovo huro ëma huë baejëvoromò ajëmijaje hòjo. Huhu è'aje èhi jìë'e mu vaejë'ohò jemë hesi aboji harihu'ò mae jëvo'ajëjo. ³⁶ Èhuni jemesi Vavuehu jemëni vavaenimajëhi èhi ae göëni vavaenimorëjo.

Bogo döro bamorovoromò a jabesi sisë mevo'iröhe jöhoje.

³⁷ Nadi dörohò bamorovoromò a jabesi sisëhò mevorëjo. Jabesi sisë bogo mevë'ohò God jemesi sisëhu'ò bogo mevo'ajëjo. Nadi a jabesi sisëhunioho i'uohò bojëmirëjo. I'u bogo bojëmijë'ohò God jemë'ò i'uohò bogo bojëmi'ajëjo. A'ì ae gö jabesi sisëhò uehorovoromò vuonugorëjo. Èhi è'è'ohò God-ro jemesi sisëhu'ò uehorovoromò vuonugo'ajëjo. ³⁸ Ae suvuorëmirëjo. Jemë èhi è'è'ohò God-ro jemë'ò suvuorëmi'ajëjo. Böröme mae suvuorëmiromò jemëro övohò avohò'ìramu sörò va'ène è bamëho'ìramu övu duvahohò rarovoromò oterohò'a'ajëjo. Bogo bise'ò vadu'ohò suvuorëmi'ajëjo. Jemë dimino'e bojëmë'ohuro èhuro è bojëmarije mino'e èhi bae'a'arujëjo. Iesuro èhi jövadeje.

³⁹ Röhu Iesuro röjëhi'ìro ave uhu jöho uëvadeje: Nuni sisë'e a göhuro nuni sisë'e a göhò diehi örohò röjahibe va'a'ajëjo. Bogajo. Röjahijë'ohò jabumë niö'ì guare bejëvo va'a'ajëjo. ⁴⁰ Jö hejaruje aribövioho jö röjëhijaje aho na bogo iosiremiromò jö maho bae'a'arujëjo. Jöho he barë'ìramu evare jö röjëhijaje aho va'ène jëvo'ajëjo.

⁴¹ Röhu ja diehi'oromò ijo ugobajo'e biseharihehu isiare nunire namijajohò ga'ì ijo börömehu jasi nunire namijavajohò bogo gavanuëjo. ⁴² Ijo börömehu jasi nunire namijavajohò bogo gavë'ohò èhu'ohò ja rabëni jasi aemò'aemohò uanëjo: Isi è'ego na jasi nunire ijo ine namijavajohò jahahöjo. Sareri ae javajëjo. Jasi nunire ijo börömehu tugohavajohò jero urimò jahonëjo. Jahonugoromò evare avohò garomò ijo ino harihohò isiare nunirohò jahahò'anuëjo.

Aho mu vaeajire garomò uvarueje: Hu mae o sisë hòjo. Èhesi uhu jöhoje.

⁴³ Ijo maho bajo sisëhò bogo rae'ì ijo sisëhò bajo maho bogo raejaje hòjo. ⁴⁴ Ijohò bajorò garomò uvo'a'anuëjo: Èijohò mae hòjo èhò sisë hòjo. Meso böso uro'ìë'ìrohò mesoremu uro'ì bibë'e ijo sisëroho bogo uro'a'anuëjo. Rihu'e grape bajo uro'ìë'ìrohò è ö'ìremu uro'ì bibë'e resu sisëroho bogo uro'a'anuëjo. Ijo sisëhuro bajo sisëhò rae'amaje hòjo. Ijo mahuro bajo maho rae'amaje hòjo. ⁴⁵ Èhesi bëhohò a maho ijo maehu bajo mae raeajëhi èhi jëvaje hòjo. A maho uehorò maëremu jabesi dë vövöbajo'ere jëvë'ëro mu maemu vaeruomaje hòjo. A sisëhò uehorò sisëremu jabesi dë vövöbajo'ere

jevè'ëro mu sisëmu vaeruomaje höjo. Aëro diehi jiè'le uehorehu jabesi dë vövöbajore irijiomëvajoho jabesi jö'ëro atarue höjo.

Simano ma'e ahu'o simano sisë'e ahu'o javu vaejare uhu jöhoje.

⁴⁶ Jemëro uevaruje höjo: Bada ja no mu bojamuijanue aho javajëjo. Èhi jiè'oho jemë rabëni naehu bojëmaje muoho bogo vaejaruje höjo. ⁴⁷ Röhu ae rahu nasi örire rueromo nasi jö heromo ejehajoho èhi jiè'le a hesi jöho naro uhu'e majëhi'ejöjo. ⁴⁸ Ae gemuëro javue vae'iè'ade höjo. Javue vae'irögoro ëgobövie umo abuejuvo munë'e sa'aho birohogoro öboho ë ruhoromo javuoho vaejade höjo bibivoröhego. Javuoho vae barëromo hijamu jovo börömëro ruomoromo ë javuoho anade höjo. Anamu javuoho mae vaejè'ëro jiè'ëro bogo orivo'i ma-bibivoromo namijade höjo. Nasi jö ejehaje aho ë bibivè'le javu vaejade aho va'ëne höjo. ⁴⁹ A'i ae rahu nasi jö heromo bogo ejehajoho èhi jiè'le a hesi jöho naro uhu'e majëhi'ejöjo. Ae gemuëro javue vae'iè'ade höjo. Röhu sa'aho bogo umo abueromo öboho ruho'i ma-sa'a döre vaejade höjo. Vaejè'ëro ë javuoho jövëro ro anamu datorovo barë nahonahovade höjo.

7

Rome raje muorovo simano vaejaje a hesi mu vaejaje a guomo'ia'amu Iesuhu ajamade jöhoje.

¹ Iesuro hesi jöho ae aho'obëhe majëhinugoromo va'adoho va'o Capernaum amore hijadeje. ² Röhu Rome raje muorovo simano vaejaje ae gemuëro ë hijè'le jiadeje. Hu bogo Jew rajehu jio'i sa'a gö raje jiadeje. Hesi muemu vaejahaje ahuro hu'o hijadeje. Hijamu rue simano vaejaje ahuro ë iaho mae uehorovo avohadeje. Mae uehorovo avohamu rue aho guomo guomo böröme baejè'ëro guomo'iè'adeje. ³ Guomo'ia'amu gagorovo rue simano vaejaje ahuro Iesuhu a ajëmaje jöho hegoro Jew rajo a duvaho ioro'iroho uëvadeje: Va'oromo Iesu uarego rueromo nasi mu vaejahaje a hesi sinoho avohahego marë'irajo. ⁴ Èhi uëvamu hegorovo va'areje. Va'oromo Iesu ëninamiromu uavareje: Èaho ajaminëjo. Hu a maego jaeu ajamijè'oho iae mae höjo. ⁵ Hu sa'a gö raje höjo röhu huro ave sa'a rajoho no uehorovavuae höjo. Uehorovavujëro jiè'ëro huro ajamuiromu ae uëvade höjo noehu God rajahjarue osaho vaejahuoröhego.

⁶ Èhi uavamu Iesuro ri'öromu jabu'o va'adeje. Va'oromo ë simano vaejaje a hesi osa bëhire rovanu gavë'i rue simano vaejaje ahuro hesi aho uëvadeje: Va'oromo Iesu birohoro uarëjo: Badajo. Nadi nasiroho rueromo u'uocho baejëjo. Na ae ma-bise'le jevoromo sisë jevè'le jaeu nasi osare rovè'oho bogo maehu höjo. ⁷ Èhuni na uehorovoromo uvode höjo: Na ö'irodoho röhu na bogo maehu jevajëjo. Èhuni nadi rue'i ma-jö'ëro jöe jövego nasi mu vaejahaje aho marë'irajo. ⁸ Ma-jö jövego mu rovaje hesi öroho iae na gavë'le jevajëjo. Èhesi bëhoho na nasi a masijo jabesi aharire jevè'ëro jabesi jöho ejëhoromo muoho vae'i muorovo aribövioho nasi aharire jevè'ëro nasi jöho ejëhoromo muoho vaejarue höjo. Naehu muorovo ae gö uavè'oho: Va'ë uavè'iroho iae hu va'aje höjo. O muorovo ae gö uavè'oho: Rovë uavè'iroho iae hu rovaje höjo. O nasi mu ajemaje a uavè'oho: Mue èhi èhi vaejehë uavè'iroho iae hu èhi vaejaje höjo. Èhu'ëro jö jövego mu rovaje hesi bëhoho iae na gavë'le jevajëjo. Èhuni uavajëjo: Ma-jö'ëro jöe jövego marë'irajo. Èjöho baeromo Iesu

majahirego he'irajo. ⁹ He'irajamu simano vaejaje a hesi ariböviohuro ë jöho bava'oromo Iesu majahijareje. Majahijamu Iesuro heromo tiöjadeje. Tiöromo huotorovoromo hu rihiomare aribövioho uëvadeje: Hu mabêhe uehorovevade höjo. Ëhi jië'e aho na bogo birohë'e jevajëjo. Nosi Israel rajoho jabu'o bogo ëhioho mae uehorovevaruëjo. Iae na mae jövajëjo. ¹⁰ Ëhi uëvamu hegorovo rue ariböviohuro vuonorö'ö rueromo simano vaejaje a hesi osare ro gavareje hesi mu vaejahaje aho mami'e marëjë'e jiamu.

Magonaho doru hesi harihu guomo raromamu Iesuhu ajamamu i'ovade jöhoje.

¹¹ Ëhi'o'irögoro iae Iesuro Nain amore va'i va'adeje. Va'amu Iesuare ijorajo ömo'ömohu'o a ioro'iorohu'o ae aho'obêhe mae hu'o va'oruomadeje. ¹² Va'oromo amo rejo ojo bëhire hörö'ia'amu suorovo'ia'amu evare aëro guomë'e a hesi sinoho amore jioromo guavo'i giojimo baeromo rovareje. Röhu vaevë'oho guomë'e aho magonaho doru hesi harihu gemu'oho jadeje. Amo raje ae aho'obêhe ë magonahohu'o rueruomadeje. ¹³ Rueruomamu Badaro magonahoho ganugoromo huni vavaenimamu uavadeje: Nadi nivonëjo. ¹⁴ Nadi nivonëromo rueromo sino bamare maratuoho rëhadeje. Rëhamu giojimo barovare ariböviohuro ëhi riravareje. Riravamu gagorovo Iesuro a juvijoho uavadeje: Jue'iajo. Naro ja uavajëjo: Guomanoho ri'öjëjo. ¹⁵ Ri'öjëjamu döro ri'ö hiromo aevoromo jöe jövadeje. Jöe jövamu gagorovo Iesuro harihoho vëmu hesi övore bamadeje. ¹⁶ Ëhi'amü gavë'i ae aho'obêhe juhuonivoromo God rajahiromo uvoruomadeje: Asë'e jö God-aro baeromo majahuijaje a börömhuro nosi örire rovë'e hö uvoromo God-ro hesi aribövi nosi jöëni vavaenimë'e hö uvoruomadeje. ¹⁷ Ëhi'amü gagorovo ae aho'obêhe Judea sa'ahu'o sa'a ioro'iore bëhirohu'o Iesuare jöho ëhi vaerovemu vaerovobe va'areje.

Bapataeto vaejaje ae John-hu ae rëmö'öjamu rueromo Iesu jö ua gavare jöhoje.

¹⁸ Iesuhu ëhi jië'e mu vaejade jöho John-are ijore ijore jijiharue ariböviohuro John majahijareje. ¹⁹ Ëhi majahijamu hegorovo John-ro hesi aribövioho niö'iro ruejöro uëvamu rovareje. Rovamu uëvadeje: Va'oromo Iesu ua garëjo: No uvaruëjo: God-ro ae nugö'ö'iramü nosi örire rue'a'ajëjo. Na ja ë aho javajëjo. O na no muebe'ejarëjo ae göëro rueröhego. ²⁰ Ëhi uëvamu hegorovo va'oromo Iesu uavareje: John bapataeto vaejavuaje ahuro uövuamu rovare höjo. Huro uövuade höjo: Iesu uarëjo: No uvaruëjo: God-ro a böröme nugö'ö'iramü nosi örire rue'a'ajëjo. Na ja ë aho javajëjo. O na no muebe'ejarëjo ae göëro rueröhego. ²¹ Ëhi uavamu hegoro evare Iesuro guomo guome gö gö juhuonini'oho aho'o aru'aho sisë'oho aho'o avoho'amadeje. Nuni tugorohë'e aribövioho aho'o jabesi nunoho dadovëhadeje. ²² Ëhi'oromo John-are ae niö'ioho uëvadeje: Va'oromo diehi gavarijoho hejarijoho John majahirego he'irajo. Uarëjo: Nöröro ae nuni sisë'oho ajëmijego mae uheriharue höjo. Hörü sisë'oho ajëmijego mae jijiharue höjo. Jomo'e aho ajëmijego marëjëvoromo jabesirire sisë sisëho barëjëhaje höjo. Hia'i sisë'oho ajëmijego hia'e dadovoromo jöe hejarue höjo. Vuovë'e aho ajëmijego i'ovarue höjo. Bogo eni jië'e aribövioho ajëmiromo majëhijego God-are jö maho hejarue höjo. Va'oromo John ëhi majahirëjo. ²³ Röhu John o ae rahu birivoromo nasi örire mae uehorovevë'oho ë ahuro maho hi'a'ajëjo.

²⁴ Maho hi'a'ajëjumu John-are ae niö'iohuro vuonorö'öromo va'areje. Va'amu gavë'i Iesuro ë hesi bëhire gagovare aribövioho John-are jöho majëhiromo uëvadeje: Urimë'ioho jemë rabe ga'irögoro John-hu a rumo'e sa'are hijajiroho ëho va'onövarije höjo. Ijo rudu burehu huosihego arue anume va'aje ëhi uehorovaje aho na John ëhi jië'e ae jiamu jemë ga'i va'arije höjo. Bogajo. ²⁵ O diehi jië'e ae ga'i va'arije höjo. Na niögu mabëhe sanu'e io'amë'e ae jiego ga'i va'arije höjo. Röhu ëhi jië'e niögu ma io'amoromo bövi bise'o marohë'e ma baeromo raromarue aribövioho bogo a rumo'e sa'aroho raromoli a masijehu raromarue osaremu raromarue höjo. ²⁶ Röhu diehi jië'e ae ga'i va'arije höjo. Na John jö God-aro baeromo majëhijaje ae jiamu ga'i va'arije höjo. Io'ajo. John iae hu ëhi jië'e ae höjo. Röhu aveho hehëjo. Jö God-aro baeromo majëhinövare a ioro'ioroho iosirëmiromo John hu börömo höjo. ²⁷ Iae ë a hesi jöho God-are surire jajivoromo ëhi uvë'e höjo:

Ave aho God nasi jö bajuvaaje aho höjo.

Ja va'ie'iroho naro hu urimo nugö'ö'iramu va'oromo ae uë'a'ajëjo jaehu va'irane öroho iogorahoröhego.

Ëhi jajivë'e höjo. ²⁸ Ave jöho na jö mae uë'ie'ajëjo. Ave sa'are raromarue aho ae gemu vadu'oho John bogo iosiramiro mo börömo höjo. A'i God-hu böröme namiromo muebejëvego hesi aharire raromarue a inino mahuro John iosiramiro mo döroho jioruomajëjo.

²⁹ Iesuro ëhi majëhijamu tax baejarue ariböviohu'o a ioro'iorohu'o aho'obëhe ë jöho heromo uvoruomadeje: God hu mae höjo. Rabëni John-hu bapataeto vaeröhe jöho jaburo ejahë'ëro. ³⁰ A'i Pharisee ömo'ömo hu'o Jew rajo jögoru öri röjëhijarue a ömo'ömo hu'o ë jöho heromo jabuhu ë'ojöro God-hu nimaje muoho juahovareje rabëni John-hu bapataeto vaeröhe jöho jaburo bijönimë'ëro.

³¹ Röhu Iesuro hesi jö vituoho majëhiromo uëvadeje: Ave jaruvore raromarue aribövi jemesi jöho uhu'e majëhi'ie'ajëjo. ³² Amo ririre raromoromo jö bijönimoromaje asisö'oho jëvanovajëjo. Amo ririre raromoromo asisö'oho ioro'iorohuro ioro'ioroho uvëvoruomajëjo: Noehu aniniv-oromo jemëni virikö huosihëharoho jemëro bijönimoromo bogo ejahuoromo javavarije höjo. Noehu aninivoromo huë vavaeni'e jö iaroho jemëro bijönimoromo bogo ejahuoromo nierusuburu'e bamarije höjo. ³³ Ëhesi bëhoho bapataeto vaejavuaje ae John-ro rueromo God uehorovoromo mahi'i ioho wine jovoho bogo inövade höjo. Ëhi'onövadoho jemëro ë jö bijönimarue asisö'oho va'ëne bijönëgamu John-are jöho bogo ejaho'i sisë'i uehorovoromo uvonövarije höjo: Aru'aho sisë dëre jië'ëro ëhu'ëro ioho jovoho bogo ijaje höjo. ³⁴ O God-are A Maho naro rueromo ioho jovoho ma-ijaje höjo. Ëhi ë'ajoho jemëro ëhu'o bijönimoromo uvaruje höjo: Nörö gahëjo. Ioho mahunö'e iromo vörö'e jovemu ijaje höjo. Hu vajiohu'e tax baejarue ahu'o a sisë ioro'iorohu'o ëho jabesi aemo'aeme höjo. ³⁵ Jemëro John-are muohu'o nasi muohu'o bijönimarue höjo röhu no God-are uehoro maho baejë'ëro muoho vaejarue höjo. Ëmu nimarue aribövioho aho'oho jaburo garomo uvoruomajëjo: God-are uehoroho iae mae höjo. Ëhu'ëro muoho vaejare höjo.

Iesuhu Pharisee ae gemu Simon-are osare hirono ë'ade jöhoje.

³⁶ Ĕhi'amu Pharisee ae gemuëro Iesu uavadeje: Nasi osaro rovego no ie ijarëjo. Ie ijarëjamu ë a hesi osare va'oromo ie i'i sa'aro hijadeje. ³⁷ Röhu sisë magonahe gemuëro ë amore hijadeje. Hiromo hejade uvavamu: Iesuro Pharisee a hesi osare hiromo ie ijajë uvavamu hegorovo ridi'e ose munë huono mabëhiroho baeromo rovadeje. ³⁸ Barueromo Iesuare dejonö hörü bëhire hiromo nivoromo hesi nuni jovohuro Iesuare hörure aho'amodivamu buejahoromo simano uohuro uhijahoromo höröho dudöhahoromo ridi'e jovohuro otehahadeje.

³⁹ Ĕhi'amu gagorovo ë Pharisee ae Iesu uavamü rueromo i ijade ahuro uehorovoromo uvadeje: Ave aho jö God-aro baeromo majahuijaje ae jio'ibejajo hu ga'ibejajo magonahehu ma'enajoho rahuo jio'i o diehi jië'e mue vaebe juvaje magonahe jiego ahego ëhuro mae jio'ibejajo. Ĕhesi bëhoho hu magonaho sisë höjo. Röhu Iesuhu ë magonaho bogo avoho gavajoho ëhuro hu bogo jö God-aro baeromo majahuijaje aehu höjo. ⁴⁰ Ĕhi uehorovamu gagorovo Iesuro Simon ë Pharisee a hesi ihoho Simon uavadeje: Simon na jö harihe majahi'ië'ajëjo. Majahi'ië'ajëjamu Simon-ro uvadeje: Tisa iae mae höjo. Majehego hejöjo. ⁴¹ Hejöjamu Iesuro uhu'e uavadeje: Iae ae niö'iehu ae gemu hesi örire moni mana sionehu bojami'iröhoho jëvade höjo. Göhuro 500 kina göhuro 50 kina ë a hesi örire bojami'iröhoho jiade höjo. ⁴² Röhu bogo eni jëvade höjo. Bogo eni jëvamu gagorovo moni bae'iröhe ahuro ë ae niö'iehu moni bojami'iröhoho uehorovoromo vuonugëhade höjo. Ĕhi jië'oho ë ae niö'ioho di ahuro ë moni bae'iröhe a hesi öriroho böröme rajahi'i di ahuro ma-bisemu rajahi'ajëjo. ⁴³ Rajahi'ajëjamu Simon-ro uavadeje: Na uehorovoromo uvajëjo: Moni böröme bojami'iröhe ahuro ë moni bae'iröhe aho böröme rajahi'ajëjo ë hesi bëhoho huro moni börömo mae uehorovoromo vuonugahë'ego. Rajahi'ajëjamu Iesuro uavadeje: Ja mae uevanuëjo.

⁴⁴ Ĕhi uaromo huotorovoromo magonahoho gavë'i Simon uavadeje: Ave magonahoho gavëjo. Naro jasi osare rovode höjo röhu ja bogo rajehiromo jovoho bojemijane höjo nasi höröho u'ojöro. A'i ave magonahohuro rajehiromo hesi nuni jovohuro nasi hörure aho'amodegamu ëhuro u'ovehade höjo. U'ovehoromo hesi simano uohuro uhijehade höjo. ⁴⁵ Ja bogo rajehiromo dudöhevë'e javajëjo. A'i ë magonahohuro naehu jasirire rovodevare evare aevoromo rajehiromo nasi höröho dudöhobe rovë'e höjo. ⁴⁶ Ja bogo rajehiromo ninugu'e jovocho nasi simanoroho oteheho'i ë magonahohuro rajehi avohoromo ridi'e jovo mabëhohuro nasi hörure otehehade höjo. ⁴⁷ Ĕhuni uvajëjo: Ĕmagonahohuro na rajehi avohë'ëro ëhu'ëro hesi sisë aho'obëhe jiadoho uehorovoromo vuonugë'e höjo. A'i sisë ma-bisemu uehorovoromo vuonugëhë'ocho ëhi jië'e aribövioho ma-bisemu rajehi'aruëjo. ⁴⁸ Ĕhi uanugoromo magonahoho uavadeje: Jasi sisëho uehorovoromo vuonugahë'e höjo. ⁴⁹ Vuonugahë'e höjamu Iesu'o raromoromo i ue'aharue ariböviohuro jabesi uehorovoromo uvareje: Ĕaho hu diehi jië'e aëro jië'ëro huro God-are muoho baeromo ae magonahe jabesi sisëho uehorovoromo vuonugëhaje höjo. Hu ëhi jië'e muohu'o vaejaje höjo. ⁵⁰ Ĕhi uvamu Iesuro magonahoho uavadeje: Jero nasi örire mae uehorovevamu God-ro ja baejavoromo maro ramë'e höjo. Vaevë'e va'onëjo.

8

Magonaho göehu göehu Iesu'o gemu mae jijihoromo Iesu ajaminövare jöhoje.

¹ Ëhi ël'ë'ëro Iesuro va'adeje. Va'oromo God-hu böröme namiromo muebejavuaje jö maho baeromo ae majëhibe amo masijore ininore ë va'adeje. Röhu hesi ijoraje 12-ho jabu'o ² magonaho ömo'ömo'hu'o ëhi Iesu'o gemu mae va'areje. Ëmagonahoho ioro'ioroho urimo aru'aho sisëhu dëre abuejëvo'i ioro'ioroho guomo guomo baejëvadoho Iesuro ajëmijamu marëjëvadeje. Ëmagonaho jabesi ihoho göho Mary aehu uvaruho Mary Magdalene jiadeje. Iesuro ë magonaho hesi dëre jio'amaje aru'aho sisë 7 raro'v'amadeje. ³ O magonaho gö hesi ihoho Joanna jiadeje. Joanna hu Chuza-are vabore jiadeje. Chuza hu a böröme Herod-are bövi bise'o muebejahaje ae jiadeje. Röhu magonaho gö hesi ihoho Susanna jiadeje. Ëmagonaho ömo'ömo'hu'o magonaho ioro'iorohu'o aho'obëhe jaburo jabesi bövi bise'o jëvadohuro ëhuro Iesumë rabe rabe bogo eni jëvajoho ajëmibe va'onövareje.

Aehu i ujo sa'a mare sa'a sisëre riremade uhu jöhoje.

⁴ Ëhi'am u iae ae aho'obëhe amo göre göre jioromo gagovamu sa'aho rarovadeje. Rarovamu gagorovo Iesuro uhu'e majëhiromo uëvadeje:

⁵ Iae ae gemuëro hesi i uje ujuohoromo mure riremami va'ade höjo. Riremobe va'amu ujo ioro'ioroho örire rireromade höjo. Rireromamu gagorovo aëro taemotaemovamu ugëro ro i barëjare höjo. ⁶ Ujo ioro'ioroho munö uhunö jië'e sa'are rireromade höjo. Rireromonugoromo rijamu sahori'amade höjo sa'aho jovo rumo'ëro jië'ëro. ⁷ Ujo ioro'ioroho bibë'e resu resu'e sa'are rireromade höjo. Rireromë'ëro ujo ma hesi gemuoro riromo baba'amade höjo. ⁸ Ujo ioro'ioroho sa'a mare rireromade höjo. Rireromoromo riromo maho aho'obëhe 100 100 ëhi rae'amade höjo. Uhu'e ëhi uënu'goromo ma-darugo'o uëvadeje: Ae rahu ja God-are jö hejanue ae javë'o'ho bëhoho nahoromo birohonëjo.

Iesuhu rabëni uhu'e majëhinövade ë hesi jöhoje.

⁹ Ëhi'am u Iesure ijorajo ömo'ömo'huro uhu jö hesi bëhoho he'i ua gavareje. ¹⁰ Ua gavamu Iesuro uëvadeje: God-ro böröme namiromo aho'obëhe muebejaje jöho urimoho subivëhade höjo. Ësubivëhade jöho huro hesi suvuore jemë bojëmijë'e höjo jemëremu he'irarijago. Ëhu'ëro jemëro jö bëhoho he'i a'i a ioro'ioro jabesi öriroho ma-uhu jöemu rovaje höjo ëhuro nunëremu ga'i bëhoho bogo avoho ga'i hia'ëremu he'i bëhoho bogo avoho heruomoröhego.

I ujo sa'are riremade uhu jö Iesuhu huruoho majëhijade jöhoje.

¹¹ Röhu ë uhu jö hesi bëhoho aviëhi höjo. I ujo hesi bëhoho God-are jöe höjo. ¹² Ujehu örire rireromamu ugehu i barëjare jö hesi bëhoho aehu God-are jö hejamu gavë'o'ho Satan-ro rueromo jöho baeniëhiromo rori'o bu'öjaje höjo ëhuro jabumë bogo ma uehorovoromo maroho va'oruomoröhego. ¹³ O i ujehu munë uhunö jië'e sa'are rireromoromo riromo sahori'amade jö hesi bëhoho aëro God-are jöho heromo nimorohoromo jöho ejaharue höjo. Ejahoromo jöho ma-döëremu baejë'ëro majae ma-bunemu mae uehorovoromo Satan-ro dinëmego evare vuonugarue höjo. ¹⁴ Ujehu bibë'e resu resu gemuore rireromade jö hesi bëhoho aëro God-are jöho hejarue

höjo. Heromo röhu jabetesi muohuni nurunurumoromo monie bövie bise'e uehorovoromo ave sa'a hesirohemu nimoronimorohoromo ehi jië'e muohemu uehorovaruhuro God-are jö jabetesi dëre jiajoho taemego jabumë bogo rae avoharue höjo. ¹⁵ Ujehu sa'a mare rireromade hesi bëhoho aëro jabetesi dë vövöbajo'oho maëro jië'ëro God-are jöho heromo ejahoromo ma'eno titimoromo biririvobe va'io jionö rae avohoruomaje höjo.

Iro bueromo va'orahore bahijarue uhu jöhoje.

¹⁶ Röhu iro bunoi'iraejë'iroho bogo hevö gagoroho o maratu ahariroho gurihi'i ma-va'orahoro bamo'anuejo ae osare rovë'oho ajivëvoröhego.

¹⁷ Nasi jö bëhoho rabe rabe gurihiro jiajoho aho'obëhe ma-va'orahoro jio'a'ajëjo. O rabe rabe subivëhajoho aho'obëhe ma-samaro jio'a'ajëjo.

¹⁸ Èhuni naehu jövaje jöho avo'avoho herëjo. Aji'e jö javë'oho God-ro gö'lo bojami'iramu bae'a'anuejo. O bogojavë'oho ma-döëremu baejanoho God-ro è uehoroho mu'uvahojajëjo.

Iesuare vëmu ömo'öme o ö ömo'öme rahumë jëvaje jöhoje.

¹⁹ Èhi uëvamu iae Iesuare vëmohu'o ö ömo'ömohu'o jaburo rovareje. Rueromo gavareje ae aho'obëhe tagavoromo öroho rarovë'ëro hu jiajiroho bogo rue varijënoho jëvamu. ²⁰ Bogo rue varijënoho jëvamu gagorovo aëro Iesu uavareje: Jasi vëmohu'o ö ömo'ömohu'o ja ga'i nimiromo amonö riravaruejo. ²¹ Riravaruejumu Iesuro è aribövioho uhu'e uëvadeje: Iae hejajëjo. Röhu ae magonahe rahu God-are jö heromo ejahë'oho èhuro è aribövioho nasi vëme ö ömo'öme jioruomajëjo.

Iesuhu uavamu jovo börömehu ruhosöjade jöhoje.

²² Èhi è'ë'ëro iae Iesuro hesi ijorajoho jabu'o gemu mae boat-re ajiö hijadeje. Hiromo uëvadeje: Ruehego no e'u ioni gönö va'arëjo. Va'arëromo ri'öromo va'areje. ²³ Ri'öromo va'aroho va'oromo Iesuro niavadeje. Niavamu gavë'i buru börömëro e'ure rovadeje. Bure rovamu jövëro hasaromo boat gagore abueromo irijiomoromo diruvëvo'ië'adeje. ²⁴ Diruvëvo'ia'amu gavë'i Iesuare ijorajoho jaburo va'io Iesu ioromo uavareje: Asë'e Tisa vuovavuo'ië'ajëjo. Vuovavuo'ië'ajëjumu ri'öromo burohu'o hasajaje jovohu'o uëvadeje: Vuonugohëjo. Vuonugohëjumu buru rovadoho barë'i jovoho u'uhadeje. ²⁵ U'uhamu gagorovo Iesuro hesi aribövioho uëvadeje: Jemë rabëni bogo ma uehorovevarujëjo. Èhi'amu riehö jaburo tiöromo juhuonivoromo uarovareje: Ave aho diehi jië'e ae höjo. Huhu uëvë'oho bogo aëremuho ejaho'io burohu'o jovohu'o jabu'o hesi jöho ejaharue höjo.

Satan-are a sisë aho'obëhe ae gemu hesirire jioruomamu Iesuhu rarovö'ö'amade jöhoje.

²⁶ Èhi'amu Iesumëro e'u döre va'adoho va'io Gergesa sa'are va'io baboro bejareje. Galilee sa'aho nume e'u ioni gönö jio'i Gergesa sa'aho ruhe ioni gönö jiadeje. ²⁷ Gergesa sa'are va'io baboro bejumu gagorovo amo raje ae gemuëro rueromo Iesu birohadeje. Èaho aru'aho sisë aho'obëhëro dëre abue'amamu simane huotorovë'e jiadeje. Niögu rumo'e ma-dë'ahobatëremu majae egobövie hibe rovë'e jiadeje. Osaroho bogo hi'i guavotamarue munë gagoremu hinövadeje. ²⁸ Hijë'ëro rueromo Iesu garomo jö'e dadovoromo Iesuare hörü bëhire ague aho hiromo mardarugo'o uvadeje: Iesu ja God dö mare hijaje a hesi Harihe javajëjo. Ja

rabëni sihusihuego'i rovane hõjo. Vuonugevëjo. Nadi huë sisëho vi'ehoho bojemëjo. ²⁹ Vi'ehoho nadi bojemijë uvade hesi bëhoho urimë'i aru'aho sisëhuro höröjõro Iesuro uav'ë'ego êhuni uvadeje. Rõhu urimoho ë aru'aho sisëhuro hu baenõvadeje. Bae'ego aëro hu avoho mueberomo hesi õvoho hõroho tõvaho'amonõvareje. Tõvaho'amo'ego õ'oho tarivo ruruhõ'õromo aru'aho sisëhuro hesi uhure jië'ëro ua'ego a rumo'e sa'are va'onõvadeje. ³⁰ Êhi ë'onõvë'ëro Iesuro uavadeje: Jasi ihoho rahuo hõjo. Rahuo hõjama uavadeje: Nasi ihoho Siriehu Bimuvanovë'oho jevajëjo. Huhu êhi uavade hesi bëhoho a sisë aho'obëhe siri va'ëne hesi dëre abue'amë'ëro jië'ëro êhi uavadeje. ³¹ Êhi'amu ë dë uhure sisë aribõviahuro Iesu ëninamiromo uaruomadeje: Nadi uõnego no sisëroho revo'irarëjo.

³² Rõhu mahe aho'obëhe aruhëre dahoru ahore gemuoro ie ue'ahamu gagorovo dëre sisë aribõviahuro Iesu uaruomadeje: Uõvuego no suorovo va'oromo aruhe mahu jabesi dëre va'o abuejarëjo. Abuejarëjama uëvadeje: Êhuro va'ohëjo. ³³ Êhuro va'ohë uëvamu hejë'i rue sisë aribõviahuro ë a hesi dëre jioromo suorovo va'oromo ruhe mahu jabesi dëre abueruomadeje. Abueruomamu ë mahohuro va'o baradore rireromoromo e'ure siõ ruruhõ'õ va'oromo jove ue'ahoromo vuovadeje.

³⁴ Vuovamu gavë'i mahu muebe'amarue aribõviahuro huruomoromo amo bõrõmore amo ininore jõho majëhibe va'areje. ³⁵ Jõho majëhijamu hejë'i ae aho'obëhe rueruomadeje ga'iro diehi jiego. Iesuro rueromo gavareje aru'aho sisëhu dëre jioromo suorovo va'oruomade aho simanoho mae jio'ego niõge ba'amë'e Iesuare hõru bëhire hijamu. Êhi gagorovo juhuonivoruomadeje. ³⁶ Juhuonivamu Iesuhu mu vaejama gavare aribõviahuro uëvareje: Sisë aribõviehu dëre abue'amade aho Iesuro êhi ajami'ego marëhijajo. ³⁷ Marëhijajama Gergesa sa'a rajoho jaburo heromo sisë maro juhuonivë'ëro Iesu uavareje: Nosi sa'aho vuonugõ'i va'ëjo. Vuonugõ'i va'ëjama Iesuro boat-re ajiomoromo sionëro vuonorõ'õ va'ië'adeje. ³⁸ Va'ia'amu aru'aho sisëhu dëre jioromo suorovo va'oruomade ahuro Iesu uavadeje: Na õ'õ ja'o hi'i negajëjo. Negajëjama Iesuro ni-jio'iraeromo sionëro nugõ'õromo ³⁹ uavadeje: Bogo rue'a'anuëjo. Sionëro jasi amoro va'oromo uënëjo: God-ro êhi mabëhe ajemijamu rovode hõjo. Êhi uavamu rue ahuro va'oromo amo bõrõmoho jõe majëhibe juvo barëjadeje. Majëhiromo uëvadeje: Iesuro êhi mabëhe ajemijamu rovode hõjo.

Iesuhu magonahe niõ'i Jairus-are abojoho magonahe gö'õ ajëmade jõhoje.

⁴⁰ Êhi'amu Iesuro boat-re vuonorõ'õ rueromo ve e'u ioni gönõ rovadeje. Rovamu ae aho'obëhe hu muebejë'ëro gavare rovamu gagorovo nimorohoromo rajahiruomadeje. ⁴¹⁻⁴² Rajahiruomamu iae ae gemu hesi ihe Jairus-ro rovadeje. Jairus hu God rajahjarue osa muebejaje ae jiadeje. Rõhu hu aboje ihevae gemu jiadeje. Abojoho vadune aho'obëhe 12 rabu'e jiadeje. Amo guomo'ië'adeje. Guomo'ia'amu gagorovo Jairus-ro rueromo Iesuare hõru bëhire ague aho hiromo dinamiro mo uavadeje: Nasi osaro rueromo nasi abojoho ajamëjo. Ajamijëjama hegorovo Iesuro hu'o va'adeje. Va'amu ae aho'obëhe hu'o gemuore êhi tatijiomobe va'areje.

⁴³ Tatijiomobe va'amu gagorovo iae magonahe gemuëro jabu'o va'adeje. Êmagonahoho manaero garorovade guomo guomoho bogo barë'i êhi jiemu

jiobe va'adoho vadune aho'o 12 barëjê'e jiajede. [Hesi ijo baje doctor jabesi örيره bu'ö barëjê'ede.] Röhu ajami'iröhoho bogo eni jëvë'ëro ëhi jiemu jiajede. ⁴⁴ Èhi jiemu jië'ëro ë magonahohuro Iesuare dejonö rovadeje. Rueromo niögu vituoho rëhamu gavë'i kô rovadoho ijoho bogo rovadeje. ⁴⁵ Ijoho bogo rovamu Iesuro ae uëvadeje: Ja rahuaro rëhevane höjo. Rëhevane höjamu hegorovo ae aho'obëhe uavareje: No bogo rëhavë'e javuajëjo. Rëhavë'e javuajëromo Peter-ro uavadeje: Tisa ja rabëni ëhioho uövuanuëjo. Ae aho'obëhe jasi bëhire jijihoromo tatijiomavaruëjo. ⁴⁶ Tatijiomavaruëjamu uëvadeje: Iae aëro rëhevade höjo. Na hejajoho nasi darugoho ae ajëmi'i gö va'ë'e jjavajëjo. ⁴⁷ Va'ë'e jjavajëjamu ë magonahohuro garomo uvadeje: Naehu Iesu niögure rëhodoho bogo subivo varijënoho jëvajë uvoromo juhuonivadeje. Juhuonivoromo butubutumobe rueromo Iesuare hörü bëhire ague aho hijadeje. Ague aho hiromo ae aho'obëhe jabesi nünü Iesu uvadeje: Na ëhi marëvejojöro negamu ëhuni rëhavode höjo. Rëhavamu ëhuro ma-burëro marëjevade höjo. ⁴⁸ Èhi uavamu hegorovo Iesuro uavadeje: Abojëjo. Jero na mae uehorovevamu ëhuro marëjavë'e höjo. Vaevë'e va'onëjo.

⁴⁹ Iesuro ëhi uavamu gavë'i ae göëro Jairus-are osare jioromo rueromo uavadeje: Jasi abojoho mami'e guomë'e höjo. Èhuni mino'e tisaho u'uoho bojamëjo. ⁵⁰ Mino'e u'uoho bojamëjamu Iesuro mu'öjahiromo Jairus uavadeje: Nadi juhuonivo'i mae uehorovonëjo. Èhi jië'ohuro jasi abojoho i'ovo'ajëjo. ⁵¹ I'ovo'ajë uanugoromo Iesuro Jairus-are osare va'oromo Peter John James magonaho harihu hesi vëmu vavu'oho ëho jaburo hu'o va'ojöro uë'i a ioro'ioroho nijio'iraejëvadeje. ⁵² Nijio'iraejëvonugoromo osare va'oromo gavade ae aho'obëhe magonaho hesi jöëni nierusuburu'e bamoromo jabesi muo'amorovamu gëgorovo Iesuro uëvadeje: Nadi nierusuburu'e bamohëjo. Èmagonaho harihoho bogo guomo'i manjavajëjo. ⁵³ Ma-njavajëjamu hegorovo rueho jaburo garomo uvareje: Magonahoho iae mae guomë'e höromo Iesu sivoromo ijo'ijahareje. ⁵⁴ Ijo'ijahamu Iesuro va'oromo magonaho hesi övore ma'enoromo madarugo'o uvadeje: Bësu ri'öjëjo. ⁵⁵ Ri'öjëjamu magonaho hesi aru'ahohuro vuonorö'ö rovamu hejë'i ma-burëro ri'öjëvadeje. Ri'öjamu gagorovo Iesuro uëvadeje: Ie bojamego ijajo. ⁵⁶ Èhi'amu vëmu vavu'oho tiöjëvadeje. Tiöjëvamu Iesuro uëvadeje: Naehu vaejode muoho nadi aho uërëjo.

9

Iesuare ijoraje 12 jabuhu va'oromo mu vaeröhego Iesuhu rëmö'öjade jöhoje.

¹ Iae Iesuro hesi ijoraje 12-ho uëvadeje: Ro gemuoro gagovohëjo. Gagovohëromo rovamu uëvadeje: Jemëhu mu vae'irarijohuni nasi darugoho bojëmijajëjo ëhuro jemëro Satan-are a sisë a dëre jio'amë'oho rarovö'ö'amoromo guomo guomo'e aribövioho ajëminövo'irarijego. ² Èjöho darugoho bojëmijë'e jëvaje ëhuni va'oromo God-hu bëröme namioromo mubejëvaje jöho majëhibe guomo guomo'e aribövioho ajëmime jijihorëjo. ³ Èhi uëromo uëvadeje: Valië'iroho bövioho bise'oho nadi ujuohorëjo. Ha'itoho esöho iruno'oho ijo bajoho nadi ujuohorëjo. Niögoho nadi göho ujuoho'i ma-gemu ruohoromo jijihorëjo. ⁴ Amo göre göre va'oromo

aehu di osare raromojöro uëvamu va'o raromë'oho ëhuremu raromoromo va'onövorëjo. ⁵ O di amore ariböviehu jemesi örire nu huodëgë'oho amoho nugo va'irögoro jabesi sa'a hesi tohotohe jemesi hörü hitahire jiajoho sa'aro riremö va'ego ë amo rajohuro garomo uvo'irarëjo: No sisë ë'ë'e javuajëjo. ⁶ Ëhi majëhijamu hegorovo Iesuare ijorajoho jaburo ri'öromo va'areje. Va'oromo jö maho majëhibe guomo guomo'e aribövi jabesi sinoho ajëmibe ame aho'o jijihareje.

Herod-hu Iesuare jö heromo dadivade jöhoje.

⁷ Iae Galilee sa'are a böröme Herod-ro hejade uvoruomamu: Iesumëro ëhi jië'e mu masije vae'amë'e hö uvavamu hegorovo Iesuare jöho uehorovoromo uvadeje: Diehi'oromo ë'ajëjo. Ëhesi bëhoho hu hejadeje a ioro'iorohuro uvoruomamu: Iesu hu John bapataeto vaenövide ahuro guomoromo ri'öjë'e höjo. Ëhu'ëro ëhi jië'e muoho vae'amaje höjo. ⁸ O a ioro'iorohuro uvoruomamu: Iesu hu mami'e hijade ae Elijah-ro rovë'ëro ë'ajëjo. O a ioro'iorohuro uvoruomamu: Mami gö'e jö God-aro baeromo majëhinövere aribövioho röhu gemuëro i'ovoromo ri'öjëtëro ë'ajëjo. ⁹ Ae göëro göëro jöe gö gö ëhi atavamu hegoro Herod-ro dadivamu uvadeje: Nani ë aho bogo John-hu höjo. Mami'e na John-are sönöho tarijahode höjo. Röhu ë mu masijo vae'ego aehu garomo ato'ego na hejajoho ë iaho rahuo höjo. Ëhi uvoromo Iesu ga'i nimadeje.

Iesuhu ae aho'obëhe 5,000 da'uojëhade jöhoje.

¹⁰ Ëhi'amu apostle ömo'ömohuro vuonorö'ö rueromo Iesu uavareje: No ëhi ëhi ë'oromo rovare höjo. Rovare höjamu Iesuro söjëvoromo Bethsaida amore jabesi sivue raromö'i va'areje. ¹¹ Bethsaida jabesi sivue raromö'i va'i va'amu ae aho'obëhe ë jöho heromo rueruomadeje. Rueromo birohoruomamu gëgorovo Iesuro uëvadeje: Iae mae rovë'e jëvájë uëngoromo God-hu böröme namiromo muebejavuaje jöho majëhiromo guomo guomo'e aribövioho ajëmijadeje.

¹² Ëhi'ojuvo majae garobo'e bamamugo hesi ijoraje 12-ho jaburo rueromo uavareje: Aveho a rumo'e sa'ae höjo. Ëhuni ave aribövioho rëmö'öjogo ave bëhire amo masijore amo ininore va'oromo ie nahoromo ue'ahoromo momorö'ö'irarëjo. ¹³ Momorö'ö'irarëjamu uëvadeje: Bogajo. Jemëro iruno'oho da'uojëhirëjo. Da'uojëhirëjamu uavareje: Iae mae höjo röhu no ie övo gö mine visue niö'i ëhему javuo'i gö bogojavuajëjo. O na ja uöromo ë'anuëjo noro va'oromo ave ariböviohuni ie imo'amöjöro. Ae aho'obëhe jië'ëro no bogo eni javuajëjo. ¹⁴ Ëhi uavare hesi bëhoho ama'e aho'obëhe 5,000 rabu'e ë raromë'ego ëhuni uavareje. Ëhi uavamu Iesuro hesi ijorajo ömo'ömoho uëvadeje: Uëvego 50 50 rabu'e hahagu hahagu gagovoromo ëhi raromobe va'arëjo. ¹⁵ Raromobe va'arëjamu rue ijorajoho jaburo uëvamu ae aho'obëhe ëhi raromobe va'oruomadeje. ¹⁶ Ëhi raromobe va'amu gagorovo ie övo gö mine visue niö'i ujuoho rovaroho ëho Iesuro ujuohoromo ö'idöho sioroho garomo God huë mae uavadeje. Huë mae uanugoromo ioho ato'atovoromo hesi ijoraju ömo'ömoho i'imëmijamu suvuorëmijareje. ¹⁷ Suvuorëmijamu ae aho'obëhe ue'ahamu da'uëgadeje. Da'uëgamu gagorovo ijorajoho jaburo vitu vituoho gagovoromo esöe aho'obëhe 12 aego'amareje.

Iesu hu ëhi jië'e ae jiaje jöho Peter-hu jövade jöhoje.

18 Ëhi'amu Iesuro huro hesi sivue parie vaejamu evare hesi ijorajoho jaburo hu'o raromareje. Raromamu gagorovo uëvadeje: Na rahuo jevaje jöho ae aho'obëhe diehi atoromaje höjo. 19 Diehi atoromaje höjamu uavareje: A ioro'iorohuro uvoruomaje höjo: Ja John bapataeto vaejavuonövane ahuro rovë'e javajëjo. A ioro'iorohuro uvoruomaje höjo: Ja Elijah-ro rovë'e javajëjo. A ioro'iorohuro uvoruomaje höjo: Mami gö'e jö God-aro baeromo majëhinövarije aribövioho röhu jero gemuëro i'ovoromo rovë'e javajëjo. 20 Ëhi uavamu Iesuro uëvadeje: Röhu jemë nasi jöho diehi ataruje höjo. Diehi ataruje höjamu Peter-ro ri'öromo uavadeje: Ja God-hu uavë'ëro böröme namiromo ajamuijanue aho javajëjo.

Iesuhu huë vavaeni baeromo guomoröhe jö jövadohoje.

21 Javajëjamu Iesuro jöho darugo'o majëhiromo uëvadeje: Ëjöho nadi aho huruoho majëhirëjo. 22 Ëhi uënuogoromo uëvadeje: God-ro ëhi bamë'ëro ëhu'ëro hesi A Maho naro vi'ehe huë vavaene bövie bise'e bae'ejöjo. Jew rajo a duvaho ömo'ömoho priest masijoho Jew rajo jögoru öri röjëhijarue aribövioho ëho jaburo na bijönegoruomo'ajëjo. Bijönegoruomo'iramu aëro anego'iramu guomevo'ajëjo. Guomoromo majae niö'i gemu hesi uhure i'ovoromo ri'ö'ejöjo.

23 Iesuro hesi ijorajoho ëhi majëhinugoromo ae aho'obëhe uëvadeje: Ae rahuaro nasi ijore juvo'i nimë'oho jasi sinehu nimajoho nadi uehorovo'i vae majae uvonëjo: Iesuare jöëni vi'ehe huë vavaene javoje rabe baeromo guomevë'oho iae hesi hö uvoromo korosi hesi i'uoho banigojiomanovoromo nasi ijoro ijoro juvonövonëjo. 24 Ja jasi sinohuni uehorovoromo biririvoromo ave sa'are hi'i ëhemu uehorovë'oho ijonöho guomo öriro va'a'anuëjo. O ja nasi jöëni guomë'oho ijonöho maro hi'a'anuëjo. 25 Jaehu are jove sa'ae mae sisë aho'obëhe bae barë'i röhu arijo'arije ijumorovë'oho o sisërörovë'oho na ja ëhuro mae javo'ajëjo. Bogajo. 26 Ëhesi bëhoho ae rahu nasi jöëni o naehu majëhijaje jö hesi jöhuni javojëgë'oho u'emu God-are A Maho naro nasi ajohu'o nasi Vavu hesi ajohu'o anera maemu jië'e jabesi ajohu'o ruel'iramu evare nani javojimoruomade ariböviohuni javojego'ajëjo. 27 Röhu ave jöho na jö mae uë'ië'ajëjo. Jemë a ioro'iore ave riravarujöho bogo vuovë'e raromoromo God-hu böröme namiromo muebejaje ajoho ga'a'arujëjo.

Iesuare nu ano'ehu ajivoromo gorosovade jöhoje.

28 Ëhi uënuogoromo hurae gemu barëjamu Iesuro Peter John James ëhi söromo God-are örire jöe jövo'i dahorure ajiomadeje. 29 Ajiomoromo God-are örire jöe jövamu Iesuare nu ano'oho gorosovoromo ma-mabëhe jio'i hesi niögoho majaehu bamajëhi ëhi ajivo avohadeje. 30-31 Ajivo avohamu gavë'i iae urimë'i arinövare ae niö'i Moses'o Elijah'o ma-majioho aji mare rirarovoromo jabu'o Iesu'o jöe atareje. Atoromo God-hu nimaje mu Iesuhu vaeromo Jerusalem guomoröhe jöho atareje. 32 Atoruomamu Peter-mëro nunëhëgamu momorö'ö uro'amareje. Momorö'ö uro'amë'ëro ri'ö'i gavareje Iesu ajj'ere nami'ego ë ae niö'ioho jabu'o ë rirarovamu. 33 Rirarovoromo Moses'o Elijah'o Iesu nugo va'ia'amu gavë'i Peter-ro Iesu uavadeje: Tisa no ave raromaruoho iae mae höjo. Uövuego no javu harihe niö'i gemu vae'amarëjo jani gemu Moses-ni gemu Elijah-ni gemu. Peter-ro bëhoho bogo avoho uehorovë'e ë jöho ëma jövadeje. 34 Jövamu gavë'i suëro rueromo aegëhadeje. Aegëhamu Peter-mëro gavare Iesu Moses

Elijah suëro numëvamu gagorovo juhuonivareje. ³⁵ Juhuonivë'i hejareje sue uhure uvavamu: Ave aho nasi Harihe naehu baejode aho höjo. Huhu jövaje jöho avoho herëjo. ³⁶ Èhi uvavamu hejë'i gavareje Iesu hesi sivue namijamu. Èhi gavë'ëro Peter-mëro rabe rabe gavaroho subivëhoromo aho bogo majëhijareje u'emu majëhi'iröhëro.

Iesuhu Satan-are a sisë aharihu hesi dëre jiamu rarovö'öjade jöhoje.

³⁷ Èhi ël'ë'ëro sisonuvamu gagorovo Iesu o hesi ae niö'i gemu dahorure abuejareje. Abuejamu gavë'i ae aho'obëhe rueromo Iesu birohuruomadeje. ³⁸ Ae aho'obëhe ro birohoro röhu ae gemuëro ma-darugo'o uvadeje: Tisa huë baejevoromo nasi harihoho ro gavëjo. Na aboji harihu'e bogojevo'i avehuremu gemu jevajëjo. ³⁹ Röhu Satan-are a sisëro hesi dëre abueromo ijumahëgo aharihoho simane sisërëromo ma-majioho jö'e dadovoromo bijöbijövoromo övo'o höru'o ajiomoromo jö'onö obohu tatogo'e rovaje höjo. Obohu tatogo'e rovego a sisëhuro bogo burëroho hörö va'i sino haho'oho ijumahojuvo u'uhego evare höröromo va'aje höjo. ⁴⁰ Èhi ë'i hijë'ëgo naro jasi ijorajo ömo'ömoho uëvode höjo: Aru'aho sisëho rarovö'öhego va'ajo. Èhi uëvamu rarovö'ö'i ë'o gavaroho bogo eni jëvade höjo. ⁴¹ Bogo eni jëvade höjamu Iesuro uëvadeje: Asë'e ave jaruvore raromaruje aribövioho jemë bogo ma uehorovo'i jöe gö gö ëma uehorovaruje aribövie jëvajëjo. Na majae dimino'e jemë'oho hiromo jemesi mu sisëho garomo ma-nunëro ga taemobe va'ejöjo. Jemesi uehoro sisëhuro na u'uvevajëjo. Jasi harihoho avehuro barovego na gavöjo. ⁴² Gavöjamu ë harihoho rovamu gavë'i Satan-are a sisë dëre hijadohuro dë vövöbajö'oho ijumahamu simane sisërëromo sa'are darugo'o behumorovoromo bijöbijövoromo övo'o höru'o ajiomadeje. Övo'o höru'o ajiomamu gagorovo Iesuro aru'aho sisëho rarovö'öjamu marëjadeje. Marëjamu Iesuro aharihoho baeromo vavuhosionëro bojamijadeje. ⁴³ Bojamamu ae aho'obëhe God-are darugo börömo ho garomo jöe barëjëvadeje.

Iesuhu guomoröhe jö röhu maho majëhijade jöhoje.

Ae aho'obëhe Iesure mu masijoho aho'o uehorovoromo jöe barëjëvamu gavë'i Iesuro hesi ijorajo ömo'ömoho majëhiromo uëvadeje: ⁴⁴ Ave jöhuremu avoho hehëjo. God-ro ëhi bamë'ëro hesi A Maho na a jabesi övore va'iramu baejevoruomajëjo. ⁴⁵ Èhi uëvamu hejareje röhu jö bëhoho dadivëvadeje. Subivëhë'ëro bëhoho bogo gavareje. O ua ga'iröhoho juhuonivareje.

Di aehu a ioro'ioro iosirëmiromo böröme jiaje jöhoje.

⁴⁶ Èhi'onugoromo ë ijorajoho jaburo jö aho'ahamirovoromo uarovareje: Iesure ijorajo ömo'ömoho di aho börömo ho javuajëjo. ⁴⁷ Börömo ho javuajëjamu Iesuro jabesi uehoroho garomo aharihe gemu baro hesi bëhire nugamu namijadeje. ⁴⁸ Namijamu hesi ijorajo ömo'ömoho uëvadeje: Ae rahu aviëhi jië'e aharihoho nasi ihore rajahiromo baejë'oho ëhuro na'o rajehiromo baejevoruomaje höjo. O ae rahu na rajehiromo baejevë'oho ëhuro remö'öjamu rovode ahu'o rajahiruomaje höjo. Èhesi bëhoho jemesirire di aho bise'o jiajoho God-hu gavajoho ëhi jië'e aho börömo ho höjo.

Ae rahu jemë'o bogo iro muorovo'e vaejë'oho jemë'o gemuore jiaje a hesi jö Iesuhu jövadohoje.

⁴⁹ Ēhi uēvamu John-ro ri'ōromo uavadeje: Tisa no gavare hōjo ae gemuēro jasi ihoho uvoromo aru'aho sisē a jabesi dēroho rarovō'ōjēvamu. Rarovō'ōjēvamu garomo rōhu gavare hu bogo no'o juvaje aho jiamu gagorovo uavare hōjo: Vuonugējo. ⁵⁰ Vuonugējamu Iesuro uavadeje: Nadi ēhi jiē'oho ē'orējo. Ae rahu jemesi ōrire bogo bijōnimē'oho ē aribōvioho jemesi aemo'aeme jioruomajējo.

Iesuhu Samaria sa'are amore ro hi'ia'amu amo rajehu hesi ōri ahare jōhoje.

⁵¹ God-hu Iesu uavego ō'idōre ajiomo'irōhe majaho dunovamu gagorovo Iesuro uehore gemu baeromo uvadeje: Iae na Jerusalem ajiomo'iē'ajējo. ⁵² Ēhi uvoromo ae rēmō'ōromo uēvadeje: Jemēro urimo va'irarijoho Samaria sa'are amo gōhuro va'oromo amo rajoho uēnējo: Nōrō ō'a'ajējo. Ō'a'ajējamu hegoro rueho jaburo va'oromo amore suorovareje bōvie bise'e Iesuni avohahorōhēro. ⁵³ Suorovamu ē amore aribōviohuro uvoruomadeje: Jerusalem amoho sisē jiē'e Iesuro ē amore va'i rovajēromo ēhuni Iesuhu jabesi amore hi'irōhoho ahoruomadeje. ⁵⁴ Ahoruomamu gagorovo Iesuare ijoraje James'o John'o jaburo Iesu uavareje: Tisajo. Na ja nagajējo noro uavego vēnēro ō'idōre jioromo ruvebiromo ē amo rajoho ravēvojōro. ⁵⁵ Ēhi uavamu hegoro Iesuro huotorovoromo James'o John'o uēvadeje: Bogave ēhioho uvo'irarijējo. ⁵⁶ Ēhi uēnugoromo ame gōro va'areje.

A ioro'iorehu Iesuare ijore ijore jijiho'ia'amu Iesuhu majēhijade jōhoje.

⁵⁷ Ōrire va'oruomoromo ae gemuēro Iesu uavadeje: Ja dinō'e dinō'e va'ē'iroho na jasi ijore ijore juvonōvo'ejōjo. ⁵⁸ Juvonōvo'ejōjamu Iesuro uavadeje: Jero nasi ijore ijore juvo'i uevanuējo rōhu je'o majehu sa'a gagore rōho avohoromo mare raromaruoho iae jiajējo. Je'o ugehu iju vaeromo mare raromaruoho iae jiajējo. A'i God-are A Ma naehu niavaje hijaje osaho bogojevajējo. Nadi uvonējo: Nōrō'o hibe juvē'oho mae hibe juvo'ejōromo nasiriroho ruenējo. ⁵⁹ Ēhi ē'ē'ēro Iesuro ae gō uavadeje: Rueromo nasi ijoro ijoro juvējo. Juvējamu ruehuro uavadeje: Iae mae hōjo rōhu uevego na nimo vuonorō'ō va'oromo nasi vavuoho guavoromo hujeji evare jasi ijore ijoro juvo'irōjo. ⁶⁰ Juvo'irōjamu Iesuro uavadeje: O-ajo. Vuonugego vuovo ōrire jijiharue aribōviohuro jabesi aribōvioho guavo'amo'irarējo. A'i jero va'oromo God-hu bōrōme namiromo muebejēvaje jōho majēhibe juvonōvonējo. ⁶¹ Ēhi uavamu ae gōēro Iesu uavadeje: Bada iae na jasi ijore ijore juvonōvo'ejōjo. Rōhu uevego na urimo va'oromo nasi aganoho jejēmiromo rueromo evare jasi ijore ijoro juvo'irōjo. ⁶² Juvo'irōjamu Iesuro uhu'e uavadeje: Rōhu aehu aevoromo mu ravoromo vuonorō'ō uherihobe ravobe va'ē'oho hu muoho bogo avo'avoho ravaje hōjo. Ēhesi bēhoho ja uehoro niō'i baejē'oho ēhuro God-are aji'e ōri ari'o hesi mu vae'iranoho bogo eni javo'ajējo.

10

Ae aho'obēhe 72 jabuhu va'oromo mu vaejōro Iesuhu rēmō'ō'irōgoro jō majēhijade jōhoje.

¹ Ēhi ē'ē'ēro Badaro ae gō aho'obēhe 72 baejēvoromo rēmō'ōromo uēvadeje: Naehu juvo'irode ē amoro amoro ēhuro jemēro ae niō'i niō'i urimo va'orējo. ² Ēhi uēnugoromo uhu'e uēvadeje: Ae aho'obēhe nasinō

sö rue'iröhoho ëho mure iruno'e gagovo'iröhoho va'ëne höjo. Mure gagovo'iröhe iruno'oho bövi mae jio'i gagovarue aribövioho no ma-gemu gemu javuajëjo. Ëhuni mu Arijö'oho ëninamiromo uarego huro ae gö'o rëmö'öjago mure rueromo ajamuromo iruno'oho gagovo'irarëjo. ³ Jemëro va'orëjo. Röhu gavë'iajo. Naro rëmö'öjago jemë vaevë'e sheep harihunö'e vörö'e miehu jioruomajire va'ie'arujëjo. ⁴ Monioho esöho hörü sinoho nadi ujuoho va'orëjo. Öriroho nadi ae gö gö jabesi öriroho jejëmime va'oromo örisanuoho ë'orëjo. ⁵ Jemë ae gö jabesi osare va'ie'iroho urimo jejëmiromo uënövorëjo: Ave osare aribövioho huë mae baerëjo. ⁶ Huë mae baerë'iramu God-are huë ma bae'i nimaje aho ë osare hijë'oho iae huë mae bae'a'ajëjo. O God-are huë ma baeröhoho bijönimoruomë'oho uërëjo: God-are huë ma jö uëvodoho vuonugajëjo. Ëhu'ëro bogo bae'a'arujëjo. ⁷ Nadi osa göroho göroho momorö'öbe va'i ma-osae gemuoro raromoromo ie jove rabe i'imëmijë'oho ëho ue'ahorëjo. Jemëhu jabesi iruno'o o jovo ue'ahë'oho iae mae höjo rähni jemë jabesi mae vae'ie'ëro. Ëhesi bëhoho ae rahu mu vaeromo mana baejë'oho iae mae höjo. ⁸ Jemë di amore va'o suorovamu jabuhu huë baejëvamü gavë'ohuro ie rabe rabe i'imëmë'oho ëho ue'ahorëjo. ⁹ Guomo guomo'e aribövie ë amore raromë'oho ajëmirëjo. Amo rajoho jöe majëhiromo uërëjo: Avevejö'oho God-ro böröme namiromo jemë muebejëvo'ie'ajëjo. ¹⁰ O jemë di amore va'o suorovamu jabuhu jemë bijönëgë'oho amoho nugo va'irögoro amoro jijjhoromo jöe majëhiromo uërëjo: ¹¹ Noro jemesi bövioho bise'oho rirem'öromo jemesi amore sa'a hesi tohotohehu nosi hörure aegadoho no va'i ëhu'o riremo va'ëjarëjo ëhuro jemë garomo uvo'irarijago: No sisë aribövie javuajëjo. Röhu ave jöhu'o avo'avoho uehorovohëre. God-ro böröme namiromo aevoromo jemë mabëhe muebejëvo'ie'oromo vuonugë'e höre. Ame gö gö jemesi jö bijönimë'oho ëhi majëhinövorëjo. ¹² Naro jemë uëvajëjo: God-hu i'u bojëmi'iröhe maja rové'iroho Sodom amo rajo jabuhu i'u baeröhoho ëho ma-jianovo'i a'i jemesi jö bogo eruomaje aribövioho jaburo i'u börömo maho baeruomo'ajëjo.

Ame göehu göehu Iesu bogo ma uehorovare jö Iesuhu jövadohoje.

¹³ Chorazin'o Bethsaida'o amo rajohumë vaevë'oho sisëro revo hesi jëvajëjo. Naro darugo'e muoho jemesi amore vaejago garomo röhu nasi jöho bijönimaruje höjo. Naehu darugo'e mu jemesi amore vaejodoho Tyre amore o Sidon amore vaejago ga'ibejarëjo mami'e jabesi sisëni huë vavaene baeromo niögu sisë io'amoromo uonëro buerovoromo raromoromo uehoro sisëho vuonugo'i uehoro mae baeruomo'ibejajo. ¹⁴ God-hu i'u bojëmi'iröhe maja rové'iroho Tyre o Sidon rajo jabuhu i'u baeröhoho ma-jianovo'i jemëro i'u börömo maho bae'a'arujëjo. ¹⁵ Röhu Capernaum amo rajohumë jemëro jemesi sivue uehorovoromo uvaruje höjo: Nosi ihoho ö'idöre ajiomö'ajëjo. Bogo ëhioho jio'i sa'aro be'a'ajëjo.

¹⁶ Röhu nasi ariböviohumë ae rahu jemesi jö ejuhë'oho nasi jöhu'o ejarue höjo. O ae rahu jemë juahëmijë'oho na'o juahëmijarue höjo. Ae rahu na juahëmijë'oho rëmö'öjamu rovode ahu'o juahëmijarue höjo. Hesi ae 72-ho ëhi uëngoromo rëmö'öjamu va'areje.

Ae aho'obëhe 72 jabuhu Iesuare mu vaenugoromo vuonorö'ö rovere jöhoje.

17 Va'el'ero ë ae aho'obëhe 72-ho jaburo nimorohë'i vuonorö'ö rueromo Iesu uavareje: Bada mue aho'obëhe mabëhe vaebe jijihë'ero rovaruëjo. No jasi ihore uëvamu Satan-are sisë ariböviohuro ejahuoromo suorovo va'oruomade höjo. Ëhi jië'e muoho ëhu'o gavë'e javuajëjo. 18 Gavë'e javuajëjumu Iesuro uëvadeje: Satan-are ariböviehu jemë ejëhare hesi bëhoho naro gavode höjo Satan-are vöröe barëromo baderehu baderivajëhi Satan ëhi ö'idöre jioromo berovamu. 19 Iae nasi mu vae'irarije darugoho bojëmijë'ero ëhuro jemëro vörö'e sigobohu'o niani'öhu'o hörëro taemo'amoromo Satan-are vöröho aho'obëhe ruahö'ö'amo'arujëjo. Ëhi ë'iramu bövioho bise'oho jemë bogo ijumëvo'ajëjo. 20 Iae ëhi höjo. Röhu Satan-are ariböviehu jemesi jö ejëharuoho ma-jianovë'e jiaje nadi uehorovo'i a'i jemesi ihe ö'idöre jajivë'e jiajoho ëho uehorovoromo nimorohorëjo.

Iesuhu nimorohade jöhoje.

21 Ëhi uëromo evare majare Iesuro God-are Aru'aho hesi huë maho baeromo nimoroho avohadeje. Nimorohoromo God uavadeje: Apo ja ö'idörohu'o sa'arohu'o muebejanue ae javajëjo. Naro jasi örire huë mae uavajëjo. Rabëni hesi bëhoho jero gavane nuni aji'e a masijohuro uvoruomamu: Nosi simanoho mae javuoromo bövie bise'e ga barëjë'e javuajë uvamu gëgorovo jero jasi jöho jabesi örire subivëhë'e javajëjo. A'i gavane bogo gavë'e ariböviohuro bogo döroho bamorovo'i jöho he'i nëgamu gëgorovo jero jasi jö bëhoho röjëhijë'e javajëjo. Apo iae mae höjo. Jero jasi nimoromo ë'ane höjo.

22 God ëhi uanugoromo ë aribövioho uëvadeje: Nasi Vavuohuro jöe aho'o bojëmijë'e höjo muebë'irodego. Vavuohuro gemuëro Harihoho na avoho gevaje höjo. Harihoho naremuëremu Vavuoho avoho gavaje höjo. O Harihu naehu di aribövi röjëhi'i negë'ohuro ëhuro ë ariböviohuremu röjëhijego jabu'o Vavuoho gavarue höjo.

23 Ëhi uëvë'ero Iesu'o hesi ijorajoho jabu'o jabesi sivue raromoromo Iesuro hunuorovoromo uëvadeje: Jemë mu maho gavarujëro jëvë'ero ëhu'ero jemë mae jëvajëjo. 24 Ave jöho na jö mae uë'ië'ajëjo. Jemëhu gavaruje muoho o hejaruje jöho urimë'i jö God-aro baeromo majëhinövere ariböviohu'o sa'are a masijohu'o aho'obëhe jaburo nimoruomade höjo garomo he'iro. Röhu bogo garomo heruomade höjo. Röhu God-ro jemë ajëmijë'ero ëho gavaruje höjo. Ëhu'ero jemë huë mae baejë'e jëvajëjo.

Sa'a gö rajehu sa'a gö rajo ajamade uhu jöhoje.

25 Ëhi'amu gagorovo Jew rajo jögoru öri röjëhijaje ae gemuëro Iesuale dëho bijioho ga'irögoro ri'öromo uavadeje: Tisajo. Na diehi'oromo ioro'ioremuoho maroho hi'ejöjo. 26 Maroho hi'ejöjumu Iesuro uavadeje: God-are surire jöho diehi jajivë'e höjo. Ja uehorovanuoho bëhoho diehi höjo. 27 Bëhoho diehi höjumu ruehuro uavadeje: Jasi dë vövöbajo'e aru'ahe daruge uehore aho'obëhe Bada jasi God ma-hu gemu bojaminëjo. O jö göho jaehu jasi arijo'arije rajahirovanuëhi jasi ae gemuoho ëhi rajahinëjo. 28 Rajahinëjumu Iesuro uavadeje: Ja jö mae jövanuëjo. Ëhi ë'ë'oho ëhuro ja maro hi'a'anuëjo.

29 Hi'a'anuëjumu rue röjëhijaje ahuro hesi ihoho mae jiojöro nimamu Iesu uavadeje: Röhu nasi ae gemuoho rahumë höjo. 30 Rahumë höjumu Iesuro uhu'e uavadeje: Iae Jew raje ae gemuëro Jerusalem jioromo Jericho amore

abue'ie'ade höjo. Örire abueromo nume vajiohu'e aribövi jabesi övoro va'ade höjo. Övoro va'amu guduamoromo niögoho maho sisëho vajiohëro ujuohahoromo sa'ijosa'ijovoromo gavare guomo'ia'amu gagorovo nugo va'are höjo. ³¹ Va'amu gagorovo priest-ëro ijönö örire ruvebijade höjo. Ruvebi'i gavade aho raromamu gagorovo iosiramiro mo öri ioni gönö va'ade höjo. ³² Èhi'amu Levi raje God-are mu ajamaje ahuro èhi gemuoho è'ade höjo. Ruvebiromo bëhire va'oromo aho èrimahonugoromo öri ioni gönö va'oromo iosirami va'ade höjo. ³³ Va'amu gagorovo sa'a gö raje ae gemuëro örire ruvebijade höjo. Hu Samaria sa'a raje jemëhu nu huodëgaruje sa'a raje ae gemuëro ruvebijade höjo. Èho rajëro ruvebiromo Jew rajoho birohade höjo. Birohoromo gavade raromamu gagorovo huni vavaenimade höjo. ³⁴ Vavaenimamu va'o garomo nemo'amade sagohore ninugu'e osohu'o wine jovo osohu'o oteahoromo muohaho'amade höjo. Muohahonugoromo banigojiomoromo hesi mi dejore bamonugoromo hu'irae ba'obuejadoho abo öri jijihoromo momorö'öjarue osare rovade höjo. Rueromo hiromo aho avoho ajamijade höjo. ³⁵ Ajamiromo diroharëro sisonuvamu gagorovo Samaria rajohuro ajivë'e ijo baje niö'i jabesi uhure aho'o jië'oho baeromo osa muebejaje aho bojamiromo uavade höjo: Na va'ajëjo. Jero ave aho avoho muebenëjo. Monie gö'o bu'öjê'oho vuonorö'ö rueromo naro jaehu bu'öjane ë hesi manaho bojami'ejöjo. Èhi'ade höjo. ³⁶ Röhu ja diehi uehorovanuëjo. ÈJew rajohuro vajiohu'e aribövi jabesi övore va'oromo sisë birohade höjo. Sisë birohamu ae niö'i gemu ro hu gavare höjo. Göho priest-ëro göho God-are mu ajamijaje ahuro göho nu huodëgaruje sa'a gö rajohuro èhi ro gavare höjo. Röhu di aho hesi ae gemuoho jiade höjo. ³⁷ Ae gemuoho jiade höjamu jögoru öri röjêhijaje ahuro uavadeje: Huë baeromo ajamijade aho hu hesi ae gemuoho jiade höjo. Èhi uavamu Iesuro uavadeje: Jero va'oromo èhi jië'e muoho vaenövonëjo.

Iesuhu Martha'o Mary'o gë'i va'ade jöhoje.

³⁸ Èhi uënu goromo iae Iesu'o hesi ijorajoho jahu'o va'aroho va'o amore suorovareje. Suorovamu magonahe gemu hesi ihe Martha-ro Iesu uavadeje: Nasi osaro ro hijëjo.

³⁹ Hijëjamu Iesuro osare va'o hijadeje. Hijamu Martha-are öe Mary-ro ro Badare hörü bëhire hiromo huhu jö röjêhijajoho hejadeje. ⁴⁰ Hiromo jöho hejamu gagorovo Martha-ro Iesuni bövie bise'e avohoromo bogo eni jiamu nurunurumoromo Iesu uavadeje: Bada nasi öho na remö'öjê'ëro nasi sivue mue vaejajëjo. Na ja nasi jöënioho bogo uehorovanuëjo. Uavego ro ajemajo. ⁴¹ Ajemajamu Badaro uavadeje: Asë'e Martha-ajo. Jero mue aho'obëhe uehorovo'lego èhuro nurunuruagajëjo. ⁴² Röhu ja mue gemu bogo bæjê'e javajëjo. A'i Mary-ro mu maho bæjê'e höjo. Èmuoho no bogo aho'ëjarëjo.

11

Noehu pari vae'iröhe öri Iesuhu röjêhijade jöhoje.

¹ Iae Iesuro hiromo God-are örire jöe jövadeje. Jöe jövoromo barëjamu gagorovo hesi ijorajoho gemuëro uavadeje: Bada God-are örire jö ato'iröhego John-hu hesi ijorajo ömo'ömo röjêhijadëhi jero no'o èhi ë hesi öroho röjahuijëjo.

² Röjahuijëjamu hegorovo Iesuro uëvadeje: Jemëhu God-are örire jö atë'iroho èhi uarëjo:

Apo ae aho'obēhe nosi dē vövöbajo'oho avohahuego ja gemu mae uehorovavo'irarējo.

Jero böröme namiromo aho'obēhe muebejavuego no jasi aharire gemu raromo'irarējo.

³ Vae majae ioho bojamuibe va'ego ue'ahago da'uaguo'irajo.

⁴ Nosi sisēho uehorovoromo vuonugahuējo no a jabesi sisēho uehorovoromo vuonugēharue jiaje. Nadi vörö'eroho ramuö'öjego rireromavuo'irajo.

⁵ Ēhi uēnugoromo Iesuro hesi ijorajo ömo'ömoho uhu'e uēvadeje: Nani jemē ae gemuēro vahi riri'e aemo'aemo hesi osare va'oromo ua'a'anuējo: Isiajo. Ie gö bojemējo. ⁶ Nasi aemo'aeme gö örire juvë'ero nasi osare ro hijajējo. Röhu i bojami'irodoho bogojevajējo. ⁷ Bogojevajë'iramu nani jasi aemo'aemohuro osare raromoromo ua'a'ajējo: Nadi nunēhoho iegējo. Mami'e oje tugohoromo asisö'o'lo na'o momorö'öjët'ero na bogo ri'öromojami'ejōjo. ⁸ Nani ēhi ua'a'ajējo. Röhu naro jemē uēvajējo: Nani hu bogo uehorovoromo uvo'a'ajējo: Nasi aemo'aemego ri'öromojami'ejōuvoromo ajami'i röhu heröhe jero birivoromo ua ga'i hi'iramu evare hu ri'öromoja rabe rabe nimanuöho bojami'ajējo.

⁹ Ēhuni na jemē uēvajējo: Birivoromo God ua garējo. Birivoromo ua gavë'oho ujuo'ohorujējo. Birivoromo nahorējo. Nahë'ohobiroho'arujējo. Ojoho ano'anovorējo. Ano'anovë'oho God-ro jiovëho'ajējo. ¹⁰ Ae rahu ua gavë'oho ujuohoruomo'ajējo. Nahë'ohobirohoruomo'ajējo. Ano'anovë'ohojohojiovëho'ajējo. ¹¹ Nasi jö hejarujoho ae gö vavu ömo'ömo'e jëvajējo. Jemesi harihehu uëvë'iroho: Jovo mie bojemego na ijö uëvamu hejë'oho na jemē sareramiro mo sigobu sisēho bojamirējo. ¹² O uëvë'iroho: Ugo une bojemego na ijö uëvamu hejë'iroho na jemē sareramiro mo ögusuru une bojamirējo. Bogajo. Jemē i mae i'imami'arujējo. ¹³ Jemē sisë aribövie jëvajējo röhu jemesi aboji harihu'o avoho suvuorëmi'irarije öroho iae gavaruje höjo. Jemē sisë jëvo'i ö'idöre hijaje jemesi Vavuho mae jiaje jemëro uvorējo: Hu maëro jië'ero ae rahu ua gavë'ohonosi Vavuohuro hesi Aru'ahoho iae mabēhe suvuoramui'ajējo.

Iesuhu Satan-are aribövi a dëre jio'amamu rarovö'öjëvadöho hu bogo Satan-are darugoho baeromo ëhiöho ë'adeje. Ēhesi jöhoje.

¹⁴ Ae gemu aru'aho sisë dëre jië'ero bitare tövoromo jöe bogo jövë'e hijadeje. Hijamu Iesuro aru'aho sisēho rarovö'öjadeje. Rarovö'öjamu ë aho aevoromo jöe jövadeje. Jöe jövamu gagorovo ae aho'obēhe tiöjëvadeje. ¹⁵ Tiöjëvamu a ioro'iorohuro uarovareje: Beelzebul sisë a börömhuro vöröho bojamijego ehuro Iesuro a dëre aru'aho sisēho rarovö'ö'amajehöjo. ¹⁶ A ioro'iorohuro nimareje Iesure darugoho ga'i diehi jië'e jiego. Ēhi nimoromo uavareje: Bogo gavarue darugo'e muoho röjahuijego no gavarējo God-ro ja ajamego o bogo ajamego. ¹⁷ Ēhi uavamu Iesuro jabesi sareri sarerioho gëromo uëvadeje: Sa'ae gemuehu adovoromo jabesi arijo'arije muorovë'oho barërovo'ajējo. O agane gemuehu adovoromo jabesi arijo'arije muorovë'ohosisërovo'ajējo. ¹⁸ Ēhuni Satan-ro ri'öromohesiariböviohu'o muorovo'ibejajo hesi darugoho uehoroho muoho diehi'oromobirivoromomami'ibejajo. Jemëro uvarujējo: Sisë a börömhuro nöro vöröho bojamego hesi sisë aribövioho rarovö'öjaje höjo. ¹⁹ Ēhi jië'oho na jemesi ariböviohuro sisë a börömo hesi vöröho baeromo rarovö'ö'amarue

höjo. O diehi'oromo ë'arue höjo. Jaburo uë'a'aruëjo: Sarerivarujëjo. Aho bogo sisë a börömo hesi vöröho baeromo ëhioho ë'arue höjo. ²⁰ A'i naro God-are darugoho baeromo raro'v'ama'je höjo. Ëhuni uvorëjo: God-ro aevoromo böröme namiromono nosi örire muebejavuajëro jïë'ëro ëhu'ëro ë'ajëjo.

²¹ Biriri'e aehu bije tone bahiromono javuoho avoho muebejë'oho hesi inömo inömo'ho ma-jiemu jio'a'ajëjo. ²² O ae göehu rueromono javu arijo'o hesi biriri iosiramijë'oho javu arijo'ohuro uvo'a'ajëjo: Bije tone eni javajëromono hi'iramu ruehuro osare rueromono arijo'oho guduamoromono ruahoromono bijoho tonoho ujuohoniahiromono inömo inöme aho'o ujuoho va'a'ajëjo. Javiohehu ujuohadoho ae suvuorëmi'ajëjo. Naro Satan ëhi ruahö'öjaje höjo.

²³ Ae rahu bogo nasi a jïë'oho ëho huro na'o muorovaje höjo. O na bogo ajemiromono nasi aribövi gagovë'oho ëho huro arua anumiae nugö'ö'amaje höjo.

Satan-are a sisëhu a hesi dëre vuonorö'ö abueromono ijumahade uhu jö Iesuhu jövadohoje.

²⁴ Röhu Satan-are mu ajamaje aru'aho sisëhuro ae gemu hesi dëre hi'a'ajëjo. Hiromono hörö va'a'ajëjo. Va'oromono jovo rumo'e sa'are va'oromono hi'iröhe röho'ho nahobe juvojuvo bogo birohogorovo uvo'a'ajëjo: Na vuonorö'ö va'oromono hijode sionore röhu maho ë hi'ejöjo. ²⁵ Ëhi uvonugoromono vuonorö'ö va'oromono urimo hijade a hesi dëre abueromono ga'a'ajëjo dë vövöbajo'oho bibivoromono iogorë'e ma-mabëhe osa va'ëne jio'iramu.

²⁶ Ëhi jio'iramu gagorovo va'oromono Satan-are aru'aho sisë aho'obëhe söromono rue'a'ajëjo. Ëurimore ro hijade aru'ahoho a sisë höjo. Ijore huhu sö rovade ariböviohuro hu iosiramimomono jabumë sisë bëhi mae jioruomajëjo. Ëhu'ëro urimo sisë'i hijade aho ijönöho sisë bëhe hi'a'ajëjo.

Huë mae raromö'iröhe hesi jöhoje.

²⁷ Iesuro ëhi uëvamu hejë'i magonahe gemuëro ae aho'obëhe jabesi ririre jïë'ëro Iesu ma-darugo'o uavadeje: Ja rahavoromono amu bojamijade magonahohuro maroho hijaje höjo. ²⁸ Maroho hijaje höjumu uavadeje: Ëho ma-jianovo'i a'i ae rahu God-are jö heromono ejahë'oho ë ariböviohuro maro'ho raromarue höjo.

Ariböviehu Iesu bogo ma uehorovoromono huhu darugo'e mu vaejoro dinamare jöhoje.

²⁹ Iae ae aho'obëhe Iesuare bëhire ro tagavoruomadeje. Tagavoruomomono gögorovo Iesuro uëvadeje: Ave jaruvore raromaruje aribövioho sisë aribövie jëvajëjo. Jemëro darugo'e muoho ga'i uevaruje höjo ga'i God-ro na ajemego muoho vaejaje jevego o bogo. Na ëhi jïë'e muohemu röjëhi'ejöjo. Mue gö gö bogajo. ³⁰ Nineveh amo rajehu mae uehorovoröhego Jonah-hu mu röjëhi'ejöjo God-are A Maho naro ëhi jïë'e muohemu röjëhi'ejöjo ave jaruvore raromaruje ariböviohuro mae uehorovevo'irarijago.

³¹ God-hu mevoromono gërohe majaho rue'iramu arue sa'a göre börömo vaenövade magonahohuro ave jaruvore raromaruje ariböviohu'o gemu mae ri'öromono God-are nunire nami'a'ajëjo. Nami'iramu God-ro ë sa'a gö rajo magonaho hesi mu maho garomono jemesi mu sisëho garomono jemë uë'a'ajëjo: Ëmagonahehu vaejade ëhi jïë'e mu maho bogo vaejë'ego ëhuni na uëvajëjo: Jemë sisë'e aribövie jëvaje sisëro va'ohëjo. Ëhesi bëhoho ë sa'are

börömo vaenövade magonahohuro hesi sa'aho vuonugo'i öri egöböviro rovide höjo a böröme Solomon-hu nuni aji'e jö jövajoho he'iro. Solomon-hu ae ma-bisemu börömo jioromo jö majëhijajoho ë magonahohuro he'i nimade höjo. A'i naehu Solomon iosiramiromo börömo mae jioromo jö majëhijajoho he'irarijoho jemë bijönëgajëjo. Èhu'ëro jië'ëro mevo gëröhe majaho rue'iramu jemë sisërëjëvo'ajëjo. ³² O ëho majaho rue'iramu ë sa'ae gö aribövie Nineveh amo rajohuro ave jaruvore raromarue ariböviohu'o gemu mae ri'öromo God-are nunire riravoruomo'ajëjo. Riravo'iramu God-ro jabesi mu maho garomo jemesi mu sisëho garomo jemë uë'a'ajëjo: Nineveh amo rajehu vaejare ëhi jië'e mu maho bogo vaejë'ego ëhuni na uëvajëjo: Jemë sisë'e aribövie jëvaje sisëro va'ohëjo. Èhesi bëhoho ë Nineveh amo rajohuro mu sisë vaeruomë'ëro hejare Jonah-ro God-are jöe majëhijamu hegorovo jabesi uehoro sisëho vuonugo'i uehoro mae baejare höjo. Jonah ma-bise'o jioromo jö majëhijadoho Nineveh amo rajohuro hesi jöho ejahare höjo. A'i naehu hu iosiramiromo börömo jioromo jö majëhijajoho jemë bogo ejeharuje höjo. Èhu'ëro jië'ëro mevo gëröhe majaho rue'iramu jemë sisërëjëvo'ajëjo.

Sino haho'o hesi iroho nuni jiaje uhu jö Iesuhu jövadohoje.

³³ Iro buno'irajë'iroho bogo sa'a gagoroho hevö gagoroho gurihi'i ma-va'orahoro bamo'anuëjo ae ë osare rovë'oho ajivëvoröhego. ³⁴ Jasi sino hesi iroho nunoho höjo. Jasi nuni mae jië'oho ëhuro aji maro hi'a'anuëjo. O jasi nuni sisë jië'oho ëhuro ja ramoramoro hi'a'anuëjo. Èhesi bëhoho naro uëromo ë'ajëjo: Jasi uehoro mae jië'ohuro God-are aji'e jöho baeromo aji maro hi'a'anuëjo. O uehoro sisë jië'ohuro nunoho ramoramovavo'iramu ramoramoro hi'a'anuëjo. ³⁵ Avo'avoho mueberovonëjo. Nani jasi uehoroho sisëremu jioromo ramoramoro'eremu javajëjo. ³⁶ Röhu jasi nuni mae jiego ajire hijanuëhi ramoramoho bogojio'i ma-aje gemu jië'oho ëhuro aje aho'obëhe jasirire rueromo ja ajivavo barë'ajëjo. Irehu ajivavajëhi ëhi ajivavo'ajëjo.

Pharisee ariböviohu'o Jew rajo jögoru öri röjëhjarue ariböviohu'o Iesuhu birëgade jöhoje.

³⁷ Iesuro jöho majëhiromo barëjamu gavë'i Pharisee ae gemuëro uavadeje: Nasi osaro rovego no i harihe gemuoro ijarëjo. Ijarëjamu Iesuro va'oromo osare va'o hijadeje ie i'irovo. ³⁸ Hijamu rue Pharisee ahuro gavade Iesuro a mami muoho bogo vaeromo övoho bogo eguë'e ioho ëma ijamu gagorovo tiöromo uehorovoromo uvadeje: Iesu diehi'oromo övoho bogo eguë'e ioho ëma ijajëjo. Èhi jië'e muoho God hu bijönimaje höjo. ³⁹ God bijönimaje höjamu Badaro uavadeje: Övo eguo jö uvanuoho aveho hejëjo. Èhi jië'e muoho ëho ma-döemu höjo. Pharisee aribövioho jemëro döre muohemu vaeromo hevöho enatuoho u'o'amoromo uvaruje höjo: God iae ëhuni nimorohajëjo. Röhu jemesi uhoho vajiohu'e mu o mu sisë gö gö uehorovarujohuro ëhuro jemesi dë vövöbajo'oho irijiomëhë'e höjo. ⁴⁰ Simano sisërëjë'e aribövie jëvajëjo. Nani jemë uvarujëjo: Nunehu ga'amarue inömohe mu God-ro avoho'amo'i nosi dë vövöbajo'oho bogo avohade höromo ëhuni öve hevöe enatue ëhi jië'e inömo hesi va'inumohemu uehorovo'i dë vövöbajo'oho hesi sisëho bogo uehorovaruje höjo. ⁴¹ Röhu ae huë baejëvoromo jemesi enatu gagore jövoho hevö gagore ioho ae

suvuorëminövörëjo. Èhi èl'è'ohuro uvo'a'arujëjo: Inöme bövie bise'e ma-mae gemu jio'amajëjo.

⁴² Pharisee ariböviohumë vaevë'oho jemë sisërëjëvo'ajëjo. Jemëro jemesi i jögoru e avohoromo i'o buarohoromo ijarue rihu'e oso harihu harihue gö gö garue gö gö mevoromo 10 10 bahibe va'oromo gemu gemu God suvuore bojamijaruje höjo. Èhi jië'e jögoru ininoho ejaho avoharuje höjo. Èhi jië'oho iae mae höjo. Nadi vuonugorëjo. Röhu a mu ma-maemu vaejëvo'irarije muohu'o God-are örire dë vövöbajö'ere uehorovo'irarije muohu'o rumonimaruje höjo. Nadi rumonimo'ibejarijëjo.

⁴³ Pharisee ariböviohumë vaevë'oho sisërëjëvo'ajëjo. God rajahijaruje osare va'è'iroho jemëro jemesi sinohemu uehorovoromo èhuni a masijehu raromaruire è va'o raromo'i nimaruje höjo. O imo'amaruire va'è'iroho jemë nimaruje höjo ae aho'obëhe uvoruomoröhego: Jemë a masijëro jijiharujëromo rajëhiromo jejëmiruomoröhego.

⁴⁴ Vaevë'oho sisërëjëvo'ajëjo. Jemë ma-döhuremu mae jëvo'i uhoho sisë jëvájëjo. A guavoromo hure guodo sibiri'e bogo ruhë'oho jëvanovájëjo. Aëro sagohe sa'a uhure jiaje jöho bogo uehorovë'e èma uvarue höjo: Ma-sa'a maemu höromo hu döre è jijiharue höjo. Èhesi bëhoho ae göëro uvarue höjo: Jemë maemu jëvájëjo. Röhu uhoho èhi sisë bëhe jëvájëjo.

⁴⁵ Iesuro èhi majëhijamu hegorovo Jew rajo jabesi jögoru öri röjëhijaruje ae gemuëro ri'öromo uavadeje: Tisa jaehu èhi jië'e jö jövanuoho èho ja bogo Pharisee ariböviohemuoho agëvo'i jögoru öri röjëhijaruje aribövioho aho'obëhe no'o agavuanuëjo. ⁴⁶ Agavuanuëjamu Iesuro uëvadeje: Iae mae uvanuëjo. Jögoru öri röjëhijaruje ariböviohumë vaevë'oho jemëro sisërëjëvo'ajëjo. Aehu i'u'e inömo ujuoho va'oruomojöro buahore bahijëhoromo va'ego bogo ajëmiromo övo name gemu vadu'ehu vitu banigojiomëharuëhi jemëro èhi è'aruje höjo. Jemëro i'u'e muoho aho'o ae bojëmiromo bogo mae bogo ajëmi'i ma-nunëremu gëvaruje höjo.

⁴⁷ Vaevë'oho sisërëjëvo'ajëjo. Jö God-aro baeromo majëhinövare aribövioho jemesi hijo miono'ohuro muo'amare höjo. Muo'amë'ëro jemëro èma uvaruje höjo: No God-are aribövioho uehorovëvaruëromo jabesi sino guavo'amare huoho avoho'amaruje höjo. ⁴⁸ Röhu jabesi hu avoharujoho èho uöromo è'aruje höjo: Jö God-aro baeromo majëhinövare aribövioho nosi hijo miono'ehu muo'amaroho iae mae höjo. Naehu uëvaje hesi bëhoho jemesi hijo miono'ehu muo'amaroho jemëro jabesi sionoho avoho'amaruje höjo. ⁴⁹ Jemëhu a ano'irarije uehore èhi jëv'ëro God-are simano ma'e jöho èhi uvë'e höjo: Jö nasiro baeromo majëhi'iröhe ariböviohu'o nasi apostle ariböviohu'o èhi naro rëm'ö'ö'iramu a jabesi örire va'a'aruëjo. Va'iramu aëro a ioro'ioroho muo'amo'i ioro'ioroho huë vavaene bojëmi'aruëjo. Èhi uvë'e höjo. ⁵⁰ Èhu'ëro jië'ëro God-hu sa'a bamadevare evare aëvoromo jemesi hijo miono'ehu jö God-aro baeromo majëhinövare aribövi muo'amobe rovere è hesi i'uhoho ave jaruvore rarumaruje aribövioho jemëni rue'a'ajëjo. ⁵¹ Aëvo'ioho aëro Abel anoromo God-are aribövi ioro'ioroho èhi muo'amobe ruejuvo ro ijo tugoho'ioho Zechariah anare höjo. God-are suvuoro bahijaruje maratuhoho ruhëhi jio'i God-are osa börrömo numëhi jiamu Zechariah è ririre anare höjo. Ave jöho na jö mae uë'ië'ajëjo. God-are aribövi èhi muo'amobe rovere è hesi i'uhoho ave jaruvore rarumaruje aribövioho jemëni rue'a'ajëjo.

⁵² Jögoru öri röjêhijaruje ariböviohumë vaevë'oho sisërëjêvo'ajêjo. God-are mu ma hesi jöho jemëro bogo röjêhi'i aëro heruomojöëni jemëro ë hesi ojo jiovaruoho gurihî bamë'e jêvâjêjo. Jemë ë mu ma hesi jöho bogo baejaruje höjo. O ae göehu bae'ia'amu gevë'oho ahëvaruje höjo.

⁵³ Iesuro ëhi majêhinugoromo va'adeje. Va'amu gavë'i Jew rajo jögoru öri röjêhijaruje ariböviohu'o Pharisee ariböviohu'o êho jaburo Iesu'o va'oromo aevoromo hu nue huodivoromo dinamiromo jöe gö gö ua ga'i arijareje.

⁵⁴ Jöe gö gö ua ga'i ariromo mu'öjahareje he'i hu guaro berovoromo jöe sisë'i jövego.

12

Noehu bogo ma-döhemu mu mae vae'iröhe jöhoje.

¹ Iae ae aho'obêhe mae ro tagavoromo tatijiomorovoromo hörëro bijöero vaerovamu hesi ijorajoho jaburo urimo hejëro Iesuro ëhi majêhiromo üevadeje: Jemëro gavë'iajo. Pharisee aribövi jabesi i dë huaje osohuro jemesirire rumorovo'ajêjo. Jabuhu sareri'e mu vaejarue ëhi jîë'e muohuro jemesirire rumorovo'ajêjo. ² Jaruvoho Pharisee ariböviohuro jabesi mu sisëho gurihijaruje höjo. Röhu mue rabe gurihiro jiajoho aho'obêhe va'orahoro jio'a'ajêjo. Rabe rabe saginiëri vaejaruoho aho'obêhe masamaro jio'a'ajêjo. ³ Êhu'ëro jîë'ëro jemëhu jöe rabe vahi'e saginiëri atë'oho ijönö maja'e ë jöho ma-va'orahoro heruomo'ajêjo. O osa gagore raromoromo saginiëri hia'ire majêhijê'oho aëro amo ririre ë jöho maragaromo'o majêhiruomo'ajêjo.

Noehu bogo a juhuonëmi'i God juhuonami'iröhe jö Iesuhu jövadohoje.

⁴ Röhu nasi ariböviohumë naro ave jöho jemesi örire majêhi'ië'ajêjo. Nadi uvorêjo: Êariböviohuro anagu'oajëromo juhuonëmiromo jabesi jöho uehorovorêjo. Jemesi sino haho'o muo'amë'ocho eni jêvâjêjo. Röhu sino haho'o muo'amonugoromo ijönö mu sisë gö jemesi örire vaejêvë'ocho bogo eni jioruomo hesi höjo. Êhuni nadi ë aribövioho juhuonëmirêjo. ⁵ A'i juhuonami'irarije aho naro uë'ië'ajêjo. God juhuonamiromo hesi jöho uehorovorêjo. Êhesi bëhoho God-hu jemesi aru'aho baejêhego vuovëvego evare ijönö vëni'e öri ari'ere ujuoho ruruhö'öjêvo'iröhoho hu eni jiajêjo. Iae mae-êjo. Jemë ë aho gemu juhuonamirêjo.

⁶ A'i aho bövioho bise'ocho nadi juhuonëmirêjo. Êhesi bëhoho God-ro uvajêjo: Jemë iae masije jêvâjêromo avo'avoho muebejêvaje höjo. Monie ma-bisemu bu'öromo ugo inine övo gö mine imo'aruêjo. Röhu God bogo uvaje höjo: Ugoho ininego bogo muebe'amo'ejöjo. Bogo êhiho uvo'i iae hu avo'avoho muebe'amaje höjo. ⁷ A'i jemë God-ro jemesi bövie bise'e aho'o muebejêhoromo röhu jemesi simano uoho êhu'o adahëhoromo avo'avoho muebejêhaje höjo. Êhuni nadi juhuonivorêjo uge aho'obêhe jio'amajoho êho ma-jianovo'i ae gemu gemu jemë masije jêvë'e jiaje.

Keriso-are jö a nunire huruoho majêhi'iröhe jöhoje.

⁸ Röhu ave jöho naro üevâjêjo. Ae rahu a nunire uvë'ocho: Na Iesuare ae jêvâjê uvë'ocho God-are A Maho naro God-are anera jabesi nunire uvo'ejöjo: Êho nasi ae magonahe höjo. ⁹ O ae rahu a nunire uvë'ocho: Na bogo Iesuare aehu jêvâjê uvë'ocho naro God-are anera jabesi nunire uvo'ejöjo: Êho bogo nasi aehu magonahehu höjo.

¹⁰ O ae rahu God-are A Ma nasi jö sisë'i atë'oho God-ro uehorovoromo vuonugo'ajëjo. A'i ae rahu God-are Aru'aho hesi jö sisë'i atë'oho ëho God bogo uehorovoromo vuonugo'ajëjo.

¹¹ O jemë nasi mu vaejamu gavë'oho aëro uvo'a'aruëjo: Iesuare mu vaejarujoho ëho mu sisë vaejaruje höromo jemë guduamëvoromo God rajahijarue osare mu vaejarue a masijo jabesi nunire o gavana jabesi o sa'are a masijo gö gö jabesi nunire rëmoruomo'ajëjo court vaejëvojöro. Èrëmë'iroho nadi uvorëjo: No diehi nosi jöho majëhi'ëjarëjo. O rabu jöe majëhi'ëjarëromo nurunurumorëjo. ¹² Èhesi bëhoho jemëhu jö majëhi'irarije majaho rue'iramu evare majare God-are Aru'ahohuro röjëhi'iramu garomo uvo'a'aruëjo: Iae no ëhi ëhi majëhi'ëjarëromo ëhuni nadi nurunurumorëjo.

Bövi bise'o marohë'e aehu sisë'i uehorovade jöhoje.

¹³ Iae ae aho'obëhe jiareje röhu ae gemuëro ri'öromo Iesu uavadeje: Tisa nasi öho uavego nosi vavuehu guomo'i nughuadoho na gö bojemi'irajo.

¹⁴ Gö bojemi'irajamu Iesuro uavadeje: Raro uvade höjo naro jemesi muoho gavëhoromo jemesi inömo inömoho maho sisëho mevonövo'irodego. Èho bogo nasi muehu höjo. ¹⁵ Èhi uanugoromo ae aho'obëhe uëvadeje: Jemëro gavë'i avo'avoho müeberovorëjo. Jemesi sinohemu uehorovoromo bövie bise'e bae'i ëma nëgojëni uëvajëjo. Ja sa'ae jove inömo inöme rabe rabe bövi mae baejë'oho bogo ëhuro maroho hi'a'anüëjo.

¹⁶ Èhi uëngoromo ave uhu jöho röjëhiromo uëvadeje: Iae bövi bise'o marohë'e ae gemuëro hijade höjo. Hijamu hesi sa'aroho iruno'oho mamabëhe ri'amade höjo. ¹⁷ Ma-mabëhe ri'amamu gagorovo huro hesi simanore uehorovoromo uvade höjo: Nasi iruno'oho börömo böröme jevajëjo. Èhu'ëro nasi iruno'o avoho bahi'irode röhoho bogo eni jio'amajëjo bise'ëro jië'ëro. Èhi jië'oho na diehi'o'ejöjo. ¹⁸ O iae na ëhi ë'ejöjo. Nasi i bahijaje osaho bise'e jio'amë'ëro naro dadovo'amo'i javu masijo masije vae'amo'ejöjo nasi iruno'e nasi bövie bise'e ë maro bahi'irodëni. ¹⁹ Vaenugoromo naro nasi uvo'ejöjo: Na eni jevë'e ae jevajëjo. Iruno'oho inömo inömoho bövi mae avoho bahijë'ëro vadune aho'obëhe eni jevobe va'a'ajëjo. Èhuni na nuhoromo ma-hijë'i ie jove iromo nimoronimorohonövo'ejöjo. ²⁰ Nimorohonövo'ejöjamu God-ro uavade höjo: Ja simano sisë'i uehorovanue ae javajëjo. Jaruvo vahi'e naro jasi aru'ahoho baejaho'iramu guomo'a'anüëjo. Guomo'iramu jaehu bahijane iruno'oho bövioho bise'oho raro bae'a'ajëjo. God-ro ëhi uavade höjo. ²¹ Èaehu ë'ade mu hesi bëhoho ëhi höjo. Ae rahu hesi sinohemu uehorovoromo bövi bise'o marohë'e mae bahiromo uvë'oho: Èhuro na eni jevajë uvamu röhu God-hu uvë'oho: Bogo ëhioho jio'i hu bogo eni jië'e hö uvë'oho ëhuro ë ahu'o hesi muohu'o be'a'ajëjo.

Bogo nurunurumo'i God mae uehorovo'iröhe jöhoje.

²² Èhi uëngoromo Iesuro hesi ijorajo ömo'ömohe uëvadeje: Inömemu uehorovë'oho bëhi rumo'e jië'e jiaje ëhuni nadi uvorëjo: No i rabe ue'ahoromo bogo vuovo'i biririvoromo rarumo'ëjarëjo. Uho niögu'o rabëro sino haho'oho rigivo'ëjarëromo nurunurumorëjo. ²³ Èhesi bëhoho ioho bise'e jio'i jemëhu biririvoromo raromarujoho ëho börömohe höjo. Uho niögu'oho bise'e jio'i sino haho'o jëvajoho ëho börömohe höjo. ²⁴ Magugoho uehorovöhëjo. Noehu ë'aruëhioho magugoho bogo ëhioho iruno'oho bivarue

höjo o gagovarue höjo. I bahijarue osaho bogojäväjëjo. Röhu God-ro ë ugoho mio'amaje höjo. Röhu jabumë ma-bise'e jio'amo'i jemë masijo mae jäväjëjo. Ëhuni hu jemë'o avo'avoho muebejëvo'ajëjo. ²⁵ O jemëhu uvë'oho: No diehi'oromo ave sa'aroho majae ëgo'o raromo'ëjarë uvoromo nurunurumë'oho na ëhuro jemesi vuovo'irarije majaho iosiramiro mo ruëhi ma-bisemu gö'o raromobe va'orëjo. Bogajo. ²⁶ Ajamirovoromo bogo vuovo'i majae ëgo'o raromë'oho ëho mu bise'e höjo. Röhu nurunurumë'ohuro ëgo'o raromo'irarijoho jemë bogo eni jäväjëjo. Ëhu'oho rabëni mu göëni göënioho nurunurumaruje höjo. Bëhe bogohöjo. ²⁷ O je'ore resu resuehu diehi'oromo ri'amaruoho ëhu'o uehorovohëjo. Aehu mu vaeromo niögu avoharuëhioho resu resuoho bogo ëhioho ë'arue höjo. Bogo ëhioho ë'arue höjo röhu ave resu resuoho ma-mabëhe kavuego garomo nosi dëhu vuëvuajue höjo. Naro jemë üväväjëjo: A böröme Solomon niögu ma-mabëhe io'amonövadoho ëho ma-jianovo'i ave resu resuoho ma-mabëhe mae kavuo'amaje höjo. ²⁸ Jaruvëhi resu resuoho sa'are rijego nërëhi ëhi aëro jahoromo vëniro huo'amarue höjo. Röhu ëhi jië'e resu resuoho God-ro muebejeko marëromo kavuo'amaje höjo. Resu resuoho ma-bise'e jio'amo'i jemë masijo mae jäväjëjo. Ëhuni uvorëjo: Hu no'o avo'avoho muebejavuoromo uhe niöge i'imamui'ajëjo. Nurunurumarujoho God bogo ma uehorovarue aribövie jäväjëjo. ²⁹ Röhu jemëro nadi uvorëjo: No i rabe jovo rabe i'ëjarëromo nurunurumorëjo. ³⁰ God-are jö bogo hejë'e rarumarue ariböviohuro ie jove bövie bise'e ëhuremu uehorovoruumaje höjo. Röhu jemëro nadi ëhioho ë'orëjo. Jemesi Vavuohuro iae mae garomo uväväjëjo: Jemë iëro jovëro rabëro ëhuro biririvoromo rarumarujëjo. ³¹ Ëhuni nadi ëhemuoho uehorovo'i a'i God-hu böröme namiromo muebejëvaje muoho ëho uehorovorëjo. Ëhi ë'ë'oho God-ro jemesi aru'ahoho muebejëvoromo röhu ie jove niöge ëhu'o romoromoro bojëmi'ajëjo.

Ö'idöre mabëhe ujuoho'iröhe suvuoro hesi jöhoje.

³² Jemë bogo ae aho'o jëvo'i God-are ö mahu'e ma-gemu gemu jäväjëjo. Röhu nadi juhuonivorëjo. Jemesi Vavuohuro iae nimajëjo hesi aji'e öri ari'e ë hesi huë maho bojëmi'iröhëni. ³³ Röhu jemesi bövioho bise'oho imo'amoromo monioho baeromo bogo eni jië'e aribövioho suvuorëmirëjo. Ëhi ë'ë'oho jemesi bövioho bise'oho ö'idöre bahi'arujëjo. Ëhuro bogo sisërëjëho'i vajiohu'e aho bogo bëhiroho va'oromo ujuohëho'i majo majoho bogo tarivëho'i a'i jemesi bövioho bise'oho marohë'e mae jiemu jiëho'ajëjo. ³⁴ Jemesi mae sisë dinö'e jiajire jemesi dë vövöbajo'oho ë gemu jio'a'ajëjo.

Nosi a böröme Kerisohu rueröhego noehu muebe'iröhe jöhoje.

³⁵ Röhu jö göho ave muohu'o vaenövorëjo. Jemëro avohorovoromo uho niögu'e vaeromo iroho bueromo avoho raromorëjo. ³⁶ Avoho raromoromo mu ajamijarue ariböviehu jabesi börömëhu rovego ajami'i muebejaruëhi ëhi avoho raromoromo mueberëjo. Ëhesi bëhoho mu ajamarue aribövi jabesi börömhuro aehu masu'iröhe söröre va'ë'ëro vuonorö'ö rueromo ojore ano'anovo'iramu rueho jaburo heromo ojoho ma-burëro jiovaho'aruëjo. ³⁷ Ma-burëro jiovaho'iramu jabesi a börömhuro garöhe jabumë nune jioruomoromo eni jëvamu gëvë'oho huë mabëhe bojëmi'ajëjo. Huë mabëhe bojëmiromo hesi niögoho avoho ruahoromo jaburo sa'are raromojöro uëngoromo ioho jovoho i'imëmi'ajëjo. ³⁸ Ëa börömëhu bogo burëro rue'i

vahi riri'e o vahi riri duvahoho iosiramiro mo ëhi ruëhi rueromo gëröhe jabumë eni jëvamu gëvë'oho huë mabëhe bojëmi'iramu baeruo mo'ajëjo. ³⁹ Ave uhu jöhu'o avo'avoho uehorovohëjo. Vajiohu'e aehu rueröhe majaho osa arijo'oho bogo gavade höjo. Ga'ibejajo vajiohu'e a hesi öroho tugohagevö osaho bogo dadovoromo inömo ho ujuoho'ibejajo. ⁴⁰ Osa arijo'ohuro gavë'i hi'ibejajo mae jio'ibejajo. Jemë'o gavë'i raromorëjo. Jemë bogo uehorovë'e raromaruje majare evare God-are A Maho naro rue'ejöjo.

A börömo hesi mu aehu avoho o sisë'i mueberöhe jöhoje.

⁴¹ Ëhi uëvamu hegoro vo Peter-ro Iesu uavadeje: Bada na ja jasi ijorajoho noremüeremu röjahui'i o ae aho'obëhe röjahui'i ë uhu jöho majahuijanuëjo. ⁴² Majahuijanuëjamu Badaro uëvadeje: Naehu ë jö majëhijaje hesi bëhoho aehu hesi a börömo hesi muohemu uehorovë'i simano mae uehorovoromo mu vaejajëhi jemëro ëhi muoho vaenövo'irarijego uëvajëjo. Ëhi jië'e mu muebejaje a hesi a börömo huro ua'a'ajëjo: Na va'ie'ajëjo. Jero nasi mu vaejarue a ioro'ioroho muebejëvonëjo. Muebejëvoromo majae eni jiego jabesi iruno'oho i'imëminövonëjo. I'imëminövonë uanugoromo va'a'ajëjo. ⁴³ Va'o hijuvo röhu ijönö vuonorö'ö rueromo garöhe ë ahuro hesi muoho avoho vaejaho'iramu gagorovo huë mabëhe bojami'ajëjo. ⁴⁴ Huë mabëhe bojamiromo ua'a'ajëjo: Ja mu mae vaejanohuni ëhuni na mu börömore bamavo'ejöjo. Jero bövie vaeromo nasi sa'ae inömo inöme bövie bise'e aho'o muebejehonëjo. Mu avo'avoho muebejë'oho iae hu ëhi ua'a'ajëjo. ⁴⁵ A'i ë mu vaejahaje aho sisë jië'ohuro ëhuro uehorovoromo uvo'a'ajëjo: Nasi börömo ho bogo burëroho rue'i örisanuovajëromo ri'öromo mu vaejarue aho magonahoho muo'amoromo ie jove iromo ëhuro simane sisërë'ajëjo. ⁴⁶ Ëhi'oromo bogo gavë'e uehorovë'e hi'iramu evare hesi börömo ho mamajioho rue'a'ajëjo. Rueromo sino haho'oho sisë maro ijumahoromo nugö'ö'iramu sisëro va'oromo jö aho'aho'e ariböviohu'o hi'a'ajëjo. ⁴⁷ A böröme hu nimajoho mu vaejahaje aehu heromo röhu jö bogo ejahoromo bövi bise'ö bogo avoho'amë'oho ëhuro hesi a börömo huro rueromo sisë maro ano'ajëjo. ⁴⁸ O a böröme hu nimajoho mu vaejahaje aehu bogo hejë'e mu sisë vaejë'ëro mana anoröhe bëhi jië'oho iae ma-bisemu ano'ajëjo. Röhu mu vae'irarije simano ma-mabëhemu o suvuoro gö gö bövi mae God-hu jemesi örire bojëmijë'oho huro uvo'a'ajëjo: Na böröme bojëmijë'ëro ëhuro mu böröme vaeruo mo'ajëjo. O bogo vaeruomë'oho ëho sisë höjo.

Iesuhu rovë'ëro ëhu'ëro ae adovoromo göehu jöe gö göehu jöe gö uehorovarue jöhoje.

⁴⁹ Naehu rovode hesi bëhoho sa'ae aho'obëhe vëninö'e ravëvo'i rovode höjo mu sisëho barë'i aho'obëhe ma-maemu jioröhego. Ëmuoho mami'e vae barë'ibejajo iae mae jevo'ibejajo. ⁵⁰ Röhu ë hesi urimo na vi'ehe huë vavaene bae'irodoho ëho nasi örire jövëro rovanovo hesi höjo. Ëho bapataeto vaejevanovo'ajëjo. Ëhuni naehu nurunuru börömo baejajoho hujeji ë huë vavaenoho baegorovo evare mae hi'ejöjo. ⁵¹ Nani jemëro uehorovoromo uvarujëjo: Nöröhu rovade hesi bëhoho nöröro ajamuego sa'ae aho'obëhe iro muorovo'oho vuonugo'i ma-huë baerovoromo gemuoro raro mo'iröhego rovade höjo. Jemëro ëhi uvarujëjo röhu na bogo ëhunioho rovode höjo. Bogo mae bogajo. A'i naehu rovode hesi bëhoho naro nasi jöho majëhijego aëro heromo adovoromo ae göëro jöe gö uehorovo'i

ae göëro jõe gö uehorovo'irarijego rovode höjo. ⁵² Ëhesi bëhoho nani agane gemuoho ae aho'obëhe övo gö mine osae gemuore huë mae raro-moromo rõhu a ioro'iorohuro avevejõ'e aevoromo nasi muoho nimo'i ioro'iorohuro bogo nimoromo ae niõ'i gemu jaburo jõe gö uehorovo'i ae niõ'iro jõe gö uehorovoromo ëhuro huë sisë baeromo bogo gemuoroho avoho raromo'aruëjo. ⁵³ Vavuohuro uehore gö baeromo harihoho nue huodivo'i harihohuro uehore gö baeromo vavuoho nue huodivo'ajëjo. Vëmohuro uehore gö baeromo abojoho nue huodivo'i abojohuro uehore gö baeromo vëmoho nue huodivo'ajëjo. Ajohuro uehore gö baeromo ajoho nue huodivo'i ajohuro uehore gö baeromo ajoho nue huodivo'ajëjo. Ëhi jiobe va'a'ajëjo.

Iesuhu mu masijo vaejade majae ë hesi bëhohu ariböviehu bogo avoho gavare jõhoje.

⁵⁴ Ëhi uënuoromo Iesuro ae aho'obëhe uëvadeje: Jemëro gavaruje anumëhi sue rojomego uvaruje höjo: Iae ënëro rue'ie'ajëjo. Rue'ie'ajëjogo evare ënoho rovaje höjo. ⁵⁵ O jemëro gavaruje aruëhi bure rovego uvaruje höjo: Birebire böröme jio'ie'ajëjogo iae ëhi birebire böröme jiaje höjo. ⁵⁶ Jemë sareri sareri'e ae jëvajëjo. Jemëro sa'aho ö'idöho uherihoromo sue bure rabe rabe garomo uvaruje höjo: Ëhesi bëhoho iae ëhi jio'ie'ajëjo. Rõhu ave jaruvore rovaje muoho garomo ë hesi bëhoho bogo avoho garomo uvarujëjo: Iae God-are mu börömoho rovajëjo. Diehi'oromo bogo avoho gavarujëjo.

Aehu nosi jö sisë majahuijego noehu ma-burëro ahorire vae'irõhe jõhoje.

⁵⁷ Rõhu jemë rabëni bogo avoho mevoromo gavaruje höjo di muoho mae jiego. ⁵⁸ Ae göëhu jasi jö sisë hesirire jië'ëro ja baejavoromo court-re va'ie'iroho jemë niõ'iro örire va'arujevaro jero hu'o jõho mevoromo ahorire vae ganëjo. Bogo ahorire vaejõ'oho huro gudumavoromo court gavaje a hesi övore bojami'ajëjo. Bojami'iramu court gavaje ahuro police bojami'iramu savoji gagore ba'amavo'iramu ë hi'a'anuëjo. ⁵⁹ Ëhi hiemu hijuvo moni bojami'iranoho aho'obëhe bojami barë nahonahovo'anuëjo. Iae na mae uavajëjo.

13

Uehoro sisë bogo vuonugë'oho sisërëjëvo'irõhe jõhoje.

¹ Ëhi uëvamu gavë'i ë raromarohuro Iesu uavareje: Galilee sa'a raje ae göëro God-ni mie bahi'irõgoro muo'amare höjo. Muo'amoromo kõe otehamu gavë'i Pilate-are muorovo ariböviohuro rö ë aribövioho muo'amamu ëhuro jabesi köhu'o God-are mi köhu'o gemuore buarohë'e höjo. ² Buarohë'e höjamu hegorovo Iesuro uëvadeje: Na jemëro uvarujëjo: ËGalilee rajohuro Galilee rajo ioro'ioroho iosirëmiromo sisë bëhe jioruomë'ëro ëhu'ëro ëhi jië'e huë vavaenoho baeromo vuovade höjo. ³ Hesi bëhoho bogo ëhioho höjo. Bogo mae bogajo. A'i jemëhu uehoro sisë bogo vuonugo'i God mae uehorovë'oho jabumë vuovëvadëhi ae aho'obëhe jemë'o ëhi i'uoho mana baeromo vuovëvo'ajëjo. ⁴ O Jerusalem raje ae aho'obëhe 18 vuovëvade jõho uehorovohëjo. Jerusalem amese Siloam jovo bëhire javu ëgoböviohuro ahoromo ae aho'obëhe 18 jabesi döre ruvebiromo taemo'amade höjo. Na jemëro uvarujëjo: Taemo'amade Jerusalem amo rajohuro Jerusalem amo rajo ioro'ioroho iosirëmiromo sisë

bëhi mae jioruomël'ero ëhu'ero ëhi jië'e huë vavaenoho baeromo vuovade hõjo. ⁵ Bogo mae bogajo. A'i jemëhu uehoro sisë bogo vuonugo'i God mae uehorovë'oho jabumë vuovëvadëhi ae aho'obëhe jemë'o ëhi jië'e i'uoho mana baeromo vuovëvo'ajëjo.

⁶ Ëhi uëngoromo ave uhu jõho majëhiromo uëvadeje: Ae gemu hesi õ'i bajo mure mesoho ri'õjê'e jiade hõjo. Ri'õjê'e jiamugo rueromo böse nahoromo gavade hõjo bogojiamu. ⁷ Bogojiamu gagorovo mu arijo'ohuro mu ajamijaje aho uavade hõjo: Aveho gavëjo. Na aviae rueromo böse nahoromo ga'i hijode hõjo mesoho bajoho bogo raejê'e jiamu ga'i hijodoho vadune aho'obëhe ni'õ'i gemu barëjê'e hõjo. Ëhi jië'e jiaje mesoho uejêjo. Rabëni ëma nugo'iramu sa'a rihuoho barë'ajëjo. ⁸ Ëhi uavamu hegorovo mu ajamaje ahuro uavade hõjo: Iae mae hõjo röhu vuonugego vadune gemu gö'o namijego naro bëhire vo'onõe umo rova'oromo mi dëho ë bahijego ëhuro rihue bae'irõhe hõjo. ⁹ Rihu baebe va'oromo vadune gemu barëjamu bajoraejê'iroho ëho iae mae jio'a'ajëjo. O bogo raejê'oho uevego na mesoho ue'irõjo.

Magonahe gemu hesi deho gurorovë'e nuho majare Iesuhu ajamade jõhoje.

¹⁰ Iae Jew rajo jabesi nuho majae jiamu gagorovo Iesuro God rajahijarue osare hiromo jõho röjêhijadeje. ¹¹ Röhu ë osare magonahe gemu hijjê'e jiadeje. Satan-are a sisë hesi dëre abuejê'ero ëhu'ero hesi sino haho'o sisërëjadoho vadune aho'obëhe 18 barëjadeje. Sisërëromo hesi dejoho gurorovë'ero ahorire nami'irõhoho bogo eni jiadeje. ¹² Ëhi jiamu gagorovo Iesuro magonahoho garomo uvamu rovadeje. Rovamu uavadeje: Ma'ino ja marëjavë'e hõjo. ¹³ Marëjavë'e hõ uaromo õvoho sinore bamahamu gavë'i ahorire namiromo God huë mae uavadeje. ¹⁴ Ëhi'amu God rajahijarue osa muebejaje ahuro gavade nuho majare Iesuro magonahoho ëhi ajamamu gagorovo dë vörõnimadeje. Dë vörõnimamu ae aho'obëhe uëvadeje: Mu vaejarue majaho majae aho'o õvo gö mine õvo göre gemu ëhi hõjo. Ëmajaro rovego hu jemesi sinoho ajëmi'irajo. Nosi nuho majaroho nadi ruerego hu ajëmi'irajo. ¹⁵ Ëhi uëvamu hegorovo Badaro ë osa muebejaje aho uavadeje: Jemë sareri sareri'e aribõvie jëvájëjo. Nuho maja jië'iroho jemë ae aho'obëhe mue vaeromo jemesi õ mahu'oho jiovo'amoromo jovore sö ujuoho va'aruje hõjo jove ue'ahojõro. Na mae-ëjo. ¹⁶ Jemëro jemesi õ mahu'oho nuho majare ëhi ajamijaruje hõjo. Röhu ave magonahoho bogo õ mahu'ehu jio'i hu Abraham-are ujëro jië'ero ëhu'ero God-ro huë baejaje magonahe hõjo. Röhu Satan-hu hu tövahadoho vadune aho'obëhe 18 barëjajëjo. Ëhi jië'oho naro rabëni nuho majaroho bogo ajamego bogo marëjõrajo. ¹⁷ Ëhi uëvamu hegorovo Iesu bijõnimoromade aribõvioho aho'obëhe javoje bõrõme bae'i a ioro'iorohuro aho'obëhe uvoruomadeje: Iesuro mu mabëhe aho'obëhe vaejaje hõ uvoromo nimorohoruomadeje.

Ijo hisue mustard-hu ëgovade uhu jõhoje.

¹⁸ Ëhi'amu Iesuro jõe gö majëhiromo uëvadeje: God-hu bõrõme namiromo muebejëvaje õroho naro uhu'e bu'õromo jemë'o na'o uehorovo'ejarëjo. ¹⁹ Ijo hisu ihe mustard ujehu riromo ëgovoromo bõrõmo rijajëhi God-ro bõrõme namiromo ae gö'o gö'o ëhi gagovoromo muebejëvobe va'a'ajëjo. Ae gemuëro mustard ijo hisu uje gemu baeromo hesi mure õjade hõjo.

Öjambu riromo ijo va'ëne ëgovoromo börömorijade höjo. Börömorijamu ugëro rueromo hesi adore ijue vae'amare höjo.

I dë huaje osehu ire rumorovade uhu jöhoje.

²⁰ Èhi uëngoromo jö göho majëhiromo uëvadeje: God-hu böröme namiromo muebejëvaje öri ë hesi uhu jö göho naro majëhi'ie'ajëjo. ²¹ I dë huaje osehu ire rumorovajëhi God-hu böröme namiromo muebejëvaje muohuro sa'ae aho'o ëhi rumorovobe va'aje höjo. Magonahe gemuëro ie aho'obëhe gagovoromo i dë huaje osoho i gemuore bamoromo iohu'o buarohade höjo. Buarohamu ë ioho aho'obëhe rumorovo barëjade höjo.

Ojo harihure va'iröhe ë hesi uhu jöhoje.

²² Èhi'onugoromo Iesuro Jerusalem va'iröhëni amo masijore amo ininore jöho røjëhibe va'adeje. ²³ Va'amamu ae gemuëro uavadeje: Bada naehu jö ua ga'ie'ajoho hejëjo. Na ae ma-gemu gemu ëhemu vuovoromo sisëroho bogo va'i God-are öri ari'eroho va'oromo maroho raromo'ëjarëjo. O diehi jio'a'ajëjo. Diehi jio'a'ajëjamu Iesuro ae aho'obëhe uëvadeje: ²⁴ Sivothemu sivoheromo ojo harihoro rumo va'o garëjo ëhuro ijonö God-are öri ari'ere va'irarije. Naro jemë uëvajëjo: Ae aho'obëhe rumo va'ie'iroho bogo eni jëvo'ajëjo.

²⁵ Röhu jemë ojo harihure bogo rumo va'ë'oho majae ijonö ë osa arijo'ohuro ri'öromo ojoho tugoho titimo'ajëjo. Ojoho tugoho titimo'iramu jemëro amonö riravoromo aevoromo ojoho ano'anovoromo osa arijo'oho ua'a'arujëjo: Bada oje jiovahuego ö'arëjo. Ö'arë'iramu huro uë'a'ajëjo: Jemë a rabëro rueruomoromo ojoho jiovëhojörö uvarujëjo. Ojoho na bogo jiovëho'ëjjo. ²⁶ Ojoho na bogo jiovëho'ëjörö iramu jemëro ua'a'arujëjo: Röhu no ie jove ja'o gemu mae inövare höjo. Nosi amoroho jero jöho røjahuinövane höjo. ²⁷ Røjahuinövane hö'iramu rue osa arijo'ohuro uë'a'ajëjo: Jemë a rabëro rueruomoromo ojoho jiovëhojörö uvarujëjo. Jemë mu sisë vaejaruje aribövie jëvaje rori'o va'ohëjo. ²⁸ Va'ohë'iramu jemëro ga'a'arujëjo jemesi hijo mionö'e Abraham Isaac Jacob o jö God-aro baeromo majëhinövare ae aho'obëhe God-are öri ari'ere ë raromo'i jemë babu'öjëvo'iramu gagorovo nierusuburu'e bamoromo ane ja'ihö vuogigimo'arujëjo. ²⁹ Röhu maja rojomajire beva'ajire arua anumiaë jioromo ae aho'o God-are öri ari'ere va'oromo ie ue'ahoruomo'ajëjo. ³⁰ Ue'aho'iramu a ioro'iore dejonö jiaruoho nuninö jioruomo'i a ioro'iore nuninö jiaruoho dejonö jioruomo'ajëjo. Èhuremu uehorovorëjo.

Iesuhu Jerusalem amo rajëni vavaenimade jöhoje.

³¹ Iesuro ëhi uëvamu gavë'i Pharisee ae göëro rueruomoromo uavareje: Ri'öromo öre gö va'ëjo. Ave sa'a muebejëje ae Herod-ro anago'ie'ajëjo. ³² Anago'ie'ajëjamu hegorovo Iesuro uëvadeje: Herod hu sareri'e mu vaejaje ö sisëho va'ëne ae höjo. Va'oromo hu uarëjo: Ave jöho hejëjo. Nörö hirono Satan-are aru'aho sisë aribövi jabesi dëre jio'amajoho rarov'öjëvobe a jabesi sinoho avohëvobe va'ojuvo evare nasi muoho barë'ajëjo. Èhi uarëjo. ³³ Röhu iae na ave sa'aho vuonugoromo örire juvobe hibe va'ojuvo evare Jerusalem hörö'ëjjo nasi muoho ëhi jië'ëro. Èhesi bëhoho jö God-aro baeromo majëhijarue ae aho'obëhe ë amoremu muo'amamu vuovëvobe rov'e höjo. Èhuni na'o ë amore va'iramu anego'iramu guomo'ëjjo.

34 Vaevë'e Jerusalem amo rajohumë jemëro jö God-aro baeromo majëhijarue aribövioho muo'amaruje hõjo. God-hu jemëni rëmö'õjaje aribövioho munëro vajëmijaruje hõjo. Kõkõrõko vëmehu harihu vivoju uhure nugo'amoromo diehehu aegëharuëhi naro jemë ëhi gagovëvoromo gemuore rëmö'i nimo'i hijode hõjo röhu jemëro bijõnimarije hõjo. 35 Ëhuni ave jõho hehëjo. God-ro jemesi amoho vuonugego jemesi sivue jëvo'ië'ajëjo. Naro jemë'o hiromo va'iramu jemë nasi nu ano'ohõ bogo ga'a'arujëjo hujeji na vuonorõ'õ rue'iramu evare avoho geromo ue'a'arujëjo: Bada God-are ihore rovanuohõ mabëhe rovanuëjo. Ëhuremu uehorovorëjo.

14

Õvo hõru'e huë'e a Iesuhu nuho majare ajamade jõhoje.

1 Iae Jew rajo jabesi nuho majaho rovamu Iesuro Pharisee a bõrõme gemu hesi osare ie i'i va'adeje. Osare va'amõ gagorovo Pharisee ariböviohuro ë raromoromo Iesu ga'i muebejareje hu mu sisë o rabe ë'ego. 2 Röhu ë osare ae gemu hijë'e jiadeje. Hesi õvo hõru'e aho'obëhe huo'amë'e jiadeje. 3 Huo'amë'e jiamu gagorovo Iesuro ri'õromo Jew rajo jõgoru õri röjëhijarue ariböviohu'o Pharisee ariböviohu'o uëvadeje: Nuho majare a jabesi sino ajëmijë'ohõ na ëhuro no nosi jõgorohõ aharue hõjo o bogajo. 4 Bogajamu ruehõ jaburo jõrumoræjareje. Jõrumoræjamu Iesuro aho baeromo sinohõ avohahoromo nugõ'õjamu va'adeje. 5 Va'amõ gavë'i Iesuro uëvadeje: Nuho majare jemesi harihohõ o mioho jovo'e guare beva'ibejajo na jemë burëro io barojomõ'ibejarijëjo o bogajo. Iae jemë ëhi ë'ibejarijëjo. 6 Ëhi ë'ibejarijëjamu jõ mana uarõhohõ bogojëvadeje.

Nosi arijo'arije ba'obuerovo'irõhe jõhu'o inõmo rumo'e aribõvi ajëmi'irõhe jõhu'o ë jõho niõ'ti jëve.

7 Jõe bogojëvamu Iesuro gavade ë ruenugade ariböviohuro röho mahemu baeromo raromamu gëgorovo uhu'e uëvadeje: 8 Aehu ja uavë'ohõ: Rueromo masurõhe sõrõ inë uavë'irohõ nadi jasi sivuohõ uehorovoromo va'o a masijo raromaruirohõ hinëjo. Ja ëhi ë'ë'ohõ nani ae gõ jasi iho iosiramijë'ohuro sõrõre rue'a'ajëjo sõrõ arijo'ohuro mami'e uavë'ëro. 9 Rovë'ohõ ja'o a bõrõmohu'o ruejõro uëvade ahuro rueromõ ja ua'a'ajëjo: Röhe bojamego hu ë hijajo. Ëhi uavë'ohõ ja javoje baeromo rori'o va'o hi'a'anuëjo. 10 A'i aehu ja sõrõ ro ijõro uavë'irohõ va'oromo ma-rori'o hinëjo. Ëhi ë'ë'ohõ ro ijõro uavade ahuro rueromõ ua'a'ajëjo: Isio dõro ajio hijëjo. Ajio hi'iramu gagorovo sõrõ ue'aharue ariböviohuro uehorovavoromõ uvo'a'aruëjo: Ja a bõrõme javajëjo. 11 Ëhesi bëhohõ ae rahu hesi sivue uehorovoromõ dõre bamorovë'ohõ hesi ihohõ abue'a'ajëjo. O ae rahu ba'obuerovë'ohõ hesi ihohõ dõro ajiomõ'ajëjo.

12 Ëruenugade aribövioho Iesuro ëhi uënuogomõ huotorovoromõ ro i ijõro uavade aho uavadeje: Jaehu i harihu maja'e o jeni'e bamõ'ië'irohõ nadi jasi aemõ'aemohõ õ mueno'ohõ bövi bise'o marohë'e mae jië'e bëhire raromarue aribövioho nadi ëhi jië'e ariböviohemuohõ uëvego ro iohõ ue'ahõ'irarëjo. Uëvë'ohõ jabumëro ijõnõ mana bojami'iramu jasi suvuorohõ bae barë'anuëjo. 13 A'i jaehu i bamõ'ië'irohõ bövi bise'o bogo eni jië'e aribövioho õvo hõru sisë'e o nuni sisë'e aribövioho ëhi jië'e aribövioho uëvego rue'irarëjo. 14 Ëhi ë'ë'ohõ ë ariböviehu mana bojami'irõhohõ bogo eni jëvë'ëro ja huë mabëhe bae'a'anuëjo. Hujeji mu

mae vaejarue aribövioho vuovë'ëro i'ovoromo ri'oruomol'iramu evare God-ro jasi manaho bojami'ajëjo.

Sörö bamamu aehu juahamare uhu jöhoje.

15 Èhi uavamü hegoroüo Iesu'o raromoroüo i iruomade ae gemüëro Iesu uavadeje: Ariböviehu ri'öromo God-are öri ari'ere va'o raromoroüo i ue'aho'iröhoho no huë mae bae'ejarejo. 16 Huë mae bae'ejarejamu Iesuro uhu'e uavadeje: Iae ae gemüëro sörö böröme baeromo ae aho'obëhe uëvade höjo: Rueromo söröe i'a'arujëjo. 17 Èhi ë'ë'ëro sörö majaho rovamu hesi mu vaejahaje aho nugö'öjamu sörö anue va'oromo ae uëbe juvoromo uëvade höjo: Söröho eni jiajëjo. Evaro ruehëjo. 18 Èhi uëvamu hegoroüo ae aho'obëhe mae juahamare höjo. Ae göëro ri'öromo uavade höjo: O asë'ëjo. Na ö'ibejodoho röhu na sa'ae i'e imë'ëro ë va'oromo ga'ejëjo. 19 Ae göëro uavade höjo: O asë'ëjo. Na ö'ibejodoho röhu na mu vaejaje mioho aho'obëhe 10 imë'ëro ëhuni ë va'oromo ga'ië'ajëjo gë'i mae ë'oruomego. 20 Ae göëro uavade höjo: Na magonahe masuvë'e jevë'ëro ëhuni bogo ö'ejëjo. 21 Èhi'amu rue ahuro vuonorö'ö rueromo hesi a börömoüo uavade höjo: Èhi ëhi uevare höjo. Èhi uevare höjamu rue osa arijo'ohuro vörö'iraeromo hesi aho uavade höjo: Ma-burëro va'iranoüo amo'e öri masijoho ininoho aho'obëhe juvo barënéjo. Juvo barënoüo bogo eni jië'e aribövioho sino sisë'rejë'e aribövioho nuni sisë'e aribövioho hõru sisë'e aribövioho ëhi jië'e aribövioho ujuoho ruenëjo. 22 Èhi uavamü ejahoroüo ëhi ë'ë'ëro jië'ëro rueromo hesi börömoüo uavade höjo: Ja uevanëhi iae na ëhi ë'ë'e jevajëjo. Röhu röhe iae jiajëjo. 23 Röhe iae jiajëjamu rue börömoüo uavade höjo: Mu öroro je'o öroro va'iranoüo dinëmiromo uëvego ae aho'obëhe rueroüomol'irajo ëhuro nasi osaho irijioüol'iröhe höjo. 24 Na jemë ae aho'obëhe uëvajëjo: Na urimo uëvamu juahemijare aribövioho nasi i sörö'oho bogo i'a'aruëjo. Bogo mae bogajo.

Bëhoho uehorovo avohoromo evare Iesuare ijore ijore jijihol'iröhe jöhoje.

25 Iae ae magonahe aho'obëhe siri va'ëne Iesu'o gemu mae örire jijihoruomonövadeje. Jijihujuvo Iesuro huotorovoromo uëvadeje: 26 Jemëhu nasi rové'oho jemesi vëmu vavu'e vabore aboji harihu'e öe ma'ine nadi ë aribövioho nuninöho bamo'i na dejonöho remorejo. Röhu avehu'o gemuoho höjo. Jemëhu ave sa'are raromol'irarijoho nadi ëho nuninöho bamo'i na dejonöho remorejo. Jemëhu bövie bise'e göemu göemu nuninö bamë'oho nasi ijore ijoroüo bogo jijihol'arujëjo. 27 O ae rahu ja bogo uvë'oho: Iesuare jöëni vi'ehe huë vavaene javoje rabe baeromo guomevë'oho iae hesi hö uvoromo bogo korosi hesi i'u banigijomanovoromo nasi ijore ijore juvë'oho ja bogo nasi ijorajoho javo'ajëjo.

28 Nasi ijore ijore jijihol'ie'iroho ëho mu böröme jiaje nadi ëma jijihol'i urimo uehorovo avohoromo evaro nasi ijore ijoroüo jijihorejo. Èhesi bëhoho ae rahu ja javu ëgobövi vae'ie'iroho bogo ëma vae'i urimo sa'aro hiromo javu vae'irane monioho adaho ga'a'anuëjo ga'i vae barë'irane monioho eni jiego o bogo. 29 Ja bogo adaho gavë'oho ëhuro nani sa'ahemu vaeromo ga'a'anuëjo monioho barë'iramu vituoho vuonugo'anuëjo. Vuonugol'iramu ae aho'obëhe ëho garomo ja sivagoroüo uvoruomol'ajëjo: 30 Èsareri'e aho javu ëgobövie vae'ie'oromo bogo eni jiamu vituoho vuonugade höjo.

³¹ O uhu jö göho bëhe gemuoho höjo. Sa'are a börömo göehu sa'a a börömo göhu'o muorovo'ie'iroho hu bogo ëma muorovo'i urimo sa'aro hiromo uehorovoromo uvo'a'ajëjo: Rue a börömo göhuro muorovo ae aho'obëhe 20,000 ae aho'obëhe mae sö ujuoho rovajëjo. Na muorovo ae aho'obëhe 10,000 ma-vevino'e ëhemu jevajëjo. Naehu hu'o muorovë'oho na na eni jevo'ajëjo o bogo eni jevo'ajëjo. ³² Ëhi uvonugoromo uvë'oho: Bogo eni jevo hesi hõ uvë'oho muorovo'i rovaje a börömo bogo bëhiroho rovë'e evare ve hijaje a börömo göhuro hesi aho rëmö'ö'iramu va'oromo rue rovaje a börömo göho sanuamiromo jö mae majahiromo ua'a'aruëjo: No diehi'oromo muorovoho tugohoromo avoho raromo'ejarëjo. ³³ Ëuhu jö hesi bëhoho jemëhu jemesi sa'ae inömo inöme bövie bise'e uehorovarujoho bogo vuonugë'oho bogo nasi ijorajo ömo'ömo bogo jëvo'ajëjo.

Rihu rumo'e sö hesi uhu jöhoje.

³⁴ Nasi ijore ijore jijiharujoho jemë sö va'ëne jëvajëjo. Söho rihu'e mabëhe höjo. Röhu sö hesi rihu barëjë'oho röhu bogo maho avoho hesi höjo. ³⁵ Ëhu'ëro ë hesi muoho bogohöjo. Bogo muroho ruruhö'öjego muoho rihuvo'i bogo mi dëhu'o buarohoromo bahijego muoho marë'i a'i ëhi jië'e söho ma-ruruhö'öjarue höjo. Ae rahu ja God-are jö hejanue ae javë'oho bëhoho nahoromo birohönëjo.

15

Sheep subirö'öjamu nahoromo birohade uhu jöhoje.

¹ Iae vajiohu'e tax baejarue ariböviohu'o sisë aribövi ioro'iorohu'o ëho jaburo Iesuare jöho he'i rueruomadeje. ² Rovamu gagorovo Phariisee ariböviohu'o Jew rajo jögoru öri röjëhijarue ariböviohu'o uarovareje: Ësareri'e ahuro sisë aribövioho rajëhiromo jabu'o gemuoro ie ijaje höjo. ³ Ijaje höjamu Iesuro uhu'e uëvadeje: ⁴ Jemë ae gemu sheep aho'obëhe 100 javo'i gemu subirö'öjë'oho ja diehi'onëjo. Ja sheep ioro'iore mure raromaruoho ëhi nugo'amo'i va'oromo ë sheep gemu'oho nahobe juvojuvo hujeji vae göro biroho'anuëjo. ⁵ Birohonugoromo nimorohë'i babuariromo amëro rue'a'anuëjo. ⁶ Rueromo jasi amo rajoho aganoho uë'a'anuëjo: Nasi sheep subirö'öjadoho iae birohë'e jevajëjo. Ëhuni ruehego no gemuoro nimoroharëjo. ⁷ Ëhesi bëhoho naro uë'ie'ajëjo. Ö'idöre raromarue ariböviohuro gavarue ae gemu öri sisëre juvajoho vuonugo'i huotorovoromo öri mare juvamu gavë'oho nimoroho avoharue höjo. O gavarue ae aho'obëhe jabesi sivue uehorovoromo uvamu: No mae javuë'ëro ëhu'ëro mu sisë vuonugo'iröhoho bogojavuajë uvamu gevë'oho bogu ëhioho nimoroharue höjo.

Subirö'öjë'e ijo bajo nahoromo birohade uhu jöhoje.

⁸ O uhu jö göho hehëjo. Magonahe gemu ajivë'e ijo baje aho'obëhe 10 jajoho gemu subirö'öjë'oho hu diehi ë'a'ajëjo. Iroho buenugoromo ari sisuoho bibivë'i ma-avoho nahobe juvoromo hujeji vae göro biroho'ajëjo. ⁹ Birohonugoromo hesi amo rajoho aganoho uë'a'ajëjo: Subirö'öjade ijo bajoho birohë'e jevaje ëhuni ruehego no gemuoro nimoroharëjo. ¹⁰ Ëhesi

bèhoho na uè'iè'ajèjo. God-are anerahuro gavarue ae gemu òri sisère juvajoho vuonugo'i huotorovoromo òri mare juvamu gavè'oho nimoroharue hòjo.

Ijorajo subirò'òromo vuonorò'ò rovamugo vavuehu hu rajahi'i muriehu bijònimade jòhoje.

11 Èhi uènuGOROMO Iesuro uhu jòe gò'o majèhiromo uèvadeje: Iae ae gemu harihe niò'i jèvade hòjo. 12 Harihe niò'i jèvè'èro IJORAJOHURO ri'òromo vavuoho uavade hòjo: Apo ja guomavego naehu ujuòho'irodego uevane bòvioho bise'oho avevejò'e bojemèjo. Bojemijèjamu rue vavuohuro hesi bòvioho bise'oho adovoromo harihu gòho ioni gòho bojami'i harihu gòho ioni gòho bojamijade hòjo. 13 Bojamamu majae ma-gemu niò'i barèjamu rue IJORAJOHURO huhu ujuohadoho imo'amo barèromo monioho baeromo va'ade hòjo. Va'adoho va'ujuvo òri ègobòviro sa'a gòro va'oromo nimoronimorohè'i hiromo hesi maho sisèho ma-bu'ònòvade hòjo. 14 Èhi bu'òbe va'amU hesi bòvioho bise'oho barèjahade hòjo. Barèjahamu è sa'are iruno'oho aho'o barèromo è sa'are aribòvioho vadunèro vuovamu è aho huè vavaene bòròme baejè'e hijade hòjo. 15 Èhi hiroMO va'oromo è sa'aho raje ae gemu uavade hòjo: Ja mue javè'oho uvego na è jasiro mue vaejòjo. Mue vaejòjamu RUEHURO uavade hòjo: Mahu muohuro va'oromo mahe mio'amonèjo. 16 Mahe mio'amonèjamu è Jew rajehu sisè hò uvarue muoho baeromo va'oromo mahoho mueberomo hòmamu uvade hòjo: Raro mahu ioho babojemego na ijego da'uego'irajo. Èhi uvade hòjo ròhu a vadu'oho ioho bogo bojamarè hòjo. 17 Bogo bojamamu hiroMO ijònò avoho uehorovoromo uvade hòjo: O apare mu aribòvioho ie aho'obèhe jèvè'èro i barè'iròhoHO bogo eni jèvajèjo. Na aviae harihoHO jèvajèjo ròhu vadunèro guomevo'iè'ajèjo. 18 Èhuni naro ri'òromo aparo va'oromo ua'ejòjo: Apo naehu God-are òrire jasi òrire huè vavaeni bojèmodoho èho naro mu sisè vaejè'e jèvajèjo. 19 Na a sisè jèvè'ego èhuni ja bogo na harihoHO ue'a'anuèjo. A'i jasi MUORO bamevego na muoho vaejahoromo manaho bae'iròjo. 20 ÈIJORAJOHURO èhi uvonugoromo ri'òromo hesi vavuehu hijajire va'i va'ade hòjo.

Va'i va'amU vavuohuro gavade hòjo arue riribòvire hesi harihoHO rovamu. Ganugoromo vavaenimoromo tutuvo va'oromo gudumoromo dudòhade hòjo. 21 Dudòhamu rue harihoHO uavade hòjo: Apo naehu God-are òrire jasi òrire huè vavaeni bojèmodoho èho naro mu sisè vaejè'e jèvajèjo. Na a sisè jèvè'ego èhuni ja bogo na harihoHO ue'a'anuèjo. 22 Èhi uavamU hejè'i rue vavuohuro harihoHO bogo ejaHO'i hesi mu vaejaharue aribòvioho uèvade hòjo: Ma-burèro va'oromo niògu maho jaegoho hòru guduoho èhi jue'ini ujuohaho rueromo sinoro òvo gaenoro hòroro io'amahohèjo. 23 Jemèhu ma-je i muoharuje sanuovè'e mioho baro anohego no i sòrò'e iromo nimoronimoroharèjo. 24 Urimoho naro uvode hòjo: Nani nasi harihoHO guomè'e hòjo. Nani diehi è'è'e hòjo. Avevejò'oho na gavajoho hu iae hijajèjo. Urimoho òri ari'e gòro subirò'òjade hòjo. Avevejò'oho iae birohè'e jèvajèjo. Èhuni è'ego no nimoroharèjo. Èhi uèvè'èro sòròe iromo nimoro nimore bamare hòjo.

25 Èhi'amU gavè'i iae muriohuro muro hijade hòjo. Muro hiroMO amo bèhire rue'i hejade hòjo javavo'ego jajoho hégòho rovavamU. 26 Jajoho hégòho rovavamU hegorovo mu vaejarue ae gemuèro ruejòro uaromo rovamu uavade hòjo: Rabèni è'aruèjo. 27 Rabèni è'aruèjamU RUEHURO

uavade hōjo: Jasi ijorajohuro rovamu jasi vavuohuro gavade hesi harihoho raboho raboho bogo ē'ē'e hesi ōrire ma-mae rovamu gagoro ma-je i muoharue sanuovē'e mioho huni anahade hōjo. ²⁸ Anade hōjamu rue muriohuro dē vōrōnimamu osare va'irōhoho bijōnimade hōjo. Bijōnimamu vavuohuro amonō hōrō rueromo uavade hōjo: Nadi juahovo'i osaēro rueromo ioho ma-ijējo. ²⁹ Ijējamu rue muriohuro uavade hōjo: Aveho hejējo. Jasi jōho na bogo gemu vadu'oho ahaho'i vadune vadune na jasi muohemu vaejahobe rovē'e jevajējo. Iae ēhi hōjo rōhu mi mae o mi sisē ēhu'o bogo bojemijane hōjo ēhuro naehu nasi aemo'aemohu'o iromo nimoroho'i rodoho. Bogo mae bogajo. ³⁰ Nasi ōriroho bogo bojemi'i jasi harihoho magonaho sisēho ga'amoromo ēhuro jasi maho sisēho i barējē'ēro rovamu gavē'i jero sanuovē'e mi mabēhoho anoromo hesi ōrire bojamane hōjo. ³¹ Bojamane hōjamu rue vavuohuro uavade hōjo: Jue'i ja majae ēhi na'o gemu mae hijanue hōjo. Nasi sa'ae are inōmo inōme ie bōvie bise'e aho'o ma-jasiremu hōjo. ³² Ēhi hōjo rōhu urimoho naro uvode hōjo: Nani jasi ijorajoho guomē'e hōjo. Nani diehi ē'ē'e hōjo. Avevejō'oho na gavajoho hu iae hijajējo. Urimoho ōri ari'e gōro subirō'ōjade hōjo. Avevejō'oho iae birohē'e jevajējo. Ēhuni noehu huē mae baeromo nimoronimorohē'oho iae mae hōjo.

16

Ae gemuehu hesi a bōrōmo hesi mu sisē'i muebejahoromo rōhu uehoro mae birohade uhu jōhoje.

¹ Iae Iesuro hesi ijorajo ōmō'ōmoho uhu'e uēvadeje: Iae moni marohē'e jiē'e ahu'o hesi mu muebejahaje ahu'o jaburo niō'iro arijare hōjo. Ariromo eni jiē'e ahuro hejade hōjo uavamu: Jasi mu vaejahaje ahuro jasi inōmo inōmoho ma-bu'ōjahaje hōjo. ² Ma-bu'ōjahaje hōjamu hegorovo ē iahuni uvoromo rovamu uavade hōjo: Jaehu ē'anuoho na hejē'e jevajējo. Nasi mu muebejanuoho vuonugo'anuējo. Ēhuni nasi mu suri surioho ujuoho ro memego na gavōjo ja nasi mu diehi muebejanoho. ³ Ēhi uavamu rue mu muebejaje ahuro uehorovoromo uvade hōjo: Nasi a bōrōmohuro uevajējo naro muoho vuonugojōro. Ēhuni na diehi'o'ejōjo. Sa'a umoromo o ēhi jiē'e i'u'e mu gō vae'irodoho darugoho bogo eni jevajējo. Ae gō jabesi ōrire ēninēmi'irodoho na javojegajējo. ⁴ O iae na uehorovajējo. Na ae ajēmiromo ēhi ē'ejōjo ēhuro nasi bōrōmohuro remō'ōjego na va'ego jabumē ae gōero gōero uerumorōhego: Nasi osaro rovējo.

⁵ Ēhi uvonugoromo ae rahu rahu inōmo inōme rabe rabe hesi a bōrōmo bojami'irōhohuni jōe nugō'ōromo uēvade hōjo ae gemu gemu ruejōro. Urimore ahuro rovamu mu vaejaje ahuro uavade hōjo: Nasi a bōrōmo hesi ōrire mana bojami'iranoho dimino'e javajējo. ⁶ Dimino'e javajējamu uavade hōjo: Jovo'e rama masije aho'obēhe 100 bojami'irodoho jevajējo. Bojami'irodoho jevajējamu uavade hōjo: Ja dimino'e bojami'irane jōho jiē'e jiaje ave suroho baejējo. Baeromo ma-burēro sa'aro hiromo ramae 100 bojami'irane jōho mu'u'i ba'obueromo ramae aho'obēhe 50 bojami'iranoho jajivējo. ⁷ Ēhi ē'ē'ero ae gōero rovamu mu vaejaje ahuro uavade hōjo: Ja'o bojami'iranoho dimino'e javajējo. Dimino'e javajējamu uavade hōjo: I esōe aho'obēhe 100 bojami'irodoho jevajējo. Jevajējamu uavade hōjo: Ja bojami'irane jōho jiē'e jiaje ave suroho baeromo esōe 100 bojami'irane jōho mu'u'i ba'obueromo esōe aho'obēhe 80 bojami'iranoho jajivējo. Ēhi'obe

va'ade hōjo. ⁸ Ēhi ē'ade jōho hejē'ēro a bōrōmohuro hesi mu sisē'i muebejaje aho uavade hōjo: Ja uehoro mabēhe mae rovavamu ēho ē'ane hōjo. Ēhi rajahijade hesi bēhoho ave sa'a hesi muohemu uehorovarue aribōviohuro uehoro mabēhe birohoro jabesi muoho vaeruomaje hōjo. A'i God-are aji'e mu uehorovarue aribōviohuro simane sisē'i sisē'i uehorovoromo muoho vaeruomaje hōjo.

⁹ Ēhesi bēhoho na uē'ejōjo. Jemēro ave sa'a hesi monioho baeromo ēhuro mu mae vaeromo jemesi agane baejēvorējo. Ēhi ē'ē'oho ēhuro vuovēvo'iramumu moni hesi bēhoho barē'iramumu God-ro uē'a'ajējo: Nasi amoro rueromo ma-ioro'ioeromu raromohējo. ¹⁰ Ae rahu mu inino avoho muebejē'ohuro mu masijohu'o avoho mueberuomajējo. Ae rahu mu inino sisē'i muebejē'ohuro mu masijohu'o sisē'i mueberuomajējo. ¹¹ Ēhuni jemē ave sa'a hesi inōmo sisē'i muebejē'oho God rabēni ō'idō hesi inōmo maho bojēmi'ajējo jemēro muebejōro. ¹² O jemēhu ae gō hesi bōvi bise'oho bogo avoho muebejahē'oho God rabēni bōvioho bise'oho i'imēmī'ajējo jemesi ujuohojōro.

¹³ Ae niō'i bōrōmoho gemuoho jēvajēromo jabesi mu gemuore havoromo vaejē'oho bogo eni javo'ajējo. Ja gōho nue huodivo'i gōho rajahi'anuējo. O gōho mae uehorovo'i gōho bijōnimo'anuējo. Ēhesi bēhoho God'o moni'ō niō'i bōrōmoho gemuoho jēvajēromo gemuore havoromo mu vaejē'oho bogo eni javo'ajējo.

Iesuhu jō masije gō gō majēhijade jōhoje.

¹⁴ Iesuro ēhi uēvamu hejē'i Pharisee aribōviohuro moniemu uehorovoromē'ēro Iesu sivareje. ¹⁵ Sivamu hegorovo Iesuro uēvadeje: Jemē ma-dōēremu mu maho vaejaruje hōjo aēro jemē gēromo uvōjōro: Ēaribōvioho mu mae vaeruomaje aribōvie jioruomajējo. Rōhu jemesi dē vōvōbajo'oho diehi jiajoho God iae gē barējaje hōjo. Huhu jemesi dē vōvōbajo'oho gēvē'oho aehu gēvaruēhioho hu bogo ēhioho gēvaje hōjo. Ēhesi bēhoho aehu sarerivoromo uvarujoho: Mabēhe hō uvarujoho God-hu gavajoho sisē bēhe hōjo.

¹⁶ Urimē'i Moses-hu surire jajivade jōgorohu'o jō God-aro baeromo majēhinōvare a ioro'ioro jabesi surire jōhu'o aehu hebe rovaroho evare John rovide hōjo. John rovamu evare God-hu bōrōme namiromo ae aho'obēhe muebejēvaje ē hesi huē ma jōho aevoromo rovē'e hōjo. Aevoromo rovē'ego ae aho'obēhe daruge aho'ō bojamirovoromo biririv-oromo ōroho jiovoruomaje hōjo ēhuro God-ro muebejēvego hesi aharinō jēvorōhego. ¹⁷ Ēhi jiē'e mu i'oho rovē'e hōjo rōhu God-hu urimo bojēmade jōgoroho bogo barē hesi hōjo. Ō'idō'ō sa'a'ō sisērējē'oho ēho samae hōjo. A'i God-are jōgoroho gō bogo bisemu vadu'oho sisērē hesi hōjo.

¹⁸ Rōhu jō gōhajo. Baruehu vaboro nugō'ō'i gō masuvē'oho ēho bogo masuvē'e muoho jio'i goho'amarue muoho hōjo. O aehu nugō'ōjē'e magonaho masuvē'oho bogo hesi vaboro maho masu'i ēho goho'amarue muoho hōjo.

Inōmo ma'e ahu'ō Lazarus'ō jabu niō'ihu ē'are jō Iesuhu jōvadohoje.

¹⁹ Iae ae gemuēro hijade hōjo. Hesi inōmo inōme are sa'ae bōvie mae jiade hōjo. Niōge sanuovē'e kavuē'e mabēhe io'amonōvade hōjo. Iruno'e aho'obēhe sōrōnō'e iromo nimoronimorohonōvade hōjo. Majae aho'ō

ēhi gemu ēhi'obe rovade hōjo. ²⁰ Ēhi'ego inōmo'e a hesi ojanore bōvi bise'o bogojiē'e ahuro ē raromonōvade hōjo. A ihoho Lazarus jiade hōjo. Lazarus-are sino haho'oho ma-sagohe mu jiē'e jiade hōjo. ²¹ Sagohe mu jio'ego Lazarus-ro nimonōvade hōjo eni jiē'e a hesi i vitu vituoho i'irovo ēhuro da'uomojōro. Rōhu vaevē'oho oēro rueruomoro hesi sagohoho sēhahonōvare hōjo. ²² Ēhi'ojuvo iae ē bōvi bise'o bogojiē'e aho guomade hōjo. Guomamu aneraēro hesi aru'ahoho bava'amu nosi bēhe Abraham-are guruto mare avoho hijade hōjo. Hijamu ē eni jiē'e ahu'o guomade hōjo. Guomamu guavare hōjo. ²³ Guavamu vuovarue aribōviehu raromaruire va'o hijade hōjo. Hiromo vi'ehi sisē bēhe baejē'ero nunēro ga avoho'i gavade hōjo Abraham arue riribōvire hi'i Lazarus Abraham-are guruto mare hijamu. ²⁴ Ēhi gēnugoromo ma-darugo'o uvade hōjo: Saso Abraham-ajo. Nani vavaenimoromo Lazarus nugō'ōjogo huro hesi ovo namoho jovore ba'amoromo rueromo nasi bitaroho rēhoromo sanuoveho'irajo. Na vēniro jevē'ero sisē maro vi'ehegavajējo. ²⁵ Vi'ehegajējamu Abraham-ro ri'ōromo uavade hōjo: Sasajo. Aveho uehorovējo. Sa'are hijē'i ja huē ma-mabēhe birohane hōjo. Lazarus hu hijē'i ma-huē sisēmu birohade hōjo. Rōhu jaruvoho Lazarus-ro sanue baeromo hijajējo. Jero vi'ehi bōrōme baeromo hijanuējo. ²⁶ Rōhu jō gōho ēhu'o hejējo. No aviae javu'o'i jemē aruae jēvavējo. Rōhu ririre hahe guorōte jiē'ero ēhuro ave jioromo jemesirire o'ē'oho bogo eni jio'i jemesirire jioromo ave rovē'oho bogo eni jiajējo. ²⁷ Bogo eni jiajējamu uavade hōjo: Saso ēhi jiē'oho huē baejēvoromo Lazarus nugō'ōjogo huro nasi aganehu raromaruire va'ajo. ²⁸ Na oē aho'obēhe ovo gō mine jevē'e jiaje uavego Lazarus-ro va'oromo nasi o'ōmo'ōmoho jōgore majēhi'irajo ēhuro ave vōrō'eroho bogo rueruomorōhe hōjo. ²⁹ Ēhi uavamu Abraham-ro uavade hōjo: Rōhu jasi o'ōmo'ōmoho Moses-are surire jōho mami'e gavarue hōjo. Jō God-aro baeromo majēhinōvare a ioro'ioro jabesi surire jōhu'o gavarue hōjo. Ēhuni nadi'ego jabumēro jabesi jōho ejēho'irarējo. ³⁰ Ejēho'irarējamu uavade hōjo: Saso Abraham iae ēhi hōjo. Rōhu surire jōho bogo eruomo'ajējo. A'i vuovoromo ave ro raromajire aehu ē jioromo ri'ō va'oromo jō majēhijamu hejē'iroho iae jabu huotorovoromo mae uehorovo'aruējo. ³¹ Mae uehorovo'aruējamu Abraham-ro uavade hōjo: Bogo ēhioho jio'a'ajējo. Jasi o'ōmo'ōmoho Moses-are surire jōho bogo ejaharue hōjo. Jō God-aro baeromo majēhinōvare a ioro'ioro jabesi surire jōho bogo ejēharue hōjo. Jabesi jōho bogo ejēhobe rovē'ero he'irōhe ae gō guomoromo ri'ōromo jō majēhijamu hejē'oho hesi jōhu'o bogo ma uehorovo'aruējo.

17

Mu sisē hesi jōhoje.

¹ Ēhi'oromo Iesuro hesi ijorajo o'ōmo'ōmoho uēvadeje: Gōehu gō bijioho gavego sisē vaerōhe muoho iae ruenōvo'ajējo. Iae ēhi jio'a'ajējo rōhu ae rahu ē mu barovē'oho vaevē'oho sisērē'ajējo. ² Asisō'onō'e jōrume raromarue ae gemu mu sisē rōjahijamu bejē'oho mu sisē bogo rōjahijavejare ē mu sisē rōjahijaje a hesi sōnō'ahore aēro i'u'e munē hitahiohuro tōvoromo sō jovore ba'amego e'ure beva'oromo guomo'ibejajo ēho majianovo'ibejajo. A'i ē mu sisē rōjahi'irōhe ē hesi i'uoho bōrōmo bēhe bae'a'ajējo. ³ Ēhuni avo'avoho mueberovorējo.

Jasi öehu jasi örire sisë vaejavë'o'oho ahonëjo. Ahamu huhu huotorovoromo uehoro mae baejë'o'oho ehuro jero hesi sisëho uehorovoromo vuonugonëjo. ⁴ O majae gemu röhu mu sisë gö'o gö'o vae 7 vaejavo'i hiromo röhu vae 7 ro ua'i hijë'o'oho: Iae naro mu sisëho vaejë't'ero jevë't'ero vuonugo'ejö ua'i hijë'o'oho jero uehorovoromo vuonugaho'i hinëjo.

God mae uehorovoromo ehuro mu masijo vaeröhe jöhoje.

⁵ Ehi uëvamu Iesuare apostle ömo'ömohuro ri'öromo Bada uavareje: Iae no jasi darugoho ma-bisemu mae uehorovarue höjo. Röhu jero ajamuego no mae uehorovo avoho'irarëjo. ⁶ Mae uehorovö avoho'irarëjamu huro uhu'e uëvadeje: Mustard bajoho inino mae jio'amajëjo. Mustard baje gemu ma-bise'o jiajëhi ehi uehoro mae ma-bisemu baeromo God mae uehorovo'ibejarijëjo ave namijaje ijo börömo'oho ua'ibejarijëjo: Jasi jahorovëjo. Jahorovoromo va'oromo sö jovohuro jasi ba'amorovë ua'ibejarijëjo ë ijohuro jemë ejëho'ibejajo. Mae uehorovo'ibejarijëjo ehi jië'e muoho vae'ibejarijëjo.

A börömo hesi mu vaejarue uhu jöhoje.

⁷ Röhu jö göho jemë nasi jö hejaruje aribövioho nani ja ae gemu jasi muemu vaejaje ae javajëjo. Nani huro jasi muro hiromo sa'aho avohaho'ajëjo o ö mahu'o'oho muebejaho'ajëjo. Mu vaeromo rovë'o'oho na ja hu uanëjo: Ro hiromo ie ijëjo. Ja bogo ehi jië'e jöho ua'i ⁸ a'i ua'a'anuëjo: Nasi ioho avohehoromo jasi niögoho avoho ruohoromo ro ioho jovoho i'imemego na i'iröjo. Na ijego evaro ja'o inëjo. ⁹ Jaehu mu jö ehi bojamamu hu ejarahomo mu vaejë'o'oho na ja uanëjo: Mabëhe huë baejevoromo ajemijane höjo. Bogo ehioho ua'a'anuëjo hu jasi muemu vaejajejo. ¹⁰ Euhu jö hesi bëhoho jemë God-are muemu vaejaruje aribövie jëvajëjo. God-hu jemë bojëmaje mu jemë vae barëjë'iroho uvorëjo: No mu aribövi sisë sisë javuajëjo. Eho nosi muego ë'are höjo.

Iesuhu ae 10 ajëmamu ae gemuehu God huë mae uavade jöhoje.

¹¹ Iae Iesuro Jerusalem amore va'ë'i va'ë'i Galilee sa'a vituohu'o Samaria sa'a vituohu'o birorohadinö ehunö va'adeje. ¹² Va'oromo ë dirö'ore amore hörö'ia'amu gavë'i sino jomo'e ae aho'obëhe 10 rueromo rori'o riravareje. ¹³ Riravoromo ma-darugo'o uvoruomadeje: Iesujajo. Badajo. Noni vavaenimoromo ajamuijëjo. ¹⁴ Ajamuijëjamu Iesuro gëromo uëvadeje: De va'irarijoho arue priest ömo'ömoho röjëhirego jabumëro morijëgo gë'irarëjo. Morijëgo gë'irarëjamu örire va'amu gavë'i marëjëvadeje. ¹⁵ Marëjëvamu gagorovo ae gemuëro vuonorö'öromo ma-darugo'o God mabëhe uabe rovadeje. ¹⁶ Rueromo Iesuare hörü bëhire ague aho hiromo rajahijadeje. Röhu ë aho bogo Jew rajehu jio'i Samaria raje jiadeje. ¹⁷ Rovamu gagorovo Iesuro uavadeje: Jomo'e ae aho'obëhe 10 marëjëvade höjo. Na mae-ëjo. Röhu a ioro'iore 9-ho diehi'oromo bogo rovare höjo. ¹⁸ Diehi'oromo nosi Jew rajoho bogo rueromo'i ave sa'a gö rajohuremu God mae ua'i vuonorö'ö rovade höjo. ¹⁹ Ehi uanugoromo ë Samaria rajoho uavadeje: Ri'ö va'ëjo. Jero God mae uehorovamu ehuro marëjavë'e höjo.

God-hu aevoromo hesi aji ma röjahuiromo böröme namiromo muebejavuo'iröhe jöhoje.

²⁰ Ehi'amu Pharisee a ioro'iorëro ri'öromo Iesu uavareje: God di-vare aevoromo böröme namiromo muebejavuo'iramu no hesi ahariremu

raromo'ejarëjo. Raromo'ejarëjamu Iesuro uëvadeje: God-hu böröme namiromo aho'obëhe muebejëvajoho vörö'e muoho jemesi nunoho bogo garomo uvo'a'arujëjo: God-ro aevoromo muebejavuo'ego no hesi ahariremu raromaruëjo. ²¹ O ja bogo aho uë'a'anuëjo: Aveho gahëjo. God-ro ave dirö'oremu böröme namiromo muebejavuajëjo. O arueho gahëjo. God-ro ë dirö'oremu böröme namiromo muebejëvajëjo. Bogo ëhioho uë'a'anuëjo ë hesi bëhoho God-ro jemesirire böröme namiromo muebejëvajëro jië'ëro.

²² Ëhi uënuqoromo hesi ijorajo ömo'ömocho uëvadeje: Majae ijönö jemëro God-are A Maho ge'i nimo avohoromo uvo'a'arujëjo: Majae ëgöbövie bogo gavë'ëro nörö majae ma-bisemu ga'ibejarëjo mae javuo'ibejajo. Röhu bogo ge'a'arujëjo. ²³ Bogo ge'iramu aëro jemë sarerëmiromo uë'a'aruëjo: Gahëjo. Nörö aruae höjo. O nörö aviaë höjo. Ëhi uëvë'ocho nadi ejëhoromo ge'i jabu'ocho va'orëjo. ²⁴ Ëhesi bëhoho naehu rue'irode majaho rue'iramu na bogo dirö'e gemuoroho ro hi'i a'i baderehu ö'idöre baderivoromo ö'idöe aho'o ajivo barëjego ae aho'obëhe ga barëjaruëhi God-are A Maho naro ëhi rue'iramu ge'a'arujëjo. ²⁵ Iae ëhi jio'a'ajëjo röhu urimoho na vi'ehe huë vavaene bövie bise'e bae'ejöjo. Ave jaruvore raromarue ariböviohuro na bijönegoruomo'ajëjo.

²⁶ Röhu God-are A Ma naehu a nunire rue'ië'iroho a mami ae Noah-hu hijade majare jiadëhi ëhi gemuoho jio'a'ajëjo. ²⁷ Noah hijadevare evare aëro ie jove ue'ahobe masurovobe ëhi jië'e muohemu uehorovobe va'ojuvo evare Noah-mëro boat börömore rumo va'amu gavë'i jovo börömëro ro-jomoromo a ioro'ioroho baeniagëgamu vuovo barë nahonahovade höjo. ²⁸ O a mami ae Lot-hu hijade majare jiadëhi God-are A Ma naehu a nunire rue'ië'iroho ëhi gemuoho jio'a'ajëjo. Lot hijade majare evare ae aho'obëhe ie jove ue'ahobe bövie bise'e imobe i'o mu'e vaebe javue vaebe ëhi jië'e muohemu uehorovobe va'ojuvo ²⁹ evare Lot-ro Sodom amore jioromo mae va'amu gavë'i vënëro girosijiomë'e munëhuro rireromo ruvebiromo a ioro'ioroho bijuëmamu vuovo barë nahonahovade höjo. ³⁰ God-are A Ma naehu rue'ië'iroho aëro ëhi gemuoho ë'obe va'ojuvo evare ë majaho majioho rue'a'ajëjo.

³¹ Ëmaja rovë'ocho ae rahu javu dönö haradare raromo'i jabesi inömo inömo osanö jië'ocho nadi inömocho ujuoho'i abo osaroho rumo va'i o mure raromë'ocho jabu'o nadi inömocho ujuoho'i uehorovoromo vuonorö'ö rue'i ma-huruomo'irarëjo. ³² Lot-are vaborehu hesi inömo uehorovoromo vuonorö'ö'ia'amu i'uehu hesi örire rovide jöho avoho uehorovorëjo. ³³ Ae rahu hesi sinohuni uehorovoromo biririvoromo ave sa'are hi'i ëhemu uehorovë'ocho vuovo öriro va'a'ajëjo. O ae rahu hesi sinëni bogo uehorovo'i nasi jöhuremu uehorovoromo ma-guomorovë'ocho ë ahuro maro hiemu hi'a'ajëjo. ³⁴ Röhu na avehu'o uëvajëjo. Naehu rue'irode vahire evare ae niö'iro röhe gemuore diroho'aruëjo. Diroho'iramu God-ro göho bae'i göho ë vuonugo'ajëjo. ³⁵ Magonahe niö'iro gemuoro ariromo ioho sa'ijovoromo avoho'iramu God-ro göho bae'i göho ë vuonugo'ajëjo. ³⁶ [Ae niö'iro mure ari'iramu God-ro göho bae'i göho ë vuonugo'ajëjo.] ³⁷ Ëhi uëvamu rue ijorajo ömo'ömocho uavareje: Bada ja di öri ari'ere vuonorö'ö ruenëjo. Ru-enëjamu uhu'e uëvadeje: Sagohe dinö'e jiajire ë ugocho gagovoruo'm'ajëjo.

Magonaho doruehu jö mevaje a hesi örire biririvoromo ëninamijamu ajamade uhu jöhoje.

¹ Iae Iesuro uhu jöe gö majëhijadeje aëro heromo uvoröhego: No bogo u'uho'i biririvoromo parie vae'i ari'ëjarëjo. ² Majëhiromo uëvadeje: Iae ae gemuëro hijade höjo. Hu jö heromo mevaje a böröme jiade höjo. Hu God bogo ma uehorovoromo a jabesi örirohu'o bogo ma uehorovonövade höjo. ³ Hu bogo mae uehorovë'e ae jio'i röhu magonaho doruëro ë ame gemuore hijade höjo. Hiromo ë jö mevaje a hesi örire rueromo ua'i hinövade höjo: Ajemego sisë vaejevaje aho iosirami'iröjo. ⁴ Èhi ua'ego bogo ejahonövade höjo. Èhi'o'i arijuvo ë jö mevaje ahuro hesi uehorovoromo uvade höjo: Na God bogo uehorovoromo a jabesi örirohu'o bogo uehorovaje höjo ⁵ röhu ave magonaho doruohuro dinemi'i hi'ego na bijönego'ego ëhuni na hesi öroho avohaho'ëjöjo huro ro ue'i hijego na he'i hijego u'uvevojöeni. ⁶ Badaro ë uhu jöho ëhi majëhinugoromo jö bëhoho uëvadeje: Èjö mevaje a sisëhu diehi jövadoho uehorovorëjo. ⁷ A'i God-ro diehi ë'a'ajëjo. Hesi aribövi maehu vahie sisone jene hesi örire ëninami'i arijaruoho na hu jabesi mu öroho bogo avohëho'ajëjo. Na hu majae ëgobövie örisanuovo'i bogo burëroho ajëmi'ajëjo. ⁸ Iae hu ma-burëro ajëmi'ajëjo. Röhu God-are A Ma naehu sa'are rovë'iroho na na ga'ëjöjo aëro biririvoromo God mae uehorovo'iramu o bogo.

Ae döemu mae jiajohu'o a sisë'o pari vaejare uhu jöhoje.

⁹ Iae Iesuro gëvadeje ae gö jabesi sivue uehorovoromo uvamu: Noremuëremu maho javuajëromu a ioro'ioro jabesi jöho bogo uehorovoruumamu gëgorovo jabesi örire ave uhu jöho majëhiromo uëvadeje: ¹⁰ Iae ae niö'iro God-are osa börömore parie vae'i ajiomare höjo. Göho Pharisee ae jiade höjo. Göho vajiohu'e tax baejaje ae jiade höjo. ¹¹ Ajiomoromo Pharisee ahuro va'oromo namiromu parie vaeromo ëhi uavade höjo: God-ajo. Na jasi örire huë mae uavajëjo rabëni a ioro'ioroho jabu anano'e vajiohu'e goho'amarue mu vaeruomajëhi naehu bogo ëhi ë'ajohuni. O aruëre tax baejaje ae jiajëhi na bogo ëhi jevajohuni. ¹² A'i hurae gemu gemu hesi uhure majae niö'i jasi jöeni na ioho bogo ijaje höjo. Inöme rabe ujuohë'o 9 nasi bahi'i gemu jani bamahobe va'aje höjo. ¹³ Èhi ua'irögoro rue tax baejaje ahuro rori'o namiromu javojimamu nunoho bogo ö'idöho sioroho'i vineboho övëro ano'anovoromo God uavade höjo: Na a sisë jevaje nani vavaenimëjo. Èhi'are höjo. ¹⁴ Naro jemë uëvajëjo: Tax baejaje aho God-ro hesi sisëho uehorovoromo vuonugamu God-are nurire mae namijë'ëro hesi osare vuonorö'o abuejade höjo. A'i rue Pharisee aho bogo ëhioho maho abuejade höjo. Èhesi bëhoho ae rahu hesi sivu uehorovoromo döre bamorovë'o hesi ihoho abue'a'ajëjo. O ae rahu ba'obuerovë'o hesi ihoho döro ajiomo'ajëjo.

Iesuhu hesi övo asisö'o inino jabesi sinore bamëhade jöhoje.

¹⁵ Èhi uëvamu aëro asisö'o ininoho ëhu'o sö ujuoho rueruomadeje Iesuro öve jabesi sinore bamëhojoro. Ujuoho rovamu gëgorovo Iesuaru ijorajo ömo'ömhuro birëgareje. ¹⁶ Birëgamu hegoro Iesuro asisö'o ujuoho ruejoro uvoromo hesi ijorajoho uëvadeje: Nadi ahëvo'i uëhego rueruomajo. Èhi jië'e asisö'o va'ëne jörume raromë'e aribövioho God-ro böröme namiromu muebejëvego hesi ahariremu raromoruomaje höjo. ¹⁷ Ave

jöho na jö mae uë'ië'ajëjo. Asisö'o ininehu bogo sivu uehorovo'i God-hu muebejavuajoho mae hö uvaruëhi ae rahu bogo ëhi uvë'oho God-are ahariroho bogo va'o raromo'aruëjo.

Bövi bise'o marohë'e a hesi jöhoje.

¹⁸ Ëhi'amu iae Jew rajo a böröme gemuëro ri'öromo Iesu uavadeje: Tisa ja a mae javajëjo. Na diehi'oromo ma-ioro'ioremuoho maroho hi'ejöjo. ¹⁹ Maroho hi'ejöjamu uavadeje: Jero na uevanuëjo: Ja a mae javajëjo. Iae mae höjo röhu hesi God gemu a maho höjo. ²⁰ Röhu mae hi'iranëro ue gevanuoho ja God-are jögoroho iae gavanue höjo. Nadi goho'amonëjo. Nadi aho anonëjo. Nadi vajiohoho baenëjo. Nadi sareri'e jöho aho majëhinëjo. Jasi vëmoho vavuoho mae uehorovëvonëjo. Mae hi'irane öroho ëhi höjo. ²¹ Öroho ëhi höjamu uavadeje: Iae mae-ëjo röhu na asisö'ere aevoromo jö ebe rovodoho jaruvohu'o ëhi gemuoho ë'aje höjo. ²² Ëhi gemuoho ë'aje höjamu hegorovo Iesuro uavadeje: Iae mae ë'anue höjo röhu mue gemu bogo vaejë'e javajëjo. Jasi bövioho bise'oho imo'amoromo monioho baeromo inömo bogo eni jië'e aribövioho suvuorëminëjo. Ëhi ë'ë'oho bövie bise'e maho maho janioho ö'idöre jiaho'ajëjo. Ëhi'oromo rueromo nasi ijoro ijoro juvonövonëjo. ²³ Ëhi uavamu hegorovo rühuro hesi uehorovoromo uvadeje: Na bövie bise'e börömo mae jevë'ëro suvuorëmi'irodoho na bogo eni jevajëromo huë vavaene böröme baejadeje.

²⁴ Huë vavaene baejamu Iesuro hu garoma a ioro'ioroho uëvadeje: Bövi bise'o marohë'e mae jië'e ariböviohu God-hu muebejaje öri ari'ere va'ë'oho anoji'e mae höjo. ²⁵ Mi börömo anugo gagore nugö'öjë'oho ja bogo eni javo'ajëjo. Röhu ëhi ë'ë'oho samae jianovo'i a'i bövi bise'o marohë'e ariböviohu God-hu muebejaje öri ari'ere va'iröhoho ëho anoji'e mae höjo. ²⁶ Ëhi jövamu heromo uavareje: Ëhi jië'oho no diehi'oromo maroho va'ëjarëjo. No ae aho'obëhe bogo eni javuajëjo. ²⁷ Bogo eni javuajëjamu Iesuro uëvadeje: Iae ëhi höjo röhu jemë ma-aëro jëvë'ëro mu vaejë'oho bogo eni jëvajoho ëho God hu eni jiajëjo.

²⁸ Ëhi uëvamu Peter-ro ri'öromo Iesu uavadeje: Aveho gavëjo. Noro bövie bise'e nosiroho vuonugo'i jasi ijore ijore jijihë'e javuajëjo. ²⁹ Jijihë'e javuajëjamu Iesuro uavadeje: Ëho iae mae höjo. Aveho na jö mae uë'ië'ajëjo. Ae rahu God-hu muebejëvo'iröhe mu uehorovoromo ëhuni javue vabore ö ömo'öme vëmu vavu'e aboji harihu'e vuonugo'amë'oho ³⁰ ëhi jië'e aribövioho jemë jemesi bövioho bise'oho ëho ma-bise'e vuonugarije höjo röhu avevejö'e ave sa'are bövi mae bae'a'arujëjo. O majae ijönö jemë ma-ioro'ioremu maro raromo'arujëjo.

Iesuhu guomoröhe jö urimo vae niö'i majëhijadoho ijönö röhu maho majëhijade jöhoje.

³¹ Iae Iesuro hesi ijoraje 12-ho rori'o sö va'oromo uëvadeje: Aveho hehëjo. No Jerusalem amore ajiomaruëjo. Ajio raromo'iramu evare urimo jö God-aro baeroma majëhinövare ariböviohu jö jajivo'amarëhi ëhi jië'e muoho Jerusalem rajëro God-are A Ma nasi örire vaejevo'aruëjo. ³² God-ro hesi ëhi bamë'ëro naro sa'a göre jioromo rovare aribövi jabesi övore va'ejöjo. Va'iramu jaburo baejevoromo sivegoromo ijumevoromo sabëro ödegoromo ³³ hisuebijevoromo anego'iramu guomevo'ajëjo. Guomoromo majae niö'i

gemu hesi uhure ri'ö'ejöjo. ³⁴ Ëhi uëvamu hegorovo hesi ijorajoho jabu bogo mae bogo hejareje. Bëhoho subivëhë'ëro hesi jöho bogo avoho baejareje.

Iesuhu Jericho amore rueromo nuni sisë'e ae ajamade jöhoje.

³⁵ Ëhi'amu iae Iesuro va'adoho va'o Jericho amore hörö'iro ë'adeje. Röhu nuni sisë'e ae gemuëro ë öri ionire hiro mo maëni sisëni ae ëninëmijadeje. ³⁶ Ae ëninëmiromo hejade ae aho'obëhe mae rova'avamu hejë'i ae uëvadeje: Jabumë rabë'i rova'aruëjo. ³⁷ Rabë'i rova'aruëjamu aëro uavareje: Iesu Nazareth rajohuro rova'ego ëhuni ë'aruëjo. ³⁸ Ëhi uavamu hegorovo nuni sisë'e ahuro ma-darugo'o uvadeje: David-are ujoho böröme javaje Iesu jero nani vavaenimëjo. ³⁹ Vavaenimëjamu hegorovo rue urimo va'are ariböviohuro birevoromo uavareje: Jöe vuonugëjo. Jöe vuonugëjamu hejë'i ma-darugo ma'o uvo'i hijadeje: Hë David-are ujoho nani vavaenimëjo. ⁴⁰ Ëhi uvo'i hijamu Iesuro va'adoho vuonugo'i ë namiromo uëvadeje: Nuni sisë'e aho hu'irae baruehëromo barovamu nuni sisë'e aho uavadeje: ⁴¹ Naro diehi ajamijöro nagajëjo. Nagajëjamu uavadeje: Bada ajemego na nune dadovoromo uherihöjo. ⁴² Uherihöjamu Iesuro uavadeje: De nune dadovoromo uherihëjo. Jero God mae uehorovamu ëhuro marëjavë'e höjo. ⁴³ Ëhi uavamu ma-burëro uherihadeje. Uherihoromo God huë mae uabe Iesuare ijore ijore va'adeje. Va'amu ae aho'obëhe garomo God rajahiruomadeje.

19

Zacchaeus-hu Iesu ga'i nimamu ëhi ë'ade jöhoje.

¹ Ëhi'amu Iesuro Jericho amore rovë'ëro amo ririre rova'adeje. ² Röhu ë amore ae gemu hijë'e jiadeje. Hesi ihoho Zacchaeus jiadeje. Hu tax baejaje a böröme jiadeje. Hesi bövioho bise'oho marohë'e mae jiadeje. ³ Amo Iesuro rueromo va'ia'amugo Zacchaeus-ro Iesu ga'i sivohoromo röhu ae aho'obëhe tagavoromo urahë'ëro bunosirivamu bogo avoho gavadeje. ⁴ Bogo gagorovo uvadeje: Iesuro ë örire va'a'ajë uvoromo urimo tutuvo va'oromo öri bëhire ijo duvahore ajio hijadeje Iesu rovego niomo'amo ga'iro. ⁵ Ajio hijamu Iesuro hu jiaji'ere ruegoro namiromo sioroho garomo uavadeje: Zacchaeus-ajo. Ma-burëro ruvebijego va'arëjo jaruvoho na jasi osare hi'jë'e jevaje. ⁶ Ëhi uavamu hejë'i Zacchaeus-ro nimorohoromo ma-burëro abueromo Iesu hu'irae baeromo hesi osare va'oromo rajahijadeje. ⁷ Rajahijamu ae aho'obëhe gavare Iesuro Zacchaeus-are osare va'amu gagorovo bijönimoromo uarovareje: Asë'e Zacchaeus a sisë höjo. Iesu rabëni ëhi jjë'e a hesi osaroho niavo'i va'ajëjo. ⁸ Ëhi uarovamu Zacchaeus-ro ri'öromo Bada uavadeje: Bada aveho hejëjo. Nasi bövioho bise'oho ririre tarioromo vituoho bae'i vituoho bogo eni jjë'e aribövioho suvuorëmi'ejöjo. Naehu a rahuare inömo sarerëmiromo vajiohehu ujuohodoho iae na ëhi niö'i ëhi niö'i ëhi mana vuonorö'ö bojëmibe va'ejöjo. ⁹ Bojëmibe va'ejöjamu hegorovo Iesuro ae aho'obëhe uëvadeje: Jaruvo ave osare raromarue aribövi jabesi sisëho uehorovoromo vuonugëhë'ëro mae jëvajëjo. Ëhesi bëhoho Zacchaeus hu'o Abraham-are ujëro jjë'ëro ëhu'ëro God-hu huë baejaje ae höjo. ¹⁰ Zacchaeus va'ëne ëhi subirö'ö'amë'e aribövi ioro'ioroho naho'amoromo sö rueromo maro nugo'amo'irodëni ëhuni God-are A Maho na rovode höjo.

A böröme gemuehu hesi mu aribövi ijo bajo bojëmiromo avoho muebejehorë uëvade uhu jöhoje.

¹¹ Ëhi uëvamu ae aho'obëhe hejareje. Heromo uvareje: Iesu Jerusalem hörö'i dunovajëjo. Hörö'iramu gavë'i no aevoromo ga'ejarëjo God-ro böröme namiromo no muebejavuo'iramu. Ëhi uvoruomamu gëgorovo Iesuro hesi jöho uhu'e majëhiromo uëvadeje: ¹² Iae a böröme gemuëro hijade höjo. Hiromo öre ëgoböviro sa'a göro val'ië'ade höjo hesi sa'a mueberöhe darugoho baeromo vuonorö'ö rue'iröhëni. ¹³ Val'irögoro hesi mu vaejharue ae aho'obëhe 10 jaburo ruejoro uëvoromo rueruomamu ae gemu gemu 20 kina 20 kina ëhi bojëmibe va'ade höjo. Bojëmibe va'oromo uëvade höjo: Ave monioho baeromo muoho ma-vaemu vaeromo monie gö'ö döro baejehorego evare na vuonorö'ö rueromo bae'iröjo. ¹⁴ Ëhi uëvë'ëro va'amamu gagorovo ë a börömoho hesi sa'a rajohuro nue huodivë'ëro ae gö rëmö'öjamu a börömo hesi ijore va'are höjo. Va'oromo ë sa'a göre suorovoromo a masijoho uëvare höjo: Ëaehu böröme namiromo nosi sa'a muebejavuo'iröhoho no bijönaguajëjo.

¹⁵ Ëhi'amu ë ahuro hesi sa'a mueberöhe darugoho baeromo vuonorö'ö rovade höjo. Rueromo jöe nugö'öromomo hesi moni bojëmide mu aribövioho uëvade höjo: Ruehego na gëvöjo monioho dimine dimine gö'ö döroho baejehë'e jëvego. ¹⁶ Ëhi uëvamu ae gemuëro urimo rueromo uavade höjo: Jaehu 20 kina bojëmijanohuro ëhuro na mue vaeromo gö'ö döre 200 kina baejahë'e jevajëjo. ¹⁷ Baejahë'e jevajëjamu ruehuro uavade höjo: Mabëhëjo. Ja mu mae vaejanue ae javajëjo. Ja mu bise'oho mabëhe muebejehobe rovanohuni ëhuni naro darugoho bojami'ejöjo jero ame aho'ö 10 muebejeho'iranego. ¹⁸ Ëhi uavamu gavë'i mu vaejaje a göhuro rueromo uavade höjo: Jaehu 20 kina bojemanohuro ëhuro na mue vaeromo gö'ö döre 100 kina baejahë'e jevajëjo. ¹⁹ Baejahë'e jevajëjamu ruehuro uavade höjo: Jero ame 5 muebenëjo. ²⁰ Muebenëjamu gavë'i mu vaejaje a göhuro rueromo uavade höjo: Jasi 20 kinaho aviae höjo. Niögëro nomoromo avoho bamahë'e jevajëjo. ²¹ Ëhesi bëhoho naro ja juhuonamijode höjo ja vörö'e ae javë'ego. Ae göehu ba'amaroho bivaroho ja ma-ijanue höjo. ²² Ëhi uavamu hesi börömohuro uavade höjo: Ja mu sisë vaejanue ae javajëjo. Jaehu jasi jö'ehu jövanue jöe gemuoho ëho naro baeromo vuonorö'ö ja mana majahi'ie'ajëjo jero heromo uvo'iranego: Ojo'e na sisë ë'aje ae jevajëjo. Jero uvane höjo: Nörö vörö'e aëro jië'ëro ae göehu ba'amaroho bivaroho ma-ijaje höjo. ²³ Ëhi uvanoho röhu ja rabëni nasi ijo bajoho bogö baeromo avoho bahijarue aribövi jabesi övoroho bamane höjo na rueromo nasiroho baeromo gö'ö döre bamaroho ëhu'ö bae'irode. ²⁴ Ëhi uanugoromo ë bëhire riravarue aribövioho uëvade höjo: Ëia hesi 20 kina baeniahiromo 200 kina baejade aho bojami'hëjo. ²⁵ Bojami'hëjamu rue ariböviohuro uavare höjo: Iae mae höjo röhu mami'e iae hu 200 kina baejade höjo. ²⁶ Baejade höjamu ruehuro uëvade höjo: Na aveho uëvajëjo. Mu vae'irane suvuore javë'oho God-ro gö'ö bojami'iramu bae'a'anuëjo. O bogojavë'oho bisemu baejanoho God-ro baeniahi'ajëjo.

²⁷ Röhu na nu huodegarue aribövi jabesi jöho uë'ie'ajëjo. Naro böröme namiromo muebejëvo'ia'amu bijönimare jiaje ëhuni guduamo ujuoho rueromo nasi nunoro muo'amego vuovajo.

Iesuhu Jerusalem mabêhe rovade jôhoje.

²⁸ Ēaribövioho ēhi uēnugoromo Iesuro urimo Jerusalem hōrō'i ajiomamu gavē'i ē ariböviohuro ijore rihimareje. ²⁹ Ēhi'oromo Iesuro Olives Dahorure Bethphage amo o Bethany amo jiajinō ē ajio hōrōjadeje. Hōrōnugoromo hesi ijorajoho niō'i rēmō'ōromo ³⁰ uēvadeje: Arue jemesi nuninōrire amohuro va'ohējo. Va'o hōrō'i ga'a'aruējo donkey harihe bise'ego aehu dōre bogo hiromo va'aruoho benugē'e jio'iramu. Benugē'e jiego jiovoromo hu'irae ruerējo. ³¹ O aehu uēvē'oho: Jemē rabēni jiovarujē uēvē'oho uērējo: Badaro ave mioho nimo'ego ēhuni jiovaruēre. ³² Ēhi uēvamu va'oromo gavareje Iesuhu uēvadēhi ēhi jiamu. ³³ Ēhi jiamu gagorovo jaburo donkey harihoho jiovamu gavē'i ē mi arijo'oho jaburo gēromo uēvareje: Jemē rabēni donkey harihoho jiovarujējo. ³⁴ Rabēni jiovarujējamu rueho jaburo uēvareje: Badaro ave mioho nimo'ego jiovaruējo. ³⁵ Ēhi uēromo jiovoromo hu'irae barueromo jabesi niōgoho mi dejore ruaho'amo bahiromo Iesu ma'enamū ajio dōre hijadeje. ³⁶ Hiromo va'amu gavē'i ae aho'obēhe niōgoho ōrire ahahobe va'areje. ³⁷ Ahobe va'amu Iesuro ē va'oromo Olives Dahorure ajiomoromo hojire hōrōromo Jerusalem hōrō'i abue'ia'adeje. Abue'ia'amu Iesuarue aribōvie aho'obēhe Iesuro mu masije aho'o vaejamu garuomē'ero ma-darugo'o God mae uabe nimirōhobe abueruomadeje. ³⁸ Abuejē'i uvoruomadeje: Ave aho a bōrōmehu Badare ihore rovajoho mabēhējo. Ō'idōre aribövioho huē maro raromaruējo. Aje aho'o God-aremu hōjo.

³⁹ Ae aho'obēhe hu'o gemuore va'oruomadeje rōhu Pharisee a ioro'iorohuro Iesu uavareje: Tisa jasi aribövioho uēvego ja rajahijaruoho vuonugarējo. ⁴⁰ Vuonugarējamu Iesuro uēvadeje: Bogajo. Na aveho uvavajējo. Nasi aribōviehu rajehijaruoho vuonugo'ibejarējo ē munēho jaburo aēro ē'anovoromo nasi ōrire rajehiruomoromo ma-darugo'o uvoruomo'ibejajo.

Iesuhu Jerusalem amo rajēni nivade jôhoje.

⁴¹ Ēhi uēnugoromo Iesuro va'adoho Jerusalem amo bēhi mare va'adoho va'o amoho garomo vavaenimoromo ⁴² nivē'i uvadeje: Vaevē'oho jemē jaruvo ga'ibejarijējo jemē diehi ē'oromo ma-mae raromo'irarije ōroho ēhi jiego ga'ibejarijējo mae jēvo'ibejajo. Rōhu jaruvo ga'ibejarijoho tugohē'ero bogohōjo. ⁴³ Majae ijoho rue'iramu jemē'o muorovarue ariböviohuro rueromo sa'ae babaenemi rova'oromo tugohoromo ruē numē numēvo barē'aruējo. ⁴⁴ Numēvoromo jemē ujuoho sa'are behumēvo'amō'aruējo jemē'o jemesi asisō'ohu'o. Munē javu vaeromo babaenemibe ajiomaro'ho jaburo dadovo'iramu ahoromo sa'aro ruvebi barē nahonahovo'ajējo. Rabēni hesi bēhoho God-ro jemē ajēmi'i rovamu jemēro ēho bogo uehorovē'ego ēhunijajo.

Iesuhu God-are amo bōrōmore va'oromo diehi ē'ade jôhoje.

⁴⁵ Iesuro nivē'i ēhi uvoromo God-are amo bōrōmore ajiomoromo bōvie bise'e imo'amarue aribövioho osare jēvamu rarovō'ōjēvadeje. ⁴⁶ Rarovō'ōjēvoromo uēvadeje: God-are surire jōho ēhi uvē'e hōjo: God nasi osaho nasi ōrire jō ato'irarije osae hōjo. Ēhi uvē'e hōjo rōhu jemēro mu sisē ē'ē'ero ēhuro ave osaho vajiohu'e aribōviehu gurihiovarue juju gagoho va'ēne hōjo.

⁴⁷ Ĕhi ĕ'ĕl'ĕro Iesuro majae ĕhi God-are osare hiromu jōhu rōjĕhinōvadeje. Rōjĕhijamu priest masijohu'o Jew rajo jōgoru ōri rōjĕhijarue aribōviohu'o Iesu ano'irōhe ōroho naho'i amu rajo a masijohu jabu'o ĕhi ĕ'areje. ⁴⁸ Ōroho nahoromu gavare ae aho'obĕhe Iesuare jōhuremu he'i hia'e avohamu gĕgorovo uvareje: No Iesu an'oho ĕ aribōviohu jaburo diehi'avuo'aruĕjo. Ĕhi jiĕ'ĕro Iesu anorōhe ōroho bogo birohareje.

20

Jew rajo a masijehu Iesu bogo ma uehorovoromu darugoho din'ĕ baejane hō uavare jōhoje.

¹ Ĕhi'amu Iesuro God-are amu bōrōmore hiromu ae magonahe hesi jō mahu majĕhiromu hesi ōroho rōjĕhijadeje. Rōjĕhijamu gavĕ'i Jew rajo priest masijohu'o jabesi jōgoru ōri rōjĕhijarue aribōviohu'o ĕhu jaburo a duvahu ōmo'ōmohu'o gemu mae rueruomadeje. ² Rueromu Iesu uavareje: Ave jōhu uōvuego no he'irarĕjo. Jaehu God-are amu bōrōmore hiromu mue gō gō vaejanuoho diehi jiĕ'e daruge javoromu o raro darugoho bojamijĕ'ĕro ĕhi jiĕ'e muoho vaejanue hōjo. ³ Vaejanue hōjamu Iesuro uĕvadeje: Nasi darugo hesi jō ue gevarujohu na'o jemĕ jōe gemu uĕ gĕ'iĕ'ajĕjo. ⁴ John-hu bapataeto vaejavuonōvadohu na God-ro o ma-aĕro darugoho bojamijĕ'ĕro ĕhiohu ĕ'onōvade hōjo. ⁵ Ĕ'onōvade hōjamu rue a masijohuru Iesu diehi mana ua'irōhe jōhu jabesi mevoromu uarovareje: Noehu uavĕ'oho: God-ro John darugoho bojamide hō uavĕ'oho Iesuro uō'a'ajĕjo: Ĕhi jiĕ'oho jemĕ rabĕni John bogo ma uehorovarije hōjo. ⁶ O noehu Iesu uavĕ'oho: Ma-aĕro John uavamu ĕ'ade hō uavamu hejĕ'oho ae aho'obĕhe munĕro vajamui'aruĕjo ĕ hesi bĕhohu jaburo uvoruomĕ'ĕro: John hu jō God-aro baeromu majahuinōvade ae hō uvoruomĕ'ĕro. ⁷ Ĕhi uarovoromu Iesu uavareje: No dadivavuajĕjo John darugoho din'ĕ baeromu muoho vaejade hōjo. ⁸ Vaejade hōjamu Iesuro uĕvadeje: Ĕhi jiĕ'oho jemĕhu uevarije jōhu na'o bogo uĕ'ejōjo: Ĕhi jiĕ'e darugohuru na muoho vaejaje hōjo.

Mu aribōviehu a bōrōmu hesi ō'i bajo mu mueberomu sisĕ ĕ'are uhu jōhoje.

⁹ Iesuro ĕhi uĕnugoromu ĕ Jew rajo aribōvi jabesi jō sisĕhu uhu'e majĕhiromu ae aho'obĕhe uĕvadeje: Iae ae gemuĕro mure grape ō'oho bivo'amade hōjo. Bivonugoromu ae uĕvade hōjo: Na va'ejōjo. Jemĕro nasi muoho muebejehorĕjo. Mueberomu ō'i bajohu raeromu mavego nasirohu bahi'i ioro'iorohu jemesi ujuohorĕjo. Ĕhi uĕnugoromu ri'ōromu sa'a gōro va'oromu majae ĕgobōvie ĕ hijade hōjo. ¹⁰ Hijuvo gavade ō'i bajo urarue majahu rovamu mu vaejahirue aho gemu uavade hōjo: Va'iranohu mu muebejarue aribōviohu uĕnego ō'i baje gō i'imamego ujuoheho ruenĕjo. Ujuoheho ruenĕjamu rueruru va'ade hōjo. Va'o mure hōrōjamu gavĕ'i rue mu muebejarue aribōviohuru ĕ aho anoromu sihō'ōjamu sionĕro ōvemu rovide hōjo. ¹¹ Ōvemu rovamu gagorovo mu arijo'ohuru mu vaejahaje a gōhu nugō'ōjamu mure va'ade hōjo. Va'o hōrōjamu gavĕ'i rue mu muebejarue aribōviohu ĕ aho anoromu hesi ōrire mu sisĕ vaeromu sihō'ōjamu sionĕro ōvemu rovide hōjo. ¹² Rovamu gagorovo mu arijo'ohuru mu vaejahaje a gōhu nugō'ōjamu mure va'ade hōjo. Va'amu gavĕ'i mu muebejarue aribōviohuru ĕ aho anujuvo gavare hesi sino haho'oho ma-kōĕremu

rumorovoromo rövamu rori'o babu'öjare höjo. ¹³ Ëhi'amu gagorovo mu arijo'ohuro uehorovoromo uvade höjo: Ëhi jië'oho na diehi'oromo ô'i bajoho ujuoho'ejöjo. Iae na nasi harihu mabêhoho nugö'ô'ejöjo. Nugö'ô'iramu va'iramu rue ariböviohuro hu garomo uvoruomo'ajëjo: Nöruare harihe hö uvoromo êhuni nani hu mae uehorovoruomo'ajëjo. ¹⁴ Ëhi uvoromo hesi harihoho nugö'öjumu mure va'ade höjo. Va'o höröjamu gavê'i rue mu muebejarue ariböviohuro uarovare höjo: Arue rovaje ahuro hesi vavu hesi sionoho bae hesi höjo. Ëhuni ê'ego ano bamarêjo êhuro ave muoho noro baeröhe höjo. ¹⁵ Ëhi uarovoromo ê aho guduamoromo mure jiamu rori'o bijimo bu'öromo anamu guomade höjo. Ëhi'are höjo.

Ëhi jië'oho mu arijo'ohuro ê mu muebejarue aribövioho diehi'êvo'ajëjo. ¹⁶ Huro rueromo i'ue bojëmiromo muo'amo'i ê muoho ae gö bojëmi'ajëjo jaburo mueberöhego. Ae gö bojëmi'ajëjamu hegorovo ae aho'obêhe bêhoho uehorovoromo uvareje: Mu muebejare aribövieuho sisê ê'oromo i'u bae-jarêhi nosi a masijo êhi jëvoröhoho no bijönaguajëromo Iesu uavareje: Asê'e êhi jië'oho mu sisê höjo. ¹⁷ Mu sisê höjamu hegoro Iesuro jabumê ërimêhoromo uëvadeje: Jemesi a masijehu êhi jië'e mu sisê vaeromo i'u baeröhoho jemê bijönëgajëjo röhu ave uhu jö God-are surire jajivadoho bêhe gemuoho höjo:

Munê javue vae'irögoro munê gemu bijönimoromo vuonugare höjo.

Vuonugaroho jaruvoho ê munêhuro javuoho nigemo'ego bibivoromo mae namijajëjo.

Ëhi jajivê'e höjo. ¹⁸ Röhu aehu ê munê döre bejê'oho ahoro ahoro bae'a'ajëjo. O ê munêhu a döre berovê'oho aho sa'ijovo barê'ajëjo.

Iesuhu guaro berovojöro aehu tax jö ua gavarohoje.

¹⁹ Ëhi uëvamu hegorovo rue Jew rajo jögoru röjêhijarue ariböviohu'o priest masijohu'o êho jaburo garomo uvareje: Iesuro a masijoho no biraguoromo êhuni uhu jöho jövajëjo. Jövajê uvoromo evare Iesu guduamo bava'iê'oromo ae aho'obêhe juhuonëmiromo vuonugareje.

²⁰ Vuonugonugoromo Iesu garomo muebejuvo majae eni jiamu gagorovo ae uëvareje: Va'irarijoho Iesu sareramijego huro uvo'irajo: Jemê a mae jëvajëjo. Ëhi'oromo hesi öroro jöe ua gavego huro jöe sisê'i jövoromo guaro berovo'irajo. Berovego evare no guduamo bava'oromo gavanare övore bojami'iröhe höjo. ²¹ Ëhi uëvamu hegorovo jaburo va'oromo Iesu sarerisareramiromo uavareje: Tisajo. Iae no gavaruê höjo ja jö maemu jövoromo mu maemu röjahuijego. Jero no göromo ma-gemu uehorovavuoromo God-are örohema mae röjahuijanue höjo. ²² Ëhuni jö harihe ua ga'lië'aruëjo tax jöho. Rome a börömhuro nosi sa'aho muebejego noro hu tax bojamiarue höjo. Noehu êhi ê'aruoho na êhuro nosi jögoroho aharuê höjo o bogajo. ²³ Bogajamu Iesuro gêromo uvadeje: Naehu io'a o boga uëvê'oho ijumevo'i nimarüeromo uëvadeje: ²⁴ Ijo baje gemu röjehihego na gavöjo. Röjahijamu uëvadeje: Rahuare nu ano'ohu'o ihohu'o jajivê'e höjo. Jajivê'e höjamu uavareje: Rome a börömo hesi höjo. ²⁵ Rome a börömo hesi höjamu Iesuro uëvadeje: Ëhuni Rome a börömo hesiroho êho hesi öroro bojami'i God-aroho êho God-are öroro bojaminövorêjo. ²⁶ Ëhi uëvamu hegorovo rue Iesuarue jö sisê nahare ariböviohuro uvareje: Noro uvare höjo: Noro Iesu bijioho

ga'iramu huro tax jöho sis'e'i jövoromo a nuniro be'a'ajë uvaroho röhu hu bogo bejade höjo. Ëhi uvoromo jöe barëjëvamu jörumoraejareje.

Iesuhu guaro berovojöro vuovë'e ariböviehu ri'öruomo'iröhe jö Sadducee ariböviehu hu ua gavarohoje.

²⁷ Jörumoraejama iae Jew rajo a masijo ioro'iorohuro rovaraje. Jabumë Sadducee jö uehorovarue aribövie jiorumadeje. Sadducee ariböviehuro uehorovoromo uvoruomajeje: A vuovë'oho ijonöho bogo ri'ö'amo'i ma-ioro'iore gemu vuovo'ajëjo. ²⁸ Ëhi uvoruomaje ariböviehuro rueromo Iesu guaro berovojöro sarerisareriamiromo uavareje: Tisajo. Moses-ro jögore jajivoromo uövuë'e höjo: Aboji harihu'oho rumo'e a vuovego diehi ë'iröhe öroho aviëhi höjo. Aehu vaboro masuromo vaboroho aboji harihu'oho bogo vaej'e baruehu guomo'i vaboro nugë'oho hesi öhuro vuojiroho masuromo ehuro guomade ö hesi ihoro ujoho vaejaho'ajëjo. Moses-are jögoroho ëhi höjo. ²⁹ Ëhi jië'ero iae ma-ö ömo'ömëremu ae aho'o 7 raromare höjo. Raromoromo muriohuro magonahoho masuvade höjo. Masuromo vaboroho aboji harihu'oho bogo vaej'e baruoho guomade höjo. ³⁰ Guomamu hesi vaboroho dorue hijamu gagorovo ö göhuro vuojiroho masuvade höjo. ³¹ Masuromo guomade höjo. Guomamu hesi vaboroho röhu maho dorue hijamu gagorovo ö göhuro vuojiroho masuvade höjo. Masuromo guomade höjo. Ö ömo'ömo ioro'iorohu'oho ëhi gemuoho ë'obe rovaraje höjo. Ö ömo'öme 7 jabuhu ë magonahe gemuoho masube rovaroho magonahoho aboji harihu'oho bogo vaej'e aho ma-vuovëvobe rovarade höjo. ³² Vuovobe ruejuvo barëjama ijo tugoho'ioho ë magonahoho hu'oho guomade höjo. Ëhi'are höjo. ³³ Ëhi ë'arohuni ehuni ave jöho no ua ga'ie'aruëjo. Jero uvanue höjo: Vuovoromo ri'ö'ejarejo. Ehuni vuovë'e ariböviehu ri'öruomoröhe majaroho ë magonahoho di ahu'oho hi'a'ajëjo. Barue aho'oho 7 masuvë'ego ehuni uavaruëjo.

³⁴ Uavaruëjama uëvadeje: Bogajo. Ave sa'are raromarue aribövioho masuovarue höjo. ³⁵ A'i God-hu uvë'oho: Mae jëvë'ego vuovoromo ri'öromo maja i'ore raromo'aruë uvë'oho ë aribövioho evaroho bogo masuovo'aruëjo ³⁶ bogo röhu maho vuovëvo'ie'ero. Ehesi bëhoho ëhi jië'e aribövioho vuovoromo ri'ö'amë'ero jabumë God-are aboji harihu'e jëvoromo anera va'ëne jëvo'ajëjo. ³⁷ Röhu vuovë'e ariböviehu ri'ö'iröhoho ë jöho Moses-ro röjëhijade höjo. Ijo hisu vënehu ravade jö jajivadevare evare surire jajivoromo uvë'e höjo: Bada God-hu Abraham Isaac Jacob ëhi muebejëvaje ae höjo. ³⁸ God-hu Abraham Isaac Jacob muebejëvaje jö hesi bëhoho jabumë vuovoromo bogo ioro'ioemuoho barë'i va'ö raromego God-ro muebejëvaje höjo. God bogo vuovoromo ioro'ioemu aribëj'e aribövioho muebejëvo'ibejajo. A'i hu vuovoromo va'ö raromarue aribövioho muebejëvaje höjo. God gavaje höjo vuovë'e o bogo vuovë'e aribövioho bogo barë'i raromego muebejëvaje höjo. ³⁹ Ëhi uëvamu hegorovo Jew rajo jöguru öri röjëhijarie aribövi ioro'iorohuro uavareje: Tisa ja mae uvanuëjo. ⁴⁰ O Iesu bijönimare ariböviohuro Iesuare dëre bijioho garöhe jöho ua ga'ie'aroho juhuonivoromo ioro'ioemu vuonugareje.

Böröme namiromo ajamuae a hesi jö Iesuhu röjëhi'i uë gëvadohoje.

⁴¹ Vuonugamu Iesuro uëvadeje: Aëro atoromo uvoruomaje höjo: Böröme namiromo ajamui'iröhe aho hu ma-David-are uje jio'a'ajëjo. Rabëni ehioho

uvoruomaje hōjo. ⁴² David-ro Psalms jajivo'amare surire jajivoromo uvē'e hōjo:

Bada God-ro nasi Bada uavade hōjo: Nasi övo manö rojo hijego

⁴³ ja'lo muorovarue aribövioho naro ruahö'öjēvego hōrēro vijuvo taemo'amo'irane hōjo.

⁴⁴ Ēhesi bēhoho bōrōme namiromo ajēmi'irōhe a hesi jōho David-ro jajivoromo uvē'e hōjo: Bada hōjo. Bada hō uvadoho ēhu'oho rabēni uvoruomaje hōjo: Bōrōme namiromo ajamui'irōhe aho ma-David-are uje hōjo.

Jew rajo jōgoru öri rōjēhjarue ariböviehu sareri'e mu vaejaruēhi aehu bogo ēhi ē'irōhego Iesuhu jōvadohoje.

⁴⁵ Ma-David-are uje hōjamu rue Jew rajo jōgoru öri rōjēhjarue ariböviohuro jōho bogo mana uavareje. Bogo mana uavamu ae aho'obēhe riravoromo mu'ōjahijamu gavē'i Iesuro hesi aribövioho uēvadeje: ⁴⁶ Jew rajo jōgoru öri rōjēhjarue aribövioho gē avohorējo. Ēhesi bēhoho ē aribövioho jaburo jabesi sinohemu uehorovoromo niōgu ēgobövie hōru'lo utahē'oho io'amoromo jijiharue ēhi jiē'e muoho nimarue hōjo aēro gēromo rajēhijōro. O imo'amaruire va'ē'oho jaburo nimarue hōjo aēro uvoruo-morōhego: Jabumē a masijēro jijihajēromo rajēhiromo jejēmiruomorōhego. O God rajahjarue osare va'ē'iroho o sōrō i'i va'ē'iroho a masijehu raro-maruire ē va'lo raromoi' nimarue hōjo. ⁴⁷ Raromoi' nimoromo mago-naho doru jabesi bōvioho bise'oho ēma ujohēharue hōjo. Ujuohoromo sarerivoromo pari ēgobövie jaguvarue hōjo aēro gēromo uvōjōro: Mu mae vaejaruējo. Ēhi jiē'e sareri'e muoho vaejaruego ēhuni God-ro i'u bōrōmo mae bojēmi'ajējo. Ēhuni avoho mueberovo'i nadi ēhi jiē'e muoho vaerējo.

21

Bōvi bise'lo rumo'e magonaho doruehu God-ni suvuro ba'amade jōhoje.

¹ Ēhi uēnugoromo Iesuro avoho uheriho'i gavadeje bōvi bise'lo marohē'e mae jiē'e aribövioho God-are amo bōrōmore riravoromo God-are suvuro bahijaruire ē va'oromo jabesi suvuroho io'amamu. ² Io'amamu gēvē'i gavadeje bōvi bise'lo rumo'e magonaho dorue gemuēro rueromo rōvē'e ijo baje niō'i ē gemuore ba'amēvamu. ³ Ba'amēvamu gagorovo Iesuro ae uēvadeje: Ēbōvi bise'lo marohē'e jiē'e ariböviohuro ijo baje aho'lo io'amoi' arue bogo eni jiē'e magonahohuro rōvē'e ijo bajoho niō'i ba'amade hōjo. Rōhu God-ro ēhi uvajējo: Ēmagonaho hesi suvurohuro a ioro'ioro jabesi suvuroho iosirami'amoromo bōrōmo mae hōjo. Na mae uēvajējo. ⁴ God-hu ēhi uehorovaje hesi bēhoho ē a ioro'iorohuro inōmo marohē'e maēro jiē'ēro ma-vituohehu bojami'i ē magonahohuro inōmo rumo'ēro jiē'ēro hesi i i'ibejade monioho bōvioho bise'oho aho'lo bojami barējē'e hōjo.

Aehu God-are amo bōrōmo dadovoruomo'irōhe jō Iesuhu majēhijadohoje.

⁵ Ēhi'amu aēro God-are amo bōrōmo hesi jōho atareje. Munē mabēhēro iromē'ēro God-ni suvuro nu ano'e mabēhe ē amore bahijē'ēro ēhu'ēro ē amo hesi nu ano'e mabēhe jiajoho ē hesi jōho atareje. Ēhi atamu hegorovo Iesuro uēvadeje: ⁶ Jemē ave aho'lo gavarujoho majae ijōnō ē munē javuoho aho'obēhe aēro dadovoruomo'iramu munēho ahoromo sa'aro ruvebi barē nahonahovo'ajējo.

Huē vavaeni bōrōmo ruerōhe jō Iesuhu majēhijadohoje.

7 Èhi uëvamu rue ariböviohuro uavareje: Tisa jaehu uövuanue muoho èho divare jio'a'ajëjo. O mu rabe garomo uvo'ejarëjo: Iae è majaho rue'ië'ajëjo.

8 Rue'ië'ajëjamu Iesuro uëvadeje: Gavë'iajo. Aëro sarerëmi'iramu jemë rireromëvo va'a'ajëjo. Ae aho'obëhe rueromo sarerëmiromo uë'a'aruëjo: Nöruare ihoro rovajëjo. God-hu uevë'ëro bëröme namiromo ajëmi'irode aho na jevajëjo. O uë'a'aruëjo: Jemëhu muebejaruje majaho iae aviae rovajëjo. Èhi jië'e jö uëvamu hejë'o'ho jabesi ijore ijoroho nadi jijihorëjo.

9 O he'irarije sa'ae göehu sa'a göhu'o muorovarue jöhu'o sa'a gemuehu arijo'arije muorovamirovarue jöhu'o hejë'o'ho nadi juhuonivorëjo. Öre gö bogojië'ëro èhi jië'e mu sisëho iae urimo jio'a'ajëjo. Röhu sa'aho bövioho bise'o'ho evaroho bogo barë'i hesi majae göro jio'a'ajëjo. 10 Èhi uënugoromo röhu ave jö bërömo'hu'o majëhiromo uëvadeje: Sa'ae göëro göhu'o muorovonövo a masijo ioro'iorohuro ioro'iorohu'o muorovonövo'aruëjo. 11 Sa'ae darugo'o hijiohijiovo'amo'ajëjo. Sa'ae gö gö iruno'e bogojioromo guomo guomo sisë rue'a'ajëjo. Bogo gavarue vörö'e mu masijoho ö'idöre jio'a'ajëjo.

12 Röhu è mue aho'o è hesi urimo aëro na bijönegoromo jemë gudu-amëvoromo sisë vaejëvo'aruëjo. Ujuohëvo va'oromo God rajahijarue osae göre göre court vaejëvoromo savoji gagore io'amëvo'aruëjo. Gavana o sa'are a masijo gö gö jabesi nunire rëmo'iramu è riravo'aruëjo. 13 Jabesi nunire riravo'iramu èhuro jemëhu nasi jö huruoho majëhi'irarije öroho jiovëho'ajëjo. 14 Nasi jö majëhi'irarije öroho jiovëho'ië'aje jiaje èhuni a masijo jabesi nunire riravo'irarije maja è hesi urimo uehore gemu baeromo uvorëjo: Noehi jabesi nunire riravë'iroho no bogo uvo'ejarëjo: Diehi mana uë'ejarëromo nurunurumo'ejarëjo. 15 Èhesi bëhoho Iesu naro jemesi jö'e simane sasohëho'iramu jöho majëhi'aruëjo. Majëhi'iramu jemë nu huodëgarue aribövioho jemesi jöho heromo röhu ahëhoromo jö mana majëhi'iröhoho bogo eni jioruomo'ajëjo. 16 Bogo a göho gemu a'i jemesi vëmu vavu'ëro ö ömo'ömëro aganëro aemo'aemëro jabu'o jemë guduumëvoromo ujuohëvo va'oromo a masijo jabesi övore bojëmi'iramu baejëvoruomo'ajëjo. Baejëvoromo a ioro'ioroho jemë muo'amëvo'iramu vuovëvo'ajëjo. 17 Jemëhu na uehorovevarujohuni ae aho'obëhe jaburo jemesi örire nue huodëgoruomo'ajëjo. 18 Röhu jemesi aru'ahoho bogo èhi èhi'o'i ma-mabëhe jëvo'ajëjo. 19 Biririvë'ohuro èhuro mae raromo'irarije öroho biroho'aruëjo.

Aehu rueromo Jerusalem dadovo'iröhe jö Iesuhu majëhijadohoje.

20 Röhu jemëro ga'irarije muorovo ariböviehu rueromo amo numamu gavë'iroho uvorëjo: Jerusalem ijumo barë'iröhe majaho iae rovajëjo.

21 Èhi uvoromo ave Judea sa'are raromaruje aribövioharo huruomoromo dahoru'ero iojioronë. O Jerusalem raromaruje aribövioharo rori'o va'orëne. O mure je'ore raromaruje aribövioharo nadi amo bërömoroho va'orëne. 22 Huruomo va'o jö uëvaje hesi bëhoho i'ue mana ave sa'are rueröhego God-are surire jajivare jöho è i'uoho aho'obëhe evare majare rue barë'ajëjo. 23 Èhuë vavaeni rue'iröhe majaroho dë'e magonahohu'o aboji harihu'o inino jio'amë'e magonahohu'o jabumë vaevë'o'ho jëvo'ajëjo. God-ro ave aribövi jabesi örire dë vörönimoromo i'ue nugö'ö'iramu huë vavaene sisë mae ave sa'are rue'a'ajëjo. 24 Huë vavaene ave sa'are rue'iramu muorovo ariböviohuro bije bune baeromo sa'ae göro jioromo rueromo jemesi a ioro'ioroho muo'amo'iramu vuovo'i a ioro'ioroho guduumoromo

tövo'amoromo sa'ae göro göro ujuoho va'oruomo'ajëjo. O sa'a göre göre jioromo rueröhe ariböviohuro Jerusalem ijumo barëromomo ave sa'aho jabesi baeromo sisë'i muebejëvobe va'ojuvo hujeji God-hu bamade majaho rue'iramu evare jabesi vöröho barë'ajëjo.

God-are A Mae Kerisohu sa'are rueröhe jöhoje.

²⁵ Röhu majare manaerore jijire mujöure vörö'e muoho jio'iramu aëro sioroho garuomo'ajëjo. O sa'aroho sa'a gö gö rajëro he'iröhe sö jovoho ma-darugo'o hasajavo'iramu hegoroovo uehorovoromo uvoruomo'ajëjo: Rabëro ë'ajëromomo juhuonivoromo huë vavaene böröme baeruomo'ajëjo. ²⁶ Garöhe ö'idöre inömoho aho'o arua anumiae va'iramu gagorovo nune örijanovoromo dë vövöbajo'e butubutumoromo uvoruomo'ajëjo: Sa'aho diehi diehi jio'ie'ajëjo. ²⁷ Ehi uvoromo garuomo'ajëjo God-are A Maho naro darugo'o aji'o böröme baeromo suere ruvebi'iramu. Ehi jio'a'ajëjo. ²⁸ Röhu ehi jië'e mu aevoromo jië'iroho döro riravoromo sioroho garomo uvorëjo: God-ro nosi i'u'e muoho tugoho'i hesi sasohë'e muoho röjahui'irögoro ë'ajëjo.

Mesehu gumutivego Jew rajo jabesi vama maja dunovaje uhu jöhoje.

²⁹ Iesuro ehi uënu goromo ave uhu jöho uëvadeje. Mesohu'o ijo ioro'iorohu'o uehorovohëjo. ³⁰ Gavaruje hane gumutivego garomo evare jemë uvaruje höjo: Jew rajo nosi vama majaho iae dunovajëjo. ³¹ Ehesi bëhoho ga'irarije naehu uëvodëhi mue gö gö rovamu gavë'iroho uvo'a'aruëjo: No ga'ie'aruëjo God-ro böröme namiromomo aho'obëhe muebejavuego.

³² Ave jöho na jö mae uë'ie'ajëjo. Ave jaruvore raromaruje aribövioho bogo vuovëvo barëjë'iro naehu uëvaje muoho aho'obëhe rue'a'ajëjo. ³³ Ö'idöe sa'ae bövie bise'e barë'i nasi jöho gemu bogo barë'ajëjo.

Avoho mueberovo'iröhe jöhoje.

³⁴ Röhu gavë'i raromorëjo. Nadi nimoronimorohoromo iruno'emuoho uehorovoromo vörö'e jovemuoho ue'ahoromo simanoho sisërëvorëjo. O ave sa'a hesi muohemu nadi uehorovoromo nurunurumorëjo. Ehi ë'ë'ohomo jemëhu bogo uehorovo'irarije majare evare nasi majahuro mamajiohëvo'ajëjo. ³⁵ Ö'ehu mahu mi'e ma-majioho baejajëhi majae höröjajire beva'ajire aëro ma-raromomo jijio'i ga'a'aruëjo nasi majaho ehi ma-majioho rue'iramu. ³⁶ A'i jemëro nune jioromo muebenövorëjo. Mueberomomo God uanövorëjo: Ehuë vavaeni maja rovë'iroho jero ajamuego no mae biririvo'irarëjo ehuro mae javuobe va'oromomo jasi A Ma hesi nunire mae riravo'iröhe höjo.

³⁷ Iesuro ehi majëhijadeje. Röhu hesi muoho aviëhi jionövadeje. Sisonuvo'ego God-are amomo börömore hironomomo God-are jöho ae röjëhiromomo vahiromomo'ego va'oromomo ajio Olives Dahorure ë hinövadeje. ³⁸ Ehi ë'ego sisonu sisonu'e ae aho'obëhe rueromomo God-are amomo börömore gagovonövareje Iesuhu jövaje jöho he'iro.

22

Iesu anoröhe öri nahare jöhoje.

¹ Jew rajehu Dë Huaje Oso Rumö'e I Ue'aharue Söröho dunovadeje. Sörö hesi iho göho God-hu Vörö Tugohade Söröhoje. ² Amomo sörö majaho

dunovamu priest masijohu'o Jew rajo jögoru öri röjêharue ariböviohu'o êho jaburo Jew rajo a ioro'ioroho juhuonëmiromomo öre nahareje Iesu maginiëri baeromo anego guomoröhego.

Judas-hu Iesuni Jew rajo a masijo hiruëmijade jöhoje.

³ Öre nahamu Judas hesi iho göho Iscariot-ro rovadeje. Iesuare ijoraje ae aho'obêhe 12 röhu Judas hu jabesi gemuoho jiadeje. Judas hu Iesuare ijorajo jabesi gemuoho jiamu Satan-ro hesi dêre abueromo jöe bojamaadeje. ⁴ Jöe bojamamu Judas-ro va'oromo priest a masijohu'o osa bôrömo muebejarue ariböviohu'o jöe jövadeje hu diehi'oromo Iesu ë aribövi jabesi övore bojëmëgo guduamo'iröhoho. ⁵ Jöe jövamu hegoroovo rueho jaburo nimorohoromo Judas uavareje: Iae mae höjo. Ëhi jië'oho no monie mana bojami'ëjarëjo. ⁶ Bojami'ëjarëjamu Judas-ro uëvadeje: Ëhi jië'oho iae mae höjo. Iae mae hö uëromo va'oromo öre nahadeje ae aho'o bogojëvego evare Iesu a masijo jabesi övore bojëmi'iröhëro.

God-hu Vörö Tugohade Sörö Iesuhu i'iro bövi bise'o avohade jöhoje.

⁷ Ëhi'amu iae Oso Rumu'e I Ue'aharue Sörö majaho rovadeje. Röhu ë maja rovë'iroho Jew rajëro sheep harihoho bijuëmarueje God-hu Vörö Tugohade Söröho i'iro. ⁸ Sörö majaho rovamu Iesuro Peter'o John'o nugö'öjëvoromo uëvadeje: Va'oromo söröho avohorego no ue'aho'irarëjo. ⁹ Ue'aho'irarëjamu uavareje: Ja nagajoho no dinö'e va'oromo söröho avoho'ëjarëjo. ¹⁰ Avoho'ëjarëjamu Iesuro uëvadeje: Aveho hehëjo. Jerusalem amo bôrömoromo va'orëjo. Va'i ga'a'arujëjo aëro jovo'e ramaho simanëro baeromo ro birohëvo'iramu. Ro birohëvego hesi ijoro ijoro va'orëjo. Va'oromo ga'irarije hu di osare rumo va'ëgo gagorovo jemë'o ë osaro va'orëjo. ¹¹ Osaro va'oromo osa arijo'oho uarëjo: Tisahuro jani uvade höjo: Osaho dinö'e höjo naehu nasi ijorajoho jabu'o gemu mae sörö i'irodoho. Ëhi uarëjo. ¹² Ëhi ua'iramu osa arijo'ohuro jemë hu'iraejëvo ajiomoromo döre osa bôrömo röjêhi'a'ajëjo. Röjêhi'iramu ga'a'arujëjo maratue bövie bise'e eni avohoromo bahijë'e jio'iramu. Ëhi jiamu gavë'iroho ë dirö'oro söröho avohorëjo. ¹³ Ëhi uëvamu rueho jaburo va'areje. Va'oromo gavare Iesuhu uëvadëhi ëhi jiamu gagorovo söröho avohareje.

Sino'o kö'o aevoromo ijare jöhoje.

¹⁴ Ëhi ë'ë'ëro sörö majaho rovamu Iesuro hesi apostle ömo'ömo'ohu'o gemuore hijadeje ie i'irovo. ¹⁵ Hiromo uëvadeje: Na nego avohajëjo God-hu Vörö Tugohade ë hesi Ioho jemë'o i'irovo ijono vi'êhe baeromo guomevoröhego. ¹⁶ Ëhesi bëhoho na uë'ië'ajëjo. Na ijoho ë ioho bogo i'ëjöjo. Hujeji God-ro a nunire bôröme namiromomo aho'obêhe muebejëvo'iramu sörö bëhoho va'orahoro jio'iramu evare i'ëjöjo. ¹⁷ Ëhi uëngoromo enatuore jovoho baeromo God mae uaromo hesi aribövioho uëvadeje: Aveho jemë ae gemu gemu ba ibe göëro göho bojamibe va'orëjo. ¹⁸ Aveho hehëjo. Na ijoho ö'i bajo jovoho bogo i'ëjöjo. Hujeji God-ro rueromomo a nunire bôröme namiromomo aho'obêhe muebejëvo'iramu evare i'ëjöjo. ¹⁹ Ëhi'onugoromomo ioho baeromo God mae unugoromomo ato'atovoromomo hesi aribövioho suvuorëmiromomo uëvadeje: Aveho nasi sine höjo. [Na nasi sinoho God-are örire bojamirovo'ië'ajëjo jemë mae jëvoröhego. Aviëhi jië'e muoho vaenövorëjo ëhuro na uehorovevo'irarije höjo. ²⁰ Ëhi ë'ë'ëro ioho ue'ahonugoromomo

enatuore jovoho baeromo ëhi jië'e mue gemuoho vaeromo hesi aribövioho uëvadeje: Ave enatuore jovo hesi bëhoho iae nasi köho jemëni rovevo'ajëjo ëhuro God-hu muebejëvonövoröhe jögoru i'oho marë'iröhego.]

²¹ Iae ëhi höjo. Röhu gahëjo. Aehu na bijönegarue a jabesi övore bojëmi'iröhe ahuro na'o ie ijajëjo. ²² God-hu bamadëhi hesi A Maho na iae ëhi guomevo'ajëjo röhu na bijönegarue a jabesi övore bojëmi'iröhe aho vaevë'oho sisërë'ajëjo. ²³ Ëhi uëvamu hesi ariböviohuro uarovareje: Di aho noro ëhi jië'e mu sisëho vae'ejarëjo.

Di aehu a ioro'ioro iosirëmiromo börömo jiaje jöhoje.

²⁴ Ëhi'oromo Iesuare ijorajo ömo'ömohuro jö aho'ahamirovoromo uarovareje: Di aho a nuniroho a börömo javuajëjo. ²⁵ Ëhi uarovamu Iesuro uëvadeje: Sa'a ioro'ioro rajohuro jabesi sa'a rajoho ruahö'öjëvoromo jabumöremu masije riravarue höjo. Riravoromo röhu jabesi jumu-vorovoromo jabesi sa'a rajoho uëvarue höjo: Uönövorëjo: Sa'a aribövi ajamuijaruje a masije jëvajëjo. ²⁶ Röhu jemë'o nadi ëhioho döroho bamorovorëjo. Al'i ae rahu a börömo börömo jië'oho ë aho jero ijorajonö'e jionövonëjo. O ae rahu simano vaejë'oho ë aho jero ae gö ajëmi'irane ae jionövonëjo. ²⁷ Röhu jemë diehi uehorovarujëjo. Di aho böröme jio'i di aho bise'e höjo. Na hïromo i ijaje aho börömo höjo o ajëmiromo jabesi i ujuoho mëmijajoho börömo höjo. Hïromo i ijaje aho iae börömo höjo. O ajëmijaje aho ma-bise'e höjo. Na mae-ëjo. Röhu Iesu na ajëmiromo i ujuoho mëmijaje aho va'ëne jëvajëjo.

²⁸ Na i'ue bövie bise'e bae'ego jemëro birivoromo na'o jijihobe ru-enövarije höjo. ²⁹ Nasi Vavuohuro darugoho bojëmijade höjo naro böröme namiromo nasi aribövioho muebejëvo'irodego. Huhu ë'adëhi naro ëhi jemesi örire daruge bojëmijajëjo masije riravo'irarijeko. ³⁰ Naro böröme namiromo nasi aribövioho muebejëvo'iramu jemëro na'o raromoromo ioho jovoho ue'aho'arujëjo. Ioho ue'ahoromo jemë ae aho'obëhe 12 na'o gemu mae arëto göro göro raromoromo Israel rajo nosi agane gö gö 12 jabesi muoho mevo ga'a'arujëjo ga'i mae o sisë jiego.

Peter-hu Iesu gavaje jö a subivëho'iröhe jö Iesuhu majahijadohoje.

³¹ Röhu Simon-ajo. Ave jöho hejëjo. Satan-ro God ua gavë'e höjo jemë baejëvoromo jemesi dëre bijëho'irohëni. Ëhuni aehu i hijiohijiovoromo garuomaje diho mae jiego diho sisë jiego gavaruëhi Satan-ro ëhi jemesi dëre bijëho gë'a'ajëjo gë'i rahuo darugo'oho jio'i rahuo darugo rumo'oho jiego. Amo Satan-ro ëhi ua gavamu God-ro jemë hesi övore bojëmijë'e höjo. ³² Ëhi jie röhu Simon naro jani parie vaejë'e jëvajëjo jero bogo uehorovevoromo vuonugo'iranego. Röhu ijonö Satan-hu jasi dë bijioho garomo barëjamu jaeu huotorovoromo nasi örire avoho uehorovevë'iroho jasi aganoho ajëmego biririvo'irarëjo. ³³ Biririvo'irarëjamu Peter-ro uavadeje: Bada iae ëhi höjo röhu na ja'o gemu mae juvoromo ja'o savoji gagore va'ë'oho o ja'o guomevë'oho iae na eni jëvajëjo. ³⁴ Eni jëvajëjamu Iesuro uavadeje: Peter röhu nasi jöho hejëjo. Jaruvo vahi'oho kökörökoho bogo uvë'e jero majae niö'i gemu ae uë'a'anuëjo: Na Iesu bogo gavaje höjo.

Iesuare ariböviehu monie esöe muorovo'iröhe kaejöe ujuoho'iröhego Iesuhu majëhijadohoje.

³⁵ Iae Iesuro hesi ijorajo ömo'ömo ho uëvadeje: Urimoho naro rëmö'öromo uëvode höjo: Monioho esöho bövioho bise'oho nadi ujuoho va'orëjo. O höru sinoho nadi io'amoromo va'orëjo. Röhu na jemë bövi bise'o nimarijoho eni baejarije höjo o bogajo. Bogajamu uavareje: Iae no eni baejare höjo. ³⁶ Eni baejare höjamu Iesuro uhu'e uëvadeje: Urimoho aëro ajëmamu ëhi baejarije höjo röhu avevejö'oho bogo ëhioho jio'a'ajëjo. Èhuni monie o esöe jëvë'oho ujuohoromo va'orëjo. O muorovo'irarije kaejö ëge bogojëvë'oho jemë döre io'amaruje niögoho imo'amoromo monie mana ujuohoromo kaejö ëgoho imo'amorëjo. ³⁷ Èhesi bëhoho hehëjo. God-ro ëhi bamade höjo hesi surire jö jajivarëhi ëhi jioröhego. God-are surire jajivoromo ëhi uvë'e höjo: Aëro uvoruomë'te höjo: Hu jö ahoruomaje ariböviohu'o gemuore höjo. Nasi jöho ëhi uvë'e höjo. God-are surire jö jajivarëhi iae ëhi jio'irögoro ë'tajëjo. ³⁸ Èhi jio'irögoro ë'tajëjamu ijorajoho jaburo uavareje: Bada gavëjo. Aviaë kaejö ëge niö'i javuajëjo. Kaejoe niö'i javuajëjamu uëvadeje: Èhi jië'te jöho iae mino'ëjo.

Iesuhu Gethsemane sa'are hiromo God-are örire ëninamijade jöhoje.

³⁹ Èhi'oromo Iesuro ë osaho vuonugo'i Olives Dahorure mami'e va'onövadire röhu maho ë va'adeje. Va'amu hesi ijorajoho jaburo hu rihiromareje. ⁴⁰ Rihiromoromo va'o suorovoromo Iesuro uëvadeje: Èninamihego God-ro ajëmego Satan-ro bogo dinëmego ëhuro bogo bejëvo'irajo. ⁴¹ Èhi uënugoromo rori'o va'adeje. Munë bu'öjego va'o bejaje ëmino'e va'oromo ague aho hiromo parie vaeromo uavadeje: ⁴² Apajo. Ja nagë'oho i'ue huë vavaene nasi örire rovajoho ahego na bogo bae'iröjo. Röhu naehu nimajoho nadi ë'i jae hu nimanuëhi ëhi ë'onëjo. ⁴³ [Èhi'amu gavë'i anerae gemuëro ö'idöre jioromo rueromo Iesu ajamamu biririvadeje. ⁴⁴ Birivoromo röhu huë vavaene bogo bise'o vadu'oho baeromo parioho ma'eno titimoromo vaemu vaejadeje. Parie vaemu vaejamu nu ano'ere jöho köe direjohijë'ehu sa'are ahajëhi ëhi aho'amadeje.]

⁴⁵ Parie vaenugoromo döro ri'öjadeje. Ri'öromo vuonorö'ö va'oromo gavadeje ijorajoho jabumë huë vavaene böröme baejë'ëro momorö'öjamu. ⁴⁶ Momorö'öjamu gëgorovo uëvadeje: Jemë rabëni momorö'öjarujëjo. Ri'öromo ëninamihëjo. Satan-ro dinëmi'iramu bejëvo'ajëjo.

Iesu guduamare jöhoje.

⁴⁷ Èhi uëvamu gavë'i ae aho'obëhe Judas-ro öroho röjëhiromo sö ujuohoromo rovamu rueruomadeje. Iesuare ijoraje aho'obëhe 12 röhu Judas hu'o jabesi ae gemuoho jiadeje. Judas-ro rueromo Iesu dudöho'i bëhire rovadeje. ⁴⁸ Dudöho'i rovamu Iesuro uavadeje: Judas-ajo. Na God-are A Maho jevajëjo. Ja diehi'oromo ma-döëremuoho rajehiromo dudöhevanuëjo arue ariböviohuro guduamo baejevo va'ojöro. ⁴⁹ Èhi uavamu Iesuare aribövie hesi bëhire riravaroho jaburo gavare a ioro'iorohuro mu sisë vae'ia'amu gëgorovo uavareje: Bada na no kaejö ëgobövioho jijöromo muo'amo'ëjarëjo o diehi'o'ëjarëjo. ⁵⁰ Èhi uaromo Iesuare ae gemuëro priest börömo hesi mu vaejaje aho anoromo övo manörire hia'oho tariö'öjahadeje. ⁵¹ Tariö'öjahamu Iesuro uavadeje: Èhi jië'te muoho vuonugëjo. Vuonugë'i ë anade a hesi hia'i sionoho rëhamu marëjadeje.

⁵² Marëjamu priest masijohuro God-are osa börömo atovarue ariböviohuro a duvahohuro Iesu guduamo bava'i rovë'ëro riravareje.

Riravamu gagorovo Iesuro uévadeje: Aveho na bogo vajiohu'e anano'e aehu jevajëjo. Jemë rabëni siravaho kepataho ujuohoromo rovarujëjo. ⁵³ Mami'e majae aho'o naehu God-are amo bërömore jemë'o hinövodoho jemë evaroho bogo guduamevarije höjo. Röhu jaruvoho jemesi majae höjo. Ramoramo'e mu muebejaje a hesi vöröho rovë'e höjo.

Peter-hu Iesu gavaje jö a subivëhadohoje.

⁵⁴ Èhi uévamu Iesu guduamo barueromo priest bërömo hesi osare rovereje. Priest hesi osare rue'irögoro Peter-ro arue riribövire Iesu rihromoromo ijore rovadeje. ⁵⁵ Osare rueromo gavade aehu raromaruire vëne huë'ëro ravo'ego ae uono bëhire raromamu. Ae uono bëhire raromamu gagorovo jabu'o gemu mae hijadeje. ⁵⁶ Hijamu gagorovo mu ajëmijarue magonahe gemuëro gavade Peter uno bëhire hi'ego nu ano'o'ho vënëro ajivë'e jiamu. Ajivë'e jiamu gavë'i Peter ërimahë'i è aribövioho uévadeje: Ave iaho hu'o Iesu'o gemu mae juvonövade ae höjo. ⁵⁷ Juvonövade ae höjamu Peter-ro uavadeje: Sarerivanuëjo. Na è iaho bogo mae bogo gavaje höjo. ⁵⁸ Bogo gavaje höjamu majae ma-bunemu jioromo barëjamu ae göëro Peter garomo uavadeje: Ja'o Iesuare ae javajëjamu Peter-ro uavadeje: Sarerivanuëjo. Na bogojevajëjo. ⁵⁹ Bogojevajëjamu hour gemu rabu'e barëjamu ae göëro biririvoromo è aribövioho uévadeje: Iae maeëjo. Iae na gavajëjo ave aho Iesu'o juvonövade ae höjo. Hu'o Galilee sa'a raje höjo. ⁶⁰ Èhi uévamu Peter-ro uavadeje: Sarerivanuëjo. Ja jövanue jöho na dadivevo avohajëjo. Dadivevo avohajëjamu kökörökoho uvadeje. ⁶¹ Kökörökoho uvamu Badaro huotorovoromo Peter gavadeje. Gavamu gavë'i Peter-ro uehorovoromo uvadeje: O Badaro mami'e uevade höjo: Jaruvo vahire kökörökoho bogo urimoho uvë'e jero urimo vae niö'i gemu ae uë'a'anuëjo: Na Iesu bogo gavaje höjo. ⁶² Èhi uevade hö uvoromo Peter-ro amonö hörö va'oromo sisë maro nivadeje.

Aehu Iesu sivare jöhoje.

⁶³ Èhi'amu iae Iesu mueberuomaje ariböviohuro Iesu sivoromo sino haho'ere ano'anovareje. ⁶⁴ Ano'anovoromo nu ano'e niögëro tugohahoromo uavareje: Na jö God-aro baeromo majëhijaje ae jevajë uövuanue javaje ëhuni anagade a hesi ihoho huruoho majahuijago no hejarëjo. ⁶⁵ Èhi jië'e jö sisë gö gö aho'obëhe atoromo Iesu sivareje.

Iesu Jew rajo a masijo jabesi nunire namijade jöhoje.

⁶⁶ Èhi è'ë'ëro sisonuvamu Jew rajo a duvaho ömo'ömohuro priest masijohuro Jew rajo jögoru öri röjëhijarue ariböviohuro gagovorovoromo ae uëvareje: Iesu hu'irae barovego no court vaejarëjo. ⁶⁷ Barovamu rue a masijohuro Iesu uavareje: Na ja God-hu uavë'ëro bëröme namiromo ajamui'irane aho javajëjo. Ja è aho javë'o'ho uövuego no hejarëjo. Hejarëjamu Iesuro uévadeje: Na uëvë'o'ho röhu jemë bogo ma uehorova'arujëjo. ⁶⁸ O na jö uë gevë'o'ho jemë bogo mana ue'a'arujëjo. ⁶⁹ Röhu majae dunova'iramu evare God-are A Maho naro bërömëro jevë'ëro ajiomoromo God darugo eni jië'e A hesi övo manö èhi hiemu hi'ejöjo. ⁷⁰ Hi'ejöjamu rue a masijohuro uavareje: Èhi jië'o'ho na ja God-are Harihe javajëjo. Uévadeje: Iae maeëjo. Jemëro jemesi uevarujëjo: Ja èhi javajëjo. ⁷¹ Èhi javajëjamu rue a masijohuro uarovareje: Iesuro hesi jö'ëro hesi jö sisëho majahuijamu iae

mami'e hejë'e javuajëjo. Ëhuni rabëni ae gö uë'ejarëjo: Gavarije o hejarije jöho majahuijego no hejarëjo. Court-oho iae barë'ajajëjo.

23

Iesu Pilate-are nunire namijade jöhoje.

¹ Ëhi uarovonugoromo ë a masijo ömo'ömohuro ri'öromo Iesu hu'iraeromo Pilate-are nunire va'areje. ² Va'oromo Pilate-are nunire riravoromo Iesuare jö sisëho aevoromo huruoho majahijareje. Majahiromo uavareje: Iae no hejare höjo ë iaho sareri'e jöe majëhijavamu. Ëhi majëhijë'ëro ëhu'ëro nosi sa'a rajohuro sa'are a masijo jemesi jöho bogo eruomo hesi höjo. No hejare höjo Iesuro uvavamu: Rome a börömo tax-oho nadi ijoho bojämirejo ë hesi bëhoho sa'are a börömo na jev'e ijaje. God-hu uevë'ëro böröme namiromo ajëmi'irode aho Keriso na jevajëjo. ³ Keriso jevajëjamu Pilate-ro Iesu uavadeje: Na ja Jew rajo jabesi a börömo javajëjo. Börömo javajëjamu Iesuro uavadeje: Ëjöhö jero jasi jövanuëjo. ⁴ Jövanuëjamu Pilate-ro priest masijohu'o a ioro'iorohu'o uëvadeje: Ave aehu i'u baeröhe hesi sisëho bogo birohë'e jevajëjo. ⁵ Ëhi uëvamu hegorovo ae aho'obëhe birivoromo uavareje: Ëiahuro Galilee sa'are aevoromo jö sisë ae röjëhiromo muorovojöro simane huotovëhobe Judea sa'aho aho'o juvoromo avehu'o rovë'e höjo.

Iesu Herod-are nunire namijade jöhoje.

⁶ Ëhi uaruomamu hegorovo Pilate-ro uëvadeje: Na ë iaho Galilee sa'a raje höjo. ⁷ Galilee sa'a raje höjamu rue ariböviohuro uavareje: Io'ajo. Io'ajamu hegorovo Pilate-ro uehorovoromo uvadeje: Herod hu Galilee sa'a muebejaje ae höjo. Röhu hu aviae Jerusalem rovë'e höjo. Rovë'e hö uvoromo Iesu nugö'öjamu aëro bava'areje Herod-ro court vaeröhëgo. ⁸ Iesu bava'amu Herod-ro garomo uehorovoromo uvadeje: Na mami'e Iesuhu mu vae'amade jöho hejë'ëro ga'i nimobe rovë'e jevajëjo. Nani huro darugo'e muoho vaejeho'iramu na ga'ejö uvoromo Iesu garomo nimoroho avohadeje. ⁹ Nimorohoromo jöe aho'obëhe Iesu ua gavadeje. Ua gavamu jöho bogo mana uavadeje. ¹⁰ Bogo mana uavamu priest masijohu'o Jew rajo jögoru öri röjëhijarue ariböviohu'o ëho jaburo Herod-are nunire riravoromo Iesuare jö sisëho darugo'o huruoho majahijareje. ¹¹ Majahijamu Herod-ro heromo hu'o hesi muorovo ariböviohu'o Iesu nue huodivoromo sisë vaeromo sivareje. Sivoromo Iesu niögu ëgo mabëhëro ba'amahoromo nugö'öjamu sionëro Pilate-aro bava'areje. ¹² Bava'amu evare majae gemuore Herod'o Pilate'o urimo nu huodivorovaroho vuonugo'i huë baerovoromo ma-mae arijareje.

Iesu anego guomöjoro Pilate-hu uëvade jöhoje.

¹³ Iesu barueruomamu gëgorovo Jew rajo priest masijoho ë sa'are a masijoho a ioro'ioroho ëho jabumëni Pilate-ro uvadeje gagovoromo raromöjoro. ¹⁴ Gagovamu gëgorovo Pilate-ro uëvadeje: Ëiaho jemëro barueromo uevarijë höjo: Huro sareri'e jöho majëhijë'ëro ae aho'obëhe sa'are masijo nosi jöho bogo e hesi jëvajëjo. Jemëro ëhi uevamu hejode höjo. Röhu naro jemesi nunire namiromo Iesuare jöho morijovoromo gavode höjo Iesuare jö sisëho uevarijoho bogojiamu. ¹⁵ O Iesu mae jiajoho Herod-ro hu'o gavade höjo. Ëhi gagorovo sionëro nosi örire nugö'öjade höjo. Ëhuni aveho hehëjo. Hu mu

sisë vaejê'ëro mana anego guomoröhe bëhoho bogohöjo. ¹⁶ Èhuni naro ae uê'iramu hisuebiromo jiovo nugö'ö'iramu va'a'ajêjo. ¹⁷ [Röhu God-hu Vörö Tugohade Sörö maja rovê'iroho savoji gagore raromarue aho gemu Pilate-ro Jew rajo ariböviohuni jiovo nugö'öjêhonövadeje hu bojamare muoho èhi jiê'ëro.] ¹⁸ Muoho èhi jiamu ae aho'obêhe ma-gemu mae uvoruomadeje: Èiaho anêjo. Barabbas jiovaluêjo. ¹⁹ Röhu Barabbas savoji gagore hijade hesi bëhoho urimê'i a masijohu'o amo bôrömorö muorovare majaho jiamu hu'o muorovoromo ae anamu police ariböviohuro hu guduamo bava'oromo savoji gagore ba'amareje. ²⁰ Röhu Pilate-ro Iesu jiovo nugö'ö'i nimamu jöe gö'o majêhijadeje. ²¹ Majêhijamu hejê'i ae aho'obêhe uvo'i arijareje: Korosioro anego guomajo. Korosioro anego guomajo. ²² Guomajamu Pilate-ro urimo vae niö'i röhu maho uêvadeje: Rabëniajo. Diehi jiê'e mu sisë vaejê'e höjo. Na gavajoho mu sisë è'è'ëro mana anego guomoröhe bëhoho bogohöjo. Èhuni hisuebiromo jiovo nugö'ö'ejöjo. ²³ Jiovo nugö'ö'ejöjumu ae aho'obêhe birivoromo dinamiro mo ma-darugo'o uvo'i arijareje: Korosioro anego guomajo. Èhi uvamu jabesinö marêjadeje. ²⁴ Marêjumu jabuhu uvarêhi Pilate-ro jöho èhi majêhijadeje. ²⁵ Urimo Barabbas-ro a sisë ioro'iorohu'o gemuoro bu'öromo sa'are a masijohu'o muorovoromo ae muo'amadeje. Èhi è'è'ëro savojire raromadeje. Èhi jiê'e a sisë jiadeje röhu Pilate-ro hejade Jew rajohuro Barabbas nimoromo uvo'i arijavamu hegorovo hesi mu aribövioho uêvadeje: Barabbas jiovo nugö'ö'i jaburo nimê'e jiarue Iesu anohêjo.

Iesu korosire ano taemare jöhoje.

²⁶ Anohêjumu aëro Iesu court-re jioromo ano'i bava'areje. Bava'oromo örire va'i gavareje Cyrene amo rajê ae gemu hesi ihe Simon muro jiê'ëro Jerusalem rovamu. Rovamu gagorovo övëro ma'enoromo korosioho hesi dejore bamoromo uavareje: Baeromo Iesuare ijoro va'êjo. Va'êjumu Simon-ro Iesuare korosioho bava'adeje.

²⁷ Bava'amumu iae ae aho'obêhe Iesu rihiomareje. Rihiomoromo magonaho ioro'iorohuro muo'amorovê'i nierusuburu'e bamobe rovarêje. ²⁸ Nierusuburu'e bamobe rovamu gagorovo Iesuro hunuorovoromo uêvadeje: Jerusalem magonaho ömo'ömohumê nadi naniöho vavaenimoromo nierusuburu'e bamo'i jemê'o jemesi aboji harihu'ohu'o uehorovoromo nivo'amirovorêjo. ²⁹ Huê vavaene bogo bise'o vadu'oho rue'iramu aëro uvoruomo'ajêjo: Dê tiojê'e magonahoho aboji harihu rumo'e raromarue magonahoho huê mae jëvajêjo. ³⁰ Èhi uvoromo juhuonivoromo uvoruomo'ajêjo: Dahoru masijoho ininoho jemêro ahoromo taemavuorêjo. Èhi uvoruomo'ajêjo. ³¹ Na ijo ma va'ëne jëvajêjo röhu ije uejevanovuêjo. A'i jemê ijo sahonö'e huo'öjëvoromo baradore siö'öjêvo'amo'aruêjo.

³² Iae mu sisë vaejare ae niö'ioho guduamo ömëvo va'areje Iesu'o gemu mae vuovëvoröhego. ³³ Va'aroho ajiomoromo sa'a ihe Simano Gijo ajio suorovareje. Suorovoromo Iesu baeromo korosire ano taemareje. Iesu ano taemo'i è a sisêho niö'i jabu'o ano taemëvareje. Ano taemoromo ujuoho nigemo'amoromo Iesu ririre amo'i a sisë göho ruêhi Iesuare övo manö amo'i göho viêhi övo adonö amareje. ³⁴ Amamu Iesuro uavadeje: Apajo. Aehu nasi örire mu sisë vaejevaruoho uehorovoromo vuonugêjo. Jabumê è mu hesi bëhoho dadibijohajêjo.

Dadibijiohajëjãmu rue muorovo ariböviohuro Iesuare niögoho adovoromo ajajovoromo ae gemu niöge gemu ëhi baebe rovareje. ³⁵ O ae aho'obëhe riravoromo ërimahareje. Ërimahãmu a masijohuro sivoromo uarovareje: Ëhuro uövuade höjo: Naro a ioro'ioroho ajëmego marëjävãje höjo. Ëhuni nadi'ego hu hesi arijo'arije ajamirovego hu mae jiajo. Huro uövuade höjo: God-hu uevë'ëro böröme namiromo ajëmi'irode aho na jevajëjo. God-hu nimoromo baejevade aho na jevajëjo. Ëhuni nadi'ego hu hesi arijo'arije ajamirovajo. ³⁶ A masijohuro ëhi sivamu muorovo ariböviohuro jãbu'o Iesu sivareje. Sivoromo rueromo nioga'i'e wine jovoho bojãmi'ië'areje. ³⁷ Bojãmi'ië'oromo uavareje: Jew rajo jãbesi a börömo javë'o'oho ëhuro jasi ajamirovego mae javãjo. Sivoromo ëhi uavareje. ³⁸ Röhu Iesuare simãno namore ijo viture jajivoromo uvë'e jiadeje: Ave aho Jew rajo jãbesi a börömohoho höjo.

³⁹ Iae korosire iromë'e a sisë göhuro Iesu sivoromo uavadeje: God-hu uavë'ëro böröme namiromo ajãmu'i'irane aho ja javajëjo. Na mae-ëjo. Ëhi jië'o'oho jasi arijo'arije ajamirovoromo no'o ajãmu'ego mae javuãjo. ⁴⁰ Ëhi uavamã a sisë göhuro uavadeje: Nadi ëhi jië'e jöho jövëjo. Ja'o i'ue gemuohoho baejanuëjo. Ëhi jië'o'oho ja diehi'oromo God bogo juhuonãmanãjuëjo. ⁴¹ No niö'iro mu sisë vaejë'ëro ëhu'ëro iae mae no i'ue baeromo ë'aruëjo. A'i ë iãho mu sisëho bogo vaejë'e höjo. ⁴² Bogo vaejë'e hö'i Iesu uavadeje: Iesuãjo. A muebejavu'o'irane darugo barueromo böröme namijë'iroho nasi öroro uehorovevonëjo. ⁴³ Uehorovevonëjãmu Iesuro uavadeje: Aveho na jö mae uavãjëjo. Jaruvohoho ja'o na'o gemu mae Paradise-re ari'ëjarëjo.

Iesu guomade jöhoje.

⁴⁴ Iae majãe ririre jiadeje. Majãe ririre jiamu öri ari'e aho'o ramoramovadeje. Ramoramovobe va'öjuvo majãe huotorovãmu gavë'i ajivadeje. ⁴⁵ Ajivãmu gavë'i God-are osa börömo ojo göhoho gagonö jiajohoho niögëhu tugoharohoho arorovadeje. ⁴⁶ Arorovãmu gavë'i Iesuro God mardarugo'o uavadeje: Apãjo. Naro nasi aru'ãhohoho jasi övo döre nugãjëjo. Nugãjëromohu evare nugo'amãdeje. ⁴⁷ Nugo'amãmu muorovo a börömëro gavade ëhi jië'e mue gö gö ë'ãmu gagorovohu uvadeje: Iae mae-ëjo. Ëãho iae a mae jiãde höjo. Ëhi uvãmu ëhuro God-are ihohoho mae jiãdeje. ⁴⁸ Ae aho'obëhe urimohu ë mu börömo ga'i gagovarohuro gavare ëhi jië'e mue gö gö ë'ãmu gagorovohu vuonorö'öromohu vavaenimoromohu vinebe anobe va'ãreje. ⁴⁹ Va'ãmu Iesuare ariböviohu'o Galilee sa'are jioromohu Iesuare ijore ijore rovare magonãho öm'ömo'ohu'o ëhohu jãburo rorihohu riravoromohu gavareje ëhi jië'e mue gö gö ë'ãmu.

Iesuare sino munë gagore bamare jöhoje.

⁵⁰ Ëhi'ãmu ae gemu hesi ihe Joseph-ro iae hijãdeje. Hu Arimathea amohu rajë jiãdeje. Hu Jew rajo jãbesi a duvahëro jië'ëro a masijohuro ioro'iorohu'o hiromohu jöe mevonövãdeje. Hu a mabëhe God-are jöho avohohu ejahãje ae jiãdeje. ⁵¹ A mãero jië'ëro ëhu'ëro a masijohuro ioro'iorohu'o hiromohu hejade uvoruomãmu: Ë'ego no Iesu ano'irãrë uvoruomãmu hegorovohu bogo ejëhãdeje. Bogo ejëhoromohu gavade jãburo Iesu anãmu gëgorovohu uvadeje: Ëhi jië'o'ohohu sisë höjo. Röhu huro muebejë'e hijãdeje God-ro böröme namiromohu aho'obëhe muebejëvoröhëgo. Joseph ëhi jië'e ae jiãdeje. ⁵² Ëhi jië'e aëro jië'ëro huro va'oromohu Pilate uavadeje: Uevego na Iesuare sinohohu

bae'irōjo. ⁵³ Sinoho bae'irōjamu Pilate-ro ejahamu va'oromo sinoho baruvebiromu niōgu maëro nomoromu munë ubuvarire ë bamadeje. Ëmunë gagoho ae gö bogo bamë'e Iesu ë bamadeje. ⁵⁴ Ëmajaho Friday jië'ëro Jew rajehu nuharue majaho rue'ie'adeje.

⁵⁵ Joseph-hu Iesuare sino bava'oromo bamadevare evare Galilee sa'are jioromu Iesu'o gemuore rovere magonaho ömo'ömhuro Joseph-are ijore rueromu ubuvare munëho garomo gavareje Iesuare sinoho ë avoho bamamu. ⁵⁶ Iesuare sinoho ë avoho bamamu gagorovo vuonorö'ö va'oromu ridi'e ose gö gö avoho'amareje Iesuare sinore bahi'iröhëro. Avohoromu nuho majaho rovamu Jew rajo jögoroho eromu ma-nuhareje.

24

Iesu ri'öjade jöhoje.

¹ Nuhë'ëro hura börömore sue'o sue'o ë magonaho ömo'ömhuro ri'öromu ridi'e oso avoharoho ujuohoromo Iesu bamarire ë vuonorö'ö va'areje. ² Iesu bamarire va'i gavareje munë gago tugohare munë börömo rori'ö höhö bava'ë'e jiamu. ³ Höhö bava'ë'e jiamu gagorovo munë gagore rumo va'areje röhu Bada Iesuare sinoho bogo birohareje. ⁴ Bogo birohogoro ë riravoromu uehore gö gö baejareje. Uehore gö gö baejamu gavë'i ae niö'iro ma-majioho rovereje jabesi niögoho majaehu bamanöv'e ëhi ajivë'e niögoho io'amë'ëro. Rueromu ë magonaho jabesi bëhire rirarovareje. ⁵ Bëhire ro riravomamu gëgorovo rue magonahoho jaburo juhuonëmiromu uruho'amo riravareje. Uruho'amo riravomamu gavë'i rue ae niö'iohuro uëvareje: Jemë rabëni i'ovë'e aho guomë'e a sino bamaruiroho naharujëjo. ⁶ Iesu aveho boghöjo. Hu mami'e ri'öj'e höjo. Ri'öröhe jö Galilee sa'are hiromu majëhijadohe uehorovohëjo. ⁷ Huro jemë uëvade höjo: Aëro God-are A Maho na baejevoro a sisë jabesi övore bojëmi'iramu baejevoro korosire ano taemevoruomajëjo. Ano taemevo'iramu guomoromu majae niö'i gemu hesi uhure ri'ö'ejöjo. Nasi muoho God-ro ëhi bojemë'e höjo. Iesuro ëhi uëvamu hejarije höjo. ⁸ Hejarije höjamu rue magonahoho jaburo ë jöho uehorovareje. ⁹ Uehorovoromo Iesu bamarire jioromu vuonorö'ö va'areje. Va'oromu rabe rabe gavare hejare jöho majëhijamu Iesuare ijoraje 11-ho jabu'ö Iesuare aribövi ioro'iorohu'ö ë jöho heruomadeje. ¹⁰ Röhu ë jö majëhijare magonaho jabesi ihoho Mary Magdalene o Joanna o James-are vëme Mary ëhi jëvadeje. Ëmagonahohu'ö magonaho ioro'iore jabu'ö gemu mae jijiharohu'ö ëho jaburo ë jöho apostle aribövioho majëhijareje. ¹¹ Majëhijamu hegorovo rue apostle ariböviohuro uvareje: Ëmagonahoho jaburo ë jöho ëma ataruëromu bogo ma uehorovareje. ¹² Bogo ma uehorovoromo röhu Peter-ro ri'öromu sino bamarire tutuvoromu ë va'adeje. Va'oromu munë gagoho hohithoromo gavadeje Iesu numare niögohemu jio'amamu. Niögohemu jiamu gagorovo uehorovoromu uvadeje: Aveho diehi'ade hö uvoromu hesirëro vuonorö'ö va'adeje.

Emmaus amore va'i örire diehi ë'are jöhoje.

¹³ Va'ë'ëro jeniromamu Iesuare ae niö'iro Emmaus amore va'irögoro örire va'areje Jerusalem jioromu Emmaus va'iröhe öri hesi vahuoho 11 kilometre jië'ëro. ¹⁴ Örire va'oromu mu rabe rabe jiade jöho jörovobe va'areje. ¹⁵ Jöho jörovoro berohobe va'amu Iesuro birohëvoromu jabu'ö gemu mae va'adeje. ¹⁶ Va'amu ë ae niö'i jabesi uehoroho tugöhëhamu

bogo avoho garomo uvareje: Ĕho Iesu hōjo. ¹⁷ Bogo avoho gavamu Iesuro uēvadeje: Jemē diehi jiē'e jōho jōrovobe jireharujējo. Jireharujējamu rueho jaburo jireharoho vuonugo'i nu ano'e sisē'irērovoromo rirarovareje.

¹⁸ Rirarovoromo ae gemu hesi ihe Cleopas-ro uavadeje: Ae aho'obēhe Jerusalem raromaruohuro avevejō'e rabehu ē'adoho iae garuomo'i ja gemu diehi'avo'ego bogo gavanuējo. ¹⁹ Bogo gavanuējamu Iesuro uēvadeje: Diehi jiē'e muohajo. Uavareje: Nazareth raje Iesuaru ōrire vaejare jōho uavaruējo. Iesu hu jō God-aro baeromo no majahuijaje ae jiade hōjo. Ĕhi jiē'e aēro jiē'ēro God-are nunire o ae aho'obēhe nosi nunire namiromu biriri'e muoho vaenōvo biriri'e jōho jōvonōvade hōjo. ²⁰ Iesu hu Ĕhi jiē'e ae jiade hōjo. Rōhu nosi priest masijohu'o nosi a masijo ioro'iorohu'o Ĕho jaburo Rome aribōvi jabesi ōvore bojēmijare hōjo Ĕhuro Ĕho jaburo court vaeromo Iesu ano'irōhe jōho uērōhego. Rome aribōvi jabesi ōvore bojēmamu Ĕhuro Iesu korosire ano taemare hōjo. ²¹ Rōhu noro uehorovoromo uvare hōjo: Ĕaho nani God-ro nugō'ōjade hōjo rueromo no ajamuiromu Israel rajo nosi i'u'e muoho ahavuo'i hesi sasohē'e muoho rōjahuirōhego. No Ĕhi uehorovare hōjo. Rōhu jōe gō'o ē mu sisē vaeruo-madoho majae niō'i barējamu rōhu aveho majae gōho rovē'e hōjo. ²² Iae Ĕhi hōjo rōhu no'o gemu mae Iesuaru ijore ijore jijiharue magonahohuro ave jō bōrōmoho majahuijamu hegoro no tiōjavuade hōjo. Jaburo jaruvo sue'o ri'ōromo Iesu bamarire va'are hōjo. ²³ Va'oromo gavare hōjo Iesuaru sinoho bogojiamu. Bogojiamu gagorovo vuonorō'ō rueromo uōvuare hōjo: No va'oromo nia'ovo'iraejanovoromo garomo hejare hōjo aneraho jaburo uōvuamu: Iesu bogo guomo'i i'ovē'e hōjo. Magonahoho jaburo Ĕhi uōvuamu hejare hōjo. ²⁴ Jōho henugoromo nosi ae gōēro gōēro Iesu bamarire va'oromo gavare hōjo magonahehu uōvuadēhi Ĕhi jiamu. Rōhu Iesu bogo gavare hōjo.

²⁵ Iesu bogo gavare hōjamu Iesuro ri'ōromo ē ae niō'ioho uēvadeje: Asē'e jemē simane i'uhēgo'ego God-are jōho bogo ma-burēroho baejarujējo. Ĕhu'ēro jiē'ēro jō God-aro baeromo majēhinōvare a jabesi jōho bogo maho uehorovarujējo. ²⁶ Jemē diehi'oromo ave jōho bogo uehorovarujējo. God-ro bamade hōjo bōrōme namiromu ajēmi'irōhe aho vi'ehi bōrōme baeromo guomojōro rōhu ijonō ajijere ajio hirōhego. ²⁷ Ĕhi uēnugoromo Iesuro hesi jōe God-are surire jajivo'amadoho huruoho majēhi barējadeje. Moses-hu jajivade jōho aevō'i majēhiromu jō God-aro baeromo majēhinōvare a ioro'ioerehu jajivo'amade jōhu'o huruoho majēhijadeje. Majēhijamu rue ae niō'iohuro hebe va'areje.

²⁸ Hebe va'aroho va'i nimare amore hōrō'iē'areje. Hōrō'irōgoro Iesu ōre ēgo'o va'o hesi jiamu gagorovo ²⁹ rueho jaburo nijio'iraeromo uavareje: Nadi va'i no'o hijējo. Majae mami'e barējē'ēro vahiro-mavuo'iē'ajējo. Vahiromavuo'iē'ajējamu ejēhoromo jabu'o va'oromo osare hijadeje. ³⁰ Hiromu jabu'o ie i'irōgoro sa'aro hiromu ie baeromo God mae uaromo ato'atovoromo i'imēmamu rueho jaburo baejareje. ³¹ Baeromo God-ro jabesi simanoho jiovēhamu evare Iesu avoho garomo uvareje: Ojo'e ē aho Iesu hōjo. Iesu hōromo ga'i gavareje Iesu Ĕma bogojio va'amu. ³² Va'amu gagorovo uarovareje: Ja'o uehorovējo. Ĕahuro no'o jōe jōvoromo God-are suri bēhoho huruoho majahuipe ōrire rovamu heromo nosi dē vōvōbajo'oho sasohavuoromo ri'ōjavuo avohade hōjo.

³³ Ëhi uarovoromo ma-burëro sionëro vuono bu'öromo Jerusalem amore va'areje. Jerusalem va'oromo gavare Iesuare ijoraje 11-hu'o jabesi a ioro'iorohu'o gagovoromo raromë'e jiamu. ³⁴ Raromë'ëro jaburo ë ae niö'ioho uëvareje: Bada iae ri'öjë'e höjo. Ri'öromo Simon-are örire rovamu huro gavade höjo. ³⁵ Gavade höjamu rue ae niö'iohuro uëvareje: Noro niö'iro örire jirehoromo ëhi ëhi gavare höjo. Ëhi uëromo uëvareje: Iesuro ie ato'atovoromo i'imamuamu evare no avoho garomo uvare höjo: Iae Bada höjo.

Iesuhu hesi ijorajo jabesi nunire rovade jöhoje.

³⁶ Bada höjamu gavë'i Iesuro ro ma-majioho jabu'o gemu mae nami-jadeje. Namiromo uëvadeje: Aganomë vaevë'e raromarujëjo. ³⁷ Vaevë'te raromarujëjamu juhuonivoromo jiodudu'iraeromo uvareje: No aru'ahe gavaruëjo. ³⁸ Aru'ahe gavaruëjamu uëvadeje: Jemë rabëni juhuonivarujëjo. Rabëni uehore gö gö baearujëjo. ³⁹ Ave nasi övoho höroho geromo uvorëjo: Nörö höjo. Ma'enego heromo uvorëjo: Nörö bogo aru'ahemuoho jio'i a mae höjo. Aru'ahoho sine ijo'ahe bogohöjo. Röhu jemë iae gevarujëjo na sino'e ijo'aho'e jevo'ego. ⁴⁰ Ëhi uënuroromo övohu'o hörohu'o röjëhijamu gavareje. ⁴¹ Garomo uehorovemu uehorovo'i arijareje. Uehorovoromo uvareje: Aveho mu ma-mabëhe jië'e nani noro sisë'i gavaruëromo bogo ma uehorovareje. Bogo ma uehorovamu gavë'i Iesuro uëvadeje: Na jemë ioho jëvajëjo o bogojëvajëjo. ⁴² Ëhi uëvamu visue vënire buejë'oho babojamareje. ⁴³ Babojamamu Iesuro baeromo ae aho'obëhe jabesi nunire ijadeje.

⁴⁴ Iromo uëvadeje: Urimo naehu jemë'o hiromo majëhijamu hejarije jöho iae avevejö'e röhu maho majëhi'irögöro ë'ajëjo. Na uëvode höjo: Nasi jöho aho'obëhe Moses-hu jajivadoho jö God-aro baeromo majëhinövare a ioro'iorehu jajivaroho Psalms jö jajivaroho nasi jöe aho'obëhe God-are surire jajivarëhi iae ëhi jio'a'ajëjo. Öre gö bogohöjo. Ëhi uëvamu hejarije höjo. ⁴⁵ Hejarije hö uëromo jabesi simanoho huotovëhamu God-are surire jö bëhoho avoho gavareje. ⁴⁶ Avoho gavamu huro uëvadeje: God-are surire jajivoromo ëhi uvë'e höjo: God-ro bamë'ëro bööröme namiromo ajëmijaje aho nörö vi'ehi bööröme baeromo guomoromo majae niö'i gemu hesi uhure ri'ö'a'ajëjo. ⁴⁷ Ri'ö'iramu aëro nöröuare ihore jöe majëhiromo ae uë'a'aruëjo: Ae aho'obëhe öri sisëre jijiharujoho vuonugohëjo. Mu sisëho vuonugo'i avoho uehorovoromo mu mae vaehego God-ro jemesi sisëho uehorovoromo vuonugajo. Ëhi jië'e jöho Jerusalem amore aveoromo majëhiromo maja rojomajire beva'ajire sa'are sa'are majëhibe jijihö'aruëjo. God-are surire jöho ëhi uvë'e höjo. ⁴⁸ Röhu ëhi jië'te muoho jemë gavë'te jëvaje ëhuni ë jöho majëhibe jijihorëjo. ⁴⁹ Röhu aveho hehëjo. Urimo nasi Vavuehu hesi Aru'aho suvuorëmi'i mae uëvadëhi naro ë Aru'aho suvuoroho jemëni nugö'ö'iramu bae'a'aruëjo. Ëhuni ë hesi urimo jemëro va'oromo Jerusalem amohuremu raromorego hujëji God-are darugohuro ruvebiromo ruahö'öjëvo'iröhe höjo. God-are darugohuro ruvebiromo ruahö'öjëvo'iramu evare va'oromo nasi muoho vae'a'aruëjo.

Iesu ö'idöre ajiomade jöhoje.

⁵⁰ Ëhi uënuroromo sö ujuohoromo Bethany amonö va'adeje. Va'oromo övoho nigemëvoromo uëvadeje: God-ro jemë huë mae bojëmi'ajëjo. ⁵¹ God-ro jemë huë mae bojëmi'ajë uëromo God-ro uavamü jabumë ë rëmo'i huro ö'idöre ajiomadeje. ⁵² Ajiomamu gagorovo rue Iesuare ariböviohuro

hu rajahiromo börömo bëhe nimorohobe Jerusalem vuonorö'ö va'areje.
⁵³ Va'oromo raromoromo God-are osa börömore va'oromo majae aho'o God rajahinövareje. Ahia mino'e.

JOHN

God-are Jö Jövaje Aehu God-arire jioromo sa'are rueromo mu ma barovade jöhoje.

¹ Ni'i'ivade majaroho ae gemu hesi ihoho God-are Jö jumuvë'o ho iae hijë'e jiadeje. Hu God'o gemu mae hi'i hu'o God jiadeje. ² Ni'i'ivadire ë aho God'o gemu mae hijë'e jiadeje. ³ God-ro uavamu huro sa'ae bövie bise'e bamadeje. Bogo bamo'ibejo bövioho bise'o ho bogo mae bogojio'ibejo. ⁴ Darugoho aho'o hesirire gemu jioromo rovadeje. Rueromo ae aho'o ajoho bojamuadeje. ⁵ Eajohuro ramoramore ajivajeje. Ramoramoho ajoho bogo tugohë'eje.

⁶ Ae gemu God-ro nugö'öjamu rovadeje. Hesi ihoho John jiadeje. ⁷ Hu rovadeje aji hesi bëhi gavadoho huruoho majahui'iröhëro. Majahuijeho ae aho'obëhe hesi jöho heromo mae uehorovo'iröhego. ⁸ Hu bogo ajoho jiadeje. A'i huro aji hesi bëho majahui'i rovadeje. ⁹ Eajoho iae aji maho jiohijo. Evare majare ë aje ae aho'obëhe ajivavuaajohuro sa'are rühijo.

¹⁰ Amo God-are Jö jumuvade ahuro ave sa'are hijadeje. Urimë'i God-ro uavamu ave sa'aroho avoho'amadeje röhu ave sa'are ariböviohuro hu bogo avoho garuomadeje. ¹¹ Hu hesiro rovadeje röhu hesi aribövi mahuro hu bijönimoruomadeje. ¹² Röhu hesi a ioro'iorohuro hu nimoromo mae uehorovoruomadeje. Mae uehorovoruomamu ëhuni uëvadeje: Avevejö'e jemë God-are aboji harihu'e raejëvájëjo. ¹³ God-are aboji harihu'e raejëvade hesi öroho bogo aehu nimoromo baejëvamu i'oroho rahëvo'i a'i God-ro baejëvë'ëro ëhuro hesi aboji harihu'e jëvadeje.

¹⁴ Röhu God-are Jö jumuvë'e ahuro sino haho'e baeromo ro God-are jöho mae röjahui avohoromo huë baejavuo avohoromo no'o gemu mae hibe juvadeje. Hi juvamu no hesi ajoho gavareje ë ajoho hesi Vavu hesi Harihe hu gemu'ëro jië'ëro baejë'ëro.

¹⁵ Ehi'amu gagorovo John-ro ë a hesi jöho ae huruoho majëhijadeje. Majëhiromo ma-darugo'o uvadeje: Naehu uëvode aho aviae höjo. Na mami'e uëvode höjo: Naro urimo rovë'e jevájëjo. Ae gemuëro nasi ijonö rue'ië'ajëjo. Ehi höjo röhu ë ahuro na iosiremiromo hu börömo ho höjo na bogo rahevadevare hu jiobe rovë'ëro jië'ëro. Ehi uëvadeje.

¹⁶ Iae hu huë baejavuo avohë'ëro ëhu'ëro huë mae no ae aho'obëhe bojamuromo döre döre bojamuibe rovë'eje. ¹⁷ Mu vae'iröhe jögoroho God-ro uavamu Moses-ro bojamuadeje. A'i God-ro uavamu Iesu Kerisoro huë baejavuoromo God-are bëho maemu röjahuijadeje. ¹⁸ Aho God bogo mae bogo gavë'e javue. God Hariho gemu Vavu hesi bëhi mare hijaje aëro jië'ëro huro God röjahuijë'eje.

John bapataeto vaejaje aehu a jö majëhijadohoje.

¹⁹ Röhu Jerusalem rarumarue Jew rajo a masijohuro priest ömo'ömo hu'o priest ajëmiarue a ömo'ömo hu'o uëvareje: Va'irarijoho John uarëjo: Ja rahuo javajëre. Ehi uëvamu va'oromo ë jöho ua gavamu huro aviëhi jië'e jöho majëhijadeje. ²⁰ Hu bogo jöho subivëho'i sama'e huruoho majëhiromo uëvadeje: Na bogo böröme namiromo ajëmi'irode aho jevájëjo. ²¹ Uavareje:

Èhi jiè'o'ho na ja Elijah javajèjo. Uèvadeje: Bogajo. Uavareje: No muebejaruèjo a börömohuro jöe God-aro barueromo majahui'iröhego. Na ja è aho javajèjo. Uèvadeje: Bogajo. ²² Uavareje: Èhi jiè'o'ho ja rahuo javajèjo. Majahuijègo no va'oromo ramuö'öjamu rovare aho majèhi'iröhe höjo. Jasi jöho ja diehi jövanue höjo. ²³ Diehi jövanue höjamu John-ro uèvadeje:

Na a rumo'e sa'are hiromo avièhi jiè'e jöho ma-darugo'o majèhijaje ae jèvajèjo.

Badahu rueröhe öroho ahorrirero vajivahorego hu maro rue'irajo.

Urimè'i jö God-aro baeromo majèhinövade ae Isaiah-ro è jöho jajivadeje. Èho John-ro uèromo è'adeje: Isaiah-hu jajivade jö hesi muoho iae na vaeromo è'ajèjo.

²⁴ Èhi jövamu rueho jaburo Pharisee a masijohuro rëmö'öjamu rovè'ero ²⁵ uavareje: Ja bogo böröme namiromo ajamui'irane aho javajèjo bogo Elijah javajèjo bogo jö God-aro baeromo majahuijanue a börömoho javajèjo röhu ja diehi'oromo aho bapataeto vaejèvanue höjo. ²⁶ Vaejèvanue höjamu John-ro uèvadeje: Naro jovèro bapataeto vaejèvaje höjo. Röhu jemèhu bogo gavaruje aho jemesi ririre namijajèjo. ²⁷ Huro nasi ijonö rue'ie'ajèjo röhu huro na iosiremiromo börömoho höjo. Naehu hesi mu bise'o vaejahoromo hesi höru sino jiovaho'ibejodoho o mu bise'o bise'e rabe vaejaho'ibejodoho na ma-bise'e jèvajèjo. John-ro èhi uèvadeje. ²⁸ John'o Jerusalem jioromo rovare ariböviohu'o jö èhi vaerovaroho èho Bethany jiadeje. Bethany amoho Jordan jovo ruhèhi jiadeje. Èsa'are Jordan jovore John-ro ae bapataeto vaejèvonövadeje.

Iesu God-are Sheep Harihu jiaje jöhoje.

²⁹ Nèrö John-ro gavade Iesu rovamu gagorovo ae uèvadeje: Arueho gahèjo. Sheep harihu muo'amamu God-hu mu sisè rori'o babu'öjadèhi èhi è ahuro sa'ae gö gö aho'obèhe nosi sisèho rori'o babu'ö'ajèjo. ³⁰ Èa hesi jöho na mami'e majèhijode höjo. Majèhiromo uèvode höjo: Naro urimo rovè'e jèvajèjo. Ae gemuèro nasi ijonö rue'ie'ajèjo. Èhi höjo röhu huro na iosiremiromo hu börömoho höjo na bogo rahevadevare hu jioe rovè'ero jiè'ero. Èhi majèhijode höjo. ³¹ Mami'o'ho na hu bogo avoho gavode höjo. Röhu naehu rueromo jovehu bapataeto vaejèvode hesi bëho'ho èho naru hu röjèhijègo Israel aribövioho jemèro ga'irarijègo èhuni è'ode höjo.

³² O ave jöho John-ro gavè'ero huruoho majèhiromo uèvadeje: Naro gavode höjo God-are Aru'ahe guaho va'ènohuro ö'idöre jioromo è a hesi simano namore ruvebiromo gerejamu. ³³ Mami'e na hu bogo gavode höjo röhu naehu jovehu bapataeto vaejèvojöro uevadohuro uevade höjo: Ga'irane Aru'ahohuro ruvebiromo di a hesi simanore gerejamu gavè'o'ho uvonèjo: Èahuro God-are Aru'aho Mahuro èhuro bapataeto vaejèvo'ajèjo. Vavuohuro èhi uevamu hejè'ero ijonö gavode höjo Aru'ahoho ruvebiromo è a hesi simanore gerejamu. ³⁴ Èho nasi nunèro gavode höjo. Gavè'ero naru jemè uèvajèjo: Arue aho God-are Harihe höjo.

Iesuhu aevoromo ae uèvamu hesi ijore ijore jijihare jöhoje.

³⁵ Èhi uèvè'ero nèrö John-ro röhu maho è rueromo hesi ijorajoho niö'i jabu'o gemu mae namijadeje. ³⁶ Nami'i gavade Iesu rova'amu gagorovo ijorajo niö'ioho uèvadeje: Arueho gahèjo. God-are Sheep Hariho

iae jiajêjo. ³⁷ Èhi uëvamu hegorovo rueho jaburo John nugo'i Iesuare ijore va'areje. ³⁸ Iesuare ijore va'amu huro huotorovoromo gëvade ë ae niö'ioho hesi ijore rovamu gëgorovo uëvadeje: Jemë rabe naharujêjo. Rabe naharujêjamu jabesi huëro uavareje: Rabae ja dinö'e hijanue hõjo. Röhu Rabae uavaroho ëho uaromo ë'areje: Röjahuijanue a börömo hajo. ³⁹ Rabae ja dinö'e hijanue hõ uavamu hegorovo Iesuro uëvadeje: Rueromo gahêjo. Gahêjamu hegorovo majae garobo'e bamamu hu'o va'oromo hu hijaje osaho gavareje. Garomo hu'o arijuvo vahiomamu va'areje.

⁴⁰ Ae niö'iohuro John-are jõho hejë'ëro Iesuare ijore rovare a gö hesi ihoho Andrew Simon Peter-are öho jiadeje. ⁴¹ Andrew-ro ma-burëro hesi öho Simon naho va'oromo bihoromo uavadeje: Böröme namiromo ajamui'iröhe aho noro birohë'e javuajêjo. Böröme namiromo ajamui'iröhe aho Greece huëhu huotovë'o ho Kerisoje. ⁴² Böröme namiromo ajamui'iröhe aho birohë'e javuajëromu Simon hu'irae baeromo Iesu ga'iro rovadeje. Rovamu Iesuro hu garomo uavadeje: Ja Simon John-are harihe javajêjo. Jasi ihoho Cephas jio'a'ajêjo. Hebrew huëhu Cephas huotovë'o ho Greece huëho Peter-je. Èiho hesi bëhoho munêje.

Iesuhu Philip'o Nathanael'o uëvamu hesi ijore ijore jirehare jõhoje.

⁴³ Èhi ë'ë'ëro nërö Iesuro uvadeje: Jaruvo na Galilee sa'are ajiomu'ejõjo. Ajiomu'ejõ uvonugoromo ajiomadoho ajio Philip birohadeje. Philip bihoromo uavadeje: Nasi ijoro ijoro rovêjo. ⁴⁴ Röhu Philip hu Bethsaida amo rajo ae jiadeje. Andrew'o Peter'o jabo'u ame gemuoho jëvadeje. ⁴⁵ Èhi'amu Philip-ro Nathanael naho va'oromo bihoromo uavadeje: Urimë'i Moses-ro hesi jõgoru surire uövuade hõjo: Ijonö a böröme rue'a'ajêjo. O jö God-aro baeromo majëhinövare ariböviohuro jöe gemuoho jajivoromo uönövare hõjo. Èrueröhego jajivoruomade aho iae no birohë'e javuajêjo. Hesi ihoho Iesu hõjo. Hu Joseph-are harihe hõjo. Hesi amo ihoho Nazareth hõjo. ⁴⁶ Nazareth hõjamu Nathanael-ro uavadeje: Asë'e a maho ëhi jië'e amoroho bogo rue hesi hõjo. Bogo rue hesi hõjamu Philip-ro uavadeje: Ja'o ro gavêjo.

⁴⁷ Èhi'amu Iesuro gavade Nathanael rovamu gagorovo ae uëvadeje: Arueho gahêjo. Israel rajo a ma-maëro rovajêjo. Hesi uhuroho sareri'e jõho bogohõjo. ⁴⁸ Èhi uavamu Nathanael-ro uavadeje: Ja diehi'oromo na gevanue hõjo. Gevanue hõjamu Iesuro uavadeje: Jaehu ruejõro Philip-u uavade hesi urimo ja meso gurutore hijamu gavode hõjo. ⁴⁹ Gavode hõjamu Nathanael-ro uavadeje: Tisa ja God-are Harihe javajêjo. Ja böröme namiromo Israel rajo muebejavuanue aho javajêjo. ⁵⁰ Muebejavuanue aho javajêjamu Iesuro uavadeje: Na uavode hõjo: Ja meso gurutore hijamu gavode hõjo. Èmu harihu vaejode jõho uavamu hejë'ëro jero mae uehorovevanuêjo. Röhu u'emu mu masijo maho ga'amo'anuêjo. ⁵¹ Èhi uanugoromo uëvadeje: Ave jõho na jö mae uë'ië'ajêjo. Jemë iae ga'a'arujêjo ö'idõho arorovo'i God-are A Ma naehu jiajire God-are anerahuro iojioromo ruvebi'i ari'iramu.

2

Iesuhu Cana amore hiromo masurovare sörö iromo bëhi'e mu börömo vaejade jõhoje.

¹ Majae niö'i gemu hesi uhure iae masurovo'iröhe söröho Cana amore Galilee sa'are avohareje. Avohamu Iesuare vëmohuro ë hijadeje.

² Iesu'o hesi ijorajoho jabo'u söröre ruejõro uëvë'ëro ë ro raromareje.

³ Raromoromo sörö'e ariböviohuro wine jovoho ue'aho barënu goromo vëmohuro Iesu uavadeje: Wine jovoho barëjê'e hōjo. ⁴ Barëjê'e hōjamu uavadeje: Mamajo. Rabëni ajëmijōro uevanuëjo. Nasi maja bōrōmoho bogo rovê'e hōjo. ⁵ Bogo rovê'e hōjamu hegorovo vëmohuro mu ajëmijarue aribövioho uëvadeje: Èaehu diehi uëvamu hejê'oho èhi è'orëjo.

⁶ Röhu Jew rajëro God uehorovoromo jabesi sine inōme u'o'amarue jōgoroho enōvareje. Èhuni jovo hevōe munëhu ubuvoromo avoho'amaroho aho'obêhe övo gö mine övo göre gemu è momorö'ōjadeje. Jovo bövi mae 80 o 120 litre gemu gemu oteho'amo'ego irijiomō'amonövadeje. ⁷ Èhi jî'e jî'êro Iesuro mu aribövioho uëvadeje: Èmunë hevōro jovo maho oteho'amego irijiomō'amo'irajo. Èhi uëvamu irijiomō'amo barëjareje. ⁸ Èhi'amu uëvadeje: Jove gö è hevōro vuoromo ujuoho va'oromo sörö muebejaje aho i'imamirëjo. I'imamirëjamu ujuoho va'oromo i'imamijareje. ⁹ I'imamamu rue sörö muebejaje ahuro i heromo hejadeje jovoho rihu'e jiamu è jovo maho mami'e wine-rëjê'ëro jî'êro. Röhu è wine jovoho dinö'e jioromo ujuoho rovaroho bogo ga'i hesi jovo vuare mu ariböviohuro gavareje. Amo hejade rihu'e jiamu hegoro i'o masuvade aho uvamu rovadeje. ¹⁰ Rovamu rue sörö muebejaje ahuro uavadeje: Ae aho'obêhe wine jovo mabêhoho urimo bahijêharue hōjo. Bahijêhonugoromo aëro jovo bövi mae ue'ahago ijönö jove ma-bisemu sisêho bahijêharue hōjo. Al'i jero wine jovo maho avoho runo'e bamane hōjo aviavejō'e i'iröhohuni.

¹¹ Iesuro Cana amore Galilee sa'are hiromō bēhi'e mu bōrōmoho aevo'i èhi vaejadeje. Vaeromo èhuro hesi aji maho rōjêhijamu gagorovo hesi ijorajoho jaburo hu mae uehorovareje.

¹² Èhi'amu Iesu o hesi vëmoho o ö ömō'ömoho o ijorajo ömō'ömoho èho jaburo Capernaum amore abuejareje. Abueromo è raromaroho majae gemu niö'i rabu'e barëjadeje.

Iesuhu God-are amo bōrōmore ajiomoromo inōmo imo'amarue aribövi rarovö'ōjêvade jōhoje.

¹³ God-hu Vörö Tugohade Sörö Jew rajehu ijarue majaho dunovadeje. Sörö majaho dunovamu Iesuro Jerusalem ajiomadeje. ¹⁴ Ajiomoromo God-are amo bōrōmore va'oromo gavadeje a ioro'ioroho cow-ho Sheep-oho guaho va'ëne ugoho èhi imo'amo'i o a ioro'ioroho mu maratu bēhire raromoromo ijo bajoho ujuohō'i amo bōrōmo hesi ijo bajoho mana i'imëmijamu. ¹⁵ Èhi gënu goromo ö'e ujuohoromo baduno'e ö'ohō huadeje èhuro hisuebi'amoröhëni. Huonugoromo è aribövioho aho'obêhe God-are amore jioruomamu hisuebijëvoromo rarovö'ōjëvoromo sheep-ohu'o cow-hu'o rarovö'ō'amadeje. Ijo bajo mu vauerumaje aribövi jabesi mu maratuoho huotövö'ōjêhamu ijo bajoho rireromoromo arua anumiae va'adeje. ¹⁶ Guaho va'ëne ugo imoruomaje aribövioho uëvadeje: Ave inōmo inōmoho rori'o ujuoho va'ohëjo. Nadi aveho imohëjo. Nasi Vavu hesi amoho bogo bövi bise'o imarue amoho hōjo. ¹⁷ Bogo bövi bise'o imarue amoho hōjamu hegorovo Iesuare ijorajoho jaburo uehorovoromo uvareje: Huhu è mu vaejaje hesi bēhoho God-are surire jajivoromo uvê'e hōjo: Vavuho jasi osa hesi mu nimajohuro èhuro vëninö'e nasi dë vövöbajō'ere ravevajëjo.

¹⁸ Röhu Jew rajo a masijohuro gavare Iesu èhi'amu uavareje: Rabëni èhioho è'anuejo. Bogo gavarue darugo'e muoho rōjahuijego no garomo

uvarëjo: God-ro uavè'ëro ë'anuëjo. ¹⁹ Ë'anuëjamu Iesuro uëvadeje: Ave God-are amoho dadovorëjo. Dadovè'o ho majae niõ'i gemu hesi uhure naro rõhu maho vae barè'iramu mae nami'a'ajëjo. Èhi jiè'e darugo'e muohemu rõjëhi'ejöjo. ²⁰ Rõjëhi'ejöjamu Jew rajohuro uëvareje: Sarerivanuëjo. Ave amo vaebe rovaroho vadune aho'obëhe 46 barëjè'e höjo. Èhuni dadovè'o ho rõhu ja diehi'oromo majae niõ'i gemu hesi uhuroho vae barè'iramu maho nami'a'ajëjo.

²¹ Jaburo uvareje: Nani God-are amo börömo ho dadovo barëjego huro vae barè'i jövajëjo. Rõhu bogo amo hesi jöho jövo'i hesi sino haho'ehu guomoromo rõhu maho ri'öröhe jöho jövadeje. ²² Èhu'ëro jiè'ëro ijönö Iesuhu guomoromo ri'öjadevare evare hesi ijorajoho jaburo uehorovoromo uvareje: Iesuro mami'e uönövade höjo: God-are amoho naro avoho vae'iramu nami'a'ajëromo evare Iesu ri'ö'iröhe jö God-are surire jajivare Iesuhu majëhijadoho èho mae uehorovareje.

Iesuhu ae aho'obëhe gö barëjaje jöhoje.

²³ God-hu Vörö Tugohade Sörö majare Iesuro Jerusalem amo börömore hi-jamu evare ae aho'obëhe gavare hu mu masije vaejamu gagorovo hesi örire mae uehorovoruomadeje. ²⁴ Mae uehorovamu Iesuro uvadeje: Èaribövioho ma-döëremu uehorovevaruëromo jabesi öriroho bogo ma uehorovëvadeje ae aho'obëhe mami'e gëvè'ëro jiè'ëro. ²⁵ Iae hu ae aho'obëhe jabesi dë vövöbajo'o ho gë barënvadeje. Èhu'ëro ae gö jabesi jö Iesuare örire majahi'iröhe bëhoho bogojadeje.

3

Iesuhu Nicodemus'o jö jövade jöhoje.

¹ Iae Jew rajo a böröme gemuëro hijadeje hesi ihoho Nicodemus. Hu Pharisee ae jiadeje. ² Vahie gemu huro Iesu ga'i va'adeje. Va'oromo Iesu uavadeje: Tisa no ja garomo uvarue höjo: God-hu ramö'öjamu rõjahui'i rovane ae javajëjo. Rabëniajo. God a'o ho bogo hi'ibejajo jaehu vaejanue èhi jiè'e mu masijo vaejè'o ho bogo eni javuo'ibejajo. ³ Bogo eni javuo'ibejajamu Iesuro uavadeje: Ave jöho na jö mae ua'iè'ajëjo. Ae mami'e rahadoho rõhu maho bogo raho'amè'o ho God-hu muebejaje öri ari'ere va'iröhoho bogo eni jioruomajëjo. ⁴ Bogo eni jioruomajëjamu Nicodemus-ro uavadeje: Iae mae höjo rõhu aho mavojirajëjè'o ho diehi'oromo rõhu maho raho'amo'iröhoho eni jioruomajëjo. Vëmu jabesi dëre vuonorö'ö rumo va'oromo suorovonövè'o ho bogo eni höjo. ⁵ Bogo eni höjamu Iesuro uavadeje: Ave jöho na jö mae ua'iè'ajëjo. Jovohu'o God-are Aru'ahohu'o bogo ajëmijamu rõhu maho rahè'o ho God-are öri ari'ere va'iröhoho bogo eni jioruomajëjo. ⁶ Sino haho'o'e aëro sino haho'o'e harihoho baeruomoi a'i God-are Aru'ahohuro iae aru'aho'e harihoho avoho'amaje höjo. ⁷ Na uavode höjo: Jemë mami'e rahëvadoho rõhu maho rahëvè'o ho èhuremu mae jëvo'ajë jöho hejanuoho nadi tiönëjo. ⁸ Buroho dinö'e dinö'e va'i nimè'o ho hesi ëma va'aje höjo. Ja he'a'anuëjo rovavo'iramu rõhu bogo ga'a'anuëjo dinö'e jioromo rovajoho o dinö'e va'ajoho. God-are Aru'ahuhu a rahu ajëmamu rõhu maho rahè'o ho jabesi öroho iae èhi dadivavo'iramu bogo ga'a'anuëjo.

⁹ Bogo ga'a'anuëjamu Nicodemus-ro uavadeje: Rõhu èhi jiè'e muoho diehi jio'a'ajëjo. ¹⁰ Diehi jio'a'ajëjamu Iesuro uavadeje: Ja Israel rajo rõjahuijanue

a böröme javajëjo. Röhu ja diehi'oromo ëhi jië'e muoho bogo gavanue höjo. ¹¹ Ave jöho na jö mae ua'ië'ajëjo. Simane javuë'ëro ë jöho no atarue höjo. Nunehu gavë'e jöho huruoho majëhijarue höjo. Majëhijego jemëro bogo ejahuaruje höjo. ¹² Sa'a hesi mu jö majëhijodoho jemë bogo maho uehorovevaruje höjo. Ëhuni ö'idö hesi mu jö majëhijë'o ho jemë diehi'oromo mae uehorovevorëjo. ¹³ A ioro'ioroho bogo ö'idöroho ajio raromoruomade höjo. God-are A Maho ö'idöre jioromo ruvebijodoho naro gemuëro ëho hijode höjo. ¹⁴ Röhu urimë'i Moses-ro a rumo'e sa'are hiromo sigobu va'ëne inömo ho ma-mabëhe avohoromo ijore bamoromo a jabesi nunire banigojiomade höjo aëro ëho garomo mae raromonövoröhego. Sigobu va'ëne inömo banigojiomadëhi God-ro bamë'ëro aëro ëhi hesi A Maho na a jabesi nunire banigojiomevo'aruëjo ¹⁵ ëhuro ae rahu na mae uehorovevë'oho i'e rahanovoromo ma-oro'ioeromu maro raromö'iröhego.

¹⁶ Sa'ae dinö'e dinö'e God-ro dë vövöbajö'e aho'o uehorovavuadeje. Uehorovavuoromo hesi Harihu gemu'oho bojamuijadeje ëhuro ae rahu Harihu mae uehorovë'ohuro ëhuro bogo sisëroho va'i ma-oro'ioeromu maro raromö'öhego. ¹⁷ God-hu hesi Harihu sa'are nugö'öjade hesi bëhoho bogo nosi sisëho garomo sisëroho bamavuo'i a'i ajamuïromö maro ramuö'iröhego ëhuni nugö'öjadeje.

¹⁸ Ae rahu Harihu mae uehorovë'oho bogo sisëroho va'o hesije. O bogo ma uehorovë'oho mami'e sisënö bamë'eje ë hesi bëhoho hu God-are Harihu gemu'oho bogo ma uehorovë'ego. ¹⁹ A sisënö bamëvaje hesi öroho aviëhije. Ajohuro sa'are rovë'eje. Rovë'e jiamu aëro ajoho bijönimo'i ramoramoho nimoruomadeje mu sisëmu vaejaruëro jië'ëro. ²⁰ Ae rahu mu sisë vaejë'oho ajoho garomo bijönimoromo bogo bëhiroho rovajeje hesi mu sisëho va'orahoro jiojööni. ²¹ A'i ae rahu mu ma vaejë'ohuro aji bëhire rovajeje huhu God-are jö ejahoromo mu vaejajoho ëho samaro jioröhego.

John-hu Iesuare jö majëhijade jöhoje.

²² Ëhi'amü Iesu'o hesi ijorajo ömo'ömo hu'o ëho jaburo Judea sa'are va'areje. Va'oromo huro jabu'o hiromo ae bapataeto vaejëvonövadeje. ²³ Bapataeto vaejëvo'i John-ro Aenon sa'are Salim aho bëhire hiromo hu'o bapataeto vaejëvonövadeje ë dirö'oho jove aho'obëhe jië'ëro. Bapataeto va'e go ae aho'obëhe ë rueromo vaenövareje ²⁴ ë hesi bëhoho John bogo guduamoromo savoji gagoroho ba'amë'ëro ijönö ba'amö'iröhego.

²⁵ John-ro bapataeto ëhi vaejëvamu hesi ijorajo ömo'ömo hu'o Jew rajo ae gö'o jö aho'ahamirovoromo uarovareje: Jovehu sisë u'o'iröhe öroho ëhi ëhi höjo. ²⁶ Jöho ëhi aho'ahamirovoromo John-are ijorajohuro va'oromo John uavareje: Tisa Jordan jovo ioro'iorore ja'o hijamu jaehu hesi jö majahuianoho ë ahuro jasi muoho vajiohunö'e baeromo bapataeto vaejëvego jabu ae aho'obëhe hesirire va'oruomaje höjo. ²⁷ Va'oruomaje höjamu John-ro uëvadeje: Röhu aehu nosirire rueruomë'oho o muehu o rabehu rabehu rovë'oho bogo ëma rovego bae'i a'i God-ro bojamuijego baejarue höjo. ²⁸ Jemë mami'e hejarije höjo naro jemë uëvamu: Böröme namiromo ajëmi'irode aho bogo naehu vevajëjo. A'i God-ro na urimo remö'öjamu rovë'e vevajëjo ë ahuro ijore rueröhego. ²⁹ Ëa hesi jöho uhunö'e majëhi'ië'ajëjo. I'o masuröhe aho huro gemuëro vaboroho bae'a'ajëjo. O ë a hesi aemo'aemohuro namiromo mu'öjamiromo heröhe masuröhe aho jöe jövavamu hejë'oho nimoroho'ajëjo. Nimoroho'iröhëhi jemëhu uevaruje a

hesi mu jöho heromo na nimorohevo avohajëjo. ³⁰ God-ro ëhi nimo'ego ë a hesi ihofo ajiomo'i nasi ihofo abuejajëjo.

Iesuhu ö'idöre jioromo ruvebijë'ero jö börömo majahuijaje jöhoje.

³¹ John-hu majëhijadëhi iae ëhije. Döre jioromo ruvebijade ahuro ae aho'obëhe iosiramuiromo börömoheje. Bogo döre jioromo ruvebi'i a'i ma-sa'are rahëvare aribövioho jabumë ma-sa'aremu raromarue ariböviëro jëvë'ero sa'a hesi jöhemu majahuijarueje. O ö'idöre jioromo ruvebijade ahuro aho'obëhe iosiramuiromo hu börömoheje. ³² Börömoheje jïë'ero garomo hejade jöho huro ae majëhijajeje. Majëhijego hesi jöho aho bogo ejaharueje. ³³ Röhu ae rahuro hesi jö ejahë'oho ëhuro uvarueje: Iae mae-ëjo God mae höjo. ³⁴ Ehesi bëhoho God-hu nugö'öjade ahuro God-are jöhuremu jövajeje. Rabëni hesi bëhoho God-ro hesi Aru'ahoho bojami avohego dë vövöbajo'e raroahago jöho jövajeje. ³⁵ Vavuohuro Harihoho rajahijajeje. Rajahiromo bövie bise'e hesi övore bamë'teje. ³⁶ Ae rahu Harihu mae uehorovë'oho ma-ioro'ioremu maro hijajeje. O ae rahu Harihu bogo ejahë'oho bogo maroho hi'i God-ro hesi örire dë vörönimemu vörönimajeje.

4

Iesuhu Samaria rajo magonahohu'o jö jövadohoje.

¹ Iae Pharisee ariböviohuro hejareje aëro uvoruomamu: John rinëgoromo bapataeto vaejëvobe rovaje aho ma-jianovo'i Iesuhu rinëgoromo bapataeto vaejëvobe rovaje aho börömoheje höjo. ² Ehi hejareje röhu Iesu bogo hesi övoho bapataeto vaejëvo'i a'i hesi ijorajoho jaburo ë'areje. ³ Amo Iesuro hejade uvavamu: Huhu ë'aje muohuro John hesiroho iosiramijë'e jöho Pharisee ariböviohuro hejë'e hö uvavamu hegorofo Judea sa'aho vuonugo'i vuonorö'öromo Galilee sa'are ajiomo'i va'adeje. ⁴ Galilee ajiomo'irögoro Samaria örëro va'adeje hesi muëro jïë'ero.

⁵ Va'oromo Samaria sa'are ajiomoromo amo ihe Sychar ë rovadeje. Röhu Sychar amo bëhire jiaje sa'aho urimë'i a mami ae Jacob-ro hesi harihoho Joseph bojamijadeje. Esa'anö Iesu rovadeje. ⁶ Rueromo maja ririvanovë'iro öri ëgöböviro rovë'ero u'uvamu hegoro Jacob-mëhu jövëni umare gua bëhire hijadeje.

⁷⁻⁸ Hesi ijorajoho jabu ie imo'i amore va'ë'ero hesi sivue hijadeje. Hijamu iae Samaria sa'a rajo magonahe gemuëro jove vuo'i rovadeje. Rovamu gagorovo Iesuro uavadeje: Jove vuo bojemego na ijöjo. ⁹ Jove bojemego na ijöjamu rue magonahohuro uavadeje: Ja Jew rajë javo'i na Samaria rajo magonahe jevajëjo. Ehu'oho rabëni jovo jöho ue gevanuëjo. Emagonahehu ëhi uavade hesi bëhoho Jew rajohuro uvoruomajeje: Samaria rajo jabëni ano sabo'e hevöho enatuoho unoho ioho bogo i'ëjarëjo. Jew rajehu ëhi uvoromo ömaruëhi Iesu bogo ëhioho ömë'ero ëhu'ëro magonahohuro uavadeje: Rabëni jovo jöho ue gevanuëjo. ¹⁰ Ue gevanuëjamu hegorofo Iesuro uavadeje: God-hu a bojëmijaje suvuoroho jero bogo gavanuëjo. O naehu jovo bojëmijöro ua gavaje aho jero bogo gevanuëjo. Ge'ibejanëjo ja ue ge'ibejanëjo naro a i'ovëvaje jovoho bojami'ibejöjo iromo maro hi'iranego. ¹¹ Bojami'ibejöjamu magonahohuro uavadeje: Iae mae höjo röhu jovo vuoromo bojemi'irane hevöho bogojavajëjo. Röhu jovo vuo'irane guaho ëgöbövi mae jio abuejajëjo. Ehi jïë'oho ja diehi'oromo a i'ovëvaje jovoho vuo bojëminëjo. ¹² Nosi hijë bövi mae Jacob-ro ave

jovo vuarue guaho bojamuijade hōjo. Hu'o hesi harihu ömo'ömo'u'ö äho jaburo ave guare rueromo jovocho vuoromo ue'ahë'i jakesi mioho mio'amonö'vare hōjo. Na jero Jacob iosiramiro mo bö'rö'moho javajëromö ehü'ëro jero a i'ovë'vaje jovocho bojemi'i uevanuëjo. ¹³ Uevanuëjamu uavadeje: Ae rahu ave jovo ue'ahë'o'oho huë girihëvo'iramu röhu maho gö'o i'i nimonö'vo'arujëjo. ¹⁴ O naehu jovo mëmamö ue'ahë'o'oho huëho bogo girihëvo'i ioro'io're gemu ma-maemu jioruomö'ajëjo. Ehësi bëhoho naru jovocho bojemi'iramu nasi jovo mahuro jakesi dë vövöbajö'ere jövëro bubujivanovo rojomëvo'iramu ma-ioro'io're gemu maro raromö'aruëjo. ¹⁵ Raromö'aruëjamu magonahohuro uvadeje: Mae jovo jöe jövajëromö uavadeje: Iae mae hōjo. Ehï jië'e jovocho bojemego na ijöjo. Iromo ijönöho huëho bogo girihevego aveho bogo rueromo jovocho vuo'irode hōjo.

¹⁶ Bogo vuo'irode hōjamu Iesuro uavadeje: Va'oromö jasi baruohö uaromö hu'irae baruënëjo. ¹⁷ Baruënëjamu rue magonahohuro uavadeje: Baru rumo'e jevajëjo. Baru rumo'e jevajëjamu uavadeje: Iae mae uevanuëjo: Baru rumo'e jevajëjo. ¹⁸ Urimö baru masu nugobe rovanohö aho'obëhe övo gö mine hōjo. Avevejö'e garomö hijanuohö äho bogo jasi baruohö hōjo. Ehuni ja mae uevanuëjo. ¹⁹ Mae uevanuëjamu rue magonahohuro uavadeje: Iae na gavajohö ja jö God-aro baeromö majahuijanue ae javajëjo. ²⁰ Ehuni ave jöho uevego na hejëjo. Nosi Samaria hijö mionö'o ömo'ömo'huro rue dahorure iojioromö God rajahibe rovë'e hōjo. Röhu Jew rajohö jemëro uvaruje hōjo: Jerusalem amohuremu rojomoromö God rajahinövorëjo. Di öri ari'o'oho maho hōjo. ²¹ Mahö hōjamu uavadeje: Röhu ave nasi jöho mae uehorovëjo. Majae ijönöho aho bogo rue dahorurohö o Jerusalem amorohö Vavuohö rajahiruomö'ajëjo. ²² Samaria rajohö jemëhu rajahijaruje bëhoho bogo gavë'e ëma ë'aruje hōjo. Röhu Jew rajo noehu rajahijaruohö noro avohö garomö ë'aruje hōjo. Rabëni hesi bëhoho God-hu a manö babamëvo'iröhe muohö Jew rajo nosirire aevë'ëro jië'ëro ehü'ëro noro öroho avohö garomö God rajahijaruje hōjo. ²³ Majae gö rue'ie'ajëjo. Röhu mami'e rovanövë'e hōjo. Evare majare aehu uhohu'o God rajahijë'o'oho God-are Aru'ahohö baeromö Vavuohö avohö uehorovoromö ehï rajahi'aruëjo. Vavuohuro iae nimajëjo ehï jië'e aribövihuro hu rajahinövoröhego. ²⁴ God hu aru'ahe hōjo. Ehuni ae rahu God rajahijë'iroho hesi Aru'ahohö baeromö God avohö uehorovoromö rajahi'aruëjo. Öre gö bogohöjo. ²⁵ Bogohöjamu rue magonahohuro uavadeje: Iae na gavajëjo. Bö'röme namiromö ajamui'iröhe aho Kerisö iae rue'a'ajëjo. Rueromö jöe aho'obëhe huruohö majahui barë'ajëjo. ²⁶ Majahui barë'ajëjamu Iesuro uavadeje: Jaehu uvanue aho iae na aviaë jevajëjo ja'o jö jövajohö.

²⁷ Ehï uavamü gavë'i Iesuarë ijorajohö jaburo vuonorö'ö rovarëje. Rue'i gavare Iesuro magonahö'o jöe jövamu gagorovo tiöjëvadeje. Tiöjëvamu röhu aho Iesü bogo uavareje: Ja rabe nagajëjo. O bogo uavareje: Ja rabëni hu'o'oho jöho jövanuëjo. ²⁸ Ehï'amu magonahohuro ri'öromö jovo'e hevöni ë nugo'i amëro va'adeje. Va'oromö ae uëvadeje: ²⁹ Rueromö ae gemu gahëjo. Naehu bövi bise'o ömode jöho huro majehijamu hejë'e jevajëjo. Na ë aho bö'röme namiromö ajamui'iröhe aho hōjo o rahuo hōjo. ³⁰ Ehï uëvamu amohö vuonugo'i Iesü ga'i örire rueruomadeje.

³¹ E'magonahohuro ehï ë'irögorö Iesuarë ijorajohö jaburo iohö imë'ëro

uavareje: Tisa ie ijëjo. ³² Ijëjãmu Iesuro uëvadeje: Iae nasi ie jiajëjo. Röhu jemë bogo gavarujëjo. ³³ Bogo gavarujëjamu rueho jaburo uarovareje: Na aëro ioho ba ro bojamijare höjo. O dinö'e baejade höjo. ³⁴ Èhi uarovãmu Iesuro uëvadeje: Èho na bogo i jöho uë'iro a'i Vavuehu sa'are remö'öromo nimaje jöho nãro ejahoromo huhu bojemade muoho vae barëjago èhuro inö'e da'uegaje höjo.

³⁵ Jemë'o uehorovohëjo. Jemë atoromo èhi uvaruje höjo: Manaere èhi niö'i èhi niö'i mueberomo iruno'oho mavo'irãmu evare gagovo'ëjarëjo. Röhu aveho hehëjo. I'o mu'oho ruë numë uherihoromo gahëjo. Iruno'oho iae mavo'amë'e höjo gagovo'amo'iröhego. Èhi uëvade jö hesi bëhoho bogo iruno'o jöho jio'i a'i Samaria raje ae aho'obëhe magonahohuro uëvë'ëro Iesu ga'i örire rueruomade jöhoje. ³⁶ Röhu uhu jö hesi vituoho majëhiromo uëvadeje: Gagovarue ariböviohuro aviavejö'e jabesi suvuoroho ujoohoromo aribövioho iruno'o va'ëne gagovëvaruëjo jaburo ma-ioro'ioeremu maro raromoröhego. Èhu'ëro iruno'e bamarue ariböviohu'o gagovarue ariböviohu'o ma-gemuoro nimorohoruomajëjo. ³⁷ Röhu ave jöhu'o atoromo uvarue höjo: A ioro'iorohuro iruno'oho bamego a ioro'iorohuro gagovarue höjo. Èjöho iae mae höjo. ³⁸ Nãro jemë rëmö'öjode höjo i'u'e mu bogo vaejarijire è va'oromo ma-gagovo'irarijago. Hesi a ioro'iorohuro i'u'e muoho è vaejamu jemëro jabesi mu vituoho baejë'ëro ae magovëvo'ië'arujëjo nasinö jëvojöro.

³⁹ Èhi'ãmu Samaria sa'a rajo aribövie è amore raromaruohuro hejare magonahoho uëvãmu: Naehu bövi bise'o ömode jöho majehijãmu hejë'e jevajë uëvãmu hegorovo ae aho'obëhe Iesu mae uehorovareje. ⁴⁰ Mae uehorovoromo rueromo Iesu uavareje: Ro nosi amoro no'o hijëjo. Hijëjamu Iesuro va'oromo majae niö'i jabu'o hijadeje.

⁴¹ Hijãmu urimo ae aho'o magonaho hesi jöho heromo mae uehorovë'ëro hejare Iesuro jöe majëhijãmu hegorovo ae gö gö aho'obëhe mae uehorovareje. ⁴² Mae uehorovoromo magonahoho uavareje: Urimoho jasi jöho heromo Iesu mae uehorovare höjo. Jaruvoho bogo èhunioho mae uehorovo'i a'i nosi hia'ëro hejare Iesuro jöe majahuijamu hejë'ëro èhu'ëro noro mae garomo uvarue höjo: Iae mae-ëjo. Èaho sa'ae dinö'e dinö'e raromarue aribövioho manö babamãvãjaje aho höjo.

Gavãmen mu vaejaje a hesi harihu hesi sino Iesuhu ajãmamã marëjade jöhoje.

⁴³ Èhi uavãmu Iesuro è amore hiromo majae niö'i barëjamu gagorovo va'adeje. Va'oromo Galilee sa'are ajiomadeje. ⁴⁴ Urimë'i Iesuro ae majëhiromo uëvadeje: Jö God-aro baeromo majëhijãrue aribövioho èhi jië'e aribövioho nosi sa'a rajohuro bogo masijoho höromo maho uehorovãvuoruomaje höjo. ⁴⁵ Röhu va'oromo Galilee sa'are rovãmu gagorovo è sa'a rajohuro hu rajahiruomadeje è hesi bëhoho mami'e söröho i'i Jerusalem va'oromo gavare Iesuro darugo'e mu masijoho vaejamu gavë'ëro.

⁴⁶ Rajahijãmu Iesuro Galilee sa'are hiromo röhu maho va'oromo Cana amore höröjãdeje. Urimë'i huro è amore hiromo jovo maho baeromo avohãmu wine-rëjãdeje. Èãmore röhu maho rovãdeje. Röhu gavãmen mu vaejaje aëro è sa'ae gemuore hijë'e jiãdeje. Sa'ae gemuore Capernaum amore hi'i hesi harihoho guomo guome baeromo hu'o hijãdeje.

47 Hijamu vavuohuro hejade uvavamu: Iesuro Judea jioromo Galilee ro hijajé uvamu hegorovo ajio Cana höröromo Iesu uavadeje: Nasi harihoho guomeho'ië'ajëjo. Ëhuni na'o ruvebiromo anume Capernaum amoro ajamego mae jio'irajo. 48 Mae jio'irajamu Iesuro uavadeje: Na jemë nasi darugo'e mu masijoho garomo mae uehorovevo'i ëhuni na bogo maho uehorovevaruje höjo. 49 Uehorovevaruje höjumu rue vavuohuro uavadeje: Iae ëhi höjo röhu ruvebiromo ajamijëjo. Jue'i guomo'ië'ajëjo. 50 Guomo'ië'ajëjumu Iesuro uavadeje: Va'ëjo. Jasi harihoho iae i'ovoromo hi'ië'ajëjo. Hi'ië'ajëjumu hegorovo rue vavuohuro jöho mae uehorovoromo abuejadeje. 51 Abuejumu gagorovo hesi mu vaejahaue ariböviohuro rueromo örire bihororomo uavareje: Jasi harihoho iae i'ovoromo hijajëjo. 52 Hijajëjumu uëvadeje: Maja raburo jue'i i'ovade höjo. I'ovade höjumu uavareje: Nëri jeni'e majae huotorovamu gavë'i evare hesi sino dajo'e vörö'iraejadoho u'uhade höjo. 53 U'uhade höjumu rue vavuohuro uehorovoromo uvadeje: O majae ëhi gemuoho jiamu gavë'i Iesuro uevade höjo: Jasi harihoho iae i'ovoromo hi'ië'ajëromo hu'o hesi ö mueno'e aho'obëhe jabu'o mae uehorovareje. 54 Röhu urimë'i Iesuro Judea sa'are jioromo Galilee rueromo evare bëhi'e mu börömo gö vaejadoho avevejö'e jö jövamu a börömo hesi harihu i'ovadoho ëho bëhi'e mu göho jiadeje.

5

Iesuhu jovo riröre va'oromo a hesi sino ajamamu marëjade jöhoje.

1 Ëhi'amu Jew rajehu God uehorovoromo sörö ijarue majaho gemu ro vadeje. Sörö majaho rovamu Iesuro Jerusalem ajiomadeje. 2 Röhu Jerusalem amo börömo oje gemu hesi ihoho Sheep Ojohoje. Ëjoje hesi bëhire jovo e'ue gemu ruhijë'eje. Ëjovo hesi ihoho Hebrew huëhu uvaruoho Bethzatha-je. Röhu ë jovo hesi ruhëhi numëhi ionire ionire ririre javu ëge övo gö mine jio'ame. Javuoho bogo iromë'e ma-döhemu vaeromo ëhi ma-gagemu nugo'amë'ejö ë raromonövoröhëni. 3 Ëjavuore guomo guomo'e ae aho'obëhe raromonövareje. Nuni sisë'e hörü sisë'e övo hörü'o tövë'e ëhi jië'e aribövioho ë raromoromo [muebejareje jovoho avadu'avaduvoröhego. 4 Ëhesi bëhoho Badare anerae gemuëro majae gö gö ë jovore abueromo jovoho huotohuotovo'ego avadu'avaduvonövadeje. Avadu'avaduvo'ego guomo guomo'e aribövioho di aho urimo jovore abuejadoho marënovadeje.]

5 Iae ae gemuëro ë raromadeje. Guomo guomo maminö gö'e baeromo ëhi jiobe rovadoho vadune aho'obëhe 38 barëjë'e jiadeje. 6 Ëraromamu Iesuro hu gavadeje. Garomo uvadeje: Ëaho guomo guomo baejadoho majae ëgobövie barëjë'e hörömo uvadeje: Na ja marëjavojöro nagajëjo. 7 Marëjavojöro nagajëjumu rue guomo guomo'e ahuro uavadeje: Na aemo'aemë bogojevë'ëro jovo avadu'avaduvë'iroho bogo baejevoro jovoroho ba'amevarue höjo. O na jovore abue'ië'iroho ae göëro na iosiremiromo urimo abuejaje höjo. 8 Urimo abuejaje höjumu uavadeje: Ri'ö namiromo raromanue suhoho banigojiomoromo baeromo juvëjo. 9 Juvëjumu ë aho ma-burëro marëjadeje. Marëjumu hesi suhoho banigojiomoromo baeromo juvo va'adeje.

Ēhi ē'adeje rōhu ē majaho Jew rajehu mu bogo vae'i nuharue majaho jiadeje. ¹⁰ Nuharue majaho jiamu gagorovo Jew rajo a masijohuro gavare ē ahuro suhoho bava'amu gagorovo uavareje: Jaruvo nosi nuho majae hōjo. Ēhuni ja suhi baeromo juvanuoho ēho jero nosi jōgoroho ahanuējo. ¹¹ Ahanuējamu uēvadeje: Rōhu ajemamu marējevade ahuro uevade hōjo: Jasi suhoho banigojioromo baeromo juvē uevadohuni ēhuni baeromo juvajējo. ¹² Baeromo juvajējamu uavareje: Raro ēhioho uavade hōjo. ¹³ Ēhi uavamu rōhu dadivamu bogo uēvadeje rabēni ae aho'obēhe jovo rirōre tagavamu Iesuro ajamiromo va'ē'ēro jiē'ēro.

¹⁴ Ēhi ē'ē'ēro Iesuro God-are amo bōrōmore va'oromo ē aho bihoromo uavadeje: Hejējo. Iae mami'e marējavē'e jiaje ijoho nadi mu sisēho vaenējo. Urimo huē vavaene ma-bisemu baejanoho rōhu ijonōho bōrōmo bēhe bae'a'anuējo. ¹⁵ Ēhi uavamu hegorovo rue ahuro va'oromo Jew rajo a masijoho uēvadeje: Ajemamu marējevade aho Iesu hōjo. ¹⁶ Iesu hō uēvamu hegorovo Jew rajo a masijohuro uvareje: Iesuro ē muoho nuho majaro ōmade hō uvoromo dē vōrōnimoromo aevoromo Iesu huē vavaene bojami'i arijareje.

¹⁷ Huē vavaene bojami'i arijamu Iesuro uēvadeje: Nasi Vavuoho bogo nuho'i a'i ma-muemu vaemu vaejego na'o ēhi ē'aje hōjo. ¹⁸ Ēhi uēvamu hegorovo rue a masijohuro uvareje: Nuho maja hesi jōgoroho ahē'e hōjo. Rōhu gōho hu uvajējo: God nasi Vavu mae hōjo. Ēhu'ēro hu uvoromo ē'ajējo: Na God'o gemuoho jevajējo. Ēhi uvoromo ēhuni jaburo uehore aho'o ma-gemu baeromo uvareje: Iaho ano'ejarējo.

God-are Harihehu God-are darugo baeromo mu vaejaje jō Iesuhu jōvadohoje.

¹⁹ Ēhi uvamu Iesuro jōe majēhiromo uēvadeje: Ave jōho na jō mae uē'iē'ajējo. God-are Harihu naehu nasi sivu mu vae'irodoho bogo eni jevajējo. A'i Apohu vaejego gavaje muohemu vaejaje hōjo. Apohu vaejajēhi Harihoho naro ēhi gemuoho vaejaje hōjo. ²⁰ Ēhesi bēhoho Aporo Harihoho na uehorovevoromo huhu mu bōvi bise'o vaejajoho ēho rōjehijaje hōjo. Rōhu ē mu rōjehijajoho u'emu iosiramiro mo masijo maho rōjehi'a'ajējo naro vaejego jemēro garomo tiōromo uvo'irarijego: Mabēhe ē'ajējo. ²¹ Vavuehu vuovē'e aribōvi ajēmijego i'ovaruēhi ēhi Harihoho na'o vuovē'e ae rahu ajēmi'i negē'o ho ajēmego i'ovarue hōjo. ²² Vavuohuro aho bogo mevoromo gēvaje hōjo mae o sisē jio'amego a'i mevoromo mae o sisē jēvego gē'iode muoho Vavuohuro Harihu nasi ōvore bamo barējē'e hōjo naro ē muoho vae'iodego. ²³ Naro vaejego ae aho'obēhe Vavu rajahijaruēhi Harihoho na'o ēhi rajehiruomorōhego. Ae rahu Harihoho bogo rajehijē'oho ēhuro Vavue remō'ōjadohu'o bogo rajahijarue hōjo.

²⁴ Ave jōho na jō mae uē'iē'ajējo. Ae rahu nasi jō heromo sa'are remō'ōjade aho mae uehorovē'oho ma-ioro'ioremu mae raromo'irōhe ōrire jijihoruomaje hōjo. Mae raromo'irōhe ōrire jijihobe va'ojuvo mevoromo gē'iode majaho rue'iramu God-are i'uoho bogo baerumo'ajējo vuovo ōrire jijiharoho mami'e vuonugo'i i'ovo ōrire jijiharuēro jiē'ēro. ²⁵ Ave jōho na jō mae uē'iē'ajējo. Majaho rue'a'ajējo. Rōhu mami'e rovanovē'e hōjo. Evare majare vuovēvē'e aribōvie gōero gōero he'a'aruējo God-are Harihoho naro uvavo'iramu. Ae rahu Harihu naehu uvamu hejē'oho vuovo ōrire jijiharuoho vuonugo'i i'ovo ōrire jijihō'aruējo. ²⁶ Vavuehu

ae uëvego i'ovaruēhi huro na ajemijē'ero Harihoho na'o ēhi uëvego i'ovarue hōjo. ²⁷ Vavuohuro ēhi ajemiromo rōhu jōho bojemijade hōjo naro ae mevėvoromo gė'irodego mae o sisė jėvego rabėni na hesi A Maho jevė'ego. ²⁸ Ējō hejarujoho nadi tiōrėjo. Majaho rue'iramu evare ae aho'obėhe hure raromaruohuro herōhe naro uvavo'iramu ²⁹ hegoro hure jioromo suorovoruomo'ajėjo. Suorovoromo mu ma vaejare aribōviahuro ri'ōromo ma-ioro'ioiremu maro raromo'irōgoro mu sisė vaejare aribōviahuro ri'ōromo naro mevėvo gėromo i'ue mana bojėmi'iramu sisėro va'oruomo'ajėjo.

Rabe rabe garomo heromo ēhuni uvo'ejo: Iesu mae hōjo. Ēhesi jōhoje.

³⁰ Naehu nasi sivu mu vae'irodoho bogo eni jevajėjo. Vavuehu uevego hejajėhi na ēhi mevėvoromo gėvaje hōjo ae mae o sisė jėvego. Bogo ěma mevėvo'i a'i mae mevėvoromo gėvaje hōjo rabėni hesi bėhoho nasi nimajoho bogo uehorovo'irōgoro a'i sa'are na remō'ojade aehu nimajoho uehorovajėro jiē'ero. Iae ēhuni avoho mevėvoromo gėvaje hōjo.

³¹ Naro nasi sivue nasi jōho huruoho majėhijego he'ibejarijėjo nani aėro uvo'ibejarijėjo: Sarere hōjo. ³² Rōhu bogo nasi sivuohoho jōvo'i ae gō na ōmego gevajohuro jōvo ajemiromo uėvaje hōjo: Nōrō jō mae jōvaje hōjo. Iae na gavajoho ě aho hu jō maemu jōvaje hōjo nasi Vavuohuro jiē'ero. ³³ Mami'e jemėro jemesi ae rėmō'ojamu John-are ōrire va'are hōjo. Va'oromo hejare hōjo huro jō ma hesi jōho mae majėhijamu. ³⁴ Ēhesi bėhoho nasi jōho majėhijade hōjo. Na ēhi uėvaje hesi bėhoho bogo aėro nasi jōho ajemiromo majėhijōro nego'ego uėvajėjo. A'i ēhi uėvaje hesi bėhoho jemėro ejehoromo bogo sisėroho va'i maro va'irarijego ēhuni uėvajėjo. ³⁵ Rōhu John-ro irehu hōduvoromo ajivavuajėhi huro ēhi ajivėvonōvade hōjo. Ēhi'amu majae ma-bunemu nimarije hōjo hesi ajire raromogoro nimoroho'irovo. ³⁶ John-hu nasi jō majėhijamu hejarijoho iae mae hōjo rōhu ēho ma-jianovo'i Vavuehu bojemego vae'amaje muoho ēho masijoho hōjo. Ēho garomo uvo'ibejarijėjo: Iae mae-ėjo. Vavuohuro nōrō nugō'ojamu rovė'e hōjo. ³⁷ Rōhu Vavue na sa'are remō'ojade ahuro hu'o ajemiromo nasi jōho majėhijė'e hōjo. Hesi huėho jemė bogo heromo nu ano'oho bogo gavė'e jėvajėjo. ³⁸ Hesi jōho jemesi dē vōvōbajo'eroho bogo'e hōjo rabėni huhu remō'ojamu rovode aho na bogo ma uehorovevarujėro jėvė'ero. ³⁹ Rōhu jemėro uehorovoromo uvaruje hōjo: God-are surire jō adahė'oho noehu ma-ioro'ioiremu mae raromo'irōhe ōroho biroho'ejarėromo ě hesi ōroho naho'irōgoro suroho adaha avoharuje hōjo. Rōhu nasi jōho jemėhu adaharuje surire iae ě jajivė'e hōjo. ⁴⁰ Nasi jōe ě surire jajivare hōjo rōhu jemėhu ě jō eromo nasirire rueromo ēhuro mae raromo'irarijoho bijōnimaruje hōjo.

⁴¹ Ma-aehu nasi iho dōre bameho'irarijoho ēho na bogo uehorovoromo jōvajėjo. ⁴² Rōhu jemesi dėho iae na gėvajėjo. God-are ōriroho jemesi dē vōvōbajo'eroho bogo uehorovaruje hōjo. ⁴³ Naro nasi Vavu hesi ihore rovode hōjo. Rōhu jemėro bogo ejeharuje hōjo. Ae gōehu hesi ěma rovė'oho ěma ejėho'arujėjo. ⁴⁴ Jemė nimarujėjo jemesi aribōviėro jemesi iho dōro bamėhōjōro. A'i God gemu eni jiē'te aehu jemesi iho dōre bamėhorōhe ě hesi ōroho bogo naho gavė'oho jemė diehi'oromo na mae uehorovevorėjo. ⁴⁵ Rōhu nadi uvorėjo: Nōrōro hesi Vavu hesi ōrire

nosi jö sisëho huruoho majahi'ajëjo. Na bogo ëhioho ë'ejëjo. A'iro Moses-ro jemesi jö sisëho huruoho majahi'ajëjo. Jemë uvaruje höjo: Moses-ro ajamui'iramu mae raromo'ejare uvaruje höjo röhu hesi jöho bogo ejaharuje höjo. Èhuni huro huruoho majahi'ajëjo. ⁴⁶ Èhesi bëhoho jemëro Moses-are jöho ejaho'ibejarijëjo nasi jöhu'o ejeho'ibejarijëjo. Huro nasi jöho jajivë'ego ëhuni uëvajëjo. ⁴⁷ Röhu huhu jajivo'amade jö bogo ejaharujoho jemë diehi'oromo nasi jöho ejehorëjo.

6

Iesuhu ae aho'obëhe 5,000 da'uojëhade jöhoje.

¹ Èhi'onugoromo Iesumëro boat-re ajio raromoromo Galilee e'u döre e'u hesi iho göho Tiberias e'u ioni göre ë va'areje. ² Va'amu ae aho'obëhe mae Iesuro darugo'e muoho vaeromo guomo guomo'e ae ajëmamumu mami'e gavë'ëro Iesu ijore rihomoruomadeje. ³ Amo Iesuro hesi ijorajo ömo'ömocho söjëvo ujuohoromo dahorure ajiomoromo jabu'o ë hijadeje. ⁴ Èmajaho God-hu Vörö Tugohade Majaho Jew rajo jabesi söro majaho dunovadeje. ⁵ Evare majare Iesuro dahorure hirono uheriho'i gavadeje ae aho'obëhe ijore rojomoruomamu. Rojomamu gëgorovo Philip uavadeje: No dinö'e ioho imoromo ë aribövioho aho'o da'uojëho'ejarejo. ⁶ Hu mami'e gavadeje rabe ë'iröhoho. Röhu huro Philip uavadeje he'i Philip-ro diehi uavego. ⁷ Amo ëhi ua gavamu Philip-ro uavadeje: Monie aho'obëhe 200 kina röhu döre gö'o bu'öromu ie imoromo i'imëmi'ibejarëjo ae aho'o jii'ëro ma-bisemu bisemu ue'ahoruomo'ibejajo. ⁸ Èhi uavamu Iesure ijoraje ae gö hesi ihocho Andrew Simon Peter-are öhuro uavadeje: ⁹ Aharihe gemu iae höjo. Hu ie aho'obëhe 5 visue niö'i ëhi jiajëjo. Röhu ja'o uehorövëjo ëho bogo eni höjo ae aho'obëhe jii'ëro. ¹⁰ Èhi uavamu hegorovo Iesuro hesi aribövioho uëvadeje: Ae aho'obëhe uëvego sa'are raromarëjo. Röhu ë dirö'ohu ma-garasiemu jii'e jiadeje. Èhi'amu ae aho'obëhe 5,000 rabu'e ë raromareje. ¹¹ Raromamu Iesuro ë aharihehu ujuoho rovade ioho ujuohoromo God mae uaromo raromarue aribövioho i'imëmadeje. Èhi'oromo visuohu'o ujuohoromo ëhi gemuho ë'adeje. Èhi'amu ë ariböviohuro dimino'e i'i nimarëhi ëhi ue'ahareje. ¹² Ue'ahoromo da'uëgamu gagorovo Iesuro hesi ijorajo ömo'ömocho uëvadeje: I vitu vituohu gagovorego bogo mae bogo mu'u'irajo. ¹³ Èhi uëvamu ie aho'obëhe 5 ue'ahare ë hesi vitu vituohu gagovoromo esöe aho'obëhe 12 irijiomu'amareje.

¹⁴ Irijiomu'amamu Iesuhu bëhi'e mu böromu vaejadoho ae aho'obëhe garomö uarovareje: No muebejarue höjo jö God-aro baeromo majahuijaje a böromohuro sa'are rueröhego. Èho jiajëjo. ¹⁵ Èhi uvoromo rueromo Iesu ëma guduamoromo ua'irögoro ë'areje: Jero nosi böromoho jionëjo. Èhi ë'ia'amu gëgorovo Iesuro va'adeje. Va'oromo dahorure vuonorö'ö ajiomoromo hesi sivue hijadeje.

Iesuhu e'u döre hörehu va'ade jöhoje.

¹⁶ Majae beva'ia'amu Iesure ijorajo ömo'ömocho e'u riröre abuejareje. ¹⁷ Abueromo boat-re ajio raromoromo Capernaum amore va'i jovo döre va'areje. Va'amu vahiomëvadeje. Röhu Iesu evaroho jabisiriroho bogo rovë'e jiadeje. ¹⁸ Bogo rovamu gavareje buru böromoho rue'ego jovoho hasajamu. ¹⁹ Jovoho hasajamu jovo döre hu'o'öbe va'aroho 5 o 6 kilometre

ëmino'e va'aroho va'ihö gavare Iesuro jovo döre juvobe jabesi bëhire rovamü gagorovo juhuonivareje. ²⁰ Juhuonivamu üevadeje: Na jevajëjo. Nadi juhuonivohëjo. ²¹ Nadi juhuonivohëjamu hegorovo jaburo nimareje Iesuro boat gagore rojomöjoro. Èhi'oromo dinö'e va'i nimarire ë ma-burëro va'areje.

Ae aho'obëhe Iesu biroho'ï nahoruomade jöhoje.

²² Iesu'o hesi ijorajo ömo'ömo'u'o ëhi jovo ioni gönö va'i a'ï i'o visu'o ue'ahare aribövie aho'obëhe mae jovo ioni gönö ëhi raromareje. Raromë'ëro nërö gavareje Iesu bogojiamu. Bogojiamu uvoruomadeje: Nëröho boat gemuëro ave jovo riröroho nami'ï boat gö gö bogojiohijajo. Röhu Iesu ë boat-roho bogo va'ï hesi ijorajohuremu va'oruomade höjo. ²³ Èhi uvoromo gavareje boat gö gö Tiberias amore jioromo rueromo Bada Iesuhu Vavu mae uavamü i ue'aharinö ë ro riravamü. ²⁴ Boat gö gö ro riravamü gagorovo gavare Iesu'o hesi ijorajo ömo'ömo'u'o bogojëvamü gëgorovo arue boat göre gëre iojioromomo Iesu naho'irögöro Capernaum amore va'oruomadeje.

Iesu i va'ëne jië'ëro i'ovavuo'iröhe jö Iesuhu jövadohoje.

²⁵ Va'aroho jovo ioni gönö va'o baboro beromo Iesu bihororuomadeje. Birohoromo uaruomadeje: Tisa ja divare aveho rované höjo. ²⁶ Divare aveho rované höjamu hegoro üevadeje: Ave jöho na jö mae uë'ïë'ajëjo. Jemëhu na nahevaruje hesi bëhoho jemë bogo uehorovoromo uvarije höjo: Nöröro bëhi'e mü masijoho röjahuijë'e hö uvoromo ëhunioho nahevo'ï a'ï jemë ie aho'obëhe ue'ahamu da'üëgadöhuni ëhuni nahevarujëjo. ²⁷ Röhu muduroho'iröhe iënioho nadi muoho vae'ï a'ï jiemü jioröhe iohuremu uehorovoromo muoho vaerego ëhuro ma-ioro'ïoremü maro raromo'irarije höjo. Èioho God-are A Maho naro suvuorëmi'ëjöjo rabëni God Vavuo-huro a nuniro uevë'ëgo: Jasi muoho mae höjo. ²⁸ Èhi üëvamü uaruomadeje: Èhi jië'öho no diehi jië'e muoho vaeromo ëhuro God-hu nimaje muoho vae'amo'ëjarëjo. ²⁹ Vae'ëjarëjamü üevadeje: God-hu nimaje mü vae'irarijoho aviëhi höjo huhu sa'are remö'öjade aho na jemëhu mae uehorovevo'irarijoho. Iae ëhi ë'orëjo. ³⁰ Èhi ë'orëjamü uaruomadeje: Röhu ja'o ja mü rabe vaenëjo. Diehi jië'e darugo'e muoho ömo'ïramü no garomo mae uehorovo'ëjarëjo ³¹ Iae urimë'ï nosi hijo miono'öhuro darugo'e muoho iae gavare höjo. A rumo'e sa'are raromo jijiharevare evare bogo ijarue i mabëhi hesi ihe manna ue'ahoruomade höjo. God-are surire uvë'e höjo: Ö'idöre jioromo ruvebijade ioho huro i'imëmade höjo jaburo ue'ahoröhego. ³² Èhi uavamü Iesuro üevadeje: Iae jemë uevarujëjo: Ö'idöre jioromo ruvebijade ioho Moses-ro nosi hijo miono'öho i'imëmade höjo ue'ahoröhego. Röhu aveho na jö mae üevajëjo. Èjö hesi bëhoho avoho uehorovoromo uvorëjo: Bogo Moses-hu mami'e bojëmade jöho jio'ï a'ï nõruare Vavuehu avevejö'e ö'idöre i ma bojamuijaje jöho höjo. ³³ God-hu bojëmaje iohuro ö'idöre jioromo ruvebiromö birire bojëmëgo sa'ae dinö'e dinö'e i'ovoromo maro raromarue höjo.

³⁴ Maro raromarue höjamü uvareje: I ma hesi jöho jövajëromö uavareje: No naguajëjo jero majae ëhi ë ioho bojamuinövo'ïranëgo. ³⁵ Èhi uavamü üevadeje: Röhu ë i hesi bëhoho na i'ovëvajoho jevajëjo. Ae rahu nasinö rovë'öho ijoho bogo hömo'ajëjo. Mae uehorovevë'öho ijoho bogo huëho

giriho'a'ajėjo. ³⁶ Rõhu na mami'e uëvode hõjo: Jemë na gev'e'e jëvajėjo rõhu bogo ma uehorovevaruje hõjo. ³⁷ Nasi Vavuehu ae rahu bojemijë'oho ë ariböviohuro nasi õrire rueromaje hõjo. Ae rahu nasi õrire rovë'oho na bogo mae bogo uë'ejõjo: Rori'o va'ohëjo ³⁸ rabëni naehu õ'idõre jioromo ruvebijode hesi bëhoho bogo nasi nimaje muoho õmo'i a'i sa'are na remõ'õjade aehu nimajohemu õmo'irodëni rovë'ëro. ³⁹ Hu nimajėjo huhu bojemade aribövioho na bogo ae gemu vadu'oho boremi'õ'i a'i muebejëvojuvo ijo tugoho'i majare naro ajëmego vuovoromo ri'õruomorõhego. ⁴⁰ Nasi Vavuohuro aveho nimaje hõjo ae rahu Harihu na geromo mae uehorovevë'oho ma-ioro'ioremu maro raromoruomorõhego. Ëaribövioho ijo tugoho'i majare naro i'ovëvo'iramu jabumë ri'õromo raromo'aruëjo.

⁴¹ Rõhu Iesuhu õ'idõre jioromo inõ'e rueromo a i'ovëvaje jõho ëhi majëhijamu hegorovo Jew rajo ariböviohuro dë vörönëgamu jõe sisë'i atoromadeje. ⁴² Jõe sisë'i atoromo uarovareje: Ave iaho Joseph-are harihe hõjo. Hesi vëmu vavu'oho iae no gëvarue hõjo. Rõhu hu rabëni uvajėjo: Na õ'idõre jioromo ruvebijë'e jëvajėjo. ⁴³ Ëhi uarovamu uëvadeje: Nadi nasi jõho sisë'ioho atohëjo. ⁴⁴ Aho bogo jabesi ëma rueromo na'oho raromo'i a'i nasi Vavue sa'are remõ'õjadohuro rinëgamu ëhuro nasirire rueruomë'oho eni jëvaje hõjo. A ioro'ioroho bogajo. Rovë'oho naro ijo tugoho'i majare i'ovëvo'iramu vuovoromo ri'õruomo'ajėjo. ⁴⁵ Mami'e jõ God-aro baeromo majëhinõvare ariböviohuro jajivoromo uvare hõjo: God-ro ae aho'obëhe røjëhi'iramu hesi jõho heruomo'ajėjo. Ëhi jajivë'e hõjo. Rõhu Vavuehu hesi jõ røjëhijamu ae rahu heromo ejahë'oho nasi õrire rueruomaje hõjo. ⁴⁶ Ëhi hõjo rõhu aho Vavuoho bogo gavë'e hõjo. God-arire jioromo ruvebijode aho naremuëremu Vavuoho gavë'e jëvajėjo. ⁴⁷ Ave jõho na jõ mae uë'ië'ajėjo. Ae rahu mae uehorovevë'oho mami'e aevë'ëro ma-ioro'ioremu maro raromaruje hõjo. ⁴⁸ A i'ovëvaje ioho na jëvajėjo. ⁴⁹ Jemesi hijo miono'ohuro a rumo'e sa'are raromo jijihoromo bogo ijarue i mabëhi hesi ihe manna inõvare hõjo. Inõvare hõjo rõhu vuovëvade hõjo. ⁵⁰ A'i õ'idõre jioromo ruvebijaje ioho ae rahu ijë'oho ëhuro bogo vuovëvo'ajėjo. ⁵¹ Õ'idõre jioromo ruvebijë'ëro a i'ovëvaje ioho na jëvajėjo. Ae rahu ë i ijë'oho ma-ioro'ioremu maro raromo'aruëjo. Naehu bojëmi'irode ioho ëho nasi sine hõjo. Ëhesi bëhoho nasi sinoho bojamirovo'ejõjo sa'ae aho'obëhe vuovëvadoho i'ovoromo mae raromo'irarijego.

⁵² Ëhi majëhijamu hegorovo Jew rajohuro dë vörönëgamu jõ aho'ahamirovoromo uarovareje: Ëaho diehi hesi sinoho bojami'iramu i'ëjarëjo. ⁵³ I'ëjarëjumu uëvadeje: Ave jõho na jõ mae uë'ië'ajėjo. God-are A Ma nasi sinohu'o kõhu'o bogo ijë'oho darugoho bogo bae'i vuovëvo'ajėjo. ⁵⁴ Ae rahu nasi sino kõ ijë'oho ma-ioro'ioremu maro raromarue hõjo. Raromõjuvo ijo tugoho'i majare i'ovëvo'iramu ri'õ'a'aruëjo. ⁵⁵ Ëhesi bëhoho nasi sinoho iae i mae jio'i nasi kõho iae jovo mae jië'ëro ëhu'ëro ijë'oho mae raromo'aruëjo. ⁵⁶ Ae rahu nasi sinohu'o kõhu'o ijë'oho na'o gemu mae jio'i na jahu'o gemu mae jëvaje hõjo. ⁵⁷ Vavue daruge eni jië'ëro hijajohuro na sa'are remõ'õjade hõjo. Remõ'õjë'ëro darugoho bojemijego na hijaje hõjo. Naehu hesi darugo baeromo hijajëhi ae rahu na ijëvë'oho nasi darugoho ëhi baeromo raromo'aruëjo. ⁵⁸ Ëhu'ëro jië'ëro õ'idõre jioromo ruvebijade i hesi jõho na majëhijë'e jëvajėjo. Jemesi hijo miono'e

jabesi i mabêhe ue'ahare hōjo rōhu vuovēvade hōjo. O naehu uēvaje ioho bogo ēhioho jio'i ae rahu ijē'oho bogo vuovēvo'i ma-ioro'ioemu maro raromo'aruējo. Ahia mino'ējo. ⁵⁹ Iesuhu Capernaum hiromo God rajahijarue osare jō rōjēhijadevare evare hu ē jōho majēhijadeje.

Iesuhu jōvaje jō baejē'oho ēho darugo baejarue ē hesi jōhoje.

⁶⁰ Ēhi majēhijamu hegorovo Iesuare ijore ijore jijiharue a ioro'ioroho ae aho'obēhe uarovareje: Ēhi jiē'e jōho i'u ma'e hōjo. Nomē diehi'oromo bae'ejarejo. ⁶¹ Bae'ejarejamu Iesuro hesi simanore garomo uvadeje: Nasi ijore ijore jijiharue aribōviohuro nasi jōho bijōnimoromo sisē'i ataruēromo uēvadeje: Naehu ō'idōre jioromo ruvebijode jō hejarijoho jemē diehi uehorovarūjējo. Na jemē nēgajējo na'o jijiharujoho vuonugo'i. ⁶² Rōhu jemē gevē'oho God-are A Ma naehu urimo hijodire sionēro ajiomamu gevē'oho jemē diehi uehorovorējo. ⁶³ Hesi God-are Aru'ahohuro darugoho bojēmi'iramu i'ovoromo mae raromo'aruējo. Jemesi sino hesi biriroho baeromo arijo'arije ajamirovo'iē'iroho bogo eni jēvo'ajējo. Rōhu naehu jōvaje jō ejahē'ohuro ēhuro Aru'aho daruge baeromo i'ovoromo mae raromo'aruējo. ⁶⁴ Rōhu a ioro'ioroho jemēro bogo ma uehorovevaruje hōjo. Ēhi uēvade hesi bēhoho mami'e huhu urimo ijorajo gagovēvade majare aevoromo gēromo uvobe rovadeje: Ēaribōvioho bogo ma uehorovevo'irōhoho hōjo. O ē aho a hiruēmiromo na baejevoromo jabesi ōvore bojēmi'irōhoho hōjo. Ēhi gēromo uvobe rovē'ēro ēhu'ēro uēvadeje: A ioro'ioroho jemēro bogo ma uehorovevaruje hōjo. ⁶⁵ Rōhu hesi jō viture uēvadeje: A ioro'ioroho jemēro bogo ma uehorovevaruje hōjo. Ēhuni uēvode hōjo: Aho nasi ōriroho bogo ēma rueruomaje hōjo bogo eni jēvē'ēro. Ma-Vavuehu uēvē'ohuremu rueruomaje hōjo.

⁶⁶ Ēhi uēvamu hegorovo Iesuare ijore ijore jijiharue aribōvi ioro'ioroho ae aho'obēhe hu nugo va'oruomadeje ijōnōho hu'oho bogo gemuoroho jijihoruomorōhēni. ⁶⁷ Va'amū gēgorovo Iesuro gēvade hesi ijoraje 12-ho ēhi raromamu gēgorovo uēvadeje: Rōhu jemējo. Na jemē'o na remo va'orējo. ⁶⁸ Remo va'orējamu Simon Peter-ro uavadeje: Bada no rahuare ōrire va'ojōrajo. Jero jōho jōvego ēhuro no darugoho baeromo ma-ioro'ioemu maro raromarue hōjo. ⁶⁹ Iae no garomo mae uehorovoromo uvarue hōjo: God-hu baejavade A Mahuremu ja javajējo. ⁷⁰ Ja javajējamu Iesuro uēvadeje: Jemē'o uehorovohējo. Naro jemē ae aho'obēhe 12 baejēvode hōjo. Rōhu jemesirire ae gemu hu Satan hōjo. ⁷¹ Ēhi uēvadeje. Rōhu Satan hō uēvade hesi bēhoho Judas Simon Iscariot-are harihu hesi jōho uēromo ē'adeje. Iesuare ijoraje aho'obēhe 12 jio'amajoho Judas hu'o ē ae gemuoho jjadeje. Rōhu huro ijōnō ae hiruēmiromo Iesu jabesi ōvore bojēmadeje. Iae ēhuni Iesuro Satan hō uēvadeje.

7

Iesuare ō ma jabuhu hesi ōrire bogo ma uehorovare jōhoje.

¹ Ēhi'amū Iesuro garomo uvadeje: Jew rajohuro anego'i nimarūēromo Judea sa'aroho bogo hi'i Galilee sa'aremu hibe juvadeje. ² Galilee sa'are hibe juvamu Jew rajo jabesi sōrō maja bōrōmoho dunovadeje. Sōrō hesi ihoho Amo Harihu Ma-Jahuri Vae'amē'e Sōrōhoje. ³ Ēsōrō majaho dunovamu Iesuare ō maho jaburo ri'ōromo Iesu uavareje: Ave amoho

nugo'i Judea sa'ahuro va'oromo jasi mu masijoho rōjēhijego jasi ijore ijore jijiharue aribōvioho jaburo garuomo'irajo. ⁴ Ae aho'obēhe jabuhu nosi iho hejōro noehu nimē'o'oho bogo gurihiroho muoho vaejarue hōjo. Ēhuni ja mu masije vaejanue javaje jero va'oromo ma-va'orahoro muoho vaenego ae aho'obēhe garuomo'irajo. ⁵ Ēhi uavare hesi bēhoho jabumē Iesuare ō ōmo'ōme jēvadeje rōhu hesi ōriroho bogo ma uehorovē'ero ēhuni ēhi uavareje. ⁶ Ēhi uavamu uēvadeje: Nasi majaho bogo rovē'e hōjo ijōnō rue'irōhēro. Jemēhu sōrōro va'irarije majaho majae aho'obēhe hōjo. ⁷ Sa'are mu sisēmu uehorovoruomaje aribōvioho jemesi ōriroho bogo nu huodēgo varijēnoho hōjo bēhe bogojio'ego. A'i nasi ōrire iae nue huodegarue hōjo. Rabēni hesi bēhoho naro majēhiromomo uēvaje hōjo: Jemē mu sisē vaejarue hō uēvego ēhuni nue huodegarue hōjo. ⁸ Jemesi iojioromomo maja bōrōmoho vaerējo. Nasi majaho bogo rovē'ego sōrōroho bogo ajiomo'ejōjo. ⁹ Ēhi uēnugoromo Galilee sa'are ēhi hijadeje.

Iesuho Jerusalem ajiomoromo Amo Harihu Ma-Jahuri Vae'amē'e Sōrō garomo jō rōjēhijade jōhoje.

¹⁰ Hijamu hesi ō ōmo'ōmohuro iojioromomaje maja bōrōmoho vaerōhēro. Iojioromomo evare Iesuro hu'o ajiomadeje. Bogo va'orahoroho ajiomo'i masaginiēri ajiomadeje. ¹¹ Saginiēri ajiomamu Jew rajo a masijohuro sōrō ririre Iesu nahoromo uvoromadeje: Ēaho dinō'e hōjo. ¹² Ēhi atoromo ae aho'obēhe gemuore gagovē'ero gōero gōho saginiēri majahirovoromo Iesuare jōho uarovareje. Uarovoromo a ioro'iorohuro uvareje: Ēaho a mae hōjo. A ioro'iorohuro uvareje: Bogajo. Huro ae aho'obēhe sareramuijaje hōjo. ¹³ Ēhi atoromo Jew a masijoho juhuonēmiromomo aho bogo va'orahoroho Iesuare jōho ato'i ma-saginiēri atoromadeje.

¹⁴ Ēhi'amu Iesuro sōrō maja hesi ririre God-are amo bōrōmore ajiomoromo ae jōe majēhijadeje. ¹⁵ Jōe majēhijamu hegorovo Jew rajohuro tiōromomo uvareje: Ae gō hu bogo rōjahijē'e hōjo. Ēhi jiē'o'oho hu diehi'oromo nuni aji'e jioromo jōho majahuijajējo. ¹⁶ Jōho majahuijajējamu Iesuro uēvadeje: Naehu rōjēhaje jōho bogo naehu uehorovoromo rōjēhi' sa'are na remō'ōjade ahuro bojēmijē'ero rōjēhijaje hōjo. ¹⁷ Ae rahu God-hu nimaje mu vae'i nimē'o'oho ē aribōviohuro garomo uvoromomo'ajējo: Nōrō bogo hesi simanēremuoho jōho ēma rōjahui'i a'i God-ro jōho bojēmijego rōjahuijaje hōjo. ¹⁸ Ae rahu jabesi simanēremu jō majēhijē'o'oho jō majēhijarue hesi bēhoho jaburo nimoruomaje hōjo jabesi ihoho dōro jiojōro. O noehu naguē'oho ramuō'ōjamu rovare a hesi iho dōro jiojōro naguē'oho ēhi javuē'e aribōvioho sareroho bogojavuo'i ma-maemu javuaje hōjo. ¹⁹ Jemē'o uehorovohējo Moses-ro God-are jōgoroho jemē bojēmijade hōjo. Rōhu jemē bogo ae gemu vadu'o'oho jōgoroho ejaharuje hōjo. Jemē rabēni ē jōho ahoromo anego'iro ē'arujējo. ²⁰ Ēhi uēvamu ae aho'obēhe uaruomadeje: Sarerivanuējo. Sisēhuro baejavē'ero simane sisērōromomo jōvanuējo. Raro ja anago'iē'ego uvanuējo. ²¹ Uvanuējamu Iesuro uēvadeje: Naro mue gemu vaejamu jemē ae aho'obēhe tiōromomo uehore gō gō baejē'e jēvajējo. ²² Rōhu Moses-ro aharihu jabesi sino tarivēho'irarije muoho bojēmijade hōjo. Bogo huro aevoromo bojēm'i' a'i urimore jemesi a mamiohuro aevoromo bojēmijare hōjo. Bojēmijē'ero ēhu'ero jemēro nuho majaro mue vaeromomo aharihu jabesi sinoho tarivēharuje hōjo. ²³ Nuho majaro jemēro

a sino tarivēharuje muoho vaejaruje hōjo Moses-are jōgoroho ahojōēni. A'i nuho majare naro a hesi sinoho avohahamu marē barējade hōjo. Ēhi jiē'oho rōhu jemē rabēni uvarujējo: Nōrōro nuho maja hesi jōgoroho ahade hōromo nasi ōriroho dēho vōrōnimarujējo. ²⁴ Ēhi'oromo jemē nasi muoho ma-dōemu garomo mevoromo nasi ōriroho dēho vōrōnējajējo. Nadi ēhiho ē'i nasi mu ōroho ma-avoho garomo mevorējo.

Aribōviohuro uarovareje: Na bōrōme namiromo ajamui'irōhe aho Iesu hōjo o bogajo. Ēhi uarovare jōhoje.

²⁵ Ēhi uēvamu gagorovo Jerusalem amo rajo a ioro'iorohuro uarovareje: Ēaho nosi a masijehu ano'iē'arue aho hōjo. Na mae-ējo. ²⁶ Rōhu gahējo. Hu a nunire jōe jōvājējo rōhu nosi a masijohuro hesi ōriroho jōho bogo ua'i ma-nunēremu gavarujējo. Na jabumē garomo uvarujējo: Ēaho bōrōme namiromo ajamui'irōhe aho hōromo ēhiho ē'aruējo. ²⁷ Rōhu bōrōme namiromo ajamui'irōhe aehu rovē'iroho hu di amore jioromo ruerōhoho no dadivavuo'ajējo. A'i ē aho di amore jioromo rovadoho iae no gavarujējo. Ēhuni hu bogo ē aho hōjo.

²⁸ Ēhi atamu Iesuro hejadeje. Heromo God-are amo bōrōmore hiromo jōho majēhiromo ma-darugo'o uvadeje: Jemēro uvarujējo: Noro nōrō iae mae gavarujējo. Di amore jioromo rovadoho ēhu'o gavarujējo. Rōhu jemē bogo avoho gevaruje hōjo. Na bogo nasi ēma rue'i Vavuohuro remō'ōjamu rovode hōjo. Ēaho hu mae hōjo. Rōhu jemē hu bogo gavaruje hōjo. ²⁹ Naro hu gavaje hōjo naro hu'o jiamu huro na remō'ōjamu rovē'ero jevē'ero. ³⁰ Ēhi uēvamu hegorovo guduamo'iē'oromo hesi majaho bogo rovē'e jiamu vuonugareje. ³¹ Vuonugamu a ioro'ioroho aho'obēhe Iesu mae uehorovareje. Mae uehorovoromo uarovareje: Bōrōme namiromo ajamui'irōhe aehu rovē'iroho na huro ave aho iosiramiromo bēhi'e mu masijoho vae'a'ajējo. Bogajo. Ēhuni nani hu ē ruerōhe a bōrōmoho hōjo.

Iesu guduamo'irōhego atovarue aribōvi rēmō'ōjamu rueruomade jōhoje.

³² Jō ēhi vaerovobe rovaruoho Pharisee aribōviohuro hejareje. Heromo jabu'o priest masijohu'o ēho jaburo jabuni atovarue aribōvi ioro'ioroho rēmō'ōjareje va'oromo Iesu guduamo baruerōhego. ³³ Ēhi'amu Iesuro ae uēvadeje: Majae ma-bunemu jemē'o hiromo remō'ōjamu rovode a hesirire vuonorō'ō va'ejōjo. ³⁴ Va'iramu jemēro na nahevoromo bogo birohevo'arujējo. Naehu hi'irodire jemēhu ē ō'irarijoho bogo eni jēvo'ajējo. ³⁵ Ō'irarijoho bogo eni jēvo'ajē uēvamu Jew rajo a masijohuro uarovareje: Ēaho dinō'e va'ego no bogo biroho'irōhego uōvuajējo. Na hu Jew rajehu sa'a gōre va'o raromaruire ē va'oromo God rumo'e aribōvioho jōe rōjēhi'irōhēni uvajējo o dinō'e va'i uvajējo. ³⁶ Hu uvajējo: Jemē na nahevoromo bogo birohevo'arujējo. O naehu hi'irodire jemēhu ō'irarijoho jemē bogo eni jēvo'ajējo. Ēhi jiē'e jōho hu diehi jōvoromo ē'ajējo.

A i'ovēvaje jovo hesi jō Iesuhu jōvadohoje.

³⁷ Ēhi'amu sōrō maja bōrōme jiohe ruejuvo ijo tugohoi' maja bōrōmo maho rovadeje. Rovamu evare Iesuro dōre ri'ō namiromo ma-darugo'o uvadeje: Jovo ue'aho'i nēgē'iroho nasi ōroro rueromo irējo. ³⁸ Ae rahu na mae uehorovevē'oho God-are surire jō jajivoromo uvarēhi ēhi jēvo'ajējo. Ēhesi bēhoho ae rahu mae uehorovevē'oho a i'ovēvaje jovohuro jemesi

dë vövöbajo'ere jioromo rojomoromo suorovo va'iramu aho i'ovëvo'ajëjo. ³⁹ Ëjovo jö hesi bëhoho God-are Aru'aho hesi jöho jövoromo ë'adeje Iesu mae uehorovarue ariböviohuro ijönö ëho bae'iröhego. Iesuhu ëhi jövade majaroho Aru'ahoho bogo sa'aroho nugö'öjê'e jiadeje ë hesi bëhoho Iesu ö'idöroho bogo ajiomoromo ajoho baejê'ëro.

Iesuare jö ae göehu gö uehorovo'i ae göehu gö uehorovare jöhoje.

⁴⁰ Ëhi jövamu hegorovo a ioro'ioroho ae aho'obêhe uvareje: Ëaho iae jö God-aro baeromo majahuijaje a börömo rueröhego muebejaruoho höjo. ⁴¹ A ioro'iorohuro uvareje: Ëaho böröme namiromo ajamui'iröhe aho höjo. A ioro'iorohuro uvareje: Hu bogo ë aho höjo. Hu Galilee rajo ae höjo. Röhu böröme namiromo ajamui'iröhe aho bogo Galilee sa'aroho jioromo rue'a'ajëjo. ⁴² A'i God-are surire jajivoromo uvê'e höjo: Böröme namiromo ajamui'iröhe aho David-are ujoho jiê'ëro David-hu hijade ame Bethlehem ë raho'a'ajëjo. A'i Iesu Galilee rajëro jiê'ëro ëhu'ëro hu bogo ë uehorovarue a börömo höjo. ⁴³ Ëhi atoromo ae aho'obêhe Iesuare jöho jöe gö gö uehorovareje. ⁴⁴ A ioro'iorohuro Iesu guduamo'i nimareje. Röhu aho hesi sinoroho övoho bogo bamareje.

Jew rajo a masijehu Iesu bogo ma uehorovare jöhoje.

⁴⁵ Ëhi'amu Pharisee ömo'ömohuni priest masijohuni atovarue ariböviohuro mami'e Iesu guduamo barue'i va'ë'ëro övumu vuonorö'ö rovamu gëgorovo jabesi masijohuro uëvareje: Jemë rabëni hu bogo guduamo barovarije höjo. ⁴⁶ Barovarije höjamu uëvareje: Urimë'i aehu bogo ëhi jiê'e jö ma jövamu hejaroho ë iahuro jö maho jövamu hegoro ëhuni vuonugare höjo. ⁴⁷ Vuonugare höjamu Pharisee ariböviohuro uëvareje: Na hu jemë'o sarerëmiromo jaguvëvade höjo. ⁴⁸ Jemë gavarujoho di a masijohuro o di Pharisee ahuro hesi öriroho maho uehorovë'e javuajëjo. Bogo'ë höjo. ⁴⁹ Hesi ma-raromo jijilho'e vaejarue ariböviohuremu Iesu mae uehorovarue höjo. Jabumë Moses-are jögoroho bogo hejaruëro jiê'ëro ëhu'ëro God-are i'uoho baeruomo hesi höjo. ⁵⁰ Pharisee ömo'ömohuro ëhi uënuogoromo jabesi ae gemu Nicodemus-ro mami'e Iesu ga'i va'adohuro ri'öromo uëvadeje: ⁵¹ Ëjöhö bogo maehu höjo. No aho bogo ëma uavarue höjo: Sisëro va'ëjo. Nosi jögoroho bogo ëhiöho höjo. Urimo huro hesi jö'ëro jöho jövegö heromo huhu rabe rabe ë'adoho heromo evare uavarue höjo: Ja i'ue baejê'e javajëjo. ⁵²⁻⁵³ Ëhi uëvamu sivoromo uvareje: Sareri ae javajëjo. Na ja Iesuare sa'ae gemuoho Galilee rajëro javë'ëro ëhuni ja hesi öroho avohanuëjo. Röhu ja'o God-are surire jöho avoho adahoromo ganëjo jö God-aro baeromo majahuijarue aehu Galilee sa'are jioromo rueröhe jöho bogojiajoho.

8

Magonahehu a goho'amamu garomo Iesuare nunire barovare jöhoje.

¹ [Ëhi'amu ae gemu gemu jabesi osaëro osaëro va'irögoro Iesuro aruhe Olives Dahorure ajiomadeje. ² Ajiomoromo niavë'ëro sue'o ri'öromo God-are amo börömore vuonorö'ö rovadeje. Rueromo gavade ae aho'obêhe hesi bëhire rueruomamu gëgorovo sa'aro hiromo aevoromo jöho röjêhijadeje. ³ Jöho röjêhijamu gagorovo Moses-are jögoru öri röjêhijarue ariböviohu'o Pharisee ömo'ömohu'o ëho jaburo masuvë'e magonahe gemu hu'irae

baeromo rovareje mami'e ë magonahohuro ae gö'o niavamu aëro garomo guduamë'ëro. Hu'irae barueromo ae aho'obëhe jabesi nunire nugareje. ⁴ Nunire nugoromo Iesu uavareje: Tisa ave magonahohuro ae gö'o niavamu aëro gavare höjo. ⁵ Röhu mami'e Moses-ro jögoroho jajivoromo uövuade höjo ëhi jië'e magonahoho munëro vajami'iröhëgo. Röhu ja diehi uehorovanuëjo. ⁶ Ëhi uavare hesi bëhoho jabumë nimareje Iesuro jöe sisë'i jövego jöho jaburo court-re huruoho majëhi'iröhëro. Ëhuni ëhi uavareje. Ëhi uavamü hegorovo Iesuro jöho bogo uëvë'e ma-uruho'amoromo övo namëro sa'are jajivadeje. ⁷ Sa'are jajivamu jö ua ga'i arijaroho bogo mana uëvë'e ma-sa'are jajivojuvo hujeji ijönö ririrohoromo uëvadeje: Jemë di aharo sisë rumo'e javego aevoromo munëro vajamijëjo. ⁸ Munëro vajamijëromö röhu maho uruho'amoromo sa'are jajivadeje. ⁹ Sa'are jajivamu huhu jövade jöho heromo ë ariböviohuro va'oruomadeje. Ama'i mavojoho jaburo aevoromo huruomomö gemu gemu ri'ö va'öjuvo ijore a i'oho va'amü barëjadeje. Barëjamü Iesu hesi sivue jio'i magonahoho hesi nunire ë namijë'e jïadeje. ¹⁰ Namijë'e jïamu Iesuro ririrohoromo magonahoho uavadeje: Ma'ino aribövioho dinö'e jioruomajëjo. Na jasi sisë mevoromö i'u bojami'iröhë aho bogohöjo. ¹¹ Uavadeje: Bada ae bogohöjo. Ëhi uavamü uavadeje: Ëhi jië'oho na'ö jasi jö sisëho bogo jövoromö i'uohö bojami'ëjöö. Va'oromö nadi jöho ëhi jië'e muohö vaenëjo.]

Iesuhu sa'ae aho'obëhe ajivavuaje jö huhu jövadohoje.

¹² Ëhi'ë'ëro Iesuro röhu maho jöe majëhiromö uëvadeje: Na ajohö jevë'ëro sa'ae dinö'e dinö'e ajivëvaje höjo. Ae rahu nasi ijore ijore jijihë'iroho bogo mae bogo ramoramorohö jijihö'i ajohö baeromö marö raromö'aruëjo. ¹³ Marö raromö'aruëjamü Pharisee ömöhöro uavareje: Röhu jero jasi sivue jasi jöho majahuromö uövuanuëjo: Nasi jöho mae höjo. Ëhi jië'oho no jasi jöho diehi maho uehorovö'ëjarëjo. Öre bogohöjo. ¹⁴ Öre bogohöjamü uëvadeje: Iae mae-ëjo. Iae na nasi sivue jöho majëhijajëjo. Röhu nasi jöho iae mae höjo. Rabëni hesi bëhoho na dinö'e jioromö rovodohö ö dinö'e va'irodohö narö gavaje höjo. Jemë ëhö bogo gavaruje höjo. ¹⁵ Jemëro ma-sa'a hesi uehore baeromö ae magonahe sisëro bahijaruje höjo. Na bogo aho sisëroho bahijaje höjo. ¹⁶ Röhu na sisëro bahi'i uehorovö'ibejöö sareri'e jöho bogo uehorovö'i ma-mae ë'ibejöö. Rabëni hesi bëhoho na bogo nasi sivuohö mevoromö jöho jövö'i na'ö Vavue remö'öjadohu'ö norö niö'iro mevoromö jöho majëhijarue höjo. ¹⁷ Ëhesi jöho jemesi jögoru surire ave jöho jajivoromö uvë'e höjo: Ae niö'iehu mü garomö ajamirovoromö jöe gemuohö majëhijamü gavë'ohö uvorëjo: Jabesi jöho iae mae höjo. Ëhi jajivë'e höjo. ¹⁸ Naro nasi jöho majëhijëgo nasi Vavue sa'are remö'öjadohuro hu'ö nasi jöe gemuohö majëhijaje höjo. Ëhuni nasi jöho iae mae höjo. ¹⁹ Mae höjamü uavareje: Röhu jasi Vavuohö dinö'e höjo. Dinö'e höjamü Iesuro uëvadeje: Jemë na'ö nasi Vavuohu'ö bogo gövuaruje höjo. Jemë na ge'ibejarijëjo nasi Vavuohu'ö ga'ibejarijëjo.

²⁰ Iesuro God-are amö böromö hiromö God-ni svuoro bahijarue osare jö röjëhijadevare evare ë jöho majëhijadeje. Majëhijamü aho hu bogo guduamö bava'areje hesi majahö bogö rovë'ëro jië'ëro.

Iesuro uëvadeje: Naehu va'irodire jemë'ö ë ö'irarijohö bogö eni jëvajëjo. Ëhesi jöhoje.

21 Ēhi ē'ē'ēro iae Iesuro jōe gō Jew rajoho majēhiromo uēvadeje: Naro ōre gō va'ejōjo. Va'iramu jemēro nahevo'arujējo. Nahevo'iramu rōhu mu sisē'e jēvoromo vuovēvo'ajējo. Vuovēvo'iramu naehu va'irodire ē ō'irarijoho bogo eni jēvo'ajējo. 22 Bogo eni jēvo'ajējamu rue Jew rajohuro uarovareje: Huro uōvuajējo: Naehu va'irodire ē ō'irarijoho bogo eni jēvo'ajējo. Hu diehi uōromo jōvajējo. Na hu anorovo'i jōvajējo. O diehi ē'iro jōvajējo. 23 Diehi ē'iro jōvajējamu Iesuro uēvadeje: Jemē ave sa'are sisē'i raromaruje aribōvie jēvo'i na aruhe dōre jioromo ruvebijē'e jevajējo. Jemē ave sa'aho raje jēvo'i na bogo ave sa'a rajehu jevo'i dō raje jevajējo. 24 Ēhuni uēvajējo: Jemē sisē'e jēvoromo vuovēvo'ajējo. Jemē bogo ma uehorovevoromo uvē'o'ho: Nōrōhu uēvaje ē aho hō uvē'o'ho sisē'e jēvoromo vuovēvo'ajējo. 25 Vuovēvo'ajējamu uavareje: Ēhi jiē'o'ho ja rahuo javajējo. Ja rahuo javajējamu uēvadeje: Na aevoromo uēbe rovode ē aho jevajējo. 26 Jemesi mu sisē jōho aho'obēhe nasiriro jiajējo jōvo'irodoho. Rōhu remō'ōjade aehu uevamu hejode jōho na ēhuremu jōvaje hōjo sa'are raromaruje aribōvioho jemēro hejōro rabēni hesi bēhoho remō'ōjade aho jō maemu jōvajēro jiē'ero.

27 Ēhi uēvamu jaburo bogo avoho uehorovoromo uvareje: Remō'ōjade hō uōvuaje aho Vavuoho hōjo. 28 Bogo ēhioho uvoruomamu Iesuro uēvadeje: God-are A Maho na banigojiomevoromo dōre nugevē'iroho evare jemē avaro garomo uvo'a'arujējo: Nōrōhu uēvaje ē aho hōjo. Evare jemē garomo uvo'a'arujējo: Na bogo nasi simanoho muoho vae'i Vavuehu rōjehijade jōhuremu jōvaje hōjo. 29 Remō'ōjade ahuro bogo vuororemiromo va'i na'o hijaje hōjo hu nimaje muoho naro majae ēhi vaejajego. 30 Ēhi uēvamu hegorovo ae aho'obēhe hesi ōrire mae uehorovareje.

Sisē hesi darugore raromaruoho Iesuhu jiovēho'i uvade jōhoje.

31 Jew rajo ioro'iorohuro Iesuare jōho mae uehorovamu gagorovo uēvadeje: Jemē nasi jō ejehonōvē'o'ho nasi ijorajo mae jēvo'ajējo. 32 Ēhi jēvo'iramu jō maho ga'a'arujējo. Jō maho garomo ēhuro ijonōho i'u'e mu hesi uhure jēvajoho barējēvo'i ma-sasohē'e mu hesi aharire jēvo'ajējo. 33 Jēvo'ajējamu uavareje: Iae ēhi hōjo rōhu no Abraham-are ujo ōmo'ōmēro javuē'ero avare i'u'e mu hesi uhuroho bogo raromobe rovē'e javuajējo. Ēhi jiē'o'ho ja diehi uōromo ē'anuējo: I'u'e mue jēvajoho barējēvo'ajējo.

34 Barējēvo'ajējamu Iesuro uēvadeje: Ave jōho na jō mae uē'iē'ajējo. Ae rahu sisē vaejaruoho mu sisē hesi uhure jioruomajējo. 35 I'u'e mu vaemu vaejarue aribōviohuro aganohu'o ma-jahuri raromō'i harihu ōmo'ōmohuro aganohu'o ma-ioro'ioemu raromaru hōjo. 36 Jemē i'u'e mu hesi uhure jēvamu Harihu naehu tugohēhē'o'ho ēhuro iae mu ma hesi aharire jēvo'ajējo. 37 Iae na garomo uvajējo: Jemē Abraham-are a uje jēvajējo. Rōhu nasi jōho bijōnēgo'ego ēhuni anego'iē'arujējo. 38 Nasi Vavuehu rōjehijamu gavode jōho naro jōvaje hōjo. A'i jemēro jemesi vavuehu uēvamu hejarije jōho ejahoromo ōmaruje hōjo.

39 Ōmaruje hōjamu uavareje: Rōhu nosi aevo'i jiade vavuoho Abraham jio'i no hesi ujo ōmo'ōmoho javuajējo. Hesi ujoho javuajējamu uēvadeje: Iae ēhi jēvajējo rōhu jemē Abraham-are ujo mae jēvo'ibejajo huhu mu ma vaejade ēhi jiē'e mu maho vae'ibejarijējo. 40 God-hu uevamu hejode jō maho majēhibe rovode hōjo rōhu jaruvoho jemēro na anego'iē'arujējo. Abraham ēhi jiē'e muoho bogo vaenōvade hōjo. 41 Jemesi vavuehu sisē'i

ë'adëhi ëhi ë'arujëjo. Ëhi ë'arujëjama uavareje: Asë'e no bogo öbiehu javuoi' God gemu nosi Vavuoho höjo. No hesi ujo mahuremu javuajëjo.

⁴² Ujo mahuremu javuajëjama Iesuro uëvadeje: Jemë ëhi uvarujëjo röhu jemesi Vavuoho God jio'ibejajo nasi örire rajehi'ibejarijëjo. Rabëni hesi bëhoho na God jiajire jioromo rovodoho aviae jevajëjo. Bogo nasi ma-rue'i God-ro na remö'öjumu rovode höjo. Röhu jemëhu bogo rajehijarujohuni ëhuni God bogo jemesi Vavuehu höjo. ⁴³ Jemë rabëni nasi jö bëhoho bogo avoho hejarujëjo. Nasi jöho bijönëgo'ego ëhuni ë'arujëjo. ⁴⁴ Jemë jemesi vavu hesi agane gemuoho jëvajëjo. Röhu jemesi vavuoho Satan höjo. Jemesi vavuehu nimajëhi ëhi ömo'i nimaruje höjo. Ni'i'ivadire Satan-ro aevoromo ae muo'amobe rovë'e höjo. Hu ma-sareri'e jöemu uehorovajëro ëhuni hu jö maho bogo ajamijaje höjo. Hu sareri'e jö jövë'iroho hesi muoho ëhi jië'ëro ëhu'ëro hu ëhi gemu muoho vaejaje höjo rabëni sareri'e mu hesi bëhoho hu jië'ëro sareri'e jöhemu uehorovajëro jië'ëro. Jemë'o ëhi gemuoho jëvajëjo. ⁴⁵ Naehu jö ma jövajoho ëho bijönimoromo jemë nasi jöho bogo ma uehorovaruje höjo. ⁴⁶ Di aho ja nasi sisë garomo huruoho'iranoho eni javajëjo. Nasi sisëho bogojië'ëro jemë huruoho'irarijoho bogo eni jëvajëjo. Naehu jö ma majëhijajoho jemë rabëni nasi öriroho bogo maho uehorovevarujëjo. ⁴⁷ God-are aganoho hesi jöho hejarue höjo. Röhu jemë bogo God-are agane gemuoho jëvë'ëro ëhu'ëro hesi jöho bogo hejaruje höjo.

Iesuro uëvadeje: Abraham bogo rahadëvaroho evaroho naro hibë rovode höjo. Ëjöhö Iesuhu jövodohoje.

⁴⁸ Ëhi uëvamu Jew rajohuro Iesu birevoromo uavareje: Iae no mae uavare höjo: Ja sareri'e Samaria rajo va'ëne javanovajëjo. Satan-are a sisëho nasi dëre jiajëjo. ⁴⁹ Jiajëjama uëvadeje: Satan-are aho nasi dëroho bogohöjo. A'i naro nasi Vavu hesi ihoho banigojiomego döro jiaje höjo. Röhu jemëro nasi ihoho sisë vaejeharujëjo sa'aro jiehojöro. ⁵⁰ Röhu nasi ihehu döro jioröhoho ëho bogo naehu uehorovo'i a'i A Göhuro iae uehorovaje höjo. Ëho uehorovoromo huro böröme namiromo nasi jöho mae mevehaje höjo. ⁵¹ Ave jöho na jö mae uë'ië'ajëjo. Ae rahu nasi jö ejehë'oho ijönöho bogo mae bogo vuovëvo'ajëjo. ⁵² Bogo vuovëvo'ajëjama rue Jew rajohuro uavareje: Avevejö'oho iae no gavaruoho Satan-are a sisëho nasi dëre jiajëjo. Abraham'o jö God-aro baeromo majahuinövare a masijohu'o mami'e vuovobe rovë'e höjo. Röhu jero uövuanuëjo: Ae rahu nasi jö ejehë'oho bogo mae bogo vuovëvo'ajëjo. ⁵³ Nosi aevo'i jiade vavuoho Abraham guomade höjo. Na jero uvanuëjo: Na Abraham iosiramijë'e a böröme jevajëjo. O jö God-aro baeromo majahuinövade aribövioho vuovobe rovë'e höjo. Diehi jië'e aharo nimoromohë'i jövanuëjo. ⁵⁴ Jövanuëjama Iesuro uëvadeje: Naro nasi ihoho banigojiomo'ibejöjo ëho bëhe bogojio'ibejajo. Röhu nasi Vavuohuro nasi ihoho banigojiomehego döro jiaje höjo. Ëaho jemëro uvaruje höjo: God nosi Börömoho höjo. ⁵⁵ Röhu jemë hu bogo gavë'e jëvajëjo. Naro iae hu gavaje höjo. Na uë'ibejöjo: Na hu bogo gavaje hö uë'ibejöjo jemë jö sareri'e ae jëvajëhi na ëhi jië'e ae jevo'ibejajo. Röhu iae naro hu garomo hesi jöho ejahaje höjo. ⁵⁶ Jemesi aevo'i jiade vavuoho Abraham-ro naehu hijode maja ga'iröhohuni ëhuni nimoroho avohade höjo. Nimorohë'ëro naehu hijode majaho iae hu gavamu dë sasohade höjo. ⁵⁷ Dë sasohade höjama rue Jew rajoho jaburo uavareje: Sarerivanuëjo. Hu mami gö gö'e guomadoho ja vadune aho'obëhe 50-ho bogo baejë'e javajëjo. Ëhi

jië'o ho ja diehi'oromo Abraham gavane höjo. ⁵⁸ Gavane höjamu Iesuro uëvadeje: Ave jöho na jö mae uë'ië'ajëjo. Abraham bogo rahadevaroho na urimoho jev'e'le jiade höjo. ⁵⁹ Ehi jövamu hejë'i vajami'irögoro munëho ujuohareje. Ujuohamu Iesuro gurihirovë'ëro God-are amo börömo ho nugo'i va'adeje.

9

Iesuhu nuni ramoramovë'e a ajamamu marëjade jöhoje.

¹ Iae Iesuro juvo va'adeje. Va'ihö gavadeje nuni sisë'e ae gemu hijamu rahade majare aevoromo hesi nunoho sisërëjävë'ëro jië'ëro. ² Eäho ë hijamu gagorovo Iesuare ijorajo ömo'ömohuro uavareje: Tisa rahuare sisëro ehuro nuni sisë'o ho rahade höjo. Na hesi sisëro o hesi vëmu vavu'o jabesi sisërajo. ³ Ehi uavamu uëvadeje: Bogo hesi sisëhuro o bogo hesi vëmu vavu'o jabesi sisëhuro ehuro nunoho sisërëjade höjo. A'i sisërëjade hesi bëhoho jemë ga'irarijego God-ro hesi darugohuro diehi ajamego mae jiajoho iae ehuni nuni sisë'o ho jiade höjo. ⁴ Aji maja jiajevare evare sa'are remö'öjade aehu nimaje muoho no vaenövo'ëjarëjo. Vahiromavuo'ië'ajëjo. Evaroho aehu mu va'e'iröhoho bogo eni jio'a'ajëjo. ⁵ Na ave sa'are hijajevare evare na ajoho jevë'ëro sa'ae aho'obëhe ajivëvaje höjo.

⁶ Ehi uënu goromo sabëro sa'aho ödivoromo tevoromo övëro hatohatovoromo nuni sisë'e a hesi nunoho buejahadeje. ⁷ Buejahoromo uavadeje: Siloam jovo e'uoro va'oromo nu ano'o ho eguëjo. Röhu Siloam nosi jöehu huotovë'o ho nugö'öjade jöhoje. Nu ano'o ho eguëjamu hegorovo rue nuni sisë'e ahuro va'oromo nu ano'o ho eguoromo mae uherihoromo vuonorö'örovadeje.

⁸ Rovamu hesi amo rajohu'o a ioro'iorohu'o böviëni bise'ëni ëninëmi'ego ganövë'ëro jaburo uarovareje: Ave iaho urimë'i hiromo noehu ajamijöro ëninamuinövade aho höjo. Na mae-ëjo. ⁹ Na mae-ëjamu a ioro'iorohuro uvareje: Io'ajo. Iae ë aho höjo. A ioro'iorohuro uvareje: Bogajo. Ae gö ë iaho va'ëne höjo. Eiaho va'ëne höjamu rue ahuro uëvadeje: Na bogo ae göehu jevo'i jemesi örire ëninëmijode aho jevajëjo. ¹⁰ Eëninëmijode aho jevajëjamu uavareje: Ehi jië'o ho diehi'amu jasi nunoho marëjahade höjo. ¹¹ Marëjahade höjamu uëvadeje: Ae gemu hesi ihe Iesu ë ahuro busasovë'e sa'aho hatohatovoromo nunoho buejehoromo uevade höjo: Siloam jovo e'uoro va'oromo nu ano'o ho eguëjamu naro va'oromo eguoromo evare mae uherihode höjo. ¹² Mae uherihode höjamu uavareje: Röhu hu dinö'e höjo. Dinö'e höjamu uëvadeje: Hesi nani'ajo.

¹³ Ehi uëvamu ë urimo nuni sisë'e jiade aho ë ariböviohuro hu'irae baeromo Pharisee aribövi jebesirire va'areje. ¹⁴ Röhu mami'e Iesuhu busasovë'e sa'a hatohatovoromo ë ia hesi nuni dadovahade majaho Jew rajehu mu bogo vae'i ma-nuharue majaho jiadeje. ¹⁵ Ma-nuharue majare Iesuro nunoho dadovahë'ego Pharisee aribövioho jahu'o jöe gemuoho uavareje: Diehi'amu jasi nunoho marëjahade höjo. Marëjahade höjamu uëvadeje: Huro busasovë'e sa'aho hatohatovoromo nunire buejehamu naro va'oromo nu ano'o ho eguë'ëro ehü'ëro mae uherihaje höjo. ¹⁶ Mae uherihaje höjamu Pharisee aribövi ioro'iorohuro uvareje: Ö ë ahuro nunoho dadovahoromo ehuro nuho maja hesi jögoroho ahade höjo. Ehü'ëro ë aho bogo God-hu nugö'öjamu rovë'e aho höjo. Bogo God-hu nugö'öjamu

rov'e aho hōjamu Pharisee a ioro'iorohuro uvareje: Iae ēhi hōjo rōhu hu a sisē jio'ibejajo hu diehi'oromo ēhi jiē'e mu masijoho vae'ibejajo. Ēhi uarovoromo Pharisee aribōviahuro jōe gō gō uehorovo'amareje. ¹⁷ Jōe gō gō uehorovoromo urimo nuni sisē'e jiade aho rōhu maho jōe majahiromo uavareje: Jero uōvuānuējo: Huro nasi nunoho dadovehade hōjo. Ēhi jiē'oho ja uehorovanuoho hu diehi jiē'e ae hōjo. Diehi jiē'e ae hōjamu uēvadeje: Hu jō God-aro baeromo majahuijaje ae hōjo.

¹⁸ Rōhu rue Jew rajohuro uvareje: Nani sareramuiromo uōvuānuējo: Aevo'i nuni sisē'e jiadoho avevejō'oho gavajēromo ae uēvareje: Uēvego ave a hesi vēmu vavu'ohuro rue'irarējo. ¹⁹ Jabumē rovamu uēvareje: Na ave aho jemesi harihe hōjo. Jemē uōvuārije hōjo: No ave harihu baejare majare evare hu aevoromo nuni sisē'e jiade hōjo. Na mae o sarerējo. Mae jiē'oho diehi'ē'ero jaruvoho hu mae uherihajējo. ²⁰ Mae uherihajējamu rue vēmu vavu'ohuro uēvareje: No gavaruoho ave aho iae hu nosi harihe hōjo. No hu baejarevare evare aevoromo nuni sisē'e jiade hōjo. Ējōho iae no gavaruējo. ²¹ Rōhu rahuhu diehi ajamamu nuni dadovadoho no bogo gavē'e javuajējo. Jue'io ua garego huro hesi jō'ero majēhi'irajo hu bōvie jiaje. ²² Rōhu vēmu vavu'ehu ē jō uēvare hesi bēhoho jaburo ē Jew rajo masijoho juhuonēmijareje. Urimē'i ē a masijohuro jōe mevoromo ae aho'obēhe uēvareje: Ae rahu huruoho majahuiromo uōvuē'oho: Bōrōme namiromo ajamuijaje aho Iesu hō uōvuē'oho ēhi jiē'e aribōvioho noro ahēvo'iramu ijōnōho nosi osa bōrōmoroho bogo rueromo God rajahinōvo'aruējo. Ējōho uehorovoromo vēmu vavu'ohuro juhuonēmijareje. ²³ Juhuonēmiromo ēhuni uēvareje: Ēaho bōvie jiaje ēhuni jemēro hu ua garējo.

²⁴ Hu ua garējamu hegorovo rue a masijohuro jōe nugō'ōjareje urimo nuni sisē'e jiade ahuro vuonorō'ō ruerōhego. Jōe nugō'ōromo rovamu Iesuare jōho atoromo uavareje: God-are nunoro jōe ma-maemu jōvego no hejarējo. No gavaruoho ē aho a sisē hōjo. ²⁵ A sisē hōjamu uēvadeje: Na'o bogo gavajējo. Nani hu a sisē hōjo o bogajo. Rōhu jōe gemu iae na gavajējo urimo nuni sisē'e jevadoho jaruvoho mae uherihevo'ego. ²⁶ Ēhi uēvamu uavareje: Hu diehi'avade hōjo. Hu diehi nunoho dadovahade hōjo. ²⁷ Dadovahade hōjamu uēvadeje: Na mami'e uēvamu jemēro bogo ejeharije hōjo. Rabēni rōhu maho he'i nēgajējo. Nani jemē'oho hesi ijore ijore jijihō'i nēgo'ego o rabēni ue ge'i arijaruējo. ²⁸ Ue ge'i arijaruējamu sivoromo uavareje: Ja ē ia hesi ijore ijore juvanue ae javajējo. No bogajo. No Moses-are jōgoru ijore ijore jijiharue aribōvie javuajējo. ²⁹ No iae garomo uvarue hōjo: God-ro Moses jōe bojāmamū majahuijade hōjo. A'i ē a gō hesi bēhoho no bogo gavaruējo. ³⁰ Bogo gavaruējamu rue nuni sisē'e jiade ahuro uēvadeje: Asē'e jemē diehi'oromo hesi bēhoho bogo gavaruje hōjo. Iae huro nasi nunoho dadovehade hōjo rōhu jemē hu bogo gavaruje hōjo. ³¹ No gavaruoho God a sisē jabesi jōho bogo ejēhaje hōjo. O aehu God uehorovoromo huhu nimaje mu vaejē'oho ēhi jiē'e aribōvioho God-ro ejēhaje hōjo. ³² Ni'i'ivadire jioromo ēhi ro avevejō'oho bogo hebe rov'e javuajējo uvavamu: Vēmu dēre jioromo nuni sisē'e raharoho aēro nunoho dadovēhade hōjo. ³³ God bogo nugō'ōjogo rue'ibejajo ēhi jiē'e darugo'e mu vaejajoho hu bogo mae bogo eni jio'ibejajo. ³⁴ Bogo eni jio'ibejajamu uavareje: Jasi vēmu hesi dēre jioromo mu sisēmu vaebe rov'e javajējo. Ēhi javajējo rōhu ja diehi'oromo jōgoroho bojāmuijanuējo. Ēhi uanugoromo jabesi osa bōrōmoroho rarovō'ōjamu va'adeje.

Ae gō dē vōvōbajo'e ramoramovē'e raromarue jō Iesuhu jōvadohoje.

³⁵ Ērarovō'ōjamu va'ade jōho aēro atamu Iesuro hejadeje. Heromo ē aho birohoro mo uavadeje: Na ja God-are A Ma hesi ōriroho mae uehorovanuējo. ³⁶ Mae uehorovanuējamu uavadeje: Rōhu God-are A Maho rahuo hōjo. Uevego na hesi ōrire mae uehorovōjo. ³⁷ Mae uehorovōjamu Iesuro uavadeje: God-are A Maho jero mami'e gavane hōjo. Rōhu aviavejō'e ja'o jōe jōvajējo. Iae na jevajējo. ³⁸ Na jevajējamu uavadeje: Bada naro jasi ōrire mae uehorovavajējo. Mae uehorovavajēromo ague aho hiromo rajahijadeje.

³⁹ Rajahijamu Iesuro uēvadeje: Naro sa'are rovode hōjo mae o sisē aribōvie mevēvō'irodēni. Nuni ramoramō'e aribōvioho nune dadovēho'i ma-dōhemu nuni ma'e aribōvioho nune tugohēho'irodēni ēhuni sa'are rovode hōjo. ⁴⁰ Ēhi uēvamu Pharisee a ioro'iore bēhire raromarohuro ē jōho heromo uavareje: Na ja nosi jōho jōvoromo ē'anuējo. No bogo nuni ramoramō'e aribōviehu javuajējo. ⁴¹ Javuajējamu Iesuro uēvadeje: Jemē nuni ramoramō'e jēvō'ibejajo jō sisēho bogojēvō'ibejajo. Rōhu jemē ēma uvaruje hōjo: Iae no mae gavarue hōjo. Ēhuni jemesi sisēho iae jēvajējo.

10

Sheep-ehu raromarue amo hesi uhu jō Iesuhu jōvadohoje.

¹ Iae Iesuro uhu'e uēvadeje: Ave jōho na jō mae uē'iē'ajējo. Ae rahu sheep jabesi amore va'iē'iroho bogo ojoro ho va'i buoru iromaroho ruahoromo va'amu gavē'oho uvo'a'anuējo: Ēhi jiē'e aho anano'e vajiohu'e ae hōjo.

² O ae rahu ojore va'amu gavē'oho uvo'a'anuējo: Ēho sheep muebe'amaje aho hōjo. ³ Sheep muebe'amaje aho sheep amore va'ia'amu gavē'iroho ojo muebejaje ahuro ojoho jiovahego ē va'aje hōjo. O sheep-ohuro hesi huēho heruomaje hōjo. Hejego hesi sheep gemu gemu hesi ihoho uvoromo sō ujuohoromo va'o amonō hōrōjaje hōjo. ⁴ Sō ujuoho va'o barēnugoromo evare jabesi nuninō va'ego sheep-ohuro ijore va'oruomaje hōjo hesi huēho heruomajero jiē'ero. ⁵ A ioro'ioro jabesi huēho bogo hejaruēro jiē'ero jabesi ijoro ho bogo va'i huruomoro va'oruomo'ajējo.

⁶ Ējōho Iesuro uhu'e uēvamu ē jō hesi bēho ho bogo avoho hejareje.

Sheep muebe'amaje a maho hu Iesu jiaje jō Iesuhu jōvadohoje.

⁷ Bogo avoho hejē'ero Iesuro uēvadeje: Ave jōhu'o na jō mae uē'iē'ajējo. Na sheep-ehu va'oruomaje ojoho va'ēne jevajējo. ⁸ Urimo rueruomade aribōvioho anano'e vajiohu'e a va'ēne jēvobe rovadoho nasi sheep mahuro jabumē bogo ejēhare hōjo. ⁹ Na ojo va'ēne jevajējo. Ae rahu nasirire ruaho rovē'oho maro jioruomo'ajējo. Maro jioromo ruaho rueromo osare jioromo ruaho va'oromo va'orahonō ioho birohoro mo ue'aho'aruējo. Ēhi gemu ē'onōvo'aruējo. ¹⁰ Rōhu anano'e vajiohu'e ahuro rueruomaje hōjo vajiohēro ujuoho'i bijuēmo'i ijumo'amo'irovo. Naro rovode hōjo nasi sheep ōmo'ōmohuro i'ovoromo ma-marō raromorōhego.

¹¹ Sheep muebe'amaje a maho na jevajējo. Sheep muebejaje a mahuro uvaje hōjo: Naehu sheep jabesi jōēni nasi arijo'arije bojamirovoromo guomorovē'oho iae mae hōjo. ¹² O ma-moniemu nimoromo ae gō hesi sheep muebejahaje aho ēho bogo sheep jabesi vavuoho jio'i ma-muebe'amajero jiē'ero ga'irōhe vōrō'e mioho rovamu gavē'iroho sheep-oho rēmō'ōromo ju'ebiromo va'aje hōjo. Ju'ebiromo va'ego miohuro ro sheep-oho umi

ujuoho va'ego sheep ioro'iorohuro huruomoromo arua anumiae va'aje hōjo. ¹³ Amo a hesi sheep muebejahajohuro moniemu nimē'ero sheep-oho bogo huēho baejēvaje hōjo. Ēhu'ero huruomaje hōjo. ¹⁴⁻¹⁵ A'i na sheep muebe'amaje a maho jevajējo. Vavuohuro na ge'i naehu Vavu gavajēhi ēhi naro nasi sheep-oho ga'amaje hōjo. O nasi sheep-ohuro na geruomaje hōjo. Ēhi jiē'ero naehu sheep jabesi jōēni nasi arijo'arije bojamirovoromo guomorovē'oho iae mae hōjo. ¹⁶ Rōhu sheep ioro'ioroho iae jevajējo. Jabumē ave sheep amorooho bogo raromarue hōjo. Bogo raromaruoho jabu'o sōjēvo rue'ejōjo. Rueromo jōe majēhi'iramu ejehonōvo'aruējo. Ēhu'ero jiē'ero sheep aho'obēhe ma-gemuoro jio'i sheep muebejaje aho magemu jevo'ajējo.

¹⁷ Vavuehu na rajehijaje hesi bēhoho naro guomorovo'ejōjo i'ovoromo rōhu maho hi'irodēni. ¹⁸ Aho bogo ma-anego'i nasi nimoromo bojamirovō'iramu anego'iramu guomevo'ajējo. Naehu bojamirovomu anegamu guomev'oho iae mae hōjo. O ajamirovoromo i'ovoromo rōhu maho hijē'oho ēhu'o iae mae hōjo ēhi guomoromo rōhu maho ri'ō'irodoho nasi Vavuohuro uevamu hejē'ero jevē'ero.

¹⁹ Ēhi uēvamu hegorovo rue Jew rajohuro rōhu maho jōe gō gō uehorovareje. ²⁰ A ioro'ioroho aho'obēhe jaburo atoromo uarovareje: Satanare a sisē gemuēro hesi dē vōvōbajo'ere abuejē'ero simane sisē'i uehorovoromo jōvajējo. Jemē rabēni hesi jōho hejarujējo. ²¹ A ioro'iorohuro uarovareje: O huhu jō jōvajoho bogo Satan-are a hesi dēroho abuejē'ero jōho jōvajējo. Ēhesi bēhoho Satan-are a sisēhuo nuni sisē'e aho diehi ajamego mae jio'ibejajo. Bogajo. Ēhi atoromadeje.

Jew rajo aribōviehu Iesuare ōrire bijōnimoruomade jōhoje.

²² Iae Jerusalem amore maja bōrōmoho rovadeje. Ēmaja bōrōmo hesi bēhoho Jew rajo ōmo'ōmohuro uehorovoromo uvonōvareje: Evare majare nosi a mamiohuro God-are amo bōrōmo hesi ojoho jiovoromo God-are ōrire ma-ioro'ioremu bojamare hōjo hesi baerōhego. Ēmaja bōrōmoho runoni majae jiē'iro evare rovadeje. ²³ Ēmaja bōrōmoho rovamu Iesuro God-are amo bōrōmo hesi haradare juvadeje. Harada hesi ihoho Solomon-are Haradae jiadeje. ²⁴ Juvamu gagorovo Iesu ririre jio'i Jew rajohuro ruē numē riravo rova'oromo uavareje: Ja divare jō subivahuanuoho vuonugo'iramu ēhuro bogo dadivavuo'ajējo. Ma-sama'e majahuijego hejarējo. Na ja bōrōme namiromo ajamui'irane aho javajējo o bogajo. ²⁵ Ēhi uavamu Iesuro uēvadeje: Naro mami'e uēvode hōjo. Rōhu jemē bogo ma uehorovevaruje hōjo. Naro nasi Vavu hesi ihore mū masijoho vaejaje hōjo jemēro ē muoho garomo uvo'irarijego: Iae mae-ējo. Nōrō iae a mae hōjo. ²⁶ Rōhu jemēhu na bogo ma uehorovevaruje hesi bēhoho jemē bogo nasi sheep-oho jēvajējo. ²⁷ Nasi sheep-ohuro nasi huēho heromo ejehoruomego naro jabumē gēvaje hōjo. Gēvego jaburo nasi ijore ijore jijihoruomaje hōjo. ²⁸ Nasi ijore ijore jijihoruomego naro jabu ajēmego ma-ioro'ioremu naro raromarue hōjo. Ēhu'ero jiē'ero jabumē bogo mae bogo sisēroho va'oruomo'ajējo. O nasi ōvo dōre raromaruoho aho bogo baenīhi'aruējo. ²⁹ Nasi Vavue jabumē baejēvoromo nasi ōrire bojemade ahuro aho'obēhe iosirēmijē'e hōjo. Ēhuni Vavu hesi ōvo dōre raromaruoho aho bogo baenīahi'aruējo. ³⁰ Na'o nasi Vavuohu'o no gemuoho javuajējo.

³¹ Na'lo nasi Vavuohu'lo no gemuoho javuajëjãmu hegorovo Jew rajohuro urimo munëhu vajami'ië'aroho rõhu maho munëho ujuohareje vajami'irovo. ³² Munëho ujuohamu gagorovo Iesuro uëvadeje: Vavuohuro na ajemamu mu mae aho'obëhe vae'amamu gavarije hõjo. Di mu vaejamu gavarijohuni munëho vajemi'ië'arujëjo. ³³ Munëho vajemi'ië'arujëjãmu uavareje: Bogo mu ma hesi jõënioho munëho vajami'ië'aruëjo. A'i jero God-are ihoho ijumo'ego ëhuni ë'aruëjo. Ja ma-ae javajëjo. Rõhu jero uvanuëjo: Na God jiaje gemuoho jevajë uvanuohuro ëhuro God-are ihoho ijumanuëjo. ³⁴ Ijumanuëjãmu Iesuro uëvadeje: Rõhu jemesi jõgoru surire jajivoromo ëhi uvë'e hõjo: God naro uëvajëjo: Jemë god õmo'õme jëvajëjo. ³⁵ Ëhi jajivë'e hõjo. God-are surire jõho ioro'ioremu jiorõhe jõho hõjo. Ësurire jajivoromo uvë'e hõjo: God-are jõ baejare aribõvioho jabumë god õmo'õme jio'amajë uvë'e hõjo. ³⁶ Rõhu na bogo ma-God-are jõho bae'i a'i Vavuohuro na baejavoromo sa'are remõ'õjamu rovë'ero uëvajëjo: Na God-are Harihe jevajëjo. Ëhi jië'o ho jemë rabëni uevarujëjo: Jaehu uõvuanuoho: Na God-are Harihe jevajë uõvuanuohuro ëhuro God-are ihoho ijumanuëjo. Ëhi jië'o ho bogo maehu hõjo. ³⁷ Rõhu nasi Vavuehu bojemade muoho na na vaejaje hõjo o bogo vaejaje hõjo. Bogo vaejaje jevamu gavë'o ho nadi maho uehorovevorëjo. ³⁸ Rõhu Vavuehu bojemade muohuremu iae na vaejaje hõjo. Nani jemëro na bogo ma uehorovevo'arujëjo rõhu nasi muoho ëhuro garomo uvorëjo: Iae mae-ëjo. Vavuohuro ajamamu vaejade hõjo. Jemë ëhi uehorovë'o ho ëhuro avoho ga barëromo uvõ'a'arujëjo: Vavuohuro nasi dë vövõbajõ'ere jio'i naro Vavu hesi dë vövõbajõ'ere jiaje hõjo.

³⁹ Ëhi jövãmu hegorovo rueho jaburo rõhu maho Iesu guduamo'ië'areje. Guduamo'ia'ãmu garaedëgoromo va'adeje.

⁴⁰ Va'adoho va'lo Jordan jovoho beromo ioni gönõ va'oromo John-hu aevoromo bapataeto vaejëvadire ë va'lo hijadeje. ⁴¹ Va'lo hijãmu gagorovo ae aho'obëhe rueruomadeje. Rueromo uarovareje: John bogo darugo'e mu masijoho vaenõvade hõjo. Rõhu ave a hesi jõ John-hu majahuujãmu hejaroho ë jõho aho'obëhe iae mae uõvuade hõjo. ⁴² Ëhi uarovoromo ae aho'obëhe Iesu ë õri ari'ere mae uehorovoruumadeje.

11

Lazarus guomade jõhoje.

¹ Iae guomo guomo'e ae gemu hesi ihoho Lazarus Bethany amore hijadeje. Rõhu hesi ma'ine niõ'i Mary'lo Martha'lo jabesi amoho gemuoho jiadeje. ² Rõhu Mary hu majae ijõnõ hiromo Badare hörure ridi'e jovehu otehodivoromo simano zehu uhijaho'irõhe magonahoho jiadeje. Amo ë magonaho hesi ma'ine Lazarus-ro guomo guome baeromo hijadeje. ³ Hijãmu Lazarus-are ma'ine niõ'iro jõe nugõ'õromo Iesu uavareje: Bada jaehu huë baejanue aho guomo guome baejë'e hõjo. ⁴ Guomo guome baejë'e hõjamu hegorovo Iesuro uëvadeje: Èguomo guomo baejade hesi bëhoho hu bogo ioro'ioremuoho guomo'irõgoro God-are ihoho dõro jiorõhego. Hu guomo guome baejë'ero ëhu'ero God-ro ajemi'iramu hesi Harihe nasi ihohu'lo dõ maro jio'a'ajëjo. ⁵ Rõhu Iesuro õ'o õ'o Martha'lo Mary'lo jabesi ma'ine Lazarus'lo ëhi dë vövõbajõ'e aho'lo uehorovëvadeje. ⁶ Amo hejade uavãmu: Lazarus guomo guome baejë'e hõ uavãmu heromo bogo Judea sa'aroho va'oromo Lazarus ga'irõgoro ëhi hijãmu majae niõ'i barëjëvadeje.

7 Majae niö'i barëjëvamu gagorovo hesi ijarahjo ömo'ömoho uëvadeje: Ruehego no Judea sa'are vuonorö'ö va'arëjo. 8 Va'arëjamu ijarahjoho jaburo uavareje: Tisa iae mae höjo röhu avevejö'e Jew rajoho jaburo ja munëro vajami'ië'are höjo. Ëhi jië'oho ja rabëni ë sa'aroho vuonorö'ö va'ië'anujëjo. 9 Va'ië'anujëjamu Iesuro uëvadeje: Aveho aji majaromëro jië'ëro va'ejöjo. Jemë'o uehorovohëjo. Majae höröromo hour aho'obëhe 12 barëjëgo evare beva'aje höjo. Ëhu'ëro ae rahu maja'e jijihë'oho ave sa'ae aho'o hesi ajire jijihoromo ëhuro bogo biberovarue höjo. 10 O vahi'e jijihë'oho ajoho bogojëvë'ëro ëhuro biberovarue höjo. 11 Ëhi uëromo ijonö uëvadeje: Nosi aemo'aemoho Lazarus niavë'e höjo. Ëhuni na va'oromo io'ejöjo. 12-13 Io'ejöjamu hesi ijarahjoho jaburo uavareje: Nani Iesuro uöromo ë'ajëjo: Lazarus ma-niavajë uövuajëromo uavareje: Bada hu niavë'oho iae marë'ajëjo. Röhu Iesu bogo ëhioho uë'i a'i uëromo ë'adeje: Lazarus hu guomë'e höjo. 14 Ëhuni Iesuro huruoho majëhiromi uëvadeje: Lazarus guomë'e höjo. 15 Guomamu naehu bogo hu'o hijodohuni ëhuni jemesi jöëni nimorohajëjo ëhuro jemëro nasi muoho garomo mae uehorov'irarijegos. Röhu ruehego no hesirire va'arëjo. 16 Ëhi uëvamu hegorovo Thomas hesi ihoho aehu uvaruoho Huodi'e Rahade Aho huro ijarahjo ioro'ioroho uëvadeje: Go va'öhego no'o va'oromo Iesu'o gemu mae vuovo'irarëjo.

Iesuhu vuovë'e aribövi ajëmego i'ovoromo ri'öromo mae raromarue jö Iesuhu jövadohoje.

17 Ëhi'amu Iesuro va'oromo Bethany amore hörö'irögoro hejade uavavamu: Lazarus mami'e guomamu guavaroho majae ëhi niö'i ëhi niö'i barëjë'e höjo. 18 Röhu Bethany amoho Jerusalem bëhire jië'ëro 3 kilometre rabu'e jiadeje. 19 Ëhu'ëro Jew raje ae aho'obëhe jaburo Jerusalem jioromo Bethany rovë'ëro ë raromareje Martha'o Mary'o jabesi ma'inoho guomë'ëro huë vavaeni baejaruoho sanuëmiröhëro.

20 Ëhi'amu Martha-ro hejade uavavamu: Iesu rovajëjamu hegorovo osare jioromo höröromo Iesu biroho'i rovadeje. Rue'irögoro Mary-ro ëhi osare hijadeje. 21 Hijamu Martha-ro rueromo Iesu birohoromo uavadeje: Bada ja ave hi'ibejanëjo nasi ma'inoho bogo guomo'ibejajo. 22 Nasi ma'inoho iae guomë'e höjo. Röhu jaruvohu'o God-hu diehi ajamijöro Iesu jae hu ua gavë'oho iae ajami'ajëjo. 23 Ajami'ajëjamu Iesuro uavadeje: Jasi ma'inoho iae i'ovoromo ri'ö'a'ajëjo. 24 Ri'ö'a'ajëjamu Martha-ro uavadeje: Iae na garomo uvajëjo: Ijo tugoho'i rueröhe majaho rue'iramu evare ae aho'obëhe i'ovoromo ri'öruomo'iramu hu'o ri'ö'a'ajëjo. 25 Ri'ö'a'ajëjamu Iesuro uavadeje: Vuovoromo i'ovoromo ri'öromo mae raromo'irarije darugo hesi bëhoho na jevajëjo. Ëhu'ëro ae rahu nasi örire mae uehorovevë'ohuro daruge baeromo mae raromo'aruëjo. Nani vuovo'ajëjo röhu iae i'ovëvo'ajëjo. 26 Ae rahu i'ovoromo raromoromo nasi örire ma uehorovevë'oho bogo sisëroho va'i mae raromemu raromo'aruëjo. Na ja ë jöho mae uehorovanuëjo. 27 Mae uehorovanuëjamu uavadeje: Bada io'ajo. Iae na mae uehorovoromo uvajëjo: Böröme namiromi ajamui'irane aho God-are Harihoho ja javajëjo. Ave sa'are rue'iranego God-hu uövuade aho ja javajëjo.

Iesuhu nivade jöhoje.

²⁸ Martha-ro Iesu ëhi uanugoromo va'adeje. Va'oromo osare va'o hesi öho Mary saginiëri uavadeje: Tisae rovë'e höjo. Rovë'ëro uvajëjo jero ruejoro. ²⁹ Ruejoro uvajëjamu hejë'i ma-burëro ri'öromomo Iesu biroh'o'i va'adeje. ³⁰⁻³¹ Ma-burëro ri'öromomo Iesu biroh'o'i va'amu gagorovo Jew raje Mary'o osare raromoromo sanuamijarohuro uvareje: Nani Lazarus-are sino bamarire nivo'i va'ajëromomo rihiromareje. Rihiromamu Iesuro amo maroho bogo rue'i Martha-hu birohadire ë hijë'ëro Mary-ro ë biroh'o'i rovadeje.

³² Rueromo Iesu garomo hesi bëhire ague aho hiromomo uavadeje: Bada ja ave hi'ibejanëjo nasi ma'inoho bogo guomo'ibejajo. ³³ Ëhi uaromo nivamu Jew raje hu'o gemu mae rovarohu'o nivoruomamu gëgorovo Iesuro hesi dë vövöbajo'o uhure hara'uoromo vavaenimo avohadeje. ³⁴ Vavaenimoromo uëvadeje: Jemë sinoho dinö'e bamarije höjo. Bamarije höjamu uavareje: Bada rueromo gavëjo. ³⁵ Rueromo gavëjamu Iesuro nivadeje. ³⁶ Nivamu gagorovo rue Jew rajohuro uarovareje: Aroriaho gahëjo. Hu Lazarus-are örire hesi dë vövöbajo'ere bogo bisemuoho uehorovë'ëro ëhuni nivajëjo. ³⁷ Nivajëromomo ae göëro göëro uvareje: Ëahuro nuni sisë'e aho ajamamu marëjade höjo. Ëhuni nani huro Lazarus mami'e ro ajami'ibejajo hu bogo guomo'ibejajo.

Iesuhu Lazarus ajamamu guomoromo i'ovoromo ri'öjade jöhoje.

³⁸ Ëhi uarovamu hegorovo Iesuro röhu maho hara'uoromo vavaenimamu sino bamarire va'adeje. Va'oromo gavadeje juju gagoho munëro tugohë'e jiamu. ³⁹ Tugohë'e jiamu gagorovo uëvadeje: Munëho rori'o bava'ohëjo. Bava'ohëjamu guomë'e a hesi ma'ine Martha-ro uavadeje: Bada iae ëhi höjo röhu majae ëhi niö'i ëhi niö'i barëjë'ëro jië'ëro usihövajëjo. ⁴⁰ Usihövajëjamu Iesuro uavadeje: Iae ëhi höjo röhu na mami'e uavode höjo: Jaehu mae uehorovë'öho God-are aji maho ga'a'anuëjo. Naehu uavode jöho na ja ëho uehorovanuëjo o bogajo. ⁴¹ Ëhi uavamu hegorovo rueho jaburo munëho bava'areje. Bava'amu Iesuro sioroho garomo uavadeje: Apo naro jasi örire huë mae uavajëjo rabëni jero nasi jöho ejehë'ego. ⁴² Iae na garomo uvajëjo: Jero majae ëhi ejehanue höjo. Röhu naro ave jöho uavajëjo arue aribövi jabesi jöëni ëhuro jaburo uvoruomoröhego: Iae mae-ëjo. God-ro nöro nugölöjamu rovade höjo. ⁴³ Ëhi uanugoromo ma-darugo'o uvadeje: Lazarus va'orahonö hörö rovëjo. ⁴⁴ Hörö rovëjamu guomamu bamare ahuro i'ovoromo hesi övo hörü'oho nu ano'oho niögëro muoho taemo'amë'e juju gagore jioromo hörö rovadeje. Rovamu gagorovo Iesuro uëvadeje: Niögoho jiovahohego va'ajo.

Jew rajo a masijehu Iesu ano'iro jö atare jöhoje.

⁴⁵ Ëhi'amu Jew raje ae aho'obëhe Mary ga'i rovarohuro gavare Iesuro Lazarus ëhi ajami'ego i'ovoromo ri'öjamu gagorovo hesi örire mae uehorovareje. ⁴⁶ A ioro'iorohuro bogo ma uehorov'o'i va'oromo Pharisee aribövioho huruoho majëhiromomo uëvareje: Iesuro ëhi jië'e muoho vaejade höjo. ⁴⁷ Ëhi majëhijamu hegorovo priest masijohu'o Pharisee ömo'ömo'u'o ëho jaburo Jew rajo a masijo ioro'ioroho uëvareje: Gagovohego no jöe mevarëjo. Jöe mevarëromomo gagovamu uëvareje: No ave a hesi öriroho diehi'otejarëjo. Huro darugo'e mu masijoho aho'obëhe vaejaje höjo. ⁴⁸ Ëhi jië'e mu masijoho vaemu vaejamu noehu bogo tugohë'öho ae aho'obëhe hesi örire mae uehorovoruomo'ajëjo. Mae uehorov'iramu gagorovo

Rome ariböviohuro rueromo nosi amo börömo'u'o sa'ahu'o ijumavuo barë'ajëjo. ⁴⁹ Röhu ae gemu hesi ihoho Caiaphas hu jabu'o jiadeje. Evare vaduniroho hu priest böröme namijë'e jiadeje. Ëahuro ri'öromo uëvadeje: Jemë ave muoho bogo avo'avoho gavarujëjo. ⁵⁰ Jemë diehi'oromo bogo uehorovarujëjo ae gemuehu ae aho'obëhe noni guomë'oho ëhuro jemë marëjëvo'ajëjo. Ëhi jië'oho nosi sa'aho aho'obëhe bogo barëjavuo'ajëjo. Caiaphas-ro ëhi jövadeje. ⁵¹ Ëjöhö bogo hesi ëma jövo'irögoro evare vaduniroho hu priest börömëro jië'ëro ijönö jioröhe jöho God-ro bojamamu majëhijadeje. Majëhijade jö hesi bëhi huruoho majëhijë'oho Iesu guomo'a'ajëjo Jew raje aho'obëhe ajëmi'iröhëro. ⁵² Röhu bogo Jew rajo jabesi jöëni ëhemuoho guomo'i a'i guomoromo ëhuro God-are aboji harihu'e aho'obëhe dinö'e dinö'e raromaruoho gemuoro gagovo'iröhego Caiaphas-ro jö bëhoho bogo uehorovë'e ëhi ma-jövadeje. ⁵³ Iesu guomoröhe jöho ëhi atoromo evare majare aevoromo öroho nahoromo avohobe rovareje hu anoröhëro. ⁵⁴ Ëhi'amü Iesuro Judea sa'are va'orahore juvadoho vuonugo'i va'adeje. Va'oromo a rumo'e sa'a hesi bëhire amo ihe Ephraim ë va'oromo hesi ijorajo ömo'ömo'u'o gemu mae hijadeje.

⁵⁵ Hijamu Jew rajo jabesi maja börömo'ho dunovadeje. Maja börömo hesi ihoho God-hu Vörö Tugohade hesi Majaho jiadeje. Ëmaja börömo'ho dunovamu ae aho'obëhe amo harihu harihure jioromo Jerusalem amo börömore iojomareje Moses-are jögoroho ejahoromo jabesi sisëho avohorovo'i söro majaho rovego avoho ue'ahoröhëni. ⁵⁶ Iojomoromo Iesu nahoromo God-are amo börömore gagovoromo uarovareje: Jemë diehi uehorovarujëjo. Na jemë uehorovarujöho Iesu söro börömoroho rue'a'ajëjo o bogajo. Nani bogajo. ⁵⁷ Röhu mami'e priest masijohuro Pharisee ömo'ömo'u'o ae aho'obëhe jöë bojëmiromomo uëvareje: Iesu dinö'e hijajöho ae rahu gavë'oho ro huruoho majahuirego no heromo va'oromo hu guduamo'irarëjo.

12

Magonaho göehu ridi'e oso baeromo Iesuale hörure otehodivade jöhöje.

¹ Ijonö majae aho'obëhe 6 barëjëgo God-hu Vörö Tugohade Sörö maja rue'iröhöho jiadeje. Rue'iröhöho jiamu evare Iesuro Bethany amore Lazarus-hu hijajire ë ajiomadeje. Lazarus guomamu Iesuhu ajamamu ri'öjade aho jiadeje. ² Amo Iesuro ë ajiomamu ariböviohuro i harihe avohoromo Iesu bojamijareje. Bojamiromomo Martha-ro ajëmiromomo ie i'imëmamu Lazarus-ro ie i'i Iesumë'o ro hijadeje. ³ Ëhi ro raromamu Mary-ro ridi'e osoho bisemu bövie barovadeje. Osoho bogo jovo'oho buaröhë'e ma-oso maemu jiadeje. Hesi manaho bogo bise'o vadu'oho jiadeje. Ësoho Mary-ro barueromo Iesuale hörü döre otehodivoromo simano uohuro höröho uhijahadeje. Uhijahamu ridohuro osae aho'obëhe rumorovo barëjadeje. ⁴ Rumorovo barëjamu Iesuale ijorajo ömo'ömo'u'o ae gemu hesi ihe Judas Iscariot Iesuni hiruëmiromomo a jabesi övore bojëmi'iröhe ahuro uëvadeje: ⁵ Ridie'ë osoho rabëni bogo aroho imëvoromo 300 kina rabu'e baeromo bövi bise'o rumo'e aribövioho suvuorëmijare höjo. Ëhi jië'oho iae mae jio'ibejajo. ⁶ Ëhi uëvade hesi bëhoho Judas Iscariot-ro bövi bise'o rumo'e ariböviohuniöho bogo uehorovoromo jövo'i a'i vajiohu'e aëro jië'ëro ëhi jövadeje. Ëhesi bëhoho huro Iesumesi moni'e esöho muebenövadeje. Muebejë'i gö vajiohëro baenövadeje. Vajiohëro baenövë'ëro ëhu'ëro uëvadeje:

Ridi'e osoho rabëni bogo aroho imëvoromo bövi bise'o rumo'e aribövioho suvuorëmjare höjo. ⁷ Bövi bise'o rumo'e aribövioho suvuorëmjare höjamu hegorovo Iesuro uavadeje: Bogave magonahoho vavaenoho bojami'iranëjo. Huro nimade höjo osoho avoho mueberomo guomevego otehodegoromo guavevo'iröhëni. ⁸ Bövi bise'o rumo'e aribövioho jemë'o jiemu jioruomoi na bogo jemë'ocho hiemu hi'ejöjo. Èhuni hu iae mae otehodegade höjo.

Jew rajo priest masijehu Lazarus ano'i jö atarohoje.

⁹ Èhi'amu Jew raje ae aho'obëhe hejare uvavamu: Iesuro Lazarus'o gemuore hijajë uvamu hegorovo rueruomadeje Iesu ga'irovo. Röhu bogo Iesu gemu ga'i rue'irögoro Lazarus'o ga'i rovareje Iesuro ajamamu i'ovë'ëro jië'ëro. ¹⁰ Lazarus ga'i rueruomaje jöho hegoro priest masijehuro jöe mevoromo uarovareje: È'ëgo Lazarus'o ano'irarëjo. ¹¹ Lazarus ano'i atare hesi bëhoho Jew raje ae aho'obëhe uvareje: Iesuro Lazarus mabëhe ajamijade höromo priest masijo jabesi jöho vuonugo'i Iesu mae uehorovareje. Èhuni ano'i atareje.

Iesuhu Jerusalem mae rovamu gavë'i aehu mabëhe rajahiruomade jöhoje.

¹² Èhi'amu nerö sörö i'i rovare aribövioho aho'obëhe hejareje uvavamu: Iesu Jerusalem rojomajëjo. ¹³ Rojomajëjamu hegorovo ijo rude ujuohoromo Iesu biroho'irögoro uvobe va'oromo uvoruomadeje: God mabëhëjo.

Ave aho Badare ihore rovajoho mabëhëjo.

Israel rajo nosi börömoho mabëhëjo.

¹⁴ Èhi uvoruomamu Iesuro donkey harihe baeromo hesi döre ajio hijadeje. Donkey döre hijego Jerusalem amo rajehu garuomoi'iröhe jöho mami'e God-are surire jajivoromo uvë'eje:

¹⁵ Zion rajomë nadi juhuonivo'i arueho gahëjo.

Jemesi börömohuro donkey harihu döre hiromo rovajëjo.

Èhi jajivë'eje. Röhu mami'e God-are surire jajivadëhi Iesuro èhi ë'adeje.

¹⁶ Urimoho Iesuare ijorajo ömo'ömohuro ë surire jö hesi bëhoho bogo avoho uehorovareje. Röhu ijönö Iesuro döre ajiomoromo aje baeromo böröme namijamu evare ë jöho uehorovoromo uvareje: Iae mae-ëjo. Iesuare jö God-are surire jajivarëhi no hesi örire èhi vaejahare höjo.

¹⁷ Röhu ae aho'obëhe Iesu biroho'i rueruomade hesi bëhoho urimë'i Lazarus guomamu Iesuro huni uvamu i'ovoromo munë gagore jioromo hörö rovamu evare ae aho'obëhe Iesu'o raromoromo ë muoho gavareje. Gavë'ëro ë jöho majëhibe jijihareje. ¹⁸ Èbëhi'e mu börömo hesi jöho majëhijamu hejë'ëro èhuni ae aho'obëhe Iesu biroho'i rueruomadeje. ¹⁹ Iesu biroho'i rueruomamu gëgorovo Pharisee ariböviohuro uarovareje: Jemë'o gahëjo. Èa hesi mu tugohë'ocho bogo eni javuo hesi höjo. Iae ae aho'obëhe mae hu gemu uehorovoromo hesi ijore ijore jijihoruomajëjo.

Greece sa'a rajo a ioro'iorehu Iesu ga'i nimoruomade jöhoje.

²⁰ Èhi'amu ae aho'obëhe Jerusalem rojomamu Greece rajo ae gö gö jabu'o rojomareje sörö majaho rovego God rajahi'iröhëro. ²¹ Rojomoromo Philip ga'i rovareje. Philip hu Galilee sa'a raje Bethsaida amo raje jiadeje. Jaburo Philip ga'i rueromo uavareje: No naguajëjo Iesu ga'irovo. ²² Èhi uvavamu hegorovo Philip-ro va'oromo Andrew uanugoromo jaburo niö'iro

va'oromo ë jöho Iesu majahijareje. ²³ Majahijamu Iesuro uëvadeje: God-are A Ma nasi iho döre jioröhe majaho iae rov'e höjo. ²⁴ Ave naehu ë'irode jöho uhu'e majëhi'ie'ajëjo. Ehesi bëhoho iae jö mae ma-gemuohemu höjo. I ujo gemu sa'are beruvebiromo sisërë'ajëjo. Sisërëjé'ëro ëhu'ëro tögömoromo ëgovoromo baje aho'o rae'amo'ajëjo. Bogo sisërë'ibejajo ëhi ma-gemu jio'ibejajo. Sisërëjé'ohuro ëhuro bogo sivuoho jio'i aho'o jio'amo'ajëjo. Na ëhi sisërëjevo'iramu ëhuro ae aho'o gemuore jio'a'ajëjo. ²⁵ Ae rahu jabesi sinohemu uehorovë'oho ijumorovarue höjo. O ave sa'are raromoromo sinehu nimaje mu bogo uehorovë'oho ëhuro ioro'iore gemu raro'mo'aruëjo. ²⁶ Ae rahu nasi mu vae'i nimë'oho nasi ijore ijore jijih'o'aruëjo. Na din'ö'e hijë'iroho nasi mu aribövioho jabu'o ë raro'monövo'aruëjo. Ae rahu nasi mu vaejehë'oho nasi Vavuohuro jabesi ihoho döro bamo'ajëjo.

Iesu guomoröhe jö huhu jövadohoje.

²⁷ Avevejö'oho na dë vövöbajö'ere vavaenegavajëjo. Eëhuni na diehi ua'ejöjo. Na na ua'ejöjo: Apajo. Ave vavaeni maja rueröhoho tugohehego bogo bae'iröjo. Bogajo. Na bogo ëhioho ua'ejöjo rabëni na ë vavaenoho bae'i rovë'ëro. ²⁸ Eëhuni bogo tugoho jöho ua'irögoro a'i ua'ejöjo: Apo jasi aji'e muoho röjëhijego aëro garomo uvarejo: Jasi ihoho bööröme höjo. Jasi ihoho bööröme hö uanugoromo hejadeje ö'idöre uvavamu: Na mami'e nasi aji'e muoho röjëhijë'e jevajëjo. Röhu maho röjëhi'ejöjo aëro uvoruomoröhego: God nasi ihoho bööröme höjo.

²⁹ Eëhi uvavamu hegorovo ae aho'obëhe bëhire riravarohuro a ioro'iorohuro uvareje: Varurëro anavohijajo. A ioro'iorohuro uvareje: O aneraëro Iesu jöe majahiromo uvavohijajo. ³⁰ Eëhi atoruomamu hegorovo Iesuro uëvadeje: Eëjö uvavamu hejarijoho bogo nasi jöënioho uvo'i jemesi jöëni uvade höjo. ³¹ Jaruvoho ave sa'are mu sisë vaeruomaje aribövioho God-ro mevëvo'irögoro ë'ajëjo. Jaruvoho ave sa'are mu sisë simano vaejaje aho God-ro ruahö'ö'irögoro ë'ajëjo. ³² Na sa'are jevajoho aehu banigojiomevë'oho evare naro ae aho'obëhe rinëgo'iramu nasinö rueruomo'ajëjo. ³³ Aehu hu banigojiomo'iröhe jö majëhijadoho huro uëromo ë'adeje: Aëro ëhi korosire banigojiomevo'iramu guomo'ejöjo. ³⁴ Eëhi uëvamu hegoro rue ariböviohuro uaruomadeje: Guomo'irane jö uövuanuoho röhu no hejë'e javuajëjo nosi jögoru surire adahoromo uövuumu: Bööröme namiromo ajamui'iröhe aho nosirire rovë'iroho hu bogo guomo'i ma-ioro'ioyemu hi'a'ajëjo. Eëhi jië'oho ja diehi uöromo ë'anuëjo: Aëro God-are A Maho na banigojiomevo'aruëjo. God-are A Maho ja diehi jië'e aëro javë'ëro ja guomo'i uvanuëjo. ³⁵ Guomo'i uvanuëjumu hegorovo Iesuro uëvadeje: Ajoho naro majae ma-bunemu jemë'ö hiromo ajivëvo'ejöjo. Jemë'ö hiromo ajivëvego ajiro jijihorëjo ëhuro bogo ramoramovëvo'iröhe höjo. Ramoramore jijihë'oho öroho sidövevo'ajëjo. ³⁶ Eëhi jië'e jiaje aji naehu jemë'ö hijajevero evaro ajoho na mae uehorovevorëjo. Mae uehorovevë'oho aji'e aribövie jëvo'ajëjo.

Jew rajo ariböviehu Iesu bogo ma uehorovare jöhoje.

Eëhi uënugoromo va'adeje. Va'oromo gurihivoromo dir'ö'o göro hijadeje jaburo gajöëni. Eëhi'adeje. ³⁷ Urimo Iesuro Jew rajohu'o hiromo bëhi'e mu masije aho'obëhe jabesi nunire vaebe rovadeje. Röhu jabumëro hesi öriroho bogo maho uehorovareje. ³⁸ Ehesi bëhoho jö God-aro baeromo

majëhinövade ae Isaiah-hu maminö gö'e jajivadëhi ëhi jioröhego ëhuni Iesu bijönimareje. Isaiah-ro God-are surire jajivoromo uvadeje:

Bada rahuro nosi jöho mae uehorovë'e höjo.

Badare darugo'e mu hesi bëhoho rahuro avoho gavë'e höjo.

Isaiah-ro ëhi jajivadeje ijön jioröhego. Huhu jajivadëhi jaburo ëhi ë'oromo Iesu bogo ma uehorovareje. ³⁹ Iesu mae uehorovo'iröhoho bogo eni jëvadeje. Bogo eni jëvade hesi bëhoho Isaiah-ro ave jöhu'o surire uhunö'e jajivadeje. Jajivoromo uvadeje:

⁴⁰ God-ro uvajëjo: Naro jabesi nunoho tugohëhoromo

uehoroho ijumëhë'e jevajëjo

ëhuro nunoho ramoramovëvoromo uehoroho bogojëvoröhego.

Uehoroho bogojëvego bogo huotorovoromo nasi öriroho bogo rovego naro bogo i'ovëvego bogo mae jëvoröhego.

⁴¹ Isaiah-hu ëhi jajivade hesi bëhoho huro uehore God-aro baeromo Iesuhu baeröhe ajoho garomo huhu vaeröhe jöho jövadeje. ⁴² Iae a ioro'ioroho Iesu bogo ma uehorovareje röhu a ioro'ioroho aho'o Jew rajo a masijo ioro'iorohu'o iae hu mae uehorovareje. Mae uehorovoromo röhu uvareje: Pharisee ömo'ömohuro uö'a'aruëjo: Iesu mae uehorovarujohuni God rajahjarue osaroho nadi ijoroho ruerë uö'a'aruërom ëhuni Pharisee juhuonëmiromo Iesu mae uehorovare jöho subivëhareje. ⁴³ Uvareje: God-hu no rajahui'iröhoho ëho ma-jianovo'i aehu no rajahuijaruoho iae mae höjo.

Iesuhu majëhijade jö bijönimë'ohuro sisëro va'iröhe jöhoje.

⁴⁴ Iae Iesuro ma-darugo'o uvadeje: Ae rahu na mae uehorovë'ohoho bogo nasi öriroho gemu uehorovevo'i sa'are remö'öjade ahu'o mae uehorovarue höjo. ⁴⁵ Ae rahu na gevë'ohoho sa'are na remö'öjade ahu'o gavarue höjo.

⁴⁶ Naro sa'are rovë'ëro aho'o ajivëvaje höjo ëhuro ae rahu na mae uehorovë'ohoho ë aribövioho bogo ramoramoroho raromoröhego. ⁴⁷ O ae rahu nasi jö heromo bogo ejuhë'ohoho na bogo jabesi jöho mevoromo sisëroha bamëvo'ëjjo. Sa'ae aho'o bogo sisëroho bamëvo'i maro bamëvo'i rovode höjo. ⁴⁸ Röhu na'o nasi jöhu'o bijönimë'ohoho sisëre va'iröhe bëhoho iae jiajëjo. Bëhoho ëho naehu majëhibe rovode jöho höjo. Hujeji ijo tugohoi majaho rue'iramu ë jöho bijönimë'ëro ëhu'ëro sisëro va'a'aruëjo. ⁴⁹ Rabëni hesi bëhoho naehu majëhibe rovode jöho bogo nasi ëma jövo'i Vavue sa'are remö'öjadohuro jöho bojëmijade höjo naro ëhuremu jövo'irodego. ⁵⁰ Röhu naro garomo uvaje höjo: God-hu bojëmijade jö aehu ejahë'ohuro ëhuro ma-ioro'ioeremu maro raromarue höjo. Èhu'ëro jië'ëro naehu jövaje jöho Vavuehu uevadëhi iae ëhi gemuoho höjo.

13

Iesuhu hesi ijorajo ömo'ömo jabesi höru hitahi u'ovëhade jöhoje.

¹ Iae God-hu Vörö Tugohade Sörö majaho nërëhi jio hesi jiadeje. Nërëhi jio hesi jiamu Iesuro garomo uvadeje: Naehu sa'a nugo'i Vavu hesi örire va'irode majaho iae rovë'e höjo. Röhu hesi aribövi maho ave sa'are raromaruoho mami'e dë vövöbajo'e aho'o uehorovëvobe rovadoho bogo vunugo'i uehorovëvobe va'adeje ëhi ma-guomoröhego.

² Iae Satan-ro mami'e Simon Iscariot-are harihe Judas-are simanoho ijumahadeje huro Iesu bijönimarue a jabesi övore bojëmi'iröhego. Èhi jië'ëro Iesu'o hesi ijorajoho jabu'o raromoromo i harihe ue'ahareje.

³ Ie ue'ahoromo Iesuro garomo uvadeje: Vavuohuro daruge aho'obêhe nasi övoro bamehê'e hõjo. Na God-arire jioromo rovodoho hesi örire vuonorö'ö va'ejõjo. ⁴ Hesi örire vuonorö'ö va'ejõromomo Iesuro ie ijê'ero ri'öromomo döre niõgoho jijõromomo uhirovarue niõgoho dê'ahore muohorovadeje. ⁵ Muohorovoromo jovoho hevöre otehoromo aevoromo hesi ijorajo jabetesi hõroho eguehoromo muohorovade niõgoho baeromo hõroho uhijêhadeje. ⁶ Êhi'obe va'oromo Simon Peter-hu hijajire rovadeje. Rovamu uavadeje: Bada na ja nasi hõrohu'o eguehonêjo. ⁷ Eguehonêjamu uavadeje: Naehu ömaje hesi bêhoho jaruvoho ja bogo gavanuêjo. U'emu ga'a'anuêjo. ⁸ Ga'a'anuêjamu hegorovo Peter-ro uavadeje: Nasi hõroho bogo egueho'anuêjo. Bogo mae bogajo. Bogajamu uavadeje: Naehu jasi hõru bogo eguahê'oho ijõnõho ja bogo nasi ae gemuoho javo'ajêjo. ⁹ Javo'ajêjamu hegorovo Simon Peter-ro uavadeje: Êhi jî'e jiaje nadi hõremuoho egueho'i a'i övohu'o simanohu'o êhu'o eguehêjo. ¹⁰ Eguehêjamu Iesuro uavadeje: Rabêni övoho simanoho eguahojõrajo. Bêhoho bogohõjo. Ae rahu jabetesi sino haho'o jovo eguoromo u'o barêjê'oho rõhu maho bogo eguoruumo'i jabetesi hõrohemu eguonövo'aruêjo. Rõhu jemesi sisêho mami'e u'ovêhê'ero mae jêvâjêjo. Mae jêvo'i sisêho jemesi ae gemu hesiriremu hõjo. ¹¹ Iesuhu êhi uêvade hesi bêhoho huro garomo uvadeje: Judas-ro na bijõnegarue a jabetesi övore bojêmi'ajêjo. Êhuni uêvadeje: Jemê mae jêvo'i sisêho jemesi ae gemu hesiriremu hõjo.

¹² Êhi uêromomo ijorajo jabetesi hõroho eguehonugoromo niõgu jijõ bamadoho rõhu maho ba'amoromo va'o hesi rõhore hinugoromo uêvadeje: Naehu jemesi örire ömode mu hesi bêhoho na jemê gavarujêjo o bogajo. ¹³ Bêhoho iae na majêhi'iê'ajêjo. Jemêromomo uevaruje hõjo: Tisajo o Badajo. Iae mae uevaruje hõjo na êhi jevê'ego. ¹⁴ Na jemesi Bada'o Tisa'o jevâjêjo rõhu na bogo uvode hõjo: Bõviêro jevê'ero hõroho bogo egueho'ejõ uvo'i ma-eguehõde hõjo. Êhuni jemê'o nadi bõvie javuajê uvo'i göero göho huê baerovoromo hõroho eguahorovorêjo. ¹⁵ Êhesi bêhoho naru mu mae rõjêhijê'e jevâjêjo êhuro naehu jemê ajêmi'jodêhi jemê'o êhi huê baerovoromo ajamirovo'irarijêjo. ¹⁶ Ave jõho na jõ mae ue'iê'ajêjo. Mu ariböviohuro o anue jijiharue ariböviohuro jabetesi a bõrõmoho bogo iosiramiromomo masije riravarue hõjo. ¹⁷ Êjõho mae jio'ego jemê iae gavarujêjo. Êhuni nadi na iosiremiromomo uvorêjo: No masijêro javuê'ero aho bogo ajêmi'ejarê uvo'i ma-ajamirovorêjo. Êhi êtê'oho huê mae jêvo'ajêjo.

¹⁸ Huê mae jêvo'ajê uêvaje jõho êho bogo ae aho'obêhe jemesi jõho uêromomo ê'ajêjo. Jemê diehi jî'e aribövie baejêvodoho iae na gêvaje hõjo. Mami'e God-are surire jõho jajivoromo uvê'e hõjo: Na'o gemu mae i ijajohuro huotorovoromo na'o muorovo'i nimade hõjo. Êhi jiorõhego God-are surire jajivadêhi iae êhi jî'e mu sisêho jio'a'ajêjo God-are surire jõho bogo bejajêro jîê'ero. ¹⁹ Êmu sisêho bogo vejõ'oho jio'i u'emu jio'a'ajêjo. Rõhu aviavejõ'e uêvâjêjo jemêromomo ga'irarijêgo ê mu sisêho rovego garomo uvo'irarijêgo: Iae mae-êjo. Nõrõ jiemu jiaje A Bõrõmoho hõjo. ²⁰ Rõhu ave jõho na jõ mae ue'iê'ajêjo. Naehu rêmõ'õjêgo rovarue aribövioho ae rahuho ê aribõvi rajêhiromomo baejêvê'oho êhuro na'o rajêhiromomo baejevorumaje hõjo. O ae rahu na rajêhiromomo baejêvê'oho êhuro rêmõ'õjamu rovode ahu'o rajahiruumaje hõjo.

Judas-hu Iesu bijönimarue a jabesi övore bojëmi'iröhe jö Iesuhu jövadohoje.

²¹ Ëhi uëromo hesi dë vövöbajo'ere huë vavaene böröme baejadeje. Huë vavaene böröme baeromo ma-sama'e majëhiromo uëvadeje: Ave jöho na jö mae uë'ië'ajëjo. Jemesirire jiaje ae gemuëro na bijönegarue aribövi jabesi övore bojëmi'anuëjo. ²² Ëhi uëvamu hegorovo hesi ijorajoho jaburo nuniro garoro garoro baeromo uvareje: Rahuare jöho uöromo ë'ajëjo. ²³ Röhu Iesuare ijoraje ae gemuëro Iesuare bëhi mare hijë'e jiadeje. Iesuro ë aho hesi dë vövöbajo'e aho'o rajahinövadeje. ²⁴ Ëaho Iesuare bëhire hijë'e jiamu Simon Peter-ro ë a hesi örire uvenëro uavadeje: Ua gavëjo: Rahuare jöho uöromo ë'anuëjo. ²⁵ Uöromo ë'anuëjamu ë ijorajohuro Iesu hia'iro saginiëri uavadeje: Bada ja rahuare jöe uöromo ë'anuëjo. ²⁶ Uöromo ë'anuëjamu Iesuro uavadeje: Naro ioho baeromo ijo bajo nemarire ba'amoromo ioromo ae gemu bojami'ejöjo. Bojamijego garomo uvonëjo: Iae ë ahuro ëhi sisë vaejevo'ajëjo. Ëhi uanugoromo ie gemu baeromo ba'amoromo ioromo Simon Iscariot-are harihoho Judas bojamijadeje. ²⁷ Bojamamu Judas-ro baeromo ijamu gavë'i Satan-ro ë a hesi dë vövöbajo'ere abuejadeje. Abuejamu Iesuro uavadeje: Jaehu vae'i ë'anie muoho ma-burëro va'oromo vaejëjo. ²⁸ Vaejëjamu hegorovo raromoromo i ijarue ariböviohuro bëhoho rabëni Iesuhu Judas ëhi uavajoho bogo avoho hejareje. ²⁹ Bogo avoho he'irögoro a ioro'iorohuro uvareje: Judas-ro moni bahijaruoho muebejajego ëhuni nani Iesuro uaromo ë'ajëjo: Va'oromo söröëni ie imahuëjo. O va'oromo inömo rumo'e aribövioho monioho gö suvuorëmiijëjo. Ëhuni uaromo ë'ajëjo. ³⁰ Röhu Judas-ro Iesuhu bojamijade ioho baeromo ma-burëro höröromo ramoramore va'adeje.

Göehu gö rajahirovo'iröhe jö i'ohoje.

³¹ Judas va'amu gagorovo Iesuro uëvadeje: Avevejö'oho God-are A Ma nasi ajile muoho röjëhijë'e höjo. God-ro daruge bojemi'ëro hesi ajile muohu'o röjëhijë'e jevajëjo. ³² Naro God-are ajoho ae röjëhi'iramu evare God-ro hesi A Ma nasi ihoho banigojiomeho'ajëjo. Hu ma-burëro iae ëhi ë'ië'ajëjo. ³³ Nasi harihu ömo'ömomumë na jemë'oho majae ma-bunemu hi'ejöjo. Hiromu va'iramu nahevo'arujëjo. Röhu Jew rajo masijo mami'e uëvodëhi jemë'o ëhi uë'ië'ajëjo: Naehu va'irodire jemë ë ö'irarijoho bogo eni jëvajëjo. ³⁴ Röhu jögoru i'e bojëmi'ië'ajëjo. Göëro göho rajahirovorëjo. Naehu jemë rajëhibe rovodëhi jemë'o ëhi gemuoho ë'orëjo. ³⁵ Jemë rajahirovë'oho ëhuro ae aho'obëhe gëromo uvoruomo'ajëjo: Jemë nöruare ijore ijore jijiharuje aribövie jëvajëjo.

Peter-hu Iesu gavajoho subivëho'iröhe jö Iesuhu jövadohoje.

³⁶ Ëhi uëvamu Simon Peter-ro uavadeje: Bada röhu ja dinö'e va'onëjo. Dinö'e va'onëjamu uavadeje: Naehu va'irodire avevejö'e ë ö'iranoho bogo eni javajëjo. U'emu ö'a'anuëjo. ³⁷ Ö'a'anuëjamu hegorovo Peter-ro uavadeje: Bada röhu avevejö'e naehu jasi ijore ö'ë'oho rabëro bogo eni jëvajëjo. Naehu ajamiromo jani guomevë'oho iae mae höjo. ³⁸ Iae mae höjamu Iesuro uavadeje: Peter jero uvanuëjo: Naro nöro ajamiromo guomorovo'ejöjo. Röhu ave jöho na jö mae ua'ië'ajëjo. Kökörökoho bogo uvë'e jero majae niö'i gemu ae uë'a'anuëjo: Na Iesu bogo gavaje höjo.

14

Vavu hesirire va'arue öroho Iesu jiaje jö Iesuhu jövadohoje.

¹ Iae Iesuro hesi ijorajo ömo'ömoho uévadeje: Nadi nurunurumoromo uehore gö gö bae'i a'i God-are öroro mae uehorovoromo nasi örohu'o ëhu'o mae uehorovorëjo. ² Èhesi bëhoho nasi Vavu hesi osare röho aho'obëhe jio'amajëjo. Èhuni na ë va'oromo jemëhu raromo'irarije röho avohëho'ejöjo. Naehu jövaje jöho bogo maehu jio'ibejajo bogo uë'ibejöjo. ³ Va'oromo jemesi röho avohëhonugoromo vuonorö'ö rueromo söjëvoromo nasirëro va'ejöjo ëhuro naehu hijajire jemë'o ë raromo'irarijeko. ⁴ Naehu va'oromo hi'irode öroho jemë iae gavaruje höjo. ⁵ Gavaruje höjamu Thomas-ro uavadeje: Bada jero ëhi uövuanuëjo röhu jaehu dinö'e va'u hi'iranoho no bogo gavarüjo. Èhi jië'oho ja diehi'oromo uövuanuëjo: Öroho iae gavaruje höjo. ⁶ Gavaruje höjamu Iesuro uavadeje: Mare va'irarije öroho na jevajëjo. Jö ma ga'irarije öroho na jevajëjo. Darugo bae'irarije öroho na jevajëjo. Vavuohu'o gemu mae jëvojöro nëgë'iroho öroho na gemu jevajëjo. ⁷ Jemë na gevë'e jëvë'ero nasi Vavuohu'o ga'a'arujëjo. Jaruvoho aevoromo jemë ë A hesi bëhoho uehore baeromo gabe va'a'arujëjo.

⁸ Gabe va'a'arujëjamu Philip-ro uavadeje: Vavuoho röjahuijeko no gavarëjo. Gavë'oho ëhuro no mae javuo'ajëjo. ⁹ Mae javuo'ajëjamu uavadeje: Philip na majae ëgobövie jemë'o hijë'e jevajëjo. Èhu'oho ja diehi'oromo bogo avoho gevanuëjo. Ae rahu na gevë'oho nasi Vavuohu'o garuomaje höjo. Èhu'oho ja diehi'oromo uevanuëjo: Vavuoho röjahuijeko no gavarëjo. ¹⁰ Ja diehi'oromo bogo uehorovoromo uvanuëjo: Nöröro Vavu hesi dë vövöbajo'ere jio'i Vavuohuro nöruare dë vövöbajo'ere jiajëjo. Naehu jemë uëvaje jöho bogo nasi ëma uehorovoromo uë'i a'i Vavue nasi dë vövöbajo'ere hijajohuro huro hesi muoho nasi dë vövöbajo'ere vaejeko na vaejaje höjo. ¹¹ Na uëvode höjo: Naro Vavu hesi dë vövöbajo'ere jio'i Vavuohuro nasi dë vövöbajo'ere jiajëjo. Èjöhö heromo uvorëjo: Iae mae-ëjo. O jemë uvë'oho: Nöruare jöho bogo eni hö uvë'oho naehu vaejaje mu masijoho uehorovoromo uvorëjo: Nöruare jöho mae höjo. ¹² Ave jöho na jö mae uë'ië'ajëjo. Ae rahu na mae uehorovevë'oho naehu vaejajëhi jië'e darugo'e muoho vae'a'arujëjo. Röhu naehu vaejaje darugo'e muoho ma-jianovajoho u'emu jemëro darugo'e mu masijö maho vae'a'arujëjo rabëni naro Vavu hesi örire va'iramu. ¹³ O jemë rabe rabe Vavuoho nasi ihore ua gavë'oho naro ëhi vaejëho'ejöjo ëhuro Harihu nasi muoho garomo uvo'irarijeko: Vavuoho böröme höjo. ¹⁴ No nöruare aribövie javuajë uvoromo rabe rabe ue gevë'oho iae na vaejëho'ejöjo.

God-hu hesi Aru'aho mëmi'iröhe jö Iesuhu jövodohoje.

¹⁵ Jemë na rajehijë'ohuro nasi jögoroho ejeho'arujëjo. ¹⁶ Ejeho'iramu naro Vavuoho ua'iramu Ajëminövo'iröhe A göhö bojëmi'ajëjo huro rueromo jemë'o ma-ioro'ioremu hi'iröhego. ¹⁷ Ajëminövo'iröhe Aho iae jö maemu barovaje Aru'ahoho höjo. Sa'arohemu uehorovarue ariböviohuro ë Aru'ahoho bogo uehorovoromo simanoho bogo avoho gavarüjo jië'ero ëhuni bae'iröhoho bogo eni jëvajëjo. A'i jemëro hu avoho gavaruje höjo. Avevejö'e hu jemë'o hijajoho u'emu jemesi dëre abo hibe va'a'ajëjo. Iae ëhuni jemë gavaruje höjo.

¹⁸ Naro jemë rëmo va'iramu jemë bogo sivuoho öbioho raromanovo'arujëjo. A'iro na vuonorö'öromo jemesirire rue'ejöjo.

¹⁹ Majae ma-bunemu barë'iramu sa'arohemu uehorovarue ariböviohuro bogo geruomo'ajëjo. Röhu jemëro iae ge'a'arujëjo. Na hiemu hijajohuro ëhuro jemë'o daruge baeromo raromo'arujëjo. ²⁰ Èho majahu rue'iramu jemë garomo uvo'a'arujëjo: Nörö hesi Vavu hesi dë vövöbajö'ere jio'i no nörüare dë vövöbajö'ere javuo'i nörö nosi dë vövöbajö'ere jiajëjo.

²¹ Ae rahu nasi jögoru baeromo ejehë'o'ho ëhi ji'e ariböviohuro rajehiruomaje höjo. Rajehijë'o'ho nasi Vavuohuro jabumë rajëhi'ajëjo. Rajëhi'iramu na'o ë aribövioho rajëhiromo va'orahoro röjahirovo'ejöjo geruomoröhego. ²² Èhi uëvamu Judas-ro bogo Judas Iscariot a'i Judas göhuro Iesu uavadeje: Bada ja diehi'oromo nosi örire gemu jasi ar-ijo'arije röjahirovo'i sa'arohemu uehorovarue aribövi jabesi öriroho bogo röjahirovo'ië'anuejo. ²³ Bogo röjahirovo'ië'anuejumu uavadeje: Ae rahu na rajehijë'o'ho ë ariböviohuro nasi jöho ejehoruomo'ajëjo. Ejeho'iramu nasi Vavuohuro jabumë rajëhiromo hu'o na'o ö'oromo jabu'o gemu mae ari'ëjarëjo. ²⁴ O ae rahu bogo rajehijë'o'ho nasi jöho bogo ejehoruomaje höjo. Jemë hejaruje jöho bogo nasirehu jio'i a'i Vavuehu remö'öjumu rovode a hesi jöho höjo.

²⁵ Na jemë'o hijë'i ë jöho majëhijë'e jevajëjo. ²⁶ O Vavuohuro jemë Ajëminövo'iröhe Aho ë hesi bëhoho Vavu hesi Aru'ahoho nasi ihore nugö'ö'iramu huro jemë bövioho bise'o'ho röjëhiromo simanoho huotövëho'iramu naehu majëhijode jöho uehorovo barë'arujëjo.

²⁷ Nasi huë maho jemesi örire bojëmijajëjo rëmo va'ië'ëro. Sa'arohemu uehorovarue ariböviehu huë ma bojëmijaruëhioho na bogo ëhioho bojëmi'i uhohu'o bojëmijajëjo. Nadi nurunurumoromo juhuonivorëjo. ²⁸ Mami'e jemë hejarije höjo naro uëvamu: Na va'ejöjo. Röhu na vuonorö'öromo jemesirire rue'ejöjo. Jemë na avoho rajëhi'ibëjarijëjo nasi Vavu hesirire va'irode jöho heromo nimoroho'ibëjarijëjo Vavuehu na iosiremiromo börömo jiajohuni. ²⁹ Avevejö'o'ho ë muoho bogo vaejë'e röhu urimo na ma-majëhijë'e jevajëjo ëhi'ego garomo evare mae uehorovo'irarijëgo. ³⁰ Röhu na bogo majae ëgo'o'ho jemë jöho majëhi'ejöjo ave sa'are Sisë A Börömohe rue'ego ëhunivo. Röhu hu bogo nasi bövioho jië'ëro hu jöho bogohöjo. ³¹ Röhu na nege sa'ae aho'o jaburo garomo uvoruomoröhego: Nöröro Vavuho iae rajahiromo Vavuehu jö bojamijadëhi nöröro ëhi ë'aje höjo. Ahia mino'ëjo. Ri'öhego no va'arëjo.

15

Iesu grape bajo rae lamaje ö'i mae jiaje uhu jö Iesuhu jövadohoje.

¹ Iae Iesuro hesi ijorajo ömo'ömoho jö viture uhu'e uëvadeje: Grape bajo rae avohaje ö'oho na jevajëjo. Ö'i muebejaje aho nasi Vavuho höjo. ² Na'o bimubaruje aribövioho ëho ö'i ado sirino'oho jio'amajëjo. Ö'i muebejaje ahuro garöhe di adoho bajoho bogo rae'amamu gavë'oho duvahore tariv-oromo ruruhö'öjaje höjo. O garöhe di adoho bajoho raejumu gavë'oho iogororomo sirino sirino harihu sahori'amë'oho tarivo ruruhö'ö'i mahemu nugaje höjo ëhuro ë adohuro bajoho rae avohoröhego. ³ Röhu naehu majëhijode jöho ejehë'ëro ëhuro jemë adonö'e mami'e iogorëvë'e höjo. ⁴ Röhu jemë na'o gemuore bimuvoromo raromarujoho ëhi raromorëjo.

O naro jemë'o gemuore bimuvoromo hijajoho ëhi hi'ejöjo. Jemëhu na'o bogo gemuore bimuvoromo raromë'o'oho bogo rae avoho hesi jëvavëjo. Ö'i adehu aho najore bogo bimuvë'ëro sisërëromo bajo bogo ma raejajëhi ëhi jëvo'ajëjo.

⁵ Ö'i bëhoho na jevo'li jemë ado sirino'oho jëvavëjo. Ae rahu na'o gemuore bimuvoromo raromë'o'i naehu jemë'o gemuore bimuvoromo hijë'ohuro ëhuro rae avohë'arujëjo. O na'o gemuore bogo bimuvë'oho i'o mu'o vaejë'oho bogo mae bogo eni jëvo'ajëjo. ⁶ Ae rahu na'o bogo gemuore bimuvoromo raromë'oho ado suaromo ruruhö'öjego sisërëjajëhi ëhi jëvo'ajëjo. Ëhi jië'e adoho gagovoromo vënire huego ravo'amaje höjo. ⁷ Röhu jemë na'o gemuore bimuvoromo raromë'oho o nasi jö jemesi dë vövöbajö'ere jië'oho ëhuro jemë rabe rabe God ua ga'i nëgë'oho uarëjo. Ua gavë'oho iae bae'a'arujëjo. ⁸ Jemë bajo rae avohë'ohuro ëhuro nasi Vavu hesi ihoho döro jiaje höjo. O bajo rae avohë'ohuro ëhuro nasi ijore ijore jijiharuje aribövi mae jëvo'ajëjo. ⁹ Iae Vavuehu na rajehjadëhi naro ëhi jemë rajëhijë'e jëvavëjo. Naro ëhi rajëhijë'e jëvaje ëhuni na'o gemu mae ëhi raromorego na rajëhiemu rajëhinövo'iröjo. ¹⁰ Jemëhu nasi jögoru ejuhë'oho ëhuro na'o gemu mae raromë'iramu ëhuro na rajëhinövo'ejöjo. Naehu nasi Vavu hesi jögoru ejahë'ëro hu'o hijego huhu rajehijajëhi jemëro ëhi na'o raromë'iramu rajëhinövo'ejöjo.

¹¹ Naehu jö ëhi jövaje hesi bëhoho naehu nimorohajëhi jemë'o na'o gemu mae nimoroho'irarijego bogo bisemuoho nimoroho'i nimoroho avohë'irarijego. ¹² Ave jögoroho naro bojëmi'ie'ajëjo. Naehu jemë dë vövöbajö'e aho'o uehorovëvavëhi jemëro göëro göho ëhi uehorovëvorëjo. ¹³ Göehu gö dë vövöbajö'ere uehorovëvarue mu börömoho aviëhi höjo nosi aganoho ajëmi'li vuovorovo'ejarëjo. Mu ioro'ioroho ma-jianovajëjo. ¹⁴ Nasi jögoru ejuhë'oho jemë nasi agane jëvaje höjo. ¹⁵ Urimoho na bogo aganoho uë'i a'i uënövode höjo: Nasi mu vaejaruje aribövie jëvavëjo. Ae gö jabesi mu vaejarue ariböviohuro jabesi masijehu vaejarue mu hesi bëhoho bogo garuomaje höjo. Ëhuni avevejö'oho na bogo nasi mu vaejaruje aribövioho uë'i a'i agane uëvavëjo ë hesi bëhoho nasi Vavuehu rabe rabe uevamu hejode jöho naro röjëhijamu jemë gavë'ego. ¹⁶ Jemë na bogo baejevo'li a'i naro jemë baejövode höjo. Baejëvoromo muro bamëvode höjo jemëro va'oromo ioro'iohemu jioröhe bajoho rae avohë'irarijego. Ëhi jië'e bajo rae avohë'oho ëhuro jemëhu Vavu hesi örire rabe rabe nasi ihore ua gavë'oho iae huro bojëmi'ajëjo. ¹⁷ Ëhu'ëro jië'ëro ave jögoroho naro bojëmijajëjo. Göëro göho dë vövöbajö'e aho'o uehorovëvorëjo.

Sa'are mu sisë uehorovoruumaje ariböviehu Iesuare aribövi nu huodaguo'iröhe jö Iesuhu jövadohoje.

¹⁸ Sa'arohemu uehorovarue ariböviehu jemë nu huodëgaruoho uvorëjo: Urimo ëhi jië'e ariböviohuro nöro nue huodivoruumade höjo. ¹⁹ Jemë'o sa'arohemu uehorovarue aribövie jëvo'ibejajo ë ariböviohuro uvoruomo'ibejajo: Jemë nosi aribövie gemuoho jëvavëjoro rajëhi'ibëjarëjo. A'i jemë sa'arohemu uehorovarijoho naro baejövode höjo nasinö jëvoröhego. Baejëvë'ego jemë bogo jabu'oho havoromo ave sa'a hesirohemuoho uehorovarue höjo. Ëhuni ë ariböviohuro jemë nue huodëgarue höjo. ²⁰ Jemë'o uehorovohëjo. Naro mami'e uëvode höjo:

Mu ariböviohuro jabesi a masijoho bogo iosirëmiromo masijoho riravarue hōjo. Ējō hesi bēhoho jemesi bōrōmoho na sisē vaejevē'ero ēhu'ero sa'ae aho'o jaburo mu vaejaruje aribövioho jemē'o sisē vaejēvo'aruējo. O nasi jō ejehē'oho jemesi jōhu'o ejēho'aruējo. ²¹ Jemēro nasi ihoho baejē'ego ēhuni ēho jaburo jemesi ōrīre ēhi sisē vaejēvoruomo'ajējo rabēni hesi bēhoho sa'are na remō'ōjade aho jabumē bogo gavaruēro jīē'ero. ²² Na bogo sa'aroho rueromo jōho jabesi ōriroho majēhi'ibejōjo jabesi jō sisēho bogojio'ibejajo. Rōhu nasi jōho majēhijamu hejare hōjo. Hejē'ero bogo uō'a'aruējo: Noehu mu sisē vaejaroho bogo gavē'e ēma ē'are hōjo. ²³ Na nu huodegē'oho nasi Vavuohu'o nue huodivoruomaje hōjo. ²⁴ Ae gōehu bogo vaejarue ēhi jī'e darugo'e mu masijoho naro jabesi nunire vaenōvode hōjo. Jabesi nuniroho ēhi jī'e muoho bogo vae'ibejōjo ēhuro jabesi jō sisēho bogojio'ibejajo. O avevejō'oho jabumē nasi muoho iae gavare hōjo rōhu na'ō nasi Vavuohu'o nue huodaguruomaje hōjo. ²⁵ Jabuhu nu huodaguarue hesi bēhoho urimē'i jabesi jōgoru surire jajivoromo uvē'e hōjo: Na sisēho bogo ōmē'e jabumē ēma nue huodegare hōjo. Rōhu nue huodego'irōhe jō jajivadēhi ēhi nue huodegarue hōjo God-are jōho bogo bejajēro jīē'ero.

²⁶ Rōhu jemē Ajēminōvo'irōhe Aho jō maemu barovaje Aru'ahohuro jīē'ero Vavuohu'o gemu mae hijaje hōjo. Ēhi hijajēro jīē'ero naro nugō'ō'iramu Vavu'ehesirire jioromo jemesi ōrīre ruvebi'ajējo. Ruvebiromo nasi jōho huruoho majēhi'ajējo. ²⁷ O jemē'o nasi jōho huruoho majēhi'arujējo aevo'i na'ō raromobe rovē'ero jēvē'ero.

16

¹ Ējōho naro uēvajējo jemē mae uehorovevarujoho vuonugojōēni. ² Jew rajehu God rajahijarue osare jemēhu gagovoromo God rajahijarujoho aēro ahēvoruomo'ajējo. O majae ijōnō aehu jemē muo'amēvē'iroho uvoruomo'ajējo: Noehu Iesuare aribōvi muo'amaruoho ēho God-are mue vaejaruējo. ³ Ēhi jī'e huē vavaeni'e muoho jemesi ōrīre vaejēvo'aruējo ē hesi bēhoho Vavuohu'o na'ō bogo gōvuaruēro jīē'ero. ⁴ Rōhu naro ē jōho uēvajējo ēhuro naehu ēhi uēvode huē vavaeni majaho rovego jemēro uehorovoromo uvo'irarijēgo: Nōrōro uōvuade hōjo: Ēhi jī'e mu sisēho rue'a'ajējo.

God-are Aru'ahehu mu vaejaje jō Iesuho jōvadohoje.

Ēhi jī'e jōho na bogo aevo'ioho uēvode hesi bēhoho na urimē'i jemē'o hibe juvoromo ēhuni bogo uēvode hōjo. ⁵ Rōhu avevejō'oho na jemē'oho bogo hi'i a'i na remō'ōjamu sa'are rovōde a hesi ōrīre vuonorō'ō va'iē'ajējo. Jemē bogo ae gemu vadu'oho uevarujējo: Ja din'ole va'iē'anuējo. ⁶ Rōhu na va'i uēvodohuni ēhuni jemē sisē maro vavaenimarujējo. ⁷ Ave jōho na jō mae uē'iē'ajējo. Na bogo va'ibejōjo bisemu sisē jēvo'ibejajo. O na va'ē'ohuro ēhuro maho jēvo'ajējo. Ēhesi bēhoho na bogo va'ibejōjo ēhuro God-are Aru'ahehu Ajēminōvo'irōhoho jemesi ōriroho bogo rue'ibejajo. O va'ē'oho ēhuro naro Aru'ahoho jemēni nugō'ō'iramu rue'a'ajējo. ⁸ Aru'ahohuro rueromo sama'e rōjēhi'a'ajējo ae aho'o ga'irarijēgo sa'arohemu uehorovarue aribövioho jaburo mu sisē hesi ōroho mu ma hesi ōroho sisē mevēho'irōhe hesi ōroho bogo avoho uehorovorouomego. ⁹ Mu sisē hesi ōri bogo avoho uehorovarue hesi bēhoho jabumē nasi ōriroho bogo maho

uehorovevoruomaje hōjo. ¹⁰ Mu ma hesi öri bogo avoho uehorovarue hesi bëhoho naro Vavu hesi örire maro va'iramu ijonöho bogo ge'a'arujëjo. ¹¹ Sisë mevëho'iröhe hesi öri bogo avoho uehorovarue hesi bëhoho ave sa'are Sisë A Börömo hesi muoho mami'e mevanu bejë'e hōjo.

¹² Naehu jemë aho'obëhe majëhi'irodoho avevejö'e simanore uehorovo'irarijoho jemë bogo eni jëvájëjo. ¹³ Iae ëhi hōjo röhu jö mae barovaje Aru'ahohuro rovë'iroho huro mu ma hesi öroho röjëhi barë'ajëjo. Hu bogo hesi ëma uehorovoromo jöho jövo'i a'iro jöe rabe rabe hejë'oho ëho jövoromo röhu u'emu jioröhe mu jöho huruoho majëhi'ajëjo. ¹⁴ Naro jöe jövo'iramu Aru'ahohuro nasi jöho baeromo jemë huruoho majëhi'iramu ëhuro nasi ihoho döro jio'a'ajëjo. ¹⁵ Vavuehu jövaje jöho aho'o nasirohu'o gemuoho hōjo. Iae ëhuni na uëvájëjo: Naro God-are jöe jövo'iramu Aru'ahohuro nasi jöho baeromo jemë majëhi'ajëjo.

Iesuare ariböviehu huë vavaeni baeromo barëjego huë mae bae'iröhe jö Iesuhu jövadohoje.

¹⁶ Majae ma-bunemu barë'iramu jemë na bogo ge'a'arujëjo. Bogo geromo röhu va'o majae ma-bunemu barë'iramu evare röhu maho ge'a'arujëjo. ¹⁷ Ge'a'arujëjamu hegorovo hesi ijorajo ioro'iorohuro uarovareje: Iesuro no uövuajëjo: Majae ma-bunemu barë'iramu bogo geromo röhu majae ma-bunemu barë'iramu ge'a'arujëjo. Hu diehi uöromo jövájëjo. O uövuajëjo: Na bogo ge'irarije hesi bëhoho na Vavu hesi örire va'ie'ajëjo. Ehu'o hu diehi uöromo ë'ajëjo. ¹⁸ Majae ma-bunemu uvaje jö bëhoho rabe hōjo. Hu rabu jö jövajoho no dadivavuaajëjo. ¹⁹ Ehi uarovamu Iesuro garomo uvadeje: Arue aribövioho ue ge'i nimarüëromo uëvadeje: Na uëvájëjo: Majae ma-bunemu barë'iramu bogo ge'a'arujëjo. Bogo geromo röhu va'o majae ma-bunemu barë'iramu röhu maho ge'a'arujëjo. Na jemë ë jö hesi bëhoho naho'i atarujëjo. ²⁰ Ave jöho na jö mae uë'ie'ajëjo. Jemë sisë maro nierusuburu'e bamo'arujëjo. A'i ave sa'arohemu uehorovarue ariböviohuro nimoroho avoho'aruëjo. Jemë huë vavaene bae'a'arujëjo röhu huë vavaeni bae'irarijoho barëromo dë mae jëvo'iramu nimoroho'arujëjo. ²¹ Magonahehu raho'ie'iroho hejaje hōjo vi'ehimavego huë vavaene baejaje hōjo. Huë vavaene baeromo harihoho rahonugoromo uvaje hōjo: Iae harihoho mabëhe baejë'e jevajëromo nimorohaje hōjo. Nimorohego ëhuro hesi vi'ehoho rumonimaje hōjo. ²² Magonahehu huë vavaeni rumonimajëhi jemë'o huë vavaeni baejarujoho ëhi rumonimo'arujëjo. Avevejö'oho jemë nasi jöëni huë vavaene baejarujëjo. Huë vavaeni baejarujoho u'emu naro röhu maho ro gë'iramu nimoroho'arujëjo. Jemëhu nimoroho'irarijoho aho bogo ahëvo hesi hōjo.

²³ Eëmajaho rue'iramu jemë bogo nasi öriroho ue ge'a'arujëjo naro ajëmijöro. Röhu ave jöho na jö mae uë'ie'ajëjo. Jemë rabe nëgamu Vavuoho nasi ihore ua gavë'oho hu iae ajëmi'ajëjo. ²⁴ Urimoho nasi ihoroho bogo uabe rovarijoho röhu aveoromo nasi ihoro ua ganövorëjo. Ehi jië'oho jemë ua ga'irarijoho iae baeromo nimoroho avoho'arujëjo.

Sa'are mu sisë uehorovevoruomaje aribövi jabesi mu sisë Iesuhu ru-ahö'öjëho'iröhe jö Iesuhu jövadohoje.

²⁵ Na uhu'e jöe gö gö jövoromo ëhuro nasi jöho majëhi'ajëjo. Röhu ijonö majaho rue'iramu evare uhu'oho bogo majëhi'i Vavu hesi jöho ma-sama'e majëhi'ejöjo. ²⁶ Eho majaho rue'iramu jemë Vavuoho nasi ihore

ua ganövo'arujëjo huro ajëmi'iröhego. Ua ga'irarijoho na bogo uëvájëjo: Naro jemesi jöëni hu ua ga'ejëjo ²⁷ rabëni hesi bëhoho Vavuohuro iae hesi dë vövöbajö'e aho'o jemë uehorovëvájëro jjië'ëro. Ëhuni jemesi jöëniho na bogo ua ga'i jemesi ua ganövo'arujëjo. Vavuuhu jemë uehorovëvájë hesi bëhoho jemëro na rajehiromo mae uehorovoromo uvaruje hõjo: Nörö Vavu hesirire jioromo rovade hõjo. ²⁸ Iae mae-ëjo. Iae na Vavu hesirire rovë'ëro ave sa'are hijajëjo. Hijajëro ave sa'aho nugo'i Vavu hesi örire vuonorö'ö va'ië'ajëjo.

²⁹ Va'ië'ajëjamu hesi ijorajoho jaburo uavareje: Asë'e avevejö'ohö ja bogo uhu'ohö jövo'i ma-sama'e jövanuëjo. ³⁰ Avevejö'ohö no garomo uvaruëjo: Ja bövie bise'e ga barëjë'e javajëjo. Ja bogo ae gö uö gövuanue hõjo: Jö rabe ue ge'i nëgajëjo. Uö gö'irane bëhoho bogohõjo jero mami'e gövuë'ëro. Ëhuni no mae uehorovoromo uvaruëjo: Ja God-arire jioromo rovane hõjo. ³¹ Rovane hõjamu Iesuro uëvadeje: Na jemë jaruvoho mae uehorovarujëjo. ³² Majae ijönöho majae ma-bunemu jio'iramu jemëro na remö'ö barëromo jemesi osare osare huruomo va'iramu sivue jevo'ajëjo. Röhu na bogo sivuohö jevo'i Vavuohö na'o jiaje hõjo. ³³ Ejõho na majëhijajëjo ëhuro jemë heromo nasi ae gemuohuro jëvë'ëro juhuonohö bogojëvo'i huë mae jëvo'iröhego. Sa'are jiaje mu sisëro jië'ëro ëhuro sa'are raromoromo huë javaene bae'a'arujëjo. Ëhi hõjo röhu naro mu sisëho ruahö'öjë'e jevaje ëhuni biririvorëjo.

17

God-hu Iesuare aribövi ajëmiröhego Iesuhu ëninamade jõhoje.

¹ Iesuro hesi aribövioho ëhi uëngoromo ö'idöre siorohoromo uavadeje: Apajo. Majaho rovë'e hõjo. Na jasi Harihe jevaje nasi ihohö döro banigojiomehonego naro jasi ihohu'o döro banigojiomaho'irõjo. ² Jero jõho bojemijane hõjo naro döro namiromo ae aho'obëhe muebejëvo'irodego. Muebejëvoromo ëhuro jaehu bojemijane aribövioho naro darugohö bojëmego jaburo ma-ioro'ioremu maro raromo'iröhego. ³ Aehu ma-ioro'ioremu maro raromarue hesi bëhohö ëho God ja gavarue hõjo ja gemu maho javego. O jaehu remö'öjamu ave sa'are rovade aho Iesu Keriso na gevarue hõjo. Ma-ioro'ioremu maro raromarue hesi bëhohö iae ëhi hõjo. ⁴ Naro ave sa'are hiromo jaehu bojemane muohö vae barëromo ëhuro jasi ihohö döro banigojiomë'e jevájëjo. ⁵ Röhu Apo avevejö'e na ja'o hijajohö jero nasi ihohö döro banigojiomehonëjo. Urimo sa'a bövi bise'o bogo bamanevare evare naro ja'o hijamu nasi ihohö dö maro jiade hõjo. Ëhi jië'e ihe gemuohö bojemego na bae'irõjo.

⁶ Ave sa'a hesirohemu uehorovarue aribövioho God jero a ioro'iorohö baejëvoromo nasi örire bojemamu baejëvode hõjo. Baejëvoromo ja diehi jië'e ae javajohö naro röjëhijode hõjo. Jabumë jasinö jiarohö jero na bojemamu baejëvode hõjo. Baejëvamu jabumë jasi jõho ejahë'e hõjo. ⁷ Ejahë'ëro avevejö'ohö jaburo garomo uvarue hõjo: Jaehu bojemijane jõho muohö bövioho bise'ohö jasi örire jioromo rovë'e hõjo. ⁸ Jabuhu ëhi uvarue hesi bëhohö jaehu röjëhijane jõho naro jabesi örire röjëhijë'e jevájëjo. Röjëhijamu heromo baejare hõjo. Baejë'ëro garomo uvarue hõjo: Iae mae-ëjo. Nörö jasi örire jioromo rovade hõjo. Ëhi uvoromo mae uehorovoromo uvarue hõjo: God jero nörö ave sa'are nugö'öjane hõjo.

⁹ Na jabumëni ëninamijajëjo. Na bogo uavajëjo jero sa'arohemu uehorovarue aribövioho ajëmi'i a'i jaehu bojemane aribövioho ajëmi'iranego jasinö jëv'ëro. ¹⁰ Ae bövie bise'e na'o jiaruoho jasirohu'o jioruomajëjo. O ae bövie bise'e ja'o jiaruoho nasirohu'o jioruomajëjo. Nasi iho börömo ho jabumëro ae ma-va'orahoro røjëhijë'e höjo. ¹¹ Na jasirire ö'ië'ajëjo. Ave sa'aroho bogo ëgo'oho hi'i a'i jabumë ave sa'are ëhi raromonövo'aruëjo. Sa'are raromo hesi jioruomë'e jiaje ëhuni Apo maemu javajoho jero jasi darugohuro avoho muebejëvonëjo. Ëdarugoho jero na bojemane höjo. Ëdarugo gemuohuro jabumë muebejëvego ëhuro ja'o na'o ma-gemu jiaruëhi jabu'o ëhi ma-gemu jioruomoröhe höjo. ¹² Naro jabu'o hijodevare jaehu bojemijane darugohuro ëhuro avoho muebejëvonövide höjo rireromëvojëni. Muebejëvoromo nasi gurutore rëmamu aho sisëroho bogo va'ë'e höjo. Sisëro va'iröhe ahuremu sisëro va'ë'e höjo jasi surire jö jiajëhi ëhi jioröhego. ¹³ Aviavejë'e naro jasi örire ö'ië'ajëjo. Röhu naro ave sa'are hiromo ave jöho jasi örire uavajëjo ëhuro naehu nimorohajëhi jabu'o ëhi nimoroho avoho'iröhego. ¹⁴ Naro jasi jöho jabesi örire røjëhijamu baeruomë'e höjo. Baeruomamu sa'arohemu uehorovarue ariböviohuro jabesi örire nue huodëgoruomë'e höjo. Rabëni hesi bëhoho naehu bogo sa'arohemu uehorovajëhioho ëhioho nasi aribövioho jabu'o bogo sa'arohemuoho uehorovaruego ëhuni nue huodëgë'e höjo. ¹⁵ Röhu na bogo ëninamiromo uavajëjo: Sö va'ego ave sa'aroho bogo raromo'irarëjo. A'i naro uavajëjo: Avoho muebejëvego A Sisëho bogo baejëvo'irajo. ¹⁶ Naehu sa'arohemu bogo uehorovajëhioho ëhioho jabu'o sa'arohemuoho bogo uehorovarue höjo. ¹⁷ Jero jabumë baejëvego jö mahemu ejahoromo ëhuro jasi aribövieu jio'amo'irajo. Jö mahemu uavaje ë hesi bëhoho aviëhi höjo. Jaehu jövanue jöho höjo. ¹⁸ Jaehu na sa'are remö'öjanëhi ëhi naro jabumë rëmö'öjë'e javajëjo sa'are ariböviohu'o raromoromo mue vaeröhego. ¹⁹ Rëmö'öjë'ëro jabesi jöëni uehorovoromo naro nasi arijo'arije jasi örire bojamirovajëjo naro jabumë ajëmijego ëhuro jabu'o jasi gemu jioruomoröhego.

²⁰ Na'o raromarue aribövi jabesi jöëni ëhi ëninamijajëjo. Bogo jabesi jöënioho gemu uehorovo'i u'emu nasi jö majëhijego heromo na mae uehorovevo'iröhe aribövi jabesi jöhu'o uehorovajëjo. ²¹ Uehorovoromo ëninamijajëjo ëhuro jabumë ae aho'obëhe ma-gemu jioröhego. Apajo. Na negajëjo jaehu na'o bimuvo'i naehu ja'o bimuvajëhi jaburo ëhi no'o gemuoro bimuvoröhego. Bimuvego sa'arohemu uehorovarue ariböviohuro ëho garomo uvoruomoröhego: Iae mae-ëjo. God-ro nöro nugö'öjamu sa'are rovade höjo. ²² Jaehu nasi iho banigojiomoromo aji bojemijanëhi naro ëhi jië'e ajoho bojëmë'e jevajëjo ëhuro ja'o na'o ma-gemu javuajëhi jabu'o ëhi ma-gemu jioruomoröhego. ²³ Naehu jabu'o bimuvo'i jaehu na'o bimuvanëhi ëhi jabu'o bimuvoromo ma-gemu jëvego sa'arohemu uehorovarue ariböviohuro ëho garomo uvoruomoröhego: God-ro nöro nugö'öjamu rovade höjo. O God-hu nöro rajahijadëhi huro hesi ariböviohu'o ëhi rajëhijaje höjo.

²⁴ Apajo. Na negajëjo jaehu bojemijane ariböviohuro nasinö ö'oromo na'o gemu mae raromoruomoröhego. Raromoromo nasi aji maho garuomoröhego. Ëajoho jero na bojemane höjo rabëni mami gö'e sa'a bövi bise'o bogo bamanevare evare jaehu na rajëhinövanohuni. ²⁵ O Apo ja mu maemu vaejanue ae javajëjo. Sa'arohemu uehorovarue aribövioho ja bogo gavaruë

höjo. A'i naro iae ja gavaje höjo. O ave nasi ariböviohuro iae garomo uvoruomaje höjo: Jero nöörö nugö'öjamu rovade höjo. ²⁶ Ja diehi jië'e ae javajoho naro nasi aribövioho röjehijé'e jevajëjo. Iae na ëhi röjehinövo'ejöjo ëhuro jaehu na rajehijanuëhi jaburo ëhi göëro göho rajahirovego naro jabu'o gemu mae juvo'irodëro.

18

Judas-hu Iesu bijönimarue aribövi ajëmiromo Iesu jabesi övore bojëmade jöhoje.

¹ Iesuro ëhi ëninaminugoromo hesi ijorajo ömo'ömohu'o gemu mae va'adeje. Va'oromo Kidron dodure abueromo iojioromomo aehu ijo bivare öri ari'ere ë va'o raromareje. ² Röhu Iesuni hiruëmade aho Judas ë öri ari'oho iae gavadeje mami'e Iesuro hesi ijorajoho jabu'o ë ro hinövë'ëro. ³ Judas-ro ë öri ari'oho gavë'ëro ae söjëvo ujuohoromo rovadeje. Muorovo aribövioho söromo God-are amo börömo atovarue aribövie priest masijohu'o Pharisee ömo'ömohu'o jabuhu rëmö'öjamu rovaroho sö ujuohoromo rovamu bijo bunu'oho ujuohoromo iroho gae ujuohoromo rueruomadeje. ⁴ Rovamu gëgorovo diehi jië'e muehu hesi örire rue'iröho Iesu iae ga barëromo ro birohëvoromo uëvadeje: Jemë rahuo naharujëjo. ⁵ Rahuo naharujëjamu uavareje: Iesu Nazareth rajoho naharuëjo. Naharuëjamu uëvadeje: Eüvaruje aho iae na aviae jevajëjo.

Röhu Iesuni hiruëmade aho Judas jabu'o gemu mae namijadeje. ⁶ Jabu'o gemu mae namijamu gagorovo rueho jaburo hejare Iesuro uëvamu: Na jevajë uëvamu hegorovo dejonö va'oromo sa'are rireromareje. ⁷ Ehi'amu Iesuro röhu maho uëvadeje: Jemë rahuo naharujëjo. Naharujëjamu uavareje: Iesu Nazareth rajoho naharuëjo. ⁸ Naharuëjamu uëvadeje: Na mami'e uëvode höjo: Iae na aviae jevajëjo. Jemë na nahevogoro ave nasi aribövioho rëmö'öjogo ma-va'arëjo. ⁹ Ehi uëvade hesi bëhoho mami'e Iesuro Vavuoho uavadeje: Jaehu bojemane aribövioho naro bogo ae gemu vadu'oho nugö'öjamu sisëroho va'ë'e höjo. Hu Vavu uavadëhi hesi aribövioho ëhi mae jio'amoröhego ëhuni guduamo'i rovere aribövioho uëvadeje: Nasi aribövioho rëmö'öjogo va'arëjo. ¹⁰ Ehi uëvamu Simon Petero kaejoe gurihi bamë'ëro jië'ëro jjiöromo priest börömo hesi mu vaejaje a ihe Malchus anoromo övo manörire hia'oho tariö'öjahadeje. ¹¹ Hia'oho tariö'öjahamu Iesuro Peter uavadeje: Kaejöhö sionoro ba'amëjo. Naehu i'u baejoro Vavuehu uevajoho rabëni bogo baejöräjo.

Aehu Iesu Annas-are nunire bava'o nugare jöhoje.

¹² Ehi'amu gagorovo muorovo ariböviohu'o jabesi a börömo'ohu'o Jew rajo atovarue ariböviohu'o ëho jaburo Iesu guduamoromo tövonugoromo ¹³ hu'irae baeromo urimo Annas ga'i rovereje. Annas hu Caiaphas-are vaboro hesi vavue jiadeje. Eëvaduniroho Caiaphas hu priest böröme jiadeje. ¹⁴ Caiaphas-roni urimë'i Jew rajo a masijoho uëvadeje: Ae gemuehu ae aho'obëhe noni guömë'oho iae mae höjo. Ehi jövade a hesi juroho Annas ga'irögoro Iesu hu'irae bava'areje.

Peter-hu Iesu gavaje jö a subivëhade jöhoje.

¹⁵ Hu'irae bava'amu Simon Peter'o ijoraje gö'ohu'o jaburo niö'iro Iesu rihromareje. Rihromoromo priest börömo hesi amo rejo iromare ojore rovereje. Rueromo göhuro Iesuhu va'ajire ë va'adeje priest börömo

ë aho mami'e gavajego. Huro ë va'i Peter-ro rejo ojore viëhi amonö namijadeje. ¹⁶ Ojore viëhi amonö namijamu Iesuare ijorajo göho priest börömehu gavaje ahuro sionëro ojore rueromo ojo muebejaje magonahoho uanugoromo Peter ojore namijajoho osanö hu'irae bava'adeje. ¹⁷ Bava'amu ë ojo muebejaje magonahohuro Peter uavadeje: Na mae ja'o ë ia hesi ijoraje javajëjo. Ijoraje javajëjumu uavadeje: O na bogajo. ¹⁸ Ëhi uanugoromo va'oromo gëvade mu ariböviohu'o atovarue ariböviohu'o runonëgamu vëni muraege biho'amë'ëro bëhire riravoromo jurovoruomamu gëgorovo va'oromo jabu'o gemu mae namiromo vënoho jurovadeje.

Iesu priest börömo hesi nunire namijamu jöe gö gö ua ga'i hijade jöhoje.

¹⁹ Ëhi'amu priest böröme Annas-ro Iesu uavadeje: Jasi ijore ijore jiji-harue aribövioho rahumë höjo. Ja diehi jië'e jöho aho röjëhijanie höjo. Ëjöho majehijego hejëjo. ²⁰ Majehijego hejëjumu uavadeje: Na bogo gurihirromo jöho majëhi'i ma-va'orahoro sama'e majëhinövode höjo ae aho'obëhe heruomoröhego. God rajahijarue osare osare o God-are amo börömore ë röjëhibe juvonövode höjo Jew raje aho'obëhe ë gagovaruëro jië'ëro. ²¹ Ëhu'o ho ja rabëni nasi öriroho ue gevanuëjo. Nasi jö heruomade aribövioho jabumë uë gënego majahiruomoi'irajo. Naehu majëhijode jöho jabumë iae gavarue höjo. ²² Ëhi jövamu hejë'i evare atovarue ae gemu Iesuare bëhire namijaduhuro Iesu övo hitahiëro anoromo uavadeje: Hë ja rabëni priest börömoho ëhioho uavanuëjo. ²³ Uavanuëjumu hegorovo uavadeje: Naehu jö sisë majahamu hejanoho huruoho majahuego no ae aho'obëhe hejarëjo. O naehu jö mae majahamu hejanoho röhu rabëni na aneganuëjo.

²⁴ Ëhi uavamu hegorovo Annas-ro Iesu tövare ö'oho bogo jiovah'e ëhu'o ëhi nugö'öjadeje va'oromo priest böröme Caiaphas-are nunire namiröhego.

Peter-hu Iesu gavaje jö röhu maho subivëhade jöhoje.

²⁵ Ëhi'amu Simon Peter-ro ëhi namiromo vënoho jurovadeje. Jurovamu gagorovo aëro uavareje: Na mae ja'o hesi ijoraje javajëjo. Ijoraje javajëjumu uëvadeje: O na bogajo. ²⁶ Ëhi uavamu priest börömo hesi mu vaejarue röhu ae gemu Peter-hu anoromo hia'i tariö'öjahade ë a hesi agane gemuohuro Peter uavadeje: Iae na gavode höjo ijo bivare öri ari'ere ja Iesu'o gemuore namijamu. Na mae-ëjo. ²⁷ Ëhi uavamu Peter-ro uavadeje: Bogajo. Bogajumu gavë'i evare kökörökoho uvadeje.

Iesu barovamu Pilate-are nunire namijade jöhoje.

²⁸ Ëhi'amu Iesu Caiaphas-are nunire namijë'ëro sisonuvamu aëro hu hu'irae baeromo sa'a muebejaje a börömo hesi osare rovareje. Rueromo röhu uvareje: Osare va'ë'oho no sisë baeromo God-hu Vörö Tugohade Söröho bogo avoho i'ëjarë uvoromo bogo osaroho va'i ma-ojanore riravareje. ²⁹ Ojanore riravamu Pilate-ro hörö rueromo uëvadeje: Ave ia hesi sisëho rabe jiamu baeromo rovarije höjo. ³⁰ Baeromo rovarije höjumu uëvareje: Ëiaho bogo mu sisë vaejaje aho jio'ibejajo no bogo barueromo jasi öriroho bojami'ibejarëjo. ³¹ Bogo bojami'ibejarëjumu Pilate-ro uëvadeje: Jemëro jemesi bava'oromo court vaeromo jemesi jögoroho atoromo hesi muoho mevo garëjo mae o sisë jiejo. Ëhi uëvamu Jew rajo masijohuro uavareje: Iae ëhi höjo röhu aehu mu sisë vaejarohuni noehu uëvego

vuovoröhe darugoho nosi öriroho bogohöjo. ³² Uëvego vuovoröhe darugoho nosi öriroho bogohö uavare hesi bëhoho God-ro nimadeje Iesu korosire anego guomoröhe jöho Iesuhu mami'e jövadëhi ëhi jioröhego. Ëhuni uavareje: Ëhi jië'e darugoho bogojavuajëjo. ³³ Bogojavuajëjamu Pilate-ro hesi osa börömore vuonorö'ö va'adeje. Va'oromo Iesuni uvoromo rovamu uavadeje: Na ja Jew rajo jabesi a börömoho javajëjo. ³⁴ Börömoho javajëjamu Iesuro uavadeje: Na jasi ëma uehorovoromo uevanuëjo. O na ae göëro nasi jöho uavë'ëro uevanuëjo. ³⁵ Uevanuëjamu Pilate-ro uavadeje: Asë'e na bogo Jew rajehu jevajëjo. Jasi sa'a rajohu'o jasi priest masijohu'o ëho jaburo baejavoromo ro nasi övore bojemare höjo. Ja diehi'amu baejavo rovare höjo. ³⁶ Rovare höjamu uavadeje: Ave sa'are masije riravarue aribövi jabesi muoho gö jio'i naehu börömo namijaje muoho gö höjo. Nasi muoho sa'are jiaje mue gemuoho jio'ibejajo nasi mu ariböviohuro muorovoromo ahëvo'ibejarëjo ëhuro Jew rajohuro bogo guduamevoröhego. Röhu bogo ëhioho höjo. Naehu börömo namijaje muoho bogo ave sa'are vaejarue mue gemuoho höjo. ³⁷ Ëhi uavamumu Pilate-ro uavadeje: Ëhi jië'oho na ja böröme namiromo ae muebejëvanue ae javajëjo. Javajëjamu Iesuro uavadeje: Naehu börömo namijajohu jero jasi jövanuëjo. Röhu na sa'are ruvebijamu rahevade hesi bëhoho jö mahuremu majëhi'irodëro ruvebijamu rahevade höjo. Ae rahu jö mahuremu nimiruoho nasi jöe ejeharue höjo. ³⁸ Ejeharue höjamu Pilate-ro uavadeje: Röhu jö ma hesi bëhoho diehi höjo.

Iesu anego guomoröhego Pilate-hu majëhijade jöhoje.

Jö ma hesi bëhoho diehi hö uaromo amonö röhu maho hörö va'oromo Jew rajoho uëvadeje: Ave aehu i'u baeröhe hesi sisëho bogo birohë'e jevajëjo. ³⁹ Röhu ave sö'rö majaho rovego evare naro savoji ojoho jiovoromo jemëni ae gemu nugö'öjehëgo hu mae va'aje höjo jemesi muoho ëhi gemu jiove rovë'ego. Ëhi jië'oho na jemë nëgajëjo naro Jew rajo jemesi börömoho jiovo nugö'öjehëgo mae va'ojöro. ⁴⁰ Ëhi uëvamumu hegorovo jö'e dadovoromo uvoruomadeje: Bogo ë ia'hajo. A'i Barabbas-ajo. Ëhi uvoruomadeje. Jaburo Barabbas jiovahego va'ojöro nimareje röhu hu vajiohu'e anano'e ae jiadeje.

19

¹ Iae Pilate-ro uëvamumu muorovo ariböviohuro Iesu bava'oromo hisuebijareje. ² Hisuebiromo a masijehu bosö didi'arue ëhi jië'e bosöho Iesuare simanore didi'ahareje. Röhu bogo inömo maho baeromo bosöho avohaho'i bibë'e ijo hisuoho ujuoho huoromo simanore ba'amahareje. Ba'amahoromo a masijehu kavuë'e niögu ëgo io'amarue ëhi jië'e niögoho ba'amahoromo ³ ro sivoromu ua'i arijareje: Jew rajo a börömoho vaevë'e hijanuëjo. Ëhi uaromo övo hitahiëro ano'i arijareje.

⁴ Ëhi'amu gagorovo Pilate-ro osare jioromo röhu maho hörö rueromu ë gagovare aribövioho uëvadeje: Jöe hehëjo. Naro ë iaho hu'irae barue'ie'tajëjo jemëro garomo uvo'irarijego: I'u bojami'irode bëhoho na bogo birohë'e jevajëjo. ⁵ Ëhi uëvamumu gavë'i Iesuro bibë'e bosöho simanore didi'ë'e kavuë'e niögoho ba'amë'e hu'o höröjadeje. Höröjamumu gagorovo Pilate-ro uëvadeje: Gähëjo. Ëiaho aviaë höjo. ⁶ Iesu ganugoromo priest masijohuro God-are osa atovarue ariböviohuro uvoruomadeje: Korosioro anego guomajo. Korosioro anego guomajo. Guomajamu Pilate-ro uëvadeje: Jemëro jemesi bava'oromo korosioro anohego guomajo. I'u bojami'irode

bëhoho na bogo birohë'e jevajëjo. ⁷ Bogo birohë'e jevajëjamu rue Jew rajohuro uaruomadeje: Röhu jögoru börömo ho nosi örire jiajëjo. Ëiahuro ë jöho ahoromo uövuade höjo: Na God-are Harihe jevajëjo. Ëjögoru ahadohuni ëhuni guomo'a'ajëjo.

⁸ Ëhi uavamu hegoro Pilate-ro urimo juhuonivadoho ë jabesi jöho hegoro evare juhuonivo avohadeje. ⁹ Juhuonivo avohoromo Iesu hu'irae baeromo rue osa börömore vuonorö'ö va'oromo uavadeje: Ja dinö'e jioromo rovane höjo. Rovane höjamu Iesu bogo mana ua'i majörumoraejadeje. ¹⁰ Jörumoraejamu Pilate-ro uavadeje: Ja diehi'oromo jöho bogo mana majehijanuëjo. Aveho uehorovëjo. Na jiovo ramö'ö'irode darugoho korosire ano taemavo'irode darugoho iae na jevajëjo. ¹¹ Jevajëjamu uavadeje: Iae ëhi höjo röhu God darugoho bogo bojami'ibejajo nasi örire mae o sisë vae'irane darugoho bogojavo'ibejajo. A'i God-ro bojamijë'ëro ëhu'ëro iae eni javajëjo. Ëhi jii'ëro jasi övore bojamamu ja baejevane a hesi jö sisëhuro jasiriroho iosiramiromo bövi mae höjo. ¹² Ëhi uavamu hegoro Pilate-ro öre nahadeje Iesu jiovo nugö'ö'irovo. Jiovo nugö'ö'i öre nahamu Jew rajohuro ma-darugo'o uvoruomadeje: Jaehu hu jiovo nugö'öjê'oho ëho ja bogo Rome a börömo nimanue aho javo'ajëjo. Ae rahu uvê'oho: Na böröme namijaje ae jevajë uvê'oho ë iahuro Rome a börömo hesi muoho ahaje höjo. ¹³ Ahaje höjamu hegoro Pilate-ro va'o Iesu hu'irae baeromo amonö ro hörönugoromo va'adoho munëhu ahare öri ari'ere Hebrew huëhu huotovê'oho Gabbatha ë va'oromo jö mevarue arëto börömore hijadeje.

¹⁴ Röhu God-hu Vörö Tugohade Sörö iröhe majaho nërëhi jio'i röhu evaroho majae ririre jio'iro ë'adeje. Evare majare Pilate-ro arëto börömore hiro mo Jew rajoho uëvadeje: Jemesi a börömo gahëjo. ¹⁵ Gahëjamu hejë'i rue ariböviohuro ma-darugo'o uvoruomadeje: Anëjo. Anëjo. Korosiro anego guomajo. Pilate-ro uëvadeje: Na na jemesi börömo korosiroho ano'ejöjo. Ano'ejöjamu priest masijohuro uaruomadeje: Rome a börömo ehemu nosi börömo jiajëjo. Ae gö bogohöjo. ¹⁶ Ae gö bogohöjamu Pilate-ro ë aribövioho ejëhoromo muorovo a jabesi övore Iesu bojëmadeje jaburo bava'oromo korosire anego guomajöro. Bojëmamu Iesu baeruomadeje.

Iesu korosire ano taemare jöhoje.

¹⁷ Iesu baeruomamu huro korosioho banigojioromo dejore bamoromo baeromo va'adoho ajio ë'o ihe Simano Gijo Va'ëne Ë'oho Hebrew huëhu huotovê'oho Golgotha ë ajio suovareje. ¹⁸ Suovonugoromo ë dirö'ore korosire ano taemareje. Röhu ae niö'i jabu'o ano taemëvareje u'emü ujuoho nigemo'amoromo Iesu ririre amo'i a göho ruëhi amo'i göho viëhi amo'iröhëro. ¹⁹ Ëhi'o'i röhu urimo Pilate-ro Iesuare jöho jajivoromo ae bojëmijadeje bava'oromo Iesuare simano namore korosire ano taemego aëro garuomoröhego. Jöho jajivoromo ëhi uvê'e jiadeje: Iesu Nazareth raje Jew rajo jabesi a börömo höjo. ²⁰ Ëjöho Jew raje ae aho'obëhe adahoruomadeje Iesuhu korosire iromadoho amo börömo bëhiro jii'ëro. Ëjöho Hebrew jöëro Rome jöëro Greece jöëro jajivo'amë'e jiadeje. ²¹ Jajivë'e jiamu gagorovo Jew rajo priest masijohuro va'oromo Pilate uavareje: Nadi ëhioho jajivoromo uvo'ibejanëjo: Jew rajo jabesi a börömo höjo. A'i jajivoromo uvonëjo: Ave iahuro hesi ëma uvade höjo: Na Jew rajo jabesi börömo jevajëjo. ²² Börömo jevajëjamu Pilate-ro uëvadeje: Bogajo. Na jajivodoho hesi ëhi jiemu jio'a'ajëjo.

²³ Ĕhi'amu muorovo ariböviohuro Iesu korosire ano taemonugoromo hesi niögoho adovoromo muorovo ae ĕhi niö'i ĕhi niö'i jië'ero gemu gemu ujuohareje. Röhu hesi niögu ĕgöbövioho ĕhu'o baejareje. Baeromo gavareje bogo niögu göho göho gemuoroho bimuvoromo sigohijë'e jio'i ma-böröme gemu jiamu gagorovo ²⁴ uarovareje: Ĕ'ego no niögoho bogo arororomo gemu gemu bae'irögoro a'i ajajovoromo gavarëjo raro baejejo. Jabuhu ĕhi ĕ'are hesi bëhoho mami'e God-are surire jajivoromo uvë'eje: Nasi uho giva'oho adovoromo ujuohare höjo. Nasi niögoho ajajovoromo ae gemuëro baejade höjo. Surire jajivadëhi ĕ muorovo ariböviohuro ĕhi ĕ'areje.

²⁵ Ĕhi'amu Iesuare vëmoho o vëmu hesi öho o Mary Clopas-are vaboroho o Mary Magdalene ĕho jaburo korosi bëhire riravareje. ²⁶ Riravamu gagorovo Iesuro gavadeje aruëre hesi vëmohu'o hesi ijoraje huhu dë vövöbajo'e aho'o rajahijajoho jahu niö'iro rirarovamu. Rirarovamu gëgorovo vëmoho uavadeje: Mamajo. Ave iahuro harihëro muebejavanovo'ajë ual'i ²⁷ ijorajoho uavadeje: Ave magonahoho vëmunö'e muebenëjo. Ĕhi uavë'ero rue ahuro magonahoho hu'irae bava'amu hesi osare hijadeje.

Iesu guomade jöhoje.

²⁸ Ĕhi ĕ't'ëro Iesuro garomo uvadeje: God-hu nimade muoho mami'e barëjë'e höjo. Mami'e barëjë'e höromo diehi ĕ'iröhego God-are surire jö jajivadëhi ĕhi ĕ'i nimamu uvadeje: Na jove i'i negajëjo. ²⁹ Jove i'i negajëjamu ramaho roriae jiadeje. Nioga'l'e wine jovëro ĕ ramaho irijiomë'e jiadeje. Ĕhi jiamu aëro u'uhë'e inömohe jovore ba'amonugoromo rumorovamu ioromo ijaho viture bijiohonoromo nigemoromo hireo bamahadeje. ³⁰ Bamahamu jovoho sunuohonugoromo uvadeje: Iae barëjjajëjo. Ĕhi uvoromo simanoho uruhoromo aru'ahoho nugö'önugoromo guomadeje.

Muorovo aehu Iesuare ionire bijehu bijiohade jöhoje.

³¹ Guomamu majaho Friday jië'ero Jew rajohuro uvareje: Nëröho nuho majae sörö maja börömohe jio'ië'ego ĕhuni vuovë'e sinehu korosire nuho majare rae'amo'iröhoho no bijönaguajëromo iae va'areje. Va'oromo Pilate uavareje: Uëvego korosire rae'amaje aribövioho aëro va'o höroho aho'amëhego vuovëvo'irajo. Vuovëvego evare korosire jiajoho ujuoho ruvebi'irarëjo. ³² Ruvebi'irarëjamu Pilate-ro ejëhamu muorovo ariböviohuro va'oromo va'o Iesu'o gemu mae ano taemare a gö hesi hörohu'o gö hesi hörohu'o ahëhoromo ³³ Iesuaro va'oromo gavare mami'e guomë'e jiamu gagorovo höroho bogo ahahareje. ³⁴ Bogo ahaho'irögoro muorovo ae gemuëro bijohuro Iesuare ionire bijiohamu gavë'i kö'o jovo'o rovadeje. ³⁵ Kö'o jovo'o rovamü gavade ahuro majahuijë'eje jemëro heromo mae uehorovo'irarijego. Hesi jöho bogo sareri'ehu jio'i iae maeje. Huro mae garomo uvajeje: Naehu majëhijode jöho iae mae höjo. ³⁶ Röhu Iesuare hörü bogo ahahare hesi bëhoho mami'e diehi ĕ'iröhego God-are surire jö jajivadëhi ĕhi jioröhego. Jöho jajivoromo ĕhi uvë'eje: Hesi ijo'ahe gemu vadu'ohe bogo ahö'öjaho'aruëjo. ³⁷ O Iesuare ionire bijiohade hesi bëhoho mami'e God-are surire jö göho jajivoromo ĕhi uvë'eje: Bijëro bijiohoromo ĕ aho nunëro garuomö'ajëjo. Diehi ĕ'iröhego God-are surire jajivadëhi iae ĕhi bijiohadeje.

Iesuare sino munë gagore bamare jöhoje.

³⁸ Ĕhi'amu Joseph Arimathea amo rajohuro rovadeje. Joseph hu Iesuare ijore ijore juvaje ae jiadeje. Rōhu Jew rajo a masijoho juhuonēmiromo bogo huruoho majēhi'i ma-saginiēri Iesu uehorovobe juvadeje. Ĕahuro rueromo Pilate uavadeje: Uevego na va'oromo Iesuare sinoho bava'irōjo. Bava'irōjamu Pilate-ro ejahamu Iesuare sinoho bae'i va'adeje. ³⁹ Rōhu Nicodemus-ro hu'o gemu mae va'adeje. Nicodemus hu urimē'i vahi'e Iesu ga'i rovade aho jiadeje. Hu'o hesi aribōviohu'o ridi'e osoho ujuohoromo Joseph'o va'areje. Ĕosoho ridi'e ije niō'i jabesi siva buaroharoho ē hesi i'uooho 40 kilo rabu'e ēhi jiadeje. ⁴⁰ Ĕosoho ujuoho va'oromo Iesuare sinoho baeromo Jew rajehu sino guavo'i ē'aruēhi Joseph'o Nicodemus'o ēhi niōgohu'o ridi'e osohu'o ujuohoromo ēhuro sinoho avohahoromo numareje. ⁴¹ Rōhu Iesu korosire anare ē hesi bēhoho mue jiadeje. Ĕmure munē gage gemu bogo aho bamē'e ēma uno'e jiē'e jiadeje. ⁴² Uno'e jiē'ero Iesuare sinoho numonugoromo uvareje: Nērōho Jew rajo nosi nuho majae jio'a'ajēromo munē gagoho bēhiro jiē'ero ē dunemu bamareje.

20

Iesu i'ovoromo ri'ōjē'ero hesi sino bamariroho bogojiade jōhoje.

¹ Iae hura bōrōmoho bogo ajivē'e i'o ma-sisonuvo'ia'amu Mary Magdalene-ro Iesu bamarire va'adeje. Va'i gavadeje ojo tugohare munēho rori'o bava'ē'e jiamu. ² Bava'ē'e jiamu gavē'i ē magonahohuro tutuvoromo va'adoho Simon Peter'o ijoraje Iesuhu dē vōvōbajo'e aho'o rajahinōvade ē ahu'o uēvadeje: Badare sinoho munē gagoroho bava'ē'e hōjo. Bava'oromo dinō'e bamaroho no dadivavuajējo. ³ Dadivavuajējamu gagorovo Peter'o Iesuare ijorajo gōhu'o ri'ōromo Iesu bamarire va'areje. ⁴ Jaburo niō'iro tutuvo va'oromo ijorajo gōhuro Peter iosiramiro mo munē bēhire urimo rovadeje. ⁵ Urimo rueromo hohithoromo sino numo'amare niōgoho ga'amadeje. Ga'i munē gagoroho bogo rumo va'adeje. ⁶ Bogo rumo va'amu Simon Peter-ro ijore rovadoho ro munē gagore va'adeje. Va'oromo gavadeje sino numo'amare niōgoho momorō'ō'i ⁷ Iesuare simano numare niōgoho hesi hahagu huhohē'e raromamu. ⁸ Ĕhi gavamu gavē'i urimo rovade Iesuare ijorajo gōhuro hu'o rumo va'oromo nunēro garomo mae uehorovadeje. ⁹ Jaburo niō'iro Iesuhu guomoromo ri'ō'irōhe God-are surire jajivare jōho bogo uehorovareje. ¹⁰ Bogo uehorovē'ero Iesuare ijoraje niō'iro sionēro jabesirēro va'areje.

Iesuhu Mary Magdalene-are nunire rovamu gavade jōhoje.

¹¹ Iesuare ijoraje niō'iro va'irōgoro Mary-ro sino bamare ojo bēhire namiromo nivadeje. Nivoromo hohithoromo sino bamarire uherihadeje. ¹² Uheriho'i gavadeje anerae niō'i ajivē'e niōgoho io'amē'e Iesuare sino bamare sionere gōho simano bamarinō hi'i gōho hōru bamarinō hijamu. ¹³ Ĕhi gēvamu gagorovo rue aneraho jaburo uavareje: Ma'inoho ja rabēni nivanuējo. Ja rabēni nivanuējamu rue magonahohuro uēvadeje: Aēro nasi Badare sinoho bava'ē'e hōjo. Bava'oromo dinō'e bamaroho na bogo gagoro ēhuni nivajējo. ¹⁴ Ĕhuni nivajēromo huotorovo'i gavade Iesu namijamu gagorovo uvadeje: Nani hesi ae gō hōjo. ¹⁵ Hesi ae gō hōjamu Iesuro uavadeje: Ma'inoho ja rabēni nivanuējo. Ja rahuo nahanuējo. Ja rahuo nahanuējamu magonahohuro uvadeje: Nani ave mu muebejaje aho hōromo uavadeje: Jero sinoho bava'ē'e javego rōjehego na va'o baejōjo.

¹⁶ Baejōjamu ruehuro uavadeje: Mary-ajo. Mary-ajamu magonahohuro huotorovoromo Hebrew jōero uavadeje: Raboniajo. Rabonia uavade hesi bēhoho uaromo ē'adeje: Tisajo. ¹⁷ Rabonia uavamu uavadeje: Nasi Vavu hesi ōriroho bogo ajiomē'e jevaje ma'eneganuoho vuonugējo. Vuonugol'i va'oromo nasi ō ōmo'ōmoho uēnējo: Nōrō God-are ōrire ajiomol'ie'ajējo. God hu nōruare Vavue jioromo jemesi Vavue hōjo. Hu nōruare God jioromo jemesi God hōjo. ¹⁸ Ēhi uavamu Mary Magdalene-ro va'oromo Iesuare ijorajo ōmo'ōmoho uēvadeje: Na Bada gavē'e jevajējo. Gavamu huro jōho ēhi ēhi majehade hōjo.

Iesuho hesi ijorajo jabesi nunire rovamu gavare jōhoje.

¹⁹ Evare majare hura bōrōmore vahiromamu Iesuare ijorajo ōmo'ōmohuro Jew rajo a masijoho juhuonēmiromo osare gagovoromo ojoho tugoho titimē'ēro ē raromareje. Raromamu gavē'i Iesuro jabesi ririre ēma ro namiromo uēvadeje: Huē mae raromohējo. ²⁰ Huē mae raromohē'i hesi ōvohu'o ionohu'o rōjēhijadeje. Rōjēhijamu gagarovo uvareje: Iae Bada hō uvoromo nimorohareje. ²¹ Nimorohamu rōhu maho uēvadeje: Huē mae raromohējo. Nasi Vavuehu na remō'ōjamu sa'are rovodēhi ēhi naro jemē rēmō'ōjajējo jemēro va'oromo nasi muoho vaebe jijihol'irarijēgo. ²² Ēhi uēnugoromo nu ōge ahodēgoromo uēvadeje: God-are Aru'ahoho baerējo. ²³ Jemēhu ae rahuare ōrire uavē'ohō: God-ro jasi sisēho uehorovoromo vuonugajē uavē'ohō God-ro ē a hesi sisēho uehorovoromo ma-ioro'ioremu vuonugol'ajējo. O jemēhu ae rahuare ōrire uavē'ohō: God-ro jasi sisēho majae ēhi uehorovaje hō uavē'ohō God-ro ē a hesi sisēho majae ēhi uehorovo'ajējo.

Iesuho Thomas-are nunire rovamu gavade jōhoje.

²⁴ Ēhi'amu ijoraje ae gemu bogojie'ēro Iesu rovajoho bogo gavadeje. Ēijorajo hesi ihoho Thomas aehu uvaruoho Huodi'e Rahade Ahoje. ²⁵ Thomas Iesu bogo gavē'ego Iesuare ijorajo ioro'iorohuro Thomas uavareje: No Bada gavē'e javuajējo. Bada gavē'e javuajējamu uēvadeje: Hesi ōvore vio'uehu ano taemo'amare sionohō naehu bogo garomo nasi ōvo namehu bogo rēhē'ohō o hesi ionih'ahore bijehu bijiohadire nasi ōvo bogo nugō'ōjē'ohō ēhuro bogo ma uehorovoromo bogo uvo'ejōjo: Iesu ri'ōjē'e hōjo.

²⁶ Rōhu urimo Iesuhu jabesi nunire rovadoho hurae gemu barējamu hesi ijorajoho jaburo rōhu maho osare raromareje. Raromamu Thomas-ro jabu'o hijadeje. Ojoho tugoho titimoromo osare raromamu gavē'i Iesuro jabesi ririre ēma ro namiromo uēvadeje: Huē mae raromohējo. ²⁷ Ēhi uēnugoromo Thomas uavadeje: Jasi ōvo namoho barueromo ave nasi ōvoho gavehējo. Jasi ōvoho barueromo nasi ionih'ahoro nugō'ō gavējo. Ēhi'oromo naehu ri'ōjode jōho mae o sarere hō uvanuoho vuonugol'i mavohō uehorovonējo. ²⁸ Avohō uehorovonējamu Thomas-ro uavadeje: Nasi Bada nasi God ja javajējo. ²⁹ Nasi God ja javajējamu Iesuro uavadeje: Jero na gevē'ēro ēhu'ēro mae uehorovanuējo. Rōhu bogo gevē'e ēma mae uehorovē'ohō ēhi jīe' e aribōvioho huē mae bae'a'aruējo.

Ave surire jō jajivade hesi bēhoho ēhi jīaje jōhoje.

³⁰ Iae Iesuhu bēhi'e mu masije aho'o hesi ijore ijore jijiharue aribōvi jabesi nunire vae'amadoho ave suriroho ē jōho bogo jajivo'amē'eje. ³¹ Ēhi

jie röhu naehu ave jö jajivobe rovode hesi bëhoho jemëro adahoromo uvo'irarijogo: Iae mae-ëjo. Iesu hu bëröme namiromo ajamuaje aho höjo. Hu God-are Harihe höjo. Èjöhö uehorovoromo hesi darugoho baeromo èhuro i'ovoromo maro raromo'irarijogo èhuni jajivë'e jeve.

21

Iesuhu hesi ijaraje 7 jabesi nunire rovamu gavare jöhoje.

¹ Èhi'amu ijonö röhu maho Iesuro hesi ijarajo jabesi nunire rovadeje. Evare majaröho Tiberias e'u riröre è rovadeje. Rueromo huhu è'ade jöho na jajivo'ie'e. ² Iae Simon Peter o Thomas aehu uvaruoho Huodi'e Rahade Aho o Nathanael Galilee sa'a raje Cana amo rajoho o Zebedee-are harihe niö'i o ijaraje gö'o niö'i èho jaburo gemuore gagovoromo raromareje. ³ Raromoromo Simon Peter-ro ri'öromö a ioro'ioroho uëvadeje: Na visu maje va'ie'ajëjo. Va'ie'ajëjamu jaburo uavareje: No'o ö'ie'aruëjo. Ö'ie'aruëromö va'oromö boat gagore ajiomoromö jovo döre va'oromö vahi bövie visuëni viöe jovore ba'amoromö io gabe jijihoromö visuoho bogo birohë'e gavareje sisonuvamu.

⁴ Sisonuvamu gavë'i gavare arue Iesu jovo riröre namijamu gagorovo jaburo hu garomö uvareje: Nani hesi ae gö höjo. ⁵ Hesi ae gö höjamu Iesuro jabumë gëromö uëvadeje: Aganomë na jemë visuoho suovë'e jëvajëjo. Suovë'e jëvajëjamu rueho jaburo uvareje: Visuoho no bogo suovë'e javuajëjo. ⁶ Bogo suovë'e javuajëjamu uëvadeje: Boat-re viöho ioromö övo manö ba'amohëjo visue suovo'irarije. Èhi uëvamu viöho ba'amoromö gavareje visue aho'obëhe ro abuejë'ëro viö barojomö'iröhoho bogo eni jëvamu. ⁷ Bogo eni jëvamu gagorovo Iesuhu dë vövöbajö'e aho'o rajahijaje ijarajohuro Peter uavadeje: Iae Bada höjo. Bada höjamu hegorovo Peter-ro döre ba'amaje niögöho mami'e jijövë'ëro röhu maho ba'amoromö avoho ruohoromö jovore jörö'öromö Iesu biroho'i va'adeje. ⁸ Peter-ro jovore jörö'öromö va'irögorö ijarajo ioro'iorohuro boat gagore raromoromö viöre visuoho ioninö jagu baeromö rovareje jovo riröho bogo ègöho jio'i ma-90 metre rabu'e èhi jië'ëro.

⁹ Rueromö sa'are ravo'amoromö gavareje vëni muraege biho'amë'ëro visuoho è mue'i iohö è bëhire momorö'öjamu. ¹⁰ Èhi'amu Iesuro uëvadeje: Avevejö'e suovarije visuoho gö ujuoho ruehëjo. ¹¹ Ujuoho ruehëjamu Simon Peter-ro va'oromö boat-re ajiomoromö viöho sa'are jagu barovadeje. Röhu viöre visu masijoho aho'obëhe 153 jië'ëro èhuro irijiomë'e jiadeje. Visuoho aho'obëhe jiadeje röhu viöho bogo dadorovadeje. ¹² Viöho barovamu Iesuro uëvadeje: Ro ie ihëjo. Ro ie ihëjamu rue ijarajoho jabu bogo biririvoromö uavareje: Ja rahuö javajëjo. Jabumë iae garomö uvareje: Iae hu Bada höjo. ¹³ Èhi'amu Iesuro rueromö iohö ujuoho i'imëmiromö visuohu'o èhi gemuoho è'adeje. ¹⁴ Urimë'i Iesuro guomoromö ri'önugoromö urimö vae niö'i hesi ijarajo jabesi nunire rovadöho evare majare röhu maho jabesi nunire rueromö iohu'o visuohu'o èhi suvuorëmijadeje.

Iesuhu Peter'o jö jövade jöhoje.

¹⁵ Suvuorëmiromö ue'ahamu gagorovo Iesuro Simon Peter uavadeje: Simon John-are harihoho na jero ave aribövioho iosirëmiromö na rajehi avohanue höjo. Èhi uavamü Peter-ro uavadeje: Bada io'ajo. Jero na gevanue höjo naro ja rajahijego. Èhi uavamü uavadeje: Èhi jië'ohö

jero nasi sheep harihoho mio'amego jabesi aru'ahoho da'uomo'amo'irajo. ¹⁶ Da'uomo'amo'ira uanugoromo röhu maho uavadeje: Simon John-are harihoho na jero na rajehijanue höjo. Rajehijanue höjamu Peter-ro uavadeje: Bada io'ajo. Jero na gevanue höjo naro ja rajahijego. Ëhi uavamu Iesuro uavadeje: Ëhi jië'oho jero nasi sheep-oho muebejehonövonëjo. ¹⁷ Muebejehonë uaromo urimo vae niö'i uavadoho röhu maho uavadeje: Simon John-are harihoho na jero na rajehijanue höjo. Vae niö'i gemu è jöe gemuoho ëhi ua'i hijamu hegorovo Peter vavaenimadeje. Vavaenimoromo uavadeje: Bada jero bövioho bise'oho gavanue höjo. Jero na gevanue höjo naro ja rajahijego. Ëhi uavamu Iesuro uavadeje: Ëhi jië'oho jero nasi sheep-oho mio'amego jabesi aru'ahoho da'uomo'amo'irajo. ¹⁸ Ave jöho na jö mae ua'ie'ajëjo. Urimo ja a i'o javadevare evare jasi arijo'ëro niögoho ruoho titimoromo dinö'e juvo'i nagadire ëma juvonöwane höjo. Röhu ijonö ja mavojirae'irane majare evare jero jasi öve niö'i ahore vae'iramu ae göëro jasi övoho muoho titimëvoromo ja è dirö'ore va'ë'oho bijönagajire è baejavo va'a'ajëjo.

¹⁹ Ëhi uavade hesi bëhoho hu Peter röjahiromo è'adeje huro heromo uvoröhego: Aëro ëhi ëhi'oromo na anego'iramu guomevo'ajëjo. Guomevo'iramu ëhuro God-are ihoho döro jio'a'ajëjo. Amo Iesuro è jöho uanugoromo Peter uavadeje: Nasi ijoro ijoro juvonövonëjo.

Iesuhu dë vövöbajo'e aho'o rajahijaje ijorajo hesi jöhoje.

²⁰ Juvonövonëjamu Peter-ro huotorovo'i gavade Iesuhu dë vövöbajo'e aho'o rajahijaje ijorajoho ijore rovamu. Urimë'i è ahuro Iesuale bëhire ie iromo va'o hia'iro saginiëri uavadeje: Bada ja bijönagarue a jabesi övore bojami'iröhe aho rahuo höjo. Ëhi ua gavade ae gemuohuro rovamu Peter-ro huotorovoromo gavadeje. ²¹ Garomo uavadeje: Bada ave iaho diehi jio'a'ajëjo. ²² Diehi jio'a'ajëjamu Iesuro uavadeje: Hesi jöho ëho bogo jasi muehu röhu. Na negë'ohuro hu birivoromo ëhi hiemu hi'iramu na vuonorö'ö rue'ejöjo ëho bogo jasi muoho höjo. Jero nasi ijoro juvonövonëjo. ²³ Ëhi jövë'ëro Iesuhu Peter ëhi majahijade jöho Iesuale aribövioho jaburo jabesi ëma vaerovemu vaerovoromo uvoruomadeje: Ëjö hesi bëhoho è iaho bogo guomo'i ma-hiemu hi'iröhe jöho höjo. Ëhi uvoruomadeje röhu Iesuro Peter bogo uavadeje: Iaho bogo guomo'a'ajë ua'i a'i uavadeje: Na negë'ohuro hu birivoromo ëhi hiemu hi'iramu na vuonorö'ö rue'ejöjo ëho bogo jasi muoho höjo. Iesuro dë vövöbajo'e aho'o rajahijaje ijorajo hesi jöho ëhi jövadeje.

²⁴ Röhu è adaharije mu hesi jöho è ijoraje gemuohuro garomo hejë'ëro na majahuijajeje. Röhu è jöho huro surire jajivë'eje. Noro garomo uvarueje: Hu iae jö mae majahuijaje höjo.

²⁵ Röhu è mu jö jajivadoho Iesu bogo è muohemuoho vae'i mue aho'obëhe vae'amadeje. Röhu na uehorovoromo uve: Iesuhu vaejade muoho aho'obëhe aëro mue gemu gemu surire jajivo'amo va'o barë'ibejajo suri bahi'iröhe röhoho sa'ae dinö'e dinö'e jio'amajoho nani bogo eni jio'ibejajo. Ahia mino'e.

ACTS

God-hu hesi Aru'aho mēmi'irōhēni mae uēvade jō Iesuhu jōvade jōhoje.

¹⁻² O asē'e Theophilus ave jōho naro jajivo tiē'e. Urimē'i Iesuhu mue rabe rabe vaejade jōho naro jajivo barējamu ja adahaneje. Huro muoho aevu'i vaenugoromo mue vaebe jōe rōjēhibe ēhi'obe ruejuvo God-ro uavamu ō'idōre ajiomadeje. Urimore jōho na ēhi jajivodeje. Rōhu Iesuro ō'idōre ajiomo'irōgoro God-are Aru'aho hesi darugohuro jōgoroho apostle ōmo'ōmoho bojēmijadeje jabumē mami'e hesi baejēvē'ēro. ³ Guomoromo ri'ōjē'ēro majae aho'obēhe 40 hesi uhure jabesi nunire rueromo hesi arijo'arije rōjahirovo'i hinōvadeje. Rōjahirovamu jaburo garomo uvareje: Iae hijajējo. Huro jabesi nunire rueromo God-hu bōrōme namiromo muebejavuaje ē hesi jōho majēhi'ego henōvareje. ⁴ Hejama huro jabu'o hiromo uēvadeje: Naro mami'e uēvode hōjo: Vavuohuro suvuoroho mēmi'ajējo. Ēhuni Jerusalem va'irarijoho nadi nugo va'i ē amoremu raromoromo ē suvuoroho mueberējo. ⁵ Suvuoro hesi bēhoho ēhi hōjo. Urimē'i John jōvēro bapataeto vaejēvade hōjo. Bogo majae ēgoho baebe va'ē'iro God-ro hesi Aru'ahoho mēmiromo ēhuro jovoho bogo a'i Aru'ahohuro bapataeto vaejēvo'ajējo.

Iesuhu ō'idōre ajiomade jōhoje.

⁶ Ēhi'amu iae apostle ōmo'ōmohuro Iesu'o gemuore jioruomē'ēro uavareje: Bada na ja avevejō'e ajamui'iramu Israel rajoho nomēro urimo ē'arēhi ēhi masije riravoromo sa'a ioro'ioroho muebejēvo'ejarējo o bogajo.

⁷ O bogajamu uēvadeje: Ēhi jiē'e muoho bōvioho bise'oho divare majare jio'amorōhoho hesi Vavuohuro bamē'ēro ēhu'ēro bogo ga'a'arujējo. ⁸ Iae ēhi hōjo rōhu God-are Aru'ahohuro jemesirire ruvebi'iramu darugoho bae'a'arujējo. Baenugoromo naehu diehi diehi ē'amu gavarije jōho ē jōho Jerusalem amore majēhibe Judea sa'ae bōvioho majēhibe Samaria sa'ae bōvioho majēhibe sa'ae gō gō majēhibe jijihō barē'arujējo. ⁹ Ēhi uēvamu hegoro gavareje hu ō'idōre ajiomamu God-ro uavē'ēro. Ajiomamu suēro riogivē'ēro hu bogo gavareje.

¹⁰ Rōhu ajiomamu bogo gavē'e ō'idōho ēma ērimahamu gavē'i ae niō'i ajivē'e niōgu io'amē'oho jaburo ma-majioho rueromo bēhire rirarovareje. ¹¹ Rirarovoromo uēvareje: Asē'e Galilee rajomē jemē rabēni riravoromo ō'idōho ērimaharujējo. Ēaho Iesu jemesirire jioromo ō'idōre ajiomē'ēro sionēro ruvebi'ajējo. Sue uhure ajiomamu gavarijēhi ēhi rue'a'ajējo.

Judas-are siono baeromo apostle jiorōhe a baejare jōhoje.

¹² Ēhi majēhijamu hegorovo apostle ōmo'ōmohuro Olives Dahorure jioromo ōri dunonō 1 kilometre rabu'e vuonorō'ō va'oromo abo Jerusalem va'o suorovareje. ¹³ Suorovonugoromo va'oromo urimo raromonōvare dōre osa gagore ē iojomareje. Ēapostle jabesi ihoho Peter John James Andrew Philip Thomas Bartholomew Matthew o Alphaeus-are harihe James o Simon. Rōhu Simon hu Jew rajehu jabesi mueberovo'i nimade aho jiadeje. O apostle gō James-are harihe Judas jiadeje. Apostle jabesi ihoho ēhi jio'amadeje. ¹⁴ Ēaribōvioho aho'obēhe ē iojomoromo Iesuare ō

ömo'ömoho hesi vëme Mary magonaho ioro'ioroho ë ariböviohu'o gemu mae raromoromo God-are örire jöe ato'i arinövareje.

15 Ëhi'oromo majae vemino'e barëjambu evare Iesu mae uehorovarue aribövioho 120 rabu'e ëho jaburo gemuore gagovorovë'ëro Peter-ro ri'löromo uëvadeje: 16 Ö mueno'ohumë Judas-hu ë'ade jöho God-are surire jajivarëhi öre gö bogojië'ëro iae ëhi jiade höjo. Urimë'i God-are Aru'ahohuro David uavamu Judas-hu majae ijonö vaeröhe jöho jajivade höjo. Judas hu aehu Iesu guduamojöro öri röjëhijade ae jiade höjo. 17 Hu no'o gemu mae hi juvonövade höjo. Huro no'o bimuvoromo mue gemu vaeröhego ëhuni Iesuro hu baejade höjo.

18 Peter-ro ëhi jövadeje röhu hesi jö bëhoho Judas-hu mu sisë vaeromo ujuohade ë ijo bajohuro ëhuro sa'aho imadeje. Imoromo ë sa'are beruvebiromo dëho tögömamu dë hötöre suoro suoro baeromo guomadeje. 19 Guomamu ë jöho Jerusalem raje ae aho'obëhe jaburo henugoromo ë sa'aho jabesi jöëro Akeldama jumuvareje. Akeldama huotovë'e hesi bëhoho Kö Rovë'e Sa'ahoje.

20 Amo Peter-ro Judas-are jö vituoho majëhiromu uëvadeje: David-ro Judas-are jöho Psalms surire jajivoromo uvë'e höjo:

Hesi amoho a rumo'e jioröhe höjo.

Nadi a göho ëho hi'irajo.

O jö göho uvë'e höjo: Ae göëro hesi sionoho baeromo mue bae'a'ajëjo.

21-22 Ëhi uvë'ego na negajëjo ae gemuëro Judas-are sionoho baeromo no'o gemu mae juvoromo Bada Iesu ri'öjël'ëro hijamu nunehu gavade jöho ae majëhinövoröhego. Na negajëjo Iesuhu no'o hibe juvo'ego John-hu bapataeto mu vaejamu aevo'i no'o hibe ruejuvo Iesu ö'idöre ajiomamu ëhi niemu hibe rovade ëhi jië'e ae jio'iröhego.

23 Peter-ro ëhi uëvamü hegorovo rueho jaburo ae niö'i jabesi ihoho uvareje Judas-are sionoho baeröhego. A gö hesi ihoho Joseph jiadeje. Ëa hesi iho göho Barsabbas jio'i iho göho Justus jiadeje. Hesi ihoho niö'i gemu jiadeje. O a gö hesi ihoho Matthias jiadeje. 24 Ëae niö'i jabesi ihoho uvonugoromo God-are örire ëninamiromu uavareje: Bada ae aho'obëhe nosi dë vövöbajo'oho jero gövuanue höjo. Ëhuni ae niö'i röhu di aho gemu nimanuoho jero röjahuijego no bae'irarëjo 25 ëhuro hu Judas-are sionoho baeromo apostle muoho vae'iröhe höjo. Ëhesi bëhoho urimë'i Judas apostle jië'ëro röhu muoho vuonugo'i guomoromo hesi röho sisëre va'ade höjo. 26 God ëhi uanugoromo munë inine ömëvonugoromo ë ae niö'i jabesi ihoho ë munë jabesi döre jajivoromo hevö gagore ba'amoromo hijiohijiovareje ga'iro di aho bae'iröhoho jiego. Hijiohijiovoromo gavareje bae'iröhe aho Matthias jiamu gagorovo uavareje huro Iesuare apostle 11-ho jabu'o gemuore juvonövoröhego.

2

God-are Aru'ahehu ruvebijade jöhoje.

1 Ëhi'amü Pentecost majaho rovamu Keriso mae uehorovarue ariböviohuro aho'obëhe osae gemuore raromoruomadeje. 2 Raromoromo ma-majioho hejareje buru börömonö'e ö'idöre jioromo ruvebiromo jabuhu raromarue osaho aho'o huosihuosihavamu. 3 Huosihavamu hejë'i gavareje vëni hödu va'ëne bitaroho rumorovoromo ae gemu gemu jabesi simano

döre jiorovamu. ⁴ Jiorovamu gagorovo God-are Aru'ahohuro ae aho'obêhe jabesi dē vövöbajore abueromo rarovadeje. Rarovoromo bitaroho ajēmijamu aevoromo huē göëro göëro jõe vaerovobe va'areje.

⁵ Röhu Jew rajo ae göëro göëro Jerusalem amore ë rarorumadeje God mae uehorovuero jjië'ero sa'ae göre göre jioromo rueruomë'ëro.

⁶ Jerusalem raromoro hejare Iesuare ariböviohuro atavavamu hegorovo ae aho'obêhe gemuore ruero gogovoromuadeje. Gagovoromo ae gemu gemu hejare jaburo jabesi huē göëro göëro vaerovavamu hegorovo hire görö'öjêvadeje. ⁷ Hire görö'öjêvamu ri'öromo uvoruomadeje: Jabumë bogo nosi sa'ae gemuoho jio'i Galilee rajemu jioruomajêjo. ⁸ Èhi jjië'oho diehi'oromo nosi huē göëro göëro ato'ego no hejaruêjo. ⁹ No Parthia sa'a raje javuajêjo. Media raje Elam raje Mesopotamia raje Judea raje Cappadocia raje Pontus raje Asia raje ¹⁰ Phrygia raje Pamphylia raje Egypt raje javuajêjo. Cyrene amo bëhire Libya sa'a raje javuajêjo. Rome amo raje javuajêjo. ¹¹ Rome amo rajo a ioro'ioroho Jew rajo ae javuajêjo. A ioro'ioroho bogo Jew aehu javuo'i röhu Jew rajo jabesi muoho noro ijönö bæjê'e javuajêjo. Crete sa'a raje javuajêjo. Arabia sa'a raje javuajêjo. No sa'ae gö gö èhi javuajêjo. Röhu no ae aho'obêhe hebe rovaruêjo God-hu mu masije gö gö è'ade jöho ë aribövioho jaburo ae gemu gemu nosi jöëro atavavo'ego. ¹² Èhi uvoromo ae aho'o tiöromo uehore gö gö baeromo uarovareje: Diehi'ego èhioho è'aruêjo. ¹³ A ioro'ioroho bogo èhioho uvo'i a'i ma-sivëgoromo uarovareje: Èaribövioho rihu'e jovo sisë ue'aho avohë'ëro simane huotovêho'ego è'aruêjo.

God-are Aru'ahuhu rovamu Peter-hu Iesuare jö majêhijade jöhoje.

¹⁴ Èhi'amu Peter-ro apostle ioro'iore 11-ho jabu'o gemu mae jjië'ero ri'öromo ae aho'obêhe ma-darugo'o uêvadeje: Jew raje Jerusalem raromarujohumë ae aho'obêhe naehu jö jövo'ië'ajoho avo'avoho hehêjo.

¹⁵ Jemëro uvarujêjo: Ave aribövioho simane sisërêjê'ëro è'aruêjo. Bogo èhioho hõjo rabëni majae rojomanovego vörö'e jovoho aho bogo ue'ahoruomajëro jjië'ëro. ¹⁶ Èhuni bogo èhioho jio'i a'i ë mu hesi bëhoho urimë'i Joel-ro ave jöho God-aro baeromo jajivoromo uvade hõjo:

¹⁷ God-ro uövuavohijajo: Ijo tugoho'i majaho rue'iramu naro ave muoho vae'ejöjo.

Naro nasi Aru'ahoho jvonö'e otehëho'iramu ae magonahe aho'o rumorovo'ajêjo.

Rumorovo'iramu jemesi ujo ömo'ömo'ho a'o magonaho'o nasi jöho huruoho'aruêjo.

Jemesi a i'ohuro nasi muoho nia'ovoro ga'a'aruêjo.

Jemesi a mavojohuro momorö'öromo mue gemuoho ga'a'aruêjo.

¹⁸ Èho majaho rue'iramu nasi Aru'ahoho otehëho'iramu nasi mu vaejarue aho magonahoho jabu'o rumorovo'ajêjo.

Rumorovo'iramu nasi jöho huruoho'aruêjo.

¹⁹ Ö'idöre vörö'e muoho vae'ejöjo.

Sa'are darugo'e muoho ömo'ejöjo.

Sa'are ömo'iramu köemu jioromo vëne ravoromo u'e ajiomö'ajêjo.

²⁰ Ö'idöre vae'iramu majaho ramoramovoromo manaeroho kö'e jio'a'ajêjo.

Badare ajile maja börömo ruerohe ë hesi urimo èho jio'a'ajêjo.

²¹ Evare ae rahu Badani uvë'oho maro jëvo'ajêjo.

²² Röhu Israel rajomë ave jöho hehëjo. Naro Nazareth raje Iesuare jöho majëhi'ië'ajëjo. God-ro Iesu ajamijamu bogo gavarue darugo'e muoho vae'amade höjo ëhuro jemëro tiöromo ma-sama'e uvo'irarijego: Iesu bogo ëma rue'i God-ro nugö'öjamu rovade höjo. Ëmuoho jemesirire vaejë'ëro jemë'o iae gavaruje höjo. ²³ Ëaho jemesi övore rovade höjo God-ro ëhi nimoromo uvë'ëro. Jemesi övore rovamu jemëro baeromo sisë aribövioho uëvamu korosire anare höjo. Jemesi sisë höjo. ²⁴ Röhu vavaene baeromo guomo raromoromo God-ro hesi vavaenoho avohahamu ri'öjade höjo bogo ioro'ioremu guomoröhe ahuro jïë'ëro. ²⁵ Ëhi ri'ö'iröhe jöho urimë'i David-ro God-are surire jajivoromo uvë'e höjo:

Naro gavode höjo Badaro na'o gemu mae juvo'i hijamu.

Huro nasi bëhire juvo'ego na bogo juhuonivo'ejöjo.

²⁶ Ëhuro dë vövöbajo'oho sasohevaje höjo. O bitarohuro nimoröhë'i jöe jövaje höjo.

Iae nasi sino haho'oho guomo hesi höjo. Röhu na mae hiro mo muebe'ejöjo hujeji God-ro ajemi'iröhego.

²⁷ Ëhesi bëhoho guomevo'iramu vuovoromo raromaruiroho God ja nasi aru'ahoho ëho bogo nugeho'iramu bogo ioro'ioremuoho ëho hi'a'ajëjo.

Na jasi aëro jevë'ëro ëhu'ëro jero ajemi'iramu nasi sinoho bogo sagohori-jevo'ajëjo.

²⁸ Naehu hiemu hi'irode öroho jero röjehijë'e javajëjo.

Jero na'o gemu mae juvo'ego ëhuro na nimorohevo avoho'ajëjo.

Iesuhu ëhi ë'iröhe jöho David-ro jajivade höjo.

²⁹ Aganomë naro nosi hijo miono'e David-are jöho jemesi örire huruoho majëhi'ejöjo. David guomamu guavare höjo. Hu guavare huoho jaruvohu'o aviae jïajëjo. Ëhuni hesi sinoho bogo sagohori'iröhe jöho hu bogo jövo'i Iesuare jöho jövade höjo. ³⁰ Ëhesi bëhoho David-ro jö God-aro baeromo juvaje aëro jïë'ëro ijönö jioröhe jöho gavade höjo. Ëhu'ëro hu garomo uvade höjo: God-ro na jöe darugo ma'e majehiromo uevë'e höjo: God naro jasi uje gemu baeromo böröme bamo'ejöjo David jaehu öri ari'e muebejanuëhi ëhi ë'iröhego. ³¹ God-hu Keriso böröme bamoröhe jöho David-ro gavë'ëro ëhuni Kerisohu ri'öröhe jöho jajivoromo uvade höjo:

Vuovoromo raromaruiroho God ja hesi aru'ahoho ëho bogo nugahamu bogo ioro'ioremuoho ëho hijade höjo.

Jero hu ajamamu hesi sinoho bogo sagohorijahade höjo.

³² Röhu ë aho Iesu God-ro ajamijamu ri'öromo röhu maho hijade höjo. Hijamu hesi aribövioho aho'o no iae nunëro gavë'e javuajëjo. ³³ Ri'ö hiromo God-ro böröme bamamu ajiomoromo hesi övo manö hijë'e höjo. Hiromo Vavuehu uavadëhi ëhi hesi Aru'ahoho bojamamu baeromo jovonö'e ote-hahuë'ëro jemë garomo hejaruje muoho nomëro vaejaruëjo. ³⁴ Röhu Iesuhu God-arire ajiomade jöho iae mae jio'ego röjëhi'ejöjo. Iesuhu ajiomadëhioho David God-ariroho bogo ëhioho ajiomade höjo. David hu bogo ajiomade höjo röhu God-are surire jajivoromo uövuade höjo:

Bada God-ro nasi Bada uavade höjo:

Nasi övo manö rojo hijego

ja'o muorovarue aribövioho ³⁵ naro ruahö'öjëvego

hörëro vijuvo taemo'amo'irane höjo.

Bada Iesuhu ajio God-are övo manö hi'iröhe jöho David-ro ëhi jajivade höjo.

³⁶ Ĕhuni Israel aribövioho aho'obêhe jemëro ave jôho avoho hehëjo. Jemëhu korosire anarije aho Iesu ë aho God-ro bôröme bamë'ëro hu Bada hōjo. Bôröme namiro mo ajamuijaje ae hōjo.

³⁷ Peter-ro ëhi majëhijamu hegorovo ë aribövioho jaburo juhuone bôröme baeromo Peter'o apostle ioro'iorohu'o uëvareje: Ö ömo'ömo ho no diehi ë'ëjarëjo.

³⁸ Diehi'o'ëjarëjamu Peter-ro uëvadeje: Jemë ae gemu gemu uehoro sisëho vuonugo'i uehoro mae baeromo Iesu Keriso-are ihoro bapataeto vaejago God-ro jemesi sisëho uehorovoromo vuonugo'irajo ëhuro God-ro hesi Aru'ahoho suvuore mëmego bae'irarije hōjo. ³⁹ Ĕhesi bëhoho God-ro hesi Aru'ahoho jemë'o jemesi aboji harihu'ohu'o mëmi'i uvade hōjo. Ae dinö'e dinö'e raromoromo nosi Bada God-hu uvamu ejahë'oho hesi Aru'ahoho mëmi'i uvade hōjo.

⁴⁰ Peter-ro ëhi uëngoromo ëhi jië'e jö göho aho'obêhe majëhiromo uëvadeje: Sisëho vuonugo'i avoho raro mohego ave sisë ariböviehu i'u bae'iröhoho jemë bogo ëhioho bae'irarije hōjo. ⁴¹ Peter-ro ëhi majëhamu hegorovo hesi jö ejahare ariböviohuro bapataeto vaeruomadeje. Vaejë'ëro ëhu'ëro evare majare ae aho'obêhe 3,000 ëhi aevoromo Iesuare aribövi ioro'iorohu'o gemu mae jijihonövareje. ⁴² Gemu mae jijihoromo apostle jabesi jôho heromo agane vaerovoromo gemuoro ie ue'ahoromo God-are örire jöe atonövareje. Ĕhi jië'e muohuremu uehorovonövareje.

Iesuare ariböviehu gemuore raromo jijihoromo aviëhi jië'e mu vaejare jöhoje.

⁴³ Ĕhi'o'ëgo God-ro apostle-ho ajëmi'ëgo bogo gavarue darugo'e muoho vaenövareje. Vae'ëgo ae aho'obêhe ëho gagorovo tiöromo uvonövareje: O mu mabêhe barueromo röjahuijaruëjo. ⁴⁴ Ĕhi'o'ëgo Iesu mae uehorovarue aho jaburo agane gemuoho va'ëne gemuoro raromo jijihoromo bövie bise'e bogo sivu sivuoho bae'i ma-gemuoro bahinövareje. ⁴⁵ Jabesi sa'ae inömo inöme bövie bise'e imo'amoromo ijo baje ujuohoromo ae gö rabe rabe bogojië'oho suvuorëminövareje. ⁴⁶ Majae ëhi God-are amo bôrömore gagovorovonövareje. O osare osare gemuoro raromoromo nimorohë'i huë baerovë'i ie ue'ahonövareje. ⁴⁷ Ue'ahoromo God rajahiromo a ioro'ioro jabesiro huë mae baenövareje. Ĕhi'o'ëgo Badaro ae gö gö baejëvoromo maro bamëvoromo ekaresia gemuore bimuvëvonövadeje.

3

Peter'o John'o hörü sisë'e a ajamamu marëjade jöhoje.

¹ Majae sanuovamu Jew rajehu pari vaejarue majare Peter'o John'o jaburo niö'iro ruhe God-are amo bôrömore hörö'i ajiomareje.

² Ajiomoromo amo bôrömo hesi rejo ojo bëhire rovareje. Ĕjojo hesi iho jumubaroho Ojo Mabêheje. Rue'i gavareje ae gemu ë hijamu mami'e hörü sisë'e ëhi rahë'te jië'ëro. Hörü sisë'ëgo majae ëhi hesi ariböviohuro barueromo ojo bëhire ë bamonövareje. Ojo bëhire bamo'ëgo ae gö gö osa bôrömore va'ië'iroho jaburo hu ijo baje bojamijöro ëninëminövadeje. ³ Ĕhi ë'öjuvo hiromo gavade Peter'o John'o jabu'o osare rova'ia'amu gëgorovo ëninëmadeje. ⁴ Ĕninëmamu hegorovo rueho jaburo hu ërimahoromo Peter-ro uavadeje: No gövuëjo. ⁵ Gövuëjamu hegorovo rue ahuro uvadeje: Jaburo suvuore mëmi'i uevaruëromo gëvadeje. ⁶ Gëvamu Peter-ro uavadeje: Ijo

baje bogojevajëjo. Röhu nasi örire jevajohuro ëhuro ajami'ejöjo. Naro Nazareth amo raje Iesu Keriso-are ihore ja uavajëjo: Ri'öromo juvëjo. ⁷ Ri'öromo juvëromo hesi övo manö ma'enoromo nigemadeje. Nigemamu gavë'i hejade hesi hörü hitahioho öbinajoho mae jivamu hegorovo ⁸ döro majioho ri'öromo namiromo hesi hörëro juvadeje. Hesi hörëro juvoromo tiöbe God rajahibe jabu'o gemu mae God-are osare va'adeje. ⁹ Èhi'amu ae aho'obëhe garuomadeje huro God rajahibe juvamu gagorovo ¹⁰ gavare Ojo Mabëhi hesi bëhire hiromo ijo bajëni ëninëmaje aho jiamu garomo tiöjëvamu uvareje: Diehi'oromo höröho marëjë'ero juvajëjo.

Peter-hu God-are osa börömore namiromo Iesuare jö majëhijade jöhoje.

¹¹ Èhi uvoromo gavare ë aho Peter'o John'o jabesi övoro jiorovoromo jabu'o ëhi juvamu God-are amo börömo hesi harada ihe Solomon-are haradare ë juvamu garomo tiöjëvamu tutuvoromo ë gemu va'oromo gagovoruomadeje ga'irovo. ¹² Gagovamu gëgorovo Peter-ro uëvadeje: Israel rajomë jemë ave aho garomo rabëni tiöjarujëjo. Jemë rabëni John'o na'ö erimahuarujëjo. Bogave uvo'irarijëjo: No vörö'e aëro javuë'ero ö mu maemu vaejaruëro ëhu'ëro noro ajami'ego marëromo juvajëjo. Bogo ëhioho höjo. ¹³ A'i hu marëjade hesi bëhoho aviëhi höjo. God-hu Abraham Isaac Jacob nosi hijo miono'o ioro'ioro muebe'amadohuro hesi mu vaejaje aho Iesuare ihoho döro nigemahade höjo. Èaho jemëro guduamoromo a masijo jabesi övore bojëmiarije höjo baeromo sisë vaeröhego. Bojëmiromo hejarije Pilate-ro uvavamu: È'ego naro Iesu jiovo nugö'ö'irö uvamu hegorovo jemëro Pilate-are nunire Iesu bijönimarije höjo. ¹⁴ Iesu hu God gemu uehorovoromo mu maemu vaenövade höjo röhu jemëro hu bijönimoromo Pilate uavarije höjo huro a muo'amaje aho jemëni jiovo nugö'öjëhego va'iröhego. ¹⁵ A muo'amaje aho jiovo nugö'öjëhojoro ua'i a i'ovavujaje aho Iesu anojöro uavarije höjo. Èhi'amu guomoromo God-ro ajamamu ri'öromo hijamu nosi nunëro gavë'ëro ë jöho majëhijarue höjo. ¹⁶ Èaho Iesu mae uehorovadohuro ëhuro hesi darugohuro ajamamu ave hörü sisë'e a jemë gavarujoho biriroho baejade höjo. Èaho Iesu mae uehorovamu ëhuro marëjadoho jemë ae aho'obëhe iae gavarujëjo.

¹⁷ Aganomë iae ëhi höjo röhu na gavajoho jemë'o jemesi a masijohu'o bëhoho bogo avoho gavë'ëro Iesu anarije höjo. ¹⁸ Röhu jemëhu vaeariye mu sisë hesi bëhoho urimë'i God-ro jöho nugö'öjamu jö hesiro baeromo majehinövare ariböviohuro surire jajivoromo uöbe rueruomade höjo: God-hu uavë'ëro böröme namiromo ajamui'iröhe aho vi'ehe baeromo guomo'a'ajëjo. God-ro mami'e jö bamoromo uövuadëhi öroho ëhi avohamu Iesu guomade höjo. ¹⁹ Èhi jië'e jiaje ëhuni öri sisëre jijiharujoho vuonugo'i God-are öroro jijihëgo huro jemesi sisëho mu'uvëho'irajo. ²⁰ Èhi ë'ë'oho Badaro jemesi aru'ahoho biririvëho'ajëjo. Biririvëhoromo Iesu nugö'ö'iramu jemëni rue'a'ajëjo. Iesu böröme namiromo ajëmi'iröhe aho ë aho God-ro jemesi jöëni baejade höjo. ²¹ Baejë'ëro huro ö'idöre hijuvo hujeji God-ro sa'ae bövie bise'e röhu maho i'e avoho'iramu evare rue'a'ajëjo. Èhi jië'e jöho mami gö'e nugö'öjamu jö hesiro baeromo majëhinövare aribövi mahuro surire jajivobe rovare höjo. ²² Iesuare jöho Moses-ro God-are surire jajivoromo uövuade höjo: Jemesi a bövie God-hu na remö'öjamu rovodëhi

huro jö hesiro baeromo majëhi'iröhe a göhu'o ëhi nugö'ö'iramu rue'a'ajëjo. Hu jemesi sa'a raje jio'a'ajëjo. Jö rabe uëvë'o'oho ejahonövorëjo. ²³ Ae rahu hesi jö bogo ejahë'o'oho ë aribövioho rori'o sô va'oromo ijumëvo'aruëjo. Iesuare jöho ëhi jajivë'e höjo. ²⁴ Ëhi jajivamu jö God-aro baeromo majahinövare a ioro'ioroho Samuel-arire aevoromo hesi ijore rueromo jö majëhijare ae aho'obëhe ëho jaburo jaruvore mu rabehu rovaje jöho majëhibe rovare höjo. ²⁵ Röhu jemë'o huë mae bae'irarijego ëhuni ë ariböviohuro jöho God-aro baeromo majëhiromu uënövare höjo: Huro mu mabëhe nugö'ö'iramu rue'a'ajëjo. Jemë'o huë mae bae'irarijego ëhuni God-ro jemesi hijo miono'o'oho darugo'e jögoroho bojëmiromu uëvade höjo: Iae naro muebejëvonövo'ejöjo. Huro ëhi jië'e jögoroho Abraham bojamiromu uavade höjo: Naro jasi a ujoho mae avohëvo'iramu ëhuro sa'ae dinö'e dinö'e raromarue ariböviohu'o huë mae baerumo'ajëjo. ²⁶ Ëhi uavë'ëro huro hesi mu vaejaje aho Iesu baeromo urimo jemesirire nugö'öjade höjo huro rueromo jemë huë mae bojëmiromu dë vövöbajo'o'oho huotovëhego jemë ae aho'obëhe mu sisëho vuonugo'irarijego.

4

Peter'o John'o Jew rajo a masijo jabeti nunire rirarovare jöhoje.

¹⁻² Peter'o John'o jaburo jöho ëhi majëhijamu hejë'i Jew rajo a masijohuro rueruomadeje. Priest ömo'ömo'huro God-are amo böromu atovarue jabeti a böviohuro Sadducee ömo'ömo'huro ëho jaburo hejare Peter'o John'o ae uëvamu: Iesu guomoromo ri'öj'ëro ëhu'ëro vuovarue ae aho'obëhe no'o ri'ö'ëjarë uëvamu hegorovo uvareje: Jö sisë ae majëhijaruëromu dë vörönëgamu rovareje. ³ Rueromo Peter'o John'o guduamo ömëvo va'oromo majae barëjamu gagorovo savoji gagore ba'amëvareje hujeji nërö rueromo jabeti nunire rirarovoröhego. ⁴ Amo ae aho'obëhe Peter'o John'o majëhijare jöho heromo Iesu mae uehorovoruomadeje. Mae uehorovë'ëro ëhu'ëro Iesu mae uehorovarue aribövioho aho'obëhe 5,000 rabu'e jiadeje.

⁵ Peter'o John'o savoji gagore ba'amëvamu momorö'öj'ëro sisonuvamu gagorovo council a masijohuro a duvaho ömo'ömo'huro jögoru öri röjëhijarue ariböviohuro ëho jaburo Jerusalem rueromo gemuore gagovoruomadeje. ⁶ Gagovoruomamu priest böromu Annas-ro Caiaphas-ro John-ro Alexander-ro priest böromu hesi agano ioro'iorohuro ëho jaburo a masijo ioro'iorohu'o gemuoro gagovareje. ⁷ Gagovoromo Peter'o John'o hu'iraejëvo ruejoro jöe nugö'öjamu rueromo jabeti nunire ë rirarovareje. Rirarovamu gëgorovo uëvareje: Jemë diehi'oromo höru sisë'e aho ajamijamu marëjade höjo. Diehi jië'e vöröho baeromo rahuare ihoro uvoromo ë'arije höjo.

⁸ Ëhi uëvamu God-are Aru'ahohuro Peter-are dë vövöbajo'o'oho rarovamu ri'öromu uëvadeje: Jew rajo a masijohu'o a duvahohu'o nasi jöe hehëjo. ⁹ Noehu höru sisë'e a ajamamu marëjade jöho evaho nani jemë he'i nëgamu ëhuni noro jemesi nunire rirarovojoöro atë'ëro uö gövuarujëjo. ¹⁰ Ëhi jië'o'oho na negajëjo jemë'o Israel a ioro'iorohu'o ae aho'obëhe jemëro ave jöho he'irarijego. Ave aho jemesi nunire marëjë'e namijaje hesi bëhoho Nazareth raje Iesu Keriso hesi darugohuro ëhuro ajamamu marëjë'e höjo. Ëaho Iesu jemë korosire anamu guomamu God-ro i'ovamu ri'öjade höjo. ¹¹ Ëaho Iesuare jöho God-are surire uhunö'e jajivoromo uövuë'e höjo:

Jemë munë javue vae'irögoro munë gemu bijönimoromo vuonugarije höjo. Vuonugarijoho jaruvoho ë munëhuro javuoho nigemo'ego bibivoromo mae namijajëjo.

Ëhi jajivë'e höjo. ¹² Iesuro huro gemuëro ajamuijego i'uoho bogo bae'i marëjavuaje höjo. Ëhesi bëhoho God-ro Iesuare ihe gemu sa'ae dinö'e dinö'e bojamuijë'e höjo aho bogo sisëroho va'i mae javuoröhego. Iho göho bogohöjo.

¹³ Ëhi uëvamu hegorovo rue Jew rajo a masijoho jaburo gavare Peter'o John'o bogo nuni aji'e aho jëvo'i ëma uno'e ae jëvë'e bogo juhuonivo'i biririvoromo jöho majëhijamu gagorovo tiöruomadeje. Tiöromo evare garomo uvareje: Ëaho jaburo niö'iro Iesu'o gemu mae jirehonövä'ëro ëhu'ëro ë'aruëjo. ¹⁴ Ëhi uvoromo gavare höru sisë'e aho mami'e marëjë'ëro Peter'o John'o jabesi gemuore namijamu gagorovo jabesi jö aho'iröhoho bogo eni jioruomadeje. ¹⁵ Bogo eni jioruomamu aëro Peter'o John'o hu'iraejëvoromo gagovarue osaho vuonugo'i rori'o va'ojöro uënuoromo jabesi sivue jöho mevoromo uarovareje: ¹⁶ Noro ave ae niö'ioho diehi'ëvo'ëjarëjo. Ëhesi bëhoho Jerusalem raromarue ae aho'obëhe hejare uvamu: Ëae niö'iohuro bogo gavarue mue gö vaejë'e hö uvamu hejë'ëro ëhu'ëro subivo'iröhoho bogo eni javuajëjo. ¹⁷ Röhu ae göëro göëro hebe va'ojöëni ë'ego no jögore bojëmiromomo uë'irarëjo: Bogave ijoho Iesuare ihoroho jöho majëhi'irarijëjo.

¹⁸ Ëhi uarovoromo ae uëvamu Peter'o John'o osaëro hu'iraejëvo rovareje. Hu'iraejëvo rovamu uëvareje: Bogave gemu Iesuare ihoroho jöho majëhiromomo röjëhi'irarijëjo. ¹⁹ Ëhi uëvamu hegorovo rue ae niö'iohuro uëvareje: Jemëhu uövuvarujoho nadi Iesuare ihoroho jöho majëhirë uövuvarujoho iae no hejaruëjo. Röhu na no jemesi jöho ejëho'ëjarëjo o God-are jöho ejaho'ëjarëjo. Jemesi garëjo God di muoho nimego. ²⁰ Iesuhu ë'amu noehu garomo hejare jöho diehi'oromo vuonugojörajajo. ²¹ Ëhi uëvamu rue Jew rajo a masijohuro Peter'o John'o i'u bojëmi'ibejaroho röhu uvareje: Höru sisë'e aho marëjumu gavë'ëro ae aho'obëhe God rajahiruomajëromomo i'u bojëmi'iröhe öroho bogo birohogoro vuonugo'i jöe gö'o darugo ma'e majëhiromomo jiovo rëmö'öjëvamu va'areje. ²² Amo ae aho'o God rajahijare hesi bëhoho ë höru sisë'e aehu hijade hesi vadunoho aho'o 40 ëmino'e iosiramiroromo ruëhi jië'ëro bogo marë hesi jiadoho röhu Peter'o John'o Iesuare daruge baeromo ajamamu marëjadeje.

God-hu ajëmego bogo juhuonivë'e ma-biririvoromo jö majëhi'iröhëro Iesuare aribövieuho ëninamare jöhoje.

²³ Iae jiovo rëmö'öjëvamu va'oromo Peter'o John'o ma-burëro vuonorö'ö va'oromo jabesi aribövioho uëvareje: Jew rajo priest masijohu'o a duva-hohu'o jaburo no uövuare höjo: Iesuare ihoroho nadi ijoho jöho majëhirëjo. ²⁴ Ëhi uëvamu hegorovo rue Iesuare ae aho'obëhe jaburo uehore gemu baeromo God uaruomadeje: O asë'e nosi A Börömoho ö'idöe sa'ae jove bövie bise'e jero bamavuane höjo. ²⁵ Urimë'i jero ave jöho bojamamu jasi Aru'ahohuro jasi mu vaejaje ae David nosi hije David-are simanore bojamamu huro jajivade höjo. Jajivoromomo uövuë'e höjo: Sa'a ioro'ioro rajoho rabëni jövëro gatovanovuomade höjo. Sa'ae göre göre aribövioho rabëni simano rumo'e muoho vae'i öroho naho garuomade höjo.

26 Sa'ae dinö'e dinö'e raromarue a masijohuro muorovo'i avohorovare hōjo.

Sa'are simano vaejarue ariböviohuro gagovorovare hōjo
Bada God'o muorovo'i God-hu uavë'ëro bōrōme namiromo ajamuae ahu'o muorovo'i.

27 David-hu ë jō jajivadēhi ēhi ave amore iae gagovoruomade hōjo Iesu'o muorovo'irovo. A masije niō'i Herod'o Pontius Pilate'o ēho jaburo sa'a ioro'ioro rajohu'o Israel rajohu'o gemuoro gagovare hōjo Iesu'o muorovo'irovo. Iesu jasi muohuremu vaejaje aho hōjo. Jero hu uavane hōjo huro bōrōme namiromo ajamui'irōhego. Ēahu'o muorovo'i gagovoruomade hōjo. 28 Ēmuoho vae'i gagovare hōjo. Rōhu urimē'i ēhi jī'e muoho jiorōhego God jero darugo'ëro javë'ëro jasi nimoromo ēhi bamane hōjo. 29 Bada rōhu jaruvoho ë ariböviehu uōvuarohego Iesuare jō majēhijē'o ho i'ue bae'a'arujē uōvuare jōho jero ēho heromo uehorovoromo no jasi mu vaejarue aho ajamuinego bogo juhuonivo'i biririvoromo jasi jōho masama'e majēhinōvo'irarējo. 30 Jasi muemu vaejaje ae Iesuare jōeni ri'ōromo guomo guomo'e aribövioho ajēmiromo darugo'e mue gō gō vaejago aëro garomo jōho mae uehorovo'irarējo. Ahia mino'ējo.

31 God-are örire ēhi atamu gagorovo jabuhu raromaruoho hijiohijiovamu God-are Aru'aho hesi darugohuro ae aho'obēhe jabesi dē vōvōbajo'oho rarovamu bogo juhuonivo'i biririvoromo God-are jōho atobe va'areje.

Iesuare ariböviehu huë baeromo ajamirovonōvare jōhoje.

32 Ēhi'amu iae Iesu uehorovarue aribövioho aho'obēhe uehore gemu dē vōvōbajo'e gemu baeromo bogo uvonōvareje: Nasi hōromo sivu sivue bahi'i a'i uvonōvareje: Ae aho'obēhe nosi hōromo ma-gemuoro bahinōvareje. 33 Apostle ömo'ömohuro darugo ma'o ae majēhiromo uēnōvareje: Bada Iesu guomoromo ri'ōjē'ëro hijamu nosi nunēro gavē'e javuajējo. Ēhi'o'ego God-are huë mahuro ë aribövioho aho'o ruahō'ōjēvonōvareje. 34 Ruahō'ōjēvo'ego Iesuare aribövioho aho'obēhe i runo'e bōvie bise'e eni jēvonōvareje. Ēhesi bēhoho ae rahu sa'ae o javue majio'amē'o ho imo'amoromo monioho ujuohoromo rueromo 35 apostle jabesi övore bahinōvareje. Bahi'ego apostle-ho jaburo ganōvare Iesuare ae gō gō rabe bogojiamu gavē'o ho suvuorēminōvareje.

36 Suvuorēmijamu iae ae gemu hesi iho Joseph-ro mue gemuoho vaejadeje. Joseph-are iho gōho apostle ömo'ömohuro Barnabas jumuvareje. Barnabas huotovē'e hesi bēhoho biriri bojēmaje ahoje. Hesi agano ihoho Levi raje jiadeje. Cyprus sa'are jioromo rovadeje. 37 Rovē'ëro hiromo sa'ae gō imoromo monioho barueromo apostle jabesi övore bojēmajeje ae suvuorēmiorōhego.

5

Ananias'o Sapphira'o sareri sareri'e jō majēhijare jōhoje.

1 Ēhi jī'e mu maho vaejamu rōhu ae gōero mu sisēho vaejadeje. A hesi ihoho Ananias jio'i hesi vaboro ihoho Sapphira jiadeje. Ananias-ro mu sisēho vaeromo jabesi sa'aho gō imoromo 2 subivēhoromo moni vitu hesi tario bamadoho vaborohuro iae gavadeje. Vituoho hesi tario bamo'i vituoho apostle ömo'ömoho i'imēmiromo sarerēmiromo uēvadeje: Sa'a imode hesi ijo bajoho iae bojēmi barējē'e jevajējo. 3 Bojēmi barējē'e

jevajëjãmu Peter-ro uavadeje: Ananias Satan-hu dinamijadoho ja rabëni ejahoromo hesi jôho baejane hõjo. Nadi God-are Aru'ahoho sareramiro mo sa'a moni vituoho subivëhoromo tario bamoromo uõ'ibejanëjo: Na sa'a hesi monioho iae bojëmi barëjë'e jevajëjo. ⁴ Sa'a bogo imane majaroho ëho jasi jiade hõjo. Jero jasi ga'ibejanëjo imavego o bogo. O sa'a imanevare monioho aho'o jasi jiade hõjo. Jero jasi ga'ibejanëjo ae bojëmavego o jasi ma'enavego. Rõhu ja rabëni ëhioho ë'i uehorovane hõjo. Ëhi ë'anoho ja bogo ma-aemuoho sareramui'i God'o sareramijane hõjo. ⁵ Jõho ëhi majahijãmu hejë'i Ananias sa'are beromo guomadeje. Guomãmu ae aho'obëhe ë jõho hegorovo sisë maro juhuonivareje. ⁶ Amo guomãmu a i'o õmo'õmohuro rueromo sinoho niõgëro numoromo bava'oromo guavareje.

⁷ Guavamu majae 3 hours rabu'e barëjãmu gagorovo vaborohuro hesi baru guomade jõho bogo hejë'e ma-rovadeje. ⁸ Rovãmu gagorovo Peter-ro uavadeje: Ave jõho uevego na hejõjo. Sa'aho imoromo na jemë monioho avemino'e baejarije hõjo o gõ'o dõre baejarije hõjo. Baejarije hõjãmu sareramiro mo uavadeje: Iae ëmino'e baejë'ëro jemesi õrire bojëmi barëjë'e javuajëjo.

⁹ Bojëmi barëjë'e javuajëjãmu hegorovo Peter-ro uavadeje: Ja'o jasi baruohu'o jemë rabëni uvarije hõjo: Nani Badare Aru'ahohuro bogo gõromo i'uoho bojamui'ajëromo ëma sareramuijarije hõjo. Nadi ëhioho ë'ibejarijëjo. Aveho gavëjo. Aribõvioho jasi baruoho guavë'ëro aruëre ojanore rovaruoho hejëjo. Jasi sinohu'o bava'oromo guavo'aruëjo. ¹⁰ Ëhi uavamu gavë'i vaborohuro Peter-are bëhire ma-majioho beromo guomadeje. Guomãmu rue a i'ohuro osare rueromo gavare vaboroho mamì'e guomë'e jiamu gagorovo amonõ bava'oromo hesi baru hesi bëhire guavareje. ¹¹ Ëhi'amu ekaresiae aho'obëhe o a ioro'ioroho jabu'o ë jõho hegoro sisë maro juhuonivoruomadeje.

Apostle õmo'õmehu noehu bogo gavarue darugo'e mu vaenõvare jõhoje.

¹² Ëhi ë'l'ëro iae God-ro ajëmi'ego apostle õmo'õmohuro bogo gavarue darugo'e muoho aho'obëhe vae'ego ae aho'obëhe ganõvareje. Ëhi'o'ego Iesuare aribõviohuro God-are amo bõrõmore iojioromo amo bõrõmo hesi harada ihe Solomon-are haradare ë gemuoro gagovorovonõvareje. ¹³ Gagovo'ego a ioro'ioroho jaburo Iesuare aribõvioho mae uehorovëvo'i rõhu juhuonivoromo bogo ëma gemuoroho va'o raromonõvareje. ¹⁴ Bogo ëma gemuoroho raromo'i rõhu ae magonahe gõ'o gõ'o aho'obëhe Bada mae uehorovoromo Iesuare aribõviohu'o aevoromo gemu mae raromo jijihonõvareje. ¹⁵ Ëhi jië'e mu masijoho rovë'ego aëro guomo guomo'e aribõvioho õrire ujuoho ruenugoromo momorõ'õjarue rõho nu ano'e gõre gõre ë bahinõvareje Peter rova'ego hesi õvehu bogo ajëmijë'õho rõhu hesi maja aru'ahohuro bamëvego marë'irõhego. ¹⁶ Ëhi'o'ego ae aho'obëhe Jerusalem-nõrire amo gõre gõre raromarue aribõvioho jaburo guomo guomo'e aribõviohu'o aru'aho sisëhu simano sisë vaejëhë'e aribõviohu'o ujuoho rue'ego apostle õmo'õmohuro jabumë aho'obëhe ajëmiromo avohëvonõvareje.

Jew rajo a masijehu Iesuare apostle aribõvi sisë vaejëvare jõhoje.

¹⁷ Ëhi'amu gagorovo iae Jew rajo priest bõrõmohu'o hesi aemo'aeme Sadducee aribõviohu'o ëho jaburo apostle jabesi mu maho garomo dë võronimareje. ¹⁸ Dë võronimoromo ri'õromo apostle aribõvioho

guduamëvoromo ujuoho va'oromo savoji gagore io'amamu sisë ariböviohu'o gemuore raromareje. ¹⁹ Savoji gagore raromamu vahioromamu gagorovo Badahu nugö'öjade anerahuro rueromo ojoho jiovëhoromo apostle aribövioho sôjêvo va'oromo amonö höröjêdeje. Höröromomo uëvadeje: ²⁰ Va'irarijoho God-are amo börömore riravoromo Iesu uehorovoromo mae raromo'iröhe öri hesi jöho majëhijareje ae aho'obëhe he barë'irarêjo. ²¹ He barë'irarêjamu hegorovo va'oromo sisonuvamu gagorovo God-are amo börömore ajio riravoromo aevoromo Iesuare jöho majëhijareje.

Ëhi'amu Jew rajo priest börömoihu'o hesi ariböviohu'o ëho jaburo rueromo Jew rajo a ðuvahoho aho'obëhe jöe nugö'öromomo uëvareje: Jew rajo a masijoho aho'obëhe ro gemuoro gagovorego no jöe mevo'irarêjo. Mevo'irarëromomo jöe nugö'öromomo police-oho uëvareje: Savoji gagore aribövioho sô ujuoho ruehêjo. ²² Sô ujuoho ruehêjamu hegorovo va'oromo gavare savoji gagoroho apostle aribövioho bogojëvamu gagorovo vuonorö'ö rueromo Jew rajo a masijoho uëvareje: ²³ Noro va'oromo gavare höjo savoji gago hesi ojoho tugoho titimo'amé'ëromomo muebejarue aribövioho ojore ojore atovoromo riravoruomamu gëgorovo ojoho jiovoromo osare va'ihö gavare höjo Iesuare aribövioho bogojëvamu. ²⁴ Ëhi uëvamu hegorovo God-are amo börömo atovaje police böviohu'o priest masijohu'o uvareje: Diehi jïë'ëromomo bogo'e höjo. ²⁵ Bogo'e höjamu ae gemuëro rueromo uëvadeje: Jöe hehêjo. Savoji gagore io'amarije aribövioho jaburo God-are amore riravoromomo ae aho'obëhe jöe røjëhijaruêjo. ²⁶ Røjëhijaruêjamu hegorovo rue police böviohu'o hesi bëhire raromarue ariböviohu'o ëho jaburo apostle ömo'öromomo sô ujuoho rue'i va'areje. Va'oromo uvareje: Noehu jabumë guduamëvë'ohomo ae aho'obëhe no göromomo bijönimoromo munëro vajamu'aruëromomo juhuonivoromomo apostle bogo guduamëvë'e ma-sö ujuoho rovareje.

²⁷ Ujuoho rueromomo Jew rajo a masijo jabesi nunire rëmamomo ë riravareje. Riravamu gagorovo priest börömoihu'o uëvadeje: ²⁸ Noro darugo'e jöho mami'e bojëmiromomo jemë uëvare höjo: Iesuare ihoroho bogave gemu aho jöho røjëhi'irarijêjo. Röhu jemëromomo jemesi jö sisëho røjëhi'i arijamu Jerusalem amomo rajohomo ae aho'obëhe heruomë'e höjo. Ëhi'oromomo nimarujêjo Iesu anamomo guomade mu hesi i'uohomo noro bae'iröhego.

²⁹ Ëhi uëvamu hegoromomo Peter'lo apostle ioro'iorohu'o jaburo uëvareje: Iae no hejaruêjo röhu jemesi jöho gö jio'i God-are jöho gö jio'ëgo ëhuni nomë God-are jöho ejahoejarêjo a jöho bogajo. ³⁰ God nosi hijo mionomomo muebe'amonövade ahuro Iesu ajamamomo guomomomomo ri'öjade höjo jemëromomo hu ijore ano taemamomo guomë'ëromomo. ³¹ Ri'öjamu God-aro hesi ihohomo döromomo bamoromomo uavade höjo: Rojo nasi övomomo manö hijêjo. Hiromomo ae aho'obëhe jabesi börömore namioromomo maro bamëvo'irane aho jionêjo. Ëhi jioromomo öromomo jiovëhego Israel rajohomo jaburo uehoromo sisëho vuonugego God naramomo jabesi sisëho dejonö bu'öjêho'irode höjo. ³² God-aro ëhi jïë'e muohomo vaejamu nosi nunëromomo gavë'ëromomo ë hesi jöho ae majëhijaruêjo höjo. Röhu bogomomo no gemu majëhi'i God-are Aru'ahohu'o ajamuiromomo ae majëhijareje höjo. Ae rahu God-are jö ejahë'ohomo Aru'ahohomo God-aro baejarue höjo. Amomomo hu'lo ajamuiromomo ae majëhijareje höjo.

³³ Ëhi uëvamu hegorovo rue Jew rajo a masijohuro vörö'iraeromo apostle ömo'ömo ho muo'amojoro uvoruomadeje. ³⁴ Uvoruomamu jabesi ae gemuëro jöe jövo'i ri'öjadeje. Ëa hesi ihoho Gamaliel jiadeje. Hu Pharisee ae jiadeje. Hu Jew rajo jögoru öri röjhijaje ae jiamu ae aho'obëhe hesi örire mae uehorovoruomadeje. Ëaho Gamaliel-ro ri'öromo a masijo ioro'ioro ho uëvadeje: Ëaribövioho rori'o sö va'ego na jö harihe majëhijego evaro sionëro sö ruerëjo. ³⁵ Sö ruerëjamu sö ujuoho va'amu evare uëvadeje: Israel rajomë rue Iesuare aribövi muo'amo'i uvarujoho o jabesi örire rabe rabe vae'i uehorovë'o ho nadi nuni rumo'o ho ma-vae'i uehorovo avohoromo vaerëjo. ³⁶ Ëhesi bëhoho rabëni ma-bisemu urimo ae gemu hesi ihoho Theudas-ro rovade höjo. Rueromo ae uënövade höjo: Na a böröme jevajëjo. Ëhi uë'ego ae aho'obëhe 400 rabu'e hesi ijore ijore jijihonövare höjo. Hesi ijore ijore jijihujuvo aëro Theudas anamu guomamu hesi aribövioho aho'obëhe arua anumiae va'oruomamu hesi muoho sisërë barëromo bogojade höjo. ³⁷ Ëhesi ë't'ë'ero sa'are a jabesi iho baeruomade majare ae gö hesi ihe Judas Galilee sa'a rajohuro rovade höjo. Rueromo jöe majëhiromo jabesi simanoho huotovëh'ë'ero ae aho'obëhe hesi ijore ijore jijihonövare höjo. Jijihamu aëro Judas'o anamu guomamu ë hesi aribövioho aho'obëhe arua anumiae va'o barëjade höjo. ³⁸ Va'o barëj'ë'ego ëhuni naro ave jöho majëhiromo uëvajëjo: ËIesuare aribövioho ma-nunëremu gëromo vuororëmirëjo. Ëhesi bëhoho rabëni jabuhu vae'i nimoruomaje muoho ma-a jabesi mu jiajoho Theudas'o Judas'o jabesi muehu sisërëjadëhi Iesuare aribövi jabesi muohu'o ëhi sisërë'ajëjo. ³⁹ O God-hu bojëmade mu vaejaruohuro jemë jabumë bogo iosirëmi varijënoho jëvajëjo. Iosirëmi'ië'o ho uvo'a'arujëjo: Nani no ae gö'o muorovaruë'i ga'a'arujëjo God'o muorovëvo'iramu.

Jöho ëhi majëhamu hegorovo ë Jew rajo a masijohuro ejahoruomadeje. ⁴⁰ Ejahoromo ae uëvamu apostle aribövioho osaëro sö rovereje. Sö rovamu gagorovo hisuebijëvojoro uëromo apostle-ho uëvareje: Ijoho bogave Iesuare ihoroho jöho aho majëhi'irarijë uënugoromo jiovo rëmö'öjareje. ⁴¹ Rëmö'öjamu uvareje: God-ro no mae uehorovavuë'ëro ëhuni hu uvajëjo: Noehu Iesuare jöëni i'u baejaruoho iae eni javuajëromo nimorohobe Jew rajo a masijehu jiaruire jioromo va'areje. ⁴² Va'ë'ëro Iesuare jö mae majëhinövaroho bogo vuonugo'i majae ëhi God-are amo börömore va'oromo jabesi osare osare va'oromo ae uënövareje: God-hu uavë'ëro böröme namiromo ajamuae aho iae Iesu höjo. Jöho ëhi majëhiromo ë hesi öroho röjëhinövareje.

6

Ae aho'obëhe 7-hu ekaresia ajëmiromo moni mu muebejëhoröhego ekaresiaehu baejëvare jöhoje.

¹ Ëhi'amu ae magonahe aho'o ro Iesuare aribövi gemuoro havobe va'amu börömoreajadeje. Börömoreajamu Greece huëhu atarue Iesuare aribövioho dë vörönëgamu jöe atoromo uvareje: Ijo bajo magonahe doru majae ëhi suvuorëmijaruoho nosi Greece huëhu atarue magonahoho ijo bajoho bogo avoho baejarue höjo. ² Ëhi atamu hegorovo apostle aho'o 12-ho jaburo Iesuare ae magonahe aho'obëhe gemuoro gagovojoro jöe nugö'öjareje. Jöe nugö'öjamu ro gemuoro gagovamu gagorovo uëvareje:

Apostle nosi muoho God-are jö majëhijaruoho höjo. Noehu God-are jö majëhijaruoho bogo avoho ma'eno'i moni suvuorëmiarue muohu'o vaejë'oho êho bogo maho höjo. ³ Aganomë bogo maho jië'e jiaje êhuni ga'irarije di aho ae aho'obëhe uvarujoho: God-are Aru'ahohuro dë vövöbajo'ere rarovë'ëro jabumë simano mae uehorovarue aribövioho hö uvarujoho êhi jië'e aho aho'obëhe 7 êmino'e jabesi ihohe uövuego noro ë moni muro bamëvego jabumë êho muebe'irarëjo. ⁴ Êaribövioho 7 jaburo suvuorëmi'iröhe muoho muebe'iramu noro ë muoho vuonugo'i God-are örire jöe atoromo hesi jöho majëhinövo'ëjarëjo. Êhuremu uehorovonövo'ëjarëjo.

⁵ Apostle-ho jaburo êhi majëhijamu hegorovo ae magonahe aho'obëhe uvareje: Jö mae höjo. Jö mae hö uvoromo ejëhoromo Stephen baejareje. Stephen Iesu mae uehorovo avohamu God-are Aru'ahëro rumorovë'e ae jiadeje. Stephen baeromo Philip Prochorus Nicanor Timon Parmenas Nicolaus êho jabu'o baejëvareje. Nicolaus mami'e Antioch amore jioromo rovadeje. Urimoho bogo Jew rajo jiadoho ijonö Jew rajo muoho baejadeje.

⁶ Êaribövioho 7 baejëvonugoromo sö ujuoho va'oromo apostle jabesi nunire rëmareje. Jabesi nunire rëmamu apostle-ho jaburo jabesi jöëni God-are örire jöe atoromo öve simanore bamëvareje ë ijo bajo suvuorëmiröhe muoho vaeröhego.

⁷ Êhi ë'ë'ëro God-are jöho Jerusalem ame bövioho rumorovamu Iesuare ae magonahe Jerusalem raromaruoho ae aho'obëhe jiobe va'adeje. Ae aho'obëhe jiobe va'ojuvo Jew rajo priest ae aho'obëhe Iesuare jöho aevoromo ejahareje.

Jew rajo a masijehu uëvamu Stephen guduamare jöhoje.

⁸ Êhi'amu iae God-ro Stephen mabëhe ajamiromo darugoho bojami'ego êhuro bogo gavarue darugo'e mu masije gö gö ae aho'obëhe jabesi nunire vaenövadeje. ⁹ Mu masijoho vaejamu Jew rajo a ioro'iorohuro ri'öromo Stephen-are jöho aho'ahamijareje. Jö aho'ahamijare aribövioho ioro'iorohuro Cyrene amore Alexandria amore jioromo rovë'ëro Jerusalem raromoro Jew rajuhu God rajahijarue osae gemuore gagovoromo God rajahinövareje. Êosa hesi ihohe Jiovo Rëmö'öjë'e Aribövi Jabesi Osaho jiadeje. O ioro'iorohuro Cilicia sa'are Asia sa'are jioromo rovë'ëro raromareje. Êaribövioho jabu'o Stephen-are jöho aho'ahamareje. ¹⁰ Aho'ahami'ego God-are Aru'ahohuro Stephen simano mae bojami'ego huhu jövaje jö ahoröhoho bogo eni jëvonövadeje.

¹¹ Bogo eni jëvamu gagorovo jabumëro a ioro'ioroho ijo bajoho bojëmiromo uëvareje: Jemëro ae aho'obëhe sarerëmiromo uërëjo: Noro hejare höjo Stephen-ro Moses'o God'o jabesi jöho sis'ë'i jövavamu. ¹² Êhi majëhiromo Jew rajo a duvaho jabesi o jögoru öri röjëhijarue aribövi jabesi o ae magonahe aho'obëhe jabesi dë vövöbajo'oho huotovëhamu dë vörönimoruomadeje. Dë vörönimoruomoromo rueromo Stephen guduamo bava'oromo Jew rajo a masijo jabesi nunire nugareje. ¹³ Jew rajo a masijo jabesi nunire nugoromo a ioro'ioroho sö rovareje jaburo ë a masijo jabesi nunire Stephen-are jöho sarerëmiröhego. Sö rovamu êho jaburo Jew rajo a masijoho sarerëmiromo uëvareje: Ave iahuro God-are osa börömo sivoromo Moses-hu bojamuijade jögorohu'o sivemu sivaje höjo. ¹⁴ Êhesi bëhoho noro hejare höjo Stephen-ro uvamu: Nazareth rajoho Iesuro God-are osa börömo dadovoromo Moses-hu bojamuijade muoho aho'o

tugoho'i mu i'e bojamui'ajëjo. Stephen-ro ëhi jië'e jö sisëho jövamu hejare höjo. ¹⁵ Sarerëmiromom o ëhi majëhijamu hegorovo rue Jew rajo a masijohuro Stephen gemu ërimahoromom gavareje hesi nu ano'ohom anera jabesi nu ano'om va'ëne jiamu.

7

Israel rajehu God-are jö bijönimobe rovere jö Stephen-hu majëhijadohoje.

¹ Anera jabesi nu ano'om va'ëne jiamu gagoromom priest bërömhuro Stephen uavadeje: Jasi jö sisë uövuaruohom ë jöho na ma jöe om sareri jöe höjo.

² Mae om sareri jöe höjamu hegoromom Stephen-ro uëvadeje: A duvahohu'om aganom ioro'iorohu'om naehu jö harihu majëhi'ie'ajohom hehëjo. Urimë'i God-ro nosi hije Abraham-are nunire rovade höjo. U'emu Abraham-ro Haran sa'are va'iröhërom ë hesi urimom Mesopotamia sa'are hijamum evare God aj'ere hijaje ahuro hesi örire rovade höjo. ³ Rueromom uavade höjo: Jasi aganomom sa'ahom vuonugom'i naehu röjahi'irode sa'ahuro ëhuro va'onëjo. ⁴ Ëhi uavamum hegoromom Chaldea sa'ahom vuonugom'i Haran sa'are va'oromom ë hijade höjo. Hiromom hesi vavuohom guomamugom God-ro uavamum ave jemëhu raromaruje sa'are ro hijade höjo. ⁵ Rueromom hijamum evare majarohom God-ro sa'ahom bogom gö bisemum vadu'ohom bojamade höjo. Bogom bojami'i a'i mae majahirovom uavade höjo: U'emu bojëmi'ejöjom ja'om jasi ujohu'om ave sa'ahom bae'irarijeggom. Abraham harihum rumom'e jië'e röhu God-ro ëhi jövade höjo. ⁶ Ëhi uaromom uavade höjo: Jasi ujom ömömohom sa'ae görom va'om raromoruomom'ajëjo. Raromom'iramum ë sa'a rajohuro i'u'e muë huë vavaenem bojëmi'iramum jabesim darugoremum raromoromom huë vavaenem baebe va'öjuvom vadunem aho'obëhem 400 barë'ajëjo. ⁷ Barë'iramum jemesim ujom ömömohum vaejöröm i'u'e mu bojëmajem ariböviohom God narom gëromom i'uem manam bojëmi'ejöjom. I'uem bojëmi'iramum evare jasi ujom ömömohuro ri'öromom ë sa'are jioromom rueröhohom ro ave dir'örom na rajehiruomom'ajëjo. ⁸ Ëhi mae uanugoromom uavade höjo: Jasi a jabesim sinohom tarivo'amobem va'onövorëjom. Ëhuro na uvo'irode höjo: Nasim ariböviojem jëvajëromom muebejëvom'irode höjo. Ja'om jasi ujom ömömohu'om jemërom ëhi ë'onövorëjom. Ëhi uavë'ërom ijonö Abraham-ro harihohom Isaac baeromom huram gemum barëjamum gagoromom sinohom tarioghajamum God-are harihuraejadem höjo. Ëhi'amum ijonö Isaac-ro harihohom Jacob baeromom hesim sinohom ëhi tarioghajadem höjo. Ëhi'amum ijonö Jacob-ro hesim harihem aho'obëhem 12 nosi hijom mionom'om jabesim sinohom ëhi tarivëhobem rovadem höjo.

⁹ Ëhijom mionom'ohuro masijoraeromom Joseph-are mu mahunim dë vörönëgamum hu aem gö imëvoromom manam baejarem höjo. Manam baejamum rue imarem ariböviohuro Joseph baeromom Egypt sa'are abuejarem höjo. Abuejamum God-ro Joseph'om gemum juvadem höjo. ¹⁰ Joseph'om gemum mae juvoromom Joseph-ro vavaenem bae'eggom gagorom ajami'eggom mae hinövadem höjo. Mae hijamum God-ro hum ajamiromom huë mae uehorom mae bojami'eggom mu mae vaenövadem höjo. Mu mae vaejamum gagoromom Pharaoh Egypt sa'are simanom vaejajem ahuro Joseph-are muohom garomom rajahirovom uavadem höjo: Nasim Egypt sa'ahom om böviem bise'iem avohom muebejëhonëjom. ¹¹ Ëhi uavamum muebebem va'ë'ërom irunom'e bogojiggom ëmam raromaruem majahom rovamum aem aho'obëhem numem Egypt sa'are ave Canaan sa'are raromaruohuro huë vavaenim dörom raromarem höjo. Raromoromom nosi hijom mionom'ohuro iem nahoromom gavarem höjom bogojiamum. ¹² Iem bogojiamum gagoromom Jacob-ro hejadem uvavamum: Numem

Egypt sa'are iruno'e iae jiajèjumu hegorovo hesi harihu òmo'òmoho uèvade hõjo: Egypt sa'aro abueromo iruno'e imoromo ujuoho ruerèjo. Ruerèjumu aevoromo Egypt abuejare hõjo. ¹³ Abuejè'èro vuonorò'òromo Canaan sa'are rojomareje. Rojomè'èro rõhu maho Egypt abuejumu gagorovo Joseph-ro huruohoromo uèvade hõjo: Na jemesi òe jevajèjo. Èhi uèvamu Egypt sa'are simano vaejaje ahuro Joseph-are agano jabesi jõho hejade hõjo. ¹⁴ Hejumu Joseph-ro jõe nugò'òromo vavuhoo uavade hõjo: Ja'ò agano ioro'iorohu'ò Egypt sa'aro ruerèjo. Èaganoho aho'òbèhe 75 èmino'e jiade hõjo. ¹⁵ Jõe nugò'òjumu hegorovo Jacob'ò hesi aganohu'ò Egypt abueruomade hõjo. Abuejè'èro è vuovèvade hõjo. ¹⁶ Vuovèvamu jabesi sinoho vuonorò'ò ujuoho rojomoromo Shechem amore è guavare hõjo mami'e jabesi hije Abraham-ro Hamor rajo aribòvioho monie bojèmiromò è sa'aho imè'èro.

¹⁷ Guavamu nosi hijo miono'e Egypt raromaruohuro ae aho'òbèhe jiobe ruejuvo God-hu mami'e hesi ujo ajèmi'i Abraham uavadèhi èhi ajèmi'iròhe majaho dunovade hõjo. ¹⁸ Dunovamu gagorovo sa'are simano vaejaje ae gò Joseph bogo gavadohuro ri'òromo Egypt sa'aho muebejade hõjo. ¹⁹ Egypt mueberomo nosi aribòvioho sarerèminòvade hõjo. Sarerèmiromò nosi hijo miono'òho sisè vaejèvoromo uèvade hõjo: Jemesi harihu ininoho amonò bahiromò èhuro vuonugo'amego vuovèho'irajo. Uè'ego èhi è'onòvare hõjo. ²⁰ Èhi'amu Moses rahade hõjo. Aharihu hesi nu ano'òho mabèhe jiade hõjo. Nu ano'òho mae jiamu hesi vèmu vavu'ohuro jabesi osare muohõjuvo manaere niò'i gemu barèjade hõjo. ²¹ Manaere niò'i gemu barèjumu gagorovo amonò banugare hõjo. Banugamu gagorovo sa'are simano vaejaje a hesi abojohuro rue'i gavade Moses raromamu gagorovo baeromo va'ò hesi muohade hõjo. Muohamu bõviraejade hõjo. ²² Bõviraejumu Egypt rajohuro jabesi mu mae jò mae bõvie bise'e rõjahijumu bae barèjade hõjo. Bae barèjè'èro jò bõròmo jòvoromo mu masijo vae'amaje ae jiade hõjo.

²³ Èhi'õjuvo Moses vadune aho'òbèhe 40 barèjumu gagorovo huro uehorovoromo uvade hõjo: Jaruvohò na va'oromo nasi Israel rajo aribòvioho gè'ejõjo gè'i diehi raromego. ²⁴ Èhi uvonugoromo va'i gavade Egypt raje ae gemuèro Israel raje ae gemu hesi òrire mu sisè vaejumu gagorovo Israel rajoho ajamiromò Egypt rajoho i'ue mana bojamiromò ano bamade hõjo. ²⁵ Ano bamoromo uvade hõjo: Nani nasi aribòviohuro uehorovoromo uvarue hõjo: God-ro nõrò ua'iramumu nõròro no ajamui'iramumu avare darugore raromaruoho vuonugo'i va'ò mae raromò'ejarèjo. Èhi uvarue hõ uvadoho bogo èhioho jiade hõjo. ²⁶ Èhi'è'èro nèrò Moses-ro gavade hõjo Israel raje niò'iro muororovumu. Muororovumu gègorovo ahèvè'i uèvade hõjo: A niò'imè agane gemuohò jèvajèjo. Rõhu jemè rabèni muorovarujèjo. ²⁷ Èhi uèvamu hegorovo mu sisè vaejade ahuro ri'òromo Moses òvèro rori'òò biduohò'òromo uavade hõjo: Ja raro ua'ego bõròme vaeromo nosi muohò garomò ahavuanuèjo. ²⁸ Ja nèri Egypt rajo ananèhi na ja èhi anego'iro è'anuèjo. ²⁹ Èhi uavamu hejè'i Moses-ro Egypt sa'are jioromò ju'ebioromò va'adòho va'ò Midian sa'are è hijade hõjo. Èhiromò harihe niò'i òmèvade hõjo.

³⁰ Harihe niò'i òmèvoromò hijuvo vadune aho'òbèhe 40 barèjumu Moses-ro a rumo'e sa'are Sinai dahoru bèhire nami'i gavade hõjo ijo hisue vènehu ravò'ego anerae gemu ririre hijumu. ³¹ Èhijumu gagorovo tiòromo avohò ga'i bèhire va'ihò hejade hõjo Badaro uavavamu: ³² Na jasi hijo miono'e

Abraham Isaac Jacob muebejëvaje aho God jevajëjo. God jevajëjumu hegorovo Moses-ro avoho ga'ië'adoho juhuonivoromo butubutumoromo bogo avoho gavade hõjo. ³³ Bogo avoho gavamu Badaro uavade hõjo: Ave sa'aho nasi sa'ae jiaje na maë uehorovevoromo hörü guduoho jïjövëjo. ³⁴ Naro iae gëvode hõjo nasi ariböviohuro Egypt sa'are sisë'i raromamu gavë'i hejode hõjo jabumë hara'uavavamu. Èhuni na ruvebijë'e jevajëjo jabumë ajëmego sisë'i raromaruoho vuonugo'i maë raromorõhego. Èhi jië'e jiaje ri'õjego na ramõ'õjego Egypt sa'aro va'ëjo. God-ro Moses-are õrire èhi uavade hõjo.

³⁵ Èaho iae Moses hõjo. Urimë'i Israel rajo ariböviohuro è ae gemuoho bijõnimoromo uaruomade hõjo: Ja raro ua'ego bõrõme vaeromo nosi muoho gavanuëjo. Israel rajo ariböviohuro Moses èhi bijõnimoruomamu God-ro hu baejade hõjo. God-ro hu baeromo mu bõrõmoho bojamade hõjo. Èhesi bëhoho God-ro uavamu vënehu ravade ijo hisu ririre hijade anerahuro Moses nugõ'õjumu Egypt sa'are abueromo a bõrõme namiromo Israel rajo aribövioho vavaene jëvamu baejëvoromo maro bamëvade hõjo. Èhi jië'e mu bõrõmoho God-ro Moses bojamade hõjo. ³⁶ Èae gemuoho Moses-ro Egypt sa'are hiromu bogo gavarue vörõ'e muoho vae'amoromo Israel rajoho Egypt sa'are jioromo sõjëvo va'adoho va'o jovo e'ure jovo ihe Kavüë'e Jovore darugo'e muoho vaeromo sõjëvo va'adoho va'o a rumo'e sa'are darugo'e muoho vae'amobe va'õjuvo vadune aho'obëhe 40 barëjade hõjo. ³⁷ Èae gemuoho Moses-ro Israel rajoho uëvade hõjo: God-hu na remõ'õjumu rovodëhi jõ hesiro baeromo majëhi'irõhe a gõhu'õ huro èhi nugõ'õ'iramu rue'a'ajëjo. Hu jemesi sa'a raje jio'a'ajëjo. Èhi uëvade hõjo. ³⁸ Èae gemuohõ Moses Israel rajehu a rumo'e sa'are gagovoromo raromaruire hu'õ è gemuore hijade hõjo. Hu Sinai dahorure hiromu anera hesi jõho baeromu anumia abo hijo miono'õho majëhinõvo numeho jabesi jõho aruhiaë ajio aneraho majahinõvade hõjo. A i'ovëvo'irõhe jõho God-aro baejade hõjo nosi õrire bojamui'irõhëro.

³⁹ Èhi è'amu nosi hijo miono'õhuro Moses-are jõho bogo ejahare hõjo. Bogo ejaho'irõgoro a'i Moses juahamiromo Egypt sa'are vuonorõ'õ va'irõgoro è'tare hõjo. ⁴⁰ Va'irõgoro Aaron uaruomade hõjo: Inõmoho avoho'amego no èho masije hõ uvoromo jabesi ijore ijore jijihõ'irarëjo. A'i Moses sõjavuo rovade aho no bogo gavaruëjo hu dinõ'e hõjo. ⁴¹ Èhi atonugoromo cow harihu nu ano'õ va'ëne inõmoho avohoromo uvare hõjo: Ave inõmoho darugo'ego ma-hu gemu uehorovonõvo'ëjarëjo. Èhi uvoromo mie muo'amoromo vëniro mueromo rajahiromo bahijahare hõjo. Jabumë õvehu avohare inõmoho èho uvare hõjo: Bõrõmoho hõromu hesi ihoro sõrõho ijare hõjo. ⁴² Èhi'amu gagorovo God-ro jabešinõ dejoho bu'õromu uëvade hõjo: Jemëro jije mujõre èho rajëhibe va'orëjo. Jemëhu nëgajëhi èhi è'orëjo. Èhesi jõho jõ God-aro baeromo majëhinõvare aribõvi jabesi surire jajivoromo uvë'e hõjo: God-ro uëvajëjo: Israel rajomë mie muo'amoromo vëniro mueromo bahibe a rumo'e sa'are vadune aho'õ 40 jijiharije hõjo. Na jemë na rajehi'i è'arije hõjo. Bogajo. ⁴³ A'i ae gõ jabesi god ihe Moloch è hesi niõgu javuoho baeromo jijiharije hõjo. Ae gõ jabesi god ihe Raphan hesi jiji nu ano'õho baeromo jijiharije hõjo. Èinõmo sisëho jemesi õvëro avoho'amarije hõjo uvene aho rõjahi'irarijëro. Èhuni na jemë rëmõ'õ'ejõjo õre ègoro va'oromo Babylon iosiramiromo rori'õ va'õ raromõ'irarijego.

God-are surire jöho ëhi jajivë'e höjo.

⁴⁴ Nosi hijo miono'ehu a rumo'e sa'are raromo jijiharevare evare God-are niögu javu börömoho jabesi örire jiade höjo jaburo ëho garomo uvoröhego: God-ro no'o gemu mae juvaje hö uvoröhego. Ëjavu vaeröhe hesi öroho God-ro röjahijamu Moses-ro ëho garomo ae uëvamu ëhi vaejare höjo. ⁴⁵ Vaejamu nosi hijo miono'ohuro baejare höjo. Baejë'ero vuovëvamu jabesi ujoho jaburo baejare höjo. Baeromo Joshua-are ijore va'oromo ave sa'are rueromo gavare höjo urimore raromare aribövioho God-ro bisihö'öjëvamu gagorovo ave sa'aho baeromo javu börömoho ë bamare höjo. Bamamu javuoho ë jiobe ruejuvo David-ro böröme namiro mo Israel muebejëvade höjo. ⁴⁶ Muebejëvoromo mu mae vaeromo God-ro hu mae uehorovamu uvade höjo: Na negajëjo javu maho vaejago Jacob muebenövade aho God-ro ë hiröhego. ⁴⁷ Röhu hu bogo a'i Solomon-ro God-ni javu maho vaejahade höjo.

⁴⁸ Ëhi ë'ade höjo röhu God dö mare hijajëro aehu övehu vaejharue osaroho bogo hijaje höjo. Osare bogo hijaje jöho jö God-aro baeromo majëhinövade ahuro jajivoromo uvë'e höjo:

⁴⁹ Badaro uvavohijajo: Na hijajoho ö'idöre höjo.

Höroho sa'are bamaje höjo.

Ëhi jië'ocho diehi jië'e javue nanioho vaerëjo.

Nuho'irode osaho dinö'e avohorëjo.

⁵⁰ Jemë bogo eni jëvo'ajëjo naro nasi övëro ave inömoho aho'obëhe bamë'ëro jevë'ëro.

God-are surire ëhi jajivë'e höjo.

⁵¹ Sareri hia'i biriri'e aribövie jëvajëjo. Dë vövöbajo'oho gö gö uehorovaruje aribövie jëvajëjo. Hia'e tugohë'e aribövie jëvajëjo. Jemesi hijo miono'ehu ë'onövarëhi ëhi ë'aruje höjo. God-are Aru'ahoho bijönimobe rovaruje höjo. ⁵² God-are jö majëhijarue aribövioho jemesi hijo miono'oho rabu'e aribövioho bogo sisë vaejëvare höjo. Mami gö'e God-ro ae rëmö'öjamu jaburo ae majëhiromo uëbe rovare höjo: God-are mu ma vaejaje aho rue'a'ajë uëvare höjo röhu jemesi hijo miono'ohuro muo'amare höjo. O avevejö'te jemëro God-are mu ma vaejaje aho a sisë jabesi övore bojëmamu anare höjo. Ëho jemesi sisë höjo. ⁵³ Jemesi jöëni aneraëro jö börömoho God-aro baeromo bojëmare höjo. Röhu jemëro bogo ejaharije höjo.

Stephen munëhu vajamiromo ano bamare jöhoje.

⁵⁴ Stephen-ro jöho ëhi majëhijamu hejë'i Jew rajo ariböviohuro hesi örire dë vörönëgamu vörö'iraeromo ane vuogigimoruomadeje. ⁵⁵ Ane vuogigimamu God-are Aru'ahohuro hesi darugohuro Stephen-are dë vövöbajo'ere rarovamu ö'idöre sioroho gavadeje God ajivo'ego Iesuro God-are övo manö namijamu. ⁵⁶ Iesu ë namijamu gagorovo uëvadeje: Arueho gahëjo. Na gavajëjo ö'idöho arorovo'ego God-are A Mahuro hesi övo manö nami'ego.

⁵⁷ Ëhi uëvamu hejë'i rueho jaburo jö'e dadovoromo hia'e övo hi-tahiëro tugohoromo ma-darugo'o tutuvo rueruomoromo Stephen ruë numë baba'amoromo riravareje. ⁵⁸ Riravoromo jagu bava'oromo rori'o nugaromo munëro vajamiromadeje. Munëro vajami'irögoru urimo utaho'amojöëni niögoho jövo bahiruomadeje a i'e gemu Saul-ro muebejëhoröhego. ⁵⁹ Niögoho bahinugaromo munëro vajamemu vajamijamu Stephen-ro uavadeje: Bada Iesu nasi aru'ahoho baejehego jasi örire ö'iröjo.

60 Ëhi uanugoromo ague aho hiromomo ma-darugo'o uvadeje: Bada ave aribövi jabesi sisêho uehorovoromo vuonugêhêjo. Ëhi uvoromo guomadeje.

8

¹ Stephen guomamu gagorovo Saul-ro uvadeje: Stephen anaroho iae mae hōjo.

Saul-hu ekaresia sisê vaejêvobe juvade jōhoje.

Ëhi'amu evare majare aëro aevoromo ekaresiae Jerusalem raromaruoho mu sisê bêhe vaejêvonövereje. Vaejêvamu Iesuare aribövioho aho'obêhe Jerusalem jioromo huruomoromo adovoromo va'o Judea sa'are Samaria sa'are dirö'e göro göro raromobe va'areje. Apostle ömo'ömohuremu Ëhi ë Jerusalem raromareje. ² Amo God uehorovarue a ioro'iorohuro Stephen-are jöeni darugo'o nierusuburu'e bamoromo hesi sinoho guavareje.

³ Guavamu Saul-ro ekaresiae aho'obêhe ijumëvo'i ê'onövadeje. Ijumëvo'irögororo osare osare va'oromo Iesuare aho magonahoho guduamo'amoromo ruho ujuoho rueromo savoji gagore io'amonövadeje.

Philip-hu Iesuare jö bava'oromo Samaria sa'a rajo majêhijade jōhoje.

⁴ Iae huruomoromo va'are ariböviohuro dirö'e göro göro Iesuare jōho majêhibe va'onövareje. ⁵ Ëhi majêhibe va'oromo iae Philip-ro Samaria rajo jabesi amo bërömore va'adeje. Va'oromo majêhiromomo uëvadeje: God-hu uavê'ero bëröme namiromo ajamuijaje aho iae Iesu hōjo. ⁶ Ëhi jiê'e jōho majêhi'ego Samaria raje ae aho'obêhe jaburo hesi jöhuremu avoho henövareje. Hesi jōho heromo ganövareje Philip-ro darugo'e muoho vae'amo'ego. ⁷ Vae'ego aru'aho sisêhuro jö'e dadovoromo a dëre jioromo suorovo va'onövareje. Övo hörü'e vuovêhê'e hörü sisê'e Ëhi jiê'e aribövioho marê'amonövadeje. ⁸ Ëhi'o'ego Samaria aribövioho nimorohëvo avohonövadeje.

⁹ Nimorohamu ae gemuëro ë amore hijadeje. Ëa hesi ihoho Simon jiadeje. Simon-ro iro oso'e vaebe rovamu Samaria sa'a raje ae aho'obêhe garomo jöe barêjêvadeje. Jöe barê'ego huro uënövadeje: Na a bëröme javajêjo. ¹⁰ Ëhi uê'ego amo raje ae aho'obêhe ininore va'o masijore avoho heromo uvonövareje: Nani Simon hu God-are vörö röjahuijaje ae hesi ihoho Vörö'e A Bërömo hōjo. ¹¹ Iro oso'e majae ëgobövie vaebe rovê'ero êhuni ë sa'a rajoho jöe barêjêvo'ego hesi jöhuremu avoho henövareje. ¹² Hesi jöhuremu hejê'ero hejareje Philip-ro jö maho majêhiromomo uëvamu: God-hu bëröme namiromo muebejavuajaje majaho rovê'e hōjo. Iesu Keriso-are ihoho bëröme hōjo. Ëhi jiê'e jö maho Philip-ro majêhi'ego Samaria rajo a'o magonahoho'ae uehorovoromo bapataeto vaenövareje. ¹³ Röhu iae Simon hu'o mae uehorovadeje. Mae uehorovoromo bapataeto vaeromö Philip'o gemu mae juvonövadeje. Juvoromo ganövade Philip-ro bogo gavaru darugo'e mue gö gö vae'ego garomo tiönövadeje.

¹⁴ Ëhi'amu apostle ömo'öme Jerusalem raromaruohuro hejare uvavamu: Samaria rajohuro God-are jōho ejaharuëjamu hegorovo Peter'o John'o rêmö'öjêvareje Samaria va'oröhego. ¹⁵⁻¹⁶ Rêmö'öjêvamu Peter'o John'o va'aroho va'o Samaria höröjareje. Hörönugoromo gavare God-are Aru'ahoho Samaria rajo jabesi öriroho bogo ruvebijê'e jabumë Bada Iesuare ihoro ma-bapataeto vaejê'e jiamu gagorovo God

ëninamiromu uavareje Iesuare ariböviohuro Aru'ahoho baerumoröhëgo.
 17 Ëninamiromu simane öve taemëhamu God-are Aru'ahoho baerumadeje.

18 Simane öve taemëho'ego Aru'ahoho baerumamu gëgorovo Simon-ro ri'öromu Peter'o John'o uëvadeje: Naro ijo baje bojëmi'ejöjo. 19 Ëhuni jemëro daruge bojemego na'o bae'iröjo ëhuro ae rahuare rahuare simanore öve bamego God-are Aru'ahoho baerumo'iröhe höjo.

20 Ëhi uëvamu Peter-ro uavadeje: Ja'o jasi moniohu'o vënëro ravëvo'ajëjo. Jero vuvanuëjo: Naro monie bojamiromu ëhuro Aru'aho ae gö bojëmi'irode darugoho bae'ejöjo. Röhu ëhi jië'e darugoho hesi God-are suvuore höjo.

21 God-are nuniroho jasi dë vövöbajo'o hogo maho jio'ego ja bogo no'o hogo havo'anuëjo. 22 Ëhuni sisë uehorovanuoho vuonugo'i Bada uavego mae jië'o hogo jasi uehoro sisëho uehorovoromu vuonugaho'irajo. 23 Iae na gavajoho jero ganiganimoromu mu sisë uehorovo'i hi'ego ëhuro jasi dë vövöbajo'o hogo ma-sisëremu rarovavë'e höjo. 24 Ëhi uavamu hegorovo Simon-ro Peter'o John'o uëvadeje: Jemëro Badare öroro ëninamego huro ajemego jemëhu uevarije i'uoho bogo bae'iröjo.

25 Ëhi'amu Peter'o John'o Badahu mu rabe vaejamu gavare jöho majëhinugoromu vuonorö'öromu Iesuare jö maho Samaria rajo jabesi amore amore majëhibe va'aroho va'o Jerusalem höröjareje.

Philip-hu Iesuare jö majahijamu Ethiopia sa'a rajehu heromu mae uehorovade jöhoje.

26 Ëhi'amu Badare anerahuro Philip uavadeje: De ri'öromu va'iranoho arue Jerusalem jioromu anume Gaza abuejarue öroro hörönëjo. A rumo'e sa'are va'arue öroho uavajëjo. 27 Ëhi uavamu hegorovo ri'öromu va'adeje. Va'ihö gavadeje Ethiopia sa'a raje aho örëro rova'amu. Ëaho Ethiopia sa'are simano vaejaje magonaho Candace uvaruoho ë magonaho hesi mu vaejahaje a böröme jiadeje. Hesi mu vaejahaje a börömëro jië'ero huro ë magonaho hesi inömo inömoho aho'obëhe muebejahanövadeje. Hesi muoho ëhi jiadeje. Urimë'i God rajahi'i Jerusalem va'ë'ero 28 vuonorö'öromu maratu döre hiromu miohuro jaguvamu va'ë'i suri surire jöho adahobe va'adeje. Surire jöho ëho Isaiah God-are jö majëhinövade aehu jajivade jöho jiadeje. 29 Surire jöho adahobe va'amu gavë'i God-are Aru'ahohuro Philip uavadeje: Va'oromu arue maratuore hiromu va'aje aho birohoromu ajio hu'o hiromu va'onëjo.

30 Hiromu va'onëjamu hegorovo Philip-ro tutuvo va'oromu hejade rue Ethiopia rajohuro Isaiah-are surire jöho adahamu hegoro uavadeje: Ëjö adahanuoho na ja hejanuëjo o bogajo. 31 Ruehuro uavadeje: Aehu bëhi bogo röjehijë'o hogo na diehi hejörajo. Rojomoromu na'o hijego va'arëjo. 32 Ëhi uavamu hegorovo Philip-ro ajio hu'o hijadeje. Hiromu gavadeje Ethiopia rajohuro ave jöho adahamu.

Vaevë'o hogo sheep ano'i hu'irae va'aruëhi ëhi bava'are höjo. Sheep harihu u tarivahego bogo uë'uëvë'e namijajëhi ëhi jörume namijade höjo.

33 Aëro hesi iho mu'uvahamu aho bogo ajamiromu hesi jö maho jövade höjo. Raro hesi aboji harihu'o jabesi jöho majahui'ajëjo. Aboji harihu'o rumo'e ave sa'are hijadoho iae barëjë'e höjo.

³⁴ Ējōho adahoromo rue Ethiopia rajo a börōmohuro Philip uavadeje: Ave jōho na uevego hejōjo. Jō God-aro baeromo majēhinōvade ahuro rahuare jōe jajivē'e hōjo. Na hesi jōe o ae gō hesi jōe jajivade hōjo. ³⁵ Ēhi uavamu hegorovo Philip-ro ē adahade jōho aevoromo Iesuare jō maho majahijamu Ethiopia rajohuro hejadeje. ³⁶ Heromo örēro va'ihō gavare jove jiamu gagorovo rue a börōmohuro Philip uavadeje: Ēhuro gavējo jove jiego. Naehu avevejō'e bapataeto vaejē'oho na mae hōjo o sisē hōjo. ³⁷ [Mae o sisē hōjamu Philip-ro uavadeje: Ja jasi dē vōvōbajo'e aho'o mae uehorovē'ohuro bapataeto vaejē'oho iae mae hōjo. Iae mae hōjamu ruehuro uavadeje: Io'ajo. Iae na mae uehorovoromo uvajējo: Iesu Keriso iae God-are Harihe hōjo.] ³⁸ Ēhi uanugoromo maratu jagu bava'ajoho ēhi namijōro uavadeje. Namijamu Philip'o ē a börōmohu'o jaburo niō'iro jovore abueromo Philip-ro ē aho bapataeto vaejadeje. ³⁹ Bapataeto vaeromo jovore jioromo rojomareje. Rojomamu gavē'i Badare Aru'ahohuro Philip ma-majioho hu'irae baeromo va'adeje. Va'amu Ethiopia rajo a börōmohuro ijoho hu bogo gavadeje. Bogo ga'irōgoro maratuore ajio hiromo nimorohobe va'adeje. ⁴⁰ Va'amu Philip-ro gavadeje mami'e Ashdod amore rovē'e jiamu. Ashdod rueromo amore amore hōrōbe jō maho majēhibe ruejuvo Caesarea amore hōrōromo ē hijadeje.

9

Saul-hu aevoromo Christian vaejade jōhoje.

¹ Ēhi'amu Saul-ro bogo vuonugo'i Badare aribōvioho muo'amo'i ma-vōrōremu jōvonōvadeje. Ma-vōrōremu jōvē'ero Jerusalem ajiomoromo va'oromo Jew rajo priest börōmoho uavadeje: ² Na negajējo jero surire javivoromo i'imemego na Damascus amore ujuoho va'oromo Jew rajehu God rajahijarue osare osare i'imemego jaburo garomo uo'irōhego: Nōrō priest börōmo hesi ihoro rovē'e hōjo. Jabuhu ēhi uvē'oho ue'iramu naro gē'irode ae o magonahe Iesuare ōrire jijijhamu gavē'oho naro guduamēvoromo Jerusalem amore vuonorō'ō ujuoho rue'ejōjo.

³ Ēhi ē'ē'ero iae va'adeje. Va'adoho va'o Damascus amore hōrō'i gavade ajoho ma-majioho ō'idōre jioromo ruvebiromo hu ajivamu gavē'i ⁴ sa'are behumorovoromo hejadeje ēhi uvavamu: Asē'e Saul ja rabēni sisē vaejevanue hōjo.

⁵ Sisē vaejevanue hōjamu uavadeje: Bada ja rahuo javajējo. Rahuo javajējamu uavadeje: Jaehu sisē vaejevanue aho Iesu na jevajējo. ⁶ Rōhu ri'ōromo va'oromo rue Damascus amoro hinējo. Hiromo he'a'anuejo ae gemuero ua'iramu: Jero ēhi ēhi ē'ējo.

⁷ Ēhi uavamu Saul'o va'are aribōviohuro aho bogo ga'i ma-huēhemu heromo ma-jōrume riravareje. ⁸ Ma-jōrume riravamu Saul-ro sa'are raromadohuro ri'ōromo nune dadovo'i rōhu ōri ari'oho bogo gavadeje. Ōri ari'oho bogo gavamu gagorovo rueho jaburo ōvērō ma'enō bava'oromo Damascus amore suorovareje. ⁹ Suorovonugoromo Saul-ro ōri ari'oho bogo gavē'e ioho jovoho bogo ijē'e ma-hijuvo majae niō'i gemu barējadeje.

¹⁰ Majae niō'i gemu barējamu Iesuare ae gemu hesi ihe Ananias Damascus amore hiromo nia'ovo'iraeromo gavadeje Badaro rueromo uavamu: Ananias-ajo. Ēhi uavamu ruehuro uavadeje: Bada na aviae jevajējo. ¹¹ Na aviae jevajējamu Badaro uavadeje: De ri'ōromo ōri ihe Ahorirehu Va'arue Ōroro va'onējo. Va'oromo Judas-are osaro hōrōromo uēnējo: Tarsus amo

rajo a ihe Saul na ëho jiajëjo. Na hu ga'i rovode hõjo. Ëhi uënëjo. Iae hu parie vaejajëjo. ¹² Urimë'i huro nia'ovo'iraeromo gavade hõjo ae gemu Ananias-ro rueromo hesi övoho sinore bamamu nunoho marëjõro. Ëhuni va'oromo gavëjo. ¹³ Ëhi uavamu hegorovo Ananias-ro uavadeje: Bada iae mae hõjo röhu na hejode hõjo ae aho'obëhe Saul-are jö sisëho uevamu hejode hõjo. Jaburo uevare hõjo: Huro Jerusalem amore hiromo jasi aribövioho mu sisë bëhe vaejëvo'i hijade hõjo. ¹⁴ Mu sisë vaejëvë'ëro Jerusalem priest masijo jabesi darugoho baeromo aviae rov'e hõjo ëhuro ae rahu ja uehorovavë'oho guduamo ujuoho va'o barërohëro. ¹⁵ Ëhi uavamu Badaro uavadeje: O-ajo. Va'ëjo. Ëhesi bëhoho naro ë iaho baej'e jevajëjo huro nasi muoho vaerõhego. Huro nasi jõho bava'oromo sa'a ioro'ioro rajo aribövioho jabesi a masijoho Israel rajo aribövioho huruoho majëhibe juvego ae aho'obëhe heruomorõhego ëhuni na Saul baejode hõjo. ¹⁶ Baejë'ëro naro hu röjahi'ejõjo huro garõhego huhu nasi jöeni vi'ehe huë vavaene rabe bae'irõhoho diehi jië'e jiego garõhego.

¹⁷ Ëhi uavamu hegorovo Ananias-ro va'adoho osare rumo va'oromo övoho Saul-are sinore bamoromo uavadeje: Öho Saul-ajo. Badaro remõ'õjamu rovode hõjo. Ja ave amore rue'irõgoro õrire gavane aho Iesuro remõ'õjade hõjo naro rueromo ajamego jasi nunoho marë'i God-are Aru'ahohuro jasi dë vövõbajo'ere abueromo rarovavo'irõhego. ¹⁸ Ëhi uavamu gavë'i hiobaro ginioru nu ano'o va'ënoho Saul-are nunire jioromo sa'are rireromo rovamu nunoho marëjadeje. Marëjamu ri'õromo bapataeto vaejadeje. ¹⁹ Bapataeto vaenugoromo ie inugoromo röhu maho biririvo-romo mae hijadeje.

Saul-hu Damascus amore hiromo Iesuare jö majëhijade jõhoje.

Mae hijë'ëro Iesuare ariböviohu'o Damascus hijamu majae ma-gemu niõ'i barëjadeje. ²⁰ Hiromo ma-burëro aevoromo Jew rajehu God rajahijarue osare amore Iesuare jõho majëhibe juvadeje. Majëhiromo uënövadeje: Iesu iae God-are Harihe hõjo.

²¹ God-are Harihe hõ uëvamu heromo tiõromo uarovareje: Asë'e ë aho Saul na ae gemuoho hõjo o ae gö hõjo. Ëhesi bëhoho Saul Jerusalem hiromo bogo ëhioho ë'onövade hõjo. A'i Iesu uehorovarue aribövioho muo'amonövade hõjo. Muo'amë'ëro huhu ave rovade hesi bëhoho Iesuare aribövioho guduamo ujuoho va'oromo Jew rajo priest masijoho i'imëmege baejëvo'irõhego ëhuni rovade hõjo. Ëhi jië'o ho hu diehi'oromo Iesuare jõho majahuujajëjo.

²² Ëhi uarovamu Saul-ro biririvo avohoromo jõho jövobe va'oromo majëhiromo uënövadeje: God-hu uavë'ëro börõme namiromo ajamuijaje aho Iesu hõjo. Ëhi uëromo ë jö bëhoho avoho garomo hejë'ëro darugo'o majëhijamu hegorovo Jew raje Damascus amore raromaruoho jabuhu Saul-are jö aho'irõhoho bogo eni jioruomadeje.

²³ Bogo eni jioruomamu ëhi'ojuvo majae aho'obëhe barëjamu Jew rajohuro gagovoromo Saul ano'i atareje. ²⁴ Ano'i atamu ë jõho heromo ae göëro Saul majahijadeje. Röhu jene vö'õe majae vahie Jew rajo ariböviohuro Damascus amo rejo ojore atovo raromareje Saul hörõ rovego ano'iro. ²⁵ Ëhi'obe va'ojuvo hujeji vahie gemu evare Saul-are aemo'aemohuro uavamu niomoniomo bojõ gagore abo hijadeje. Abo hijamu õ'ëro beromo

ma-saginiëri ö'ire ma'enë'i rejo sigagure ö'oho a'ohö'öjë'i ma-u'emu ba'amamu je'onö ruvebi sa'are ravo'amoromo va'adeje.

Saul-hu Jerusalem amore va'oromo ë'ade jöhoje.

²⁶ Va'oromo Jerusalem höröj jadeje. Höröromo Iesuare ariböviohu'o gemu mae juvo'i ë'o gavadeje. Juvo'ia'amu gagorovo rue ariböviohuro uvareje: Nani Saul bogo Iesuare aehu jio'i ma-sareramuijajëromo juhuonamiruo-madeje. ²⁷ Juhuonamijamu gagorovo Iesuare ae gemu Barnabas-ro Saul ajamiromo hu'irae baeromo apostle jabesi ö'ire rovadeje. Rueromo uëvadeje: Saul urimo mu sisë vaenövadëhioho bogo ëhioho vae'i a'i Damascus ö'ire va'ihö gavade höjo Badaro bihoromo jöe ëhi ëhi majahijamu. Jöe ëhi ëhi majahijamu hegorovo Damascus va'oromo darugo'o maëro Iesuare jöho majëhibe juvade höjo. Ëhuni jaruvoho Saul hu a mae höjo. ²⁸ Ëhi'amu gagorovo Saul-ro Iesuare ariböviohu'o gemu mae hi juvadeje. Hi juvoromo biririvoromo Badare jöho Jerusalem ame bövioho majëhibe juvadeje. ²⁹ Majëhibe juvoromo Jew rajehu Greece huëhu atarue ariböviohu'o Iesuare jöho jövoromo jö aho'ahamirovareje. Jö aho'ahamirovoromo rueho jaburo Saul ano'irögoro ë'areje. ³⁰ Ano'ia'amu gagorovo Iesu uehorovarue ö mueno'o ömo'ömhuro Saul hu'irae baeromo Caesarea amore abuejaroho ao nugö'öjamu hesi amëro Tarsus va'adeje.

³¹ Va'amu Judea sa'are Galilee sa'are Samaria sa'are jioruomaje ekaresia ariböviohuro huë vavaeni'e raromarohe barë'i mae raromareje. Mae raromamu God-are Aru'ahohuro ekaresiaho ajëmamü Bada mae uehorovoromo biririvobe va'amu ae aho'obëhe jëvobe va'adeje.

Peter-hu Lydda amore Joppa amore va'o hiromo ë'ade jöhoje.

³² Ëhi'ego Peter-ro amore amore juvonövadeje. Juvoromo iae God-are aribövioho gë'iro Lydda amore abueromo ë hijadeje. ³³ Hiromo gavadeje ae gemu hesi ihe Aeneas övo hörue vuovahë'ëro maratuoremu raromamu. Mami'e aevoromo raromobe rovadoho vadune aho'obëhe 8 barëjë'e jiadeje. ³⁴ Raromamu gagorovo Peter-ro uavadeje: Aeneas Iesu Kerisoro jasi sinoho avohahajëjo ëhuro mae javojöro. Ëhuni ri'öromo jaehu raromanue maratuoho avoho bamëjo. Ëhi uavamü hejë'i ma-burëro ri'öjadeje. ³⁵ Ri'öromo juvamu Lydda amo rajohu'o Sharon sa'a rajohu'o ae aho'obëhe Aeneas garomo aevoromo Badare ijore ijore jijihadeje.

³⁶ Ëhi'amu Iesuare magonahe gemu hesi ihe Tabitha Joppa amore hijadeje. Hesi ihoho Greece huëhu uvaruoho Dorcas-je. Dorcas iho bëhoho mi ihe deer-je. Huro hiromo huë baejë'e muoho vaeromo ae ajëminövadeje. ³⁷ Ae ajëmiromo ijönö guomo guome baeromo guomadeje. Guomamu hesi sinoho u'oromo baeromo javu döre osare ajio bamareje. ³⁸ Bamamu Iesuare ariböviohuro hejareje uvavamü: Peter-ro Lydda amore amore hijajë uvamu hegoro öroho bogo ëgoho jië'ego ae niö'i uëvareje: Va'irarijoho Peter uavego ma-burëro rue'irajo. Rue'irajamu va'o majahijareje. ³⁹ Majahijamu hegorovo Peter-ro ri'öromo jabu'o rovamu hu'irae baeromo döre osare io-jiomareje. Iojiomamu magonaho doru ömo'ömhuro nierusuburu'e bamë'i Peter-are bëhire ro ruë numë gagovo rova'o rojomoromo Dorcas-hu jabu'o hijë'i sigohi'amade niögoho Peter-ro gajöro röjahijareje. ⁴⁰ Röjahijamu huro jabunë aho'obëhe ë döre osare jëvamu rëmö'öjamu va'o barëjadeje. Va'amu Peter-ro ague aho hiromo God-are ö'ire ëninamiromo huotorovoromo sinoho garomo uavadeje: Tabitha ri'öjëjo. Ri'öjëjamü Tabitha-ro nune

dadovoromo Peter garomo ri'öromomo döre hijadeje. ⁴¹ Hijamu gagorovo Peter-ro öve nugö'öromomo ma'enoromo nigemamu namijadeje. Namijamu Peter-ro uvävadeje magonaho doru ömo'ömo'ohu'o Iesuare ae magonaho ioro'iorohu'o ruejoro. Rovamu Peter-ro uävadeje: Ave magonahoho i'ovoromo mae hijaje gahëjo. ⁴² Ëhi'ade jöho Joppa amoho aho'o uarovo barëjadeje. Jöho uarovamu hegorovo ae aho'obëhe Bada aevoromo mae uehorovoruomadeje. ⁴³ Mae uehorovamu Peter-ro majae aho'obëhe Joppa amore baeromo mi sino mae avohaje a hesi osae gemuore hijadeje. A iho'ho Simon jjadeje.

10

Peter-hu Jew raje jiadeje röhu sa'a gö raje Cornelius ga'i va'ade jöhoje.

¹ Peter-ro Simon'o gemuore hijamu iae ae gemuero arue Caesarea amore hijë'e jiadeje. Hesi iho'ho Cornelius jjadeje. Cornelius bogo Jew rajoho jio'i hu muorovo simano vaejaje aëro jië'ëro muorovo aribövi ioro'ioroho ma-gemuoro bu'öromomo hijë'ëro ëhi muebejëvonövadeje. Ëmuorovo aribövi gemuore bu'öjare jabesi iho'ho Italy muorovo aribövie jiadeje. ² Röhu Cornelius God mae uehorovaje ae jiadeje. Hu'o hesi agane aho'o jaburo God rajahinövareje. Huro Jew rajo aribövioho huë baejëvoromo ajëminövo God-are örire jöe jövonövadeje. Ëhi jië'e ae jiadeje.

³ Ëhi jië'e aëro jië'ëro iae majae sanuovamu gagoro Cornelius-ro nia'ovo'iraeromo ma-samaro gavadeje God-are anerae gemuero rovamu. Rueromo uahijo: Cornelius-ajo. ⁴ Cornelius-ajamu hegorovo Cornelius-ro aneraho juhuonamiromomo ërimahoromo uavadeje: Ja diehi uehorovoromo rovanuëjo. Rovanuë'lego anerahuro uahijo: Jaehu God-are örire jö jövanuoho ae gö huë baejëvanuoho ëho God-ro ejahoromo ja mae uehorovavajëjo. ⁵ Ëhuni ae gö rëmö'öjago rue Joppa amore va'arëjo ae gemu Simon hesi iho göho Peter-ro rueröhe höjo. ⁶ Simon Peter-ro Simon göhu'o mi sino mae avohaje a hesi osae gemuore ma-jahuri hijajëjo. Hesi javuoho sö jovo bëhire jiajëjo. ⁷ Anerahuro ëhi majahinugoromo va'amu gagorovo Cornelius-ro hesi osa muebejeharue ae niö'iro o muorovo ae gemuero ëhi ruejoro jöe nugö'öjajadeje. Ëmuorovo aho God mae uehorovoromo Cornelius hu'o gemu mae juvoromo ajamijaje ae jiadeje. ⁸ Ëaho niö'i gemu rueruomamu Cornelius-ro diehi ë'amu gavade jöho majëhiromomo rëmö'öjamu Joppa amore va'areje.

⁹ Nërö ë ariböviohuro örëro va'oromo Joppa suorovo'i rovaraje. Suorovo'i rovamu gavë'i majae ririre rabu'e jiamu gagorovo evare Peter-ro ruhëre javu döre ajiomoromo hitavë'ëro raromaruire ë hijadeje God-are örire jöe jövo'irovo. ¹⁰ Hiromomo hömamu hegorovo ae uävadeje: Ie avohoromo bojemirego na i'iröjo. I'irö uëvamu hegoro ioho avohahareje. Ioho avohahamu hu nune jioromo nia'ovo'iraerajadeje. ¹¹ Nia'ovo'iraeromo gavadeje ö'idöho arorovo'ego niögu va'ëne inömo börome veneguöruvë'oho hesi bëhire ruvebi raromamu. ¹² Raromamu gavë'i gavadeje sa'are jijihaje maje gö gö sigobe je'o uge rabe rabe niögu va'ëne inömo hesi döre jio'amamu. ¹³ Jio'amamu gagorovo hejadeje uavavamu: Peter jero ri'öromomo muo'amoromo ijëjo. ¹⁴ Ijëjamu hegorovo Peter-ro uavadeje: Bada bogajo. Jew rajo noehu bogo ijarue i sisëho bogo mae bogo ibe rovë'e jevavajëjo jögore ahojööni. ¹⁵ Peter-ro ëhi uanugoromo hejadeje röhu maho uavavamu: O-ajo. God-hu sisë barëjë'e hö uvoromo jiovëhë'e mioho raboho ëho nadi

uvorëjo: Sisë hōjo. ¹⁶ Vae niō'i gemu ēhi jiē'e muoho Peter-ro ga'i hijuvo evare gavadeje ē inōmoho sionëro ō'idōre ba'ojiomamu.

¹⁷ Ba'ojiomamu gagorovo Peter-ro hesi uehorovoromo uvadeje: Nia'ovo'iraeromo gavode hesi bēhoho rabe hōjo. Hesi bēhoho rabe hō uvamu iae nume Cornelius-are aribōviahuro Simon-are osaho dinō'e jiaje jōho hejē'ëro ē osa hesi ojanore ro riravareje. ¹⁸ Riravoromo ma-darugo'o uvareje: Na ae ihe Simon Peter ēho jiajējo.

¹⁹ Ēhi uvamu iae Peter-ro nia'ovo'iraeromo gavade mu hesi bēhoho uehorovē'e hijamu gavē'i God-are Aru'ahohuro hu uvadeje: Hejējo. Ae niō'i gemu jaburo ja nahavaruējo. ²⁰ Ri'ō abue'i nadi uvonējo: Sa'ae gō raje jēvo'ego bogo va'ejō vovo'i ma-va'onējo. Naro rēmō'ōjamu rovere hōjo. ²¹ Ēhi uavamu hegorovo Peter-ro abueromo nume rovere aho uēvadeje: Jemē nahevarujoho na aviae jevajējo. Jemē rabe nēgamu rovarije hōjo. ²² Rovarije hōjamu uvareje: Muorovo simano vaejaje ae Cornelius-ro uōvuamu rovere hōjo. Hu a mae God mae uehorovaje ae hōjo. Ēhuni Jew raje ae aho'obēhe jaburo hesi ōrire mae uehorovarue hōjo. Ēhi jiē'ego God-are anerae gemuēro rueromo Cornelius uvade hōjo: Jero uavego Peter rue'irajo jōe majahijego he'irane hōjo. Ēhuni rovere hōjo. ²³ Ēhuni rovere hōjamu hegorovo Peter-ro uēvadeje: Osaro ro raromoromo vahiromego momorō'ōrējo.

Ēhi ē'ē'ëro nērōho Peter-ro ri'ōromo jabu'o va'adeje. Rōhu Joppa raje Iesuare ō mueno'o ioro'iorohuro hu'o va'areje. ²⁴⁻²⁷ Va'aroho va'o nērōho Caesarea amore suorovareje. Amore suorovoromo Cornelius-are osare va'ia'amu Cornelius-ro Peter birohoromo uvadeje: Peter God va'ēne hōromo hesi bēhire sa'are ague aho hiromo Peter rajahijadeje. Rajahijamu gagorovo Peter-ro Cornelius banigojioromo uvadeje: Nadi ēhioho ē'i ma-ri'ōromo dōro namijējo. Na bogo God jevo'i ma-ae jevajējo. Ma-ae jevajē uanugoromo hu'o Cornelius'o jōe jōrovobe osare va'oromo Peter-ro gēvade Cornelius-are agane aemo'aeme ruejōro uēvadoho ae aho'obēhe gagovoromo gemuore raromoromo muebejamu. ²⁸ Muebejamu gēgorovo uēvadeje: Iae jemē'o gavarujējo Jew rajo noehu sa'a ioro'ioro rajo jemē'o gemu mae jijiho'irōhoho o jemesi osare va'irōhoho nosi ōroho tugohahuē'e hōjo. Ēhi hōjo rōhu God-ro na rōjehiromo uevē'e hōjo: Jero nadi uvonējo: Sa'a ioro'ioro rajoho o rahuo rahuo sisēgo gorēvo'irōhe aribōvioho jio'amajējo. ²⁹ Ēhuni naro ruejōro jero jōe nugō'ōjamu hegorovo na bogo uvode hōjo: Ja sa'a gō raje javajēromo nue gō gō uehorovo'i ma-burēro rovode hōjo. Ēhi jiē'oho rabēni ruejōro uevane hōjo.

³⁰ Uevane hōjamu Cornelius-ro uvadeje: Naehu uvode hesi bēhoho urimo rirōhe majae sanuovamu jaruvo jiajēhi naro nasi osare hiromo God-are ōrire jōe jōvode hōjo. God-are ōrire jōe jōvē'i gavode hōjo ae gemuēro niōgu aji mabēhe ba'amē'e nasi ōrire rovamu. ³¹ Rueromo javavohijajo: Cornelius jaeahu God-are ōrire jō jōvanuoho God-ro ejarahove jaeahu ae gō huē baejēvanuoho huro ēhu'o uehorovajējo. ³² Ēhuni ae rēmō'ōjogo Joppa va'arējo ae gemu Simon hesi iho gōho Peter-ro ruerōhe hōjo. Simon Peter-ro Simon gōhu'o mi sino mae avohaje a hesi osae gemuore ma-jahuri hijajējo. Hesi javuoho sō jovo bēhire hōjo. ³³ Ēhi uevamu hejē'i naro ma-burēro jōe nugō'ōjode hōjo jero ruejōro. Rōhu ja rovanoho iae mabēhe ē'tane hōjo.

Ëhu'ëro no ae aho'obêhe aviae God'lo gemuoro raromoromo muebejaruêjo he'li Badaro diehi diehi jôho bojamë'ëro jero majahuijego.

Peter-hu Cornelius-mesi ôrire majahijade jôhoje.

³⁴ Ëhi uavamu hegorovo Peter-ro jôho majëhiromo uëvadeje: Iae na gavajoho God bogo Jew rajohemu nimo'li sa'a ioro'loro rajoho bijônimo'li ³⁵ a'li ae aho'obêhe sa'ae dinô'e dinô'e raromoromo God uehorovoromo mu mae vaejaruoho no aho'o huro ëhi ma-gemu uehorovavuoromo ejahuaje hôjo. ³⁶ Iae jemë'o gavarujêjo God-ro Israel rajo nosi ôrire ave jô maho majahuiromo uôvuade hôjo: God na'o jemë'o hahagu hahagu javuadoho jaruvoho Iesu Kerisoro gagovavuë'e hôjo. Rôhu huro bôrôme namiromo sa'ae dinô'e dinô'e muebejavuaje ae hôjo. ³⁷ Jemë'o gavarujêjo Iesuare mu bôrômoho Judea sa'ae bôvioho rumorovade hôjo. Bapataeto vae'irôhe jôho John-ro majahuijumu evare ë mu bôrômoho Galilee sa'are aevoromo Judea sa'ae bôvioho rovade hôjo. ³⁸ Nazareth rajo ae Iesu hesi jôho jemë'o iae hejaruje hôjo. God-ro Iesu muro bamo'irôgoro hesi Aru'ahohu'o darugohu'o bojamiromo muro nugade hôjo. Muro nugë'ëro hu'o gemu mae juvo'ego Iesuro ae mae vaejêvobe Satan-are darugoro raromarue aribôvioho aho'o ajëmibe ëhi ë'obe ë sa'ae bôvioho juvonövade hôjo. ³⁹ Juvoromo Jew rajo nosi sa'are o Jerusalem amore mu rabe rabe vaejadoho iae nosi nunëro gavë'e javuajêjo. Aëro hu korosire anamu guomade hôjo. ⁴⁰ Guomamu majae niô'li gemu hesi uhure God-ro uavamu ri'ôjê'ëro hijamu gavare hôjo. ⁴¹ Ae aho'obêhe Iesu bogo gavare hôjo. Noehu hu garomo a majëhirôhego God-hu mami'e baejavuade aribôvioho noremuëremu hu gavare hôjo. Hu guomoromo ri'ôjade hesi ijore hu'o i jovo ue'ahare aribôvioho noremuëremu gavare hôjo. ⁴² Noro hu gavamu Iesuro uôvuade hôjo noro hesi jôho ae majëhiromo uënôvorôhego: God-ro Iesu gemu uavade hôjo ae aho'obêhe vuovë'oho o bogo vuovë'oho hesi nunire riravego mevëvorôhego. Ëhi uënôvorôhego Iesu majahuijade hôjo. ⁴³ Rôhu ë a hesi jôho jô God-aro baeromo majëhinôvare ae aho'obêhe avoho majahuiromo jajivobe rovare hôjo. Jajivoromo uôvuare hôjo: Ae rahu ë a mae uehorovë'oho God-ro hesi jôëni nosi sisëho uehorovoromo vuonugahuo'ajêjo.

Sa'a ioro'loro rajehu aevoromo God-are Aru'aho baejare jôhoje.

⁴⁴ Peter-ro ëhi majëhijamu gavë'li God-are Aru'ahohuro ruvebiromo jô hejarue aribôvie aho'o jabesi dë vövôbajo'ere abue'amadeje. ⁴⁵⁻⁴⁶ Abue'amamu gagoro Jew raje Iesu mae uehorovë'li Peter'lo rovare aribôviahuro hejare ë sa'a ioro'loro rajohuro bogo hejarue huë göëro göëro atoromo God bôrôme hō uvavamu hegorovo tiôjêvadeje. Tiôjêvamu uehorovoromo uvareje: Asë'e God-ro hesi Aru'ahoho bogo Jew rajohemu bojamui'li sa'a ioro'loro rajohu'o bojëmijade hôjo. Bojëmijade hōjamu Peter-ro ri'ôromo uëvadeje: ⁴⁷ Jew rajo noehu God-are Aru'aho baejarëhi ave sa'a ioro'loro rajo aribôviohu'o God-are Aru'ahoho ëhi baejare hôjo. Ëhi jië'oho no rabëni ahëvo'iramu bogo bapataeto vae'a'aruêjo. Bêhe bogohôjo. ⁴⁸ Ëhi uënu goromo hesi aribôvioho uëvadeje: Iesu Keriso-are ihoro bapataeto vaejêvohêjo. Ëhi ë'ë'ëro Cornelius-mëro Peter uavareje: Nadi ma-burëroho va'li majae ëgo'lo no'lo hiromo va'onêjo. Ëhi uavamu jahu'o hijadeje.

11

Sa'a ioro'ioro rajehu bapataeto vaejare jö Peter-hu majëhijamu Jerusalem ekaresia ariböviehu hejare jöhoje.

¹ Iae apostle ömo'ömo'u'o Keriso-are ö mueno'o ioro'ioro'u'o Judea sa'are röhu ë sa'ae gemuore dirö'e göre göre raromaruohuro hejareje uvavamu: Bogo Jew rajoho gemu a'i sa'a gö rajohu'o God-are jöho baejare höjo. ² Ëhi uvamu hegorovo Jew rajo a ioro'ioroho Jew rajehu ë'aruëhi sa'a gö rajo jabesi sino tarivëhoröhego nimoruomaje ariböviohuro gavare Peter Jerusalem rovamu gagorovo birevoromo uavareje: ³ Jew rajo nosi sino tarivahuaruëhioho aho jabesi sinoho bogo ëhioho tarivëhare höjo röhu jero jabesi osare va'oromo jabu'o gemu mae hiromo ioho ijane höjo.

⁴ Ëhi uavamu Peter-ro ri'öromo huhu sa'a gö rajohu'o hiromo vaejade mu hesi bëhoho huruoho majëhi barëjadeje. ⁵ Majëhiromo uëvadeje: Naehu vaejode mu hesi bëhoho na anumiae Joppa amore hijode höjo. Hiromo God-are örire jöe jövode höjo. Jöe jövë'i nia'ovo'iraeromo gavode höjo niögu va'ëne inömo böröme veneguöruvë'o'oho nasi bëhire ruvebi raromamu. ⁶ Raromamu ga'i gavode höjo amo maje je'o maje sigobe uge rabe ëhi ë inömo hesi döre jio'amamu. ⁷ Hejode höjo uevavamu: Peter ri'öromo muo'amoromo ijëjo. ⁸ Ijëjumu hegoro naro uavode höjo: Bada bogajo. Jew rajo noehu bogo ijarue i sisëho bogo mae bogo ibe rovë'e jevajëjo jögore ahojöëni. ⁹ Ëhi uanugoromo hejode höjo ö'idöre röhu maho uevavamu: O-ajo. God-hu sisë barëjë'te hö uvoromo jiovëhë'e mioho raboho ëho nadi uvorëjo: Sisë höjo. ¹⁰ Ëhi uevamu ëhi jï'e muoho vae niö'i gemu naro ga'i hijuvo evare gavode höjo ë inömo aho'o sionëro ö'idöre ba'ojiomë'e jiamu. ¹¹ Ëhi'amu gavë'i ae niö'i gemu naehu hijaje osare ö'are höjo Caesarea amore jioromo rëmö'öjë'ëro jïë'ëro. ¹² Ö'amu God-are Aru'ahohuro uevade höjo: Nadi uvonëjo: Sa'a gö raje jëvo'ego nani na jabu'oho bogo va'ejö uvo'i ma-va'onëjo. Ëhi uevamu ave raromarue Iesuare ö ömo'ömo'ho övo gö mine övo göre gemu ëho jaburo na'o gemu mae ri'öromo ë rovere ariböviohu'o gemuore va'oromo Cornelius-arire suorovoromo hesi osare va'are höjo. ¹³ Noro hesi osare va'amumu Cornelius-ro uövuade höjo: Na gavode höjo anerae gemuëro rueromo uevavamu: Ae rëmö'öjëgo Joppa va'arëjo ae gemu Simon hesi iho göho Peter-ro rueröhe höjo. ¹⁴ Huro rueromo jöe majëhi'ajëjo ja'o jasi aganohu'o heromo bogo sisëroho va'i maro raromo'irarijëgo. ¹⁵ Cornelius-ro ëhi uövuamu hegorovo naro aevoromo jöho majëhijamu gavë'i God-are Aru'ahohuro jabesi örire ruvebijade höjo. Urimë'i Jew rajo nosi örire ruvebijadëhi ëhi ë'ade höjo. ¹⁶ Ruvebijamu gagorovo naro uehorovoromo uvode höjo: O Badaro mami'e uövuade höjo: Urimë'i John jövëro bapataeto vaejëvade höjo. U'emu God-ro hesi Aru'ahoho mëmiromo ëhuro jovoho bogo a'i Aru'ahohuro bapataeto vaejëvo'ajëjo. Iesuro ëhi uövuade höjo. ¹⁷ Amo urimë'i noehu Bada Iesu Keriso mae uehorovamu God-hu hesi Aru'aho suvuoro mamuijadëhi ëhi sa'a gö ariböviohu'o mëmade höjo. God-hu ëhi sa'a gö rajo ajëmijadoho ëhu'oho na rabëni God-are öroho tugohojörajo.

¹⁸ Peter-ro ëhi uëvamu hegoro rue Jew rajohuro Peter birevaroho vuonugo'i God rajahiromo uavareje: Ëhi jïë'oho God-ro sa'a ioro'ioro rajo

jabesi öroho jiovëhë'e höjo ëhuro jabu'o dë vövöbajo'e huotorovoromo mae raromo'iröhego.

Antioch amo rajehu aevoromo Keriso mae uehorovare jöhoje.

¹⁹ Urimë'i Jew rajëro Stephen anonugoromo Iesu mae uehorovarue aribövioho sisë vaejëvamu gagorovo huruomoromo sa'are sa'are va'o raromareje. Va'aroho ioro'iorohuro ma-bisemu dunoro va'o raromo'i ioro'iorohuro öri ëgobövie va'oromo Phoenicia sa'are o Cyprus sa'are o Antioch amore ë va'o raromoruomadeje. Raromoromo Jew rajohemu Iesuare jöho majëhinövareje. ²⁰ Röhu Iesu mae uehorovarue a ioro'ioroho Cyprus sa'a rajohu'o Cyrene amo rajohu'o ëho jaburo Antioch amore va'o raromareje. Raromoromo bogo Jew rajohemu a'i sa'a gö ariböviohu'o Bada Iesuare jö maho aevoromo majëhijareje. ²¹ Sa'a gö ariböviohu'o jöho majëhijamu Bada God-ro daruge ajëmijamu Antioch amo raje ae aho'obëhe Bada Iesu mae uehorovoromo aevoromo hesi örire jijihareje.

²² Hesi örire jijihamu Jerusalem ekaresiahuro ë jöho hejareje. Heromo Barnabas nugö'öjamu Antioch rajoho gë'i va'adeje. ²³ Va'oromo gavade God-ro mae ajëmijë'e jiamu gëgorovo nimorohoromo uëvadeje: Ae aho'obëhe jemëro biririvoromo jemesi dë vövöbajo'e aho'o Bada gemu uehorovorëjo. ²⁴ Ëhi uëvade hesi bëhoho Barnabas hu a mae jiadeje. God-are Aru'ahohuro hesi dë vövöbajo'oho aho'o rarovamu huro God mae uehorovo avohadeje. Ëhi'amu ae aho'obëhe aevoromo Badare örire jijihareje.

²⁵ Ae aho'obëhe Badare örire jijihamu gagorovo Barnabas-ro ri'öromo Tarsus amore va'adeje Saul naho'irovo. ²⁶ Nahoromo birohonugoromo hu'irae baeromo sionëro Antioch rovadeje. Rueromo Barnabas'o Saul'o jaburo niö'iro Antioch ekaresiahu'o gemu mae ariromo ae aho'obëhe röjëhibe va'aroho vadune gemu barëjadeje. Ëhi'amu Antioch amore ë dirö'ore aëro Keriso-are aribövioho gëromo aevoromo uvareje: Jabumë Christian aribövioho jëvajëjo. Urimoho ëhi jië'e ihoho bogojëvadeje.

²⁷ Röhu evare majare jö God-aro baeromo majëhjarue a ioro'iorohuro Jerusalem jioromo Antioch rovareje. ²⁸ Rueromo ae gemu hesi ihoho Agabus-ro jöe God-are Aru'aho hesiro baeromo ri'öromo uëvadeje: Ijonö i bogojio majaho sa'ae aho'obëhe rue'a'ajëjo. Huhu uëvadëhi ijonö Claudius Rome a börömo jiadevare evare ë i bogojio majaho rovadeje. ²⁹ Amo Agabus-ro ë jöho majëhijamu hegoro Antioch amore raromarue Keriso-are ariböviohuro uvareje: No ae gemuëro gemuëro ga'iröhe no ijo bajo bövie baejë'e javuamu gavë'oho bövie tarioromo bise'e baejë'e javuamu gavë'oho bisemu tarioromo baro gemuoro bamoromo Christian agane Judea sa'are raromaruohuni nugö'öjëho'ejarejo. ³⁰ Ëhi uvonugoromo suvuoroho gagovoromo Barnabas'o Saul'o i'imëmijareje jaburo niö'iro ujuoho va'oromo Jerusalem ekaresia a duvaho jabesi övo döre bahijëhoröhego.

12

Peter savojire ba'amare jöhoje.

¹ Evare majaroho Judea sa'are börömo vaeromo hijaje a böröme Herod-ro ri'öromo jöe nugö'öjadeje aëro ekaresia a ioro'ioroho ijumëvoröhego.

² Huro ae uëvamu jaburo John-are öho James guduamoromo siravaëro

anareje. ³ Anamu Herod-ro gavade Jew rajo ariböviohuro ëhi nimoruomamü gëgorovo ae uëvamu Peter'o guduamo bava'areje. I Dë Huaje Oso Rumo'e Jew rajehu Ue'aharue Maja börömo jiadevare evare ëhi ë'areje. ⁴ Peter guduamo bava'oromo savoji gagore ba'amareje. Ba'amamu muorovo aëro 4 aevov'ioho Peter muebejareje. Muebejamu muorovo ae 4 gö'o ro jabesi sionoho baejareje. Röhu ae 4 gö'o ro jabesi sionoho baejareje. Röhu ae 4 gö'o ro jabesi sionoho baejareje. Ehi ë'onövareje. Urimoroho va'ego ae göëro ro sionoho baenövareje. Ehi ë'l'ëro Herod-ro uvadeje hujeji God-hu Vörö Tugohade Söröho barëjego evare Peter ae aho'obëhe jabesi nunire barueromo court vaeröhego. ⁵ Ehi uvamu Peter-ro savoji gagore ëhi hijadeje. Hi'ego ekaresiaho jaburo biririvoromo God uanövareje hu ajamiröhego.

Aneraehu Peter ajamamu Peter-hu savoji gagore jioromo hörö va'ade jöhoje.

⁶ Ehi'ojuvo nërö Herod-ro Peter ae aho'obëhe jabesi nunire bava'ü uvë'iro röhu jaruvëhi a göhuro ruëhi hi'ü göhuro viëhi hiromö Peter muebë'i Peter ririre ö'e niö'iro tövë'ëro niävë'e jiadeje. Ae göëro savoji ojoho muebejareje. ⁷ Muebejamu iae Badare anerae gemuëro ma-majioho rovamu savoji gagoho ajivadeje. Ajivamu gavë'i anerahuro Peter-are ionire anoromo ioromo uavadeje: Ma-burëro ri'öjëjo. Ehi uavamu gavë'i övore muohahare ö'ohuro jiovo bu'öromö sa'are bejadeje. ⁸ Bejamu anerahuro uavadeje: Jasi götaho ruoho bibivo'i höru guduoho io'amëjo. Io'amëjamu Peter-ro götaho ruoho bibivoromo höru guduoho io'amadeje. Io'amamu uavadeje: Niögho ba'amoromo nasi ijoro rovëjo. ⁹ Nasi ijoro rovëjamu savoji gagoroho höröromö hesi ijore va'adeje. Va'oromo uvadeje: Aneraehu ömajoho nani bogo maho ga'i na nia'ovo'iraejajë'i va'ojuvo ¹⁰ va'ö urimo mueberomo riravaruire rova'oromo ijore mueberomo riravaruire rova'oromo suorovoromo amo börömore va'arue biriri'e ojore ë rovareje. Rue'ü gavare öjoho hesi ëma jiororovamu gagorovo va'orahonö va'oromo örire jirehareje. Jirehoromo anerahuro ma-majioho va'adeje.

¹¹ Va'amu gagorovo Peter-ro uehorovo avohoromo uvadeje: Avevejö'oho iae na garomö uvajëjo: Iae mae-ëjo. Badaro hesi aneraho nugö'öjamu Herod-are övore jevadoho baeniahi baejevo rovë'e höjo. Baeniahi baejevo rovë'ëro Jew rajo ariböviohuro bövi bise'ö vaejevo'ü uvaroho ëhi ë'oröhoho bogo eni jëvo'ajëjo.

¹² Peter-ro ëhi uehorovonugoromo John Mark-are vëme Mary-arire va'adeje. Röhu Iesuarë ae aho'obëhe Mary-are osare raromoromo ëninamijareje God-ro Peter ajamijöro. ¹³ Eñinamamu gavë'i Peter-ro rueromö oje jiovahojöro ano'anovadeje. Ano'anovamu hegoro magonaho aboride gemu hesi ihoho Rhoda-ro ojoho jiovahö'ü rovadeje. ¹⁴ Rueromö Peter-are huëho hegoro nimorohoromo ojoho bogo jiovo'ü ma-burëro vuonorö'ö va'oromo osare aribövioho uëvadeje: Peter mami'e rovë'e aviae ojanore namijajëjo. ¹⁵ Namijajëjamu uvoruomadeje: Nani Peter savoji gagore hijajëromö magonahoho uavareje: Simane huotorovoromo ëma uövuanuëjo. Ema uövuanuëjamu magonahohuro uëvadeje: O-ajo. Na mae uëvajëjo. Hu iae rovë'e höjo. Uavareje: Peter bogo rue'ü ma-hesi aru'ahohuremu rueromö namijajëjo.

¹⁶ Ehi'amu gagorovo ojo jiovahojöro Peter-ro ojore ano'anovo'ü hijadeje. Ano'anovo'ü hijamu va'ö ojoho jiovoromö Peter gavamu jöe barëjvadeje.

17 Jõe barëjêvamu Peter-ro övëro tugohëvoromo uëvadeje: Na savoji gagore jevamu Badaro ëhi ëhi ë'oromo hu'irae baejevo rovade hõjo. Ëhi jîë'e jõho majëhinugoromo uëvadeje: Jemëro va'oromo James'o agano ioro'iorohu'o nasi jõho majëhirego he'irarëjo. Ëhi uëngoromo öre gö va'adeje.

18 Öre gö va'ë'ëro sisonuvamu savoji gago muebejarue ariböviohuro gavare Peter bogojiamu gagorovo tiöromo juhuonivoromo uehoroho bogojêvamu ma-jõe gö gö atoromo uvareje: Peter dinö'e va'ë'ëro bogojiajêjo. 19 Bogojiajêjumu Herod-ro uëvamu hesi ariböviohuro Peter nahemu nahujuvo gavareje bogojiamu. Bogojiamu gagorovo Herod-ro Peter atovarue aribövi jabesi jõho heromo jõe mevoromo hesi ariböviohuro atovarue aribövioho muo'amojöro uëvadeje. Ëhi'onugoromo Herod-ro Judea sa'are jioromo abuejadoho abo Caesarea amore ë hijadeje.

Herod guomade jõhoje.

20 Caesarea hiromo Herod-ro Tyre o Sidon amo rajo jabesi örire sisë maro dë vörönimadeje. Dë vörönimamu gagorovo rue amo rajohuro uvareje: Noehu ijarue iruno'oho Herod-hu muebejaje sa'are jioromo rovaje hõjo. Ioro'ioremu tugohojöëni ëhuni Herod ga'i gemuore ruenugadeje. Rueromo Herod-are osa muebejaje aho Blastus jabesi jõho ajëmiromo Herod sanuamijöro dinamiromo jõe nugö'öromo Herod uavareje: Noni vavaenimoromo ajamujego ja'o no'o huë baerovoromo raromo'irarëjo.

21 Ëhi'amu Herod-ro majaho bojëmadeje ë majare rueruomoröhego. Ëmajaho rovamu gagorovo Herod-ro hesi niögu ma-maho io'amadeje. Io'amoromo hu bövi namiromo hijaje röho mare hiromo ae aho'obëhe jõe majëhijadeje. 22 Jõe majëhijamu hejë'i rue ariböviohuro uvoruomadeje: Asë'e jö böröme hõjo. Bogo ma-aeu hõho majahui'i a iosiriamuromo dö mare jîë'e aru'ahohuro jõho majahuijajêjo. 23 Ëhi uvoruomamu gavë'i Badare anerahuro Herod anamu huiniëro hesi uhoho ijahamu guomadeje. Anade hesi bëhoho hu God-are iho bogo nigemadohuni ëhuni anamu guomadeje.

24 Röhu God-are jõho ejahoruomamu aro rumorovobe va'adeje.

25 Ëhi'amu Barnabas'o Saul'o Jerusalem va'oromo monioho ekaresia jabesi a duvahoho i'imëmijë'ëro John hesi iho göho Mark hu'irae baeromo Antioch amore vuonorö'ö va'areje.

13

Barnabas'o Saul'o va'oromo God-are jö majëhibe jirehoröhego Antioch ekaresia ariböviehu baejëvoromo rëmö'öjare jõhoje.

1 Iae Antioch amore ekaresia a ioro'ioroho jö God-aro baeromo majëhijarue ariböviohu'o Iesuarë öri röjëhijarue ariböviohu'o jëvadeje. Ëaribövi jabesi ihoho Barnabas o Simeon iho göho Niger o Cyrene amo raje Lucius o sa'a a böröme Herod'o gemu mae bövi raegade aho Manaen o Saul ëhi jio'amadeje. 2 Ëhi jio'amamu ekaresiaho jaburo ioho bogo ijë'e God ma-rajahiemu rajahijamu gagorovo hesi Aru'ahohuro uëvadeje: Jemëro Barnabas'o Saul'o baejëvoromo nani rëmohëjo jabuhu ë'ojöro baejëvode muoho vaenövoröhe hõjo. 3 Ëhi uëvamuge ekaresiaho jaburo ioho bogo ijë'e God-are örire jõe atonugoromo Barnabas'o Saul'o jabesi simanore öve bamëhoromo rëmö'öjumu va'areje.

Barnabas'o Saul'o Cyprus sa'are va'oromo Keriso-are jö majëhijare jöhoje.

⁴ God-are Aru'ahohuro Barnabas'o Saul'o ëhi rëmö'öjadeje God-are muohuremu vaeröhego. Rëmö'öjamu abuejaroho abo Seleucia amore höröjareje. Höröromo boat-re ajiomoromo jovo döre va'aroho Cyprus ruë numë sö jovemu jië'e sa'are ë va'o ravo'amareje. ⁵ Cyprus sa'are ravo'amoromo Salamis amore höröromo Jew rajehu God rajahijarue osare osare God-are jöho majëhibe jirehareje. Röhu John Mark hu'irae baeromo hu'o jirehareje huro ajëmego jaburo muoho vaebe jirehoröhëro.

⁶ Jirehoromo Salamis amoho nugo va'oromo Cyprus sa'aho jirehobe numëhi va'o viture juvö'öromo Paphos amore höröjareje. Höröromo sareri sareri'e iro oso'e ae gemu birohareje. Hesi ihoho Bar-Iesu jiadeje. Hu Jew rajëro jië'ëro aribövioho sarerëmiromo uënövadeje: Na jö God-aro baeromo majëhijaje ae javajëjo. ⁷ Bar-Iesu ë sa'are a börömo hesi ae jiadeje. Èsa'are a börömo hesi ihoho Sergius Paulus jiadeje. Hu uehoro ma'e ae jiadeje. Uehoro ma'e aëro jië'ëro jöe nugö'öromo Barnabas'o Saul'o uëvadeje: Rueromo God-are jöho majehirego na he'iröjo. ⁸ Na he'iröjamu rueromo God-are jöho majahijamu hejë'i ë iro oso'e aho Bar-Iesu röhu iho göho Greece jöehu uvaruoho Elymas-ro jabesi jöho aho'ahovadeje. Elymas-ro Barnabas'o Saul'o jabesi jöho aho'ahovoromo ë sa'are a börömoho nijio'irae gavadeje Iesuare jöho ejahojöeni. ⁹ Nijio'irae gavamu Saul hesi iho göho Paul-are dë vövöbajö'e aho'o God-are Aru'ahohuro rarovamu gagorovo Paul-ro Elymas gemu ërimahoromo ¹⁰ uavadeje: Ja Satan-are ae javajëjo. Sareri sareri'e muohemu vaejanue mu maho bövi bise'o maho ijumanue ae javajëjo. Badare jö ma huotohuotovo jövanuoho divare vuonugonëjo. ¹¹ Èhuni Badahu i'u mana bojami'ie'ajoho gavëjo. Jasi nunoho sisërëjavo'ie'ajëjo. Sisërëjavo'iramu majaehu ajivajoho majae ëgo'o bogo uherihoromo ga'a'anuejo.

Èhi uavamü gavë'i hesi nunoho sisërëjamu ramoramoro hijadeje. Ramoramoro hiromo övëro morijovobe juvadeje aëro övëro ma'eno bava'ojöro. ¹² Èhi'amu ë sa'are a börömohuro gavade Paul-ro jöe jövo'ego ë a hesi nunoho sisërëjamu gagorovo tiöromo uvadeje: Badare jö Paul-hu majahuijajoho iae jö böröme hë uvoromo Iesuare örire mae uehorovadeje.

Barnabas'o Paul'o Pisidia sa'are Antioch amore va'oromo God-are jö majëhijare jöhoje.

¹³ Èhi'amu Paul'o hesi ariböviohu'o ëho jaburo Paphos amore boat-re iojiomoromo jovo döre va'oromo Pamphylia sa'are Perga amore ë ravo'amareje. Ravo'amonugoromo John Mark-ro jabumë rëmoromo Jerusalem vuonorö'ö va'adeje. ¹⁴ John va'irögoro Barnabas'o Paul'o jaburo niö'iro Perga amore jioromo va'oromo Pisidia sa'are Antioch amore ro arijareje. Ariromo Jew rajo jabesi nuho majaho rovamu God rajahijarue osare va'o arijareje. ¹⁵ Arijamu aëro Moses-hu bojëmade jögoru surire jöho adaho jö God-aro baeromo majëhinövare ariböviehu jajivare surire jöho adahamu evare God rajahijarue osa muebejarue ariböviohuro Barnabas'o Paul'o jöe nugö'öromo uëvareje: Jew rajo aganomë jemë jögore jëvë'oho majahuijago no heromo biririvoromo God mae uehorovo'irarëjo.

¹⁶ Èhi uëvamu hegorovo Paul-ro ri'öromo jaburo hejëro övëro tugohëvoromo uëvadeje: Israel rajomë God mae uehorovarue a ioro'iorohumë na jö harihe majëhi'ie'ajëjo. Hehëjo. ¹⁷ God Israel rajo

aribövi muebejavuajohuro nosi hijo miono'oho hesi baejêvade hõjo. Baejêvê'e jiamu jabumëro Egypt sa'are abueromo ma-jahuri raromamu God-ro ajëmijamu ae aho'obêhe jêvobe va'ade hõjo. Aho'obêhe jêvobe va'amu God-ro hesi darugëro ajëmiromo Egypt sa'are jêvamu sõjêvo ujuoho rovade hõjo. ¹⁸ Sõjêvo ujuoho rovamü vadune aho'obêhe 40 a rumo'e sa'are mu sisê vaebe juvo'ego ma-nunëremu gë taemoromo ajëminövade hõjo. ¹⁹ Èhi'ojuvo jabumëro Canaan sa'are rueromamu evare ë sa'a uhure ëne aho'obêhe 7 mamirovoromo raromonörovare aribövioho God-ro muo barëromo jabesi sa'aho nosi Jew rajo hijo miono'oho mëmijade hõjo jabesi sionoho baeröhego. ²⁰ Röhu God-ro Israel rajo baejêvadoho aevoromo Egypt sa'are abo raromajovo a rumo'e sa'are raromobe jijihojuvo ro Canaan sa'are raromaro ho vadune aho'o 450 èhi barëjade hõjo. Vadune 450 barëjumu gagoro God-ro a mevëvarue a masijoho bojëmibe rovade hõjo nosi hijo miono'oho muebejêvonövoröhego. A mevëvarue a masijoho bojëmibe ruejuvo evare Samuel jö God-aro baeromo majëhijaje ahuro hijo miono'oho muebejêvade hõjo. ²¹ Samuel-ro muebejêvamu evare Israel rajo ariböviohuro ri'öromo God ua gavare hõjo huro bõröme namiromo muebejêvo'iröhe aho bojëmijöro. Ua gavamu God-ro jabesi örire Kish-are harihe Saul bojëmijade hõjo bõröme namiromo muebejêvoröhego. Saul hu Benjamin rajo ae jiade hõjo. Saul bojëmijamu muebejêvojuvo vadune 40 barëjade hõjo. ²² Vadune 40 barëjumu God-ro Saul rori'o babu'ö'i David Saul-are sionore nugade hõjo bõröme namiromo muebejêvoröhego. David nugoromo uëvade hõjo: Jesse-are harihe David iae na garomo nego avohajêjo. Huro naehu nimaje bövioho bise'oho vae'a'ajêjo. David-are jöho èhi uëvade hõjo. ²³ Èhi uëromo va'ojuvo majae ijonö David-are ujoho gemu Iesu God-hu Israel rajo uëvadëhi èhi bojamuade hõjo no Israel aribövioho manö bamavuoröhego. ²⁴ Iesu rue'ia'amu John-ro Israel raje ae aho'obêhe majahuromo uövuade hõjo: Uehoro sisêho vuonugo'i uehoro mae baeromo bapataeto vaerêjo. ²⁵ Èhi jiê'e jöho majahujuvo muoho barë'ia'amu uövuade hõjo: Jemëro uvarujêjo: Na rahuo jevajêjo. Na bogo ro ajëmi'irode a muebejarujoho jevajêjo. Röhu gahêjo. Èahuro nasi ijonö rue'ie'ajêjo. Na hesi mu bise'o vaejahoromo hõru sino jiovaho'ibejodoho o mu bise'o bise'e rabe vaejaho'ibejodoho röhu hu bõröme jio'i na ma-bise'e jevajêjo.

²⁶ Röhu aganomë Abraham-are ujo ömo'ömomümë o sa'a gö raje God mae uehorovarujohümë God-hu ajamuromo manö bamavuaje jöho ë jöho nosi jöeni rovê'e hõjo. ²⁷ Èhesi bëhoho Jerusalem raromarue ariböviohu'o jabesi a masijohu'o èho jaburo Iesuare bëhoho bogo avoho garomo bogo uvare hõjo: Iesu iae ajamuromo manö bamavuaje aho hõjo. Bogo avoho garomo röhu Jew rajo nosi nuho majaho rue'ego henövare jö God-aro baeromo majëhinövare a jabesi surire jöho adahoromo uvo'ego: U'emu a bõrömëro rueromo ajamui'ajê'ego dadivëvo'ego uvonövare hõjo: Èa bõrömoho bogo Iesuhu jio'i ae gö jio'a'ajêjo Iesuare bëhoho bogo avoho gavê'ëro. Bogo gavê'ëro aehu Iesuare örire vaerumoröhego ë surire jajivarëhi Jerusalem raromarue ariböviohuro èhi ë'oromo Iesu court vaeromo uaruomade hõjo: Sisê ae javê'ëro guomo'a'anuêjo. ²⁸ Guomo'a'anuê uanugoromo nahoromo gavare guomoröhe bëhoho bogojiamu gavê'i Pilate ëma uaruomade hõjo: Uëvego ano'irarêjo. ²⁹ Amo Iesuare örire bövi bise'o sisê'i vaeröhego God-are surire jö jajivarëhi Jerusalem raromarue ariböviohuro èhi vae

barënu goromo Iesu ijore jiamu baruvebiromo hure bamare hõjo. ³⁰ Hure bamamu God-ro ajamijamu ri'õjade hõjo. ³¹ Ri'õjamu Galilee sa'are jioromo Jerusalem Iesu'õ gemu mae urimo rovare a jabesi nunire rue'i hijadoho majare aho'obëhe barëjade hõjo. Rue'i hijamu hu gavare ariböviohuro jaruoho Israel rajo jabesi õrيره hesi jõho ma-mae majëhijarue hõjo. ³² Iae noro jõ maho majëhiromo uëvaruëjo: God-hu nosi hijo miono'õ uëvadëhi ³³ no jabesi ujëro javuë'ëro ëhi ajamuijade hõjo. Ajamuiromono nosi jõëni Iesu ajamijamu guomoromo ri'õjade hõjo. Ëhesi bëhoho God-hu Iesu ajamego ri'õ'irõhe jõho God-are surire Psalm 2-re jajivoromo uvë'e hõjo: Ja nasi Harihoho javajëjo.

Jaruvoho naro ja baejavë'e jevajëjo.

³⁴ O God-are surire jõ göho huhu ajamego Iesu ri'õjago ijonõ bogo guomoromo sino sagohori'irõhe jõho jajivoromo ëhi uvë'e hõjo: God naehu David uavodëhi iae ëhi ma-maemu ajëmi'ejõjo jemë mae jëvo'irõhego. ³⁵ O God-are surire jõ göho jajivoromo uvë'e hõjo: Jasi aëro jevë'ëro God jero ajemi'iramu nasi sinoho bogo sagohorijevo'ajëjo. ³⁶ Iae David-hu hijade majare God-hu nimade muoho vaebe juvojuvo guomade hõjo. Guomamu hesi hijo miono'õ guavarire sionore guavamu hesi sinoho sagohorijade hõjo. Ëhuni hesi sino bogo sagohori'irõhe jõho David-ro bogo jajivo'i ³⁷ a'i Iesuare jõho jajivade hõjo. Ëhesi bëhoho God-ro ajamamu guomoromo ri'õjë'ëro ëhu'ëro hesi sinoho bogo sagohorijade hõjo. ³⁸⁻³⁹ Aganomë ëhu'e jiaje ave jõ hesi bëhoho ga avohohëjo. Iesuare jõëni God-hu mu sisë uehorovoromo vuonugo'irõhe õroho jemesi õrيره majëhijë'e hõjo. O ae rahu Iesu mae uehorovë'o ho mu sisë vaejarije hesi i'uo ho iae barëjaje hõjo. Moses-hu bojamuade jõgoru ejahë'o ho bogo ëhuro mu sisë hesi i'uo ho barë'i a'i Iesu mae uehorovë'o ho iae barëjaje hõjo. ⁴⁰ Ëhuni avoho mueberovohëjo ëhuro jõ God-aro baeromo majahuinõvare a jabesi surire jajivare i'uo ho bogo bae'irarije hõjo. ⁴¹ Ëhesi bëhoho God-are jõho jabesi surire jajivoromo uvë'e hõjo:

God-ro uëvajëjo: Nasi jõ ahoromo sivaruje ariböviohumë nasi muoho garomo tiõromo vuovorëjo.

Ëhesi bëhoho jemë bogo vuovo'i raromaruje majare evare naro võrõ'e mu bõrõmoho vae'ië'ajëjo.

I'u'e mu bõrõmëro jië'ëro aëro jemë sama'e røjëhi'ibejarëjo rõhu bogo avoho heromo mae uehorovo'ibejarijëjo.

Ëhi uvë'e hõjo. Ëhuni avoho uehorovohëjo.

⁴² Paul-ro ëhi uënu goromo hu'õ Barnabas'õ hörõjamu gëvë'i rue ariböviohuro uëvareje: Ruëre hura gö hesi nuho majaho rovego vuonorõ'õ rueromo ëhi jië'e jõho majahuirego no he'irarëjo. ⁴³ Ëhi uëruomoromo suorovoromo Jew raje ae aho'obëhe o sa'a ioro'ioro rajehu jabesi mu vuonugo'i Jew rajo mu baeromo God mae uehorovarue aribövioho aho'obëhe jaburo Paul'õ Barnabas'õ jabesi ijore va'areje. Ijore va'amu gëgorovo jaburo niõ'iro jabesi õrيره jõgore mëmiromo uëvareje: Biririv-õromo uvorëjo: Hesi God-ro huë baeromo ajamui'ajëromono muoho vaenõvorëjo.

⁴⁴ Ëhi ë'ë'ëro hura gö hesi nuho majaho rovamu amo raje ae aho'obëhe Badare jõho he'i ë osare gemu gagovoruomadeje. Ae gemu gemu bogo rovareje. ⁴⁵ Amo raje ae aho'obëhe gagovamu gëgorovo Jew rajoho jaburo

Paul'o Barnabas'o jabesi mu mahuni dē vōrōnēgo avohamu Paul-are jōho aho'ahovoromo jō sisē atareje.

⁴⁶ Jō sisē atamu hegorovo Paul'o Barnabas'o bogo juhuonivo'i ma-biririvoromo jōho majēhiromo uēvareje: God-ro nimade hōjo Jew rajo jemēro hesi jōho urimo hejōro. Ēhi hōjo rōhu jemē ē jōho heromo bijōnimarujējo. Bijōnimoromo ēhuro jemēhu ioro'ioeremu maro raromo'irarije ōroho tugohē'e jēvajējo. Ēhuni no huotorovoromo sa'a ioro'ioro rajoho jōho majēhinōvo'ejarējo. ⁴⁷ Ēhesi bēhoho rabēni Badaro jōe bojamiuromo uōvuē'e hōjo:

Naro ja bamavode hōjo jero sa'a ioro'ioro rajoho ajivēvo'iranego.

Ajivēvego ae aho'obēhe majae beva'ajire majae hō'ōjajire maro raromo'irōhego.

⁴⁸ Ēhi uēvamu hegorovo sa'a ioro'ioro rajohuro nimorohoromo uvoromadeje: Badare jōho iae mae hōjo. Ēhi uvoromo ioro'ioeremu raromo'irōhego God-hu uvade aribōviahuro Iesu mae uehorovoruomadeje.

⁴⁹ Mae uehorovamu Badare jōho ē sa'ae bōvioho uarovobe va'adeje. ⁵⁰ Uarovobe va'irōgoro a'i rue Jew rajoho jaburo God uehorovarue magonaho masijohu'o amore a masijohu'o ē aribōvi jabesi dēho iēhamu ri'ōromo Paul'o Barnabas'o sisē vaejēvoruomadeje. Sisē vaejēvoromo Antioch sa'anō jēvamu rēmō'ōjēvoruomadeje. ⁵¹ Rēmō'ōjēvamu gagorovo va'irōgoro hōru tohotoho'e jēvamu riremoromo va'areje amo rajohuro sisē vaejaruoho gajōro. Va'oromo Iconium amore hōrōjareje. ⁵² Amo Antioch raromarue Keriso-are aribōvi jabesi dē vōvōbajo'oho aho'o sasohēvoromo God-are Aru'ahohuro rarovēhadeje.

14

Paul'o Barnabas'o Iconium amore ariromo God-are jō majēhijare jōhoje.

¹ Paul'o Barnabas'o Iconium amore hōrōnugoromo urimo Antioch ē'arēhi ēhi Jew rajehu God rajahijarue osare va'oromo Iesuare jōho majēhijareje. Jōho majēhijamu ēhuro Jew raje ae aho'obēhe sa'a ioro'ioro raje ae aho'obēhe Iesu mae uehorovoruomadeje. ² Mae uehorovamu gēgorovo Jew raje jō bogo ma uehorovarue aribōviahuro sa'a ioro'ioro rajo jabesi ōrire uehoro sisēho bojēmiromo jabesi dē iēhamu jaburo Keriso-are aribōvioho nue huodēgoruomadeje. ³ Nue huodēgamu Paul'o Barnabas'o majae ēgobōvie ariromo bogo juhuonivo'i ma-biririvoromo Badare jōho majēhijareje. Majēhiromo Badaro ajēmamu ēhuro bogo gavarue darugo'e mue gō gō vae'amareje ae aho'obēhe garomo uvorōhego: Iae mae-ējo. God-hu huē baeromo ajamuijaje jōho mae hō uvorōhego. ⁴ Ēhi'amu amo rajo aribōviahuro jōe gō gō uehorovareje. A ioro'iorohuro Jew rajo jabesi dōnō jio'i a ioro'iorohuro Paul'o Barnabas'o jabesi dōnō jēvadeje. ⁵ Ēhi'oromo Jew rajohu'o sa'a ioro'iorohu'o ēho jaburo jabesi masijohu'o gemu mae ri'ōromo Paul'o Barnabas'o ijumēvoromo munēro vajēmi'i atareje. ⁶ Munēro vajēmi'i atamu Paul'o Barnabas'o ē jōho heromo ju'ebiroomo va'areje. Va'oromo Lycaonia sa'are Lystra amo Derbe amo jiajinō ē va'areje. ⁷ Va'oromo ē sa'are aribōvioho Iesuare jō maho majēhibe jirehareje.

Paul'o Barnabas'o Lystra amore ariromo God-are jō majēhiromo huē vavaeni birohoromo ju'ebiroomo Derbe amore va'are jōhoje.

⁸ Jirehoromo Lystra amore ro arijareje. Röhu hörü sisë'e ae gemuëro ë hijë'e jiadeje. Urimë'i vëmehu rahadire aevoromo hörü sisë'e jioje rovë'ëro ëhu'ëro bogo mae bogo juvadeje. ⁹ Bogo juvë'ëro hejadeje Paul ae jöe majëhijamu. Paul-ro jöho majëhiromomo gavade ë aho hu'o jöho hejambu gagorovo ma-hu gemu ërimahoromo gavade hu mae uehorovo'ëgo marë'iröhoho eni jiamu gagorovo ¹⁰ ma-darugo'o uavadeje: Döro ri'öromomo avoho namijëjo. Namijëjamu hejë'i ma-burëro döro ri'öromomo aevoromo juvadeje.

¹¹ Juvamu ae aho'obëhe gavare Paul-ro ë hörü sisë'e aho ëhi ajamamu gagorovo simane sisë'i uehorovoromo uvoruomadeje: Paul-hu ë hörü sisë'e aho ajamamu aevoromo juvade hesi bëhoho Paul'o Barnabas'o bogo ma-aehu jëvo'i a'i aru'aho bërömhoho niö'iro araeromo rueromomo jabesi darugo'ho bërömhoro jëvë'ëro ëhu'ëro Paul-ro ë iaho ajamade höjo. Simane ëhi sisë'i uehorovoromo ri'öromomo jabesi Lycaonia jöëro ma-darugo'o uvoruomadeje: O aveho bogo ma-aehu rue'i a'i muebejavuarue aru'aho bërömhoho niö'iro araeromo nosi örire ruvebijë'e höjo. ¹² Aru'aho bërömhoho niö'i ruvebijë'e höromomo Barnabas jabesi sareri'e god hesi ihe Zeus jumuvoromo Paul-are jöho sarerivoromo uvoruomadeje: Nani ë aho nosi god Hermes jö bajuva je aru'ahoho höromomo Paul Hermes jumuvoruomadeje Paul jögoru jövaje aego. ¹³ Zeus aru'aho bëröme höromomo rajahijarue osaho amo bëhiro jië'ëro Zeus rajahijarue mu muebejaje ahu'o uvadeje: Nani iae mae-ëjo. Nosi aru'aho bëröme Zeus-më amore rovë'e höromomo cow ano'oho ujuohoromo ijino inovaroho ujuohoromo amo bërömore rejo ojo bëhire rovadeje. Rueromomo hu'o a ioro'iorohu'o ëho jaburo Paul'o Barnabas'o aru'aho bëröme jëväjëromomo uvene aho röjëhiromomo ë mioho muo'amoromomo vëniro mueromomo i'imëmi'irögoromo ë'oruomadeje.

¹⁴ Ehi ë'iröhe jöho henugoromo Barnabas'o Paul'o ë apostle-ho niö'iro uvareje: Ehi jië'oho mu sisë bëhe höromomo jabesi niögoho dadovo'amareje ae göëro garomomo uvoröhego: Jaburo nosi muoho bijönimoromo ë'aruëjo. Niögoho dadovoromomo ma-ba viëhi jiaroho rue ae aho'obëhe jabesi ririre rirarovoromomo ma-darugo'o uvareje: ¹⁵ Asë'e jemë rabëni ëhioho ë'arujëjo. No bogo aru'aho bërömhoho javuo'i no ma-ae jemë va'ëne javuajëjo. No jö maho majëhi'i rovare höjo ëhuro ëhi jië'e darugo rumo'e inömo ëma rajëhijarujoho vuonugo'i darugo jië'e aho God uehorovo'irarijego. God-ro ö'idöe sa'ae jove bövie bise'e no bamavuade höjo. ¹⁶ Urimë'i sa'a göre göre rarumarue aribövioho jemesi nimaruje nimaruje muoho vae'ëgo huro ma gë taemonövade höjo. ¹⁷ Iae ëhi jiade höjo röhu God-ro hesi muoho aho'o bogo gurih'i a'i jemë mae avohëvoromomo hesi muoho röjëhibe rovade höjo jemëro garomomo uvo'irarijego: Iae mae-ëjo. Hu ëhi jië'e a bëröme hö uvo'irarijego. Huro ëne nugö'öromomo i majaho rovego uvaje höjo: Iëro tagavëjo. Ioho tagavëje höjo: Jemëro i avohego da'uëgo'irajo. Nimoronimorohego dë vövöbajo'e sasohëvo'irajo. Huro hesi muoho ëhi röjëhibe rovë'e höjo. ¹⁸ Biririvoromomo ëhi jië'e jöho majëhiromomo dë vövöbajo'e huotovëho'i ë'o gavaroho mi suvuoro vëniro bueromomo bamëho'i ë'aroho bogo vuonugo varijënoho jië'e ëma vuonugareje.

¹⁹ Vuonugamu iae Jew rajo a ioro'iorohuro Antioch amore Iconium amore jioromomo rueruomadeje. Rueromomo Lystra amo rajoho jabesinö jioruomöjoro mu sisë jöho biririvoromomo majëhijareje. Majëhijamu Lystra amo rajoho jaburo ejëhoromomo ajëmiromomo Paul munëro vajamiruomadeje. Vajamiruomomo uvoruomadeje: Paul guomë'e höromomo amoro jiamu rori'o ruho

baeromo va'oruomadeje. ²⁰ Bava'amu Keriso-are ariböviohuro ro Paul-are behire gagovoromo riravo rova'areje. Riravo rova'amu Paul-ro ri'öromoro rue amo börömore vuonorö'ö va'adeje. Va'oromo nêröho Barnabas-mu niö'iro ri'öromoro va'aroho va'o Derbe amore höröjareje.

Paul'o Barnabas'o Syria sa'are Antioch amore vuonorö'ö va'are jöhoje.

²¹ Derbe höröromoro Iesuare jö maho majëhijamu ae aho'obëhe aevoromo Iesuare ijore ijore jijiharue aribövie jioruomadeje. Ëhi'amu gagorovo Paul'o Barnabas'o jaburo vuonorö'öromoro Lystra Iconium Antioch amore ekaresia ajëmibe va'areje. ²² Ajëmiromo jabesi dë vövöbajo'oho biririvëhoromo uënövereje: Biririvoromo Iesuare jöhemu mae uehorovonövorëjo. Ëhesi bëhoho God-are aji öri ari'ere va'i naguë'oho no vavaene böröme baebe va'ojuvo evare va'ëjarëjo. ²³ Ëhi uëbe a duvahe ekaresia jabesi simano vaeröhoho nugo'amobe ie bogo ijë'e ma-pariemu vaeromo uëbe va'areje: Jemë Bada mae uehorovaruje a hesi övo döre rëmaruëjo. Ekaresiaho ëhi ajëmibe va'areje. ²⁴ Va'oromo Pisidia sa'aho jireho barënuogoromo Pamphylia sa'are rovareje. ²⁵ Pamphylia rueromo Perga amore ariromo Iesuare jöho majëhinugoromo va'o Attalia amore abuejareje. ²⁶ Attalia amore abo ariromo boat-re ajiomoromo jovo döre va'aroho va'o sionëro Antioch amore rovareje. Ürimoho Antioch ekaresiaho jaburo Paul'o Barnabas'o God-are övo döre rëmareje huro ajëmego mu mae vaebe jireho'iröhego. Jaruvoho ë muoho barëjê'ëro Paul'o Barnabas'o sionëro rovareje. ²⁷ Rueromo ekaresiaho uëvereje: Gagovohego jöe majëhijarëjo. Majëhijarë uënuogoromo gagovamu uëvereje: God-ro ajamuijamu ëhi jië'e muoho vaeromo rovare höjo. Huro öroho sa'a ioro'ioro rajohuni jiovëhamu jaburo Iesu mae uehorovare höjo. Ëhi'ade höjo. ²⁸ Ëhi majëhiromoro Keriso-are ariböviohu'o gemu mae majae ëgöbövie ë arijareje.

15

Ekaresia jabesi a masijehu Jerusalem gagovoromo Moses-hu bojëmade jögoru ë hesi jö mevare jöhoje.

¹ Paul'o Barnabas'o Antioch amore arijamu iae ae göëro Judea sa'are jjië'ëro rueromo Keriso-are aribövioho majëhiromoro uënövereje: God-arire mae va'i nëgë'iroho Moses-hu Jew rajo nosi jögoru jajivadëhi sa'a ioro'ioro rajoho jemë'o sinoho ëhi tarivëhego God-are aribövie jëvo'irajo. Sino bogo tarivëhë'oho bogo maroho va'a'arujëjo. ² Bogo maroho va'a'arujëjamu hegorovo Paul'o Barnabas'o jaburo ri'öromoro ivororomo darugo'o jö aho'ahëmiromoro i'e rovare aribövioho uëvereje: Sa'a ioro'ioro rajoho nadi ëhi jië'e jöho majëhirëjo. Majëhirëjamu Antioch ekaresiaho jaburo Paul Barnabas Antioch amore ekaresia a ioro'ioroho ëhi baejëvereje jaburo Jerusalem amore va'oromo apostle ömo'ömohu'o Jerusalem ekaresia a dudavo ioro'iorohu'o sino tarivo'iröhe jöho mevo'iröhego.

³ Baejëvoromo rëmö'öjamu Paul'o Barnabas'o jaburo a ioro'iorohu'o gemu mae ae jöe majëhibe Phoenicia sa'are Samaria sa'are va'areje. Majëhiromoro uënövereje: Sa'a ioro'ioro rajoho iae aevoromo God mae uehorovoruomohijajo. Ëhi uë'ëgo Christian aganoho aho'obëhe ë jöho heromo börömo bëhe nimorohonövereje. ⁴ Amo ëhi jië'e jöho majëhibe rueromo Jerusalem suorovareje. Suorovamu gëgorovo apostle ariböviohuro

ekaresia a duvaho ömo'ömohuro ekaresia a ioro'iorohuro ëho jaburo jejëmiruomadeje. Jejëmijamu rueho jaburo jöho majëhiromomo uëvareje: God-ro ëhi ajamuamu muoho vaeromo rovare höjo. ⁵ Ëhi majëhijamu Pharisee aribövie Iesu mae uehorovarue a ioro'iorohuro ri'öromomo uëvareje: Iae ëhi höjo röhu sa'a ioro'ioro rajo jabesi sinoho tarivëhoromo jöe majëhiromomo uë'ëjarëjo: Moses-hu bojamuade jögoroho ejahonövorëjo. Ëhuremu mae höjo.

⁶ Ëhi uëvamu hegoro apostle ariböviohu'o Jerusalem ekaresia a duvaho ioro'iorohu'o ë jöho mevo'li gagovareje. ⁷ Jöho mevojuvo Peter-ro ri'öromomo uëvadeje: Aganomë jemë'o gavarujëjo urimë'i God-ro na jemesi ririre baejevade höjo naro hesi jö maho majëhijego sa'a ioro'ioro rajoho jaburo heromo Iesu mae uehorovoröhego. ⁸ Jaburo mae uehorovamu God-hu hesi Aru'aho Jew rajo Keriso-are aribövi mamuadëhi sa'a ioro'ioro rajoho jabu'o ëhi mëmade höjo ëhuro noro garomo uvoröhego: God ae aho'o nosi dë vövöbajo'o gövuajohuro hesi Aru'ahoho sa'a ioro'ioro rajoho mëmijë'ëro ëhuni huro jabu'o mae uehorovëvájëjo. ⁹ God-ro Jew rajohu'o sa'a ioro'ioro rajohu'o bogo gö gö uehorovavuo'li ma-gemu uehorovavuade höjo. Ëhesi bëhoho sa'a ioro'ioro rajohuro Keriso mae uehorovamu God-ro jabesi sisëho u'ovëho barëjade höjo. ¹⁰ Moses-hu bojamuade jögoroho i'u ma'ëro jië'ëro no'o nosi hijo miono'ohu'o vaeromo mare va'iröhoho bogo eni javuade höjo. Ëhi jië'oho jemë rabëni nëgajëjo sa'a ioro'ioro rajohu'o ëhi jië'e i'u'e muoho bojëmi'iro. Jemë rabëni God-are dëho bijioho ga'i nëgajëjo. ¹¹ Bogajo. No mae uehorovoromo uvare höjo: Bogo noehu mu vaejaruohuro a'li hesi Bada Iesuhu huë baeromo ajamuijajohuro iae ëhuro Jew rajoho no maro raromo'ëjarëjo. Sa'a ioro'ioro rajo jabesi öri jiajëhi noehu maro raromo'iröhe öroho gemuoho höjo.

¹² Peter-ro ëhi majëhijamu Barnabas'o Paul'o ri'öromomo uëvareje: God-ro ajamuamu noro darugo'e mu gö gö ëhi ëhi vaeromo sa'a ioro'ioro rajoho ajëmibe jirehare höjo. Ëjöhö he'iro ae aho'obëhe jöromoraejareje. ¹³ Jöromoraejumu Barnabas'o Paul'o jöho majëhi barëjumu hegoromo James-ro ri'öromomo uëvadeje: Aganomë nasi jöhu'o hehëjo. ¹⁴ God-hu sa'a ioro'ioro rajo aevoromo uehorovëvoromo a ioro'ioro hesi baejëvade jöho Simon-ro ë jöho majahuijumu no hejare höjo. ¹⁵ Ëjöhö iae mae höjo. Ëhesi bëhoho God-hu sa'a ioro'ioro rajo baejëvoröhe jöho urimë'i jö God-aro baeromo majëhinövare ariböviohuro jajivare höjo. Jabesi ae gemuëro David-are ujo gagovëvoröhe jöho uhu'e huotovoromo jajivoromo uvë'e höjo:

¹⁶ Badaro uvavohijajo: Ëhesi ijönö naro vuonorö'ö rueromo David-are javu dadarövadoho evare avoho vae'ëjöhö.

Sisërëjadoho naro avoho'iramu urimë'li namijadëhi ëhi nami'a'ajëjo.

¹⁷ Nami'iramu sa'a göëro göëro Bada na birohevo'li nahevo'aruëjo.

Nasi jö bogo henövare ariböviehu nasi iho baejarohuro ëhi ë'a'aruëjo.

Badaro ëhi uvajëjo. ¹⁸ Mami gö'e huro ë jöho aevoromo majëhadoho hebe rovë'e javuajëjo.

Ëhi jajivë'e höjo.

¹⁹ Ëhuni na ëhi uehorovajëjo. Sa'a ioro'ioro rajehu huotorovoromo God mae uehorovë'ohö no nosi i'u'e muoho jabesi öriroho bogo bojëmi'i ²⁰ a'li ma-suriro jöho nugö'öromomo uë'ëjarëjo: Aehu sareri'e god göëni göëni bahijë'e mioho uvorëjo: Sisë höromomo nadi ue'ahorëjo. Nadi önö'ohö

jijihorëjo. Mi hesi këho nadi ue'ahorëjo. Huë ahah'e'le mioho kë'e jiaje nadi ue'ahorëjo. Ëjöhemu jajivo'ejarëjo. ²¹ Ëhi jië'e jögoru jajivo'iröhe ë hesi bëhoho Moses-hu ëhi jië'e jö bamadoho mami'e ame aho'obëhe majëhibe rovë'e hjojo. O hesi jöho Jew rajo nosi nuho majaho rovego noehu God rajahijarue osare osare Moses-are jöho adahego jaburo hejarue hjojo. Ëhuni ëhi jië'e mu gororovo'iröhe jöho sa'a ioro'ioro rajo jabesi örire nugö'ö'ejarëjo.

Jerusalem ekaresia a masijehu suri suri jajivoromo sa'a ioro'ioro rajehu Keriso mae uehorovarue aribövi jabesi örire bamëhare jöhoje.

²² James-ro ëhi uëvamu hegoro apostle-ho jabu'o ekaresia a duvaho ömo'ömohu'o ëho jaburo jöe mevoromo uvareje: Ë'lego no nosi a ioro'ioro baejëvego jaburo Paul'o Barnabas'o gemu mae Antioch amore va'irarëjo. Ëhi majëhijamu ekaresiae ae aho'obëhe uvareje: Ëhi jië'o'ho iae mae hjojo. Ëhi uvoruumoromo Judas hesi iho göho Barsabbas'o Silas'o jabumë niö'i baejëvareje ekaresiaho jaburo ë ae niö'i jabesi örire mae uehorovaruëro jië'ëro.

²³ Baejëvoromo suroho jajivoromo bava'ojöro bojëmijareje. Surire jajivare jöho ëhi uvë'e jiadeje: O asë'e Jew rajoho bogo a'i sa'a ioro'ioro rajoho Antioch amore Syria sa'a ioro'iore Cilicia sa'are raromaruje ariböviohumë apostle ariböviohu'o Jerusalem ekaresia a duvaho ömo'ömohu'o jemesi ö mueno'ëro javuë'ëro noro jemesi örire jejëmaruëjo. ²⁴ Röhu no hejare hjojo uvavamu: A ioro'iorohuro nosirire jioromo ö'are hjojo. Ö'oromo jöe gö majëhiromu jemesi simanoho sisëvöjëhamu uehore gö gö baejarije hjojo. Röhu ëho bogo noehu uëvamu ë'are hjojo. ²⁵ Ëhuni no ae aho'obëhe gemuoro gagovoromo jöe mevoromo uehore gemuoho baeromo uvare hjojo: Noro ae gö baejëvo'ejarëjo jemesi örire rëmö'öjëvego jaburo nosi aemo'aeme Barnabas'o Paul'o gemu mae ö'iröhego. ²⁶ Barnabas'o Paul'o vuovëvoröhe jöho bogo uehorovë'e ma-birivoromo nosi Bada Iesu Keriso-are muohuremu uehorovë'e arijare hjojo. ²⁷ Röhu Judas'o Silas'o jabu'o gemu mae rëmö'öjëvaruëjo jaburo ö'oromo noehu jajivarue jöe gemuoho majëhijego he'irarijego. ²⁸ God-are Aru'ahohu'o no'o jöe gemuoho uehorovoromo uvaruëjo: Jew rajo nosi i'u'e mue gö gö bogo bojëmi'i ave jögorohuremu bojëmi'ejarëjo. ²⁹ Aehu sareri'e god göëni göëni bahijë'e mioho nadi ue'ahorëjo. Mi hesi këho nadi ue'ahorëjo. Huë ahah'e'le mioho kë'e jiaje nadi ue'ahorëjo. Nadi öno'öho jijihorëjo. Ëhi jië'e mu gororovë'öho ëhuro mae jëvo'ajëjo. Ahia mino'ëjo. Surire jöho ëhi jajivoromo bojëmijareje bava'oröhego.

³⁰ Bojëmiromu rëmö'öjamu Paul Barnabas Judas Silas ëho jaburo va'aroho va'o Antioch amore suorovareje. Suorovonugoromo Christian aribövioho aho'obëhe gagovëvoromo suroho bojëmijareje. ³¹ Suroho bojëmamu ekaresiae ae aho'obëhe hejare adahoromo uvavamu: Jew rajo nosi i'u'e muoho sa'a ioro'ioro rajoho bogo bojëmi'ejarëjamu hegorovo uvareje: Sasohë'e mu maho rovë'e höromo nimorohoruomadeje. ³² Ëhi'amu Judas'o Silas'o jö God-aro baeromo majëhijarue aëro jëvë'ëro majae ëgobövie jöe majëhiromu Christian agano jabesi dë vövöbajo'öho biririvëhareje. ³³ Ëhi'oromo majae ëgo'o Antioch arijamu evare ë Christian aganohuro rëmö'öjëvoromo uëvareje: Huë mae baeromo va'orëjamu jaburo Jerusalem

jiromomo rēmō'ōjēvamu rovere ē aribōvi jabetesire sionēro va'areje. ³⁴ [A'i Silas-ro ēhi hi'i uvadeje.]

³⁵ Iae Paul'o Barnabas'o jaburo Antioch majae ēgo'o arijareje. Ariromomo jabu niō'i o a ioro'ioroho aho'obēhe ēho jaburo Badare jōho ekaresiae majēhiromomo bēhoho rōjēhinōvareje.

Paul'o Barnabas'o jō aho'ahamirovoromo gemuore jireharoho vuonugo'i ore gō ore gō va'are jōhoje.

³⁶ Ēhi'ojuvo iae Paul-ro Barnabas uavadeje: No urimo Badare jōho majēhibe amo gōre gōre dinō'e dinō'e jireharire ē'lego no ē vuonorō'ō va'oromo gēvarējo Christian aganoho diehi diehi muoho vaeruomego. ³⁷ Ēhi uavamu hegoro Barnabas-ro uavadeje: Iae mae hōjo rōhu na negajējo John Mark-ro no'o ō'ojōro. ³⁸ Ēhi uavamu Paul-ro uavadeje: Bogajo. John Mark-hu no'o ō'ē'oho bogo maehu hōjo. Ēhesi bēhoho urimē'i mue ajamuibe jovoromo Pamphylia sa'are ramuō'ō'i sionēro rovide hōjo. Ēhi jiē'e a bava'ē'oho na bijōnegajējo. ³⁹ Bijōnegajē uaromo Paul'o Barnabas'o irorovoromo gōero ore gō va'i gōero ore gō va'adeje. Va'iro Barnabas-ro Mark hu'irae baeromo boat-re ajimoromo Cyprus sa'are va'adeje. ⁴⁰ Cyprus va'irōgoro Paul-ro Silas uavadeje: Rovego ja'o na'o muoho vaebe jireho'irarējo. Jireho'irarējamu Silas-ro uavadeje: Iae ēhi'o'ējarējamu Christian agano ōmo'ōmohuro Paul'o Silas'o Badare ōvo dōre rēmāreje huro ajēmego mu mae vaebe jirehorōhego. Rēmamu Paul-ro Silas hu'iraeromo va'adeje. ⁴¹ Hu'iraeromo va'adoho va'o Syria sa'are Cilicia sa'are ekaresia aribōvioho jōe majēhiromomo ēhuro jabeti dē vōvōbajo'oho biririvēhobe va'adeje.

16

Timothy-hu aēvoromo Paul'o Silas'o gemu mae juvade jōhoje.

¹ Va'oromo Paul-ro va'adoho va'o Derbe amore ro hiromomo va'adoho Lystra amore rovideje. Rōhu Keriso uehorovaje ae gemuēro ē hijadeje. Hesi ihoho Timothy jiadeje. Hesi vēmoho Jew raje Iesu mae uehorovaje magonahe jiadeje. A'i hesi vavuoho Greece raje jiadeje. ² Christian agane Lystra amore Iconium amore raromaruohuro uvoruomadeje: Timothy hu mu mae vaejaje ae hōjo. ³ Paul-ro nimadeje Timothy hu'irae va'ego hu'o juvorōhego. Hu ēhi nimoromo rōhu uvadeje: Jew raje ave sa'are rōhu dirō'e gōre gōre raromaruohuro garomo uvaruējo: Timothy-are vavuoho bogo Jew rajoho jiē'ero sinoho bogo tariojahē'e hōjo. Ēhi uvoromo Timothy-are sinoho bogo tariojahēgo Jew rajēro hesi jōho bogo ejahōjōeni Paul-ro uēvadeje Jew rajehu ē'aruēhi Timothy-are sinoho tariojahōjōro. Ēhi ē'ē'ero hu'irae baeromo va'adeje. ⁴ Va'oromo Paul'o Silas'o amore amore jōe majēhibe va'areje. Majēhiromomo Keriso-are aribōvioho uēnōvareje: Apostle-ho jabu'o Jerusalem ekaresia a duvaho ōmo'ōmohu'o ēhi jiē'e jōgoroho uehorovē'ero bojēmijare hōjo jemēro ejēhonōvo'irarijēgo. Ejōho ejēhonōvorējo. ⁵ Ēhi jiē'e jōho majēhibe va'ego ekaresia aribōviohuro biririvoromo Keriso mae uehorovobe va'areje. O majae ēhi ekaresiae aho'obēhe marohēvobe va'adeje.

Paul-hu Troas amore va'oromo nia'ovo'iraeromo gavade jōhoje.

⁶ Paul'o Silas'o jöho majëhibe va'amü gavë'i God-are Aru'ahohuro jabumë tugohëvadeje Asia sa'aroho jöho bogo majëhiröhego. Tugohëvë'ego Phrygia sa'a'o Galatia sa'a'o birorohade ënire ë jireho va'areje. ⁷ Va'aroho va'o Mysia sa'a viture va'aroho Bithynia sa'are va'ia'amü Iesuare Aru'ahohuro uëvadeje: Nadi ë sa'aho va'ohëjo. ⁸ Ëhi uëvamu Bithynia sa'aroho bogo va'i Mysia sa'aremu rova'oromo abuejaroho abo Troas amore höröjareje. ⁹ Troas hörönugoromo vahiromamu Paul-ro nia'ovo'iraeromo gavadeje Macedonia raje ae gemuëro namiromomo dinamiroromo uavamu: Macedonia sa'aro rueromo ajamuinëjo. ¹⁰ Nia'ovo'iraeromo ëhi ganugoromo Paul-ro Silas-ro naro evare uvareje: God-ro uöromomo ë'ajëjo: Macedonia sa'a rajoho Iesuare jö maho majëhihë uövuajë uvoromo ma-burëro va'iro bövioho bise'oho avohareje.

Paul'o hesi ariböviohu'o Philippi amore ro jö atamu hegoroovo Lydia-hu mae uehorovade jöhoje.

¹¹ Ëhi'onugoromo Troas jioromo boat-re iojioromomo ma-ahorirëro jovo döre va'aroho va'o Samothrace sa'are suorovë'ëro nëröho jovo döre va'aroho Neapolis amore suorovareje. ¹² Neapolis suorovonugoromo örëro va'aroho Philippi amore suorovareje. Ëamoho Macedonia sa'are jiadeje. Macedonia sa'a böromoho röhu ë sa'aho taritarivë'e ihe gö gö jiadeje. Röhu sa'a dirö'e gemu böromoho jiadeje. Ëdirö'ore sa'are Philippi amoho jiadeje. Rome amo rajohuro rueruomomomo ë amoho aevo'i iöromomo raromobe rovë'e jiareje. Amo noro ro Philippi amore suorovoromo majae gemu niö'i ë raromareje.

¹³ Raromomomo iae Jew rajo nuho majaho rovamu noro uvareje: Nani Jew rajo ariböviohuo God-are örire jöe ato'i nume jovo riröre abo raromarue höromomo amore jioromo ë abuejareje. Abueromo ë raromomomo gagovoromo raromarue magonaho ömo'ömohe Iesuare jöho majëhijareje. ¹⁴ Jöe majëhijamu magonahe gemu hesi ihoho Lydia-ro ë hiromo hejadeje. Lydia hu Thyatira amo rajo magonahe jiadeje. Hu kavuë'e niögu maho imo'amaje magonahe jiadeje. Hu bogo Jew rajo magonahehu jiadeje röhu Jew rajo ariböviohu'o gemuore God rajahinövadeje. Röhu Badaro Lydia-are dë vövöbajo'oho jiovahë'ëro huro hejade Paul-ro Iesuare jöho majëhijamu hegoroovo jöho ejahadeje. ¹⁵ Ejahoromo hu'o hesi osare raromarue ariböviohu'o bapataeto vaejareje. Vaenugoromo ë magonahohuro uövuadeje: Jemë uvarujoho: Iae mae-ëjo. Nöröro Bada mae uehorovajë uvarujoho jemëro rueromomo nasi osaro raromohëjo. Ëhi uöromomo dinamuijamu ejahareje.

Philippi amo rajo jabesi a masijehu Paul'o Silas'o savoji gagore ba'amëvare jöhoje.

¹⁶ Ëhi ë'ë'ëro iae noro God-are örire jö ataruire va'i va'amü gavë'i magonaho aboride gemuëro örire birovuadeje. Ëmagonahoho hesi ma-a masijo jabesi muemu vaejähaje magonahe jiadeje. Röhu Satan-are aru'aho sisë gemuëro hesi dë vövöbajo'ere abuejamu simanoho sisërejë'ëro ëhu'ëro rabe ijonö jioröhe jöho iae hu ae huruoho majëhinövadeje. Majëhiromomo monie mana baenugoromomo hesi a masijo ömo'ömohe i'imëmi'ego rueho jaburo moni böromomo mae baenövareje. ¹⁷ Amo ë magonahohuro simanoho sisërejë'ëro Paul'o no'o rihiro-mavuoromomo darugo'o uvobe rovadeje: Ëaribövioho jabumë God dö mare

hijaje hesi mu aribövie jëvajújo. Jemëhu sisëroho bogo va'i maro va'irarije öroho röjëhjarue höjo. ¹⁸ Ëjõe gemuoho majae aho'o rihromavuvoromo uvobe ruenövadeje. Ëhi'ojuvo Paul-ro he'i hiromo vörönimamu hegoroovo huotorovoromo magonaho hesi dëre aru'aho sisëho uavadeje: Iesu Kerisore ihoro naro ja uavajújo: Aruëre magonaho hesi dë vövöbajo'eroho hörö va'ëjo. Va'ëjamu gavë'i evare höröromo va'adeje. ¹⁹ Höröromo va'amu ë magonaho hesi a masijohuro garomo uvareje: Aru'ahoho magonaho hesi dëre rarovö'öjahë'ëro jië'ëro ë magonahoho rabe rabe ijönö jioröhe jöho bogo majëhiromo ëhuro monie gö'o bogo baeromo bojamui'iramu bae'ejarëromo Paul'o Silas'o guduamëvoromo amo ririre jagu baejëvo rovaraje amore a masijo jabesi nunire rëmoröhëro. ²⁰ Jagu baejëvo rueromo Rome rajehu court mevarue a jabesi nunire rëmonugoromo Paul'o Silas'o jabesi jö sisëho majëhiromo uëvareje: Ave aho Jew raje aëro jëvë'ëro nosi amore mu sisë barueromo ijumavuaruëjo. ²¹ Ëhesi bëhoho Rome nosi jögoroho ahoromo jabesi muoho röjahuijaruëjo. No Rome rajëro javuë'ëro jabuhu röjahuijarue mu ejëhoromo vaejë'o'oho bogo maehu höjo. ²² Bogo maehu höjamu hegoro rue amo raje ae aho'obëhe gemuore gagovoromo ajëmiromo anëgo'ië'areje. Anëgo'ia'amugo amore a masijohuro Paul'o Silas'o jabesi niögho ma'eno dadovëhoromo jijövëhoromo police uëvareje: Hisuebijëvohëjo. ²³ Hisuebijëvohëjamu hisuebijëvo'i arijuvo hisuebijëvonugoromo baejëvo va'o savoji gagore ba'amëvoromo savoji muebejaje aho uavareje: Ave ae niö'ioho avoho muebejëvonëjo. Ju'ebi'aruëjo. ²⁴ Ëhi uavamü hegoroovo baejëvo va'oromo savoji osa ririro avoho ba'amo rëmoromo höröho ijo dirö'ore bahijëhoromo evare i'u'e ijo ha'osi göho baro havoromo muoho taemëvamu ëhi ariemu arijaraje.

²⁵ Ariromo vahi riri'e jiamu Paul'o Silas'o God-are örire jöe majahiro mo hu rajahiro mo jöe iareje. Rajahiro mo jöe iavavamü savojire a ioro'iorohuro heruomadeje. ²⁶ Ëhi'amu gavë'i sa'aho ma-majioho hijiohijiovamu savoji gagoho aho'obëhe ë javu vaejare munë sa'a uhure jio'amajohu'o sisë maro hijiohijiovadeje. Hijiohijiovamu gavë'i evare oje aho'obëhe jiororovoromo ae aho'obëhe tövëvare ö'oho jiororovo'amadeje. ²⁷ Jiororovo'amamu iae savoji muebejaje ahuro niavë'ëro ri'öromo gavade ojoho aho'o jiororovo'amë'e jiamu gagorovo uvadeje: Huruomë'e hörömo kaejö ëgoho jijöromo hesi arijo'arije anorovo'ië'adeje. ²⁸ Hesi anorovo'ia'amu gavë'i Paul-ro ma-darugo'o uavadeje: Ëhi jië'oho vuonugëjo. No ae aho'obëhe aviae javuajëjo.

²⁹ Aviae javuajëjamü uvadeje: Iroho gae ujuoho ruehego gavöromo ma-burëro rovadeje. Rueromo juhuonivoromo butubutumoromo Paul'o Silas'o jabesi bëhire behumorovadeje. ³⁰ Behumorovë'ëro hu'irae ömëvoromo amonö va'oromo uëvadeje: Na diehi ë'ëjjo ëhuro maja ijoho na sisëroho bogo va'i maro va'irode.

³¹ Diehi ë'ëjjamü uavareje: Bada Iesu mae uehorovonëjo. Mae uehorovë'o'oho God-ro ja manö bamavo'iramu maro va'a'anüëjo. Ja'o jasi osare raromaruhu'o ëhi jëvo'ajëjo. ³² Ëhi'onugoromo Badare jöho majëhijamu rue savoji muebejaje ahü'o hesi osare raromaruhu'o jaburo hejareje. ³³ Henugoromo evare majaroho vahiromë'iro Paul'o Silas'o hu'irae ömëvo va'oromo sinore nemo'amadoho u'ovëho'amoromo hu'o hesi osare raromaruhu'o ma-burëro bapataeto vaejareje. ³⁴ Bapataeto vaenugoromo Paul'o Silas'o hu'irae ömëvoromo osare ajiomoromo ie

i'imēmijadeje. Ie i'imēmiromo hu'o hesi osare raromaruohu'o God mae uehorovē'ēro nimoroho avohareje.

³⁵ Ēhi ē'ē'ēro sisonuvamu gagorovo Rome rajehu court mevarue a masijohuro police-oho jōe bojēmīromo rēmō'ōjamu va'oromo savoji muebejaje aho uavareje: Savoji gagore arijarue ae niō'ioho ojoho jiovēhego va'irarējo. ³⁶ Va'irarējamu hegorovo savoji muebejaje ahuro Paul uavadeje: Court mevarue aribōvīohuro jōe nugō'ōjē'e hōjo naro rēmō'ōjego Silas'o ja'o hōrōromo va'irarijego. Ēhuni hōrōromo mae va'orējo.

³⁷ Mae va'orējamu Paul-ro ri'ōromo police-oho uēvadeje: Rōhu nosi sisē bogo birohē'e a nuniro ēma hisuebijavuare hōjo. Ēho bogo maehu hōjo no Rome rajero javu'ē'ero. Ēhi'oromo savoji gagore ba'amavuare hōjo. Ēhi ē'are hōjo rōhu jaruvoho jabumē diehi'oromo saginiēri ramuō'ō'iē'aruējo naro va'ojōro. Bogo ēhioho hōjo. Nadi'ego court mevarue aribōvīohuro rueromo jabesi ovēro baejavugeho hōrōromo va'irarējo.

³⁸ Ēhi uēvamu hegorovo police-ohuro jōho bava'oromo court mevarue aribōvīoho majēhijareje. Majēhijamu hegorovo hejare Paul'o Silas'o Rome raje ae jēvamu hegorovo juhuonivareje. ³⁹ Juhuonivoromo rueromo Paul'o Silas'o sanuēmiromo savoji gagore jēvamu hu'irae omēvo rueromo uēvareje: Jemēro nosi amoho vuonugō'i va'orējo. ⁴⁰ Va'orējamu Paul'o Silas'o jaburo savoji gagore jioromo hōrōromo Lydia-are osare va'areje. Va'oromo Christian agano omō'omoho gēromo jōgore mēmiromo va'areje.

17

Paul'o Silas'o Thessalonica amore va'oromo huē vavaeni baejare jōhoje.

¹ Va'oromo Paul'o Silas'o Amphipolis amore va'aroho Apollonia amore va'aroho va'o Thessalonica amore hōrōjareje. Hōrōromo gavareje Jew rajehu God rajahijarue osaho ē jiamu. ² Jew rajehu God rajahijarue osaho jiamu gagorovo Paul-hu amore amore juvoromo God rajahijarue osare va'onōvadēhi ēhi ē osare va'adeje. Va'oromo God-are surire jōho adahoromo ē jō hesi bēhoho Jew rajo aribōvīohu'o gemu mae mevadeje jabesi simane huotovēho'i. Nuho majae niō'i gemu rue'ego ēhi ē'onōvadeje.

³ Bēhoho rōjēhiromo uēnōvadeje: God-are surire jō urimē'i jajivare hesi bēhoho God-hu uavē'ēro bōrōme namiromo ajamui'irōhe aehu rovē'iroho huro huē vavaene baeromo guomoromo i'ovoromo ri'ō'a'ajējo. Surire jō hesi bēhoho ēhi hōjo. Rōhu naehu majēhijaje aho Iesu hu iae ē bōrōme namiromo ajamuijaje aho hōjo. ⁴ Ēhi jiē'e jōho majēhijamu Jew rajo a ioro'iorohuro uvareje: Iae jō mae hōjo. Jō mae hō uvoromo aevoromo Paul'o Silas'o gemu mae jijihareje. Greece rajehu God mae uehorovarue aho aho'obēhe magonaho masijoho aho'obēhe jabu'o Paul'o Silas'o gemu mae jijihoruomadeje.

⁵ Ae aho'obēhe Paul'o Silas'o gemu mae jijihamu gēgorovo Jew rajoho ēhuni dē vōrōnēgadeje. Dē vōrōnēgamu ōrire ēma jijiharue a sisēhu mu sisē vaejōro gemuoro gagovēvareje. Gemuoro gagovēvoromo muorovo jōho mardarugo'o atamu amo raje ae aho'obēhe heromo muorovo'i ē'oruomadeje. Muorovo'i ē'oromo ri'ōromo Jason-are amoho ro juhiromo osare va'oromo Paul'o Silas'o nahēvareje guduamēvoromo amonō baejēvo rueromo ae aho'o jabesi nunire rēmo'iro. ⁶ Jason-are osare va'oromo gavare Paul'o Silas'o bogojēvamu gagorovo jaburo Jason o Christian agane gō gō guduamoromo jagu ujuoho va'oromo amore a masijo jabesi nunire bamēvoromo

ma-darugëremu uëvareje: Majae hö'øjajire nume beva'ajire huë sisë öri röjêhibe jijihaje aribövioho ave nosi amohu'o rovë'e höjo. ⁷ Nosi amohu'o rovamugo Jason-ro uëvade höjo: Ro nasi osaro arihëjo. Huro êhi uëvamu hesi osare arijê'ëro Rome a börömehu bojamuijade jôho ahoromo sareramuiromo uövuarue höjo: A ioro'ioro iosiramuijade börömo namijaje aho bogo Rome hiromo böröme namiro mo mubejavuaje aho jio'i a'i hesi ae gö höjo. Hesi ihoho Iesu höjo. ⁸ Êhi majêhijamu hegorovo amore ae aho'obêhe o jabesi masijoho aho'o vörö'iraeruomadeje. ⁹ Vörö'iraeromo amore a masijohuro Jason'o Christian a ioro'iorohu'o uëvamu monioho bojêmijamu êhuro rëmö'öjamu va'areje.

Paul'o Silas'o Berea amore va'oromo ë'are jôhoje.

¹⁰ Êhi'oromo vahiromamu gavë'i Christian aganohuro Paul'o Silas'o Thessalonica amore jëvamu rëmö'öjêvareje Berea amore va'iröhego. Rëmö'öjëvamu va'oromo Berea amore höröjareje. Höröromo Jew rajehu God rajahjarue osare va'oromo Iesuare jôho majêhijareje. ¹¹ Jôho majêhijamu Berea amo rajohuro Thessalonica amo rajoho iosirëmiromo simano mae uehorovë'e aribövie jioruomadeje. Simano mae uehorovë'ëro God-are jôho he'i nimo avohareje. Heromo God-are surire jôho adaho'i arijareje ga'iro Paul-hu majêhijade jôho jö mae o sareri jöe jiego. ¹² Mae o sareri jöe jiego ga'i adahonugoromo Jew raje ae aho'obêhe Iesu mae uehorovareje. Jew rajëro mae uehorovo'i Greece rajo magonaho masijohu'o Greece rajo ama'i'o ae bogo bise'o vadu'oho Iesu mae uehorovoruumadeje. ¹³ Êhi'amu Jew raje rue Thessalonica amore raromaruoho jaburo hejare uvavamu: Paul-ro God-are jôho Berea amore majêhijê'e jiajëjamu hegoro Berea rueromo amo raje ae aho'obêhe jabesi dêho iêhareje jaburo vörö'iraeromo Paul'o muorovo'iröhego. ¹⁴ Êhi'amu gavë'i Christian aganohuro Paul nugö'öjamu abuejadoho abo sö jovore höröjadeje. Êhi'o'irögoro Silas'o Timothy'o Berea amore êhi arijareje. ¹⁵ Arijamu Paul namijaho va'are ariböviohuro hu'irae bava'oromo Athens amore suorovoromo ë nugareje. Paul ë nugoromo Berea vuonorö'ö va'ia'amu gagorovo Paul-ro uëvadeje: Va'irarijoho Silas'o Timothy'o uëregö ma-burëro rue'irarëjo. Êhi uëvamu hegorovo va'areje.

Paul-hu Athens amore hiromo Iesuare jö majêhijade jôhoje.

¹⁶ Va'amu gagorovo iae Paul-ro Athens amore hiromo Silas'o Timothy'o mubejêvadeje. Hiromo mubejêvoromo gavade aru'aho'e höromo uvene aho röjahi'amarue inömo ho aho'obêhe amore jiorovamu gagorovo uvadeje: Amo rajoho God-are jôho bogo hejarue höromo êhuni dê vövöbajö'e aho'o vavaenimadeje. ¹⁷ Vavaenimoromo Jew rajehu God rajahjarue osare va'oromo Jew rajohu'o sa'a ioro'ioro rajehu God mae uehorovarue ariböviohu'o Iesuare jôho mevoromo jabesi simane huotovêho'iro vae majae imo'amarue öri ari'ere va'o namiromo ganövade ae rue'ego jabu'o Iesuare jôho mevonövadeje jabesi simanohu'o huotovêho'iro. ¹⁸ Jôho mevo'ego Epicurus-are jö hesi ijore ijore jijiharue ariböviohu'o Stoic jö hesi ijore ijore jijiharue ariböviohu'o êhi jiê'e ariböviohuro God-are jôho bogo hejaruëro jiê'ëro Paul-are örire rueromo jö aho'ahaminövareje. Jö aho'ahamiromo a ioro'iorohuro uarovonövareje: Simano bogojî'e aho rahuro rajahijöro jôho jövajëjo. Rabu jöe jövo'i ë'ajëjo. A ioro'iorohuro uarovonövareje: Nani sa'a gö rajehu böröme hö uehorovarue aru'aho

jabesi jöho huro majahuiromo ë'ajëjo. Jabuhu ëhi uarovare hesi bëhoho Paul-ro Iesuare jöhu'o aehu vuovoromo ri'öjarue jöhu'o majëhijamu hejë'ëro ëhuni uarovareje: Sa'a gö rajo aru'aho jabesi jöho majahui-jajëjo. ¹⁹ Ëhi uarovoromo Paul uavareje: Rovego no Areopagus dahorure ajiomarëjo ëhuro ë gagovarue a masijo jabesi nunire jasi jöho jövego heröhe höjo. Ëhi uanugoromo hu'irae bava'oromo Areopagus a masijo jabesi nunire nugoromo uavareje: Jö i'e jaehu baeromo rovanuoho no he'i nagujëjo. ²⁰ Jaehu jövanue jöho bogo hejaruëro jië'ëro ëhuni no nagujëjo avoho he'iro. ²¹ Ëhi uavare hesi bëhoho Athens amo rajohu'o sa'a ioro'iorore jioromo ro Athens raromarue ariböviohu'o ëho jaburo jö i'e ëhemu atemu atoromo hemu henövareje. Ëhi jië'e muohemu uehorovonövareje.

²² Ëhi'amu Paul-ro ë a masijo jabesi nunire ri'ö namiromo uëvadeje: Athens amo rajomë na jö harihe majëhi'ië'ajëjo. Na gëvajoho jemë aru'ahe gö gö mae uehorovëvaruje aribövie jëvajëjo. ²³ Ëhesi bëhoho na jemesi amore juvode höjo. Juvoromo jemëhu aru'aho rajëhijaruje öri ari'oho gabe juro'i gavode höjo munë maratue hitavoromo sehoromo jajivoromo uvë'e jiamu: Ave maratue hesi bëhoho hesi iho bogo hejarue aru'ahohuni ave maratuoho ëma hitavo nugaruëjo. Ëhi uvë'e jiamu gavë'ëro jemë hesi iho bogo hejë'e ëma rajahijaruje aru'aho hesi jöho iae na röjëhi'irögoru ë'ajëjo. ²⁴ Ëaru'ahoho iae God höjo. God-hu sa'a bövi bise'o bamade aho höjo. Huro böröme namiromo ö'idörohu'o sa'arohu'o muebejavuajë höjo. Ëhuni ma-aehu hu rajahi'i vae'amare osaroho hu bogo ëho hijajë höjo. ²⁵ Hu eni jië'e aego no bogo hunioho vavaenimoromo bövioho bise'oho avohoromo hu i'imami'ëjarëjo. Ëhesi bëhoho huro gemuëro no ae aho'o birire bojamuego nue ahoromo daruge bövie bise'e baeromo raromarue höjo. ²⁶ Huro ae gemu bamade höjo. Bamoromo ë aho baeromo ëhuro sa'ae aho'obëhe rajë avohëvobe rovë'e höjo jaburo sa'ae dinö'e dinö'e va'oromo raromoröhego majae hö'öjajire beva'ajire. A bogo bamadevare evare huro uvade höjo: Aribövioho ë majare raromo'i ë majare rireromobe va'oromo ë sa'are ë sa'are raromobe va'a'ajëjo. ²⁷ Huhu bamëvade hesi bëhoho aëro God ga'i nahobe va'iröhego. Nahobe va'ujuvo nani bihoröhego. Röhu God bogo ëgoroho jio'i ae gemu gemu no'o hi juvajë höjo. ²⁸ Ëhesi bëhoho noro hesi darugoro raromo jijihole vaejarue höjo. Ëjöe gemuho jemesi gavë'e ariböviohuo jajivoromo uvë'e höjo: Iae no ae aho'obëhe hesi aboji harihu'e javuajëjo. Ëhi uvare höjo.

²⁹ No God-are aboji harihu'ëro javuë'ëro ëhuni no bogo uehorovoromo uvo'ëjarëjo: God hu aehu gold silver munë gö gö ujuohoromo övo sasohoromo simano sasohoromo sehoromo avoho'amare inömohe va'ëne höjo. No bogo uvo'ëjarëjo: God hu ëhi höjo. ³⁰ Urimoho aehu God-are jö bogo hejare majare God-ro gëvade aëro ëhi jië'e inömohe aru'ahole höromo uvene aho röjëhi'ëgo gëromo ma-gë taemonövade höjo. A'i avevejö'oho ae aho'obëhe sa'ae dinö'e dinö'e raromarue aribövioho uëvajëjo: Uehoro sisëho vuonugoi nasi öroro ruehëjo. ³¹ Ëhi uëvaje hesi bëhoho huro majaho bamë'e höjo sa'are ae aho'obëhe hesi court-re riravo'iröhego. Riravo'iramu huhu uavade ahuro hesi ihore court vaejëvoromo ae aho'o jabesi jöho avoho mevoromo gë'a'ajëjo gë'i ae mae o sisë jëvego. Aëro ma-samaro uvoröhego:

Ēahuro mevo gö'a'ajë uvoröhego ehuni hu ajamamu guomoromo ri'öjade höjo.

³² Guomoromo ri'öjade jöho heruomoromo a ioro'iorohuro sivareje. A ioro'iorohuro uavareje: Jasi jöho röhu maho u'emu he'ejarëjo. ³³ Ēhi'amu Paul-ro gagovaruire jioromo va'adeje. ³⁴ Va'amu a ioro'iorohuro aevoromo hu'o gemu mae jijihö va'oromo Iesu mae uehorovareje. Areopagus dahorure gagovaje a böröme gemu hesi ihe Dionysius o magonahe gemu hesi ihe Damaris o ae gö gö ehö jaburo mae uehorovareje.

18

Paul-hu Corinth amore va'oromo ë'ade jöhoje.

¹ Ēhi'amu gagorovo Paul-ro Athens amore jioromo va'adoho va'o Corinth amore höröjadeje. ² Corinth höröromo Jew rajo a ihe Aquila birohadeje. Aquila hu Pontus amore rahade ae jiadeje. Rahë'ëro ijonö va'o Italy sa'are hijadeje. Hiromo Rome a böröme Claudius-ro Jew rajo ariböviohuro Rome jëvamu va'o barëjoro uëvamu gagoro hu'o hesi vabore Priscilla'o Rome jioromo Corinth amore aviavejõ'e rovareje. Corinth aviavejõ'e rovamu Paul-ro jabumë gë'i va'adeje. ³ Va'oromo Paul o Aquila o Priscilla mue gemuoho vaeromo niögu javue vaejaruëro jjië'ero Paul-ro jabu'o hiromo ë muoho gemu mae vaeromo ijo bajoho mana baenövareje. ⁴ Ēhi'oromo Jew rajo nuho majaho rue'ego Paul-ro Jew rajehu God rajahjarue osare va'oromo Jew rajohu'o Greece rajohu'o jabu'o jöe mevoromo jabesi dë vövöbajo'oho huotovëho'i ë'o ganövadeje jaburo aevoromo Iesuare örire jijihoröhego.

⁵ Ēhi'ojuvo Silas'o Timothy'o jaburo niö'iro Macedonia sa'are arijë'ëro Corinth amore rovareje. Corinth amore rovamu gagorovo Paul-ro mue gö gö vuonugo'i Iesuare jöhuremu ae majëhijadeje. Majëhiromo Jew rajoho uënövadeje: God-hu uavë'ëro böröme namiromo ajamuijaje aho iae Iesu höjo. ⁶ Ēhi majëhijamu hegorovo rue Jew rajo ariböviohuro jö aho'ahamiromo Paul-are jö sisëho atamu hegorovo huro niögure uono'uonoho jabesi nunire hijiovo röjëhijadeje jaburo garöhego hu jabesi muoho bijönimego. Röjëhiromo uëvadeje: Jemë i'u baejë'oho ehö jemesi mue höjo. Bogo nasi muehu höjo. Ijoho naro Jew rajoho jemë vuonugëvo'i va'oromo sa'a ioro'ioro rajoho jöho majëhinövo'ejöjo. ⁷ Ēhi uënugoromo Jew rajehu God rajahjarue osaho vuonugo'i va'oromo ruëre osa göre Titius Justus-are osare va'o hijadeje. Titius Justus bogo Jew rajo aho jiadeje röhu Jew rajoho jabu'o God rajahijaje ae jiadeje. ⁸ Ēhi'amu gagorovo Crispus Jew rajehu God rajahjarue osa muebejaje aho Crispus'o hesi osare raromarue aribövioho aho'obëhe jabu'o aevoromo Bada mae uehorovareje. Mae uehorovamu Corinth amo raje ae aho'obëhe Iesuare jöho heromo mae uehorovoromo bapataeto vaeruomadeje.

⁹ Ēhi'amu vahiromamu gagorovo Paul-ro nia'ovo'iraeromo gavadeje Badaro rueromo uavamu: Nadi juhuonivo'i jöho jövonövonëjo. Bogave vuonugo'iranëjo. ¹⁰ Ēhesi bëhoho na ja'o hi juvaje höjo. Aho bogo anago'aruëjo ave amore nasi aribövioho börömo mae jjië'ëro. ¹¹ Ēhi uavamu Paul-hu ë amore hiromo God-are öri röjëhibe va'adoho vadune gemu manaere 6 ëhi barëjadeje.

¹² Vadune gemu manaere 6 ëhi barëjamu Gallio-hu Greece sa'a Rome jabesi ihore muebejëvadevare evare Jew rajoho jaburo gagovoromo Paul

guduamoromo court-ro bava'oruomadeje. ¹³ Paul court-ro bava'oromo ë a börömoho Gallio uavareje: No ave a barovare hesi bëhoho huro aribövi jabesi dë vövöbajo'oho huotovëho'i ë'tajëjo jaburo God sisë'i sisë'i rajahiröhego. God ëhi rajahijë'oho jögoroho ahoruomo'ajëjo.

¹⁴ Ahoruomo'ajëjamu Paul-ro hesi jöho majahi'ia'amu gavë'i Gallio-ro uëvadeje: Jew rajomë ave aho vajiohu'e anano'e muoho vae'ibejajo naehu ma-taemorovoromo jemesi jö hejë'oho iae mae jio'ibejajo. ¹⁵ Röhu bogo ëhi jië'e jöho barovarije höjo. A'i jemesi jö bëhi iho bëhi mu jögoru bëhi rabe rabe Jew rajo jemëhu atoromo berohemu beroharujoho ëhi jië'e jöhemu court-ro barovë'e jëvaje ëhuni jemëro jemesi gahëjo. Ëhi jië'e mu öri mevë'oho na bijönegajëjo. ¹⁶ Ëhi uënugoromo hesi aribövioho uëvamu sihö'öjëvareje. ¹⁷ Sihö'öjëvoromo ae aho'obëhe ri'öromo Jew rajehu God rajahijarue osa muebejaje a hesi ihoho Sosthenes guduamoromo court a masijo jabesi nunire baro anoromo köe bojamareje. Köe bojamamu gëgorovo Gallio-ro ma-nunëremu gëvadeje.

Paul-hu Antioch amore vuonorö'ö va'ade jöhoje.

¹⁸ Ëhi'amu Paul-ro Corinth amore Christian aganohu'o gemu mae hijamu majae ëgobövie barëjadeje. Majae ëgobövie barëjamu huro aribövioho ë rëmo'i Cenchreae amore abuejadeje. Abueromo höröromo mue vaeröhëni God-are nunire mae uanugoromo aëro simano uoho tariojahojöro uavadeje hujeji muoho barëjego evare ijönö aëro röhu maho tariojahoröhego. Simanoho tariojahamu Paul-ro Priscilla'o Aquila'o gemu mae boat-re ajiomadeje Syria sa'are va'oröhëni. ¹⁹ Va'adoho va'o Ephesus amore höröjadeje Aquila'o Priscilla'o ë amore rëmo va'ië'ëro. Höröromo huro Jew rajehu God rajahijarue osare va'oromo Iesuare jöho Jew rajohu'o mevadeje jabesi simanoho huotovëho'i. ²⁰ Mevamu hegorovo rue ariböviohuro uavareje: Avehuro majae ëgo'o hiromo u'emu va'onëjo. U'emu va'onëjamu bogo ejëhadeje. ²¹ Bogo ejëhoromo va'irögoro uëvadeje: God-hu nimë'ohuro na vuonorö'ö rueromo gë'ejöjo. Ëhi uënugoromo boat-re ajiomoromo Ephesus amoho vuonugo'i va'adeje. ²² Va'adoho Caesarea amore ravö'amoromo ajiomadoho ajio Jerusalem amore höröromo ekaresia aho magonahoho jejëminugoromo va'adoho va'o Antioch amore höröjadeje.

²³ Antioch majae ëgo'o hiromo va'adoho Galatia sa'a'o Phrygia sa'a'o birorohade ënire Keriso-are aribövioho aho'o jöe majëhiromo ëhuro jabesi dë vövöbajo'oho biririvëhobe juvadeje.

Apollos-hu Ephesus amore ro hiromo va'oromo Corinth amore hiromo ë'ade jöhoje.

²⁴ Ëhi'amu iae Jew raje ae gemu hesi ihoho Apollos-ro Ephesus amore rovadeje. Hu Alexandria amore rahade ae jö'e sasohoromo jöe jövaje ae God-are surire jöho gra avohë'e ae jiadeje. ²⁵ Ae göëro Badare öroho Apollos röjahijamu hejë'ëro hesi dë vövöbajo'e aho'o ri'öromo Iesuare jöho majëhiromo ma-ahorirëro röjëhinövadeje. Ëhi jiadeje röhu Iesuare ihore bapataeto vaeröhe jöho bogo he'i John-hu bapataeto vaejëvade jöhemu hejë'ëro jöho jövonövadeje. ²⁶ Amo Apollos-ro Ephesus amore rueromo Jew

rajehu God rajahijarue osare va'oromo aevoromo God-are jöho biririvoromo majëhijadeje. Majëhijamu Priscilla'o Aquila'o hejare Apollos-ro God-are jö vituoho he'i vituoho bogo ma hejë'ëro jöho majëhijamu hegorovo jabesi osare hu'irae bava'oromo avoho röjahiromo uavareje: God-are mu öroho ëhi höjo.

²⁷ Ëhi'amu Apollos-ro uvadeje: Na Greece sa'are va'ejöjo. Va'ejöjamu Ephesus amore Keriso-are ariböviohuro hu ajamiromo suroho jajivoromo bojamijareje huro bava'ego Greece sa'are raromarue Keriso-are ariböviohuro adahoromo hu rajahiromo baerumoröhego. Suroho bojamamu baeromo va'o Greece sa'are höröjadeje. Höröromo jöho majëhadeje. Majëhiromo God-hu huë baejëvoromo jabesi simano huotovëhë'e Keriso mae uehorovarue aribövioho ë aribövioho Apollos-ro mabëhe ajëmijadeje.

²⁸ Ëhesi bëhoho huro biririvoromo Jew rajo jabesi jöho a nunire aho'ahëmiromo God-are surire jöho adahoromo avoho röjëhijadeje jaburo garomo uvoröhego: Iae mae-ëjo. God-hu uavë'ëro böröme namiromo ajamuijaje aho iae Iesu höjo.

19

Paul-hu Ephesus amore hiromo ë'ade jöhoje.

¹ Apollos-ro Corinth amore hijamu evare majae gemuore Paul-ro sa'aririre va'adoho va'o Ephesus amore höröromo ë hijadeje. Hiromo Keriso-are aribövi ioro'ioroho birohëvadeje. ² Birohëvoromo uëvadeje: Jemë Iesu mae uehorovarijevaroho na jemë God-are Aru'ahoho baejarije höjo o bogajo. O bogajamu uavareje: O-ajo. God-are Aru'aho hesi jöho no bogo hejë'e javuajëjo. ³ Bogo hejë'e javuajëjamu uëvadeje: God-are Aru'aho hesi jö bogo hejë'oho jemëhu bapataeto vaejarijoho bëhoho diehi jiade höjo. Uavareje: John-hu bapataeto hesi bëhi majëhinövadoho bëhe gemuoho jiade höjo. ⁴ Bëhe gemuoho jiade höjamu Paul-ro uëvadeje: Iae mae höjo röhu John-hu a bapataeto vaejëvade hesi bëhoho aëro uvoröhego: Ëaribövioho uehoro sisëho vuonugo'i uehoro i'e baejë'ëro ëhu'ëro ë'aruëjo. Röhu bapataeto vaejëvoromo uënövade höjo: Nasi ijore rueröhe aho rovego ë a hesi öroro mae uehorovorëjo. Ëhesi bëhoho Iesu mae uehorovo'iröhe jöho uëromo ë'ade höjo. ⁵ Ëhi uëvamu hegoro ë Ephesus amo rajohuro Bada Iesuare ihoro bapataeto vaejareje. ⁶ Bapataeto vaejamu Paul-ro öve simane taemëhamu God-are Aru'ahohuro jabesi dë vövöbajo'ere ro abuejadeje. Aru'ahohuro abueromo jabesi simanore ajëmiromo huotovëho'ego jöho bogo hejarue huë göëro göëro atonövo jöe God-aro baeromo huruoho majëhinövareje. ⁷ Ae aho'obëhe 12 rabu'e jaburo ëhi jië'e muoho vaejareje.

⁸ Ëhi'amu Paul-ro Jew rajehu God rajahijarue osare va'oromo biririvoromo ë ariböviohu'o jöe mevoromo jabesi uehoroho aho'o huotovëho'i ë'o gavadeje jaburo uvoröhego: Iae mae-ëjo. God-ro böröme namiromo ëhi muebejavuaje höjo. Ëhi'obe va'ojuvo manaere niö'i gemu barëjadeje. ⁹ Manaere niö'i gemu barëjamu a ioro'iorohuro biriri'övoromo jöho bogo ejahoromo Badare mu öri hesi jöho ae aho'o jabesi nunire sisë'i atareje. Jöho sisë'i atamugo Paul-ro ri'öromo ë Jew rajehu God rajahijarue osare aribövioho rëmo'i Keriso-are aribövioho sö ujuohoromo va'adeje. Va'oromo Tyrannus-hu jö majëhijaje osa börömore va'oromo majae ëhi Iesuare jöho jövonövadeje. ¹⁰ Ëhi'obe va'ojuvo vadune niö'i barëjamu Asia sa'are

raromarue ae aho'obêhe Jew rajohu'o sa'a ioro'ioro rajohu'o êho jaburo Badare jôho hejareje.

Sceva-are harihu ômo'ômehu sareri sareri ë'are jôhoje.

¹¹ Êhi'ë'ego God-ro Paul ajami'ego bogo gavarue darugo'e mu masijoho vaenövadeje. ¹² Mu masijoho vae'ego Paul-are sinore rêho'amade niögoho aëro ujuohoromo guomo guomo bæjë'e aribövi jabesi örire va'ego jabesi guomoho barënövo Satan-are a sisë dëre jië'oho suorovo va'onövareje.

¹³ Va'ego iae Jew rajo a ioro'iorëro sisë aribövi dëre jioruomajoho suorovo va'ojöro uvobe jijihonövareje. Jijihoromo ma-sarerivoromo Bada Iesuare ihoho uvo ganövareje suorovoromo va'ojöro. Uvo garomo aru'aho sisëho uënövareje: Paul-hu majahuijige hejarue aho Iesu ë a hesi ihore uëvaruëjo: A dëre jiarujoho suorovoromo va'ohëjo. ¹⁴ Jew rajo priest bëröme gemu Sceva-are harihe 7 êho jaburo êhi jië'e sareri'e muoho vaejareje. ¹⁵ Êhi jië'e muoho vae'i ë ö ômo'ômo 7-ho jaburo aru'aho sisë hesi dëre abuejë'e ae gemu hesi osare va'areje. Va'oromo sarerivoromo Paul-are ihohu'o Iesuare ihohu'o ëma jôho majahiromo aru'aho sisëho sarerami'i ë'o gavareje. Sarerami'i ë'o garomo uavareje: Paul-hu majahuego hejarue aho Iesu ë a hesi ihore noro uavaruëjo: Ëa hesi dëre jianuoho höröromo va'ëjo. Höröromo va'ëjamu hejë'i rue aru'aho sisëhuo uëvadeje: Jemë Iesuare jôhu'o Paul-are jôhu'o majehijarujëjo. Iesu iae na gavaje hõjo o Paul-are jôho iae na hejë'e jevajëjo. Röhu jemë rahumë jëvajëjo. ¹⁶ Rahumë jëvajëjamu hejë'i aru'aho sisë dëre jië'e ahuro ri'öromo ë ö ômo'öme 7-ho darugo'o muo'amoromo jabesi darugoho ruah'öjêhoromo jabesi niögoho jaho'amoromo ruruh'öjêhamu dë'ahobatëremu ma-köemu jië'e hesi osare jioromo huruomoro va'areje.

¹⁷ Huruomoromo va'amau Jew rajohu'o sa'a ioro'ioro rajohu'o Ephesus raromaruohuro ë jôho heruomadeje. Heromo ae aho'obêhe juhuonibijiohamu Bada Iesuare ihoho ma-döro jiadeje. ¹⁸ Ma-döro jiamu Iesu mae uehorovarue ae aho'obêhe mu sisë gö gö gurihiromo vaejaroho sama'e huruoho majëhijareje. ¹⁹ Majëhiromo röhu ae gö gö urimo iro oso'e mu vaenövarohuro uvoruomadeje: Nosi iro oso'e muoho sisë hõ uvoromo jabesi iro oso'e mu hesi suri surioho ujuoho rueromo gemuoro gagovoromo ae aho'o jabesi nunire vëniro huareje. Vëniro huoromo suri suri hesi manaho adahoromo gavareje ajivë'e ijo baje 50,000 êhi vëniro ravë'e jiamu.

²⁰ Êhu'ëro jië'ëro ae aho'obêhe Badare jôho hebe mae uehorovobe va'areje.

Ephesus amo rajehu muorovo irögoro vörö'iraeruomade jôhoje.

²¹ Êhi'amau Paul-ro uehorovoromo uvadeje: Macedonia sa'are Greece sa'are juvo va'onugoromo evare ajiomoromo Jerusalem amore höröromo ë hi'ejëjo. Hiromo hujeji evare na Rome amoho va'o ga'ejëjo. ²² Êhi uvonugoromo hu ajamijarue aho niö'i Timothy'o Erastus'o rëmö'öjëvamu Macedonia sa'are va'areje. Va'irögorovo huro Ephesus amore Asia sa'are êhi hijadeje.

²³ Hijamu evare aëro Badare öroho bijönimoromo iro muorovo'oho Ephesus amore vaejareje. ²⁴ Êhesi bëhoho ae gemu Demetrius-ro Ephesus hijadeje. Hu silver-ehu inömo avoho'amaje ae jiadeje. Silver-ehu inömo avoho'amaje aëro jië'ëro Artemis rajahjarue javu bëröme hesi nu ano'o va'ëne inömo ininoho silver-ëro avohoromo imo'amonövadeje. Êhesi bëhoho ë amo raje ae aho'obêhe sarerivoromo uvonövareje: Artemis aru'aho magonahe hörömo rajahi'irögoro huni javu bëröme vaejahareje.

Vaejè'ëro è javu hesi nu ano'o va'ënoho javu inino avohoromo imo'amarue muoho Demetrius-ro muebenövadeje. Muebe'ego hesi mu ajamarue aribövioho ijo bajo böröme baenövareje.

²⁵ Èhu'ëro jiè'ëro Demetrius-ro hu ajamijarue ariböviohu'o èhi jiè'e mu vaejarue aribövi ioro'iorohu'o èho jabuni jöe nugó'öromo uévadeje: Gagov-orovego no jöe ato'irarëjo. Èhi uévamu gemuoro gagovareje. Gagovamu uévadeje: Ae aho'obèhe nasi jöho hehëjo. Jemè'o uehorovarujëjo. Noehu Artemis-are javu va'ëne inino avohoromo imo'amaruohuro èhuro no ijo bajo bövie baejarue höjo. ²⁶ Ijo bajo bövie baejarue höjo röhu è a sisè Paul-hu diehi jiè'e mu vaejajoho jemèro jemesi nunèro garomo jemesi hia'ëro hejaruje höjo. Huro uövuaje höjo: Aehu övehu avoho'amaje vörö'e inömoho èho vörö rumo'e jio'amajëjo. Èhi uöromo Ephesus amo rajohu'o Asia sa'a rajo ioro'iorohu'o jabesi simanoho huotovëhamu ae ma-vemino'e bogo e'i a'i ae aho'obèhe èma sarerivoromo uvoruomè'e höjo: Paul jö mae jövajëjo. ²⁷ Èhi uehorovoromo nani jaburo uvoruomo'ajëjo: Noehu Artemis-are javu inino avohoromo imo'amaruoho mu sisè vaejarue höjo. Röhu gö'o ae aho'o jaburo nani uvoruomo'ajëjo: Artemis nosi aru'aho magonaho börömo hu rajahijarue javu börömoho iho rumo'e höjo. Èaru'aho magonahoho ae aho'obèhe Asia sa'are sa'ae dinö'e dinö'e raromarue ariböviohuro hu gemu börömo bèhe rajahijarue höjo. Röhu jabumè Paul-are jö ejahè'ohuro èhuro ijönöho è magonahoho bogo börömoho uehorovo'iramu hesi ihoho bogojio'ajëjo.

²⁸ Demetrius-ro èhi uévamu hegorovo ae aho'obèhe dè vörö'iraeromo ma-darugo'o uvo'i arijareje: Ephesus nosi aru'aho magonahoho Artemis hu böröme höjo. ²⁹ Èhi uvo'i arijamu hegorovo è amoho muorovo'i vörö'iraabe va'oruomadeje. Vörö'iraabe va'oromo ae aho'obèhe jaburo Macedonia raje ae niö'i Paul'o gemu mae jireharuoho jabesi ihoho Gaius'o Aristarchus'o è ae niö'ioho guduamëvoromo hu'irajëvoromo tutubijiohoromo jabuhu gagovarue öri ari'ere va'oromo gemuoro gagovorovareje. ³⁰ Gagovorovamu Paul-ro è öri ari'ere va'oromo ae aho'obèhe jabesi nunire namiromo jöe jövo'i nimamu gagorovo Keriso-are ariböviohuro ahoromo uavareje: Vuonugëjo. ³¹ Vuonugëjamu Asia sa'are a masijo ioro'iorohuro Paul mae uehorovë'ëro jöe nugó'öromo uavareje: Nadi è öri aril'eroho va'ego ae aho'obèhe ja ga'irarëjo. ³² Èhi'amu jö ataroho sisèrëjamu gagovare hesi bëhoho ae ma-gemu gemu ga'i ae aho'o bogo gagoro ae göëro göëro jöe gö gö èma ma-darugo'o uvoruomadeje. ³³ Uvoruomoromo a ioro'iorohuro gavare Jew rajëro Alexander nuninö nugoruomamu gagorovo uvareje: Nani Alexander-are jöëni gagovare höjo. Gagovare höjamu Alexander-ro övëro tugohëvoromo hesi jöho hesi arijo'arije ajamirovoromo majëhi'i è'o gavadeje. ³⁴ Majëhi'i è'o gavamu rue ariböviohuro ae aho'obèhe gavare Alexander Artemis bogo ma uehorovaje aehu jio'i Jew raje jiamu gagorovo gemu mae uvemu uvareje: Ephesus nosi aru'aho magonahoho Artemis hu böröme höjo. Èhi gemu uvo'i arijuvo 2 hours barëjadeje. ³⁵ 2 hours barëjamu amo rajo a böröme gemuëro ahëvo gabe va'oromo gavade jörumorae barëjamu gagorovo uévadeje: Ephesus rajomè jemèro nasi jöho hehëjo. Ae aho'obèhe iae gavare höjo Ephesus rajoho no aru'aho magonaho böröme Artemis-are osa muebejarue aribövie javuego. O hesi vörö'e munè ö'idöre jioromo beruvebijadoho muebejarue aribövie javuego. ³⁶ Aho è jöho bogo aho'a'aruëjo. Èhi jiè'e jiaje nadi uehoro

rumo'e muoho vae'li ma-sanuovorëjo. ³⁷ Ave ae niö'i ma-baejëvo rovarijoho jabumë bogo nosi aru'aho jabesi javu masijoroho va'oromo vajiohoho ujuohare höjo. Nosi aru'aho magonaho hesi jöho bogo sisë'ioho atare höjo. ³⁸ Èhu'ëro jië'ëro Demetrius-hu o hesi mu ajamijarue ariböviehu ae gö jabesi jö sisë huruoho majëhi'li nimë'o'oho court vaejarue majae iae jiajëjo. Court vaejarue aribövie iae jioruomajëjo. Èhuni ë va'oruomoromo jö sisëho majahirovo'aruëjo. ³⁹ Röhu jemë jöe gö jëvë'o'oho amo rajo a masijehu gemuore gagovoromo atarue majaho rovego evaro jemesi jöho bu'öjogo jaburo heromo avoho mevëho'irarëjo. ⁴⁰ Naehu ëhi uëvaje hesi bëhoho noehu jaruvo vaejarue mu hesi jö hejë'o'oho nani ave sa'are a masijohuro no uö'a'aruëjo: Jemëro rabëni muorovo sisëho barovarije höjo. Èhi uövüë'o'oho no rabu jöe mana majëhijöëni ma-hia'ëremu he'ejarëjo. ⁴¹ Èhi uëngoromo uëvadeje: Iae barëjajëjo. Va'ohëjo.

20

Paul-hu Macedonia sa'are va'oromo jö majëhibe juvoromo Greece sa'are va'ade jöhoje.

¹ Iro muorovo'o'oho barëjamu gagorovo Paul-ro jöe nugö'öjadeje Keriso-are ariböviohuro gagovorovoröhego. Gagovorovamu ajëmiromo jögoroho bojëmiromo jejëmiromo Macedonia sa'are va'adeje. ² Macedonia va'oromo Christian aribövioho ajëmiromo jögore aho'o bojëmime va'adeje. Va'onugoromo Greece sa'are rovadeje. ³ Greece sa'are ro hijadoho manaere 3 barëjadeje. Manaere 3 barëjamu gagorovo Syria sa'are jovo döro va'ie'iro evare hejade uvavamu: Jew rajo ariböviohuro ja anago'li saginiëri jöe ataruë uvamu hegorovo uvadeje: Èhi jië'o'oho na bogo jovo döroho va'li vuonorö'öromo Macedonia örëro va'ejöjo. ⁴ Èhi uvamu Pyrrhus-are harihe Berea amo raje Sopater-ro Paul'o ë va'adeje. Röhu Thessalonica amo raje ae niö'i Aristarchus'o Secundus'o Derbe amo raje ae Gaius-ro Timothy-ro Asia sa'a raje ae niö'li Tychicus'o Trophimus'o ë aribövioho jaburo Paul'o gemu mae va'areje. ⁵ Va'aroho jabumëro urimo Troas amore va'oromo raromoromo muebejavuareje no ijore va'oröhego. ⁶ Muebejavuamu noro Philippi amore ariromo Jew rajehu I Dë Huaje Oso Rumo'e I ijarue majaho barëjamu evare boat-ëro baejavuoromo va'adoho majae övo gö mine barëjamu Troas amore ravo'amoromo no muebejavuarue aribövioho birohëvareje. Birohëvoromo ë raromaroho hurae gemu barëjadeje.

Paul-hu Troas amore hiromo ë'ade jöhoje.

⁷ Hurae gemu barëjamu hura bise'ore vahiromamu gagorovo no gagovovareje ie gemuoro ue'aho'irovo. Gagovorovamu gagorovo Paul-ro ë amo rajo aribövioho jöe majëhibe va'adoho vahi riri'e jiadeje sisonuvego va'oröhëro. ⁸ Röhu ë javu döre osare noehu gagovarire ire aho'obëhe bue'amë'e jiadeje. ⁹ Bue'amë'e jiamu iae a i'e gemu hesi ihe Eutychus-ro döre ahë'e ojo arëtore hijadeje. Hijamu Paul-ro jöho ma-jövemu jövobe va'amu gavë'i Eutychus nunëhimobe va'ojuvo nunëhimamu niavamu döre jioromo amonö beva'adeje. Osa uhure ririre döre ëhi jiobe ajiomë'e döre javu hesi osare jioromo amonö beva'adeje. Beva'amu ruhe döre ariböviohuro abueromo banigojiomoromo gavareje mami'e guomë'e jiamu. ¹⁰ Guomë'e jiamugo Paul-ro abueromo Eutychus bu'ö taemoromo huohudëromo no uövüadeje: Nadi huë vavaenoho baehëjo. Hu bogo

guomë'e iae hijajëjo. ¹¹ Ëhi uönugoromo ajiomoromo ie ato'atovoromo iromo ë aribövioho jöe majëhibe va'ojuvo va'o sisonuvadeje. Sisonuvamu gagorovo va'adeje. ¹² Röhu a i'oho bogo guomë'e hijamu gagorovo Kerisore ariböviohuro hu bava'oromo huë mabëhe baejareje.

Paul-hu Troas jioromo Miletus amore va'ade jöhoje.

¹³ Ëhi'amu iae Paul-ro uövuadeje: Jemëro urimo boat baeromo Assos amoro va'ego na ijore sa'aëro ö'iröjo jemë'o na'o ë jioromo boat-re gemu mae va'oröhe. Ëhi uövuamugo boat-re va'areje. ¹⁴ Va'oromo Assos rueromo Paul hu'irae baeromo jovo döremu va'onövojuvo va'o Mitylene amore rovareje. ¹⁵ Mitylene rovë'ero nërö jovo döremu va'ojuvo Chios sa'a bëhire rovë'ero nërö va'aroho Samos sa'are rovë'ero nërö va'aroho Ephesus amoho iosirami va'oromo hujeji Miletus amore ë ro suorovareje. ¹⁶ Ephesus amo iosiramijare hesi bëhoho Paul-ro ëhi iosirami'i nimadeje ëhuro bogo Asia sa'aroho ëgoho hi'i ma-burëro evare Jerusalem va'oromo eni jië'oho Pentecost majaho rovego Jerusalem höröröhëni.

Paul-hu Ephesus ekaresia muebejëvarue a duvaho jabesi örire jögoru majëhijade jöhoje.

¹⁷ Miletus amore suorovoromo ë ravo'amoromo Paul-ro Ephesus amore jöe nugö'öjadeje ekaresia a duvahohuro ruvebiruomoröhego. ¹⁸ Ruvebiruomamu uëvadeje: Naehu urimo Asia sa'are rovodevare evare naehu diehi diehi mu vaebe rovodoho jemë iae uehorovurëjëjo. ¹⁹ Jew rajëro ijumevo'i ato'i ari'ego na huë vavaene baeromo nivë'i bogo döroho bamorovo'i ma-taemo hiromo Badare muohuremu vaejahanövode höjo. ²⁰ Jemë ajëmi'irode jöho na bogo subivëho'i ekaresiae ae aho'obëhe jemesi nunire ekaresiae ae gemu gemu jemesi osare osare jöho majëhi barëromo öroho röjëhi barënovode höjo. ²¹ Jew rajohu'o sa'a ioro'ioro rajohu'o jemesi örire darugo'o majëhiromo uënövode höjo: Jemëhu öri sisëre jijiharujoho vuonugo'i God-are öroro jijihoromo nosi Bada Iesu mae uehorovörëjo.

²² Röhu avehu'o hehëjo. Avevejö'oho God-are Aru'ahohuro ue'ego na Jerusalem va'ajëjo. Va'o höröjego diehi'evoruomoröhoho na bogo gavajëjo. ²³ Na aviëhi jië'e muohuremu gavajëjo. Ame göre göre hibe rue'ego God-are Aru'ahohuro uebe ruehijajo: Ja Jerusalem hörö'iramu savoji gagore ba'amavo'iramu huë vavaene gö gö bae'a'anuëjo. ²⁴ Ëhi uevade höjo röhu na nasi sinohunioho bogo uehorovaje höjo ëhuro Bada Iesuhu bojemade muoho aho'o vae barë'irodëni. Ëmu hesi bëhoho God-hu no huë baejavuoromo ajamuijaje jöho a majëhibe juvo'irodoho höjo.

²⁵ God-hu böröme namiromo muebejavuajaje jöho ae aho'o jemesirire jövobe juvë'e jevajëjo. Röhu iae na gavajëjo. Ijonöho ae gemu vadu'oho na bogo ge'a'arujëjo. ²⁶ Ëhuni avevejö'oho naro darugo'o majëhiromo uëvajëjo: Jemë ae gö gö sisëre va'ë'oho ëho bogo nasi sisëhu höjo. ²⁷ Ëhesi bëhoho rabëni God-hu uvaje jöho na bogo subivëho'i na majëhi barëjë'e jevajëjo. ²⁸ Jemesi dë vövöbajo'oho muebejëvorëjo. O God-are Aru'ahuhu jemë bojëmijade aribövioho aho'o muebejëvorëjo. Ëaribövioho God-are sheep-nö'e jio'amajëjo. Hu hesi Harihu mae nugö'öjamu guomadohuro ëhuro jabumë hesi baejëvade höjo. Ëhuni hesi ekaresiaho sheep-nö'e mio'amoromo muebejëvorëjo. ²⁹ Ëhesi bëhoho na gavajoho na va'iramu vörö'e miehu rueromo sheep ijumo'amaruëhi a sisë göero

göero jemesirire rueromo sareri sareri'le jöho majëhiromo ekaresia jemesi uehoroho ijumëho'aruëjo. ³⁰ Röhu gö'o jemesi a ioro'iorohuro ri'öromo sareri sareri'le jöho ato'a'aruëjo Keriso-are aribövioho jemëro jabesinö va'irarijego. ³¹ Èhuni gavë'i raromorëjo. Uvorëjo: Nöröro muoho bogo vuonugo'i majae jene vahie vö'öe sisone huë vavaene baeromo nivë'i no ae gemu gemu röjahuibe ruejuvo vadune aho'obëhe 3 barëjade höjo.

³² Röhu jaruvoho na negajëjo God-ro jemë muebejëvego huhu no huë baejavuoromo ajamuaje jöho jemëro uehorovego ma-mae jëvoröhego. Jemëhu hesi jö uehorovë'o'oho èhuro jemëro biririvobe va'oromo God mae uehorovo'iramu God-hu hesi aribövioho aho'o mae avohavuajëhi jemë'o èhi avohëvo'ajëjo. ³³ Röhu jemesi ijo bajënioho niögënioho na bogo gani-ganiegade höjo. ³⁴ Al'i jemë'o iae gavarujëjo na'o nasi ariböviohu'o no huë vavaene javuadoho ave nasi övohuro muoho vaeromo hesi manaho baeromo èhuro bövioho bise'o'oho ujuohonövode höjo. ³⁵ Muoho èhi vaeromo èhuro naro jemë röjëhijode höjo jemëro garomo uvo'irarijego: Mu rabe rabe rovë'o'oho Paul-hu è'adëhi no'o èhi biririvoromo muoho vaeromo èhuro darugo u'uhë'e aribövioho ajëminövo'ëjarëjo. Uehorovoromo uvorëjo: Bada Iesuro huro hesi uövuade höjo: Suvuoro ma-baejë'o'oho ja ma-bisemu vuëvavo'ajëjo. Al'i suvuorëmijë'ohuro èhuro vuëvavo avoho'ajëjo.

³⁶ Paul-ro èhi uënuogoromo a duvahoho aho'o jabu'o gemu mae ague aho hiromo God-are örire jöe jövadeje. ³⁷ Jöe jövamu jabumë aho'obëhe nierusuburu'e bamë'i Paul guduamoromo dudöhoromo jeja-mareje. ³⁸ Uvareje: Huë vavaeni jö gö hejaroho ma-jianovo'i al'i noehu ijönö hu bogo ga'iröhe jöho èho böromoho höromo sisë maro vavaenimareje. Èhi'oromo Paul boat-re hu'irae bava'areje.

21

Paul-hu Jerusalem va'ade jöhoje.

¹ Hu'irae bava'amu Paul'o no'o boat-re iojioromomo Ephesus aribövioho è rëmo'i va'areje. Jovo döremu va'onövojuvo ahorirëro va'aroho va'o Cos sa'are rovareje. Rovë'ëro nërö va'aroho Rhodes sa'are rova'aroho va'o Patara amore è suorovareje. ² Patara amore suorovonugoromo gavare boat göho Phoenicia sa'are va'i è namijamu gagorovo noehu rovare boat-oho vuonugo'i è boat gagore iojioromomo va'areje. ³ Va'aroho gavare Cyprus sa'aho arue nosi övo adonö jiamu iosiramiromo viëhi rova'aroho Syria sa'are rueromo Tyre amore ravo'amareje jabumëro inömo inöme suovo bahi'iro. ⁴ Ravo'amoromo noro Keriso-are aribövioho nahëvojuvo birohëvoromo jabu'o raromamu hurae gemu barëjadeje. Jabu'o raromamu God-are Aru'ahohuro è Keriso-are a jabesi örire uehore bojëmi'ego Paul uanövareje: Jerusalem bogave va'iranëjo. ⁵ Èhi uavamu noro jabu'o raromomo nosi majaho barëjamu ri'öromo va'areje. Va'ia'amugo rue Keriso-are aribövioho ae aho'obëhe jabesi vaborohu'o aboji harihu'ohu'o no sö ujuohavuoromo amore jioromo va'areje. Va'oromo sö jovo riröre jabu'o no'o ague aho raromomomo God-are örire jöe atareje. ⁶ Atonugoromo göero göho jejamirovonugoromo noro boat gagore iojioromoli jaburo vuonorö'o amöho va'areje.

⁷ Va'iro noro Tyre amoho vuonugo'i boat-re va'aroho va'o Ptolemais amore ro ravo'amareje. Ravo'amoromo Christian aganoho jejëmiromo jabu'o majae gemu raromareje. ⁸ Majae gemu raromë'ëro nërö noro

ri'öromo va'aroho va'o Caesarea amore suorovareje. Suorovonugoromo Iesuare jö ma majëhijaje ae Philip-are osare va'oromo ë raromareje. Ëaho Philip urimë'i Jerusalem ekaresiahuro hu'o a ioro'iorohu'o 6 ëhi baejëvareje ijo bajo a suvorëmi'iröhe muoho muebenövo'iröhego. ⁹ Röhu Philip-are abojoho aho'o 4 jaburo bogo masuvë'ëro jöho God-aro baeromo ae huruoho majëhinövareje.

¹⁰ No majae gemu niö'i Philip'o gemu mae raromamu ae gemuëro Judea sa'are joromo ruvebijadeje. Hesi ihoho Agabus jiadeje. Hu jö God-aro baeromo ae huruoho majëhijaje aëro jië'ëro ¹¹ ri'öromo Paul-are götaho jijövahonugoromo baeromo hesi övo hörü'oho tövorovo'amadeje. Tövorovoromo Paul uavadeje: God-are Aru'ahohuro uvavohijajo: Ave göta arijo'ohuro Jerusalem ajiomo'iramu gagorovo Jew rajohuro ë aho ëhi tövonugoromo sa'a ioro'ioro rajo jabesi övore bojëmi'aruëjo.

¹² Agabus-ro jöho ëhi majahijamu hegorovo ë amore Christian ariböviohu'o no'o Paul dinamiromo ua'i arijareje: Ëhi jië'oho bogave Jerusalem ajiomo'iranëjo. ¹³ Bogave ajiomo'iranëjamu Paul-ro uövüadeje: Jemë rabëni nierusuburu'e bamoromo nasi uehoroho aheho'ego na huë vavaenoho baejajëjo. Ëhi jië'oho vuonugohëjo. Naehu Jerusalem ajiomo'iramu Bada Iesuare jöhuni tövavo'aruë ueharujoho iae eni jiajëjo. O anegamu guomevë'oho ëhu'o iae eni jiajëjo. ¹⁴ Ëhi uövüamu noro gavare bogo ejahuamu gagorovo dinamijaroho vuonugo'i uavareje: Ëhi jië'oho no naguajëjo Badahu nimaje muoho jioröhego.

¹⁵ Ëhi'amu gagorovo inömo inömo avohoromo Jerusalem amore iojiomo'iro ë'areje. ¹⁶ Iojiomo'irögoro Caesarea amo rajo Keriso-are a ioro'iorohuro söjavuva va'oromo a ihe Mnason-are osare rovareje noro hu'o raromo'iröhego. Röhu Mnason hu Cyprus sa'a raje jiadeje. Hu mami gö'e aevoromo Keriso mae uehorovadeje.

Paul-hu Jerusalem ajiomoromo ekaresia muebejëvaje ae James ga'i va'ade jöhoje.

¹⁷ Iojiomoromo Jerusalem suorovamu nosi Christian ö mueno'ohuro jabesi dë vövöbajo'e aho'o jejamuijareje. ¹⁸ Jejamuijë'ëro nërö Paul-ro no'o gemu mae James ga'i va'adeje. Va'oromo gavadeje ekaresia a duvahoho aho'obëhe jaburo James'o gemuore raromoruomamu. ¹⁹ Raromamu gëgorovo Paul-ro jejëmijadeje. Jejëmiromo uëvadeje: Naehu Keriso-are jö majëhibe juvodohuro ëhuro God-ro sa'a ioro'ioro rajoho ëhi ëhi ajëmijade höjo. Ëhi jië'e jöho Paul-ro majëhi barëjadeje.

²⁰ Majëhijamu hegorovo ruho jaburo God rajahijareje. Rajahiromo Paul uavareje: Öho röhu Jerusalem amoroho diehi jiego ja gavanue höjo. Ëhesi bëhoho Jew raje ae aho'obëhe Iesu mae uehorovarue höjo. Mae uehorovoromo röhu jabumë ae aho'o Moses-are jögoroho nimo avoharue höjo. ²¹ Moses-are jögoru nimaruohe hejare höjo sareri'e jöho uvavamu: Paul jero sa'a göre göre va'oromo Jew rajoho aho'obëhe jöe bojëmibe juvoromo uëvanue höje: Moses-are jögoroho vuonugohëjo. Moses-are jöho vuonugoromo jemesi harihu jabesi sino tarivëharujoho vuonugoromo Jew rajo nosi mu ioro'iorohu'o vuonugohëjo. ²² Jaehu ëhi majëhijane sareri jö ave raromarue aribövioho hejaroho he'a'aruëjo uvavo'iramu: Jero Jerusalem rovane höjo. Ëhuni ja diehi'oromo Jew rajoho röjëhi'iramu garomo uvoruomo'ajëjo: No sareri jöe hejare höjo. Moses-are jögoroho

ja bogo vuonugä'e javajëjo. ²³ Jaehu diehi ë'irane jöho no ua'ie'aruëjo. Ae aho'o 4 jabu no'o raromaruëjo. Iae urimo ë ariböviohuro Jew rajo nosi muoho aevoromo vaeromo God uavare höjo: God jasi nunëro jero gö'ego no muoho ëhi ëhi vae'ejarëjo. ²⁴ Jabumë ëhi jië'e Jew rajo muoho vaej'e jioruomaje ëhuni jero jabumë söjëvo va'oromo ajëmiromo jabu'o gemu mae bimuvoromo sisë barëjêho'irôhe muoho vaeromo eni jiego ë ae 4 jabeti jöëni monie bojëmego mie imoromo God-ni suvuore bahijahëgo ëhuro jabeti simano uoho tarijêho'irarëjo. Jaehu ëhi Jew rajo mu ajëmiromo vaej'ë'oho ëhuro Jew raje Christian ae aho'obëhe ja garomo uehorovoromo uvoruomo'ajëjo: Paul jaehu Moses-are jögoru vuonugane jö hejaroho ëho ma-sareri'e jöe höjo. A'i Moses-hu uövuade jöho iae ja ejah'e'e hijanue höjo. Jabumëro ëhi uvoruomo'ajëjo. ²⁵ Iae Jew raje noro Moses-are jöho ëhi ma'eno'ejarëjo. Röhu sa'a ioro'ioro raje Iesu mae uehorovarue ariböviohuni urimë'i noro jöe gö uehorovoromo jajivoromo nugö'öromu uëvare höjo: Aehu sareri'e god göëni göëni bahijë'e mioho nadi ue'ahorëjo. Mi hesi köho nadi ue'ahorëjo. Huë ahah'e'e mioho kö'e jiaje nadi ue'ahorëjo. Nadi önö'oho jijihorëjo.

²⁶ Ëhi uavamu hegorovo Paul-ro ejêhë'ëro nërö ë Jew raje ae 4-ho söjëvo va'oromo ajëmiromo jabu'o gemu mae Jew rajo muoho vaejadeje jabeti sisëho barë'irôhego. Ëhi'onugoromo Paul-ro God-are osa bërömore va'oromo priest aribövioho uëvadeje: Majae ëmino'e barë'iramu evare ë ae 4 jabeti o nasi sisëho barë'ajëjo. Barë'iramu evare ae gemu gemu nosi jöhuni God-ni mi suvuore bahi'ejarëjo.

Paul-hu God-are osa bërömore hijamu Jew rajehu guduamo bava'oruomade jöhoje.

²⁷ Paul-ro ëhi majëhijamu va'o huhu uëvade majae 7 barë'ie'adeje. Barë'ia'amu evare Asia sa'are jioromo rovare Jew rajo a ioro'iorohuro gavareje Paul God-are osa bërömore jiamu. Paul osa bërömore jiamu gagorovo ri'öromu iro muorovo'e vae'iro jöe darugo'o atamu ae aho'obëhe heromo uehoro sisë baeruomadeje. Uehoro sisë baeruomamu Asia jioromo rovare ariböviohuro Paul guduamareje. ²⁸ Guduamoromo ma-darugo'o uvareje: Israel rajoho jemëro ro ajamuihëjo. A sisëho aviae höjo. Huro Jew rajo nosi ihoho Moses-are jögoroho ave God-are amo bërömohe ë hesi jöho ijumo'amoromo ae aho'o jabeti örire sisë'i röjêhibe sa'ae dinö'e dinö'e juvaje höjo. Jaruvoho huro sa'a gö rajo aho söromu ave God-are osare rovamu ëhuro osa maho ijumë'e höjo. Ëmu sisëhu'o ë'ë'e höjo. ²⁹ Ëhi uvare hesi bëhoho urimo jaburo gavare Ephesus amo rajo ae Trophimus Paul'o gemu mae Jerusalem jiamu gavë'ëro uvareje: Nani Paul-ro God-are osare hu barovë'e höromu ëhuni darugo'o uvareje: Paul-ro sa'a gö rajo ae aviae barovë'e höjo.

³⁰ Ëhi uvamu hegorovo Jerusalem amo raje ae aho'obëhe ri'öromu vörö'iraeromo tutubijiohoromo gemuoro gagovoromo Paul God-are osare jiamu guduamo bava'areje. Bava'amu gavë'i God-are javuoho ojoho tugoho'amareje. ³¹ Tugoho'amamu ae aho'obëhe jaburo Paul guomöjoro ana'ia'amu gavë'i aëro jöe bava'oromo Rome muorovo a bërömohe uvareje: Jerusalem muorovo'irögoro ë'oruomajëjo. ³² Muorovo'irögoro ë'aruëjamu hejë'i rue muorovo a bërömohe hesi bëhire muorovo simano vaejarue ariböviohu'o muorovo a ioro'iorohu'o söjëvoromo ma-burëro tutuvo ruvebijadeje muorovo'i ë'aruoho ahëvo'i. Ruvebijamu ae aho'obëhe

gavare muorovo a börömo'u muorovo a ioro'iorohu'o rovamu gëgoro Paul anaroho vuonugareje. ³³ Vuonugamu muorovo a börömo'huro rueromo Paul guduamoromo ae uvëvadeje: Ô'e niö'i barueromo tövohë uëvamu tövareje. Tövamu gagorovo muorovo a börömo'huro uëvadeje: Ave aho rahuo höjo. Rabe ë'ego ëhuni anarujëjo. ³⁴ Anarujëjamu ae aho'obëhe ri'öromo jöe gö gö mana ma-darugo'o uvoruomadeje. Amo ëhu'ëro jöjöje böröme jiamu a börömo Paul-are jöho bogo avoho hejadeje. Bogo avoho hejë'ëro hesi aribövioho uëvadeje: Ave aho hu'iraeromo aruhe muorovo a nosi osaro iojiomohëjo. ³⁵⁻³⁶ Iojiomohëjamu hu'irae bava'oromo vuahure iojiomo'irögoro gavare ae aho'obëhe vörö'iraeromo gemuoro tatijiomobe Paul anojöro uvobe ijore jijihoruomamu gëgorovo Paul döro nigemo baeromo iojiomareje.

Paul-hu ae aho'obëhe jabesi nunire namiromo hesi arijo'arije ajamirovoromo jö majëhijade jöhoje.

³⁷ Iojiomoromo muorovo osare bava'ia'amu gagorovo Paul-ro a börömo'u uavadeje: Naehu jasi örire jö majahijë'o ho na mae höjo. Na mae höjamu rue a börömo'huro uavadeje: O-ajo. Ja Greece a jabesi jöëro jövanuëjo. ³⁸ Naro uvode höjo: Ja Egypt sa'a rajo ae javajëjo. Na uehorovoromo uvode höjo: Jero urimë'i muorovo jöho barueromo vörö'e aribövioho 4,000 gagovoromo a rumo'e sa'are sö va'ane höjo Rome a masijohu'o muorovo'iro. Ja ë aho javajë uvode höjo röhu nani ja ae gö javajëjo. ³⁹ Javajëjamu Paul-ro uavadeje: Io'ajo. Na Jew raje jevajëjo. Cilicia sa'are Tarsus amore rahevade höjo. Nasi amo hesi ihoho böröme höjo. Röhu na negajëjo jero uvego na ae aho'obëhe jabesi örire jö harihe majëhi'iro. ⁴⁰ Ëhi uavamu rue a börömo'huro Paul uavadeje: Iae mae höjo. Jöho jövëjo. Jövëjamu hegorovo Paul-ro vuahure namiromo ae aho'obëhe övëro tugohëvadeje. Tugohëvoromo jörumoræjamu jabesi Hebrew jöëro majëhijadeje.

22

¹ Majëhiromo uëvadeje: Nasi a duvahohu'o ö mueno'o ioro'iorohu'o nasi jö harihu majëhi'ie'ajoho hehëjo. Na mu sisë rabe rabe bogo ömë'ëro i'uoho bogo bae'irodëro ë hesi jöho majëhi'ie'ajëjo. ² Majëhi'ie'ajëjamu ae aho'obëhe urimo jö vuonugaroho hejare Paul-ro jabesi Hebrew jöëro majëhijavamu hegorovo jörumoræ barëjareje. Jörumoræ barëjamu Paul-ro uëvadeje: ³ Na Jew rajo ae jevajëjo. Cilicia sa'are Tarsus amore rahevë'ëro Jerusalem rovode höjo. Rovamu Gamaliel-ro röjehijamu Jew rajo muoho hebe rovode höjo. Nosi hijo miono'ehu röjahuibe rovare jögorohuremu he avohoromo jemëhu God-are muemu uehorovarujëhi na'o ëhi gemuoho uehorovonövode höjo. ⁴ Ëhi gemuoho uehorovoromo ganövode aëro Iesuare örire jijihö'ego gëgorovo huë sisë bojëminövode höjo. O aëro jabu muo'amego vuovëvojöro uënövode höjo. Aho magonahoho guduamo'amoromo savoji gagore io'amonövode höjo. ⁵ Priest börömo'u Jew rajo a masijo ioro'ioroho aho'o nasi muoho gavë'ëro jemë üb'a'aruëjo: Nöröro mae uëvajëjo. Ëhesi bëhoho urimë'i ë a masijoho jaburo Christian a guduamo'amo'irode jö'e suri surioho i'imemijare höjo naro Damascus amore ujuoho va'oromo Jew rajo nosi ö ömo'ömo ho i'imëmi'irodego. I'imemamu naro ujuohoromo ë va'ode höjo Christian

aribövioho guduamoromo tövo ujuohoromo Jerusalem vuonorö'ö rovego i'ue baerumoröhego.

Paul-hu aevoromo Keriso mae uehorovade jö majëhijade jöhoje.

⁶ Örire va'ujuvo maja ririre jiamu Damascus amore hörö'i gavodeje aji börömoho ma-majioho ö'idöre jioromo ruvebiromo ajivevamu. ⁷ Ajivevamu gavë'i sa'are behumorovoromo hejodeje uevavamu: Asë'e Saul ja rabëni na sisë vaejevanue höjo. ⁸ Sisë vaejevanue höjamu uavode höjo: Bada ja rahuo javajëjo. Rahuo javajëjamu uevade höjo: Na Nazareth rajoho Iesu jaehu sisë vaejevanue aho jevajëjo. ⁹ Èhi uevamu na'o jijihare ariböviohuro ajohemu ga'i huëho bogo hejare höjo. A'i naremuëremu huëho hejode höjo. ¹⁰ Heromo uavode höjo: Bada na diehi ë'ejöjo. Diehi ë'ejöjamu uevade höjo: Ri'öromo va'oromo rue Damascus amoro hinëjo. Hiromu jaehu vae'irane mu God-hu uvadoho aho'o he'a'anuëjo. ¹¹ Èhi uevamu aji börömoho gavë'ëro nasi nunoho sue'iraejehade höjo. Nunoho sue'iraejhamu nasi ariböviohuro övore ma'eno baejevo va'oromo Damascus amore suorovare höjo. ¹² Röhu ë amore ae gemu hesi ihe Ananias hijë'e jiade höjo. Hu Jew rajo nosi jögoroho avoho eromo God rajahijaje aëro jïë'ëro Jew raje Damascus raromarue aho aho'obëhe jaburo hesi jöho mae uehorovare höjo. ¹³ Èaho Ananias-ro rueromo bëhire namiromo uevade höjo: Öho Saul nunoho dadovahego röhu maho avoho uherihëjo. Uherihëjamu gavë'i nunoho ma-burëro dadovehamu hu gavode höjo. ¹⁴ Gavamu uevade höjo: God nosi hijo miono'e muebejëvobe rovade ahuro ja baejavade höjo jero huhu nimaje muoho baeromo hesi A Maho nunëro garomo A Ma hesi huëho he'iranego. ¹⁵ Èhesi bëhoho hesi jö majëhijanie ae javo'ajëjo jaehu garomo hejane jöho ma-maemu majëhijaje ae aho'obëhe heruomoi'iröhego. ¹⁶ Röhu rabëni gö'oho muebenëjo. Ri'öromo bapataeto vaeromo Badare ihoho uvego jasi sisëho u'ovaho'irajo.

God-hu Paul uavamu Jew rajo jabesi sa'are bogo a'i sa'a ioro'ioro rajo jabesi sa'are va'oromo ajëmade jö Paul-hu majëhijadohoje.

¹⁷ Èhi'amu naro vuonorö'öromo Jerusalem rovode höjo. Rueromo God-are osa börömore va'oromo hesi örire jöe jövoromo nia'ovonö'e gavode höjo ¹⁸ Bada Iesuro ro uevamu: Ma-burëro Jerusalem amoho vuonugo'i va'ëjo. Èhesi bëhoho jaehu nasi jö majëhijë'oho ave amo rajoho bijönëgo'ajëjo. ¹⁹ Bijönëgo'ajëjamu uavode höjo: Iae mae höjo röhu naehu diehi jïë'e mu vaenövodoho ave ariböviohuro iae mae gavarue höjo. Naro Jew rajehu God rajahjarue osare osare va'oromo ja mae uehorovavarue aribövioho guduamo ujuoho va'oromo savoji gagore io'amonövo hisuebijëvonövide höjo. ²⁰ O aëro jasi jö majëhijaje ae Stephen anamu gagorovo na ë jevë'ëro uvode höjo: Jabuhu Stephen anaruoho iae mae ë'aruëromo jabesi niögu jövo bahijaroho muebejëhode höjo. Èjöho ave ariböviohuro iae mae gavarue höjo. ²¹ Mae gavarue höjamu Badaro uevade höjo: O va'ëjo. Naro öre ëgoböviro ramö'ö'ejöjo jero sa'a ioro'ioro rajoho nasi jöho majëhi'iranego. ²² Paul-ro ëhi majëhijamu ae aho'obëhe hebe rueruomë'ëro hejare uëvavamu: Sa'a ioro'ioro rajoho majëhi'iranego ramö'ö'ejö uëvamu hegorovo hejaroho vuonugo'i vörö'iraeromo ma-darugo'o uvo'i arijareje: Èaho anohëjo. Huhu ave sa'are hijajoho sisë höjo. ²³ Èhi ma-darugo'o uvoruomë'i niögho jövoromo hijiohijiovë'i tohotohoho döro ruruhö'ö'i

arijareje. ²⁴ Ruruhö'ö'i arijamu gagorovo rue muorovo a börömhuro hesi aribövioho uévadeje: Jemëro ave iaho nosi osahuro hu'irae bava'oromo hesi dëho bijioho ga'i hisuebiromo uarëjo: Rabëni anagojoro uvaruëjo. ²⁵ Uvaruëjamu Paul osare bava'oromo hisuebi'irögorovo tövamu Paul-ro gavade a börömo ajamiromo mu simane vaejaje ae gemu aruëre namijamu gagorovo uavadeje: Na Rome raje jevajëjo. Röhu bogo court vaejevë'e ëma hisuebijevo'iro ë'arujëjo. Rome rajo nosi jögoroho bogo ëhioho höjo. Èhi jië'oho jemë rabëni ëma hisuebijevo'ië'arujëjo. ²⁶ Èhi uavamu hejë'i rue simano vaejaje ahuro va'oromo muorovo a börömo uavadeje: Ja rabë'i ë'anuëjo. Èaho Rome raje höjo. ²⁷ Èhi uavamu hegorovo rue a börömhuro rueromo Paul uavadeje: Uevego na hejëjo. Na ja Rome raje javajëjo. Javajëjamu Paul-ro uavadeje: Io'ajo. ²⁸ Io'ajamu a börömhuro uavadeje: Naro moni böröme bu'öj'ëro ëhu'ëro na Rome raje jevajëjo. Jevajëjamu Paul-ro uavadeje: Röhu na monioho bogo bojëmi'i a'i nasi vëmu vavu'ohuro baejevamu evare na Rome raje jevade höjo. ²⁹ Èhi uavamu hejë'i evare Paul hisuebijë'i ua ga'ië'are ariböviohuro hururomo va'o rori'o riravareje. Rori'o riravamu rue a börömhuro uehorovoromo uvadeje: Rome raje tövë'e jevajëromo juhuonivadeje.

Paul Jew rajo a masijo jabeti nunire namijade jöhoje.

³⁰ Muorovo a börömhuro juhuonivë'ëro nërö uvadeje: Nume Jew rajo ariböviohuro Paul-are jöho rabu jö sisë majahui'ië'aruëromo ae gö uévadeje: Paul tövare ö'oho jiovahohë'i ae gö uévadeje: Abueromo uëvego Jew rajo priest masijohu'o Jew rajo masijo ioro'iorohu'o gagovorego na jabeti jöho he'iröjo. Èhi ë'l'ëro Paul hu'irae ba'obueromo Jew rajo a masijo jabeti nunire nugadeje.

23

¹ Jew rajo a masijo jabeti nunire nugamu Paul-ro gë avohoromo uévadeje: Aganomë God-are nunire na sa'are hiromo rabe rabe ë'obe rovodoho na nasi herovajoho na ma-mae jevajëjo. ² Ma-mae jevajëjamu hegorovo priest böröme Ananias-ro Paul-are bëhire riravare aribövioho uévadeje: Paul jö'oro anohëjo. ³ Anohëjamu hegorovo Paul-ro ri'öromo priest börömo uavadeje: God-ro ja'o anago'ajëjo döhemu ajivavë'e aego. Ja aviae hijanuëjo mevoromo ga'iranëro na nosi jögoroho mae ejë'e jevego o bogo ejë'e jevego. Röhu jero ë jögoroho ahoromo uëvanuëjo: Paul anohëjo. ⁴ Paul anohëjamu Paul-are bëhire riravare ariböviohuro Paul uavareje: Asë'te jero God-are priest börömo aganuëjo. ⁵ Aganuëjamu Paul-ro uévadeje: Aganomë naro uvode höjo: Èaho bogo priest böröme hu'oromo jövode höjo. Na uehorovo'ibejëjo na bogo ëhioho jövo'ibejëjo. Èhesi bëhohe God-are surire jöho jajivoromo ëhi uövü'e höjo: Jasi aribövi muebejëvaje aho nadi agonëjo.

⁶ Èhi uëngoromo Paul-ro gavade ë a masijo ioro'ioroho Sadducee aribövie jioruomö'i a ioro'ioroho Pharisee aribövie jioruomamu gëgorovo ë a masijo jabeti nunire ma-darugo'o uévadeje: Aganomë na Pharisee ae jevajëjo. Nasi vëmu vavu'oho Pharisee aribövie jëvade höjo. Na court-re namijaje hesi bëhohe Pharisee aribövi noehu uehorovaruëhi naro ëhi uehorovoromo uvaje höjo: Vuovë'e ariböviohuro i'ovoromo röhu maho ri'öruomö'ajëjo.

7 Ēhi uëvamu hejè'i Pharisee ariböviohu'o Sadducee ariböviohu'o irovoromo uehore gö gö baeruomadeje. 8 Uehore gö gö baeruomade hesi bëhoho Sadducee ariböviohuo uvoruomajeje: Vuovë'e aribövioho bogo i'ovo'aruëjo. O anerahu'o aru'aho ioro'iorohu'o bogohöjo. A'i Pharisee ariböviohuo uvoruomajeje: Vuovë'e aribövioho iae i'ovo'aruëjo. Anerahu'o aru'aho ioro'iorohu'o iae jioruomajëjo. Iae ëhuni Sadducee ariböviohu'o Pharisee ariböviohu'o Paul-are jöho heromo irovareje. 9 Irovoromo darugo'o uvobe rueromo Jew rajo jabesi jögoru öri röjëhijarue ahuro Pharisee aëro jëv'ëro ri'öromo ma-darugo'o uëvareje: No gavaruoho ave aho sisë rumo'e ae höjo. Nani mae-ëjo. Nani aneraëro o aru'aho göëro hesi örire jöe majahijë'ëro jövajëjo. 10 Ēhi uënuogoromo irovoromo börömo bëhe vörö'iraeruomamu gëgorovo rue muorovo a börömhuro juhuonivadeje Jew rajohuro Paul-are övore duruajore ruhamirovego tariorovojëni. Juhuonivoromo va'o hesi muorovo aribövioho uëvadeje: Abo nume ae aho'obëhe jiaruoro ëhuro Paul baeniëhiromo hu'irae ba'ojiomoromo muorovo a nosi osaro nugarëjo.

11 Ēhi'amu vahioromamu gagorovo Badaro rueromo Paul-are bëhire namiroomu uavadeje: Nadi juhuonivo'i ma-biririvoromo hinëjo. Ja nasi jö Jerusalem ma-mae majëhijanëhi Rome amoho ëhu'o va'oromo nasi jöho ëhi ma-maemu majëhi'anuëjo.

Jew rajo ae göehu göehu Paul ano'i uvoruomade jöhoje.

12 Ēhi uavë'ëro sisonuvamu gagorovo Jew rajo ariböviohuo gagovorovoromo jöe atoromo uarovareje: God-ro gö'ëgo no ioho jovoho bogo i'ëjarëjo hujeji Paul anogoro evare iröhëro. 13 Ēhi uarovare aribövioho ae aho'obëhe 40 iosirëmiromo ruëhi jiadeje. 14 Ēhi uarovoromo va'oromo priest masijohu'o a duvaho ioro'iorohu'o uëvareje: Noro darugo'e jöe atoromo uarovare höjo: God-ro gö'ëgo no ioho jovoho bogo i'ëjarëjo hujeji Paul anogoro evare iröhëro. 15 Ēhuni ave muoho vaenëjo. Jem'ëlo Jew rajo nosi a masijo ioro'iorohu'o Rome muorovo a börömhuni jöho nugö'öromo sareramiroomu uarëjo: Paul röhu maho hu'irae baruvebijego jö mevarue ariböviohuo hesi jöho he avoho'irarëjo. Jöe nugö'öromo ëhi uarëjo. Röhu muorovo ariböviohuo rumesi jöho eromo Paul hu'irae barovamu gavë'oho noro örire atorovoromo rue'iramu ano'ëjarëjo.

16 Ēhi majëhijamu Paul-are ma'ino hesi harihohuro Paul anoröhe jöho hejadeje. Heromo ruhe muorovo aehu raromarue osare ajiomoromo Paul huruoho majahijadeje. 17 Majahijamu hegorovo Paul-ro muorovo simano vaejaje ae gemuëni uvadeje: Rovego na jöe majahijöromo rovamu uavadeje: Ave a i'oho muorovo a börömo hesi öroro hu'irae va'ëgo hesi jöho majahi'irajo. 18 Majahi'irajamu hu'irae bava'oromo muorovo a börömo uavadeje: Ave a i'o naehu barovode hesi bëhoho ë hisiehu tövë'e aho Paul-ro hesirire va'öjoro uvevonugoromo naro va'amu uevade höjo: Ave a i'oho bava'ëgo hesi jöho a börömo majahi'irajo. Ēhuni barovode höjo. 19 Barovode höjamu rue a börömhuro a i'oho övore ma'eno bava'oromo va'o rori'o jabesi sivue ariromo uavadeje: Rabu jöe majehi'ie'anuëjo. 20 Majehi'ie'anuëjamu a i'ohuro uavadeje: Jew rajo ariböviohuo uarovare höjo: Nëri muorovo a börömo sareramiroomu ua'ëjarëjo: Paul baruvebijego Jew rajo jö mevarue a masijohuro hesi jöho he avoho'irarëjo. 21 Ēhi uarovë'e jiaje ëhuni Jew rajehu nëri jö majahijë'oho nadi ejëhoromo Paul Jew rajo a masijo jabesi öriroho hu'irae ba'obue'i ave

osaro nugonëjo. Èhesi bëhoho Jew raje ae aho'obëhe 40 iosirëmiromo ruëhi ëmino'e gurihirovoromo atovo'aruëjo Paul rovego anoröhëni. Èhesi bëhoho urimë'i uarovare hõjo: God-ro gö'ego no ioho jovocho bogo i'ëjarëjo hujeji Paul anogoro iröhëro. Èhi uarovare hõjo. Rõhu jaruvo jabumë bövie bise'e avohë'ëro jië'ëro raromo muebejaruëjo hujeji nëri jasi jõho he'iröhëro. ²² Èhi majahijamu hegorovo rue a bõrõmohuro a i'oho uavadeje: Jaehu majehanue jõho bogave aho majëhi'iranëjo. Èhi uanugoromo nugõ'õjamu va'adeje.

Muorovo a bõrõmehu Paul nugõ'õjamu Jerusalem jioromo Caesarea amore va'ade jõhoje.

²³ Va'amu gagorovo rue muorovo a bõrõmohuro hu ajamiromo simano vaejarue aho niõ'i uëvadeje: Ruehego na jõe majëhijõjo. Rovamu uëvadeje: Kaejõ ëgehu muorovarue aribõvioho 200 o horse-re jijihoromo muorovarue aribõvioho 70 o bijehu muorovarue aribõvioho 200 ëho gagovëvego jaburo vahi'e 9 o'clock evare va'irarëjo. ²⁴ O horse gö avoho'amego Paul-ro jabesi dõre hìromo va'onõvo'irajo. Eni romoromo jiego evaro va'oromo Paul avoho hu'irae baeromo muebebe va'orego ëhuro bogo anego guomo'i sa'a muebejaje a bõrõme Felix-arire mae va'irajo. ²⁵ Èhi uënugoromo muorovo a bõrõmohuro jõho surire jajivoromo uavadeje: ²⁶ O asë'e Felix ja a bõrõmego Claudius Lysias naro jasi õrire jëjamijajëjo. ²⁷ Ave nugõ'õjaje aho Jew rajo aribõviohuro guduumoromo ano'ië'are hõjo. Ano'ia'amu naro hejode uvavamu: Hu Rome raje hõ uvamu hegorovo naro nasi muorovo aribõviohu'o gemu mae va'oromo gëvode ano'ia'amu gëgoro baeniëhiromo hu'iraeromo rovode hõjo. ²⁸ Rueromo he'i negade hõjo uevego: Èhi ëhi ë'amu noro Paul ano'iro ë'are hõjo. Ano'iro ë'are jõho he'i negamu naro Paul hu'iraeromo Jew rajo jabesi jõ mevarue a masijo jabesirire abuejode hõjo jõ bëhoho he'iro. ²⁹ Hu'iraeromo abueromo bëhoho hejode hõjo. Ano'ië'are bëhoho Jew rajo aribõviohuro uevare hõjo: Paul-ro Jew rajo nosi jõgoroho ahade hõjo. Èhi jië'e jõhuni ano'ië'are hõjo. Rõhu na gavode hõjo mu sisë vaejogo mana anaruëhi jië'e mu sisëho o mu sisë vaejogo savoji gagore ba'amaruëhi jië'e mu sisëho ëhi jië'e muho Paul bogo vaejë'e jiamu. ³⁰ Èhi gavë'ëro va'o ijõnõ hejode ae göëro huruho majehiromo uevamu: Jew rajëro Paul ano'i õrire atovo'aruë uevamu hejë'ëro na maburëro Paul Felix jasi õrire nugõ'õjajëjo. Hu jasi õrire nugõ'õromomo Jew rajo aribõvioho uë'irõgoro ë'ajëjo jaburo Felix jasi õrire õ'oromo Paul-are jõ sisëho majahego jero he'iranego. Ahia mino'ëjo.

³¹ Èhi jajivoromo vahiromamu gagorovo muorovo aribõviohuro jabesi a bõrõmoho ejahoromo Paul hu'irae va'oromo Antipatris amore ë suorovareje. ³² Amore suorovoromo sisonuvamu gagoro muorovo a ioro'iorohuro jabesirëro va'irõgoro horse-re jijihoromo muorovarue aribõviohuro ri'õromomo Paul hu'iraeromo va'areje. ³³ Va'aroho va'o Caesarea amore ë suorovareje. Caesarea amore suorovoromo Paul barovare jõ hesi suri surioho sa'a a bõrõmoho bojamiromo uavareje: Aveho Paul hõjo. ³⁴ Aveho Paul hõjamu sa'a a bõrõmohuro suri surioho adahoromo Paul uavadeje: Ja di sa'aho raje javajëjamu Paul-ro uavadeje: Cilicia sa'a raje jëvajëjo. ³⁵ Cilicia sa'a raje jëvajëjamu a bõrõmohuro uavadeje: Jasi jõ sisë atarue aribõvioho rue'iramu evare na jasi jõho he'ejõjo. Èhi uanugoromo

hesi aribövioho uëvadeje: Paul hu'irae va'oromo Herod-hu vaejade osa börömore nugego atovarue ariböviohuro ë muebe'irarëjo.

24

Paul sa'a muebejaje a böröme Felix-are nunire namijamu Jew rajo a ömo'ömehu Paul-are jö sisë majahijare jöhoje.

¹ Paul osare nugamu majae övo gö mine barëjumu gagorovo priest böröme Ananias-ro Jew rajo a duvaho ioro'iorohu'o jabesi court jö majëhijaje ae gemu Tertullus hu'o ë aribövioho sÿjevoromo Caesarea amore ë ruvebijadeje. Ruvebiromo sa'a a böröme Felix hesi nunire riravoromo Paul-are jö sisëho huruoho majahijareje. ² Majahijamu Tertullus-ro jöho majahijöro Felix-ro uavamu hegoro Tertullus-ro ri'öromu Paul-are jö sisëho majahiromo uavadeje: Na jö majahi'ië'ajoho henëjo. Ja a böröme javajëjo. Jero avoho muebejavuë'ëro majae ëgobövie no iro muorovo'oho bogo vae'i ma-mae raromobe rovë'e javuajëjo. O mue rabe rabe bogo eni javuobe rovë'oho jero ajamuego nosi sa'aho mu maëremu ri'öjogo no huë mae raromarue höjo. ³ Èhuni Felix jaehu vaejanue muoho dirö'e aho'o majae aho'o mae hõ uvoromo dë vövöbajo'e aho'o jasi örire rajahijarue höjo. ⁴ Röhu na jasi mu majaho bogo anahoromo jö ëgoho majahi'i ma-bunemu majahi'ië'ajëjo. Èhuni uavajëjo: Huë baejavuoromo nosi jö harihoho avoho henëjo.

⁵ No gavë'e javuajëjo ave aho Paul a sisë bëhe jiamu. Hu jö sisë jövobe sa'ae dinö'e dinö'e juvoromo Jew rajo jabesi dë iëhego muorovo'i vörö'iraeruomaje höjo. Iesu Nazareth rajo a hesi sisë aribövi jabesi simano vaejarue aho Paul hu'oje. ⁶ Èhi jië'e aëro jië'ëro huro God-are osa börömo iju'mo'iro ë'amu gagorovo noro guduamare höjo. [Guduamo bava'oromo noro court vaeromo Jew rajo nosi jögoroho uehorovoromo hesi jö sisëho ga'irögoro ë'amu ⁷ muorovo a böröme Lysias-ro ö'oromo ma-darugo'o baeniahuiromo ruho bava'ade höjo. ⁸ Bava'onugoromo huro Jew rajoho no uövuade höjo noro Caesarea ruvebiromo Paul-are jö sisëho huruoho majëhijego Felix jero he'iranego.] Röhu jaehu Paul ua gavë'oho hesi jö sisë noehu majahijaruoho jasi hia'ëro he barë'anuëjo. Ahia mino'ëjo. ⁹ Èhi majahijamu hejë'i Jew raje ae aho'obëhe jaburo hu ajamiromo uavareje: Tertullus-ro jö mae jövajëjo. Paul hu ëhi jië'e ae höjo.

Paul-hu Felix-are nunire namiromo hesi arijo'arije ajamirovoromo majahijade jöhoje.

¹⁰ Èhi majahiruomamu rue sa'a a börömo huro uvene aho röjahijadeje Paul-ro garomo evare hesi jöho jövojöro. Èhi'amu gagorovo evare Paul-ro majahiromo uavadeje: Iae na gavajëjo jaehu jö mevanue mu hesi öri muebebe rovanoho vadune aho'obëhe barëjë'e javajëjo. Èhuro na dë mae jevo'ego nasi jöho majahi'ië'ajëjo jero heromo uvojöro: Paul mu sisëho bogo vaejë'e höjo. ¹¹ Naehu majëhi'ië'aje jöho jasi nagë'oho ae uë henëjo mae o sarere jiego. Naehu God rajahi'i Jerusalem ajimodoho maja ëgoho bogo barë'i majae ¹² ëhuremu barëjë'e höjo. Jerusalem hijodevaroho nasi jö sisë majahijarue aribövioho na mu sisë vadu'oho bogo vaejumu jabumë gevë'e höjo. God-are amo börömore hiromo na ae gö'oho bogo jö aho'ahoho ë'ode höjo. Jew rajehu God rajahijarue osare osaroho o Jerusalem uhure dinö'e dinö'e na bogo mu sisëho vaeromo jö sisëho majëhijode höjo aëro

iro muorovo'e vaejoro. Na ehi jii'e mu siseho bogo vaejumu jabumē gev'e hōjo. ¹³ Bogo vaejumu gev'ero jō bēhi ja majahijego heromo mae uehorovo'iranoho jabeti ōriroho bogohōjo. Bogojii'e nasi ōrire ēma nibejeharuējo. ¹⁴ Rueroho numeroho na bogo ōmo'i ave ōmaje jōhemu huruoho majēhi'irodoho jevajējo. Na Iesuare ōri i'ore juvaje hōjo. Rōhu ave Jew rajoho jaburo uevarue hōjo: Eōroho sisē ōriro juvanue hōjo. Eōrire iae na ē juvoromo ēhuro nosi hijo miono'o muebejēvobe rovade aho God rajahijaje hōjo. Iae na ehi ē'aje hōjo rōhu Jew rajehu ē'aruēhi Moses-hu bojumuade surire jōgorohu'o jō God-aro baeromo majahuinōvare a jabeti surire jōhu'o na'o ehi mae uehorovo avohaje hōjo. ¹⁵ O ave Jew rajehu ē'aruēhi na'o ehi gemuoho God mae uehorovoromo uvaje hōjo: God-ro vuovē'e aribōvioho a mahu'o a sisēhu'o i'ovavuo'iramu ri'ō'ejarejo. ¹⁶ Ehi uehorovoromo God-are nunire o ae aho'o jabeti nunire mae namijego dē mae jevō'irōhohuni ēhuni na ōmo gavaje hōjo. Na ehi jii'e ae jevajējo.

¹⁷ Ehi jii'e aēro jev'ero ōre gō hiro mo vadune gō gō barējumu evare ijo bajoho ujuohoromo Jerusalem rovode hōjo nasi aribōvioho suvuorēmi'irodoro. O rovode hōjo Jew rajo muoho vaeromo bijuēmare mioho God-are ōrire suvuorami'irodoro. ¹⁸ Jerusalem ro hiro mo ehi jii'e muoho vaejumu evare Jew rajohuro ro gevare hōjo na God-are osare jevamu. Rōhu na urimo Jew rajo muoho vaejumu sisēho barē'i ma-mae jev'ero ēhu'ero na God-are osare jevadoho iae mae jiade hōjo. Rōhu gōho jabuhu gevare majare ae aho'o na'oho bogojio'i iro muorovo'e jōjōje rabe rabe bogojjade hōjo. ¹⁹ Na ehi mae hijamu jaburo gevare hōjo. Rōhu Jew raje Asia sa'are jioromo rovarohuro ē osae gemuore jiare hōjo. A'i jabumē aveho bogo rovare hōjo. Eāribōvioho jabumē nasi jō sisē jēvo'ibejajo rueromo jasi ōrire majahi'ibejarejo iae mae jio'ibejajo. Rōhu bogo rov'e hōjo. ²⁰ O na Jew rajo jō mevarue a masijo jabeti nunire namijodevare jabuhu nasi mu sisē rabe gavaroho nadi'ego ave aribōviohuro majahijego hejējo. Rōhu nasi sisēho bogo birohare hōjo. ²¹ Ave jōhuremu hejare hōjo. Na jabeti nunire namiromo ma-darugo'o uvode hōjo: Jemēhu jaruvo court vaejevoromo uvarujoho: Paul-are ihoho sisē hō uvaruje hesi bēhoho naro mae uehorovoromo uvaje hōjo: Vuovē'e aribōvioho i'ovoromo ri'ō'ejarejo. E'jōhuremu hejare hōjo. Ahia mino'ējo.

²² Paul-ro ehi majahijumu hegorovo Felix-ro Iesuare ōri hesi jōho mae hej'ero uēvadeje: U'emu muorovo a bōrōme Lysias ruvebi'iramu evare na jemesi jōho gō'o heromo uē'ejōjo: Paul-are jōho mae hōjo o bej'e hōjo. Ehi uēnugoromo court-oho tugohadeje. ²³ Tugohoromo muorovo simano vaejaje aho uavadeje: Jero Paul muebejego bogo rori'oho va'i ē bēhiremu hi juvo'irajo. O hesi aganehu ō'oromo ajami'iē'iroho nadi nijio'iraejēvonējo.

Paul-hu Felix'o hesi vabore Drusilla'o jabeti nunire namiromo jō jōvade jōhoje.

²⁴ Ehi'oromo majae gemu niō'i barējumu Felix-ro hesi vaborohu'o gemu mae Paul ga'i va'adeje. Vaboro hesi ihoho Drusilla jiadeje. Hu Jew rajo magonahe jiadeje. Felix-ro va'oromo Paul-ro hesirire ruejoro jōe nugō'ōjadeje. Jōe nugō'ōjumu Paul-ro rueromo Iesu Keriso mae uehorovarue jōho majahijumu Felix-ro hejadeje. ²⁵ Hejumu Paul-ro mu maemu vaerōhe jōho ma-taemo raromo'irōhe jōho u'emu God-are nunire riravorōhe jōho ehi jii'e jōho jōvobe va'amu Felix-ro heromo juhuonivadeje. Juhuonivoromo

Paul uavadeje: Va'ëjo. Majae eni jevo'iramu jõe nugö'ö'ejöjo jero sionëro ruejëro. ²⁶ Ëhi uaromo huro sareri'e muoho vae'i uehorovoromo uvadeje: Nani Paul-ro ue'a'ajëjo: Ë'ego na ja ijo bajo harihe saginiëri bojamego jero ëho bae'i na ëma jiovo remö'öjëjo. Felix-ro uehorovoromo uvadeje: Paul-ro ëhi ue'a'ajëromo ëhuni Paul-ni jõe nugö'ö'i hijadeje. Nugö'ö'i hiromo rue'ego huro Paul'o jõe jövonövadeje.

²⁷ Ëhi'ojuvo vadune niö'i barëjamu Felix-ro sa'a muebejaje muoho vuonugo'i Jew rajo ariböviohuro hu mae uehorovojëro Paul savoji gagore ëhi nugaromo va'adeje. Va'amu Porcius Festus-ro rueromo hesi sionho baejadeje.

25

Paul-hu Rome va'oromo a böröme Caesar-are nunire namiromo court avo'avoho vaeröhëro jõe jövade jöhoje.

¹ Hesi sionho baeromo Festus-ro sa'aho muebe'i rovadeje. Rueromo majae niö'i gemu barëjamu Caesarea amore jioromo Jerusalem ajiomadeje. ² Ajiomamu Jew rajo priest masijohu'o Jew rajo a masijo ioro'iorohu'o ëho jaburo Paul-are jö sisëho huruoho majahijareje Festus-ro hejëro. Paul-are jö sisëho majahinugaromo Festus uavareje: ³ Jero huë baeromo ajamuiromo va'o Paul nugö'öjëgo Jerusalem rojomo'irajo. Ëhi ua gavare hesi bëhoho urimë'i Paul öri ahore ano'i saginiëri atë'ëro ëhuni uavareje: Nugö'öjëgo Jerusalem rojomo'irajo. ⁴ Rojomo'irajamu Festus-ro uëvadeje: O-ajo. Paul Caesarea amore savoji gagore jië'ëro rojomo'iröhoho bogo eni jiajëjo. Röhu na aviae vejö'e vejö'e Caesarea vuonorö'ö'ejöjo. ⁵ Ëhuni jemesi masijohuro Caesarea amoro na'o ö'oromo Paul-are jö sisë rabe rabe jië'öho court vaeromo majehijëgo na he'iröjo.

⁶ Ëhi uënugaromo Festus-ro Jerusalem hiromo majae gö'o 8 o 10 rabu'e barëjamu Caesarea amore vuonorö'ö' abuejadeje. Abuejé'ëro nërö court vaeromo Paul hu'irae ruejëro uvadeje. ⁷ Paul hu'irae rovamu Jew raje mami'e Jerusalem jioromo ruvebijaroho jaburo Paul-are bëhire gagovo rova'oromo sareri'e jö masijoho aho'obëhe Festus majahiromo uavareje: Paul-ro ëhi jië'e ëhi jië'e mu sisëho vaejade höjo. Paul-are jö sisëho ëhi majahiromo röhu jö bëhi majahego mae uehorovo'iröhoho jabesi öriroho bogojiadeje. Bogojië'e ma-nibejahareje. ⁸ Ma-nibejahamu Paul-ro Festus uavadeje: Na sisëho bogo vaejé'e jevajëjo. Jew rajo nosi jögoroho God-are osa börömoho Rome a börömehu no muebejavuajoho na jabesi jöho bogo ahoromo jabesi muoho bogo ijumëhë'e jevajëjo. ⁹ Ëhi majahijamu gavë'i Festus-ro Jew rajo ariböviohuro hu mae uehorovojëro nimamu Paul uavadeje: Na ja nagajëjo Jerusalem ajiomoromo ë amore nasi nunire namiromo jasi jö sisë jabuhu ataruoho mevo'iro. ¹⁰ Ëhi uavamu Paul-ro uavadeje: Bogajo. Na aviae Rome a böröme hesi court-re namijajëjo. Ëhuremu gemu iae maho höjo. Ja'o iae gavanuëjo Jew rajo aribövioho na bogo sisë vaejëvode höjo. ¹¹ Na mu sisë vaejé'ëro guomevoröhe bëhoho jio'ibejajo na bogo nijio'iraejëvego jabesi anegeo guomevo'ibejajo. A'i ë Jew rajo ariböviehu nasi jö sisë ëma barueromo nibejehiromo uavaruoho: Paul-ro ëhi ë'ade hö uavaruoho aho Jew rajo jabesi övoroho bogo ëma bojëmi'arujëjo court vaejevoromo i'ue bojëmi'iröhego. Ëhuni na negajëjo Rome va'oromo muebejavuaje a böröme hesi nunire nami'iro. ¹² Ëhi

uavamu Festus-ro hesi jö ajamiromo mevarue aribövi jabesi jöho heromo Paul uavadeje: Jero uevanuëjo: Na negajëjo Rome va'oromo a börömo hesi nunire nami'iro. Èhuni iae va'oromo hesi nunire nami'a'anuëjo.

Paul-hu a böröme Agrippa'o Bernice'o ma'ino'o ma'ino'o jabesi nunire namiromo jövade jöhoje.

¹³ Èhi'amu va'o ririvanovamu evare a böröme Agrippa'o Bernice'o jaburo niö'iro Festus jejami'i rovareje. ¹⁴ Rueromo majae bisemu ège hu'o ari-jareje. Arijamu Festus-ro Paul-are jöho Agrippa majahiromo uavadeje: Ae gemu aviae höjo mami'e Felix-ro savoji gagore ba'amoromo nugo va'ë'ero. ¹⁵ Na Jerusalem ajio hijodevare evare Jew rajo jabesi priest masijohu'o a duvaho ömo'ömo'u'o èho jaburo hesi jö sisëho huruoho majehiromo uevare höjo naro hu i'ue bojami'irodego. ¹⁶ Èhi uevamu uëvode höjo: Rome aribövioho no èhi jië'te muoho bogo vaejarue höjo. No bogo aho a jabesi övoroho ëma bojëmijarue höjo i'ue bojëmi'iröhego. A'i urimo iho sisë'te ahu'o hesi jö sisë majahuijarue ariböviohu'o gemuore jio'iramu jaburo hesi jö sisëho majahui'iramu huro mana hesiroho majahui'ajëjo. Hujeji hesi jöe bejë'ohuro èhuro i'uoho bojami'ejarejo. ¹⁷ Èhi uëvode höjo. Röhu è Jew rajo ariböviohuro Paul-are jö sisëho huruoho majehi'i ruvebijamu gëgorovo na bogo örisanuovo'i nëröho nasi aribövioho uëvode höjo: Paul hu'irae ruehego court vaejjo. ¹⁸ Èhi uëvamu hu'irae rovamu Jew rajo ariböviohuro ri'öromo Paul-are jö sisëho majahuijare höjo. Majahuijamu naro uvode höjo: Nani jaburo Paul-hu mu sisë bëhe vaejade jöho majahui'aruëjo. Röhu bogo èhioho majahuijare höjo. ¹⁹ A'i Jew rajehu jabesi beroharue jöhuremu Paul'o jö aho'ahamirovare höjo. Jö aho'ahamirovoro jabesi sareri'e aru'aho hesi mu jöhu'o guomë'e a hesi ihe Iesu è a hesi jöhu'o jö aho'ahamirovoromo Paul-ro uëvade höjo: Èaho Iesu bogo guomë'e iae hijajëjo. Èhi jië'te jöhuremu court-re barovare höjo. ²⁰ Èhi barovamu hegorovo naro uvode höjo: Èhi jië'te jöho bogo avoho hejë'ëro na bogo mevo varijënoho jevajëjo. Bogo mevo varijënoho jevajëromo èhuni Paul uavode höjo: Na ja nagajëjo Jerusalem ajiomoromo Jew rajo jabesi nunire namijego jaburo è jöho mevo'iröhego. ²¹ Èhi uavamu Paul-ro uevade höjo: Na bogo ajiomor'ejjo. Na negajëjo jemëro na muebejevego hujeji na Rome amore va'ego muebejavuaje a börömhuro nasi jöho mevo'iröhego. Èhi uevamu naro nasi muorovo aribövioho uëvode höjo: Paul avoho muebejego bogo rori'oho va'irajo hujeji naro Paul nugö'öjego va'o Rome rajo a börömo hesi nunire nami'iröhe höjo. ²² Festus-ro jöho èhi majahijamu hegorovo Agrippa-ro uavadeje: Paul-ro jöho jövego na'o nasi hia'ëro he'i negajëjo. He'i negajëjamu uavadeje: Jöho nëri jövo'iramu he'a'anuëjo.

²³ Èhi uavë'ero nërö Agrippa'o Bernice'o rovamu ae aho'obëhe jaburo ri'öromo jabesi ihoho döro bamoromo rajëhijareje. Rajëhijamu gavë'i jaburo niö'iro muorovo a masijohu'o amo rajo a masijohu'o gemu mae gagovarue osa börömore rueruomadeje. Rovamu gagorovo Festus-ro ae uëvamu Paul hu'irae rovareje. ²⁴ Hu'irae rovamu Festus-ro jöe majëhiromo uëvadeje: Agrippa a börömhajo. O a ioro'iore ave gemuore gagovar-ijohumë ave aho Paul aviae nami'ego gavarujëjo. Èa hesi jö sisëho Jew raje ae aho'obëhe ave raromaruohu'o Jerusalem raromaruohu'o èho jaburo nasi örire majehijarue höjo. Majehiromo jö'e dadovoromo ma-darugo'o ueruomaje höjo: Ave sa'are ègo'o ma-hijë'oho bogo maehu höjo.

²⁵ Jabuhu ëhi uevarue hõjo rõhu anego guomorõhe hesi bõhoho bogo birohë'e jevajëjo. Rõhu Paul-ro hesi uevade hõjo: Remõ'õjego naro Rome va'ego ë a bõrõmhuro nasi jõho mevo'irajo. Ëhi uevamu ëhuni uvode hõjo: Naro Paul nugõ'õ'ejõjo Rome a bõrõmo hesirire va'irõhego. ²⁶ Iae na nugõ'õ'ejõjo rõhu Paul-are mu sisë jõ jajivoromo a bõrõmo hesi õrيره nugõ'õ'irodoho bogojevajëjo. Bogojevë'ego ëhuni naro uëvode hõjo Paul hu'irae rovego huro ae aho'obëhe jemesi nunire o Agrippa jasi nunire namijego noro hesi jõho heromo mevoromo bõhoho garomo eni jiego evare jõho jajivoromo nugõ'õ'irodõro. ²⁷ Ëhesi bõhoho naro uvode hõjo: Tõvë'e a hesi jõ sisë bogo jajivë'e ma-nugõ'õ'jël'oho ëhi jië'oho bogo maehu hõjo.

26

Paul-hu Agrippa-are nunire namiromo hesi arijo'arije ajamirovoromo majahijade jõhoje.

¹ Ëhi uëvamu Agrippa-ro Paul uavadeje: Jasi jõho majahuego no hejarëjo. Hejarëjamu Paul-ro jõe jõvo'irõgoro õve nigemoromo uëvadeje: ² Agrippa a bõrõmhajo. Na jõ harihe majahi'ië'ajëjo. Jew rajehu nasi jõ sisë rabe rabe majëhiruomego naehu aho'i jaruvo jasi nunire namijajoho na uvajëjo: Iae huë mae baejë'e jevajëjo. ³ Huë mae jevaje hesi bõhoho aveho bõrõmoho hõjo. Jew rajehu mu diehi vaeromo jõ rabe beroharuo Agrippa jero mae gavanuego ëhuni Paul naehu jasi nunire namijajoho iae mae hõjo. Ëhuni na negajëjo jero ma-taemorovoromo nasi jõhemu he'iranego.

⁴ Na asisõ'o jevadire aevoromo nasi sa'a rajohu'o gemuore hibe o ro Jerusalem amo rajohu'o gemuore naehu diehi hibe rovodoho Jew raje ae aho'obëhe mae gavë'e hõjo. ⁵ Jew rajëro mami'e gabe rovë'ëro jaburo iae mae geromo uvarue hõjo: Pharisee aribõvi jabesi jõho mami'e aevoromo ebe rovode hõjo. Jew rajo ioro'ioroho Jew rajo nosi jõgoru ejaruoho majianovo'i a'i Pharisee aribõviahuro e avoharue hõjo. Naehu ëhi eromo vaebe rovodoho ave Jew rajohuro nimë'oho ua'a'aruëjo: Paul jõ mae jõvajëjo. ⁶ Rõhu avevejõ'e naehu jasi nunire namijaje hesi bõhoho aveho hõjo. Naro mae uehorovoromo uvaje hõjo: Iae mae-ëjo. God-hu nosi hijo miono'o uëvadëhi huro ëhi ajamui'iramu ma-mabëhe raromo'ejarëjo. ⁷ Nosi Jew rajo anie aho'obëhe 12-ho jabumë ae aho'obëhe vae majae God rajahiemu rajahiromo naehu uehorovajëhi jabu'o ëhi gemuoho uehorovoromo uvarue hõjo: God-ro uõvuadëhi ijõnõ nosi õrيره ajamui'iramu mae raromo'ejarëjo. Agrippa jabuhu uehorovaruëhi na'o ëhi gemuoho uehorovaje hõjo rõhu ë jõhuni Jew rajohuro nasi jõ sisëho huruoho majëhi'ego naro jasi nunire namijajëjo. ⁸ Rõhu Iesu guomamu God-hu i'ovadoho jemë bogo maho uehorovarujëjo. Jemë rabëni uvarujëjo: God-hu vuovë'e aribõvi i'ovo'amaje jõ uehorovo'irõhoho no bogo eni javuajëjo.

⁹ Urimë'i na'o uvonõvode hõjo: Naehu bövi bise'o vaeromo ëhuro Nazareth raje Iesuare iho ijumë'oho ëhi jië'oho ëho nasi mu maho hõromo ¹⁰ ëhuni Jerusalem hiromo hesi muoho ijumo'i ë'ode hõjo. Ëhi'oromo naro priest masijo jabesi jõho baeromo God-are aribõvioho aho'obëhe guduamo ujuoho va'oromo savoji gagore io'amonõvode hõjo. O Jew rajo a masijo ioro'iorohuro Iesuare aribõvi jabesi jõho mevoromo vuovëvojõro uë'ego na'o ajëmiromo uënõvode hõjo: Iae mae uëvarujëjo. Jabumë vuovë'oho iae mae hõjo. ¹¹ Ëhi'oromo majae aho'obëhe Jew rajehu God rajahjarue

osare osare va'oromo Iesuare aribövi jabesi örire i'ue bojëmijöro uënövode höjo. I'ue bojëmijöro uëromu uënövode höjo: Uöhëjo: Noehu Iesu mae uehorovaroho avevejö'oho vuonugë'e javuajëjo. O naro jabumë muo'amëvo'i vörö'iraeromo ëhuni nasi sa'aho vuonugo'i sa'a göre göre amo göre göre va'onövode höjo sisë vae'amo'iro.

Paul-hu aevoromo Keriso mae uehorovade jö majahijadohoje.

¹² Iesuare aribövioho sisë vaejëvo'irögoro ëhuni jabumë guduamo ujuoho rue'irodego nosi Jew rajo priest masijehu jajivare jöho naro baeromo Damascus va'ode höjo. ¹³ Röhu Agrippa naro örire va'oromo majae ririre jiamu va'ihö gavode höjo ajoho ö'idöre jioromo ruvebiromu na'o na'o gemu mae ö'arue ariböviohu'o ajivavuamu. Maja nuni hesi ajoho ma-jianovo'i ëho aji bëhe jiamu gavode höjo. ¹⁴ Ajivavuamu gagorovo no ae aho'obëhe sa'are behumorovoromo naro hejode höjo nasi Hebrew jöëro uevavamu: Asë'e Saul-ajo. Ja rabëni sisë vaejevanuëjo. Naro ja minö'e sihavamu jero na ijumevo'i höromu jasi ijumorovë'e javajëjo. ¹⁵ Èhi uevamu naro uavode höjo: Bada ja rahuo javajëjumu uevade höjo: Jaehu sisë vaejevanue aho Iesu na jevajëjo. ¹⁶ Röhu de jero ri'öromu jasi hörëro döro namijëjo. Naehu jasi nunire rovode ë hesi bëhoho naro ja nasi baejavego jero nasi muoho vaejehoromo jaehu na gevanue jöhu'o u'emu naehu röjahijego ga'irane jöhu'o ae majëhibe juvonövo'iranego ëhuni rovode höjo. ¹⁷ Majëhibe juvo'iramu naro ja ajami'iramu Jew rajohu'o sa'a ioro'ioro rajohu'o ja bogo anago'aruëjo. Iae na sa'a ioro'ioro rajo jabesi örire ramö'ö'ejöjo. ¹⁸ Ramö'ö'iramu jero va'oromo ajëmiromu jabesi nunoho dadovëho'iramu ramoramo'e muoho vuonugo'i ma-ajiro raromo'aruëjo. Satan-are vörö hesi uhure raramaruoho vuonugo'i God-are aharire raromo'aruëjo. God-are aharire raromoromo nasi örire mae uehorovevë'ero God-ro jabesi sisëho uehorovoromo vuonugoromo jabesi röhoho bojëmi'iramu God-hu baejëvade aribövi ioro'iorohu'o gemu mae raromo'aruëjo.

Paul-hu Keriso-are mu vaebe rovade jö jövadohoje.

¹⁹ Röhu King Agrippa Iesuro ö'idöre hiromu ëhi ajoho röjehiromu jöho majehijamu garomu hejode höjo. Heromu na bogo bijönimode höjo. ²⁰ Bogo bijönimo'i a'i huhu uevadëhi ëhi vaeromu urimo Damascus amore ijönö Jerusalem amore Judea sa'ae bövioho sa'a ioro'ioro rajo jabesi sa'are ëhi Iesuare jöho majëhibe juvoromo uënövode höjo: Uehoro sisëho vuonugo'i God mae uehorovoromo mu maemu vaenövorëjo. Mu mae vaejë'oho ëhuro noro gëromu uvo'ejarëjo: Iae mae-ëjo. Jemëro mu i'oho mabëhe baejë'e jëvajëjo. ²¹ Naro ëhi jië'e jöho majëhibe juvë'ego ëhuni Jew rajo ariböviohuro God-are osa börömore guduamevoromo anego'ië'are höjo. ²² Anego'ia'amu God-ro na ajemibe rovë'ëro ëhu'ëro jaruvoho iae na aviae jevajëjo. Aviae jevë'ëro naro namiromu nasi jö maho majëhi'ego jemë a ininore va'o a masijore ëhi hejarujëjo. Nasi jöho iae mae höjo. Èhesi bëhoho ijönö jioröhe mu jöho urimë'i jö God-aro baeromo majëhinövare aribövi jabesi surire o Moses-are surire jajivarëhi naro ëhi majëhijaje höjo. ²³ Jabuhu jajivarëhi naro ëhi majëhijaje höjo. Jaburo jajivoromo vuonövare höjo: Böröme namiromu ajamui'iröhe aho huë vavaene böröme baeromo guomo'a'ajëjo. Guomo'iramu a ioro'ioro taemëvo'i huro urimo ri'ö'a'ajëjo. Ri'öromu hesi aji'e jöho majëhi'iramu Jew rajohu'o sa'a ioro'ioro rajohu'o heruomo'ajëjo.

²⁴ Paul-ro hesi jöho ëhi majëhijuvu evare Festus-ro ri'öromo ma-darugo'o uavadeje: Paul ja simane sisërëjavo'ego ëhi jië'e jöho jövanuëjo. Ja böröme gavë'te aëro javë'ëro ëhu'ëro jasi simanoho sisërëjahë'te höjo. ²⁵ Sisërëjahë'te höjamu Paul-ro uavadeje: Bogajo. Nasi simanoho bogo sisërëjehë'te höjo. Na simano maëro jevë'ëro jö maemu jövajëjo. ²⁶ Röhu naro Agrippa hesi örire jöho bogo subivaho'i ma-sama'e majahijajoho iae mae höjo. Iae hu bëhoho gavaje höjo. Iesuare örire mu diehi diehi rovadoho o huhu mu diehi diehi vaejadoho bogo gurihiroho vae'i ma-va'orahoro vaejë'ëro na uehorovajëjo iae Agrippa ë jöe aho'o garomo uehorovë'te höjo. ²⁷ Agrippa-jo. Jö God-aro baeromo majahuinövare ariböviehu jajivare jöho na ja mae uehorovanuëjo o bogajo. Iae na gavajoho ja mae uehorovanue höjo. ²⁸ Mae uehorovanue höjamu Agrippa-ro Paul uavadeje: Asë'e jero uvanuëjo: Naro Agrippa'o majae ma-bunemu jöe jövoromo dinami'iramu hu Christian vae'a'ajëjo. Röhu bogajo. ²⁹ Bogajamu Paul-ro uavadeje: Majae ma-bunemu o majae ëgo'o baeromo Christian vaejë'o'oho iae mae höjo. Röhu naro God-are örire uavajëjo huro ja ajamijego bogo ja gemu ae aho'obëhe nasi jö jaruvu hejarujoho ajëmego na jevajëhi jemë'o ëhi jëvoröhego. Röhu ö'ëhu tövevarëhi jemë'o ëhi tövëvo'iröhoho na bogo ëho uëromo ë'ajëjo.

³⁰ Paul-ro ëhi majëhijamu hegorovo Agrippa Festus Bernice a ioro'ioroho ëho jaburo ri'öjareje. ³¹ Ri'öromo suorovoromo uarovareje: Ëaho mu sisë vaejë'ëro guomoröhe o savoji gagore hi'iröhe hesi bëhoho bogohöjo. ³² Ëhi uarovoromo Agrippa-ro Festus uavadeje: Ëaho Rome va'oromo a börömo hesi nuniroho bogo nami'i uvo'ibejajo jaehu jiovo nugö'öjë'o'oho iae mae jio'ibejajo.

27

Paul-hu Rome amore va'iröhëro boat baeromo sö jovo döre va'ade jöhoje.

¹ Ëhi'amu a böröme Festus-ro uvadeje ë majare noro boat-re ajiomoromo Italy sa'are va'oröhego. Ëuvade majaho rovamu aëro Paul'o savoji'e a ioro'iorohu'o ujuohoromo ae gemu hesi örire bojamareje huro jabumë avoho muebejëvego boat-ohuro aegoromo va'oröhego. Ëmuebe'amoröhe a hesi ihoho Julius jiadeje. Hu Rome raje muorovo a ioro'ioro magemuore bu'öromo muebejëvobe juvaje ae jiadeje. Gemuore bu'öjare muorovo aribövi jabesi ihoho Rome A Börömo Hesi Muorovo Aribövioho jiadeje. Julius-ro ë aribövioho muebejëvonövadeje. ² Julius-are örire Paul'o savoji'e aribövi ioro'iorohu'o bojamamu Julius Paul na a ioro'ioroho no ae aho'obëhe boat-re iojiamareje. Ëboat-oho Adramyttium amore jioromo rovë'ëro röhu vuonorö'öromo Asia sa'are jio'amaje amore amore höröbe va'irögoro ë'adeje. Va'ia'amu noro ë boat-re iojiamareje. Ajio raromamu evare boat-oho ri'öromo va'adeje. Röhu ae gö hesi ihe Aristarchus-ro no'o ö'adeje. Aristarchus hesi sa'a ihoho Macedonia jio'i amo ihoho Thessalonica jiadeje. ³ Boat-ëro aegavuoromo va'aroho nërö Sidon amore suorovareje. Suorovoromo Julius-ro Paul huë baeromo uavadeje: Ja nagë'o'oho va'oromo jasi aganoho gëvego rabe rabe bogo eni javajoho i'imamego ujuohoromo vuonorö'ö ruenëjo. ⁴ Ëhi'amu boat-ohuro aegavuoromo Sidon amore jioromo va'areje. Va'ihö gavare bure boat nuninö rovamu gagorovo Cyprus sa'aho viëhi nugo'i ruëhi va'areje sa'ahuro buroho urahego mae va'oröhëro. ⁵ Sö jovo döre va'aroho Cilicia sa'aho iosiramiro mo va'aroho Pamphylia sa'aho iosiramiro mo va'aroho va'o

Lycia sa'are Myra amore ro suorovareje. ⁶ Suorovoromo ravo'amoromo Julius-ro gavade boat gö Alexandria amore jioromo rovè'ëro Italy sa'are va'i namijamu gagorovo sõjavuoromo ë boat-re ajiomadeje. ⁷ Boat-re iojioromomo va'amu burëro taemoromo onovamu ma-u'emum va'ojuvo majae gemu niö'i rabu'e ëhi barëjamo evare Cnidus amo bëhire boat-oho ro namijadeje. Namijamu gavare burëro darugo'o nuninö ro taemo'ego bogo va'o hesi javuamu huotorovoromo ruëhi dirö'o gönö va'areje. Va'aroho Crete sa'a vitu jovore ba'amade sa'a vösö hesi ihe Salmone iosiramiro mo va'aroho Crete sa'aho viëhi nugo'i ruëhi sa'a bëhire va'areje sa'ahuro buroho urahego mae va'iröhëro. ⁸ Ioni bëhi mare va'adoho unamuibe va'ojuvo Lasea amo bëhire jiaje osore ro namijadeje. Oso hesi ihoho Boat Mae Rivavaje Osoho jie.

⁹ Boat Mae Rivavaje Osore namiromo majae ëgobövie ë raromareje. Raromajuvo buru majae boat bogo jijiharue majaho dunovadeje Jew rajehu i bogo ijarue maja börömoho mami'e barëjë'ëro. Buru majaho dunovamu Paul-ro ri'öromo boat-re raromarue aribövioho jöe majëhiromo uëvadeje: ¹⁰ Aribövi jöe hehëjo. No boat-re röhu maho aevoromo va'ë'oho na gavajoho sisërëjavuo hesi höjo. Inömohu'o boat-ohu'o ijumo'amö'ajëjo. Röhu bogo ëhemuoho ijumo'i no ae gö vuovavuo hesi höjo. ¹¹ Vuovavuo hesi höjamo hegorovo Julius-ro Paul-are jöho bogo ejaho'i boat baeromo juvaje ahu'o boat arijo'ohu'o jabesi jöho ejëhoromo uvadeje: È'ego no ma-va'arëjo. ¹² Röhu göho buru maja rovë'iroho boat ë dirö'ore namiromo gurihi'iröhoho ë osoho bogo eni jio hesi jiamu gagorovo ae aho'obëhe uvareje: È'ego no ma-sivoho gabe va'oromo mae javuë'oho Phoenix osore suorovoromo buru maja jië'oho ë gurihi raromobe va'irarëjo. Èhi uvareje. Röhu Phoenix ëho Crete sa'are osohoje. Maja beva'ajire röhu viënöho ruënöho bogo tugohë'e ma-va'orahoreje. Èdirö'ore va'i nimoruomadeje.

Paul-mëhu sõ jovo döre va'oromo buru börömehu rueromo boat anamu huë vavaeni baejare jöhoje.

¹³ Phoenix va'i nimoromo gavare buru burue aruëhi rovamu gagoro boat muebejarue ariböviohuro uvareje: Phoenix va'ë'oho iae no mae va'ejarëromo boat i'uhoromo namijöro be ba'amarue inömoho barojo dönö bamoromo evare va'areje. Va'oromo Crete sa'a bëhi mare va'areje. ¹⁴ Ma-bisemu va'anovamu gavëli evare buru börömoho Crete sa'anö jioromo rovadeje. Èburu hesi ihoho uvarueje: Maja Rojomajinö Röhu Bisemu Aruëhi Rovaje Buroho höjo. ¹⁵ Èburohuro rueromo boat simanonö darugo'o anamu gagorovo buru rovajinö va'iröhoho bogo eni javuamu gagoro sivoho garomo vuonugo'i huotorovoromo burëro dirö'o göre bava'amu ëma va'areje. ¹⁶ Va'aroho va'o sa'a bise'o hesi ihoho Cauda ruëhi nugo'i viëhi va'ihö gavare ë sa'ahuro buroho urahë'ëro ma-bisemu u'uhamu gagorovo noro sivohojuvo nosi boat bise'o ruho bava'aruoho ma'eno titimareje. ¹⁷ Ma'eno titimoromo boat muebejarue ariböviohuro ë boat bise'oho io barojomoromo börömo hesi döre avoho bamareje. Bamonugoromo biriri'e ö'oho ujuohoromo boat börömoho avoho tövo rova'o rojomorome bibivego jovocho bogo dadovoröhego. Avoho tövo rova'o rojomoromo uvareje: Boat baejavuoromo öri ëgoböviro Libya sa'a bëhire va'iramum sa'a hurihuriro iorovoromo diruvavuo'ajëromo juhuonivoromo burehu namijaje

niõgoho muotohoromo baruvebiromo bamamu burohuro boat-ohu'o baejavuoromo ëma va'adeje. ¹⁸ Ëma va'oromo gavare buru börõme ma-darugo ma'o rovadoho bogo barëjamu gagorovo boat i'uhoromo diruvo'ajëromu boat-ehu ujuoho va'aje inõmoho nërõ aevoromo ujuohoromo jovore ruruhõ'õjareje. ¹⁹ Ruruhõ'õjël'ëro nërõ boat mu vaearue hesi inõmoho ëhu'o jabesi õvëro ujuohoromo jovore ruruhõ'õjareje. ²⁰ Ruruhõ'õromu va'aroho no majae bogo gavë'e jije bogo gavë'e ëhuro õroho dadivavuoromo ëma va'aroho buru börõmo bëhe ruemu ruejuvo majae aho'obëhe barëjamu gagorovo uehorovoromo uvareje: Bogo i'ovo'i vuovavuo hesi hõjo.

²¹ Vuovavuo hesi hõjamu boat muebejarue aribõvioho ioho bogo ue'ahë'e ma-muemu vaejuvo majae ëgobõvie barëjamu gëgorovo Paul-ro ri'õromu uëvadeje: Aribõviajo. Mami'e nasi jõho ejeho'i Crete sa'aho bogo nugo rue'ibejarijëjo bõvioho bise'oho bogo ëhiho sisërëjahuo'ibejajo. ²² Iae ëhi hõjo rõhu naro uëvajëjo: Biririvohëjo. Jemë ae gemu vadu'oho bogo guomëvo'ajëjo. Boat-ohemu dadorovo'i jemë mae raromo'arujëjo. ²³ Naehu ëhi uëvaje hesi bëhoho God-are aëro jevë'ëro naro hu rajahijaje hõjo. Ëa hesi anerahuro jaruvo vahi'e ro nasi bëhire namiromu ²⁴ uevade hõjo: Paul nadi juhuonivëjo. Ëhesi bëhoho jasi muëro jil'ëro ja va'oromo Rome a börõmo hesi nunire nami'a'anujëjo. Ëhuni bogo õriroho guomo'a'anujëjo. Rõhu ave jõhu'o hejëjo. God-ro jasi õrire huë baejavë'ëro ëhi ajami'ajëjo. Huro jasi jõeni uehorovoromo ja'o boat-re jijiharue aribõvioho aho'obëhe ajëmi'iramu bogo vuovëvo'ajëjo. ²⁵ Ëhi jil'ë jõ maho anerahuro uevë'e jiaje ëhuni jemëro biririvohëjo. Ëhesi bëhoho naro God mae uehorovoromo uvajëjo: Aneraehu uevadëhi iae ëhi mae javuo'ajëjo. ²⁶ No mae javuo'i rõhu burëro boat-oho baeromo va'iramu sa'a motumoture iorovo'ajëjo.

²⁷ Paul-ro ëhi majëhijamu majae aho'o 13 barë'i vahie 14 vahiromadeje. Vahie 14 vahiromamu Mediterranean sõ jovore ëma va'areje. Va'aroho vahi riri'e jiamu gagorovo boat muebejarue aribõviohuro uvareje: Nani no sa'a bëhiro rovarujëjo. ²⁸ Sa'a bëhiro rovaruëromu jovo vahuoho diehi jiego ga'irõgoro vahuvo garomo gavareje jovo hesi ëgoho 40 metre ëmino'e jiamu. Vahuvo ganugoromo rori'o va'oromo rõhu maho vahuvo garomo gavareje jovo hesi ëgoho 30 metre jiamu. ²⁹ 30 metre jiamu gagorovo uvareje: Nosi boat-oho va'o munë masijoro va'o titimo'ajëromu juhuonivareje. Juhuonivoromo boat i'uhoromo namijõro be io'amarue inõmoho 4 ëhi boat dejonõ jovore be io'amoromo vahie ëgobõvie jiamu uvareje: Ma-burëro sisonuvego no õri ari'e gavarëjo. ³⁰ Ëhi'õjuvo boat muebejarue aribõviohuro boat bise'ore huruomõ va'i nimoromo saramuromu uõvuareje: Boat börõmoho avoho namijõro i'u'e inõmoho boat nuninõ be io'amo'i ëhuni boat bise'oho ba'obueromo jovo dõre ba'amarujëjo ë raromoromo muoho vae'iro. Ëhuni ë'aruëromu boat bise'oho baba'amareje. ³¹ Baba'amël'ëro ë abueromo huruomõ va'ia'amu gëgorovo Paul-ro muorovo a börõmoho Julius'o hesi muorovo aribõviohu'o uëvadeje: Nume boat muebejarue aribõvioho ave boat börõmore bogo raromõ'i huruomõ va'ë'oho sa'are va'irarijoho bogo eni jëvo'ajëjo. Vuovëvo'ajëjo. ³² Ëhi majëhijamu hegorovo muorovo aribõviohuro boat muebejarue aribõviehu huruomõ'irõhe õroho tugoho'i boat bise'o tõvare õ'oho tariõ'õjamu boat bise'ohuro a rumo'e magëremu va'adeje.

³³ Ma-gagëremu va'amu sisonuvo'ia'amu gagorovo Paul-ro ae aho'obëhe uëvadeje: Ie ihëjo. Jemë nurunuruëgamu ioho bogo ijë'e ma-dë gagëremu raromo jijiharijoho majae aho'o 14 barëjë'e jëvavëjo. ³⁴ Èhuni uëvavëjo: Ie ihëjo èhuro jemesi dajoho bogo ma-ruhorovo'i biririvo'irarije hõjo. Èhesi bëhoho jovoho raboho bogo anëgo'i jemesi sino haho'o'oho aho'o ma-mae jëvo'ajëjo. ³⁵ Èhi uënuqoromo ie baeromo ae aho'obëhe jabesi nunire God-are örire mae uaromo ioho atoromo ijadeje. ³⁶ Ijamu gagorovo ae aho'obëhe biririvoromo jabu'o ie ue'ahareje. ³⁷ Röhu no ae aho'obëhe 276 ëmino'e boat-re raromareje. ³⁸ Ae aho'obëhe ie ue'ahoromo da'uëgamu heqoromo wheat iruno'o'oho suevoromo jovore ruruhö'öjamu boat-oho sasohoromo ma-döro hetebe va'adeje.

Burehu rueromo jovehu boat anamu dadorovade jöhoje.

³⁹ Hetebe va'ojuvo sisonuvamu boat muebejarue ariböviohuro sa'aho garomo uvareje: No ari rahu rovere hõjo. Ari rahu rovere hõ'i uheri-horomo gavareje osore nie'uahe jiamu gagorovo uvareje: No eni javuë'oho boat-oho baeromo ë nie'uahore va'ejarejo. ⁴⁰ Èhi uvonugoromo boat i'uhoromo namijöro be io'amare inömo ë hesi ö'oho tarivamu i'u inömo'u ö'ohu'o jovore rireromo va'amu boat-oho sasohadeje. Sasohamu boat hun-uovarue ijo be nugare ö'oho jiovo nugareje èhuro ijo damuoho ma'enoromo hunuovobe va'oröhëro. Jiovo nugoromo burehu ro namiromo boat bava'aje niögöho boat simanonörire ijo namore ba'ojiomoromo be nugareje èhuro boat-oho nuninö darugo'o va'oröhëgo. Boat-oho èhi avohonugoromo eni jiamu gagorovo nie'uahore va'i va'areje. ⁴¹ Va'ihöromo boat-oho nie'u hurihuri'ere iorovadeje. Iorovamu boat simanonöho nie'ure diruvë'ëro unovamu da'irinöho jovo vöröhuro ano dadovo'amadeje.

⁴² Dadovo'amamu gagorovo muorovo aribövioho jaburo jöe mevoromo uarovareje: È'ego no savoji'e aribövioho muo'amarëjo. Sövöe muoromo va'oruomo'ajëjo. ⁴³ Èhi uarovamu jabesi börömohuro Paul bogo guomo'i ma-mae hijöro nioromo ahëvadeje. Ahëvoromo no uövuadeje: Ae rahu sövö'e jëvé'oho urimo jovohuro revoromo sövöe muoromo va'o ravojiomorëjo. ⁴⁴ A ioro'ioroho jemëro ijo ha'ose o boat dadorovade ijo vitu vituho ujohoromo jovo döro va'oromo va'o ionoro ravojiomorëjo. Èhi uövuadeje. Èhi uöromo no ae aho'obëhe èhi'oromo va'o ari mare ravojiomo barëjareje.

28

Paul-hu Malta motumoture hijade jöhoje.

¹ Ari mare ravojiomonugoromo hejareje uvavamu: Ave motumotu hesi ihoho Malta hõjo. ² Èhi hejamu ë sa'a arijo'e ariböviohuro huë mabëhe bojamuijareje. Huë mabëhe bojamuïromo gavare ène rueromo runone rovamu gagorovo vëne huoromo bövie bise'e ajamuijareje. ³ Ajamuijamu Paul-ro ijo vëne gagovoromo huduamo va'oromo vënoho huamu gavë'i sigobohuro vëni vöröho juhuonamiromo höröromo Paul-are övore ja'iho titimadeje. ⁴ Sigobohuro hesi övore ja'iho titimoromo èhi iromë'e jiamu ë sa'a rajohuro garomo uarovareje: Sigobehu ja'ihaje hesi bëhoho iae no gavaruëjo. Hesi bëhoho ë ahuro ae anë'ëro ë'ajëjo. Èahuro ae anade hõjo röhu ë hesi manaho bogo baeromo sö jovoho iromo guomade hõjo.

Bogo mana guomadohuni ehuni i'u bojamuaje aru'ahohuro ë sigoboho uavamu rueromo ja'ihade hõjo mana guomojõro. ⁵ Ehi uarovamu gagoro Paul-ro õvoho hijiohijiovamu sigobohuro Paul bogo ja'ihõ avohë'e ma-juvo bu'õromo vënire ravorovadeje. ⁶ Vënire ravorovamu gagorovo ë sa'a rajo ariböviohuro uvareje: Sigobëro ja'ihël'ëro nani ë a hesi sinoho huo'a'ajëjo. O ma-majioho sa'are beromo guomo'a'ajëromo raromoromo muebejareje Paul guomorõhego o diehi ë'orõhego. Muebebe va'õjuvo gavare bogo ehi ehiamu gagorovo uehore gö baeromo uvareje: Nani hu bogo ma-aehu jio'i hu aru'aho bõrõme anõ'e rovël'ëro ehul'ëro hu mae hõjo.

⁷ Iae sa'are a bõrõmo hesi sa'aho no raromarue bẽhire jiadeje. Eã bõrõmo hesi ihoho Publius jiadeje. Publius-ro no uõvadeje: Nasi osaro ro raromohëjo. Raromohëjamu va'areje. Va'amuhuro huë mae bojamuiromo ajamuibe va'õjuvo majae niõ'i gemu barëjadeje. ⁸ Huë mae ajamuamu ë a hesi vavuoho guomo guome baeromo raromadeje. Guomo guome baeromo raromoromo hesi sinoho vörõ'iraeromo dë sirõvadeje. Ehi jiamu gagorovo Paul-ro ë guomo guomo a hesi osare va'oromo God-are õrire uanugoromo õvoho hesi sinore bamamu guomo guomoho barëjadeje. ⁹ Barëjamu gagorovo guomo guomo baejë'e a ioro'ioroho rueruomamu Paul-ro ajëmamumu mae jëvadeje.

¹⁰ Mae jëvamu rajahuromo suvuore aho'o i'imamuijareje. I'imamuijël'ëro rõhu ijono noro va'iro ë'amuhuro gagorovo inõme rabe rabe no bogojavuaõho ujuohoromo noni boat-re bahijahuareje.

Paul-hu rueromo Rome amore hijade jõhoje.

¹¹ Manaere niõ'i gemu barëjamu boat göre iojio mareje. Eboat hesi ihoho Huodi'e Rahëvade Aru'aho Jabesi Boat jiadeje. Eboat-oho urimë'i Alexandria amore jioromo rueromo buru bõrõmo hesi majarõho ë namijuvo buroho barëjamu evare va'iro ë'adeje. Va'iro ë'amuhuro evare no iojio moromo va'areje. ¹² Va'arõho va'õ Syracuse amore suorovoromo ë raromoromo majae niõ'i gemu barëjadeje. ¹³ Majae niõ'i gemu barëjamu ë amõho vuõnugo'i boat-re va'arõho va'õ Rhegium amore suorovoromo ë raromareje. Raromoromo nërõ gavare burohuro no va'iro ë'aruinõ ë va'amuhuro gagorovo noro ri'õromo boat-õho baeromo va'amuhuro burohuro nosi dejonõ boat-õho bijimobe õ'amuhuro evare va'areje. Va'arõho nërõ Puteoli amore rueromo sa'are ravo'amareje. ¹⁴ Puteoli amore ravo'amoromo va'oromo Christian aganoho birohëvareje. Birohëvoromo uõvuamu jabesi osare va'õ raromoromo hurae gemu baejareje. Hurae gemu baeromo Rome amore va'i va'areje. ¹⁵ Va'amuhuro Rome raromarue Christian aganohero noehu va'arue jõho hegoro nahavuo'i rovareje. Rueromo a ioro'iorõhuro Appius õrire bõvi bise'õ imo'amaruire ro birohavuo'i a ioro'iorõhuro nuharue osae niõ'i gemu jiajire ë ro birohavuaeje. Birohavuamu gëgorovo Paul-ro God huë mae uavamu hesi dë vövõbajo'õho sasohadeje.

¹⁶ Dë vövõbajo'õho sasohamu noro va'oromo Rome amore suorovareje. Suorovamo gavamen a masijëro osae bojamumu Paul-ro hesi sivue hijamu muorovo ae gemuëro hu muebe hijadeje.

Paul-hu Rome amore hiromo Keriso-are jõ majëhijadohoje.

¹⁷ Ehi'amuhuro majae niõ'i gemu barëjamu Paul-ro Jew rajo a masije bẽhire raromaruohuni jõe nugõ'õromo uëvadeje: Ro gagovorego no jõe ato'irarëjo. Jõe ato'irarëjamu ro gemuoro gagovareje. Gagovamu gagorovo uëvadeje: Jew rajo õ õmo'õmomë nasi jõho hehëjo. Na nosi Jew rajo aganoho bogo

sisë vaejêvode hõjo. Jew rajo nosi a mami muoho bogo ahêvode hõjo. Ëhi hõjo rõhu Jerusalem amore Jew rajo ariböviohuro ëma guduamevoromo Rome rajo jabesi övore bojêmare hõjo baejevoromo court vaejevorõhego. ¹⁸ Bojêmamu Rome ariböviohuro baejevoromo court vaejevoromo gavare hõjo na mu sisë vaejê'ëro guomo'irode bêhoho bogojiamu. Bogojiamu gagorovo jiovo remõ'õ'irõgoro ë'are hõjo. ¹⁹ Jiovo remõ'õ'ia'amu Jew rajo ariböviohuro nijio'iraejêvoromo uêvare hõjo: Nadi ëhi jiê'oho ë'ohêjo. Nadi ëhi jiê'oho ë'ohêjamu naro gavode mae va'irode öri gõho bogojiamu gagorovo uêvode hõjo: Iae na Rome va'oromo a bõrõmo hesi nunire nami'ejõjo. Na ëhi uêvode hõjo. Rõhu na Jew rajo agano jabesi jõ sisêho bogojevê'ëro na bogo êhunioho Rome a bõrõmo hesi nuniroho nami'i uvode hõjo. ²⁰ Ëhi jiê'ëro êhuni jemëni jõe nugõ'õromomo uêvode hõjo: Ruehego na gêromo jemê'o jõe jövõjo. Rõhu ave õ'ehu tõevare hesi bêhoho aji mu bõrõmoho ruerõhego Israel aribövi ioro'iorehu muebejarujëhi na ëhi gemuoho muebejajëro jiê'ëro êhuni na ave õ'ohuro tõevê'e hõjo.

²¹ Paul-ro ëhi uêvamu hegorovo rue Jew rajo ariböviohuro uavareje: Jew rajo Judea sa'are raromarue aribövioho jasi jõho bogo suriroho jajivoromo nugõ'õjamu baejê'te javuajëjo. O nosi Jew rajo aganoho Judea sa'are jioromo rovarevaroho jasi jõ sisë jõho o jaehu rabe rabe ë'ane jõho bogo majahuijare hõjo. ²² Rõhu jasi uehoroho diehi jiajoho no he'i naguajëjo. Ëhesi bêhoho ae aho'obêhe dinõ'e dinõ'e raromaruohuro uvoruomajë hõjo: Jaehu uehorovanuëhi ëhi uehorovarue aribövi jabesi öroho sisë hõjo.

²³ Ëhi uanugoromo majaho bojamiromomo uavareje: No ë majare rue'ejarëjo. Ëhi uavê'ëro ë bojamare majaho sisonuvamu Jew raje ae aho'obêhe Paul-are osare rovareje. Rovamu sisonu'e aevoromo Paul-ro jõe majëhiemu majëhibe va'õjuvo va'o vahiromadeje. Majëhiromomo uêvadeje: God-hu bõrõme namiromomo muebejavuajë hesi öroho ëhi hõjo. Ëhi majëhiromomo Moses-are jõgoru surire jõhu'o God-are jõ baeromo majëhinõvare a ioro'ioro jabesi surire jõhu'o adahoromo bêhoho rjêhiromomo êhuro jabesi simanoho huotovõhe gavadeje jaburo Iesu mae uehorovo'irõhego. ²⁴ Ëhi'amu hegoro a ioro'ioroho mae uehorovo'i a ioro'ioroho bogo na uehorovareje. ²⁵ Ëhi'oromo va'oromo Paul-hu jövamu hejare jõho berohemu berohoromo amonõ suorovo va'oromo göëro mae uehorovareje göëro bogo. Rõhu bogo va'oruomê'iro Paul-ro ave jõhuremu majëhiromomo uêvadeje: God-are Aru'ahohuro jemesi jõho iae mae jövade hõjo. Ëhesi bêhoho Isaiah jõ God-aro baeromo majëhinõvade a hesi simanore God-are Aru'ahohuro jõe bojamijade hõjo huro jemesi hijo miono'oho uêrõhego. ²⁶ Jõe bojamiromomo uavade hõjo:

Va'oromo ë aribövioho ëhi uênëjo:

Jemë hemu he'a'arujëjo rõhu bêhoho bogo avoho he'a'arujëjo.

Jemë gaemu ga'a'arujëjo rõhu bêhoho bogo avoho ga'a'arujëjo.

²⁷ Ëaribövi jabesi dë vövõbajo'oho i'uhëgaje hõjo.

Hia'oho tugohêhê'e hõjo.

Nunoho sigohijêhê'e hõjo.

Bogo êhioho jëvo'ibejajo nunëro ga'ibejarëjo.

Hia'ëro he'ibejarëjo.

Dë vövõbajo'oho sasohoromo jõho bae'ibejarëjo

ëhuro jabumë huotorovoromo rue'ibejarëjo naro avohëvego mae jëvo'ibejajo.

Ëjôho God-are Aru'ahohuro iae mae jövade höjo.

²⁸ Ëhuni ave jôho majëhi'ië'ajëjo jemëro hejëro. God-hu maro ramuaje jö naehu majëhijajoho sa'a ioro'ioro rajo jabesi örire nugö'öjë'e höjo. Jemëhu ma-he taemarujo jabumëro iae he'a'aruëjo. ²⁹ [Paul-ro ëhi uëvamu rue Jew rajoho jaburo darugo'o jö aho'ahamirovobe va'areje.]

³⁰ Ëhi'amu vadune niö'i hesi uhure Paul-ro osae gemu ma-jahuri hiromo monioho mana bojëmibe va'onövadeje. Ëosare hiromo gënövade aëro hu ga'i rue'ego huë mae bojëminövadeje. ³¹ Huë mae bojëmiromo God-hu bëröme namiromo muebejavuaje jôho majëhibe Bada Iesu Keriso-are öroho röjëhibe va'onövadeje. Röhu jö majëhinövadoho aho bogo ahonövareje. O hu'o bogo juhuonivë'e aho jôho ma-sama'e majëhinövadeje. Ahia mino'e.

ROMANS

Paul-hu apostle mu hesi bëhi jajivade jöhoje.

¹ Paul naro ave jöho jajivo'irögoro ë'e. Na Iesu Keriso-are mu vaemu vaejahaje ae jeve. Na apostle jeve ë hesi bëhoho God-ro uevë'ëro. Huro na baejevoromo bamevadeje huhu bojamuade jö mahuremu naro ae majëhinövo'irodego.

² Ëjö maho urimoroho huro hesi jö majëhijarue aribövioho bojëmi'ego jabumëro hesi surire jajivobe rueromo uvonövareje: God-ro iae ëhi ëhi ajamui'ajëjo. ³ Röhu ë jö maho iae God-are Harihu hesi jöhoje. Hu araeromo a daje baejadire hu David-are uje jiadeje. ⁴ Röhu guomamu God-ro hu i'ovoromo hesi Aru'aho Maho bojami avohë'ëro uavadeje: Jaruvo ja nasi Harihe darugo baejë'e ae javajëjo. Ëäho hu Iesu Keriso nosi Badaje. ⁵ Ëäho God-ro uavamu huro Paul na huë baeromo ajemiromo apostle muoho bojemiromo uevadeje: Nasi jöho majëhijego sa'a ioro'ioro rajeh aho'obëhe mae uehorovoromo jöho ejehol'irarëjo ëhuro Keriso nasi ihoho döro jioröhe. Ëmuoho bojemamu naro baejë'ëro sa'a ioro'ioro rajoho ajëmijajeje. ⁶ Röhu Rome aribövime jemë'o iae ëhi jië'e aribövie jëvo'ego jemë'o ajëmi'irodoho jëve. God-ro jemë'o uëvë'ëro ëhu'ëro Iesu Keriso-are aribövie gemuoho jëve.

⁷ Ëhuni Rome amo rajo God-hu rajëhiromo hesi baejëvade aribövime naro jemesi örire jajive. Na nege God nosi Vavuuhu'o Bada Iesu Keriso'o huë baeromo ajëmijego maro raromol'irarijego.

Paul-hu Rome va'oromo amo rajo gë'i nimade jöhoje.

⁸ Urimoho naro Iesu Keriso-are ihore God mabëhe uave ae aho'obëhe jemesi jöëni. Ëhesi bëhoho ae aho'obëhe sa'ae dinö'e dinö'e hejarueje atoromo uvoruomavego: Rome aribövioho jaburo Keriso mae uehorovarue höjo. Ëhuni jemesi jöëni mabëhe uave. ⁹ Iae ave jöho na jö mae jövo'ië'e God-are nuniro. God hu nasi börömohoje. Ëhuni God-are nuniro ave jöho jemë mae majëhi'ië'e. Na bogo vuonugo'i majae ëhi jemëni uehorovëvoromo ¹⁰ parie vaejajeje. Urimë'i jemë bogo gënövë'ëro ëhuni God-are örire uavajeje huro hesi nimiromo nasi öroho avohehego naro ma-marö ö'oromo gë'irodëni. ¹¹ Ëhesi bëhoho na jemë gë'i nego avohe ëhuro naro jemë ajëmijego God-are Aru'ahehu bojamuijaje suvoroho jemëro baeromo biririvo'irarijego. ¹² Na negajoho jemë'o na'o Keriso mae uehorovë'ëro ëhu'ëro ajamirovo'iramu mae javuo'ë'e. Na ëhi nege.

¹³ Nasi ö mueno'e na nege ave jöho gal'irarijego. Na majae göro göro ö'ië'oromo muëro böviëro bise'ëro ma'enegro'i hijamu bogo ö'odeje. Na negadeje sa'a ioro'ioro rajo jabumë ajëmibe juvajëhi na jemesirire ö'oromo ëhi jemë'o ajëmiromo ae gö Keriso-arinö ujuohëvo rue'irodëro. ¹⁴ Sa'ae aho'o Keriso-are jöho majëhibe juvo'ejo. Amore raromarue je'ore raromarue gavë'e bogo gavë'e ëhi jië'e aribövioho aho'o jöho majëhibe juvo'ejo God-ro muoho ëhi bojëmijë'ëro. ¹⁵ Ëhuni na nego avohe Rome amore ö'oromo Keriso-are jö maho jemë'o majëhi'irodëni.

Keriso-are jö mae uehorovë'oho God-hu no i'ovavuaje darugo røjahuiromo ajamuae jöhoje.

¹⁶ Ëjö ma hesi jöhuni röromo na javojoho bogojevo'i ma-mae jeve. Rabëni ë jö maho ae rahu heromo Keriso mae uehorovë'oho God-ro i'ovavuaje öroho no røjahuiromo ajamuiromo öri sisënö javuajoho baejavuoromo öri manö ramuaeje. Urimo Jew rajoho ëhi ajëmiromo röhu sa'a ioro'ioro rajohu'o ajëmijego maro raromarueje. ¹⁷ Ëjö uehorovoromo maro rarumarue hesi bëhoho God-ro ë jöe gemuoho bojamuiromo ëhuro hesi muoho røjahuijego no garomo uvarueje: God-hu nosi sisë mu'uvahuo'iröhe öroho aviëhi höjo. Noehu Keriso mae uehorovë'ohuro iae ëhuro God-ro nosi sisë mu'uvahuego hesi nunire mae riravarue höjo. Öre gö bogohöjo. Ëhi uvarueje. Röhu God-are surire jöho ëhi gemuoho uvë'eje: Ae rahu God mae uehorovoromo hesi nunire mae riravë'oho ë aribövioho iae maro raromo'aruëjo.

Ae aho'obëhe God-are i'uhesi uhure raromobe rovare jöhoje.

¹⁸ Röhu God-ro ö'idöre hiromo røjahuego no garomo uvarueje: Hu sisë aribövioho aho'obëhe jabesi jöëni dë vörönimoromo i'ue mana bojëmaje höjo. Ëhi jië'e ariböviohuro God bijönimoromo ae sisë vaejëvoruomajeje. Mu sisë vaeromo ëhuro mu ma hesi öroho subivëho'i ë'o garuomajeje. ¹⁹ God-hu diehi jië'e ae jiajoho vituoho gavarueje vituoho bogo. Röhu gavarue vituoho ë sisë ariböviohuro iae va'orahoro garuomajeje God-ro røjëhijë'e jiego. ²⁰ No bogo nunoho gavarueje God diehi jië'e jiego. Röhu God-hu sa'a bövi bise'o bamadevare evare aëro aevoromo gabe rovareje sa'ae jove bövie bise'e God-hu bamadoho jio'amamu. Ëhi jiamu gagorovo ëhuro uvobe rueruomadeje: Bövie bise'e aho'o bamë'ëro ëhuni hu bogo ma-aehu jio'i hu gemu bëröme jio'i hu gemu eni jië'ëro ëhi jiemu jioje rovadoho ëhi jiemu jioje va'a'ajëjo. Ëhi uvobe rueruomë'ëro jabumë God bogo mana uaruomo hesije: O no ja bogo gavë'ëro jië'ëro ëhuni mu sisëho vaejare höjo. Ëhi jië'e jöho bogojio'ë'e. ²¹ Jabumë iae God jabesi simanëro gabe rueruomadeje. Röhu bogo uvareje: God gemu bërömoho hö uvoromo rajahijareje. Suvuoro gö gö bojëmadoho bogo huë mae uavë'e ëma ujuohareje. Ëhi'oromo God bogo uehorovo'i a'i sisë'i sisë'i uehorovobe nu ano'e ramoramovobe simane sisë maro sisërërovobe rueruomadeje. ²² Uvobe rueruomadeje: No simano ma'e aribövie javuajë'i simane sisërëbe rueruomadeje. ²³ Simane sisërërovë'ëro ëhu'ëro bogo uvareje: God hu ioro'ioremu aji'e hijaje ae jio'i ave sa'are aribövioho nomë ma-jahuri raromarue aribövie javuajë uvo'i a'i God ioro'ioremu jiaje aho bijönimo'i ma-jahuri raromarue aribövi no va'ëne inömoho avohoromo ëhi rajahi'amobe rovareje. A va'ëne ugo va'ëne majo va'ëne sigobu va'ëne ëhi jië'e inömoho avohoromo rajahi'amobe rovareje.

²⁴ Ëhi jië'e simano rumo'e muoho vaejë'ëro ëhuni God-ro jabu manunëremu gëromo rëmö'öjadeje jabesi nimarue muoho vae'iröhego. Rëmö'öjamu jabesi nimoromo öëro jijihanovoromo göëro göho mu gö gö vaeromo jabesi dajoho ijumorovobe rovareje. ²⁵ God hu diehi jië'e a jiaje uehoro maho vuonugo'i sarer'i'e muohemu uehorovobe rovareje. God-hu avoho'amade bövioho bise'oho God höromo uvene aho røjahi'amobe rovareje. Bövi bise'o avohade ë aho bogo uehorovareje. Röhu hesi ihoho ma-mabëhe jiemu jioje va'ë'e. Iae mae.

²⁶ Jaburo God bogo uehorovë'ëgo huro ma-nunëremu gëromo rëmö'öjamu öëro jijihanovobe rovareje. Iae magonahohuro ama'i'o masurovarue

muoho vuonugo'irögoro magonahohuro jabesi arijo'arije sihamirovobe rovaraje. ²⁷ O ama'ohuro ëhi jië'e mu sisë gemuoho vaeromo vaboro masëgarue muoho vuonugo'i dëre ri'öromo öëro jijihanovoromo a'o a'o sihamirovobe rovaraje. Ëhi jië'e javoji'e mu sisëho vaerovë'ëro ëhu'ëro i'ue mana baebe rovaraje.

²⁸ Jabumë uvareje: God uehorovë'oho bëhi rumo'e hö uvoruomamu ëhuni God-ro ma-nunëremu gëromo rëmö'öjamu jabesi uehoroho ihesi ma'e sisërëromo bogo ë'o varijëne muoho vaebe rueruomadeje. ²⁹ Bogo mu maho vaejamu mu sisë göëro göëro jabesi dëho irijiomëhë'eje. Mu sisë uehorovarueje. Bövie bise'e ma-bae taemarueje. Mu gö gö vaejarueje. Ae gö jabesi mu mahuni dë vörönëgajeje. Ae muo'amarueje. Iro muorovo'e vaejarueje. Sareri sareri'e muoho vaejarueje. Nue huodëgarueje. Ëhi jië'e uehoro sisëhuro jabesi dë vövöbajo'ere irijiomëvë'eje. O ae gö jabesi jö sisëho saginiëri atarueje. ³⁰ A göëro gö hesi ihoho ijumarueje. God nue huodivarueje. A ioro'ioro jabesi ihoho ijumarueje. Döro bamorovarueje. Nimoronimorohë'i atarueje. Mu gö gö barovarueje. Vëmu vavu'o jabesi jöho bogo ejëharueje. ³¹ Uehoro maho mu maho huë maho dë maho bövi bise'o maho bogojëve. ³² Iae garomo uvarueje: Ae rahu ëhi jië'e mu sisë vaejë'oho vuovo hesi höjo God-are jögoroho ëhi jië'ëro. Iae ëhi uvarueje röhu jabumë ëhi jië'e muoho vaejarueje. Röhu bogo jabesi ëma vae'i a'i garöhe ae gö ëhi jië'e mu sisë vaejamu gavë'oho uëvarueje: Iae mu mae vaejarujëjo.

2

God-hu ae aho'obëhe avoho mevavuo'iröhe jöhoje.

¹ Nani jero döro bamorovoromo uvo'a'anue: Ëaribövioho sisëgo sisëro va'ë'oho iae mae höjo. Ja ëhi uvo'a'anue röhu jabuhu vaejaruëhi ëhi jië'e mu sisë gemuoho ja'o vaejanueje. Ëhuni God-ro uvajeje: Jero uvanue höjo: Ësisë aribövioho sisëro va'a'aruë uvanuoho ëhuro ja'o i'ue gemuoho bae hesi javajëjo. Ëhu'ëro ja jö God mana ua'iranoho bogojavo'ë'e. ² Iae no garomo uvarueje: Ëhi jië'e mu sisë vaejarue aribövioho God-hu i'ua mana bojëmijë'oho iae mae höjo. ³ Ae gö jabesi sisëho mevanueje röhu ja'o iae ëhi jië'e mu sisë gemuoho vaejanueje. Na ja uvanueje: God-hu bojamuijaje i'u'oho na bogo bae'ejöjo. ⁴ God-ro huë baejavuo avohoromo nosi sisëho garomo bogo burëroho i'uoho bojamui'i ma-göromo hesi vöröho nimo ëhi taemajeje. Iae ëhi jie röhu na jero uehorovoromo uvanueje: Iae hesi höjo. Röhu huro jasi öriroho bogo ëma huë baejavo'i a'i huhu huë baejavaje hesi bëhoho hu nime jasi dë vövöbajo'oho huotovahego jasi sisëho vuonugoromo hu mae uehorovo'iranego. Röhu ëho ja rabëni bogo avoho uehorovanueje. ⁵ Röhu jero mu sisë vaejanuoho bogo vuonugo'i a'i hia'e biriri'övoromo ma-vaemu vaebe va'ëgo ëhuro God-ro gö'o gö'o döre dë vörönimobe va'ojuvo hujeji hesi maja börömohe ruel'iramu evare i'uoho sisë maro mana bojami'iramu bae'a'anue. Ëmaja börömoroho huro a nuniro namiromo jabesi sisëho avoho mevoromo ae aho'obëhe hesi dë vöröho baeromo evare i'ue bojëmi'ë'e. ⁶ Aehu diehi jië'e mu vaejaruoho evare majare huro ëhi jië'e manaha ae gemu gemu bojëmi'ë'e. ⁷ Ae göëro biririvoromo mu mae vaeromo nimarueje hujeji God-ro hesi aji maho bojëmiromo jabesi ihoho mae uëvego ma-ioro'ioeremu God'o raromo'iröhëro. Ëhi jië'e

aribövioho God-ro ajëmi'iramu ma-ioro'ioyemu maro raromo'ë'ö. ⁸ O ae göero jabesi sinohemu uehorovoromo God-are jö maho bijönimoromo öri sisëro jijihoruomajeje. Èhi jië'e ariböviohuni God-ro dë vörönimo'iramu i'ue sisë maro bojëmi'ë'e. ⁹ Mu sisë vaejë'oho ae aho'o vi'ehe huë vavaene bae'ë'ö. Jew rajohuro urimo bae'iramu röhu sa'a ioro'ioro rajoho jabu'o gemuoho bae'ë'ö. ¹⁰ O mu mae vaejë'oho èhi jië'e ae aho'o God-ro aji maho bojëmiromo jabesi ihoho mae uëromo ajëmi'iramu huë mae raromo'ë'ö. Jew rajoho urimo ajëmiromo röhu sa'a ioro'ioro rajoho jabu'o èhi gemuoho ajëmi'ë'e. ¹¹ God-ro ae aho'obëhe ma-gemu göromo sisë bojamuibe mae bojamuibe va'ajeje.

¹² Sa'a ioro'ioro rajohuro Moses-are jögoroho bogo hejë'e mu sisëho ma-vaeruomajeje. Hesi jöho bogo hejë'e mu sisë ma-vaearuëro jië'ëro èhuni ijönö God-ro Moses-are jöho bogo majëhijë'e ma-uë'ë'e: Sisë jëvaje sisëro va'ohëjo. O Jew rajohuro Moses-are jögoroho iae hejarueje. Heromo röhu sisë vaeruomajeje. Heromo röhu mu sisë vaejaruëro jië'ëro èhuni ijönö God-ro jabesi örire Moses-are jöho majëhiromo uë'ë'e: Jemëro hesi jögoroho ahë'e jëvaje sisëro va'ohëjo. ¹³ Èhesi bëhoho bogo jögoru hejarue aribövioho a'i jögoru ejahoromo mu vaejarue ariböviohuro God-are nunire mae riravo'ë'ö. ¹⁴ Sa'a ioro'ioro rajoho Moses-are jögoroho bogo hebe rovë'e. Röhu hesi jögoru jiajëhi èhi jië'e muoho vae'ë'ö. Vaejë'oho è hesi bëhoho God-are jögoroho bogo he'i a'i jabesi uehororo jië'ëro è muoho vaejarueje. ¹⁵ Èhi vaejego noro garomo uvarueje: God-are jögoru jiajëhi jië'e mu vaeröhe hesi uehoroho huro jabesi dë vövöbajo'ere ba'amëhë'e höjo. Jabesi dëre herovarueje jabesi arijo'ëro mu mae o sisë vaejë'e jiavego. Jabesi uehore gö gö rovego uvarueje: No sisë vaejë'e javuajëjo o nani majae gö uvarueje: Mae vaejë'e javuajëjo. ¹⁶ Röhu èho majaho rue'iramu iae èhi jio'ë'e. Naehu Keriso-are jö mae majëhiromo ae uëvajëhi God-ro èhi ë'oromo Iesu Keriso ua'iramu huro ae aho'o jabesi uehoro gurihi taemarohe mevo'ë'e ga'i mae o sisë jiego.

Mu vaeröhe jögoru Moses-hu bojëmamu Jew rajehu bogo ejahare jöhoje.

¹⁷ Röhu nani jero ae uëvanueje: Na Jew rajëro jevë'ëro iho mabëhe jevajëjo. Jero uvanueje: Na Moses-are jögoru ijore ijore juvaje aëro jevë'ëro èhu'ëro God-are nunire mae nami'ejöjo. Jero sivue döro bamorovoromo ae uëvanueje: Na God-are a maëro jevë'ëro èhu'ëro ma-mabëhe jevajëjo. ¹⁸ Iae maeje. God-hu rabe rabe nimajoho jero uehorovanueje. Moses-are jögoroho hejë'ëro èhu'ëro jero gavanueje di muoho maho jiego. ¹⁹ Jero biririvo avohoromo uvanueje: Nuni tugorohë'e jabesi öri röjëhijaje aho na jevajëjo. Ramoramo'ere raromarue aribövi jabesi ojo jiovëhaje aho na jevajëjo ajivëvo'irodoho. ²⁰ Simano bogojë'e aribövi röjëhijaje aho na jevajëjo. Asisö'ö röjëhijanovaje aho na jevajëjo. Moses-are jögoroho hejë'ëro èhu'ëro na nuni aji'e jö maho ga barë nahonahovë'e jevajëjo. Na èhi jië'e ae jevajëjo. Nani jero èhi uvanueje. ²¹ Iae maeje. Jero a ioro'ioroho jöho röjëhanueje. Röhu ja rabëni jasi arijo'arijoho bogo röjahirovanueje. Jero a ioro'ioroho majëhiromo uëvanueje: Nadi vajiohoho ë'orëjo. Iae mae uëvanueje röhu na ja vajiohoho ë'anueje. ²² O jero a ioro'ioroho uëvanueje: Nadi goho'amorëjo. Röhu na ja goho'amanueje. O jero uehorovoromo uvanueje: Sareri vörö'e inömo sisë bëhe jio'amajëjo. Röhu na ja è inömo uehorovarue osaroho rumo va'o'amoromo vajiohoho ujuohoromo è inömo

hesi sisēho baejanueje. ²³ Jero uvanueje: Na God-are jōgoroho hejē'ero mae jevajējo. Iae ēhi jie rōhu na ja God-are jōgoroho ahoromo hesi ihoho ijumanueje. ²⁴ God-are iho ijumanue jōho iae hesi surire ēhi gemuoho uvē'eje: Jew raje jemēro sisē vaejego ēhuni sa'a ioro'ioro rajohuro God-are ihoho sisē'i uvarue hōjo.

²⁵ Jew rajehu ē'aruēhi ēhi jasi sinoho tariojahē'eje. Ja God-are jōgoru ejahamu sino ēhi tariojahē'oho ēhuro mae javo'ē'e. O God-are jōgoru bogo ejahamu sino ēhi tariojahē'oho bogo ēhuro maho javo'ē'e. ²⁶ Ave jōhu'o uehorovore. Sa'a ioro'ioro rajoho Jew rajo muoho bogo vaeromo sinoho bogo tarivo'amarueje. Rōhu jabumē ae rahu God-are jōgoru ejahē'oho ēhuro God-ro uvo'ē'e: Ēaribōvioho sa'a gō raje jio'i rōhu Jew rajo jabesi sino tariojēharuēhi jiē'e aribōvie jēv'ē'ero ēhu'ero jabu'o nasi aribōvi mae jio'amajējo. ²⁷ Sa'a ioro'ioro raje ae gōero gōero sinoho bogo tarivo'amē'e God-are jōgoroho iae ejaharueje. God-ro jabesi mu maho garomo Jew rajoho ja ua'ē'e: Ja nasi surire jōho baejē'e javajējo. Nasinō javojōro jasi sinoho tariojahē'e hōjo. Rōhu sa'a ioro'ioro rajehu ē'arēhioho ja rabēni jōgoroho bogo ebe rované hōjo. ²⁸ Ēhesi bēhoho ja Jew rajo iho javo'i Jew rajehu ē'aruēhi jasi sino tariojaho'i rōhu God bogo uho'u'o uehorovē'oho ja ma-dōhemu Jew rajoho javē'ero ēhu'ero ja bogo God-are a maho javajeje. ²⁹ Dōremu Jew rajo javē'oho ēho bēhi rumo'e javo'i a'i Jew rajehu God uehorovarūēhi ēhi uhure uehorovē'oho ēho bōrōmohoje. Ēhesi bēhoho bogo jasi sinoho tarioromo avohaho'i a'i jasi dē vōvōbajo'oho avohahē'eje. Bogo ma-jajivē'e jōgoru ejahoromo aehu jasi sinoho tariojaho'i a'i God-are Aru'ahohuro jasi dē vōvōbajo'oho avohahē'eje. Dē vōvōbajo'oho avohaho'iramu bogo aehu ja rajahi'i God-ro rajahi'ē'e.

3

¹ Ēhi jiē'oho na Jew rajo aribōviohuro sa'a ioro'ioro rajoho iosirēmiromo God-are mu maho baejē'ejō o bogo. O Jew rajo mu vaeromo sino tarivaruoho na ēhuro mae baejē'ejō o bogo. ² Io'o mue aho'o iae mae baejē'ejō. Aevo'i jōho aviēhije. God-ro Jew rajo jabesi ōvore hesi jōgoroho bamadeje jaburo mueberōhego. ³ Jabesi ōvore bamamu rōhu Jew rajo a ioro'iorohuro ē jōgoroho bogo avoho ejaho'i vuonugareje. Vuonugarohuni na ēhuni God-ro huhu uēvade muohu'o vuonugo'i jō gōho uehorovo'ē'e o bogo. ⁴ God bogo mae bogo ēhioho ē'ē'e. Ēhesi bēhoho God bogo sareri'oho jio'i hu ma-maēremuje. Ae aho'obēhe sareri' sareri' javuē'oho rōhu God hu'o bogo ēhioho jio'i hu ma-maemu jio'ē'e. God-are surire jōhu'o ēhi gemuoho uvē'eje:

No gavarue hōjo God jasi jōho ma-maemu majahuijego.

Aēro uvoruomo'ajējo: God jasi muoho sisē hō uvoruomo'ajējo rōhu iae ga'ejarējo jasi muoho mae jio'iramu.

⁵ Rōhu noehu mu sisē vaeromo God-are mu mahu'o gemuore havoromo gavē'oho ēhuro hesi mu maho ma-va'orahoro jio'ē'e. Ēhuni nani aēro ēho garomo sarerivoromo ave sa'are aribōviehu uvaruēhi ēma uvo'ē'ō: Noehu sisē vaejamu ēhuro God-are mu ma va'orahoro jiē'oho noehu mu sisē vaejego huhu i'u mana bojamui'irōhoho ēho sisē hōjo. ⁶ Rōhu bogo ēhiohoje. God-hu a sisē i'u mana bojēmi'irōhoho sisē jio'ibejo hu diehi'oromo sa'a raje aho'obēhe gōromo mevavuo'ibejo mae o sisē javuego. Rōhu huro ae

aho'obêhe iae mevavuo'ê'e. Ëhuni God-hu a sisê i'u mana bojêmi'irôhoho iae maeje.

⁷ O nani aëro ëma uehorovoromo uvo'ê'e: Naehu jö sareri jövê'ohuro êhuro God-are jö maho va'orahoro jio'a'ajêjo. Ëhi jiê'ëro God-are ihoho döro jio'a'ajêjo. Nasi sisêhuni hesi ihoho döre jiê'oho God-hu na ue'irôhoho: Ja sisê javaje sisëro va'ê ue'irôhoho êho sisê hõjo. Röhu aehu êhi jövê'oho êho sisêje. ⁸ Ëhi jiê'e jöho aviêhi jianove. Ruehego no mu sisê vaejarêjo êhuro God-are ihoho mae jio'irôhe hõjo. Iae aëro Paul nasi ihoho ijumoromo ëma uëvarueje: Nöröro êhi jiê'e jö sisêho jövaje hõjo. Ëhi ataruëro jiê'ëro sisëre va'oruomê'oho iae maeje.

Ae aho'obêhe sisê javuaje jöhoje.

⁹ Röhu Jew raje noro God-are mu mabêhe baejê'e javue. Mu mabêhe baejaroho na êhuro noro sa'a ioro'ioro rajoho mue aho'o iosirëmiromo mae javue o bogo. Bogo. Jew rajohu'o sa'a ioro'ioro rajohu'o no aho'o mu sisê darugo hesi uhuremu javue. Ëjõho na mami'e jajivodeje ga'irarijogo.

¹⁰ God-are surire jõhu'o êhi gemuoho uvê'eje:

Bogo mae bogo ae gemu vadu'oho maho hõjo.

¹¹ Aho bogo simano maho uehorovoruomaje hõjo.

God birohære öroho bogo nahoruomaje hõjo.

¹² Ae aho'obêhe öri maho nugö'ö'i je'oro va'oruomê'e hõjo.

Ae aho'obêhe sisê mae sisêrërovê'e hõjo.

Bogo mae bogo ae gemu vadu'oho mu maho vaejaje hõjo.

¹³ Jö sisê ataruohuro êhuro sisê bëhe jëvájêjo.

Ae guavoromo bogo duho'i ma-nugego usihövo rojomajêhi jabesi huê gagore êhi rojomanovaje hõjo.

Jö'ëro jö sareri sareri'e atoromo jövëro rovanovaje hõjo.

Bitaro vuodovê'ohuro bitaro gagore sigobu vörö va'ënoho rojomaje hõjo.

¹⁴ Jö'ore ajuo'e rojomego nu huê'e jöemu atarue hõjo.

¹⁵ Hõrohuro tutuvo va'oromo ae muo'amarue hõjo.

¹⁶ Dinö'e va'ë'iroho bövie bise'e ijumobe ae huê vavaene bojêmibe va'arue hõjo.

¹⁷ Huê mae bae'iröhe öroho bogo gavê'e hõjo.

¹⁸ Simanohuro God bogo uehorovê'e ma-jijiharue hõjo.

God-are surire jögoroho êhi uvê'eje.

¹⁹ Ëmu sisê vaejarue jöho iae no gavarueje. God-hu ë jö bojamuijade hesi bëhoho êhuro Moses-are jögoru hesi uhure raromarue ariböviohuro heromo jabumê'o sa'a ioro'ioro rajohu'o ae aho'obêhe jö mana uaröhoho bogojavuego jö'e tugorohoromo hesi nunire gövögövövê'e riravo'iröhego ae aho'obêhe maja hõ'öjajire beva'ajire. ²⁰ Gövögövövê'e riravo'iröhe hesi bëhoho aehu mu vaeröhe jögoru heromo ijore ijore va'ë'oho bogo êhuro God-are nuniroho maho riravo'i a'i ma-uvarueje: Noro ë jögoroho bogo avoho ejaruëro javuê'ëro sisê javuajêjo.

Keriso mae uehorovaruhuro êhuro God-are nunire mae riravarue jöhoje.

²¹ Iae êhi sisê javue röhu jaruvoroho noehu hesi nunire mae riravo'iröhe öroho God-ro röjahuijê'eje. Moses-are jögoru surire o jö God-aro baeromo ae majëhinövare aribövi jabesi surire ë hesi öroho iae jajivê'eje. Röhu ë öroho bogo jögoru heromo mu vaeröhe örehu jio'i a'i öroho aviêhije. ²² Aehu Iesu Keriso mae uehorovê'ohuro êhuro God-ro nosi sisêho uehorovoromo

vuonugego hesi nunire mae riravarueje. Ae aho'obêhe mae ae rahu Keriso mae uehorovê'oho êhi ajamuijajeje. God-ro gövuajeje no ae aho'obêhe bogo göho göho javuo'i ma-gemuoho javuego. ²³ No ae aho'obêhe sisê vaejê'ëro God-are aji'e muoho vae'irôhoho bogo eni javuego ma-raromarueje. ²⁴ Rôhu God-ro hesi uehorovoromo no huê mae bojamuiromo Iesu Keriso noni guomojôro sa'are nugô'ôromo êhuro sisê hesi darugore javuadoho baeniahijê'ëro no hesi nunire mae riravarueje. ²⁵ God-ro Keriso nugô'ôjadeje hesi kôho rueromo guomego noro ê muoho mae uehorovego God-ro nosi sisêho dejonô bu'ôjego hesi dê vörönimadoho barê'irôhego. God-ro nosi sisêho êhi ajamuijade hesi bêhoho rôjahuijego noro garôhego hu maemu vaejaje ae jiego. Êhesi bêhoho mami'oho aëro sisê vae'ego God-ro ma-taemorovoromo nunêremu gêbe ruenövadeje. ²⁶ Avevejô'oho nosi sisêho bogo ma-nunêremu gö'i a'i Keriso nosi sisêni nugô'ôjahuadeje. Hu nimadeje rôjahuijego noro garôhego hu maemu vaejaje ae jiego. Noro garôhego hu mu maemu vaejajoho o Iesu mae uehorovarue aribôvi nosi sisê mu'uvahuego hesi nunire mae riravaruhoho.

²⁷ Êhi jiê'oho no diehi nimorohê'i uvo'ejo: Nosi birirohuro God-are nunire mae javuajêjo. Êhi jiê'e jôho bogoje. Êhesi bêhoho rabêni no bogo êhioho uvo'ejo. Na nosi birirohuro mu vaerôhe jôgoroho baejê'ëro êhuni no bogo nimorohê'ioho atarueje. Bogo êhiohoje. Nosi biriroho bogo a'i God-are birire mae uehorovo'irôhe jôgoroho baejê'ëro êhuni bogo êhioho ato'ejo. ²⁸ Êhesi bêhoho rabêni. Noro uehorovoromo uvarueje: Jew rajo mu vaerôhe jôgoru ijore ijore va'ê'oho bogo êhuro God-are nuniroho maho riravarue hō uvo'i a'i Keriso mae uehorovê'oho êhuro God-are nunire mae riravarue hōjo. ²⁹ Jew rajo mu vaejê'ohuro êhuro maro javuo'ibejo no uvo'ibejo: God hu ma-Jew rajohemu muebe'amaje hōjo. Rôhu hu bogo jabumêremu muebejêvo'i a'i sa'ae aho'o muebe'amajeje. ³⁰ Iae God hu ma-gemuje. Huro Jew rajohu'o sa'a ioro'iorohu'o mae riravorôhe ôre gemuoho rôjêhijajeje. Jew rajohu'o sa'a ioro'ioro rajohu'o jabumê Keriso mae uehorovê'ohuro êhuro ajêmijego mae riravarueje. ³¹ Keriso mae uehorovo'irôhe jôho baejê'ohuro na no êhuro God-are jôgoru mamioho aharueje. Bogo aho'i a'i êho ma'eno titimarueje.

4

Abraham bogo aehu hesi sino tariojaharohuro bogo êhuro God-are nunire mae nami'i a'i huhu God mae uehorovadohuro êhuro God-are nunire mae namijade jôhoje.

¹ Bêhe vaeromo jiade Jew rajo nosi hijoho Abraham jie. Rôhu Abraham-hu gavade God-hu diehi ajamamu gavade jôho no uehorovo'ejo. ² Nani aëro uvo'ê'ô: Abraham-hu God-are nunire mae nami'iê'adevaroho huro mu mae vaeromo êhuro God-are nunire mae namijade hōjo. Êhuni dôro bamorovoromo nimorohê'i uvo'ibejajo: Naro nasi biririvoromo êhuro God-are nunire mae namijaje hō uvo'ibejajo êho iae mae jio'ibejajo. Nani êhi uvo'ê'ô. Rôhu God-hu gavajoho Abraham-hu dôro bamorovo'irôhoho bêhoho bogoje. ³ God-are surire jôho êhi uvê'eje: Abraham-ro God-are ôrire mae uehorovoromo uvade hōjo: Hesi God-ro ajemi'ajêjo. Huro mae uehorovamu gagorovo God-ro huni vavaenimoromo uvade hōjo: Na gavajoho hesi sisêho barê'ego iae hu a mae hōjo. ⁴ Rôhu göehu gö hesi mu vaejahamu ê hesi mana bojamamu gavê'oho uvarueje: Êaho bogo

ëma vavaenimoromo suvuoroho bojami'i a'i mu vaejadohuni hesi manaho bojamide hõjo. ⁵ O ae göehu mu mae bogo vae'i ma-uvè'oho: Iae mae-ëjo. No a sisè javuè'ego God-ro nosi sisèho mu'uvahuego hesi nunire mae riravarue hõjo. Ëhuni hesi huro na'o ajemi'iramu mae jevu'ajè uvè'oho God-ro uvajeje: Ëahuro na mae uehorovevè'ëro ëhu'ëro na gavajoho hesi sisèho barè'ego iae hu a mae hõjo. ⁶ David-ro jõe gemuoho jajivadeje. Aehu bogo hesi biririvoromo mu mae vae'i ma-God mae uehorovego God-hu vavaenimoromo ajamego hesi nunire mae namiromo huè mae baejaje jõho David-ro God-are surire jajivoromo ëhi uvè'eje:

⁷ O asè'e mabèhëjo.

Aehu God-are jõ ahamu huhu uehorovoromo vuonugahuè'oho mu sisè vaejamu u'ovahuè'oho no huè mae baejarue hõjo.

⁸ Noehu sisè vaejaroho Badahu bogo ijono jõ majahuijè'oho ëhuro no huè mae baejarue hõjo.

Ëhi uvè'eje.

⁹ Röhu è huè ma baejarue aribövioho rahumëje. Na ma-Jew rajo mu vaeromo sino tarivo'amarue ariböviohuremu God-are nuniroho maho riravoromo huè maho baejarueje. O na sa'a ioro'ioro rajohu'o ëhi gemuoho huè mae baejarueje. Bogo Jew rajohuremuoho a'i Jew rajo mu bogo vaeromo sino bogo tarivo'amarue aribövioho jabu'o è huè maho baejarueje. Ëhesi bèhoho urimè'i naro ave God-are surire jõho adahoromo jajivè'e jeve. Jajivoromo uèvè'e jeve: Abraham-ro God-are õrire mae uehorovoromo uvade hõjo: Hesi God-ro ajemi'ajëjo. Huro mae uehorovamu gagorovo God-ro huni vavaenimoromo uvade hõjo: Na gavajoho hesi sisèho barè'ego iae hu a mae hõjo. ¹⁰ Röhu rabu'e majare God-ro uvadeje: Abraham hu mae hõjo. Na hu sino tariojahare maja hesi urimo o ijono evare uvadeje. Sino tariojahare maja hesi urimo evare God-ro uvadeje: Abraham hu mae hõjo. ¹¹ Abraham mae hõ uvonugoromo ijono God-ro sino tarivorõhe muoho Abraham bojamideje ae aho'o ëho garomo uvorõhego: Urimè'i sino bogo tariojahare majare Abraham-ro God mae uehorovoromo ëhuro hesi nunire mae namijade hõjo. Ëhu'ëro jiè'ëro Abraham-hu è'adèhi Jew rajo mu bogo vaeromo sino tarivo'amè'e ma-God mae uehorovoromo hesi nunire mae riravarue aribövioho è aribövi jabesi bèhoho iae Abraham-je. ¹² Röhu Jew rajo mu vaeromo sino tarivare aribövie gö gö nosi bèhoho iae Abraham gemuje. Ëhesi bèhoho Abraham è'adèhi nosi sinohu'o tarivahuè'eje. Röhu ëho ma-jianovo'i a'i Abraham sino bogo tariojahè'e ma-hijade majare huhu God mae uehorovadèhi Jew raje ae rahu ëhi gemuoho God mae uehorovè'oho ëhuro Abraham hu nosi bèhohoje.

Noehu jõgoru ejaruohuro bogo ëhuro God-are huè maho nosiroho rue'i a'i noehu God mae uehorovoromo hesi nunire mae riravaruohuro ëhuro God-are huè mahuro nosirire rovajeje. Ëhesi jõhoje.

¹³ God-ro Abraham uavadeje: Ave jõho na mae uavajëjo. Naro ja'o jasi ujohu'o sa'ae aho'o bojemi'iramu bae barè'arujëjo. Rabèni baerõhego God-ro uavadeje. Bogo Abraham-hu mu vaerõhe jõgoru eja-haduhunioho bogo ëhunioho God-ro mana uavadeje: Sa'ae aho'o bae barè'arujëjo. A'i Abraham-ro God mae uehorovoromo uvadeje: Hesi God-ro ajemi'ajë uvadohuni ëhuni God-ro uvadeje: Na gavajoho Abraham-are sisèho barè'ego hu mae hõ uvadohuni ëhuni uavadeje: Sa'ae aho'o bae

bar'arujëjo. ¹⁴ O God-ro uo'ibejo: Ave jöho na mae uëvájëjo. Jemëhu jemesi biririvoromo mu vae'irarije jö ejehë'ohuro ëhuro na sa'ae aho'o bojëmi'ejöjo. O bogo ejehë'oho bogo bojëmi'ejö uo'ibejo no mae uehorovoromo uvaruoho: Hesi God-ro ajamui'iramu mae javuo'ajë uvaruoho ë hesi bëhe bogojio'ibejo. O nosi biriroho bogo eni javuë'ëro huhu bojamui'i uovuadoho bogo bae'ibejo. Röhu bogo ëhiohoje. Mu vaeröhe jögoru ejaharuohunioho God-ro bogo ëhunioho ajamui'i a'i noehu hesi örire mae uehorovaruhuni ëhuni ajamuajeje. ¹⁵ Mu vaeröhe jö God-hu bojamuadoho no bogo ejahego mae javuo'i a'i ahego God-ro no göromo dë vörönimego i'ue bojamuajeje. O mu vaeröhe jögoroho bogojio'ibejo bogo aho'ibejo.

¹⁶ Èhu'ëro jië'ëro God-hu no ajamui'i Abraham uavadoho ëho no bogo mu vaeröhe jöho ejahoromo bae'i a'i God mae uehorovoromo ëhuro baejarujeje. Èhu'ëro God-ro bogo nosi muoho garomo huhu Abraham uavadëhi ëhi mana ajamui'i a'i hesi ëma nimoromo huhu Abraham uavadëhi iae hu ëhi ajamuego ëhuro Abraham-are ujoho no ae aho'obëhe iae baejarujeje. Bogo Moses-are jögoru ejaharue aribövie gemuohemuoho bae'i a'i ae rahu Abraham-hu ë'adëhi God mae uehorovë'oho iae bae'ejö ë hesi bëhoho God mae uehorovarue aribövioho aho'obëhe nosi bëhoho Abraham jië'ëro. ¹⁷ Abraham nosi bëhi jio'iröhe jö God-hu Abraham uavadoho God-are surire jajivoromo ëhi uvë'eje: God naro ja ajami'iramu ëhuro sa'a gö gö raje aho'obëhe jabesi hijoho ja javo'ajëjo. Èhu'ëro jië'ëro noehu God mae uehorovarue aribövie aho'obëhe nosi bëhoho Abraham-je hu God-are nunire ëhi jië'ëro. God gemu Abraham-ro mae uehorovadeje. God hu vuovë'e aho ajamuijego i'ovavuaje ahoje. God-hu uvego urimo bogojio'amë'e bövi bise'o ëma jio'amaje ahoje. God hu ëhi jië'e a jiajoho Abraham-ro hu mae uehorovadeje. ¹⁸ Mae uehorovamu God-ro uavadeje: Sa'ae gö gö aho'obëhe jabesi hijoho ja javo'ajëjo. Èhi uavamu Abraham-ro uvadeje: Diehi'oromo bae'ejöjo. Öroho bogohöjo. Iae ëhi uvadeje röhu huro God mae uehorovoromo uvadeje: Iae hesi höjo. God-hu uevadëhi iae ëhi jio'a'ajë uvoromo hiro mo muebejadeje. God ëhi mae uehorovoromo muebejë'ëro ëhu'ëro Abraham sa'ae gö gö aho'obëhe nosi bëhoho jië'eje. Nosi bëhi jioröhe jö God-hu Abraham uavadoho God-are surire ëhi uvë'eje: Abraham jasi ujoho aho'obëhe jiji va'ëne jiohe va'a'ajëjo. Surire jö jiadëhi iae ëhije. ¹⁹ Röhu Abraham vadune aho'obëhe 100 rabu'e bae'irögoro ë'ë'ëro ëhu'ëro hesi sino haho'e u'uhoromo guomanovë'e jiadeje. O hesi vaboroho Sarah dë tiojë'e magonahe jiadeje. Baruhu'o vaborohu'o ëhi sisërëjëvë'e jiadeje. Röhu Abraham-ro uehorovoromo uvadeje: Iae ëhi höjo röhu God-ro iae uje bojemi'iramu ëhuro aho'obëhe jieho'ajëjo. Abraham-ro ëhi biririvoromo God mae uehorovobe rovadeje. ²⁰ God mae uehorovadoho hu bogo vuonugoromo uvadeje: Na God-hu uevadëhi ëhi jio'a'ajëjo o bogajo. Bogo ëhioho uvo'i a'i biririvo avohoromo God mae uehorovobe rovadeje. Mae uehorovobe rueromo God-are örire rajahiromo ²¹ uvadeje: Iae mae-ëjo. God-hu uevadëhi ëhi ajemi'iröhoho iae hu eni jiajëjo. ²² Èhi mae uehorovoromo uvamu gagorovo God-ro Abraham-ni uehorovoromo uvadeje: Èhu'ëro na gavajoho hesi sisëho barë'ego iae hu a mae höjo. ²³ Röhu ë jöho bogo Abraham-nioho gemu jajivo'i ²⁴ ae aho'obëhe nosi jöhu'o jajivë'eje. God-hu no ae rahu mae javuajë uvoromo baejavuade aribövi nosi jöhoje ë hesi bëhoho no Iesu nosi Bada i'ovade ae

God hesi örire mae uehorovaruëro jië'ëro. ²⁵ Röhu God-ro Iesu a övore bojëmadeje baeromo anego nosi sisëhuni guomoröhego. Guomamu God-ro hu ajamijamu i'ovoromo ri'öjajedeje ëhuro noro God-are nunire mae riravo'iröhego.

5

God-are nunire mae riravaruëro jië'ëro hu'o huë mae baeromo nimoroharue jöhoje.

¹ Noro Keriso mae uehorovamu God-ro nosi sisëho mu'uvahuamu hesi nunire mae riravë'ëro javuë'ëro ëhu'ëro God'o no'o gemuoro mae raromarueje nosi Bada Iesu Kerisoro buore vaejavuë'ëro. ² Buore vaejavuoromo ajamuijë'ëro ëhuro no God-are huë maho birohoro biririvoro hesi nunire mae riravarueje ë hesi bëhoho noro hesi örire mae uehorovë'ëro javuë'ëro. Hesi nunire mae riravoromo noro uvarueje: Noro God-are aji mare raromo'ëjarë uvoromo ëhuni noro nimorohë'i muebejarueje. ³ Röhu göho no huë vavaeni bövi bise'o baejë'iroho ëhu'o nimoroharueje. Rabëni hesi bëhoho no uvarueje: Huë vavaeni baejë'ohuro ëhuro birire baeromo God mae uehorovobe va'arue höjo. ⁴ Biririvoro God mae uehorovobe va'ë'ohuro ëhuro God-ro uvajeje: Jemë ruahö'öjë'e jëvajë uvajohuro ëhuro no dë ma-mabëhe jioromo muebejarueje ijönö huro ajamuego ma-mabëhe javuoröhego. ⁵ No mabëhe javuo'iröhego muebejaruoho ëho bogo sarerivoromo ë'arueje. Ëhesi bëhoho God-ro hesi Aru'ahoho no bojamuijë'ëro no dë vövöbajö'ere herovarueje God-ro no mabëhe uehorovavuo avohego.

⁶ God-hu no uehorovavuae öroho aviëhije. Urimoho nosi arijo'arije ajamirovë'oho bogo eni javuadeje. Bogo eni javuobe rovamü God-hu nimate majaho rovamü evare Kerisoro guomadeje hu bijönimarue aribövioho ajamui'iro. ⁷ O noro garöhe ae gö mae jië'e hu ëma vörö'ere hijamu gagorovo hu ajami'i vuovorovë'oho ëho juhuoni'e muego nani no hu bogo ajami'ejo. O ga'iröhe ae gö huë bae avohaje a mabëhe jië'e hu ëma vörö'ere hijamu gavë'oho hesi nani'o. Nani no hu ajami'i biririvoro vuovorovo'ejo nani bogo. ⁸ A'i Kerisoro gavade no sisë aribövie javuamu evare huro no ajamui'i guomorovadeje. No sisë aribövie javuamu evare guomë'ëro jië'ëro ëhu'ëro God-ro no röjahuijë'ëje noro garomo uvoröhego: God-ro no uehorovavuo avohaje höjo. ⁹ No ae sisë javuamu evare Kerisoro noni guomë'ëro ëhu'ëro no God-are nunire mae riravarueje. Ëmuoho i'u'e mae jiadeje. Ëhuni no biririvo avohoromo uvo'ejo: Kerisoro mami'e ajamuijë'ëgo majae ijönöho God-hu bojamui'iröhe i'uoho no bogo bae'ëjarëjo. ¹⁰ Hu'o no'o gororamirovarue aribövie javuamu evare hesi Harihoho noni guomamu ëhuro hesinö ramuadeje. Ëmuoho i'u'e mae jiadeje. Ëhuni biririvo avohoromo uvo'ejo: God-ro mami'e hesinö ramuë'ëro jië'ëro hesi Harihe biririvoro hijajohuro ëhuro God-ro baejavuoromo maro bamavuo'iramü mae javuo'ajëjo. ¹¹ Iae u'emü mae javuo'ë'e röhu avevejö'ohu'o no God rajahiromo nimoroharueje nosi Bada Iesu Kerisore jöëni ë hesi bëhoho huro mami'e vöröho tugohauoromo God-arinö ramuë'ëro.

Adam-hu mü sisë vaejamü vuovarue muehu rue'i Kerisohu mü mae vaejamü i'ovarue muehu rovade jöhoje.

12 Ēhi jiē'ero urimoho ae gemuēro aevoromo mu sisēho vaejadeje. Ae gemuēro mu sisēho vaejamu ēhuro mu sisēho sa'are rovadeje. Sisēho rovamu ēhuro aevoromo aho vuovēvadeje. Vuovēv'ero ēhuro no ae aho'obēhe vuovavuobe rovajeje ae aho'obēhe mu sisē vaejē'ero. 13 Urimē'i Moses-hu God-are jōgoro bogo barovadevare evare mu sisēho iae sa'are jiohe rovadeje. Rōhu Moses-are jōgoroho bogojiamu aribōvioho ēho bogo heromo ahē'ero ēhuni God-ro mu sisēho gemu gemu garomo bogo adaho'i ma-nunēro gēbe rovadeje. 14 Mu sisēho bogo adaho'i ma-nunēremu gēbe rovamu rōhu Adam-hu mu sisē vaejadevare evare ae aho'obēhe aevoromo vuovobe rovadoho rōhu evare Moses rovadeje. Ēaribōvioho Adam-hu God-are jō heromo ahadēhioho bogo ēhioho heromo ahobe rovē'e jabu'o vuovēvobe rovadeje.

Rōhu Adam hu God-aro jioromo ijōnō sa'are rovade aho Keriso va'ēne ēhi jianove. 15 Iae ēhi jie rōhu Adam'o ijōnō sa'are rovade ahu'o ae niō'i jabesi muoho bogo gemuoho jio'irōgoro gō gō jiadeje. Gō gō jiē'ero God-are suvuorohuro Adam-hu sisē ē'adoho iosiramijē'eje. Ēhesi bēhoho Adam hu ma-gemu jiadeje. Huro God-are jōho ahamu ēhuro ae aho'o vuovēvobe rovē'eje. Iae ēhi jie rōhu Iesu Keriso hu'o ma-gemuje. Rōhu God-ro no huē baejavuoromo ē aho uavamu nosi sisēho ajamuijē'ero ēhu'ero ae aho'obēhe hesi huē maho bae avohobe maro raromobe rovē'e javue. 16 Ae gemuēro sisē vaejē'ero ēhu'ero no'o sisē javue rōhu God-are suvuorohuro ē muoho iosiramijē'eje. Ēhesi bēhoho huro mu sisē gemu vaejē'ero ēhu'ero God-ro no uōvuajeje: Jemē'o sisē'e aribōvie jēvājējo. A'i noehu mu sisē aho'obēhe vaejaruoho God-ro hesi nimoromo huē baejavuoromo uōvuajeje: Jemesi sisēho iae mu'uvēh'e hōjo. 17 Ae gemuēro mu sisē vaejē'ero ēhu'ero a vuovavuaje muoho bōrōmoraejē'eje ae gemuēro huro ēhi sisē ē'ē'ero. Ēhuni no biririvo avohoromo uvo'ejo: Ae gemu Iesu Kerisoro ajamuijē'ero ēhu'ero ae rahu God-are suvuoro mabēhe baeromo aevoromo hesi nunire mae riravē'o hō ēhi jiē'e aribōvioho noro bogo vuovo'i Keriso-are darugoho baeromo masije riravo'ejarējo.

18 Ēhu'ero jiē'ero mu sisē gemu jiē'ero ēhuro ae aho'o God-are nunire sisē'e javue. A'i ae gemuēro mu maho vaejē'ero ēhuro ae aho'obēhe nosi sisēho mu'uvahu'ēlego no God-are nunire mae jioromo hu'o maro raromo'ejo. 19 Ēhesi bēhoho ae gemuēro God-are jōho ahamu ae aho'obēhe sisērjavuadeje. A'i ae gemuēro hesi jōho ejahē'ero ēhu'ero ae aho'obēhe hesi nunire marējavuo'ē'e.

20 Moses-are jōgorehu ijōnō rovade hesi bēhoho aēro ēho heromo biriri'ōvoromo jōho ahobe va'ego mu sisē bōrōmo bēhe ma-va'orahoro jiorōhego. Mu sisē bōrōme jio'amadeje rōhu God-ro hesi nimoromo huē baejavuoromo bogo bise'o vadu'o hō ajamuiromu nosi sisēho iosirami'amoromo hesi mu bōrōmoho rōjahuijadeje. 21 Ēhu'ero urimoho mu sisēho bōrōmoho jiadeje. Mu sisē hesi uhure javuē'ero vuovavuonōvadeje. Jaruvoho God-hu huē baejavuade muoho bōrōmohoje. God-are huē ma hesi uhure javuē'ero hesi nunire mae riravarueje. Mae riravoromo ma-ioro'iore gemu maro raromo'ejo nosi Bada Iesu Kerisoro ajamuijē'ero.

6

Noehu Keriso'o bimuvoromo hu'o vuovanovoromo uehoro mami

vuonugo'i i'ovoromo uehoro i'e baejarue jöhoje.

¹ God-hu hesi nimoromo huë baejavuoromo nosi sisëho ajamuijè'oho no diehi uvo'ejo. Na no uvo'ejo: È'ego no èhi ma-mu sisëmu vaebe va'ego nosi sisëho aho'o jiego God-ro no huë baejavuo avohoromo mu'u'amajo.

² Bogo mae bogo èhioho uvo'ejo. Mu sisë uhure javuadoho no vuovaruèhi èhi jianovoromo iae barèjahuè'eje. Èhi jiè'oho no diehi vuonorö'öromo mu sisë hesi uhuroho biririvoromo raromonövo'ejo. No bogo èhioho è'ejo. ³ Ave jöho jemè'o uehorovo'ibejarije. Ae rahu bapataeto vaejumu Iesu Keriso'o gemuore bimuvavuè'oho èhuro hu'o gemuore bimuvoromo vuovavuè'eje.

⁴ Èhuni no bapataeto vaejumu èhuro Keriso'o bimuvoromo vuovoromo hu'o gemuore sa'a gagore raromareje èhuro Vavuehu hesi aji'e darugohuro ajamamu Kerisohu guomadoho i'ovoromo ri'öjadèhi èhi no'o mu i'ore raromo jijihonövoröhego.

⁵ No Keriso'o gemu mae bimuvoromo hu guomadèhi no'o èhi vuovaru-huni èhuni iae no Keriso'o gemu mae bimuvoromo hu i'ovadèhi no'o èhi i'ovoromo mu i'e bae'ejo. ⁶ Ave jöho iae no gavarueje. No Keriso'o gemu mae bimuvoromo korosire ano taemavuoromo hu'o vuovavuade hesi bèhoho sisèhu nosi uehorore dajore biririvobe rovadoho barèjahuego èhuro mu sisë hesi darugore javuadoho ijonöho bogo vaenövoröhego. Èhuni no Keriso'o gemu mae vuovavuè'eje. ⁷ Keriso'o gemu mae bimuvoromo vuovavuè'iroho sisë uhure javuadoho iae barèjahuè'eje. ⁸ No Keriso'o gemu mae bimuvoromo vuovavuè'ëro èhuni no mae uehorovoromo uvarueje: Iae no i'ovoromo hu'o gemu mae raromonövo'ëjarèjo. ⁹ No èhi uehorovarue hesi bèhoho no gavaruoho God-ro ajamamu Keriso guomoromo ri'öjè'ëro hiromo röhu maho bogo guomo'è'e hu guomoröhe hesi vöröho ruahö'öjè'ëro. ¹⁰ Keriso urimo guomadeje. Èhesi bèhoho hu guomoromo èhuro sisëho ioro'ioire gemu taemadeje. O jaruvoho iae hu hije è hesi bèhoho hu God'o gemu mae hijajèro jiè'ëro. ¹¹ Èhuni jemèro uvore: No'o vuovavuamu èhuro ma-oro'ioiremu mu sisëho taemè'e javuajèjo. Röhu no i'ovoromo Iesu Keriso'o gemuore javuè'ëro iae God'o gemu mae raromaruèjo.

¹² Èhuni mu sisë uehoro sisë jemesi vuovëvoröhe sinehu nimajoho èho nadi ejahorego èhuro sisëho jemè bogo ruahö'öjèvo'iro. ¹³ O jemesi öve höre simane rabe sisë öriroho nadi bojamirovoromo mu sisëho vaere. A'i uvore: No i'ovoromo mu i'e baejè'e aribövie javuajè uvoromo jemesi dè vövöbajö'e aho'o ma-God gemu bojamirovoromo jemesi öve höre simane rabe èhu'o hesi öröro bojamirovoromo mu mae vaere. ¹⁴ Mu sisëho jemè bogo ruahö'öjèvo'è'e. Èhesi bèhoho God-are jögoru aharuje è hesi i'uocho bogo bae hesi jëve. God-ro hesi nimoromo huë baejèvoromo jemesi sisëho uehorovoromo vuonugèhajeje. Jemè èhi maro raromarujeje.

Mu ma hesi darugoremu raromaruje jöhoje.

¹⁵ Jögoru aharuje hesi i'uocho bogo bae'i God-are nimoro nosi sisë uehorovoromo vuonugahuè'oho na no èhunioho mu sisëho vae'ejo. Bogo mae bogo èhioho è'ejo. ¹⁶ Jemè'o uehorovore. Jemè ae gö hesi jöhemu ejahoromo hesi muohemu vaejaho'i nègamu jemesi arijo'arije bojamirovè'oho èhuro jemè è a hesi darugoremu raromaruje. Jemè mu sisëmu vae'i nègamu bojamirovè'oho èhuro jemè sisë hesi darugoremu raromoromo vuovoromo sisëro va'o hesi jëve. O God-are jö ejahoromo hesi muemu vaejaho'i

nëgamu bojamirovë'oho ëhuro hesi darugoremu raromoromo hesi nunire mae jëvajeje. ¹⁷ Röhu na God mabëhe uave. Ëhesi bëhoho urimoho jemë mu sisë hesi darugoremu raromonövarijeje röhu avevejö'oho jemë God-are jö diehi diehi röjëhijamu hejarijoho ë jöho jemesi dë vövöbajö'e aho'obëhe ejaharujeje. ¹⁸ Mu sisë hesi darugoremu raromarijoho God-ro jiovëhadeje. Ëhu'ëro ae göehu gö hesi darugoremu hijajëhi ëhi jemëro mu ma hesi darugoremu raromarujeje. ¹⁹ Ae göehu gö hesi darugoremu hijajëhi jemëhu mu ma hesi darugoremu raromaruje jö naehu uëvaje hesi bëhoho nasi jöho sama'e huruohë'e jioröhego jemesi uehoroho u'uhëvego bogo avoho hejëöni. Urimoho jemëro jemesi öve höre simane rabe aho'o bojamirovë'arijeje ëhuro va'inumi'e mu o mu sisë gö gö hesi darugoremu raromoromo ëhi jië'e muohemu vaenövo'irarijëro. O avevejö'oho ëhi jemesi öve höre simane rabe aho'o bojamirovoromo mu ma hesi darugoremu raromoromo God-are mu mahemu vaenövore.

²⁰ Urimë'i jemë mu sisë hesi darugoremu raromarijevaroho evaroho mu ma hesi darugoroho bogo raromo'i ma-raromarijeje. ²¹ Ma-raromoromo mu sisë vaejarijoho uehorovoromo javojëge. Röhu evare majare ëhi jië'e mu sisë vaejarijoho ë hesi maho rabe baejarijeje. Bogojjadeje. Ëhi jië'e mu sisë vaejë'oho ëhuro ma-vuovoromo sisëro va'arueje. ²² O avevejö'oho God-ro ajëmamu mu sisë hesi darugoremu raromarijoho vuonugo'i God-are darugoremu raromë'e jëve. Ëhu'ëro jemë God-are aribövi mae jëvoromo ëhuro ma-ioro'ioremu maro raromo'aruje. ²³ Noro mu sisë vaejëgo ë hesi manaho baeromo vuovoromo sisëro va'arueje. O God-ro hesi huë baejavuaje suvuoroho bojamuego ëhuro no ma-ioro'iore gemu maro raromaruje Iësu Keriso nosi Badare ae gemuohuro javuë'ëro.

7

God-are jögoru ahoromo vavaeni'ere raromarohe vuonugo'i Keriso-are aribövie javuaje jöhoje.

¹ Aganomë sa'a a masijo jabesi mu vae'irarije jögoru hesi öroho jemë gavarujëro jëvë'ëro ëhuni ave jöho iae ga'a'aruje. Ja sa'are hijë'oho sa'a hesi jögoru uhure hibe va'ojuvo guomavo'iramu jögoru uhuroho bogojavo'ë'e.

² Bëhoho ëhi jianove. Baru hijë'oho vaborohuro hu gemu gabe va'ë'e jögorure ëhi uövü'e'ego. Al'i baru guomë'oho magonahoho ë jögorehu nijio'iraejadoho iae barëjë'eje. ³ Ëhi jië'ëro baru hijamu sionoho ioro bamë'oho aëro uvo'ë'ö: Ëmagonahoho önö'e ma-juvë'e magonahe höjo. Al'i baru guomë'oho jögorehu nijio'iraejadoho barëjë'ego hesi nimoro ae gö baeromo hu'o gemuoro hijë'oho bogo önö'e ma-juvë'e magonahe jio'ë'e.

⁴ Baru mamioho guomamu magonahohuro baru i'e baeromo gemu mae hijajëhi jemë'o ëhi jëvanove. Jemë Keriso-are sinohu'o gemuore bimu-vorovoromo vuovëvë'ëro ëhu'ëro jögoru aharuje hesi i'uoho ma-ioro'iore gemu barëjëhë'eje ëhuro guomoromo ri'öjade ahu'o gemuoro jemëro raromoro God-hu nimaje muoho vae avoho'irarijigo. ⁵ Röhu urimë'i nosirire jiaje sisëhemu uehorovarevare evare mu vaeröhe jögoroho no uehorovoromo dë iahuo'ego mu sisëmu vae'i nimonövareje. Ëhi nimoromo sisëho dajo haho'ëro vaeromo ëhuro vuovoromo sisëro va'o hesi javuadeje.

⁶ Avevejö'oho mu vaeröhe jögorehu no nijio'iraejavuadoho Keriso'o gemu mae vuovavuanovë'ëro ma-ioro'ioremu barëjahuë'eje. Ëhuro ë jögoru

aharue hesi i'uoho bogo bae hesi javue. Ĕhu'ero ijonoĥo no ori mamioho bogo va'oromo ma-surire jajiv'e jogoroho adahobe God-are muoho masivoĥo gabe va'i a'i ori i'ore va'oromo God-are Aru'aho hesi darugohuro hesi muoho vaejarueje.

Mu vaeröhe jogoru adahoromo ehuro mu sisë hesi bëhi gavarue jöhoje.

7 Ĕsurire jajiv'e jogoru hesi uhure javuadoĥo iae barëj'eje. Ĕhuni no diehi uvo'ejo. Na no ëma uvo'ejo: Ĕjogoroho sisë höjo. Bogo mae bogo ehioĥo uvo'ejo. Ĕjogoroho bogojio'ibejo Paul na bogo ga'ibejo mu sisë hesi öroĥo diehi jië'e jiego. Ĕhesi bëhoĥo jögore gemu jajivoromo ëhi uvë'eje: Nadi ae gö hesi böviëni bise'ënioĥo ganiganimonëjo. Bogo ehioĥo jajivo'ibejo naro uvo'ibejo: Ganigani muoho nani mae höjo. 8 Röhu ganigani hesi jogoroho iae jajiv'eje. Jajiv'e'ero naro garomo uvodeje: Ĕganigani muoho God-ro bijönimaje hö uvamu nasi dë iehamu sisëhuro börömo mae rojomamu avare böviëni bise'ëni ganiganiego avohadeje. O surire jajiv'e jogoroho bogojio'ibejo ueĥoro sisëho bogo ehioĥo rojomo'ibejo. 9 Urimoĥo ë jogoroho bogo hejë'e ëma hibe rueromo uvodeje: Nani na mae jevajëjo. A'i ganigani jogoroho hejamu mu sisëhuro baejevamu naro biriri'övoromo jogoroho ahoromo 10 uvodeje: Ĕhu'ero na guomo örire jevajëjo. Röhu mami'e God-hu ganigani jogoru bamade hesi bëhoĥo ehuro no mae raromo'iröhego. Röhu ë ganigani jogoroho jië'ero ehuro sisëhuro baejevamu na guomo örire jevadeje. 11 Guomo örire jevade hesi bëhoĥo surire jajiv'e jogoroho na hejë'ero ehuro ë mu sisëhuro sareremiromo dë iehamu naro jogoroho ahamu ehuro guomo örire jevadeje.

12 Röhu ë surire jajiv'e jogoroho aĥo'obëhe God-aro jioromo rovë'eje. Ĕhesi jöe gö gö God-ro bamadeje noro mu mae vaejogo marëjavuoröhego. Ĕhu'ero ë jöho iae maeje. 13 Mae jië'oĥo na no ëma uvo'ejo: Jö mahuro ehuro na ijumevamu guomo örire jevade höjo. Bogo ehioĥo uvo'ejo. A'i ueĥoro sisëhuro ehuro ë'adeje. Ueĥoro sisëhuro ë jö maho huotovoromo ijumevamu guomo örire jevadeje. Ĕhesi bëhoĥo God-ro nimadeje no samaro garöhego sisë hesi bëhoĥo i'u'e mae jiego. Hu nimadeje jogoroho jioromo ehuro mu sisëho börömoræröhego.

Ueĥoro ma'o ueĥoro sisë'o umogirohaje ë hesi jöhoje.

14 Röhu no gavaruoho God-are jogoroho hesi Aru'ahohuro bojamuaje jöeje. Röhu na bogo hesi Aru'aho eĥahaje aĥo jevo'i sino hesi mu sisë eromo hesi darugoremu hijaje ae jeve. 15 Ĕhuni na uvajeje: Naro diehi ë'ego ë'aje höjo. Mu mae negajoho bogo vae'i a'i mu sisë bijönegajoho ëma vaejajeje. 16 Röhu naehu mu sisë vaeromo God-are jogoru ahajoho bijönegego ehuro na uvajeje: God-hu bojamuade jogoroho iae maho höjo. 17 Ĕhi jië'ero bogo naehu nimoromo sisëho vae'i a'i ueĥoro sisëro dëre rojomego ehuro vaejajeje. 18 Na gavajoho ueĥoro maho nasiriroĥo bogo mae bogoje. Ĕhesi bëhoĥo nasi dëre ueĥoro mami jiobe rovadoho ëho sisëmuje. Na ëhi gavaje hesi bëhoĥo na mu mae vae'i negajoho bogo vae hesi jeve. 19 Mu mae vae'i negajoho ëho bogo vae'i a'i mu sisë bijönegajoho ëho iae na vaejajeje. 20 Na bijönegaje muoho ëma vaejë'ero ehuro bogo naehu nimoromo vae'irögoro ueĥoro sisëhuro nasi dëre rojomego ehuro vaejajeje.

²¹ Ĕhu'ëro na gavajeje aviëhi jië'e muoho jiego. Na mu mae vaeli negë'iroho mu maho bogo rueli mu sisëhuremu nasirire rovajeje. ²² Nasi dë vövöbajo'ere God-are jögoroho negajeje. ²³ Röhu na gavajoho uehoro göhuro nasi sino haho'e ruahö'öjevajeje. Ruahö'öjevoromo God-are jögoru simanehu nimajohu'o umogihorovajeje. Umogihorovoromo ëhuro sino haho'ere jiaje sisëhuro na ruaho'amoniagegajeje. ²⁴ Asë'e vaevë'e jevaje. Sisëhu sino haho'e ruahö'öjevo'ego guomevo hesi jevajoho raro ajemi'iramu maho jevo'ë'e. ²⁵ Röhu na God mabëhe uave. Huro ual'iramu Iesu Keriso nosi Badaro ajemi'iramu mae jevo'ë'e.

Ĕhu'ëro jië'ëro na ëhi jeve. Naro nasi uehoroho bojamirovoromo God-are jögoroho ejahajeje. Röhu sisë nasirire jiobe rovadohuro mu sisë hesi jöhu'o ejahajeje.

8

God-are Aru'aho baeromo ëhuro mae raromarue jöhoje.

¹ Röhu jaruvoho Iesu Keriso-are ae gemuoho javuë'o'oho mu sisë hesi i'uoho bogo bae hesi javue. ² Urimoho ja mu sisëmu vaeromo guomo öriremu jvonö'vaneje. Jaruvoho ja Iesu Keriso-are ae gemuoho javë'ëro i'ovavuae Aru'ahohuro ja ajamiromo ë sisëhu ruahö'öjavadoho bisihö'öjamu mae javë'eje. ³ God hu eni jië'ëro hesi Harihu Maho nugö'öjadeje araeromo sino haho'e baeromo no a sisë javuajëhi hu ëhi jioromo rueromo sisëni guomoröhego. Ĕhi'amü ëhuro nosirire jiaje sisë hesi darugoho barëjahuadeje. Noehu mu vaeröhe jögorohuro bogo ëhuro sisë hesi darugoho barëjahuadeje. Sisë nosirire jië'ëro jögoru hesi biriroho bogojiadeje. ⁴ Röhu God-hu sisë hesi darugo ëhi tugohahuade hesi bëhoho hu nimadeje noro God-are jögoru hesi mu maho aho'obëhe vaeröhego sino hesi sisëhu nimajoho no bogo e'i God-are Aru'ahehu nimajëhi ëhi vaejaruëro javuë'ëro. ⁵ Sinehu nimaje sisë ejë'o'oho ë hesi muohuremu uehorovarueje. O God-are Aru'ahehu nimajëhi vaejë'o'oho Aru'ahehu uövuajohuremu uehorovarueje. ⁶ Nosirire jiaje sisëhuremu uehorovë'o'oho ëhuro no vuovoromo sisëro va'arueje. A'i God-are Aru'ahehu uövuajohuremu uehorovë'o'oho ëhuro ma-ioro'iore gemu huë mae raromarueje. ⁷ Nosirire jiaje sisëhuremu uehorovego vuovavuae hesi bëhoho ëhi jië'e uehoro sisë baejë'o'oho God-are jögoroho bogo ejaharujeje. Ejaho'iröhoho bogo eni javuajeje. Ĕhuro God'o muorovarue aribövie javuajeje. ⁸ Nosirire jiaje sisëhuremu uehorovë'o'oho God-hu nimaje muoho bogo biroho hesi javuajeje.

⁹ Röhu jemë bogo ëhiho ë'arujeje. Jemë sinehu nimaje sisëho bogo e'i a'i God-are Aru'ahehu nimajëhi ëhi vaejarujeje God-are Aru'ahoho jemesi dë vövöbajo'ere mami'e abo gemu mae hijë'ego. Ae rahu Keriso-are Aru'aho dë vövöbajo'ere bogojië'o'oho hu bogo Keriso-are ahoje. Röhu hesi Aru'ahoho jemesirire jië'ego ëhuni huhu nimaje jöho iae ejaharujeje. ¹⁰ Keriso jemesi dë vövöbajo'ere jie. Ĕhu'ëro jemë sisë vaejarujohuro jemesi sino haho'o'oho iae vuovëho hesije röhu jemë God-are nunire mae riravarujohuro jemesi aru'ahoho biririvëhego raromarujeje. ¹¹ Röhu God-ro Iesu ajamamu guomoromo ri'öjadeje. Ĕhuni hesi Aru'ahoho jemesirire jië'ëro God-hu Keriso ajamamu guomoromo i'ovadëhi jemesi vuovo sinohu'o'oho ëhi ajemi'iramu i'ovëvo'ë'e God-are Aru'ahohuro jemesi dëre abo hijë'ëro.

12 Ēhi jiē'ero noehu mu vae'irōhoho iae jiahue. Rōhu nosi sinehu nimaje mu sisēho ēho bogo nosi muehuje. 13 Ēhi jiē'e sisē vaejē'ohuro ēhuro jemē ioro'iolemu vuovēvo'ē'e. A'i God-are Aru'aho hesi birire baeromo jemesi sino hesi mu sisē mu'uiromo bogo gavanovē'oho ēhuro jemē ma-oro'iolemu raromo'aruje. 14 Ae rahu God-are Aru'aho ejahobe va'ē'oho ē aribōvioho God-are aboji harihu'e jio'ame. 15 God-are Aru'aho baejarijohuro jemē bogo tōvo rēmo'ego rōhu maho sisēroho raromoromo juhuonibijioho'irōgoro a'i God-are Aru'ahohuro jemē ajēmijē'ero hesi aboji harihu'e jēve. Ēhuni no God-are ōrire uavarueje: Asē'e Apajo. 16 Noehu ēhi uavarue hesi bēhoho God-are Aru'ahohuro nosi aru'ahoho ajamuiromo uōvuajeje: Jemē iae God-are aboji harihu'o mae jēvajējo. 17 No hesi aboji harihu'ero javuē'ero no God nosi Vavu hesi maho bae hesi javue. Kerisohu baejāhēi no'o ēhi bae'ejo. No Keriso'o huē vavaene baejaruēro jiē'ero ēhuro hu'o gemuore aji maho bae'ejo.

U'emu God-are aji ma baerōhe jōhoje.

18 Na uve: Huē vavaene jaruvo baejaruoho ma-bise'e jio'ego bogo uehorovo'i a'i God-hu rōjahuijego garōhe aji mabēhoho ēho bōrōmo bae hōjo. 19 Rōhu vaevē'oho sa'ae mie bōvie bise'e God-hu bamadoho bogo eni jioje ruejuvo God-ro hesi aboji harihu'oho va'orahoro bamavuo'iramu ēho ma-maro jio'amo'ē'e. 20 Ēhesi bēhoho God-ro uvadeje: Sa'ae bōvie bise'e sisērē'amo'ajējo. Bogo hesi ēma sisērē'amobe rue'i God-ro hesi nīmoromo sisērējōro uvadeje hujeji avohego marē'amorōhego. 21 God-hu bamade bōvioho bise'oho jaruvoho ēhi ma-sagohoriemu sagohoribe va'ajeje. U'emu God-ro avoho'amo'iramu ēhi jioje va'ajoho iae barē'irōgoro huro i'ovo'amo'iramu hesi aboji harihu'e ma-maro javuorōhēhi ēhi huhu bamade bōvioho bise'oho maro jio'amo'ē'e. 22 Vaevē'oho iae no gavō God-hu bamade bōvioho bise'oho sisērēbe rovē'e jio'ego ijonō mae jio'amo'iē'ero. 23 Sa'ae bōvie bise'e bogo ēhemuho sisērē'i rōhu huhu hesi Aru'aho aevo'i suvuoramuamu baejare aribōvioho no'o sisē'i huē vavaeni'e raromē'ero hara'uē'i mueberomo raromō ijonō God-ro hesi aboji harihu'oho no avohavuroromo nosi sino haho'e aho'obēhe i'ovavuego ma-maemu javuorōhego. 24 Ēhi mae javuorōhoho ēho noro muebejōro God-ro ajamuiromo maro bamavuē'eje. Mue gō gō no avevejō'e nunehu ga'amaruoho ēho bogo ga'amo'i muebejarueje iae mami'e gavaruēro. 25 A'i mae javuo'irōhoho nunoho bogo ga'i ma-raromoromo muebejaruēro jiē'ero ēhuni ga'irōgoro biririvoromo raromoromo muebebe va'arujeje.

26 Rōhu no u'uhavuē'ego God-are Aru'ahohuro nosirire rueromo ajamuijajeje. Ēhesi bēhoho God-are ōrire diehi avoho ato'irōhoho no dadi-vavue. Dadiavuego God-are Aru'ahohuro hesi ajamuiromo nosi jōēni huē vavaene bōrōmo bēhe baeromo sisē maro hara'uoromo ēhuro God-are ōrire ēninamijajeje. Huhu hara'uoromo ēninamijaje jōho aho ē jōho bogo ato hesi javue. 27 Rōhu God-hu dē vōvōbajo'ere bijioho gōvuajohuro hesi Aru'aho hesi uehorohu'o iae gavajeje rabēni God-hu nimajēhi hesi Aru'ahohuro ēhi jiē'e uehoroho baeromo hesi aribōvi nosi jōēni ēninamijajejo.

28 No gavaruoho ae rahu God rajahijē'iroho mu mae mu sisē huē mae huē sisē jabesi ōrire rovego rōhu God-ro jabumē ajēmiromo huē mahu'o huē sisēhu'o aho'obēhe avohēhajeje ēhuro ijonō jabumē mae jēvo'irōhego hesi nimadēhi rinēgade aribōviēro jēvē'ero. 29 Ēaribōvioho urimē'i God-ro

söjêgo'irögoro uehorovêvadeje. Uehorovêvoromo hesi simanêro mevoromo uvadeje: Hujeji ê aribövioho naro tarioromo baejêvo'ejöjo êhuro nasi Harihu ma va'êne jêvoröhego. Êhi jiê'oho jabumê ijoraje aho'obêhe jêvo'i nasi Harihoho murioho jio'a'ajêjo. Mevoromo êhi uvadeje. ³⁰ Êaribövie gemuoho mevoromo röhu hesinö rinêgadeje. Rinêgoromo röhu jabesi jö sisêho uehorovoromo vuonugêhamu hesi nunire mae riravareje. Hesi nunire mae riravamu huro baejêvoromo aji mare rêmadeje.

God-hu dê vövöbajo'ere no uehorovavuaje muoho êho a göehu o mu göehu bogo aho'iröhe jöhoje.

³¹ God-hu êhi ajamuijadoho no diehi uehorovo'ejo. Iae no êhi uvo'ejo: God nosi dönö jiajoho raro no bisihö'öjavuo'ajêjo. ³² God bogo uvadeje: Nasi Harihoho maego bogo bojêmi'ejö uvoromo nijio'irae'i a'i Harihoho nugö'öjadeje ae aho'obêhe nosi jöeni huê vavaene baeröhego. Hesi Harihoho êhi bojamuijê'ero êhuni noro biririvoromo uvarueje: Hesi suvuoro börömoho mami'e bojamuijê'ero êhuni suvuoro ioro'iorohu'o iae bojamui barê'ajêjo. ³³ God-hu baejavuade aribövi nosi jö sisêho raro jövo'ê'e. Jövoröhe aho bogoje. Rabêni God-ro nosi sisêho avohahuê'ero uvajeje: Jemê mae jêvajêjo. ³⁴ O raro uö'ê'e: Sisê'e jêvaje sisêro va'ohêjo. Êhi uö'iröhe aho bogoje. Rabêni hesi bêhoho Iesu Kerisoro guomadeje. Guomoromo röhu ri'öromo ajiomê'ero God-are övo manö hiromo nosi jöeni God-are örire jöe majahijajeje. ³⁵ Kerisoro no dê vövöbajo'e aho'o uehorovavuoromo ajamuijajeje. Uehorovavuoromo ajamuijaje öroho raro tugohahuo'ê'e. Aho bogo. Huê vavaeni bövi bise'o rovê'oho ae göehu ijumavuê'oho ie o niögu suhi'e bogojavuê'oho vörö'ere va'ê'oho aehu bijuêmavamu vuovê'oho bogo êhuro tugohahuo'ê'e. ³⁶ Iae êhi jiê'e mu sisêho nosi örire rovajeje. Êjöhö God-are surire êhi uvê'eje:

God no jasi ariböviero javuê'ero êhuni aëro vae majae muo'amavuo'iê'ego no vöröre ma-raromarue höjo.

Sheep rinovoromo bijuêmo'iê'aruêhi aëro nosi örire êhi ê'arue höjo.

³⁷ Iae no êhi javue. Röhu rabe rabe rovê'iroho Kerisoro no uehorovavuoromo ajamuijego êhuro no ruahö'ö avohoromo ma-mae javuajeje. ³⁸ Êhesi bêhoho na mae uehorovoromo uvajeje: Huhu dê vövöbajo'e aho'o uehorovavuoromo ajamuijaje öroho mu gö gö rovê'oho bogo tugohahuo'ajêjo. Vuovavuê'oho o ave sa'are raromê'oho anerae maja aru'ahe vörö'e mue gö gö rovê'oho mu rabu rabu jaruvo o u'emu rovê'oho ³⁹ noehu dö mare ajiomê'oho o sa'a gago êgobövire abuejê'oho bövie bise'e dinö'e dinö'e jiajoho rovê'oho God-hu uehorovavuaje öri Iesu Keriso nosi Badarire röjahuijajoho êho bogo tugohahuo'ajêjo.

9

God-hu hesi nimoromo Israel rajo hesinö baejêvade jöhoje.

¹ Na Keriso-are ae gemuohuro jevê'ero jö mae majêhi'iê'e sareri'e jöho bogo. God-are Aru'ahohuro nasi dê vövöbajo'oho ajemiromo avoheho'ego herovoromo na jö mae majêhi'iê'e. ² Huê vavaene na bogo bise'o vadu'oho baeromo majae êhi vavaenegajeje. ³ Nasi sa'a raje ö mueno'e gemuoho jêvanovo'ego jabesi jöeni vavaene baeje. Êhesi bêhoho jabumê Keriso

bogo mae uehorovoruumajeje. Röhu jabesi aru'ahohuni na böröme uehorovevo'i nasi sinoho ma-bisemu uehorovajeje. Ëhuni na uve: God-ro sisë bojemiromo Keriso-are bëhiroho rori'o babu'öjevego nasi sa'a rajohuro aevoromo Keriso mae uehorovoruumo'ibejajo ëhuro iae mae jevo'ibejajo. Jabesi jöëni ëhi dë vövöbajo'e aho'o uehorovëvoromo vavaenimajeje. ⁴ Nasi sa'a rajoho Keriso bogo ma uehorovarueje röhu huë mabëhe God-are örire baeruumë'eje. Jabumë Israel rajo God-hu baejëvade aribövie jioruome. Huro jabumë hesi aboji harihu'e vaejëvadeje. Hesi aji maho röjëhijadeje. Hesi jögoru maho bojemiromo uëvadeje: Iae na jemë muebejëvo'ejöjo. Mu vaeröhe jögoroho bojëmadeje. Osa börömore rueromo hu rajahi'iröhe öroho röjëhijadeje. Ijonö mae ajëmi'iröhe jöho bojëmadeje. ⁵ Jabesi hijo miono'o ho God-are a masije jëvadeje. Böröme namiromo ajamuaje aho Keriso jabesi sa'a raje gemuoho jiadeje. Keriso hu bogo ma-ae hu jio'i hu God jië'ëro sa'ae bövie bise'e muebejajego ëhuni noro hesi örire rajahienu rajahibe va'ejo.

⁶ Iae Israel-are ujo ömo'ömo ho noro ëhi jië'e mu maho baejë'e javue. Röhu hesi ujoho ma-ae gemuëro gemuëro Keriso mae uehorovo'i a ioro'ioroho bogo ma uehorovarueje. Bogo ma uehorovarueje röhu Israel-are ujo muebejavuoröhëro God-hu uvade jöho bogo barëjë'eje. Ëhesi bëhoho Israel-are siono baeromo mu ma bövi bise'o baejarue ariböviohuremu God-ro muebejavuo'i uvadeje. Röhu ëhi jië'e aribövioho bogo aho'oho jio'i magemu gemu javue. God-hu Israel-are mu ma baejarue aribövi muebejavuo'i uvadëhi ëhi muebejavuajeje. Ëhuni Israel-are ujo muebejavuoröhëro uvade jöho bogo barëjë'eje. ⁷ Göho Abraham-are ujoho aho'obëheje röhu ujo ioro'ioroho hesi mu maho bövioho bise'oho bogo baeruumë'eje. Ëhesi jöho God-hu Abraham uavadoho God-are surire jajivoromo uvë'eje: Jasi harihe Isaac'o hesi ujohu'o ë ariböviohuremu jasi sionoho baeromo bövioho bise'oho baebe va'i jasi ujo ioro'ioroho bogajo. Ëhi uvë'eje. ⁸ Ëjö hesi bëhoho bogo Abraham hesi arijo'ëro ëma nïmoromo baejade harihohu'o ë harihu hesi ujohu'o God-are aboji harihu ömo'ömo ho jio'i a'i God-hu Abraham bojami'i uavade ujo ömo'ömo ho ëho jaburo Abraham-are sionoho baejarueje. ⁹ God-ro Abraham harihe bojami'i majahiromo uavadeje: Evare majare na vuonorö'ö rue'iramu Sarah harihe raho'a'ajëjo. Ëhi uvë'eje.

¹⁰ Abraham-are harihu göhuremu Abraham-are sionoho bae'iröhëgo ëhi uvadeje röhu bogo ëhemu jio'i a'i ijonö Rebecca harihe niö'i huodi'e dëre jëvadeje. Harihu niö'i jabesi vavuoho gemu jiadeje. Hu nosi hijo miono'e Isaac jiadeje. ¹¹⁻¹² Röhu harihe niö'i bogo rëhëvë'e dëre jëvamu mu maho o mu sisëho bogo vaejë'iro evare majare God-ro jabesi vëmo ho Rebecca uavadeje: Naro ijorajohemu ajami'iramu böröme jio'iramu muriohuro bise'e jioromo ijorajo hesi muoho vaejahonövo'ajëjo. Mu ma o mu sisë bogo vaejare majare harihe gemu ajami'i uvade hesi bëhoho ëhuro huhu nimadëhi ëhemu uehorovoromo ae baejëvoröhëni hu bogo aehu mu ma vaejaruoho gëromo rinëgo'i hesi nimoro ëma rinëgajëro jië'ëro. Iae ëhuni mu bogo vaejare majare harihe gemu ajami'i uvadeje. ¹³ God-hu ijoraje Jacob ajami'i murie Esau bogo ajamijade jöho God-are surire jajivoromo ëhi uvë'eje: Na Jacob nego'i Esau bijönegade höjo. God-ro ëhi uvë'eje.

¹⁴ Ëhi jië'oho no diehi uvo'ejo. Na no ëma uehorovoromo uvo'ejo: God-hu a sisëro jië'ëro sisë'i uehorovoromo ëhioho ë'ade höjo. Ëhi jië'oho jö

sisëgo bogo ëhioho uvo'ejo. ¹⁵ Ëhesi bëhoho God-ro Moses uavadeje: Di aribövi sisë jëvajoho huë baejëvo'i negë'oho ë aribövioho huë baejëvo'ejöjo. O di ariböviohuni na vavaenimo'i negë'oho ë ariböviohuni vavaenimo'ejöjo. ¹⁶ Ëhu'ëro jië'ëro God-hu hesinö rinaguaje hesi bëhoho bogo noehu nimoromo biririvoromo muoho vae'i a'i huro noni vavaenimoromo rinaguajeje. ¹⁷ God-hu sisë a börömo Pharaoh-are örire jö majahijade jöho God-are surire jajivoromo ëhi uvë'eje: God naehu ja böröme vaejavoromo döro bamavode hesi bëhoho naro jasi sisë hesi i'uoho bojamiromomo ëhuro nasi vöröho ae röjëhijego sa'ae göre göre raromarue aribövioho aho'obëhe nasi ihoho hebe va'oröhego. ¹⁸ Ëhu'ëro jië'ëro God hesi nimë'oho a ioro'ioro jabumëni vavaenimoromo hesinö javuojöro gagovavuo'i a ioro'ioroho marëmajeje jabesi nimoromo biriri'övoromo mu sisëhema vaenövoröhego.

God-hu dë vörönimoromo i'u bojamuibe noni vavaenimobe va'aje jöhoje.

¹⁹ Ëhu'ëro jië'ëro nani jero ae gö jö sisë uehorovoromo nasi jöho ahoromo sarerivoromo ue'a'anue: God-ro hesi nimoromo ramuë'ëro ëhu'ëro noro biriri'övoromo mu sisëho vaejarue höjo. Noehu mu sisë vaejaruoho ëho bogo nosi sisëhu jio'i God-hu nimade muoho höjo. Hesi nimade muoho bogo aho varijënoho javuego ëhuni no mu sisëho vaejarue höjo. Ëhuni God-ro sarerivoromo ëma uövuaje höjo: Jemëhu mu sisë vaejarujoho jemesi sisë höjo. Ëho bogo nosi sisëho jio'i God-ro hesi nimoromo ramuë'ëro ëhu'ëro no mu sisëho vaejarue höjo. ²⁰ Jaehu ëhi jië'e sareri'e jö majehijë'oho naro ja ua'ejo: Ja ma-ae javajëjo. Ja ma-a javë'oho röhu ja rabëni biriri'övoromo God-are öriroho ëhi jië'e jö sisëho jövanuëjo. No sa'aehu rama avoharuëhi ëhi javuo'i God hu rama avoho'amaje aho va'ëne jië'ego ëhuni no bogo ri'öromomo ua'ëjarëjo: Ja rabëni no ëhioho avohavuane höjo. Bogo ëhioho ua'ëjarëjo. ²¹ Ja'o uehorovone. Rama avoho'amarue ariböviehu sa'a mugöru baeromo jabesi nimoromo avohë'oho iae maeje. Nimë'oho sa'a mugöre gemu baeromo röhu ramae niö'i avohëvo'ë'e rama göho maego maja börömhuni runo'e bamo'irögoro göho sisëgo majae ëhi ë nemonövo'iröhëro.

²² Ëhu jö hesi bëhoho God no avohavuaje aeje. No avohavuaje aëro jië'ëro ëhu'ëro jië'ëro hu hesi nimoromo ë'ë'oho iae maeje. Hu nimadeje huhu a i'u bojëmi'iröhe vöröhu'o darugohu'o ae aho'obëhe röjëhi'iröhëni. Ëhuni huhu dë vörönimego sisëröhe aribövi jabesi öriroho i'uoho bogo burëroho bojëmi'i ma-biririvoromo gë taemobe rovadeje ijönö i'uoho bojëmi'iröhëni. ²³ Ma-gë taemobe rovade hesi bëhoho hu nimadeje hesi aji mabëhe nosi örire röjahui avoho'iro rabëni hu noni vavaenimaje aribövie javuë'ego. Noehu hesi aji baeröhego huhu huë baeromo avohavuade aribövie javuë'ego. ²⁴ Jew rajo ioro'ioroho no hesinö javuojöro rinaguade aribövie uëve. Röhu bogo Jew rajoho gemu ringuo'i a'i sa'a gö gö raje a ioro'iorohu'o rinëgë'eje. ²⁵ God-hu sa'a ioro'ioro rajo hesinö jëvojöro rinëgoröhe jöho urimë'i Hosea-ro God-are surire jajivoromo uvë'eje:

God-ro uvajëjo: Ëaribövioho bogo nasi aribövie jëvajoho

ijönö naro uë'ejöjo: Ëho nasi aribövie jioruomajëjo.

Ëaribövioho bogo nasi huë baejëvaje agane jëvajoho

ijönö naro uë'ejöjo: Naehu huë baejëvaje agane jioruomajëjo.

26 Di sa'are ariböviohuro henövare God-ro u'e'ego: Jemë bogo nasi ariböviehu jëvajë'ego henövaroho
ë aribövioho naro u'e'ejöjo: God darugo'o hijaje a nasi aboji harihu'e jëvajëjo.

27 God-hu sa'a ioro'ioro rajo rinëgade hesi jöho ëhi jio'i röhu Israel rajo jabesi jö Isaiah-hu darugo'o uvade jöho God-are surire jajivoromo ëhi uvë'eje: Nani Israel rajoho nie'u va'ëne ae jëvo'ajëjo röhu ae ma-vemino'e i'uoho bogo bae'i mae jioruomo'ajëjo. 28 Èhesi bëhoho God-ro sa'ae aho'o jabesi sisëho ma-burëro mevoromo i'uoho ma-ioro'ioyemü bojëmi'ajëjo.

29 O Isaiah-ro ave jöhu'o jajivoromo uvadeje:

Jögoru eni jïë'e ae Bada God-ro noni a uje gemu gemu bogo vuonugahuo'ibejajo

Sodom amo barëjadëhi no'o ëhi barëjavu'o'ibejajo.

Gomorrhah amo sisërëjadëhi no'o ëhi sisërëjavu'o'ibejajo.

Isaiah-hu urimo uvadëhi avevejö'oho Israel rajoho no ëhi ae ma-gemu gemu God-are aribövi mae javue.

Israel rajehu Keriso bogo ma uehorovarue jöhoje.

30 Èhi jïë'oho no diehi uvo'eje. No ëhi uvo'eje: Israel rajoho bogo a'i sa'a ioro'ioro rajoho bogo sivoho gabe rovare höjo God-are nunire mae riravoröhoho. Èhi höjo röhu jabumëro Keriso-are örire mae uehorovoromo ëhuro God-are nunire mae riravo'iröhe öroho iae baejë'e höjo. 31 Sa'a ioro'ioro rajohuro baejare höjo a'i Israel rajohuro uvare höjo: No God-are jögoru ejahë'oho ëhuro hesi nunire mae riravo'ëjarëromo God-are jöho ejaho'i sivoho gabe rovaroho mae riravo'iröhe öroho bogo baejare höjo.

32 Bogo baejare hesi bëhoho bogo uvareje: Kerisoro gemuëro ajamui'iramu mae javu'o'ajë uvo'i a'i ömo gavareje ga'i avohorovë'ëro God-are nunire mae riravo hesi jëvego. Èhi jïë'e öroho nahoromo bogo biroho'i God-are munë Iesu bijönimoromo hesirire munëro biberovanovareje. 33 Keriso munë va'ëne jiaje jöho uhu'e jajivoromo ëhi uvë'eje:

Èhuro gahëjo. God naro munë va'ëne aho Zion bamajëjo.

Aëro hesirire ro biberovo'aruëjo.

Hesirire ro rireromo'aruëjo.

A'i ae rahu ë aho mae uehorovë'oho bogo javojimo ga'a'ajëjo.

10

1 O asë'e aganomë nasi dë vövöbajo'oho aho'o nimo avohoromo God-are örire ëninamijajeje nasi Israel sa'a rajohuro God-are i'uoho bogo bae'i ma-marö va'iröhego. 2 Èhesi bëhoho naro jabesi muoho garomo uëve: God-are muoho nimo avohoruomaje höjo. Röhu bogo ma garomo ë'oruomaje höjo. 3 God-hu nosi iho avohahuaje öroho bogo gavanovo'i sarerivoromo uvoruomë'eje: No mu mae vaejë'oho God-ro göromo nosi sisëho uehorovoromo vuonugo'iramu hesi nunire mae riravo'ëjarëromo jabesi birivoromo God-are jögoroho ejaho'i ë'ö gavë'eje. Èhi'oromo God-hu nosi sisë avohahuego hesi nunire mae riravo'iröhe jöho bijönibijöhë'eje.

4 Èhesi bëhoho aëro sarerivoromo uvoruomajeje: No God-are jögoru ejahoromo mu mae vaejë'oho ëhuro hesi nunire ma-mae riravo'ëjarëjo. Èhi uvoruomajeje. Röhu ae rahu Keriso mae uehorovë'oho ijönöho bogo ëhioho uvo'i a'i uvarueje: Hesi Kerisoro ajamui'iramu God-are nunire riravo'ëjarëjo.

Israel rajohu'o sa'a ioro'ioro rajohu'o Keriso mae uehorovego God-hu baejavuoromo maro bamavuafe jöhoje.

⁵ Jögoru ejahoromo God-are nunire mae riravo'iröhe ë hesi jöho Moses-ro jajivoromo uvë'eje: Ae rahu jögoru e barëjë'o ho ëhuro maro raro-moruomo'ajëjo. ⁶ Röhu God-are jögoru ejahoromo hesi nunire mae riravo'iröhe ë hesi darugoho bogo nosirehu jio'i a'i Keriso mae uehorovoromo God-are nunire mae riravo'iröhe öroho iae nosirire jie. Ëhesi jöho God-are surire jajivoromo ëhi uvë'eje: Nadi jemesi simanoho uehorovoromo uvorëjo: No diehi'oromo ö'idöroho iojiomo'ejarëjo. Ësurire jö hesi bëhoho uöromo ë'adeje: Nadi uvorëjo: No diehi'oromo iojiomo'ejarëjo ëhuro Keriso hu'irae baeromo vuonorö'ö ruvebijego huro no ajamui'iröhego. ⁷ O jö göho nadi uvorëjo: No diehi'oromo vuovë'te ariböviehu raromaruioho abue'ejarëjo. Ësurire jö hesi bëhoho uöromo ë'adeje: Nadi uvorëjo: No diehi'oromo vuovë'te ariböviehu raromaruioho abue'ejarëjo ëhuro Keriso hu'irae barojomego ajamui'iröhego. ⁸ Keriso-are muoho bogo rori'ohoje. A'i God-are surire jöho ëhi uvë'eje: God-are jöho iae jemesirire höjo.

Hesi jöho dë vövöbajo'ere jëvë'ëro jemesi jö'ehu ato'irarijoho höjo. God-are jö hesi bëhoho Keriso mae uehorovoröhego noehu majëhijarue jöho uöromo ë'adeje. ⁹ Jaehu dë vövöbajo'ere mae uehorovoromo uvë'o ho: God-ro Iesu ajamamu guomoromo ri'öjade hö uvoromo röhu mae uehorovanue jö jasi jö'ehu a huruoho majëhiromo uëvë'o ho: Iesu gemu Bada hö uëvë'o ho bogo sisëroho va'i maro hi'a'anue. ¹⁰ Dë vövöbajo'o o jö'o jabesi bëhoho dë vövöbajo'ere noro Iesu mae uehorovoromo ëhuro God-are nunire mae riravarueje. O jö'ëro no Iesuare jöho ae huruoho majëhiromo ëhuro bogo sisëroho va'i maro va'o hesi javue. ¹¹ Ëhi jië'te jöho God-are surire jajivoromo uvë'eje: Ae rahu ë aho mae uehorovë'o ho bogo javojimo ga'a'ajëjo. ¹² Ësurire jöho sa'ae aho'obëhe aribövi nosi jöhoje. Jew rajo ariböviohu'o sa'a ioro'iorohu'o bogo göho göho javuo'i ma-gemuoho javue. Badaro gemuëro böröme namiromo ae aho'obëhe muebejavuoromo göröhe di ahuro huro ajamijöro ua gavamu gövuë'o ho no ae aho'obëhe mabëhe ajamuijajeje. ¹³ God-are surire jöho ëhi gemuoho uvë'eje: Ae rahu Badaro ajamijöro ua gavë'o ho ajëmi'iramu bogo sisëroho raro'mo'i maro raro'mo'aruëjo.

¹⁴ Ëhi jie röhu aehu Bada Iesu bogo ma uehorovë'o ho ajamijöro diehi ua ga'ë'ö. Ua ga'iröhe öroho bogoje. O hesi jö bogo hejë'o ho diehi mae uehorovo'ë'ö. Mae uehorovo'iröhe öroho bogoje. O aehu hesi jö bogo majëhijë'o ho diehi he'ë'ö. He'iröhe öroho bogoje. ¹⁵ O God-hu a bogo rëmö'öjamu rovë'o ho hesi jöho diehi majëhi'ë'tö. Majëhi'iröhe öroho bogoje. God-are surire jöho ëhi uvë'eje: Jö ma barovarue aribövioho mabëhe rovego gëvarue höjo. ¹⁶ Mabëhe rovego gëvarue hö jajivadeje röhu Jew raje ae aho'o bogo a'i ma-gemuëro gemuëro Iesuare jö ma ho ejahë'ejö. Ürimë'i Isaiah-ro jöe gemuoho jajivoromo uvë'eje: Bada rahuro nosi jöho mae uehorovë'te höjo. Ae vëmino'ëro ejahuë'te höjo. ¹⁷ Ëhu'ëro jië'ëro Keriso-are jöho majahuijego ëhuro no hejarueje. Heromo ëhuro no mae uehorovarueje.

¹⁸ Ëhi jie röhu naro uëve: Na Israel rajoho hejë'te höjo o bogajo. Iae jabumë hejareje. God-are jö hejaroho iae hesi surire jajivoromo ëhi uvë'eje: Jabesi huëho sa'a viture viture he barëjë'te höjo.

Jabesi jöho maja rojomajire maja beva'ajire rërirae baräjë'e höjo.

¹⁹ Röhu ave jöhu'o uë gë'ejo. Na Israel rajoho God-are jö bëhoho gavare höjo o bogajo. Iae jabumë bëhoho gavareje röhu bogo ejareje. Urimo Moses-ro God-are surire jajivoromo uvë'eje:

Jabesi sivu sivue raromarue aribövioho God naro ajëmi'iramu
Jew rajoho jemëro gëromo dë vi'ehëgo'iramu uvo'a'arujëjo:
God-ro rabëni jabumë ajëmi'i no bogo ajamuijaje höjo.

O God na bogo avoho gevarue aribövioho naro ajëmi'iramu
Jew raje jemëro jabumë gëromo dë vörönimo'arujëjo.

Ëhesi bëhoho Israel rajohuro God-are jöho iae hejareje röhu bogo ejahareje.

²⁰ Ëhi jië'e jöe gemuoho Isaiah-ro ma-sama'e huruoho jajivoromo uvë'eje:
Bogo birohevo'i nahevare ariböviohuro God na birohevare höjo.

Nasi jöëni bogo uë gëvare aribövioho naro jabesi örire røjahirovamu gevare höjo.

²¹ Sa'a ioro'ioro rajehu God biroho'iröhe jöho ëhi jajivo'i a'i Israel rajo jabesi jöho jajivoromo ëhi uvë'eje: Jaburo nasiro ruejöro na vae majae öve nugö'öbe rovë'e jevajëjo röhu jabumë jöe bogo e'i biriri'övoruomaje aribövie jioruomajëjo.

11

God-hu Israel raje ae aho'obëhe bogo vuonugëvo'i a vituohuni vavaeni-moromo ajëmime rovade jöhoje.

¹ Israel rajoho ëhi jië'e hia'i biriri'övë'e aribövie jioruomë'ego Paul naro uëve: Na ëhuni God hesi aribövioho ioro'ioremu vuonugëvë'e höjo. Bogo mae bogo vuonugëvë'eje. Paul na'o Israel raje jeve. Na Abraham-are uje jeve. Na Abraham-are uje Benjamin hesi uje gemuoho jeve. ² Urimë'i God sa'a bövi bise'o bogo bamadevare evare Israel aribövioho hesi baejavuo'i uvë'ëro ëhu'ëro ijönöho bogo ramuo'öjë'eje. Elijah-hu ë'ade jöho jemë'o iae gavarujeje. Elijah-ro Israel rajo jabesi jö sisëho God majahiro mo uavade höjo: ³ Bada jani suvuro vënire buejहारue maratuo ho Israel rajohuro dadovo'amë'e höjo. Jö jasiro baeromo majëhjarue aribövi ioro'ioro ho muo'amë'e höjo. Vaevë'e na gemu jevajëjo. Röhu na'o anego'i nimarujëjo.

⁴ Elijah-ro God ëhi uavade höjo. Ëhi uavamu God-ro Elijah mana diehi uavade höjo. Huro ëhi uavade höjo: Ja uvanuoho: Na gemu jevajë uvanuoho röhu na Israel raje ae aho'obëhe 7,000 avoho nugo'amë'e jevajëjo. Ëhu'ëro jabu'o na bogo vuonugevo'i sareri'e god gö Baal ague aho raromoromo rajahiruomë'e höjo. God-ro ëhi uavade höjo. ⁵ God-hu Israel rajo ioro'ioro avoho nugo'amadëhi avevej'öho ëhi gemuohoje. God-ro hesi nimoromo huë baejavuoromo Israel rajo a vituoho avohoromo maro ramuë'eje. ⁶ Avoho ramuade hesi bëhoho noehu vaejarue muoho bogo uehorovë'e hesi ëma nimoromo huë baejavuoromo ajamuijadeje. O noro mu mae vaejago huro ëho garomo avoho ramuo'ibejo ëho bogo hesi ëma nimoromo huë baejavuajë muoho jio'ibejo.

⁷ Ëhu'ëro jië'ëro Israel rajohuro God-are nunire mae riravoröhe öri nahobe rovaroho bogo birohareje. Ae ma-gemu gemu God-ro hesinö baejavuë'ëro ë öroho birohareje. Israel rajo a ioro'ioro ho God-ro marëmamu jabesi biriri'övoromo mu sisëho vaebe jijihadeje. ⁸ God-are surire jöho ëhi gemuoho jajivoromo uvë'eje: God-ro jabesi öroho tugohëhamu momorö'ö uro'amë'ëro God-are muoho jabesi nunoho bogo garomo hesi

jöho jabesi hia'oho bogo hebe rovaroho jaruvohu'o ëhi gemuoho höjo. ⁹Röhu Israel rajo jabesi jöho David hu'o God-are surire jajivoromo uvë'eje: God jero ëhi'onego jabumëro uvo'irarëjo: No mae javuajëromo söröe ijanovego evare guaevëro jiomëvanovoromo buorëro taemëvanovoromo guaro rireromëvanovoromo ëhi'oromo ëhuro jabesi i'uoho mana baeruo-moröhe. ¹⁰God jero jabesi nunoho tugohëhonego ramoramovëhego bövioho bise'oho bogo garuomoirajo. I'u böröme bojëminego baeromo ma-ioro'iore gemu deje gurorovë'e jijihoirajo. David-ro ëhi jajivë'eje.

God-hu sa'a ioro'ioro rajo baejavuoromo mare bamavuaje jöhoje.

¹¹Ëhuni na uëve: Israel raje rireromëvadoho na ëhuro ioro'ioremu sisërëjëvo hesi höjo. Bogo mae bogo. A'i Israel raje Keriso bijönimë'ego ëhuro sa'a ioro'ioro raje sisë'i jëvajoho God-ro baejëvoromo maro bamëvë'eje. Baejëvoromo maro bamëvade hesi bëhoho ëhuro Israel rajohuro dë vi'ehëgego uvoruomoröhego: God-ro diehi'oromo sa'a ioro'ioro rajoho ajëmi'i no bogo ajamuijaje höjo. ¹²Israel rajohuro Keriso bijönimoromo God-hu ajëmaje muoho boremi'öjamu ëhuro sa'a ioro'ioro raje dinö'e dinö'e raramaruohuro Keriso-are mu maho baeruomë'eje. Ëhuni jemë'o uehorovore. Israel raje aribövie aho'obëhe vuonorö'oromo God-are örire avo'avoho uehorovo'iramu ëhuro sa'a ioro'ioro rajohuro Keriso-are mu maho bae avohoruomo'ë'e.

¹³Röhu sa'a ioro'ioro rajomë naro jemesi örire ave jöho uë'ië'e. Kerisoro na remö'öjë'ëro na hesi jö baeromo sa'a ioro'ioro rajo jemesi örire majëhibe juvaje ae jeve. Naro uvajeje: Ëmuoho böröme hö uvoromo nimorohë'i Keriso-are jöho jemesi örire majëhijajeje. ¹⁴Keriso-are jöho sa'a ioro'ioro rajo jemesi örire majëhiromo na nime nasi sa'a rajohuro dë vi'ehëgego uvoruomoröhego: Sa'a ioro'iorehu mu ma baeruomajëhi rabëni no'o bogo ëhiho baejare höjo. Jabuhu ëhi uvë'oho nani naehu ajëmi'irodoho eni jevo'ë'e. Ëhuro jabumë Keriso uehorovoromo bogo sisëroho va'i maro va'oruomo'ë'e. ¹⁵God-ro Israel rajoho rori'o rëmö'öjë'ëro ëhu'ëro sa'ae aho'o jemë'o buore vaeromo hu'o jemë'o gemu mae raromarujeje. Ëhu'ëro jië'ëro God-ro Israel rajoho sionëro baejëvo'iramu ëhuro aji'e mu göëro urimore muoho iosiramiromo börömo bëhe rue'ë'e. Ëho vuovoromo i'ovanovë'e muoho jianovo'ë'e.

¹⁶Röhu i mugöru vitu harihoho urimo atoromo God bojamijë'iroho i mugöru vitu göhu'o ëhu'o hesije. O ijo dirume God bojamijë'iroho ijo mahu'o ëhu'o hesije. Ëhu jö hesi bëhoho Israel rajo hijo miono'e God-are ariböviëro jëvë'ëro ëhu'ëro ijore jibe rovaje hijo miono'ohu'o jabesi ujohu'o God-are aribövie javue. ¹⁷Röhu uhu jö göho olive ije gö amore bivaroho gö je'ore ëma rijadohoje. Israel rajoho no amore bivare ijoho va'ëne javue. O sa'a ioro'ioro rajoho jemë je'ore ëma rijade ijoho va'ëne jëve. Röhu God-ro amore ijo hesi ade gö tarivo'amoromo rori'o bahi'i je'ore ijo hesi adoho ujuohoromo sionore bijioho nugo'amadeje. Ëhu'ëro jië'ëro je'ore ijo adohuro amore ijo hesi rihuoho baeromo sirihromo mamabëhe gemuoro iojömë'eje. Ëhu jö hesi bëhoho God-ro sa'a ioro'ioro raje jemë Israel rajohu'o gemuore bimuvëvamu jemë'o God-are mu maho baejarijeje. ¹⁸Tarivoromo rori'o bahijade ijo adoho garomo nadi uvore: Noro jabumë iosirëmiromo ma-mabëhe javuoromo jabesi sionoho baejë'e

javuajëjo. Jemë ëhi uvë'oho avo'avoho uehorovoromo uvore: No ma-ijo ado va'ëne javuajëjo. No ijo bëhoho bogo rihuoho bojëmijarue hõjo. A'i ijo bëhohuro no rihuoho bojamuijaje hõjo. Èhu'ëro no bogo masijoho javuajëjo.

¹⁹ Rõhu nani jero ue'a'anue: Iae mae hõjo rõhu ë ijo adoho tarivë'e hõjo ëhuro naro jabesi sionoho bae'irodego. Èhu'ëro naro jabumë iosirëmiromo ma-mabëhe jevajëjo. ²⁰ Iae mae uevanue rõhu jabumëro Keriso-are jõho bogo ma uehorovamu ëhuni tarivë'eje. Rõhu jero Keriso mae uehorovë'ëro ëhuro birivoromo sirihirromo namijanue. Èhuni nadi jasi sivuoho uehorovoromo uvone: Na bõrõme namijajëjo. Nadi ëhioho uvo'i a'i juhuonivone. ²¹ Israel rajo ijo ado ma va'ëne jëvadoho rõhu God-ro jabesi sisëho bogo ma-nunëremuoho gë'i tarivoromo rori'o ruruhõ'õjadeje. Èhi jië'e jiaje ëhuni je'ore ijo adoho jero nadi uvone: Na sisë vaejë'oho hu ma-nunëro ge'a'ajë uvo'i a'i uvone: Na sisë vaejë'oho ë Israel aribõvi i'u bojëmadëhi God-ro ëhi jië'e i'uocho na'o bojëmi'ajëjo. ²² Èhuni ave jõhuremu uehorovone. God hu huë baejavuaje aeje. Rõhu hu i'ue bojamuijaje aeje. Sa'are rireromare aribõvi jabesi õrيره i'ue bojëmi'ajëje. O jasi õrيره huë baejavajeje. Huhu huë baejavaje muoho jaehu mae uehorovobe va'ë'oho iae huë baejavonõvo'ë'e. O bogo mae uehorovë'oho huro ja'o tariõ'õjavõ'ë'e. ²³ O Israel rajoho Keriso bogo mae uehorovarueje. Rõhu ë mu sisëho vuonugo'i Keriso mae uehorovë'oho God-ro ë aribõvioho tariõ'õjëvadoho ujuohoromo rõhu maho sionore bimuvëvo'ë'e ëhi jië'e mu vae'irõhoho God hu eni jië'ëro. ²⁴ Èhesi bëhoho sa'a gö rajo ae javajoho ja je'ore ijoho va'ëne javadeje. Èhi javamu rõhu God-ro ja je'ore ijo adoho va'ëne tariõjavoromo amore ijo gemuore bimuvavadeje. Èhi jië'e anoji'e muoho vaejë'ëro ëhu'ëro noro biririvo avohoromo uvarueje: God-hu Israel rajo ë amore ijo ado tarivoromo rori'o bahijadoho ujuoho sionore bimuvëvanovë'oho ëho ma-samae jio'a'ajëjo.

God-hu ae aho'obëhe nosi jõëni vavaenimoromo maro bamavuo'irõhe jõhoje.

²⁵ Aganomë ave jõho urimë'i God-hu gurihjadoho avevejõ'oho rõjahuijë'eje. Èjõho na nege jemëro avoho ga'irarijego jemëro jemesi sivue uehorovoromo uvojõëni: Nosi simanoho mabëhëro javuë'ëro mae raromarue hõjo. Èjõho na majëhi'ië'e. Israel rajo a ioro'iorohuro hia'e biriri'õvaroho bogo ioro'iolemuoho ëhioho jëvobe va'i hujeji sa'a ioro'ioro raje ae aho'obëhe God-arinõ rueruomõ'iramu evare barë'ë'e. ²⁶ Sa'a ioro'ioro rajohuro rueruomõ'iramu evare Israel rajoho ae aho'obëhe sisëre jëvajoho God-ro baejëvoromo maro bamëvo'ë'e. God-hu Israel rajo baejëvoromo mare bamëvo'irõhe jõho God-are surire ëhi gemuoho jajivoromo uvë'eje: Bada God-ro uvajëjo: Ajëmi'irõhe ahuro nasi dahorure Zion jioromo ruvebi'ajëjo. Ruvebiromo God bijõnimarue mue aho'o Jacob-are ujo õmo'õmehu vaejaruoho rori'o babu'õ barë'ajëjo.

²⁷ Jabesi sisë u'ovëho'irode majare evare ëhi jië'e ioro'iolemu jiorõhe jõgoroho naro bojëmi'ejõjo. Israel rajo jabesi jõho ëhi jajivë'eje.

²⁸ Israel rajehu Keriso-are jõ ma bijõnimaruohuro ëhuro jabu rori'o tariõ rëmaje aribõvie jëve ë hesi bëhoho God-ro sa'a ioro'ioro rajoho ajëmi'i

nimë'ëro. A'i God-hu Israel rajo nimoromo baejêvadohuro êhuro jabumë God-hu huë baejêvaje aribövïe jêve ë hesi bêhoho God-ro Israel rajo jabesi hijo miono'o jabesi ujoho ajëmi'i uvë'ëro jïë'ëro. ²⁹ Êhesi bêhoho God-hu di aribövi hesinö jioruomoröhego uëromo hesi mu ma suvuoro bojëmijë'ohoho huro bogo jö göho uehorovo'i êhi gemuoho uehorovëvobe va'ë'e. Êhuni Israel rajoho bogo vuonugavuo'ë'e. ³⁰ Urimoroho sa'a ioro'ioro rajoho jemëro God-are jöho bogo ejahonövarijeje. Bogo ejahamu God-ro gavë'ëro rôhu jaruvoho gavade Israel rajohuro hesi jöho bogo ejahamu gëgorovo huotorovoromo sa'a ioro'ioro rajo jemesi jöëni vavaenimë'eje. ³¹ God-ro sa'a ioro'ioro rajoho jemëni vavaenimoromo ajëmijë'ëro Jew rajehu avevejö'e God-are jö bogo ejaharuoho ijönö God-ro jabesi jöëni êhu'o vavaenimo'iramu maro jëvo'ë'e. ³² God-ro ae aho'o jögoru aho'iröhe hesi darugo uhure ramuë'eje êhuro ijönö ae aho'obêhe no huë baejavuo'iröhëro.

³³ Asë'e God-are huë maho bogo bise'o vadu'ohoje. Hesi simano maho nuni aji maho bôrömo maeje. Huhu uehoro mae baejaje hesi bêhoho rahuro biroho'ibejo. Huhu diehi ë'aje öroho rahuro ga'ibejo. ³⁴ God-are surire jöho êhi gemuoho jajivoromo uvë'eje:

Rahuro Badare uehoroho gavë'e höjo.

Hesi öriroho rahuro jögoroho mami'ajëjo.

³⁵ Raro suvuoroho bojämijë'ëro êhu'ëro

God-ro mana vuonorö'ö bojami'ajëjo.

³⁶ Êhesi bêhoho God-ro bövioho bise'ohoho hesiremu javuoröhego avohuë'ëro huro döre hiromo aho'obêhe muebejavuajeje. Êhuni hesi ihoho gemu rajahiemu rajahibe va'ëjo. Iae mae.

12

Noehu God-are örire dë vövöbajo'e aho'o bojamiromo hesi mu vaenövoröhe jöhoje.

¹ Aganomë God-ro êhi noni vavaenimë'ëro êhuni na nege jemëro jemesi sino haho'e dë vövöbajo'e aho'o baeromo God-are örire gemu bojamirovo'irarijego. Êhi bojamirovë'ohoho êhuro Jew rajehu vuovë'e mi suvuoro God-ni bahjaruoho bogo êhiho jio'i nune jïë'e suvuore jio'ë'e. Êhi jïë'e suvuoro God-aremu jio'iramu êhuro hu nimo avoho'ë'e. Jemesi arijo'arije God-are örire êhi bojamirovë'ohoho êhuro jemë simano mae jioromo God avoho rajahi'aruje. ² O ave sa'arohemu uehorovarue aribövïehu nunire bahjarue mu sisëho nadi ejëhoromo vaenövore. A'i nugego God-ro jemesi uehore aho'o huotovëho'iro êhuro jemesi dë vövöbajo'ere God-are aji mahemu baebe va'irarije. Êhi ë'ë'ohoho God-hu diehi diehi jïë'e mu nimajoho jemë ga'a'aruje. Ga'a'aruje diehi jïë'e muoho sisëho bogojio'i God-are nunire ma-maemu jio'iramu.

³ Röhu God-ro hesi nimoromo huë baejevoromo apostle mu hesi darugoho bojëmijë'ëgo êhuni ave jöhu'o majëhi'ëjo jemë ae aho'obêhe he'irarijego. Nadi jemesi sivuoho uehorovoromo uvore: No a masije javuajëjo. A'i jemë ae gemu gemu avoho uehorovoromo uvore: Naro hesi örire mae uehorovoromo mu vaejöro God-hu ajemadëhi naro hesi örire êhi mae uehorovoromo êhi jïë'e muoho vaenövo'ëjjo. ⁴ No sino haho'e gemu gemu javuo rove. Röhu öve höre nune êhi jïë'e inömoho aho'obêhe javuë'ëro inöme göëro mue gö vaejarueje inöme göëro mue gö vaejarueje.

⁵ Ĕhesi bēhoho ekaresiaho no ae aho'obēhe javue. Ĕhi javue rōhu Keriso-are ae gemuoho javuē'ēro ēhuro aho'o sino haho'e gemuoho javue. Ĕhi javuē'ēro no ae aho'obēhe gemuore bimuvorovē'e javue. Nosi sino haho'o bimuvorovarēhi ēhi gemuoho javue.

⁶ Rōhu God-ro hesi nimoromo huē baejavuoromo ae gemu gemu suvuoro gō gō bojamuijamu baebe rovarēje. Ĕhuni suvuoro diehi baejare ēhi ji'e muoho vaebe va'ejo. Jō God-aro baeromo a majēhi'irōhe suvuoro baejē'oho mae uehorovoromo uvo'ejo: God-are jōho ēhi rōjahuijē'e hō uvaruēhi ēhi ji'e jōhemu ae majēhibe va'ejo. ⁷ O ae gō a ajēmi'irōhe suvuoro baejē'oho iae no ae ajēmibe va'ejo. O God-are ōri rōjēhijarue ae javuē'oho iae no ae rōjēhibe va'ejo. ⁸ O jōgoru bojēmijarue ae javuē'oho iae no jōgore bojēmibe va'ejo. O ae suvuorēmijarue ae javuē'oho iae no ōve sasohavuo'iramu suvuorēmibe va'ejo. O masijo riravoromo muebejēvarue ae javuē'oho ēhuremu uehorovoromo muebejēvobe va'ejo. O huē baejarue ae javuē'oho daje nimorohoromo huē baeromo ajēmibe va'ejo.

⁹ Ae gō rajēhijē'iroho nadi ma-dōhuremuoho rajēhi'i jemesi uhohu'o rajēhibe va'ore. Mu sisē rovajoho bijōnimoromo nadi gavanovo'i mu maemu ma'enobe va'ore. ¹⁰ Gōēro gōho Christian ō mueno'e hō uvoromo huē baerovore. A ioro'ioro jabesi ihoho dōro bamoromo rajēhi avohore. ¹¹ Muoho nadi bijōnimo'i biririvoromo vaebe va'ore. Jasi dē vōvōbajo'e aho'o Badare ōroro gemu bojamirovoromo hesi muoho vaejahobe va'ore. ¹² Uvore: Ijonō God-ro mae ajamui'iramu aji maro raromo'ejarēromo nimorohobe va'ore. Huē sisē rovē'iroho biririvoromo riravobe va'ore. Majae ēhi God-are ōroro jōe atoromo ē muohuremu uehorovobe va'ore. ¹³ God-are aribōvie huē vavaene jēvē'oho suvuorēmiromo ajēminōvore. Aehu vejō'e i'e rovē'oho nihudēgonōvore.

¹⁴ Aehu sisē vaejēvo'i arijē'oho jemēro God uavego huro jabumē huē mae bojēmi'iro. Nadi uavego huro sisēho bojēmi'i a'i uavego mae bojēmi'iro. ¹⁵ Ae nimorohē'oho jemē'o gemuoro bimuvoromo nimorohore. Ae vavaenimē'oho jemē'o gemuoro bimuvoromo vavaenimore. ¹⁶ Jemē aho'obēhe ma-gemu uehorovoromo huē baerovore. Nadi uvore: No masijēro javuē'ēro mu ininoho bogo vae'ejarē'i mu bōrōme o bisē'e ma-vaere. Nadi sivuoho uehorovoromo uvore: No simano ma'e ae javuajējo. ¹⁷ Ae gōehu sisē vaejēvē'oho nadi mana sisē vaejēvore. Ae aho'obēhe uvaruoho: Ĕmuoho mae hō uvaruoho ēhi ji'e muoho vae'i ē'o gare. ¹⁸ Huē mae hesi ōrohuremu uehorovoromo ē hesi muohuremu vaeromo ae aho'o jabu'o gemu mae raromo gare. ¹⁹ Aganomē aehu sisē vaejēvē'oho nadi mana i'uoho bojēmi'i ma-ga taemorego hesi God-ro vōrō'iraeromo i'uoho bojēmi'iro. Ĕjōho God-are surire uvē'eje: Badaro uōvuajējo: I'u bojēmi'irodoho nasi mue hōjo. Naro mana bojēmi'ejōjo. ²⁰ Ĕhi uvē'e jiaje nadi mana bojēmi'i a'i God-are surire jōho uvē'e jiajēhi ēhi vaere. Ĕjōho ēhi uvē'eje: Ja'o muorovaje aho hōmē'iroho ioho ma-bojaminējo. O jovo i'i nimē'iroho jovoho ma-bojaminējo. Ĕhi ē'ē'oho ruehuro ēho garomo tiōromo gōvōgōvōvoromo avo'avoho uehorovo'ajējo. ²¹ Mu sisē rovē'iroho nadi ejahorego jemē ruahō'ōjēvego bejēvo'i a'i mu mae vaeromo ēhuro ē sisē rovajoho ruahō'ore.

Sa'are a masijehu bojamuaje mu noehu vaeröhe jöhoje.

¹ Ae gemu gemu aho'obêhe ave sa'are a masijo jabesi jöho ejêhore. Sa'ae dinö'e dinö'e raromoromo masijo vaejarue aribövi jabesi darugoho bogo êma ri'ö'i God-ro darugoho bojêmiromo uêvadeje: Êmuoho vaerêjo.

² Êhuni ae rahu ave sa'are a masijo jabesi jö ahê'oho êhuro God-hu bamade muohu'o mu'uvajeje. God-hu bamade mu mu'uvê'oho êhuro i'uoho mana bae'ê'e. ³ Sa'are a masijo jabesi mu bêhoho mu ma vaejarue ariböviohuro bogo juhuonivo'i a'i mu sisê vaejarue ariböviohuro juhuonivo'iröhego. Jabesi mu bêhoho êhije. Êhuni ja sa'are a bôrömo bogo juhuonami'ie'oho mu mahemu vaene. Mu ma vaejê'oho huro jasi ihoho mae ua'ê'e. ⁴ Sa'are a bôrömo God ajamiromo mu vaejaje aeje êhuro ja mae javo'iröhego. A'i jaehu sisê vaejê'iroho juhuonamine. Rabêni i'u bojamui'iröhe vöröho ave sa'are a bôrömo bogo êma bae'i a'i God-are mue vaeromo mu sisê vaeruomaje aribövioho God-are vörö'e i'uoho mana bojêmijajeje. ⁵ Êhuni jero ave sa'are a masijo jabesi jöho ejêhone. Ejahê'oho êhuro i'uoho bogo bae'a'anue. Röhu göho jasi dê vövöbajo'ere herovoromo uvo'a'anue: Na mu mae vaejê'ejevajêjo.

⁶ Iae êhuni ave muohu'o vaejarujeje. Jemêro jabumê tax-oho bojêmijarujeje rabêni ave sa'are a masijohuro God-are muoho vaeromo avoho muebejaruêro jiê'ero ê hesi bêhohuni. ⁷ A masijo jabesi örire diehi jiê'e mu vae'irarijoho êhi vaere. Tax ihe gö gö bojêmi'irarijoho êhi bojê mire. Mae uehorovo'irarije aribövioho mae uehorovore. Rajêhi'irarije aribövioho rajêhire.

Göehu gö hesi örire diehi jiê'e mu vaeröhe jöhoje.

⁸ Suvuore rabe a mana bojêmi'irarijoho ma-burêro mana bojê mirego ê muoho barê'iro. A'i ave muohuremu jiemu jiobe va'ê'e dê vövöbajo'e a bojêmi'irarije muohoje. Göehu gö dê vövöbajo'e aho'o bojamijê'oho êhuro God-hu bojamuade jögoroho e barê'aruje. ⁹ Rabêni hesi bêhoho God-hu bojamuade jögoroho êhi uvê'eje: Nadi goho'amonêjo. Nadi ae anonêjo. Nadi vajohe ê'onêjo. Nadi ae gö hesi böviêni bise'ênioho ganiganimonêjo. Êjöhu'o jögoru ioro'iorohu'o ê hesi bêhoho êhi uvê'eje: Jasi arijo'arije rajahirovanuêhi jasi ae gemuoho êhi rajahinêjo. ¹⁰ Jasi ae gemuoho dê vövöbajo'ehu rajahijê'oho hesi öriroho mu sisêho bogo vae'a'anue. Êhuni göehu gö rajahirovê'oho êhuro God-are jögoroho e barê'anue.

¹¹ Êhi jiê'e muoho vaenövore rabêni hesi bêhoho jaruvoho diehi jiê'e maja jiajoho jemê iae gavaruje. Momorö'öjarujoho ri'ö'irarije majaho rovê'eje. Êhesi bêhoho aevo'i Keriso mae uehorovare majare evare noehu God'o maro raromo'iröhe majaho êgo'o jadeje. Jaruvoho ê majaho dunove. ¹² Vahioho barê'i Badahu rueröhe majaho sisonuvo'irögoro ê'e. Êhuni ramoramo'e muoho vuonugo'i muorovo'iröhe inömo inömo ujuoho'ejo aji'e majare muorovo'iröhêro. ¹³ Aehu majare avoho raromo jijiharuêhi noro êhi ê'eje. O gemuore gagovoromo mahunö'e uruvoromo tiöromo jijihê'oho bogo. Jovo iromo simano sisêrêjê'oho bogo. Öehu jijihanovoromo mu gö gö vaejê'oho bogo. Ire muorove bogo. Ae gö jabesi mu mahuni dê vörönimê'oho bogo. ¹⁴ A'i jemêro Bada Iesu Keriso-are darugoho baeromo êhuro sinehu sisê nimajoho nadi eromo hesi muoho vaere.

14

Noehu bogo masije riravoromo uvo'iröhe: Christian ö mueno'oho sisë hö uvo'iröhe jöhoje.

¹ A ioro'iorohuro Keriso mae uehorovarueje. Röhu bogo avo'avoho uehorovo'i ma-juhuoni juhuonie mae uehorovarueje. Èhi jië'e aribövieuu ekaresiaa jemë'o bimuvo'i nimamu gëvë'iroho jemesi baejëvove. Röhu nadi uvore: Jabumë rue'iramu noro jabesi jöho aho'ahovo'ejarëromo baejëvove.

² Ae göëro biririvoromo Keriso avoho uehorovoromo uvo'ë'e: I mi bövi bise'o ijë'oho iae mae höjo. Ae göëro juhuoni juhuonie uehorovë'ëro mioho bogo i'i ma-iemu i'ë'e. ³ Röhu mi bövi bise'o ijanue aharo nadi sivoromo uvone: Mi bövi bise'o juahovaje aho ma-asisö'o va'ënëro jië'ëro juahovaje höjo. Nadi ëhioho uvone. O mi juahovanue aharo nadi uvone: Bövi bise'o ijaje aho vajamirovajëjo. Nadi ëhioho uvone. God-ro è aho hesinö baejë'e höjo.

⁴ Ae gö hesi mu ajamaje aho jaehu garomo sisë hö ua'iranoho ëho bogo jasi muehuje. God hesi böviahuremu ga'ë'e hesi mu ajamijaje aho mae nami'iramu o be'iramu. Röhu hu iae nami'ë'e. Rabëni hesi bëhoho. Hesi Bövioho ajami'iröhoho eni jië'ëro ëhuro hu ajami'iramu biririvoromo mae nami'ë'e.

⁵ Ae göëro uvajeje: Ëmajaho è majaho börömego ëhuni è majaroho no God mae uehorovoromo raromo'ejarëjo. O maja ioro'ioroho ma-mu majaemu höjo. Ae göëro uvajeje: O bogo ëhioho jio'i a'i majae aho'obëhe God-are majae jië'ëro no God uehorovë'i muoho vae'ejarëjo. Èhi jië'e uehoroho niö'i jëve. Röhu ae gemu gemu di uehoroho mae hö uvanuoho è uehoroho gemu ma'ënoromo hi juvone.

⁶ Ae rahu uvë'iroho: Ëmajaho böröme hö uvë'iroho huro Bada mae uehorovoromo ëhuni è majaho uehorovajeje. O ae rahu mie rabe ijë'iroho huro uvajeje: God-ro suvuoro mae bojemijë'e hörömo ijajeje. Èhu'ëro Bada mae uehorovoromo ijajeje. O ae rahu mie rabe juahovë'iroho Bada mae uehorovoromo ëhuni juahovajeje. Juahovoromo röhu i rabe ijajohuni God huë mae uavajeje.

⁷ Èhesi bëhoho no ave sa'are raromë'iroho bogo nosi jöënioho gemu raromarueje. O vuovë'iroho bogo nosi jöënioho gemu uehorovoromo vuovo'i ⁸ a'i raromë'oho Badare jöëni uehorovoromo raromarueje. O vuovë'oho Badare jöëni uehorovoromo vuovarueje. Èhu'ëro jië'ëro raromë'oho o vuovë'oho no Badare javue.

⁹ Kerisohu guomoromo röhu ri'öromo hijade hesi bëhoho vuovë'e ariböviohu'o ave sa'are raromarue ariböviohu'o nosi Bada jioromo muebejavuo'iröhëni. Èhu'ëro no Keriso-aremu javue.

¹⁰ Ja rabëni jasi öehu mu è'ajoho garomo sisë hörömo aganueje. O ja rabëni öho juhuoni'e ae hörömo sivanueje. Hujeji God-are majaho rue'iramu no aho'obëhe hesi nunire riravo'ëjo hesi huro mevavuoröhego.

¹¹ Èhesi jöho God-are surire jajivoromo uvë'eje: Badaro ëhi övuajëjo: Na daruge jioromo hijajoho iae mae jio'ego ave jöhu'o mae majëhi'ie'ajëjo.

Ae aho'obëhe God nasi jöëni gemu ague aho raromo'aruëjo.

Ae aho'obëhe jö'ëro huruohoromo uvo'a'aruëjo: Nörö God höjo.

¹² Noehu God-are nunire gemu riravo'iröhe jöho ëhi jajivë'ëro ëhuni no ae aho'obëhe gemu gemu God-are nunire riravoromo mu vaebe rovere bëhoho huruoho majahi'ëjo huro heröhego.

No mue gö gö nosi Christian ö mueno'oho jabesi nunire bogo vaejago jabuhu no göromo nosi döre bogo ö'oromo mu sisë vaejago rireromëvo'iröhe jöhoje.

13 Ëhuni ë'ego no ijonöho bogo uvo'iro: Ëaho mi ijajoho o ëhi jië'e mu vaejajoho ëhuro mu sisëho vaejaje höjo. Ë'ego no bogo ëhioho uvo'i. A'i uvore: Noro mue gö gö agano jabesi nuniroho bogo vae'ejarëjo jaburo no göromo nosi döre ö'oromo mu sisë vaejago rireromëvojöëni. 14 Na Bada Iesuare ae gemuohuro jevë'ëro ëhu'ëro na ma-mae garomo uvajeje: Ijarue ioho mioho bövioho bise'oho God bogo ahavauaje höjo. Iae ëhi jie röhu aehu uvë'oho: God-ro ahavuade hö uvoromo ë uvade aehu ijë'oho sisëje. 15 Ëhesi bëhoho mae höromo jaehu ie mie jasi Christian ae gö hesi nunire ijamu ë ahuro garomo uvë'oho: O God-hu ahavuade ioho ijane höjo. Ëhuni na'o God-are jöho ahoromo i'ejö uvë'oho jaehu hesi nunire ijanoho ëho bogo maho ë'aneje. Jero hesi örire bogo uehorovë'e ma-ijaneje. Ëa hesi jöëni Kerisoro guomë'e jiaje ëhuni nadi ioho mioho ëma iromo ëhuro hu ijumone. 16 Jemëhu uvarujoho: Ie mie jove bövie bise'e ijë'oho mae hö uvarujoho gavë'i ue'ahore. Ae göëro gëromo jemesi mu ma hesi jöho sisë'i ato'ë'ö. 17 God-hu börome namiromo muebejavuaje hesi bëhoho bogo ie jove ue'aharuoho jio'i a'i mu mae vaeromo huë baerovoromo God-are Aru'ahehu dë vövöbajo'o sasohavuego raromaruohoje. 18 Ëhi jië'e mu ma vaeromo Keriso-are mu vaejahë'oho God-ro ëhi jië'e aho nimo'iramu ae aho'obëhe uvoruomo'ë'e: Ëahuro mu maho ömaje höjo.

19 Ëhu'ëro jië'ëro no ave muohemu ë'o ga'ejo. Noro gemuoro avoho huë mae raromoro ajamirovo'ejo ëhuro avoho birivoromo riravo'iröhëni. 20 Jemëro nadi iemuoho miemuoho uehorovoromo God-hu ae gö jabesi dë vövöbajo'ere mu vaejajoho ijumëhore. Ie aho'obëhe God bogo tugohë'eje. Röhu jemëhu i ue'ahamu ae göehu gëromo jabu'o ue'ahoromo God-are jö ahë'oho ëhuro jemëhu ue'aharujoho sisë jio'ë'e. 21 A'i aveho mu mahoje. Jaehu mi ijamu wine jove ijamu o mu rabe vaejamu jasi Christian aganehu ja garomo döre ö'oromo rireromo'iröhe ëhi jië'e muoho gorone. 22 Jaehu uvanuoho: Na ie mie bövie bise'e ijë'oho iae mae hö uvanuoho jero ine. Röhu jasi sivue God-are nunoro ine. Jaehu uvë'oho: Ave muoho iae mae hö uvë'oho röhu ë muoho vaeromo he'irane dë vövöbajo'oho mae jivamu hejë'oho huë mae javajeje. 23 A'i jaehu i i'ie'iroho uehore niö'i baeromo röhu ë i ëma ijë'oho God-are nunire mu sisë vaejanueje ë hesi bëhoho ja bogo herovoromo uvaneje: Iae mae-ëjo. God-ro ëhi jië'e muoho nimajë uvë'e ëma ijë'ëro. Jaehu bogo uvë'oho: Iae God-ro ë muoho nimajë uvë'e mu ëma vaejë'oho ëho mu sisë vaejanueje.

15

Nosi sino bogo uehorovo'i a ioro'iro jabesi jöhu'o uehorovoromo mu vaeröhe jöhoje.

1 No birivoromo Keriso avoho uehorovarue aribövioho noro aviëhi jië'e muoho vae'ejo. Noro garöhe ae göehu ma-juhuoni juhuonie uehorovamu gevë'oho nosi sinehu nimajoho bogo uehorovë'e ma-u'emu sanuovoromo ajëminövo'ejo. 2 Nosi Christian aganehu uvaruoho: Ëmuoho mae hö uvaruoho ëhi jië'e muoho no ae gemu vae'oro vae'oro vae'oro ajëmego jaburo avoho birivoromo Keriso mae uehorovo'iröhego. 3 Keriso'o hesi sinehu nimajoho bogo uehorovadeje. A'i huhu ë'ade jöho God-are surire jajivoromo ëhi uvë'eje: Aehu jö sisë rabe rabe God ja bojamaroho na'o ë i'uoho baejode höjo. 4 Röhu urimë'i God-are surire jö diehi diehi

jajivo'amare hesi bēhoho ēhije rōjahuego noro ē surire jōho adahoromo dē sanuovahuego biririvoromo ēhuro muebebe va'ego God-ro ajamuijego mae javuorōhego. ⁵ Rōhu avevejō'oho God-ro ajamuijajeje ēhuro no dē sanuovahuego biririvobe va'orōhego. Ēhuni na nege huro jemē ajēmijego Iesu Kerisohu uehorovadēhi ēhi gemuoho uehorovoromo jemē aho'obēhe simane gemuoho uehorov'irarijego. ⁶ Simane gemuoho uehorov'oho ēhuro jōe gemuoho atoromo gemuore bimuvoromo God rajahi'arujehesi ihoho bōrōme jiorōhego God hu nosi Bada Iesu Keriso-are Bōrōmo o hesi Vavuoho jiē'ero.

God-hu bogo Jew rajemuoho a'i sa'a ioro'ioro rajohu'o ajamuaje jōhoje.

⁷ Ēhuni Kerisohu jemē rajēhiromomo baejēvadēhi jemē'o gōēro gō rajahivororomo baerovorego ēhuro God-are ihoho bōrōme jio'iro. ⁸ Ēhesi bēhoho majēhi'iē'e. Kerisoro Jew rajoho no ajamui'i rovadeje. Jew rajo no ajamui'i rovade hesi bēhoho God-ro nosi Jew rajo hijo miono'oho uēvadeje: Ijonō naro ēhi'oromo jemesi ujoho ajēmi'ejōjo. God-ro ēhi uēv'ēro Kerisoro ijonō rueromo nimadeje God-hu Jew rajo jabesi ujo ajamui'i uēvadēhi Jew rajoho ēhi ajamui'iro ēhuro noro garōhego God hu jō maemu majahuijaje aho jiego. ⁹ O sa'a ioro'ioro rajohuro uvorōhego: God-ro noni vavaenimoromo no'o mabēhe ajamuijē'e hō uvoromo hesi ihoho dōro bamo'irōhego. Ēhesi jōho God-are surire ēhi uvē'eje:

Ēhuni naro sa'a ioro'ioro rajohu'o hiromomo God jasi ōrire huē mae ua'ejōjo. Na jōe ioromo jasi ioho rajahi'ejōjo.

¹⁰ O God-are surire jō gōho uvē'eje: Sa'a ioro'ioro rajoho jemēro God-are aribōvihu'o gemu mae nimorohorējo. ¹¹ O surire jō gōho ēhi uvē'eje:

Sa'a ioro'ioro rajoho jemēro ae aho'obēhe Bada mabēhe uarējo. Sa'ae dinō'e dinō'e raromarujoho ae aho'obēhe hesi ōro rajahirējo.

¹² O Isaiah-ro Keriso-are mu diehi jiorōhe ōroho jajivoromo uvē'eje:

A mami ae Jesse bēhoho jiade hōjo.

Rōhu sahorijadoho hujeji bunohuro sirinohiromomo ri'ō sionore nami'a'ajējo.

Ēhi'oromo bōrōme namiromomo sa'a ioro'ioroho muebejēvo'ajējo.

Muebejēvo'iramu jaburo uvo'a'aruējo: Iae ē ahuro ijonōho no ajamuinōvo'ajējo.

Ēhi uvē'eje.

¹³ Iae God-ro nosi dē vōvōbajo'e avohahuego ēhuro no uvarueje: Ijonōho huro ajamui'iramu mae javuo'ajējo. Ēhuni na nege huro ēhi ajēmijego jemēro hesi ōrire mae uehorovoromo ēhuro huē vavaenoho juhuonoho bogo bae'irōgoro ma-nimorohoromo mae raromo'irarijego. Ēhi jiē'oho God-are Aru'ahohuro hesi darugoho bojēmi'iramu jemēro ma-mabēhe biririvoromo muebebe va'a'aruje hesi aji maho bae'irarijēro. Ēhi jiē'oho iae na nege.

Paul-hu rabēni Rome aribōviēni biririvoromo jajivade hesi bēhohoje.

¹⁴ Aganomē iae na mae garomo uve: Jemesi muoho iae ma-maemu jajajējo. Uehoro maho jemesi simanēro eni baejē'e jēvajējo. Nuehu uehorovoromo rōjahirovarujoho eni jēvajējo. Iae na ēhi uve ¹⁵ rōhu naehu jō jajivodoho na ma-bisemu biririvanovoromo majēhijodeje jemēro garomo avoho uehorov'irarijego. Naehu ēhi jajivode hesi bēhoho God-ro huē baejevoromo muoho bojemadeje ¹⁶ naro Iesu Keriso-are muoho

vaejahoromo sa'a ioro'ioro rajoho jemë ajëmi'irodego. Èhuni naro jemë ajëmiromo priest-ehu vaejarue èhi jië'e muoho vaeromo God-are jö maho majëhijajeje èhuro priest-ehu suvuro ujuohoromo God-are örire bojamego nimorohajëhi naro sa'a ioro'ioro rajoho jemë èhi ujuohëvoromo God-are örire suvore bojamijego hesi Aru'ahohuro jemesi dë vövöbajo'oho avohëvego maemu jëvego God-ro baejëvoromo nimoroho'iröhego.

¹⁷ Èhu'ëro jië'ëro na Iesu Keriso-are ae gemuohuro jevë'ëro God-are mu vaejahajohuro èhuro na mae jeve. ¹⁸⁻¹⁹ Ave jöhuremu biririvoromo jövo'ejo jö göho bogo. Kerisoro uevë'ëro naro hesi jöho majëhibe hesi muoho vaebe darugo'e mu masijoho röjëhibe hesi Aru'aho hesi darugoro biririvobe juvamu èhuro sa'a ioro'ioro rajohuro God-are jöho ejahë'eje. Èjöhemu jövo'ejo. Naro Keriso-are jö maho baeromo ruhëhi Jerusalem amoho numëhi Illyricum sa'aho röhu ë rirohu'o aho'o majëhibe juvë'e jeve. ²⁰ Na negadeje Keriso-are jö bogo hejë'e ariböviohuremu majëhibe juvo'irodëni ae göëro mami'e vaejë'e naro maho döre vaejëöni. ²¹ Èjöho God-are surire jajivoromo èhi uvë'eje:

God-are jö bogo majëhijamu hejare ariböviohuro iae garuomo'ajëjo. Bogo hejare ariböviohuro iae jö bëhoho baeruomo'ajëjo.

Èhi jioröhego negamu bogo heruomë'e aribövioho majëhibe juvë'e jeve.

Paul-hu Rome amore va'i uehorovade jöhoje.

²² Èhi jië'e muoho vaebe juvoromo èhuro na ö'i ë'ohijodoho bogo eni jevonövohijo. ²³ Röhu avevejö'oho ave sa'anörire mu vae'irodoho iae barëje. Barëjë'ëro vadune aho'obëhe ö'i nimobe rovodohuni ²⁴ èhuni na uehorovoromo uve: Spain sa'are va'ië'iroho ö'oromo gë'ejöjo. Gëromu jemë'o ma-bisemu hiromu huë mae jevo'iramu evare jemëro ajemi'iramu èhuro na Spain sa'are mae va'ejöjo. Na èhi nege. ²⁵ Röhu avevejö'oho na Jerusalem amore va'ië'e God-are aribövioho ajëmiromo suvuro harihe i'imëmi'irodëro. ²⁶ Èhesi bëhoho God-are ariböviehu Macedonia sa'are Greece sa'are raromaruohuro jabesi nimoromo uvareje: È'ego no suvure gagovoromo Jerusalem raromarue ariböviohuni nugö'öjëho'irarëjo God-are aribövi bövi bise'o rumo'oho jaburo ujuohoröhe höjo. ²⁷ Jabesi nimoromo èhi uvareje. Röhu Jerusalem ekaresia ajëmi'iröhoho èho jabesi mueje. Rabëni. Jew rajo ekaresiahuro sa'a ioro'ioro rajoho aru'aho muoho ajëmiromo Keriso-are jöho majëhijë'ëro èhuni Jew rajo jabesi örire sino hesi muoho mana ajëmiromo ijo bajo nugö'öjëhë'oho iae maeje. ²⁸ Naro jabesi suvuroho hava'oromo ekaresia jabesi övore bamëhoromo barë'iramu evare ö'oromo jemë gëromu Spain sa'are va'ejo. ²⁹ Röhu na gavajoho ö'ë'iroho Kerisohu ajamuijaje darugoho bövi mae baeromo ö'oromo ajëmi'ejo.

³⁰ Röhu na aveho nimo avohoromo uë'ië'e. Jemëro nosi Bada Iesu Keriso uehorovoromo God-are Aru'ahëhu dë vövöbajo'ere huë ma bojamuijajoho uehorovore. Èho uehorovoromo na'o bimuvoromo biririvoromo nasi jöëni God-are öroro ua ganövore. ³¹ Ua garomo uare: God jero Paul ajaminego huro Judea sa'are va'oromo Keriso bogo uehorovarue a jabesi övoroho bogo va'irajo. Bogo va'i Paul-hu Jerusalem amore hiromu bogo eni jëvaje aribövi ajëmi'iroho jero hu ajaminego God-are ariböviohuro uvo'irarëjo: Paul-ro mabëhe ajamuijade höjo. ³² Èhi ua gavë'oho God-ro hesi nimoromo ajemi'iramu naro nimorohë'i jemesi örire ö'oromo jemë'o hi'ejo. Hi'iramu

daje sasohevo'è'e. ³³ Huë mae bojamauje aho God-ro ae aho'o jemë'o hi'è'e. Iae mae.

16

Paul-hu a jejëmijade jöhoje.

¹ Röhu ave magonahoho Phoebe nosi Christian ma'ineje. Hu Cenchreae amore ekaresia ajëmijaje magonaheje. Hu magonaho maeje. ² Èhuni God-are ariböviehu a rajëhiromo baejëvaruëhi èhi nosi Badare ihoro hu'o rajahiromo baere. O huë vavaene rabe jië'oho ajamire rabëni hu ae aho'obëhe ajëmiromo na'o ajemijë'e jiaje èhuni.

³ O Prisca'o Aquila'o jejëmijode höre jabu'o na'o havoromo Iesu Keriso-are mu vaejarue a magonaho'ego. ⁴ Na bogo guomevoröhego jaburo niö'iro vörö'ere va'areje. Èhuni naro jabesi örire huë mae jevajeje. Bogo naremuëremuoho a'i sa'a ioro'ioro rajo ekaresiae ae aho'obëhe jabu'o jabesi örire huë mae jioruomajeje. Èhuni jejëmijode höre. ⁵ O jabesi osare gavgovarue ekaresiahu'o jejëmijode höre.

O nasi aemo'aeme Epäenetus jejamijode höre Asia sa'aroho huro aevo'ioho Keriso mae uehorovë'ego. ⁶ O Mary jejamijode höre mu böröme biririvoromo jemesirire vaejë'ego. ⁷ O Andronicus'o Junias'o jejëmijode höre nasi Jew rajo aganego. Jaburo niö'iro na'o savoji gagore arijareje. Apostle jabumëro è ae niö'i jabesi ihoho mae hebe rovarueje. Urimo è ae niö'ioho jaburo Keriso'o gemuoro bimumamu naro jabesi ijore bimumodeje.

⁸ O Ampliatus jejamijode höre. Hu'o na'o Badare ae gemuohuro javuë'ëro èhu'ëro naro hesi örire dë vövöbajo'e aho'o uehorovajeje. ⁹ O Urbanus no'o gemuore havoromo Keriso-are muoho vaejajego jejamijode höre. O Stachys naro hu dë vövöbajo'e aho'o uehorovajëro jevë'ëro jejamijode höre. ¹⁰ O Apelles hu biririvoromo Keriso gemu uehorovego no ae aho'obëhe gavaruëro jië'ëro jejamijode höre. O Aristobulus-are aganoho jejamijode höre. ¹¹ O Herodion jejamijode höre nasi Jew rajo aganego. O Christian ö mueno'e Narcissus-are aganoho jejamijode höre.

¹² O Tryphaena'o Tryphosa'o jabesi örire jejamijode höre è magonaho niö'iohuro Badare muoho biririvoromo vaejaruego. O magonaho göho Persis jejamijode höre. Naro hesi örire dë vövöbajo'e aho'o uehorovo'i huro Badare muoho biririvoromo bövi mae vaejajego. ¹³ O Rufus jejamijode höre hu Badare a ma-mabëhego. O Rufus-are vëmoho jejamijode höre nasi vëmu maehu è'anovajohuni. ¹⁴ Röhu Asyncritus Phlegon Hermes Patrobas o Hermas èhi jejamijode höre. Jabu'o gemu mae raromarue Christian aganoho èhu'o jejamijode höre. ¹⁵ O Philologus'o Julia'o niö'i o Nereus'o hesi ma'inohu'o niö'i o Olympas o God-are aribövie aho'o jabu'o raromaruho èhi jejamijode höre.

¹⁶ God-are ariböviehu jejamirovaruëhi jemë'o èhi rajahirovoromo jejamirovore. Röhu Keriso-are ekaresiae aho'obëhe jemesi örire jejemiruomadeje.

Ijo tugoho'i jöhoje.

¹⁷ Aganomë ave jöhuremu uehorovore. Gavë'i raromore Keriso-are jö majëhijamu hejarijoho nani aëro ö'oromo ahoromo jöe gö majëhi'è'ö. Jöe gö majëhiromo jemesi mu maho ijumo'iramu jemëro jöe gemuoho bogo ato'i jöe gö gö ato'a'aruje. Èhi jië'e aribövi ö'amü gevë'oho jabesi jöho nadi

ejèhore. ¹⁸ Èhi jì'e aribövioho nosi Bada Keriso-are muoho bogo vaejaho'i jabesi sinehu nimaje muohemu vaejarueje. Jabesi sinehu nimaje muohemu vaeromo ae sanusanuëmiromo ma-döëremu jö mae majèhijego ae göëro mu sisë jöho bogo uehorovo'i ma-heromo uvarueje: Jö mae majahuijaruëromo ejèharueje. ¹⁹ A'i jemëro jabesi mu sisëho garomo nadi ejèhore. Naehu èhi uëvaje hesi bëhoho jemëhu God-are jö mae ejaharuje jöho ae aho'obèhe hejè'ejö. Èhuni na nimorohe. Röhu na nege jemëro mu sisëho bogo uehorovo'i ma-mu mahemu uehorovo'irarijego. ²⁰ Majae dunovo'iramu huë mae bojamuaje aho God-ro Satan-are muoho ruahö'ö'iramu jemesi hëëro vijuvo taemo'aruje.

Nosi Bada Iesuro jemë huë baeromo ajëminövo'ë'e.

²¹ Röhu na'o havoromo mu vaejaje ae Timothy-ro jemesi örire jejëmiye. O Lucius o Jason o Sosipater èho jaburo jemesi örire jejëmiyö jabumë nasi Jew rajo aganëro jioruomë'ëro.

²² Tertius naro Badare ihore jejëmiye. Paul-ro ue'ego naro hu ajamiromo ave surire jöho jajivahe.

²³ Röhu Gaius-ro jemë jejëmiye. Èa hesi osare Paul naro hijego huro muebejevajeje. O ekaresiae ae aho'o hesi osare gagovoromo God rajahi'i raromarueje. Röhu ave amo hesi ijo bajo muebejaje aho Erastus'o nosi Christian agane Quartus'o èho jaburo niö'iro jemë jejëmiyö. ²⁴ [Nosi Bada Iesu Kerisoro jemë ae aho'o huë baeromo ajëminövo'ë'e. Iae mae.] ²⁵ Röhu God hu mabèhego rajahi'ejö. Èhesi bëhoho hu eni jì'ëro ajëmi'iramu jemë biririvoromo naehu majèhijaje jö maho Kerisohu ajamuaje jöho mae uehorovo'aruje. Keriso-are jöho God-ro urimo subivahuobe rovadoho ²⁶ jaruvoho ma-sama'e huruohoromo røjahuijè'eje. Ijonö jioröhe jö God-are surire jajivare hesi bëhoho noro garomo è subivahuade jöho baejarueje. Baeromo ioro'ioeremu hijaje aho God-ro uövuë'ëro noro è jöho ae majèhibe jijiharueje sa'ae aho'obèhe raromarue ariböviohuro mae uehorovoromo ejahoruomoröhego.

²⁷ God hu gemu simano mae uehorovaje ahoje. Èhuni noro Iesu Keriso-are ihore hu rajahiemu rajahibe va'ejö. Iae mae.

1 CORINTHIANS

Paul-hu Corinth amo rajo ekaresia jejëmiromo jabesi jöëni God mae uavade jöhoje.

1-2 O asë'e God-are ekaresiae Corinth amore raromarujohumë God-ro jemë uëvë'ëro ëhu'ëro jemë God-are aribövi mae jëve jemë Keriso-are ae gemuohuro jëvë'ëro. Jemë God-are aribövie jëve rõhu ae aho'obëhe sa'ae dinö'e dinö'e raromoromo nosi Bada Iesu Keriso-are iho uvaruoho jabu'o jemë'o God-are aribövie gemuoho jëve Keriso hu jabesi o nosi börömohuro jië'ëro. Rõhu Paul na Iesu Keriso-are apostle jeve God-ro nimë'ëro. Nosi öe Sosthenes-mu niö'iro jemesi örire jejëmö. ³ No nague God nosi Vavuohu'o Bada Iesu Keriso'o huë baeromo ajëmijego maro raro'mo'irarijego.

⁴ Naro majae ëhi jemëni uehorovoromo nasi Böröme God-are örire mabëhe uavajeje rabëni huro jemë huë mae bojëmiromo Iesu Keriso uavamu huro jemë ajëmijë'ego. ⁵ Jemë Keriso'o gemuoro jëvë'ëro ëhu'ëro mabëhe baejë'e jëve. Simano mae jö mae o ëhi jië'e suvuore gö gö aho'obëhe baejë'ëro ëhu'ëro jemë God-are jöho mabëhe uehorovoromo atarujeje. ⁶ O Keriso-are jö noehu majëhijaruoho ëho jemesi dë vövöbajo'ere ma-mae uehorovoromo biririvoromo ma'enarujeje. ⁷ Èhu'ëro jië'ëro mue gö gö vae'irarije suvuoroho gö bogo vuonugo'i aho'obëhe bae barëjë'e jëve. Èhi jëvë'ëro muebejarujeje nosi Bada Iesu Kerisoro va'orahoro rovego ga'irarijëro. ⁸ Jemëhu hu muebejarujoho huro jemë ajëmi'iramu biririvobe va'ojuvo va'o ijo tugoho'i majare nosi Bada Iesu Kerisoro göromo mevavuo'iramu evare jemë hesi nunire ma-maemu riravo'aruje ⁹ ë hesi bëhoho God hu maëro jië'ëro. Huro uëvamu jemë aevoromo hesi Harihe Iesu Keriso nosi Bada'o bimuvë'ëro hu'o jemë'o gemuoro jëve. Èhi ajëmade aho God-ro iae jemë ajëmi'iramu biririvobe va'a'aruje.

Ekaresia ariböviehu bogo jöe gemuoho uehorovo'i jöe gö gö uehorovoruo-made jöhoje.

¹⁰ Nasi ö mueno'ohumë ave jöho na Bada Iesu Keriso-are ihore majëhi'ië'e. Jemë ae aho'obëhe jöe gemuoho atore. Nadi sivu sivuoho jöe gö gö ato'i o uehore gö gö bae'i a'i uehore gemu baeromo raromore. ¹¹ Nasi ö mueno'e naehu ëhi jajivaje hesi bëhoho here. Chloe-are agano ioro'iorohuro rueromo jemesi jö sisëho huruoho majehiromo uevareje: Corinth rajo ariböviohuro jö aho'ahamirovarue höjo. Èhi majehijamu hejodeje. ¹² Èhi ë'arujoho na uë'ië'e. Jemë ae göëro göëro jöe gö gö atarujeje. Ae göëro uvanueje: Paul börömege na hesi ijore ijore juvaje ae jevajëjo. Ae göëro uvanueje: Paul bogajo. A'i Apollos börömege na hesi ijore ijore juvaje ae jevajëjo. Ae göëro uvanueje: Apollos bogajo. A'i Peter börömege na hesi ijore ijore juvaje ae jevajëjo. Ae göëro uvanueje: Keriso börömege na hesi ijore ijore juvaje ae jevajëjo. Jemë bogo ëhioho ë'aruje höjo. Jemëro ëhi atarujeje. ¹³ Nani sarerivoromo uvarujeje: Keriso-are sino haho'oho tariö'ö tariö'ö jië'e höjo. No ioro'ioroho Keriso-are javuo'i ioro'ioroho bogo Keriso-aroho javuajëjo. Èhioho bogojië'e jiaje nadi ëhioho uvore. Keriso gemu börömoho jio'i apostle aribövioho no bogo masijehu javue. Jemesi

jöenioho bogo Paul naro guomodeje. Jemë bogo Paul nasi ihoroho bapataeto vaejêvareje. Ëhu'ëro na bogo bôrômehu jeve.

¹⁴ Na bogo nasi övoho jemë bapataeto vaejêvonövodeje. Crispus'o Gaius'o ëhemu bapataeto vaejêvo'i a ioro'ioroho jemë bogo bapataeto vaejêvodeje. Ëhuni na God huë mae uave. ¹⁵ Na nasi övoho jemë bogo bapataeto vaejêvê'ëro ëhuni bogo uvo'a'aruje: Paul-ro bapataeto vaejavuamu noro hesi ihoro bapataeto vaejê'ëro ëhu'ëro hesi aribövïe javuajêjo. Jemë bogo ëhioho uvo'a'aruje. Ëhuni naehu bapataeto bogo vaejêvodoho na mae jeve. ¹⁶ O iae na uehorovajoho jemesi ae Stephanus-are aganoho jabu'o naro bapataeto vaejêvodeje. Röhu na uehorovoromo uve: Na na jemesi aribövi ioro'ioroho bapataeto vaejêvode höjo o bogajo. Nani bogajo. ¹⁷ Röhu na ae ma-vemino'e bapataeto vaejêvode hesi bëhoho ëhije. Kerisoro remö'öromo na bogo uevadeje: Bapataeto vaejêvobe va'onêjo. A'i remö'öromo uevadeje: Nasi jö maho majêhibe va'onêjo. Kerisoro nimadeje ave sa'are aribövïehu simano ma'e jöe höromo ataruëhioho na bogo ëhioho jövoromo hesi jöho aho majêhi'irodego ae aho'obêhe ëhi jië'e jöho heromo ëhuro Kerisohu korosire guomade jöho bogo avoho heromo dë vövöbajo'oho bogo marêjêvojöeni. Ëhi jio'ibejo ë jöho daruge bogojio'ibejo.

God-are uehoro darugo røjahujaje ae Keriso-are jöhoje.

¹⁸ Kerisohu korosire guomade jöho sisëre va'arue aribövïohuro heromo uvarueje: Ëho simano rumo'e jöe höjo. O God-hu ajamuego mare va'arue aribövïohu noro ë jöho heromo uvarueje: Keriso guomadohuro ëhuro God-hu no ajamuijaje öroho jiovahuë'e höjo. Ëhuro God-hu no ajamuaje darugoho iae no gavaruje höjo. ¹⁹ God-are surire jajivoromo ëhi uvê'eje: Aëro ave sa'a hesi uehorohemu baeromo ëho simano ma'e jöe hö uvoruomaje höjo.

Röhu God naro ë jöho mu'u'ejöjo.

Noro nuni aji'e jöho baejê'e javuajê uvoruomaje höjo.

Röhu naro ëho rori'o babu'ö'ejöjo.

²⁰ Ëhi jië'oho ave sa'arohemu uehorovarue aribövïohu simano ma'e aribövi jabesi uehoroho diaje. Nuni aji'e aribövi jabesi uehoroho diaje. Jö'e sasohoromo darugo'e majêhijaruje aribövi jabesi uehoroho diaje. God-ro røjahujê'eje jabesi uehore aho'o bogojiajoho noro garöhëgo. ²¹ Ëhesi bëhoho God-ro hesi simanoho maëro jië'ëro uvadeje: Aëro sa'arohemu uehorovoromo uvoruomaje höjo: Nosi simanoho mae höjo. Ëhi uvarue höjo röhu bogo jabesi simanoho uehorovoromo God na ge'a'aruëjo. A'i jaburo uvoruomaje höjo: Kerisohu guomade jöho Paul-mëhu majahuijaruho ëho simano rumo'e jöe höjo. Ëhi uvoruomaje höjo röhu ë jöho ae rahu mae uehorovê'oho God naro baejêvoromo maro bamëvo'ejöjo. God-ro ëhi uvadeje. ²² Jew rajo aribövïohuro uvoruomajeje: Darugo'e muoho røjahujêgo garomo uvo'irarêjo: God-are muoho rovê'e höjo. O Greece rajo aribövïohuro uvoruomajeje: Ave sa'a hesi simano ma'e jöhuremu he'i naguajêjo. ²³ Röhu na bogo ëhi jië'e muoho jöho røjêhi'i a'i noro ave jöhuremu ae majêhiromo uëvarueje: Kerisoro noni korosire guomade höjo. Ëhi majêhijaruje röhu Jew rajo aribövïohuro ë jöho bijönimarueje. O sa'a ioro'ioro rajohuro uvarueje: Ëjöho simano rumo'e jöe höjo. ²⁴ Jaburo ëhi uvo'i a'i God-hu uövüë'ëro hesi aribövïe javuajoho Jew rajohu'o sa'a

ioro'iorohu'o noro uvarueje: Keriso guomadohuro ehuro God-ro hesi darugohu'o hesi simano mahu'o rōjahuijē'e hōjo. ²⁵ Ehesi bēhoho aēro sa'arohemu uehorovoromo God-hu Keriso sa'are nugō'ōjamu rueromo korosire guomade jōho heromo uvoruomajeje: Ehō God-ro simano rumo'e darugo rumo'e muoho vaejade hōjo. Rōhu a nosi simano maho ehō ma-jianovo'i God-hu vaejaje mu jabuhu uvarue simano rumo'e mue hō uvaruoho ehō bōrōmo mahoje. A nosi darugoho ehō ma-jianovo'i God-hu vaejaje mu jabuhu uvarue darugo rumo'e mue hō uvaruoho ehō bōrōmo mahoje. ²⁶ Nasi ō mueno'e God-hu jemē uēvamu aevoromo hesi aribōvi jēvadevare jemē diehi jiē'e aribōvi jēvadoho ehuremu uehorovore. Ave sa'a hesi simano ma'e aribōvioho jemē ae ma-gemu gemu jēvadeje. O darugo ma'e aribōvioho o iho dōre jiē'e aribōvioho ehō ae ma-gemu gemu jēvadeje. Ehi jiē'e aribōvioho ma-gemu gemu God-ro baejēvadeje. ²⁷ Rōhu God-ro uvadeje: Aehu ma-sa'arohemu uehorovoromo uvarue simano rumo'e darugo rumo'e ae jioruomajē uvaruoho rōhu ehi jiē'e aribōvioho God naro baejēvo'ejōjo. Ehi jiē'e aribōvioho baejēvo'iramu ehuro sa'are simano ma'e aribōviohu'o sa'are darugo ma'e aribōviohu'o ehi jiē'e aribōviohuro uvoruomō'ajējo: Noro uvare hōjo: No simano ma'e darugo ma'e aribōvie javuajējo. Ehi uvare hōjo. Rōhu God-ro no bogo baejavu'o'i simano rumo'e darugo rumo'e aribōvioho baejēvade hōjo. Ehu'ēro no gavaruoho nosi uehoroho bogo maehu jioromō nosi darugoho bogo eni jiē'e hōjo. Ehi uvoruomō'ajējo. ²⁸ Aehu ma-sa'arohemu uehorovoromo uvarue a inine iho rumo'e bēhi rumo'e jioruomajē uvarue aribōvioho ehi uēvarue aribōvioho God naro baejēvo'ejōjo. Baejēvo'iramu ehuro ae aho'obēhe ga'a'aruējo sa'are mu hesi bēhoho bogojio'iramu. ²⁹ Ehi jiē'e aribōvioho God-ro baejēv'ēro jiē'ēro ehu'ēro aho God-are nuniroho bogo riravoromo nimorohē'i uvoruomō'ē'e: No a masije javuē'ego ehuni God-ro no baejavuē'e hōjo. Bogo ehioho uvo'ē'ō. ³⁰ Rōhu jemē bogo jemesi arijo'arijoho ajamirovo'i a'i God-ro jemē ajēmiromo baejēv'ēro ehu'ēro Iesu Keriso'o gemuoro jēve. God-ro ehi bamē'ēro ehu'ēro Kerisoro sisēhu tōvavuadoho jiovuahoromo uehoro maho nosirire barueromo nosi ihoho God-are nunire avohahuoromo mu mahuremu rōjahuijajeje. ³¹ Ehu'ēro jiē'ēro God-are surire jajivoromo uvē'eje: Nimoronimorohē'i ato'iē'iroho Badahu ē'ade jōho ehuremu nimorohē'i atorējo.

2

Kerisohu korosire guomade jōhoje.

¹ Nasi ō mueno'e naehu jemesi ōrire ō'oromo God-are jō urimo gurihi-jahuadoho huruoho majēhijodevaroho na bogo sine nimorohoromo ave sa'a hesi simano ma'e jōho bō'oromo bitare sasohoromo ave sa'a hesi vuēvo'e jōho majēhijodeje. ² Ehesi bēhoho naro nasi nuēro uehorovoromo uvodeje: Naro jemē'o hiromo jō ioro'ioroho vuonugo'i Iesu Kerisohu korosire guomade jōho bōrōmego ehuni hesi jōhuremu uehorovoromo majēhinōvo'ejōjo. ³ Naro ehi uvoromo ō'oromo jemē'o hiromo na daruge bogojevoro mu juhuoninegoromo butubutuego avohadeje. ⁴ Naehu majēhijode jōho o naehu jō majēhijode ē hesi ōroho na bogo sine nimorohoromo sanu-sanuēmiromo ave sa'a hesi simano ma'e jōho jōvoromo ehuro jemesi

simanoho jaguvêho ga'i a'i God-are Aru'aho hesi darugoho jemê røjêhiromo Keriso-are jôho majêhijodeje ⁵ êhuro jemêro bogo ave sa'a hesi simano ma'e jôho heromo Keriso mae uehorovo'i a'i God-are darugoho baeromo êhuro Keriso mae uehorovo'irarijego.

God-are Aru'ahehu hesi uehoro ma røjahuijaje jôhoje.

⁶ Iae êhi jie rôhu simano ma'e jôho iae no majêhijarueje God-are jô heromo mae biririvê'e ariböviohuro heruomoröhego. Simano ma'e jôho iae majêhijarueje rôhu ê jôho gôje o ave sa'a hesi jôho gôje. Aehu ave sa'arohemu uehorovoromo ê jôho simano ma'e hôromo ataruêhioho no bogo êhioho majêhijarueje. O ave sa'a hesi muohemu muebejarue a masijehu jô mae hôromo jô ataruêhioho nosi jôho bogo êhiohoje ê a masijoho rireromo barê'iê'ego. ⁷ Êhi jiê'e aribövi jabesi simano ma'e jôho no bogo ato'i a'i God-are simano ma'e jôho urimo gurihijahuê'e jiadoho êho huruoho majêhijarueje. Urimê'i sa'a bövi bise'o bogo bamadevare God-ro uvadeje noro ê jôho heromo aji maho baeröhego. ⁸ Noehu aji baeröhe jôho ave sa'a hesi muohemu muebejarue a masijoho jabu bogo mae bogo garuomadeje. Jabumê garuomo'ibejo Bada hesi iho dôre jiê'e aho uehorovoromo korosiroho bogo ano taemoruomo'ibejo. ⁹ Rôhu jabumê bogo gavareje. Bogo gavare hesi jôho God-are surire jajivoromo êhi uövuê'eje:

Nunehu bogo garomo hia'ehu bogo heromo

aehu nosi dê vövöbajo'ere bogo uehorovaroho êhi jiê'e ajoho God-ro avohahuade hôjo

hu rajahijarue aribövioho noro baeröhego.

Êhi uvê'eje. ¹⁰ Êaji baeröhe jôho sa'a hesi muohemu muebejarue aribövioho bogo garuomadeje. Rôhu God-ro uavamu hesi Aru'ahohuro ê jôho nosi ôrire røjahuijê'eje. Aru'ahehu røjahuijade hesi bêhoho huro aho'obêhe ga barêromo God-hu hesi dê vövöbajo'ere uehorovajoho êhu'o iae ga barêjajeje. ¹¹ No ae gemu gemu diehi uehorovaruohe ae göho bogo ga'i nosi aru'ahohuremu sivue gavajeje. God-are Aru'ahoho êhi gemuohoje. God-are Aru'ahohuremu God-are uehoroho gavajeje. No bogo gavarujeje. ¹² Aji baeröhe jô God-are Aru'ahehu no røjahuijaje hesi bêhoho no bogo ave sa'a hesi jô uehorovaje aru'ahoho bae'i a'i God-hu nugö'øjade Aru'ahoho baejê'e javue êhuro God-hu bojamuade suvuore bövie bise'e aho'obêhe huro røjahuijego garöhëro.

¹³ Êhu'ëro jiê'ëro aehu ave sa'arohemu uehorovoromo jô røjêhijaruêhioho no bogo êhioho jôho røjêhi'i a'i God-are Aru'ahehu røjahuijajêhi êhi majêhijarueje. Majêhiromo God-are Aru'aho hesi jô bêhoho huruoho majêhijarueje Aru'aho baejê'e ariböviohuro heruomoröhego. ¹⁴ Rôhu God-are Aru'aho bogo baejê'e ariböviohuro uvoruomajeje: God-are Aru'aho hesi jôho simano rumo'e jôe hôromo bogo eruomajeje. Jô bêhoho bogo garuomajeje. Bogo garuomaje hesi bêhoho êhi jiê'e jôho God-are Aru'ahohuremu ajamuego avoho mevoromo gavarujeje mae jiego. Rôhu God-are Aru'ahoho jabumê bogojêvê'ëro êhu'ëro God-are Aru'ahoho jô bêhoho bogo røjêhijego êhuro bogo garuomajeje. ¹⁵ A'i God-are Aru'aho baejê'e aribövioho noro jôe aho'obêhe garomo mevarueje. Rôhu noehu God-are Aru'aho baejaroho a ioro'ioroho bogo avoho mevavuarueje gö'i mae o sisê javuego. ¹⁶ Bogo mevavuarue hesi bêhoho Kerisohu diehi uehorovajoho God-are Aru'aho

rumo'e ariböviehu mevo'iröhoho bogo eni jëve. Ëhesi jöho God-are surire jajivoromo uvë'eje:

Rahuro Badare uehoroho gavë'e höjo.

Hesi öriroho rahuro jögoroho mami'ajëjo.

Ëhi uvë'eje. Ëhu'ëro God-are Aru'aho rumo'e aribövioho Keriso-are uehoroho bogo garuomajeje. Röhu huhu uehorovajëhi no'o uehorovaruëro jië'ëro ëhu'ëro God-are Aru'aho rumo'e aribövioho nosi uehorohu'o bogo garomo bogo avoho mevavuoruomajeje.

3

God-are mu vaeromo ekaresia ajëmarue aribövioho bogo masijehu jio'amo'i God gemu böröme jiaje jöhoje.

¹ Nasi ö mueno'e urimë'i naro gavodeje jemë God-are Aru'aho hesi jöho bogo avoho uehorovo'i ave sa'arohemu uehorovamu. Jemë ave sa'arohemu uehorovamu gëgorovo Christian jö aevoromo röjëhijarue ëhi jië'e jöhemu röjëhijodeje. ² Asisó'o i mi bogo mëmi'i ma-amu rihu mëmijaruëhi na God-are jöho amu rihunö'e bojëmibe rovodeje. Ëhesi bëhoho Keriso-are jö aevoromo sama'e röjëhijaruohuremu ëhuremu jemesi örire röjëhijodeje. Ijore röjëhijarue jö börömoho bogo röjëhijodeje. Ëhesi bëhoho ijore röjëhijarue jö hejë'oho jemë bogo eni jëvadeje. Jemë bogo eni jëvobe rovadoho röhu jaruvohu'o bogo eni jëve. ³ Ëhesi bëhoho ave sa'arohemu uehorovarijoho ëho bogo vuonugë'e jëve. Bogo vuonugo'i a'i jemë göëro gö hesi muoho garomo dë vörönimoromo iro muorovo'e vaejarujeje. Jemë ëhi ë'arujohuro ëhuro ave sa'arohemu uehorovaruje aribövie jëve. God rumo'e aribövi jabesi muoho baeromo ëhi raromo jijiharujeje. ⁴ Ëhesi bëhoho jemë ae göëro uvanueje: Na Paul-are ae jevajëjo. Ae göëro uvanueje: Na Apollos-are ae jevajëjo. Ëhi jië'e jö gö gö atarujohuro ëhuro jemë God rumo'e aribövioho va'ëne jëve.

⁵ Röhu Apollos-are muoho diehi jio'i Paul nasi muoho diehije. No bogo a masijehu javuo'i no God-hu bojamuade muohemu vaejarue ae javue. Hesi muoho vaeromo jöho majëhijamu jemëro aevoromo Keriso mae uehorovarijeje. No ëhi jië'e ae javue. Badahu ae gö gö mue gö gö bojamuibe rovadoho ëho no vaejarueje. ⁶ Mue gö gö vaeromo naro ujane bivëvanovodeje jemë aevoromo Keriso-are aribövie jëvoröhego. O Apollos-ro ijore ö'oromo ujanore jove otehanovadeje sanuovëvego marë'irarijego. Noro ëhi jië'e muoho vae'i God-ro hesi sivue avohëvamu marëromo ri'öjarijeje. ⁷ Ujonö'e bivëvaje ahu'o jovehu sanuovëvaje ahu'o no mabise'e javuo'i God avohëvego ri'öjaruje aho hu börömohoje. ⁸ O ujonö'e bivëvaje ahu'o jovehu sanuovëvaje ahu'o no bogo göho böröme göho bise'e javuo'i ma-gemuoho javue. No diehi jië'e mu vaejë'oho God-ro manaho ëhi bojamui'ë'e. ⁹ Iae no God'o gemu mae mu vaejarue ae javue. Jemë God-are i'o mu'o va'ëne jëve. Röhu uhu'e jöe göho. Jemë God-are javu va'ëne jëvanove. Ëjöhu'o uehorovo'ëjo. ¹⁰ God-ro na huë baejavoromo muoho bojemamu ëhuro aehu javu ma vaejaruëhi naro aevoromo jemë vaejëvoromo sa'a uhure umoromo biriri'oho bamëhodeje ëhuro jemëro döre javu va'ëne ëhi biririvoromo mae riravo'irarijego. Ëhi vaejëvë'ëro ae göëro javue döre vaeruome. Javue döre vaejaruoho ae gemu gemu gavë'i javuoho ma-avoho vae'iro. ¹¹ Ëhesi bëhoho God-ro aevoromo

Iesu Keriso bamë'eje munënö'e bibivoromo namiromo jemë nigemëvego riravo'irarijego. Javu uhure gö gö bogojio'i Iesu Keriso gemuje. Aho munë göho bogo bamo'ë'ö javuoho biririvoröhego. ¹²⁻¹³ Javu uhure Iesu Keriso jio'i döre aëro javue vaejarueje. Javu döre vaejaruoho ae gemu gemu diehi diehi vaejaruoho ijönö va'orahoro jio'ë'e. Munë ma-mabêhe gold silver oho inajo'e ujuohoromo munë mae gö gö oho inajo'e ujuohoromo avoho vae'i o ma-jahuri javu vaejarue inömo ijo ö'e sare oho inajo'e ujuohoromo sisë'i vaejaruoho êho va'orahoro jio'ë'e. God-are maja rovë'iroho vëni bôrömëro rueromo ë javuoho ravo ga'ë'e. Vënëro ravo'iramu no ga'ëjo di ahuro biriri'oho vae'i di ahuro sisë'ioho vaejë'e jio'iramu. ¹⁴ Mami'e vaejare muoho vënehu ravamu biririvoromo namijë'oho ë javu vaejare aribövioho suvuore mana baeruomo'ë'e. ¹⁵ O mu mami'e vaejaroho ravo barëjë'oho êhuro ë javu vaejare aribövioho suvuoroho bogo baeruomo'ë'e. Röhu jabumë bogo sisëroho va'i iae mae raromoruomo'ë'e. Raromoromo röhu uvoruomo'ë'e: Ravavuo'ië'ajëromo huruomare höjo. Röhu vaevë'e nosi muoho ravo barëjahuoromo sisë'rëjahuë'e höjo. Êhuni ae aho'obêhe gavë'i javuoho ma-avoho vaeruomo'iro.

¹⁶ Jemë iae gavaruje ekaresiaho jemë God-hu hijaje javuoho va'ëne jëv'ëgo God-are Aru'ahehu jemesirire hijajoho. ¹⁷ Jemë God-hu hijaje javuoho va'ëne jëv'ë'ëro êhu'ëro God-are javu hesiremu jiajêhi jemë êhi hesi aribövieuu jëve. Jemë hesi aribövieuu jëv'ë'ëro ae rahuhu mu sisë jemë røjëhiromo ijumëvë'oho êhi jië'e aribövioho God-ro mana ijumëvë'ë'e. ¹⁸ Nadi jasi arijo'arijoho sareramirovone. Ja ae rahuro nimorohoromo uvë'oho: Ave sa'arohemu uehorovarue a jabesi nunire na simano ma'e ae jevajë uvë'oho êhi jië'e uehoroho vuonugone. Vuonugo'i uvone: Ave sa'arohemu uehorovarue a jabesi nunire na simano rumo'e ae jëv'ë'oho iae mae höjo. Ja êhi uvë'oho God-are nunire ja simano ma'e ae javo'ajëjo. ¹⁹ Êhesi bëhoho ave sa'arohemu uehorovarue simano ma'e jöho êho God-hu gavajoho simano rumo'e jöje. Êhesi jöho God-are surire jajivoromo uvë'ëje: Ave sa'arohemu uehorovarue ariböviohuro sareri sarerie ë'oromo uvoruomaje höjo: No simano mae baeromo jijiharüëjego evare aevenëro mie jiomëvanovaje höjo. ²⁰ O jöe gö'o jajivoromo uvë'ëje: Badaro gavaje höjo simano ma'e a jabesi uehoroho bogo maehu jiego. ²¹ Êhu'e jia-aje a nosi ihoho nadi döroho bamoromo nimoronimorohë'ioho atoromo uvorëjo: Paul o ae gö bôrömëgo no jabesi ijore ijore jijiharue aribövie javuajëjo. Êhesi bëhoho ae inöme bövie bise'e God-hu bamavuadoho êho noehu ajëmi'iröhoho javue. ²² Paul na Apollos Peter êho no jemë ajëmi'iröhe aho javue. Sa'ae bövie bise'e êhu'o jemë ajëmi'iröhoho jio'ame. Jemë biririvoromo raromë'oho o vuovëvë'oho ë bövioho bise'oho êhu'o jemë ajëmi'iröhoho jio'ame. Rabe rabe avevejë'e jio'amajoho ijönö jio'amo'iröhoho êhu'o jemë ajëmi'iröhoho jio'ame. ²³ Êho aho'obêhe jemesi javue. Röhu jemë Keriso-are jëve. O Keriso hu God-areje. Êhuni nadi a nosi ihoho döroho bamoromo nimoronimorohë'ioho atore.

4

Corinth ariböviehu apostle ömo'ömo bogo gö nimo'i gö bijönimo'iröhe jöhoje.

¹ Êhu'e jiaje êhuni uvore: Paul-më êhi jië'e aribövie jëvajëjo. Jabumë Keriso-are mu vaejarue aribövie jëvajëjo. God-are jö mami'e subivahuade

hesi mu muebejहारue aribövie jëvájëjo. Ëhi uvore. ² Ae rahu ae gö hesi mu muebejahë'oho biririvoromo muoho avoho ma'enobe va'arueje. Ëhuremu maeje. Ëhu'ëro no'o ëhi ë'ejo. ³ Naro uvajeje: Jemë o ae gö ave sa'a hesi uehore baeromo nasi mu mae o sisë jiego mevo gavarujoho ëho ma-bise'e hõjo. Iae na'o nasi arijo'arijoho bogo mevorovajeje ga'i na mae o sisë jevego. ⁴ Ëhesi bëhoho naehu mu sisë vaejode jõho na bogo uehorovoromo dëroho juhuoninege. Iae ëhi jie rõhu bogo ëhuro na God-are nuniroho maho namije. A'i Badaro gemuëro na gevajeje nasi muoho mae o sisë jiego. ⁵ Ëhuni nadi sarerivoromo masijoho riravoromo ae gö nosi muoho mevo gavahuore ga'i no mae o sisë javuego. Mevo gö'irõhe majaho bogo rovë'eje. Hujeji Badaro rueromo nosi mue rabe rabe gurihijë'e bogo gavaruoho o noehu uhure ma-uehorovo taemaruoho va'orahoro bamoromo evare mevo gö'ë'e. Mevo göromo evare God-ro ae gemu nosi mu diehi vaejare atoro huë maho ëhi ajiomë'e o abuejë'e mamui'ë'e.

⁶ Nasi ö mueno'e ë jõho naro jemë majëhiromo ae gö jabesi jõhu'o majëhiromo Apollos-mu nosi ihore jajivodeje rõjëhijego jemëro garomo ave jõgoru hesi bëhoho avoho uehorovo'irarijego. Jõgoroho ëhi uvë'eje: Nadi aruëroho anumëroho jijihõ'i God-are surire jõhuremu ëhuremu uehorovobe jijihorëjo. Ëjõgoru hesi bëhoho avoho uehorovoromo nadi jemesi sivuoho uehorovoromo dëroho bamorovoromo nimorohë'ioho uvore: Ëa masijoho ëho nego'i ëho bijõnegajëjo. ⁷ Raro uë'ego masijoho riravõ. Inõmoho raboho na ëma bæejarijeje. Bogo. Hesi God-ro bojëmadeje. Ëhi jië'oho jemë rabëni uvarujeje: Bövie bise'e nosi biririvoromo bæejare hõromo nimorohë'i atarujeje.

⁸ Sareri aribövie jëve. Nani jemë uvarujeje: Mami'e God-are jõho no da'uaguë'e hõjo. Mami'e hesi ajoho bæe barëjë'e javuajëjo. No masije riravoromo bövie bise'e muebe'amarue hõjo. Apostle-ho no bogo ëhioho masijoho javuë'e jemëro jemesi sivue uehorovoromo ëma uvarujeje: Noremuëremu masije javuajëjo. Ëhi uvarujeje rõhu jemë bogo ëhioho jëve. Jemë mae masije riravo'ibejarije ëhuro na nimorohevo'ibejo. Ëhesi bëhoho jemë mae masije riravo'ibejarije ëhuro no'o jemë'o gemuoro masije riravo'ibejo. Ëhi jië'oho mae jio'ibejo. ⁹ A'i avevejõ'oho na uehorovoromo uve: God-ro apostle nosi ihoho sa'aro bamë'e hõjo. Aehu i'u baeromo a nuniro guomo'ië'ego hesi iho sa'are jiajëhi nosi ihoho ëhi sa'aro jiego ae anerae aru'ahë dinõ'e dinõ'e raromaruohuro apostle nosirire ë gemu nunoho bamoromo ërimahuarue hõjo. Na ëhi uehorove. ¹⁰ Nosi ihoho sa'aro jië'ëro aëro nosi jõho uehorovoromo ëma uvoruomajeje: Paul-mëro Keriso mae uehorovo'ego ëhuro simano rumo'e aribövie jëvájëjo. Rõhu jemëro jemesi jõho ëma uvarujeje: Keriso'o gemuore javuë'ëro Corinth rajoho nomë simano mabëhe javuajëjo. Aëro apostle nosi jõho ëma uvoruomajeje: Paul-mesi muoho darugo rumo'e hõjo. Rõhu jemëro jemesi jõho ëma uvarujeje: Corinth rajo nosi muoho darugo ma'e hõjo. Jemëro uvarujeje: Nosi ihoho dö mare hõjo. Rõhu apostle nosi ihoho sa'aroje. ¹¹ Io'o apostle no iëni jovëni vuovavuobe rovadoho jaruvohu'o iae ëhi javue. Niõgu sisëmu io'amarueje. Aëro anaguo'i arijarueje. Amo ari'e bogojavuë'ëro ëma jijiharueje. ¹² Nosi övëro biririvoromo i'u'e muoho vaeromo ioho ë ijarueje. Aehu nosi õrire agavuë'iroho no ma-jõ maemu mana majëharueje. Aehu nosi õrire huë vavaeni bojamuijë'oho no ma-biririvoromo raromaruëje. ¹³ Aehu nosi iho ijumoromo jõ sisë atë'oho no ma-u'emu jõe sanu'e mana majëhijaruëje.

Sa'ae dinö'e dinö'e raromarue aribövi jabesi nuniroho no sisë javuego musisinö'e bu'öjavuarue aribövie javue. Sa'osa'ëro ruhijanovë'e aribövie javue. Nosi ihoho ëhi jiobe rovadoho jaruvohu'o ëhi gemuohoje.

¹⁴ Ëjö naehu jajivaje hesi bëhoho bogo jemëro adahoromo javoje bae'irarijago ëhunioho jajive. A'i naro uve: Jemë nasi aboji harihu'o mae jëväjëromo öroho røjëhiromo jajive. ¹⁵ Nani Keriso-are mu røjëhijarue aribövie marohë'e mae jëve. Röhu jemesi vavuoho na gemu jeve. Ëhesi bëhoho jemë'o na'o Keriso-are aëro javuë'ëro ëhu'ëro jemesi vavuoho na jeve rabëni naro aevoromo Keriso-are jö maho majëhijë'ëro. ¹⁶ Jemesi vavue jevë'ego ëhuni uëve: Na negajëjo naehu mu vaejajëhi jemë'o ëhi ë'irarijago. ¹⁷ Ëhi nego'ego Timothy jemesi örire nugö'ö'ië'e. Hu nasi huë baejaje harihu maeje. Hu Badare muemu uehorovaje aeje. Ëaho nugö'ö'iramu huro ö'oromo uë'ë'e: Nöröro ëhi jië'e jöho ejahoromo Iesu Keriso-arire juvoromo hijaje höjo. O ë jöe gemuoho ekaresiae aho'obëhe dinö'e dinö'e jioruomajoho røjëhibe juvaje höjo. Ëhi jië'e jöho huro majëhi'iramu jemë röhu maho uehorovo'aruje.

¹⁸ Röhu jemë a ioro'iorëro uvarujeje: Nörö nosiroho bogo rue'a'ajëromo jemëro jemesi ihoho döro bamorovë'e jëve. ¹⁹ Röhu God-hu nimë'ohuro iae na ma-burëro ö'ëjo. Ö'oromo nasi ga'ëjo simano bövi'e aribövioho diehi jëvo'iramu. Na bogo jabesi jö huhu jöhemu he'i ö'i a'i ö'ëjo ga'i jabumë God-are darugoho baejë'e jioruomego o bogo. ²⁰ Ëhesi bëhoho God-hu böröme namiromo no muebejavuajoho ëho bogo ma-jö ataruoho jio'i a'i darugo'e muohoje. ²¹ Röhu jemë di muoho nimö. Na na ha'ite bö'oromo hisuebijëvo'ëjo o huë baejëvoromo jö sanu'e majëhi'ëjo.

5

Masubarue jögoru ahade a hesi jöhoje.

¹ Röhu jemesi jö sisëho na hejë'e jeve. Aëro atoromo uvoruomohijo: Corinth rajo ekaresia jabesirire öehu jijihanovarue muoho jiajëjo. Ae gemuëro vavu hesi vaboroho vajiohëro baeromo niö'iro gemu mae arijarue höjo. Ëhi jië'e muoho sisë bëheje. God-are jö bogo hejë'e aribövioho jabu bogo ëhi jië'e muoho vaeruomajeje. A'i jemesi aëro ëhi jië'e muoho vaejajeje. ² Ëhi jëvë'ëje röhu jemëro jemesi ihoho ëma döro bamorovarujeje. Nadi ëhioho ë'ibejarije. A'i huë vavaene böröme baeromo ëhi jië'e mu vaejaje aho jemesirire jiajoho nugö'ö'ibejarije iae mae jio'ibejo. Röhu bogo nugö'ö'jarijeje. ³ Nasi sino haho'oho bogo jemë'oho jie. A'i nasi uehoroho aho'o jemesirire jie. Ëhuro na jemë'o jevanove. Jemë'o jevanovoromo hesi sisëho mevoromo nosi Bada Iesuare ihore uvë'e jeve: Hu mu sisë bëhe vaejajëro i'ue bae'a'ajëjo. ⁴ Ëhuni jemëro gemuoro gagovorovoromo nasi uehorohu'o nosi Bada Iesuare vöröhu'o jemë'o jiego ⁵ ë iaho rori'o nugoromo Satan-are öroro bojamego ëhuro hesi sinore jiaje mu sisëho barë'iro ëhuro Badare majaho rovego ë ia hesi aru'ahoho bogo sisëroho va'i mae hiröheje.

⁶ Röhu jemëhu jemesi mu uehorovoromo iho döre bamorovarujoho ëho sisëje. Ave uhu'e ataruoho jemë'o iae uehorovaruje. I dë huaje oso biseharihoho ëhuro ie aho'obëhe rumorovego dë huaje höjo. ⁷ Ëdë huaje oso jemesirire jiajoho bu'öjago ma-i mahemu jëvo'i. Ëhesi bëhoho ë mu

sisë jemesirire jiajoho ahego bogo rumorovo'i a'i barë'iro ëhuro jemë i ma va'ëne aribövie jëvo'iröhe. Röhu jemë iae i ma va'ëne aribövie jëve. Rabëni hesi bëhoho naro majëhi'ië'e. God-hu Vörö Tugohade Söröho Israel rajehu ue'ahë'iroho dë huaje oso rumo'e iohemu ue'aharueje. Ue'ahoromo röhu ave muohu'o vaejarueje. God-are jöëni sheep harihoho bijuëmarueje. Röhu Keriso sheep harihu va'ëne anamu guomë'eje ëhuro God-ro nosi sisëho uehorovoromo vuonugo'iröhego. God-ro jemesi sisëho uehorovoromo vuonugë'ëro ëhuro jemë i ma va'ëne jëve. ⁸ Nosi sisëho uehorovoromo vuonugë'ëro jië'ëro ëhuni Jew rajehu i dë huaje osoho sisë hōromo vuonugoromo evare God-hu Vörö Tugohade Sörö ijaruëhi no ëhi jië'e muoho vaeromo nu huohue mu sisë gö gö vuonugo'i God-hu vörö tugohahuade muoho uehorovoromo maemu raromo'ejo.

⁹ Röhu urimë'i naro jöho jajivoromo majëhiromo uëvodeje: Öehu jiihanovarue ariböviohu'o nadi gemuoroho raromo jijihorëjo. ¹⁰ Ëjö jajivodoho na bogo uëromo ë'odeje: God-are jö bogo hejë'e ariböviohu'o nadi gemuoroho jijihorëjo. Na bogo uëromo ë'odeje: Ga'irarije God-are jö bogo hejë'e aho önö'e mahunö'e mu vaebe vajiohu'e mu vaebe jijihamu God dejonö bamo'i bövi bise'o nuninö bahibe jijihamu gëvë'iroho ëhi jië'e ariböviohu'o nadi gemuoroho raromo jijihorëjo. Naehu uëvode jö hesi bëhoho bogo ëhioho jiadeje. Nasi bëhoho ëhi jio'ibejo jemëro ejeho'ibejarije God-are jö bogo hejë'e aribövioho bogo gë vadë'ibejarije. Ëhuni God-are jö bogo hejë'e ariböviehu ëhi jië'e mu sisë vaejamu jemëhu jabu'o gemu mae raromo jijihë'oho iae maeje. ¹¹ Röhu jajivode hesi bëhoho aviëhije. He'irarije aëro jemë'o raromoromo uëvamu: No Christian ae javuajë uëvamu hejë'iroho röhu ga'irarije jabumë önö'e mahunö'e jijihamu gëvë'iroho God dejonö bamo'i bövi bise'o nuninö bahijamu gëvë'iroho ae gö jabetesi jö sisë atobe jijihamu hejë'iroho jovo ue'ahoromo simano sisërëbe bövi bise'o ujuohoniëhibe jijihamu gëvë'iroho ëhi jië'e ariböviohu'o nadi gemuoroho ioho ue'ahore o raboho raboho ë'ore.

¹² Naro rabëni God-are jö bogo hejarue aribövi jabetesi muoho garomo mevojöro. Ëho bogo nasi muehuje. A'i Christian agano jabetesi muoho ëho garomo mevore. ¹³ God-are jö bogo hejarue aribövi jabetesi muoho hesi God-ro sivue garomo mevo'ë'e. No bogo mevarueje. A'i God-are jö hejarue aribövi jabetesi mu jemëhu garomo mevo'irarije jöho God-are surire jajivoromo uvë'eje: A sisë jemesirire jiajoho nugö'öregö va'irajo. Ëhi uvë'e jiaje ë a sisëho nugö'öregö va'iro.

6

Corinth ekaresiaehu Christian agano bogo court-re sö va'ëgo God-are jö bogo hejë'e ariböviehu mevoröhe jöhoje.

¹ Röhu aviëhi jië'e muoho jemë rabëni biriri'övoromo ë'arujeje. Ja'o Christian a göhu'o jemë niö'i jö sisë jëvë'oho jemë God-are jö bogo hejë'e aribövi jabetesi nunire va'o rirarovoromo jemesi jö sisëho majëhijarujeje jaburo mevëhojöro. Bogo ëhioho ë'i a'i God-are aribövi jabetesi nunire riravoromo jöho ato'ibejarije iae mae jio'ibejo. ² Jemë diehi'oromo bogo uehorovoromo uvö: God-are majaho rue'iramu God-are aribövioho noro sa'ae aho'obëhe jabetesi muoho garomo mevo'ëjarëjo. Ëhi uvo'ibejarije iae mae jio'ibejo. Röhu jemë majae ijönö mu böröme vaeromo ae aho'obëhe

jabesi muoho garomo mevo'ieß'ero jëv'ieß'ero ëhu'ieß'ero avevejö'e jö bise'o bise'o mev'öho jemë iae eni jëve. ³ Jem'ö iae gavaruje Keriso-are aribövioho no majae ijönö anera gëromo jabesi mu masijo mev'öho hesi jëvajoho. Iae ëhuni uvore: Ave sa'are mu ininoho garomo mev'öho iae no eni javuajëjo. ⁴ Ave sa'a hesi jö inino mevo'irarijoho jëv'öho jemë diehi'oromo ë jöho bava'oromo God-are jö bogo hejarue aribövi jabesi nuniroho riravoromo majëhijaruje mev'ëhoröhego. Jabesi ihoho Keriso-are ekaresia jemesiriroho bogojie'e jiaje jemesi jö sisëho jabisiriroho nadi bava'ore. ⁵ Jemesi arijo'arije javojimorovohe. Christian agano jemesi jöehu umogihago mevo'irarijoho na jemesiriroho simano ma'e aho bogojie'ego ëhuni dirö'e göro va'oromo jemesi jöho majëhijaruje God-are jö bogo hejë'e ariböviohuro mev'ëhoröhego. Röhu simano ma'e aribövioho jemesirire iae jio'ame. ⁶ Röhu Christian agane göëro göho dirö'e göro bava'oromo jemesi jöho majëhijaruje God-are jö bogo hejë'e ariböviohuro mev'ëho'iröhego.

⁷ Röhu jemë göëro göhu'o iro muorovo'e vaeromo court-re va'arujoho ëhuro jemesi Christian muoho mami'e bejë'eje. Jemë court-roho bogo va'i uvo'ibejarije: Sisë vaejevadoho o vajiohehu baejehadoho iae hesi hö uvo'ibejarije iae mae jio'ibejo. ⁸ Röhu jemë bogo ëhioho uvo'i jemëro ri'öromo göëro gö hesi örire sisë vaejarujeje. O vajiohëro baejëharujeje. Bogo God-are jö bogo hejë'e a jabesi örire gemu ë mu sisëho vae'i a'i jemesi Christian aganoho jabu'o ëhi'ëvarujeje. ⁹ Jemë iae gavarujeje sisë aribövie God-are aji'e öri ari'ere bogo va'o hesi jioruomajoho. Nadi sareramirovore. Önö'e jijiharue aribövioho God-are öri ari'eroho bogo va'ë'ö. God dejonö bamo'i bövi bise'o nuninö bahijarue aribövioho bogo va'ë'ö. Goho'amarue aribövioho mu gö gö barueromo a'o a'o sihorovarue aribövioho bogo va'ë'ö. ¹⁰ Vajiohu ë'arue aribövioho mahunö'e ë'arue aribövioho jovo iromo simano sisëëjarue aribövioho ae gö jabesi jö sisë atarue aribövioho bövi bise'o ae gö ujuohoniëhijarue aribövioho ëhi jii'e aribövioho God-are öri ari'eroho bogo va'ë'ö. ¹¹ Urimoho jemë a ioro'ioroho ëhi jii'e sisë aribövie jëvadeje. Jaruvoho jemesi sisëho u'ovëhë'eje. Jemë God-are aribövie jëve. Jemë God-are nunire mae riravaruje. Èhesi bëhoho God-ro Bada Iesu Keriso-are ihore hesi Aru'ahoho nugö'öjamu jemëni rueromo dë vövöbajo'oho avohëh'ieß'ero ëhu'ieß'ero mae jëve. Èhuni mu sisëho vuonugo'i ma-raromore.

Sino haho'ehu mu maemu vaejago God-are iho dö mare jioröhe jöhoje.

¹² Jemë ae göëro uvarujeje: Noehu mue aho'obëhe vaejë'öho iae mae höjo. Èhi uvarujeje. Iae ëhi jie röhu mu ioro'ioro vaejë'öho bogo ëhuro marëjavuo'ë'e. Nani noehu mue aho'obëhe vaejë'öho iae maeje röhu mu göehu göehu ruahö'öjevo'iröhoho na bijönego'ego ëhuni ëhi jii'e muoho na bogo vae'ejö. ¹³ Röhu jemëro uvarujeje: I hesi bëhoho dëre abuejajëjo. Dë hesi bëhoho ioho baejajëjo. Iae ëhi jie röhu God-ro uvo'iramu iohu'o dëhu'o barë'ë'e. Dë hesi bëhoho ioho baeje röhu nadi uvore: Nosi sino haho'o hesi bëhoho öëro ë'anovajëjo. A'i uvore: Nosi sino haho'o hesi bëhoho Badare örire bojamijaruëjo. O Badare bëhoho nosi sino haho'oho muebajajëjo. ¹⁴ Iohu'o dëhu'o barë'ë'e. Röhu Bada guomoromo bogo barë'i God-ro daruge bojamamu ri'öjajëje. Ri'öjë'ieß'ero no'o ëhi daruge bojamui'iramu vuovoromo ri'öjavuo'ë'e. Èhuni nosi sino haho'oho ma-Badaremuje.

¹⁵ Jemë'o uehorovore. Jemesi sino haho'oho Keriso-are övo duruajo'e jëve. Ëhi jië'oho na no öero jijihanovoromo Keriso-are övo duruajo'oho baeromo ö va'ëne magonaho sisëhu'o gemuoroho havoromo momorö'ö'ejo. Bogo mae bogo ëhioho ë'ejo. ¹⁶ Ae rahu magonaho sisëhu'o gemuore havoromo momorö'öjë'ohuro ëhuro sine dë vövöbajo'e gemuoho javuo'ë'e. Ëhuremu uehorovore. Ëjôho God-are surire ëhi gemuoho jajivoromo uvë'eje: Jabumë niö'i jëvadoho rôhu gemu jio'a'ajëjo. ¹⁷ Jabumë gemu jiajeje rôhu Bada'o bimuvë'ohuro ëhuro Iesu'o no'o Aru'ahe gemuoho javue. Ëhuni magonaho sisëhu'o bogo gemuoroho momorö'ö'ejo.

¹⁸ Önö'e muoho gorore. Mu sisë ioro'iorohuro ëhuro sinoho dë vövöbajo'oho bogo sisë vaerovo'i a'i öehu jijihanovë'ohuro ëhuro sinoho dë vövöbajo'oho sisë vaerovarueje. ¹⁹ Ave jôhu'o avo'avoho uehorovore. Jemesi sinoho dë vövöbajo'oho God-are Aru'aho hesi osa maho jëvanove. Ëhesi bëhoho God-are Aru'ahohuro God-are örire jioromo jemesi sinore dë vövöbajo'ere rovë'ero jemesi uhure ë hijajeje. Jemesi sinoho dë vövöbajo'oho aho'obëhe bogo jemesirehu jio'i God-areje. ²⁰ God-ro jemë bogo ëma baejëvo'i a'i hesi Harihoho nugö'öromo huë vavaene sisë maro baejë'ero ëhu'ero jemë hesi baejëvadeje. Ëhuni jemesi sino haho'oho mu maemu vaerego hesi ihoho dö maro jio'iro.

7

Masuarue mu hesi jöhoje.

¹ Rôhu jemëhu jajivoromo ue gevarije jôho na majëhi'irögoro ë'e.

Aehu magonaho bogo masuvë'oho iae maeje. ² Rôhu ae aho'obëhe önö'e jijiharue jiaje ëhuni ae gemu gemu magonahe masure o magonahe gemu gemu ae masure. ³ Baruharo jasi vaborehu ja'o niavo'i uavë'oho ejahone. O vaboroharo jasi baruehu ja'o niavo'i uavë'oho ejahone. ⁴ Ëhesi bëhoho vaboroho jasi sino haho'oho bogo jasirehu jio'i jasi baru hesije. O baruho jasi sino haho'oho bogo jasirehu jio'i jasi vaboro hesije. ⁵ Ëhuni vaboroharo nadi baruho juahami'i baruoharo nadi vaboroho juahami'i ma-ejahorovore. Rôhu nani jemë gemu mae jöe jörovoromo uarovo'aruje: Ë'ego no gemuore niavarue muoho majae ma-bisemu vuonugo'i God-are örire jöe jövojuvo va'o majae eni jiego vuonugo'irarëjo. Ëhi jië'oho iae maeje. Rôhu ëhi ë'ë'oho God-are örire jö jövo'irarije majaho barëjego ijonö rôhu maho sionëro gemuoro niavore. Bogo ëhi ë'ë'oho nani jemëro bogo avo'avoho biririvo'iramu Satan-ro bijëho gë'ë'e.

⁶ Rôhu jemëhu masurovo'irarije jö jajivajoho na bogo uëromo ë'e: Jemëhu bogo masurovë'oho sisë hö uë'i a'i na uëromo ë'e: Jemë nëgë'oho ëhi'orëjo. ⁷ Rôhu naehu vaboro bogo masuvë'e ma-hijajëhi ae magonahe aho'obëhe ëhi jëvo'ibejo ëhuro Paul na mae jevo'ibejo. Rôhu bogo ëhioho jio'ë'e. A'i ae magonahe gö gö diehi jië'e mu vaeröhe suvoroho mami'e God-ro bojamuibe rovë'eje. Ae göëro suvuore gö ae göëro suvuore gö ëhi baebe rovë'e javue. Ëhi jië'ero ae magonahe gö gö masurovo'i göëro bogo masurovo'amë'eje.

⁸ Rôhu magonaho doruohu'o bogo masuvë'e aribövi ioro'iorohu'o ave jôho na jemesi örire majëhi'ië'e. Naehu ë'ajëhi jemë vabore o barue bogo masuvë'oho iae maeje. ⁹ Rôhu biririvoromo avoho taemo raromo'irarijoho

bogo eni jëvamu masurovo'amë'oho iae maeje. Ëhesi bëhoho jemesi dë vövöbajo'ere simanore uehoro gö gö baejë'oho ëho sisëje. Ëhuni masurovo'amore.

¹⁰ Röhu masurovë'e aribövioho jemë na ave jöho bojëmi'ië'e. Bogo naehu uehorovoromo majëhi'i a'i Badaro bojamujë'e jio'ego na majëhi'ië'e. Vaboroharo baruoho nadi nugö'öromo va'o rori'oho hine. ¹¹ O nugö'öromo va'o rori'oho hijë'oho nadi ae göho masu'i ma-hine. O vuonorö'ö rueromo jasi baruohumu huë baerovoromo avoho arire. Röhu baruoharo ja'o vaboroho nadi nugö'öne.

Vaboro'o baru'o göehu Keriso mae uehorovo'i göehu bogo ma uehorovë'oho ehuro ëhi ë'iröhe jöhoje.

¹² Röhu a ioro'ioro jemesi örire ave jöho majëhi'ië'e. Bogo Badaro ave jöho jövo'i a'i naro nasi uehorovoromo jajive. Baruoharo ja bogo Keriso uehorovanevare jaehu Keriso bogo ma uehorovaje magonaho masuromo hiromo evare ijönö Keriso mae uehorovo'i jasi vaborehu bogo ma uehorovoromo ja uavë'oho: Iae na ja'o hinövo'ejö uavë'oho nadi nugö'öne. ¹³ O vaboroharo Keriso bogo uehorovanevare jaehu Keriso bogo ma uehorovaje a masuromo hiromo evare ijönö Keriso mae uehorovo'i jasi baruehu bogo ma uehorovoromo uavë'oho: Iae na ja'o hinövo'ejö uavë'oho nadi nugö'öne. ¹⁴ Ëhesi bëhoho Keriso bogo uehorovaje aho Christian vaborohu'o niö'iro gemuoro arijë'ero ehuro iae hu God-are aeje. O Keriso bogo uehorovaje magonahoho Christian baruohu'o niö'iro gemuoro arijë'ero ehuro iae hu God-are magonaheje. Bogo ëhioho jio'ibejo jemesi aboji harihu'oho God rumo'e aboji harihu'e jioruomo'ibejo. Röhu bogo ëhioho jio'i jabumë iae God-are aribövie jioruome. ¹⁵ Röhu ga'irane Keriso bogo ma uehorovaje jasi baruëro o jasi vaborëro ramö'öromo va'o rori'oho hi'ia'amu gavë'oho nadi uehorovoromo uvore: No mami'e mae masurovë'ego hu va'ë'oho God-ro bijönimo'ajëromo nijio'irae'i ma-uane: Va'i nagego va'ëjo. O nijio'iraeromo gemuore arijë'oho huë vavaene baejë'e ari'a'aruje. Röhu God bogo ëhioho nimo'i a'i uëvadeje jemë hesi aribövie jioromo huë baerovoromo gemuoro raromo'irarijego. ¹⁶ Röhu Christian vaboroho ja bogo gavanue. Nani jero baruoho ajami'iramu hu Keriso mae uehorovoromo bogo sisëroho va'i Keriso'o maro hi'ë'e. O Christian baruoho ja bogo gavanue. Nani jero vaboroho ajami'iramu hu Keriso mae uehorovoromo bogo sisëroho va'i Keriso'o maro hi'ë'e.

God-hu ae gemu gemu mu bojëmibe va'ego mu vaeröhe jöhoje.

¹⁷ Röhu Badahu ae gemu gemu mevoromo mure bamobe rovade muoho o jemëhu mu diehi vaebe rovamu evare God-hu hesinö rinëgadoho ëhi jië'e muohemu vaere. Naro ekaresiae aho'obëhe ë jögore gemuohemu bojëmibe va'ajeje. ¹⁸ Ae gö urimë'i Jew rajehu ë'aruëhi hesi sino tariojahamu hu hijuvu röhu God-hu hesinö rinovë'oho nadi sino tariojare muoho mu'ure. O ae gö Jew rajehu ë'aruëhioho hesi öriroho bogo ëhioho ë'amu hu hijamu röhu God-hu hesinö rinovë'oho nadi uarego Jew rajo jabesi muoho vaeromo hesi sinoho tariojaho'iro. ¹⁹ Jew rajehu ë'aruëhi jemesi sino tarivëhë'oho o bogo tarivëhë'oho iae hesije. A'i God-are jöe gö gö ejahë'oho ëho börömohoje. ²⁰ Röhu ae gemu gemu jemëhu diehi jië'e mu vaebe rovamu evare God-hu hesinö rinëgadoho ëhi jië'e muoho vaenövore. ²¹ Nani ja a börömo hesi darugore javë'ero hesi muohuremu vaejahë'iro evare God-ro ja hesinö rinagadeje. Nadi ehunioho nurunurumo'i ë muohuremu vaenövone. Röhu

jaehu ë a hesi darugore hijanuoho vuonugo'i va'oromo jasi nimanue mu öri birohë'ohuro va'o ë muoho vaene. ²² Röhu jaehu ae gö hesi darugoremu hiromo bogo nurunurumo'irane ë hesi bëhoho a börömo gö hesi muohuremu vaejahamu evare Badahu hesinö ringägë'oho ja döho jasi börömo hesi darugoremu hi'i jasi uho jasi nimoromo Badare mu vaejanue ae jave. O ja jasi nimanue muohemu vaejamu evare Badahu hesinö ringägë'oho ja Keriso-are darugoremu hiromo hesi muohemu vaejanue ae jave. ²³ God-ro jemë bogo ëma baejëvo'i a'i hesi Harihoho nugó'öromo huë vavaene sisë maro baejë'ëro ëhu'ëro jemë hesi baejëvadeje. Ëhuni nadi ae gö jabesi darugoremuoho raromoromo ma-muemu vae'i uehorovo'i a'i God-are muoho uehorovore. ²⁴ Nasi ö mueno'e ja ae gemu gemu diehi jië'e mu vaebe rovamu God-hu hesinö ringagadoho ë aho jero God-are nunoro juvoromo ëhi jië'e muohuremu vaenövone.

Bogo masurovë'e o ma-doru raromarue aribövi jabesi jöhoje.

²⁵ Röhu bogo masurovë'e aribövioho jemesi jöho na majëhi'ie'e. Ave jöho bogo Badaro uövuë'ëro majëhi'ie'e a'i naehu uehorovaje jöho majëhi'ie'e. Iae naehu uehorovaje jöho na majëhi'ie'e röhu Badaro huë vavaene baeromo uehoroho bojemi-jë'ëro ëhu'ëro nasi jöho heromo uvo'a'aruje: Iae jö mae höjo.

²⁶ Na uehorovoromo uve: Jaruvoho huë vavaeni majaho nosi örire rovë'tego ëhuni aehu raromaruëhi ëhi raromë'oho ëho iae maho höjo. ²⁷ Ëhesi bëhoho nani jemë vabore masuvë'e raromarujeje. Ëhi jië'oho nadi nugó'ö'i uehorovore. O nani jemë bogo masuvë'e ma-raromarujeje. Ëhi jië'oho vaboroho nadi nahore. ²⁸ Röhu a juvijehu o magonaho aboridehu masuvë'oho bogo sisë'ioho ë'arujeje. Röhu masuvë'ohuro ëhuro nurunurue uehore gö gö bae'a'aruje. Röhu na bijönege ëhi jië'e huë vavaenehu jemesi örire rueröhoho. Ëhuni uëve: Vaboroho nadi nahorëjo.

²⁹ Nasi ö mueno'e nasi bëhoho ëhije. God-ro majae ma-bunemu bamë'eje hesi majaho rueröhego. Ëhi jië'e jiaje ave majare aevoromo raromobe va'ë'iroho masuvë'e aribövioharo masuvarije muoho barë'ie'e jiaje nadi masuvarije muohemuoho uehorovo'i God-are muohu'o uehorovore. ³⁰ O huë vavaeni baejë'e aribövioharo ave sa'a hesi huë vavaeni muoho barë'ie'e jiaje nadi huë vavaeni baejarujoho ëhemuoho uehorovo'i God-are muohu'o uehorovore. O nimorohë'e aribövioharo ave sa'a hesi nimorohë'e muoho barë'ie'e jiaje nadi nimoroharujoho ëhemuoho uehorovo'i God-are muohu'o uehorovore. O inöme rabe rabe imo'amaruje aribövioharo inöme bövie bise'e barë'ie'e jiaje uvore: Noehu imaroho bogo nosirehu jio'i hesi God-are höjo. ³¹ Ave sa'are bövie bise'e jiego gavaruoho barë'ie'e jiaje ëhuni ave sa'a hesi mue bövie bise'e vaejë'iroho nadi ëhuremuoho uehorovoromo vae'i God uehorovë'i muoho vaere.

³² Röhu na nege jemë bogo ave sa'a hesi muohuni uehorovoromo nurunurumo'irarijeho. Bogo masuvë'e ariböviohuro Badare muohemu uehorovarueje ëhuro Bada dë mae jioröhego. ³³ A'iro vaboro masuvë'e aribövioharo ave sa'a hesi muoho böröme uehorovarueje ëhuro jabesi vaboroho dë mae jioruomoröhego. ³⁴ Ëhu'ëro Badare muohu'o ave sa'a hesi muohu'o gemuoro havoromo vaejeho anoji'e jiajeje. Röhu magonaho aboridohu'o bogo masuvë'e magonaho ioro'iorohu'o jaburo Badare muohemu uehorovarueje jabesi sino haho'ohu'o aru'ahohu'o God-are örire

gemu bojamirovoröhëro. A'i baru masuvë'e magonahohuro ave sa'a hesi muoho uehorovarueje jabesi baruoho dë mae jioruomoröhëgo.

³⁵ Na jö majëhijaje hesi bëhoho ëho bogo jemëhu masurovo'irarije öroho tugöhëho'i a'i jemë ajëmijego mae jëvoröhëgo majëhije. Avo'avoho raromoromo Badare muohuremu uehorovo'irarijego ëhuni vabore o barue bogo naho'irarije jöho majëhije.

³⁶ Röhu a juvijo'o magonaho aborido'o aemo'aemo'o jëvoromo röhu uvë'oho: No bogo masurovo'ejare uvoromo ëhi uehorovobe va'ojuvo röhu aehu magonaho masu'iro nimo avohoromo ëhuni uvë'oho: Naro nasi magonaho hesi öriroho muoho bogo maho vaegoro masu'ië'ajë uvoromo masuvë'oho iae maeje. Hesi nimoromo masurovoromo gemuore ari'ë'ö. Ehi jië'oho bogo sisëhu jio'i maeje. ³⁷ O aehu birivoromo hesi dë vövöbajö'ere mae uehorovoromo uvë'oho: E'magonahohu'o na'o no aemo'aemëro javuë'ëro bogo masurovo'i ma-aemo'aeme vaejë'ëro bogo niavo'i ma-aribe jireho'ejare uvoromo hesi dë vövöbajö'ere nimajoho bogo uehorovo'i hesi nimajoho taemorovoromo bogo masuvë'oho hu mae ë'ajeje mami'e birivoromo uehorovë'ëro jië'ëro. ³⁸ Ehu'ëro jië'ëro aehu hesi aemo'aemo masuvë'oho iae maeje. O bogo masuvë'oho ëho ma-mabëheje.

³⁹ Röhu masuvë'e magonahoho baru hijë'iroho baru'o gemu mae hi'ë'e. God-are jöho ëhije. O baru guomë'iroho magonahohuro di a nimë'oho ëho bae'ëte. Röhu Bada mae uehorovaje ahuremu masu'ëte ae gö bogo.

⁴⁰ Röhu hu baru bogo bae'i ma-doru hijë'oho iae hu huë mabëhe hi'ë'e. O baru i'o baejë'oho ma-bisemu bogo ëhioho huë maho hi'ë'e. Nasi uehoroho ëhije. Röhu nasi uehoroho bogo sisëhuje. Ehesi bëhoho naro uvajeje: God-are Aru'ahohuro bogo ae gö jabesi simanoho gemu huotovëho'i Paul nasi simanohu'o huotovehego ëhuro na uehoro mae baeromo jajivaje höjo.

8

Aehu inömo sisëni bahijare mi hesi vitu Christian ariböviehu i'iröhe o bogo i'iröhe jö Corinth ariböviehu ua gavamu Paul-hu mana jajivade jöhoje.

¹ Röhu jö göho na jajivo'ië'e. Övehu avohoromo uvene aho röjahiarue inömohuni mie anoromo aho'o bamëhoruomajeje sisëhuro baeröhëgo. Sisëni bamëhë'e mi vituoho na jemë ma-dajumo ue'ahore o uvore: Aru'aho sisëni bahijëhë'ëgo juahovo'ejarejo. E'mioho i'irarije o juahovo'irarije di muoho mae jiajoho ëho no uehorovo'ejo. Jemëhu ë'arujëhi aehu uvë'oho: Aru'aho mue bövie bise'e eni ga barëjë'e jevajë uvë'oho ëhuro hesi ihohemu döro bamorovajeje. O aehu ae gö jabesi örire uehorovëvë'oho ëhuro hu ekaresia muoho nigemajeje. ² Ja uvë'oho: Na mue eni ga barëjë'e jevajë uvë'iroho ma-döhemu ga'i bogo avoho gavanueje. ³ O jaehu God uehorovë'oho huro ja mae gavajeje.

⁴ Röhu naehu urimo uëvode jöho inömo sisë hesi mi i'irarije o juahovo'irarije jöho na majëhi'ië'e. Iae no garomo uvarueje: Ehi jië'e inömoho bëhi rumo'e höjo. God gemu jio'i gö bogohöjo. ⁵ Iae God-are jö bogo hejë'e ariböviohuro sarerivoromo uvoruomajeje: Ö'idöre jio sa'are jië'e aribövi noehu bogo gëvaruoho uvene aho röjëhi'iröhoho höjo. Iae ëhi jie. Aëro uvarueje: God gö gö aho'obëhe no bogo gavaruë darugo'e a masijoho aho'obëhe jio'amajëjo. ⁶ Röhu Christian aribövioho no bogo ëhioho uehorovo'i God gemu Vavuoho mae uehorovarueje. Huro sa'ae bövie

bise'e bamavuë'ëro noro hesi jöhemu uehorovoromo raromo jijiharueje. O Darugo'e A Böröme gemu Iesu Keriso mae uehorovarueje. God-ro uavamu Kerisoro bövie bise'e bamavuadeje. Bamavuoromo ajamuamu no vuovo öroho vuonugo'i darugoho baejé'ëro mae raromarueje.

7 Iae no garomo uvarueje: God gemu A Böröme Keriso gemu ëhi jëvájëjo. Röhu Keriso-are aribövi ioro'ioroho bogo ëhioho gavarueje. A'i urimë'i God-are jö bogo hejare majare uvonövareje: Inöme gö aru'aho'e höromo ëho rajëhinövareje. Majae ëgobövie ëhi ë'obe rovë'ëro ëhu'ëro jabumë inömëni bamëhare mi vitu i'ië'iroho uvoruomajeje: Ëmioho iae aru'aho sisë hesi mie höjo. Ëhi uvoromo ëma ijë'ohuro ëhuro herovoromo uvarueje: Nani no sisë ijaruëromo juhuonivarueje mu öroho bogo avo'avoho gavë'ëro. 8 Jabumë uvarueje: No sisë ijaruëromo juhuonivarueje röhu i ijë'oho bogo ëhuro God-are bëhiroho va'ejo. I juahovë'oho God-are nuniroho bogo sisëho javuo'ë'e. O ijë'oho God-are nuniroho bogo maho javuo'ë'e. 9 Jemë i ijë'oho o juahovë'oho God-ro uvajeje: Ëho jemesi mue höjo. Röhu gavë'i ë mioho ue'ahore. Nani bogo avoho biririvë'e Christian aribövioho jaburo jemë gëromo sisëro rireromo'ë'ö. 10 Ëhesi bëhoho ja iae garomo uvanueje: I ijë'oho o juahovë'oho hesi höjo. Röhu ë jöho Keriso-are ae göëro bogo avoho uehorovë'ëro jië'ëro juhuonivoromo uvo'ë'e: Sisë ariböviohuni bahijare mioho naehu ijë'oho sisë höjo. Nani ë ahuro garöhe jero inömo sisë rajëhijarue osare hiromo ie i'iramu gagorovo uvo'ë'e: Ëaru'aho sisë hesi mi vitu aehu ijë'oho ëho God bijönimajë uvoromo röhu ja gavë'i hu'o ëma i'ë'e. 11 I'iramu ë biriri rumo'e a hesi aru'ahoho sisë'ë'e. Jasi öhuni Kerisoro uehorovoromo guomadeje. Röhu jero uvaneje: Mi hesi öroho na ga barëj'e jevájëromo ë a hesi nunire mioho ijamu huro ja gavë'i iromo sisë'rëjadeje. 12 Ëhi jië'e mu vaejë'oho jemëro jemesi Christian agano jabesi dë vövöbajo'oho biriri rumo'ëro jië'ëro ijumëhoromo jabesi örire sisë vaejëvarujohuro ëhuro Keriso'o sisë vae'a'aruje. 13 Ëhi jië'ego naehu mi ijamu nasi aganehu geromo nasi döre rueromo sisë'rërovo'ia'amu gavë'oho naro mi ijajoho ioro'ioire gemu vuonugo'ejo nasi aganoho sisë'rëjöeni.

9

Paul-hu bogo apostle jevajë uvoromo bövi bise'o maho hesi nijio 'irae'i a'i a gö jabesi jöëni uehorovoromo vuonugonövade jöhoje.

1 Jemë'o uehorovore Paul na bogo a jabesi darugoremuoho hi'i nasi nimoromo hijajeje. Na apostle ae jeve. Na nosi Bada Iesu nunëro gavë'e jeve. Naehu Badare mu vaejodohuro iae ëhuro jemë hesi aribövie jeve. 2 Ëhuni ame göehu göehu na bijönëgoromo uvë'oho: Nörö bogo apostle-hu hö uvë'oho hesije röhu jemë bogo ëhioho uvo'i uvo'a'aruje: Paul iae apostle höjo hesi örire noro Keriso-are muoho baejé'ëro.

3 Röhu naehu vaejaje mu aehu garomo uevë'oho: Paul ja rabëni ëhi jië'e muoho vaejanue hö uevë'oho na ave jöho mana majëhijajeje. 4 No God-are jö majëhiromo ie jove mana i'ibejo na mae o sisë jio'ibejo. Iae mae jio'ibejo. 5 O Peter'o apostle ioro'iorohu'o Bada Iesuare ö ömo'ömo'hu'o ë'aruëhi no'o vabore masuromo sö ujuoho jireho'ibejo na mae o sisë jio'ibejo. Iae mae jio'ibejo. 6 O nani jemëro ëma uvarujeje: Nosi ekaresia ajamuijarue a ioro'iorohuro God-are muoho vaeromo ekaresia no ajamuiromo ë muohuremu vae'iramu no mana bojëmi'ëjarëjo. Röhu Paul'o Barnabas'o

jabumëremu bogo ëhioho mana bae'i God-are muoho vaeromo no ajamuiromu jabesi övëro mue gö ionire vaeromo manaho baenövo'aruëjo. ⁷ Jemë nani ëhi uehorovaruje röhu muorovo aribövioho na jabumë jabesi övëro mu gö ionire vaeromo mana baeromo ioho ue'aharueje. Bogo. Jabumë muorovo muohemu vaeromo baejarueje. O iruno'e ba'amo bivo'e vaejarue aribövioho na jabumë ë iruno'ohoho ue'aharueje o bogo. Iae ue'aharueje. O mi muebejarue aribövioho na jabumë ë mi hesi amo rihuoho ue'aharueje o bogo. Iae ue'aharueje.

⁸ Aehu mu vaeromo mana baejarue jöho jajivë'e jeve jemëro heromo uvo'irarijigo: God-are ekaresia muebejavuoromo mana baejë'ohoho iae mae höjo. Röhu God-are jöho ëhi gemuoho jajivë'eje. ⁹ Moses-hu jajivade jögoru surire ëhi uvë'eje: Jasi mu vaejahaje miehu jasi mu vaejahoromo i hörehu sa'ijovobe juvë'ohoho hesi jö'ohoho nadi tugohahego hu juvoromo hesi manaho baeromo huhu hörehu sa'ijovaje i vitu vituohoho ibe juvo'irajo. Ehi jïë'ohoho miöhuro ëho hesi manae bae'a'ajëjo. God-are jöho ëhije. Röhu God bogo miöhemuoho uehorovoromo ë jöho bojamui'i ¹⁰ a'i nosi jöho uehorovoromo bojamuadeje. Ehesi bëhoho iruno'ohoho mu muebejë'iroho sa'a ato'atovarue ariböviohu'o i sa'ijovarue ariböviohu'o jabesi muoho vaejë'i uehorovoromo uvoruomajeje: No i mu vaejaruohuni ëhuni u'emü ë ioho ue'ahohëjarëjo. Ehi uvë'ohoho iae maeje. ¹¹ Röhu no iruno'ohoho bivarue aribövioho va'ëne javue. Noro God-are jöho jemesi örire majëhijë'e javue ehuro God-are jö majëhijarohoho muro iruno'e bivanovë'e javue. No ëhi jïë'e aru'ahoho muoho jemëni vaejëhë'ëro ëhuni ave sa'a hesi inöme ie rune mana baejë'ohoho bogo sisëhu jio'i maeje. ¹² Jemesi ekaresia muebejëvarue a ioro'iorehu jemesi örire mana bae'i uehorovë'ohoho maeje jabumëro jemë bisemu ajëmijë'ëgo. Röhu no jemë böröme ajëmijë'e javuë'ëro ëhuni no birivoromo uvo'ejo: No mana baejë'ohoho iae mae höjo.

Röhu nosi nimoromo manaho bogo bae'i a'i no birivoromo huë vavaene bövie bise'e baejë'e javue aëro uvöjööni: Paul-mëro nosi monioho bae'i nimoromo ekaresiaho muebejavuajë höromo Keriso-are jö maho bogo eruomöjööni. ¹³ Jew rajehu God-are amo böröme hesi mu vaejë'ohoho God-are amore bahijare ioho jabesi manaego ujuohoromo ue'aharueje. O God-are maratuore mi bamoromo vënehu bue'öjarue ariböviohuro ë mi vituoho jabesi manaego ue'aharueje. Eho na jemë uehorovö o bogo. ¹⁴ O Keriso-are mu vaejarue aribövioho ëhi gemuoho ë'arueje. Badaro uövüë'eje hesi jö majëhijarue aribövioho noro mana baeromo raromo jijihonövoröhego.

¹⁵ Ehi uövüë'eje röhu na manaho bogo baejë'e jeve. O naehu avevejö'e jajivaje jö hesi bëhoho bogo ehuro jemëro bojemi'irarijigo. Naehu guomë'ohoho iae hesije. A'i naehu Keriso-are jö ma majëhiromu ëhuni mana baejë'ohoho ëho bogo maehuje. Na bijönege ae göëro mana bojemiromu ehuro naehu nimorohë'i jövaje jö hesi bëhoho tugoho'iröhoho. ¹⁶ Naehu Keriso-are jö ma a majëhijë'ohoho nimorohë'i jövo'irode bëhoho bogoje God-ro ë muoho bojemi'ë'ëgo. Hesi jö bogo majëhijë'ohoho na i'ue bae'ejo. ¹⁷ Naehu nasi nimoromo Keriso-are jö majëhijë'ohoho suvuore mana baejajeje. A'i na bogo negë'e Keriso-are jö ëma majëhijë'ohoho God-hu bojemadë muoho ma-vaejajeje. ¹⁸ Röhu naehu baejaje suvuorohoho rabeje. Keriso-are jö majëhijë'ohoho na ave sa'a hesi mana baejë'ohoho maeje. Röhu ëho bogo uehorovoromo manaho bogo baejë'e hesi jö ëma majëhijajohoho ehuro dë vuëevajëje. Eho nasi suvuoreje.

19 Na bogo ae gö jabesi darugoremuoho hiromo jabesi muohemu vaejêhaje aehu jevo'i a'i naro nasi mueberovoromo nasi nimoro muoho vaebe juvajeje. Röhu na bogo nasi nimaje muoho vae'i a'i ae aho'obêhe jabuhu diehi nimaruooho êho vaejajeje êhuro ae aho'obêhe baejêvoromo Keriso-arire rëmo'irodëro. 20 Jew rajo jabu'o gemuore hiromo God-are jö majêhijê'iroho Jew rajahu raromaruêhi na'o êhi hibe juvajeje êhuro Jew rajoho baejêvoromo Keriso-arire rëmo'irodëro. O Moses-are jögoruremu raromaruê ariböviohu'o hiromo God-are jö majêhijê'oho jabuhu Moses-are jö ejaharuêhi na'o êhi ejahajeje êhuro Moses-are jögoruremu raromaruê aribövioho baejêvoromo Keriso-arire rëmo'irodëro. Moses-are jögoroho iae na ejahajeje röhu bogo hesi jögoruremuoho hijajeje. 21 O Jew rajo jögoru bogo hejê'e ariböviohu'o hiromo God-are jö majêhijê'iroho jabuhu Jew rajo jögoru bogo ejaharuêhi na'o êhi ê'ajeje êhuro Jew rajo jögoru bogo hejê'e aribövioho baejêvoromo Keriso-arire rëmo'irodëro. Iae na Jew rajo jögoroho bogo ejahajeje röhu na God-are jögoroho bogo vuonugo'i Keriso-are jögoruremu hiromo God-are jöho ejahajeje. 22 O juhuoni juhuoni mu vaejarue ariböviohu'o gemuore hiromo God-are jö majêhijê'iroho jabuhu raromaruêhi na'o êhi hijajeje êhuro ê aribövioho baejêvo'irodëro. Êhu'ëro di ariböviohu'o hijê'oho jabuhu mu vaejaruêhi na'o êhi hibe juvoromo ôre aho'obêhe ê'o gavajeje êhuro a ioro'ioroho maro va'irôhego.

23 Êhi jiê'e mu vaejaje hesi bêhoho aëro Keriso-are jö maho heromo jabu'o na'o huê mae baeröhëro êhuni ê'ajeje. 24 Jemê'o iae gavaruje tutuvoromo ae göehu gö iosirëmi'iê'iroho ae aho'obêhe biririvoromo tutubijioharuje röhu ae gemuëro iosirëmiromo urimo ma-burëro tutuvoromo suvoro baejajoho. Jabuhu ê'aruêhi jemê'o êhi jemesi uehoroho darugoho aho'o bojamiromo Keriso-are muohuremu biririvoromo vaere hujeji jemesi suvoro bae'irarije. 25 Röhu tutuvoromo aehu a ioro'ioho iosirëmi'iê'iroho urimê'i biririvoromo dajoho avoho mueberovobe va'oruomajeje êhuro darugo ma'ëro tutuvoromo suvoro bae'irarije. Êsuvoro ijinno inovoromo simanore didi'aharuoho jiê'ëro êhu'ëro ma-burëro sisërê hesi jiajeje. Röhu ê sisërêrohe suvoro bae'irarije êhuni ê ariböviohuo biririvoruomajeje. Röhu Christian aribövioho no bogo êhi jiê'e suvoro bae'i a'i ioro'ioremu jiorêhe suvoro bae'irarije êhuni Keriso-are muoho vaejarujeje. 26 O Paul naro ioro'ioremu jiorêhe suvoro bae'irarije êhuni aehu ôvo mugö mugöehu ano'irögoro ôvo aruêre anumêre ma-bu'ôjaruêhioho na bogo êhioho Keriso-are muoho sisê'i sisê'ioho vaejajeje. A'i aehu ma-ahorirehu biririvoromo tutuvoruêhi na êhi Keriso-are muoho ma-ahorirëro biririvoromo vaejajeje. 27 Keriso-are muoho vaeromo nasi dajehu nimajoho ma-taemorovajeje êhuro biririvevorôhego. Êhi'oromo nasi dajoho nasi mueberovoromo ahorirëro va'ajeje naro ae gö jabesi ôrire jögere majêhijajëro röhu Kerisoro uejôëni: Paul jasi muoho bogo eni jio'ego jasi suvoro bogo bae'a'anuê uejôëni.

10

Aehu ôvehu avohare inömo bogo uehorovo'irôhe jôhoje.

1 Nasi ô mueno'e na nege jemëro ave jöho uehorovo'irarijigo nosi Jew rajo hijo miono'ehu ê'are jöho. Nosi Jew rajo hijo miono'oho aho'obêhe God-are suehuro riogëgoromo ôroho røjêhi'ego ê ôrire jijihô

va'onövoreje. Jabumë ae aho'obêhe jovo ihe Kavü'e Jovoho beromo mae iojomareje. ² Jovo beruomamu suehu aegêhadoho êho noehu bapataeto vaeromo Keriso'o bimuvaruêhi jabu'o êhi bisemu gemuoho vaejanovareje. Êhesi bêhoho jovo beruomamu suehu aegahadoho êho Moses'o bimuvaro-hoje. ³ Röhu jabumë ae aho'obêhe ie gemuoho ue'ahareje. Ue'ahoromo êhuro God-are Aru'aho hesi darugoho baejareje. ⁴ Jabumë ae aho'obêhe jove gemuoho ue'ahareje. Êjovoho munë gagore jovo mae suorovajoho ue'ahareje. Röhu ë jovoho bogo jovo maemuoho jiadeje. Êhesi bêhoho munë'e aehu jabu'o gemuore va'onövadoho ë ahuro aru'aho'e jovohu'o bojëmamu jaburo jovo maho iromo êhuro aru'aho hesi birirohu'o baejareje. Êmunë'nö'e aho êho Keriso jiadeje. ⁵ Jew rajo hijo miono'e ae aho'obêhe êhi jië'e huë maho baeruomamu röhu ae ma-gemu niö'i jabesi muoho God-ro garomo nimorohadeje. A ioro'iorohunioho bogo nimoroho'i jabesi örire bijönimadeje. Bijönimamu a rumo'e sa'are vuovo momorö'öbe va'adeje.

⁶ Mu sisë êhi vaeromo vuovare jöho êho God-are suriroho bogo ëma jajivo'i a'i noni jajivë'eje noro garomo adahoromo avo'avoho uehorovo'iröhego. Êhi jië'o'ho jabuhu mu sisë nimarêhioho no bogo êhioho nimo'ejo. ⁷ O jabumë a ioro'iorehu inömo aru'aho'e höromo rajahi'amarêhioho no bogo êhioho ë'ejo. Jabuhu ë inömo sisë aru'aho'e höromo rajahi'amo'irögoro nimorohare jöho God-are surire jajivoromo êhi uövuë'eje: Ariböviohuro sa'aro raromoromo jovoho ioho mahunö'e ue'ahoromo ri'öromo mu sisë'o vaemarumijë'i ajajovare höjo. ⁸ Röhu jabumë a ioro'iorehu öehu ë'anovarêhioho no bogo êhioho ë'ejo. Öero ë'anovë'ëro ae aho'obêhe 23,000 majae gemuore rireromoromo vuovëvadeje. ⁹ Röhu jabumë a ioro'iorohuro mu sisë vaebe va'oromo êhuro Badare dêho bijioho garuomadeje ga'iro hu ma-nunëremu gëbe muebejëvobe va'ego o bogo. No êhi jië'e muoho bogo vae'ejo. Röhu jabumë êhi ë'ë'ëgo sigobëro umijëvamu vuovëvadeje. ¹⁰ Röhu jabumë a ioro'iorohuro huë sisë barueromö nurunuruëgamu God-are örire jöe sisë'i atoruhomadeje. Êhi jië'o'ho no bogo ë'ejo. Jabumë êhi ë'ë'ëgo a muo'amego vuovuvuaje anerahuro rueromo muo'amamu vuovëvadeje.

¹¹ Êhi jië'e i'uoho aho'obêhe nosi hijo miono'o jabesi örire rovadeje êhuro no ae aho'obêhe uehorovo'iröhego. Jabuhu mu sisë vaeromo i'u mana baejare jöho iae God-are surire jajivë'eje noro garomo adahoromo avo'avoho raromo'iröhego jaruvore maja barë'iröhoho mami'e dunovo'ëgo.

¹² Êhu'e jiaje ja ae rahuaro uvë'o'ho: Na bibivoromo namijajë uvë'o'ho gavë'i va'one. Bejavö'ë'e. ¹³ Röhu uehoro sisë gö gö jemesi örire rovajeje. Iae êhi jie röhu diehi jië'e uehoro sisëhu rueromo jemesi dëre bijêhë'o'ho êhi jië'e uehoro sisëho bogo jemesi'iroho gemu rue'i ae aho'obêhe nosi dëre ro bijahuajeje. Röhu God-hu no ajamui'i uövuadëhi iae hu êhi ajamuijajëro jië'ëro êhu'ëro huro garöhe biriri ma'e uehoro sisëhu jemesi örire rue'ia'amu jemë nijio'iraerovo'irarijoho bogo eni jëvamu gavë'iroho hu bogo ma-nunëremuoho gë'ë'e. A'i uehoro sisë jemesi örire bijêho'i rovë'iroho huro öroho röjêhi'ë'e jemëro ë jijihoromo uehoro sisëho vuonugo'i birivoromo maro va'irarijego.

¹⁴ Nasi ö mueno'e êhi jië'e jiaje êhuni inömoho god höromo rajêhijarue muoho gororomo rori'o va'ore. ¹⁵ Röhu jemëro jemesi simanoho avo'avoho uehorovarujego êhuni ave jöho majêhi'i'ë'e. Mevoromo gare jö hesi bêhoho

diehi jiego. ¹⁶ Jemë'o uehorovore. Enatuore wine jovohuni God huë mae uaromo hesi suvuoro baeromo ijë'iroho ëhuro no Keriso-are kõho gemu mae baejarueje. O i ato'atovoromo ijë'iroho ëhuro no Keriso-are sinoho gemu mae baejarueje. ¹⁷ No ae aho'obëhe ie gemuho ma-gemuoro ijë'ëro ëhu'ëro no ae aho'obëhe javue rõhu ae gemuho javue ie gemuho ijë'ëro.

¹⁸ Rõhu Israel rajo jabesi muohu'o uehorovore. Jaburo mioho tarioromo vituoho God-ni hesi maratuore bahi'i vituoho ijarueje. Iromo ëhuro ë mure bimubarueje. O inõmo sisë hesi õroho gemuhoje. Noehu inõmo sisë hesi i vitu ijë'ohuro ë mure bimubarueje. ¹⁹ Nani ë jõho adahoromo uvo'a'aruje: Paul-ro uõromõ ë'ajëjo: God-are jõ bogo hejë'e ariböviehu rajëhjarue inõmoho darugo'e jio'amajëjo. O inõmo sisë bojëmijë'e mioho bëhi'e hõjo. Nani ëhi uvo'a'aruje rõhu na bogo ëhioho uëve. ²⁰ A'i na uëromõ ë'e: God-are jõ bogo hejë'e ariböviehu inõmohuni i bamëhë'oho bogo God-ni bahijaho'i Satan-are aru'aho sisëho jabuni bahijëharue hõjo. Ëhuro aru'aho sisë jabesi mure bimubarue hõjo. Rõhu jemëhu Satan-are aru'aho sisëhu'o gemuore bimuvë'oho na bijõnegajëjo. ²¹ Jemëhu Badare enatuore jovohu'o Satan-are aru'aho sisë jabesi enatuore jovohu'o gemuore havoromo ijë'oho bogo maehuje. O Badare maratuore iohu'o aru'aho sisë jabesi maratuore iohu'o gemuore havoromo ijë'oho bogo maehuje. ²² O noehu biriri'õvoromo Satan-are aru'aho sisë jabesi i jovo iromõ jabu'o bimuvë'oho God-ro uvo'ë'e: Jemë bogo na gemu rajehjarujëromõ ëhuni dë võrõnimo'ë'e. Ëhi jië'oho na no aru'aho sisëhu'o bimuvõ'ejo. Bogo. O ëhi jië'e mu vaejë'oho nani no sisë'i uehorovoromo uvarueje: God-are darugoho bise'e hõjo nosiroho bõrõme hõjo. Ëhu'ëro no hesi i'uhõho bogo bae'ëjarëjo. Ëhi uehorovë'oho sisëje. No aru'aho sisë'o bimuvë'oho iae no i'ue bae'ejo.

Ave jõ masijoho uehorovoromo inõmo sisëni bahijare mi gororovo'irõhe ë hesi jõ vituohõje.

²³ Jemë ae göëro uvarueje: Mue aho'obëhe vaejë'oho iae mae hõjo. Iae ëhi jie rõhu mu ioro'ioro vaejë'ohuro bogo ëhuro marëjavuo'ë'e. Nani mue aho'obëhe vaejë'oho iae maeje rõhu mu ioro'ioro vaejë'ohuro bogo ëhuro ajamirovarueje avõho birivoromo Keriso mae uehorovõve va'irõhëro. ²⁴ No bogo nosi sinõhemuho uehorovo'i ae gö jabesi sinõhu'o uehorovo'ejo.

²⁵ Market-re imarije mioho aho'o ma-dajumo ue'ahore. Nadi juhuoniv-oromo uvore: Na ave mioho aru'aho sisëni bamëhare mioho hõjo o gö hõ uvo'i ma-ue'ahore. ²⁶ Ëhesi bëhõho God-are surire jajivoromo uvë'eje: Sa'ae iruno'e bövie bise'e aho'obëhe Badare hõjo.

²⁷ O God bogo ma uehorovarue aehu jemë uëvë'oho: Ruerego no i harihe gemuoro i'irarë uëvamõ jabu'o ie i'i nëgë'oho va'oromo ga'irarije ie rabe rabe i'imëmamõ gavë'oho ma-dajumo ue'ahore. Nadi dë vövõbajo'erõho uehorovoromo uvore: Na ave mi ue'ahë'oho mae o sisë hõromõ mi hesi jõho uë gë'i ma-ue'ahore. ²⁸ Rõhu ae göëhu jemë uëvë'oho: Ave mioho aru'aho'e inõmëni bamahë'e mie hõ uëvë'oho nadi ue'ahore. Uvore: No ue'ahë'oho ë jõ majahujade ahuro garõhe noehu ue'ahamõ gavë'oho uvo'a'ajëjo: Ëho God bijõnimajëromõ juhuonivo'ajëjo. Ëhuni no'o vuonugo'ëjarëjo. Ëhi uvore. ²⁹ Na uëve: Jemë ë mi juahovo'irarije hesi bëhõho ë jõ majëhijade ahuro juhuonivoromo uvojõëni: Ëmi ue'aharujõho sisë hõ uvojõëni uëve. Na bogo uëve jemëro juhuonivoromo uvojõro: Sisë hõromõ

juahovo'irarijego. Nani jemëro na ue'a'aruje: Röhu God-ro uövüë'e höjo: Ie rabe rabe i'i nëgë'o'ho irëjo. Ëhi jië'o'ho no rabëni juhuoni'e a hesi jöho uehorovoromo ë mioho juahovo'ejarëjo. ³⁰ O no God-are örire huë mae uaromo mi ue'ahë'iroho rabëni ae göho uö'a'aruëjo: Jemë sisë ue'aharujëjo. Röhu ë miohuni no mami'e God mae uaromo ue'ahare höjo. Nani ëhi ue'a'aruje.

³¹ Iae ëhi jie röhu ie jove ue'ahë'o'ho o mue bövie bise'e vaejë'o'ho God uehorovoromo vaenövore hesi ihoho döro jioröhe. ³² Jew rajoho o sa'a ioro'ioro rajoho o ekaresia aribövioho ëho jabesi jöëni jemëro uehorovoromo nadí mue gö gö vaejego jaburo ëho gavego jabesi aru'ahoho sisë'rëjëho'iro. ³³ Röhu na'o mu rabe rabe vaejë'iroho avo'avoho vaejajeje ae aho'obëhe na gevego mae jëvoröhego. Nasi sinoho bogo uehorovo'i ae aho'obëhe jabesi sinoho uehorovoromo muoho vaejajeje jaburo maro va'oruomoröhego.

11

¹ Naehu Keriso-are mu garomo vaejajëhi jemë'o nasi muoho garomo ëhi vaenövore.

Magonahehu God rajahiruomo'ië'iroho simano nomorovo'amoröhe jöhoje.

² Röhu naro jemesi örire rajëhije. Ëhesi bëhoho jemë majae ëhi nasi örire uehorovevoromo naehu jöe rabe hejë'ëro bojëmijodoho ejeharujeje. Ëhuni naro jemesi örire rajëhije. ³ Röhu na nege jemëro garomo uvo'irarijego: A nosi simanoho Keriso höjo. No hesi uhure javuajëjo. Vaboro hesi simanoho baruoho höjo. Vaboroho baru hesi uhure höjo. Keriso-are simanoho God höjo. Ëhi uvore. ⁴ Ëhi jië'ëro God rajahi'i gemuore gagovë'iroho ama'e o asë rahu simano nomorovoromo pari vaejë'o'ho o God-are jö a majëhijë'o'ho ëhuro no Keriso bogo avoho uehorovarueje ë hesi bëhoho Keriso nosi simanoho jië'ëro. ⁵ O magonahe rahu simano bogo nomorovë'e pari vaejë'o'ho o God-are jö a majëhijë'o'ho baruoho bogo avoho uehorovarueje ë hesi bëhoho baruoho jabesi simanoho jëvë'ëro. Simano bogo nomorovë'o'ho u seho barëjë'e magonahoho gemuoho jëvanove. ⁶ Magonahehu simano bogo nomorovë'o'ho simano uoho tario'ibejo iae mue gemuoho jio'ibejo. Röhu magonahehu simano u tariojë'o'ho o simano u seho barëjë'o'ho ëho javojile muohoje. Ëhuni magonahehu simano nomorovë'o'ho iae maeje. ⁷ God-ro aho bamavuromo hesi aru'ahoho ajoho bojamuijë'ëro God jiajëhi aho ëhi javue. Ëhuni simano nomorovë'o'ho bogo ama'i nosirehuje. O God-ro a ijo'ahe baeromo magonahoho avohoromo a nosi ajoho magonahoho bojëmijadeje. Ëhuni magonahehu simano nomorovë'o'ho iae maeje. ⁸ Avev'ioho God bogo magonahoho baeromo ëhuro ama'oho avoho'i a'i ama'e baeromo ëhuro magonahoho avohadeje. ⁹ O God bogo ama'oho magonaho jöënioho avoho'i a'i magonahoho ama'i jöëni avohadeje. ¹⁰ Ëhu'ëro jië'ëro magonaho jabuhu simano nomorovë'o'ho iae maeje ëhuro aneraho jaburo gëromo uvoröhego: Ëmagonahoho jaburo baru jabesi aharire raromarue höjo. ¹¹ Iae ëhi jie röhu a'o magonaho'o Bada'o gemuoro javuë'ëro ëhu'ëro magonahoho bogo a rumo'oho riravo'i ama'oho bogo magonaho rumo'oho riravo'ë'ö. ¹² Ae jië'ëro ëhuro God-hu magonaho avohadëhi ëhi magonahe jio'amë'ëro jië'ëro ëhuro aho rahavuajeje. Röhu

God-ro aho'obêhe bamavuë'ëro êhuro aho magonahoho bövioho bise'oho javue.

¹³ Röhu jemesi uehorovore. Magonahehu ekaresiae aho'obêhe jabesi gemuore raromoromo simano bogo nomorovë'e ma-pari vaejê'oho na mae o sisêje. Êho sisêje. ¹⁴ No ae magonahe aho'obêhe dinö'e dinö'e raromaruoho uehorovoromo uvaruje: A nasi simano u êgo jiê'oho sisê hōjo. ¹⁵ Röhu magonaho jabesi simano u êgo jiê'oho iae ma-mabêhe hōjo. Êhesi bêhoho God-ro magonahoho simano u êgobövioho bojëmijadeje êhuro simanoho riogivoröhego. ¹⁶ Ae göehu nasi jö aho'ahovo'iê'iroho röhu God-are ekaresiae dinö'e dinö'e raromaruohu'o no'o êhi jiê'e muohuremu vaejaruje.

Badare i jovo avoho ue'aho'iröhe jöhoje.

¹⁷ Röhu na bogo jemê rajêhiromo ave jöho majêhi'irögoro ê'e. Jemesi ekaresia gagovë'iroho êhuro jemê bogo marojëvo'i a'i sisêrêjvajeje. ¹⁸ Êhesi bêhoho aevo'ioho na hejodeje uevamu: Corinth rajo ekaresia jabumê gemuore gagovorovë'iroho Christian ariböviohuro uehoroho bogo gemuoho bae'i ae göëro uehore gö ae göëro uehore gö baejarue hōjo. Êhi jiê'e jöho hejê'ëro na uehorovoromo uve: Êjöhö nani bogo sareroho jio'i ma-bisemu jö mae jiê'ëro Corinth ekaresiaho jemêro nani êhi jiê'e mu sisêho vaejaruje hōjo. ¹⁹ Röhu jemêhu hahagu hahagu uehorovë'oho êho a jabesi mueje. Öre göho bogoje. Hahagu hahagu uehorovë'ëro êhuro uhohu'o mae uehorovarue aribövioho va'orahoro jio'amo'ê'e. ²⁰ Amo jemêhu gemuore gagovorovë'iroho jemê bogo uvarujeje: Noehu i'iröhe ioho wine-oho êho Badare hō uvo'i ma-ue'aharujeje. ²¹ Êhesi bêhoho ê i jovo ue'ahë'iroho jemê a ioro'ioroho bogo uehorovë'e sivu sivue jemesi ioho jovoho êma ue'aharujeje. Ioho jovoho êma ue'ahoromo a ioro'ioroho hömëvo'i a ioro'ioroho vörö'e jovo böröme iromo simane sisêrêjarujeje. ²² Na jemê osaho bogojëve ê raromoromo iruno'e jove i'irarijoho êhuni gemuoro gagovoromo Badare ioho jovoho sisê'i ijarujeje. O na jemê God-are ekaresiaho bijönimoromo êhuni iruno'o rumo'e aribövi jabesi örire javoje bojëmiromo ioho jabesi nunire êma ue'aharujeje. Jemê êhi ê'arujoho na diehi jiê'e jöho jövo'ejö. Na na jemesi muohuni rajêhi'ejö. Na bogo rajêhiromo jövo'ejö.

²³ Röhu ave jöho Badaro bojëmijê'ëro naro jemê bojëmodeje. Bada Iesu a sisê bojëmi'iröhe vahire evare huro ioho baejade hōjo. ²⁴ Ioho baeromo God mae unagoromo ato'atoromomo hesi aribövioho uëvade hōjo: Aveho nasi sine hōjo. Na nasi sinoho bojamirovo'iê'ajêjo jemê mae jëvoröhego. Aviêhi jiê'e muoho vaenövorêjo êhuro na uehorovevo'irarije hōjo. ²⁵ Ioho inugoromo röhu i baejadêhi êhi enatuore jovoho baeromo uëvade hōjo: Ave enatuore jovo hesi bêhoho hehêjo. Na köe rovevoromo guomevo'iê'ajêjo. Guomevo'iramu êhuro God-hu jemê muebejëvoröhe jögoru i'oho ioro'ioeremu marê'ajêjo. Êhuni jemê jovo ijê'iroho irêjo êhuro na uehorovevo'irarije hōjo. ²⁶ Bada Iesuhu êhi jövade jö hesi bêhoho ê i o ê enatuore jovo ijê'iroho êhuro huhu guomade jöho röjêhibe va'ojuvo va'o hu rue'ê'e.

²⁷ Êhu'ëro jiê'ëro aehu Badare i o enatuore jovo bogo mae uehorovë'e majê'oho Badare sinoho köho ijumê'ëro êhuro sisê jëve. ²⁸ Êhuni ae aho'obêhe

gemu gemu jasi dē vövöbajo'oho mevo avohoromo gare diehi diehi uehorovēvego. Ēhi ga avohoromo evaro ioho jovoho inövore. ²⁹ Badare sino bogo uehorovē'e ma-iemu jovemu ijē'oho ē ioho jovoho iromo ēhuro i'ue mana bae'a'aruje. ³⁰ I'ue baeromo jemesi a ioro'ioroho aho'obēhe sine u'uhēvoromo guomo guome gö gö baejē'ejō. A ioro'ioroho vuovēvē'eje. ³¹ Rōhu nosi dē vövöbajo'oho urimo mevo avohoromo ga'ibejo ēhi jiē'e i'uocho bogo bae'ibejo. ³² O Badahu i'u bojamuijē'oho ēho rōjahuiromo bojamuijajeje ēhuro noro avoho uehorovoromo sisē ariböviohu'o gemuoroho sisēroho bogo va'irōhego.

³³ Nasi ö mueno'e Badare i jovo i'i gagovē'iroho göero göho mueborovoromo gemu mae ire. ³⁴ Rōhu hōmēv'ē'oho jemesi osaro osaro raromoromo ire. Ēhi jiē'oho gagovoromo God-are i'uocho bogo bae'a'aruje. Rōhu jō ioro'ioroho naehu ö'ē'iroho avohēho'ejo.

12

Mu vaerōhe suvuore gö gö God-are Aru'ahehu bojamuijaje jōhoje.

¹ Nasi ö mueno'e God-are Aru'ahehu suvuoro bojamuijaje jōho na majēhi'iē'e. Ēhesi bēhoho na nege jemēro ē jōho avoho ga'irarijego. ² Iae jemē'ō gavaruje jemē God bogo ma uehorovarije majaroho aēro jemē sarerēmī'ego jō mae hōromo ejēhoromo ēma jijihonōvariije. Jijihoromo ēhuro jōrumo'e momorō'ōjē'e inōmo inōmoho vörō'e hōromo ēma uvene aho rōjahinōvariije. ³ Ēhuni ave jōho uehorovore. God-are Aru'ahehu jō bojēmē'ōho aho bogo uē'ē'ō: Iesu sisēgo sisēro va'a'ajējo. God-are Aru'ahoho bogo ēhi jiē'e jōho bojamuijajeje. A'i hesi God-are Aru'ahohuremu uehoroho bojamuijego uvarueje: Iesu bōrōme namijē'ero iae Bada hōjo. O God-are Aru'ahehu uehoro bogo bojamuijē'oho nosi sivuoho ēhi jiē'e jōho bogo vaerovo hesi javue.

⁴ Mu vaerōhe suvuoroho gö gö jiorove. Rōhu Aru'ahe gemuēro ē suvuoroho bojamuibe va'ajeje. ⁵ Christian muoho gö gö jiorove. Rōhu Badare muoho gemu noro vaejharueje. ⁶ Mue gö gö vaej'ē'oho eni javue. Rōhu God-ro gemuēro darugoho bojamuego no ae aho'obēhe ē muoho vaebe va'arueje. ⁷ No ae gemu gemu God-are Aru'ahēro suvuore bojamuijego ēhuro hesi muoho rōjahirovarueje ekaresiae ae aho'obēhe marējavuorōhego. ⁸ Ae gö God-are Aru'ahēro hesi suvuore bojamuijego uehoro mae jiē'e jōho atarueje. Ae gö Aru'ahe gemuohuro aji'e jōho bojamuijego ae rōjēhijarueje. ⁹ Ae gö Aru'ahe gemuohuro ajamuijego no biririvoromo God mae uehorovoromo ēhuro mu bövi mae vaejarueje. Ae gö Aru'ahe gemuohuro ajamuijego guomo guomo'e a jabesi sinoho avohēharueje. ¹⁰ Ae göero darugo'e muoho vae'amarueje. Ae göero jō God-aro baeromo ae huruoho majēhijarueje. Ae göero gavarueje di muoho God-are Aru'ahēro vaejē'e jiego di muoho bogo. Ae göero bogo hejarue huē göero göero ēma atarueje. Ēma atego ae göero ēhi jiē'e jōho huotovoromo nosi jōero majēhijarueje aēro hejōro. ¹¹ Ēhi jiē'e muoho aho'obēhe bogo aru'aho göho göho vae'amo'i ma-gemuēro vae'amajeje. God-are Aru'ahehu diehi nimē'oho ae gö gö hesi suvuore gö gö bojamuibe va'ajeje.

No Keriso-are sine gemuoho javue rōhu no hesi öve duruajaje gö gö javuo'amaje jōhoje.

¹² Rõhu no ae gemu gemu sino haho'oho ma-gemu javue rõhu öve hõre nune hia'e bövie bise'e aho'o javue. Iae öve nune hõre gö gö aho'o javuo'ame rõhu sino haho'oho ma-gemu javue. Sino haho'o jiajēhi ēhi Keriso-are aribövioho no aho'o sinoho ma-gemu javue. ¹³ No ae aho'obēhe Jew rajoho sa'fa ioro'ioro rajoho a jabesi darugoremu raromarue aribövioho nosi nimoro nu vaejarue aribövioho God-are Aru'ahe gemuohuro bapataeto vaejavuoromo sine gemu bamavuē'eje. Ae aho'obēhe Aru'ahe gemuoho jovonō'e bojamuamu ijē'e javue.

¹⁴ Rõhu sino haho'o hesi öve hõre nune bövie bise'e bogo gemuoho jio'i aho'obēhe javuo'ame. ¹⁵ Rõhu hõrohuro jõe jövoromo uvo'ibejo: Na bogo övoho jevajējo. Na bogo övoho jev'ē'ero ēhuni sino haho'oho hahagu jevajējo. Iae ēhi uvo'ibejo rõhu ēho hesi jio'ibejo bogo ēhuro hõroho sino haho'oho hahagu jio'i sino haho'e gemuoho jio'ibejo. ¹⁶ O hia'ohuro jõe jövoromo uvo'ibejo: Na bogo nunoho jev'ē'ero ēhuni na sino haho'oho hahagu jevajējo. Iae ēhi uvo'ibejo rõhu bogo ēhuro hia'oho sino haho'oho hahagu jio'i sino haho'e gemuoho jio'ibejo. ¹⁷ Sino haho'oho ma-nuni'emu javuo'ibejo no diehi he'ibejo. O sino haho'oho ma-hia'emu javuo'ibejo no diehi ridamui'ibejo. ¹⁸ Rõhu bogo ēhiohoje. God-ro diehi nimadēhi öve duruaje nune gö gö baeromo havo'amoromo ēhuro sino haho'e gemu bamavuadeje. ¹⁹ Öve duruaje nune gö gö bogojavuo'ibejo ēhuro sino haho'e bogojavuo'ibejo. ²⁰ Rõhu öve duruaje nune gö gö aho'obēhe javuo'i rõhu sino haho'oho ma-gemu javue.

²¹ Ēhi jiē'ero nunohuro jõe jövoromo övo hesi örire ua'ibejo: Ja bēhi rumo'e javo'ego na ja bogo negajē ua'ibejo ēho sisē jio'ibejo. O simanohuro jõe jövoromo hõroho uē'ibejo: Jemē bēhi rumo'e jēvo'ego na jemē bogo negajē uē'ibejo ēho sisē jio'ibejo. ²² Rõhu sino haho'ere inōme gö gö jio'amajoho ga'amoromo uvarueje: Jabesi darugoho u'uhē'e hõjo. Ēhi uvo'ejo rõhu ēho bogojio'amo'ibejo bogo eni javuo'ibejo. ²³ O sino haho'ere inōme gö gö jio'amajoho ga'amoromo uvarueje: Ma-inine jio'amajējo. Rõhu ēho bogo sisēho hõ uvo'i mueberovo avoharueje. Sino haho'ere inōme gö gö jio'amajoho ga'amoromo uvarueje: Ēho javoji'e inōmoho hõjo. Rõhu ēho bogo sisēho hõ uvo'i ma-mabēhe avoho riogivorovarueje. ²⁴ O javoji rumo'e inōmo no ma-mae ga'amaruoho ēho no bogo ēhioho avoho riogivorovarueje. Rõhu God-ro nosi sino haho'oho havo'amoromo gemuoro avohahuadeje ēhuro noro garõhego di inōmoho javoji'oho jiego o darugo rumo'oho jiego ēho avo'avoho muebe'amorõhego. ²⁵ Ēhu'ero jiē'ero nosi sino haho'oho gemuoho javuē'ego ē hesi inōme göhuro göho bogo sisē vae'i a'i uvo'ejo: Gemuoho javuajēromo huē baerovoromo majamirovo'ejo. ²⁶ Sino haho'o hesi inōme gö vi'ehimē'oho sino haho'e aho'o ē vi'ehoho herovajeje. O sino haho'o hesi inōme gö hesi iho dõre jiē'oho sino haho'e aho'obēhe gemuoro nimorohajeje.

²⁷ Rõhu jemē ae aho'obēhe Keriso-are sino haho'e jēve. Jemē ae gemu gemu sino haho'ere hõre nune bövie bise'e jēve. ²⁸ God-ro hesi ekaresiaho aho'obēhe gemuoro havoromo avoho bamavuadeje. A ioro'ioroho apostle bamavuadeje rue nuni maroho javuorõhego. Ēhesi bēhire jö God-aro baeromo a majēhjarue aribövioho bamavuadeje. Ēhesi bēhire Keriso-are öri røjēhjarue aribövioho bamavuadeje. Ēhesi bēhire darugo'e mu vaejarue aribövioho bamavuadeje. Ēhesi bēhire darugo baeromo guomo

guomo'e a jabesi sino avohëharue aribövioho bamavuadeje. O a ajëmarue aribövioho ekaresia muebejëvarue aribövioho o no bogo hejarue jö göehu göehu atarue aribövioho ëhi bamavuadeje. ²⁹ Na no ae aho'obëhe apostle javue. Bogo. Na no ae aho'obëhe jö God-aro baeromo majëhijarue aribövie javue. Bogo. Na no ae aho'obëhe Keriso-are öri röjëhijarue aribövie javue. Bogo. Na no ae aho'obëhe darugo'e muoho vaejarueje. Bogo. ³⁰ O na no ae aho'obëhe daruge baeromo guomo'e aribövi jabesi sinoho avohëharueje. Bogo. Na no ae aho'obëhe God-are Aru'aho suvuoroho baeromo jö göëro göëro atarueje. Bogo. Na no ae aho'obëhe God-are Aru'aho suvuoroho baeromo huë göehu majëhijarue jöho huotovoromo sama'e majëhijarueje. Bogo. ³¹ Jemëro uvarujeje: Aru'aho suvuoro mabëhe bae'ië'ajëromo bae gavarujeje. Röhu öri maho naro röjëhi'ëjo göehu gö uehorovëvo'irarije öroho.

13

Göehu gö dë vövöbajo'ere uehorovo'iröhe jöhoje.

¹ Noehu bogo hejarue huë göehu göehu naehu jövo'irodoho eni jevë'oho o anera jabesi huëhu ëhu'o jövo'irodoho eni jevo'i röhu a dë vövöbajo'ehu bogo uehorovëvë'oho na bitare garaegaraevanovoromo jöho ëma jövo'ëjo.

² O naehu suvuoro God-aro baeromo hesi jö ma-mae majëhijë'oho o huhu subivahuade jöho aho'o nuni aji'e jöho aho'o ga barëjë'oho o biririvo avohoromo hesi örire mae uehorovoromo ëhuro dahoru ujohoromo rori'o bahijanovobe va'i röhu a dë vövöbajo'ehu bogo uehorovëvë'oho na bëhi rumo'e ae jeve. ³ O naehu a ajëmi'irögoro nasi bövi bise'o bojëmi barëjë'oho o nasi sinohu'o bue'öjevojöro bojamirovo'i röhu a dë vövöbajo'ehu bogo uehorovëvë'e ma-sino döhuremu ëhi ajëmijë'oho ëhuro bogo maroho jevo'ë'e.

⁴ Jaehu a dë vövöbajo'ehu uehorovëvë'oho ëhuro biririvoromo ma-ga taemo'anue. Ae huë baejëvo'anue. A dë vövöbajo'ehu uehorovëvë'oho ëhuro ae gö hesi mu mahunioho bogo dë vörönago'ë'e. Bogo nironimorohë'ioho jövo'anue. Bogo sivuoho uehorovoromo döroho bamorovo'anue.

⁵ Bogo ma-mahu urejonö'oho juvo'a'anue. Bogo jasi sinohemu uehorovo'anue. Bogo uehore gö gö baeromo vörönimo'anue. Bogo ae gö jabesi sisëho uehorovemu uehorovo'anue. ⁶ Mu sisë garomo bogo ëhunioho nimoroho'anue. Jö maemu heromo ëhuro nimoroho'anue.

⁷ A dë vövöbajo'ehu uehorovëvë'oho ëhuro huë vavaene rovë'oho magavë'i hinövo'anue. Mae uehorovonövo'anue. Mae jio'a'ajë uvoromo muebenövo'anue. Biririvoromo naminövo'anue.

⁸ A dë vövöbajo'ehu uehorovëvarue muoho bogo barë'i ëhi ma-jiemu jiajeje. Jöe gö gö God-aro baeromo majëhijarue suvuoroho iae barë'ë'e. Noehu bogo hejarue huë göehu göehu atarue suvuoroho iae bogojio'ë'e. A ioro'ioro iosirëmiromo God-are jö mae gavarue suvuoroho iae barë'ë'e.

⁹ Èhesi bëhoho jaruvoho God-are mu vituoho gavarueje. Vituoho bogo. Jö vituoho God-aro baeromo majëhijarueje. Vituoho bogo. ¹⁰ Hujeji aji mamabëhe rue'iramu evare jöe mue gö ga'i gö bogo gavarue ë muoho iae barë'ë'e.

¹¹ Èhesi jöho uhu'e uë'ië'e. Na asisö'e jevade majaroho asisö'ehu ataruëhi ëhi jövonövodeje. Asisö'ehu nimarüëhi ëhi nimonövodeje. Asisö'ehu uehorovaruëhi ëhi uehorovonövodeje. A'i ma'e jevade majare evare asisö'o uehoroho vuonugo'i ma-mae uehorovodeje. ¹² Èhesi bëhoho jaruvoho no

sisë'i sisë'i aririro gavanovarueje. Majae ijonöho avoho ga'ejo. Jaruvoho jö vituoho naro gave. Jö vituoho bogo gave. A'i evare majaroho Godhu na gevajëhi na'o ëhi muoho ga barë'ejo. ¹³ Èhu'ëro ave muoho majiemu jio'amobe va'ë'e. Göho God mae uehorovarue muohoje. Göho no uvarue: God-ro ajamui'iramu mae javuobe va'a'ajë uvarue muohoje. Göho a dë vövöbajo'ehu uehorovëvarue muohoje. Èhi jië'e muoho niö'i gemu ëhi jiemu jiobe va'ë'e röhu a uehorovëvarue muoho ëho böviohoje.

14

God-are Aru'aho hesiro baejarue suvuore niö'i God-are jö ae huruoho majëhjarue suvuorohu'o bogo hejarue huë göehu atarue suvuorohu'o ë suvuoro jabei jöhoje.

¹ Èhuni göehu gö dë vövöbajo'ehu uehorovëvo'irarije muoho vae'i ëhuremu ömo gare. Röhu aru'aho suvuore gö gö bae'i nimore. Jö God-aro baeromo a huruoho majëhi'irarije suvuoroho ëho böromö bëhe nimore. ² Aehu aru'aho suvuoro baeromo bogo hejarue huëhu jövë'oho ëho bogo aho he'i ma-God-remu hejörö jövajeje. Huë göehu jövë'oho suvuore Aru'aho hesiroho baeromo gurihijë'e jöho jövego aho bogo hejarueje. ³ A'i jö God-aro baeromo a huruoho majëhijë'oho aëro hejörö jövajeje heromo birire baeromo muoho avoho ma'enoröhego o huë vavaeni jëvadoho mae jëvoröhego. ⁴ O bogo hejarue huëhu jövë'oho hesi dë vövöbajo'ohemu ajamirovajeje. A'i God-are jö huruoho majëhijë'oho ekaresiaho ajëmajeje. ⁵ Jemë ae aho'obëhe huë göehu atë'oho iae na nego'ibejo. A'i jemë jö God-aro baeromo huruoho majëhi'irarijoho ëho iae na nego avoho'ibejo. Jö God-aro baeromo a majëhijë'oho ëho mu böromeje. O huë göehu atë'oho ë muoho ma-bisemu bise'eje. Röhu huë göehu atamu ae göehu jö huotovë'oho ekaresiae ae aho'obëhe he'iramu mae jëvo'ë'e. Èhi jië'oho mu böromeje.

⁶ Nasi ö mueno'e na ö'oromo subivëhë'e jö bogo huruoho majëhi'i nuni aj'i'e jö bogo majëhi'i bogo jö God-aro baeromo majëhi'i mu öri bogo röjëhi'i a'i bogo hejarue huë göëremu naehu jövë'oho jemë heromo bogo marëjëvo'ë'e. ⁷ O hesi ëma momorö'öjaje inömo inömoho viriköe o gita ëhi jië'e inömoho uehorovore. Aruëre anumëre ëma huë'oho o bejë'oho ëhuro huëho bogo avoho hejarueje rabu jö huajoho o bejajoho. ⁸ O muorovo jöhu'o uehorovore. Hëgö sisë'i huë'oho bogo avoho heromo avoho raromö'ö muorovo'iröhëni. ⁹ Èjö hesi bëhoho no bogo hejarue huë göehu jemëhu atoromo sisë'i majahuijë'oho no bogo avoho he'ejo. Jemë jöho ma-bu'ö'a'aruje. ¹⁰ Sa'ae aho'obëhe huë gö gö atoruomajeje. Röhu huë aho'obëhe bëhi'oje. ¹¹ Röhu na ave huë bogo baejë'oho jö jövaje ahuro uvo'ë'e: Nörö huë gö ae höjo. O naro uvo'ejo: Hu huë gö ae höjo. ¹² Huë göehu atë'oho jemë ëhi jëvo'ë'e. Huë göehu ato'irarijoho nadi ëhemu nimo'i a'i jemë suvuore God-are Aru'aho hesiro bae'i nëgë'e jiaje ëhuni ekaresia ajëmi'irarije suvuoroho baeromo ë hesi muoho avoho vae'i nimore.

¹³ Èhuni ja huë göehu jövë'oho God uavego ajami'iro ëhuro jöho huruoho majëhi'irane. ¹⁴ Naehu bogo hejaje huë göehu pari vaejë'oho nasi aru'ahoho parie vae'i simanoho uehore bogojio'ë'e. ¹⁵ Èhi jië'oho na diehi ë'ejo. Nasi aru'ahohuro parie vaeromo röhu nasi simanohu'o uehorovoromo parie vae'ejo. Nasi aru'ahohuro ëhuro jöho io'ejo. Röhu

nasi simanohu'o uehorovoromo jöho io'ejo. ¹⁶ Jemë'o uehorovore. Jemesi simanoho bogo uehorovë'e bogo hejarue huë göehu ma-aru'ahohuremu atoromo God mae uavë'iroho suvuoro bogo baej'e ahuro jemesi gemuore rueromo jöho heromo bëhoho bogo he'ë'e. Bogo heromo dadivo'iramu bogo uvo'ë'e: Iae mae-ëjo. ¹⁷ Ja God mae uavane jöho nani mae jövaneje. Röhu è ahuro bogo avoho hej'ë'ero ëhu'ëro dë vövöbajo'oho bogo maho jio'ë'e.

¹⁸ Röhu Paul naro suvuore God-are Aru'aho hesirire baeromo jemë iosirëmiromo majae aho'o huë göëro göëro jövajeje. Èhuni na God mae uave. ¹⁹ Èhi jie röhu na uehorovoromo uve: Ekaresia gemuore jev'öho jö ëgobövie huë göehu jövë'oho ma-jianovo'i aëro God-are jöho avoho heruomojöro jö biseharihe ma-sama'e jövë'oho ëho bërömochoje.

²⁰ Nasi ö mueno'e asisö'ö ininehu mu sisë bogo uehorovaruëhi jemë'o ëhi gemuoho uehorovore. Röhu mu ioro'ioro asisö'öhu uehorovaruëhioho nadi ëhioho uehorovo'i a'i a duvahëro uehorovanovore. ²¹ God-are surire jöho ëhi uvë'eje: Badaro uvajëjo:

Naehu ave aribövi jö majëhi'ië'iroho

huë göehu atarue aribövioho uë'iramu nasi jöho bava'oromo bojëmi'aruëjo. Sa'a gö rajoho röjëhi'iramu nasi jöho bava'oromo majëhi'aruëjo.

Röhu bogo ëhuro ave aribövioho ejeho'aruëjo.

²² Èhuni suvuore Aru'aho hesiro baeromo huë göehu atarue muoho ëho God bogo ma uehorovaru ariböviohuremu heromo uehore baeröhego. O jö God-aro baeromo huruoho majëhijarue muoho ëho God mae uehorovaru ariböviohuremu heromo huë mae jëvoröhego.

²³ Jemë'o uehorovore. God-are ekaresiae ae aho'obëhe gemuore gagov-oromo ae aho'obëhe bogo hejarue huë göehu göehu atamu ekaresia mu bogo gavë'e ariböviehu o Keriso bogo ma uehorovaru ariböviehu rovë'iroho jaburo heröhe bogo hejarue huë göehu ëhi atamu hej'ë'oho uehorovoromo uvo'ë'ö: Èekaresia ariböviohuro simane sisërëromo ëhuro jöjövuvoruomajëjo. Jemëhu huë göehu atë'oho ëhi jio'i ²⁴ a'i ekaresiae ae aho'obëhe jö God-aro baeromo huruoho majëhijamu Keriso bogo ma uehorovaje aehu o ekaresia mu bogo gavë'e aehu rovë'iroho huro heröhe jemëro God-are jöho majëhi'iramu hegorovo uehorovoromo uvo'ë'e: Nasi jö sisëho iae ataruëjo. Na sisë jevajëjo. Èhi uvo'ë'e. ²⁵ Èa hesi uehoro sisë gurihijadoho jaburo ato'iramu va'orahoro jio'ë'e. Va'orahoro jio'iramu sa'are ague aho hiromo God rajahiromo uë'ë'e: God jemë'o jiajëjo.

Gagovoromo God rajahijë'oho ma-avoho rajahi'iröhe jöhoje.

²⁶ Nasi ö mueno'e naehu jajivaje jö hesi bëhoho uehorovore. Ekaresia gagovë'iroho ae göëro uë'ë'e: È'ego no ave jöho iarëjo. Ae göëro Keriso-are öroho röjëhi'ë'e. Ae göëro gurihijë'e jöho huruoho majëhi'ë'e. Ae göëro bogo hejarue huë göëro jövo'ë'e. Ae göëro è jö hesi bëhoho huotovoromo majëhi'ë'e. Röhu è muoho aho'obëhe avoho vaerego ëhuro ekaresiae aho'o birire baerumo'i. ²⁷ Röhu bogo hejarue huë göehu ato'ië'iroho ae niö'iro o ae niö'i gemuëro ato'i a ioro'ioroho nadi atore. Röhu bogo majae gemuoroho ae aho'o ato'i ae gemuëro gemuëro jövobe va'ore. Jövobe va'ego ae gemuëro è jöho huotovoromo aho majëhine. ²⁸ O jö huotovo'iröhe a bogojië'oho huë göehu jövaje ahuro ekaresia gemuore jörume hiromo hesi arijo'arije majahirovë'i God-are örire jöe jövo'ë'e. ²⁹ O jö God-aro baeromo

majëhi'ië'iroho ae niö'iro o niö'i gemuëro jöho majëhire. Majëhijego a ioro'ioroho jemëro jöho heromo mevo gare jöho mae o sisë jiego. ³⁰ O ae göehu jö majëhijamu röhu ae göehu sa'are hiromo hejë'iroho God-are jöehu hesi dë vövöbajo'ere rovamu hegorovo jö jövo'ië'iroho urimo jövane aharo vuonugonego ijore ahuro jöho jövo'iro. ³¹ Èhi'o'iramu jemë ae aho'obëhe röhu ae gemuëro gemuëro God-hu bojëmijaje jöho majëhibe va'a'aruje èhuro ae aho'obëhe jöho he avohoromo birire baerumoröhego. ³² Nadi ma-majioho majëhi'i a'i ma-taemorovoromo majae eni jiego evaro majëhinövore. ³³ Èhesi bëhoho God bogo uövuaaje noro garatöhuritöv'e raromo'i ma-avoho taemo raromojöro uövuaaje.

Röhu God-are aribövi ioro'iorehu gagovoromo vaejaruëhi jemë'o èhi gemuoho vaere. ³⁴ Ekaresia jemëhu gemuore gagovë'iroho jemesi magonahohuro jörume raromo'iro. Jabumë jöho nadi majëhi'iro. God-are surire jiajëhi èhi magonahohuro nadi masijoho riravo'i ma-jöemu ejëhobe jijjiho'iro. ³⁵ Jabumë God-are jö avoho he'i nimoruomë'o ho jabesi osaro raromoromo baruoho uë gë'iro rabëni ekaresiae gemuore raromoromo jöe atë'o ho bogo maehu jië'e jiaje.

³⁶ Röhu nani jemë sarerivoromo uvarujeje: Corinth rajo aribövioho noro aevoromo God-are jöho majëhibe va'are höjo. O nani uvarujeje: God-are jöho bogo sa'a göroho va'i ma-nosiriremu rovë'e höromo èhuni jemë gemuore gagovë'o ho jemesi sivue uehorovoromo magonahoho jabu'o God-are jöho atoromajeje. ³⁷ A'i jemë ae rahu uvë'o ho: No jö God-aro baeromo majëhijarue ae javuajë uvë'o ho o no God-are Aru'ahuhu uehoro ma bojamuego jö atarue ae javuajë uvë'o ho uvore: Paul bogo ma-jajivo'i a'i Badaro jöho bojamamu jajivade höjo. ³⁸ Ae rahu nosi jö bogo uehorovë'o ho nadi jabesi öriroho uehorovore.

³⁹ Nasi ö mueno'e èhu'e jiaje jöe God-aro baeromo huruoho majëhi'i nimo avohore. O suvuro God-are Aru'aho hesiro baeromo bogo hejarue huë göehu ataruoho èhi jië'e muoho nadi ahore. ⁴⁰ Röhu ekaresiae gemuore gagovoromo vaejaruje muoho aho'obëhe ma-avoho vaere.

15

Kerisohu guomoromo ri'öjade jöhoje.

¹ Nasi ö mueno'e Keriso-are jö maho na majëhi'ejo jemë röhu maho uehorovo'irarijego. Èjöho naro mami'e majëhijamu jemëro heromo ejë'ëro èhuro mae biririvoromo riravarujeje. ² Na majëhamu hejarije è jöho biririvoromo ma'enë'ohuro èhuro maro raromarujeje. O ma-döhuremu uehorovë'o ho bogo èhioho maho jëvajeje.

³ Jö börömo böröme hejë'ëro jemesi örire majëhijodoho röhu maho majëhi'ië'e. Kerisohu guomo'iröhe jöho God-are surire jajivarëhi èhi huro nosi sisëni guomade höjo. ⁴ Guomoromo guavamu raromoromo majae niö'i gemu hesi uhure God-ro i'ovamu ri'öjade höjo. Èhi jië'e mu vaerëhe jöho God-are surire jajivo'amare höjo. ⁵ Röhu Kerisoro ri'önugoromo Peter-are nunire rueromo evare apostle aho'obëhe jabesi nunire rovadeje. ⁶ Ijonö hesi ijorajo ömo'ömo ho 500 iosirëmiromo ruëhi jië'e majae gemuore jabesi nunire rovadeje. Jaruvoho è aribövioho ma-gemu gemu vuovëvo'i röhu aho'obëhe biririvoromo raromoruome. ⁷ Èhi jië'ëro James-are nunire ruenugoromo apostle ae aho'obëhe jabesi nunire rovadeje.

⁸ Rueromo ijo tugoho'i nasi örire rovamu na'o nasi nunëro gavodeje. Apostle ioro'iorehu Keriso aevoromo uehorovarëhioho na bogo ëhioho aevoromo hu mae uehorovo'i a'i mu sisë bëhe vaeromo ma-majioho mae uehorovodeje. Èhu'ëro jië'ëro vëmehu sisë'i rahego harihehu ma-majioho rovajëhi na ëhi jevanove. Na urimo ramoramo'ere hiromo ma-majioho Keriso-are ajire rovodeje. ⁹ Apostle a ioro'iorohuro na iosiremiromo a masije jio'i na ma-bise'e jeve. Urimë'i naro God-are ekaresiae huë sisë bojëmi'i hijë'ëro ëhu'ëro apostle iho baejodoho na bogo maho jeve. ¹⁰ Èhi jie röhu God-ro hesi nimoromo huë baeromo ajemijë'ëro ëhuro na mae jeve. Huro ajemijë'ëro na bogo ëma hi'i a'i naro apostle ioro'ioroho iosirëmiromo muoho darugo'o vaejë'e jeve. Röhu bogo nasi biriroho baeromo ëhuro muoho vae'i hesi God-ro nimoromo huë baeromo ajemijë'ëro vaejodeje. ¹¹ Èhu'ëro jië'ëro Keriso-are jö naehu majëhijë'o ho a apostle ioro'iorehu majëhijë'o ho Kerisohu guomoromo ri'öjade jöe gemuoho no majëhijarueje. Röhu ë jöho jemë iae mae uehorovarijeje.

Noehu vuovoromo ri'ö'iröhe jöhoje.

¹² Kerisohu guomoromo ri'öjade jöho noro majëhibe jijiharueje. Èjö majëhibe jijihë'o ho jemë a ioro'ioroho diehi'oromo atoromo uvarujeje: Aho vuovoromo röhu bogo maho ri'ö'ejarejo. Nadi ëhioho atore. ¹³ Aho vuovoromo bogo ri'ö hesi javuo'ibejo Keriso hu'o bogo ri'ö'ibejo. ¹⁴ Keriso bogo ri'ö'ibejo no ma-imo jöho majëhijego jemëro ma-imo mae uehorovo'ibejarije. ¹⁵ Röhu aviëhi jië'e mu sisë gö'o döre jio'ibejo. No bogo ri'ö hesi javuo'ibejo God-hu Keriso ajamamu ri'öjade jö noehu majëhijaruoho sareri'e jöe jio'ibejo ëhuro nomë God-are jöho a nuniro sareri'e majëhi'ibejo. ¹⁶ Vuovë'e aribövioho bogo ri'ö hesi javuo'ibejo ëhuro Keriso hu'o bogo ri'ö'ibejo. ¹⁷ Röhu Keriso bogo ri'ö'ibejo jemëro Keriso-are örire ma-imo uehorovo'ibejarije God jemesi sisëho bogo uehorovoromo vuonugo'ibejo ëhuro sisë jëvadoho avevej'öhu'o ëhi gemuoho jëvo'ibejo. ¹⁸ O Keriso mae uehorovoromo vuovë'e aribövioho sisëro va'oruomo'ibejo. ¹⁹ No vuovoromo sisëro va'o hesi javuo'ibejo no uvo'ibejo: Kerisoro ajamui'iramu ave sa'arohemu maroho raromo'ejarejo. Ijonöho bogo maroho javuo'ajë uvo'ibejo ëhuro a ioro'ioro jabesi vavaenoho bise'e jio'i Keriso-are aribövi nosiroho börömo mae jio'ibejo.

²⁰ Röhu bogo ëhioho jio'i a'i Keriso guomoromo iae ri'öjë'eje. Ri'öjë'ëro ma-ioro'ioremu hijajeje. Èhu'ëro no garomo uvarujeje: Vuovavuae aribövi ioro'ioroho no'o ri'ö'ejarejo. ²¹ Ave sa'are hijade ae gemuëro aevoromo mu sisë vaeromo guomë'ëro ëhuro vuovavuobe rovajeje. Röhu ave sa'are hijade a göho aevoromo ri'öjë'ëro ëhu'ëro vuovoromo ri'ö'ejö. ²² Èhesi bëhoho ae aho'obëhe Adam-are ae gemuohuro javuë'ëro ëhu'ëro vuovavuaeje. Röhu ae aho'obëhe Keriso-are ae gemuohuro javuë'ëro ri'öromo raromo'ejö. ²³ Ae gö gö aho'obëhe jabesi majaho rovego ri'öjarueje. Urimë'i Kerisoro ri'öjadeje. Ijonö Keriso rue'iramu evare hesi aribövioho no'o ri'ö'ejö. ²⁴ Ri'ö'iramu evare jaruvore majaho iae barë'ëte. Jaruvore majaho barë'iramu evare Kerisoro vörö'e sisë aribövije gö gö ruahö'öjövö barëromo öri ari'e aho'obëhe God Vavu hesi övore bojami'ëte huro mueberöhego. ²⁵ O avevej'öho God-ro nimo'ego Kerisoro böröme namiromo öri ari'e aho'o muebejuvo hujeji ijonö God-ro a sisëho mu sisëho ruahö'ö'amo barë'ëte Kerisoro hörëro vijuvo taemego barë'iröhego. ²⁶ Huro mu sisë

ioro'ioroho urimo ruahö'ö barënuogoromo a vuovavuaaje öroho ijo tugoho'i ruahö'ö'iramu barë'ë'e. ²⁷ Ëhesi jöho God-are surire jajivoromo uvë'eje: God-ro ae mue bövie bise'e aho'obëhe bahijahamu huro hörëro taemë'e höjo. Kerisohu ë'aje jöho ëhi jajivë'eje. Ëhuni no uvarueje: Vuovavuaaje örohu'o huro hörëro taemo'iramu iae barë'ajëjo. Röhu aho'obëhe Keriso-are aharinö jiaje hesi bëhoho God bogo a'i a ioro'ioroho aharinö jioruoma-jeje. Ëho samaeje. Rabëni God-ro bövie bise'e Keriso-are aharinö bahijadeje huro mueberöhego. Ëhuni God bogo Keriso-are aharinöho jio'ë'e. ²⁸ Röhu bövie bise'e Keriso-are aharinö bahi barë'iramu evare God-are Harihohuro God börömo mae jiaje hesi aharire va'o hi'ë'e God-ro aho'obëhe Keriso-are aharinö bahijahë'ëro jië'ëro. Ëhu'ëro jië'ëro God-ro gemuëro böröme namiro mo bövie bise'e aho'o muebejavuo barë'ë'e.

²⁹ Röhu jemë'o uehorovore. A ioro'ioroho bapataeto vaejëvarueje mami'e vuovë'e aribövioho ajëmi'iröhego. Röhu vuovavuë'e aribövioho bogo ri'ö hesi javuo'ibejo bëhoho rabëni vuovë'e aribövi jabesi jöeni bapataeto vaejëvarueje. ³⁰ Röhu no diehi javuaaje jöhu'o uehorovore. Noro Keriso-are jöho majëhijego aëro bijönimoruomoro muë sisë bojamuego ehuro majae ëhi vörö'ere raromarueje. Vuovoromo bogo ri'ö hesi javuo'ibejo vörö'ere raromaruoho bëhi rumo'e jio'ibejo. ³¹ Nasi ö mueno'e Paul na majae ëhi vörö'ere jevë'ëro guomevo'ië'ajaje. Na mae uëve. Jemë'o na'o nosi Bada Iesu Keriso-are ae gemuohuro javuë'ëro naro jemesi jöho uehorovoromo nimorohajeje. Ëjöho iae maeje. Röhu guomevo'ië'ajaje hö uëvaje jöho ehua'o iae jö maeje. ³² Na Ephesus hiromo ave sa'a hesi suvuorohemu uehorovo'ibejo na Keriso-are jöënioho vörö'e miroho bogo va'oromo jabu'oho muorovanovoromo vavaenoho bae'ibejo. A'i vuovë'e aribövioho bogo ri'ö hesi javuo'ibejo aehu atarue jöho ejëhoromo uvo'ibejo: Ioho jovoho ma-ue'ahë'e raromo'ëjarëjo ruëroho no ma-vuovo va'ië'ëro.

³³ Ae gö jabesi sareri sareri'e jö uehorovarujoho vuonugore. Vuonugoromo ave a mami jögoroho uehorovore. Sisë ariböviohu'o gemuore buarohë'oho ehuro nosi mu maho ijumahuaje höjo. ³⁴ Mu sisëho vuonugo'i avo'avoho uehorovore. Jemë ae gö gö God bogo mae bogo gavarueje. Jemë javoje baejöro ehuni uëve.

Noehu vuovoromo ri'öjago nosi sino haho'oho nu ano'e gö javuoröhe jöhoje.

³⁵ Ae göëro ue'a'anue: Röhu vuovë'e aribövioho diehi'avuo'iramu ri'ö'ëjarëjo. O diehi jië'e sino haho'e jioromo rue'ëjarëjo. ³⁶ Ja simane garaejë'ëro ëhi jië'e jöho majehi'anue. Ja ujo öjë'iroho bogo ëma ri'ö'ë'e. Su'oho sagohori'iramu röhu i'e rëdijiomoromo ri'ö'ë'e. ³⁷ O ja iruno'e ö'ië'iroho ahohu'o hanohu'o u'emu jioröho bogo ö'i a'i ma-ujohemu ö'a'anue. Nani wheat uje o rabe ö'a'anue. ³⁸ Ö'iramu i'e rëdijiomomamoromo God-hu nimadëhi ëhi nu ano'e gö gö jiobe va'ë'e.

³⁹ Röhu göho amore je'ore jovore raromarue aho majoho bövioho bise'oho nosi sino haho'oho bogo gemuoho javuo'i nu ano'e gö gö javue. A nosi nu ano'oho gö javuo'i sa'are majo hesi nu ano'oho gö jio'i ugo hesi nu ano'oho gö jio'i jovo majo hesi nu ano'oho göje.

⁴⁰ Röhu ö'idö inömo ho sa'a inömo ho iae jiorove. Röhu ö'idö inömo ho nu ano'e mabëheje röhu gö jio'amo'i sa'a inömo ho nu ano'e mabëheje röhu gö jio'ame. ⁴¹ Maja hesi nu ano'oho mabëhe röhu göje. Manaero hesi nu

ano'o'oho mabêhe rôhu gôje. Jiji mujöru'o jabesi nu ano'o'oho mabêhe rôhu gö jio'ame. Jiji mujöru'o jabesi nu ano'o'oho mabêhe rôhu gö gö jiorove.

⁴² Ëjö uhu'e majêhijode hesi bêhoho êhije. Sa'are inöme ö'idöre inöme bövie bise'le gö gö jio'amajêhi êhi sa'are guavarue sinohu'o ri'ö'iröhe sinohu'o gö gö jio'amajeje. Sa'are guavarue sinoho sagohori'iröhe sine jio'i ri'ö'iröhe sinoho bogo sagohori'iröhe sinohoje. ⁴³ Sa'are guavarue sinoho nu ano'e bogo maehu jio'i ri'ö'iröhe sinoho nu ano'o ma-mabêhe ri'ö'ê'e. Sa'are guavarue sinoho darugo rumo'e jio'i ri'ö'iröhe sinoho darugo ma'e ri'ö'ê'e. ⁴⁴ Sa'are guavarue sinoho sa'are raromoromo mu vaejarue sinoho jio'i ri'ö'iröhe sinoho God-arire raromoromo aru'o'oho mu vaeröhe sinoho javuo'ê'e. Sa'are mu vaejarue sino haho'e javu'ê'ero êhu'ero uvarueje: Aru'aho muemu vaeröhe sino haho'e iae jiaje höjo. ⁴⁵ Êhesi jöho God-are surire jajivê'eje. Nosi urimore aevo'i jiade bêhoho Adam-are jöhoje. Jajivoromo uvê'eje: Êahuro aeovoromo darugoho baeromo ave sa'are hijade höjo. Êhi jajivê'eje. Rôhu nosi ijore aevo'i jiade bêhoho Keriso-are jöho uvarueje: Hu ijore rovade Adam jianovajêjo. Êahuro aeovoromo aru'aho'e muoho vaeromo nosi aru'ahoho darugoho bojumuadeje. ⁴⁶ Aru'aho hesi darugoho bogo urimoho baeromo raromo jijihoi'a'i ave sa'a hesi darugoho urimo baeromo raromo jijiharueje. Evare ijono aru'aho hesi darugoho baeromo raromo jijiharueje. ⁴⁷ Rôhu urimore jiade aho sa'aëro avohê'ero sa'a sine jiadeje. Ijore jiade aho ö'idöre jï'ê'ero ruvebijadeje. ⁴⁸ Sa'a sino a jiadêhi no'o sa'a sino javuobe rovajeje. Ö'idöre jioromo rovade a jiajêhi u'emu ö'idö aribövioho no'o êhi javuobe va'ê'e. ⁴⁹ Rôhu sa'a sino a hesi nu ano'o baebe rovaruêhi u'emu ö'idö a hesi nu ano'o'oho êhi baerumo'ejo.

⁵⁰ Nasi ö mueno'e naehu jajivaje jö hesi bêhoho ave sa'a hesi sinoho no bogo êhu'o baeromo va'o God-are öri ari'eroho raromo'ejo. O sagohori'iröhe sinoho bogo ioro'ioromuoho javuo'ê'e.

⁵¹ Gurihijê'e jöho na huruoho majêhi'ie'e here. A ioro'ioroho bogo vuovavuo'ê'e. Rôhu ae aho'obêhe nosi sinoho gorosovoromo ajoho bae'ejo. ⁵² Ijo tugohoi' majare hêgöe huoi'ramu baderivanovo'iramu evare ga'ejo sinoho mami'e gorosovavue'e jio'iramu. Hêgöe huoi'ramu vuovê'e aribövioho ri'öruomo'ê'e ijono'ho bogo vuovo'i ma-ioro'ioromu raromoröhëro. Ri'öruomo'iröhoho no aho'obêhe gorosovavuo'ê'e. ⁵³ Êhesi bêhoho God-ro nimê'ero ave sagohori'iröhe sinoho gorosovoromo êhuro bogo sagohori'i ma-jiemu jio'be va'oröhe sinoho javuo'ê'e. Vuovo'iröhe sinoho gorosovoromo êhuro bogo vuovo'i ma-jiemu jio'be va'oröhe sinoho javuo'ê'e. ⁵⁴ No êhi gorosovo'iramu evare ave God-are surire jö jajivarêhi êhi jio'ê'e. Jajivoromo uvê'eje:

Vuovavuaie öroho God-ro ruahö'öromu mu'u barêjê'e höjo.

⁵⁵ Vuovavuaie öri hesi darugoho dinö'e höjo.

Guomavuaie öri hesi vöröho diae höjo.

⁵⁶ Vuovavuaie vörö hesi bêhoho no mu sisê vaejogo vuovavuaieje. O mu sisêhu ruahö'öjavuaie hesi bêhoho God-are jöho aharueje. ⁵⁷ Iae êhi jie rôhu God-are örire mabêhe ua'ejo. Huro nosi Bada Iesu Keriso uavê'ero huro vuovavuaie örohu'o mu sisê ioro'iorohu'o ruahö'ö'amajeje êhuro no mae javuoröhego.

⁵⁸ Nasi ö mueno'e vuovavuaie öroho barê'ie'e jiaje êhuni nami bibivoromo God-are muohuremu avoho vaenövore. Êhesi bêhoho jemê garomo

uvarujeje: I'u'e mu Badare ihore vaejaruoho ëho no bogo ma-imo'i uaejarue hõjo.

16

Jerusalem ekaresia ajëmi'i Corinth rajo ariböviehu ijo bajo gagovo'irõhe jõhoje.

¹ Rõhu God-are aribövi Judea sa'are bogo eni jëvajohuni jemëhu ijo bajo gagovo'irarije jõho na majëhi'ië'e. Naehu Galatia sa'are God-are ekaresia mu bojëmibe juvodëhi jemëro ëhi jië'e muoho vaere. ² Hura bõrõmo jië'iroho jemë ae gemuëro gemuëro ga'irarije ijo baje bövie baejë'e jëvego bövie tario bamore. O bise'e baejë'e jëvego bisemu tario bamore. Ëhi jië'oho na õ'iramu jemë ijo bajoho bogo naho'i ma-burëro baeromo bojemi'aruje. ³ Rõhu õ'ë'iroho naro suri surire jajivoromo Jerusalem ekaresia a masijoho uë'ejo: Ave aribövi jabesi muoho ëhi hõjo. Ëhi jajivonugoromo ë suri suriohu'o jemesi suvuorohu'o jemëhu baejëvarije aribövi jabesi õrيره i'imëmiromom rëmö'õ'ejo ujuohoromo Jerusalem amore va'orõhego. ⁴ O na'o Jerusalem va'irodoho mae hõ uvë'oho jabumë na'o gemu mae õ'ë'õ.

Paul-mëhu diehi ë'i uehorovare jõhoje.

⁵ Rõhu Macedonia sa'are va'o juvoromo evare õ'ejo Macedonia sa'are juvo'ië'ëro jëvë'ëro. ⁶ Õ'oromo nani majae bisemu ëgo'o jemë'o hi'ejo. Hesi nani'o nani buru majaho hi va'oromo barë'iramu na dinõ'e va'irodëre va'iramu jemëro ajëmi'iramu mabëhe va'ejo. ⁷ Avevejõ'e õ'oromo maburëro gëromom va'ë'oho na bijõnege. A'i na nege Badahu nimë'ohuro ëhuro na majae ëgobövie jemë'o gemu mae hi'irodëro.

⁸ Rõhu avevejõ'oho ave Ephesus amoremu hibe va'ejo Pentecost majaho ruerõhego. ⁹ Ëhesi bëhoho nasi õroho jiovehë'eje naro aviae hiromom i'o mu'e vae'irodego. Rõhu ae aho'obëhe nasi muoho aho'ië'õ. Ëhuni hiromom muebe'ejo.

¹⁰ Rõhu jõ göho Timothy õ'ë'iroho avoho mueberego hu bogo juhuonivo'i jemë'o gemuoro mae hi'iro. Ëhesi bëhoho naehu Badare mu vaejajëhi hu'o ëhi jië'e muoho vaejajego ëhuni uëve. ¹¹ Nadi uvore: Hu ma-asisõ'e hõromom nue huodivo'i a'i ajamiromom nugõ'õregom nasi õrيره mae vuonorõ'õ rue'iro. Rabëni na hiromom muebeje Christian õ õmo'õmo rue'irõhire hu'o ë ruerõhego.

¹² Rõhu nosi õe Apollos-are jõho gare. Na Apollos dinamiromom uavodeje: Christian õ õmo'õmo ioro'iorehu Corinth amore va'ë'iroho ja'o va'onëjo. Ëhi uavodeje rõhu avevejõ'e jemesirire õ'irõhohom hu bogo mae bogo nimadeje. Rõhu garõhe majaho eni jio'iramom gagorovom evare õ'ë'e.

Paul-are ijo tugoho'i jõhoje.

¹³ Rõhu nadi momorõ'õ'i õre uherihë'i raromoromom birivoromom Kerisom mae uehorovore. Nadi juhuonivo'i a duvahonõ'e daruge baeromom riravore. ¹⁴ Mu bövi bise'o vaejë'irohom ae dë vövõbajõ'ëro uehorovëvoromom muoho vaere.

¹⁵ Nasi õ mueno'e na negaje jõ göhu'o uë'ië'e. Stephanus'o hesi aganohu'o jabesi jõho jemë iae gavaruje. Greece sa'a rajõho jabumëro aevo'iohom Kerisom-are jõho mae uehorovareje. Mae uehorovë'ëro jaburo God-are aribövi jabesi õrيره dë vövõbajõ'e aho'o uehorovëvoromom ajëmijarueje.

16 Ĕhuni ěhi jiě'e aribĕvi jabetesi jĕho ejĕhoromo ae rahu mue gemuoho ajĕmiromo biririvoromo vaejě'oho jabetesi jĕhu'ohojĕhore.

17 Jemĕ rueromo na'ohojio'irarijohobogoenijĕvamu Stephanus Fortunatus Achaicus ěho jabuhu jemĕ'ohorĕromo rovarohuro ěhuro na nimoroheve.

18 Ĕaribĕviovihuro jemesi dĕ vĕvĕbajohohosasohĕhoromonasirohu'ohosasohĕhĕ'ejĕ. Ĕhuni ěhi jiě'e aribĕvi jabetesi ĕroromae uehorovĕvore.

19 Rĕhu God-are ekaresiae aho'obĕhe Asia sa'are raromaruohojaburo jemesi ĕrيره jejĕmijĕ. O Aquila'oho Priscilla'oho Badare ihore dĕ vĕvĕbajohoho aho'ohojĕjemijĕ. Jabetesi osare gagovarue ekaresiaho jabu'ohojĕhi gemuohoho ě'oh.

20 Christian ĕ muenoho'oho aho'obĕhe jemesi ĕrيره jejĕmijĕ. God-are aribĕvievuhujejamirovaruĕhi ěhi rajahirovoromohojjamirovore.

21 Ave jĕho narahonasi ĕvĕrohohojajivo'oho'oho. Paul narahojemesi ĕrيره jejĕmijĕ.

22 Ae rahumĕ Bada bogoma uehorovĕ'ohohohosisĕrohohovah'ohoho. Bada jero mahurĕrohohoruene.

23 Bada Iesuro huĕ baeromohojjemĕ ajĕminohoho'oho'oho.

24 Jemĕ'ohonahoho Iesu Kerisohoho'oho agane gemuohuro javuĕ'ohohoho narahonasi dĕ vĕvĕbajohoho'ohohojemesi ĕrيره bojĕmijĕ. Ahia minoho'oho.

2 CORINTHIANS

Paul-hu Corinth ekaresia jejemijade jöhoje.

¹ O asë'e God-are ekaresiae Corinth amore raromarujoho God-ro nimamu Iesu Keriso-are apostle jevë'ëro Paul na'o nosi öe Timothy'o noro niö'iro jemë jejemiro God-are aribövi Greece sa'a ioro'iorore raromarujoho jemë'o jejemijö.

² No nague God nosi Vavuohu'o Bada Iesu Keriso'o huë baeromo ajëmijego maro raromol'irarijego.

Paul-hu huë vavaeni baeromo barëjë'ëro God rajahijade jöhoje.

³ Asë'e God hu mabëheje. Hu nosi Bada Iesu Keriso-are Börömeje o göho hesi Vavueje. Ëaho God Vavuoho hu mabëheje. Ëhesi bëhoho hu noni vavaenimo avohaje Vavuohoje. Hu sanuamuiromo ajamui avohaje A Börömojoje. ⁴ Huro gövuaje no huë vavaeni bövi bise'o baejämü gövüë'iroho sanuamuego biririvavuaeje ëhuro huë vavaeni bövi bise'o baejë'e aribövioho no'o sanuëmijë'o ho eni javuoröhego. Sanuëmego jabu'o birire baeröhego. Huhu no sanuamuijadëhi no'o ëhi ë'oromo a ioro'ioroho sanuëmego mae jëvoröhego. ⁵ Kerisohu baejade ëhi jïë'e huë vavaeni jovehu ruomanovoromo nosi örire rovajëhi ëhi Kerisohu nosi örire bojamuaje biriroho jövëro ruomanovajeje. ⁶ Noehu huë vavaeni baejarue ë hesi bëhoho jemesi jöëni baejarueje ëhuro jemë biririvëvego maro va'irarijego. O God-hu sanuamuego biriri baejarue ë hesi bëhoho gemuohoje. Jemesi jöëni baejarueje noehu baejarue ëhi jïë'e huë vavaeni baejë'iroho ëhuro biririvëvego baberumi riravo'irarijego. ⁷ Röhu noro uvarueje: Noehu huë vavaeni baejarue gemuoho jemë'o baejarujëhi ëhi noehu biriri baejarue gemuoho jemë'o baejaruje hõ uvoromo ëhuni uvarueje: Iae mae-ëjo. Jemë iae biririvo'arujëjo.

⁸ Röhu nasi ö mueno'e noehu Asia sa'are raromoromo huë vavaeni baejare jöho no nague jemëro avoho ga'irarijego. Huë gage marijamuiromo ijo'aho rumorëjavuoromo uehoroho barëjavuamu uvareje: Noehu vuovavuo hesi höjo. ⁹ Nosi herovoromo uvareje: Vuovavuo'iröhe jöho court-re majahuujamu hejanovë'e javuajëjo. Ëhi herovareje. Röhu ëhi herovare hesi bëhoho God-ro nimadeje noro uehorovoromo uvoröhego: Nosi sivuoho bogo eni javuo'i God-ro vuovë'e aribövioho ajëmego ri'ö'amajëro jïë'ëro ëhu'ëro hesi huro ajamui'ajëjo. ¹⁰ Sisë döro vuovavuo'i höjadoho God-ro ujuohavuoromo maro ramuadeje. God-hu mare ramuadoho u'emu sisëro javuë'o ho maro ramuo'ë'e. No hesi örire mae uehorovoromo uvareje: U'emu sisëro javuo'iramu röhu maho maro ramuo'ajëjo. ¹¹ Jemëro ajamuiromo nosi jöëni God ua'iramu huro iae ëhi ajamui'ë'e. Ae aho'obëhe ëninami'iramu nosi örire huë baejavuoromo ajamui'ë'e. Ëhuni ae aho'obëhe nosi jöëni hesi örire mabëhe uaruomo'ë'e.

Paul-hu Corinth amore va'i uëromoröhu bogo va'ade ë hesi jö bëhi Paul-hu majëhijadohoje.

¹² Ave jöho no uehorovoromo nimoroharueje. Herovoromo uvareje: Iae mae-ëjo. God-ro ajamuego no bogo ma-döëremuoho muoho vae'i nosi dë vövöbajo'o uhohu'o ma-va'orahoro a jabesi örire röhu jemesi örirohu'o

vaejēvarue hōjo. Bogo aehu ěma uvaruoho: Simano ma'e uehore hō uvaruoho bae'i a'i God-hu huē baejavuoromo bojamuaje darugoho ěho no baeromo muoho vaejarue hōjo. ¹³ Ęhesi bēhoho jemēhu sama'e adahoromo mae hejaruje jōhemu no jajivaruje. ¹⁴ Jemēro nosi bēhoho ma-bisemu hejaruje rōhu na nege jemē he avohoromo uvo'irarijego: Bada Iesuare majahu rue'iramu Paul-mēhu nosi jōēni nimorohē'i uehorovo'irōhēhi noehu Paul-mesi jōēni ěhi nimorohē'i uehorovē'oho iae mae jio'a'ajējo.

¹⁵ Iae na mae uehorovoromo uvodeje: No ěhi mae garorovarue hō uvodohuni ěhuni uvodeje: Naro jemesi ōrire urimo ō'ejōjo ěhuro vae niō'i ō'ego huē mae bae'irarijego. ¹⁶ Urimo ō'oromo jemesirire hiromoma Macedonia sa'are va'ejōjo. Macedonia va'oromo vuono bu'ōromoma jemesi ōrire rōhu maho ō'ejōjo. Ō'iramu jemēro bōvie bise'e ajemiromoma remō'ō'iramu na mae va'oroma Judea sa'are hi'ejōjo. ¹⁷ Na ěhi ě'iro uehorovodeje rōhu bogo ō'odeje. Ęhuni nani jemē ěma uvaruje: Nōrō sareri'e aēro jiē'ero bogo rovade hōjo. Nani ěhi uvaruje rōhu na bogo ěhi jiē'e aho jeve. O naehu ěhi ěhi ě'irode muoho uehorovē'oho bogo nasi sinohemu uehorovoromo jōho huotohuotovoromo uēvajeje: Io'ajo. Iae na ě'ejō uēvē'i uēvajeje: Bogajo. Na bogo ě'ejōjo. Na bogo ěhioho jōho huotohuotovoromo jōvajeje. ¹⁸ God-hu bogo uehore gō gō bae'i ma-gemu uehorovajēhi no'o jemē jō majēhijaruoho bogo uēvarujeje: Io'a uēvē'i boga uēvarujeje. ¹⁹ Ęhesi bēhoho God-are Harihe Iesu Keriso-are jōho noro baeroma jemē majēhijareje nara Silas-ro Timothy-ro. Noehu jō majēhijare aho Keriso hu bogo uvē'eje: Io'a uvē'i uvē'eje: Bogajo. Keriso bogo ěhioho uvē'eje. A'i Kerisohu diehi ajamuirōhego God-hu uavadēhi huro io'a gemu uvoroma ěhi ěhi ajamuibe rovē'eje. ²⁰ Keriso bogo rovade majare God-ro mae uvobe rovadeje: Naro nasi aribōvioho ěhi ěhi mae vaejēvo'ejōjo. Mae vaejēvo'ejō uvē'ego Kerisoro uvadeje: Io'a uvoroma God-hu uvade mu maho vae barjē'eje. Ęhuni Keriso-are ihoro noro God-are ōrire uavarujeje: Jaehu mu vaejahuo'i mae uvanēhi Kerisohu ěhi vaejahuadoho iae mae-ējo. Iae mae-ē uavaruohuro ěhuro God-are ihoho bōrōmeje. ²¹ Rōhu no jemē'o gemu mae baejavuoroma Keriso'o gemuore ioro'ioeremu bimuvavuoroma hesi mure bamavuade aho iae God-je. ²² Huro no hesinō ioro'ioeremu baejavuoroma hesi Aru'ahoho nosi dē vōvōbajō'ere bojamuijē'eje noro uvorōhego: Hu aevoroma hesi Aru'ahoho suvuore bojamuijē'ero ěhu'ero hesi suvuoro vituohu'o ijōnō iae bojamui'ajējo. God-ro ěhi ioro'ioeremu ajamuujē'eje. Ęhi jiē'ero na'o bogo jōho huotohuotovoroma jōvajeje. Amo bogo ěhunioho ō'i uēvodoho vuonugo'i hijodeje.

²³ A'i ave jōho God-ro ge'ego na mae jōve. Naehu Corinth amore ō'iē'oroma vuonugode hesi bēhoho nara ō'oroma i'ue bojēmego baejōēni ěhuni bogo ō'odeje. ²⁴ Iae na i'u bojēmi'irode jōho uēve rōhu nosi mu hesi bēhoho bogo masijoho riravoroma jemesi ōriroho darugo'e jōhuremu bojēmiromoma uē'irōhēro: Ęhi ěhi God mae uehorovohējo. A'i no jemē'o havoroma ajēmijarue ae javue jemē dē sasohēvonōvorōhego ě hesi bēhoho jemē iae eni biririvoroma God mae uehorovarujego.

2

¹ Amo ō'iē'oroma vuonugo'i hijode hesi bēhoho nara nasi uvodeje: Na bogo rōhu maho ō'oroma i'uoho huē vavaenoho bojēmi'ejōjo. ² Na jemesi

örire i'u huë vavaeni bojëmiijë'oho rahumëro na huë maho bojemi'ë'ö. Jemëremu huë maho bojemi'ibejarijoho röhu huë vavaene jëvo'ibejo aho bogo huë maho bojemi'ibejarije. ³ Na bogo vejö'oho ö'irögoro a'i urimo jemëhu avo'avoho uehorovo'irarije jögoru jajivoromo nugö'öjode hesi bëhoho na bijönegadeje ö'oromo jemesi mu sisë garomo huë vavaeni bae'irodoho. Jemesi jöëni huë maemu baejë'oho iae maeje. Èhuni huë vavaeni jemesi jöëni baejë'oho na bijönegamu suri suriöho jajivodeje. Èhesi bëhoho naro jemë ae aho'obëhe mae uehorovëvoromo uvodeje: Jemë'o na'o mu mae gemuoho nimo avohoromo èhuro huë mae baejarue hõjo. ⁴ Röhu na jajivodevare huë vavaene böröme baejë'i nurunurumë'i sisë maro nivë'i jemesi örire jajivodeje bogo èhuro jemë huë vavaenoho bae'i a'i ga'irarijeho naro jemesi örire uehorovëvo avohaje jevego. Iae èhuni jajivodeje.

Mu sisë vaejade a hesi sisë Corinth ariböviehu uehorovoromo vuonugo'iröhego Paul-hu uëvade jöhoje.

⁵ Röhu huë vavaene nasi örire barovade aho hu bogo nasi öriroho ë'i a'i ekareasiae ae aho'o jemesi örire ma-bisemu huë vavaene barovanovadeje. I'u jö uë'irodoho na bijönege. ⁶ Jemë ae aho'o ë a i'u bojamarijoho iae eni jië'eje. ⁷ I'uoho mino'e bojami'i hesi sisë uehorovoromo vuonugoromo ma-jamiromu biririvo'iröhe jö ma-sanu'oho majahire. Jemë bogo èhi ël'ë'oho nani hu huë vavaene böröme bae'iramu jovëro ruomoromo taemanovo'ë'e. ⁸ Èhuni na nege jemëhu hu huë baejarujoho röjahi avohego hu garöhego. ⁹ Rabëni na urimo jöho ave hesi bëhohuni jajivodeje gë'irodëro jemë nasi jöho aho'o ejehë'e jëvego o bogo. ¹⁰ Ae rahuare sisë jemëhu uehorovoromo vuonugë'oho na'o gemuoho ë'ajeje. Mu sisë rabe na uehorovoromo vuonugodoho mu sisë uehorovoromo vuonugo'irode jië'oho Keriso-are nuniro namiromu jemesi jöëni na uehorovoromo vuonugë'e jeve ¹¹ Satan-ro sareramuiromu baejavuojöëni iae no hesi sareri sareri'e muoho mami'e gavaruëro jië'ëro.

Paul-hu Troas amore hiromo nurunurumade jöhoje.

¹² Röhu naro Troas amore va'odeje Keriso-are jö maho majëhi'irodëni. Va'oromo gavodeje Badaro nasi mu öroho mabëhe jiovehë'e jiamu. ¹³ Èhi jiamu ga'irögoro röhu gavode nasi öho Titus jemësirire ö'adoho bogo rovë'e jiamu gagorovo uehore böröme baejodeje. Uehore böröme baeromo amo rajoho jëjëmiromu rëmo va'odeje Macedonia sa'are va'ië'ëro.

No Keriso-are gemuere javuë'ëro mu sisë huë vavaene ruahö'öjarue jöhoje.

¹⁴ Röhu no God mabëhe ua'ejo. Rabëni Kerisoro mu sisë'o no'o ruahö'öjavuë'ëro jië'ëro èhu'ëro God-ro uvajeje no Keriso'o gemu mae javuajë uvoromo söjavuo ujuoho va'ego nimorohë'i jijiharueje. Èhi'oromo huro Keriso-are jöho no bojamuijë'ëro noro ae majëhibe va'ego ridi mabëhëro rumorovanovobe va'ajeje. Rumorovanovobe va'ego aëro heruomajeje God èhi jië'e ae jiajoho. ¹⁵ Noro Keriso-are jöho èhi baeromo jijihego God-ro uvajeje: Èho Kerisoro nasi örire ridi'e suvuore bojëmijanovajë uvoromo vuëvajeje. Vuëvego no Keriso-are jöho ridi manö'e baeromo va'ego mare va'iröhe o sisëre va'iröhe ariböviohuro heruomajeje. ¹⁶ Sisëre va'iröhe ariböviohuro Keriso-are jöho bogo ejahego ë jöhuro ridi sisënö'e ridëmego sisërejëvo hesije. A'i mare va'iröhe ariböviohuro heromo ejahego jöhuro

ridi maëro i'ovëvanovego ëhuro maro raromo hesi jëve. Asë'e ëhi jië'e mu bërömo vae'iröhoho rahuo eni javue. ¹⁷ Ae göehu göehu aho'obëhe ë'aruëhioho no bogo ëhioho sarerëmiromo uëvarueje: No eni javuajëjo. Ëhi jië'e ariböviohuro ijo bajemu uehorovoromo God-are jöho sareri sareri'oho majëhibe jijiharueje. Iae ëhuni uvarueje: No eni javuajëjo. Röhu no bogo ëhioho ë'i a'i uhohu'o maemu javuego God-ro uövüë'ëro Kerisohu nimaje muohemu vaeromo God-are nuniro atarueje.

3

Paul-mëhu God-are jögoru i'o hesi mu vaejarue jöhoje.

¹ Ëjöho garomo nani jemëro ëma uvo'a'aruje: Paul-ro hesi arijo'ëro hesi ihohu'o hesi aribövi jabesi ihohu'o mami'e nigemadoho röhu maho ëma nigemoromo ë'ajëjo noro uvoröhego: Paul-më God-are mu vae'iröhoho eni jëvavëjo. O ëma uvo'a'aruje: A ioro'iorehu nimarüëhi Paul-mëro nimarüëjo jabesi mu eni jiaje jöho ae göëro jajivego no suroho garomo uvoröhego: Paul-më eni jëvavëjo. O noro Paul-mesi jöho jajivego a ioro'iorohuro suroho garomo uvoruomoröhego: Paul-më eni jëvavëjo. Nani ëhi uvo'a'aruje röhu nomë bogo ëhi jië'e suri surioho nimö. ² Ëhi jië'e suri suriohu'o röromo iae jemë jëve. Kerisoro jemesi ihoho nosi dë vövöbajo'ere jajivahuë'ëro ëhu'ëro no jemesi örire bërömo mae uehorovëvarueje. Bërömo mae uehorovëvaruëro javuë'ëro ëhuni uvarueje: Nosi mu eni jiaje jö jajivë'e suroho bogo naguajëjo aëro adaho garomo uvoröhego: Paul-më mu mae vaejarue höjo. Ae aho'o suroho bogo adaha ga'i a'i jemesi muohurema garomo uvoruomö'ëte: Corinth ariböviehu mu mae vaejarue hesi bëhoho Paul-mëro eni ajëmijë'ëro ëhu'ëro ë'aruëjo. Ëhuni Paul-mesi muoho iae eni jiajëjo. ³ Iae ae aho'obëhe gavö jemë Kerisohu jajivade suri surire jöho va'ëne jëvo'ego. Ëjöho noro bö'areje. Röhu Keriso jöho bogo barigoho jajivo'i a'i God darugo bojamuaje a hesi Aru'ahohuro ëhuro jajivë'eje. O Moses-hu God-are jögoru munë hitahi döre jajivadëhioho bogo ëhioho rori'oho munë döroho jajivo'i a'i jemesi dë vövöbajo'ere jajivë'eje.

⁴ Noro ëhi ajëmijë'ëro Keriso-are mu jemesirire jiajohuni ëhuni God-are nunire riravoromo Keriso-are jöëni biririvoromo uehorovoromo uvarueje: Jemë noehu mu vaejarue suri ma va'ëne jëvavëjo. ⁵ Bogo nosi simanohuro darugohuro God-are mu vae'iröhoho no eni javuo'i a'i hesi God-ro avohavüë'ëro ëhuro eni javue. ⁶ Huro no avohavüë'ëro ëhu'ëro no hesi jögoru i'o hesi öroho avoho röjëhi'iröhoho no eni javue. Ëjögoru i'oho bogo jajivë'e jögoroho jio'i a'i God-are Aru'ahuhu bojamuaje jögorohoje. Jajivë'e jögoroho ahoromo vuovarueje. A'i Aru'ahohuro i'ovavuaaje.

⁷ Munë hitahire sehoromo jajivë'e jögoru ë hesi muoho rovego aëro ë jöho ahoromo vuovajeje röhu ë jögoru barovade majare evare God-are aji bëröme a nunire rovadeje. Rueromo vuorövobe va'adeje röhu Israel rajoho Moses-are nu ano'o hesi ajoho bogo ga avoho'i ma-ga burutimoruomadeje.

⁸ Ëhuni biririvoromo uvo'a'anue: God-are Aru'aho hesi muoho rovë'ëro ëhu'ëro ë mu hesi ajohuro aji mamioho iosiramiro mo bogo bise'o vadu'oho ruenövö'ajëjo. ⁹ Jögoru mami hesi muoho rovego aëro heromo ë jöho ahoromo jö sisë God-are nunire baejarueje. Röhu ë hesi muoho aji'e jiadeje. Ëhuni biririvoromo uvo'a'anue: Jögoru i'o hesi muoho rovego aëro ë jöho ejejo jabesi jö sisëho barëjähajëro jië'ëro ë mu hesi ajohuro

mu mami hesi ajoho iosiramiromo bövi mae höjo. ¹⁰ Aji mamioho börömo ajivadoho jaruvoho bogojianove aji i'ohuro rueromo börömo mae ajivoromo ruahö'öjè'ëro. ¹¹ Vuorövobe va'oröhe muoho iae aji'e jadeje. Èhuni biririvoromo uvo'a'anue: Ioro'ioyemu jioröhe mu hesi ajoho börömo mae höjo.

¹² Mu i'ehu ioro'ioyere gemu jioröhego dë sasohoromo uvaruohuni èhuni no biririvo avohoromo jöho ma-samae majèhijarueje. ¹³ Samae majèhiromo Moses-hu hesi aji gurihijadèhioho no bogo èhioho nosi aji'e jöho gurihijarueje. Èhesi bëhoho Moses-ro hesi nu ano'o'oho niögëro riogivorovoromo gurihijadeje Israel rajoho jaburo bogo muebe'öromo garöhego ajoho vuorövo va'oromo barèjego. ¹⁴ Röhu Israel rajoho hia'i biririro jabesi simanoho sisèrèjèhadeje. Jaruvohu'o èhi gemuhoje. Jögoru mami adahamu hejè'iroho Moses-hu hesi nu ano'o' hesi aji riogivorovadèhi jabesi uehoroho èhi riogivorovobe rovè'ejö. Èhesi bëhoho jabumè Keriso bogo ma uehorovarueje röhu huro gemuëro riogivahuajoho jiovahuajeje. ¹⁵ Io'o. Jaruvohu'o Moses-are jögoru adahè'iroho jabesi uehoroho riogivè'e maeje. ¹⁶ Röhu jabumè ae rahu huotorovoromo Bada mae uehorovè'iroho evare uehoru riogivèhadoho iae jiovèho'è'e. ¹⁷ Röhu Bada hesi bëhoho God-are Aru'ahoho uave. Badare Aru'ahuhu dinö'e dinö'e jiè'iroho öri mare jijihö'iröhoho iae jiovahuè'ejè. ¹⁸ Èhu'ëro jiè'ëro no Christian ae aho'obèhe nosi nu ano'o'oho bogo riogivahuè'ëro majaehu aririre bijiohego gavaruèhi èhi Badare ajoho aririro gavanovoromo èho uehorovo avohoromo gorosovoromo hu jiajèhi èhi javuobe hesi ajoho gö'o gö'o baebe va'arueje. Badaro èhi ajivavuajeje. Bada hesi bëhoho God-are Aru'ahoho uaromo è'e.

4

Aji mu mabèhe baejè'ëro èhuni Paul-mèhu biririvoromo mu vaejare jöhoje.

¹ Èhi jiè'e aji'e muoho God-ro noni vavaenimoromo bojamuijè'eje. Èhuni bogo u'uhoromo vuonugo hesi javue. ² Gurihijè'e javoji'e mu sisèho bijönaguego bogo vaejarueje. Sareri'e muoho bogo vaeromo God-are jöho huotohuotovoromo majèhijarueje. A'i God-are jö maho sama'e huruoho majèhiromo hesi nunire riravoromo mue vaeromo nosi arijo'arije ae aho'obèhe röjahirovarueje jabesi uhure uehorovoromo uvojöro: No ma-mae javuajèjo. ³ Keriso-are jö maho noro iae sama'e majèhijarueje röhu è jö hesi bëhi tugohèhè'o'oho sisère va'iröhe aribövi jabesi örohemu tugohèhè'eje. ⁴ Èhesi bëhoho Keriso bogo ma uehorovarue aribövioho ave sa'a hesi börömhuro jabesi uehoroho tugohèhè'eje jö ma hesi ajohuro ajivèvego Keriso-are ajoho garuomöjèni Keriso hu God jiajèhi èhi jiè'ego. ⁵ Bogo nosi jöho majèhi'i a'i ae majèhiromo uèvarueje: Iesu Keriso hu Bada höjo. Nomè Iesuare jöèni jemesi mu vaejèharue aribövie javuajèjo. ⁶ Keriso-are jö majèhijarue hesi bëhoho ni'i'ivadiroho God-ro uvade höjo: Ramoramoho ajivèjo. Èhi uvade ahuro nosi dë vövöbajo'oho ajivavuadeje noro hesi aji mahemu Keriso-are nu ano'ere garuomörohego.

Paul-mesi sino haho'e u'uhèvadeje. Huè vavaene baejareje röhu God mae uehorovè'ëro biririvoromo mue vaejareje. Èhesi jöhoje.

⁷ ĒGod-are aji maho nosirire u'uhē'e rama gagore jianovajeje ěhuro noro garōhego daruge aho'o bogo nosirehu jio'i hesi God-are ōrire jioromo rovego. ⁸ Majae ěhi huē vavaene bōrōme bae'i arijarueje. Rōhu bogo ijumavuo barējē'eje. Ōre nahoromo uehore gō gō bae'i arijarueje. Rōhu ōroho iae biroharueje. ⁹ Ae aho'obēhe sisē vaejavuoruomajeje. Rōhu God bogo vuororamuijē'eje. Aēro anaguo'i arijarueje. Rōhu bogo ma anaguē'eje. ¹⁰ Iesuho vi'ehi baeromo guomadēhi majae ěhi no'o sa'a sinore ěhi vi'ehi baeromo vuovo'iē'obe va'arueje God-ro nimē'ero noro garōhego Iesuare darugoho nosi sinore jiego. ¹¹ Majae ěhi ave sa'are raromaruevare evare Iesuare jōēni vuovo'irōhēro raromarueje God-ro nimē'ero noro garōhego Iesuare darugoho nosi sa'a sinore jiego. ¹² Ēhu'ero jiē'ero noehu Keriso-are jō majēhijaruoho vuovo ōriro muoho vae'i a'i jemē ē jōho heromo i'ovo ōrire jēvajeje.

¹³ Rōhu God-are surire jajivoromo uōvuē'eje: Na mae uehorovode hōjo. Ēhuni jōho jōvode hōjo. Ēaehu jajivadēhi no'o ěhi gemuoho mae uehorovē'e raromarueje. Mae uehorovoromo ěhuni jōho atarueje. ¹⁴ Atarue hesi bēhoho no garomo uvarueje: Bada Iesu ajamamu ri'ōjade aho God-ro no'o ěhi ajamui'iramu ri'ō'ejarejo Iesu'o gemu mae javuē'ero. Ri'ō'iramu jemē'o gemu mae hesirire sōjavuo va'a'ajējo. ¹⁵ Ēmuoho aho'obēhe nosirire rovaje hesi bēhoho ěhuro God-ro ae aho'o huē baeromo ajēmiromo dē vōvōbajo'e huotovēhobe va'ego ae aho'o hu rajahi avohego hesi ihoho dō maro jiorōhego.

¹⁶ Ēhuni no bogo u'uhoromo muoho vuonugo hesi javue. Nosi sino haho'oho sisērējavuobe va'irōgoro a'i nosi aru'ahoho majae ěhi i'ovavuobe va'ajeje. ¹⁷ Nosi huē vavaenoho ma-bisemu baeromo ma-burēro barē'irōhoho jio'i rōhu ē huē vavaenohuro ěhuro ijonō aji mabēhe ioro'ioremu bae'ejo. Huē vavaenoho ma-bise'ego bogo uehorovo'ejo. A'i ajoho bōrōmo mae jio'ē'e. ¹⁸ Nunehu ga'amaruoho bogo nuroho vae'i a'i nunehu bogo ga'amaruoho nuro vaejē'e raromarueje rabēni hesi bēhoho nunehu ga'amaruoho ēho majae ma-bunemu jioromo barē'i a'i bogo ga'amaruoho ēho jiemu jio hesi jiē'ego.

5

Vuovavuē'oho no maro raromo'irōhe jōhoje.

¹ Iae no garomo uvarueje: Nosi sa'a sinoho ma-jahuri raromarue javu va'ēnoho ēho sisērē barējē'oho God-hu nugahuade javu maho nosi jio'a'ajējo. Bogo aho ōvoho avoho'i hesi God-ro bamahuē'e hōjo noro ēho baeromo ō'idōre ioro'ioremu raromo'irōhego. ² Avevejō'oho vavaenimoromo hara'ue'i muebejarueje ō'idōre jiaje javuoho baeromo ěhuro niōgunō'e aegorovo'irōhēni. ³ Niōgunō'e aegorovē'oho bogo niōgu rumo'oho ēma raromo jijihanovo'ejo. ⁴ Sa'are ma-jahuri raromarue nosi javuore raromaruevare evare vavaenimo avohoromo hara'uarueje. No vavaenaguaje hesi bēhoho bogo niōgu mamioho boremi'ō'i nagujohunioho bogo ěhuniho vavaenimo'i a'i God-hu bojamui'irōhe niōgu i'ohuro dōre aegorovego ěhuro raromemu raromo'irōhe muohuro sisērējavuobe va'aje muoho ruahō'ōjego barē'i i'e javuorōhego. Ēhuni vavaenimarueje. ⁵ Rōhu hesi God-ro no avohavuadeje noro ěhi i'e baerōhego. Avohavuoromo

hesi Aru'aho maho suvuore bojamuijê'eje noro uvorôhego: Iae mae-êjo. Hesi Aru'aho bojamuijadêhi suvuoro vituoho êhi bojamui'iramu mabêhe bae'ejârêjo.

⁶ Êhuni majae êhi no dë sasohoromo biririvarueje. Rabëni no gavaruoho nosi sino haho'ere raromaruoho êhuro Bada'o gemuoroho bogo raromaruêje. ⁷ Bada mae uehorovoromo raromo jijiharuocho bogo hu garomo êhioho ê'aruêje. ⁸ Amo noro dë sasohoromo biririvarueje. Dë sasohoromo biririvê'i uvarueje: Nosi sinoroho bogo raromô'i Bada'o gemu mae raromê'ocho êho iae maho hõjo. ⁹ Rõhu no sinore raromê'ocho o bogo raromê'ocho êho bogo uehorovo'i a'i nosi uehoroho ê gemu bamarueje noro muoho avoho vaejêgo Badaro göromo nimorohorôhego. ¹⁰ Huhu nimorohorôhego vaejarue hesi bêhoho no ae aho'obêhe Keriso-are nunire riravo'êjo no ae gemu gemu sinehu raromoromo mu mae o sisê vaejarue êhi jiê'e manaho baebe va'irôhëni.

Kerisohu no buore vaejavuoromo God-are gemuore bamavuade jô Paul-mêhu a majêhinövare jôhoje.

¹¹ Hesi nunire riravo'irôhohuni êhuni Bada juhuonamiromo a jabesi simanoho huotovêho gavarueje jaburo hu mae uehorovorôhego. No êhi mae ê'aruoho God-ro no gö barêjê'eje. Rõhu na uehorovoromo uve: Nani jemê'o jemesi dë vövôbajo'ëro ma-va'orahoro gövuarue hõjo. Êhi jiê'ocho iae na nege. ¹² Noehu mae ê'tego God-hu gövuaêje jôho uêve rõhu nadi uvore: Paul hesi arijo'ëro hesi ihohu'o hesi aribôvi jabesi ihohu'o mami'e nigemadoho rõhu maho êma nigemoromo ê'ajêjo noro uvorôhego: God-are mu vae'irôhoho eni jêvâjêjo. A'i ê jôho jajivode hesi bêhoho êhuro jemê nosi jôëni nimoroho'irarijêgo. Nimorohoromo he'irarije aehu nosi jô sisê atoromamu hejê'ocho jô mana uê'irarijoho jemesi ôrire jiorôhego. Nosi jô sisê atoromaje aribôvioho dë vövôbajo'ocho bogo nimorohê'e ato'i a'i ma-sinoremu nimorohê'i atoromo nosi jô sisêho atoromajeje. ¹³ Aehu uvaruoho: Paul-mêro simane sisêrêromo muoho vaejarue hõ uvaruoho no God-ni êhi jiê'e muoho vaejarueje. O simano mae javuego mu vaejaruoho êho jemesi jôëni êhioho vaejarueje. ¹⁴ Êhesi bêhoho Kerisoro no dë vövôbajo'e aho'o uehorovavuaêje. Êhuremu no uehorovoromo bogo nosi jôënioho a'i God-are o aribôvi jemesi jôëni uehorovoromo muoho vaejarueje. Iae no uehorovoromo uvarueje: Ae gemuêro ae aho'obêhëni guomade hõjo. Urimo ae aho'obêhe no mu sisêmu uehorovaroho rõhu Kerisohu guomaduhuro êhuro ae aho'obêhe no'o êhi vuovavuanomamu nosi mu sisêho barêjahuê'e hõjo. ¹⁵ Kerisohu ae aho'obêhëni guomade hesi bêhoho no ave sa'are raromaruê aribôviohuro ijônôho bogo nosi sinemuoho uehorovoromo raromo jijihô'i noni guomoromo ri'ôjade aho uehorovoromo raromo jijihô'irôhego. Iae êhuni hu guomade hõjo.

¹⁶ Êhi jiê'ëro aehu uehorovaruêhioho no ijônôho bogo êhioho uehorovoromo uvo'êjo: Êaho mae o sisê hõjo. Urimoho aehu jabesi mauehorovaruêhi no'o êhi uehorovoromo uvonövareje: Iae Keriso êhi êhi jiê'e ae hõjo. Rõhu jaruvoho no bogo êhioho uehorovaruêje. ¹⁷ Êhu'ëro jiê'ëro ae rahu Keriso-are ae gemuôho javuê'ocho no i'ê javuêje. Mu mamioho barêjahuo'i mu i'ê rovê'eje. ¹⁸ Êmuoho aho'obêhe hesi God-ro avohahuadeje. Huro Keriso nugô'öromo êhuro buore vaejavuoromo hu'o no'o aevoromo maro raromareje. O mue bojamuadeje buore vaejavuade

jöho majëhijego aëro heromo ejahoruomoroëhego. ¹⁹ Jöho aviëhije. God-ro Keriso-are dë vövöbajo'o uhure jioromo mue ajamiromo ëhuro ae aho'obëhe nosi sisë hesi i'uoho bogo uehorovahuo'i buore vaejavuade höjo. Buore vaejavuoromo buore vaejavuade jöho bojamuade höjo noro majëhibe jijihoroëhego. ²⁰ Èhu'ëro jië'ëro no Keriso'o röromo jö majëhijarue aribövie javuë'ego God-ro jöho bojamuïromo uövüego no ae dinëmarueje. Keriso-are jöëni ae uëvarueje: Buore vaejavuade jöho eromo God'o gemuoro huë mae raromohëjo. ²¹ Keriso hu mu sisëho bogojiadeje. Röhu God-ro nosi sisëho hesi örire bojамamu baejadeje ëhuro no Keriso-are ae gemuohuro javuë'ëro God-ro nosi ihoho avohavuego hesi nunire ma-mae riravoröhego.

6

¹ No God'o gemu mae mue vaejaruëro javuë'ëro no naguaje jöho jemesi örire majëhi'irögoro ë'ö jemëro ëhi ë'irarijego. God-hu huë baeromo bojëmade jö maho mu maho nadi ëma baeromo boremi'ö'i ma-avoho ma'enore. ² God-are surire jöho jajivoromo ëhi uvë'eje: God naehu huë baejëvo'irode majaho rovamu evare na jemesi jöho ejëhode höjo.

Jemë maro bamëvo'irode majaho rovamu evare na ajëmijode höjo.

God-ro ëhi majahuijadeje. Röhu ë hesi bëhoho gare. God-hu huë baejëvo'i uvade majaho jaruvoje. Maro bamëvo'i uvade majaho jaruvoje.

³ Paul na'o nasi ariböviohu'o noehu God-are mu vaejaruoho ë muoho iho sisë hö uvë'oho no bijönagüe. Èhuni nosi muoho bogo sisë'ioho vaejarueje aëro ëho garomo sisë'i uehorovoromo rireromojöëni. ⁴ A'i God-are mu vaejarue ariböviehu ë'aruëhi ëhi mue aho'o a nunire avoho vaejarueje. Huë vavaene mu sisë gö gö rovë'oho biririvo avohoromo riravarueje. ⁵ Aehu hisuebijavuë'oho savoji gagore io'amavuë'oho muorovamui'i juhijavuë'oho ma-biririvarueje. Noehu i'u'e mu vaejë'oho röho dere bogo momorö'öjë'oho i bogo ue'ahë'oho ma-biririvarueje. ⁶ Biririvoromo mu mahemu uehorovoromo Keriso-are jöho mae garomo a jabesi mu sisëho ma-ga taemoromo ae huë baejëvoromo God-are Aru'ahoho baeromo ae dë vövöbajo'e aho'o uehorovëvoromo ⁷ God-are jö maho majëhiromo hesi darugoho röjëhijarueje. Èhi'oromo God-are mu vaejarue ariböviehu ë'aruëhi no ëhi a nunire mae vaejarueje. Mu mae vaeromo ëhuro Satan-hu no'o muorovë'oho övo göhuro tugohë'i övo göhuro mana muorovamijarueje. ⁸ Aëro rajahuinövo sivaguonövarueje. Nosi ihoho ba'obuenövo ba'ojtomonövarueje. Aëro ma-ubarueje: Paul-më sareri'e aribövie jëvájëjo röhu ma-jö maemu atarueje. ⁹ Aëro uvarueje: Paul-më iho rumo'e aribövie jëvájëjo röhu ae aho'obëhe nosi ihoho iae heruomajeje. Aëro uvarueje: Vuovëvo'ië'ajëjo röhu bogo vuovo'i iae biririvoromo rarumarueje. Aëro uvarueje: Sisëni i'uoho baejarue höjo röhu bogo vuovavuaajeje. ¹⁰ Aëro uvarueje: Huë vavaene baejarue höjo röhu majae ëhi nimoroharueje. Aëro uvarueje: Bövi bise'o rumo'e jëvájëjo röhu noro ae aho'o ajëmijego Keriso-are bövi bise'o maho baejarueje. Aëro uvarueje: Rabe rabe bogojëvájëjo röhu bövie bise'e aho'o nosi örire eni jië'eje.

¹¹ Corinth amo rajomë nosi simanore dë vövöbajo'ere jöho ma-sama'e huruoho majëhijë'e javue. Nosi dë vövöbajo'e aho'o jemesi örire bojëmijë'e javue. ¹² No jemesi öriroho bogo uehorovëvoromo vuonugë'te jemëro nosi

örire uehorovavuoromo vuonugavuanovë'e jëve. ¹³ Vavuehu aboji harihu'e jö majëhijaruëhi ëhi naro jemë üeve: Jemëro mana ëhi dë vövöbajo'e aho'o nosi öroro bojamuirëjo.

Christian ariböviehu God rumo'e aribövi jabesi uehoro bogo baeromo jabu'o bimuvorovo'iröhe jöhoje.

¹⁴ God bogo ma uehorovarue ariböviohu'o gemuoroho nadi bimuvoromo uehore gemuoho baere. Jabesiroho hahagu jio'i jemesiroho hahaguje. Na mu mahu'o mu sisëhu'o mu gemuohoje o hahagu hahaguje. Hesi hahagu hahaguje. Na ajohu'o ramoramohu'o gemuohoje o hahagu hahaguje. Hesi hahagu hahaguje. ¹⁵ Na Keriso'o Satan'o jöe gemuoho uehorovarueje o hahagu hahagu uehorovarueje. Hesi hahagu hahagu uehorovarueje. Na God mae uehorovarueje ariböviohu'o God bogo ma uehorovarueje ariböviohu'o jöe gemuoho uehorovarueje o hahagu hahagu uehorovarueje. Hesi hahagu hahagu uehorovarueje. ¹⁶ Na God-are osa börömo'u'o sareri'e vörö'e inömo'u'o gemuohoje o hahagu hahaguje. Hesi hahagu hahaguje. Röhu no God darugo'o hijaje a hesi osa börömo'u'o va'ëne javue. Èhesi bëhoho God-are surire jöho ëhi üvë'eje:

God naro jabesirire hiromo jabu'o juvo'ejöjo.

Na jabesi Börömo'u'o jevo'i jabumë nasi aribövie jioruomo'ajëjo.

¹⁷ Èhuni Badaro uvajëjo: Jemëro jabumë gorëvoromo jemesi hahagu raro-mohëjo.

Sisëho nadi gavanovohëjo.

Èhi ë'të'o ho naro jemë rajëhiromo baejëvo'ejöjo.

¹⁸ Baejëvo'iramu na jemesi Vavue jevo'i jemë nasi aboji harihu'e jëvo'ajëjo. Bada mu bövi bise'o eni jië'e ahuro ëhi üevajëjo.

7

¹ Nasi ö mueno'e God-hu ëhi mae vaejavuoröhëni uövuadohuni ëhuni mu sisë aho'obëhe vae'amego ëhuro sino haho'o dë vövöbajo'o sisërëjavuajoho ë'ego no ëho goro'i God gemu börömo'u'o hë uehorovoromo mu mae gemu vaeromo avoho raromo'iro.

Corinth ekaresiaehu mu mae vaejamu Paul-hu heromo nimorohade jöhoje.

² Jemesi dë vövöbajo'e aho'o nosi öroro bojamuire. Nomë aho bogo sisë'ioho vaejëvë'e javue. Aho bogo ijumëvë'e javue. Jemesi bövioho bise'o ho bogo sarerisareriëmiromo ujohëhë'e javue. ³ Èjöho na bogo uëromo ë'e: Jemë a sisë jëvajëjo. Na mami'e uëvodeje: Jemë nosi dë vövöbajo'ere jëvajëjo ëhuro no biririvoromo raromë'o ho o vuovavuë'o ho jemë'o no'o gemuoro javuoröhego. ⁴ Na jemesi örire mae uehorovëvo avohajeje. Jemesi jöëni sisë maro nimoroheve. Iae no huë vavaene aho'o javue röhu na herove nasi dë vövöbajo'ere huë sanue rue avohoromo sasohevo'ego.

⁵ Iae no Macedonia sa'are rueromo uvareje: Nosi dë vövöbajo'o ho sanuovavuo'ajëjo röhu bogo. A'i huë vavaene aho'o nosi örire ruenövohijo. Gahijo anaguö biraguo'e vae'i ari'ego. Nosi uhire juhuone rojomohijo. ⁶ Röhu God-hu huë vavaeni sanuamuijaje ahuro jië'ëro Titus nugö'ojamu rovadohuro ëhuro no sanuamuamu biririvavuadeje. ⁷ Röhu bogo huhu rueromo sanuamuijadohuremu jio'i a'i Titus-hu jemesi örire huë sanu baejade jöho no hejamu ëhuro God-ro nosi dëho sanuamuijadeje. Huro

rueromo uovuadeje: Corinth ariböviohuro nörö ga'i nimohijajo. Jabesi sisëni vavaenimohijajo. Nöruare örire ajami'i nimohijajo. Iae ehuni avevejö'oho na nimorohevo avohe.

⁸ Naro urimë'i uru'ö jöho jajivoromo nugö'öjamu jemëro garomo huë vavaene baejarijeje. Iae ëhi ë'odeje röhu na bogo uehore gö baeromo uvajeje: Uru'ö jöho rabëni jajivode höjo. Röhu urimo na uvodeje: Na rabëni jajivode höjo. Na gavajoho jemë huë vavaeni baejarijoho ëho majae ma-bisemu baeromo varëjadeje. Ehü jie röhu iae baejarijeje. ⁹ A'i jaruvo na jö jajivodoho dë mae jeve bogo vavaeni bojëmijodohuni a'i jemëhu vavaeni baeromo ehuni huotorovoromo avoho uehorovarijohuni. God-hu nimaje ehü jië'e vavaenoho baejarijeje. No bogo ehuro jemë sisë vaejëvareje. ¹⁰ Ae rahu God-hu nimaje ehü jië'e vavaeni baejë'ohuro ehuro ja huotorovoromo avoho uehorovoromo maro hi'a'anue. Avoho uehorovoromo avoho hijë'oho bogo ë hesi jöënioho vavaenimo'anue. A'i sinemu uehorovoromo vavaeni baejë'ohuro ehuro ma-guomo'a'anue. ¹¹ Röhu gare. God-hu nimaje ehü jië'e vavaeni baejarijohuro ehuro ave mu maho rovadeje. Jemesirire jiade mu sisë ma-nunëremu gavarijoho vuonugoromo aho'i uehorovarijeje. Övo uno'e ma-maemu jëvajokho röjehi'i nimarijeje. Mu sisëhuni dë vörönëgadeje. Ehësi i'uohuni juhuonivarijeje. Nasi jöëni vavaenimarijeje. Muoho avoho'i nimarijeje. Sisë vaejade aho i'ue mana bojami'i nimarijeje. Iae no gavö jemë ë mu sisë avoharijoho mabëhe jio'ego.

¹² Ehü'ëro jië'ëro iae na uru'ö jöho jemëni jajivodeje röhu na mu sisë vaejade aho bogo uehorovoromo sisë baejade aho bogo uehorovoromo jajivo'i a'i naehu jajivode hesi bëhoho jemëro God-are nunire riravoromo garomo uvo'irarijejo: Iae no Paul-mesi jöëni uehorovo avoharue höjo. ¹³ Jemëhu nosi jöëni uehorovarujohuro ehuro no sanuamuijamu birire baejë'e javue.

Birire baeromo gavare Titus nimorohamu gagorovo no'o nimoroho avohareje ë hesi bëhoho jemë ae aho'o hu ajamamu hesi dë sasohahadohuni. ¹⁴ Ehësi bëhoho urimë'i nara jemesi jöëni nimorohë'i jöe bisemu Titus-are örire majahiro mo uvodeje: Corinth aribövioho mu mae vaejarue höjo. Ehü uavamu hegorovo Titus-ro ö'oromo gavade jemë mu mae vaejamu gagorovo vuonorö'ö rueromo uevadeje: Paul ja Corinth amo rajo jabesi jöho mae uevane höjo. Jaehu uevanëhi Corinth aribövioho ehü jië'e mu maho vaejamu gëvode höjo. Ehü uevamu hegorovo na javojoho bogo bae'i mae jevadeje. Noehu Corinth amo rajo jemesi örire jöe aho'o ma-maemu majëhinövarëhi ehü Titus-are örire jö mae majahijareje. ¹⁵ O Titus-ro jemesi örire dë vövöbajole aho'o uehorovëvajeje. Ehësi bëhoho hu jemë gëromo simanoro vaejë'ëro uvajeje: Naro Corinth amore va'amü amo rajohuro juhuonivoromo butubutumoromo jejemiromo ae aho'obëhe nasi jöho gemu ejarahë höjo. ¹⁶ Ehü'ëro jië'ëro na uvajeje: Naehu nimaje muoho ae aho'obëhe jemëro majae ehü vaejaruje hö vuoromo nimoroheve.

8

Corinth ekaresiaehu rabëni öve sasohoromo bövie bise'e a bojëmi'iröhe hesi jö bëhi Paul-hu jajivadohoje.

1 Röhu nosi ö mueno'e no nague Macedonia sa'a rajo ekaresia jabesi jöho jemëro ga'irarijigo. Macedonia sa'are ekaresia God-hu huë baeromo ajëmamu jabuhu ë'are jöho no majëhi'ië'ö. 2 Macedonia ekaresiaho jabumë huë vavaene börömo böröme baeromo sisë'i raromareje. Iae sisë'i raromareje röhu evare majare nimoroho avohareje. Nimorohoromo ëhuro bövie bise'e biseharihe jëvadoho röhu öve sasohëvamu suvuore bogo bise'o vadu'oho God-are örire i'imamijareje. 3 Jaburo rabe rabe jëvajoho i'imamiromomo röhu gö'o döre mamareje. Ëhi'amu gëvë'ëro na ë jöho jemë majëhije. Jabesi nimoromo ri'öromomo 4 dinamuiromomo uövuareje: Uövuego no jemë'o bimuvoromo God-are aribövie Judea raromaruoho ajëmi'irarëjo. Ëhi uövüë'oho huë mae javuo'ajëjo. 5 Noro uehorovoromo uvareje: Jabumë ma-moniemu i'imamui'ajëjo. Ëhi uvareje röhu bogo ëhemuoho ë'areje. A'i urimo jabesi dë vövöbajo'oho Badare örire bojamirovoromo evare God-hu nimajëhi nosi örire bojamirovareje. 6 Ëhi'amu gagorovo noro Titus uavareje huhu jemë'o hiro mo mu aevadëhi huro röhu maho ö'oromo ëhi ajëmego jemëro ë huë baejarije mu mabëhoho röhu maho vaeromo barë'irarijigo. 7 Röhu jemë mue aho'obëhe vae avoharujeje. Jemë God mae uehorovo avoharujeje. Jöho mae ato avoharujeje. Simanëro mae ga avoharujeje. Mue bövie bise'e ajamui'i nimo avoharujeje. Nosi örire uehorovavuo avoharujeje. Ëhuni no nague jemëro ë huë bae'irarije muoho ëhu'o vae avoho'irarijigo.

8 Na bogo darugo'e jögoroho jemesi öriroho bojëmi'i a'i aribövi ioro'iorehu ajëmi'i nimo avohare jöho naro majëhiromomo jajivodeje ga'irodëni jemë ma-döhemu ae uehorovëvego o uhohu'o uehorovëvoromo huë baeromo ajëmijigo. 9 Nosi Bada Iesu Kerisohu huë baeromo ajamuade jöho iae jemë'o uehorovarujeje. Hesi örire börömo mae jiadeje röhu jemesi jöëni vuonugoromo rueromo bövi bise'o rumo'e hijadeje ëhuro hu bövi bise'o rumo'ëro jië'ëro ëhu'ëro jemëro aru'aho'e mue bövie bise'e bae avoho'irarijigo.

10 Nasi uehoroho jemë diehi ë'ego marëjëvo'iröhe öroho aviëhije. Vaduni göho jemëro urimo ë suvuoro muoho aevoromo vaejamu a ioro'iorohuro ijönö aevareje. Jemëro urimo ë muoho vae'i nimamu a ioro'iorohuro ijönö nimareje. 11 Jaruvoho ë mu vituoho vae barëre. Jemëhu mu aevo'i börömo bëhi nimarijëhi ëhi vae barë'i nimo avohore. Nimoromo jemë rabe övore jëvajoho ëho bojamire. 12 Jemë bojami'i nimoromo övore jëvamu bojamijë'oho God-ro uvajeje: Ëho suvuoro mae höjo. Övore bogojëvë'oho God bogo uëvajeje: Bojemihëjo.

13 Na bogo uve jemëro bövi mae bojëmiromomo ëhuro bogo eni jëvego huë vavaeni'e raromego a ioro'iorohuro ma-samae baeromo nimorohoröhego. Na bogo ëhioho nego'irögoromo na nege ae aho'obëhe ma-gemuoho jëvoröhego. 14 Avevejö'oho jemë moni böröme jëvo'i jabumë bogojëvë'ëro jemëro jabumë ajëmi'aruje. Ëhi jië'oho ijönöho jabumë moni böröme jëvo'i jemë bogojëvë'iroho jabumëro jemë ajëmi'ë'ö. Ëhi jië'oho jemë'o jabu'o gemuoho jëvo'ë'e.

15 God-are surire jöho ëhi gemuoho jajivoromo uvë'eje: Bövie gagovade aho i vituoho bogo rune vaejade höjo. Bisemu gagovade aho hu ie eni jiade höjo.

Titus o ae gö niö'i Corinth amore va'oromo ajëmiromo suvuore gagovo'iröhe jöhoje.

¹⁶ No God-are örire huë mae uavö. Rabëni hesi bëhoho huro Titus-are dë vövöbajo'oho huotovahë'ëro noehu jemë ajëmi'i nimarüehi Titus'o ëhi ajëmi'i nimajeje. ¹⁷ Nimë'ëro huro jemë ajëmi'joro noro ua gavamu hegorovo ejahuadeje. Ejahuoromo röhu ajëmi'i nimo avohamu ëhuni hesi uvadeje jemesirire ö'iröhëni. ¹⁸ Röhu Titus'o gemu mae va'iröhego nosi ö göho nugö'öjö. Ëahuro God-are jö maho ma-mae majëhibe juvajeje. Ëhuni ekaresiae dinö'e dinö'e jio'amajohuro hesi örire rajahiruomajeje. ¹⁹ Röhu gö'o ekaresia ariböviohuro ë aho baeruomadeje bövi bise'o bogojië'e aribövi jabesi suvuoroho noro baejëhoromo va'ego evare huro no'o gemu mae ö'oröhego. Ësuvuoro mu hesi bëhoho Badare ihoho ma-mabëhe jio'i o ae aho'obëhe göröhego nomë huë baejëvo'i naguego. ²⁰ Huhu Titus'o va'iröhego noehu nugö'öjarue hesi bëhoho aëro uvojojëni: Moni böröme sisë'i muebejarujëjo. ²¹ Iae no nague muoho Badare nuniro avoho vaeromo röhu ëhi a nuniro avoho vae'iröhego.

²² Titus'o ë ö göhu'o rëmö'öromo ö göhu'o nugö'öjö ë ae niö'iohu'o gemu mae ö'oröhego. Urimë'i ë ahuro Keriso-are muoho ajëmi'i nimo'ego no gabe ruenövareje. Röhu jaruvoho hu börömo bëhe ave muohu'o jemë ajëmi'i nimajeje jemesi örire mae uehorovëvë'ëro jië'ëro. ²³ Titus hu na'o bimuvoromo jemëni mu vaejaje aeje. O nosi ö niö'ioho jabumë ekaresiaehu rëmö'öjare aho jëve. A maëro jëvë'ëro Keriso-are ihoho dö maro ajio jië'eje. ²⁴ Ëhuni ë ariböviohuro ö'ego jemëro mae rajëhijego jaburo uvo'i: Corinth aribövioho huë baejë'e aribövie jioruomajëjo. Ëhu'ëro Paul-mëro jabesi jöho mae nimoronimorohë'i majahuijare höjo. Jabumë ëhi uehorovë'oho ekaresiae aho'obëhe jemesi jöho heromo uvoruomo'ë'ö: Paul-mëro Corinth aribövi jabesi jöho mae atare höjo.

9

Christian ioro'oro jabesi örire huë baejëvoromo moni bojëmi'iröhe jöhoje.

¹ God-are aribövi ajëmi'irarije muoho iae jemë gavarujeje röhu na diehi jië'e jöho jajivoromo majëhijego gare. ² Na gëvajeje jemëro ajëmi'i nimego. Ëhuni bogo jajivo'ejö. Jemë nimarujoho naro Macedonia sa'a rajo jabesi örire nimorohë'i jövoromo uëbe rovë'e jeve: Greece sa'a rajoho jaburo mami'e vaduni göre aevoromo bövi bise'o avoharoho ëhi jëvobe rovë'e höjo. Jemesi jöho ëhi uëvamu hegorovo Macedonia sa'a raje ae aho'obëhe uvareje: Corinth ariböviohuro ajëmi'i nimarüë uvoromo jabu'o ri'öromo ajëmi'i nimareje. Ëhuni ajëmi'irarije jöho na bogo jajivoromo majëhi'ejö. ³ A'i naro ö mueno'oho rëmö'öje jaburo ö'oromo ajëmege naehu Macedonia rajo uëvodëhi ëhi bövie bise'e eni avoho'irarijego noehu jemesi jö nimorohë'i majëhijaroho bëhi rumo'e jianovojöëni. ⁴ Na juhuoninege ijonö Macedonia sa'a rajehu na'o ö'ë'oho ö'oromo gëvego monioho bogo gagovë'ëro ëhu'ëro ajëmi'irarijoho jemë bogo eni avohë'e jëvego na javoje baejëni rabëni monioho gagovo'arujë uvoromo mae uehorovëvë'ëro. Jemesi javoji jöho bogo majëhi'ejö. ⁵ Ëhuni na uvodeje: Nasi muoho ëhi höromo ö mueno'oho uëvodeje: Corinth amoro urimo va'irarijoho jabuhu bojëmi'i uövuare suvuoroho avohorego naro ijonö ö'oromo ga'iröjo suvuoroho gagovë'e jiego. Ëhesi bëhoho suvuoro urimo ajëmiromo gagovamu eni jië'oho na

õ'oromo jemesi õrïroho bogo dinëmi'ïramu jemëro bogo õvoho i'uho'i dë vövõbajo'ere nimo avohoromo õve sasohoromo suvuoroho bojamui'aruje.

⁶ Bëhoho aviëhije. Õve i'uhoromo suvuore ma-bisemu bamë'o'ho i uje bisemu õj'ë'ero bisemu gagovaruëhi suvuoro manaho ëhi bisemu bae'a'anue. O õve sasohoromo suvuoro bõrõme bamë'o'ho i ujo bõrõme õromo i bõrõme gagovaruëhi suvuoro manaho ëhi bõrõme bae'a'anue.

⁷ Èhu'e jiaje jemë ae gemuëro gemuëro bojëmi'i dë vövõbajo'ere uehorovar-ijëhi ëmino'e ëhi bojëmire. Suvuoro muoho nadi uvore: I'u'e hõromo bijõni bijõnioho vaere. Aehu nimorohoromo huë baeromo bojëmijë'o'ho ëhi jië'e aribõvioho God-ro nimajeje. ⁸ Huhu bövi mae ajëmi'irõhoho iae eni jië'eje. Ajëmego ëhuro majae ëhi jemë bövie bise'e eni jëvego huë bae'ïrarije muoho aho'o vae avoho'ïrarijeko. ⁹ Èhi jië'o'ho suvuoro'e aribõvi jiorumajëhi jemë ëhi jëvo'ë'e. Suvuoro'e aribõvi jabesi jõho God-are surire ëhi uvë'eje:

Huro suvuoroho õve sasohoromo bövi rumo'e a jabesi õrïre i'imëmibe va'aje hõjo.

Huhu mu ma vaejaje jõho ëhi jiemu jioje va'a'ajëjo.

Jemë ëhi jëvo'ë'e.

¹⁰ Iruno'o ujo õ'ië'ïroho God-ro suvuoramuijeko õjarueje. Iruno'o ue'aho'ië'ïroho God-ro suvuoramuijeko gagovoromo ue'aharueje. Iruno'o ujuho'o iruno'ohu'o suvuoramuijaje aho God-ro jemë'o aru'aho muoho bövioho bise'o'ho suvuorëmi'ïramu rae avohëvo'ïramu jemesi mu maho bövi mae jiëho'ë'e. Huro ëhi ajëmi'ë'e. ¹¹ Ajëmiromo mae sisë rabe rabe suvuorëminõvo'ë'e ëhuro ae huë vavaeni jëvamu gëvë'o'ho jemëro õve sasohoromo i'imëmi'ïrarijeko. Èhi jië'o'ho jemëro suvuoroho nosi õrïre i'imamui'ïramu noro ujuoho va'oromo suvuorëmi'ïramu ae aho'obëhe ujuohoromo God-are õrïre huë mae uaruomo'ë'e. ¹² Iae jemëhu ajëmiromo mae sisë i'imëmijë'o'ho ëhuro ë God-are aribõviohuro rabe rabe bogo eni jëvajoho eni ujuohoruomo'ë'e. Ujuohoromo rõhu ëhuro ae aho'obëhe God mabëhe hõ ua avohoruomo'ë'e. ¹³ Jemëro ëhi ajëmi'ïramu jaburo jemesi suvuoroho ujuohoromo ga'ë'õ jemë uhohu'o mae jëvo'ïramu. Èhi gëromo uvoruomo'ë'e: O Corinth amo rajohuro Keriso-are jõ maho bogo majõ'ëremuoho ejaho'i dë vövõbajo'o uhohu'o ejaharue hõjo. Ejahoromo huë baeromo õve sasohoromo suvuoroho nosi õrïre i'imamuiromo ae aho'o jabesi õrïre i'imëmijarue hõjo. Jemesi jõho ëhi uvoromo God-are ihoho dõro bamoruomo'ë'e. ¹⁴ God-are ihoho dõro bamoromo uvoruomo'ë'e: God-ro Corinth aribõvioho huë mae bojëmi avohoromo dë vövõbajo'o'ho huotovëhamu õve sasohoromo ajamuiruomade hõjo. Èhi uvoromo jemesi jõëni vavaenimoromo God uaruomo'ë'e huro jemë ajëmirõhego. ¹⁵ Asë'e God hu mabëheje rabëni huro huë baejavuoromo hesi Harihoho nosi õrïre suvuore bõrõmo bëhe bojamuij'ëro jië'ëro. Suvuoro bõrõmo bëhe jië'ëgo no ë hesi jõho bogo ato varijënoho javue.

10

A göëro sarerivoromo uvareje: Paul hu ma-u'uhoromo Keriso-are muoho vaejaje hõjo. O hesi sinohemu uehorovoromo vaejaje hõ uvamu Paul-hu jabesi jõ mana ahëhoromo jajivade jõhoje.

¹ Rõhu Paul naro nasi jõho uë'ië'e. Jemëro avo'avoho here. Keriso ma-tamorovoromo sanu'e mu vaenõvade a hesi ihore jõho majëhi'ïë'e. Aëro

jemesi amore raromoromo nasi jö sisë sareri'e atoromo uvoruomajeje: Nöröro rueromo Corinth hijë'ohö juhuoni juhuonie hi'i öre gö hijë'ohö Corinth aribövi jemesi örire biriri'övoromo darugo'e jöho surire nugö'öjaje höjo. Nörö ëhi jië'e ae höjo. ² Ëhi jië'e ae jiajë uvoruomaje aho naro jemesi örire ave jöho uëve. Avo'avoho uehorovego na ö'oromo Corinth hijë'iroho bogo biriri'övoromo darugo'e jöho majëhi'iro. Darugo'e jö majëhi'irodoho na bijönego'i röhu majëhi'irodoho iae na eni jeve. Ae rahumë nasi jö sarerivoromo uëvë'ohö: O Paul-më ma-sa'a hesi muohuremu uehorovoromo muoho vaejarue hö uëvë'ohö ëhi jië'e aribövi jabesi örire naro biririvoromo darugo'e jöho majëhi'irodëro uehorove. ³ Jabumëro uëvarueje: Paul-më ma-sa'a hesi muohuremu uehorovoromo muoho vaejarue höjo. Iae mae. Iae no sa'are raromo jijiharueje röhu sa'a hesi muoho bogo uehorovë'e Satan'o muorovarueje. ⁴ No muorovë'ohö bogo ave sa'a hesi bijo bunonö'e hesi darugoho baeromo Satan-are rejoho dadovo'amarueje. Hesi sareri'e jöho mu'uvaharueje. ⁵ Uehore rabe rabe simanore rovego ëhuro döre bamorovoromo God bogo avoho gavaruë ëhi jië'e uehoro aehu baro bu'öjë'ohö noro aho'amarueje. Ahoromo vöröë aho'o bojamiromo a ioro'ioro jabesi simanoho huotovëharueje Keriso-are jöhemu ejaho'iröhego. Ëhi'oromo Satan'o muorovarueje. ⁶ O jemëro Keriso-are jöho ejaho barë'iramu evare ae rahu jemesirire raromoromo Keriso-are jö bogo ejahoruomaje ëhi jië'e aribövioho noehu i'u bojëmi'iröhoho eni javuo'ë'e.

⁷ Bogo gurihijë'e jemesi nunire jiajoho avo'avoho gare. Aehu hesi uehorovoromo uvajöho: Na Keriso-are mu ajamijaje ae jevajë uvajoho ë'ego ëhi jië'e ahuro uehorovo avohoromo uvo'iro: Na bogo nasi sivuoho Keriso-are mu ajamijaje aho jevo'i a'i na Keriso-are ae jevajëhi Paul-më jabu'o ëhi jëvajëjo. ⁸ No Keriso-are aribövie javue röhu göho Badaro darugoho bojamuijë'eje hesi muoho vaeröhego. Darugo hesi bëhoho bogo jemë ijumëvo'i a'i ajëmege jemëro avoho biririvoromo mae uehorovobe va'irarijego. Ëhuni ë mu hesi darugo hesi jöhu'o naehu nimorohë'i jövë'ohö ëhu'o jö maëro jië'ëro ijönöho bogo javojego'ë'e. ⁹ Röhu nasi darugo hesi jöho na bogo uë'ejo jemëro uehorovoromo uvojöëni: Juhuoninaguojöro jero ëma jajivane höjo. ¹⁰ Ëhesi bëhoho aëro sarerivoromo uvoruomajeje: Paul-hu jö jajivoromo majahuijë'iroho darugo ma'o majahuijaje höjo. O rueromo no'o hijë'ohö hu ma-u'uhë'e aëro jië'ëro bëhi rumo'e jöho jövego hejarue höjo. ¹¹ Ëhi sarerivoromo uvoruomaruoho nadi'ego jabumë avoho uehorovoromo uvo'iro: Paul-mëhu öre gö raromoromo darugo'e jö jajivaruëhi jaburo rueromo no'o raromoromo muoho ëhi darugo'o vae'iramu gë'ëjarëjo.

¹² Röhu aëro sarerivoromo uvoruomajeje: Paul-më juhuoni'e aribövie jëvajëjo. Iae mae. Iae no juhuoni'e ae javue. Juhuoni'e aëro javuë'ëro bogo biriri'övoromo uë'ejo: Jabesi sivu uehorovoromo jabesi iho nigemarue ariböviohu'o no jabu'o masije gemuoho javuajëjo. No bogo ëhioho uë'ejo. Ëho jaburo göëro gö hesi muoho garomo jabesi arijo'arije mevorovoruomajeje ga'i mae o sisë jëvego. Ëhi jië'ohö simane sisë'i uehorovoruomajeje. ¹³ Röhu no bogo ëhioho ë'ëjo. Nosi mu maho no bogo iosiramiro mo ruëroho numëroho ëma nimoronimorohë'ioho ato'ëjo. No bogo sarerivoromo uvo'ëjo: Ëho God-hu bojamuade muoho höromo nimoronimorohë'ioho

ato'irōgoro a'i huhu no bojamuade ë muohuremu nimorohë'i ato'ejo. Röhu ë muoho bogo öri göremuoho jio'i jemë'o ö'o baejövë'e javue. ¹⁴ No jemë bogo baejövë'e javuo'ibejo noehu jemë ajëmijaruohuni nimoroharuoho God-hu bamahuade ënoho iosirami'ibejo. Röhu bogo iosiramijë'e javue. Ëhesi bëhoho Keriso-are jöho noro aevo'ioho ö'oromo majëhijareje. Ëhuni no nimoroharuoho iae maeje. ¹⁵ Ae göehu mu vaejaroho garomo no bogo uvarueje: Noro vaejare höromo nimoronimorohë'i atarueje bogo noehu vaejare muoho jjië'ego. Röhu no uvö: Jemëro avoho biririvoromo Keriso mae uehorovo'iramu evare God-hu bamahuade ëni jiajëhi ëhi nosi muoho jemesirire tutuvoromo börömo bëhe ri'ö'a'ajëjo. ¹⁶ Ri'ö'iramu noro va'o jemesi dejonörire sa'a ioro'ioro rajohu'o Keriso-are jö maho majëhibe jijihö'ejarëjo. Majëhibe jijihë'iroho God-hu ae gö mu bojëmamu vaejare öri ari'eroho no bogo va'oromo jabuhu mu börömo vaejaroho garomo uvo'ejo: Noro vaejare höromo nimoronimorohë'ioho ato'ejo. A ioro'iohehu nimoronimorohë'i ataruëhioho no bogo ëhioho ë'ejo.

¹⁷ A'i God-are surire jöho ëhi uvë'eje: Nimorohë'i ato'ië'iroho Badare jöhemu nimorohë'i atorëjo. ¹⁸ Ëhesi bëhoho ae rahu jabesi sivu uehorovoromo ae uëvë'oho: No eni javuajë uëvë'oho bogo ëhuro God-are nuniroho maho jioruomö'ë'e. A'i ae rahu Badahu uëvë'oho: Jabumë eni jëvavë uëvë'ohuro ë ariböviohuremu God-are nuniroho maho jioruomajeje.

11

Corinth ekaresiäero sarerivoromo uvareje: Nani Paul hu bogo apostle maho jio'i ae gö i'o rovaroho ëho apostle maho jio'amajë uvoruomamu Paul-hu jabesi uehoro ahëhoromo jajivade jöhoje.

¹ Na bisemu simano rumo'e jöho jajivanovo'ië'e. Röhu na nege jemëro nasi jöho bogo bijönimo'i ma-taemorovoromo he'irarijego. Ma-taemorovoromo here. ² Jemëhu he'irarije hesi bëhoho sisëhu jemë baejövöjööni God-hu avoho muebejövajëhi naro ëhi jemë muebejövajeje. Ëhesi bëhoho naro vavunö'e jemë muebejövajeje. Ae gemuehu masuröhego uaromo vavuehu aboji muebejajëhi naro ëhi ë'ajeje jemë Keriso-are övore bojëmego hesi aribövi mae jioromo hu gemu mae uehorovo'irarijego. ³ Keriso gemu mae uehorovo'irarijego muebejëve röhu na juhuoni-nege jemë Keriso gemu uhohu'o uehorovarijoho vuonugo'i sareri'e jöho ejëhoromo simane sisërëjëvego rori'o va'ojööni. Urimë'i sigobehu rueromo Eve sareri'e jö majahijamu mae höromo ejahadëhi jemesi simanoho ëhi sisërëjëvego Keriso vuonugojööni uëve. ⁴ Naehu ëhi juhuonivaje hesi bëhoho ae göehu ö'oromo Iesuare jö noehu majëhijaroho huotohuotovoromo majëhijego jemë bogo bijönimo'i ëho mabëhe ë'oromo ejarujeje. O God-are Aru'aho baejarijëhioho bogo ëhioho rue'i hesi aru'aho göëro ö'ego bogo bijönimarujeje. O jemë jö mae hejarijëhioho ae göëro bogo ëhioho majëhi'i hesi jöe gö majëhijego jemë ëhu'o bogo bijönimo'i ëho mabëhe ë'oromo ejarujeje. Jabesi sareri'e jö ejëharujohuni ëhuni nasi jöhu'o nadi bijönimo'i a'i ma-taemorovoromo here.

⁵ Ëhesi bëhoho jemëro sarerivoromo uvarujeje: Ëi'o rovere aribövioho apostle masijo masije jioruomö'i nöruare ihoho bogohöjo. Ëhi uvarujeje röhu na uehorovoromo uve: Jabesi ihohuro nasiroho bogo iosiramiromo taemehë'e höjo. ⁶ Jemë uvarujeje: Nörö ave sa'a hesi vuëvo'e jöe gö gö

jövo'iröhoho hu dadivaje höjo. Nani na bogo ähi jië'e jö jövaje aho jeve röhu na nuni aji'e jöho baej'e ae jeve. Ënuni aji'e jöho aho'o noro röjehi'ego jemë ma-samabêhe ganövarijeje.

⁷ O nani aveho uvarujeje sisë höjo. Naro manaho bogo baej'e God-are jö maho jemesi örire äma majëhiromo ëhuro nasi ihoho ba'obuej'e jeve ëhuro jemesi ihoho nigem'e jioröhego. ⁸ Ekaresiae gö gö jabesi ijo bajoho ujuohëhoromo ëhuro hinövodeje jemë ajëmi'irodëni. ⁹ Na jemë'o hiromo gavë'oho nasi mae sisë rabe rabe bogo eni jevamu gavë'oho na bogo jemesi öriroho huë vavaenoho bojëmiromo uë gënövodeje. Rabëni hesi bëhoho rabe rabe bogo eni jevajoho Christian ö mueno'ëro Macedonia sa'are jioromo ujuohëhoromo jemesi amore rueromo ajeminövareje. Ëhi jië'ëro na jemesirire jiaje maho sisëho bogo ëninëmi'i avo'avoho mueberovonövodeje huë vavaene bojëmijöëni. Ëhi gemuoho ë'onövo'ejo. ¹⁰ Keriso-are jö maho nasi dëreje. Ëhu'ëro na aveho jö mae uëve. Naehu jemesi maho sisëho bogo ujuohëhë'ëro naehu nimorohë'i jövajoho Greece sa'are rarumaruje aribövioho ae gemu vadu'oho bogo ahevo'anue. ¹¹ Na rabëni ähi jië'e jöho uëve. Na na jemë bogo uehorovëvoromo ëhuni jöve. Röhu God-hu gevajoho iae naro jemesi örire uehorovëvajeje.

¹² Jemë ajëmijajohuni na manaho bogo ujuohajëro ijonöhu'o bogo ujuohëho'ejo. Ëhesi bëhoho i'o ö'are ariböviohuro nimö a ioro'iorohuro äma uvoröhego: Jabuhu nimorohë'i atarue jöho iae mae höjo. Jabu'o Paul-më'o masije gemuoho jëvajëjo. Ëhuni i'o ö'are ariböviehu jemesi bövi bise'o ujuohëharuëhioho na bogo ëhioho ë'ejo a ioro'iorohuro uvoröhego: Äariböviohu'o Paul-më'o hahagu hahagu jëvajëjo. ¹³ Äaribövioho bogo apostle maho jioruomo'i ma-sareri'e apostle jioruome. Sareri'e mu vaejarue aribövie jioruome. Huotorovoromo ma-döhemu mu mae vaejarueje aëro gëromo uvoröhego: Iae Keriso-are apostle jëvajëjo. ¹⁴ Ëhi jië'e sareri'e mu vaejaruoho gëromo no bogo majiohavue. Ëhesi bëhoho Satan'o huotorovoromo ma-döhemu mu mae vaejego aëro uvoruomajeje: Aji'e aneraëro ë'ajëjo. ¹⁵ Ëhuni Satan-are mu vaejeharue ariböviohu'o huotorovoromo ma-döhemu mu mae vaejaruoho ëho bogo böromehuje. Jabunë ë sisë vaejaruëhi ähi sisëro va'o hesi jioruome.

Paul apostle jioromo huë vavaeni baebe juvaje jö huhu nimorohë'i jajivade jöhoje.

¹⁶ Röhu urimë'i jajivodëhi iae na ähi gemuoho majëhi'ië'e. Nadi ae gemu vadu'oho uvore: Paul simano rumo'e ae höjo. Röhu jemëhu uvë'oho: Nörö ähi jië'e ae hö uvë'oho iae hesije. Simano rumo'e ae höromo ma-baejevego na'o ma-bisemu rajahirovë'i jajivo'iro. ¹⁷ Na avevejö'e jajivo'ië'aje jöho bogo Badahu nimajëhi jië'e jöho jajivo'i a'i simano rumo'e aehu ataruëhi ähi jajivo'ië'e rajahirovo'irode bëhoho na jevajë uvë'ëro jevë'ëro. ¹⁸ Ae aho'obëhe sine rajahirovë'i ataruohuni ëhuni na'o ähi gemuoho jajivo'ejo.

¹⁹ Röhu jemë uvë'oho: Nörö simano rumo'e ae hö uvë'oho nasi jöho ma-baere. Ëhesi bëhoho jemë uvarujeje: No simano ma'e javuajëromo ë i'o ö'are simano rumo'e aribövioho mae höromo iae rajähijë'i baejëvarujeje. ²⁰ Jemëhu jabesi darugore raromjoro rëmaruoho jemesi mae sisë ijëharuoho sarerisareriëmiromo jemë baejëvaruoho jemë taemëvaruoho nu ano'ere hirumijëvaruoho ähi jië'e aribövioho jemëro baejëvarujeje. ²¹ Iae

mae nomë darugo rumo'ëro javuël'ëro jabuhu è'aruèhioho no bogo èhioho è'arueje. Èhuni na javojego'ego uëve.

Jabuhu biriri'övoromo rajahirovè'i ataruèhi na'o biriri'övoromo è'ejo. Na simano rumo'e aëro jöho jövevanove. ²² Jemëro jabumë rajèhijöro uëvarueje: Nomë Hebrew sa'a raje javuajëjo. Röhu na diho raje jeve. O uëvarueje: Nomë Israel raje javuajëjo. Röhu na diho raje jeve. O uëvarueje: No Abraham-are ujo ömo'öme javuajëjo. Röhu iae na'o èho raje jeve. ²³ Jemëro jabumë rajèhijöro uëvarueje: Nomë Keriso-are mu vaejहारue ae javuajëjo. Röhu naro jabumë iosirëmiromomo Keriso-are mu maho vaejajeje. Simano sisërèjè'e ahuro jövevanove. Jabumë iosirëmiromomo mu bövie vaejè'e jeve. Iosirëmiromomo Keriso-are jöèni savoji gagore hi'i hijè'e jeve. Majae aho'o hisuebijevobe rovè'ejö. Röhu jabumë bogo èhioho hisuebijè'ejö. Iosirëmiromomo vörò'ere va'amu guomevo'i höjè'eje. ²⁴ Jew rajehu vae aho'obèhe 39 hisuebijevo'i arijaroho èho majae övo gö mine èhi'obe rovè'ejö. ²⁵ Majae niö'i gemu Rome rajëro na hisuebijevo'i arijè'ejö. Majae gemu munëro vajemijè'ejö. Majae niö'i gemu boat-re hiromomo va'amu dadorovo'amadeje. Boat dadorovamu na majae gemu vahie gemu jovo ririre ijo ha'osi dore hetejodeje. ²⁶ Majae aho'o öre göre göre juvodevare evare jövëro baejevo'i höjè'eje. Vajiohu'e aëro ijumevo'i höjè'ejö. Nasi sa'a rajëro ijumevo'i höjè'ejö. Sa'a ioro'ioro rajëro ijumevo'i höjè'ejö. Amore hijamu ijumevo'i höjè'ejö. Örire juvamu ijumevo'i höjè'ejö. Sö jovore juvamu ijumevo'i höjè'eje. Ma-döëremu agane vaejavaruohuro ijumevo'i höjè'ejö. ²⁷ Mue vaeromo u'ue baenövodeje. Röho deroho bogo avoho niavonövodeje. I rumo'e jovo rumo'e ma-hinövodeje. Ioho bogo uehorovè'i hinövodeje. Javu rumo'e niögu rumo'e ma-hinövodeje. ²⁸ Èhi jiè'e huë vavaeni ioro'ioroho bogo uè'i ave jöhemu uè'ejo. Majae èhi ekaresiae din'ö'e din'ö'e jioruomajohuni na uehorovëvoromo nurunuruego avohe. ²⁹ Ae gö dë vövöbajo'e u'uhè'iroho na'o gemuho herovajeje. Ae göehu gö hesi dëre bijiohamu sisëre beva'è'iroho huë vavaene sisë maro jevajeje.

Paul-ro Damascus jioromo ju'ebijadeje. Èjöhö Paul-ro jajivadeje noro uvoröhögo: Hu darugo rumo'e jiade höjo. Èhesi jöhöje.

³⁰ Öre gö bogojevè'ego nasi jöho èma nimorohè'i jövo'ejo. Röhu rabu muehu nasi örire rovadoho aehu heromo uvaruoho: Paul darugo rumo'e hö uvaruoho èhi jiè'e jöhemu nimorohè'i jajivo'ejo. ³¹ Naehu jö jajivo'iè'ajoho Bada Iesuare Börömo o göho hesi Vavue God-ro geve na bogo sarerèmi'ego. Hesi ihoho ma-mabèhe jiemu jiohe va'è'e. ³² Na Damascus amore hijodevare è sa'a muebejaje ae Aretas-are uhure bamare ahuro è amo börömo rejo hesi ojore ojore ae nugo'amadeje na va'ego guduamevoruomoröhögo. ³³ Èhi'amu niomoniomomo bojöre arirovodeje. Arirovamu ö'ëro beromo ma-saginiëri ö'ire ma'enè'i amo rejo sigature ö'oho a'ohö'öjè'i ma'u'emu ba'amevamu rue je'onö ruvebi sa'are ravo'amoromo ju'ebidëgodeje.

12

God-hu mu mabèhe röjahi'ego Paul-hu nia'ovo'iraeromo ganövade jöhö'u huë vavaeni'e hijade jöhö'uje.

¹ Röhu öre gö bogojevè'ego gö'o nimoronimorohè'i jajivo'ejo. Ni-moronimorohè'i jajivè'oho bogo èhuro marëjevo'è'e. Èhi jie röhu Badahu

ajemi'ego nia'ovo'iraeromo ga'amonövode jöho mu masije gö gö röjehi'ego nia'ovonö'e ga'amonövode jöho ähi jïë'e jöho iae na jajivo'ië'e. ² Na Christian ae gö gavë'e jeve. Ëaho God-hu baejamu aruhe ö'idö mare ajiomadeje. Ajiomoromo vuonorö'ö ruvebijadoho vadune aho'obêhe 14 barëjê'eje. Nani hu sinohu'o ajiomadeje o nani sine diboromo ajiomadeje. Na'o bogo gave. Hesi God-ro gemuëro gave. ³ Naehu gavajoho ë aho God-ro baejamu Paradise-re ajiomadeje. Röhu maho uë'ejo. Nani sinohu'o ajiomadeje o nani sine diboromo ajiomadeje. Na'o bogo gave. Hesi God-ro gemuëro gave. ⁴ Hu ajiomoromo hejadeje jö mabêhe hesi jöho bogo ato'iröhe jöho uvavamu. Hejade jö ma-aeahu atë'oho sisêje. ⁵ Ähi jïë'e a hesi jöho nimoronimorohë'i jövo'ejo. Röhu nasi jöho bogo jövo'ejo. Majae göro göro na bogo enijevaje ë jöhemu nimorohë'i jövo'ejo. ⁶ Röhu nasi jöho nimoronimorohë'i jövo'ibejo ëho bogo simano rumo'e jöho jïo'i ma-jö mae jïo'ibejo. Röhu bogo nimorohë'ioho jövo'ejo jemëro ma-nasi jöhemu heromo uvöjööni: Paul a böröme höjo. Ähi jïë'oho sisêje. O nasi mu jemesi nunehu garomo nasi jö jemesi hia'ehu heromo nöro mae hö uehorovë'oho ëhemu iae maeje.

⁷ Röhu ae gö ö'idöre ajiomoromo Paradise garomo ruvebijade ë hesi jö majëhijode hesi bëhoho nasi jöho majëhiromo ë'odeje. Röhu ähi jïë'e mu masïo masïjoho God-ro röjehijamu ga'amë'ëro na sisë'i uehorovoromo döre bamorovöjööni ëhuni huro huë vavaeni'ere bamevë'ëro huë vavaene gemuëro nasi sino uhure bibëro namijevanovajeje. Ëbibëho Satan-hu nugö'öjadohoje na sisë vaejevonövoröhego. Röhu ë vavaeni rovade hesi bëhoho naro bogo sisë'ioho uehorovoromo döroho bamorovo'irodego. ⁸ Bibëro namijevanovamu hegorovo vae niö'i gemu Bada ëninami'i hijodeje rori'o babu'öjehoröhego. ⁹ Ëninami'i hijamu uevadeje: Bogo ë'ejöjo. Naehu huë baejavoromo darugo bojamajohuro ëhuro ja eni javajëjo. Ëhesi bëhoho ae u'uhëvë'oho nasi darugohuro ëhuro biririvëvo avohaje höjo. Ähi uevë'ëro ëhuni rabe rabe bogo eni jevë'oho ähi jïë'e jöhuremu na nimoronimorohë'i jövo'ejo. Ëho nimoronimorohë'i jövë'oho nasi dë vövöbajö'oho uhure ma-mabêhe jevo'ë'e ëhuro Keriso-are birirohuro na aegehoröhego. ¹⁰ Ëhu'ëro jïë'ëro Keriso-are jööni u'uhevë'oho o aehu sivegë'oho o naehu vörö'ere va'ë'oho o aehu sisë vaejevë'oho o huë vavaeni bövi bise'o baejevë'oho iae na huë mae jevajeje. Ëhesi bëhoho u'uhevë'oho iae evare na daruge baeromo biririvevajeje.

Paul-hu Corinth aribövi jabesi jööni börömo bëhe uehorovoromo ëhuni jajivade jöhoje.

¹¹ Nasi arijo'ëro nasi jöho nimoronimorohë'i jövoromo ëhuro na simano rumo'e aëro jajivanovë'e jeve. Jemëro na bogo ajemijë'ëro ëhu'ëro na öre gö bogojevadeje. Bogo naehu a'i jemëro uvo'ibejarije: Paul mu mae vaejaje hö uvo'ibejarije iae mae jïo'ibejo. Röhu jemë bogo ëhioho uvarijeje. Èhuro öre gö bogojevadeje. Ëhesi bëhoho jemëro uvarujeje: Èi'ö rovere aribövioho apostle masïo masïje jïuromö'i nöruare ihoho bogohöjo. Ähi uvarujeje. Iae na bise'e jeve röhu jabesi ihohuro nasi ihoho bogo iosiramïromo masïjoho jïuromë'eje. ¹² Na jemë'o hijodevare evare apostle-ehu vaeruomaje ähi jïë'e mu masïjoho bogo gavarue darugo'e mue gö gö u'urume vaenövodeje jemëro garomo uvo'irarijejo: Nöro apostle

hōjo. ¹³ Naro jemesi ōriroho diehi sisē'i ajēmijē'ero jemē uvarujeje: Paul ekaresia ioro'irohuremu ajēmi'i no bogo ajamuijade hōjo. Jemē nani ēma uvarujeje: Paul-hu nosi mana bogo baeromo huē vavaeni bogo bojamuinōvadoho ēho sisē hōjo. Ēhi jiē'oho nasi sisēho uehorovoromo vuonugore.

¹⁴ Rōhu aveho gare. Urimē'i vae niō'i ō'oromo hijodoho iae na rōhu maho ō'iē'e. Ō'iē'oho bogo huē vavaenoho bojēmiromomo jemesiroho mu hesi manaho bae'ejo. Ēhesi bēhoho na jemesi maho sisēho bogo uehorovo'irōgoro jemē uehorovēve. Jemē nasi aboji harihu'o va'ēne jēvanove. Aboji harihu'oho bogo vēmu vavu'o jabesi jōēnioho maho sisēho gagovoromo bahijēhoruomō'i a'i vēmu vavu'ohuro aboji harihu'ohuni gagovoromo bahijēhoruomajeje. ¹⁵ Naehu jemē ajēmi'irodēni nasi mae sisē bojēmi barēromo nasi arijo'arije ēhu'o bojamirovē'oho na mae jeve. Naro jemesi ōrire dē vōvōbajo'e aho'o uehorovēvajeje. Na ēhuni jemēro na bogo bōrōmoho uehorovevarujeje.

¹⁶ Nani jemē uvarujeje: Ja jō mae jōvanuējo. Jasi arijo'ero nosiroho mu hesi manaho bogo baeromo huē vavaenoho bogo bojamuijane hōjo. Iae mae-ējo rōhu ja sareri sareri'e aēro javē'ero sareramuiromo nosi ijo bajoho ujuohahuane hōjo. ¹⁷ Ēhi uvarujoho na jemēro uvō: Paul-ro sarerivoromo hu'o rōromo ae gō nugō'ōjade hōjo huro ō'oromo nosi maho sisēho vajiohuvodaguojōro. ¹⁸ Rōhu na Titus sisē maro uavodeje: Corinth amoro va'onēromo Christian ō gōho nugō'ōjodeje Titus'o gemu mae ō'orōhego. Ēhi ē'odeje. Titus-ro ō'oromo na huro sarerēmiromo jemesi inōmoho vajiohēro ujuohēhadeje. Bogo. Jemē'o uehorovore. Hu'o na'o uehore gemuoho mue gemuoho baeromo jireharueje.

¹⁹ Ave noehu jajivarue jōho nani jemēro adahobe va'oromo vonōvō'aruje: O Paul-mēhu jajivare hesi bēhoho jabumēro jabesi ihoho nosi nunire avohorōhēni ēhuni jōho jajivare hōjo. Rōhu no bogo jemesi nuniroho riravoromo jajivo'i Keriso-are aēro javuē'ero God-are nunire riravoromo jōho jajivē'e javue. Nosi ō mueno'e noehu jō jajivēhē'oho o mu rabe vaejēhē'oho ē hesi bēhoho bogo nosi ihoho avohorovo'i a'i jemē ajēmego biririvēvorōhego ē'arujeje. ²⁰ Na juhuoninege naro ō'oromo gējōēni jemē ēhi mae jēvojōro negajoho gō jēvego o jemēro na gējōēni jemē na sanu'e ae jēvojōro negajoho gō jēvego. Na juhuoninege gējōēni jemē iro muorovo'e vaejēgo o a jabesi mu mahuni dē vōrōnēgego o vōrō'iraeromo muorovego o jemē sivu sivue uehorovego o jemēro ae gōēro gō sivego o ae gōēro gō hesi sisēho saginiēri atego o sivue dōro bamorovego o jemesi nimarujohemu ēma vaejēgo. Ēhi jiē'e mu sisēho jemēro vaejēgo gējōēni ēhuni juhuoninege. ²¹ Na juhuoninege rōhu maho ō'ego nasi Bōrōmoho God-ro javoje bojemego jemesi nunire baejōēni. Ēhesi bēhoho na gējōēni ae aho'obēhe jemesirire mami'e mu sisē vaejaroho bogo vuonugē'e jioruomego. Biriri'ōvoromo ōehu jijihanovoromo bōvi bise'o ēma vaejaroho bogo vuonugē'e jioruomego. Ēhi garomo huē vavaene bōrōme baejōēni ēhuni juhuoninego'ego jōho jajive ajēmi'irodēro.

13

Corinth rajehu avoho raromorōhego Paul-hu majēhiromo jōgoru mēmade jōhoje.

¹ Urimo vae niö'i ö'odoho röhu maho ö'ejo. Ëhi jië'oho vae niö'i gemu ö'ë'e jevo'ë'e. God-are surire jöho ëhi uvë'eje: Ae rahumëhu ae gö hesi sisë court-re majëhijë'oho ae niö'i o niö'i gemu mu sisë gavarijohuro jöe gemuoho ajamirovoromo huruoho majëhi'iramu hesi jö sisëho jio'a'ajëjo. God-are surire jöho ëhi uvë'eje. Ëhuni jemë bogo avoho raromë'oho naro ö'oromo jemesi jö sisëho majae niö'i gavodoho röhu maho gavëho'iramu jemesi sisëho va'orahore huruohëhë'e jio'ë'e. ² Urimë'i na ö'oromo rueromo röhu maho ö'ode majare evare jögore bojëmiromo uëvodeje: Mu sisë urimo vaejarije ariböviohu'o a ioro'iorohu'o naehu röhu maho rovë'oho bogo vuororëmi'i i'ue bojëmi'ejôjo. Jemë'o hiromo ëhi uëvodoho öre ëgo'o hiromo röhu maho ëhi gemuoho uëve. ³ Naehu jemë i'u bojëmi'i'rode hesi bëhoho jemë uvarujeje: Ë'ego no ga'irarëjo Kerisoro Paul jöe bojamego o bogo bojamego huhu no majahuijajoho. Iae naro Kerisore darugoho baeromo ö'oromo i'ue bojëmi'iramu ga'a'arujë Kerisohu na jö bojemajoho. Kerisoro bogo ma-u'uhoromo jemesi öriroho muoho vae'i a'i darugo ma'o vaejajeje. ⁴ Iae Keriso-are sino u'uhamu korosire anamu guomadeje röhu avevejö'oho hu God-are darugoho baeromo biririvoromo hijajeje. Keriso-are aribövie gemuohuro javuë'ëro no'o ëhi u'uhavuajeje. Röhu God-are darugoho baeromo Keriso'o gemu mae raromoromo biririvoromo jemesi örire ajëmi'ejo.

⁵ Nasi öriroho nadi bijeho ge'i a'i jemesi arijo'arije garorovoromo gare jemë Keriso uhohu'o mae uehorovëvego o ma-döëremu mae uehorovëvego. Jemë iae garomo uvarujeje: Iesu Keriso Corinth rajo nosi dë vövöbajö'ere hijaje höjo. O na jemë ma-döëremu muoho vaejarujeje. ⁶ Röhu naro uve: Jemëro garomo uvo'a'arujëjo: Paul-më bogo ma-döhemuoho muoho vaejarue höjo. Na nege jemëro ëhi uvo'irarijego. ⁷ Noro God-are örire uavarueje huro ajëmejo jemë bogo riroromëvo'iröhego. Ëhesi bëhoho bogo ae aho'obëhe uvo'irarijego: Paul-mesi darugoho ruahö'öj'ëe hö uvo'irarijego bogo ëhunioho no uavarueje. A'i no uavarue hesi bëhoho jemëro mu maemu vae'irarijego ëhuni God uavarueje. Röhu jemë mu mae vaejamu noehu i'u bojëmi'iröhe darugo bogo röjëhijamu aehu uvë'oho: Paul-mesi darugoho bogohö uvë'oho iae hesije. ⁸ God-are jö ma aho'iröhoho no bogo eni javuo'i ma-nigemo'iröhoho eni javue. Ëhuni jemëhu mu mahemu ejamu gëvë'oho no i'u bojëmi'iröhe darugoho bogo röjëhi'ejo. ⁹ Jemëhu Keriso-are darugo baeromo biririvë'oho o noehu Keriso-are darugo jemë bogo röjëhiromo i'u bogo bojëmamu a nunire u'uhavuë'oho iae nimoroharueje. Jemëro avo'avoho uehorovo'irarijego ëhuni noro God-are örire ua gavarueje. ¹⁰ Ëhu'ego na öre ëgo'o hiromo ave jö jajivaje hesi bëhoho na ö'oromo jemë'o hiromo nasi darugoho bogo baeromo vörö'e i'uoho bojëmi'irodëni. Ëdarugoho Badaro bojemadeje bogo jemë ijumëvo'i a'i ajëmejo avoho biririvoromo mae uehorovobe va'irarijego.

Paul-hu ijo tugoho'i jejëmijade jöhoje.

¹¹ Nasi ö mueno'e ijo tugoho'i jöho uë'ië'e. Mae raromore. Avo'avoho uehorovoromo nasi jöho ejehore. Uehore gemu baeromo huë mae baerovore. Ëhi ë'ë'oho God huë ma o sanu'e jö bojamuijaje ahuro jemë'o hi'ë'e.

¹² Christian ö mueno'ehu jejamirovaruëhi ëhi jejamirovore. God-are aribövie aho'obëhe jemesi örire jejëmijö.

13-14 Bada Iesu Kerisoro huë baejëvoromo jemë aho'o ajëminövo'i God-ro jemë aho'o uehorovëvonövo'i God-are Aru'aho Mahuro ae aho'o jemë'o gemu mae hi juvo'ë'e. Ahia mino'e.

GALATIANS

Paul-hu Galatia aribövi jejëmade jöhoje.

¹ O asë'e Galatia ekaresiaho Paul naro jemesi örire jajive. Na apostle jeve. Èhesi bëhoho bogo ma-aehu hesi uehorovoromo uevamu apostle muoho bae'i bogo God-ro ae uavamü è ahuro rueromo uevamu apostle muoho bae'irögoro a'i Iesu Keriso'o God Vavuohu'o jaburo uevamu apostle muoho baejodeje. Iesu Keriso'o God Vavuehu Iesu ajamamu ri'öjade è ahu'o èho jaburo niö'iro uevamu muoho baejë'ëro èhu'ëro na apostle jeve. Èhuni naehu majëhi'ië'aje jöho avo'avoho here. ² Röhu na'o gemuore arijarue Christian aganoho aho'obëhe na'o gemuore favoromo jemë jejëmijö ekaresiae aho'obëhe Galatia sa'are dinö'e dinö'e jëvajoho. ³ Na nege God nosi Vavuohu'o Bada Iesu Keriso'o huë baeromo ajëmijego maro raromo'irarijego. ⁴ Kerisoro God nosi Vavu hesi jöho ejahoromo nosi sisëni guomorovadeje èhuro avevejö'e jiaje mu sisë hesi darugore javuajoho baeniahijego maro javuoröhego. ⁵ Èhuni God-are ihoho noro mabëhe uabe va'onörovo'ejo. Iae mae.

God-are jö mae ma-gemu jio'i gö gö bogojiaje jöhoje.

⁶ Röhu jemë diehi diehi sisë'i è'arujoho na heromo jöe barëjeve. Èhesi bëhoho God-ro Keriso-are huë mae röjëhiromo èhuro hesinö rinëgadeje. God-hu èhi è'adoho jemë rabëni ma-burërohu hu vonugo'i jö göho God-are jö maho höromo ejëhoromo baejö. ⁷ Èjöho bogo God-are jö maejuhe Keriso-are jö maho gemu jio'i gö gö bogojie'ego. A'i aëro jemesi simanoho sisë vaejëhoromo Keriso-are jö maho huotuhuotovo majëhi'i nimö. ⁸ Noro urimë'i God-are jö maho majëhijareje. Noehu majëhijare jöho ae rahu vonugo'i sarerëmiromo jöe gö majëhiromo jemë ëma uëv'oho: Aveho God-are jö mae hö uëv'oho God-are i'u börömoho baeruomo'ële. Naehu èhi sareri sareri è'è'oho o aneraehu ö'idöre jioromo ruvebiromo èhi sareri sareri è'è'oho o ae rahu èhi è'è'oho no God-are i'u börömoho bae hesi javue. ⁹ No mami'e jemë'o ariromo èhi jië'e darugo'e jö majëhijaroho röhu jaruvo na jöe gemuoho majëhi'ejo. Jemëhu baejarije jö maho ae rahu vonugo'i jemë sarerëmiromo uëvaruoho: Ave jö göho God-are jö mae hö uëvaruoho God-are i'u börömoho bae hesi jioruome.

¹⁰ Naehu avevejö'e jajivaje jöho na na ma-aëro mae uehorovevojöro è'e o na na God-ro mae uehorovevojöro èhuni jajive. Na na ma-aëro rajehijöro jajive. Naehu è'odëhi na ma-aëro rajehijöro jöho majëhi'ibejo èhuro na bogo Keriso-are mu ajamijaje aho jevo'ibejo.

Paul-hu a majëhijaje jö maho è jöho bogo aroho bae'i Iesuaro baejade jöhoje.

¹¹ Röhu nasi ö mueno'e na nege jemëro ave jöho avo'avoho he'irarijego. Keriso-are jö ma naehu majëhijamu hejarijoho bogo ma-aehu jabesi ma-uehorovoromo na majehare jöhoje. ¹² Bogo aehu aevoromo jöho majehiromo bëhoho huruoho majehi'irögoro a'i Iesu Kerisoro huro jöho majehijamu baejodeje.

¹³ Iesu Kerisoro majehi'i bogo Keriso-are ariböviehu majehijamu hejodeje. Jemë'o uehorovore. Naehu bogo Christian vaejë'e Jew rajo

a mami mu vaeromo God rajahinövode majare evare naehu diehi diehi hi juvonövode jöho mami'e hejarijeje. Evare majare naro biririvoromo God-are ekaresiae aho'obêhe sisë vaejêvobe mu'u'amo'i ë'o gabe rovodeje. Ëhuni Keriso-are jöho bogo jabesi öriroho hejodeje. ¹⁴ A'i vadune gemuore jioruomade ë aribövioho nasi Jew raje gemuoho aho'o naro iosirëmiromomo Jew rajo nosi hijo miono'o jabesi jögoroho nimoromo nosi Jew rajo muoho bae avohodeje.

¹⁵ Ëhi jiê'te ae jevadoho röhu urimo mamomo na bogo rahevê'e ma-dëre jevamu evare God-ro hesi jevojöro nijio'iraejevê'ëro ijonö huë bae-jevoromo hesinö ringadeje. ¹⁶ Ringoromo huhu nimadêhi hesi Harihoho röjehijadeje naro garomo Jew rajo nosi sa'aroho bogo a'i sa'a ioro'ioro rajo jemesirire Keriso-are jö maho majêhibe juvonövo'irodego. Röhu God-ro hesi Harihu röjehijadevaroho evaroho na bogo ë amoroho hiromomo a jö'oroho baeromo ¹⁷ bogo Jerusalem amo börömoroho ajiomoromo urimo rivavare apostle ömo'ömohu'oho jöho atoromo jö maho ë bae'irögoromo a'i na ma-burëro öre gö va'oromo Arabia sa'are hijodeje. Hijê'ëro Damascus amore vuonorö'öromomo rovodeje. ¹⁸ Amo röhu God-hu na hesi Harihu röjehijadoho vadune aho'obêhe niö'i gemu barëjamu evare na Peter'o jöe jörovo'i Jerusalem amore ajiomodeje. Röhu majae ma-bisemu hurae niö'i rabu'e ëhi hu'o hiromomo va'odeje. ¹⁹ Peter iae naro garomo röhu Bada Iesuare öho James hu'o gavodeje. Röhu apostle ioro'ioroho bogo gëvê'e ma-va'odeje.

²⁰ Naehu jemesi örire jajivaje jöho God-hu gevajoho na bogo sarerëmije.

²¹ Apostle ioro'ioroho bogo gëvê'e ma-va'odeje. Jerusalem amoho Judea sa'aho nugo'i va'odoho va'o Syria sa'are Cilicia sa'are hibe juvodeje. ²² Röhu Keriso-are ekaresiae gö gö Judea sa'are raromaruoho ëho jahu nasi nu ano'oho bogo gavareje. ²³ Nasi nu ano'oho bogo ga'i ma-hejareje aëro uvavamu: Urimoho nöröro Christian aribövi nosi örire sisë'i vaejavuobe juvade höjo. Sisë'i vaejavuobe juvoromo Keriso mae uehorovarue mu mu'u'i ë'o gabe juvadoho röhu avevejö'oho Keriso mae uehorovo'iröhe jöho nöröro majêhibe juvaje höjo. ²⁴ Ëhi uvamu hejê'ëro jiê'ëro nasi jöëni God mabêhe uavareje.

2

Paul-hu a majêhijaje jöho Jerusalem ekaresia a masijohuro heromo uvareje: Ëho jö mae höjo. Ëhesi jöhoje.

¹ Ëhi'oromo vadune aho'obêhe 14 barëjamu gagorovo naro Barnabas'o gemu mae Jerusalem amo börömore vuonorö'ö ajiomodeje. Röhu Titus hu'o hu'irae baeromo ajiomodeje. ² Ajiomode hesi bëhoho God-ro uevê'ego ajiomodeje. Ajiomoromo ekaresia a masijoho jaburemu na'o nosi hahagu gagovorovoromo jöho atareje. Atoromo naehu sa'a ioro'ioro rajo diehi jiê'e jö majêhibe juvode jöho naro huruoho majêhijodeje ë ekaresia a masijohuro avoho heruomoröhego rabëni naehu mami'e vaebe rovode muoho jabumëro ahego bejöëni. Iae ëhuni avoho majêhijodeje. ³ Röhu nasi muoho bogo ahehareje. Bogo ahehoromo uevareje: Sa'a gö rajoho Jew rajo jögoroho röjêhi'ibejanëjo. O na'o rovade aho Titus bogo Jew rajehu jio'i sa'a gö raje a jiajoho röhu jabumë bogo uövuareje: Titus baeromo Jew rajo muoho vaeromo sinoho tarijojahego hu God-are nunire mae nami'irajo. Ëa

masijoho bogo ēhi jiē'e jōho uō'i a'i ⁴ hesi ae göero nimareje Jew rajehu ē'aruēhi ēhi ē'oromo Titus-are sinoho tariojahojōro. Röhu jabumē ma-dōēremu Christian aribōvie jēvē'ēro ē'areje. Ma-dōēremu Christian aribōvie jioromo sisē'i uehorovoromo saginiēri rueromo nosi gemuore gagovareja ga'i no Iesu Keriso-are ae gemuohuro javuē'ēro no diehi jiē'e sasohē'e muoho baejē'e javuego. Ēhesi bēhoho jaburo nimareje Jew rajo nosi i'u'e muoho noro röhu maho vaemu vaerōhego. Ēhuni nimareje Titus-are sinoho tariojahojōro. ⁵ Ēhi nēgamu röhu jabesi jōho no bogo mae bogo ejēhareje ēhuro noro Keriso-are jō maho avo'avoho muebejego jemēro ē jōhemu he'irarijego.

⁶ Röhu ekaresiaehu uvoruomaje a masije hō uvoruomaje aribōvioho jabumē a masijoho o ininoho naro uehorovoromo uvajeje: lae hesi hōjo. Ēhesi bēhoho God-ro gövuajeje a masijoho o ininoho bogo göho göho javuo'i ma-gemuoho javuego. Röhu ē ekaresia a masijohuro naehu majēhibe juvaje jōho heromo röhu jō gö'oho bogo dōroho bojemijareje ēhu'o majēhijōro. ⁷ A'iro jabumēro iae mae garomo uvareje: God-hu Peter mu bojamijadēhi ēhi nōrō muoho bojamijade hōjo noro Keriso-are jō maho baeromo Peter-ro Jew rajo ōrire majēhibe juvo'i naro sa'a ioro'ioro rajo ōrire ēhi majēhibe juvo'irodego. ⁸ Ēhesi bēhoho God-ro Peter darugoho bojamijadeje huro apostle muoho baeromo Jew rajoho ajēmi'irodego. God-hu Peter darugo bojamijadēhi na'o ēhi bojemijadeje naro apostle muoho baeromo sa'a ioro'ioro rajoho ajēmi'irodego. ⁹ Ēhuni ekaresiaehu uvoruomaje masije hō uvoruomaje aribōvioho James Peter John ēho jaburo garomo uvareje: God-ro huē baeromo nōrō muoho bojamade hōromo na'o Barnabas'o ōve ma'enaguoromo uōvuareje: Jemē'o no'o uehore gemuoho javuajējo. Noro Jew rajo nosi sa'are jōho majēhibe jijiho'i jemēro sa'a ioro'ioro rajo jabesi sa'aro va'o jōho majēhibe jirehonōvorējo. ¹⁰ Sa'a ioro'ioro rajo jabesi sa'aro va'o majēhibe jirehorējo röhu nosi aribōvi inōmo bogojēvajoho ēho uehorovēvonōvorējo. Ekaresia a masijohuro ēhi uōvuareje. Röhu ēhi jiē'e huē baejē'e muoho iae naro vae'i nimobe rovē'e jeve.

Antioch amore Peter-hu mu sisē vaejamu Paul-hu jōgoru bojamade jōhoje.

¹¹ Röhu Peter Antioch amore rovamu naro hesi nuniro hu jō aho'ahamijodeje hu mu sisē vaejē'ego. ¹² Naehu ēhi uavode hesi bēhoho urimoho Peter-hu aevoromo Antioch rovadevare evare uvadeje: Jew rajo mu vaeromo sino tarivarue Christian aribōvioho no'o Jew rajo mu bogo vaeromo sino bogo tarivarue Christian aribōvioho jabu'o gemuoho javuajē uvoromo sa'a ioro'ioro rajo Christian ō mueno'ohu'o gemuoro hiromo ioho inōvadeje. Gemuore hiromo i ibe rovadoho gavade Jew rajohuro James-arire jioromo ro Antioch raromamu gēgorovo uvadeje: Ēsino tarivojōro nimarue aribōviehu gevē'oho na Jew rajo mu bogo vaejarue aribōviohu'o gemuore hijamu gevē'oho bijōnimoruomo'ajērōmo juhuonivoromo sa'a ioro'ioro rajohu'o i ijadoho vuonugo'i rori'o va'o hijadeje. ¹³ Peter-ro juhuonivoromo ēhi jiē'e sareri sareri'e muoho vaejamu gagorovo Jew rajo ioro'ioroho jaburo sa'a ioro'ioro rajohu'o gemuore raromoromo i ue'aharoho vuonugo'i jabu'o ēma sarere rori'o raromareje. Rori'o raromamu gēgorovo Barnabas-ro hu'o ēma sarere va'o rori'o hijadeje. ¹⁴ Jabumēro ēhi'amu gēgorovo Paul naro mae gēromo uvodeje: Jabumē God-are jō maho bogo avo'avoho uehorovoromo ahoriroho va'aruēromo ēhuni ri'ōromo Christian ae aho'obēhe jabesi nuniro namiromo Peter-are

örire uavodeje: Ja Jew rajo ae javajëjo röhu Jew rajo muoho bogo uehorovo'i sa'a ioro'iorehu raromaruëhi ëhi hibe rovë'e javajëjo. Ëhi jië'o ho ja rabëni sa'a ioro'ioro rajoho gorëvanuëjo. Jabu gorëvanuohuni dadibijiohoromo Jew rajo muoho baejöräjo.

God-are nunire mae riravo'iröhe hesi öroho ma-gemu jie. Iesu mae uehorovoromo ëhuro mae riravo'ejö. Ëhesi jöhoje.

¹⁵ Röhu no Jew rajo mae javue nosi hijo miono'o ho Jew raje jiove rovë'ëro. No bogo God-are jögoru rumo'e sa'a ioro'ioro rajoho javuo'i no Jew raje javue. ¹⁶ Röhu noro garomo uvarueje: Ae rahu rahu God-are nunire mae nami'i nimë'o ho hu bogo Jew rajo nosi jögoroho ejego God-ro garomo hesi sisëho u'ovahego hesi nuniroho maho namijaje höjo. Öroho bogo ëhioho höjo. A'i Iesu Keriso mae uehorovego God-ro hesi sisëho u'ovahego hesi nunire mae namijaje höjo. Mae nami'iröhe hesi öroho iae ëhi höjo. Noro ëhi gavë'ëro ëhuni Jew rajo Christian aribövioho no'o Iesu Keriso mae uehorovë'e javue noro hu mae uehorovoromo ëhuro God-are nunire mae riravo'iröhëni. No bijönague mu vaeröhe jögoru e'i ë'o garomo ëhuro hesi nunire mae riravo'i ë'o ga'iröhoho. Ëhesi bëhoho bogo ae gemu vadu'o ho noehu mu vaeröhe jögoroho ejego God-ro göromo nosi sisëho u'ovahuëgo hesi nuniroho maho riravarueje. ¹⁷ Jew rajo Christian aribövioho no God-are nunire mae riravo'i naguajoho no bogo Jew rajo nosi jögoroho uehorovo'i a'i no nimarueje God-ro no Keriso'o gemu mae ramuego ëhuro God-are nunire mae riravoröhëni. Ëhi nimoromo no'o Jew rajo jögoru rumo'e aribövie sa'a ioro'ioro rajoho va'ëne javuanovajeje. Ëhi jië'o ho na no ëma uehorovoromo uvo'ejö: God-hu Jew rajo bojamuade jögoroho Keriso ajamuego ahoromo mu sisë vaejarue höjo. Bogo mae bogo ëhioho uvo'ejö. ¹⁸ Naro mami'e uëbe rovodeje: God-are nunire mae riravo'ië'iroho bogo Jew rajo jögoroho ejego ëhuro God-ro nosi sisëho u'ovahuëgo hesi nuniroho maho riravarue höjo. God-are nunire mae riravo'iröhe öroho bogo ëhioho höjo. Röhu naehu ëhi majëhinövode jöho ahoromo uë'ibejo: Jew rajo jögoroho ejego God-ro göromo nosi sisëho u'ovahuëgo hesi nunire mae riravarue hö uë'ibejo naro sisë'i majëhiromo ëhuro God-are jögoroho aho'ibejo. Röhu bogo ëhioho majëhi'ejö. ¹⁹ Naro mami'e uehorovoromo uvodeje: Jew rajo jögoru ejë'o ho ëhuro na God-are nunire mae nami'ejöromo Jew rajo jögoroho e'i sivoho gajuvo gavode bogo eni jevamu gagorovo uvodeje: Noehu God-are nunire mae riravo'iröhe öroho bogo ëhioho höromo ëhi uehorovodoho vuonugodeje. Na ëhi jië'e uehoroho ioro'iore gemu vuonugë'e jeve. Aehu vuovoromo ioro'iore gemu va'aruëhi na ëhi ioro'iore gemu ë öroho vuonugë'e jeve ëhuro na i'ovoromo hiromo God-are muohuremu vaebe juvo'irodëni. Keriso korosire guomadevare evare na hu'o korosire ano taemevamu guomevanovadeje. ²⁰ Guomevë'ëro ëhu'ëro na bogo nasi darugoroho o nasi uehororoho hi'irögoro a'i Keriso nasi dë vövöbajö'ere hiromo darugoho uehoroho bojemego hijajeje. Sa'are hijajoho God-are Harihoho mae uehorovoromo ëhuro ave sa'aroho hijajeje huro na uehorovevoromo nasi jöëni guomorovë'ëro jië'ëro. ²¹ God-hu huë mae baejavuoromo hesi Harihoho suvuoroho bojamuijajede. Ësuvuoroho na bogo mae bogo juahamiromo uvo'ejö: Na bogo Keriso gemu uehorovo'i a'i Jew rajo nosi jögoroho e ga'ejöjo God-ro geromo nasi sisëho u'ovehego hesi nunire mae nami'irodëni. Na bogo ëhioho uvo'ejö. Noro Jew rajo

jögoroho ejego God-ro göromo nosi sisëho u'ovahuego hesi nunire mae riravo'ibejo Keriso nosi sisënioho ma-imo guomë'e jio'ibejo. Röhu bogo ëhiohoje. Ëhuni Keriso-are suvuoroho bogo juahovoromo Jew rajo jögoroho röhu maho uehorovo'ejo.

3

God-hu nosi aru'aho ajamuaje hesi bëhoho bogo noehu mu vaeröhe jögoru ejahego God-hu göromo ajamui'i a'i noehu hu mae uehorovego ajamuijaje jöhoje.

¹ Vaevë'e Galatia sa'a rajohumë sareri simano rumo'e aribövie jëve. Diehi'amu simanoho sisërëjêhë'ëro sisë'ioho uehorovarujeje. Nadi ëhioho uehorovo'ibejarije. Ëhesi bëhoho Iesu Kerisohu korosire guomadë jöho naro ma-sama'e majëhijamu jemë ae aho'obëhe hejarijeje. Ëhi hejarijoho röhu diehi'oromo sisë'ioho uehorovarujeje. ² Ave jöhuremu majëhirego na he'iro. God-are Aru'aho baejarije hesi öroho diehi jiadeje. Na jemë Jew rajo jögoroho eromo ëhuro Aru'ahoho mana baejarijeje. O na jemë Keriso-are jöho heromo mae uehorovoromo Aru'ahoho baejarijeje. Iae mae uehorovoromo Aru'ahoho baejarijeje. ³ Röhu jemë diehi'oromo sisë'ioho uehorovarujeje. Aevoromo Keriso-are örire jijiharijevare evare God-are Aru'aho hesi darugoho baeromo jijihonövarijeje. Ëhi jië'oho diehi'oromo öri vituoho jemesi darugohuremu jijihö'i nëge. ⁴ Asë'e jemë Keriso-are mu öri bae avohobe rovarijoho na ë muoho ëma sisërë'ë'e. Bogo. ⁵ Iae God-ro hesi Aru'ahoho ma-mabëhe bojëmiromu darugo'e mu masijoho jemesirire vae'amajeje. Rabëni ëhi jië'e darugoho bojëmijajeje. Na jemë Jew rajo jögoroho ejë'ego ëhuni ë hesi manaho darugoho bojëmijajeje. Bogo. Al'i jemëro Keriso-are jöho heromo mae uehorovë'ego ëhuni ë'ajeje.

⁶ Röhu Jew rajo nosi bëhoho Abraham ëhi gemuoho jiadeje. Hu'o God mae uehorovoromo ëhuro huë maho baejadeje. Ëhesi jöho God-are surire jajivoromo uvë'eje: Abraham-ro God mae uehorovamu huro ëho garomo uvade höjo: Ëhuro iae hu nasi nunire mae namijajëjo. ⁷ Ëhuni jemë ga'a'aruje Abraham-are ujo ömo'ömo maho ëho God mae uehorovarue aribövie jio'amo'iramu. ⁸ Iae God-ro uvadeje: Ijonö bogo Jew rajoho gemu a'i sa'a ioro'ioro rajohu'o nasi örire mae uehorovevë'ohuro ëhuro naro jabesi sisëho u'ovëho'iramu nasi nunire mae riravoruomö'ajë uvoromo ë jö mabëhoho Abraham-are örire majahijadeje. Huhu majahijade jöho God-are surire jajivoromo uvë'eje: God naro ja ajami'iramu ëhuro sa'ae dinö'e dinö'e aho'obëhe nasi huë maho baebe va'oruomö'ajëjo. ⁹ Ëhesi bëhoho Abraham-ro God mae uehorovamu God-ro hesi örire ma-mabëhe ajamijë'ëro ëhuni ae rahu God mae uehorovë'oho God-hu Abraham ajamijadëhi ëhi ma-mabëhe ajamuijajeje.

¹⁰ O ae rahu uvë'ohö: No God-hu bojumuajo Jew rajo jögoru ejahe'ö'ë'öho ëhuro hesi nunire mae riravo'ejare uvë'oho ëhi jië'e aribövioho God-ro i'ue bojëmëgo bae hesi jëve ë jöho bogo e barëjê'ëgo. God-are surire jöho ëhi uvë'eje: Mu vaeröhe jögoru surire jajivo'amadöho ae rahu ë jögoru bogo e barëjê'öho God-are i'uoho bae hesi jëvájëjo. ¹¹ Aehu hesi darugehu Jew rajo jögoru e'i ë'ë'öhuro bogo ëhuro God-are nuniroho maho riravarujeje. Ejöho iae ma-va'orahoroje. Ëhesi bëhoho God-are surire jöho ëhi uvë'eje:

Ae rahu God mae uehorovoromo ehuro hesi nunire mae riravè'oho ë ariböviohuremu maroho raromoruomo'ajëjo. ¹² Aehu hesi biriri baeromo Jew rajo jögoru e'iröhoho ëho mue gö jio'i mae uehorovoromo uvè'oho: Hesi God-ro ajamui'ajë uvè'oho ëho göje. God-are surire jöho ëhi uvè'eje: Ae rahu Moses-are jögoru e barëjè'ohuro ehuro maro raromoruomo'ajëjo. Ehö bogo God mae uehorovego God-hu mae ajamui'ajë uvo'iröhe jöho jio'i nosi biririvoromo mu vae'iröhe jöhoje.

¹³ Röhu noro ë jögoroho ahè'ëro ehü'ëro i'u börömoho mana bae hesi javue. Èi'u börömo bae'iröhoho Kerisoro no'o röromo ë i'uocho baeromo ehuro noehu bae'ibëjaroho tugohahuadeje. Ehësi jöho God-are surire jajivoromo uvè'eje: A ijo döre iromè'oho ë hesi bëhoho ë aho God-are i'u börömoho baejè'ëro jiè'ëro ehuni ijoroho iromaje höjo. Ehï jajivè'eje. Röhu Kerisoro ijo döre ehï iromoromo ehuro nosi jöëni i'u börömoho God-aro baeromo ehuro noehu bae'ibëjare i'uocho tugohahuadeje. ¹⁴ Kerisohu nosi i'u ehï tugohahuade hesi bëhoho iae naro majëhi'iè'e. Urimè'i God-ro Abraham mae uavadeje: U'emu naro jemë mabëhe ajëmi'iramu maro raromo'arujëjo. Röhu Iesu Kerisoro noehu bae'ibëjare i'uocho tugohahuadeje ehuro God-hu Abraham-më ajëmi'iröhëni uavadëhi sa'a ioro'ioro rajoho jemë ehï ajëmijego maro raromo'irarijego. Noehu hu mae uehorovaruohuro ehuro God-hu hesi Aru'aho bojamui'i uövuadëhi ehï bojamuijego noro bae'iröhego. Iae ehuni Kerisoro noehu bae'ibëjare i'uocho tugohahuadeje.

Urimo God-hu hesi aribövi ajëmi'iröhe jögoroho Abraham majahiromo ijönö mu vaeröhe jögoroho Israel rajo bojëmijade ë jögoru niö'i jabësi jöhoje.

¹⁵ Nasi ö mueno'e noehu ataruëhi jiè'e jöho jövo'irögoro ë'e jemëro ehö uehorovego jö bëhoho juvo bu'ö'iröhego. Ae niö'iehu jö gemuere uehorovoromo mae uarovè'oho: Noehu jörovare jöho iae ehï jiemu jio'a'ajë uarovè'oho aho jö göho bogo baro nosi jö gemuoroho havo'è'ö o aho'è'ö. ¹⁶ Ehësi bëhoho God-ro Abraham'o hesi ujohu'o mae uëbe rovadeje: Naro jemë ajëmi'ejöjo. Röhu God-are surire jajivare jöho bogo uvè'eje: Jasi ujoho aho'obëhe ajëmi'ejö uvo'i a'i uvè'eje: Jasi ujoho ajami'ejöjo. Ehësi bëhoho a uje gemu ajami'iröhëni uavadeje. Ujoho iae Keriso jiadeje. ¹⁷ Ehësi bëhoho naro majëhi'irögoro ë'e. Urimè'i God-ro Abraham-are örire jögoroho bojamiromo jöho majahi barëromo röhu uavadeje: Na jövode jöho bogo vuonugo'i iae na ajëmi'ejöjo. Ehï uavè'ëro va'o va'o vadune aho'obëhe 430 ëmino'e barëjamu ijönö mu vaenövo'iröhe jögoroho bojëmijadeje. Bojëmamu röhu bogo ehuro God-hu ajëmi'iröhe jögoru Abraham bojamijadoho tugoho'i a'i God-hu ajëmi'iröhëni mae jövade jöho ehï jiemu jiobe rovadeje. ¹⁸ Noehu mu vaenövoröhe jögoroho ejahoromo ehuro God-are suvuoroho mana bae'ibëjo no uvo'ibëjo: God-ro no ajamui'i Abraham mae uavè'ëro bogo ehunioho hesi maho bojamui'i a'i huro gavade noro mu mae vaejamu gagorovo iae ehuni hesi suvuoroho mana bojamuade höjo. Röhu bogo ehiohoje. God bogo Abraham-are mu maho garomo hesi suvuoroho manaho bojami'i a'i God-ro no ajamui'i Abraham uavè'ëro ehuni hesi suvuoroho Abraham bojamadeje.

19 Noehu mu vaenövoröhe jögoru ejahamu God-hu hesi suvuro bogo mana bojamuijê'oho hu rabëni mu vaenövoröhe jögoroho bojamuadeje. God-ro ajamui'iröhe jöho urimo bojamuijê'ëro ijönö noehu mu vaenövoröhe jögoroho bojamuijadeje noro garomo uvoröhego: No God-are jögoru aharue aribövïe javuajêjo. Noehu mu vaenövoröhe jögoroho bojamuijadeje ma-jahuri hebe uehorovobe va'ujuvo God-hu ajami'iröhëni uavade aho Abraham-are uje gemu Kerisoro rovego evare noehu mu vaenövoröhe jögoroho barê'iröhego. Röhu noehu mu vaeröhe jögoru God-hu bojamui'iê'adevaroho evaroho bogo ahoriroho nosi öriroho bojamui'i a'i ê jöho anerae bojëmamu jabumëro rueromo God'o no'o jiarue ririre namiromo nosi öri avohahuonövade aho Moses bojamamu huro ê jöho baeromo no bojamuijadeje. Êhi'adeje. 20 Röhu ae göehu göehu jê mevê'oho ae göëro rueromo öroho avohëhego jöho juvo hu'öjajeje. O ae gemuehu jö bojamuijê'oho a göho bogo rueromo jö bojamui'iröhe öroho avohahuo'ê'e. Êhesi bëhoho God-hu no ajamui'iröhe jö Abraham bojamadevaroho huro sivue ê jöho Abraham bojamadeje.

Noehu mu vaeröhe jögoru God-hu bëhoho rabëni bojamuade jöhoje.

21 Ajamui'iröhëro God-ro Abraham jöe gö gö majahijê'ëro röhu ijönö noehu mu vaeröhe jögoroho bojamuadeje. Êhi ê'adohuro na êhuro urimo uavade ajamui'iröhe jögoru öroho ahadeje. Bogo mae bogo. Êhesi bëhoho mu vaeröhe jögoroho God-ro bojamuego noro ejahoromo êhuro daruge baeromo maro raromo'ibejo noehu mu vaeröhe jögoru ejaruohuro êhuro God-are nunire mae riravo'ibejo. 22 Röhu God-are surire êhi uvê'eje: Ae aho'obêhe dinö'e dinö'e raromaruoho sisëro ruahö'öjavuê'e hjojo. Êhi jajivê'eje. Êhu'ëro jiê'ëro mu sisë vuonugo'i God-are suvuro bae'iê'iroho ê hesi öroho ma-gemu jie. Êöroho Iesu mae uehorovo'iröhohoje. Ae rahu Iesu Keriso mae uehorovê'ohuro êhuro iae God-are suvuro maho baejarueje Keriso mae uehorovarue aribövïoho no God-ro ajamui'i uövuê'ëro jiê'ëro.

23 Noehu Keriso mae uehorovê'oho God-ro ma-marö ramuajeje. Êhesi majaho jaruvoje. Röhu urimoho ê maja bogo ruadevare no tövavuê'ëro jiê'ëro bogo ruëroho numëroho va'i ma-Jew rajehu mu vaeröhe jögoru hesi ahariremu raromobe rovarajeje. Êhi'obe rovaroho ijönö Keriso mae uehorovo'iröhe öroho huruorohadeje. 24 Aehu asisö'o söromo avo'avoho muebejêvobe va'ëgo asisö'ehu ma-aharirehu va'aruêhi Jew rajehu mu vaeröhe jögoroho êhi jiadeje. No Jew rajo jögoru ahariremu asisö'onö'e raromobe rovamu Kerisoro sa'are rovadeje. Jögoru hesi aharire raromare hesi bëhoho öre röjahuijego noro Keriso mae uehorovoromo êhuro God-are nunire mae riravo'iröhego. 25 Röhu jaruvoho noehu Keriso mae uehorovo'iröhe majaho rovê'eje. Êmajaho rovê'ëgo no bogo ê mu vaeröhe jögoru hesi aharioho raromarueje.

26 Jemê ae aho'obêhe Keriso mae uehorovoromo Keriso'o gemuore bimuvê'ëro êhu'ëro jemê God-are aboji harihu'e jëve. 27 Êhesi bëhoho bapataeto vaejarijohuro êhuro Keriso'o gemuoro bimuvoromo jemëro Keriso-are muoho niögu i'o va'ëne êhi jemesi sinore io'amê'e jëve. 28 Êhuni Jew rajohu'o sa'a ioro'ioro rajohu'o jemê bogo hahagu hahaguho jêvo'i Keriso'o gemuoro havê'e jëve. A jabesi muemu vaejêho'i arijaruje ahu'o a uno'ohu'o bogo hahagu hahaguho jêvo'i Keriso'o gemuoro havê'e jëve.

A'lo magonaho'o bogo hahagu hahaguoho jëvo'i Iesu Keriso'o gemuoro havë'e jëve. Jemë ae aho'obëhe Iesu Keriso'o gemuoro jëve. ²⁹ Keriso-are ariböviëro jëvë'ëro ëhu'ëro jemë Abraham-are uje jëve. Ëhuni mami'e God-ro Abraham'o hesi ujohu'o diehi ajamui'iröhëni Abraham uavadëhi iae jemë ëhi ajëmi'iramu mae jëvo'ë'e.

4

Iesuro sa'are rueromo ajamujë'ëro ëhu'ëro no bogo ma-muemu vaemu vaejarue aribövioho va'ëne javuo'i God-are aboji harihu'e javue. Ëhesi jöhoje.

¹ Röhu ave uhu jöhu'o uë'ië'e. Harihoho bise'eje röhu ijönö vavu hesi sionoho bae'ië'ëro ëhu'ëro ë vavuehu muebe'amaje inömoho hesi harihu hesi ihoro jio'ame. Ëhi jie röhu a bise'ego mu vaemu vaejarue ahuni aehu ë'aruëhi harihu hesi örire ëhi ë'aruëje. ² Aëro hu jögoroho bojamibe hesi maho sisëho muebejahobe va'aruëje hujeji hesi vavuehu uvade majaho rueröhego. ³ No ëhi javuadeje. Urिमoho no asisö'o va'ëne javuadeje. Noro uvareje: Aru'ahe gö mue gö masijoho höromo ëma imo ëhemu uehorovoromo muoho vaejëhemu vaejëhonövareje. ⁴ Ëhi'obe rovaroho röhu majae eni jiamu gagorovo God-ro hesi Harihoho nugö'öjamu sa'are rovadeje. Rovamu ma-magonahëro hu rahadeje. Rahamu hu Jew rajo nosi jögoru aharire jiobe rovadeje ⁵ ëhuro Jew rajo jögoru aharire sisë'i raromaroho ajamuego no mae javuoromo God-are aboji harihu'e javuo'iröhego. ⁶ Jemë hesi aboji harihu'e jëvë'ego God-ro hesi Harihu hesi Aru'ahoho nugö'öjamu nosi dë vövöbajo'ere abo hijë'ëro uvajeje: Apajo. ⁷ Ëhu'ëro jië'ëro jemë ae gemu bogo ma-mu vaemu vaejarue aribövioho jëvo'i a'i God-are aboji harihu'e jëve. Hesi aboji harihu'ëro jëvë'ëro God-ro hesi darugoho bövioho bise'o'ho jemë i'imëmi'iramu ujohu'aruje.

Paul-hu Galatia ekaresia jabesi jöëni nurunurumade jöhoje.

⁸ Röhu urimoho God-are jöho bogo henövarijeje. God-are jö bogo hejarijevare evare ëma sarerivoromo uvonövarijeje: Aru'ahoho bövioho bise'o'ho masije höromo ëhemu uehorovoromo sisë'i raromonövarijeje. ⁹ O jaruvoho jemë iae God birohë'e jëve ë hesi bëhoho God-ro jemë birohëvë'ëro. Röhu jemë mami'e asisö'o majëhijanovarue jögorohemu ejëhoromo aru'ahe gö gö masije hë uehorovarijëhi ëhi asisö'o majëhijanovarue jögoru göho ejëharujeje. Asisö'o majëhijanovarue jögoroho ejëhoromo sarerivoromo uvarujeje: No Jew rajo mu vaeröhe jögoru ejëhë'o'ho ëhuro God-are nunire mae riravo'ëjarëjo. Röhu ejëhë'o'ho bogo ëhuro maho riravo'aruje ë jöho bogo eni jië'ëro. ¹⁰ Ëjögoroho ejëhoromo gavarujoho majaro huraro manaeroro vaduniro rovego gagorovo uvarujeje: Ëmajaho maja masijo rue'amaje majaho hëjo. Ëmajaho avo'avoho uehorovë'o'ho God-ro göromo rajahui'ajëjo. Röhu ëhi jië'o'ho sisë'i uehorovarujeje. ¹¹ Na jemesi jöëni juhuoningavave naehu jemëni vaebe rovode muoho sisërëjöëni.

¹² O asë'e nasi ö mueno'e na jemesi jöëni vavaenego'ego uëve. Naehu majëhi'ië'aje jöho nadi bijönimore. Jemë bogo Jew rajoho jëvë'ëro Jew rajo mu vaeröhe jögoroho bogo uehorovonövarijeje. Na Jew raje jeve röhu Jew rajo mu vaeröhe jögorohemu uehorovodoho vuonugë'ëro jemë va'ëne jeve. Ëhuni naehu God-are nunire mae nami'irodëro Jew rajo jögoru bogo

uehorovo'i Keriso gemu mae uehorovajēhi jemē'o ēhi ē'ore. Urimoho jemē'o na bogo sisē'ioho vaejevonōvarijeje. ¹³ Jemē'o uehorovore. Naehu jemē'o aevo'i hiromo Keriso-are jō ma majēhijode hesi bēhoho na guomo guome baegoro jemē'o aevo'i hiromo jōho majēhijodeje. ¹⁴ Nasi guomo guomohoro jemē esi'esīēmanovodeje. Rōhu jemē na bogo bijōnegoromo nuni juhuoninioho baejarijeje. A'i ma-mabēhe rajehijarijeje. God-are aneraēro o Iesu Kerisoro jemesi ōrire ō'ego mabēhe rajahi'ibejarijēhi ēhi gemuoho jemēro na rajehijarijeje. ¹⁵ Rajehiromo evare majare nasi jōēni nimoroho avoharijeje. O jaruvoho bogo ēhioho nimoroharujeje. Ēhesi bēhoho rabēnivo bogo nasi jōēnioho nimoroharujeje. O urimoho jemē eni jēvo'ibejo ri'ōromo jemesi nuni baje jahoromo bojemi'ibejarije o bōvie bise'e bojemi'ibejarije. Ajemiromo ēhi'o'ibejarije. Iae na mae uēve. ¹⁶ Jemē ēhi rajehijarijeje. O jaruvo naehu jemē God-are jō maemu majēhijodoho na jemē ēhuni uvō: Nōrōro nue huodaguoromo ē'ajējo.

¹⁷ O Jew raje sareri jō rōjēhjarue aribōvioho ēho jaburo jemē sanuēmiromo rajēhjarueje jemēro jabesi ijore ijore jijihō'irarijego. Rōhu sisē'i uehorovoromo ēma dōēremu ē'arujeje. Ēhesi bēhoho jaburo nimō jemēro Paul na uehorovevarujoho vuonugo'i jabumē gemu rajēhi'irarijego. ¹⁸ Rōhu jemēro mu maemu uehorovo'irarijego aehu jemē rajēhijē'oho ēho bogo sisēhuje. Naehu jemē'o hiromo jemē rajēhijē'oho o na jemē'oho bogojevamu ae gōehu jemē rajēhijē'oho iae maeje. ¹⁹ O asē'e nasi aboji harihu'ohumē vaevē'e jēve. Magonahehu raho'i hara'uoromo huē vavaene bōrōmo baeromo harihu baegoro evare huē ma baejaruēhi na'o ēhi jeve. Na'o jemesi jōēni huē vavaene bogo bise'oho baeje hujeji Kerisohu uehorovajēhi jemē'o ēhi uehorovo'irarijego. ²⁰ O asē'e avevejō'oho naro jemē'o hi'ibejo na dē mae jevo'ibejo. Jemē'o hiromo naehu uru'ō jō jajivajoho vuonugo'i jōho ma-u'emu majēhi'ibejo. Rōhu na jemesi jōēni uehorovajoho bogo eni jevoromo ēhuro nurunurueje.

Magonahe niō'i jabesi ihoho Hagar'o Sarah'o jabesi uhu jōhoje.

²¹ Jemē ae gōero sarerivoromo uvarujeje: Jew rajo mu vaerōhe jōgoru noehu birivoromo ejahē'oho ēhuro God-are nunire mae riravo'ekarēromo ē jōgorohemu uehorovarujeje. Jemē ē jōgoroho iae uehorovarujeje rōhu hesi jōho bogo avoho hejarujeje. ²² Ējemēhu bogo avoho hejaruje jōho naro majēhi'iē'e. Urimoho Abraham harihe niō'i jēvade hōjo. Harihu gōho hesi muemu vaejahaje magonaho ihe Hagar-ro rahade hōjo. Harihu gōho hesi ihoho Isaac hesi ma-hiromo baruohu'o juvaje magonahohoro rahade hōjo. ²³ Rōhu harihu gōho muemu vaejahaje magonahohoro nosi magonahehu ē'aruēhi ēhi'oromo dē'iraeromo hesi harihoho rahade hōjo. A'i harihu gōho Isaac God-ro Abraham ajami'i uavadohuro ēhuro vaboro mae dē tōjē'ohuro rahade hōjo. Ēhi'are hōjo. ²⁴⁻²⁵ Rōhu ēho bisemu uhu jōe jianove. Magonahe niō'i jabesi bēhoho iae God-hu hesi aribōvi muebejavuo'irōhe jōgore niō'i he'irōhoho jēve. Abraham-are muemu vaejaje magonaha Hagar-are bēhoho ēho God-hu Jew rajo mu vaerōhe jōgoru bojamamu Moses-hu Arabia sa'are Sinai dahorue hiromo baeromo bojamuadeje. Ēhesi bēhoho Hagar-hu avare muemu vaeromo sisē'i hijadēhi Moses-hu bojamuade jō hesi ijore ijore jijiharue aribōviohuro sarerivoromo uvarujeje: Noehu nosi birivoromo ē jō ejahē'ohuro ēhuro God-are nunire

mae riravo'ejarëromo ë muohemu vae'i sivoho gavarueje. Èhu'ëro Hagar-hu avare muemu vaeromo sisë'i hijadëhi ë ariböviohuro ëhi sisë'i raromarueje. Jaruvo jiaje Jerusalem amo rajohu'o Jew rajo ioro'iorohu'o ëhi jië'e muohuremu vaeromo sisë'i raromarueje. ²⁶ A'i Jerusalem amo göho bogo sa'aroho jio'i ö'idöre jiaje amore jioruomaje ariböviohuro uvarueje: Bogo nosi biriroho baeromo God-are nuniroho maho riravo'i a'i Kerisoro ajamuego God-are nuniroho maho riravarue hö uvoromo bogo muoho sivohoromo sisë'ioho raromo'i mae raromarueje. Röhu ë amo hesi ado sirino'oho Keriso-are aribövie no javue. ²⁷ Èhesi jöho God-are surire uhu'e uvë'eje:

Dë tiojë'e magonahoho jero sine sasohonëjo.

Bogo rahoromo vi'ehi baejanue magonahoho jö'e dadovoromo nimorohonëjo.

Uvonëjo: Baru'o hijaje magonahoho ado sirino'oho ma-jianovo'i baruehu remo va'ade magonahoho ijönöho ado sirino'e marohë'e mae jevo'ajëjo.

²⁸ Nasi ö mueno'e God-hu Abraham ajami'iröhe jö bojamijadohuro ëhuro hesi vaboro mahuro Isaac rahadeje. God-hu ajami'iröhe jö Abraham bojamijadohuro ëhuro Isaac baejadëhi ëhi God-hu no ajamui'iröhëro Abraham mae uavadohuro ëhuro jemë God-are aboji harihu'e jëve. ²⁹ Röhu göho sa'are magonahehu ë'aruëhi ëhi'oromo hesi ma-rahade harihohuro ri'öromo God-are Aru'ahehu vëmu ajamamu rahade harihe Isaac huë vavaene bojaminövade höjo. Jaruvoho iae ëhi gemuohoje. Sa'are raromarue ëhi jië'e ariböviohuro ri'öromo God-are Aru'ahehu ajamuijego i'ovoromo raromarue aribövioho huë vavaene bojamuiruomajeje. ³⁰ Röhu huë vavaeni bojamuijarue aribövi jabesi jöho God-are surire ëhi uvë'eje: Muemu vaejaje magonaho hesi harihohuro mae hijaje magonaho hesi harihohu'o gemuoroho bogo namiromo vavu jasi sionoho baeromo bövioho bise'oho bae'a'ajëjo. Èhuni muemu vaejahaje vëmohu'o harihohu'o babu'öjëvego rori'o va'irarëjo. ³¹ Nasi ö mueno'e Keriso-are aribövioho no bogo avare muemu vaeromo sisë'i hijade magonaho hesi aboji harihu'ehu javuanovo'i a'i vaboro maehu Abraham'o mae hiromo juvaje magonaho hesi aboji harihu'o va'ëne javuanove.

5

Röhu maho bogo sisë'ioho raromo'i biririvoromo mae raromo'iröhe jöhoje.

¹ No bogo Jew rajo mu vaeröhe hesi darugoroho raromo'i mae raromo'iröhego ëhuni Kerisoro no maroho ramuadeje. Èhu'e jiaje nadi röhu maho ëhi jië'e mu hesi darugoroho va'o raromo'i a'i biririvo riravoromo maro raromore.

² Röhu ave jöhuremu here. Paul naro majëhi'iië'e. Aehu jemë sarerëmiromo uëvaruoho: Jew rajehu ë'aruëhi jemë'o ae uëvego jaburo jemesi sinoho tarivëho'irarëjo ëhuro jemë God-are nunire mae riravo'irarije ëhi uëvaruoho nadi ejëhore. Ejëhë'oho jemë bogo Keriso gemu mae uehorovo'i Jew rajo jabesi muohu'o uehorovo'aruje ëhuro God-are nunire mae riravo'irarije. Jemëhu ëhi uehorovë'oho Kerisoro diehi ajëmi'ë'e God-are nunire mae riravo'irarije. Bogo ajëmi'ë'e. ³ Röhu ave jö röhu maho majëhi'iië'ajoho jemesi ëhuremu here. Ae rahu Jew rajo jögoru eromo uëvë'oho: Nosi sinoho tarivahuohego no God-are nunire mae riravo'irarë

uëvë'oho Jew rajo jögoru vituohu'o aho'obëhe e barë'iröhoho ëhi jië'e i'u'e muoho baeruomo'ë'e. ⁴ O jemë ae göëro Jew rajo jögoru hesi ijore ijore jiji-harujeje ëhuro God-are nunire mae riravo'irarijëro. Ëhi ë'arujohuro ëhuro Keriso boremi'öjë'e jëve. Keriso boremi'öromo ëhuro God-hu huë baeromo jemë ajëmi'iröhe mu öroho tugohë'e jëve. ⁵ A'i no God-are Aru'ahohuro ajamuijë'öro ëhuro Keriso mae uehorovoromo uvarueje: O mabëhe höjo. U'emu God-are nunire mae riravo'ëjarëromo ëhuni huë mae raromoromo muebejö ëhi javuoröhego. ⁶ No Iesu Keriso'o gemuore javuë'iroho Jew rajehu ë'aruëhi nosi sino tarivahuë'oho o bogo tarivahuë'oho iae hesije. Keriso mae uehorovoromo a huë baejëvë'oho ëhemu börömohego.

⁷ Urimoho jemë mu mabëhe vaebe rovarijeje. Röhu God-are jö ma eja-hobe rovarijoho raro ahëvamu vuonugarijeje. ⁸ Bogo God-hu dinëmijadeje jemëro Keriso-are jöho vuonugojöro ë hesi bëhoho huro jemë hesinö rinëgajëro jië'ëro. ⁹ Aëro ave uhu jöho atoromo uvoruomajeje: Dë huaje osoho ma-bisemu jioromo rumorovoromo ioho börömo mae dë huaje höjo. Ëhesi bëhoho mu sisëro rumorovoromo börömorijajeje. Sareri jö röjëhijarue aribövioho nadi ejëhore. Jabesi jö sisëhuro jemë rumorovëvo'ë'e. ¹⁰ Ëhi jie röhu jemë'o na'o Badare gemuore javuë'ëgo naro jemesi örire mae uehorovoromo uvajeje: Jemë jö maho bogo vuonugoromo jö göho uehorovo'arujëjo. O jö göho naro uvajeje: Jemesi simano ijumëhaje aho nani a böröme o nani a bise'e höjo. Iae hesi höjo. Röhu ë ahuro God-are i'uoho iae bae'a'ajëjo. Na ëhi uehorove.

¹¹ Nasi ö mueno'e naro urimo ae uënövodeje: Jemë God-are nunire mae riravo'ië'iroho Jew rajo nosi jögoroho eromo jemesi sinoho tarivorëjo. Sino tarivë'oho ëhuro God-are nunire mae riravo'arujëjo. Ëhi jië'e jö majëhinövodoho vuonugë'e jeve. Röhu aëro sareri'e atoromo uvarueje: Nörö ë jöho bogo vuonugë'e höjo. Röhu ëhi jië'e jöho majëhi'ibejo aho nasi öriroho bogo bijönimoruomo'ibejo. A'i Jew rajo jögoru ejaho'iröhe jöho na bogo majëhijajeje. Ëhuni aëro Kerisohu korosire guomade jö naehu majëhijajoho bijönimoruomajeje. ¹² O jemesi simano huotovëharue aribövioho sareri aribövie jioruome. Jabumë sino tarivo'i nimë'oho rabëni sinoho bogo tarivo barë naho nahovoromo ruruhö'öjarueje.

¹³ Nasi ö mueno'e God-hu hesinö rinëgade hesi bëhoho jemëro bogo Jew rajo mu vaeröhe jö hesi darugoroho raromo'i a'i mae raromo'irarijëgo. Ëhi jie röhu nadi uvore: Ëmu vaeröhe jö hesi darugoroho bogo raromo'i mae raromaruëromo jemesi sinehu nimaje mu sisëho vae'i a'i göëro göho huë baerovoromo muoho ajamirovore. ¹⁴ God-hu Jew rajo bojamuijade jögoru hesi bëhoho ma-gemuje. Jaehu jasi arijo'arije rajahirovanuëhi jasi ae gemuoho ëhi rajahinëjo. ¹⁵ Röhu jemë mahehu öehu muorovanovoromo hutitimobe jijihë'oho gavë'i ëhi jië'oho ë'ore. Ëhuro ijumorovo barë'aruje.

Sinohuremu nimoromo vaejarue muohu'o God-are Aru'ahëhu nosi dë vövöbajo'ohuotovahuego vaejarue muohu'o ë mu niö'i jabesi jöhoje.

¹⁶ A'i ave jöho na uëve. Ua'i arirego God-are Aru'ahohuro jemesi dë vövöbajo'ohuotovëho'iro maro raromo jijihonövo'irarije. Ëhi ë'ë'oho jemesi sinehu nimaje mu sisëho bogo enövo'aruje. ¹⁷ Sinehu nimajohuro God-are Aru'ahëhu nimajoho nijio'irae'i God-are Aru'ahëhu nimajohuro sinehu nimajoho nijio'iraejajeje. Ëmu niö'iohuro ëhi umogihorovajeje.

Ēhu'ëro jië'ëro jemë mu rabe vae'i nëgë'o'oho bogo eni jëve. ¹⁸ Röhu God-are Aru'aho hesi ijore ijore jijiharujoho ëhuro bogo uvo'a'aruje: Nosi biriroho baeromo mu vaeröhe jögoroho ejahoromo ëhuro God-are nunire mae riravo'ëjarëromo ë jögoroho bogo uehorovo'anue. ¹⁹ Röhu sinehu nimaje mu sisëho diehi jio'amajoho iae va'orahoro jie. Ēhi jië'e mu vaejë'iroho öëro jijihanovarueje. Va'inumi'e muoho vaejarueje. Biriri'övoromo bövie bise'e ëma ë'arujeje. ²⁰ Aehu avohare inömo sisëho masije höromo uvene aho röjahijarujeje. Iro oso'e vaejarueje. Nue huodamirovarueje. Muorovarueje. Ae gö jabesi mu mahuni dë vörönimarueje. Vörö'iraejarueje. Ae gö iosirami'iröhohuremu uehorovarueje. Bogo agane gemuoho vaerovo'i adovorovoromo uehore gö gö baejarueje. ²¹ Ae gö jabesi böviëni bise'ëni ganiganimarueje. Jove iromo simane huotorovarueje. Jove iromo simane sisërëromo bövie bise'e ë'arujeje. Ēhi jië'e mue gö gö ë'arujeje. Naehu uëvodëhi röhu maho uë'ejo: Ēhi jië'e mu vaejë'o'oho God-hu muebejaje öri ari'eroho bogo va'oromo maroho raromoruomo'ajëjo. Sinehu nimaje mu sisë hesi bëhoho ëhije. ²² A'i God-are Aru'ahëhu dë vövöbajo'o ri'öjëhë'ohuro ëhuro ae gö uehorovëvarueje. Nimoroharujeje. Huë mae raromarueje. Ma-taemorovoromo sisëho uehorovoromo vuonugarueje. Huë baeromo ajëmijarujeje. Mu mae vaejarueje. Biririvarueje. ²³ Bogo döroho bamorovo'i ma-avoho raromarueje. Taemo raromarueje. Ēhi jië'e muoho mu vaeröhe jögorohuro bogo ahajeje. ²⁴ Ae rahu Iesu Keriso-are aribövi javuë'o'oho Kerisohu korosire ijumorovadëhi ëhi nosi uehoro sisëho o nosi sinehu bövi bise'o nimajoho ëho no ioro'ioeremu ijumë'e javue. ²⁵ God-are Aru'ahohuro gemuëro darugoho bojamuijë'ëro ëhu'ëro maro raromarueje. Ēhuni hesi Aru'ahëhu diehi jië'e mu nimë'o'oho ëhuremu vaebe jijihonövo'ejo. ²⁶ No bogo nosi sivuoho uehorovoromo döroho bamorovoromo bogo ri'öromo göëro gö hesi dëho iahoromo jö göho göho ato'ejo. O ae gö hesi mu maho garomo bogo dëho vörönimo'ejo.

6

Ae göehu gö ajamirovoromo i'u'e mu nigemahorovo'iröhe jöhoje.

¹ Nasi ö mueno'e gal'irarije ae gemu mu sisë vaejamu gavë'o'oho God-are Aru'aho ejaharuje aribövioho jemëro ëhi jië'e aho ma-u'emu ajamirego hu mu sisëho vuonugo'i röhu maho avo'avoho juvo'irovo. Röhu jemesi arijo'arije avoho garorovoromo ajamire. Sisëhuro jemesi dë vövöbajo'ere bijëhego jemë'o ëhi jië'e mu sisëho vaejego rireromëvojöëni uëve. ² Uehoro sisë huë vavaene rabe rovë'o'oho ajamirovoromo nigemahorovore. Ēhi ë'ë'o'oho Kerisohu bojamuade jögoroho ejaho'aruje. ³ O ae gö jabesi sivue uehorovoromo uvë'o'oho: No a masijëro javuë'ëro aho bogo ajëmi'ëjarë uvë'o'oho ëma sareramirovarueje. ⁴ Ae gemu gemu jemesi muoho sivu sivue mevorovoromo gare mae o sisë vaejë'e jëvego. Mae vaejë'e jëvamu gavë'o'oho jemesi muohuremu garomo nimorohë'i jijih'o'aruje. Bogo ae gö jabesi muohu'o jemesirohu'o gemuoroho havoromo garomo uvo'a'aruje: Nosi muohuro jabesiroho iosiramijajëromo nimoronimorohë'i jijih'o'aruje. ⁵ Ēhesi bëhoho ae gemu gemu mu diehi diehi vaejaroho ë hesi manaho ëhi baeruomo'ë'e God-ro ëhi bamë'ëro.

⁶ Aehu Keriso-are jö bëhi röjëhijamu jemëhu hebe va'ë'o'oho bövie bise'e mana ajëmire. Ēhi jië'o'oho iae maeje.

⁷ Nadi sareramirovore. A vadu'oho God bogo sarerami hesi jëve. Diehi jië'e ijo bajo öjë'oho iae ëhi jië'e nu ano'e gemuoho ri'amo'iramu gagovo'amo'anue. ⁸ Èuhu jö hesi bëhoho ëhi jie. Ja ae rahu sinehu nimajohemu ömë'oho ëhuro ijonö sisë mana baeromo guomo'a'anue. A'i Aru'aho hesi mu vaejë'oho ëhuro ijonö ma-ioro'ioremu maro hi'a'anue. ⁹ Èhuni mu ma vaejaruoho bogo u'uvo'ejo. Bogo u'uvoromo dë vövöbajo'o sisërëovoromo mu vuonugë'oho ëho majaha rue'iramu evare mana mabëhe gagovo'ejo. ¹⁰ Èhu'ëro jië'ëro maja baejaruire ae aho'obëhe ajëmi'ejo nosi Christian aganoho avo'avoho ajëminövo'ejo.

Ave surire jajivade ijo tugoho'i jöhoje.

¹¹ Nasi övehu masijo jajivo'amajoho gare. ¹² Ma-sino hesi muohuni nimoronimorohë'i jijihö'i nëgaje ariböviohuro biririvoromo jemesi örire uëruomajeje: Jew rajo noehu sino tarivaruëhi ëhi jemë'o jemesi sinoho tarivorëjo ëhuro God-are aribövie jëvo'iröhe. Rabëni ëhioho uëruomajeje. Jabumë uehorovoromo uvarueje: Kerisohu korosire guomade jö noehu mae uehorovaruohuni ëhuni nosi sa'ae gemuoho Jew rajëro huë vavaene bojamuiruomo'ajëjo. Röhu noehu sa'a ioro'ioro rajo uëvë'oho: Jemë'o Jew rajo nosi muoho vaeromo sine tarivorë uëvë'oho ëhuro nosi sa'a rajohuro huë vavaenoho bogo bojamui'ajëjo. Huë vavaenoho bogo bojamui'ajëromo ëhuni sa'a ioro'ioro jemesi örire uëvarueje: Jemesi sinoho tarivorego God-are aribövie jëvo'irajo. ¹³ Röhu Jew rajo mu vaeromo sino tarivoruomaje ariböviohuro Jew rajo jögoroho bogo avoho ejëhoruomajeje. Röhu jabumë nimö jemëro sinoho tarivego jaburo nimorohë'i uvoruomo'i: Mabëhëjo. Noro ë aribövioho dinëmijamu Jew rajo nosi muoho baejë'e höjo. ¹⁴ Röhu Paul naro nosi Bada Iesu Kerisohu korosire guomade jöho ëhemo uehorovoromo nimorohë'i juvo'ejo. Mu ioro'iorohunioho bogo. Rabëni Iesu Kerisohu korosire guomade jöho na ëhuremu uehorovajeje. Èhuremu uehorovoromo naro uvajeje: Ave sa'a hesi mu sisëho korosiro ano taemë'e höjo. O sa'arohemu uehorovarue ariböviohuro uvoruomajeje: Nöro korosiro ano taemë'e höjo. ¹⁵ Noehu Jew rajo mu vaeromo sino tarivë'oho o bogo vaeromo sino bogo tarivë'oho ëho iae hesije. A'i God-hu nosi dë vövöbajo'o i'ovahuë'oho ëhemo börömochoje. ¹⁶ Ae rahu naehu uvodëhi ëhi uvoromo ijore ijore jijihë'oho God-ro vavaenimoromo ajëmi'iramu maro raromo'aruje. O God-are aribövi ioro'iorohu'o aho'obëhe ajëmi'iramu mae raromo'ë'ö. Na nege God-ro ëhi ajëmijöro.

¹⁷ Röhu naehu Iesuare mu vaejumu aehu anegare batatoho sino haho'ere jevo'ame. Èhuro ae aho'o garuomajeje na hesi muemu vaejaje ae jevego. Èhuni aho nadi ijoho uehoro börömochojo bojemirëjo.

¹⁸ Röhu nasi ö mueno'e nosi Bada Iesu Kerisoro jemesi aru'ahohu'o jioromo huë baeromo ajëminövo'ë'e. Ahia mino'e.

EPHESIANS

Paul-hu Ephesus ekaresia jejëmijade jöhoje.

¹ O asê'e God-are aribövi Ephesus amore raromarujoho ae rahu Iesu Keriso'o gemuore jëvego hu gemu uehorovarujohumê God-ro nimamu Iesu Keriso-are apostle jevê'ëro Paul naro jemesi örire jejëmije.

² Na nege God nosi Vavuohu'o Bada Iesu Keriso'o huê baeromo ajëmijego maro raromo'irarijego.

God-hu nosi aru'aho mae ajamui'irögoro Keriso-are jöëni huê mabêhe bojamuijade jöhoje.

³ Asê'e God hu mabêheje. Hu nosi Bada Iesu Keriso-are Börömeje o göho hesi Vavueje. Êaho God Vavuoho hu mabêheje. Êhesi bêhoho no Keriso-are ae gemuohuro javuê'ëro Vavuohuro ô'idöre jio'amaje bövioho bise'oho suvoramui barêjê'eje êhuro nosi aru'ahoho mabêhe jiahuoröhego. ⁴ Ni'i'ivadire sa'a bövi bise'o bogo bamadevare evare uvadeje no Keriso'o gemuoro javuê'ëro baejavuego no jö sisê bövie bise'e bogojavuo'i hesi nunire ma-maemu javuoröhego.

Nosi örire dê vövöbajo'e aho'o uehorovavuê'ëro ⁵ uvadeje: Ijonö Iesu Kerisoro jabumê ajëmi'iramu êhuro naro gagovêvo'ejöjo nasi aboji harihu'e jioruomoröhego. Hesi simanore nimamu êhi uvadeje. ⁶ Êhi jiê'e huê mabêhe bojamuijadohuni êhuni no hesi ihoho rajahi'ejo ë hesi bêhoho no hesi Harihu Mabêhi hesi agane gemuoho javuamu hu bogo nijio'irae'i ma-ajamuijê'ego. ⁷ Ajamui'irögoro hesi Hariho nugö'öjamu köho rueromo guomadeje. Guomoromo no sisêhu tövavuadoho jiovuuhoromo uehorovoromo vuonugahuê'ëro mae javue. Mae javuê'ëro no garomo uvarueje: God hu bogo bise'o vadu'oho ajamui'i börömo mae ajamuijê'e höjo. ⁸ Börömo mae ajamuiromo hesi simanoho eni jiego bövie bise'e ga barêjajëro jiê'ëro ⁹ huhu röjahui'i uvadêhi êhi röjahuijê'eje noro garöhego. Êhesi bêhoho urimê'i God-ro uvadeje: Na muoho êhi êhi vae'ejö uvoromo subivahuobe rovadoho röhu iae röjahuijê'eje no garöhego hu êhi jiê'e muoho vae'i nimê'e jiego. Êmu hesi jöho huro urimê'i uehorovoromo uvadeje: Naehu nimaje mu vaejê'iroho naro Keriso ua'ejöjo ajemi'iröhego. ¹⁰ Muebejuvo majae eni jio'iramu evare ë muoho avoho barê'ejöjo. Êmuoho avohoromo bövie bise'e ô'idöre sa'are jio'amajoho Keriso-are uhunö gemuoro bamo'ejöjo huro simanoho jioromo muebe'amoröhego.

¹¹ O no Keriso-are ae gemuohuro javuê'ëro Vavuohuro baejavuadeje hesi javuoröhego. Hu muoho bövioho bise'oho bogo ëma vae'i a'i hesi simanëro nimego muoho vaejajeje. Êhuni baejavuo'iröhëro mami'e simanore uehorovoromo uvadêhi êhi baejavuadeje. ¹² Êhuni Jew rajoho no aevoromo Keriso uehorovare aribövioho javuê'ëgo Vavu hesi iho börömohe uehorovoromo rajahi'ejo.

¹³ Röhu sa'a gö rajoho jemê'o mue gemuoho baejarijeje. Jemëro God-are jö maho hejarijeje uëvavamu: Jemê sisëro jëvego God-ro baejëvoromo manö bamêvaje höjo. Manö bamêvaje hö uëvamu hegorovo Keriso mae uehorovarijeje. Mae uehorovamu God-ro Keriso-are gemuore havëvoromo hesi Aru'aho Ma bojamui'i uövuadêhi êhi bojëmijadeje jemëro ë Aru'ahoho

baejë'ëro no ae aho'o ëho garomo uvoröhego: Iae jemë God-are aribövie jëvájëjo. ¹⁴ Hesi Aru'aho Maho suvuore bojamuijël'ëro uvarueje: Iae mae-ëjo. Maja viture Vavuohuro hesi aboji harihu'o nosi suvuoro vituohu'o iae bojamui'ajëjo. Suvuoro vituoho bojamuiromo ëhuro mu sisëhu rabe hu i'uhaguajoho jiovahuo'iramu hesi aribövioho no ma-marö raromo'ëjarëjo. Ëhi uvarueje. Ëhuni hesi iho börömohe uehorovoromo rajahi'ëjo.

God-hu Ephesus ekaresia ajëmi'iröhego Paul-hu ëninamade jöhoje.

¹⁵ Ëhu'ëro jël'ëro na hejodeje aëro uvavamu: Jemëro Bada Iesu mae uehorovoromo God-are aribövioho aho'obëhe huë baejëvaruje höjo. ¹⁶ Ëhi ë'aruje hö uvamu hegorovo naehu jemesi jöëni God mae uabe rovodoho bogo vuonugë'e jeve. Ëhi'oromo Vavu hesi örire jemëni ëninamijajeje. ¹⁷ Vavuoho ma-aje gemu hijë'ëgo nosi Bada Iesu Kerisoro uvajeje: Hu nasi Börömohe höjo. Vavuoho ëhi jël'e ae jël'ëgo naro hesi örire ëninamijajeje huro jemë ajëmi'iröhego. Ajëmiromo uehoro mae bojëmiromo hesi ar-ijö'arije röjahirovego jemëro hu mae ga'irarijejo. ¹⁸ O jemesi simanoho jiovëhego garomo uvo'irarijejo: Vavuohuro no hesinö javuöjörö uövuë'ëro ëhu'ëro ijönö aji marö raromo'ëjarëjo. O uvo'irarijejo: Vavuohuro hesi aboji harihu'o aji'e suvuore bogo bise'o vadu'oho börömo bëhe bojamui'iröhëni uvajëjo. ¹⁹ O uvo'irarijejo: Hu daruge bogo bise'o vadu'oho jël'ëro ëhu'ëro hu ma uehorovarue aribövioho ajamuijaje höjo. ²⁰ Keriso guomamu i'ovade ëhi jël'e daruge gemuohuro no'o ajamuijajeje. Ëdaruguhuro Keriso ajamamu ri'öromo ö'idöre ajiomë'ëro hesi övo manö hiromo ²¹ simano vaeruomaje vörö'e aru'ahoho rabe rabe je'ore sa'are ö'idöre dinö'e jioruomajoho iosirëmiromo iho masijo jio'amë'öho iosirëmiromo jaruvo majaho röhu ruëre maja i'o jioröhoho ëho ihe gö gö masijo jiorovajoho taemëvo'i hu gemu döroho jël'ëje. ²² Kerisoro ëhi böröme hijamu God-ro bövioho bise'öho hesi uhunö bamaho barëjë'ëje huro gemuëro böröme namiroromo muebe'amoröhego. Ëhi bamahoromo uavadeje huro gemuëro simane vaeromo ekaresia nosi muoho aho'obëhe muebe barë'iröhego. ²³ Keriso hu simanoho jio'i ekaresiae no övo hörü'öho javue. Övo hörü'öho javuë'ëro ëhuro simanoho romoromeje. Röhu ë simanohuro ëhuro bövie bise'e ö'idöröho sa'aröho romoromöje.

2

Nosi aru'aho vuovahuamu God-hu ajamuiromo i'ovahuade jöhoje.

¹ Röhu urimöho jemesi aru'ahoho vuovëhë'e ëma raromo jijihonövarijeje God-are jögoröho ahoromo mu sisë vaejël'ëro jël'ëro. ² Mu sisë vaeromo ave sa'are öri sisëre jijihonövarijeje. Jijihoromo God döre jio'i aruëre ahore raromarue aru'aho sisë o dinö'e raromarue aru'aho sisë jabesi simano vaejaje ë a hesi ijore ijore jijihonövarijeje. Ëahuro God-are jö bogo eruomaje aribövi jabesi dë vövöbajo'öho huotövëhego mu sisëho vaeruomajeje. Ëa hesi ijore ijore jijihonövarijeje. ³ God-are jö bogo eruomaje aehu raromo jijiharuëhi ae aho'obëhe no'o urimë'i sinehu nimego simanehu uehorovaje muohuremu vaebe nosi dajehu nimajire biriri'övoromo ëhi jijihonövarijeje. Ëhi ë'obe rovë'ëro ëhu'ëro a ioro'iorehu God-are i'u mana baeröhëhi no'o ëhi bae hesi javuadeje.

⁴ No ehi javuadeje röhu God-ro noni vavaenimo avohoromo dë vövöbajo'e aho'o uehorovavuë'ëro ⁵ ëhu'ëro gövuade no hesi jöho ahamu nosi aru'ahoho vuovahuë'e jiamu göromo bogo vuororamui'i Keriso'o gemuore havavuuamu nosi aru'ahoho i'ovahuadeje. Hu hesi ma-huë baejëvoromo jemesi örire ehi ajëmiromo maro babamëvadeje. ⁶ Röhu God-ro Keriso'o gemuore havavuoromo no ajamuamu vuovoromo ri'öjë'ëro aru'ahoho i'ovahuë'eje. I'ovahuë'ëro Iesu Keriso'o gemuore havavuoromo ajamuamu no ajiomë'ëro hu'o röhe gemuore raromoromo sa'are mu sisëho ruahö'öjarueje. ⁷ Vavuehu ehi ajamuijade hesi bëhoho maja ijönöho rovego huro röjahuijego no'o a ioro'iorohu'o garomo uvobe va'iröhego: O Iesu Keriso'o gemuoro havavuoromo huë mae bojamuiromo ajamuijë'ëro ëhu'ëro huhu huë baejavuajoho börömo mae höjo. ⁸ Ehesi bëhoho huhu ma-huë baejëvoromo uehoro mae bojëmijadöhuro iae ehuro jemë mae uehorovamu gagorovo maro bamëvadeje. Bogo jemesi biriroho baeromo ajamirovo'i a'i hesi God-ro suvuoroho bojëmijë'ëro jemë mae jëve. ⁹ Hu bogo uvadeje: Jemë hu ma vaejë'o ho maro bamëvo'ejöjo. O bogo vaejë'o ho bogajo. Hu ehi uvo'ibejo aëro nimoronimorohë'i jiji-horomo uvoruomo'ibejo: Noro nosi ajamirovoromo manö bamorovare höjo. ¹⁰ A'i hesi God-ro no mae avohavuadeje. Huro Iesu Keriso'o gemuore havavuoromo bamavuadeje ehuro noehu vae'iröhe mu ma huhu uehorovadoho ëho vaebe va'iröhego.

Kerisohu sa'a ioro'ioro rajohu'o Jew rajo ariböviohu'o gemuore gagovavuade jöhoje.

¹¹ Ehuni jemë urimë'i sisë'i raromarijoho uehorovore. Jemë bogo Israel rajo ariböviehu jëvo'i sa'a gö raje jëve. Israel rajohuro jabesi övero döre muoho vaeromo sinoho tarivë'ëro uëruomajeje: No sine tarivahuë'e ariböviëro javuë'ëro God-are aribövie javuo'i jemë sine bogo tarivëhë'e ariböviëro jëvë'ëro bogo God-are aribövioho jëvajëjo. Jemë ehi jië'e sine bogo tarivëhë'e aribövie jëvaje urimo diehi raromarijoho uehorovore. ¹² Evare majare jemë bogo Keriso'o gemuoroho jëvo'i Israel rajo God-hu muebejavuajiroho jemë bogo nosi gemuoroho jëvo'i jemesi hahagu raromonövarijeje. God-hu hesi aribövi ajamui'iröhëro mae uövuade jöho jemë bogo hejë'e ma-raromonövarijeje. God-hu ajamuego ijönö ma raromo'iröhe jöho bogo hejë'e God rumo'e jioromo sa'are ëma raromonövarijeje. ¹³ Urimoroho jemë God jiaje gemuoroho bogojëvo'i rori'o numori'o jëvadeje. Jaruvohu Iesu Keriso-are ae gemuoho jëvë'ëro Keriso-are köho rueromo guomamu ehuro jemë ro God-are bëhire jëvë'eje. ¹⁴ Keriso hu noni sanu'e mu barovaje ahoje Israel rajohu'o sa'a ioro'ioro rajohu'o gemuoro gagovavuë'ëro. Ehesi bëhoho Israel rajohu'o sa'a ioro'ioro rajohu'o noni buorunö'e iromo tugohë'ëro gororamirovonövareje. Gororamirovamu Kerisoro araeromo guomoromo ehuro buore dadovanovadeje. ¹⁵ Huro guomoromo Israel rajo nosi jögoroho tugohahuadeje. Mami'e ë jögoroho Israel rajohuro gabe rovareje jajivoromo uvë'e jiamu: Ehi ehi ë'iro ëho ma-garëjo. Ejöho tugohahuadeje. Tugohahuade hesi bëhoho urimë'i Israel rajoho noro nosi jögoroho e'i sa'a ioro'ioro rajohuro bogo eruomë'ëro ëhu'ëro hahagu hahagu javuajoho Kerisoro nimateje baeromo hesinö gemu bu'öjego gemuoro raromego ma-i'e gemu javuojöro. Ehuro Jew rajohu'o sa'a ioro'ioro rajohu'o huë baerovoromo maro raromo'iröhego. ¹⁶ Hu nimateje korosire guomoromo nu huohuoho

tugohahuo'i sino haho'o'oho hesi gemuore havavuë'ëro God'o no'o gemuoro huë mae raromo'iröhëro. ¹⁷ Huë mae raromo'iröhëro Kerisoro rueromo ë huë ma jöho majahuijamu rori'o raromarije ariböviohu'o God-are bëhire raromae ariböviohu'o noro ëho hejareje. ¹⁸ Kerisoro söjavuë'ëro ëhuro Israel rajohu'o sa'a ioro'ioro rajohu'o noro Aru'ahe gemu baeromo Vavu hesi bëhire va'arujeje.

¹⁹ Èhu'ëro jië'ëro urimo jemë rori'o raje aruëre anumëre ëma jiji-honövarijoho jaruvoho bogo ëhioho ë'arujeje. Bogo ëhi'o'irögoro God-are aribövi nosi gemuoro jëvoromo hesi aboji harihu'e jëve. ²⁰ God-are aboji harihu'o'oho javu va'ëne javue röhu jemë'o gemuoho jëve. Èjavu hesi uhunö apostle o jö God-aro baeromo majëhijarue ariböviohuro javuoho banigojiomego Iesu Kerisoro huro munënö'e bönoho namijego ëhuro bibivajeje. ²¹ Huro javuoho aho'obëhe ëhi ma'eno titimë'ëro javuoho marëbe va'ajeje God-are osa börömo jiajëhi no ëhi javuoröhego Bada'o gemuoro javuë'ëro. ²² Röhu jemë'o Keriso'o gemuoro jëvë'ëro God-ro jemë'o hesi javunö'e gemuoro bimuvëvego gemuoro riravarujeje hesi Aru'ahohuro jemë'o jië'ëro.

3

Sa'a ioro'ioro rajo ajëmiromo jabesi örire Keriso-are jö huruoho majëhi'iröhe mu Paul-hu baejade jöhoje.

¹ God-ro jemesi örire ëhi mae vaejëvë'ego ëhuni Paul naro jemëni uehorovoromo God-are örire jöe jövajeje. Jew rajo iho bogo baejarije sa'a ioro'ioro rajo jemesi jöëni naehu uehorovëvoromo Iesu Keriso-are jö majëhijajohuni ëhuni aëro savoji gagore ba'amevë'ëro hije. ² Iae jemë hejarijeje God-ro huë mae baejevoromo ave muoho bojemadeje jemëhu mare raromo'irarijohuni. ³ God-hu diehi jië'e mu vaeröhëni hesi uhure uehorovadoho huro röjehijamu baejodeje. Èjöho ma-bisemu jajivë'e jeve. ⁴ Naehu jajivodoho jemë adahë'ohuro ëhuro garomo uvo'a'aruje: God-hu Keriso bojami'i uhure uehorovade muoho iae nöröro mae gavë'e höjo. ⁵ Èmuoho urimoho subivahuobe rovadoho avevejö'oho God-ro hesi Aru'ahoho uavamu huro hesi apostle ömo'ömo'ohu'o jö hesirire baeromo majëhijarue ariböviohu'o nosi örire röjahuijamu baejë'e javue. ⁶ God-hu uhure uehorovade mu hesi bëhoho aviëhije. Sa'a ioro'ioro rajoho jemëro Jew rajo no'o gemu mae God-are mu maho baeromo nosi sino haho'o'oho magemu havorovoromo God-hu Jew rajo huë mae bojamui'iröhëni uvadëhi ëhi Iesu Keriso-are ihoro jemë'o bojëmijego baejarujeje Kerisohu ë'ade jö maho jemesiro rovë'ëro.

⁷ Èjö ma hesi muoho God-ro darugo'ëro jië'ëro na huë baejevoromo suvuore bojemadeje naro ë jö hesi muoho vaenövo'irodego. ⁸ God-are ae magonahe ioro'ioroho masije jio'amo'i na bise'e jeve. Na ëhi jeve röhu God-ro huë baejevoromo ë muoho bojëmijadeje ëhuro Kerisohu huë mae börömo bëhe bojamuaje jö maho sa'a ioro'ioro rajoho majëhibe juvo'irodego. Röhu ë jö hesi bëhoho bogo ga barë hesi javue. Èjöho huro uevadeje naro ëho majëhiromo ⁹ röjëhijego ae aho'obëhe garöhego God-hu hesi uhure uehorovade mu ëhi ëhi a nunire vaejajoho. Èhuni ë muoho bojemadeje. Bövi bise'o bamade aho God-ro urimo ë muoho hesi simanore uehorovobe subivahuobe rovadeje. ¹⁰ Subivahuobe rovade hesi bëhoho

ēhuro avevejō'oho anera masijohu'o daruge jiē'ero ō'idōre raromarue aribōvi ioro'iorohu'o ēho jaburo ekaresiae no gōromo uvoruomorōhego: Ojō'e God uehoro mabēhe gō gō hesi ōrire jiē'ero ēhu'ero hesi aribōvioho ajēmibe rovē'e hōjo. ¹¹ Mami gō'e ēhi'o'i uvadoho Iesu Keriso nosi Bada uavamū huhu nimade muoho vaejahoromo sa'a ioro'ioro rajoho jemē Jew rajo nosi gemuore gagovēvadeje. ¹² Gagovēvē'ero no hu'o gemuoho javuego noro hu mae uehorovaruēro jiē'ero ēhu'ero bogo juhuonivo'i uvarueje: Iae hu ajamui'ajē uvoromo God-are bēhire va'oromo nosi jōho majahijarueje. ¹³ Ēhuni naro jemē uēve: Naehu jemesi jōēni vi'ehi bōrōmo baejajoho nadi ēho uehorovoromo nasi jōēnioho vavaenimoromo u'uhore. Na vi'ehe baeje ēhuro jemē maro raromo'irarijego.

Kerisohu bōrōmo bēhe uehorovauaje jōhoje.

¹⁴ Rōhu God-ro sa'a ioro'ioro rajoho jemē ajēmi'i uōvuē'ego ēhuni naro ague aho hiromo Vavu hesi ōrire jōe jōvajeje huro jemē ajēmi'irōhego. ¹⁵ Agane aho'obēhe ō'idōre raromarue sa'are raromarue bamavuade a hesi ōrire naro jemesi jōēni ēninamiromo uavajeje ¹⁶ hesi ajoho bōrōmo bēhēro jiē'ero huro uavego hesi Aru'ahohuro hesi darugo maho bojēmego jemesi dē vōvōbajo'oho biririvēvorōhego. ¹⁷ Naro hu uavajeje jemēro Keriso mae uehorovego huro jemesi dē vōvōbajo'ere ioro'ioeremu hi'irōhego. Huro jemē ajēmego ijehu ō'ehu sa'a gagore dirume abue'amē'ero biririvajēhi o javue sa'a uhure vae abuejē'ero biririvajēhi ēhi jemēro ae dē vōvōbajo'e aho'ō uehorovēvoromo ēhuro biririvoromo muoho mae vaebe va'irarijego. ¹⁸ O jemēro God-are aribōvi ioro'iorohu'o gemuoro avoho garomo uvo'irarijego: Kerisoro bogo bise'ō vadu'oho uehorovavuo'i bōrōmo bēhe uehorovavuo avohaje hōjo. ¹⁹ Rōhu Kerisohu diehi uehorovavujoho noehu ga barē'irōhoho bogo eni javue. Iae ēhi jie rōhu na nege jemēro uvo'irarijego huro ēhi uehorovavuae hō uvego ēhuro God-are uehoro mahuro mu mahuro jō mahuro bōvi bise'ō mahuro jemesi dē vōvōbajo'oho rarovēvo'irōhego. Na ēhi negego God-are ōrire jōe jōvajeje.

²⁰ Rōhu God-are ihoho mabēhe ua'ejo. Ēhesi bēhoho huro hesi darugoho nosi dē vōvōbajo'ere bamahuē'ero ēhu'ero huhu ajamuiromo mu masijo vaerōhoho hu eni jie ē hesi bēhoho noehu hu ua gavaruoho o nosi dē vōvōbajo'ere uehorovaruoho ēho ma-jianovo'i God-hu no iosiramuiromo mu bōrōmo vaeromo bōvie bise'e aho'ō nosi ōrire ajamui'irōhoho hu eni jiajēro jiē'ero. ²¹ God-ro Iesu Keriso ajamiromo hesi ekaresiahu'o ajamuijē'ego ēhuni hesi ihoho mabēhe ua'ejo ēhi gemu jiemu jioibe va'irōhego.

4

Keriso-are aribōvie no hesi sino haho'e gemuoho javuaje jōhoje.

¹ God-ro ēhi jemē ajēmijē'ero jiē'ero ave jōho majēhi'iē'e. Naehu Badare jōēni savoji gagore hijajohuni ave jōho egehore. God-hu jemē hesi aribōvi mae jēvojōro uēvadēhi ēhi mu mae vaejē'i raromo jijihore. ² Nadi dōroho bamorovo'i ma-sanuovoromo ae gō jabesi sisēho ga taemoromo huē baerovore. ³ O God-are Aru'ahohuro jemē aho'ō uehore gemuoho bojēmijaje ē uehoroho ma'enoromo dē vōvōbajo'e gemu bamoromo agane vaerovo gare. ⁴ Jemē sino haho'e gemuoho jēve. God-are Aru'ahe gemuoho baejē'e jēve. Aji'e mu bōrōmoho gemu bae'irarijego ēhuni God-ro hesinō jēvojōro uēvadoho muebejarujeje. ⁵ Bada gemu uehore gemu bapataeto

gemu jëve. ⁶ God gemu ae aho'obêhe nosi Vavueje. Huro gemuëro böröme namiromo bövie bise'e aho'o muebejavuoromo ma'enaguo titimoromo nosi dë vövöbajo'ere hijajeje.

⁷ Röhu Kerisohu no ae gemu gemu suvuro bojamuibe rovadêhi êhi baebe rovê'e javue ae ajëmi'iröhëro. ⁸ Êhesi jôho God-are surire jajivoromo uvê'eje: Badahu ajiomadevare evare a sisêho ruahö'öjêvê'ëro tövëvoromo sô ujuohoromo dô mare ajiomade hōjo. Ajiomoromo suvuroho ae suvuorëmijade hōjo. Êhi jajivê'eje. ⁹ Êjō adaharoho êhi uvê'eje: Badaro ajiomade hōjo. Êhesi bēhoho bogo ëma ajiomo'i a'i urimo hu sa'are ruvebiromo sa'a uhu mare abuejadeje. ¹⁰ Ruvebiromo abuejade ae gemuohuro ajiomadoho ajio ô'idôho iosiramiro mo dô mare ajiomadeje êhuro ô'idôho sa'aho aho'o huro rarovo barê'iröhëni. ¹¹ Êahuro aviêhi jî'e suvuore gö gö bojamuibe va'ê'eje êhuro noro hesi muoho vaerôhego. A ioro'ioroho apostle mu vaerôhe suvuroho bojamuijadeje. A ioro'ioroho jô God-aro baeromo majêhi'irôhe suvuroho bojamuijadeje. A ioro'ioroho Kerisore jô ma majêhibe jijihô'irôhe suvuroho bojamuijadeje. A ioro'ioroho hesi aribövi muebejëvoromo ôri rōjêhi'irôhe suvuroho bojamuijadeje. ¹² Suvuro êhi bojamuijade hesi bēhoho God-are aribövioho aho'obêhe noro ê suvuroho baeromo eni javuego göëro göho ajamirovoromo êhuro Kerisore-are sino haho'e gemuohuro javuê'ëro no uehoro mae baebe birire baebe va'ojuvo ¹³ hujeji no ae aho'obêhe uehore gemu baeromo God-are Harihoho garomo gemuoro javuorôhego. Êhi gemuoro javuo'iramu Kerisore darugohuro böviëro bise'ëro rarovavuo'iramu êhuro a duvahonö avoho raromo'ejo. ¹⁴ A duvahonö avoho raromo'iramu evare ijônôho bogo asisô'o va'ënoho javuo'ê'e. Bogo asisô'o va'ënoho javuo'iramu aehu sareri sareri'e jô barueromo jô huotohuotovoromo bövi bise'o ëma ômoromo jô sisê majahuijê'oho ijônôho bogo ejêho'ejo. Bogo ejêhoromo burehu jovo dôre rueromo jovo hasajego vanagiehu huotorohuotorovobe va'ajêhioho no bogo êhioho êti ma-biririvoromo ahorirëro va'ejo. ¹⁵ Ma-ahorirëro va'oromo göëro göho rajahirovoromo jô mahemu majahirovo'ejo sareri'e jôho bogo. Jô mahemu majahirovobe huhu nimaje muohuremu avoho vaebe va'ejo êhuro Keriso nosi simanoho va'ëne jiahuorôhego. ¹⁶ Hu nosi simanoho jîê'ëro ruahö'öjavuego gemuore hesi uhure rarumarueje hesi ôvo duruajo'ëro javuê'ëro. Hesi uhure raromoromo nosi sino haho'e bimuvavuadêhi ae aho'obêhe êhi bimuvorovoromo êhuro hesi darugoho baeromo no ae göëro göëro huhu bojamuade mue gö gö avoho vaeromo göëro gö rajahirovoromo êhuro a duvahonô'e biririvobe va'arueje.

Keriso-are ae gemuoho javuê'ëgo mu i'ô baerôhe jôhoje.

¹⁷ Röhu naro ave jôgoroho Badare ihoro darugo'o majêhi'iê'e. God bogo ma uehorovarue ariböviehu jô sareri sareri uehorovê'i raromo jijiharuêhioho ijoho nadi êhioho raromo jijihore. ¹⁸ Êhesi bēhoho êho jaburo simanoho ramoramovêhê'ëro uehoroho bogojioromo biriri'ôvoromo God bijônimoromo êhuro hesi biriroho bogo baejamu jabesi aru'ahoho vuovêhê'eje. ¹⁹ Jabumê mu sisëni javojëgadoho vuonugo'i jabesi dë vövöbajo'e aho'o sisëro gemu bojamirovoromo ô mahunô'e va'inumi'e muoho bövioho bise'ôho ëma ômarueje. ²⁰ Röhu jemê Keriso-are jôho bogo êhioho rōjêhamu hejarijeje. ²¹ Hesi jôho iae mae hejarijeje. Hesi aribövieëro jêvê'ëro Iesuhu êhi êhi ê'oromo hibe juvade jô maho iae rōjêhijamu

hejarijeje. ²² Aviëhi jië'e jöho hejarijeje. Mami'e öri sisëre jijiharije ë hesi uehoro mamioho boremi'öre. Ëuehoro mamioho ejahoromo ëhuro mu sisë naguego sareramirovoromo ë muoho vaejago sisërëjavuobe va'ajeje. ²³ Uehoro mamioho boremi'ö'i God uarego huro jemesi dë vövöbajo'o uhoho avohëho barë'iro. ²⁴ Ëhi uaromo uehoro i'e baere. Ëuehoro i'oho God-ro avohadeje noro hu va'ëne jioromo ma-taemo raromoromo mu maemu vaenövoröhego.

²⁵ Ëhuni no sino haho'e gemuoho javuë'e jiaje ëhuni sareri sareri'e jöho vuonugo'i göëro gö hesi öriroho ma-jö maemu majahirovore.

²⁶ O vörönegë'iroho nadi ri'öromu mu sisëho vaere. Nadi dë vörönimemu vörönimobe va'ego majaho beva'oromo vahiomëvo'iro. ²⁷ A'i vöröho vuonugego Satan bogo ijumëvo'iro.

²⁸ O ae rahu vajiohu'e mu vaejaje aho uavego ijoho nadi ëhi jië'ocho ë'i hesi övëro biririvoromo i'o mu'oho ma-avoho vae'i ëhuro mae sisë eni jiego bövi bise'o rumo'e aribövi jabesi örire suvuorovo'iröhe.

²⁹ O jö atë'iroho jö sisëho nadi ato'i ma-jö maemu atonövore. Ëhi jië'e jö atë'ohuro jemë ae ajëmi'iramu jabumë huë vavaene rabe jëvë'oho jemesi jöho heromo biririvëvo'iramu dë vövöbajo'e mae jëvo'ë'e.

³⁰ O God-are Aru'aho Maho nadi vavaenoho bojamire. Hu jemesirire jië'ëro ëhu'ëro uvarueje: Jemë God-are aribövie jëvobe va'ojuvo hujeji ëho majaho rue'iramu sisëhu tövëvajoho God-ro jiovëho'iramu aho'obëhe ma-mae gemu jëvo'ajëjo.

³¹ Röhu ijoho a jabesi jö sisëho nadi uehorovo'i arire. Nadi a jabesi jöëniho vörönimemu vörönimore. Nadi ano'i vörö'iraenövore. Nadi jö sisëho uëromo giagamëhore. Nadi agëvore. Jö sisë gö gö nadi uehorovoromo ëhi jië'e muoho vae'i ³² a'i göëro göhuni vavaenimorovoromo huë baerovë'i göëro gö hesi mu sisëho uehorovoromo vuonugore. God-hu jemesi sisë Keriso-are jöëni uehorovoromo vuonugadëhi jemë'o ëhi ë'ore.

5

Aji'ere raromo jijihö'iröhe jöhoje.

¹ God-ro hesi dë vövöbajo'e aho'o uehorovëvego jemë hesi aboji harihu'e jëvaje ëhuni huhu ë'ajëhi jemë'o ëhi ë'onövore. ² Ëhi'oromo ae uehorovëvë'i raromo jijihonövore. Ëhesi bëhoho Kerisoro no uehorovavuoromo nosi jöëni God-are örire suvuore bojamirovoromo guomorovadeje. Guomorovamu God-ro uvadeje: Huro mabëhe ë'ë'ëro ëhuro iae na huë mae jëvajëjo. Kerisohu uehorovavadëhi ëhi ae uehorovëvë'i raromo jijihonövore.

³ O jemë God-are aribövie jëvaje ëhuni önö'e mahunö'e muoho nadi vaeromo ae gö jabesi bövioho bise'oho nadi ujuohëho'i ë'orego ëhuro ëhi jië'e mu sisë hesi jöho jemesi'iroho bogojio'i. ⁴ O mu sisë jöho simano rumo'e jöho ijo ijo'e atarue jö sisëho nadi atore. Atë'oho bogo maehuje. A'i huë ma jöhemu God-are öroro atore. ⁵ Ave jö gavarujoho iae maeje. Ae rahu önö'e mahunö'e jijihë'oho o ae gö jabesi bövi bise'o ujuohëho'i ë'ë'oho Keriso'o God'o muebejarue öri ari'eroho bogo va'oruomo'ë'e. Ae gö jabesi bövi bise'o ujuohëho'i ë'arue hesi bëhoho God dejonö bamo'i inömo sisë nuninö bamarue mueje.

6 Ĕhi jiē'e mu sisēho God-are jō bijōnimarue aribōviohuro vaejaruēro jiē'ēro ēhu'ēro God-are i'ue mana bae hesijō. Ae gōehu sareri'e jō atoromo uēv'ōho: Bogo ēhioho jio'a'ajē uēv'ōho nadi ejēhore. 7 Ĕhuni ēhi jiē'e aribōviohu'oho gemuoroho nadi jijihore. 8 Urimoroho jemē'o ramoramō'ere raromonōvarijeje. Jaruvoho jemē Badare aji'ere raromaruje. Ĕhuni aji'ere raromarue aribōviehu raromo jijiharūēhi ēhi raromo jijihore. 9 Rabēni. Aji rov'ōhuro ēhuro mu maemu vaeromo jō maemu atoromo bōvie bise'e avoho vaejarueje. Ĕhuni aji'ero raromore. 10 Avoho uehorovoromo gare Badahu nimaje muoho diho jiego. 11 O ramoramō'e mu aehu ma-imo vaejaruoho ēhi jiē'e muoho nadi gavanovoli mu mae vaejego jaburo ēho garomo uvoruomoli: Nosi muoho sisē hōjo. 12 Iae ēhi jiē'e muoho jabesi saginiēri vae'amaruoho javoje vēmunaohoho jiē'ego bogo atarue jōhoje. 13 Jabesi sisē aho'o gurihoro jiadoho aji va'orahoro jiē'oho jabesi mu diehi jiajoho ē garuomō'ē'e. 14 Mu rabe va'orahore jiē'oho iae aji'ēje. Ĕhuni noro God uehorovoromo jōe ioromo uvarueje: Niavanuoho ri'ōjējo. Guomanuoho i'ovējo.

Ĕhi'o'iramu Kerisoro ja ajivavo'ajējo.

15 Ĕhuni jemē diehi jiē'e mu vaeromo raromo jijiharujoho ēho avo'avoho vaere. Simano rumo'e muoho bogo a'i simano ma'e muohemu vaere. 16 Mu mae rovajoho nadi vuonugoli hesi muoho avoho vaere jaruvoho mu sisē vaeruomaje majae jiaje. 17 Ĕhuni nadi sisē'ioho uehorovoli a'i jemēhu diehi mu vaejoro Badahu nimajoho ēho avoho garomo baere.

18 Nadi vōrō'e jovoho ue'ahago simanoho huotorovēvo'i. Ĕhuro sisērējēvo'ē'e. A'i nadi'ego God-are Aru'ahohuro rarovēvego ēhuro simano mae jēvo'i. 19 Psalms surire jajivare jōho God rajahi'irōhe jōho Aru'ahuhu bojēmaje jōe gō gō iaruoho majahirovore. Dē vōvōbajo'e aho'o God rajahiroho ēhi jiē'e jōho ionōvore. 20 Vae majae huē mae o huē sisē rov'ōho nosi Bada Iesu Keriso-are ihoro God Vavuoho mae uanōvore.

Masurov'e aribōviehu diehi avoho raromō'irōhe jōhoje.

21 Rōhu Keriso mae uehorovaruje jēvaje ēhuni gōero gō hesi jōho eja-horovore.

22 Vaboroharo Badare jōēni jemesi baruoho ejēhore 23 rabēni hesi bēhoho baruoho vaboro jemesi simane jio'amē'e jiaje. Keriso ekaresia nosi simanoho jio'i no hesi sino haho'e gemuoho javuē'ēro huro no maro bamavuē'ēje. Rōhu hu ekaresia nosi simano jiajēhi ēhi baruoho vaboro jemesi simanoho jio'ame. 24 Ĕhuni ekaresiaehu Keriso-are jō ejaharuēhi ēhi vaboro ōmo'ōmoho jemēro baru jabesi jōho ejēho barēre.

25 O baruoharo jemesi vaboroho dē vōvōbajo'e aho'obēhe uehorovēvore. Ĕhesi bēhoho Kerisoro ekaresiaho uehorovavuoromo hesi arijo'arije bojamirovoromo guomorovadeje 26 ēhuro ekaresiaho jovēro u'ovahuoromo hesi jōho majahuiromoma-maemu avohavuorōhēni. 27 Ma-maemu avohavuego ekaresiaho aji mabēhe javuorōhego. I'o masu'irōhe magonaho va'inumi rumo'e sino haho'e bogo abuejē'e sisē rabe rabe bogojio'i ma-maemu jiajēhi ekaresiaho no ēhi ma-maemu gemu javuego huro no hesi baejavuorōhēni. Ĕhuni ekaresiaho no uehorovavuoromo ajamuijadeje. 28 Iae Kerisohu ekaresia uehorovavuadēhi ēhi baru ōmo'ōmoho jemēro jemesi vaboroho uehorovēvore. Uehorovēvoromo jemesi sino

rajahirovarujēhi jemesi vaboroho ēhi rajēhire. Jemēhu jemesi vaboro rajēhijē'ohuro ēhuro jemesi sinohu'o rajahirovarujeje. ²⁹⁻³⁰ Aho jabesi sinoho bogo bijōnimorovo'i a'i Kerisohu ekaresiaho no hesi sino haho'e gemuoho javuajēromo muebejavuajēhi aēro jabesi sinoho ēhi avo'avoho mueberovarueje. ³¹ Vaboro'ho baru'o jabesi jōho God-are surire jajivoromo uvē'eje: Ēhu'ēro jiē'ēro aēro vēmu vavu'oho rēmō'ō'i vaborohu'o gemu mae hi'a'ajējo. Hu'o hi'iramu jabunē niō'i jēvadoho rōhu gemu jio'a'ajējo. ³² Ēhi uvē'eje. Rōhu ē jō hesi bēhoho uhuroho jō bōrōmo bōrōmeje. Ējō hesi bēhoho naro uēve Keriso'o hesi ekaresia'o no gemuoho javuaje jōhoje. ³³ Rōhu jemesi jōhu'oje. Ae gemu gemu jemesi arijo'arije rajahirovarujēhi jemesi vaboroho ēhi rajēhire. O vaboro ōmo'ōmoho jemēro baruoho masijoho hō uehorovore.

6

Aboji harihu'o vēmu vavu'o diehi avoho raromo'irōhe jōhoje.

¹ O aboji harihu'oharo Badare jōēni vēmu vavu'o jabesi jōho ejēhore. Ēhi ē'ē'oho iae maeje. ² Ēhi jiē'e jōgoroho God-are surire jajivoromo uvē'eje: Jasi vēmoho vavuoho mae uehorovēvonējo. Ējōho bōrōmo maego God-ro ē hesi viture uvadeje: Jaehu ē jō ejē'oho naro mae ajami'ejōjo. ³ Ēhesi bēhoho uvē'eje: Vēmu vavu'o mae uehorovēv'oho ēhuro maho javo'iramu sa'are majae ēgo'o hi'a'anuējo.

⁴ Rōhu vēmu vavu'oharo jemesi aboji harihu'oho nadi sisē'ioho avohēvego dē vōrōnēgo'iro. Nadi ēhioho ē'i a'i avoho muebejēvoromo Badare jōho rōjēhirego heromo avoho raromobe va'oruomo'iro.

Avare mu vaejēharue aribōviohu'o jabesi simano vaejarue aribōviohu'o diehi avoho raromo'irōhe jōhoje.

⁵ O ae gō jabesi muemu vaejēharue aribōvioharo jemesi a masijo jabesi mu vaejē'iroho uvore: No Keriso-are mue vaejaruēromo jabesi jōho avoho uehorovoromo jemesi dē vōvōbajo'o uhohu'o ejēhonōvore.

⁶ Nadi ma-dōemuoho ejēhorego jemesi masijohuro gēromo uvo'iro: Mu mae vaejarujējo. A'i uvore: No Keriso-are mue vaejahuēromo nadi bijōnimo'i dē vōvōbajo'e aho'o mu ōroro bojamiromo God-hu nimaje muoho vaenōvore. ⁷ Uvore: No bogo ma-a jabesi muoho vaejēho'i Badare mue vaejahuēromo dē sasohoromo muoho vaere. ⁸ Uvore: Ae gemu gemu mu mae vaejē'oho Badaro suvuoroho mana bojamui'ajējo. No avare muemu vaejēhē'oho o nosi nimoro mu vaejē'oho iae hesi hōjo. Ae gemu gemu mana bojamui'ajējo.

⁹ O simano vaejaruje aribōvioharo ēhi mu mae vaenōvore. Jemesi mu aribōvi jō sisē uēromo giagamēharujoho vuonugore. A'i uvore: Nosi mu vaejahuare aribōvi jabesi o nosi Bōvioho iae ae gemu ō'idore hijajējo. Huro mu aribōviohu'o no'o ma-gemuoho uehorovauaje hōjo.

Keriso-are aribōviehu ajamirovoromo niōgu biriri'oho io'amoromo bijo buno baeromo Satan'o muorovo'irōhe uhu jōhoje.

¹⁰ Rōhu aveho ijo tugohoi jōho majēhi'iē'e. Bada'o gemu mae jioromo hesi darugo maho baeromo biririvore. ¹¹ God-hu bojamuaje muorovo inōmoho aho'o ujuohore Satan-ro sarerēmijego ēhuro biririvoromo riravo'irarije. ¹² No bogo ma-a'oho muorovo'i a'i a iosiramuijē'e sisē

aribövi masijohu'o muorovarueje. Sa'ae aho'obêhe ramoramole mu muebejarue ariböviohu'o döre raromarue sisê ariböviohu'o vörö'e sisê aribövi ioro'iorohu'o êho jabu'o no muorovarueje. ¹³ Êhuni God-hu bojamuaje muorovo inômoho aho'o ujuohore maja sisê rovego Satan-ro jemê'o muorovego biririvo'irarije. Êhi muorovojuvo majae barê'iramu biririvoromo êhi baberumi riravo'aruje.

¹⁴ Êhuni avoho riravore. Röhu a'o muorovo'iê'iroho götaho dê'ahore muoho titimo'iramu dê'ahoho bibivoromo êhuro eni javo'ê'e. Êhesi bêhoho mu sisê'o muorovo'iê'iroho God-are uehoro mahemu ma'eno titimorego êhuro eni jêvo'iro.

O a'o muorovo'iê'iroho biriri'e niögoho vinebire ba'amo'iramu êhuro eni javo'ê'e. Êhesi bêhoho mu maemu baeromo maemu ömorego êhuro eni jêvo'iro.

¹⁵ O a'o muorovo'iê'iroho hörü gudu ba'amê'ohuro êhuro mae nami juvo'a'anue. Êhesi bêhoho Kerisohu huê mae bojamuaje jö maho simanoro bamore avoho bibivo riravo'irarije.

¹⁶ O vëni ravê'e bijo vösö huotovaho'iê'iroho ejoho ma'enoromo nami'iramu siroho ro ë ejore riravoromo sugigivoromo vënoho duoroho'amo'ê'e. Êhesi bêhoho God-ro no ajamuijaje hö uvoromo hu mae uehorovonövore. Êhi uehorovê'ohuro Satan-ro hesi vörö'e bijohuro bijêho'iramu bogo ejaho'aruje.

¹⁷ O a'o muorovo'iê'iroho biriri'e simano bosöho didi'oromo simanoho tugohorovo'anue êhuro bogo nemavo'i mae javoröhego. Êhesi bêhoho simanëro uehorovoromo uvore: God-ro no maro ramuê'e höjo. Êhi uehorovê'ohuro êhuro Satan-are sisêho tugoho'iramu jemê bogo baejêvo'ê'e.

O a'o muorovo'iê'iroho kaejö ëgoho övëro ma'enoromo muorovo'anue. Êhesi bêhoho God-are jö hesi Aru'ahehu bojamuijajoho êhi ma'enoromo Satan'o muorovore.

¹⁸ Êhi jiê'e muoho vaejê'i majae êhi God-are Aru'aho hesi uehoroho baeromo parie gö gö vaeromo jöe gö gö ëninaminövore. Êhi ë'irarije nune jioromo majae êhi biririvore. Biririvoromo God-are aribövie aho'o jabesi jöeni uehorovore. ¹⁹ O nasi jöho êhu'o uehorovore. Uarego naehu hesi jö a majêhi'iê'iroho huro jö maho bojemego naro bogo juhuonivê'e ma-sama'e majêhinövo'iro êhuro jabumê hesi gurihijê'e jö ma hesi bêhoho mae garomo heruomoröhe. ²⁰ Êjö maho ae majêhi'irodego êhuni na God-are ihoro jö majêhijaje ae jeve. Röhu na savoji gagore hije. Êhuni God uarego na birire bojemego huhu bojemade muoho vaeromo bogo juhuonivo'i ë jöho ma-sama'e majêhinövo'iro.

Ave surire jajivade ijo tugoho'i jöhoje.

²¹ Röhu na diehi jevajoho o mu rabe vaejajoho ë jöho jemê'o he'irarijago êhuni Tychicus-ro ö'oromo majêhi'iramu he barê'aruje. Tychicus hu nosi huê baerovarue öjeje. Hu Badare muoho biririvoromo vaejajeje. ²² Êaho naehu nugö'ö'iê'aje hesi bêhoho huro ö'oromo jöho majêhijago noehu diehi raromarue jöho jemëro hejago dê vövöbajo'oho mae jëvoröhego êhuni nugö'ö'iê'e.

²³ Röhu na nege God Vavuohu'o Bada Iesu Keriso'o jaburo nasi ö mueno'oho jemê ajëmijego jemëro God mae uehorovoromo huê mae

raromoromo rajahirovo'irarijego. ²⁴ Nosi Bada Iesu Keriso rajahiemu rajahijaruje aribövioho aho'obêhe God-ro huê baeromo ajëminövo'ë'e. Ahia mino'e.

PHILIPPIANS

Paul-hu Philippi ekaresia jejëmade jöhoje.

¹ O asë'e Iesu Keriso'o gemuore jëvoromo God-are ariböviëro jëvë'ëro Philippi amore raromarujoho Paul na'o Timothy'o Iesu Keriso-are mu vaejahuare ae niö'i noro jemesi örire jejëmijö gare. O ekaresia muebejëvaruje ariböviohu'o ekaresia ajëmijaruje ariböviohu'o jemesi örire jejëmijö.

² Na nege God nosi Vavuohu'o Bada Iesu Keriso'o huë baeromo ajëmijego maro raromo'irarijego.

Paul-hu Philippi ekaresia uehorovoromo God'o jö jövonövade jöhoje.

³ Naehu jemë uehorovëvë'iroho jemëni God nasi Börömo huë mae uava-jeje. ⁴ O jemëni God-are örire jö jövë'iroho nimorohë'i jöho majahijajeje.

⁵ Rabëni hesi bëhoho mami'e jemëhu aevo'i na'o bimuvoromo Keriso-are jö ma hesi mu ajëmijarijoho ëhi ajemibe ruejuvo jaruvohu'o ëhi gemuoho ajëmijarujeje. ⁶ Èhuni na mae uehorovoromo uvajeje: God-ro mabëhe aevoromo jemesi dë vövöbajo'o avohëvadoho iae ëhi avohëvobe va'ojuvo hujeji Iesu Keriso-are majaho rue'iramu avohëvo barë'ajëjo. ⁷ God-hu jemë ëhi avohëvobe va'a'ajë uvajoho ëho iae maeje ë hesi bëhoho jemë nasi dë vövöbajo'ere jëvë'tego. Jemë na'o gemuore mu mabëhe baejë'te jëve. God-ro mu mae bojëmamu urimoho na savoji gagoroho bogo hijë'iro hesi jö ma hesi jöhuni biririvoromo majëhibe rovodoho jaruvoho na savoji gagore hijë'i ëhi gemuoho majëhijajeje. Jemëro ëhi jië'e mu mabëhe na'o bimuvoromo ajemibe rovë'e jëve. ⁸ Röhu Iesu Kerisoro nasi dëre rumorovevego na jemëni sisë maro vavaenegajeje. God-ro ge'tego na mae uëve.

⁹ Röhu ave jöho na jemëni ëninamijajeje. Naro uavajeje huro jemë ajëmijego jemë simane mae jioromo mue bövie bise'e garomo ae rajahuijarujoho gö'o gö'o döre ëhi'obe va'oromo ¹⁰ ëhuro rabe rabe maho jiego ga'irarijego. Èhi jië'oho Keriso-are majaho rue'iramu jemë jö sisëho bogojëvo'i uhohu'o ma-maemu jëvo'ë'te. ¹¹ O Iesu Kerisohu ajamuego vaejarue mu mahuro jemë'o rumorovëvo'ë'e ëhuro God-are ihoho dö maro ajiomoröhego.

Paul-hu hi juvonövade hesi bëhoho Keriso uehorovoromo juvonövade jöhoje.

¹² Röhu nasi ö mueno'e na nege jemëro ave jöho ga'irarijego. Na ave savoji gagore hijamu mu rabehu rabehu nasi örire rovdohuro ëhuro Keriso-are jö ma hesi muoho bogo sisërë'i marëjë'eje. ¹³ Marëjë'ëro ëhu'ëro sa'a a börömo hesi javu atovarue ariböviohu'o a ioro'iore aho'obëhe jabu'o mae garomo uvoromajeje: Nörö Keriso-are aëro jië'ëro savoji gagore hijajëjo. ¹⁴ O Christian ö mueno'e marohë'e maëro gevarue na savoji gagore hiromo mae biririvego geromo jabu'o daruge baeromo ëhuro bogo juhuonivë'e mabëhe biririvoromo God-are jöho majëhijarujeje.

¹⁵ Èariböviohu'o a ioro'iorohuro iae nasi mu mahuni dë vörönimoromo na iosiremi'irögoro Keriso-are jöho majëhijarujeje röhu a ioro'iorohuro huë mae bojëmi'i ë'arujeje. ¹⁶ Jabumë uvarueje: God-ro nörö aviaie bamade höjo ëhuro aëro God-are jö maho sareri'e atego nöröro aho'iröhego. Èhuni

jabumëro na mae uehorovevoromo Keriso-are jö maho majëhijarueje. ¹⁷ O ë aribövi ioro'iorehu Keriso-are jö majëhijaruoho bogo maho uehorovoromo ë'i a'i jabesi ihohemu uehorovoromo Keriso-are jöho majëhijarueje. Jaburo uvarueje: Noehu Keriso-are jö ae majëhijë'ohuro ëhuro a masijohuro heromo Paul savoji gagore hijajoho röhu gö'o döre i'ue bojami'aruëromo ëhoni Keriso-are jöho majëhijarueje.

¹⁸ Röhu ëho hesije. Aehu ma-döhemu uehorovo'i o uohu'o uehorovo'i o diehi uehorovoromo Keriso-are jö majëhijaruoho röhu aëro Keriso-are jöho iae majëhijarueje. Na ëho uehorovoromo nimorohajeje. Röhu bogo vuonugo'i ëhi gemuoho nimorohonövo'ejo. ¹⁹ Ëhesi bëhoho naro garomo uvajeje: Naehu ëhi sisë'i hijajoho jemëro nasi jöëni ëninami'iramu Iesu Keriso-are Aru'ahohuro ajemi'iramu ëhuro na mae hi'ejöjo. ²⁰ Ëhuni naehu ave uehorovajohuremu nego avohe na bogo mae bogo javojoho baeromo muoho vuonugo'i a'i majae aho'o röhu avevejö'ohu'o biririvo avohoromo nasi arijo'arije aho'o bojamirovego Keriso-are ihoho dö maro jioröhego. Na ave sa'are hijë'oho o guomevë'oho ëhi gemu jiojoro nege. ²¹ Na ave sa'are hijë'oho Keriso gemu uehorovë'i hibe juvajeje. O guomevë'oho jaruvo sisë'i hijanovajoho ijönö mabëhe hi'ejo. ²² Na ave sa'are ëgo'o hijë'oho ëhuro i'o mu'e birohönövo'ejo. Hesi nani'o diehi ë'ejo. ²³ Na uehore niö'i jëvo'ego ëho uehorovë'e hije. Iae na nege guomoromo sa'aho vuonugo'i va'o Keriso'o gemu mae hi'irodëni. Hu'o hijë'oho ëho mahoje. ²⁴ Röhu naehu biririvoromo sa'are hijë'oho ëho bërömoheje jemë ajëmi'irodohuni. ²⁵ Ëho na eni gavë'e jeve. Ëhuni na garomo uve: Naro biririvoromo jemë'o hi'ejöjo ëhuro ajëmëgo Keriso mae uehorovobe nimorohobe va'irarijego. ²⁶ Ëhi jië'oho naro röhu maho ö'iramu jemëro na geromo Iesu Keriso-are örire mabëhe rajahi'aruje.

²⁷ Röhu na diehi jëvë'oho jemëro Keriso-are jö maho eromo raromo jijihore. Ëhuremu bërömoheje. Ëhi ë'ë'oho ëhuro naehu ö'oromo gëvë'oho o öre ëgo'o hiromo ma-jëmesi jöhëmu hejë'oho na garomo uvo'ejo: Jemëro gemuoro riravoromo uehore gemu baeromo mue gemu nimoromo jö ma hesi muohuremu biririvoromo nigemarujëjo. ²⁸ Biririvoromo nigemoromo jëmesi jö bijönimoruomaje aribövioho bogo juhuonëmijarujëjo. Bogo juhuonëmijamu gëvë'ohuro ëhuro God-ro röjëhijajeje jabumëro garöhego maja ijönöho jabumë sisërëjëvo'i jemë marojëvo'iröhohe jëvego. Iae God-ro jemë ajëmi'iramu marojëvo'ë'e. ²⁹ Jemë Keriso-are mu bërömohe niö'i bæjë'e jëve. Göho Keriso-are örire mae uehorovo'irarijoho göho hesi jöëni vi'ehe bæ'irarijoho. ³⁰ Urimo jemë iae gavarijeje na sivohoromo Keriso-are muoho nigëmamü. O jaruvohu jemë hejarujeje aëro uvoruomego: Nöröro ëhi gemuoho ë'aje höjo. Röhu ë mue gemuoho jemëro na'o bimuvoromo ëhi sivohoromo ömo'aruje.

2

No bogo nosi nïmaruohëmu uehorovo'i göëhu gö huë bærovo'iröhe jöhoje.

¹ Jemë aho'o Keriso-are ae gemuoho jëvajohe na jemë ëhuro hejarujeje biririvëvego. Kerisohu jemë huë bæjëvëvajohe na jemë ëhuro hejarujeje jëmesi dë vövöbajo'oho giogovëvego. Na jemë God-are Aru'ahohu'o gemuoro jëve. Na jemë göëro göhuni vavaënimoromo dë vövöbajo'e aho'o

uehorovëvarujeje. ² Ëhi jëvë'e jiaje ëhuni ma-gemuoro jioromo uehore gemu baeromo huë baerovë'e muoho gemu vaerego na heromo nimoroho avoho'iro. ³ Nadi jemesi sinohemuoho uehorovoromo a ioro'ioroho ëma iosirëmiromo ihoho döroho bamorovo'i uehorovoromo muoho vae'irögoro a'i ma-u'emu uehorovoromo a ioro'ioroho masije hö uvoromo jabesi ihoho döro bamore. ⁴ A ioro'ioro jabesi ihoho döro bamoromo röhu nadi jemesi jöhemuoho uehorovo'i a'i a ioro'ioro jabesi jöhu'o uehorovore.

Kerisohu hesi nimajoho bogo uehorovo'i sa'are rueromo God-are jöhemu ejahadëhi noehu ëhi ë'iröhe jöhoje.

⁵ Iesu Kerisohu uehorovadëhi ëhi uehorovore. ⁶ Hu God jiajëhi ëhi jië'ëro röhu bogo uvadeje: Naro birivoromo God-hu hijajëhi ëhi hi'ejöjo. ⁷ Hu bogo ëhioho uvo'i bövie bise'e nug'ö'amoromo mu vaejahuaje a jiajëhi ëhi jiadeje. Ma-a javuajëhi ëhi jiadeje. A nu ano'o va'ëne jioromo ae aho'obëhe nosi nunire rovadeje. ⁸ Rueromo hesi iho böromoho uehorovoromo vuonugo'i ma-God-are jöhemu ejahobe juvoromo ëhuro guomadeje. Korosire anamu guomadeje. ⁹ Ëhi ët'ë'ego ëhuni God-ro ajamamu huro dö maro ajio namijamu hesi ihohuro iho ioro'ioroho iosiramuiromo böromo bëhe jië'eje ¹⁰ ëhu'ego ae aho'obëhe ö'idöre raromarue sa'are raromarue sa'a uhure raromarue aribövioho noro Iesuare ihoho börome höromo hu rajahiromo ague aho raromoromo ¹¹ ae aho'obëhe noro huruohoromo uvoruomoröhego: Iesu Keriso iae Bada hö uvoröhego. Ëhi uvo'iramu God Vavu hesi ihoho böromo bëhe jio'ë'e.

Ramoramo'ere raromarue ariböviohu'o ave sa'are raromoromo noro ironö'e ajivëvo'iröhe jöhoje.

¹² Nasi ö mueno'e naehu jemë'o gemu mae hijamu jemëhu nasi jö ejehonövarijoho röhu jaruvo na öri ëgobövire hijajohu'o nasi jöho ejehonövore. Ëho böromohoje. Juhuoni'o butubutu'o muoho avo'avoho vaerego jemë ma-mae jëvo'iro. ¹³ Ëhesi bëhoho God-ro jemesi dë vövöbajo'oho huotövëhajeje ëhuro huhu nimaje ëhi jië'e muoho vae'i nimoromo vae'irarijego. Ëhuni ëhi jië'e muoho vaere.

¹⁴ Mu rabe rabe vaejë'o ho nadi muoho bijönimoromo jö sisëho atoromo o jöho aho'ahëmi'irögoro a'i muoho ma-vaere. ¹⁵⁻¹⁶ Ëhi ë'ë'o ho jemë jö sisëho bogojëvo'i uohu'o ma-mae jëvo'ë'e. Sareri sareri'e aribövi sisëhu'o gemuore ramoro'aruje röhu jemë God-are aboji harihu'e maemu jëvo'ë'e. A i'ovavuo'iröhe jöho röjëhiromo ëhuro jiji mujöru'ehu ramoramore ajivo'amajëhi ramoramore raromarue aribövioho ëhi ajivëvore. Jemë ëhi ë'ë'o ho Keriso-are majaho rue'iramu naro uvo'ejö: O mabëhëjo. Jemë nasi jöho mabëhe ejarahije höjo. Na sa'are hiromo jöho majëhiromo muoho bogo ëma sivohoromo darugoho boremi'öjode höromo jemesi jöëni nimoronimorohë'i jöho jövo'ejö.

¹⁷ Röhu hesi nani'o nani aëro anego'iramu guomevo'ë'e. Ëhi'o'iramu nasi köho rue'iramu God-ro uvo'ë'e: Ëho na suvuore bojemijajëjo. Röhu jemëhu hesi örire mae uehorovoromo mu vaejarujoho ëhu'o God bojamiaruje suvuoreje. Röhu nasi suvuorohu'o jemesi suvuorohu'o gemuoro jio'iramu God-ro garomo uvo'ë'e: Iae eni jiajëjo. Ëhuni aehu na ëhi anegego guomevo'iröhoho na huë mae jeve. Huë mae jevoromo jemë'o gemu mae

nimoroheve. ¹⁸ Naehu è'ajèhi jemèro huè mae jioromo na'o gemu mae nimorohore.

Paul-hu Timothy'o Epaphroditus'o rëmö'öjego Philippi amore ö'iröhe jöhoje.

¹⁹ Iae na uehorovoromo uve: Bada Iesuhu nimè'oḥuro èhuro na ma-burèro Timothy nugö'ö'iramu jemesi örire ö'a'ajèjo. Èhi è'irodèro nege. Èhesi bëhoho ö'oromo jemèhu diehi raromaruje jöho huro vuonorö'ö barovego na heromo huè mae jevoröhego. ²⁰ Timothy-ro gemuero na'o gemuro uehorovoromo bogo döhemuoho a'i uhohu'o jemesi jöho uehorovajeje. Èhi jiè'e a göho bogojeve. ²¹ A ioro'iorohuro bogo Iesu Kerisore jöho uehorovo'i jabesi muohemu uehorovarueje. ²² Röhu jemè gavarujoho iae hu a maeje. Harihehu vavu ajëmijaruèhi huro na èhi ajemiromo Kerisore jö ma hesi muoho vaebe rovè'eje. ²³ Èhuni na uehorovoromo uve: Ga'irode nasi muoho diehi jiamu gavè'iroho hu nugö'ö'ejöjo ö'iröhego. Na èhi nege. ²⁴ Röhu naro uve: Badahu nimè'oḥo majae ma-bisemu barè'iramu na'o ö'ejöjo.

²⁵ Röhu naro uvodeje: Nosi Christian öho Epaphroditus nugö'ö'ejöjo ö'ojöro. Èhuremu iae mae höjo. Röhu avevejö'ohu hu na'o bimuvoromo Satan'o muorovoromo mu vaejaje aeje. Mami'e jemèro nugö'ö'jarijeje huro rueromo jemesi ihore nasi vavaenoho ajeminövo'iröhego. Röhu naro hu sionèro nugö'ö'je. ²⁶ Naehu hu nugö'ö'irode hesi bëhoho huro ae aho'obèhe jemèni vavaenime. Vavaenimoromo nurunurume jemesi jöhuni. Èhesi bëhoho jemè hejarijeje uvavamu: Hu guomo guome baejade hö uvamu hejarijohuni èhuni. ²⁷ Iae mae. Hu guomo guomo böröme baeromo guomo hesi jiadeje. Röhu God-ro hesi jöèni vavaenimoromo ajamijadeje. Bogo hesi jöènioho gemu vavaenimo'i a'i nani vavaenimadeje hu guomego naro huè vavaene gö'o döre baejöèni. ²⁸ Èhuni na nego avohe nugö'ö'jego ö'ojöro èhuro hu ö'ego jemèro röhu maho garomo nimoroho'irarijego o èhuro nasi nurunuruoho barèjanovoröhego. ²⁹⁻³⁰ Èhu'e jiaje hu ö'ego Badare ihoro börömo mae nimorohoromo rajahire. Èhesi bëhoho hu uvadeje: Philippi amo rajoho ame ègoböviro raromoromo Paul ajamijè'ohu bogo eni jiajèjo. Èhuni naro jabu'o röromo è muoho vae'ejö' uvoromo èhuni hu ave sa'are hi'iröhe jöho bogo uehorovoromo guomo hesi jiajeje. Èhuni ö'ego rajahire. O huhu è'adèhi ae rahu jabesi sino bogo uehorovo'i Kerisore muohuremu uehorovè'ohu èhi jiè'e aribövioho aho'obèhe rajèhinövore.

3

Noehu God-are nunire mae riravo'iröhe öroho èho Keriso mae uehorovo'iröhe jöhoje.

¹ Nasi ö mueno'e ijo tugoho'i jöho majèhi'ie'e. Badare öroho uehorovoromo nimorohore. Röhu ave majèhi'irode jöho mami'e uèvodoho röhu maho majèhijè'ohu bogo u'uvevo'è'e. O jemè röhu maho hejè'ohu èhuro avo'avoho raromaruje. ² Ö sisèho va'ène aribövioho gèvè'i raromere. Jaburo God-are muoho sisè'i röjhijaruje. Èhuni gèvè'i raromere. Jaburo uèvarueje: Jemèro Jew rajo muoho vaeromo jemesi sinoho tarivorèjo èhuro God-are nunire mae riravo'irarije. Röhu jabuhu röjhijaruje muoho bogo mu maehu jio'i èho sino taritarivo'iröhe muoho

jianove. Ĕhuni gavè'i raromore. Ĕhi jiè'e ariböviohuro sarerèmi'èl'ò. ³ Jaburo sarerivoromo uvoruomajeje: No sine tarivo'amè'èro èhu'èro no God-are aribövie javuajèjo. Ròhu jabumè ma-dòhemu God-are aribövie jioruomoi a'i no uhohu'o God-are aribövie javue. Ĕhesi bèhoho noro God-are Aru'aho hesi darugoho baeromo hu rajahiromo Iesu Keriso uehorovoromo nìmorohè'i atarueje. No bogo uvarueje: Nosi muohu'o ihohu'o ave sa'are mae jiahuè'o ho èhuro God-are nunire mae riravo'ejarèjo. ⁴ Ròhu nosi muohu'o nosi ihohu'o mae jiahuè'ego èhuro God-are nunire mae javuo'ibejo Paul nasi muohu'o ihohu'o mae jiehè'èro jiè'èro uvo'ibejo: Na hesi nunire mae javajèjo. A ioro'iorehu uvaruoho: No Jew rajo maèro javuè'èro Jew rajo muoho avo'avoho vae'ego God-are nunire mae javuajè uvaruoho Paul naro èhi uvo'ibejo iae mae jio'ibejo rabèni naro jabumè iosirèmiromo Jew rajo maho na jevè'ego. ⁵ Rahevamu hurae gemu barèjamu Jew rajo muoho vaejevoromo nasi sinoho tariojehareje. Nasi vèmu vavu'o ho Israel rajèro jèvè'èro èhu'èro na'o Israel rajè jeve. Benjamin-are uje gemuho jeve. Nasi hijo mino'ehu Hebrew huèhu atobe Hebrew mu vaebe rovarèhi na'o èhi gemuho òmajeje. O mu vaeròhe jògoru ejaje ae jevadeje. Pharisee ariböviehu jògoru e avohojòro uòvuaruèhi na èhi'obe rovodeje. ⁶ O God-are mu nimode ae jevadeje. Naro uvodeje: Jew rajo muoho God-are mue hòromo ekaresia aribövioho sisè vaejèvo'i hijodeje. Jew rajo nosi jògoru ejaruohuro èhuro mae javuo'ibejo ja uvo'ibejane: Nòrò mabèhi mae hòjo. ⁷ Ĕhi jiè'e mu mae iho mae jevamu iae marèjevajè uvodoho jaruvoho Keriso-are jòho uehorovoromo uvajeje: Ĕhuro sisèrèjevè'e hòjo. ⁸ Naro uvajeje: God-are nunire mae nami'irògoro naehu Jew rajo mu vaejè'ohuro mu ioro'iorohu'o noehu vaejègo God-are nunire mae javuoròhe èhi jiè'e mue aho'obèhe naehu uehorovè'o ho èhuro sisèrèjevo'ajèjo. Iesu Keriso nasi Bòròmo ga'irodoho èhemu bòròmoho hòjo. Hesi jòèni mu ioro'ioroho musisi va'ène hòromo boremi'òjè'e jeve èhuro naro Keriso bae'irodèro. ⁹ Keriso baeromo hu'o gemuoro bimuvo'irodèro. Jaruvoho bogo nasi èma birivoromo Moses-are jògoroho eromo uvajeje: God-are nunire mae javajèjo. Bogo. A'i na Keriso mae uehorovoromo èhuro hesi nunire mae jeve. Ĕhesi bèhoho God-ro ajamuego no mae uehorovoromo hesi nunire mae riravarueje. ¹⁰ Na nege nasi simanohuro dè vòvòbajo'ohuro Keriso ga'iro hu ri'òjè'èro hesi darugohuro ajemijego marèjevòjòro. Huhu huè vavaeni vi'ehi baejadèhi na'o èhi gemuoho baebe va'iro. Huhu mu sisè mu'uvahuo'i guomadèhi na'o èhi mu sisè garomo hòrèro taemobe va'irodèni. ¹¹ Sisèho hòrèro taemobe va'oromo èhuro ijònò Iesuhu guomoromo ri'òjadèhi nani na'o eni jevè'ohuro nasi sino haho'ohu'o guomoromo èhi ri'ò'irodèro. Ĕhuremu nege.

Paul-hu daruge aho'o bojamiromo Keriso-are mu vaejadèhi no'o èhi è'iròhe jòhoje.

¹² Na bogo uehorovoromo uvajeje: Mami'e Keriso-are muoho baejè'èro mu sisè bogojevo'i bövie bise'e eni jevajèjo. Bogo èhioho uvo'i a'i Iesu Keriso hesi baejevè'ego èhuni hesi muoho bae'i birivoromo muoho vaejajeje. ¹³ Nasi ò mueno'e na bogo uvajeje: Naro Keriso-are muoho bae barèjè'e jevajèjo. Ròhu ave muoho gemu uehorovajeje. Mue urimo vaebe rovodoho na bogo uehorovo'i ijònò jioròhe muohuremu bae'i sivohoromo è'o gavajeje. ¹⁴ Naehu vaejòro Kerisohu nimajoho èhemu nunire bamoromo

ë ahorrëro vae'i biririvoromo ë'o gavajeje ëhuro ruahö'öromo suvuoroho bae'irodëro. Ësuvuoro hesi bëhoho God-hu uevego na Iesu Keriso'o gemuoro jevë'ëro hesirire ajiomo'irodohoje.

¹⁵ Ae rahu a duvahon'ë uehorovarue aribövi javuë'oho naehu uëvodëhi ëhi uehorovonövo'ejo. O jemëhu jö gö uehorovë'iroho God-ro ëho rjëhi'iramu ga'a'aruje jemë bogo eni jëvo'iramu. ¹⁶ Ëhi jië'ego Keriso-are jö ejahobe rovaroho ëhi ejahobe va'ejo. Ëhi jië'oho iae maeje.

¹⁷ Nasi ö mueno'e jemë gemuoro bimuvoromo naehu ë'ajëhi ëhi ë'onövore. Noehu öri mare jijiharüëhi ëhi jijiharue aribövioho gë avohoromo jemë'o ëhi ë'ore. ¹⁸ Röhu ave jöho majae aho'o majëhi'i hijodoho huë vavaene bogo bise'o vadu'oho baeromo röhu maho majëhi'irögoro ë'e. Ae aho'obëhe mu sisë vaebe jijihoromo ëhuro Kerisohu korosire guomade jöho ahanovoruomajeje. ¹⁹ Ahanovoromo röhu noehu God börömoho hö uehorovaruëhi ëhi jabumëro jabesi sinohuremu nimajoho nörömoho hö uehorovoruomajeje. Javoji'e muho vaeromo mae höromo nimoronimorohë'i jijihoruomajeje. Ave sa'a hesi muohemu uehorovoruomajeje. Ëhu'ëro jië'ëro vëni'e örire va'o hesi jioruome. ²⁰ Jabumë ëhi jië'e aribövie jioruome röhu nosi öri ari'oho bogo aveho jio'i ö'idöre jie. Ö'idöre jië'ego no raromoromo muebejarueje Bada Iesu Keriso no maro bamavuaje ahuro ö'idöre jioromo rueröhego. ²¹ Rueromo mue bövie bise'e ruahö'ö'amoröhe darugoho baeromo nosi sino haho'e u'uhavujoho avohahuo'iramu gorosovoromo hesi sino haho'o mabëhe jiajëhi ëhi mabëhe javuo'amo'ë'e.

4

Noehu uehore gemu baeromo nimorohoromo mu maemu uehorovo'iröhe jöhoje.

¹ Ëhuni nasi ö mueno'e Badare öroro ëhi uehorovoromo biririvoromo riravore. Na jemesi örire dë vövöbajo'e aho'o uehorovëvego jemesi jöëni vavaenegajeje. Na jemesi jöho uehorovoromo huë mabëhe jevë'ëro nimoroho avohajeje. Ëhuni na jemesi örire uëve: Nasi ö mueno'e biririvoromo riravorëjo.

² Naro Euodia jasi örire uave. Syntyche jasi örire uave. Badare magonahe gemuoho jëvaje ëhuni uehore gemu baere. ³ Röhu ja na'o mue gemuoho mae vaejanue ae javë'ego naro ave jöho jasi örire uave. Ëmagonaho niö'ioho ajëmijego gemuoro avoho ari'iro. Ëhesi bëhoho ë magonahoho jaburo na'o gemu mae bimuvoromo God-are jö ma hesi muoho biririvoromo vaejareje. Jaburo Clement'o na'o mu vaejarue aribövi ioro'iorohu'o ëhi ë'areje. Jabesi ihoho mae raromemu raromo'iröhe ö'idöre jiaje surire ë jajivo'amë'eje. Ëhuni ë magonaho niö'ioho ajëmine.

⁴ Röhu jemë ae aho'o Badare ae gemuoho jëvaje majae ëhi nimoronövore. Röhu maho uëve: Nimorohorëjo.

⁵ Ma-sanuvoromo ae aho'obëhe jabesi öroro huë mae baejëvore. Badahu rueröhe majaho dunove. ⁶ Bövi bise'o rovë'iroho nadi nurunurumo'irögoro a'i God-hu ajëmijajoho huë mae uavë'i ëninamiromo jemesi huë vavaenoho hesi öroro majahinövore. ⁷ Jemëhu ëhi ë'ë'oho God-are sanu'e mahuro noehu uehorovarue sanu iosiramijajohuro ëhuro jemesi

uehoroho dē vövöbajo'oho duohēho'iramu sanuovēho'ë'e Iesu Keriso'o gemuoro jëvë'ëro.

⁸ Nasi ö mueno'e ijo tugoho'i jöho uë'ië'e. Aviēhi jië'e muohemu uehorovore. Jö mae ataruohuremu a duvahonö'e vaejarue muemu ahorirëro vaejarue muemu ajiro raromarue muemu dē vuëvo'e muemu aji ma'e muemu huë baejë'e muemu mu rabe rabe ma-maemu jiajoho rabe rabe noehu mae uehorovaruoho ë muohuremu uehorovonövore. ⁹ Naehu rabe rabe röjēhijamu o vaejamu jemēhu garomo heromo baejarijoho ēhi jië'e muohuremu vaenövore. Ēhi ët'ë'oho God jö sanu'e bojamuijaje ahuro jemë'o hi'ë'e.

Philippi ekaresiaehu huë baeromo Paul-are örire suvuoro bamahamu Paul-hu mabēhe uëvade jöhoje.

¹⁰ Bada'o gemuoro jëvë'ëgo na nimorohevo avohe ë hesi bēhoho jemë ma-jae bisemu ëgo'o bogo ajemijarijoho avevejö'e röhu maho uehorovevoromo huë baejevajarijohuni. Iae jemë na uehorovevobe rovarijeje röhu huë baejevo'irarije öroho bogo biroharijeje. ¹¹ Na bogo uve: Jemë nasi huë vavaenoho bogo gevanovarije hōromo bogo ēhunioho jajive. A'i huë mae o huë sisë rovë'oho na uvajeje: Na rabe rabe jevajoho iae eni hōjo. Ēhi jië'e uehoroho iae na avoho baejë'e jeve. ¹² Bövi bise'o bogo eni jevajoho o marohë'e mae jevajoho iae na gavë'e jeve. Eni da'uegë'oho o hōmevë'oho bövi bise'o marohë'e mae jëvë'oho o inōmo rumo'e jëvë'oho o diehi jëvë'oho naro uehorovoromo uvajeje: Na iae eni jevajëjo. Ēhi jië'e uehoro hesi bēhoho birohë'e jeve. ¹³ Keriso biriri bojemaje ahuro ajemijë'ëro ēhuro mae o sisë rovë'oho na biririvoromo nami'irodoho eni jeve.

¹⁴ Röhu nasi huë vavaeni ajemijarijoho ēho iae mae ë'arijeje. ¹⁵ Röhu Philippi amo rajohumë jemë'o iae gavarijeje. Na urimë'i aevoromo Keriso-are jö ma majēhibe juvodevare evare naro jemesi sa'aho Macedonia vuonugo'i va'amu ekaresia ioro'ioroho bogo ajemi'i jemëremu ijo bajo suvuoroho bojemiromo huë maho mana baejarijeje. ¹⁶ Röhu jemesi sa'aho bogo vuonugo'i a'i Thessalonica amore va'o hijamu evare na bogo eni jevo'ëgo jemëro suvuore nasi örire nugö'ö'i arinövारीjeje. ¹⁷ Na bogo suvuoroho nahoromo ēhunioho uë'i a'i na nege jemëro suvuore bojemego ēhuro ijonö God-hu suvuoro mana jemesi örire bojëmi'iröhoho bövi mae jiëhoröhëgo. ¹⁸ Epaphroditus-ro jemesi suvuoroho nasi örire barovadeje. Ēhuni uëve: Jemesi suvuoroho iae na baejë'e jevajëjo. Iae eni hōjo. Marohë'e mae hōjo. Jew rajehu mi God-are örire suvuoro bojami'i anoromo vënire buejaho'ëgo God-hu ridi heromo vuëvonövädēhi jemesi suvuoroho ēhi jie. God-ro garomo suvuoroho nimoromo huë mae jiajeje. ¹⁹ Röhu jemë rabe rabe bogo eni jëvamu gëvë'oho jemë Iesu Keriso-are ae gemuoho jëvë'ëgo nasi Vavuohuro iae ajëmi'ë'e hu daruge aje bövie bise'e bogo bise'o vadu'oho jië'ëro. ²⁰ Röhu na nege God nosi Vavu hesi ihoho ioro'iore gemu dö maro jiobe va'oröhëgo. Iae mae.

Paul-mēhu ijo tugoho'i jëjëmijare jöhoje.

²¹ Röhu God-are aribövie Iesu Keriso-are aganoho aho'obēhe jëjëmijajë uëre. Christian ö mueno'e na'o gemu mae arijaruohuro jemesi örire jëjëmijö. ²² God-are aribövie aho'obēhe jemë jëjëmijö. Röhu Rome a börömo hesi osare raromarue God-are aganoho jaburo bövi maho jëjëmijö.

²³ Bada Iesu Kerisoro jemesi aru'ahohu'o jioromo huë baeromo ajëminövo'ë'e. Ahia mino'e.

COLOSSIANS

Paul-hu Colossae ekaresia jejëmijade jöhoje.

¹⁻² O asë'e God-are aribövi Colossae amore raromarujuhümë biririvoro-
mo Keriso uehorovaruje ö mueno'e jëve hu'o gemuore bimuvorovë'ëro.
God-ro nimamu Iesu Keriso-are apostle jevë'ëro Paul na'o nosi öho Tim-
othy'o noro jemesi örire jejëmijö. No nague God nosi Vavuohuro huë
baeromo ajëmijego maro raromo'irarijego.

*Paul-hu Colossae ekaresia jabesi jöëni uehorovoromo God rajahiromo
ëninamade jöhoje.*

³ Jëmëni uehorovoromo pari vaejë'iroho noro God nosi Bada Iesu
Keriso-are Vavu hesi örire huë mae uavarueje. ⁴ Rabëni hesi bëhoho
iae no hejareje uvavamu: Colossae aribövioho jemëro Iesu Keriso mae
uehorovë'i God-are aribövie aho'obëhe huë baejëvaruje höjo. ⁵ Jëmë ëhi
ë'aruje hesi bëhoho jemëro uvarujeje: Huë mae bae'iröhe ajoho ö'idöre
rune vaejahuë'e höromo raromoromo muebejarujeje ijönö biroho'irarijëro.
Ëhi mae biroho'irarije jöho mami'e aehu Keriso-are jö ma hesi bëhi
mae majëhijarevare evare jemë hejarijeje. ⁶ Jemesirire jiajëhi ëhi sa'ae
aho'obëhe maja rojomajire beva'ajire ë jö maho majëhijego ae aho'obëhe
ejahuobe marëbe va'ajeje. Ëhi jië'e mu maho jemesirirohu'o rumor-
ovë'eje. Jëmëhu jö heromo God-are huë ma baeromo hesi bëhi avoho
hejarije majare evare aevadeje. ⁷ Epaphras-ro ë jö maho aevo'i jemë
majëhijadeje. Epaphras noro uehorovarue aëro jië'ëro no'o bimuvoromo
Badare muoho vaejahajeje. Huro no'o röromo jemesirire muoho biririv-
oromo ajëmijajeje. ⁸ Huro uövuadeje: God-are Aru'ahëro jemesi dë
vövöbajö'oho huotovëhë'ëro ae huë baejëvo avoharuje höjo. Jemesi jöho
ëhi majahuujamu hejareje.

⁹ Iae ëhuni jemesi jö hejarevare evare no aevoromo jemëni God-are
örire uehorovobe rovaroho jaruvoho ëhi gemuoho ë'obe va'arueje. Ëhi
ë'obe va'oromo noro God uavarueje huro jemë avohëvego hesi Aru'ahëhu
simano ma bojamuijaje ëhi jië'e simanoho jemë'o mabëhe baeromo mue
aho'obëhe avoho garomo ëhuro ga barë'irarijego God-hu diehi nimajoho.
¹⁰ Ëhuro huhu nimajëhi jemëro ëhi vaejego Badaro jemë gëromo vuëvo
avohö'iröhego. O jemë mu mae bövie bise'e vaeromo God bisemu
gavarujoho gabe va'ojuvo ijönö ga avoho'irarijego. ¹¹ Röhu God-hu aji
mare hiromo bojamuijaje biriroho ëho jemëro bövi mae bae avohoromo
ëhuro huë mae huë sisë rabe rovego nimorohë'i biririvoromo mae ri-
ravo'irarijego. ¹² Mae riravoromo Vavuoho huë mae ua'irarijego rabëni
huro jemë avohëvamu hesi ariböviehu aji'e öri ari'ere va'o raromoromo
mae baejaruëhi ëho jemë'o bae'irarijoho eni jëvë'ëro jië'ëro. Iae ëhuni no
God ua gavarueje.

Keriso aho'obëhe iosiramui'amaje a hesi aharire javuaje jöhoje.

¹³ Iae mae. God-ro no ajamuïromo ramoramo hesi vöröre raromaro
jiovahuoromo rinaguoromo hesi Harihu mabëhi hesi aharire ramuë'eje.
¹⁴ Ramuë'ego hesi Harihohuro i'u'e mu sisëho tugohahuo'i hesi sasohë'e
mu maho jiovahuoromo sisëho mu'uvahuadeje.

¹⁵ Sisë mu'uvahuade aho Keriso God bogo gavarue a jiajèhi hu èhi jiè'ëro no hu garomo uvarueje: God èhi hõjo. Hu Murioho jiè'ëro God-hu bamade bövioho bise'oho iosiramui'amoromo hu simanohoje. ¹⁶ Èhesi bëhoho God-ro Keriso uavamu huro bövioho bise'oho avoho'amadeje. Ô'idõre jiajohu'o sa'are jiajohu'o nunehu ga'amaruohu'o bogo ga'amaruohu'o simano vaeruomaje aru'aho masijohu'o võrõ baeruomaje aru'aho masijohu'o aho'obèhe God-ro uavamu avoho'amo barèjadeje hesi muebe'amoröhëni. ¹⁷ Bövi bise'o bogo bamadevaroho Keriso hu urimo jiadeje. Huro aho'obèhe mueberomo ma'eno titimajeje. ¹⁸ Hu ekaresia nosi simanohoje no mahesi õvo duruajo'e javuè'ëro. Hu ekaresia nosi bëhohoje. Hu aevo'i guomoromo ri'õjadeje èhuro aho'obèhe iosiramui'amoromo huro urimo nuniroho jioröhëni. ¹⁹ God-ro nimamu Kerisoro hesiro daruge uehore bövie bise'e bae barèjè'eje. ²⁰ God-ro èhi nimè'ëro uvadeje: Na negajëjo Kerisoro aho'obèhe nasinõ sõ rovego na'o huè mae jioruomorõhego. Kerisoro korosire iromoromo kõe rueromo guomego èhuro God naro buore vaeromo bövie bise'e sa'are o õ'idõre jio'amajoho avoho'amego na'o huè mae garorovè'i raromorõhego. Na èhi negajëjo.

²¹ Rõhu urimoho jemëro sisë'i uehorovoromo sisë vaejamu mue gö jèvè'ëro God-ariroho hahagu tariõ'orovè'e jèvanovoromo God nu huodivarueje aribövie jèvadeje. ²² Jaruvoho bogo God nu huodivarueje aribövioho jèvo'i a'i God-ro hesi Harihoho nugõ'õjamu sino haho'e jioromo guomamu èhuro God-ro jemè buore vaejèvoromo agane vaejèvadeje èhuro jemè õvõvo rumo'e jõ sisë rumo'e jèvo'i ma-maemu jèvego va'o hesi nunire mae riravo'irarijego. ²³ Hesi nunire èhi mae riravo'i nègè'oho mae uehorovarueje jõho èhuremu birivoromo uehorovore. Urimo è jõ maho heromo uvarijeje: U'emu God'o gemu mae raromo'ëjarèjamu huè mae jèvobe rovadete. Èhi uehorovobe rovarijoho nadi vuonugore. Èjõ maho sa'ae aho'obèhe maja rojomajire beva'ajire aëro majèhibe jijiho barèjè'ejõ. Rõhu è jõ hesi muoho naro vaejajeje.

Paul-hu ekaresia ajëminõvade jõhoje.

²⁴ Naro jemè ajëmi'iroadëni vi'ehi huè vavaeni bövi bise'o baebe rovodoho huè mae jeve. Noehu Keriso'o rõromo bae'irõhe vi'ehoho èho naro ajamiromo nasi sinore bae'i hirohajeje hesi sino haho'oho naehu uèvaje hesi bëhoho hesi ekaresiaho mae jèvorõhego. ²⁵ Ekaresiae jemè mae jèvorõhego God-ro ekaresia ajëmi'iroadë muoho nasi õrire bojemi-jè'eje. Bojemiromo uevè'eje naro hesi jõho majèhi barè'irodego. ²⁶ Majèhi'iroadë jõho urimo God-ro ae aho'obèhe subivèhobe rovodoho jaruvoho hesi aribövioho rõjahuijè'eje garõhego. ²⁷ Èjõ urimo subivahuadoho God-ro hesi aribövioho rõjahui'i nimadeje noro garomo uvorõhego: Èjõho aji mabèhe jiè'ëro sa'a gö gö raje aho'obèhe hebe va'oromo ma-mabèhe raromoruomo'ajëjo. Èjõ hesi bëhoho Keriso jemè'o jie. Keriso jemè'o jiè'ëro èhu'ëro uvarueje: U'emu hesi aji mare ajio raromo'ëjarèjo. Jõho èhije. ²⁸ Èhu'ëro jiè'ëro Keriso-are jõho ae aho'o majèhijarueje. Majèhiromo simane ma-mae uehorovoromo ae aho'obèhe rõjèhibe jijiharueje jõ bëhoho heromo avo'avoho uehorovoromuorõhego. Avo'avoho uehorovobe va'oromo èhuro ae gemu gemu aho'obèhe Keriso-are ae gemuho jioromo a duvahonõ'e God-are nunire riravorõhego. ²⁹ Èhi mae riravorõhego èhuni naro Keriso-are darugo

bövi maho baeromo birivoromo mu börömo böröme vaemu vaeromo hesi jöho röjehijajeje.

2

Sareri'e jö bogo ejëho'i Keriso-are jöhemu mae uehorovo 'iröhe jöhoje.

¹ Röhu na nege jemëro ave jöho ga'irarijego. Na muoho bogo bise'o vadu'oho vaejajeje ehuro jemë'o Laodicea amo rajohu'o nasi nu ano'o bogo gevarue a ioro'iorohu'o ajëmi'irodëni. ² Naehu mu vaejaje hesi bëhoho na nege jemesi dë vövöbajo'ohu'o jabetesirohu'o biririvëho'iröhego. Jemë'o jabu'o huë baerovoromo rajahirovo'irarijego. Jöho avoho heromo ehuro mae uehorovoromo uvo'irarijego: Jöho bogo sareri'ehu jio'i ma-mae gemu höjo. Ehuro God-hu urimo subivëhade jö hesi bëhoho Keriso-are jöho ga'irarijego. ³ Ae rahu Keriso-are bëhi gavë'oho ehuro God-are nuni aji'e uehoro maho börömo mae biroho'anue. Ehuremu jio'i biroho'irane öre gö bogoje.

⁴ Na Keriso-are jö ëhi uëvaje hesi bëhoho ae göëro jemë sarerëmiromo vuëvo'e jöho majëhijego mae höromo ejëhojööni uëve. ⁵ Röhu na rori'o hi'i röhu nasi uehoroho aho'o jemesirire jie. Ehuro na jemë'o jevanove. Jemë'o hijanovoromo gavaje jemë birivoromo gemuore riravoromo Keriso mae uehorovego gëromo nimrohajeje.

Keriso-are ae gemuohuro javuë'ëro ehü'ëro bövi bise'o eni javuego mae raromarue jöhoje.

⁶ Röhu jemë aevoromo mae uehorovoromo uvarijeje: Iesu Keriso iae nosi börömo hojo. Aevoromo hu mae uehorovarijëhi ëhi uehorovoromo hu'o gemu mae raromo jijihore. ⁷ Ije ö'e dirumu'ëro bibivajëhi o javu öbehu bibivo'amajëhi ëhi Keriso-are jöro dirumunö'e io'amoromo bibivo riravore. Ehü'oromo röjehijamu hejarije jöho birivoromo mae uehorovobe hesi öroro mabëhe uabe va'ore.

⁸ Röhu aehu ëma sarerëmiromo uëvaruoho: Aveho nuni aji'e jö böröme hö uëvaruoho nadi ejëhoromo guaroho rireromanovore. Jabuhu atarue jöho ma-aëro jabesi uehorëro avohobe rovë'eje. Ave sa'a hesi jöhemu jïë'ëro ehuro Keriso-are jöho ahajeje. ⁹ Ehuni jabesi jöho nadi ejëhore. Ehësi bëhoho God-hu diehi jiajoho iae Kerisoro hesi sino haho'ere bae barëjë'eje. ¹⁰ O aru'aho mue gö gö jemëhu baejëro God-hu nimajoho iae eni bae barëjë'e jëve Keriso-are ae gemuohuro jëvë'ëro Kerisoro simano vaeroumaje darugo'e aru'ahe gö gö aho'o taemëvo'i huro gemuëro dö maroho jïë'ëro.

¹¹ Jemë Keriso-are ae gemuohuro jëvë'ëro ehü'ëro jemesi sino sisëho tarivëhanovë'eje. Ehësi bëhoho bogo ma aehu Jew rajo muoho vaeromo sinoho tarivëhamu ehuro God-are aribövie jëvo'i a'i Kerisoro jemesi sino hesi mu sisëho tarivëhë'eje God-are aribövie jëvoröhego. ¹² Jemë bapataeto vaejarijeve evare Keriso guomamu hure bamarohuro ehuro jemesi uehoro mamioho hu'o gemu mae guavëhë'eje ioro'ioremu barëjëho'iröhego. Röhu God-ro darugoho bojamamu Keriso guomoromo ri'öjadeje. Edarugoho jemëro mae uehorovoromo ehuro Keriso'o gemu mae ri'öromo uehoro i'oho baejarijeje. Bapataeto vaejarijeve ëhi jëvadeje. ¹³ Urimoho jemë mu sisëhemu uehorovonövarijeje. Mu sisëhemu uehorovoromo bogo Jew rajehu jëvo'i sa'a gö rajëro jëvë'ëro God-are

jögoroho bogo baejè'ëro èhu'ëro jemesi dë vövöbajo'oho vuovëvanovadeje. Jaruvoho God-ro jemë Keriso'o gemu mae ajëmamu i'ovoromo ri'öromo uehoro i'e baejè'e jëve. Röhu God-ro nosi sisèho aho'o uehorovoromo vuonugahuë'eje. ¹⁴ Urimo huro hesi jögoroho bojamuiromu uövuadeje: Èhi èhi è'orëjo. Bogo è'ë'oho i'ue bae'a'arujëjo. Èhi uöromo gavade noro è jögoroho ahamu gagorovo nosi iho ho jajivoromo uvadeje: Jabumë mu sisë èhi èhi vaejè'ëro i'ue bae hesi jioruomajëjo. Èhi è'ë'ëro Keriso korosire guomadevare God-ro nosi sisèho uehorovoromo vuonugoromo nosi mu sisë jö surire jiajoho Keriso'o korosire ano taemoromo mu'uvahuadeje èhuro mae javuoröhego. ¹⁵ Röhu majae gemuore Keriso korosire guomamu èhuro aru'aho sisë ihe gö gö sa'a bövi bise'lo muebe'amarue jabesi darugoho God-ro ruahö'ö'amoromo rori'lo ujuoho ruruhö'öjadeje. Ruruhö'öromo è sisë aribövioho söromo a roni rovadeje ae aho'obèhe garöhego God-ro jabumë ruahö'öjèvè'e jiego.

¹⁶ Vörö'e aru'aho sisèhu ave sa'are muebejèvoruomadoho ruahö'öjèvè'e jiaje èhuni aehu ave sa'a hesi jögorohuremu uehorovoromo uëvaruoho: Èioho jovoho bogave i'irarijëjo. ÈJew rajo maja böromoho vadune göro göro manaere göro göro hurae göro göro èhi rovego èhi èhi vaenövorëjo. Nosi jögoru bogo ejahuë'oho sisèrëjèvo'ajë uëvaruoho nadi ejèhore. ¹⁷ Èhi jì'e jögorohuro èhuro God-are mu maehu rue'iröho ho èho no ma-sisè'i sisè'i maja aru'ahon'ö'e gavarueje. A'i Keriso gavè'ohuro èhuro è mu ma hesi bëhoho gavarueje. ¹⁸ Èhuni aehu sarerëmiromu uëvaruoho: No nia'ovo'iraeromo mu masijo masije gavè'ëro èhu'ëro a masije javuajëjo. Èhuni uëvaruëjo: Jemesi arijo'arije taemorovorëjo. Aneraho uvene aho röjèhinövorëjo. Nosi jö bogo ejahuarujohuni sisëro va'a'arujë uëvaruoho nadi ejèhore. Èhi jì'e ariböviohuro sinehu nimaje mu sisèho uehorovoromo ma-döhemu nimoronimorohè'i jijihoruomajeje. ¹⁹ Bogo biririvoromo Keriso mae uehorovoromuomajeje. Röhu Keriso hu simanoho jio'i no hesi övo höru'oho javue. Hu simanoho jì'ë'ëro muebejavuego övo höru'oho jarömi umuogëro darugoho baerovoromo gemuoro bimuvovoromo God-hu èhi è'ojöro nimadèhi èhi vaeromo böviraèbe va'arueje. Èhi jì'ë'ëro Keriso nosi simanohoje röhu è sisë aribövioho bogo biririvoromo simanoho Keriso'o gemuoroho bimuvovoromuomajeje.

Keriso'o gemu mae vuovanovoromo mu mami vuonugo'i hu'o gemu mae ri'öromo mu i'o baejare jöhoje.

²⁰ Röhu jemë Keriso'o gemu mae bimuvovoromo vuovëvamu ave sa'a hesi mu jöho barëjèhadeje. Sa'a mu jö barëjèhadoho röhu jemë rabëni ave sa'a hesi mu uehorovarijoho bogo vuonugè'e èhi gemuoho raromo jijiharujeje. Jemë rabëni avièhi jì'e jöho ejèharujeje: ²¹ Aveho nadi ma'enorëjo. Èho nadi irëjo. Aruëroho nadi rëhorëjo. ²² Èhi jì'e jögoroho ma-i hesi jögore o inömo hesi jögoreje. I ijè'oho barëjajeje. O inömo baeromo mu vaejè'oho èhuro ma-sisèrè'amajeje. Èhi sisèrè'amoröhe inömo bövi bise'lo hesi jögoroho ma-aëro bojëmiromu röjèhiruomajeje. ²³ Röjahi'iramu uvo'a'anue: Jabesi jöho nani simano ma'e jöe höjo. Èhesi bëhoho jaburo uvarueje: Uehore aho'o bojamiromu aru'aho masijoho uvene aho röjèhinövorëjo. Arijo'arije taemorovonövorëjo. Sino haho'oho ijumorovonövorëjo. Röhu

jabesi jöho ma-döemu maeje. Ejëhë'oho bogo ëhuro sinehu nimaje mu sisëho aharueje.

3

¹ Röhu Keriso guomoromo ri'öjadohu'o gemu mae ri'öjê'e jëvaje ëhuni Kerisohu God-are övo manö böröme hijajire döre jiaje muoho bövioho bise'oho ëhemu uehorovore. ² Nadi ave sa'a hesi mu sisëho uehorovo'i döre jiajohemu ëhemu uehorovore. ³ Jemesi mu sisë hesi darugoho ioro'ioeremu barëjêhë'eje. Ëhuro vuovëvanovë'eje. Jemë vuovëvanovamu Keriso'o bimu-vorovë'ëro jemesi darugo i'oho God-arire gurihijë'eje. ⁴ Ëhi'obe va'ojuvo hujëji Keriso darugo bojëmijaje aho va'orahoro rue'ë'e. Rue'iramu evare jemëro hu'o va'orahoro riravoromo hesi ajoho gemu mae bae'a'aruje.

Mu mami vuonugo'i mu i'o vaenövo'iröhe jöhoje.

⁵ Ëhuni sinehu nimaje mu sisëho mu'ure. Öehu jijihanovarujoho va'inumi'e mu vaejarujoho jemesi dëre uehoro sisë ri'öjego nimarujoho ëhi jië'e muoho mu'u'amore. Röhu avare inömemu nimaruje muoho mu'ure. Avare inömemu nimarue mu hesi bëhoho God dejonö bamo'i inömo sisë nuninö bamarue muohoje. ⁶ God-are jö bogo eruomaje ariböviohuro ëhi jië'e mu sisëho vaeruomajego ëhuni God-are vöröhuro jabumëni rue'ë'e. ⁷ Urimoho jemë'o ëhi jië'e ariböviohu'o gemuore jijihoromo ëhi jië'e mu sisëho vaenövarijeje.

⁸ Röhu avevejö'oho aviëhi jië'e mu sisëho aho'obëhe vuonugore. Dë vörönimarujoho vörö'iraejarujoho uehoro sisë baejarujoho ëhi ë'arujoho vuonugore. Ae gö jabesi iho ijumarujoho javoji'e jö sisë atarujoho bogave jemesi jö'oroho suorovo'i. ⁹ Nadi göëro göho sareramirovore rabëni hesi bëhoho uehoro mami jëvo'ego mu sisë vaenövarijoho vuonugo'i ¹⁰ uehoro i'e baejê'e jëvaje. Ëuehoro i'oho God-ro aevoromo bojëmadeje. Bojëmijë'ëro ë uehoroho huro avohëhobe va'ajeje huhu uehorovajëhi ëhi uehorovojöro ëhuro jemëro hu avoho ga'irarijego. ¹¹ Uehoro i'ëro jëvë'ëro jemë bogo aho adovoromo uvo'a'aruje: Jew rajoho gö javuo'i sa'a ioro'ioro rajoho gö javuajëjo. Jew rajo mu vaeromo sino tarivahuë'e aribövioho gö javuo'i sino bogo tarivahuë'e aribövioho gö javuajëjo. Huë gö aribövioho o rori'ere aribövioho gö javuajëjo. O ae gö jabesi muemu vaejêharue aribövioho gö javuo'i nosi nimoro mu vaejarue aribövioho gö javuajëjo. Ëhi jië'e muoho iae barë'i jemë ae aho'obëhe Keriso-are aribövie gemuoho jëve. Hu ae aho'obëhe jemesirijeje.

¹² God-ro jemë hesi baejëvë'ëro jemë hesi aribövi maemu jëvego huro jemë dë vövöbajo'e aho'o uehorovëvajeje. Ëhuni huë baeromo a ajëmi'irarije muoho baere. Nadi sivuoho uehorovoromo bövioho riravo'i ma-sanuovoromo muoho vaere. Ae göehu huë sisë bojëmijë'oho biririv-oromo ma-nunëremu ga taemore. ¹³ Göëro göho garomo nadi nuoho huodivorovo'i jabu'o ma-raromore. O uvë'iroho: Ae göëro mu sisë vaejade hë uvë'iroho göëro gö hesi sisëho uehorovoromo vuonugore. Badahu jemesi sisë uehorovoromo vuonugadëhi jemë'o ëhi ë'ore. ¹⁴ Ëhi jië'e muoho vaejê'i röhu ave muohuremu avoho ma'enore. Göëro göho dë vövöbajo'e aho'o uehorovore. Dë vövöbajo'e aho'o uehorovë'o ho mu mae aho'obëhe avo'avoho vaenövo'aruje. ¹⁵ Röhu Kerisoro ajamuijego nosi dë vövöbajo'e mae javugeo gemuoro mae raromarueje. Jemëro ëhi gemuoro

mae raromo'irarijego ehuni God-ro gagovövadeje sino haho'e gemuoho jëvojöro. Ehuni ë muohuremu nunoro bamoromo uvore: No muoho ehi ehi vae'ejarëjo. O God-hu suvuoro gö gö bojëmijajoho nadi ëma nunëremuoho ga'i uvore: God-ro suvuoro mabëhe bojamuijê'e hö uvore. ¹⁶ Röhu Kerisore jöho mabëhe jiaje ë jöhuremu uehorovore. Ejöho uehorovoromo simano mae bae avohoromo öroho röjahirovoromo jögore mamirovore. Ehi'oromo uvore: God-ro mae vaejavuajë uvë'i Psalms surire jajivare jöho God rajahi'iröhe jöho Aru'ahëhu bojëmaje jöe gö gö iore. ¹⁷ Jemë jö atë'o ho mu vaejê'o ho o rabe rabe ë'ë'o ho God Vavuoho Bada Iesuare ihore huë mae uavë'i mue aho'o Bada Iesuare ihoro vaenövore.

Aehu diehi avo'avoho garorovo 'iröhe jöhoje.

¹⁸ Röhu vaboroharo jemesi baru jabesi jöho ejëhonövore. Jö ejëhë'o ho iae maeje jemë Badare magonahëro jëvë'tëro.

¹⁹ O baruoharo jemesi vaboroho rajëhire. Rajëhiromo nadi sisë'ioho vaejövore.

²⁰ O aboji harihu'oharo jemesi vëmu vavu'o jabesi jöho aho'o ejëhonövore ehi ë'ë'o ho Badaro nimaje jiaje.

²¹ O vëmu vavu'oharo aboji harihu'o ho nadi huë sisëho bojëminövore. Huë sisë bojëmime va'ë'o ho jabesi uehoroho u'uhëho'ë'e.

²² Ae gö jabesi muemu vaejëharuje aribövioharo jemesi masijoho ejëhonövore. Nadi ma-döemuoho ejëhorego jemesi masijohuro jemë gëromo mae uehorovëvo'irögoro a'i Bada uehorovoromo jabesi öroho uhohu'o mae ejëhonövore. ²³ Ejëhoromo mu rabe rabe vaejê'o ho uvore: Bogo ma-a jabesi muoho vae'i na Badare mue vaejajëromo dë vövöbajo'e aho'o avoho uehorovoromo muoho vaere. ²⁴ Mu ma vaejê'o ho Badare ariböviehu bae'iröhe suvuoroho huro jemë'o mana bojëmi'ë'e. Ehuremu uehorovore. Ehesi bëhoho ae gö jabesi mu vaejê'o ho ehuro Keriso jemesi bövi hesi muohu'o vaejarujeje. ²⁵ O mu sisë vaejê'o ho ë mu sisë hesi manaho bae'aruje. God-ro bogo gö nimo'i gö bijönimo'i a'i ma-gemu uehorovavua-jeje.

4

¹ O simano vaejaruje aribövioharo jemesi muemu vaejëhoruomaje aribövi jabesi öroho avo'avoho vaejövore. Uvore: Bogo jabumëremu a'i no'o Simano Vaejavuaje Ae iae ö'idöre jiajëjo.

Birivoromo God-are örire jö jövoromo mu avo'avoho vaenövo'iröhe jöhoje.

² Röhu God-are örire jö atë'iroho nadi u'uvo'i a'i birivoromo nune jioromo hesi öroho mabëhe uaromo jöho atore. ³ God-are öroho jöho atoromo röhu nosi jöëni ëninamirego huro nosi öroho jiovahuo'iro no Keriso-are jö subivahuadoho ae huruoho majëhi'iröhe. Ejö majëhijajohuni ehuni aëro savoji gagore ba'amevë'tëro hijajeje. ⁴ Eënamirego na ë jö hesi bëhoho avo'avoho huruoho majëhi'iro aëro ma-mae heruomoröhe. Naehu ehi ë'ë'o ho iae maeje.

⁵ O Keriso-are jö bogo heruomaje ariböviohu'o gemuore raromë'iroho simanoho avoho uehorovoromo jabu'o ho raromo jijihore. Jabu'o raromoro röhu majae eni jiamu gavë'iroho nadi ëma raromo'i a'i birivoromo jabesi öroho avoho ajëmire. ⁶ Röhu jemëhu jabu'o jö atë'o ho jemëro

vuëvo'e jö mahemu atore. Ëhi jië'e jö atë'o'oho ëhuro he'irarije aëro Keriso-are jö bëhoho he'i uë gëvamu hejé'o'oho ae gemu gemu avoho majëhibe va'a'aruje.

Ijo tugoho'i jejëmijare jöhoje.

⁷ Tychicus-ro ö'oromo naehu rabe rabe ë'aje jöho majëhi'iramu he'a'aruje. Hu nosi huë baerovarue öeje. Hu no'o bimumvoromo Badare muohemu vaejahajeje. ⁸ Ëa naehu nugö'ö'ië'aje hesi bëhoho huro ö'oromo jöho majëhi'ijego noehu diehi raromarue jöho jemëro hejego dë vövöbajo'oho mae jëvoröhego ëhuni nugö'ö'ië'e. ⁹ Röhu Onesimus-ro Tychicus'o gemu mae ö'l'ë'e. Onesimus nosi huë baerovarue öhuro jië'ëro birivoromo Keriso mae uehorovajeje. Hu jemesi ae gemuohoje. Tychicus'o Onesimus'o niö'iro noehu rabe ë'aruoho majëhi barë'iramu he'a'aruje.

¹⁰ Röhu na'o savoji gagore hijaje aho Aristarchus-ro jemesi örire jejëmije. O Mark Barnabas-are muenohuro jejëmije. Röhu Mark ö'ë'o'oho jejamiromo uare: Nosi osaro ro hijëjo. Ëjöho na mami'e bojëmamu gavarijeje. ¹¹ Röhu Joshua iho göho Justus hu'o jemesi örire jejëmije. Aristarchus o Mark o Joshua ë Jew rajoho niö'i gemu jaburo sivue na'o bimumvoromo God-hu muebejaje öri ari'o hesi muoho vaejarueje. Vaeromo ma-mabëhe ajemijë'ëj. Jew rajo ioro'ioroho bogo ajemijarueje.

¹² O Epaphras jemesi ae gemuoho Iesu Keriso-are mu vaejahaje ahuro jemesi örire jejëmije. Huro jemesi jöëni börömo mae birivoromo God-are örire ëninamijajeje huro ajëmego jemëro a duvahonö'e birivoromo riravoromo hesi jöho uhuhu'o ma-mae hö uehorovoromo huhu rabe rabe nimajëhi ëhi ejaho barë'irarijego. ¹³ Ëhi ëninamiromo mu börömo böröme vaejajeje jemë'o Laodicea amo rajohu'o Hierapolis amo rajohu'o ajëmi'iröhëni. Mu böröme vaejamu gavë'ëro naro majëhije. ¹⁴ Röhu oso muebejaje ae nosi huë baerovaruoho Luke o Demas jabu niö'iro jemesi örire jejëmijö.

¹⁵ O Laodicea raromarue Christian ö mueno'ohu'o jejëmijode höre. O Nympha nasi Christian ma'ine o hesi osare ro gagovoruomaje ekaresiahu'o jejëmijode höre. ¹⁶ Röhu ave surire jö baeromo adahë'iroho suroho nugö'ö'oromo Laodicea amo rajoho uëregö jabu'o adaho'irovo. O naehu Laodicea amore nugö'öjode suroho jabuhu jemëni nugö'öjë'iroho jemë'o ëho adahore. ¹⁷ Röhu Archippus uare: Badahu bojamade muoho avo'avoho uehorovoromo vae barënjö. Ëhi uane.

¹⁸ Röhu ave jöho naro nasi övëro jajive gare. Paul naro jemesi örire jejëmije. Na savoji gagore hijaje jöho nadi rumonimore.

God-ro jemë huë baeromo ajëminövo'ëte. Ahia mino'e.

1 THESSALONIANS

Paul'o hesi ariböviohu'o jabuhu Thessalonica amore raromarue ekaesia jabesi örire jejëmijare jöhoje.

¹ O asë'e Thessalonica ekaesiaho Paul naro Silvanus-ro Timothy-ro ave jöho bamëhö. Jemë God Vavu hesi o Bada Iesu Keriso-are ekaesiaëro jëvë'ëro Thessalonica amore raromarujoho noro jemesi örire jejëmijö. No nague God-ro huë baeromo ajëmijego maro raromol'irarijego.

Thessalonica ekaesia ariböviehu birivoromo God mae uehorovoromo raromare jöhoje.

² No God-are örire jö atë'iroho no jemë ae aho'obëhe uehorovoromo jemesi jöëni majae ëhi God huë mae uavarueje. ³ Nosi Vavue God-are örire ëninamijë'iroho noro ave jöho uehorovarueje. Jemëro Keriso mae uehorovoromo ëhuro mu maho vaejarujeje. O ae gö huë baejëvoromo ëhuro i'u'e muoho vaejarujeje. O birivoromo nosi Bada Iesu Keriso ga'i muebemu muebejarujeje. ⁴ Nasi ö mueno'e noro garomo uvarueje: God-ro hesi dë vövöbajo'o uohuhu'o jemë rajëhijaje höjo. Rajëhijajoho hesinö jëvoröhego uvë'ëro ëhu'ëro huro jemë baejëvade höjo. ⁵ Noehu ëhi uvarue hesi bëhoho urimë'i noehu Keriso-are jö ma majëhijarevare evare no bogo ma-jö'ëremuoho ë jö maho majëhijareje. A'i no God-are darugohu'o Aru'ahohu'o baejë'ëro ëhu'ëro biririvavuamu jöho majëhijamu ma-burëro ejahuarijeje. Noehu jemesirire raromoromo jemesi jöëni diehi jï'e mu vaejaroho iae jemë gavaruje. ⁶ Röhu no'o Bada'o noehu raromo jijiharëhi jemë'o ëhi gemuoho raromo jijihonövarijeje. O noehu Keriso-are jö majëhijarevare jemë gavarijeje huë vavaene jemesi örire rovamu. Röhu God-are Aru'ahohuro jemesi dë vövöbajo'o avohëhamu jemëro nimorohoromo jöho birivoromo ejahuarijeje. ⁷ Nimorohoromo jöho mae ejahuamu Macedonia sa'are Achaia sa'are raromarue Christian aribövie aho'obëhe jemesi mu ma hesi jöho heromo uvoruomë'eje: È'ego no'o ëhi jï'e muoho vaejarëjo. ⁸ Èhesi bëhoho jemëro mu mae vaejë'ëro ëhu'ëro Badare jöho jemesirire jioromo jemesi sa'ae Macedonia rumorovoromo sa'a göho Achaia rumorovobe va'ë'eje. Röhu gö'o jemëhu God mae uehorovaruje jöho sa'ae dinö'e dinö'e rumorovobe va'ë'eje. Rumorovobe va'amu ae he barëjë'ego no bogo röhu maho aho majëhiromo uë'ejo: Thessalonica amo rajohuro God mae uehorovoromaje höjo. No bogo ëhioho uë'ejo. ⁹ Èhesi bëhoho jaburo mami'e hejë'ëro jabesi ri'öromo nosi jöho ae majëhiromo uëruomajeje: Paul-mëhu Thessalonica amore aevoromo va'arevare ë amo rajohuro jabesi örire mabëhe rajëhiromo baejëvare höjo. Baejëvoromo sareri'e darugo rumo'e inömo masije höromo ëhemu uehorovorouomadoho vuonugo'i God darugo'e hijaje a ma hesi muoho aevoromo vaeruomade höjo. ¹⁰ Aevoromo God-are muoho vaeromo hesi Harihoho muebejare höjo huro ö'idöre jioromo rueröhego. Harihoho iae Iesuoje. Guomamu God-ro ajamamu ri'öjajedeje. Ri'öjël'ëro huro no ajamuijajeje ëhuro vörö'e maja rovë'o ho God bogo dëho vörönimoromo i'uoho mana bojamuijego bae'i a'i mae raromol'iröhego.

2

Paul-hu Thessalonica hiromo diehi mu vaejade jöhoje.

¹ Röhu nasi ö mueno'e jemë'o gavaruje bogo noro ö'oromo Keriso-are jöho majëhijamu ë muoho sisërëjadeje. ² Urimë'i noehu jemesirire bogo ö'i Philipp'i amore raromarevare evare ë amo rajohuro huë vavaene bojamuiromo mu sisë vaejavuareje. Ëhi ë'aroho jemë iae hejë'e jëve. Ëhi'amu noro jemesirire ö'amu jemesi amo rajohuro nosi jöho bijönimoromo ri'öromo no'o muorovo'ië'areje. Muorovo'ia'amu röhu nosi Böröme God-ro ajamuijumu no bogo vuonugo'i biririvoromo hesi jö maho jemë majëhijareje. ³ Ëhesi bëhoho aehu simano huotorovojöro mu jö majëhijë'o'oho no bogo simanoho garaeromo sareri'e jöho mae hörömo jöho majëhijarueje. No bogo uehoro sisëho baeromo jöho majëhijarueje. No bogo aho sarerëmi'i nimoromo jöho majëhijarueje. ⁴ A'i God-are jöho mae majëhijarueje. Ëhesi bëhoho God-ro no göromo uvadeje: No eni javuajë uvoromo hesi jö maho nosi örire bojamuadeje noro majëhiröhoje. Hesi jöho bojamuijë'ero ëhuni noro jöho avoho majëhijarueje bogo aho heromo nimoroho'i a'i God nosi dë vövöbajo'o gövuajohuro nimorohojöro. ⁵ Noehu jemë bogo mae bogo sanusanuëmiromo sareri sareri'e jö majëhijaroho jemë iae gavarujeje. No bogo nosi sinohemuoho uehorovoromo bövioho bise'o'oho bojamuijoro nimoromo jöho majëhijareje. God-ro gö'ego no jö mae uëvö. ⁶ No bogo ma-äero rajahuijoro bogo ëhunioho jemë jöho majëhijareje bogo jemëro o a ioro'iorëro rajahuijoro. ⁷ No Keriso-are apostle ömo'ömhuro javuë'ero hesi darugoho baejë'e javue. Hesi darugoho baejë'e javuë'ero ëhu'ero no masije riravoromo i'u'e muoho jemë bojëmi'ibejo iae mae jio'ibejo. Röhu no bogo ëhioho ë'i a'i noro jemë'o raromoromo masanu'e jöhemu majëhijareje. Vëmehu aboji harihu'o sanuëmiromo muebejaruëhi noro ëhi jemesi örire ma-sanu'e jöhemu majëhiromo muebejëvareje. ⁸ No jemëni vavaenaguo avohë'ero ëhuni no uvareje: No bogo ma-God-are jö mahemu bojëmi'i nosi dë vövöbajo'o uhu'o bojëmi'ëjarëjo rabëni noro jemesi örire dë vövöbajo'e aho'o rajëhijë'ero javuë'ero. ⁹ Nasi ö mueno'e noehu jemë'o raromoromo i'u'e mu bogo bise'o vadu'o vaejaroho iae jemë'o uehorovarujeje. Noehu God-are jö ma majëhijarevaroho no bogo ëhemuoho ë'i sisone vahie majae nosi övëro biririvoromo i'u'e mue vaemu vaebe va'oromo ëhuro nosi manaho birohoromo iruno'oho bövioho bise'o'oho imonövareje. No God-are jö ma majëhiromo bövioho bise'ëni mana ëninëmijë'o'oho no bijönaguadeje jemë anojëmijöëni. Ëhuni ëhi ë'areje. ¹⁰ Jemë'o God'o iae gavë'e jëve Keriso mae uehorovaruje aribövi jemesi örire noro diehi jië'e muoho vaejëvamu. Noro God-are jöhemu uehorovoromo mu maemu vaejëvamu ëhuro jö sisëho bogojio'i jö maemu jiadeje. ¹¹ Vavuehu hesi aboji harihu'o mu öri röjëhijajëhi noehu jemë ae gemu gemu ëhi röjëhijaroho ëhu'o gavarujeje. ¹² Noro jemë sanuëmijë'i jögore mëmijë'i jemesi uehoroho biririvëhojoro uënövareje God-hu nimajëhi jemëro ëhi raromo jijihö'irarijigo. Ëhi uënövareje. Ëhesi bëhoho God-ro uëvajeje jemëro hesi öri ari'ere iojiomoromo hesi aji mare raromo'irarijigo. Ëhuni ë'areje. ¹³ Röhu noro ave jöhu'o uehorovoromo vae majae God-are örire rajahijarueje. Noehu God-are jö bö'oromo majëhijamu hejarijivare jemë heromo uvarijeje: Ëjöho bogo ma-a jöhuo jio'i God-are jöe hö uvoromo ejaharijeje.

Iae mae uvarijeje. Iae God-are jõeje. Hesi jöhuro jemë biririvëvego ehuro hesi örire mae uehorovaruje aribövioho mae jëvajeje. ¹⁴ Nasi ö mueno'e God-are ekaresiae Iesu Keriso-are ariböviehu Judea raromoromo vavaeni baejarëhi jemë'o ëhi huë vavaene baejë'e jëve. Jew rajehu jabesi örire ë'arëhi jemesi sa'a rajohuro ëhi sisë vaejëvo'i arijë'ejö. ¹⁵ Jew rajohuro ëhi jabesi sa'a rajo ekaresiaho sisë vaejëvareje röhu ë hesi urimo jabesi hijo miono'ohuro jö God-aro baeromo majëhinövare aribövioho muo'amobe ruejuvo evare ë Jew rajo ariböviohuro Bada Iesu'o anareje. Bada Iesu anoromo no rarovö'öjavuareje. Jaburo God-are örire huë sisë bojamiromu nu huë'e muoho ae aho'obëhe nosi örire vaejarujeje. ¹⁶ Nu huë'e muoho vaeromo nosi öroho tugoho'ië'areje ehuro no bogo sa'a ioro'ioro rajoho Keriso-are jöho majëhijego bogo ejahoromo maroho va'oruomoröhego. Ehi jjië'e mu sisëmu vaebe rovaroho jaruvoho börömo bëhe jio'ego iae barë'i God-ro dë vörönimë'ero i'ue mana bojëmi'ië'e.

Paul-hu Thessalonica ekaresia röhu maho va'o gë'i nimade jöhoje.

¹⁷ Nasi ö mueno'e röhu vaevë'e no jemë'o raromoromo dirö'o göre rovaroho vëmu vavu'o rumo'e va'ëne majae bunemu hesi uhure ëhi javuanovadeje. Iae nosi uehoroho jemë'o jiadeje röhu no jemesi nu ano'oho bogo gëvareje. Bogo gëvë'ëro jemëni sisë maro vavaenaguamu öre nahareje ö'oromo jemesi nu ano'oho gë'irovo. Eheuremu uehorovareje. ¹⁸ No ö'i naguamu Paul naro öre naho'i hi'ego Satan-ro nosi öroho tugohahuo'ego ö'oröhoho bogo eni javuonövadeje. ¹⁹ Nosi Bada Iesu rovamü hesi nunire riravë'ohu no rahumesi jöho uehorovoromo dë sasohoromo nimorohë'i uvo'ejo: No ë aribövioho mae ajëmiromu ruahö'öjë'e javuajëjo. No bogo a ioro'ioro jabesi jöhemuoho uehorovo'i jemesi jöhuni ëhu'o nimoroho'ejo. ²⁰ Iae maeje. Jemë mae jëvo'iramu gëgorovo jemesi jöëni nosi ihoho döro ri'ö'iramu nimorohoromo God mabëhe ua'ejo. Iae ehuni ö'oromo gë'i naguadeje.

3

¹ Ö'oromo gë'i naguamu bogo jemë'oho gemuoroho raromojuvo bogo eni javuamu noro Silas-mu niö'iro uvareje: E'ego nosi sivue Athens amore ari'i ² Timothy nugö'öjego huro va'oromo Thessalonica amo rajoho gëromo jöho heromo ro majahuego heröhe höjo. Timothy hu nosi Christian öëro jjië'ëro no'o bimuvoromo God-are muoho vaeromo Keriso-are jö maho majëhibe juvaje jjië'ego ehuni noro Timothy nugö'öjareje ö'oromo jemë majëhige jemëro biririvoromo Keriso avo'avoho uehorovo'irarijego. ³ Jemëhu Keriso uehorovarujohuni jemesi örire huë vavaene rovego mae uehorovarujoho vuonugojöëni ehuni Timothy nugö'öjareje. Röhu Christian aribövi noehu huë vavaeni bae'iröhoho God-ro bamahuadeje. Jemë ë jöho iae gavarujeje. ⁴ Ehesi bëhoho urimë'i noehu jemë'o raromarevare noro uëvareje: Aëro sisë vaejavuo'iramu huë vavaene bae'ejarëjo. Noehu uëvarëhi iae ëhi jjië'e huë vavaenoho rovamü gavë'e jëve. ⁵ Röhu jemesi jöho bogo hejë'e ëma hibe rovodoho hejode bogo eni jevamu hegorovo ehuni Timothy jemesirire nugö'öjodeje jemëhu diehi diehi Keriso mae uehorovaruje jöho he'iro. Ehesi bëhoho na juhuonivoromo uvodeje: Nani evaho Satan-ro jemesi dëho bijioho gëvamu rireromëvë'e höjo. Ehu'ëro noehu vaejare muoho

aho'o sisërë'amo'ajëjo. O diehi jio'amo'ajëjo. Ëhuni Timothy nugö'öjamu jemesiriroho ö'adeje.

⁶ Timothy nugö'öjamu ö'ë'ëro röhu aviavejö'e jemesi jö maho baeromo vuonorö'ö rueromo uövuadeje: Iae jemë Keriso mae uehorovoromo huë baerovaruje höjo. O jemëro no uehorovavuoromo noehu jemë gë'i vavaenimaruehi jemë'o ëhi no gö'i vavaenimaruje höjo. ⁷ Nasi ö mueno'e no huë vavaene uehore gö gö hesi uhure raromamu u'uvavue'iro hejare jemëhu Keriso mae uehorovaruje jöho Timothy-ro barovamu heromo jemesi jöëni nosi dë vövöbajo'oho biririvahuadeje. ⁸ Ëhesi bëhoho avevejö'oho jemëhu biririvoromo Bada'o gemuore raromarujohuro ëhuro no ma-mae raromarueje. ⁹ Iae no nosi Böröme God-are nuniro javuoromo jemesi jöëni sisë maro nimorohavue. Ëhi jië'oho no rabu jöe majahiromo hesi öriroho rajahi'ejo. ¹⁰ Vahie majae jene noro hesi örire biririvoromo ua'i arijarueje huro ajamuijego ö'oromo jemesi nu ano'oho garomo jemëhu Keriso mae uehorovarujoho bisemu bogo eni jëvego ajëmi'iröhëni.

¹¹ Röhu no nague nosi Vavue God'o nosi Bada Iesu'o nosi öroho avohahuego maro ö'iröhëni. ¹² No nague Badaro ajëmegö jemë ae göëro gö avoho rajahirovobe a ioro'iorohu'o avoho rajahuibe va'oromo ijonö ma-mabëhe jëvoröhego. Noehu dë vövöbajo'e aho'o jemë rajëhijaruëhi jemë'o ëhi ë'irarijego. ¹³ Ëhi ë'ë'oho Badaro ajëmi'iramu jemë biririvobe va'ojuvo hujeji nosi Bada Iesuro hesi aribövie aho'obëhe nosi gemuore rue'iramu evare jemëro nosi Vavue God-are nunire ma-mae riravo'aruje. Mae riravo'iramu jö sisë bogojëvo'i hesi aribövi maemu jëvo'ëe.

4

God-hu nimaje mu hesi jöhoje.

¹ Nasi ö mueno'e röhu jö göho Bada Iesuare ihore jajivo'ejo. Avo'avoho raromo jijihö'irarije jöhoje. Jöho bogo bise'o vadu'ohoje. Jemë ëho garomo avo'avoho uehorovore. Mami'e jemë hejarijeje noro uëvavamü: Ëhi ëhi avoho raromo jijihorego God-ro gëromo nimoroho'irajo. Ëhi jië'e jöho hejë'ëro jemë iae ejahuarujeje. Röhu no nague jemë gö'o gö'o döre avoho ejahuobe va'irarijego. ² Noehu jögore rabe rabe Bada Iesuare ihore majëhijamu hejarijoho jemë iae eni gavarujeje. ³ God hu aviëhi jië'e muoho nime. Hu nime jemë öehu jijihanovo'irarije muoho bogo vae'i mu maemu vaenövo'irarijego. ⁴ Jemë ae gemu gemu aho'obëhe magonaho masu'ie'iroho mu maemu uehorovoromo dë vövöbajo'ohu'o rajahiromo masuromo ëhi gemuoro raromore. Ëhi jië'e muoho avo'avohogare. ⁵ Nadi Christian rumo'e God bogo gavarue ariböviehu ë'aruëhiho ë'anovoromo ma-sino hesi ganiganiohuniöho magonahoho masure. ⁶ O jasi öho nadi sareramiromo vajiohuvoromo hesi vaboroho baene. Ëhi jië'e mu vaejarue aribövioho Badaro i'ue mana bojëmi'ëe. Ëjöhö mami'e darugo'o majëhijamu hejarijeje. ⁷ God-ro no hesinö rinaguadeje bogo ëhuro no öëro jijihanovo'i a'i mu mahemu vaenövo'iröhëgo. ⁸ Ëhuni ae rahu ëhi jië'e jöguru dejonö bu'öromo öehu jijihanovë'oho ëhi jië'e aribövioho jahu bogo aho no bijönaguö'i a'i God bijönimoruomajajeje. Röhu God-ro hesi Aru'ahemu mu maemu barovajoho suvuoramuijajeje. Aru'ahemu mu maemu barovajoho suvuoramuijë'ëro ëhuni no ëhi gemuoho mu maemu vaebe jijihö'ejo.

⁹ Röhu jemesi Christian ö mueno'o rajahirovo'irarije muoho God-hu mami'e röjêhijadoho no rabëni röhu maho sionoho röjêhi'ejo. ¹⁰ Christian ö mueno'e aho'obêhe Macedonia jemesi sa'a börömore raromaruoho jabesi örire jemëro iae huë baejêvoromo rajêhijarujeje. Röhu nasi ö mueno'e noro uëvö jemëro êhi jîê'e muoho gö'o gö'o dôre avoho vaebe va'irarijego.

¹¹ Röhu jemesi ma-jörume raromoromo jemesi muohuremu vaere. Noehu uëvarêhi jemëro êhi'oromo jemesi övëro biririvoromo bövioho bise'oho baere. Êhi jîê'e muohuremu avoho uehorovore. ¹² Êhi ê'ê'oho êhuro God bogo ma uehorovarue ariböviohuro jemë gëromo mae uehorovëvo'i jemë bövie bise'e eni jêvo'ê'e.

Iesuhu sa'are vuonorö'ö rueröhe jö noehu uehorovego huë vavaeni u'uhahuoröhe jöhoje.

¹³ Röhu nasi ö mueno'e jö göho no nague vuovë'e aribövioho diehi jioruomajoho jemë ga'irarijego êhuro bogo vavaenëgoröhego. Hesi a ioro'iorohuro uehorovoromo uvarueje: No vuovoromo bogo ri'ö'i ma-ioro'ioremu vuovo'ëjarëromo sisë maro vavaenimarueje. Jabuhu vavaenimaruehioho jemë bogo êhioho vavaenëgoröhego êhuni ave jöho jajivo'iê'ö.

¹⁴ Noro mae uehorovoromo uvarueje: Iesu guomoromo röhu i'ovoromo ri'ö'jade höjo. Êhi uvaruohuni êhuni uvo'ejo: Iesu mae uehorovoromo vuovë'e aribövioho jabu'o God-ro i'ovëvoromo Iesu'o gemu mae sôjêvo rue'a'ajêjo.

¹⁵ Êhesi bêhoho ave jöho Badahu röjahuijade jöho no jajivo'iê'ö. Bada sa'are rovë'iroho ave sa'are raromaruë aribövioho noro vuovë'e aribövioho bogo iosirëmiromo maroho jio'i a'i jabumëro urimo ri'öruomo'ê'e. ¹⁶ Êhesi bêhoho aëro heruomo'ê'e jöe bojëmiromo darugo'o uvavo'iramu anera börömhuro uvavo'iramu God-are hëgöho huavo'iramu. Êho he'iramu gavë'i evare Badaro ö'idöre jioromo ruvebi'ê'e. Ruvebi'iramu Keriso-are aribövie vuovëvadoho urimo ri'öruomo'ê'e. ¹⁷ Ri'ö'iramu röhu ijönö bogo vuovë'e ave sa'are raromaruoho God-ro no jabu'o gemu mae suehu'o ma-burëro baejavuo ajiomoromo gagavvuo'ê'e noro Bada birohojoro. Êhi'onugoromo ioro'iore gemu Bada'o gemu mae raromo'ejo. ¹⁸ Êhi javuo'iê'e jiaje êhuni ë jöho majahirovorego jemesi dë vövöbajo'oho mae jêvo'iro.

5

Badahu rueröhego noehu avoho mueberovo'iröhe jöhoje.

¹⁻² Röhu nasi ö mueno'e Bada Iesu divare rovego mu masije gö gö divare rue'iröhe ë hesi jöho no bogo jajivo'ejo jemë mami'e hejê'ego. Mami'e hejê'ëro êhu'ëro iae garomo uvarueje: Badare majaho vajiohu'e aehu vahie rovajêhi êhi ma-majioho rue'a'ajêjo. ³ Keriso bogo ma uehorovarue ariböviohuro uvoruomo'iramu: Jaruvoho muorovoho bövioho bise'oho bogojio'i ma-mae raromaruë uvo'iramu evare God-are i'uohuro ma-majioho rueromo ë aribövioho ijumëvo'ê'e. Dê'e magonahehu ma-majioho hara'uaruëhi ë aribövioho êhi ma-majioho ijumëvo'iramu aho bogo huruomo'ê'ö. ⁴ Röhu nasi ö mueno'e jemë bogo êhioho jêve. Jemë bogo ramoramoro raromarujeje. Ramoramoro raromo'ibejarije jemë ga'ibejarije ë majaho vajiohunö'e ma-majioho rovego tiö'ibejarije. Röhu jemë bogo êhioho jêve. ⁵ A'i jemë ae aho'obêhe aji'e majare raromaruje

aribövioho jëve. No bogo vahi'e ramoramore raromarue aribövioho javue. ⁶ Ëhuni a ioro'iorehu ma-momorö'öjaruëhioho no bogo ëhioho ma-momorö'ö'i a'i nune jioromo simanoho avoho uehorovo'ejo. ⁷ Aehu momorö'öjë'iroho vahi'e momorö'öruomajeje. Vörö'te jovo ue'ahamu simano sisërejëvë'o'ho ëhi jië'o'ho vahi'e ë'oruomajeje. ⁸ Vahi'e ëhi ë'oruomajeje röhu no maja'ere ramoramue aribövie javuë'ego ëhuni nosi simanoho avoho uehorovoromo muoho avoho vaeromo ëhuro biririvoromo riravo'ejo. Muorovo majare biririvoromo riravo'ië'iroho biriri'e niögogo vinebinö io'amoruomajeje bijo vösöho ë namiromo sugigivego biririvoromo riravo'iröhëro. Keriso-are ariböviehu ëhi biririvoromo riravo'ië'iroho noro Keriso mae uehorovoromo a ioro'ioroho dë vövöbajo'ëro rajëhi'ejo ëhuro biririvoromo riravo'iröhëro. O muorovo majare aehu biriri'e bosö simanore io'amoromo biririvaruëhi noehu ëhi biririvo'ië'iroho uvo'ejo: Ijonö God-ro baejavuoromo no maro bamavuo'ajë uvë'e raromo'ejo ëhuro biririvavuoröhego. ⁹ God-ro hesinö baejavuadeje bogo nosi sisëhuni i'ue bojamui'iröhëro. Hu bogo ëhunioho baejavuadeje. A'i huro no baejavuadeje nosi Bada Iesu Kerisoro nosi sisëho ajamuijë'ëro maro bamavuo'iröhëro. ¹⁰ Huro nosi sisëho ajamui'i noni guomadeje ëhuro ave sa'are biririvoromo raromë'o'ho no vuovavüë'o'ho no hu'o gemuoro raromo'iröhego. ¹¹ Ëhuni ajamirovoromo jö mae majahirovarujëhi ëhi ë'orego ëhuro avoho biririvëvoromo mae jëveove va'iro.

Paul-hu ijo tugoho'i jajivade jöhoje.

¹² Röhu nasi ö mueno'e jö göho majëhi'ië'ö. Ëjöho bogo nu huë'e jöho jio'i ma-sanu'e jöemuje. Aehu jemesirire mu böromo vaeromo Badare ihore jemë muebejëvoromo jögoru majëhijarue ë aribövioho jemëro mae uehorovëvore. ¹³ Mae uehorovëvoromo jabesi muoho uehorovoromo rajëhi avohore. Röhu iro muorovo'o'ho nadi vae'i ma-raromore.

¹⁴ Röhu nasi ö mueno'e ave muohu'o vaere. Mu bijöni'e aribövioho uëvego mue vaejë'e raromo'i. O juhuoni'e aribövioho ajëmege dë vövöbajo'oho mae jëvo'iro. O darugo u'uhëvë'e aribövioho ajëmege biririvëvo'i. Ae aho'obëhe jabesi öroro ma-sanu'e jöhemu majëhire. ¹⁵ Avoho mueberovore. Aehu mu sisë vaejëvë'o'ho nadi mana mu sisëho vaere. A'i ae göëro göho huë baerovo'i o a ioro'iorohu'o huë baejëvo'i ë'o gare.

¹⁶ O vae majae nimorohonövore. ¹⁷ God-are öroro jöe majahiemu majahinövore. ¹⁸ Mu diehi rovë'o'ho hesi öroro huë mae uanövore rabëni Iesu Keriso-are aribövioho jemëro muoho ëhi vaejëro God-ro nimë'e jiaje.

¹⁹ God-are Aru'ahoho vëninö'e ravajoho nadi duohore. ²⁰ He'irarije aëro uëvego: God-are Aru'ahëro jöho bojemi'ego majëhijajë uëvamu hejë'o'ho nadi bijönimore. ²¹ Nadi bijönimo'i a'i jöho jemesi simanëro mevoromo gare diho mae jiego diho sisë jiego. O mue aho'o ëhi mevo gare. Mae jiamu gavë'iroho avoho ma'enore. ²² Sisë jiamu gavë'iroho aho'o vuonugore.

²³ Röhu God hu ajamuego huë mae raromarue ahoje. Ëhuni na nege huro ajëmege jemëro uehore aho'obëhe ma-maëremu hesi örire gemu bojami'irarijego. Göho na nege God-ro jemesi aru'ahe dë vövöbajo'e sino haho'e aho'obëhe muebejëvobe va'ojöro ëhuro nosi Bada Iesu Keriso rovë'iroho jemë jö sisëho bogojëvo'i ma-maemu jëvo'iröhego. ²⁴ Iae huro ëhi ajëmi'ë'e rabëni jemë hesinö rinëgade aho God hu nue gemu uehorovaje aëro jië'ëro.

²⁵ Nasi ö mueno'e jemëro nosi jöëni ëhu'o parie vaenövore.

²⁶ Christian aganehu jejamirovaruëhi aho'obëhe ëhi jejamirovore. ²⁷ Röhu Paul naro Badare ihore ave jöho darugo'o majëhiromo uëve. Ave naehu jajivode jöho adahego Christian aganoho aho'o heruomo'i.

²⁸ Nosi Bada Iesu Kerisoro huë baeromo jemë ajëminövo'ë'e. Ahia mino'e.

2 THESSALONIANS

Paul'o hesi ariböviohu'o jabuhu Thessalonica amore raromarue ekaresia jabesi örire jejëmijare jöhoje.

¹ O asë'e Thessalonica ekaresiaho Paul naro Silas-ro Timothy-ro ëhi noro jemesi örire jejëmijö jemë God nosi Vavu hesi o Bada Iesu Keriso-are ekaresiae jëvë'ego.

² No nague God Vavuohu'o Bada Iesu Keriso'o huë baeromo ajëmijego maro raromo'irarijego.

Bada Iesu sa'are rovego evare nosi mu mae o sisë jiego God-hu mevo garöhe jöhoje.

³ Nasi ö mueno'e noro jemesi jöëni God mae uanövo'ejo. Ëhi jjië'o ho iae maeje. Rabëni. Jemë God mae uehorovobe va'ojuvo va'o ijönö börömo mae uehorovobe va'arujeje. O jemë ae gemu gemu aho'obëhe rajahirovobe va'ojuvo va'o ijönö börömo mae rajahirovobe va'arujeje. ⁴ Ëhuni jemëhu mu ma vaejaruje jöho noro baeromo God-are ekaresiae gö gö nimorohë'i majëhibe jijiharueje. Majëhiromo uëvarueje: Aëro Thessalonica ekaresiaho sisë vaejëvego huë vavaene börömo mae baeruomaje höjo. Ëhi'oromo bogo u'uh'o'i biririvoromo Keriso mae uehorovoruumaje höjo. No jemesi jöho ëhi atobe jijiharueje.

⁵ Jemë huë vavaene baeromo röhu biririvoromo Keriso mae uehorovego noro ëho garomo uvarueje: God-ro nosi muoho avoho mevo göromo diehi jjië'e mu vaejarëhi manaho ëhi gemuoho bojamui'ajëjo. Iae huro jemë uë'a'ajëjo: Jemë mae jëvaje naehu börömo namiromo muebejaje öri ari'oro rojo raromohëjo. Ëhesi bëhoho avevejö'e God-are öri ari'o hesi mu ri'öröhego jemëhu nimoromo vavaeni baejarujohuni na ëhuni uëve. ⁶ God-ro mu maemu vaeromo jemesi örire huë vavaeni bojëmarue aribövioho mana huë vavaene bojëmi'i ⁷ huë vavaeni baejaruje aribövi jemesi örire mana huë sanue bojëmiromo no'o ëhi bojamui'ë'e. Bada Iesuhu nosi nunire rueröhe majaho rue'iramu evare God-ro ëhi jjië'e muoho vae'ë'e. Bada Iesuro hesi darugo'e anera ömo'ömohu'o gemu mae ö'idöre jioromo ⁸ vëni hödu'o rueromo God bogo uehorovoromo nosi Bada Iesuarue jö ma bogo ejaharue aribövioho i'ue mana bojëmi'ë'e. ⁹ I'ue mana bojëmi'iramu jabumë Badahu jiajiroho bogo raromo'i hesi aji'eroho darugo'eroho bogo raromo'i rori'o va'oromo ioro'ioremu sisërë va'ë'ö. ¹⁰ Badahu rueröhe majare evare ëhioho jjo'ë'e. Iae hu rue'ë'e hesi aribövie aho'obëhe noro hesi ihoho döro bamoröhego hu mae uehorovarue aribövioho noro hu rajahiruomoröhego. Jemë'o ëhi ë'a'aruje ë hesi bëhoho noehu majëhijare jöho jemëro mae uehorovë'ëro jëvë'ëro.

¹¹ Badare ihoho ëhi döro jioröhego ëhuni noro vae majae jemesi jöëni nosi Böröme God ëninamiromo uavarueje: God jero Thessalonica aribövioho uëvane höjo jabumë jasi aribövie jioromo mae jëvojöro. Ëhuni ajëmego jae hu uëvane ëhi jjië'e aribövie jioruomoi'irajo. Jasi darugohuro ajëmego jabuhu mu ma vae'i nimaruocho aho'obëhe vaeromo Keriso mae uehorovoromo vaejarue muoho aho'o vae barë'irarëjo. Noro ëhi God ua gavarueje. ¹² Jemëhu ëhi jjië'e mu vaejë'o ho ehuro nosi Böröme God'o

Bada Iesu Keriso'o huë baejêvoromo jemë ëhi ajëmi'iramu ëhuro nosi Bada Iesuare ihoho bôröme jio'i jemëro hesiro ajoho bae'a'aruje.

2

Mu ma ijumaje aehu ma-va'orahoro rueröhe jöhoje.

¹ Nasi ö mueno'e nosi Bada Iesu Kerisohu rueromo uövuego noehu hu jajire gagovoromo gemuore raromo'iröhe jöho noro majëhi'ië'ö avoho uehorovo'irarijeko. ² Aehu sarerëmiromo uëvaruoho: Badare majaho mami'e rovë'e hö uëvaruoho ëho heromo nadi ma-burëroho tiöromo uehore gö gö baere. Ëhi jië'e jö rovade hesi bëhoho nani aëro sarerivoromo uëvareje: Ëjöho God-are Aru'aho hesiro baeromo majëhijaruëjo. O nani aëro jabesi ëma uehorovoromo majëhijareje. O nani aëro sarerivoromo uvareje: Paul naro ëhi jië'e jöho jajivoromo bamëhode höjo. Nani ëhuni uvarujeje: Badare majaho mami'e rovë'e höjo. ³ Ae göehu ëhi jië'e jö atoromo sarerëmi'i ë'o gavaruoho bogave ejëho'irarije. Badare majaho bogo ëma rue'i a'i ë hesi urimo ae aho'obëhe dë vövöbajo'e aho'o huotorovoromo God bijönimoromo hu'o muorovo'ië'iramu God-are mu ijumaje ahuro va'orahoro rueromo bövie nami'e'e ijönö sisërë va'iröhëro. ⁴ Bövie namiromo jöe majahuiromo uö'ë'e: Jemëhu bövie bise'e aho'o God höromo rajëhijarujoho vuonugo'i na gemu bôrömo hö uehorovevorëjo. Ëhi uöromo God-are osa bôrömore va'o hiromo majahuiromo uö'ë'e: Aviae na God jevajëjo. Ëhi ë'iramu ë hesi ijönö Badare majaho rue'ë'e.

⁵ Jemë'o uehorovore. Naro jemë'o hiromo ë hesi jöho uë'ego henövarijeje. ⁶ God-are mu ijumaje aho u'emu rue'ë'e. Avevejö'oho ë ia hesi mu sisëho ahë'eje. Diehi'oromo ahajoho iae jemë gavarujeje. Ëmu sisëho ahobe va'ojuvo majae eni jio'iramu God-are mu ijumaje ahuro va'orahoro rue'ë'e. ⁷ Röhu avevejö'oho hesi mu sisëho Satan-ro gurihiro mo ae uëvego vaejarueje. Vaejeko mu sisë ahaje ahuro ahobe va'ojuvo rori'o bava'iramu evaroho sisëho bogo aho'ë'e. ⁸ Sisëho bogo aho'iramu evare God-are mu ijumaje ahuro va'orahoro ro nami'ë'e. Va'orahoro ro nami'iramu Bada Iesuro rueromo jö'o ögëro hadivoromo ajoho röjahi'iramu sisërë barë'ë'e. ⁹ Röhu urimo Bada bogo rue'iröhevare evare God-are mu ijumaje ahuro Satan-are darugoho barueromo ae sarerëmiromo darugo'e muoho röjëhi'ë'e aëro ëho garomo tiöromo sisë'i uehorovoromo uvoröhego: God-are mu iju-maje aho maë höjo. ¹⁰ Darugo'e muoho röjëhiromo sareri'e mue bövie bise'e vaenövo'ë'e sisëre va'iröhe ariböviohuro garöhego. Jabuhu sisëre va'oröhe hesi bëhoho urimë'i Keriso-are jö maho bogo e'i bijönimoruomadeje. Jö maho ejaho'ibejo ëhuro iae maro va'oruomo'ibejo. Röhu bogo ejarohuro ëhuro sisëro va'o hesi jioruome. ¹¹ Jö maho bogo ejahego ëhuni God-ro sareri'e jöho jabesi dë vövöbajo'ere bojëmijajeje jaburo ë jöho maë uehorovoruomoröhego. ¹² God-are jöho bogo ma uehorovo'i ma-mu sisëmu nimë'ëro ëhu'ëro jabumë aho'obëhe God-are nunire riravo'iramu huro uë'ë'e: Mu sisë vaejë'e aribövie jëvajëjo.

Birivoromo riravo'iröhe jöhoje.

¹³ Röhu nasi ö mueno'e jemë Badahu rajëhijaje aribövioho jëvo'ego noro jemesi jöëni God mabëhe uanövo'ejo. Ëhesi bëhoho urimë'i sa'a bövi bise'o bogo bamadevare evare God-ro jemesi jöëni uehorovoromo uvadeje: Naro baejêvoromo maro bamëvo'ejöjo. Nasi Aru'ahohuro jabesi dë vövöbajo'oho

mae avohëho'iramu jaburo Keriso-are jöho mae uehorovo'iramu ehuro ehi e'ejöjo. ¹⁴ God-ro ehi uvë'ëro noro Keriso-are jö maho jemë majëhijamu God-ro uëvadeje: E'jöho jemëro mae uehorovorego naro baejëvoromo maro bamëvo'iröjo ehuro jemesi Bada Iesu Keriso-are aji maho baejeko mamabëhe jëvo'iröhe höjo. ¹⁵ Nasi ö mueno'e ehuni birivoromo riravore. Biririvo riravoromo noehu jö'ehu majëhiromo röhu ijönö surire jajivoromo röjëhijare jöho ehuremu ma'enoromo uehorovore.

¹⁶ Jemëro ehi e'irarijeko no nague nosi Bada Iesu Keriso'o God nosi Vavuohu'o jaburo niö'iro ajëmijöro. Ehesi bëhoho urimë'i God-ro no uehorovavuoromo huë baejavuoromo no ioro'ioeremu birire bojamuoromo ajamuij'ëje noro nimorohë'i uvoröhego: Maro javuo'ajëjo.

¹⁷ Ehuni no nague jabumëro jemesi dë vövöbajo'o birivëhego jemëro bogo juhuonivo'i mae riravoromo mu maemu vaeromo jö maemu atonövo'irarijeko.

3

Thessalonica ekaresiaehu Paul-mesi jöëni God-are örire ëninami'iröhego Paul-hu jajivade jöhoje.

¹ Nasi ö mueno'e nasi ijo tugoho'i jöho jajivo'ië'ajoho gare. Jemëro nosi jöëni God ua garego ajamuego Badare jö noehu majëhibe jijiharuoho maburëro rumorovo va'ego ae aho'obëhe heromo uvoruomo'i: Jö mabëhe höjo. Ehuro jemesirire jiajëhi ehi jioje va'iro. ² O ua garego God-ro ajamuego biriri'övarue aribövi sisëho no bogo baejavuoromo sisë vaejavuo'iro e hesi bëhoho ae göëro göëro Keriso-are jöho bogo ma uehorovarue jiaje.

³ Röhu Bada hu bogo sareri'oho jio'i maëro jië'ëro huro jemë birire bojëmiromo avoho muebejëvo'ëte A Sisëho bogo baejëvo'iröhego. ⁴ Röhu huro no uehoro maho bojamuego jemesi jöho mae uehorovoromo uvarueje: Jemë nosi jö ejahuarujoho iae ehi ejahuobe va'a'arujëjo.

⁵ Röhu no nague Badaro ajëmijeko jemesi dë vövöbajo'ere herovoromo uvo'irarijeko: God-ro mabëhe uehorovavuae hö uvoromo Kerisohu vavaeni baeromo biririvadëhi ehi biririvo'irarijeko.

Övehu birivoromo bövi bise'o baeröhe jöhoje.

⁶ Nasi ö mueno'e noro Bada Iesu Keriso-are ihore ave jö börömo majëhi'ie'ö. Ga'irarije Christian aganoho rahuro noehu bojëmijamu hejarije jöho bogo ejahuo'i mue bijönimoromo ëma raromamu gëvë'iroho gorëvore.

⁷ Iae jemë'o gavaruje. Noehu e'arëhi jemë'o ehi e'ibejarije iae mae jio'ibejo. Noehu jemë'o raromarevaroho muoho bogo bijönimareje. ⁸ No jemesi ioho bövioho bise'o ho bogo ëma ujuoho'i imoromo ujuohonövareje. Sisone vahie majae nosi övëro birivoromo i'u'e mu börömo vaemu vaebe va'oromo nosi manaho birohoromo iruno'o ho bövioho bise'o ho imonövareje huë vavaene jemesi örire bojëmijöëni. ⁹ Noro uë'ibejo: No God-are mue vaejarue javuaje bövie bise'e ma-suvuore bojamuihë uë'ibejo iae mae jio'ibejo. Röhu noehu bogo ehi e'are hesi bëhoho no naguadeje jemëro ga'irarijeko noehu nosi övehu birivoromo iruno'e bövie bise'e mana baejaruoho garomo ehi gemuoho e'irarijeko. ¹⁰ Noehu jemë'o raromarevare evare ave jögoroho majëhiromo uëvareje: Ae rahu bijönimoromo mu bogo vaejë'o ho ioho nadi i'imamirëjo.

¹¹ Noehu ëhi jajivarue hesi bëhoho no hejarueje uövuego: Jemesi a ioro'iorohuro muoho bijönimoromo ëma raromoromo ae gö jabesi muoho ëma ahobe jijiharue hõjo. ¹² Èhuni noro ave jõho bojëmiromo Bada Iesu Keriso-are ihoro majëhijõ. Èhi jië'e aribövioho uëregõ ma-u'emu taemo raromoromo jabesi övëro biririvoromo bövioho bise'oho bae'iro.

¹³ Röhu nasi ö mueno'e jemëhu mu ma vaejarujoho nadi u'uhore. ¹⁴ Ae rahu ave nosi surire jõ bogo ejahuë'oho ëhi jië'e ahemu ga avohoromo nadi gavanovorego javoje bae'iro. ¹⁵ Röhu nadi uvore: Hu no'o muorovaje ae hõromo nue huodivo'i a'i uvore: Nosi öe hõromo jögore majahijego avoho hi'iro.

Ijo tugoho'i jajivade jõhoje.

¹⁶ Bada huë mae bojamauje ae jië'ego no nague jemë mae o sisë raromë'oho huro majae ëhi huë mae bojëmi'irõhego. Huro ae aho'obëhe jemë'o jio'ë'e.

¹⁷ Paul naro nasi övëro jajivoromo jemesi örire jejëmiromo bame. Na surire jõ jajivë'iroho nasi övo jajoho ëhi jajivajeje jemëro garomo uvo'irarijego: Paul-ro bamahuë'e hõjo. Naehu jajivaje hesi nu ano'oho ëhije.

¹⁸ Nosi Bada Iesu Kerisoro huë baeromo jemë ae aho'o ajëminövo'ë'e. Ahia mino'e.

1 TIMOTHY

Paul-hu Timothy jejamade jöhoje.

¹ O asë'e Timothy Paul naro ave jöho jasi örire jajive. Na Iesu Keriso-are apostle jeve ë hesi bëhoho baejavuoromo mare bamavuaaje aho God'o noehu ga'i muebejarue aho Iesu Keriso'o ëho jaburo ë muoho bojemë'tëro ëhu'ëro.

² Naro Timothy jasi örire jejamije. Naehu Keriso mae uehorovajëhi jero nasi ijore ijore juvoromo Keriso ëhi mae uehorovanuëro javë'ëro ëhu'ëro ja nasi harihu mae jave. Na nege God Vavuohu'o nosi Bada Iesu Keriso'o ëho jaburo jabesi vavaenimoromo ajamijego maro hi'iranego.

Timothy-hu sareri'e jö ahoröhe jöhoje.

³ Naehu ja'o hiromomo Macedonia sa'are rue'irögororo jasi örire jö bojami-jode ë jöe gemuoho majahi'irögororo ë'e. Ephesus amoro ëhi hiromomo a ioro'ioroho darugo'o majëhiromomo uëne: Sareri sareri'e jö röjëhijarujoho vuonugohëjo. ⁴ Hijo miono'o jabesi vavu gö gö jabesi ihe gö gö mevobe va'emumu va'arujoho a mami jöe gö gö ëma uehorovoromo atarujoho ëhi jië'e jöemu uehorovarujoho vuonugohëjo. Ëhi uëne. Ëhi jië'e jöemu uehorovë'ohuro ëhuro aëro jöho ma-berohemu beroho'i God-are muoho bogo avoho baejarueje ë hesi bëhoho God-are jöhuremu mae uehorovoromo ëhuro ë muoho baejaruëro jië'ëro. ⁵ Jabuhu ëhi jië'e mu vuonugojöro jaehu majëhi'iranego uvade hesi bëhoho na negadeje jasi ariböviohuro bogo madëremuoho aho uehorovëvo'i a'i mu maemu vae'i nimoromo dë maemu jëvego herovoromo uohu'o Keriso-are jöho mae uehorovoromo ëhuro aho avoho huë baejëvoröhego. ⁶ A ioro'iorohuro ëhi jië'e mu ma hesi öroho garaeromo aruëre anumëre ëma jijihoromo jabesi jögoroho ëma berohemu beroharueje. ⁷ Jöho ëhi berohoromo nimoruomajeje mu vaeröhe jögoru hesi öri röjëhijarue ae jioruomoi'iröhëro. Ëhi nimoruomajeje röhu jabumë mu vaeröhe jögoru jö atarue ë hesi bëhoho bogo avoho gavarueje. Bëhoho bogo gavë'e ëma biririvoromo jöho majëhijarueje.

⁸ Iae no gavaruoho mu vaeröhe jögoru hesi bëhi aehu avoho röjëhijë'oho ë jögorohuro ëhuro marëjavuo'ë'e. ⁹ No ave jöhemu uehorovo'ejo. Mu vaeröhe jögoru bamade hesi bëhoho bogo aribövi mahunioho bamë'eje. A'i jögoru ahoruomajohuni hia'i biriri'övoromo jö bogo eroharuohuni o God bijönimoruomajohuni mu sisë vaejaruohuni o God-are mu ijumoruomajohuni sa'are mu sisëhemu uehorovoruomajohuni o vavu muo'amaruohuni vëmu muo'amaruohuni o a ioro'ioro muo'amaruohuni ¹⁰ o a'o magonaho'o öehu jijihanovaruohuni o a'o a'o sihamirovaruohuni o ae gö vajiohehu guduamo ujuoho va'aruohuni o sareri sareri'e jö ataruohuni o court-rerivoromo sareri jö majëhijaruohuni o mu sisë rabe rabe vaeromo God-are mu ma aharuohuni ëhi jië'e ariböviohuni jögoroho bamë'eje. ¹¹ Ëmu ma jö hesi bëhoho God huë mabëhe hijaje a hesi aji röjahuijaje jöhoje. Ëjö hesi muoho huro na bojemadeje.

God-hu Paul-ni vavaenimoromo ajamamu Paul-hu huë mae baejade jöhoje.

¹² Naro Iesu Keriso nosi Badare örire huë mae uave rabëni huhu nasi muohuni darugo bojemadohuni o huhu na mae uehorovevoromo

hesi mure bamevadohuni. ¹³ Urimo naro Keriso-are jöho agoromo hesi aribövioho sisë vaejevoro mo biriri'ovoromo hesi muoho ijumo'i ë'ö gabe rovodeje röhu huro hesi muoho iae bojemadeje. Huhu nasi jöëni ëhi vavaenimade hesi bëhoho naro hu bogo mae uehorovoromo nasi mu sisë hesi bëhoho bogo gavë'ego ëhuni ë'adeje. ¹⁴ Vavaenimoromo nosi Badaro huë baejevoro mo börömo bëhe ajemiromo uehoro maho huë maho bojemijadeje ë hesi bëhoho no Iesu Keriso'o gemuoro bimuvë'ëro javuë'ëro ëhi jië'e uehoro maho huë maho baejaruëro jië'ëro. ¹⁵ Iesu Kerisoro sa'are rovadeje sisë aribövioho no baejavuoromo maro ramuo'iröhëni. Èho jö maego ae aho'obëhe mae uehorovë'o ho iae maeje. Sisë aribövi baejavuo'i rovadoho a ioro'ioroho ma-bisemu jëvanovo'i na gemu sisë maho jevë'ëje. ¹⁶ Sisë mae jevamu röhu Iesu Kerisoro nani vavaenimadeje. Nani vavaenimade hesi bëhoho ijönö hu mae uehorovoromo ioro'ioremu mae raromo'iröhe aribövioho aho'obëhe jaburo uvoruomoröhego: Urimë'i Paul-ro mu sisë bëhe vae'i hijade höjo röhu Iesu Kerisoro hesi sisëho garomo huni vavaenimoromo hesi vöröho ma-taemorovobe rovade höjo. Èhu'ëro no garomo uvarue höjo: Kerisoro nosi sisëhu'o garomo noni ëhi vavaenimoromo hesi vöröho ma-taemorovaje höjo. Èhi uvoruomoröhego ëhuni huro nani vavaenimadeje. ¹⁷ Èhu'ëro God hu mabëheje. Hu böröme namiromo bövie bise'e muebebe rovadoho ëhi muebe'amobe va'lë'e. Hu bogo guomo'i ioro'ioremu jio'ë'e. Hesi nu ano'oho no bogo gavarueje. Hu gemu börömohoje. Hu ëhi jië'e aëro jië'ëro iho maho aji maho hesirohemu jiemu jiobe va'lë'e. Iae mae.

¹⁸ Nasi harihe Timothy na ave jöho bojami je. Urimë'i aëro jöe God-aro baeromo jasi mu jögoroho majahuijamu ja'o na'o hejareje. Èjöe gemuoho naro ja uave ëhuro jabuhu majahuijare jöhemu uehorovoromo biririvoromo Satan'o muorovoromo jö sisëho ahonövo'iranego. ¹⁹ Satan'o muorovoromo jö sisë ahë'iroho Keriso mae uehorovoromo dë maemu jioromo ëhuro biririvoromo ëhi jië'e muoho vaene. A ioro'iorohuro bogo ëhioho dë maho jio'i a'i dëre herovoromo uehorovoromo uvareje: Èmuoho sisë hö uvë'i röhu ëma ömareje. Èma ömë'ëro ëhu'ëro Keriso mae uehorovare muoho ma-ioro'ioere gemu ijumoromo boremi'ö barëjareje. ²⁰ A ioro'iorohu'o röhu Hymenaeus'o Alexander'o ëhi jië'e mu sisëho vaejë'ëjö. Èhi'amu naro Satan-are övore bojamijodeje huro baejëvego jaburo a'ororomo God-are ihoho bogo ijumoröhego.

2

Ekaresiaehu diehi'oromo God uvene aho röjahiröhe jöhoje.

¹ Röhu jö göho. Jö majëhi'irodoho ave jöho urimo majëhi'ië'e. Ja'o jasi ariböviohu'o jemëro ae aho'o jabesi jöëni uehorovoromo ëninamijë'i böviëni bise'ëni ua gavë'i huë mae uavë'i God-are öroro jöe atonövore. ² Ua gavego ave sa'are a masijohu'o jabesi bëhire riravoromo ave sa'are mu muebejarue ariböviohu'o huro ajëmego jaburo no avoho muebejavuego iro muorovo'oho bövioho bise'oho nosi öriroho bogo rovego no huë mae raromoromo God gemu uehorovoromo mu maemu vae'iro. ³ Èhi ua gavë'oho mae jiego God-ro nimajeje ë hesi bëhoho hu baejavuoromo mare ramuaje ahuro jië'ëro. ⁴ Hu nime sa'ae dinö'e dinö'e raromarue ariböviohuro Keriso-are jö maho avoho uehorovoromo ëhuro ijönöho i'uoho

bogo bae'i maro va'oruomoröhego. ⁵ Ae aho'obêhe êhi mare javuoröhego God-hu nimaje hesi bêhoho huro gemuëro sa'ae dinö'e dinö'e raromarue aribövioho muebejavuajeje. Ae gemu Iesu Kerisoro God'o nosi ririre öroho avohahuajeje. ⁶ Öroho avohahuajëro jië'ëro ae aho'obêhe noni guomorovadeje êhuro no sisêhu tövavuadoho jiovahuego no ae aho'obêhe mae raromö'iröhego. Majae eni jiamu noni guomade hesi bêhoho noro êho garomo mae uvoröhego: God-ro no ae aho'obêhe maro ramuö'i nimajëjo. ⁷ Êjöhö naro ae majêhi'irodego êhuni God-ro apostle bamevadeje. Na bogo sarerami'i jö mae majahije. Huro apostle bamevadeje naro sa'a ioro'ioro rajoho röjêhiromo uë'irodego: Ave jöhö mae jiaje mae uehorovorëjo.

⁸ Êhuni na nege dinö'e dinö'e gagovoromo God rajahijë'iroho ama'oho jaburo nu huë'te iro muorovo'e jöhö bogo uehorovo'i uehoro maemu baeromo God-are örire jöe atonövoröhego. ⁹ O na nege magonahöho jaburo simane mae uehorovoromo niögöho avoho ruhoruomö'iröhego. Avoho ruhoromo bogo sinoho nimorohoromo moni börömöho bu'öromo niögöho nieniaho bövioho bise'oho aho'obêhe imo'amoromo io'amoromo sinoho simano uoho avohorovo'i a'i uehorovo avohoromo niögöho io'amoromo ¹⁰ mu mae vaeröhego nege. Magonahehu majêhiromo uëruomë'oho: No God rajahijarue magonahe javuajë uvë'oho jabuhu êhi jië'e mu vae'iröhöho iae maeje. ¹¹ Gemuore gagovoromo God-are jö hejê'oho magonaho öm'ömhuro jörume ma-taemo raromoromo ma-jöhuremu heruomö'i. ¹² O magonahehu simano vaeromo ama'i jabesi örire church-re jö röjêhijë'oho êhi jië'e muoho Paul naro ahajeje. Jörume raromë'oho iae maeje. ¹³ Êhesi bêhoho urimöho God-ro aevo'ioho Adam bamoromo evare ijönö Eve bamadeje. ¹⁴ Satan-ro bogo Adam sarerami'i a'i magonahöho sareramamu huro uvadeje: Mae höromo God-are jöhö ahahadeje. ¹⁵ Iae êhi jiadeje röhu magonaho öm'ömhöhu God-are örire mae uehorovoromo ae huë bæjêvoromo God-hu nimaje muohemu vaeromo ma-taemo raromoromo êhi jië'e mu ma birivoromo vaejê'oho God-ro ajëmi'ê'e. Ajëmiromo gëröhe jabuhu aboji harihu'o rahamu gëvë'iroho êhi jië'e mu ma vaejarue magonahöho bæjêvoromo maro bamëvo'ê'e.

3

Ekaresia muebejêvarue aribövi jabesi jöhöje.

¹ Aëro uvarueje: Aehu ekaresia muebejêvo'i nimë'oho mu mae bae'i nimoruomaje höjo. Êhi atoruomaje jöhö iae maeje. ² Röhu ekaresia muebe'amo'ië'iroho êhi ë'ië'e a hesi ihoho ma-maemu jio'iro. Magonahe ma-gemu masu'iro. Simane sasohoromo mae uehorovoromo taemo hi'iro. Ae osare søjëvo va'oromo nihudëgaje ae jio'iro. Jöe avoho röjêhijaje ae jio'iro. ³ Nadi vörö'e jovoho iromo simanoho sisërë'iro. Nadi vörö'irae'i ma-u'emu jö sanu'e majêhiromo muoho vae'iro. Nadi iro muorovo'oho vae'iro. Nadi moniemuoho uehorovo'iro. ⁴ Hesi osare raromarue aganöho avoho muebejêvo'iro. Avoho muebejêvoromo aboji harihu'oho avoho röjêhijego jaburo hesi jöhö ejahoromo mu maemu vaeruomö'iro. ⁵ O hesi osare raromarue agano bogo avoho muebejêvë'oho hu diehi'oromo God-are ekaresiaho muebejêvo'ê'e. Bogo eni jio'ê'e. ⁶ O i'e aevoromo Keriso mae uehorovade aehu ekaresiaho nadi muebejêvo'iro. I'e aevoromo mae uehorovade aehu ekaresia muebejêvë'oho nani hu hesi sivue uehorovoromo uvo'ê'e: Na a böröme jëvë'ego ekaresia muebejêvaje mure bamevare

höromo Satan-are guare beva'ë'e. ⁷ A'i God-are jö bogo hejë'e ariböviehu mu bae'iröhe a mae uehorovë'o ho ëhi jië'e ahuro ekaresiaho muebejëvo'iro. O hesi örire bogo ma uehorovë'e ekaresia ëma muebejëvë'o ho hesi ihoho sisërë'iramu Satan-are guare be'ë'e. Ekaresia muebejëvarue aribövi jabesi jöho ëhije.

Ekaresia ajëmarue aribövi jabesi jöhoje.

⁸ Röhu ekaresia ajëmiarue aribövi jabesi jöho ëhi gemuohoje. Taemo raromo'iro. O nadi jöho huotohuotovo majëhi'i. Nadi vörö'e jovo bövioho ue'aho'i. Nadi moniemuoho uehorovo'iro. ⁹ God-hu röjahuijade jöho uhohu'o mae uehorovo'iro. ¹⁰ Mure bamëvo'ië'iroho urimo jabesi muoho diehi jiajoho gëre. Eni jëvamu gëvë'o ho evare muoho aevoromo vae'iro. ¹¹ O jabesi magonahoho ëhi gemuoho ma-taemo raromo'iro. Nadi ae gö jabesi jö sisëho atemu ato'irögoro a'i simane sasohoromo mue aho'o avoho mueberuomo'iro. ¹² O ekaresia ajëmiarue aëro magonahe ma-gemu masuromo aboji harihu'ohu'o jabesi osare raromarue agano ioro'iorohu'o avoho muebejëvo'iro. ¹³ Ekaresia mae ajëmijë'o ho jabesi ihoho mae jëvo'iramu ëhuro biririvoromo Iesu Keriso mae uehorovarue jöho ae masama'e majëhinövo'ë'ö.

Paul-hu jögoru Timothy-are örire jajivade hesi bëhohoje.

¹⁴ Na nege ma-burëro ö'irovo. Röhu naehu jajivaje hesi bëhoho ¹⁵ naehu örisanuovoromo bogo vejö'oho ö'amu gevë'o ho jero ë jöho adahoromo uehorovoromo uvo'iranego: Noro ëhi'oromo God-are agano ömo'ömohu'o gemu mae raromoromo muoho avoho vaejarue höjo. Iae God-are aganoho no daruge jië'e ae God-are ekaresiae javue. God-are ekaresiae javuë'ëro dioho'o bönu'o javuo ma'enegro bibivajëhi noro God-are jö maho ëhi ma'eno titimoromo avoho muebejëgo ëhi jiemu jiajeje. ¹⁶ God-hu röjahuijë'ëro noehu mae uehorovarue jö hesi bëhoho bö'römo maeje. Ae aho'o iae no ëhi uehorovarueje. Ejë hesi bëhoho aviajeje. Hu a sine jioromo a nuniro rovide höjo. Hu mae jiaje jöho God-are Aru'ahohuro hu ajamiromo no röjahuijade höjo. Hesi nu ano'oho aneraëro gavare höjo. Hesi jöho sa'ae göro göro aëro aevoromo hejare höjo. Hesi jöho ave sa'are ariböviohuro mae uehorovare höjo. Ö'idöre ajiomoromo hesi ajoho baejade höjo.

4

Ijonö aehu Iesuare jö ma vuonugo'i sareri'e jö majëhi'iröhe jöhoje.

¹ Röhu God-are Aru'ahohuro sama'e uövuë'eje: Majae ijönö aëro God-are jö mae uehorovaruoho vuonugo'irögoro Satan-are aru'aho ömo'ömohuro sarerëmi'iramu mae höromo jabesi jö sisëho ejëhoruomo'ajëjo. ² Satan-are aru'aho sisëhuro jabesi sareri'e jöho bojëmi'iramu sareri sareri'e ariböviohuro jöho baeromo sisë diehi diehi vaejaroho jabesi dë vövöbajo'o uhuroho bogo herovo'i ae ma-sarerëmiromo majëhiruomo'ajëjo. ³ Majëhiromo uëruomo'ajëjo: Nadi magonahoho masu'amorëjo. Ie gö gö nadi ue'ahorëjo. Ehi uëruomo'ajëjo röhu ë iohu'o God-ro bamadeje ehuro Keriso mae uehorovoromo hesi jö ma gavarue aribövioho noro hesi örire huë mae uaromo ë ioho ue'aho'iröhego. ⁴ Ehesi bëhoho God-hu iruno'o bövi bise'o bamadoho iae mae jjo'ame. Ehuni no bogo uvo'ejo: Sisë höromo

juahovo'ejo. A'i noehu i ujuohoromo God mae uaromo ë i ijë'o'ho maeje. ⁵ Èhesi bëhoho no God-are jö adahoromo gavaruohuro uvarueje: God-ro bövioho bise'o'ho bamade höjo. Èhi uvoromo hesi örire jö atoromo ijë'o'ho ëhuro uvarueje: God-ro bamahuë'ëro ijaruoho iae mae höjo.

Timothy-hu Keriso-are mu avoho vaeröhe jöhoje.

⁶ Èjöhö Christian aganoho majëhijego heruomo'iro. Ja ëhi ë'të'o'ho Iesu Keriso-are mu vaejanue a mae javo'ë'e. Èhuro no ga'ejo noehu mae uehorovarue jö ma jaehu ebe rovanoho ja ëho uehorovoromo birire baejë'e javo'iramu. ⁷ O simano sisërëromo God bogo uehorovë'e ëma atarue jöho nadi ejëhone. Nadi ejëho'irögoro biririvoromo God-hu nimaje muoho sivohemu sivohobe va'one. ⁸ Noro sino haho'o hesi muoho sivoho avohë'i ë'o gabe va'arueje ëhuro nosi sinoho biririvavuo'iröhëgo. Èhi ë'të'o'ho ëhuro no ma-bisemu mae javuo'ë'e. A'iro God-hu nimaje mu sivoho avoho'i ë'o gabe va'ë'o'ho ëhuro mabëhe javuo'ë'e. Èhuro jaruvoho mae raro-maruëro ijönöhu'o ëhi gemuoho raromo'ejo. ⁹ Èho jö maego ae aho'obëhe mae uehorovë'o'ho iae maeje. ¹⁰ Noro ëhi mae raromo'iröhëni ëhuni no biririvoromo sivohoromo God-hu nimaje muoho vaejarueje ë hesi bëhoho God darugo'e aëro jië'ëro no ajamuijöro mae uehorovaruohuni. Hu sa'ae aho'obëhe ajamuaaje aeje. Mae uehorovarue aribövioho no mare bamavuaaje aeje. ¹¹ Èhi jië'e jöho ae bojëmiromo ë hesi öroho röjëhinövone. ¹² Ja a i'e jave röhu nadi simano sisërëjë'e muoho vaejego aho uvoruomo'iro: Timothy asisö'ëro jië'ëro hu muoho bogo avo'avoho vaejaje höjo. A'i jero jö mae jövoromo mu mae vaeromo ae huë baejëvoromo God mae uehorovoromo avoho taemo hijego aëro jasi muoho garomo uvo'iro: No'o ëhi ë'ëjarëjo. ¹³ Jero ëhi'oromo God-are jöho aëni adahoromo jögore mëmiromo öroho röjëhiromo ëhi ë'i hijego evare na ö'iro. ¹⁴ Mu vae'irane suvuoro God-hu bojamadoho nadi u'uho'i ma-biririvoromo muoho vaene. Èhesi bëhoho urimë'i ekaresia muebejëvarue a duvahohuro övoho simanore bamahamu evare aëro jöho God-aro baeromo mu vae'irane jöho majahijamu ëhuro ë suvuoroho baejaneje. Èhuni ëho avo'avoho mueberomo muoho vaene. ¹⁵ Èhi jië'e muohuremu uehorovoromo biririvoromo vaenövone. Èhi ë'të'o'ho ëhuro ae aho'obëhe ga'ë'ö jero muoho avoho vaebe rue'iramu. ¹⁶ Jasi arijo'arije avo'avoho mueberovoromo God-are jöho avo'avoho röjëhine. Èhemu vaenövone. Èhi ë'të'o'ho ëhuro maro javoromo jasi jö hejarue ariböviohu'o maro jëvo'ë'e.

5

Timothy-hu ekaresia ae magonahe diehi jögoru mëmi'iröhe jöhoje.

¹ Röhu ga'irane a duvahehu mu sisë'i vaejamu jaehu jögoru majëhijë'o'ho nadi jö giagia'o'ho majëhi'i ma-sanu'e vavu majaharuëhi ëhi majëhine. O a i'o jögoru mëmë'o'ho ö majëhijaruëhi ëhi mëmine. ² O magonaho duvaho jögoru majëhijë'o'ho vëmu majëhijaruëhi ëhi majëhine. O magonaho i'o jögoru mëmë'o'ho ma'ino majëhijaruëhi ëhi jië'e jö mahemu mëmi'i jöe gö gö nadi uehorovoromo majëhine.

Magonaho doru jabesi jöhoje.

³ Röhu magonaho doru jabesi jöho. Magonaho doru agano rumo'ëro jië'ëro huë ma baeröhe öri bogojië'o'ho ëhi jië'e magonaho doruoho jero

rajëhiromo ajëminövone. ⁴ A'i magonaho dorue aboji harihu'e o hijo ömo'öme jëvë'oho ë ariböviohuro ave muoho avo'avoho uehorovo'iro. Jabesi agano maho urimo avoho muebejëvoromo ëhuro jabesi vëmu vavuehu hijo ömo'ömehu ajëmarëhi ëhi jaburo mana ajëmi'iro. Jabesi mu ioro'ioroho ijönö jio'iro. Ëhi jië'e muoho God hu nime. ⁵ A'i magonaho dorue agano rumo'ëro jië'ëro jabesi sivu mueberovë'iroho ëhi jië'e magonahohuro uvoruomajeje: Hesi God-ro ajëmi'ajë uvoromo ëhuni vahie majae jene God-are örire jöe jövoromo ua'i hijajeje: God jero ajemego na mae jevajo. ⁶ O magonaho doruehu jabesi sinohemu uehorovë'oho ëma jijiharuëro ije jahosi'e jiajëhi ëhi jëve. ⁷ Ëhi jië'e jöho majëhijego ejahego jö sisëho bogojio'iro. ⁸ Ae rahu hesi ö mueno'o bogo ajëmi'jë'oho o hesi agano mahu'o ëhu'o bogo ajëmi'jë'oho ëhuro God mae uehorovarue jöho vuonugoromo God-are jö bogo hejë'e aribövioho iosirëmiromo hu sisë bëheje.

⁹ Ekaresia ariböviehu magonaho doru muebejëvo'i jabesi iho jajivo'ië'iroho vadune aho'o 60 baejë'e jabesi ihohemu jajivo'amo'iro. O barue ma-gemu masuvë'oho ëhi jië'e magonaho doru jabesi ihohemu jajivo'amo'iro. ¹⁰ O magonaho dorue mu mae vaejamu ëhuro jabesi iho mae jië'oho ëhuremu ihoho jajivo'amo'iro. Aboji harihu'e avoho muebe'amobe rovë'e jiego ae i'e rovamu ajëmiromo nihudëgo'i arijë'e jiego Keriso-are aribövioho huë baejë'e jiego huë vavaeni'e aribövioho ajëmi'jë'e jiego mu mae bövie bise'e vaeruomë'e jiego ëhi jië'e magonaho doru jabesi ihohuremu jajivo'amo'iro.

¹¹ A'i magonaho i'e doru jioruomë'oho nadi ëhi jië'e magonaho jabesi ihoho jajivoromo muebejëvone. Ëhesi bëhoho magonaho i'ohuro dëre uehorovoromo ri'öromo Keriso vuonugo'irögoro sionoho iore bamo'i nimarueje. ¹² Ëhi nimoromo ëhuro urimë'i Keriso mae uavare jöho ahego ëhuro jabesi ihoho sisërëjajeje. ¹³ Röhu göho magonaho doru i'ohuro mue bijönibijiohoromo osare osare ma-raromobe jijihajeje. Röhu bogo ëhemuoho ömo'i mu sisë gö'o dëre vaejarueje. A jöho ëma atobe a muoho ëma ahobe jijihajeje. No bogo atarue jöho ë magonahoho jaburo atoruumajeje. ¹⁴ Ëhi jië'ohuni na nege magonaho doru i'ohuro röhu maho sionoho barue masu'amoromo aboji harihu'e vaeromo osaho avoho muebenövoröhego. Ëhi ë'ë'oho ekaresia bijönimarue ariböviehu jö sisë ato'iröhoho bogojio'ëte. ¹⁵ Na ëhi uavaje hesi bëhoho magonaho doru i'o ioro'iorohuro Keriso-are jöho vuonugo'i Satan-are örire va'ë'ego ëhuni uave. ¹⁶ O Christian magonahe rahu hesirire magonaho doru jië'oho huro ajami'iro. Ajami'jë'oho ëhuro ekaresia aribövioho bogo madomadëgo'iramu agano rumo'e magonaho doru ajëmi'iröhoho eni jëvo'ëte. Magonaho doru jabesi jöho ëhije.

Ekaresia muebejarue a duvaho jabesi jöhoje.

¹⁷ Röhu a duvahehu ekaresia muebejëvarue jöho jajivo'ië'e. A duvahehu ekaresia avoho muebejëvamu ekaresia jabuhu mabëhe rajëhiromo suvuroo bisemu bövie mana bojëmi'jë'oho iae maeje. O a duvahehu biririvoromo ekaresia avoho muebejëvoromo röhu göho God-are jö majëhiromo bëhi röjëhjarue ëhi jië'e aribövioho böromo mae uehorovëvoromo mana bojëmi'jë'oho iae maeje. ¹⁸ Suvuroo bojëmi'iröhe hesi bëhoho ë hesi jöho God-are surire uhu'e uvë'eje: Jasi mu vaejahaje miehu jasi mu

vaejahoromo i hörehu sa'ijovobe juvë'o'oho hesi jö'o'oho nadi tugohahego hu juvoromo hesi manaho baeromo huhu hörehu sa'ijovaje i vitu vituoho ibe juvo'irajo. Ëhi jië'o'oho miohuro ëho hesi manae bae'a'ajëjo. O God-are surire jö göho ëhi uvë'ëje: Ae rahu mu vaeromo mana baejë'o'oho iae mae höjo. ¹⁹ O aehu ekaresia muebejëvaje a duvaho hesi jö sisë ja majahijë'iroho ae gemuehu majahamu hejë'o'oho nadi ejahone. A'i ae niö'i'o ae niö'i' gemu jabuhu a duvaho hesi mu sisë jabesi hia'ëhu heromo nunehu gavë'ëro jasi örire majahijamu hejë'o'oho ëhuremu ejëhone. ²⁰ Hu sisë jië'o'oho ekaresia aribövi jabesi nunoro jögore bojamego avoho uehorovo'i ëhuro a ioro'iorohuro ëho garomo juhuonivoromo bogo ëhioho ë'iröhe.

²¹ Ëjöhö börömeje. God-are nunire Iesu Keriso-are nunire God-are anera jabesi nunire naro ja uave ejeho'iranego. Ejehanuevarö mevo ga'irane a duvaho jabesi jöhö diho mae diho sisë jiamu gavë'iroho nadi ma-urimoho uvone: Iaho mae höjo o iaho sisë höjo. O nadi a duvahe jasi aemo'aemoho sanu'e jöhö majëhi'i a duvaho ioro'ioroho darugo'e jöhö majëhi'i a'i ma-uehore gemu baeromo a duvahe aho'obëhe majëhinövone. ²² O ae göehu ekaresiaëni mu börömo vaeröhego övo simanore bamaho'ië'iroho nadi ma-majioho övoho simanoroho bamahone. Ëiahuro mu sisë vaejego ae niö'i' jemesi ihoho sisërëjëhojëni uave. Nadi ëhioho ë'irögöro ma-avoho mueberovego sisëho bogojavo'iro.

²³ Röhu dëre guomo baejavo'i hijajohuni nadi jovemuoho i'i wine jovohu'o ma-bisemu ijego ëhuro dëho mae javo'iro.

²⁴ Amo jaehu ekaresia jabesi mure bamëvo'ië'iroho jabesi muoho avoho garomo evaro bamëvone. Ëhesi bëhoho a ioro'iorohuro ma-va'orahoro mu sisë vaejaruëro jië'ëro jabesi mu mevo'irane ë hesi urimo ga'a'anue jabesi sisëho ma-va'orahoro jio'iramuroho bogo bamëvo'anue. O a ioro'ioro jabesi sisëho subirö'öjë'ëro jero jabesi muoho mevo garomo evare ijönö ga'a'anue sisë jioruomo'iramuroho bogo bamëvo'anue. ²⁵ O mu sisë urimo gö subirö'ö'i gö va'orahoro jië'ëro ijönö aho'o ma-va'orahoro jiajëhi mu maho ëhi gemuohoje. A ioro'iorohuro mu maho ma-va'orahoro vaejarueje. O mu ma ioro'ioroho subirö'öjë'ëje röhu ijönöho bogo subirö'ö varijënoho jio'ë'e.

6

A jabesi muemu vaejarue aribövi jabesi jöhöje.

¹ Röhu jö göho a masijo jabesi darugoremu raromoromo jabesi muemu vaejëharue aribövi jabesi jöhöje. Ëhi jië'e ariböviohuro a masijoho mae uehorovëvo avohoromo muoho vaejëhego God-are ihohu'o Keriso-are jöhu'o aho bogo sisë'ioho ato'iro. ² O jabesi a masijoho Keriso mae uehorovarue aribövie jëvë'o'oho mu ariböviohuro nadi uvo'iro: Nosi a masijoho ma-Christian ö mueno'ëro jëvë'ëro bogo masijoho hö uvoromo muoho ëma sisë'i sisë'i ömo'iro. A'i uvoruomo'i: Nosi masijoho jabumë Keriso mae uehorovarue aribövie noehu rajëhijaruoho jëvajëjo. No ëhi jië'e aribövioho ajëmiarue hö uvoromo jabesi muoho avo'avoho vaejëhoruomo'iro.

Keriso-are jö vuonugo'i sa'a hesi jöemu berohemu beroharue mu sisëhu'o ave sa'a hesi inömo bae'i ëhemu uehorovarue mu sisëhu'o ë mu sisë niö'i' hesi jöhöje.

Ēhi jië'e jöho jero ae röjëhiromo uë'i hijego muoho avoho vaeruomo'iro. ³ Aehu jöe gö röjëhijë'oho sisëje. Jöe gö röjëhiromo nosi Bada Iesu Keriso-are jö mahu'o God-are mu diehi avoho vaejarue jöhu'o bogo ejë'oho ⁴ hu simanoho bogo uehorovë'e ëma uvajeje: Na a böröme jevajëjo. Simane sisërëromo nimajeje bëhi rumo'e jöe gö gö ëma nahoromo jö aho'ahëmi'i. Röhu ëhi jië'e jö berohemu berohamu hejë'oho ëhuro aëro sarerivoromo uvoruomajeje: Nuni aji'e jöho jabumë diehi'oromo bae'i no bogo baejare hëromu jabesi örire dë vörönimoruomajeje. Dë vörönimoromo iro muorovo'e vaeromo ae göëro gö hesi örire agoromo ae göëro gö hesi örire sisë uehorovoruomajeje. ⁵ O uehoro sisë baeromo God-are jö maho vuonugo'i irovoromuomajeje. Irovoromo sarerivoromo uvoruomajeje: Noehu God-are muemu uehorovo'iröhe hesi bëhoho aviëhi höjo. Noro inömoho bövioho bise'oho ujuohoromo ëhuro maro raromo'ejarëjo.

⁶ Iae mae. God-are muemu uehorovë'oho iae maro raromarueje. Ēhesi bëhoho God-are muemu uehorovoromo röhu bogo gö'o gö'oho bae'i uehorovo'i a'i uvë'oho: No eni javuajë uvë'ohuro ëhuro maroho raromarueje. ⁷ Vëmehu rahavuare majaroho evaroho inömo rumo'e ma-övemu rovarëje. O vuovoröhe majaroho ëhu'o ma-övemu va'ëjo. ⁸ Röhu iruno'e o niögu suhi'e javuë'oho ëhuro uehorovoromo uvo'ëjo: No eni javuajë uvoromo bogo gö'oho bae'i ëhemu uehorovo'ëjo. ⁹ A'i a ioro'iorohuro inöme bövie bise'e marohë'e mae bae'i ëhuremu uehorovoruomajeje. Ēhi jië'e aribövioho Satan-ro dinëmijego buororo rumo va'anovego buorëro taemëvanovego dë vövöbajo'ere ri'öromo simane sisë'i uehorovoromo mue gö gö nimoromo sisërërovo barëjarueje. ¹⁰ Moniemu gemu uehorovë'oho ëhuro mu sisë aho'obëhe baejarueje. Ae göëro moniemu nimo avohoromo ëhuro Keriso-are jöho rumonimobe va'ojuvo va'o vuonugo'i huë vavaene gö gö baeruomë'ëje.

Timothy-hu mue gö gö vaeröhe jögoru Paul-hu jajivadohoje.

¹¹ Röhu ja God-are ae jave. Ēhuni ëhi jië'e mu sisëho nadi gavanovone. Nadi gavanovo'i ma-mu maemu vaeromo God-are muoho nimoromo hesi öroro mae uehorovoromo ae gö huë baejëvoromo biririvoromo muoho vaeromo sanu'e jöho majëhinövone. Ēhi jië'e muohuremu vae'i nimonövone. ¹² Aehu ajajovoromo göehu gö iosirëmi'i biririvaje ëhi jië'e mu maho baejë'e jave. Ēhuni God mae uehorovoromo jasi daruge aho'o bojamiromu biririvoromo mu maho vaenövone. Muoho vaejë'i ijönö ioro'ioyemumu maro hi'irane öroho ëhuremu uehorovone. Urimë'i jaeu mae uehorovanue jö ae aho'o jabesi nunire huruoho majëhijanevare evare God-ro ja uavadeje ëhi maro hi'iranego. Ējöhuremu uehorovone. ¹³ Röhu naro God-are nunire Iesu Keriso-are nunire ave jöho majahi'ië'e. God ae aho'obëhe darugo bojamuego raromarue ahoje. Iesu Keriso Pontius Pilate-are nunire namiromo hesi jö ma-maemu huruoho majahijade ahoje. Ēae niö'i jabesi nunire ave jöho majahi'ië'e. ¹⁴ Jögoru hejanoho avo'avoho ejego aho jasi jö sisëho bogo ato'iro. Ēhi ebe va'one ijönö nosi Bada Iesu Keriso rovego garöhe. ¹⁵ Iae hu rue'iramu no ga'ëjo A Böröme God-hu nimaje majare. God hu ma-maro hirono huro gemuëro böröme mae namijë'ëro masijo vaeruomaje ae aho'o iosirëmiromo hu gemu dörohoje. ¹⁶ God gemu hu bogo guomo hesije. Hu aji börömoro hijë'ëro hesi bëhiroho no bogo va'o

hesi javue. Aho hu bogo ganövä'ëro ëhi bogo ganövo'ejo. Hesi iho börömo
darugoho ma-ëhi jiemu jiove va'ë'e. Iae mae.

¹⁷ Röhu ave sa'a hesi bövi bise'o marohë'e mae jëv'e aribövioho
uëne: Nadi jemesi inömo bövioho bise'oho uehorovoromo döroho
bamorovorëne. Nadi uvorëne: Na inömo marohë'e jevajohuro ëhuro
mae jevo'ajëjo ë hesi bëhoho inömo ma-jahuri jiaje inöme jiaje. A'i
uvorëne: Hesi God-ro ajemi'iramu mae jevo'ajëjo. Ëhesi bëhoho huro
bövie bise'e suvuoramui avohajeje huë mae javuoröhego. ¹⁸ O uënego
jaburo mu mae vaeruomo'i. Huë baerovarue mu hesi öroho marohë'e
mae jëvo'iro. Öve sasohoromo suvuore ë'iro. ¹⁹ Ëhi ë'ë'oho suvuoro maho
ö'idöre rune vae'ë'ö ëhuro maja viture ma-marö raromo'iröhohuni. Ëhuro
ruaho'amoromo bogo ma-döemuoho mae raromo'i dë vövöbajo'o uhohu'o
marö raromonövo'ë'ö.

²⁰ Röhu Timothy God-ro hesi jöho bojamadeje jero muebe'iranego. Ëhuni
ë jöhemu avoho uehorovoromo ae majëhinövone. A'i God rumo'e sareri
sareri'e jöho nadi gavanovone. O aehu God-are jö ahoromo jö i'o
barueromo sarerëmiromo uëvë'oho: Aveho nuni aji'e jöe hö uëvë'oho nadi
gavanovone. ²¹ Ëhesi bëhoho ae göëro ëhi jië'e jö i'oho uehorovoromo God-
are jöho vuonugë'ego ëhuni uave.

God-ro jemë huë baeromo ajëminövo'ë'e. Ahia mino'e.

2 TIMOTHY

Paul-hu Timothy jejamade jöhoje.

¹ O asë'e Timothy Paul naro ave jöho jajivo'ie'e. God-ro hesi nimë'ëro ëhu'ëro na Iesu Keriso-are apostle jevë'eje naro ae majëhiromo uënövo'irodego: God-hu nosi aru'aho i'ovahuo'i uövuadëhi iae huro ëhi Iesu Keriso'o gemuore ramuo'iramu i'ovavuo'ajë uë'irodego. Ëhu'ëro na ëhi jïë'e ae jeve.

² Naro nasi harihe Timothy jasi örire dë vövöbajo'e aho'o jejamije. Na nege God Vavuohu'o nosi Bada Iesu Keriso'o jabesi vavaenimoromo ajamijego jero maro hi'iranego.

Timothy-hu Keriso mae uehorovadohuni ëhuni Paul-hu God mae uavade jöhoje.

³ Naro God-are örire mabëhe uave. God nasi hijo miono'ehu uehorovobe rovarëhi na'o dë mae jevego herovoromo hesi muoho vaejajeje. Vahie majae jene naro jasi jöho hesi örire jövoromo hu mabëhe ua'i hijajeje.

⁴ Jasi jöëni God mabëhe uaromo naro uehorovoromo uvajeje: Jero nani vavaenimoromo nivane hö uvoromo ëhuni naro ja ga'i nego avohajeje ja garomo nasi dë vövöbajo'e nimorohevoröhego. ⁵ Na uehorovajoho ja bogo döëremuoho God mae uehorovo'i uhohu'o mae uehorovanueje. Urimë'i jasi hije magonaho ihe Lois'o jasi vëme Eunice'o jaburo uhohu'o ëhi God mae uehorovonövareje. Röhu na uehorovajoho jabuhu uehorovonövarëhi ja'o ëhi gemuoho God mae uehorovanueje.

Timothy-hu vi'ehë huë vavaene baeromo biririvoromo Keriso-are muemu vaeröhe jöhoje.

⁶ Ëhuni naro ave jöho ua'ie'e uehorovo'iranego. Urimë'i naro nasi övohuro jasi simanoho taemahamu evare God-ro ja darugoho bojamijadeje jero hesi aribövioho muebejëvo'iranego. Ëhuni ë darugoho vëninö'e avoho muebejego bogo duoroho'iro. ⁷ Ëhesi bëhoho God-ro hesi Aru'ahoho bojamuamu baejë'ëro ëhu'ëro bogo juhuonivo'i a'i daruge baeromo ae gö huë baejëvoromo avoho taemo raromarueje.

⁸ Ëhuni nosi Badare jö majëhijanuoho nadi ëhuniho javojimone o na savoji gagore hijajohuni ëhu'o nadi javojimone. Nadi javojimo'i God-are darugoho uehorovoromo naehu huë vavaeni baejajëhi Keriso-are jö ma hesi jöëni huë vavaeni rovë'oho ja'oa baene. ⁹ Ëhesi bëhoho no sisë javuamu God-ro no baejavuoromo maro bamavuoromo hesi aribövieuu javuojöro uövuadeje. Ëhi ajamuade hesi bëhoho hu bogo uvadeje no mu mae vaejë'e javuajë uvoromo ëhuniho hesi aribövioho javuojöro uövuadeje. A'i hesi nimë'ëro noni vavaenimoromo ë'adeje. Urimo sa'a bövi bise'o bogo bamadevare evare God-ro noni vavaenimamu uvadeje ijönö Iesu Keriso-ro no ajamui'iröhego. ¹⁰ Ëhi uvadoho jaruvoho mare ramuaje aho Iesu Kerisoro nosi örire rovë'ëro ëhu'ëro God-hu no huë baejavuaje muoho va'orahoroje. Ëhesi bëhoho Iesu Kerisoro nosi örire rueromo vuovo'iröhe öroho ahahuadeje. Ahoromo hesi jö maho röjahuijë'ëro ëhu'ëro no ë jöho

garomo uvarueje: No ioro'ioire gemu maro raromemu raromo'ejarjo. Kerisohu ajamuade jö maho ehije.

¹¹ Ejö maho naro majëhi'irodego God-ro bamevadeje. Ehu'ëro na apostle o Keriso-are jö röjëhijaje ae jeve. ¹² Ehi jië'e muoho vaebe juvë'ëro ehuro na vi'ehoho huë vavaenoho baejajeje. Iae ehi jeve röhu na bogo javojege. Rabëni. Naro God mae uehorovoromo gavajeje hu mae jiego. Ehi gavajëro jië'ëro uvajeje: Iae mae hõjo. God-ro eni jië'ëro ehu'ëro hesi mu nasi övo döre bamehadoho huro avoho muebebe va'iramu evare ë maja börömo huro rue'a'ajëjo. Ehuni javojoho bogojeve. ¹³ Röhu naehu jö ma röjahibe rovamu hejanoho ja'o ehi jië'e jö mahuremu ma'enone. Iesu Keriso-are uehoro maho baeromo God mae uehorovë'e ae gö huë baejëvë'e hiromu ë jöhuremu ma'enone. ¹⁴ God-hu hesi jö ma jasi övo döre bamadoho avoho muebenego aho bogo jö göho jövo'iro. God-are Aru'ahoho nosi dë vövöbajore hijë'e jiaje hesi darugoho baeromo ehuro ehi ë'one.

¹⁵ Iae ja'o gavanue Asia sa'a raje ae aho'obëhe Phygelos'o Hermogenes'o jabu'o nasi jöho bogo uehorovö'i remu va'oruomë'eje. ¹⁶ Röhu na nege Badaro Onesiphorus-are aganohuni vavaenimoromo ajëmi'iröhëgo. Ehesi bëhoho urimë'i naro huë vavaene bae'ego Onesiphorus-ro ajëmi'ego dëho sasohevonövadeje. O na savoji gagore hijamu hegorovo Onesiphorus-ro nasi jöënioho bogo javojimo'i ¹⁷ Rome amore ruenugoromo nahevemu nahevobe juvojuvo birohevadeje. ¹⁸ Ehuni na nege Badare majaho rovego huro Onesiphorus-are jöëni vavaenimoromo ajamijëgo mae jioröhëgo. Na ehi nege. Röhu urimë'i Onesiphorus-ro Ephesus amore hiromu muoho bövioho bise'oho ajëminövadeje. Ja'o iae gavanueje.

2

¹ Röhu nasi harihe no Iesu Keriso'o gemuoro bimuvavuë'ego God-ro hesi nimoromo huë baejavuoromo biriroho bojamuijë'e jiaje jero ë biriroho baeromo muoho vaenövone. ² Na diehi jië'e jö ae aho'obëhe majëhijajoho iae ja henövaneje. Ehenövane jöho baeromo a ma jabësi öroro röjëhijëgo jaburo jöho bava'oromo a ioro'ioroho jabu'o röjëhi'iro.

³ Muoho ehi vaeromo huë vavaeni rovë'oho nadi vuonugo'i a'i uvone: Iesu Keriso-are muorovo aribövïehu birivoromo Satan'o muorovoromo huë vavaeni baejaruëhi na'o ehi ë'ejö uvoromo ja'o ehi jië'e huë vavaenoho baeromo birivoromo Satan'o muorovone. ⁴ Röhu ë hesi uhu jö javivo'ië'ajoho gane. Bijo bunu'e baeromo sisë aribövïohu'o muorovë'iroho mu göho göho bogo gemuoroho havoromo muorovö'i ma-muorovo muohemu vaejarueje jabësi muorovo a börömo huro gëromo nimorohoröhëgo. ⁵ O uhu jö göho. Ajajovoromo tutuvoromo ae göehu gö iosirëmi'ië'iroho diehi ajajovarue jögoroho ejëhoromo evare tutuvarueje bogo ejahë'oho suvuoroho bogo baejöhëni. ⁶ O uhu jö göho. Dë mu ravë'iroho birivoromo mu vaejarue aribövïohuro urimoho ë ioho ue'aho'ë'ö. ⁷ Naehu jajivaje jöho uehorovo avohone. Jöe aho'o Badaro ajami'iramu bëhoho bae'a'anue. ⁸ Röhu Iesu Keriso uehorovonövone. Keriso hu Israel sa'a muebenövade ae David-are ujeje. Huro guomoromo i'ovoromo ri'öjë'eje. Ehi jië'e jö maho naro majëhibe juvajeje. ⁹ Ehi jië'e jö maho naro majëhijë'ëro ehuni Keriso bijönimarue aribövïohuro uvoruomajeje: Nörö Keriso-are jö majahuajohuro ehuro hu a sisë hõjo. Ehi uvoromo savoji gagore ba'amevë'ëro na huë

vavaene baeje. Jabumëro na savoji gagore ba'amevoromo taemevareje röhu God-are jöho bogo taemë'ëro ae aho'obëhe hebe va'oruomajeje.

¹⁰ Ae aho'obëhe God-are jö hebe va'aruohuni ëhuni God-hu baejêvade ariböviohuni naro uehorovëvoromo biririvoromo huë vavaene bövie bise'e baejajeje. Èhesi bëhoho na nege ë aribövioho jabu'o Iesu Keriso-are ae gemuohoro jêvë'ëro bogo sisëroho va'i maro va'oromo ioro'iore gemu hesi ajire raromemu raromoröhego. Èhuni naehu biririvoromo mu vaejajëhi ja'o ëhi biririvoromo muoho vaene. ¹¹ Röhu noehu ato'i arijarue jöho iae jö maeje. Atoromo ëhi uvarueje:

Nosi uehoro mamioho Iesu guomadëhi vuovahuë'o ho hu'o gemu mae raromo'ëjarëjo.

¹² No bogo u'uhu'i ma-biririvë'o ho hu'o masije riravoromo hesi öri ari'oho muebe'ëjarëjo.

Noehu hesinö dejo bu'öjê'o ho huro nosinö deje bu'ö'a'ajëjo.

¹³ Noehu God mae uavare jö ahë'o ho röhu God-ro mae uövuade jöho bogo aho'a'ajëjo

huhu uvaje jö vuonugo'iröhoho bogo eni jië'ego.

Timothy-hu mu mae God-are nunire vaeröhe jöhoje.

¹⁴ Èhi jië'e jöho majëhijego Christian ariböviohuro heromo avoho uehorovoruomo'iro. Èhi majëhiromo röhu God-are nunoro jögoroho darugo'o majëhiromo uëne: Bëhi rumo'e jöe gö gö nadi ma-jö aho'ahamirovorëne. Èhi uëne. Èhi jië'e jö aho'ahamirovë'o ho heromo bogo marë'i sisërëovarueje. ¹⁵ Röhu jero muoho biririvoromo ömo gavego God-ro garomo uvo'iro: Ja eni javajëjo. God-are jö maho ma-ahorirëro majëhine. Jaehu ëhi ë'ë'o ho jaehu vaejanue muoho God-hu gavë'o ho ja bogo javo-jago'ë'e. ¹⁶ Röhu God bogo uehorovë'e ëma atarue jöho nadi enövone. Èhi jië'e jö atë'o ho aëro God rumonimobe va'oruomo'ë'e. ¹⁷ Èhi jië'e jö sisëho iae sagoho va'ëne jio'ë'e. Sagohehu sino döre ibe va'ego rumorovoromo sino sisërëjêvobe va'ajëhi jabesi jö sisëhuro ëhi rumorovo'iramu aëro sisërëbe va'oruomo'ë'e. A ioro'iorohuro ëhi ë'arueje röhu Hymenaeus'o Philetus'o jaburo niö'iro ëhi jië'e jöho majëhijarueje. ¹⁸ Majëhiromo God-are jö maho vuonugoromo ae sarerëmiromo uëvarueje: No ae aho'obëhe mami'e vuovoromo i'ovoromo ri'öjê'ëro javuë'ëro ë hesi majaho mami'e barëjê'e höjo. Jö sisëho ëhi jörovamu hejê'ëro Christian ae göëro göëro Keriso avoho uehorovaroho vuonugë'ëjê. ¹⁹ Èaribövi ioro'iorehu God-are jö vuonugaroho röhu God-are aribövi maho jabumëro öbunö'e bibivoromo riravarueje. Jabumë God-are javu hesi öbu va'ëne jioruome. God-are javu hesi öbu va'ëne jioruome röhu God-are javu öbu hesi ahore ave jö niö'ioho jajivë'ëje. Göho uvë'ëje: Badaro gëvaje höjo di aribövioho hesiroho jioruomego. O göho uvë'ëje: Ae rahu uvë'o ho: Na Bada mae uehorovaje ae jevajë uvë'o ho ë ahuro mu sisëho vuonugo'irajo. Èjöho jajivo'amë'ëje.

²⁰ Röhu ekaesia jabesi uhu jö göho uehorovone. Osa börömore va'ë'o ho ga'a'anue hevöe ramae nu ano'e gö gö jio'amo'iramu. Ioro'ioroho inömo ma-mabëhëro avoho'amë'ëje. Ioro'ioroho ma-ijëro o sa'aëro sisë'i sisë'i avoho'amë'ëje. Röhu jabesi muoho gö gö jiorove. Hevö ioro'ioroho maego maja börömhuni runo'e bahi'i hevö ioro'ioroho sisëgo majae ëhi mue vaejarueje. ²¹ Èhesi bëhoho ae rahu naehu jajivaje uehoro sisë göh'öjê'o ho ë aho hevö maho va'ëne jio'ë'e. Èhi jië'e aho mae nugë'ëro hesi Börömo

hesi muoho mabêhe ajami'ê'e. Mu mae rabe rabe rovamu vaejê'oho eni jio'ê'e. ²² Rôhu a i'ehu sisê ômo'i nimaruocho gorô'i a'i aviêhi jiê'oho sivocho gane. Bada dê vövöbajo'ô uhure uehorovoromo huhu ajêmijôro ua gavarue ariböviohu'ô gemuoro hibe juvoromo mu mae vae'i God mae uehorovo'i a ioro'ioroho jasi dê vövöbajo'êro rajêhi'i ê'ô gane. Êhi jiê'e muoho nuninö bamone. ²³ Rôhu nuni ramoramovê'êro simano sisêrêromo jö aho'ahamirovarue jôho nadi ejêhone. Ja'ô iae gavanue. Êhi jiê'e jö aho'ahamirovê'iroho êhuro iro muorovo'e vaejarueje. ²⁴ Rôhu Badare mu vaejaje ahuro bogo iro muorovo'oho vae'i a'i ae aho'ô jabesi ôrire huê baejêvonövo'ê'e. Ma-taemorovoromo jôho avoho røjêhinövo'ê'e. ²⁵ Ae göehu hesi jö ahê'iroho huro sanu'e jögoroho juvô'ö majêhinövo'ê'e. Juvô'ö majêhijê'oho hesi nani'ô nani God-ro jabesi simanoho huotovêho'iramu jabumê uehoro sisêho vuonugo'i jö maho avoho ga'ê'ô. ²⁶ Urimê'i êhi jiê'e ariböviohuro Satan-are guare rireromo va'oromo Satan-hu nimaje muohemu vaenövaruje. Rôhu jabumê jö ma avoho gavê'ohuro êhuro avo'avoho uehorovoromo Satan-are guare jêvajoho suorovoromo maro va'ê'ô.

3

Maja viture sisê ariböviehu huê vavaeni barue'irôhoho êhi jiê'e aribövi Timothy-hu gorêvo'irôhe jôhoje.

¹ Rôhu ave jôhu'ô avo'avoho uehorovone. Sa'a bövi bise'ô barê'irôhe majaho dunovê'iroho huê vavaene bôröme rue'ê'e. ² Êhesi bêhoho ae aho'obêhe jabesi sinohuremu rajahirovo'ê'ô. Bövie bise'e gö'ô gö'ô dôre baebe va'i nimo'ê'ô. Jö huhe ê'oromo jöe gö gö êma ato'ê'ô. Jabesi simanêro êma uehorovoromo uvo'ê'ô: No a ioro'ioroho iosirêmiromo masijoho javuajêjo. Jö sisê ato'ê'ô. Vêmu vavu'ô jabesi jôho aho'ê'ô. Suvuoro bojêmamü baejê'oho huê ma jôho bogo uehorovo'i ma-bae'ê'ô. God-are mu maho ijumo'ê'ô. ³ Jabesi aganoho bogo huê baejêvo'ê'ô. Nue huô'i sanuêmê'oho bogo e'ê'ô. Ae gö jabesi jö sisêho sarerêmiromo ato'ê'ô. Mue bövie bise'e nimaruocho êma ômo'ê'ô. A umijaje ô sisêho va'êne jêvo'ê'e. Mu maho bijônimo avoho'ê'ô. ⁴ Aganoho sarerêmiromo sisê vaejêvo'ê'ô. Bogo avo'avoho uehorovê'e mu sisêho êma vae'ê'ô. Simano bövie vaeromo uvo'ê'ô: No eni javuajêjo. God bogo nimo'irôgoro sino sasohê'e nimorohê'e muohemu êhemu nimo'ê'ô. ⁵ Ma-döêremu God uehorovoromo hesi muoho vae'i uhoho God-are darugoho bogo herovarueje. Êhi jiê'e aribövioho gorêvo'iranego uave. ⁶ Êhesi bêhoho êhi jiê'e aribövi ioro'iorohuro sarerisarerêmiromo sanuêmibe osare osare va'oromo nu gö gö uehorovarue magonahoho sarerêmijego jabesinö va'arueje. Êhesi bêhoho ê magonahoho mu sisê vaebe rovê'êro êhu'êro dê juhuoninêgajeje. Dê juhuoninêgego mue gö gö nimarueje. ⁷ Mue gö gö nimoromo majae êhi jöe gö gö hebe va'arueje rôhu jö ma bae'irôhoho bogo eni jêvo hesije. Êhi jiê'e magonaho ômo'ômoho sarerêmiarueje. ⁸ Sarerêmiromo God-are jö maho aharueje. Urimê'i a ihe Jannes'ô Jambres'ô Moses-are jö aharêhi ê sarerê'ie ariböviohuro êhi God-are jö maho aharueje. Jabesi simanoho sisêrêjêvê'êro uehoroho bogojêve. God mae uehorovaroho rireromêvê'eje. ⁹ Rôhu ê aribövi jabesi muoho bogo marê'i urimê'i Jannes'ô Jambres'ô jabesi mu simano rumo'e jiamu aehu gavarêhi êhi ae aho'obêhe garuomô'ê'e ê aribövi jabesi muohu'ô simano rumo'e jiê'e jio'iramu.

Paul-hu hesi majae barë'ia'amu Timothy jögoru börömo bojamade jöhoje.

¹⁰ Röhu ja bogo ehi jië'e aho jave. Na diehi diehi röjehibe rovodoho iae ja gavë'e jave. Na diehi hibe rovode öroho iae ja gavë'e jave. Bëhoho rabëni mu vaebe rovodoho iae ja gavë'e jave. Na God diehi mae uehorovobe rovodoho iae ja gavë'e jave. Naehu bogo nu huodëgo'i ma-sanuovoromo mu vaebe rovodoho iae ja gavë'e jave. Naehu a nasi dë vövöbajo'ere uehorovëvobe rovodoho iae ja gavë'e jave. Naehu dë vövöbajo'o bogo u'uh'o'i ma-biririvobe rovodoho iae ja gavë'e jave. ¹¹ Aehu sisë vaejevo'i arijamu huë vavaene gö gö rue'i hijamu Antioch amore Iconium amore Lystra amore sisë vaejevo'i arijamu huë vavaeni diehi baebe rovodoho iae ja gavë'e jave. Ehi jië'e huë vavaenoho baejumu röhu God-ro ajemamu mae jevobe rovadeje. ¹² Röhu na bogo gemuoho huë vavaenoho bae'i ae rahu Iesu Keriso'o gemuore bimuvoromo God-are jöhemu ejahobe va'i nëgë'oho a ioro'iorohuro ëho garomo bijönimoromo jabesi örire sisë vaejëvo'i ari'iramu huë vavaene baenövo'ë'ö. ¹³ Aribövi mahuro huë vavaene bae'i röhu sisë ariböviohu'o sareri'e jö majëhijarue ariböviohu'o avevejë'e mu sisë vaejaruoho jaburo ijönö gö'o döre sisë börömo mae vaebe va'ë'ö. Sisë vaebe va'oromo ae gö sarerëminövo'ë'ö o jabu'o ae gö jabesi sareri'e jöho heromo mae höromo ejëhonövo'ë'ö. ¹⁴ Jabumë ehi sisërëjëvo'ë'e. A'i jero heromo biririvoromo mae uehorovane jöhuremu ma'eno titimoromo uehorovobe va'one. Ehesi bëhoho ë jö röjahijare aribövioho ja iae gövuanueje. ¹⁵ Iae ja'o gavanue ja bise'o javade majare jero aevoromo God-are surire jöho hebe rovaneje. Eësurire jö gavë'ohuro ëhuro jasi simanoho ajivavo'iramu garomo uvo'a'anue: Naro ëhi'oromo Iesu Keriso mae uehorovoromo ëhuro bogo sisëroho va'i maro va'ejöjo. ¹⁶ Röhu God-are surire jöho aho'obëhe ëho God-hu bojëmamu jajivare jöhoje. Eëjö adahë'ohuro ëhuro God-hu nimego noehu vaejarue muoho marëjajeje. Eëhuro God-are muoho huruoho majëhijarueje. Mu sisëho aharueje. Juvö'ö majëhijarueje. Mu ma hesi öroho röjëhijarueje. ¹⁷ Noehu God-are surire jö adahoromo ehi jië'e mu vaejë'oho ëhuro God-are aribövioho no uehoro mae darugo mae bövie bise'e eni javuë'ëro ëhu'ëro mu mae aho'o vaejë'oho eni javuö'ë'e.

4

¹ Röhu God-are nunire Iesu Keriso-are nunire jögore bogo bise'o vadu'oho majahi'ejö. Uvone: Iesu Kerisoro sa'are raromarue ariböviohu'o vuovavü'e ariböviohu'o no aho'obëhe göromo mevavuo'ajëjo. Huro nosi nunire rueromo böröme namiromomo aho'obëhe muebejavuo'ajëjo. Eëjöho uehorovoromo uvone: Paul-hu Iesu Keriso-are nunire jögoru majehi'ie'ajoho böröme hö uvoromo avoho ejehone. ² God-are jöho darugo'o majëhine. Ae nimë'oho o bogo nimë'oho biririvoromo majëhine. Jöe majëhijego avoho uehorovoruomo'iro. Mu sisë vaejë'oho ahëvone. Darugo'e jö maho majëhijego heromo biririvoromo mu ma-maemu vaeruomo'iro. Nadi u'uh'o'i biririvoromo jöho röjëhinövone. ³ Ehesi bëhoho rabëni. Majae ijönöho aëro God-are jö maho bijönimoromo'ë'e. Jö maho bijönimo'i sareri sareri'e jöe gö gö he'i hia'e avohoruomo'ë'e. Hia'e avohoromo ëhuni sareri sareri'e ae gö gö sö rueruomo'ë'e ëhuro he'i nimarue jö bëhoho röjëhijego heruomoröhëro. ⁴ Ehi jië'e aribövioho sö rueromo jö maho vuonugo'i sareri'e jöhuremu uehorovoruomo'ë'e. ⁵ A'i jero rabe

rabe rovë'iroho avo'avoho uehorovonövene. Huë vavaene rovë'o'oho nadi u'uho'i biririvone. Keriso-are jö maho majëhinövene. Êmuoho ma'enone. Jasi muoho aho'obëhe avoho ma'eno titimone.

⁶ Êhesi bëhoho nasi majaho barë'irögoro ë'e. Jew rajehu God rajahiromo jovo otehoromo God bojamiaruëhi ëhi nasi sino haho'o'oho God-are örire suvuore bojamiromo guomo'ie'e. Majae dunovo'iramu na ave sa'aho vuonugo'ejo. ⁷ Mu ma baejodoho naro nasi uehoroho darugoho aho'o bojamiromo biririvoromo vaejë'ëro ëhu'ëro ruahö'öromo vae barëjë'e jeve. Noehu mae uehorovarue jöho ma'enë'e jeve. ⁸ Êhu'ëro avevejö'e mu mae vaeromo ruahö'öjode hesi suvuoroho ö'idöre nugehë'eje. Badare majaho rue'iramu huro no avoho mevavuoromo gövuajëro jië'ëro ë suvuoroho bojemi'ë'e. Röhu bogo na gemuoho bojemi'i a'i ae rahu hu rovego gal'i nimarue ariböviohu'o ëhi jië'e suvuoroho bojemi'ë'e.

Paul-hu hesi jö bise'o bise'o jajivade jöhoje.

⁹ Röhu ma-burëro nasi öroro rue'i ë'o gane ¹⁰ rabëni hesi bëhoho Demas-ro sa'are muohemu nimoromo na remo'i Thessalonica amore va'irögoro Crescens-ro Galatia sa'are va'irögoro Titus-ro Dalmatia sa'are va'ë'e jiaje. ¹¹ Luke-ro gemuëro bogo va'ë'ëro huro rueromo gevajeje. O Mark mae ajamuijaje ae jiaje ëhuni hu'irae rovego huro muoho ajemi'iro. ¹² Röhu naro Tychicus nugö'öjamu Ephesus amore va'adeje. ¹³ Röhu urimë'i na Troas amore hijodevare nasi runoni niögoho Carpus-are osare nugo rovë'e jeve. Êhuni ja rovë'iroho baejeho ruene. O biriri'e suri suriohemu uehorovo avohoromo ujuoheho ruene suri suri ioro'iorohu'o ëhu'o.

¹⁴ Röhu copper inömo avoho'amaje ae Alexander-ro nasi örire mu sisë bëhe vaejevadeje. Êhuni hu sisë vaejevadëhi Badaro i'ue ëhi mana bojami'ë'e. ¹⁵ Röhu jero gavë'i muoho vaene. Iahuro ja'o sisë vaejavö'ë'e. Êhesi bëhoho huro nosi jöho aho avohë'ego uave.

¹⁶ Röhu urimë'i na court vaejevarevaroho aho bogo na'o'oho riravoromo nasi jöho ajemiromo majëhijareje. Ae aho'obëhe na vuororemijareje. Êhi jië'e muoho sisëgo na nege God-ro jabesi sisëho uehorovoromo vuonugöjoro. ¹⁷ Ae aho'obëhe vuororemi'i a'i Badaro na'o namiromo biriroho bojemadeje ëhuro naro hesi muoho vae barëromo hesi jöho majëhijego sa'a ioro'ioro raje ae aho'obëhe heruomoröhego. Êhi'oromo na vörö'e mi hesi jö'ore jevanovamu Badaro ajemiromo baejevamu ëhuro sisëho bogo birohodeje. ¹⁸ Na sisë'i jevamu Badahu baejevadëhi na sisë birohevobe va'ë'o'oho huro ëhi baejevoromo avoho muebejevonövo'ë'e ëhuro naro ö'idöre va'oromo huhu böröme namiromo muebejavuaje öri ari'ere ë hi'irodego. Hesi ihoho ma-mae jiemu jiobe va'ë'e. Iae mae.

Paul o Christian ae gö gö jabuhu Timothy'o a ioro'iorohu'o jejëmijare jöhoje.

¹⁹ Röhu Prisca'o Aquila'o jejëmiromo Onesiphorus-are aganohu'o jejëmijode höne. ²⁰ Röhu Erastus Corinth amore hijadoho iae ëhi hije. O Trophimus guomo guome baejamu Miletus amore nugo rovodeje. ²¹ Êhuni jero ma-burëro ruene. Buru börömo majaho rueromo ja rue'irane öroho tarijööni uave.

Eubulus Pudens Linus Claudia ö mueno'o ioro'ioroho ëho jaburo jasi örire jejämijö.

²² Badaro jasi aru'ahohu'o jioromo jemë ae aho'obëhe huë baeromo ajëminövë'e. Ahia mino'e.

TITUS

Paul-hu Titus jejamade jöhoje.

¹ O asë'e Titus Paul naro ave jöho jasi örire jajive. Na God-are mu vaejaje ae jevoromo Iesu Keriso-are apostle jeve.

Èhesi bëhoho God-hu baejëvade aho magonahoho naro ajëmijajeje jaburo God mae uehorovobe hesi jö maho garomo ejahobe va'iröhego. ² Ejahobe va'oromo muebejë'i uvoruomoröhego: Ioro'io remu maro raromo'ejarëjo. Èhi maro raromo'iröhego mami'e sa'a bövi bise'o bogo bamade majare God-ro mae uvadeje: Iae èhi jio'a'ajëjo God hu sareri'e jöho bogo jövajëro jië'ëro. ³ Maro raromo'iröhe jöho èhi uvë'ëro gavade majaho eni jiamu gagorovo huhu uvade jöho hesi aribövioho sama'e majëhijadeje jaburo ae majëhiröhego. Röhu è jöho na'o bojemiro mo uevadeje: Naehu uvode ma raromo'irarije jöho ae majëhinëjo. God baejavuoromo manö bamavuaje ahuro è muoho bojemijë'ëro èhu'ëro hesi mu vaejaje ae jevoromo Iesu Keriso-are apostle jeve.

⁴ Röhu naro Titus jasi örire jejamije. Naehu God uehorovajëhi ja'o èhi gemuoho uehorovanuëro javë'ëro èhu'ëro ja nasi harihu mae jave.

Na nege God Vavuohu'o Iesu Keriso manö bamavuaje ahuro èho jaburo huë baeromo ajamijego maro hi'iranego.

Titus-hu Crete hiromo mu vaeröhe jöhoje.

⁵ Röhu Crete sa'are naehu ja ramoromo rovode hesi bëhoho èhuro Keriso-are ekaresia jabeti mue rabe bogo eni jëvajoho jero avohëhego mae jio'amoröhego. O naehu uavodëhi ekaresia muebe'amo'iröhe a duvahoho jero amore amore èhi bahibe juvo'iranego. ⁶ Ekaresia muebe'amo'iröhe a duvahoho èhi jio'amo'iro. Èhi jië'e a duvaho hesi ihoho ma-maemu jio'iro. Hu magonahe ma-gemu masu'iro. Hesi aboji harihu'ohuro nadi hia'e biriri'övoromo aruëre anumëre ëma jijih'o'iro. Èhioho bogojio'i a'i ma-mae uehorovarue aribövie jëvo'iro. ⁷ Iae ekaresia muebejaje aho bogo a muoho a'i God-are muoho muebejaje jiaje èhuni hesi ihoho ma-mae jio'iro. Nadi jö giagia'e aho nadi burëro vörönimaje aho nadi vörö'e jovo iromo simano sisërejë'e aho nadi vörö è'aje aho nadi moniemu uehorovaje aho jio'iro. ⁸ A'i osare søjëvo va'oromo nihudëgaje mu maemu nimaje taemorovaje jögore baeromo mueberovaje God avoho uehorovaje gororovaje èhi jië'e ae jio'iro. ⁹ Noehu majëhibe rovare èhi jië'e jö maho biririvoromo mae uehorovo'iro èhuro eni jioromo jö mae avoho rjëhiromo mu ma vaeruomaje a jabeti uehoroho birire bojëmi'i o göho jö aho'ahovarue aribövi jabeti uehoroho huotovëho'iröhe.

¹⁰ Jö aho'ahovarue aribövioho aho'oje. Jöho bogo e'i bëhi rumo'e sareri'e jöho rjëhijarueje. A ioro'iorohu'o röhu Jew rajo Christian aribövioho jaburo èhi è'arueje. ¹¹ Èaribövi jabeti jöho ahëhore. Èhesi bëhoho jabumë sisë uehorovë'i moniemu nimoromo jabeti sareri'e jöho rjëhijego agane gö gö uvarueje: Nani mae höromo rireromarueje. ¹² Jabeti Crete sa'a rajo jö majëhijaje a böröme gemuëro uvadeje: Crete rajoho sareri'e muoho javuobe vörö'e mi va'ëne javuobe mu bijöni'e iemu mahëro ue'ahanovobe rovë'e javuajëjo. ¹³ Huhu uvade jöho iae maeje. Èhi jië'e jiaje èhuni jöho darugo'o

majëhijego jaburo Keriso-are jöhemu avoho uehorovo'i ¹⁴ a'i Jew rajehu jabesi uehoro jö ëma sarerëmiromo majëhijaruoho vuonugo'i. O aehu öri ma bijönimoromo jöe gö ëma bojëmiarue jö mae uehorovaruoho vuonugo'iro. ¹⁵ Ae rahu dë vövöbajo'e ma-maemu jië'oho garomo uvarueje: Inöme aho'o sisë sisë bogojio'i ma-maemu jio'amajëjo. O ae rahu dë vövöbajo'o sisë jioromo Keriso bogo ma uehorovë'oho ëma uvarueje: Bövioho bise'oho sisë jio'amajëjo. Röhu jabesi uehorohu'o dë vövöbajo'ohu'o sisë'rëjëvë'eje. ¹⁶ Jö'ëro uëvarueje: No God gavarue höjo. Röhu mu sisëmu vaejaruohuro ëhuro röjahirovego no gavarueje jabuhu ëhi atarue jöho sarere jiego. Jabumë sisë bëhe jioruome. Jöho bogo eruome. Mu maho bogo vae hesi jioruome.

2

Ekaresiaehu God-are jö avoho uehorovoromo mu avoho vae'iröhego Titus-hu röjëhi'iröhe jöhoje.

¹ Jabumë ëhi jië'e mu sisë vaejarueje röhu jero God-are jö ma jiaje ëhi jië'e muohemu röjëhijego jasi ariböviohuro ëhi vae'iro. ² Ama'i mavojoho uëne: Jemesi simanoho sasohoromo mu maemu uehorovoromo taemo raromorëne. God avoho uehorovoromo ae avoho huë baejëvoromo avoho biririvorëne. A mavojoho ëhi uëne. ³ O magonaho mavojoho ëhi jië'e jöe gemuho majëhiromo uëne: God gemu uehorovobe jijihonövorëne. Ae gö jabesi jö sisëho nadi atemu atorëne. Nadi vörö'e jovohemu iemu irëne. Mu maemu röjëhijego magonaho i'oho he'irarëne. ⁴ Magonaho mavojoho ëhi uëne. Jaburo mu mae röjëhijego magonaho i'ohuro heromo baruohu'o asisö'ohu'o rajëhi'iro. ⁵ Taemo raromo'iro. Aho bogo sihëvo'iro. Amoho avoho muebe'iro. Baru jabesi jöho ejëho'iro. Christian magonaho i'ohuro ëhi ë'iramu gëgorovo aho God-are jöho bogo agoruomo'ë'e.

⁶ O a i'oho ëhi jië'e jöe gemuho majëhine. Uënego ma-taemo raromo'iro. ⁷ Röhu jero mu maemu vaejogo ae aho'obëhe ja garomo uehorovoromo uvoruomo'iro: Ë'ëgo no'o ëhi jië'e muoho vae'irarëjo. Nadi uehore gö gö bae'i ma-taemo hiromo jöho röjëhine. ⁸ Jö maemu jövnego aho jasi jöho heromo bogo sisë'ioho atoruomo'iro. Ëhi jië'oho nosi jö bijönimoruomaje ariböviohuro Christian aribövi nosi jö sisë ato'iröhoho bogo eni jëvo'iramu javoje baeromo ma-raromo'ë'ö.

⁹ O ae gö jabesi muemu vaejëharue aribövioho uëne: Jemesi a masijo jabesi jöho aho'obëhe ejëhego jaburo gëromo nimoroho'irarëne. A masijo jabesi jöho nadi aho majëhirëne. ¹⁰ Jabumë nadi vajiohuvodëgorëne. A'i mu maemu vaejogo ae göëro gëromo uvoruomo'irajo: God-are jöho iae mae höjo. God no manö bamavuade a hesi jöho uave. Mu aribövioho ë jöho majëhine.

¹¹ Ëhi jië'e jögoru röjëhi'irane hesi bëhoho God-hu huë baejavuaje muoho ae aho'o nosi nunire rovë'eje ëhuro baejavuego maro va'iröhego. ¹² Ëmuoho rovë'ëro ëhuro God-ro röjahujajeje noro God bogo uehorovarue muoho sinehu nimarue mu sisëho dejonö bu'ö'i ma-taemorovë'i mu mahuremu uehorovë'i God rajahijë'i ave sa'are raromo jijihojöro. ¹³ Ëhi ë'ë'i muebejarueje ë nimoroho'iröhe maja rue'iröhire nosi A Böröme God no maro bamavuaje aho Iesu Kerisoro aji'o rovego ga'i. ¹⁴ Iesu Kerisoro nosi jöëni guomorovadeje sisëhu ruahö'öjavuadoho ahego noro maro raromoröhego.

O nosi dē vövöbajo'oho u'ovahuego no hesi aribövi maemu jioromo mu maemu vae'i nimiröhego.

¹⁵ Ëhi jië'e mu öroho röjehinövone. Jögore mëmiromu mu sisëho ahonövone. Daruge baej'e javaje jöho darugo'o majëhijego aho jasi jöho bogo mana aho majahi'i.

3

Christian aribövi no diehi mu vae'iröhe jöhoje.

¹ Jasi ekaresiaho uëne: Jemesi sa'are simano vaeruomaje ariböviohu'o jemesi a masijo ioro'iorohu'o nadi biriri'övoromu juahëmi'i jabesi jöho ejëhorëne. Mu mae bövie bise'e ömo varijëne jiorëne. ² Nadi ae gö jabesi ihoho ijumorëne. Nadi irovorëne. A'i ma-u'emu raromoromo a mahu'o a sisëhu'o jabesi örire ma-jö sanu'e majëhiromu huë baejëvonövorene. Ëhi uëne. ³ Ëhesi bëhoho no'o uehore bogojië'e aribövie javuonövadeje. Jöe bogo e'i aruëre anumëre ëma jijihonövareje. Sinehu nimaje mue gö gö ëhuremu uehorovonövareje. A jabesi mu mahuni o böviëni bise'ëni dë vörönimoromo bijönaguonövadeje. Sisë javuo'ego aëro bijönaguonövareje. No'o göëro göho nue huodamirovonövareje. ⁴ A'i avevejö'oho God manö bamavuaaje ahuro huë baeromo ajamuijamu no gavë'e javue. ⁵ Ajamuiromu baejavuoromo manö bamavuë'eje. Bogo noehu mu ma vaejarohunioho bogo ëhunioho ëhioho ë'i a'i huro noni vavaenimoromo ëhuni manö bamavuadeje. Ëhesi öroho aviëhije. Huhu nosi sisë u'ovahuadohuro hesi Aru'ahuhu i'o baejavuadohuro ëhuro i'orëjavuadeje. ⁶ ËAru'ahoho God-ro jovonö'e otehodaguadeje Iesu Keriso no mare bamavuaaje a hesi ihore. ⁷ Hu ëhi ë'ade hesi bëhoho huro huë baeromo ajamuiromu nosi sisëho mu'uvahu'ëro noro muebejë'i uvoröhego: No hesi aboji harihu'ëro javu'ëro Vavu hesi bövioho bise'oho baeromo ëhuro ma-ioro'ioeromu maro raromo'ejarëjo. ⁸ Ëjöho iae mae.

Na nege jero ë jöho darugo'o majëhijego ëhuro God uehorovoruomaje ariböviohuro ma-mu maemu avoho uehorovoromo vaeruomoröhego. Ëhi jië'e mu vaejë'oho iae maeje. Ëhuro ae aho'obëhe marëjëvo'ë'e. ⁹ A'i simano rumo'e jö berohemu beroharuoho bogave ejëho'irane. Hijo miono'o jabesi iho jöemu atemu ataruoho bogave ejëho'irane. O Jew rajo nosi jögoru hesi bëhohuni jö aho'ahamirovoromo irovaruoho bogave ejëho'irane. Ëhi jië'e jöho ëho ma-jöeje. No ëho uehorovë'oho ëhuro bogo maho javuo'ë'e. ¹⁰⁻¹¹ Ae göehu jö sisë majëhiromu ekaresia adovëvaje ëhi jië'e aho jögore majahiromu bogo ejahamu gavë'oho röhu maho majahinövone. Bogo ejahamu gavë'oho uvone: Ëhi jië'e a hesi simanoho sisë bëhe höne. Hesi sisëro jië'ëro i'ue bae'a'ajëne. Ëhi uvoromo ë a hesinö dejoho bu'öne.

Ijo tugoho'i jöhoje.

¹² Röhu naro Artemas o nani Tychicus jasi örire nugö'ö'ëjo. Nugö'öjego ö'ego evaro Titus jero ma-burëro Nicopolis amoro rueromo birohevone buru majare na Nicopolis hi'i uvë'e jevaje ëhuni. ¹³ Zenas jögoru gavaje ahu'o Apollos'o avoho gëromu ie bövie bise'e ajëmijego huë mae va'iro. ¹⁴ Na nege nosi ekaresia ariböviohuro mu maho avo'avoho vaeromo bogo eni jëvë'e aribövioho ajëminövoröhego. Ajëmijë'ohuro ëhuro jabumë bogo ëma raromo'i i'o mu'e vaejarue aribövie jëvo'ë'e.

¹⁵ Ave na'o raromarue aribövioho aho'obêhe jaburo Titus jasi örire jejamijö. O no'o gemuore Iesu mae uehorovarue aganoho naro jejemijode hône.

God-ro jemê ae aho'obêhe huê baeromo ajëminövo'ê'e. Ahia mino'e.

PHILEMON

Paul-hu Philemon jejamijade jöhoje.

¹ O asë'e Philemon nosi aemo'aeme no'o bimuvoromo mu vaejanue aho na Iesu Keriso-are jöeni savoji gagore hijaje aho Paul na'o nosi öe Timothy'o noro niö'iro jasi örire jejamijö.

² O Apphia nosi ma'inoho o no'o gemu mae Satan'o muorovaje aho Archippus o Philemon jasi osare gagovarue ekaresia aribövioho ëhu'o jejemijö.

³ Na nege God nosi Vavuuhu'o Bada Iesu Keriso'o huë baeromo ajëmijego maro raromo'irarijego.

Philemon-hu Iesu mae uehorovoromo God-are aribövi huë baejëvonövade jöhoje.

⁴ Philemon Paul naehu God-are örire jö jövë'iroho naro jasi jöhu'o jövoromo nasi God hesi örire huë mae uavajeje. ⁵ Ëhesi bëhoho naro hejajeje aëro jasi jöho atoromo uvoruomego: Jero God-are aribövioho aho'obëhe huë baejëvoromo Bada Iesuare örire mae uehorovanue höjo. Ëhi heromo ëhuni God mae uaromo ⁶ ëninamiromo uavajeje: God jero ajaminego Philemon no'o gemuore mae uehorovavajohuro ëhuro hesi simanoho jiororovoromo Kerisohu bojamiujaje huë maho bövioho bise'oho ga avoho'irajo. ⁷ Öho jaehu God-are aribövie aho'obëhe huë baejëvanohuro ëhuro jabesi dë vövöbajo'oho sanuovëhë'e jave. Ëhuro na dë mae jevego nimoroho avohajeje.

Onesimus Philemon'o hiromo ju'ebijë'ëro sionëro ö'ëgo Philemon-hu hesi sisë uehorovoromo vuonugoromo röhu maho baeröhe jöhoje.

⁸ Ja ëhi jië'e huë baejë'e ae javë'ëgo ëhuni ave jöho ua'ië'e. Na nego'ibejo na Keriso-are ihore darugo'e jöho bojamiromo ua'ibejo: Jasi muoho vaejëjo. ⁹ Röhu bogo ëhioho ë'ejo. A'i ja huë baejë'e ae javë'ëgo ëhuni naehu nimaje jöho ma-sanu'e majahi'ejo. Paul na Iesu Keriso-are jö majëhijaje ae jevo'i aviavejö'e na hesi jöeni savoji gagore hijaje aëro jevë'ëro ¹⁰ ëhuni naehu huë baejaje harihu hesi jöeni naro jasi örire ave jöho uave. Naro savoji gagore hiromo ajamamu huro Keriso baejadeje. Ëhuro hu nasi harihe jianove. Na Onesimus-are jöho uave. ¹¹ Onesimus-are iho hesi bëhoho ajamuijaje ahoje. Röhu hu urimo ja'o hiromo jasi muemu vaejahadevaroho evaroho jasi öriroho bogo avo'avoho ajaminövadeje. Röhu avevejö'oho Keriso baejë'ëro ja'o na'o ajamuijaje aeje.

¹² Iae na nugö'ö'irögoro ë'e vuonorö'ö ö'oromo jasi muemu vaejaho'iröhego. Röhu hu ö'iramu nasi dë vövöbajo'e aho'o hu'o jio'ë'e. ¹³ Naro Onesimus ma'eno'ibejo ëhuro iae na mae jevo'ibejo. Keriso-are jö ma hesi jöeni na savoji gagore hijego Onesimus-ro na'o gemu mae hiromo ja'o röromo ajemi'iröhego ëhuni ma'eno'ibejodoho röhu bogo ma'eno'ejo. ¹⁴ Ja bogo uevë'e naehu Onesimus ëma ma'enë'oho na bijönege hu jasi muemu vaejahaje aego. Ëhesi bëhoho Onesimus-ro ja'o röromo ajemi'iröhego naremuëremu nimoromo hu ma'enë'oho sisë jio'i a'i jaehu

nimoromo Onesimus-hu na ajemijöro uavë'oho iae maeje. Röhu jasi jöho bogo baejë'ëro jevë'ëro ëhuni na bogo ma'eno'i jani nugö'ö'ëjo.

¹⁵ Onesimus ja'oho bogo hi'i dirö'o göro majae ma-bisemu hijadeje. Ëhesi bëhoho nani hu vuonorö'ö ö'ego jero ma-ioro'ioremu bae'iranego. ¹⁶ Avevejö'oho hu bogo ma-jasi muemu vaejahaje aho jio'i a'i jasi huë baejanue ö maeje. Iae na hesi örire börömo bëhe uehorovajeje. Röhu jero na iosiremiromo börömo mae hu uehorovo avoho'anue ë hesi bëhoho hu jasi mu vaejahaje ae jioromo ja'o hu'o Badare ae gemuoho jëvë'ego.

¹⁷ Ëhuni jaehu uvë'oho: Paul Philemon na'o havaje ae hö uvë'oho ëhuro jaehu na rajehiromo baejevo'ibëjanëhi Onesimus ö'ego ëhi rajahiro-romo baene. ¹⁸ Huhu mami'e mu sisë vaejavadoho o jasi mae sisë'e bojami'iröhoho bogo bojamijadoho uevego naro hu'o röromo jasi örire mana bojami'iro. ¹⁹ Paul naro ave jöho nasi övëro jajivoromo uave: Iae naro manaho bojami'ejöjo. Röhu jaehu mana ajemi'irane jöho na bogo ua'ëjo. Ëhesi bëhoho naro ja ajamijamu jero Keriso baejë'ëro ëhu'ëro bogo sisëroho va'i maro va'o hesi jave. Röhu ë jöho bogo ua'ëjo. ²⁰ Io'o öho naehu nimaje jöho Badare jöëni ejehego mae jevo'i. Ejehoromo ëhuro Keriso-are ihoro nasi dë vövöbajö'oho sanuovehone.

²¹ Röhu na uehorovoromo uve: Naehu nimaje jöho ejeho'anuëromo ave surire jöho jajive. Iae na garomo uve: Naehu uavaje jöho jero eromo röhu gö'o döre vae avoho'anuejo. ²² Röhu naehu hi'irode röho'u avohehone. Ëhesi bëhoho na uehorovoromo uve: Jemëhu nasi jöëni ëninamijarujohuro ëhuro God-ro ajemi'iramu na savoji gagore jioromo höröromo jemesi örire ö'ejöjo.

Christian ae göehu göehu Philemon jejamijare jöhoje.

²³ Röhu Iesu Keriso-are jöëni na'o savoji gagore hijaje aho Epaphras-ro jasi örire jejamije. ²⁴ O Mark Aristarchus Demas Luke ëhi na'o gemu mae Keriso-are mu vaejarue aribövioho jabu'o jasi örire jejamijö.

²⁵ Bada Iesu Kerisoro jemesi aru'ahohu'o jioromo huë baeromo ajëminövo'ë'e. Ahia mino'e.

HEBREWS

God-hu uavamu hesi Harihehu jö majahuijade jöhoje.

¹ Urimoho God-ro mue gö gö majae göro göro vaebe rueromo ehuro hesi jöho röjehi'ego jö hesirire baeromo majëhinövareje. ² Ehi'obe rovadoho avevejö'e ijo tugoho'i jioröhe majaho dunovamu God-ro uavamu hesi Harihohuro jöho majahuijê'eje. E'Harihoho God-ro uavê'ëro sa'ae bövie bise'e bamadoho êho ijonö hesi bae barê'iröhohoje. ³ Iae hu God-are aji maho baeromo ehuro no ajivavuajeje. God jiajêhi hu êhije. Hesi darugo'e jöho jövoromo ehuro sa'aho bövioho bise'oho aho'o ma'eno titimajeje. Huro nosi sisêho u'ovahuonugoromo dö mare ajiomoromo God börömo jiaje a hesi övo manö hijadeje. ⁴ Ehu'ëro jiê'ëro anerae aho'obêhe iosirëmiromo huro dö mare hijajeje. Göho hu God-are Harihëro jiê'ëro hu iho bövi maho baejamu hesi ihohuro anera jabetesiroho iosirëmjê'eje.

God-are Harihehu anera ömo'ömo iosirëmjaje jöhoje.

⁵ God-are Harihehu anera jabesi iho iosirëmiromo iho börömo baejade jöho God-are surire jajivadoho gavarueje. God-ro anerae bogo gemu vadu'oho ave jöho ua'i ma-hesi Harihoho gemu uavadeje:

Ja nasi Harihoho javajêjo.

Jaruvoho naro ja baejavê'e jevajêjo.

O God anerae bogo gemu vadu'o hesi jöho jövoromo ae uê'i ma-hesi Harihu hesi jöhemu uêvadeje:

Na hesi Vavuoho jevo'i

hu nasi Harihoho jio'a'ajêjo.

⁶ Jö göho God-hu hesi Harihu Muri sa'are nugö'öjadevare evare uvadeje:

Na negajêjo God nasi aneraho aho'obêhe jaburo ê aho gemu rajahiruo-moröhego.

⁷ O anera bogo iho masijo jio'amaje jöho huro uvê'eje:

God naro nasi aneraho avohêvego bururae'amaje hōjo.

Nasi mu ajemijarue aru'ahoho avohêvego vëni hödurae'amaje hōjo.

⁸ Anera jabesi jöho êhi uvo'i Harihu hesi jöho êhi uvê'eje:

God ja böröme namijanuoho êhi namiemu namibe va'a'anuêjo.

Böröme namiromo jero jasi öri ari'oho avoho muebejanue hōjo.

⁹ Ja mu maho nimo'i mu sisêho bijönimanue hōjo.

Ehuni God jasi A Börömoho naro ja baejavoromo huê mabêhe bojamijamu

jero jasi aribövioho iosirëmjê'ëro ja börömoho javajêjo.

¹⁰ Röhu God-are Harihu hesi örire jö göho êhi uvê'eje:

Bada ni'i'ivadiroho jero sa'aho bamane hōjo.

Ö'idöhu'o jasi övëro avohane hōjo.

¹¹ Sa'ahu'o ö'idöhu'o barê'i a'i jero birivoromo hiemu hi'a'anuêjo.

Sa'ahu'o ö'idöhu'o niögëro buraerovanovo'ajêjo.

¹² Aehu niögu suhi'o muotoho bahijaruêhi êhi ö'idöho sa'aho rori'o bahi'anuêjo.

Aehu niögu jijö boremi'ö'i i'o io'amaruêhi ö'idö mamioho êhi mu'u'i i'e avoho'anuêjo.

A'i ja vadune manaere aho'o êhi ma-jiemu jioje va'a'anuêjo.

¹³ God-ro anerae bogo gemu vadu'oho ua'i ma-hesi Harihohemu uavadeje: Nasi övo manö ro hijego ja'o muorovarue aribövioho naro ruahö'öjëvego hörëro vijuvo taemo'amo'irane höjo.

¹⁴ Harihoho ëhi böröme jio'i a'i anerae aho'o jabumë ma-God-are mu vaejharue aru'ahe jio'ame. Ëhi jio'amë'ëro God-ro rëmö'öjegno jaburo rueromo God-hu ijönö mare ramuo'iröhe aribövioho no ajamuijarueje. Ëhu'ëro jië'ëro God-are Harihohuro aneraho iosirëmiromo hu börömo mahoje.

2

God-hu baejavuoromo mare ramuaje jö noehu avoho uehorovo'iröhe jöhoje.

¹ God-are Harihohuro aneraho iosirëmiromo hu böröme jië'ëgo ëhuni noehu God-are jö hejaroho bogo rumonimo'i biririvoromo ma'eno'ëjo jöho nugo'i öre gö va'ojöëni. ² Urimoho aneraëro Jew rajo hijo miono'oho God-are jöho bojëmæreje. Ëneraho bogo masijehu jëvadeje röhu jabesi jöho bogo sareri'ehu jio'i iae mae jiadeje. Iae mae jië'ëro ae rahu jö bogo ejëho'i mu gö gö vaej'ë'oho i'ue mana baenövareje. ³ A'i jaruvoho God-hu nosi aru'aho mare ramuaje jö bojamuijadoho ëho jö börömeje. Ae rahu ë jö vuonugë'oho i'ue baejöëni gororomo huruomoromo dinö'e va'ëjo. Huruomo'iröhe öroho bogoje. Ëhesi bëhoho bogo aneraho uö'i Badaro aevoromo hesi jö'ëro majahuimaju jö hejare aribövioho jaburo ë jöe gemuoho majahuoromo uövareje: Iae mae-ëjo. ⁴ Röhu bogo jabesi sivuoho ëma majahui'i a'i God-ro jabesi jöho ajëmiromo bogo gavarue darugo'e mue gö gö vaenövadeje noro garomo jöho mae uehorovoröhego. Darugo'e muoho vaeromo huhu nimadëhi hesi Aru'ahoho ua'ëgo noehu mu mae vaeröhe suvuore gö gö ëhi bojamuinövadeje noro ëhu'o garomo jöho mae uehorovoröhego.

Iesu hu baejavuoromo manö ramuade a böröme jiaje jöhoje.

⁵ Röhu ëhi jië'e mu masijoho ëho u'emu jioröhe öri ari'o i'o hesi muhoje. Na ë hesi jöho jajive. God-ro ë öri ari'o i'o bamo'i uehorovadevaroho bogo uvadeje: Aneraëro masije riravoromo ë öri ari'oho mueberuomo'ajëjo. ⁶ Bogo aneraho jaburo mueberöhego uvo'i a'i jöe gö God-are surire uvë'ëje: God-ajo. Sa'are aribövioho ma-bise'e javuajëjo. Röhu jero nosi jöëni uehorovanue höjo. Nosi ihoho bogojavuanovajëjo. Röhu jero no muebejavuanue höjo. ⁷ Anera masijo jio'amaje jabesi bëhire sa'are aribövioho no bamavuane höjo.

Ajohu'o iho mabëhohu'o bojamuane höjo.

⁸ Noro hörëro taemoromo muebe'amoröhego bövie bise'e nosi hörü uhunö bahijahuane höjo.

Ëhi jajivë'ëje. Bövi bise'o nosi hörü uhunö bahijade jö hesi bëhoho aho noro aho'obëhe ruahö'ö'amoromo muebe barë hesi javue. Röhu avevejö'oho bövioho bise'oho nosi hörü uhuroho bogojavuë'ëro ëhu'ëro aho no bogo aho'obëhe taemoromo muebe'amarueje. Ëhi jië'e muoho nosi nunoho bogo gavarueje u'emu garöhëro. ⁹ A'i noro ae gemu Iesu iae gavö. Iesu hu döre jiadoho God-ro hesi nimoro huë baejavuoromo hu uavamu ruvebiromo

anera jabesi bēhire hijadeje ae aho'obēhe noni guomorōhego. Hiromo vavaene baeromo guomamu ēhuni God-ro hu dōro bamoromo ajohu'o iho mabēhohu'o bojamamu baejadeje. Ēho iae no gavō. ¹⁰ God-ro aboji harihu'e aho'obēhe aji'ere sōjavuo ujuoho va'i nimamu ēhuni baejavuoromo mare ramuo'irōhe a bōrōmoho Iesu uavadeje huro vi'ehe baejōro ēhuro mue aho'obēhe ruahō'amoromo eni romoromemu jiego no baejavuoromo maro ramuo'irōhego. God-hu bōvi bise'o avohoromo muebe'amajohuni ēhuni huhu Iesu ēhi uavadoho mae jiadeje.

¹¹ Rōhu nosi sisē u'ovahuaje aho Iesuoje. Sisē javuego u'ovahuaje aribōvioho iae no javue. Rōhu hesi Vavuohu'o nosi Vavuohu'o gemuohoje. Vavue gemuoho javuē'ero Iesuro bogo javojimo'i ma-uvajeje: No ō mueno'e gemuoho javuajējo. ¹² Iesuhu uvaje no ō mueno'e gemuoho javuajē uvaje jōho God-are surire jajivoromo ēhi uvē'eje:

God jasi jōho naro majēhi'iramu nasi ō mueno'ohuro heruomo'ajējo.

Naro jasi aribōviohu'o gemuore hiromo jasi ōrire rajahiromo jōho io'ejōjo. ¹³ Rōhu Iesu ae aho'o no'o gemuore jiaje jōho gō'o jajivoromo uvē'eje: Naro uvonōvo'ejōjo: Hesi God-ro gemuēro ajemi'ajējo. Rōhu jōe gō'o uvē'eje: Na aviae jevajējo. Na God-hu bojemade aboji harihu'ohu'o gemu mae hijajējo. Iesu'o no'o gemu mae javuaje jōho ēhi jajivē'eje.

¹⁴ God-are aboji harihu'e javuajē uvadeje. Rōhu aboji harihu'oho no sino haho'e birōge kōe javuē'ero ēhuni Kerisoro araeromo hu'o sino haho'e biroge kōe ēhi gemuoho baejadeje ēhuro guomorōhēro. Guomego vuovo'irōhe ōri hesi vōrō baejaje aho Satan hesi darugoho mu'uvaho barē'irōhego. ¹⁵ Satan-are darugoho mu'uvahego no vuovavuorōhe ē hesi juhuonoho barējahuo'irōhego. Ēhesi bēhoho urimē'i vuovavuo'irōhoho uehorovoromo juhuonivobe rovaraje. Juhuoni juhuoni raromaroho diehi'oromo vuonugojōeni ēhuni sisē'i raromareje. Ēhi jiē'e juhuonoho barējahuo'irōhego ēhuni guomadeje. ¹⁶ Aveho iae mae. Iesuro bogo aneraho ajēmi'i a'i Abraham-are ujoho no ajamuijajeje. ¹⁷ Ēhu'ero jiē'ero huro araeromo hesi jioraje nomē va'ēne jiadeje. Ēore gemu jiadeje ēhuro hu God-are muoho vaeromo priest bōrōme mabēhe jiorōhēro. Ēhi jiē'e priest jioromo noni vavaenimoromo muoho avoho vaeromo a nosi sisēho u'ovahuorōhēro. Ēhuni no va'ēne jiadeje. ¹⁸ Sisēhuro Iesuare dēre bijiohamu vavaene baejē'ero ēhu'ero huro garōhe sisēhu nosi dēre bijioho gōvuego huhu ajamui'irōhoho iae hu eni jie.

3

Iesuhu Moses iosiramiromo bōrōme jiaje jōhoje.

¹ Christian aganomē God-ro uēvadeje jemē'o hesinō jēvojōro. Ēhuni Iesu uehorovo avohore. Iesuro God-are ihore jōe majahuijajeje. Hu nosi priest bōrōmohoje. Ēhu'ero noro hu mae uehorovoromo hesi jōho huruoho majēhijarueje. ² Huro God-are ōrire muoho baeromo ē muoho avoho vaenōvadeje. Urimē'i Moses-hu God-are mu avoho vaejahoromo God-are aribōvie aho'o muebejēvonōvadēhi Iesuro ēhi gemuoho ē'adeje. ³ Rōhu Iesuro Moses iosiramiromo iho bōrōmoho baejē'eje. Ēhesi bēhoho Moses hu ma-God-are agane gemuoho jio'i Iesu hu God-are agano gagovade aeje. Ēaganoho gagovē'ero ēhu'ero Iesuare ihohuro Moses-are ihoho

iosiramijë'eje. ⁴ Agane gö gö bogo ëma jio'i aëro gagovoromo gemuoro nugo'amë'eje. Agano gagovoromo bövi bise'o avoho'amade aho God-je. ⁵ Moses God-are mue vaejahaje aëro jië'ëro God-are agano ioro'iorohu'o hi-romo hesi muoho avoho vaenövadeje. God-are muoho avoho vaeromo God-hu ijonö majahui'iröhe jö jiajëhi jië'e jöho huro urimo ae majëhinövadeje. ⁶ A'i Keriso bogo ma-mu vaejahaje aehu jio'i hu God-are Harihe jiajeje. Hu God-are Harihëro jië'ëro God-are aganoho avoho muebe'amajeje. No'o God-are agane javue. God-hu maro ramuoröhe jöho bogo vuonugo'i biririvoromo nimorohë'i uehorovobe va'ë'ohuro ëhuro no ëhi javue.

God-are ariböviehu nuho'iröhe jöhoje.

⁷ Ëhuni God-are Aru'aho hesi jöho avoho ejahore. Hesi surire jöho ëhi uvë'eje:

Ave jaruvore majaroho God-hu majëhijaje jö hejë'iroho

⁸ nadi hia'o ho biriri'övorëjo.

Jemesi hijo miono'ehu hia'i biriri'övoromo God na'o muorovarëhioho nadi ëhioho ë'orëjo.

Jabuhu a rumo'e sa'are raromoromo God nasi dë bijioho gavarëhioho nadi ëhioho ömorëjo.

⁹ Jemesi hijo miono'ohuro nasi mu masijo gabe rovaroho ëho bogo uehorovo'i nasi dë bijioho gebe rovaroho vadune 40 barëjade höjo.

¹⁰ Ëhuni God naro ë aribövi jabesi örire bijönimoromo uvode höjo:

Majae ëhi jabumë dë vövöbajo'ere sisë'i uehorovo'i

nasi mu hesi öroho bogo avoho baeruemë'e höjo.

¹¹ Ëhi uvoromo naro dë vörönegamu jöe darugo'o jövoromo uvode höjo: Jabumë bogo na'oho ro raromoromo nuhoruomo'ajëjo. Bogo mae bogajo.

¹² Agonomë ëhi jajivë'e jiaje ëhuni gavë'i raromore. Jemë a ioro'iorohuro God bogo ma uehorovarue uehoro sisëho baeromo ëhuro darugo'e aho God vuonugo'aruje. ¹³ A'i göëro göho jögore mamirovore. God-are surire mami'e adahare jöho uövüë'eje: Ave jaruvore majaroho nadi hia'oho biriri'övorëjo. Ëüövüade jaruvore majaho bogo barëjë'e jiaje evaro majae ëhi göëro göho jögore mamirovore ëhuro jemë a ioro'iorohuro sisëho garomo bogo simane huotorovoromo ëhioho hia'oho biriri'övo'irarije.

¹⁴ Jögoru mamirovo'irarije hesi bëhoho noehu aevo'i biririvoromo mae uehorovarëhi jië'e uehore gemuoho ma'eno titimobe va'ojuvo majae barëjamu bogo vuonugë'ohuro ëhuro no Keriso'o gemu mae javuajeje.

¹⁵ God-are surire mami'e adahare jöho uövüë'eje:

Ave jaruvore majaroho God-hu majëhijaje jö hejë'iroho

nadi hia'oho biriri'övorëjo.

Jemesi hijo miono'ehu hia'i biriri'övoromo God na'o muorovarëhioho nadi ëhioho ë'orëjo.

¹⁶ Röhu rahumëro jöho heromo ri'öromo God'oho muorovareje. Moses-hu Egypt sa'are jioromo söjëvo rovade aribövioho ae aho'o jaburo huotorovoromo God'oho muorovareje. ¹⁷ O God-ro rahumesi öriroho bijönimobe rovadoho vadune 40-ho barëjadeje. God-ro mu sisë vaeruomaje aribövioho bijönimadeje. Ëaribövioho sisë vaeruemë'ëro ëhu'ëro a rumo'e sa'are vuovo momorö'öbe va'oruomadeje. ¹⁸ O God-ro jöe darugo'o uvadeje: Jabumë bogo na'oho ro raromoromo nuhoruomo'ajëjo. Bogo mae bogajo. Ëho

rahumesi jöho jövadeje. Jö bogo ejahare aribövi jabesi jöho jövadeje. ¹⁹ Ëhu'ëro jië'ëro no garomo uvö: Nosi hijo miono'ehu bogo ma uehorovaro-huro ehuro jabesi sa'are va'o nuho'iröhoho bogo eni jëvade höjo.

4

¹ God-ro mae uövuë'ėje noro va'oromo hu'o raromoromo nuhoröhego. Ëhuu uövuade jöho bogo barëj'e jiaje ehuni juhuonivoromo gavë'i raromore. Ijonö God-ro a ioro'ioro jemesi muoho garomo uvojöeni: Rueromo na'o nuho'irarijoho jemë bogo eni jëvajë uvojöeni uëve. ² No God-are jö maho hejë'e javue. Urimë'i a rumo'e sa'are jijihoruomade ë aribövioho jabu'o ë jö maho hejareje. Hejareje röhu bogo marëjëvadeje ë hesi bëhoho hejare jöho bogo ma uehorovë'ëro. ³ A'i no Iesu mae uehorovarue ariböviohuro iae va'o God'o gemu mae raromoromo nuharueje. Ënuho'iröhe jö God-are surire adahare jöho ëhi uövuë'ėje: Naro dë vörönegamu jöe darugo'o jövoromo uvode höjo: Jabumë bogo na'oho ro raromoromo nuhoruomajëjo. Bogo mae bogajo. Ëhi jajivë'ėje röhu ë hesi urimo God-ro sa'ae bövie bise'e bamamu evare hesi muoho barëj'ëro jaruvoho bogoje. ⁴ God-hu mu barëjade jö God-are surire jajivaroho majae 6-ho barë'i 7 jiade jö jajivarire ë gavarueje. Ëjöho ëhi uvë'ėje: Majae aho'obëhe 6-ho barë'i röhu 7 jiamu gavë'i God-ro hesi muoho aho'obëhe vuonugo'i nuhade höjo. ⁵ Röhu ave God-are surire jöhu'o jajivoromo uövuë'ėje: Jabumë bogo na'oho ro raromoromo nuhoruomajëjo. Bogo mae bogajo. ⁶ Ëhu'ëro jië'ëro urimë'i God-are jö ma heruomade ariböviohuro hesi jöho bogo ejahoromo ehuro bogo va'o hu'o gemuoroho raromoromo nuhareje. O ae göehu göehu va'oromo God'o raromoromo nuho'iröhe jöho bogo barë'i iae ëhi gemuhoje. ⁷ Ehuni God-ro majae gö bamoromo uvë'ėje: Ave jaruvore majahajo. Ehësi bëhoho urimë'i hia'i biriri'övere aribövioho vuovëvadoho va'ojuvo majae ëgo'o barëjamu evare God-ro uavamu David-ro noehu adahare jöho jajivoromo uvadeje: Ave jaruvore majaroho God-hu majëhijaje jö hejë'iroho nadi hia'oho biriri'övorëjo.

⁸ Urimë'i Joshua-hu Israel aribövi jabesi sa'are söjëvo va'adevare ë ariböviohuro God'o raromoromo nuhoruomajëjo majae göre nuho'iröhe jöho God bogo bamo'ibejo. Röhu jabumë bogo God'oho raromoromo nuhareje. ⁹ Bogo nuh'ëro ehü'ëro God-are ariböviehu nuho'iröhe jöho bogo barë'i iae ehije. Urimë'i majae aho'obëhe 6-ho barë'i majae 7 jiamu God-hu aevoromo nuhade ëhi jië'e nuho majaho God-ro noni bamahuë'ėje. ¹⁰ Ehësi bëhoho God-hu hesi mu vuonugo'i nuhadëhi ae rahu va'o God'o raromoromo nuh'ëro i'u'e muoho ëhi vuonugo'i nuhoruomajeje. ¹¹ Ehuni no va'o God'o raromoromo nuho'iröhoho avoho vae ga'ejo ehuro ë hijo miono'ehu God-are jö bijönimoromo sa'are rireromarëhioho no bogo ëhioho ë'iröhëro.

¹² God-are jöho darugo ma-ma'ėje. Darugo ma-ma'ëro jië'ëro ë jöho kaejö va'ëneje. Hesi kaejö anio ruë jio vië jië'ohuro nosi dëre nure aho'obëhe ro bijioho gövuajeje. Röhu nosi kaejöho anio rumo'e jio'amo'i God-are kaejöho anio ma-ma'ėje. Ehuni no diehi diehi nosi uhure uehorovoromo nimiruoho God-ro nosi dë vövöbajo'ere göromo hesi jöho ma-darugo'o ahorirëro majahuijajeje. ¹³ Iae ae bövie bise'e God-hu bamavuadoho hesi

nuniroho bogo gurihiroho javuo'i a'i aho'obêhe God-hu gövuaajoho ma-va'orahoro gemu javue. God nosi börömeگو noro hesi nunire riravoromo ua'ejo: Iae no êhi êhi vaejê'e javuajêjo. Êahuro no gö barêjê'eje.

Iesu hu priest börömo ma jiaje jöhoje.

¹⁴ Röhu no priest börömo maho javue. Huro ö'idöre God-hu jiaje mare ë ajiomadeje. Hesi ihoho Iesuoje. Hu God-are Hariheje. Êhuni noro mae uehorovoromo huruoho majêhijarue jöho ma'eno titimo'ejo. ¹⁵ Nosi priest börömhuro gövuaaje nosi uehoroho darugoho u'uhoromo mu sisê vae hesi javuego göromo hu bogo ma-nunëremuoho gövuaaje. Nosi dëre mu sisêhu rabehu rabehu bijahuo'i hijajêhi sisêhuro nosi priest börömo hesi örire êhi gemuoho vaejadeje. Êhi gemuoho vaejumu bogo ejadeje. ¹⁶ Êhuni ë'ego no biririvoromo God-hu börömo namiromo hijajire ë va'oromo nosi jöho majahinövo'iro God-hu hesi nimoro ajamuijajohuni. Noehu va'oromo jö majahijê'oho huë vavaene baejavuo'iramu evare huro noni vavaenimoromo huë baejavuoromo ajamui'iramu mae javuo'ê'e.

5

¹ Ave sa'are raromarue priest masijo jabesi muoho aviêhije. Ae gemu ae aho'obêhe jabesirire jiego God-ro baeromo muro bamajeje huro God-are muoho ë aribövi jabesi jöeni vaeröhego. Muro bamê'ëro priest börömhuro ë aribövi jabesi jöeni muoho vaeromo mi suvuorohu'o suvuoro ioro'iorohu'o God-are örire bojamiñajeje huro jabesi sisêho uehorovoromo vuonugêhoröhego. ² Ave sa'are hijaje priest börömhuro garöhe ae gö simane garaejanovamu o öre sisê'i sisê'i jijihamu gëvê'oho uvo'ê'e: Priest-oho na'o u'uhevê'ëro êhi jiê'e mu sisêhuro baejevaje höromo jögoroho ma-u'emu avoho majêhi'ê'e. ³ Ave sa'are priest börömo u'uhê'ëro mu sisê vaejajeje. Mu sisê vaejajëro jiê'ëro bogo a ioro'ioro jabesi sisênioho gemu a'i hesi sisêhuni mi suvuoroho God bojami'ê'e huro hesi sisêhu'o uehorovoromo vuonugahoröhego. Bogo bojamiñê'oho sisêje. ⁴ O aevoromo priest börömo mu vae'iê'iroho aho bogo sivuoho uehorovoromo döroho bamorovoromo priest börömo muoho bae'i a'i God-hu uavê'ohuro êhuro priest muoho baejajeje. Priest börömo aevo'i jiade hesi ihoho Aaron God-hu uavamu priest mu baejadêhi God-hu uavê'ohuro priest muoho êhi baejajeje.

⁵ God-hu uavego priest mu baejaruêhi êhi Kerisoro hu'o bogo hesi sivuoho uehorovoromo döroho bamorovoromo priest börömo muoho bae'i a'i God-ro priest muro bamoromo Keriso uavadeje:

Ja nasi Harihoho javajêjo.

Jaruvoho naro ja baejavê'e jevajêjo.

⁶ O God-hu priest mu bojamade jö göho jajivoromo êhi uvê'eje:

Melchizedek priest jiadêhi

ja êhi priest jianuoho êhi jiemu javo'ajêjo.

⁷ Iae Iesuro ave sa'are hijadevare evare uvadeje: God ajemego bogo guomevo'iröhoho iae eni hö uvoromo darugo'o uvê'i nivê'i êninamiromo ua gavadeje ajamijöro. Iesuro God-hu nimajoho ma-u'emu ejahonövä'ëro êhuni God-ro hesi jöho ejahadeje. ⁸ Hu God-are Harihe jiadaje röhu vi'êhe baeromo êhuro God-are jö ejaho'iröhe öroho gavadeje. ⁹ God ejaho'iröhe öroho ganugoromo eni romorome jiamu evare öroho jiovahuadeje êhuro ae rahu hesi jö ejahê'oho ma-ioro'ioeremu maro raromoröhego. ¹⁰ O God-ro

jõe majahiromo Iesu uavadeje: Ja priest börömoho javajëjo. Melchizedek priest jiadëhi ja ëhi javanovajëjo.

Noehu Iesu uehorovaruoho bogo vuonugo'iröhe jöhoje.

¹¹ Melchizedek-are jöho aho'obëhe majëhi'irodoho jeve. Röhu jemesi simanoho i'u'eje. Na diehi diehi jöho röjëhi'ejo. ¹² Jemë Christian vaejar-iyoho majae ëgobövie baejë'e jeve. Ëhuni jemëro ae gö jö röjëhi'irarijoho eni jëvo'ibejo iae mae jio'ibejo. Röhu jöho bogo avoho baejë'ëro jemë ni-marujeje God-are jö aevo'i röjëhijamu hejarijoho aëro röhu maho röjëhijöro. Jemë amure asisö'oho va'ëne jëvanove. Biriri'e i ma bogo ue'aharuje aribövie jeve. ¹³ Amemu ue'ahë'e Christian aribövioho ma-asisö'o va'ënëro jëvë'ëro mu ma hesi jöho bogo ömo gavë'ejö. ¹⁴ A'i biriri'e i maho hesi a ma'ëremu ue'ahoruomajeje. Ëhi jië'e Christian ariböviohuro mami'e muoho ömo garomo simanoho avoho uehorovobe rovë'ëro ëhu'ëro gavarueje di muoho mae jiego di muoho sisë jiego.

6

¹ Asisö'ehu uehorovaruëhi ëhi uehorovaruje jëvaje ëhuni ë'ego no Keriso-are jö samaho samaho urimo hejaroho bogo ëhëmuoho uehorovo'i a'i hesi jöho i'e gö'o gö'o döre uehorovobe va'i ëhuro a duvahu uehorovaruëhi ëhi uehorovo'iröhe. Christian mu vae'iröhe jö aevoromo ae röjëhijaruoho bogo ëhëmuoho jemesi öriroho röjëhi'i ari'ejo. Mu sisë vaeromo sisërëjaruoho vuonugo'iröhe jö hesi bëhoho God ma uehorovarue jö hesi bëhoho ² sisë jovehu u'ovarue jö hesi bëhoho övo simano taemarue jö hesi bëhoho ijonö vuovoromo ri'ö'iröhe jö hesi bëhoho mana mae o sisë God-aro ioro'ioremu bae'iröhe jö hesi bëhoho ëhi jië'e jö urimo röjëhijaruoho bogo ë jõe gemuohemu röjëhi'i ari'ejo. ³ A'i God-hu nimë'oho jö i'e gö gö uehorovobe va'ejo a duvaho va'ëne javuojöro.

⁴ O aehu urimo God-are nuni aji'e jö baeromo ö'idö hesi svuoro garomo God-are Aru'aho no'o gemu mae baeromo ⁵ hesi jö ma heromo vuëvëvamu ijonö bae'iröhe darugoho gö avevejö'e baebe va'ojuvo ⁶ röhu huotorovoromo Keriso uehorovaruoho vuonugo barëjë'oho ëhi jië'oho no diehi'oromo ajëmi'ejo jabumë röhu maho sisëho vuonugo'i huotorovoromo mae uehorovo'iröhego. Öre bogoje. Rabëni ëhi jië'e aribövioho jabesi dë vövöbajö'ere sisë'i uehorovaruohuro ëhuro God-are Harihoho korosire röhu maho ano taemanovoromajeje. Ano taemanovoromo ëhuro Iesuare ihoho a nuniro ijumoruomajeje.

⁷ God-are huë mae baebe va'ojuvo Keriso vuonugo'iröhe jöho naro uhunö'e i'o mu'ero bamo'ejo. Ënëro mure rue'i hiromo sa'ae sanuovego ëhuro iruno'e bövie bise'e ri'amego mu arijo'oho jaburo mabëhe gagovo bahiruomajeje. Ëhi jië'e i'o mu'oho God-ro avoho muebe'iramu ma-mabëhe jio'ë'e. ⁸ O ënehu mure rue'i hijamu röhu mure ma-bibë'e resu resu sisëhuremu ri'amë'oho uvarueje: Ëi'o mu'oho sisë höjo. Ëhi'ego God-ro i'o mu'oho ma-sisë'i avoho hesije vëniro bue'öromo ijumo barë nahonahovo'iröhëro.

⁹ Nasi aganomë iae na ëhi jië'e jögoroho uhu'e majëhijë'e jeve. Röhu na uehoro mae baeromo uve: Jemë bogo ëhioho jëvajëjo. Iae aji maho baejë'ëro God'o maro raromo hesi jëvajëjo. ¹⁰ God bogo sisë'ioho uehorovajeje. Jemëhu mu ma vaejarijoho hu bogo rumonimo'ë'e. O jemëhu hesi örire

uehorovoromo hesi aribövi ajëmjarijoho röhu jaruvohu'o ëhi gemuoho ajëmjarijoho ëhu'o bogo rumonimo'ë'e. ¹¹ Röhu na negajoho jemë ae gemu gemu jemëhu God-are muemu nimo avoharujëhi ëhi gemuoho nimo avohobe va'ojuvo hujeji maja viture jemë nimoromo muebejarujoho bae'a'aruje. ¹² O jemëhu God-are jö uehorovarujoho u'uhëvo'iröhoho na bijönege. A'i na nege a ioro'iorehu biririvoromo God mae uehorovoromo ëhuro huhu ajëmi'i uëvadoho birohauëhi jemë'o jabesi muoho gavë'i ëhi ë'irarijogo.

God-hu ajamui'iröhëro mae uövuade jö noehu biririvoromo mae uehorovo'iröhe jöhoje.

¹³ Iae God-ro Abraham ajami'i uavadeje. Röhu bogo ma-ua'i a'i darugo'e jöho majahiromo ëhi mae uavadeje. Ae gö God iosiramiromo börömo jië'oho bogojiadeje God-hu ë a hesi iho uvoromo darugo'e jö majahi'iröhoho. Ëhu'ëro jië'ëro hesi ihoho uvoromo ëhuro hesi darugo'e jöho majahiromo ¹⁴ Abraham uavadeje: Iae naro jasi örire mae vaejavoromo a uje aho'obëhe bojamibe va'ejöjo. ¹⁵ Bojamibe va'ejöjamu Abraham-ro heromo biririvoromo uvo'i hinövadeje: Na iae bae'ejö uvoromo God-hu uavade ujoho iae birohadeje. ¹⁶ Sa'are aribövi noehu darugo'e jö majëhijë'oho ae gö hesi ihehu nosi iho iosiramuiromo hu börömo jiaje ë a hesi ihoho uvoromo darugo'e jöho majëhiromo ëhuro mae uëvarueje. Ëhi ë't'ë'oho aho bogo ijönöho ë jöho aho uö'ë'ö. ¹⁷ O God-ro nimadeje hu ajamui'i uövuade aribövioho röjahuijogo noro garomo uvoröhego: Iae mae'ëjo. God-ro ajamui'i nimadoho bogo vuonugo'ajë uvoröhego. God-ro ëhi nimoromo hesi iho uvadohuro ëhuro darugo'e jöho Abraham majahijadeje. ¹⁸ Ëhu'ëro jië'ëro God-hu ajami'i uvade jöhu'o hesi iho uvoromo darugo'o uvade jöhu'o ë jöe niö'ioho bogo sisër'ë'e. Ëjöho God bogo sareramui'ë'e. Ëhuni nomëro mami'e huruomoromo God-are burure va'ë'ëro uvo'ejo: God jö maemu jövajëromo ëhuro uehoro mae bae avohoromo biririvoromo uvo'ejo: Iae huro uövuadëhi iae ëhi maro ramuo'ajëjo. ¹⁹ Hisiehu munë beromo e'lu derire ba'amego vanagi ma'enego namijajëhi huhu maro ramuo'iröhe jöho noro uehorovoromo nosi dë vövöbajo'oho biririvoromo riravarueje. Iae uvarueje: God'o nosi ririre urahadoho Iesuro niögunö'e babu'öromo God-hu jiajire nosi sisëho avohahuo'i va'o hijë'ëro jië'ëro iae ëhuni huro ijönö maro bamavuo'ajë uvoromo ëhuro bibivoromo riravarueje. ²⁰ Iae God-hu jiajire Iesuro nosi jöëni urimo va'ë'eje. Hu priest böröme vaej'ëje. Priest böröme vaej'ëro Melchizedek priest jiadëhi hu ëhi priest jiajoho ëhi jiemu jio'ë'e.

7

Priest hesi ihe Melchizedek-are jöhoje.

¹ Melchizedek hu Salem amore böröme naminövade ae jiadeje. O göho hu God dö mare hijaje hesi priest böröme jiadeje. Abraham-ro a masijohu'o muorovoromo muo'amonugoromo rovamu gagorovo Melchizedek-ro hu birohoro muë mae hi'iröhe jöho bojamadeje. ² Bojamamu Abraham-ro ujuoho rovade inömo aho'obëhe mevoromo hue aho'o 10 bahiromo 9-ho hesi bahi'i gemu God-are suvuoro maho Melchizedek madeje. Röhu Melchizedek-are iho huotovë'oho ëho aji'e mu ma muebejaje a börömojoge. O hesi amo ihe Salem hu ë amo hesi a börömojoge.

Salem amo hesi a börömo jiade ë jö hesi bëhi huotovë'oho huë baerovarue mu muebejaje a börömohoje. Melchizedek ëhi jië'e a böröme jiadeje. ³ Hesi vëmu vavu'e hijo miono'e jabesi jöho bogoje. Hu rahade guomade maja hesi jöho bogoje. Èhu'ëro God-are Harihe hu ioro'ioiremü priest jiemü jiajëhi Melchizedek ëhi jianove.

⁴ Jemë'o uehorovore. Melchizedek hu a böröme jiadeje. Èhesi bëhoho Abraham hu Israel rajo nosi ni'i'ivade bëhoho jiadeje röhu muorovoromo ujuoho rovade inömohe ëho mevoromo hue 10 bahiromo God-are suvuoro maho gemu Melchizedek-are örire mamadeje. Abraham-ro God-are suvuoro maho Melchizedek mamijë'ëro ëhu'ëro no garomo uvarueje: Melchizedek-ro Abraham iosiramiro mo börömo mae jiade höjo. ⁵ O Abraham-are uje gemu Levi jiadeje. Levi-are ado sirino'e jiobe rovaje priest-oho jaburo God-are jögoroho ejahoromo Israel rajo aribövi ioro'iro jabesi örire God-are suvuoro maho ujuoharueje. Priest-ehu suvuoro ujuoho'ia'amu gavë'iroho Israel rajo ioro'irohuro jabesi inömo inöme mevoromo hue aho'o 10 bahi'amego priest-ohuro God-are suvuoro maho gemu baeruomajeje. Levi rajo priest-ohuro jabesi sa'a rajo jabesi örire suvuorohe ëhi baeruomajeje. Jabesi sa'a rajoho jabu'o Abraham-are agane gemuho jioruome röhu jabesi örire ëhi jië'e suvuorohe baeruomajeje. ⁶ A'i Melchizedek bogo Levi rajo aganoho jiadeje röhu huro Abraham-are örire God-are suvuoro maho baejajeje. Baeromo huë mae hi'iröhe jöho Abraham majahijadeje. Abraham hu God-ro ajami'iröhe jöho majahijamu hejë'ëro ëhu'ëro iae hu huë mabëhe birohë'e jiadeje röhu Melchizedek-ro Abraham-are örire huë mae hi'iröhe jöho majahijadeje. ⁷ Röhu huë mae raromo'iröhe jö heruomaje aribövioho ma-jianovo'i a'i ëhi jië'e huë mae jö majëhijarue aribövioho masije jio'amajeje. Èhi jiajoho iae no ae aho'obëhe gavarueje. Èhuni Melchizedek-ro Abraham-hu huë mae hi'iröhe jöho majahijë'ëro ëhu'ëro no gavö Melchizedek-ro Abraham iosiramiro mo börömoho jië'e jio'ego. ⁸ O Levi rajo priest ömo'öme God-are suvuoro ujuoharuoho jabumë vuovarueje. A'i Melchizedek suvuoro ujuohadoho ë a hesi jöho God-are surire uvë'eje: Hu iae hijajëjo. ⁹ Iae Levi-are ujo ömo'ömhuro God-are suvuoro maho ujuoharueje röhu Abraham-hu Melchizedek God-are suvuoro bojamadevare Levi hu'o ë suvuorohe Melchizedek bojamanovadeje. ¹⁰ Èhesi bëhoho Levi hu bogo rahë'e hesi hije Abraham-are visöro jië'iro evare majare Melchizedek-ro Abraham birohadeje.

¹¹ Röhu Levi rajo ae Aaron'o hesi ujohu'o Jew rajo jabesi jögoroho muebenövareje. Muebejaroho jabesi muohuro ioro'iore gemu ae ajëmi'ibejo priest göho bogo rue'ibejo. Röhu jemë'o uehorovore. Jabesi muoho bogo eni jië'ëro ëhuni God-ro priest i'e gö baejajeje. Bogo Aaron-are ujo va'ëne priest-oho bae'i a'i Melchizedek jiade ëhi jië'e priest-oho baejajeje. ¹² Levi rajo priest-oho vonugo'amo'i priest i'e gö baejë'ëro ëhu'ëro jabuhu muebejare jögoroho ëhu'o vonugo'i jögoru i'e rovë'eje. ¹³ Röhu nosi Bada Melchizedek va'ëne priest jioröhe hesi jö God-are surire jajivaroho ë aho bogo Levi rajo aehu jio'i hesi ae gö jiadeje hesi aganoho priest muoho bogo vaeromo God-are suvuoro bahijarue maratuoho bogo muebenövë'ëro. ¹⁴ No ae aho'o gavarueje nosi Badare agano ihoho Judah rajemu jio'amego. Röhu Moses-hu priest mu jö jövadiroho hu bogo uvadeje: Judah rajëro ë muoho vae'a'aruëjo.

Iesu Melchizedek va'ëne priest jiaje jöhoje.

15 Rõhu priest gö Iesu Melchizedek priest jiadëhi jië'e priest-oho iae rovë'eje. Èhu'ëro iae no ma-samae gavarueje priest mamiohu'o jögoru mamiohu'o barë'i i'e rovë'e jiego. 16 Èi'o rovide priest-oho hu bogo vavuehu mu vaejade siono harihehu baerõhe ë hesi jögoroho ejë'ëro bogo ëhuro priest muoho bae'i a'i ioro'ioemu hi'irõhe darugoho baejë'ëro ëhu'ëro priest muoho baejadeje. 17 Èioro'ioemu hi'irõhe jõho God-are surire jajivoromo uövuë'eje: Melchizedek priest jiadëhi ja ëhi priest jianuoho ëhi jiemu javo'ajëjo. 18 Urimore jionövade jögoroho u'uhë'ëro jië'ëro ëhu'ëro bogo maho ajamuinövadeje. Èhuni God-ro ë jögoru hesi öroho tugohadeje. 19 Èhesi bëhoho ë jögoroho bogo ae gemu vadu'oho ajamui'ego ioro'ioemu maroho javuonövadeje. A'i God-ro öri i'e jiovahuë'eje. Èöri i'ohuro öri mamioho iosiramiromo ma-mabëhe jië'eje. Èöri i'o hesi bëhoho no nimorohë'i uvarueje: Iae God-ro ajamui'iramu maro raromo'ejarëjo. Èuehoro mabëhoho javuë'ëro God-are bëhire va'arueje.

20 Rõhu God-ro Iesu priest muroho bogo ëma bamo'i a'i darugo'e jõho uvoromo bamadeje. Urimoho Levi rajo priest mu bojëmi'ië'iroho aho bogo ëhi jië'e darugo'e jõho uvoromo muoho bojëminövareje. 21 A'i Iesuro priest muoho bae'ia'amu God-ro darugo'e jõho uvoromo bamadeje. Èjõho God-are surire jajivoromo uvë'eje:

God Badaro ave jõho darugo'o uvë'ëro
bogo vuonugo hesi hõjo:

Ja priest jianuoho ëhi jiemu javo'ajëjo.

22 Iesuro priest mamioho iosirëmi'jë'ëro ëhu'ëro God-hu muebejavuorõhe jögoru Iesuhu ma'enaje ë jögorohuro jögoru mamioho iosiramiromo ma-mabëheje.

23 Rõhu göho Levi rajo priest-oho aho'obëhe jio'amobe rovë'eje rabëni hesi bëhoho vuovëvobe rue'ego muoho bogo ma-biririvoromo vaemu vaenövë'ëro. 24 A'i Iesuro ma-ioro'ioemu biririvoromo hijajëro jië'ëro ëhu'ëro a göho hesi sionoho bogo bae'i huro priest muoho ma-vaemu vaebe va'o hesije. 25 Iesu priest muoho ma-vaemu vaebe va'o hesirëro jië'ëro ëhu'ëro ae rahu hesi ihore God-are bëhire va'ë'oho Iesuhu baejavuoromo ma-ioro'ioemu mare ramuo'irõhoho hu eni jie rabëni hu bogo guomo'i majae ëhi biririvoromo hiromo nosi jöëni God-are örire jöe majahijajëro jië'ëro.

26 Èhi jië'e priest börömhuro iae mae ajamuaeje. Hu sisë rumo'ëro jië'ëro hu a ma-maeje. Aribövi sisëho öre gö jio'amo'i hu öre göje. Huro ajiomoromo sa'ae ö'idöe iosirami'amoromo ajio dö maro hijë'eje. 27 Levi rajo priest masijehu ë'onövarëhioho Iesuhu ëhi ë'irõhoho bogoje. Majae ëhi Levi rajo priest-oho jaburo God-are örire mi suvuoroho i'imami'i arinövareje. Urimoho jabesi sisëhuni i'imaminugoromo ijoroho God-are aribövi ioro'ioro jabesi sisëhuni mi suvuoroho i'imami'i arinövareje. Iesu bogo ëhioho ë'i a'i hesi arijo'arije God-are örire bojamirovoromo guomorovë'ëro ëhu'ëro hesi suvuoroho majae gemu ma-ioro'ioemu bojamirovadeje. 28 Moses-hu bojëmade jögoru hesi uhuroho ma-u'uhë'e aemu priest masije bamobe rovë'eje. A'i ë jögoru hesi ijönö God-ro darugo'e jõho uvoromo hesi Harihoho bamadeje priest böröme jiorõhego. ÈHarihoho bogo u'uhë'oho jio'i mue aho'o romoromoro ma-ioro'ioere gemu bae barëjë'eje.

8

Iesu hu nosi priest bōrōmo jiaje jōhoje.

¹ Na jajivobe rovode jō hesi bēhoho aviēhije. Naehu jajivode ēhi jiē'e priest bōrōmoho javue. Hu ō'idōre ajiomoromo God eni jiē'e aehu bōrōme namijaje a hesi ōvo manō hijē'eje. ² God-hu jajire osa hesi muoho vaejajeje. Ēhesi bēhoho huro God-are javu hesi priest muoho vaejajeje. Ējavuoho bogo maja aru'aho va'ēne amoho jianovo'i a'i God-are javu maeje. Bogo ma-aehu avoho'i Badaro avohē'eje. Ēosa hesi muoho nosi priest bōrōmhuro vaejajeje.

³ Amo priest masije aho'o muro bahjarue hesi bēhoho jaburo mi suvuore ōvo suvuore gō gō God bojami'irōhego. Ēhuni priest muro bahjarueje. Jabesi muoho ēhi jiē'ēro nosi priest bōrōmohu'o ōvo suvuore jio'ē'e God bojami'irōhego. ⁴ Rōhu Iesu sa'are hi'ibejo bogo priest-oho jio'ibejo ē hesi bēhoho hesi Levi rajo priest-ēremu ē muoho vaeromo Jew rajo jōgorure jajivare suvuoroho God-are ōrire bojamijaruēro jiē'ēro. ⁵ O Levi rajo priest mu vaejaruoho ēho ō'idōre jiaje muoho va'ēneje. Ēmuoho ma-aruhonō'e jio'i bogo mahoje. Aviēhi jianove. Moses-ro God-are niōgu javuoho avoho'ia'amu evare God-ro uavadeje: Gavē'iajo. Ja'o na'o dahorure ariromo naehu rōjahijamu hejanēhi bōvie bise'e ēhi vaenējo. Amo priest ōmo'ōmhuro ēhi ō'idōre jiaje mu va'ēne vaejarueje. ⁶ A'i Iesuhu baejade priest muohuro Levi rajo priest jabesi muoho iosiramiro mo bōrōmohoje. Ēhesi bēhoho Iesuro priest bōrōmēro jiē'ēro God'o no ae aho'obēhe nosi ririre namiromo ōroho avohahuoromo God-hu muebejavuorōhe jōgoroho avohahuajeje. Ējōgoru Iesuhu avohahuajohuro Levi rajo priest jabesi jōgoroho iosiramiro mo mahoje. Ēhesi bēhoho Levi rajehu muebejarue jōgoru God-hu Jew rajo aevo'i bojēmadevare evare ma-bisemu ajēmī'i uvadeje. A'i Iesuhu avohahuaje jōgoru God-hu aevo'i bojamuadevare evare bōrōme ajamui'i uvadeje. Ēhu'ēro Iesuarue jōgorohuro Levi rajo jabesi jōgoroho iosiramijē'eje.

⁷ Levi rajo priest-ehu muebejare jōgoru urimo bojamuijadoho eni jio'ibejo God jōgoru gōho bogo bamo'i uehorovo'ibejo ajamui'irōhēni. Bēhoho bogojio'ibejo. ⁸ Rōhu God-hu jōvade jō hesi aribōvi bogo eni jioruomaje jōho hesi surire jajivoromo ēhi uvē'eje:

Badaro ēhi uvajējo: Iae majae ijonōho nasi aribōvi muebejēvo'irode jōgoru i'oho avohoromo

Israel rajohu'o Judah rajohu'o mēmi'ejōjo.

⁹ Mami'e jabesi hijo miono'o muebejēvo'irode jōgoru mēmodēhioho bogo ēhi jiē'e jōgoroho mēmi'ejōjo.

Jabesi hijo miono'e Egypt sa'are jēvamu naehu sōjēgo rovodevare evare majare jōgoroho mēmode hōjo.

Mēmamu jaburo jōgoroho bogo biririvoromo ejeho'i vuonugare hōjo.

Ēhuni naro jabumē bogo gēvanovode hōjo. Badaro ēhi uvajējo.

¹⁰ Rōhu Badaro uvajējo: Ēmajaho barē'iramu aviēhi jiē'e jōgoroho Israel rajoho mēmi'ejōjo.

Naehu nimaje ēhi ēhi ē'onōvo'irōhe jōho jabesi simanore ba'amēho'iramu uehorovoruomo'ajējo.

Jabesi dē vōvōbajo'ere jajivēho'iramu ejehoruomo'ajējo.

Ēhi'o'iramu jabumē muebejēvo'irode bōrōmoho jevo'ajējo.

Jabumë nasi aribövi mae jioruomo'ajëjo.

¹¹ Amo rajëro göëro göho bogo røjahirovoromo aganëro göëro göho bogo majahirovoromo uarovo'aruëjo: Bada avoho gahëjo.

A ininore ëhi va'o a masijore aho'obëhe na ge'a'aruëjo.

¹² Jabuhu sisë vaejaruoho naro jabumëni vavaenimoromo jabesi sisëho ma-ioro'ioremu uehorovoromo vuonugëho'ejëjo.

¹³ Ejjögoroho i'e hõ uvade hesi bëhoho urimore bojamuade jögoroho iae mamiraejë'eje. Röhu jöe rabe mamiraeromo sisërëbe va'ajoho ëho ma-burëro barë'ië'e.

9

Jew rajo a mami priest masijehu God-are örire mi kö suvuoro bojam-növäre jöhoje.

¹ Eürimore jögoru hesi uhuroho God rajahi'iröhe öri hesi jöho jiadeje. O sa'are vaejare javuoho jiadeje God ë rajahi'iröhoho. ² Ejavuoho niögëro vaejareje. Eösa gagoho ririro iromo tariojamu osae niö'i jëvadeje. Viënörire osaroho iro bahijarue gijoho maratuho maratu döre bahijare God-are ioho ëhi jio'amonövadeje. Eösa hesi ihoho God-are osa maho jiadeje. ³ Niögëhu iromo tugohë'e ë hesi ruënörire osa gö hesi ihoho God-hu jiaje osaho jiadeje. ⁴ Eösa'eroho ridi'e oso buejarue maratue gold-ehu avoharoho o God-are jögoru bamare mauaho ë inömo niö'ioho ë dirö'ore jëvadeje. Emauho hesi sinoroho gold-ëro ruë numë havo rova'oromo taemo titimë'e jiadeje. Emaua gagoroho gold'e ramaho God-hu i'imëmade ie gö hesi ihoho manna aegë'oho ë jiadeje. Göho Aaron-are ijaho sirinohijadoho maua gagore jiadeje. Göho munë ha'osire God-are jögoru jajivo'amadoho maua gagore jiadeje. Eïnömoho niö'i gemu maua gagore jio'amadeje. ⁵ O maua dönöho vivoju'e majo va'ëne aehu avoharohuro rirarovareje. Eïnöme niö'i jabesi bëhoho uvoromo ë'areje: God-are ajoho aviae höjo. Röhu nume maua döho God-hu sisë mu'unövadoho jiadeje. Edirö'oho majo va'ëne jabesi vivojohuro aegahareje. Eïnömo jabesi jöho naro ma-bisemu jöv'ëro vituoho vuonuge.

⁶ Eïnömoho aho'obëhe ë avoho bahijë'ego evare priest ariböviohuro viënörire osare avevoromo majae ëhi va'oromo God-are muoho vae'i arinövareje. ⁷ A'i ruënörire osaroho hesi ma-priest börömohuremu vadune gemu hesi uhure majae gemu rumo va'onövadeje. Rumo va'ië'iroho bogo övemuoho va'i a'i mi köho baeromo ë osare rumo va'oromo God-are örire bojaminövadeje. Hesi sisë hesi jöhuni bojamiromo a ioro'ioro jabesi sisëhu'o röromo ehuni bojaminövadeje. ⁸ Hesi ma-priest börömohuremu ruënörire God-hu jiaje osare va'ët'ëro jiet'ëro ehü'ëro God-are Aru'ahohuro ma-sama'e røjahuijajeje noro garomo uvoröhego: Viënönire osa hesi mu jiadavaroho evaroho God-hu jiajire va'oröhe ojoho bogo jiovaluë'e jiade höjo u'emu jiovaluoröhëro. ⁹ God-hu ë niögu javuohu'o ë javu hesi muohu'o bamade hesi bëhoho jaruvo noehu God uehorovarue mu maho ëho maja aru'ahonö'e røjahui'iro ehuni bamadeje. Eösaroho mi suvuore o suvuore gö gö God i'imaminövareje. God-ni ëhi vaenövareje röhu bogo ehuro herovonövareje jabesi dë vövöbajo'ere sisëho barëjho'ego. ¹⁰ Ehi

jië'e suorovo hesi bëhoho ma-i ijaruoho jovo ijaruoho jovo eguaruoho inõmo u'o'amaruoho ëhi jië'e jöhuremu jionövadeje. Ma-dajo hesi jöhemu God-ro ma-jahuri bamadeje ëhuro ëhi jioje va'ojuvo hujeji hesi mu öri mami tugoho'i Keriso-are mu i'o jiovahuo'irõhe majaho ruerõhego.

Iesuhu hesi kõ God-are örire suvuoro bojamade jõhoje.

¹¹ Jaruvoho Keriso rovë'eje. Hu priest börömohuro jië'ëro avevejõ'e hesi mu maho vaejajeje. Urimoho ma-ae hu niõgu javu börõmo vaejarire priest masijohuro è rumo va'oromo muoho vaenõvareje. Avevejõ'oho Keriso bogo ëhi jië'e javuoroho rumo va'ël'ëro muoho vae'i a'i javu ma-mabëhire rumo va'ël'ëro muoho vaejajeje. Èjavu mabëhoho bogo aho vaej'ëro ëhu'ëro God-hu bövi bise'o bamade noehu ga'amaruoho gö jio'amo'i è javuoho hesi ahe göje. Èhu'ëro è javuohuro javu mamioho iosiramiro mo börõmo mahoje. ¹² Kerisoro è javu börõmore va'oromo muoho vae'irõgoro bogo goat hesi kõho o cow harihu hesi kõho baeromo è osaroho va'adeje God-ni bamahorõhöro. A'i hesi kõ maho baeromo osare va'oromo evare God jiajire ma-ioro'iore gemu va'oromo no baejavuoromo ma-ioro'ioremu maro ramuadeje. ¹³ Röhu Jew rajehu jabesi sinore sisë baeromo ëhuro God bogo avoho rajahi'ië'iroho priest-ëro goat hesi kõho o ano'e cow hesi kõho baeromo hijiovodëgonõvareje. O cow harihu hesi muomõho jovohu'o buarohoromo baeromo hijiovodëgonõvareje. Hijiovodëgo'ego jabesi dajore jiaje sisëho barë'ego ëhuro God-are örire rajahijë'oho iae mae jëvonövadeje. ¹⁴ Mi kõehu rabehu hijiovodëgo'ego dajore jiaje sisë u'o'amonõvaroho majianovo'i a'i Keriso-are kõ rovadoho ëho mu börõmo mahoje. Èmu hesi bëhoho Kerisoro ioro'ioremu jiaje Aru'aho hesi darugohuro biririvoromo hesi dajoho God-are örire bojamirovoromo guomorovadeje. Hu mu sisëho bogo vaej'ëro ëhu'ëro huro suvuoro mabëhe vaeromo hesi arijo'arije bojamirovadeje. Bojamirovamu kõho rovë'ëro ëhu'ëro mu sisë vaeromo nosi dë vövõbajo'o ijumorovaruoho u'ovahuo'iramu herovo'ejo sisëho barëjahuo'iramu. Sisëho barëjahuo'iramu ëhuro God mae hijaje a hesi muoho noro avoho vaenõvo'ejo.

Iesu kõ rueromo guomë'ëro ëhuro God-hu muebejavuo'irõhe jõgoru i'o marëjade jõhoje.

¹⁵ Èhuni Kerisoro God'o nosi ririre jioromo God-hu hesi aribövi muebejavuo'irõhe jõgoru i'o hesi öroho avohahuajeje. Jõgoru i'o hesi öri avohahuaje hesi bëhoho ëhuro God-hu hesinõ uõvuade aribövioho noro ioro'ioremu jiorõhe mu mae gö gö Vavu hesi örire bae'amorõhego huro bojamui'i uõvuë'ëro ëhuni avohahuajeje. Mu mae baerõhe hesi öroho aviëhije. Keriso guomadeje. Guomamu ëhuro noehu jõgoru mami hesi uhure raromoromo mu sisë vaebe rovere è hesi jö sisëho iae u'ovahuo barëjë'eje. Sisëho u'ovahuo barëjë'ëro ëhu'ëro Vavuehu bojamui'i uõvuade mu maho no baejarueje.

¹⁶ Keriso guomë'ëro noehu mu ma baejarue jõho uhunõ'e bamo'ejo ga'irarijego. Ave sa'are vavu ömo'ömohuro vuovego rahuhu inõmo ujuoho'irõhe jõho surire jajivoruomajeje. A'i jabesi aboji harihu'ehu bövi bise'o ujuoho'ië'iroho ae aho'obëhe garõhe vavuoho vuovo'iramu bövioho bise'oho evare ujuoho'ë'ö. O bogo vuovë'iroho bogo ujuoho'ë'ö. ¹⁷ Vavu bogo vuovo'i raromë'oho jabuhu jajivare jõgoroho ëhi ma-momorõ'õjajeje. A'i vuovëvego evare vavuehu uvoruomadëhi ëhi ujuoharueje. ¹⁸ Èhesi

bëhoho God-hu Jew rajo muebejëvonövo'iröhe urimore jögoroho bogo ëma jio'i urimo mioho bijuëmamu vuovoromo köho rovamu evare God-ro aevoromo Jew rajo aribövioho avoho muebejëvadeje. O mioho bogo muo'amego ëhuro köho bogo rue'ibejo ë jögoroho bogojio'ibejo. Jew rajo aribövioho God-are ahariroho bogo raromo'ibejo. ¹⁹ A'i God-hu Jew rajo muebejëvo'iröhe jö hesi muoho Moses-ro avoho'irögoru jögoru jöho ae aho'obëhe majëhi barënuogoromo evare cow harihu jabesi köho baeromo jovohu'o buarohoromo sheep hesi u kavuë'e avoharoho ujuohoromo hys-sop ahore huhohoromo ë kö'o jovo'o buaroharire sheep uoho ë io'amadeje rumorovoröhego. Rumorovamu ioromo jögoru jajivo'amade suri suri-ohu'o ë ariböviohu'o kö'e jovohuro hijiovodëgadeje. ²⁰ Hijiovodëgoromo uëvadeje: Ave hijiovodëgade köhuro ëhuro God-hu bojëmë'ëro ejaho'irarije jögoroho marëjajëjo. ²¹ Ëhi majëhiromo God-are javu börömo niögehu vaejarohu'o God rajahi'amarue inömo inömo'u'o aho'obëhe ë köhuro hijiovodivo'amadeje. Ëhi'adeje. ²² Iae Moses-are jögoru hesi uhuroho aëro köho baeromo bövie bise'e u'o'amo'ego ëhuro ë inömo hesi sisëho barënovadeje. Inöme ma-gemu gemu bogo ëhioho ë'onövareje. O aehu mu sisë vaejë'iroho mi muo'amamu kö rovë'ohuro ëhuro God-ro mu sisëho uehorovoromo vuonugonövadeje. O mi bogo muo'amamu kö bogo rovë'oho jabesi sisëho bogo barëjëhonövadeje.

Iesu kö rueromo guomë'ëro ëhuro nosi sisë u'ovahuaje jöhoje.

²³ ËGod rajahjarue inömo inömo ho ma-maja aru'ahemu sa'are jio'amadoho ëho jabesi sisëho mi köëremu u'o'amonövareje. Öre gö bogojjadeje. Röhu ë inömo inömo ho ö'idöre inömo ma röjahuijajoho jianovadeje. O ö'idöre inömo maho ma-mi köëremu u'o'iröhoho bogo eni jie. Mi kö God-are örire suvuro bojami'iröhoho bogo eni jio'i a'i suvuro göehu ë mi suvuro iosiramiro mo ma-mabëhe jië'oho ëhuro ö'idöre inömo ma jabesi sisëho u'o'iröhoho eni jie. ²⁴ Ësuvuro mabëhi hesi bëhoho ö'idöre God-hu jiaje öri ari'o va'ëne ma-aehu vaejare osaroho Keriso ëho bogo rumo va'i a'i God-hu jiaje ö'idö mare vadeje. Ö'idöre va'ë'ëro God-are nunire hiro mo nosi muoho avohahuajeje. ²⁵ Röhu Jew rajo priest börömhuro bogo hesi köho bae'i mi köe baeromo God-hu jiaje osare vadune göro göro va'i hinövadeje. Röhu Keriso bogo ëhioho ë'adeje. Ö'idöre va'adevaroho majae gö gö God-are öriroho suvuroho bogo bojami'irovoro mo guomorovo'i hiröhëro bogo ëhunioho va'adeje. ²⁶ God-are örire suvure bojami'i hi'ibejo sa'a bövi bise'o bamadevare aevoromo vi'ëhe baebe rue'ibejo. Röhu bogo ëhioho vi'ehoho baebe rue'i a'i sa'ae bövie bise'e barë'i dunovamu gavë'i Kerisoro a nunire ioro'iore gemu rovë'eje God-are örire bojami'irovoro mo guomorovoromo nosi sisëho u'ovahuoröhëro. ²⁷ God-ro bamë'ëro no ae aho'obëhe ma-vae gemu vuovavuo'iröhohoje ijönö hesi nunire riravoröhego. ²⁸ Ae aho'obëhe ma-vae gemu vuovavuaijëhi Keriso ëhi ma-vae gemu guomadeje. Hu ma-vae gemu suvure bojami'irovoro mo guomorovadeje ae aho'obëhe nosi sisëho u'ovahuoröhëro. Ijönö röhu maho a nuniro vuonorö'ö rue'ë'e bogo mu sisëho avohahuo'i a'i hu rueröhego muebejarue aribövioho no baejavuoromo maro bamavuoröhëro.

10

Jew rajo a mami priest-hu mi bijuëmoromo God suvuoro bojami'ego ë suvuoro hesi darugoho bogo eni jië'ëro dë vövöbajo'ere sisë bogo u'ovëhonövade jöhoje.

¹ Röhu Jew rajo jögoru urimo jiadoho ëhuro God-are mu maho bövioho bise'oho no bogo avoho ga'i God-are mu maehu ijonö rovadoho ëho no ma-sisë'i sisë'i maja aru'ahonö'e gavarueje. Ehesi bëhoho aëro Jew rajo jögoroho ejëhoromo mioho vadune göro göro bijuëmoromo God-are örire ëhi jië'e suvuore gemuoho i'imamiemu i'imamibe rovarueje. Röhu ëhi jië'e suvuoro ujuohoromo God-are bëhire va'i arijaruoho jabesi uhoho bogo mae bogo marëjêho'ë'e. ² EGod rajahjarue aribövi jabesi uhoho marëjêho'ibejo ëhuro jabumë herovo'ibejo jabesi dë vövöbajo'oho mae jëvavego mi bijuëmoromo God-are örire suvuoro i'imami'i arijaruoho vuonugo'ibejo. ³ Röhu bogo ëhioho jio'i a'i vadune göro göro mi bijuëmoromo God i'imamijaruohuro ëhuro jabesi sisëho vadune göro göro ëhi gemuoho uehorovobe va'arueje ⁴ ë hesi bëhoho cow ano'o hesi köhu'o goat köhu'o mu sisë u'oröhoho bogo eni jië'ëro.

⁵ Mi köho bogo eni jië'ego ëhuni Kerisoro sa'are rue'irögoro God uavadeje: Mi bijuëmoromo jasi örire i'imamijë'oho ja bogo nimanue höjo. A'i jero na sino haho'e avohevane höjo.

⁶ Mi bijuëmoromo jani vënire aho'o huo barëjê'oho o mu sisë u'o'iranego mi bijuëmoromo jasi örire suvuoro i'imamijë'oho ja bogo maho uehorovanue höjo.

⁷ Evare na uavode höjo: God na aviae jevajëjo. Nasi jö jasi jögoru surire jajivarëhi jaehu nimanue muoho ëhi vae'i abuejajëjo.

⁸ Ejö hesi bëhoho no uehorovo'ëjo. Urimo Kerisoro God uavade höjo: Mi bijuëmoromo suvuoro i'imami'i o mi jani vënire huo barë'i o mu sisë u'o'iranego mi bijuëmoromo jasi örire suvuoro i'imamijë'oho ëhi jië'oho ja bogo nimoromo bogo maho uehorovanue höjo. Bogo maho uehorovanue hö uavadoho Moses-hu bojëmijade jögoroho ejahoromo Jew rajoho jaburo ëhi jië'e mi suvuoroho God-are örire bojaminövareje. Röhu Kerisoro uavadeje: Ehi jië'e suvuoroho ja bogo nimanue höjo. ⁹ Röhu evare ijonö Kerisoro God uavade höjo: Na aviae jevajëjo. Jaehu nimanue muoho vae'i abuejajëjo. Ejö hesi bëhoho mi bijuëmoromo God-are örire i'imami'i arijare muoho God-ro aho'i Kerisohu bojamirovoromo guomorovo'iröhe muoho bamadeje. ¹⁰ God-ro ëhi jië'e muoho bamamu ëhuni Iesu Kerisoro God-are jöho ejahoromo hesi sino haho'oho ioro'iore gemu suvuore bojamirovoromo guomorovadeje. EGod-hu nimade muoho vaejê'ëro ëhu'ëro nosi sisëho u'ovahuë'ëje.

Iesu kö rueromo guomamu ë suvuoro hesi darugoho eni jië'ëro sisë u'ovahuaje jöhoje.

¹¹ Ehi jie röhu Jew rajo priest-oho aho'o jaburo majae ëhi riravoromo God-are muoho vaejarueje. Mioho bijuëmoromo ëhi jië'e suvuore gemuoho God-are örire i'imamibe va'arueje. Ehi ë'arueje röhu ëhi ë'i arijaruoho ëhuro mu sisë u'o'iröhoho bogo mae bogo eni jëve. ¹² A'i Kerisoro vae gemu God-are örire suvuore bojamirovoromo guomorovadeje mu sisëho ioro'iore gemu u'ovahuoröhëro. Ehi'onugoromo ajiomoromo God-are övo

manö hijadeje. ¹³ Hijë'ëro avevejö'oho hiromo muebeje hu'o muorovarue aribövioho God-ro hesi hörü uhunö bahijego vijuvo taemo'amo'iröhëro. ¹⁴ Èhesi bëhoho huro vae gemu God-are örire suvuore bojamirovoromo guomorovë'ëro ëhu'ëro sisë u'ovahuë'e aribövioho no ioro'iore gemu ma-maemu raromemu raromo'ejo.

¹⁵ Noehu mae raromemu raromo'iröhe jöho God-are Aru'ahohu'o ëhi gemuho majahuiromo God-are surire uvë'eje:

¹⁶ Röhu Badaro uvajëjo: Èmajaho barë'iramü aviëhi jië'e jögoroho Israel aribövioho mëmi'ejöjo.

Naehu nimaje ëhi ëhi ë'onövo'iröhe jöho jabesi dë vövöbajö'ere ba'amëho'iramü ejehoruomo'ajëjo.

Jabesi simanore jajivëho'iramü uehorovoruomo'ajëjo.

¹⁷ Röhu ë jö hesi vituoho God-are Aru'ahohuro ëhi uvë'eje: Jabuhu nasi jö ahoromo mu sisë vaejaruoho na ma-ioro'ioremu uehorovoromo vuonugëho'ejöjo. ¹⁸ Èhi majahuiromo mu sisëho uehorovoromo vuonugë'ego ëhu'ego ijönöho no suvuroho God-are öriroho bogo bojami'ejo huro mu sisëho u'ovahuoröhego.

Noehu God mae uehorovoromo hesi bëhire va'iröhe jöhoje.

¹⁹ Aganomë Iesuare köho rovë'ego no bogo juhuonivo'i biririvoromo God-hu jiajire va'arueje. ²⁰ Èhesi bëhoho Iesuro noni öri i'oho iogorahuë'eje huro bogo guomo'i hiromo ë söjavuo va'ego noro God-hu jiajire va'iröhëgo. Urimë'ioho God-hu jiaje osare rumo va'arue ojoho niögëro urahonövareje. Jaruvoho Iesuare sinoho ijumahamu guomamu niögu va'ëne urahade ojoho dadovoromo jiovaluë'ëro noro God-hu jiajire ë va'arueje. ²¹ Röhu göho nosi örire priost böröme jie. Huro God-are aganoho no muebejavuaeje. ²² Èhuni ë'ego no God-are bëhire va'oromo nosi jöho majahi'iro. Nosi dë vövöbajö'oho sisërëjavuoromo i'uhaguamu Keriso-are köhuro u'ovahuo'i nosi sino haho'oho ajivo barëj'e jovohuro u'ovahuë'e jiaje ëhuni ë'ego no biririvoromo nosi dë vövöbajö'o uhohu'o mae uehorovoromo God-are bëhire va'oromo jöho majahi'iro. ²³ O no ae huruoho majëhiromo uvarueje: Majae ijönö God-ro ajamui'ajëjo. È'ego no biririvoromo ë jöhuremu mae uehorovobe va'iro rabëni hesi bëhoho hu ajamui'i uövüadëhi iae hu ëhi ë'j'e jiaje. ²⁴ O ë'ego noro göëro göhuni uehorovoromo dë iahorovoromo ëhuro ae huë bæjëvoromo mu mae vaenövo'iro. ²⁵ O ae göëhu göëhu God rajahi'i gemuore gagovoromo vuonugaruëhioho ë'ego no bogo ëhioho ë'i a'i no ajamirovoromo jögore mamirovo'iro ëhuro biririvo'iröhe. Èhesi bëhoho jemë'o gavarujeje Badare majaho rue hesi jiego gavarujöhuni ëhuni ë muoho avoho uehorovo'ejo.

Noehu God-are Harihu bogo dejönö bamoröhe jöhoje.

²⁶ Noehu ëhi ajamirovo'iröhe hesi bëhoho noehu Keriso-are jö ma baeromo röhu ijönö nosi nivoromo biriri'övoromo mu sisëmu vaejë'iroho nosi sisë u'ovahuo'iröhe suvuore gö bogojio'i ²⁷ ma-i'u sisëhemu muebe'iröhohoje. God-ro a sisëho mevëvo'iramü hu'o muorovarue aribövioho vëni vöröro ravëvo'ë'e. ²⁸ Urimoho Moses-hu bojëmade jögoroho ae rahu ahoromo musisinö'te bu'öjamü ae niö'iehu o ae niö'i gemuehu ë a hesi sisë garomo huruoho majëhijë'oho hesi öriroho bogo vavaenimë'e ma-anonövareje. ²⁹ Moses-are jögoroho ahoromo ëhi jië'e i'uoho baenövareje.

Ēhuni ae rahu God-are Harihu sivē'oho ē iaho diehi jio'ē'e. O Harihu hesi kōhuro ēhuro God-are jōgoru i'oho marējadeje. Ēhuro ē ia hesi sisē u'ovahadoho rōhu huhu huotorovoromo uvē'oho: Ēkōho bēhi rumo'e hō uvē'oho ē iaho hu diehi jio'ē'e. O God-are Aru'ahehu huē baejavuaje hesi ōrire sisē vaejē'oho ē iaho diehi jio'ē'e. Moses-are jōgoru ahare aribōviehu i'u bōrōmo baerumadoho ēho ma-jianovo'i a'i ēhi jiē'e aho i'uoho bogo bise'o vadu'oho bae'ē'e. Ēhi jiē'oho iae maeje. ³⁰ Ave jōho God-are surire jajivoromo uvē'eje: I'u bojēmi'irodoho ēho nasi mue hōjo. Naro i'ue mana bojēmi'ejōjo. Ējō jōvade aho iae no gavō. O ave jōho jajivoromo uvē'eje: Badaro hesi aribōvioho gēromo mevēvo'ajējo. ³¹ Iae God darugo'e aēro jiē'ero huhu i'u bojamuamu baejē'oho ē muoho juhuoni ma'eje.

Noehu biririvoromo God mae uehorovo'irōhe jōhoje.

³² Rōhu urimore majare jemēhu diehi ē'arijoho uehorovore. Keriso-are ajehu jemē aevoromo ajivēvadevare evare jemē huē vavaene bōrōme baeromo sivojojūvo biririvarijeje. ³³ Majae gōro jemē Keriso nimē'ero aēro a nuniro jō sisē bu'ō'ego henōvarijeje. Mu sisē vaejēvo'ego ganōvarijeje. Majae gōro Christian a ioro'iorohuro ēhi jiē'e huē vavaenoho bae'ego garomo jemēro jabu'o havoromo rabe rabe ajēminōvarijeje. ³⁴ Christian aribōviehu savoji gagore raromarue jabesi ōrire huē vavaene baenōvarijeje. O aehu jemesi mae sisē vajiohehu ujuohēho va'aroho jemē nimorohē'i uvonōvarijeje: Ēho iae mae hōjo. Nosi inōmo maho ō'idōre hōjo ma-ioro'ioemu bae'irōhoho. Ēvajiohehu baejare inōmoho iosiramiro mo bōrōmo mae hōjo. ³⁵ Ēhuni Iesuare jō biririvoromo mae uehorovarujoho nadi vuonugore. Biririvē'ohuro ēhuro manaho ma-mabēhe bae'a'aruje. ³⁶ Jemēro u'urume vaenōvore ēhuro God-hu nimaje muoho vaeromo huhu bojēmi'i uēvade suvuoroho bae'irarije. ³⁷ Iae God-are surire jōho jajivoromo uvē'eje:

Majae ma-bunemu barē'iramu
evare rue'irōhe aho iae rue'a'ajējo.
Bogo ōrisanuovo'ajējo.

³⁸ Rōhu God nasi aribōvi mahuro na mae uehorovevoromo ēhuro biririvo-romo raromoruomo'ajējo.

A'i ae rahu juhuonivo'i nasi ōri vuonugē'oho
na jabesi jōēnioho bogo nimoroho vadē'lejōjo.

³⁹ Rōhu nomē bogo juhuonivoromo Keriso-are mu vuonugo'i sisēre va'arue aribōviehu javuo'i a'i no God mae uehorovoromo maro va'arue aribōvie javue.

11

Noehu God mae uehorovo'irōhe ē hesi bēhi hesi jōhoje.

¹ Mae uehorovarue hesi bēhoho aviēhije. Noehu mae uehorovē'iroho ēhuro no biririvoromo uvarueje: No ijōnō maro raro mo'irōhe jōho ēho mae hōjo. Rabe rabe jio'amaje noehu nunehu bogo ga'amaruoho iae jio'amajē uvarueje. ² Nosi a mamiehu God mae uehorovarohuro ēhuro jabesi ihoho God-are nunire mae jēvadeje.

³ Noehu God-are jō mae uehorovaruo huro ēhuro garomo uvarueje: God-ro jō'ero jōvamu ēhuro ō'idōrohu'o sa'arohu'o jiade hōjo. Noehu nunehu

bogo ga'amarue inõmoho God-ro ujuohoromo ehuro ga'amarue inõmo inõmoho avoho'amade hõjo.

A mami ae Abel Enoch Noah ehõ jabuhu God mae uehorovare jõhoje.

⁴ Iae Abel-ro God mae uehorovë'ëro ehü'ëro hu God-are õrire suvuoro maho bojamadeje. Èsuvuorohuro Cain-hu God bojamadoho iosiramijadeje. Mae uehorovamu gagorovo God-ro Abel-are suvuoroho mae hõ uvoromo baejadeje. Baeromo røjehijë'eje aëro uvorõhego: Abel hu a mae hõjo. Amo Abel-hu God mae uehorovadohuro ehuro jaruvoho hu guomë'eje rõhu hu jõe jõvajeje.

⁵ O Enoch-ro God mae uehorovë'ëro ehü'ëro bogo guomë'e God-ro ma-ba'o'jiomoromo hesirire nugadeje. Aëro hu nahareje rõhu bogo birohareje God-ro hu mami'e ba'o'jionmë'ëro. God-hu Enoch bogo ba'o'jionmade majare evare God-ro hu garomo nimorohade hõjo. E'jõho God-are surire ehì jajivë'eje. ⁶ Rõhu God-ro nomë bogo ëma göromo nimoroho'i a'i garõhe noehu hesi õrire mae uehorovamu gavë'o'ho nimorohajeje. Ehësi bõhoro noehu God-are bõhire va'oromo jõ majahi'ië'tiroho mae uehorovoromo uvo'ejo: God iae jiajëjo. Ae rahu hu biroho'i nahë'o'ho ajamui'ajëjo. Bogo ehì uehorovë'o'ho hesi bõhiroho bogo va'ejo.

⁷ O Noah-ro God mae uehorovadeje. Mae uehorovë'ëro hejade God-ro uvamu: Ehì jië'e i'uoho sa'are õ'a'ajë uvamu hegorovo huro ë i'uoho bogo gavë'e God ma-ejahadeje. Ejahoromo boat bõrõmoho avohadeje ehuro hu'o hesi aganohu'o jovoho bogo baejëvego va'o maro raromorõhejo. Mae uehorovoromo boat-oho avohë'ëro ehü'ëro no garomo uvarujeje: Noah-mëremu maho jëvo'i a ioro'ioroho aho'o sisë ë'l'ë'ëro i'u baeromo vuovëvadoho mae hõjo. A'i Noah-ro God mae uehorovamu God-ro garomo uvadeje: Hu nasi õrire mae uehorovajohuro ehuro hu mae hõjo.

Abraham-hu God mae uehorovade jõhoje.

⁸ O Abraham-ro God mae uehorovadeje. Mae uehorovoromo huro dirõ'o göro va'o'jõro God-ro uavamu iae ejahadeje. Ejahoromo dinõ'e va'irõhoho bogo gavë'e hesi sa'aho nugo'i ëma va'adeje God-hu u'emu bae'irõhego uavade sa'are hõrõ'irõhëro. ⁹ God mae uehorovadohuni ehuni God-hu bojami'i uavade sa'are va'o ë hijadeje. Ehijadeje rõhu ae gö jabesi sa'aro ma-jahuri hijanovadeje. Hiromõ bogo javu maho vae'i ma-niõgu javuoremu hibe juvonõvadeje. Ijonõ hesi uje Isaac'o Jacob'o God-hu Abraham uavade sa'ae gemuoho bae'irõhoho jëvadeje rõhu jabu'o ë sa'aroho niõgu javuoremu raromobe jijihonõvareje. Jabuhu ë'arëhi Abraham-ro urimoho ehì ë'onõvadeje. ¹⁰ Ehësi bõhoro Abraham-ro uehorovë'e hijadeje ioro'ioremu jiorõhe amo bõrõmo God-hu uehoro baeromo avohadire ë va'o hi'irõhëro.

¹¹ Rõhu Abraham-ro God mae uehorovoromo ehuro a ujo jiorõhe darugoho baejadeje. Vaboroho Sarah dë tøjë'e jio'i baruoho Abraham mami'e mavojiraeromo harihu bae'irõhe darugo barëjahë'e jiadeje rõhu hu uvadeje: God-hu harihu bojemi'i uevadëhi iae bojemi'ajëjo. Ehì uehorovoromo harihu bae'irõhe darugoho iae baejadeje. ¹² Abraham hu ma-ae gemu jio'i urimo hesi darugo barëromo u'uhanovadeje rõhu a ujo jiorõhe darugoho rõhu maho baejamu hu bõhoro jioromo hesi ado sirino'oho jijì mujõru'o va'ëne aho'obëhe jio'amobe sõ jovo rirõre jio'amaje nie'u va'ëne ehì bogo adaho varijënoho jio'amobe rovadeje.

¹³ Abraham Isaac Jacob jabumë God-are örire mae uehorovë'e raromobe ruejuvo vuovëvadeje. God-hu ajëmi'i uëvadëhioho bogo ëhioho bae'irögoro mae bae'iröhoho ma-ëgo'o riravoromo gavanovoromo uvareje: O ë muoho mabëhe rue'a'ajëromo ëhuni va'orahoro a nuniro uvareje: Noehu ave sa'are raromaruoho ae göehu ave sa'are ma-jahuri raromarue aribövioho javuanovajëjo. ¹⁴ Èhi jië'e jö uvaroho ëho no garomo uvarueje: Jabuhu uvarëhi ëhi uvarue ariböviohuro ioro'ioeremu raromö'iröhe sa'a maho nëgego ëhuni ëhi uvoruomaje höjo. ¹⁵ Röhu jabesi sa'a mare jioromo rovaroho ëho bogo uehorovareje. Èho uehorovo'ibejo ë vuonorö'ö va'iröhe öroho jiëho'ibejo. ¹⁶ Röhu jabesi sa'a mare jioromo rovaroho bogo uehorovo'i a'i sa'a gö sa'a ma-mabëhe ö'idöre jiajoho ëho nimareje. Èho nimë'ëro God-ro ëho garomo jabesi jöënioho bogo javojimo'i ma-samae uvareje: Iae na jabesi A Börömo God jevajëjo. Iae God-ro amo börömo avohëhe'je jaburo ë va'o raromö'iröhego.

¹⁷⁻¹⁸ Röhu Abraham-ro God mae uehorovadohuni ëhuni hejade God-ro hesi dëre bijioho gavamu hegoro God-are jöho ejahoromo Isaac baeromo God-ni ano'irögoro hesi maratuore bamahadeje. Urimë'i God-ro Abraham jö mae majahiromo uavadeje: Na bogo a göho ajami'i ma-Isaac gemu ajami'iramu ëhuro jasi ihoho jiobe va'a'ajëjo. Iae God-ro ëhi mae uavamu hejade röhu Abraham-ro hesi harihu gemu'oho Isaac God-are örire bojami'irögoro ë'adeje. ¹⁹ Èhesi bëhoho Abraham-ro uehorovoromo uvadeje: A vuovamu ri'öjoro ajëmi'ë'oho God hu eni höjo. Röhu iae ëhi jianovadeje. Abraham-ro uvadeje: Isaac guomo'ië'ajëjo röhu gavade God-ro ajami'ëgo bogo guomamu sionëro baejadeje.

Isaac Jacob Joseph ëho jabuhu God mae uehorovare jöhoje.

²⁰ O Isaac-ro God mae uehorovadohuni ëhuni hesi harihe niö'i Jacob'o Esau'o ijönö huë mae ari'iröhe jöho majëhijadeje.

²¹ O Jacob-ro God mae uehorovadohuni ëhuni guomo'irögoro Joseph-are harihe gemu gemu huë mae ari'iröhe jöho majëhijadeje. Majëhiromo guduodohuro bëdumo hiromo God-are örire rajahijadeje.

²² O Joseph-ro God mae uehorovadeje. Mae uehorovë'ëro ëhu'ëro guomo'irögoro evare ae uëvadeje: Ijonöho Israel rajo ujo ömo'ömohuro ave Egypt sa'are jioromo va'oruomo'ajëjo. Va'irögoro nasi ijo'ahoho ujuoho va'oromo ë va'o raromö'iröhe sa'are guavo'aruëjo.

Moses-hu God mae uehorovade jöhoje.

²³ O Moses-are vëmu vavu'ohuro God mae uehorovareje. Mae uehorovë'ëro ëhuni Moses rahonugoromo gavare hu a harihu ma-mabëhe jiamu gagorovo sa'a a börömo hesi jögoru sisë aho'iröhoho bogo juhuonivareje. Bogo juhuonivo'i Moses baeromo gurihi bamo nugaroho manaere niö'i gemu barëjadeje.

²⁴ Èhi ë'ë'ëro Moses-ro böviraeromo hu'o God mae uehorovadeje. Mae uehorovë'ëro iae Egypt sa'a a börömo hesi abojohuro Moses hesi muohoromo uvadeje: Nasi harihe höjo röhu Moses-ro ae uënövadeje: Nadi uvorëjo: Nörö Egypt sa'are a börömo hesi aboji hesi harihe höjo. ²⁵ Èhesi bëhoho huro uvadeje: Na mu sisë vaeromo ëhuro huë ma ma-jahuri baejë'oho ëho bogo maho jio'i a'i na God-are aribövioho jabu'o gemuore bimuvoromo huë sisë baejë'oho ëho iae maho höjo. ²⁶ Huro uvadeje: Egypt sa'are jio'amaje

inömo inöme marohë'e mae naehu ujuohë'o'oho ëho ma-jianovo'i a'i böröme namiromo ajamui'iröhe a hesi mu naehu vaejamu aehu sivegë'o'oho iae mae höjo. Ëhesi bëhoho huhu u'emu bae'iröhe suvuorohemu uehorovë'e hijadeje.

²⁷ Röhu Moses-ro God mae uehorovadohuni ëhuni Egypt sa'a a börömo hesi vöröho bogo juhuonivo'i huhu hijade sa'aho ma-vuonugo'i va'adeje. Va'oromo God noehu bogo gavarue aho hu gemu uehorovajëro jjië'ëro biririvadoho bogo vuonugadeje. ²⁸ Röhu Moses-ro God mae uehorovadohuni ëhuni Israel rajo aribövioho aevo'i uëvadeje: God-hu Vörö Tugoho'iröhe Söröho irëjo. O mi köe javu ojoro hijiovodivo'amorëjo ëhuro a muo'amo'iröhe anerahuro ëho garomo jemesi harihu murioho bogo bijuëmo'i vuonugo va'iröhe höjo.

Jew rajo ae göehu göehu God mae uehorovare jöhoje.

²⁹ O Israel rajoho jaburo God mae uehorovareje. Mae uehorovoromo gavare Kavue'e Sö Jovoho jovo ihoho Kavue'e tarioromo ruhëhi va'o numëhi va'oromo riroho sinihoromo ma-sa'aemu jiamu gagorovo va'oromo ioro'ioro gönö jëvamu iojioromuomadeje. Iojioromamu gavë'i Egypt sa'a rajoho jaburo siho baejëvo va'oromo iojioromo'ia'amu gavë'i jovohuro ro döe garaejëvamu vuovëvadeje.

³⁰ Röhu Israel rajohuro God mae uehorovoromo ëhuro Jericho amoho bae'irögoro rueromo gavare amoho munë rejo ëgoböviero iromo rova'ë'e jiamu gagorovo God-are jöho mae uehorovoromo amoho majae gemu vae gemu rova'o rojomonövareje. Ëhi'obe va'ojuvo majae aho'obëhe 7 barëjamu rejoho aho'obëhe ahoromo sa'are ruvebijamu amoho baejareje. Amo ë ariböviohuro God mae uehorovamu ëhuro amo rejoho ahoromo ruvebijadeje. ³¹ O Rahab ae ma-gë'amaje magonahohuro God mae uehorovadeje. Mae uehorovoromo gavade sa'a bae'iröhëni möe rueruomaje Israel rajoho rovamu gëgorovo huë baeromo ajëmadeje. Ajëmijë'ëro ijönöho God-are jö bogo eruomade ariböviohu'o'oho i'uo'oho bogo gemu maho baeromo guomo'i mae hijadeje.

³² Na rabëni jöe gö'o'oho majëhi'ëjo. Gideon-hu ë'ade jöho o Barak-hu Samson-hu Jephthah-hu ë'obe rueruomade jöho o David-hu Samuel-hu o jö God-aro baeromo majëhinövare aribövi ioro'io'orehu ë'obe rueruomade jöho na jajivo'ibejo majaho barë'ibejo. ³³ Ëariböviohuro God mae uehorovoromo ëhuro sa'a ioro'ioroho ruahö'ö'amareje. Mu maho nigemareje. God-hu bojëmi'i mae uëvadoho baejareje. Vörö'e mi jabesi jö'o'oho tugohëho'amareje. ³⁴ Vörö'e vënoho duohareje. Kaejö ëgehu muo'amëvo'i höjaroho mae rovareje. U'u'hëvadoho daruge baejareje. Muorovoromo biririvareje. Biririvoromo sa'a göëro jabu'o muorovamu gagorovo sihö'öjëvareje. ³⁵ Vëmu ömo'ömhuro God mae uehorovoromo gavare jabesi aganoho vuovoromo ri'öjamu sionëro ujuohareje. Iae ëhi jadeje.

A'i God mae uehorovarue a ioro'ioroho aëro jabumë vi'ehi böröme bojëmamu hara'uoromo vuovëvadeje. Jabumë God-are jöho vuonugo'ibejo vi'ehoho bogo bae'irögoro va'oromo jabesi nimoro raromo jijihö'ibejo. Röhu ëhi ë'oröhoho bijönimareje ëhuro ijönö i'ovoromo ma-mabëhe raromo'iröhëro. ³⁶ O God mae uehorovarue a ioro'ioroho aëro sivëgoromo hisuebijëvamu huë vavaene böröme baeruomadeje. Röhu göho a ioro'ioroho aëro tövo'amoromo savoji gagore io'amareje. ³⁷ O God mae

uehorovarue a ioro'ioroho aëro munëro vajëmijamu a ioro'ioroho aëro huruvo'amamu a ioro'ioroho kaejõ ògohuro bijio'umamu vuovo'amadeje. God mae uehorovarue a ioro'iorohuro mi sino niõgu sisëho io'amoromo iruno'o rumo'e bövi bise'o rumo'e raromonövareje. Aëro anëgo birëgo'ego ëma jijihonövareje. ³⁸ Röhu jabesi sa'a rajo sisë aribövie jio'i jabumë a maemu jëvadohuni ëhuni a sisë jabu'o gemuore raromë'oho ëho bogo maehu jiadeje. A rumo'e sa'are sa'are dahorure dahorure munë gagore sa'a gagore ëma raromobe jijihonövareje.

³⁹ Èho jaburo ae aho'obëhe God mae uehorovobe rovë'ëro ëhu'ëro iho ma-mabëhoho God-are örire baeruomë'eje. Iae ëhi jie röhu God-hu bojëmi'i uëvadoho bogo baeruomadeje. ⁴⁰ Bogo baeruomade hesi bëhoho God-ro noni uehorovoromo uehoro ma-mabëhe baeromo uvadeje jabumë bogo urimoho maho jëvo'i hujeji ijönö jabu'o no'o gemu mae ma-mae javuoröhego.

12

Noehu Iesu gemu uehorovoromo biririvo'iröhe jöhoje.

¹ Èhi jië'e ae aho'o siri va'ënehu God mae uehorovoromo mae jiamu gabe rovaroho ëho jabesi jöho gavarueje. Èhuni jabesi jöho uehorovoromo mu göehu göehu hutitimavuajoho ëho rori'o babu'öromo uehoro sisëhu simanore badirohavuajoho ëho dibo bu'ö'irögoro God-hu bojamuade muohuremu biririvoromo vaenövo'ejo. ² Iesuaro nunoho bamë'i muoho ëhi vaebe vae'ejo ë hesi bëhoho huro God mae uehorovarue öroho aevoromo röjahuiromo va'o ijo tugoho'i mae uehorovo'iröhe öroho röjahuijë'ego. Sa'are hiromo uvadeje: Vi'ehe baenugoromo huë mabëhe biroho'ejö uvoromo javoji vëmunajo baeröhoho bogo uehorovë'e biririvoromo korosire guomadeje. Èhi ë'ë'ëro jaruvoho God böröme namijaje hesi övo manö hije.

God-hu öri ma röjahui'iröhëro i'u bojamuaje jöhoje.

³ Röhu jemëro Iesu uehorovore. A sisëho jaburo nue huodivoromo hesi muoho aho'ia'amu huro biririvadeje. Èaho uehorovoromo nadi dë vövöbajo'o u'uhobe va'oromo muoho vuonugore. ⁴ Jemë mu sisë aho gabe rovarujoho bogo ëhuro köho rueromo vuovëvë'eje. ⁵ God-ro jemë hesi aboji harihu'e jëvajëromo hesi jögoroho majëhijë'eje jemesi dë vövöbajo'ere avoho biririvo'irarijego. Na jemë ë jöho rumonëgë'eje o diehi jëve. Èjöho God-are surire jajivoromo ëhi uëvë'eje:

Nasi harihohajo. Jaehu avoho hijöro Badahu röjahiromo i'u bojamamu gavë'oho nadi juahovonëjo.

O jögoru darugo'o majahijë'oho nadi u'uhonëjo.

⁶ Badahu ae rahu uehorovavuë'oho ë ariböviohuro avoho raromöjoro i'ue bojamuijaje höjo.

Ae rahu hesi harihe javuöjoro baejavuë'oho ë aribövioho hisuebijavuaje höjo.

⁷ Huë vavaeni rovamu baejë'iroho uvore: God-ro no röjahuijajëromo biririvore. Èhesi bëhoho God-ro jemë hesi aboji harihu'e jëvajëromo ëhi'ëvajeje. Röhu di aboji harihu'o vavuoho jaburo bogo i'uoho bojëmë'ejö. Ae aho'obëhe iae baejarueje. ⁸ No ae aho'obëhe i'u baejaruëhi jemë'o i'u bogo baejë'o bogo God-are aboji harihu'o maho jëvo'i a'i öbie jëve. ⁹ Ave sa'are

vavu ömo'ömhuro i'ue bojamui'ego noro mae uehorovëvonövareje. Èho ma-jianovo'i a'i aru'aho muebejavuaje Vavue God-hu i'u jö røjahuijajoho èho avoho ejahoromo maro raromo'ejo. ¹⁰ Ave sa'are vavu ömo'ömhuro jabesi simanehu èma diehi diehi maho hö uvaroho èhi majae ma-bisemu røjahuibe ruenövareje. Èho ma-jianovo'i a'i God-hu røjahuijaje hesi bëhoho nosi jöënije hu mae jiajèhi no'o èhi gemuoho javuoröhego. ¹¹ O God-hu no røjahuiromo i'u bojamuajevare evare no uvarueje: Èmuoho bogo huë ma'oho jio'i huë sisë baejarue muoho höjo. Röhu God-ro røjahuijeho no i'ue baebe va'ujuvo eni jiego evare noro God-are mu maho avoho vaejeho dë sasohavuaaje.

Noehu avoho birivoromo darugo'o riravo'iröhe jöhoje.

¹² Èhuni övo höru'e u'uhëvë'oho avoho birivore. ¹³ Öroho ahorirëro iogororomo èhuro maro jijihore höru sisërëjèvadoho bogo rireromoromo hurönivèho'i marëjèvo'iröhe.

¹⁴ Ae aho'o jabu'o ma-gemuoro huë mae raromoli è'o gare. Mu mahuremu vaebe jijiholi èhu'o è'o gare. Aehu bogo èhi è'lè'oho Bada'oho bogo mae bogo rarom'è'ö. ¹⁵ Avoho mueberovore. Aëro God-hu huë baejèvaje öroho vuonugojöëni uëve. O aëro oso sisë bojëmego ae gö gö jemesi dë vövöbajo'oho ijumëvego ae aho'obèhe sisëröjèvojöëni uëve. ¹⁶ O aëro öno'le muoho vaejöëni uëve. O Esau-hu è'l'adèhi aëro èhi è'ojöëni uëve. Esau-ro God rumonimoromo ave sa'are bövie bise'ohuremu uehorovadeje. Hu harihu murioho jiadeje röhu bogo èho uehorovoromo muri hesi suvuoroho bae'i a'i majae ma-gemu hesi iohuni hesi suvuoro maho ioro'ioyemu vuonugadeje. ¹⁷ Iae jemè'o gavaruje. Ijonö hu vuonugade suvuoroho vuonorö'ö bae'irögoro nivè'i nahadoho bogo eni jiadeje.

Noehu huë mae baejarue jöhoje.

¹⁸ Israel rajo a mamiehu rovarèhioho jemë bogo èhioho rovè'e jëve. Èho jaburo garomo heromo rëharue dahoru ihe Sinai è rovereje. Rueromo gavare vëni böröme ravoromo ramoramovoromo sue baduno'e jioromo buru böröme rovamu gavè'i ¹⁹⁻²⁰ hejareje hëgöe huo'ego jöho ma-darugo'o uvavavamu. Uvamu hegoroovo hejare uëvamu: Bogo aho gemu a'i miëhu rabehu ave dahoru ro rëhè'oho munëro vajamirego guomo'ira uëvamu è jöho heromo bogo eni jëvamu hegoroovo dinamiromo Moses uavareje: God uavego nadi gö'oho uvego no he'irarëjo. ²¹ Iae èhi jiè'e juhuoni'e muoho garomo Moses-ro uvadeje: Asè'le na butubutuegoromo juhuoninegavajëjo.

²² Jemë bogo èhi jiè'e dahoruroho rueromo ga'i a'i Zion dahorure rovè'e jëve. God darugo'e jiè'e a hesi amo börömore ö'idöre jiaje ame Jerusalem è rovè'e jëve. Anerae aho'obèhe raromoruomajire è rovè'e jëve. ²³ God-are aribövi jabesi iho ö'idöre jajivo'amè'e God-are harihu muri ömo'ömehu gagovoromo nimoro nimoro bamaruire è rovè'e jëve. God ae aho'obèhe mae o sisë javuego gövuaje a hesi örire rovè'e jëve. Mu mae vaenövare aribövie God-hu avohëvamu ma-mabèhe ruahö'öjèvè'e èho jabesi aru'aho ömo'ömo jabesi örire rovè'e jëve. ²⁴ Iesuare örire rovè'e jëve. Hu God-hu muebejavuaje jögoru avohahuade ahoje. Sisë u'ovahuoröhego Iesuhu kö hijiovö'öjadire rovè'e jëve. Èkö hesi jö bëhohuro Abel-are kö hesi bëhoho iosiramiro mo maeje. Abel anamu kö rueromo guomade hesi bëhoho God-hu ae gö i'u mana bojami'iröhoho jio'i a'i Iesu anamu kö rueromo guomade

hesi bēhoho God-hu huē baejavuoromo sisē u'ovahuo'irōhohoje. Iae Iesuhu kō hijiovō'ōjadire ē rov'e jeve. Iae mabēhe rov'e jeve.

Noehu avoho mueberovo'irōhe jōhoje.

²⁵ Ēhuni avoho mueberovore. God-hu jō bojamuijajoho nadi bijōnimore. Sa'are hijade aehu God-are jō majēhijadoho Israel aribōviohuro heromo bijōnimē'ero i'uoho bogo huotovahareje. Ēho ma-jianovo'i a'i ō'idōre hijaje aehu majahuijaje jō nomē heromo vuonugē'oho diehi diehi huruomo'ejo.

²⁶ Urimē'i God-ro Sinai dahorure jōe jōvamu ēhuro sa'aho hijiohijiovadeje. Avevejō'oho huro mae majahuiromo uōvuē'eje: Majae gemu rōhu maho na sa'aho hijiove'ejō. Rōhu bogo sa'ahuremu hijiovo'i ō'idōhu'o sa'ahu'o hijiohijiove'ejō. ²⁷ Majae gemu rōhu maho hijiove'ejō uōvuade hesi bēhoho huhu avoho'amade bōvioho bise'oho hijiohijiovoromo ujuoho va'iramu bogojio'amo'ē'e. Ēhi jio'iramu bogo hijiohijiovorōhoho ma-ioro'iore gemu bibivoromo nami'ē'e.

²⁸ God-hu bōrōme namiromo muebejaje ōri ari'oho bogo hijiohijiovo varijēnohoje. Ēho nosije. Ēhuni God-are ōrire huē mae ua'ejo. Mae uaromo huhu nimajēhi noro hesi ihoho bōvie hō uehorovoromo avoho rajahi'ejo ²⁹ ē hesi bēhoho nosi Bōrōme God sisē vēnehu bue'ōjanovaje aho jiē'ego.

13

God-hu nimorohorōhego noehu vae'irōhe mu hesi jōhoje.

¹ Rōhu Christian ō mueno'e gōehu gō huē baerovaruje muoho ēho avoho ma'enore. ² Ēhi'oromo gal'irarije ae gō jemesi amore i'e ō'amu gavē'iroho uēnōvore: Nosi osaro ro raromohējo. Urimoroho a mamiohuro gavare ae i'e rovamu uvareje: Ma-a maēremu rovaruēromo ajēmijareje. Rōhu bogo aehu rueruomamu ajēmi'i aneraēro rueruomamu ajēmijareje. Ēhuni ae i'e ō'ego ajēmi'irarije muoho nadi rumonimore. ³ Iesuare jōēni savoji gagore raromarue aribōviohuni uehorovore. Uvore: Jabuhu savoji gagore raromaruoho no'o gemu mae raromaruēromo ēhi huē vavaene baere. O vi'ehi baeruomaje aribōviohuni uehorovore. Uvore: Jabuhu sino vi'ehi baejaruoho no'o gemu mae baejaruēromo jabesi jōēni huē vavaene baere.

⁴ Rōhu masurovarue muoho ae aho'obēhe mae uehorovore. Baruohu'o vaborohu'o jemesi arijo'ēremu garorovore. Ōnō'e jijihē'oho o goho'amē'oho ēhuro God-ro i'ue mana bojēmi'ē'e.

⁵ O nadi moniohemu bae'i uehorovo'i a'i uvore: Noehu bōvi bise'oho baejaruoho iae eni hōjo. Rabēni God-ro no uōvuē'eje: Na bogo mae bogo ja vuororamiromo ramo va'ejōjo. ⁶ Ēhuni no birivoromo uvo'ejo: Badaro na ajemijaje hōjo.

Ajemijajego na bogo juhuonivo'ejōjo. Aho diehi'oromo na ijumevo'aruējo.

⁷ Jemesi ekaresia a masijoho uehorovore God-are jō aevo'i majēhijaroho. Jabuhu avoho raromo jijiojuvo ma-mae vuovēvade jōho uehorovoromo jabuhu God mae uehorovarēhi jemē'ō ēhi gemuoho God mae uehorovore.

⁸ Ēhesi bēhoho Iesu Keriso hu urimo jiadoho jaruvohu'o ijonōhu'o ēhi magemuohemu jiemu jio'ē'e. ⁹ Ēhuni aehu sareri'e jōe gō barueromo rōjēhijē'iroho nadi ēho uehorovoromo ōri mare va'arujoho vuonugo'i ione aho bu'ōromo ōri gōroho va'ore. Noehu uvē'oho: God-ro hesi nimoromo ajamui'iramu nosi aru'ahoho biririvahuo'ajē uvē'oho ēho mahoje. A'i

noehu uvë'oho: I i'iröhe jögoru rihiomë'ohuro ehuro nosi aru'ahoho biririvahuo'ajë uvë'oho ehö bogo maehuje. I ijarue jögoru ejarue aribövioho bogo ehuro marëjävaje.

¹⁰ Nosi sisë mu'uvahuoröhego suvuoro maho God-are örire bojamijë'eje. Sisë mu'uröhe suvuoroho Jew rajo priest niögu javu hesi mu vaejaruoho bogo i'ë'ö. ¹¹ Jew rajo priest börömore mi köho baeromo God-hu jiaje osare ë rumo va'oromo hesi örire suvuore bojaminövadeje sisëho mu'u'amoröhego. A'i mi maho bogo amoroho nugo'i a'i amore jioromo ujuoho va'oro rori'o vëniro huonövadeje. ¹² Rori'o huonövadëhi aëro ëhi Iesu bogo amoroho nugo'i a'i amo börömore jiamu rori'o bava'areje. Bava'amu vi'ehe baeromo guomadeje ehuro hesi kö maho rovego hesi aribövi nosi sisëho u'ovahuoröhego. ¹³ Iesu amore jiamu rori'o bava'amu guomë'ego ehuni no'ö amo rajehu sisë'i uehorovarue bogo jabeti gemuoroho uehorovo'i a'i Iesuare jöeni i'ue baeromo hu'o gemuore riravo'ejo. ¹⁴ Rabëni ave sa'aroho noehu ioro'ioremu raromo'iröhe amoho bogojavue. A'i ijonö jioröhe amohemu ehuremu uehorovö. Ehuni amo rajehu sisë'i uehorovarue jabeti gemuoroho no bogo uehorovo'i Iesu'o riravo'ejo. ¹⁵ Hu'o riravoromo mi suvuoroho bogo a'i Iesuare ihore God rajahiromo ehuro suvuoroho hu bojaminövö'ejo. Eësvuoro hesi bëhoho noehu hesi iho a huruoho majëhijë'oho ehö noro jö'ö öge i va'ëne ëhi God-are örire suvuore bojamarueje. ¹⁶ O huë baerovoromo ajamirovarujoho nadi rumonimore. Ehi jjë'e mu vaejë'oho God-ro uvajeje: Jabumë ëhi ë'aruoho ehö mi suvuoro mabëhe bojamaruëjo.

¹⁷ Röhu ekaresia muebejëvarue aribövioho jabuhu jö bojëmijaruoho nadi aho'i ma-ejëhore. Rabëni jabumë jemesi dë vövöbajo'oho muebejëharueje ijonö God-are örire majahiromo uaruomö'hëni: Iae no jasi aribövioho ëhi ëhi muebejëhare hōjo. Jemëhu jabeti jö ejëhë'ohuro ehuro jabumë bogo huë vavaenoho baeromo ëma muebejëvö'i jabeti dëho sasohëvö'iramu muebejëvö'ë'ö. O bogo ejëhë'oho jahu huë vavaene bae'ë'ö röhu ëma muebejëvö'ë'ö. Ehuro jemë bogo marëjävö'ë'e.

¹⁸ Röhu jemëro nosi jöeni parie vaenövore. Ehesi bëhoho noehu uehorovaruoho majae ëhi mu maemu vae'i naguoromo ehuro no dë sasohavue. Ehuni parie vaenövore. ¹⁹ Na nego avohe jemëro ëhi ë'ojöro ehuro God-ro remö'öjogo na jemesi örire ma-burëro ö'iro.

²⁰ Röhu na nege huë mae bojamuaje aho God-ro jemë ajëmego mae jëvojöro. Ehesi bëhoho sheep muebejavuaje a böröme Bada Iesu God-ro ajamijamu guomoromo ri'öjadeje. God-hu Iesu ajamade hesi bëhoho Iesu köe rueromo guomamu ehuro God-hu no ioro'ioremu muebejavuö'iröhe jögoroho jiadeje. Ehuni Iesu ajamamu ri'öjadeje. ²¹ Amo na nege God-ro jemë inömo maho mu maho aho'ö ajëmego huhu nimaje muoho vae avoho'irarijego o huro nosi dë vövöbajo'oho mae avohahuego noro mu mae vaejego huro göromo dë mae jioröhego. Huro Iesu Keriso-are jöeni ëhi ajamuijöro nege. Keriso-are ihoho ma-dö maro jiemu jio'ë'e. Iae mae.

Ijo tugoho'i jöhoje.

²² Aganomë naro ave jö harihoho jajivoromo bamëhe jemëro adahoromo dë vövöbajo'oho biririvo'irarijego. Jemëro nadi u'uvo'i ma-here. Jöho bogo egehueje. ²³ Röhu ave jöho uë'ië'e jemëro he'irarijego. Nosi öho Timothy

savoji gagore hijadoho jiovo nugö'öjê'eje. Hu burëro rovamu gavë'oho êhuro na hu'o gemu mae ö'oromo gë'ejo. O hu bogo burëro rovë'iroho naro sivue ö'ejo.

²⁴ Jemesi ekaresia a masijohu'o God-are aribövi ioro'iorohu'o jejëmijode hõre. Italy sa'a rajo ekaresiaho jaburo jemesi örire jejëmijö.

²⁵ God-ro ae aho'obêhe jemë huë baeromo ajëminövo'ë'e. Ahia mino'e.

JAMES

James-hu God-are aribövi jejemijade jöhoje.

¹ God-are mu vaejahaje o Bada Iesu Keriso-are mu vaejahaje aho na James jeve. God-are ariböviehu jemesi sa'a vuonugo'i sa'a göre göre va'o raromarujoho naro jemesi örire jejemije.

Biririvoromo God mae uehorovo'iröhe o hesi örire uehoro mae bae'iröhe jöhoje.

² Nasi ö mueno'e huë vavaenehu böviehu bise'ehu burunö'e rueromo anégé'oho uvore: Ma-nimoroho'iröhe muoho rové'e höjo. ³ Iae jemë'o gavaruje burunö'e rueromo anégamu God mae uehorovoromo riravë'oho ehuro u'urume vaejë'i biririvobe va'arujeje. ⁴ Röhu u'urume vaejë'i biririvoromo va'onövore ehuro ruahö'ö'irarije. Ehi ë'ë'oho ehuro a duvahanö'e raromö'iramu ma-ëhi gemu jëvobe va'ë'e. ⁵ Röhu ja rahuardo uehoro bogojavë'oho God uavego uehoro mae bojami'iro. Ua gavë'oho God-ro iae ejahö'ë'e hu bogo nijio'irae'i ma-huë mae bojamuijaje aëro jïë'ëro. ⁶ Röhu ua gavë'iroho nadi uehore niö'i bae'i ma-God gemu mae uehorovoromo ua gane. Bogo ma uehorovë'oho buru buruehu anego jovehu hasaromo ajiomobe abuebe va'ajëhi jasi uehoroho ehi ruëre numëre jioje va'ë'e. ⁷⁻⁸ Ehi javë'oho uehore niö'i baeromo öroho dadivoromo ëma juvo'a'anue. Ehi jïë'e uehoro baejë'oho nadi uvone: Badaro bojemi'iramu bae'ejöjo. Hu bogo mae bogo bojami'ë'e.

Bövi bise'o rumo'e ariböviohu'o bövi bise'o marohë'e ariböviohu'o ehi jïë'e aribövi jabesi jöhoje.

⁹ Röhu Christian öe bövi bise'o rumo'e javë'oharo ga'irane jasi ihe sa'are jiajoho God-ro nigemahamu gavë'oho nimoronimorohë'i juvone. ¹⁰ O Christian öe bövi bise'o marohavë'oharo ga'irane jasi iho döre jiajoho sa'are bejahamu gavë'oho ja'o nimorohë'i juvone. Ehesi bëhoho resu inehu sahorijajëhi bövi bise'o marohëvë'e aribövioho ehi sisërë'amo'ë'e. ¹¹ Majaëro rojomoromo birebire'e bamoromo resu ahore ravego rudoho sa-hohajeje. Inoho rireromajeje. Mabëhe gavaruoho sahorijego iae barëjajeje. Sahori barëjajëhi bövi bise'o marohëvë'e ariböviohuo mue vaebe va'ojuvo röhu maja ahë'o sisërë'amo'ë'e.

Huë vavaene rueromo nosi dëre bijahuaje jöhoje.

¹² Röhu huë vavaeni bövi bise'o rueromo dëre bijaho gavamu jaehu biririvoromo hijë'iroho huë mae javajeje. Biririvoromo ruahö'öjë'iroho maro hi'irane röhoho iae bae'a'anue. Eërohoho God-ro uövuadeje: Na uehorovevaruje aribövioho bojemi'ejöjo. ¹³ Röhu sisëhu ro dëre bijëho gëvë'oho nadi uvore: God-ro sisëho nugö'ö'ego bijahuajëjo. Nadi ehioho uvore. Rabëni hesi bëhoho God-are dëroho sisëho bogo bijiohajeje. O God bogo sisëho nugö'öjego nosi dëroho bijahuajeje. ¹⁴ Bogo ehioho jie. A'i ae gemu gemu dëre bijahuaje hesi bëhoho nosi sinohuro mu sisëho nimoromo jagu barovego ehuro sisëhuro ro bijahuajeje. ¹⁵ Mu sisë vae'i nimobe va'ojuvo evare mu sisëho vaejarujeje. Mu sisëho vaebe va'ojuvo ijönö bejavuo'iramu evare iae barëjavuo'ë'e.

¹⁶ Nasi ö mueno'e ehuni nadi jemesi arijo'arijoho sareramirovoromo uvore: God-ro sisêho nugö'öjego dëre bijahuaje höjo. Hu bogo ehioho ë'ajeje. ¹⁷ A'i suvuro mabêhe aho'o hesi örire gemu jioromo rovajeje. God hu bövie bise'e jiji mujöru'e manaere majae nosi örire ajivavuo'iröhego avohade ahuro aji mahuremu iae bojamuijajeje. God bogo gorosovo'i bogo ramoramovo'i ma-ëhi gemuohemu ajivavuobe va'ajeje. ¹⁸ Huro hesi nimoromo hesi jö maho nugö'öjadeje nosi örire rovego noro heromo nosi aru'ahoho i'ovahuego hesi aboji harihu'e javuoröhego. Hesi aboji harihu'e javuego ehuro inömo inömo bövi bise'o avoho'amadoho noro iosirëmiromo hesi nunire aribövioho javuoröhego.

God-are jö bogo ma-hia'ëremu he'i a'i avo'avoho ejahoromo mu vaeröhe jöhoje.

¹⁹ Nasi ö mueno'e avehuremu uehorovore. Ae aho'obêhe jemëro jöho ma-burëro hia'ëremu henövore. Nadi ma-burëroho jöho majëhiromo ma-burëroho vörö'iraere. ²⁰ Aehu vörö'iraejë'oho bogo ehuro God-hu nimaje mu maho ri'ö'ë'e. ²¹ Ehuni va'inumi'e mu sisë aho'o vae'i arijarujoho uehorovoromo vuonugo'i God-hu dë vövöbajo'ere bamëhaje jöho ma'uemu sanuovoromo ejahore. Ejahë'oho jöho darugo'ëro jië'ëro ehuro jemesi dë vövöbajo'oho i'ovëvo'iramu mae jëvo'ë'e.

²² Nadi sareramirovoromo God-are jöho ma-hia'ëremuoho here. A'i jöho ejahoromo huhu uëvajëhi muoho ëhi vaere. ²³ God-are jö bogo e'i ma-hia'ëremu hejë'oho aririre garomo ²⁴ vuonugo'i va'oromo nu ano'o bogo avohorovo'i rumonimaruehi ma-hia'ëremu hejarue aribövioho ëhi jëvo'ë'e. ²⁵ A'i ae göehu aririre nu ano'o ga avoharuëhi ëhi God-are jögoru ga avohoromo uvë'oho: Ma-maëro jië'ëro ejaruhuro bogo tövavuë'e maro raromo jijiharue höromo biririvoromo ma'enoromo bogo ma-hia'ëremuoho heromo rumonimo'i a'i ejahoromo mu vaejë'oho ëho iae mae jio'ë'e. Ehuro rabe rabe ë'ë'oho God-ro ë aribövioho ajëmiromo huë mae bojëminövo'ë'e.

²⁶ Röhu ae göëro göëro uvarueje: No God mae uehorovoromo hesi muoho ma'ënarue hö uvo'i röhu bitaroho bogo taemë'e atarueje. Ehü ë'aruoho jabumë ma-sareramirovoromo uvarueje: No mu mae vaejarue hö uvoromo ma-döhëmu God uehorovoromo hesi muoho vaejarueje. ²⁷ A'i God Vavuhuro uvajeje: Aviëhi jië'e muoho bogo ma-döëremu na uehorovevarue muoho jio'i dë vövöbajo'o uhohu'o vaejarue mue höjo. Öbi asisö'ohu'o magonaho doruohu'o huë vavaeni baejaruoho noro jabumë ajëmiromo avoho muebejëvo'ejo. O no ave sa'a hesi nu sisêho bogo gavanovo'i ma mu maemu vae'ejo.

2

Noehu ae aho'obêhe ma-gemuoho hö uehorovo'iröhe jöhoje.

¹ Nasi ö mueno'e nosi Bada Iesu Keriso hesi aji'e hijajoho mae uehorovarue jëvaje nadi ma-dajemuoho garomo aribövioho adovoromo ioro'ioroho rajëhi'i ioro'ioroho bijönimore. ² Ehësi bëhoho jemëhu God rajahi'i ro gagovarue osare ae niö'iro rovö. Göhuro inömo'e aëro jië'ëro maho io'amoromo rue'i göhuro inömo rumo'e aëro jië'ëro sino sine io'amoromo rove. ³ Ehü'oromo rovamu gavë'oho niögu mae io'amë'e aho jemëro garomo rajahiromo ua'a'aruje: Isi ro röho maro hijëjo. A'i niögu sisë'e aho garomo

bijönimoromo ua'a'aruje: Janioho röhe bogojië'e jiaje ëhi ma-namijëjo. O ua'a'aruje: Janioho arëte bogojië'e jiaje ave sa'aro nasi hörü bëhohuro ro hijëjo. ⁴ Ëhi uëvë'oho jemesi aribövioho adovoromo inömo rumo'e jië'oho ruëhi nugo'i inömo börömo jië'oho viëhi nugarujeje. Ëhi'oromo sisë'i uehorovoromo mevarujeje.

⁵ Röhu nasi ö mueno'e ave jöhuremu here. Ave sa'are aribövieuha garuomajoho inömo rumo'e ariböviero jëvë'ero sisë'i raromarujeje. Sa'are sisë'i raromaruoho ë aribövioho jabumë God-ro baejëvadeje jaburo bogo sisë'ioho uehorovo'i avo'avoho hesi örire ma-avo'avoho uehorovo'iröhëgo. Mae uehorovoromo hesi öri ari'ere va'ego muebejëvo'iröhëni. Ëhesi bëhoho mami'e God-ro uëvadeje: Ae rahu na uehorovevë'oho naro ajëmi'ejöjo nasi öri ari'ere rovego muebejëvo'irodëni. Ëhuni iae ë inömo rumo'e aribövioho ëhi ajëmi'ë'e. ⁶ God-ro inömo rumo'e aribövioho ëhi ajëmijajeje röhu jemëro jabesi ihoho ijumëharujeje. Ëhi ë'arujoho röhu rahumëro jemë iosirëmiromo i'u'e muoho bojëmiruomajeje. Inömo ma'e ariböviohuro ë'arujeje inömo rumo'oho bogo. O rahumëro gudumëvoromo court-roho va'o bahijëvoruomajeje. Inömo ma'e ariböviohuro ëhi ë'arujeje inömo rumo'oho bogo. ⁷ Jemë Keriso-are iho baejarijeje röhu ë inömo ma'e ariböviohuro Keriso-are ihoho ijumoruomajeje. Ëhuni nadi inömo ma'e aribövioho rajëhi'i inömo rumo'e aribövioho bijönimore.

⁸ Röhu jögoru börömo börömoho God-are surire jajivoromo uövuë'eje: Jaehu jasi arijo'arije rajahirovanuëhi jasi ae gemuoho ëhi rajëhinëjo. Jemëhu ë jögoru ejahë'oho iae maeje. ⁹ Röhu jemë dajohemu garomo ioro'ioroho rajëhi'i ioro'ioroho bogo rajëhijë'oho ëho jemëro sisë ë'oromo jögoroho ahë'ero i'ue bae hesi jëve. ¹⁰ God-are jögoru ejahobe va'oromo röhu jögore gemu ahë'oho ëhuro hesi jögoroho ah'obëhe sisë vae'iramu övövo'e ae javo'ë'e. ¹¹ Ëhesi bëhoho God-ro uövuadeje: Nadi goho'amonëjo. Röhu ë ae gemuohuro jö göhu'o uövuadeje: Nadi ae gö anonego guomo'irajo. Ëhuni ja bogo goho'amo'i röhu ae gö anë'oho God-are jö ahanue ae javo'ë'e. ¹² Ëhuni uvonövore: God-are jögoru ejahë'oho ëhuro mu sisëhu tövavuadoho jiovahuego maro raromaruë höjo. Ëjögoroho God-ro ijönö garomo nosi muoho mevo ga'a'ajëjo no ejahë'e o bogo ejahë'e muoho vaejë'e javuo'iramu. God-ro hesi jögoroho garomo ëhi mevo gö'a'ajë uvoromo jemëro ëho uehorovë'i jöho atobe muoho vaebe jijihore. ¹³ God-ro mevavuo'ajë uvo'irarije ë hesi bëhoho God-hu mevavue'iroho gö'iröhe huë bogo baejëvare aho hesi nunire ro riravamu gövuë'oho bogo huëho baejavuo'i mana i'ue bojamui'ë'e. O huë baejëvare aho hesi nunire ro riravamu gövuë'oho God-ro i'ue bojamui'i ë'oromo vuonugo'i huë baejavuo'ë'e.

No bogo ma-döhuremu God mae uehorovo'i uhohu'o God mae uehorovoromo hesi jö ejahoromo mu vaeröhe jöhoje.

¹⁴ Nasi ö mueno'e aehu uvë'oho: Iae na God mae uehorovaje hö uvoromo röhu God-hu nimaje mu bogo vaejë'oho ëhi jië'e aho God masimanëremu mae uehorovajeje. I'o mu bogo vae'i God uehorovoromo ëma hijë'oho God-ro bogo maroho bamo'ë'e. ¹⁵ Ëhesi bëhoho jasi Christian ö ma'ino'e iruno'e niögu suhi'e bogo eni jëvamu gëromo ¹⁶ röhu bogo mae bogo ajëmi'i ma-jöemu uëvë'oho: Maro va'onëjo. Va'oromo niögu mae ujuohoromo io'amoromo i mae ujuohoromo iromo hinëjo. Röhu jabesi

sinehu nimaruoho bogo ajëmë'e ma-majëhijë'oho na ëho eni jio'ë'e o bogo. Ëho bogo eni jio'ë'e. ¹⁷ Ma-jöemu majëhijë'oho bogo eni jiajëhi ëhi God-hu nimaje muoho bogo vae'i God ma-dajëremu uehorovë'oho ëho ma-bëhi rumo'e muohoje.

¹⁸ Röhu aëro ue'ë'e: Ae göëro God mae uehorovaje höjo. Ae göëro mu mae vaejaje höjo. Ëhi ue'iramu naro ua'ejo: Röhu aho diehi'oromo God mae uehorovoromo muoho bogo vaejaje höjo. Röhu naro mue vaeromo ëhuro ja röjahi'iramu ge'a'anuëjo na God mae uehorovaje ae jevo'iramu. ¹⁹ Röhu ja simanëremu uehorovoromo uvanueje: God gemu jiajëjo. Mabëhe. Satan ajamijarue aru'ahoho jabu'o uvoruomajeje: God gemu höjo. Ëhi uehorovoromo ma-juhuonibijiohoromo butubutumoruomajeje. Ëhuni ma-simanëremu God uehorovë'oho bogo eni jie. ²⁰ Uehoro bogojië'e ae jave. God-hu nimaje muoho bogo vae'i ma-God uehorovë'oho ëho bëhi rumo'eje. Ëhi jië'e jöho na ja nage naro röjëhijego ga'iro. Aveho hene. ²¹ Nosi hijo miono'e Abraham diehi'amu hesi ihoho God-are nuniroho maho jiadeje. God-hu nimade muoho huro vaeromo hesi harihoho Isaac baeromo God-ni suvuoro buejarue maratu döre God-ni bamadeje. Ëhi'amu ëhuro hesi ihoho God-are nunire maho jiadeje. ²² Ja'o gane. Abraham-ro God mae uehorovoromo o God-hu nimade muoho vaeromo mue niö'i havëvoromo vaejajeje. God-hu nimade muoho vaejë'ëro ëhu'ëro God uehorovadoho iae eni jiadeje. ²³ Ëhi jië'ëro God-are surire jö uövuadëhi iae ëhi jiadeje. Jöho jajivoromo uövuë'eje: Abraham-ro God mae uehorovamu gavë'ëro God-ro uvade höjo: Abraham-are ihoho iae mae höjo. Ëhi'amu aëro uvoruomajeje: Abraham God-are aemo'aeme höjo. ²⁴ Ëhu'ëro jië'ëro jemëhu gavarujoho God-are ihohemu ëma uehorovë'oho bogo ëhuremu nosi ihoho God-are nuniroho maho javuajeje. A'i God uehorovoromo röhu hu nimaje mu vaejë'ohuro ëhuro nosi ihoho God-are nunire mae javuajeje.

²⁵ Röhu jö göho naro ua'ejo bëhoho avoho ga'iranego magonahehu mu ma vaejamu ëhuro hesi iho God-are nunire ma jiade jöho. Magonahe gemu hesi ihoho Rahab-ro iae hijade höjo. Hu ae siho'amaje magonahe jiade höjo. Röhu hesi ihoho God-are nunire mae jiade höjo. Diehi'oromo ëhioho jiade höjo. God-hu nimade muoho huro vaejamu ëhuro ëhi jiade höjo. Huro gëvade Jew rajëro God-are ihore rovamu gëgorovo ajëmiromo osare hu'irae baejëvo rueromo röhu öri göro rëmö'öjade höjo mae va'iröhego. Ëhi ë'amu hesi ihoho God-are nunire mae jiahade höjo.

²⁶ Ëhi jië'ëro ave uhu jöho majëhije. Nosi sino haho'ere aru'aho bogojië'oho nosi sinoho ëma imo javuo'ë'e. Ëhesi bëhoho no God uehorovo'i röhu huhu nimaje mu bogo vaejë'oho no ëma imo sinohuremu God uehorovarueje.

3

Jö maemu ato'iröhe jöhoje.

¹ Nasi ö mueno'e God-are jö röjëhijarue muoho majëhi'ie'e. Nadi ae aho'obëhe God-are jö röjëhi'irarije muoho ëma baere. Rabëni hesi bëhoho jemë'o iae gavarujeje Christian a ioro'ioroho God-ro iae mevëvo'i röhu hesi jö ae röjëhijarue aribövi nosi muoho God-ro ga avohoromo darugo'o mevavuo'ë'e. ² No ae aho'obëhe mue aho'obëhe garaejarueje. Röhu

ae rahu bogo bitaro garae'i jö maemu atë'oho ëhi jië'e aribövioho ma-maemu jioruomajeje. Jabesi bitaro jö'o taemë'oho ëhuro jabesi sino haho'e aho'obëhe taemorovoromo mu maemu vaeruomajeje. ³ Èhesi bëhoho horse jö'oho uehorovore. Horse jö'ore ö'oho ruaharueje ëhuro ö'i vitunö vitunö jaguvego jaguvaruinö ë va'iröhego. Horse jö'ore ruahël'ëro ëhu'ëro horse dajo haho'e aho'obëhe ri'öjego no naguajinö ë va'ajeje. Èhi nosi jö'oho taemë'oho nosi sino haho'e aho'obëhe taemorovoromo mu maemu vaejarueje. ⁴ O boat jöho uehorovore. Boat-oho börömeje. Buru börömëro hesi niögu ba'uorimarire namiromo biduoho baeromo va'ajeje. Boat böröme jio'i buru böröme jio'i röhu damu bise'oho ma'ënoromo hunuovego dinö'e va'i nimë'iroho ë va'ajeje. ⁵ O nosi bitaroho iae gemuohoje. Boat damu bise'o jiajëhi nosi bitaroho iae ëhi inömo bise'eje. Inömo bise'o jiajoho röhu damuehu boat börömo hunuovajëhi ëhi nosi bitarohuro mu börömo hesi jöho ëma jö huhe atarueje.

Röhu aveho uehorovore. Vëni hödu biseharihohuro ëhuro je'ö börömoho ravo barë'ë'e. ⁶ Bitarehu jö sisë ataruoho ëho vëni sisëho va'ëneje. Sisë bövie bise'e uehorovaruoho vaejaruoho bitarëro atarueje. Bitaroho nosi sino haho'ere jië'ëro ëhuro nosi uhoho aho'obëhe sisërëromo rumorovobe va'ajeje. Jö sisë atë'iroho mue aho'obëhe ijumaje vënohuro ravanovajeje. Èhesi bëhoho Satan-are öri ari'ere jioromo ro nosi muoho aho'obëhe ijumo'amajeje. ⁷ Uge sigobe je'ö maje jovo maje ihe gö gö aruëre anumëre jijihoruomajoho röhu aëro ahego ëhi ë'aruoho vuonugo'i majabesi röhoremu raromarueje. Èhi ë'iröhoho aho no eni javuajeje. Èhi ë'ë'e javue. ⁸ Röhu jö aruëre anumëre ataruoho ahorovoromo ëhi ë'aruoho vuonugo'i ahorirëremu ato'iröhoho a vadu'oho bogo eni javuo hesije. Nosi bitaroho sisë vörö'e sigobu jabesi bitaro va'ënëro jië'ëro ae gö ëhi jö sisë bojëmego sisërërovarueje. ⁹ Bitarohuro ëhuro nosi Vavuoho Bada mae uavarueje. Röhu ë God mae uavarue bitarohuro ëhuro God va'ëne avoho'amade a jabesi örire jö sisë uëvarueje. ¹⁰ Jö'e gemuore jioromo röhu jö mahu'ö jö sisëhu'ö jovonö'e rovajeje. Nasi ö mueno'e ëhi jië'oho sisëje. ¹¹ Jovo mahu'ö sisëhu'ö sa'a gage gemuoroho bogo suorovajeje. ¹² Nasi ö mueno'e ijo bajo ihe gö gö bogo gemuoroho rae'i ö'i bajoho bogo ijo bajohu'ö gemuoroho rae'ë'e rabëni köe gö gö jië'ëro. Sö jovohu'ö jovo mahu'ö bogo gemuoroho vuo'a'anue. Èhu'ëro jö mahu'ö jö sisëhu'ö bogo vaerovo'ëjo.

Uehoro mae niö'ti göho ave sa'a hesi uehoroho ma-döhemu mae jio'ti göho God-hu bojamuaje uehoroho uhohu'ö mae jiaje jöhoje.

¹³ Röhu romorome uehorovë'e a o nuni aji'e a jemesirire jëvë'oho ëhi jië'e ahuro hu diehi ë'ë'e. Hu avo'avoho hibe juvoromo mu maemu vaeromo ma-u'ëmu taemo hiromo simano mae uehorovo'ë'e. Èhi ë'ë'oho no garomo uvo'ëjo: Èaho simano mae gavë'e ae höjo. ¹⁴ Röhu jemë ae gö jabesi mu mahuni dë vörönimoromo nu huodivo'i jemesi ihoëmu döre bamorovo'i nimë'oho nadi nimoronimorohoromo jö huhe ë'oromo o jö sareroho atoromo God-are jö maho ijumore. ¹⁵ Jemë ëhi jië'e uehoro baejë'oho nani jemë uvarueje: Èhi jië'oho simano ma'e uehore höjo. Röhu ëho bogo ö'idöroho jioromo ruvebi'i a'i ave sa'a hesi uehoroho jio'i ma-nosi sinemu uehorovaruoho jio'i Satan-are ariböviehu uehorovaruohoje. ¹⁶ Dinö'e dinö'e ae göëhu gö hesi mu mahuni dë vörönimoromo jabesi sinemu

uehorovoromo döre bamorovë'oho ëhi jië'ire aëro iro muorovo'e vaeromo bövie bise'e gö gö vaejarujeje. ¹⁷ Sa'a hesi uehoroho ëhije. A'i ö'idöre jioromo ruvebijaje uehoroho göje. Ëhi jië'e uehoro ma baejê'oho mu ma-mae uehorovarujeje. Mu mae uehorovoromo gemuoro mae raromoromo muoho ma-u'emu vaeromo ma-sanuovoromo jöho ejahorovarujeje. Jöho ejahorovoromo huë baerovoromo muoho avoho vaejarujeje. No bogo ruëroho numëroho uehorovo'i ma-jöe gemu uehorovarujeje. Bogo madöemuoho mu maho vae'i a'i avoho uehorovoromo dë vövöbajo'ohohu'ohu' vaejarujeje. ¹⁸ God-hu nimaje mu rueröhego nimë'oho urimo ma-u'emu sanuovoromo huë baerovo'iramu evare ëhi jië'e muoho bërömorae'ë'e.

4

Ave sa'a hesi mu sisë bogo uehorovo'i God gemu uehorovo'iröhe jöhoje.

¹ Röhu jemë ae göehu göehu iro muorovo'e vaejaruje hesi bëhoho rabeje. Sinohemu nimarujëro jië'ëro ëhu'ëro ë'arujeje. Ae göëro göëro jemesi sivu sivue sinohuni bae'i nimoromo uehore göëro göëro gemuore umogihoromo ëhuro ë'arujeje. ² Ëhesi bëhoho jemë bövie bise'e bae'i nimoromo röhu bogo baejarujeje. Bogo baeromo ae muo'amo'irögoro ë'arujeje. Muo'amo'irögoro röhu ganiganimoromo bae'irarije öroho bogo birohogoro iro muorovo'e vaejarujeje. God bogo ua gavarujohuro ëhuro bogo baejarujeje. ³ O God ua gavë'oho ëhu'ohu' bogo baejarujeje. Rabëni hesi bëhoho jemë sisë'i uehorovoromo mae sisë ëma ua gavarujeje ëhuro baeromo jemesi sinehu nimarujohuni bu'ö'irarijëni. Ëhuni bogo baejarujeje. ⁴ Sazeri aribövie jëve. Magonahehu bogo baru uehorovoromo taemo hi'i ma-juvajëhi jëvanove. Ëhesi bëhoho jemë bogo God gemu uehorovoromo taemo raromoli ave sa'are mu sisëhu'ohu' uehorovarujeje. Jemë diehi'oromo bogo garomo uvarujeje: Ave sa'are mu sisëho bëröme hö uehorovë'oho ëhuro God bijönimarue höjo. Ëhuni ae rahu ave sa'arohemu uehorovo'i nimë'oho hu God bijönimaje aeje. ⁵ Iae God-are surire jöho uvë'eje: God-ro bojamuade aru'ahohuni vavaenimoromo uehorovavujaje höjo noro hu gemu uehorovo'iröhego. God-are jöho ëhije. Röhu nani jemëro uvarujeje: Ëho ma-jöe höjo. ⁶ Röhu iae hu nime noro hu gemu uehorovo'iröhego. Röhu God-ro hesi nimoromo huë baejavuoromo ajamui avohajaje noro ëhi ë'iröhego. Ëhi ajamuijaje jöho God-are surire jajivoromo uövü'eje:

Biriri'övoromo masije javuajë uvarue aribövioho God-ro ahëvaje höjo.

Ma-u'emu taemo raromarue aribövioho God-ro hesi nimoromo huë baejëvoromo ajëmijaje höjo.

⁷ Ëhuni God-are jöho ejahore. Satan rovë'oho ahore. Satan ahë'oho jemesirire jiajoho ju'ebiro mo va'ë'e. ⁸ God-are bëhoro va'ore. Hesi bëhire va'ë'ohu' huro jemesi bëhire rue'ë'e. Jemë sisë'e aribövie jëvaje övoho u'orovore. Vaji vaji'e aribövie jëvaje dë vövöbajo'ohu' avohorovore. ⁹ Huë vavaene bërömo ho baere. Jemë ma-ijo'ijovoromo nimoronimoroharujoho vuonugo'i ma-nierusuburu'e bamoromo raromoro. ¹⁰ God-are nunoro uvore: Nasi ihoho abuejê'e höjo. Ëhi uvë'ohu' God-ro jemesi ihoho döro bamëho'ë'e.

Noehu bogo masijo riravoromo ae gö jabesi jö sisë ato'iröhe jöhoje.

¹¹ Nasi ö mueno'e nadi göero gö hesi jö sisëho atore. Ö mueno'lo jabesi jö sisë jövë'oho o döre bamorovoromo uvë'oho: Ö mueno'oho sisë hö uvë'oho ë hesi bëhoho God-are jögoroho sisë'i jövoromo döro bamorovoromo uvo'a'anue: A jabesi sisë bogo ato'iröhe jögoru God-hu bojamuadoho iae hesi höjo. God-are jögoroho iae hesi hö uvë'ohuro ëhuro ja hesi jögoroho bogo ejaho'i a'i hesi jögoroho iosiramiro mo ga'a'anue ga'i God-hu bojamuade jöho diho mae jiego diho sisë jiego. ¹² Jögoru bamade aho gemuje. Nosi sisë mevahuaje aho gemuje. Ëæhu mare bamavuë'oho o sisëre bamavuë'oho hu eni jie. Ëhuni diehi'oromo uvanueje: Na böröme jevo'i God bise'e höromo ëhuni döro bamorovoromo jasi a hesi jö sisë mevanueje.

Bogo nosi sivuoho eni javuajë uvoromo ma-döhemu nimoronimorohë'i ato'iröhe jöhoje.

¹³ Röhu ave jöho majëhi'ië'e here. Jemë a ioro'iorohuro uvarujeje: Jaruvo ë amore iae no va'ejarejo. O uvarujeje: Nëri ë amore iae no va'ejarejo. Va'iröhoho va'lo vadune gemu hesi uhure ë raromoromo mue vaeromo moni bövie bae'ejarejo. ¹⁴ Ëhi uvarujoho röhu nëri diehi jëvo'iröhoho dadivëve. Ëhuni vadune gemu ëhi jëvo'iröhoho ëhu'lo dadivëvajeje. Ëhesi bëhoho jemë sue va'ëne jëve. Sueho majae bisemo numoromo evare dadovo va'oromo barëjajëhi ëhi jëvo'ë'e. ¹⁵ Ëhuni nadi uvo'ibejarije: Ëhi ë'ejarejo. A'i uvo'ibejarije: Hesi Badahu nimë'ohuro no biririvoromo raromoromo ëhi ëhi ë'ejarejo. Ëhi uvo'ibejarije iae mae jio'ibejo. ¹⁶ A'i jemëro uvarujeje: Ëhi ëhi ë'iröhoho nosi sivuoho iae eni javuajëromo ma-döhemu nimoronimorohë'i atarujeje. Ëhi jië'oho bogo maehuje.

¹⁷ Ëhu'ëro jië'ëro ae rahu mu ma vae'iröhoho garomo röhu bogo vaejë'oho ëho mu sisë vaeruomajeje.

5

Bövi bise'lo marohë'e mae ariböviehu avo'avoho uehorovo'iröhe jöhoje.

¹ Röhu inömo marohë'e mae jië'e ariböviohumë aveho here. Nierusuburu'e bamo avohore huë vavaene börömo böröme jemesi örire rue'ië'e jiaje. ² Bövi bise'lo börömo bëhi jëvajoho sagohoriro mo muduhi'amo barë hesije. Giresasaëro jemesi niögoho tarivo'amo hesije. ³ Jemesi mae sisë'lo maho maho dë'irae'amo hesije. Dë'irae'amo'iramu ëhuro jemesi nigoji öroho va'orahoro jio'i jemë vënëro ravëvanovo'ë'e. Ave maja barë'ië'aje majare jemë inömo inömo bövi mae bahi avohë'e jëve. ⁴ Aveho gahe. Jemesi mu ariböviohuro jemesi mure va'oromo iruno'oho tarivoromo gagovëhë'ejö. Jemesi muoho ëhi vaejëhamu jemëro bogo manaho i'imëmi'i jemesi vajiohëro bahijë'e jëve. Vajiohëro bahijë'ëro ëhuni jaburo darugo'lo uvoruomajeje: Nosi a masijoho rabëni nosi manaho bogo i'imamuarue höjo. Ëhi atarue jöho God bövi bise'lo muebe'amaje aho hu iae hejajeje. ⁵ Jemë ave sa'are raromoromo mahunö'e raromobe sinehu nimaje muohemu uehorovobe rovë'e jëve. Mahehu i ue'ahoromo masijorijaruëhi ëhi ë'obe rovarijoho mahunö'e muo'amëvego vuovo'irarije majaho rovë'eje. ⁶ Mu sisë rumo'e aribövioho jemëro sarerisareriëmiromo court vaejëvoromo uëvarijeje: Sisë'e jëvaje öri sisëro va'ohëjo. Ëhi'oromo muo'amëvarijeje. Röhu jabumë vörö rumo'ëro jëvë'ëro jemë bogo ahëvarueje.

Badahu rueröhego biririvoromo taemo raromoromo muebe'iröhe o God-are örire ëninami'iröhe jöhoje.

⁷ Röhu ö mueno'e biririvoromo ma-taemo raromoromo muebejego Bada rue'iro. Jemë'o uehorovore. Nimarue iruno'o gagovo'ië'iroho öjë'ëro iruno'oho bogo burëroho gagovo'amarueje. Urimo biririvoromo muebejuvo urimore niohijo majaho rovego muebejuvo ijo tugoho'i niohijo majaho rovego biririvoromo muebejuvo ijönö iruno'e mabëhe rijego evare gagovo'amarueje. ⁸ Iruno'o riröhego biririvoromo muebejaruëhi jemëro ëhi dë vövöbajo'oho biririvoromo muebere Bada vuonorö'ö rue'ië'e jiaje.

⁹ Nasi ö mueno'e huë vavaene rovego baejarujoho nadi göero göënioho dë viëhimoromo ëma nibejahivoromo uarovore: Jero ë'ane höjo. Èhi'amu gavë'oho God-ro mevëvoromo i'ue mana bojëmi'ë'e. Gare. No mevavuo'iröhe a hesi majaho dunove. ¹⁰ Nasi ö mueno'e a mamioho uehorovore. Badare ihore jö majëhinövare aribövioho uëve. Jabumë huë vavaene baeromo röhu ma-biririvoruomadeje. Jabuhu biririvarëhi jemë'o ëhi biririvore. ¹¹ Ae gö gö huë vavaeni baeromo röhu biririvarohuni ëhuni no uvarueje: God-hu mabëhe ajëmijadiho jioruomajëjo. Èhuremu uehorovore. Röhu a mami ae Job-hu huë vavaeni baeromo röhu biririvade jöho iae jemë'o hejarijeje. Job-hu biririvobe rovamu ijönö Badahu mabëhe ajamijade jöho ëhu'o gavarueje. Iae Badaro bogo bise'o vadu'oho vavaenimoromo huë baejavuaje ahuro jië'ëro ëhu'ëro Job ajamijadeje. Èhuni jemë huë vavaene baeromo biririvë'oho God-ro jemë'o ajëmi'ë'e.

¹² Nasi ö mueno'e ave jögoru börömo börömoho here. Jemëhu jö atë'iroho nadi ö'idö ihoroho o sa'a ihoroho o bövi bise'o ihoroho atorego darugo'e jöho jio'iro. Nadi ëhioho ë'i a ejaho'ië'iroho ma-uvore: Io'ajo. O bogo ejaho'ië'iroho ma-uvore: Bogajo. Èhemu uvore. Èhemu uvë'oho ëhuro God-ro bogo mevëvoromo i'uoho mana bojëmi'ë'e.

¹³ Röhu jemë ae gö huë vavaeni baejë'oho ë ahuro God-are örire ëninami'iro. Ae gö dë sasohë'oho huro jöe ioromo God-are örire rajahi'iro. ¹⁴ Ae gö guomo guomo baejë'oho huro ekaresia muebejarue a duvahohuni jöe nugö'öjego rue'iro. Rueromo jaburo God-are örire ëninamiromo Badare ihore ijo bajo'e jovoho otehaho'iro. ¹⁵ God mae uehorovoromo ëninamijë'oho ëhuro Badaro guomo guomo'e aho ajami'iramu marëromo i'ovo'ë'e. O mu sisë rabe rabe vaejë'oho God-ro uehorovoromo vuonugaho'ë'e. ¹⁶ Èhuni mu sisë vaejë'oho ae göëro gö huruoho majahirovonövore. Èhi'oromo göëro göho uehorovoromo God-are öroro ëninamirego guomo guome o sisë rabe rabe jëvajoho marëjëvo'iro. A maehu ëninamijë'oho God-ro börömo mae ajëmi'ë'e. ¹⁷ Èhesi bëhoho jö God-aro baeromo a majëhinövade ae Elijah no va'ëne ae jiadeje. Röhu God-are örire biririvoromo ëninamijadeje ënoho barëjöro. Èninamijamu ëni sa'are bogo rovadoho vadune aho'obëhe niö'i gemu röhu manaere aho'obëhe 6 ëhi barëjadeje. ¹⁸ Barëjamu röhu maho God-are örire uavamu huro ënoho nugö'öjamu rovamu sa'are iruno'oho marë'amadeje.

¹⁹ Nasi ö mueno'e jemë ae göehu God-are öri ma vuonugo'i aruëre anumëre ma-va'amu gagoro ae göehu ajamijamu öri mare sionehu rovamu gavë'oho ²⁰ jemëro uvore: Ae öri sisëre juvajoho ae rahuhu ahoromo mu mae röjahijë'oho ëhuro ë a hesi aru'ahoho ajami'iramu bogo guomo öriroho va'a'ajëjo. O ëhuro God-ro mu sisë aho'obëhe mu'u'amo'ajëjo. Ahia mino'e.

1 PETER

Peter-hu God-are aribövi jejëmade jöhoje.

¹ Iesu Keriso-are apostle Peter naro jemesi örire jejëmije. God-hu hesinö baejövade aribövioho jemë jemesi sa'aho vuonugo'i Pontus Galatia Cappadocia Asia Bithynia ë sa'are ma-jahuri raromobe va'aruje aribövie jëve. ² God Vavuohuro hesi nimë'ëro jemë baejëvamu hesi Aru'ahohuro jemë avohëvadeje ëhuro jemëro hesi aribövi maemu jioromo Iesu Keriso-are jöho ejaho'irarijeko o hesi köhuro jemë u'ovëvo'iröhego.

Na nege God-ro huë baejëvoromo ajëmi avohego maro raromonövo'irarijeko.

Mae javuoröhego noehu biririvoromo muebejarue jöhoje.

³ Asë'e God hu mabëheje. Hu nosi Bada Iesu Keriso-are Börömeje o göho hesi Vavueje. Ëaho God Vavuoho hu mabëheje. Ëhesi bëhoho huro nosi jöëni börömo mae vavaenimë'ëro Iesu Keriso ajamamu guomoromo ri'öjadohuro ëhuro no'o ajamamu i'ovoromo mu i'oho baejë'ëro nune jioromo biririvoromo muebejarueje mae javuoröhego. ⁴ Noro muebejarueje Vavuehu hesi aribövi no bojamui'iröhe suvuoro mae gö gö baeröhëni. Ësuvuoroho ö'idöre jemëni nugëhë'eje u'emu bae'irarijeko. Ëö'idöre jiaje suvuoroho bogo sagohori'i bogo sisërë'i ma-maemu jioje va'ë'e. ⁵ Iae jemëhu God ma uehorovarujohuro ëhuro God-ro hesi darugohuro burunö'e aegëhobe va'ajeje ijo tugoho'i majaho rovego evare maro bamëvo'iröhe öroho mami'e avohëhë'ëro evare röjëhijeko ga'irarijeko.

⁶ Huhu maro bamëvo'iröhe öroho uehorovoromo nimoroho avoharujeje. Iae javuvoho God-hu nimë'oho jemëro huë vavaene bövie bise'e baeromo ëhuro majae ma-bunemu vavaenimë'e raromarujeje. Ëhi jie röhu iae nimoroharujeje. ⁷ Huë vavaeni baejaruje hesi bëhoho jemë'o no'o ga'iröhëni jemesi uhohu'o biririvoromo God mae uehorovego. Ëhesi jöho na uhu'e uë'ië'e. Gold mae avoho'ië'iroho vëniro buejarueje. Vëniro buejeko ravoromo va'inumoho si'urë barë'i ma-aji mae jiajeje. Röhu gold-ho bogo ioro'ioremu jio'irögoro jemëhu God mae uehorovaruje muoho ma-jiemu jioje va'ë'e. Ëhi jïë'ëro God uehorovaruje muohuro gold-ho iosiramiromo ma-mabëheje. Röhu vënehu gold buejeko ravajëhi huë vavaenohuro jemesi örire ëhi vëninö'e ravëvajeje. Röhu gold vëniro buejeko ravoromo sisë si'urë barë'i aho'o ma-maemu jiego gavaruëhi jemë ëhi huë vavaenoho baejarujeje ëhuro jemëhu God uehorovarujoho biririvego jemë'o no'o garomo uvoröhëni: Jemë huë vavaene baeromo biririvoromo God mae uehorovobe rovë'ëro ëhu'ëro jemesi uhohu'o God maemu uehorovaruje höjo. Ëhi uvego Iesu Kerisoro a nuniro rovego evare God-ro jemesi ihoho döro bamëhoromo rajëhiromo mabëhe uëröhego. Ëhu'ëro jemë huë vavaenoho baejarujeje. ⁸ Amo Iesu Keriso rue'iramu jemesi ihoho ëhi ma-maemu jïëhu'ë'e. Avevejö'oho jemë hu bogo gavë'e jemesi dë vövöbajo'o uhure hesi örire uehorovarujeje. Jemë hu bogo nunoho gavarujeje röhu hu mae uehorovoromo nimoroho avoharujeje. Nimoroharuje jöho börömo bëhe jïë'ego ë hesi jöho bogo ato varijënoho jëve. ⁹ Jemëro uehorovoromo

uvarujeje: Noehu Keriso mae uehorovarue hesi bēhoho ijonō God-ro nosi dē vōvōbajo'oho maro bamahuo'iramu iae mae javuo'ajē uvoromo huē mabēhe jēvego nimoroharujeje.

¹⁰ Urimo Keriso bogo rovadevare evare God-hu jemē mare bamēvorōhe jōho jō hesirire baeromo majēhinōvare a mamiohuro majēhinōvareje. Majēhiromo rōhu ē jō hesi bēhoho avo'avoho nahareje ga'i ē muoho diehi jiego. ¹¹ Kerisohu vi'ehi baeromo guomoromo ijonō aji bae'irōhe jōho Keriso-are Aru'ahohuro jabumē rōjēhijamu simanore baeromo bēhoho nahoromo uvoruomadeje: Ēhi jiē'e muoho divare diehi jio'a'ajējo. ¹² Bēhoho nahamu God-ro rōjēhijamu garomo uvareje: Noehu jajivarue mu mabēhoho jaruvo ave sa'are raromaruoho no bogo ga'i ijonō raromoruomōrōhe aribōviahuro garuomō'ajējo. Ējōho God-ro rōjēhijamu baejareje. Rōhu avevejō'oho ē muoho jemē iae hejē'e jēve. God-hu ō'idōre jiamu noni nugō'ōjade Aru'aho hesi uehoroho baeromo aēro ē mu ma hesi jōho huruho majēhijamu hejarijeje. Ēmu ma hesi bēhoho aneraho jabu'o he'i nimorome rōhu bogo eni jēve.

Noehu mu sisē bogo gavanovo'i mu maemu vaerōhego God-hu uōvuade jōhoje.

¹³ Ēhuni nune jioromo mue vae'i avo'avoho uehorovore. Iesu Keriso a nuniro rue'iramu God-are aji maho bae'a'aruje. Ējōhuremu avo'avoho uehorovē'e raromore. ¹⁴ Ēhi uehorovē'e raromoro God-are jōhuremu ejahonōvore. Mami'e God-are jō bogo hejarije majare jemesi sinehu nīmajohemu vaejarijoho ēhi jiē'e mu ōriroho nadi jijihore. ¹⁵ Nadi ēhioho jijihō'i a'i mue bōvie bise'e vaejē'iroho dē vōvōbajo'o uhohu'o ma-mae jioromo raromo jijihonōvore. God-hu jemē hesinō jēvojōro uēvade aho hu ma-maemu jiajēhi ēhi jiore. ¹⁶ Ēhesi bēhoho God-are surire jōho uvē'eje: God na ma-maemu jevē'e jiaje ēhuni jemē'o ma-maemu jiorējo. Ēhuni ēhi ē'onōrovore.

¹⁷ God-ro bogo nue gō gō uehorovoromo gō'i a'i ma-gemu gōromo nosi muoho diehi jiego garomo mae o sisē uōvuajeje. Ēhi jiē'e aho jemē Vavuoho hō uavarujeje. Ēhuni ave sa'are ma-jahuri raromarujoro God bōrōmoho hō uehorovē'i raromore. ¹⁸ Ēhesi bēhoho jemesi hijo mionō'ohuro Keriso bogo uehorovē'ero bēhi rumo'e muoho rōjēhibe rovamu jemēro ēhему ejēhoromo sisē hesi darugoremu raromonōvarijeje. Ēhi jēvē'ero God-hu nīmaje muoho bogo vae varijēnoho jēvadeje. Ēhi jēvamu God-ro ajēmijē'ero mae jēve. Rōhu jemē'o iae gavarujeje. God-ro jemē ajēmi'irōgoro ijo bajoho o bōvi bise'o maho bogo ēho bu'ōromo ēhuro ajēmijadeje ēhi jiē'e inōmoho ma-jahuri inōme jiē'ego. ¹⁹ A'i Keriso-are kō maho bamoromo ēhuro mae ajēmijadeje. Ēhesi bēhoho urimoroho Jew rajēro God-ni suvoro bamahō'iē'iroho sheep harihe ma-mahuremu muo'amoromo suvorocho bamahonōvareje. Keriso ēhi jiē'e suvoro maemu jiadeje. Ēhi jiamu God-ro hu bamadeje jemēni guomorōhego. ²⁰ Jemēni guomorōhego sa'ae bōvie bise'e bogo bamadevare God-ro hu baejadeje. Amo ave ijo tugohō'i majare jemesi jōēni God-ro hu nugō'ōjamu a nuniro rovadeje. ²¹ Rueromo jemē ajēmijē'ero ēhu'ero jemēro God mae uehorovarujeje. God-ro Keriso ajamamu ri'ōromo aji maho baejē'ero ēhu'ero jemēro God gemu uehorovoromo uvarujeje: Iae huro no'o ajamui'ajējo.

22 Rõhu God-are jö maho ejahoromo ehuro mu sisë uehorovarijoho vuonugê'e jëve. Vuonugo'irõgoro Christian ö mueno'oho bogo madõemuoho a'i dë vövöbajo'o uhohu'o uehorovëvê'e jëve. Ehuni göëro göho dë vövöbajo'e aho'o uehorovëvo avohore ²³ ë hesi bëhoho jemë Christian vaeromo ehuro harihu aboji'e i'e rahëvanovamu i'oro aevoromo biririvê'e jëvaje. I'õ rahëvade hesi bëhoho vuovëvo'irõhe vëmu vavu'o jabesi ujoho bogo bamëvo'i a'i God ioro'ioeromu hijaje a hesi ujoho bamëvadeje. God-are ujo hesi bëhoho iae God-are jõeje. Hesi jõho darugo bojëmijaje ioro'ioeromu jiorõhe jõhoje. ²⁴ God-are surire jõho ëhi gemuoho uvê'eje:

Ae aho'obêhe garasi va'ëne jio'amajëjo.

Inõme bövie bise'e mabêhe hõ uehorovaruoho ëho resu resu ino va'ëne hõjo.

Rõhu garasioho sahori'amaje hõjo.

Resu inoho rireromaje hõjo.

²⁵ A'i Badare jõho ëhi jiemu jioje va'aje hõjo.

Ëjõho iae Keriso-are jö ma aehu majëhijamu hejarijohoje.

2

Bada Iesu hu munë va'ëne jiaje jõhoje.

¹ Jemë i'e rahëvanovê'e aribövie jëvê'e jiaje ehuni mu sisëho aho'obêhe vuonugore. Sareri sareri'e muoho döëremu mae vaejaruje muoho vuonugore. A jabesi mu mahuni dë vörönëgajoho vuonugore. Jö sisëho vuonugore. ²⁻³ A'i jemëro mami'e herovarijeje Badaro jemë huë baejëvamu. Huë baejëvamu herovê'e jëvaje ehuni i'e rahëvê'e asisõ'ehu amu rihu ue'aho'i nimoruomajëhi ëhi dë vövöbajo'o hesi amu maho ue'aho'i nimonörovore. Ehü jiê'e amu ue'ahê'oho jemesi aru'ahoho biririvobe va'õjuvo ijönö a duvaho va'ëne jioromo maro raromo'aruje. ⁴ Rõhu jemëro Bada Iesuarinö ruere. Hu hesi darugoremu hiromo darugo bojamüijaje ahoje. Hu munë va'ëneje. Ëmunëho aëro sisë hõ uvoromo vuonugamu God-ro maego hesi baejadeje. ⁵ Rõhu jemëro Iesuare darugoho baejê'e jëvaje hesi öroro rovego God-ro jemë munë gagovëvanovoromo hu'o havëvoromo javu böromë vaejëvanovo'iro jemë gemuoro jëvego hesi Aru'ahohuro ë va'o hi'irõhe. Ëosa böromore jemë ë rumo va'oromo priest muoho vaenövo'aruje. Jew rajo priest-ehu God-are osa böromore rumo va'oromo God-ni suvoro bahijaharëhi jemëro ëhi priest muoho vaeromo jemesi dë vövöbajo'o suvoro Iesu Keriso-are jöëni God-are örire bojaminövo'aruje. Ehü jiê'e suvoro bojamijê'oho God-ro garomo nimajeje. ⁶ Ehësi jõho God-are surire jajivoromo uvê'eje:

Ëhuro gahëjo. God naro munë va'ëne aho Zion bamajëjo

huro munënö'e biriri'e bönu mabëhëro namijego ehuro javuoho bibivorõhego.

Ae rahu ë aho mae uehorovê'oho bogo javojimo ga'a'ajëjo.

⁷ Mae uehorovaruje aribövioho jemëro uvarujeje: Ëmunëho iae mabêhe hõjo. A'i bogo ma uehorovarue aribövi jabesi jõho God-are surire jajivoromo uvê'eje:

Munë javue va'irõgoro munë gemu bijönimoromo vuonugare hõjo.

Vuonugaroho jaruvoho ë munëhuro javuoho nigemo'ego bibivoromo mae namijajëjo.

⁸ Rõhu jabesi jö göho jajivoromo ëhi uvë'eje: Aëro ë munë va'ëne are ro biberovo'aruëjo. Hesirire ro rireromo'aruëjo.

Biberovarue hesi bëhoho God-are jõho juahobijioharueje God-ro ëhi jië'e i'uoho bamëhë'ëro.

No God-are aribövie javuaje jõhoje.

⁹ A'i jemë God-ro baejëvë'e aribövie jëve. Hu'o masije riravaruje priest ömo'öme jëve. Ma-maemu jëvë'e aribövie jëve. Hesiremu jëvaje hesi bëhoho jemëro hesi mu mabëhi hesi jõho ae majëhi'irarijigo rabëni jemë ramoramore raromamu huhu baejëvoromo hesi aji mare bamëvadohuni ëhuni ae majëhi'irarijigo. ¹⁰ Urimoho jemë iho rumo'e aribövie jëvadeje. Jaruvoho God-are aribövie jëve. Urimoho God-are huë maho bogo baejari-je. Jaruvoho hesi huë maho baejë'e jëve.

No God-are muemu vaejarue aribövie javuaje jõhoje.

¹¹ Aganomë na jögore bojëmi'irögoro ë'e. Jemë äve sa'are raromaru-joho sa'a göre ma-jahuri raromaru aribövioho va'ëne jëvanove. Ëhuni uëve jemesi sinehu mu gö gö nimoromo aru'ahohu'o umogihajoho nadi gavanovore. ¹² A'iro God bogo uehorovarue ariböviohu'o raromoromo mu maemu vaebe va'ore. Ëhi ë'ë'ohu jabumëro jö sisë bu'öromo jemë sisë vaejaruje hõ uëvaruoho rõhu gë'irõhe jemë mu mae vae'iramu gëgorovo va'ö ëho majaho rue'iramu God-are ihoho mae ua'ë'ö.

¹³ Rõhu Badare jõho uehorovoromo aehu masijo bahi'amare aribövioho aho'obëhe jabesi jõho ejëhore. Aehu böröme namiromo nosi sa'ae aho'obëhe muebejavuajoho ejahore. ¹⁴ A börömo hesi bëhire raromoromo sa'are mu muebejëvaruoho ejëhore. Ësa'are a börömohuro jabumë rëm'ö'jë'eje mu sisë'e aribövioho i'ue bojëmi'i mu ma'e aribövioho mae uërõhego. ¹⁵ Jemëhu a masijo ejëho'irarije hesi bëhoho God hu nime jemëro mu mae vaejigo sisë'i uehorovarue ariböviohuo ëho garomo simano rumo'e jõho vuonugorõhego. ¹⁶ Rõhu aehu a gö jabesi darugoremu raromoromo jabesi muemu vaejaruëhioho nadi ëhioho raromo'i mae raromo jijihore. Ëhi'ore rõhu nadi uvore: No bogo a darugoremuoho raromo'i iae no nosi mae raromo jijiharuëromo ëhuni ri'öromo mu sisëho vaere. A'iro uvore: No God-are darugoremu raromoromo hesi muemu vaejarue aribövie javuajëromo mae raromo jijihore. ¹⁷ Ëhi'oromo ae aho'obëhe rajëhire. Christian ö mueno'ohu dë vövöbajo'e aho'o uehorovëvore. God böröme hõ uehorovore. Sa'are böröme namiromo muebejavuajoho rajahire.

Kerisohu huë vavaeni baejadëhi no'o ëhi huë vavaeni baerõhe jõhoje.

¹⁸ O ae gö jabesi darugoremu raromoromo mu vaejëharuje aribövioharo jemesi mu simano vaejarue aribövioho masije hõ uehorovoromo jõho ejëhonövore. Jemesi a masijehu a mae jioromo sanu'e jöemu majëhijë'ohu ejëho'i rõhu vörö'e aribövioho jabu'o ejëhonövore. ¹⁹ Ëhi jië'e sisë aribövi ejëho'irarije hesi bëhoho jaehu God-are jö uehorovanuohuni aehu huë vavaeni ëma bojamamu ma-herovë'i taemorovoromo hijë'ohu God-are huë maho bae'a'anue. ²⁰ O jemë mu sisë vaejamu aehu muo'amëvamu jemëhu ma-taemorovë'ohu no rabëni uvo'ejo: Jemë taemorovarujohuro jemesi ihoho ajiomë'e hõjo. A'i jemë mu mae vaejë'iro huë vavaeni bojëmamu ma-taemorovë'ohu ëhuro God-hu gavajoho maeje. ²¹ Rabëni hesi bëhoho

God-ro ehi jië'e huë vavaeni'e muoho jemesi örire bojëmij'eje. Keriso hu'o jemesi jöeni huë vavaene baejadeje. Huë vavaene baeromo ehuro jemëhu diehi ë'irarije muoho röjêhijadeje huhu ë'adëhi jemë'o ehi ë'irarijêgo. ²² Hu mu sisëho bogo vaejadeje. Sareri'e jöho bogo jövadeje. ²³ Aehu sivohijaroho bogo mana sivëgonövohijo. Aehu vi'ehi bojãmihijaroho hu bogo jö darugo'oho mana majëhinövohijo. A'i hesi arijo'arije God-are övo döre bamorovadeje hu mae mevoromo gavaje aego. ²⁴ Ehi'oromo huro nosi sisë hesi i'uoho hesi sino haho'ere baeromo korosire guomadeje ehuro no vuovanovoromo öri sisëho ioro'iore gemu vuonugo'i i'ovoromo öri maremu jijihoröhego. Huhu vi'ehi baejadohuro ehuro jemë sisë'i raromarijoho marëjêv'eje. ²⁵ Sheep-ehu sidövanovoromo jijiharijoho jaruvoho sheep o jemesi aru'aho muebe'amaje a hesiro vuonorö'ö rovë'e jêve.

3

Vaboro'o baru'o diehi ë'iröhe jöhoje.

¹⁻² Röhu vaboroharo jemesi baru jabesi jöho ehi ejêhore. Ejêhorego baruehu God-are jö bogo ma uehorovë'oho vaboro jemesi Christian jöho bogo hejë'e jemesi muohemu garomo ga'iro jemëro God böröme hõ uehorovoromo mu ma-maemu vaejêgo gëromo huotorovoromo Keriso mae uehorovoruomo'iro. ³ Röhu jemë mae jêvego baruehu gëjoro nimë'oho nadi sinemuoho rajahirovoromo ijo bajo börömohe bu'öromo ehuro simano uoho avohorovoromo neniaho niögoho bövioho bise'oho imoromo io'amego mae jêvego gë'iro. ⁴ Nadi sinemuoho uehorovo'i a'i dë vövöbajo'o uhohu'o avohorovego gë'iro jemesi muoho mae jêgo. Sino avohorovë'oho mavojirojêvo'iramu sisërêjêvo'ë'e. O dë vövöbajo'o avohorovë'oho gë'ë'ö mae jêvemu jêvobe va'iramu. Dë vövöbajo'o avohorovo'irarije hesi bëhoho ma-u'emu taemo raromo'irarije jöhoje. Jemë ma-u'emu taemo raromë'oho God-ro gëvajeje jemë ma-mabêhe jêvego. ⁵ Urimore God gemu uehorovonövare magonaho ömo'ömehu jabesi dë vövöbajo'o avohorovarëhi jemë'o ehi avohorovore. Jabu ehi ma-u'emu taemo raromoromo avohorovoromo jabesi baruoho ejêhonövareje. ⁶ Ehi jië'e magonahe gemu Sarah-ro hesi barue Abraham-are jöho ehi ejahoromo hesi örire uanövadeje: Nasi böviohajo. Jemë bogo nurunurumoromo juhuonivo'i a'i mu mae vaemu vaejê'oho ehuro jemë Sarah-are aboji ömo'ömohe va'ëne jëvanovo'ë'e.

⁷ Röhu baruoharo jemesi vaborohu'o gemuore raromarujevaro ehi avo'avoho uehorovoromo raromore. Uvore: Ama'i nosirire iajê darugoho ehi jië'e darugoho magonaho jabisiroho bogohöjo röhu jabu'o no'o God-are harihu aboji'ëro javuë'ëro huro no ajamui'iramu ioro'ioremu hu'o maro raromolejarëromo vaboroho rajêhire. Vaboro rajêhijê'oho ehuro jemëhu God-are örire jö atarujê muoho bogo sisërê'ë'e.

Noehu mu ma vaejêgo aehu bijönimoromo huë vavaeni bojamuijarue jöhoje.

⁸ Röhu jöe gemu ijo tugohoi'ioho majëhi'iramu iae barë'ë'e. Jemë ae aho'öbêhe jöe gemu uehore gemu baeromo ö mueno'ehu rajahirovaruëhi ehi huë baeromo rajahirovoromo ma-taemo raromore. ⁹ O ae göehu sisë vaejêvë'iroho nadi mana jabesi öriroho sisë vaejêvore. O jö sisë uëvë'iroho nadi mana jabesi öriroho jö sisëho uë'i a'i jemëro God uavego huro jabumë

mae vaejêvo'iro. Êhesi bêhoho God-ro jemê hesinö jêvojôro uêvadeje êhuro jemê mae vaejêvego maro raromo'irarijêgo. Êhuni jemêro hu uavego a ioro'iorohu'o mae vaejêvo'iro. ¹⁰ Jemêhu êhi ômo'irarijoho God-are surire uvê'eje:

Ae rahu mae hi'iê'iroho

sine sasohoromo juvo'ie'iroho

bitare taemoromo jö sisêho nadi bu'ônêjo.

Jö'e tugohoromo nadi jôho ruêroho numêroho ma-jövonêjo.

¹¹ Mu sisê vaejanuoho gororomo mu maemu vaenêjo.

A'o mae avoho hi'i sivoho avohonêjo

¹² rabêni hesi bêhoho Badare nunoho ma aribövi jabesiroho bogo ahoro'i êninamijaruoho hejêho'i

sisê aribövioho deje bojêmaje jiaje.

¹³ Jemê mu mae vae'i êhemu uehorovê'oho rahuro jemesi ôriroho sisê vaejêvo'ê'e. Aho bogo sisê vaejêvo'ê'ö. ¹⁴ Röhu jemêhu mu mae vaejamu aehu bijônimoromo huê sisê bojêmamu baejê'ohuro êhuro jemê maroho jêvo'ê'e. Nadi aho juhuonêmiromo nurunurumo'i ¹⁵ dê vövöbajo'o uhoro uvore: Keriso bôrômêro jiê'êro Bada hõ uvoromo hu gemu mae uehorovore. Hu gemu mae uehorovoromo he'irarije God-are jö bogo heruomê'e ariböviehu jemê uêvamu: Mu maehu rueröhego uehorovaruje hesi bêhoho majahuihego hejarê uêvamu hejê'oho simane sasohoromo bêhoho røjêhire. ¹⁶ Röhu ma-u'lemu sanu'e jöhemu røjêhiromo mu maemu vaerego êhuro jemesi dê vövöbajo'oho marêjêvo'i êhuro jemêhu Kerisore ijore ijore jijihoromo mu mae vaejarujoho êho aehu sivêgê'oho jaburo jemesi muoho garomo javoje bae'iröhe. ¹⁷ Mu sisê vaeromo vi'ehi baejê'oho sisê jio'i a'i mu ma vaeromo God-hu nimamu vi'ehi baejê'oho êho iae maeje. ¹⁸ Keriso hu'o a maêro jiê'êro sisê'e ariböviohuni uehorovoromo ma-gemu guomadohuro êhuro jemesi sisêho ma-ioro'ioremu mu'uvêhadeje êhuro jemê God-are ôrire sôjêvo va'oröhêni. Hesi sino haho'oho guomo'i röhu hesi aru'ahoho i'ovadeje. ¹⁹ Hesi aru'ahohuro i'ovoromo va'o aru'aho ioro'iorehu savoji gago va'ênire sisê'i raromaruire ê va'oromo jôho majêhijamu heruomadeje. ²⁰ Röhu ê hesi urimo Noah-hu hijadevaroho evaroho ê aribövioho bogo vuovê'e sa'are raromareje. Sa'are raromoromo God-are jôho bogo ejahonövareje. Jôho bogo ejaho'ego Noah-ro boat bôrômoho vae'ego God-ro êhi ma-hiromo muebejêvonövadeje ê ariböviohuro avoho uehorovoruumojôro. Muebejêvamu jôho bogo ejahareje. Bogo ejahamu ae ma-vemino'e ae aho'obêhe 8 boat-re rumo va'amû jovo dôre jêvoromo êhuro mae jêvadeje. ²¹ Êjovehu uhu'e ê'adoho jovehu bapataeto vaejaruêhi êhi jianove. Êhesi bêhoho jemê bapataeto vaejê'oho sisê'i raromego God-ro jemê baejêvoromo maro rêmego mae jêvajeje. Bapataeto hesi bêhoho bogo sinore jiaje va'inumoho dibojôro bogo êhunioho jovoho eguo'i a'i bapataeto hesi bêhoho bapataeto vaeromo jemê God uavarujeje: Nosi dê vövöbajo'oho avohahuego no uvo'irarêjo: Nosi sisêho iae u'ovahuê'e hõjo. Röhu bapataeto vaeromo jemê bogo sisêroho va'i mae raromarujeje rabêni Iesu Kerisoro guomoromo ri'ôjê'êro êhu'êro. ²² Iae Iesu Kerisoro ri'ônugoromo ô'idôre ajiomê'êro God-are ôvo manö bôröme namiromo anera'o ô'idôre raromoromo darugo baejê'e aru'aho ioro'iorohu'o jabesi ôrire huro jôho bojêmego hu gemu ejahoruomajeje.

4

Sinehu nimaje mu vaejaruoho vuonugo'i God-hu nimaje mu vaeröhe jöhoje.

¹ Kerisoro hesi sino haho'ere vi'ehe baejadeje. Vi'ehi baeromo mae uehorovädëhi jemë'o ëhi gemuoho uehorovoromo ëhuro avoho biririvore. Ae rahu jabesi sino bogo uehorovo'i Keriso-are jöëni vi'ehi jabesi sino haho'ere baejë'o ho ëhi jië'e aribövioho mu sisëmu vae'i nimaroho vuonugë'ejö ² ëhuro sa'are raromo'iröhe maja vituroho sinehu nimajohemuho bogo uehorovo'i a'i God-hu nimajohemu uehorovë'e raromo'iröhëro. ³ God-are jö bogo heruomaje ariböviehu ömo'i nimoruomajëhi jemëhu urimo ëhi ömonövarijoho iae eni jië'eje. Urimoho jemëro öëro ë'anovoromo dëre ri'öjëvego bövie bise'e ëma ömonövarijeje. Jovo sisë iromo simane sisërënövarijeje. Mahëro gemuoro uruvanovo'amonövarijeje. Söröro raromanovoromo vörö'te jovemu ue'ahonövarijeje. Uehore sisë'i baeromo uvonövarijeje: Inöme gö gö aru'aho'e höromo uvene aho röjëhinövarijeje. ⁴ O jaruvoho jemë God rumo'e ariböviohu'o ho bogo gemuoroho sisëho vaeromo bövioho bise'o ho ëma ë'oromo ruëroho numëroho ëma jijiharujeje. Jemë bogo ëhioho ë'ego gëromo ë ariböviohuro uvarueje: Noehu ë'aruëhioho jabumë rabëni bogo ëhioho ë'arue höromo tiöjarueje. Tiöromo jemesi ihoho ijumëharueje. ⁵ Ijumëharuoho ijönö mu sisë rabe rabe ë'aruoho God-are örire huruoho majëhi'ë'ö huro ave sa'are raromarue ariböviohu'o mami'e vuovade ariböviohu'o mevavuo gö'iröhëro muebejavuoromo hijajego. ⁶ Ehuni vuovë'e aribövi jabesi örire Keriso-are jö majëhijamu hejare hesi bëhoho ëhuro ma-ae hu sisë hesi mana nosi sino haho'ere baeromo vuovaruëhi jabu'o ëhi sisë hesi mana sino haho'ere baeromo vuovëvadoho God-hu biririvoromo hijajëhi jabesi aru'ahoho ëhi mae raromoröhego.

Mu vaeröhe suvuro God-hu bojamuijajoho avoho mueberöhe jöhoje.

⁷ Bövi bise'o barë'iröhe majaho dunove. Ehuni taemorovoromo avoho mueberovë'i parie vaenövore. ⁸ Röhu aveho börömo ho jiaje ehuremu uehorovore. Göëro göho dë vövöbajo'e aho'o uehorovo avohore rabëni huë baerovaruohuro mu sisë aho'o mu'uvahuaje jiaje. ⁹ Röhu ga'irarije Christian ö mueno'e vejö'e i'e rovamu gavë'iroho uëre: Nosi osaro ro raromöhëre. Nadi i'uhö'i dë vövöbajo'e sasohoromo ëhi jië'e muoho vaere. ¹⁰ Röhu God-ro hesi nimoromo suvuore gö gö ae gö gö bojamuibe va'aje jiaje ehuni God-hu diehi jië'e suvuro bojëmamu baejarijoho avoho muebejahoromo ë suvuorohuro göëro göho ajamirovore. ¹¹ Jö majëhi'irarije suvuro baeromo God-are aribövi majëhi'ie'iroho God-are jöhemu majëhire. A ajëmi'ie'iroho God-hu bojëmaje darugoho baeromo ë muoho vaere. Mue bövie bise'e avo'avoho vaejego aëro gëromo uvo'iro: Jemë Iesu Keriso-are ariböviëro jëvë'ëro ë'arujë uvoromo God-are ihoho dö maro bamoruomo'iro. Aji maho darugo maho hesiremu ioro'ioeremu jiemu jioe va'ë'e. Iae mae.

Keriso'o bimuvoromo huë vavaeni baeröhe jöhoje.

¹² Aganomë huë vavaenoho jövëro ruomanovajeje God-ro gërohëgo jemë biririvego o bogo. Huë vavaeni baejarujoho nadi uvore: Diehi'ego ë'ajëromo tiö'i ¹³ ma-uvore: Kerisohu huë vavaeni baejadëhi no'o ëhi gemuoho baejaruëromo nimorohore. Ehü jië'o ho ijönö Kerisoro hesi ajoho röjëhi'iramu garomo jemë nimoroho avoho'aruje. ¹⁴ Aehu Keriso-are jöëni

jemë sivëgë'oho huë mae jëvajeje rabëni God-are aji'e Aru'ahohuro jemë aegëhë'ëro. ¹⁵ Röhu jemëhu a anamu guomë'oho o vajohehu baejë'oho o mu sisë gö gö vaejë'oho o ae gö jabesi mu ëma ahobe jijihë'oho ëho sisëje. Nadi ëhi jië'e muoho vaeromo ëhuro huë vavaenoho mana baere. ¹⁶ O Christian jëvamu aehu bijönëgoromo huë vavaeni bojëmamu baejë'oho nadi javojoho bae'i Keriso-are ihoho baejë'e jëvaje ëhuni God-are öroro huë mae uare.

¹⁷ Noehu vi'ehi baejarue hesi bëhoho God-hu mevavuo'iröhe majaho mami'e aevë'eje. Iae hesi aribövire bëhe vaeromo mevavue. No rabe gavaruoho ma-i'e aevajoho röhu va'ojuvo ijönöho God-are jö ma bijönimarue aribövioho diehi jëvo'ë'e. ¹⁸ God-are surire jöho ëhi gemuoho jajivoromo uvë'eje:

Mu mae vaejarue aribövioho bogo ëma maroho va'i huë vavaenëro anoja-
mujjuvo

ë hesi ijönö evare maroho va'o hesi javuajëjo.

Ëhuni God dejo bojamiromo mu sisëmu vaejarue aribövioho diehi jëvo'ajëjo.

¹⁹ Ëhuni God-hu nimajëhi huë vavaeni baejë'oho uvore: No ave sa'are bamavuade ahuro ajamui'i uvadëhi ëhi ajamuijajëromo mu mae vaeromo jemesi arijo'arije hesi övo döro bamorovore.

5

A duvahu God-are ö mahu'avo avoho muebe'amo'iröhe jöhoje.

¹ O God-are ekaresia muebejëvaruje a duvahoharo nasi jögoru harihoho gare. Na'o ekaresia muebejëvaje a duvahe jeve. Naro gavodeje Kerisoro huë vavaene baejamu. Röhu u'emu Kerisohu hesi aji ma röjahuijë'iroho huro nasi örire bojëmi'iramu na'o hu'o gemu mae ajoho bae'eje. Na ëhi jië'e aëro jevë'ëro ëhuni ave jöho majëhi'ie'e. ² God-ro hesi sheep-oho bojëmijadeje jemëro muebejaho'irarijego. Ëhuni jemëhu hesi sheep muebejëvë'iroho nadi ë muoho bijönimë'i muebejëvo'i a'i God-hu nimajëhi ëhi muoho nimoromo hesi sheep-oho muebejëvore. Nadi moniemuoho uehorovoromo muebejëvo'i a'i muoho dë vövöbajo'e aho'o nimo avohoromo God-are aribövioho muebejëvore. ³ God-hu jemesi övore bamëvade aribövioho nadi masije jëvajë uvoromo i'ue gö gö bojëmi'i a'i mu mae vaeromo öroho röjëhirego jaburo gëromo ëhi ë'irovo. Ëhi muebejëvore. ⁴ Ëhi ë'ë'oho Sheep Muebejavuaje A Börömehu rovë'iroho ioro'ioremu jioröhe aji'e suvuoroho bae'a'arujë.

⁵ O a i'oharo a duvaho jabesi jöho ejëhore. Röhu ekaresiae aho'obëhe jemëro ma-u'emu taemorovoromo huë baerovoromo ajamirovore. God-are surire jöho ëhi gemuoho uvë'eje:

Biriri'övoromo masije javuajë uvarue aribövioho God-ro ahëvaje höjo.

Ma-u'emu taemo raromarue aribövioho God-ro hesi nimoromo huë
baejëvoromo ajëmaje höjo.

⁶ Ëhuni uvarujoho: No masije javuajë uvarujoho vuonugo'i uvore: God-ro gemuëro darugo'ëro jië'ëro böröme namiromo no muebejavuaje höjo. Ëhi uvë'oho majae eni jio'iramu huro ajëmi'iramu jemesi ihoho döro ajiomo'ë'e. ⁷ Röhu nurunuruëgajoho aho'o God-are öroro bojämire hu jemesi jöëni uehorovaje jiaje.

⁸ Rõhu nune jioromo gavë'i raromore. Satan hu jemë'o muorovaje aeje. Vörö'e miehu darugo'o uvobe mi ja'iho'i nahobe juvajëhi Satan-ro jemesi örيره èhi è'ajeje. ⁹ Satan-hu èhi è'è'o'oho biririvoromo God mae uehorovoromo èhuro ahore. Ahoromo uvore: Nosi Christian ö mueno'e aho'obëhe sa'ae dinö'e dinö'e raromoruomajoho èhi jië'e huë vaenoho baeruomaje hõre. ¹⁰ Jemë majae ma-bisemu huë vavaene baebe va'oromo majae ijönö God-ro ajëmiromo jemesi dë vövöbajo'oho avohëhoromo daruge bojëmi'iramu èhuro ma-mae jioromo munënö'e biririvoromo riravo'aruje. God-ro huë baejavuoromo bövie bise'e ajamuajeje. Huro uëvadeje jemëro Keriso'o gemu mae jioromo hesirire ioro'ioremu jiaje ajoho bae'irarijego. Èhuni iae ajëmi'è'e mae jëvoröhego. ¹¹ Hesi daruge jiajoho èhi gemuoho jiemu jiobe va'è'e. Iae mae.

Peter-hu ijo tugoho'i jajivoromo jejëmijade jöhoje.

¹² Silas-ro na ajëmiromo ave surire jö harihoho jajivë'e javue. Na uehorovoromo uvajeje: Hu Christian ö mae hõjo. Rõhu na jajivode hesi bëhoho jemëro adahego dë vövöbajo'e mae jëvoröhego. O göho naro gavë'ëro èhuro majëhiromo uë'irodëni: God-are huë ma'e öroho èhi hõjo. Èöroho bogo sareri'ehu jio'i iae mae hõjo. Biririvoromo è örohuremu jijjhorëjo. Èjõho majëhi'i negamu ave suroho jajivë'e jeve.

¹³ Babylon amore raromarue ekaresiahuro jemesi örيره jejëmijareje God-ro jemë'o jabumë'o baejëvamu hesi aribövie jëvë'ego. O nasi Christian harihe Mark-ro jemë jejëmijadeje. ¹⁴ Keriso-are aganehu rajahirovaruëhi èhi jejamirovore.

Keriso-are aribövie aho'obëhe jemëro God-are huë maho baeromo raro-more. Ahia mino'e.

2 PETER

Peter-hu Keriso-are aribövi jejëmijade jöhoje.

¹ Simon Peter na Iesu Keriso-are muemu vaejahaje ae jevoromo hesi apostle jeve. Keriso mae uehorovaruje aribövioho naro jemesi örire jajive. Noehu Keriso mae uehorovoromo aji'e mu ma baejarëhi jemë'o mae uehorovoromo aji'e mu ma gemuoho baejarijeje. Èhesi bëhoho gemu börömëro jië'ëro namiro mo muebejavuoromo mare bamavua je aho Iesu Kerisoro avoho uehorovoromo jemë'o no'o gemuoho gövuajëro jië'ëro èhuni no mu ma bojamuijadëhi jemesi örire èhi bojëmamu baejarijeje. Èhuni naro jemesi örire jejëmije.

² Na nege jemëhu God'o Iesu nosi Bada ma gëvarujohuro èho jaburo huë baejëvo avohoromo ajëmego jemë maro raromonövo'irarijego.

No muoho avoho vaenövo'ejo èhuro uvoröhëni: Iae God-ro no baejavuade höjo. Èhesi jöhoje.

³ God-are darugoho hesiro jië'ëro Kerisoro mue aho'o ajamuijë'eje èhuro hesi örire avoho jijihö'iröhego. Èhesi bëhoho God-ro urimë'i no uövuadeje noro hesi aji'e mu maho baeröhego. Èhi uövuamu noro hu mae gavareje. Gavë'ëro èhu'ëro huro ajamuijë'eje noro huhu nimaje muoho vaeromo öri mare jijihoröhego. ⁴ Èhi ajamuiromomo èhuro mu börömo börömoho røjahuijë'eje noro uehorovoromo uvoröhego: Iae mae höjo. Ijonö mue gö gö ma-mabëhe ajamui'ajëjo. Ijonö mae ajamui'iröhe jö hesi bëhoho jemëro èho uehorovoromo sa'arohemu uehorovarue ariböviehu jabesi sinehu nimaruo ho ömoromo sisërëjaruèhiho jemë bogo èhiöho ömoromo sisërërovo'irögoro a'i God-are muoho baejego hu jiajëhi èhi jëvo'iröhego.

⁵ Èhuni aviëhi jië'e muoho avo'avoho vae'i è'o gare. Jemëhu Keriso mae uehorovarujoho mu mae barueromo Keriso uehorovaruje muohu'o gemuoro havore. Mu ma vaejè'o ho God-are öroho avoho garomo mu ma vaejaruje muohu'o gemuoro havore. ⁶ God-are öri gavè'o ho taemo raromoromo God-are öri gavaruje muohu'o gemuoro havore. Taemo raromè'o ho biririvoromo riravoromo taemo raromaruje muohu'o gemuoro havore. Biririvoromo riravè'o ho God-hu nimaje muohemu uehorovoromo biririvoromo riravaruje muohu'o gemuoro havore. ⁷ God-hu nimaje mu uehorovè'o ho huë baerovoromo God-hu nimaje mu uehorovaruje muohu'o gemuoro havore. Huë baerovè'o ho ae gö jabesi öroro dë vövöbajo'e aho'o uehorovëvoromo huë baerovaruje muohu'o gemuoro havore. Èhi jië'e muohuremu uehorovore. ⁸ Jemëhu èhi jië'e mu vae avohè'o ho èhuro bogo ëma imo nosi Bada Iesu Keriso garomo muoho vae'i a'i hu garomo muoho vaeromo rae avoh'o aruje. ⁹ A'i aehu èhi jië'e mu bogo vaejè'ohuro nune sisërëjëvego öri ègoroho bogo uheriho'irögoro ma-sa'a hesi muohemu garumajeje. Mu sisë mami'e vaejamu God-hu u'ovëhadoho èho rumonëgë'eje.

¹⁰ Aganomë èhu'e jiaje avoho biririvoromo God-hu nimaje muoho vaenövore èhuro uvo'irarije: Iae mae-ëjo. God-ro hesinö javuojöro nimoromo uövuë'e höjo. Èhi jië'e mu vaejè'o ho sa'aroho bogo mae bogo rireromo'aruje. ¹¹ Bogo rireromo'irögoro a'i nosi Bada Iesu Kerisohu no

mare bamavuaaje aehu ioro'ioeremu muebejaje öri ari'ere jemëro mabëhe va'iramu huro jemë rajëhi avoho'ë'e.

¹² Èhu'ëro jië'ëro ëhi jië'e jöho iae na majëhi'li hinövo'ejo jemë ru-monëgojöhëni. Iae jemë ë jöho mami'e hejë'ëro God-are jö maho eni baeromo biririvoromo ma'eno titimarujeje. Röhu maho majëhinövo'ejo jemëro heromo uehorovonövo'irarijego. ¹³ Bogo guomevo'i naehu ave sa'are hibe va'ajevare ëhi jië'e jöho majëhiromo jemesi uehoroho avohëhonövo'ejo. Na uehorovoromo uve: Èhi jië'o'ho ëho nasi mue höjo. ¹⁴ Èhesi bëhoho na gavajoho ave sa'aroho bogo ëgoho hi'i guomo hesi jeve nosi Bada Iesu Kerisoro ëhi ma-va'orahoro röjehijë'ëro. ¹⁵ Na jöho ma-avo'avoho jajivo'ejo na guomevego jemëro adahoromo uehorovonövo'irarijego.

Peter-mëhu Keriso-are aji nunehu gavare jöhoje.

¹⁶ Nosi Bada Iesu Keriso darugo'e a jiaje jöhu'o huhu rueröhe jöhu'o noehu jemë majëhijarevare bogo aho ëma uehorovoromo sareri sareri jöho mae avohoromo majahuijumu heromo mae höromo jemë majëhi'li a'li nosi nunëro hesi aji börömo'ho gavë'ëro jöho majëhijareje. ¹⁷ Kerisoro God Vavu hesi örire iho börömo'ho aji börömo'ho baejadire noro hu'o riravareje. Riravamu aji börömo'ho jiajire ë a huëro Iesuni uvavohijo: Ave aho nasi Harihu mabëhe höjo. Na hu garomo nimorohevajëjo. ¹⁸ Èhuëho ö'idöre uvamu noro nosi hia'ëro hejareje hu'o gemuore maemu jiaje dahorure riravare majare.

¹⁹ Èhi jië'e jöho hia'ëro heromo muoho nunëro gavë'ëro ëhu'ëro jö God-aro baeromo majëhinövare a jabesi jö surire jajivaroho jemë'o no'o adahoromo mae uehorovo avoharueje. Èhuni jabuhu God-are jö jajivaroho jemëhu avo'avoho ejëhë'o'ho iae mae jëvo'ë'e. Uvore: Surire jöho ramoramovego irehu öri röjahuijego ë va'aruëhi ë surire jöho ëhi höromo ejahobe va'ëjarëjo hujëj Bada Iesuarue majaho rue'li dunovego evare nosi dë vövöbajo'ere garöhëni sisonuvo'lië'ego mujörehu rojomoromo ajivavuajoho. Èhi ëtë'o'ho jemë iae mae jëvo'ë'e. ²⁰ God-are surire jöho ejahoromo avehu'o uehorovo avohore: Jö God-aro baeromo majëhiromo jajivare jö hesi bëhi he'li naguë'o'ho bogo nosi sivu sivuoho jö bëhoho ëma morijovo ga'ejo. ²¹ Rabëni hesi bëhoho bogo aho jabesi ëma nimoromo jöho God-aro baeromo majëhiromo jajivo'li a'li God-are Aru'ahëro jabesi simanoho huotövëho'ego God-hu bojëmaje jöho majëhinövareje.

2

Keriso-are jö huotuhuotovoromo majëhijarue aribövi jabesi jöhoje.

¹ God-hu bojëmade jöho mae majëhinövareje röhu ae göëro göëro ëma sarërimiromo uënövareje: No jö God-aro baeromo majëhijarue ae javuajëromo sareri sareri'e jöho majëhinövareje. Jabesirire jionövadëhi jemesirire ëhi jië'e sareri'e aribövioho jioruomö'ë'e. Jioruomoromo ma-döëremu jö mae atanovoromo Iesuarue jöho huotuhuotovo majëhinövö'ë'ö. Majëhijumu mae höromo ejëhë'o'ho sisërëjëvo'ë'e. Bada Iesuro hesi köëro imëvoromo jabumë baejëvadeje hesi darugoro raromöjoro. Èhi ë'ladeje röhu jaburo hu deje bojamiruomajeje. Èhu'ëro jië'ëro sisë hesi manaho ma-majioho baeromo sisërëruomö'ë'e. ² Bogo ë'arue javoji'e mu sisëho vae'iramu ae aho'obëhe

jabesi ijore ijore jijihonövo'ë'e. Ëhi'o'iramu God-are öri ma hesi ihoho sisërë'ë'e. ³ Monie jabesiremu bae'i nimoromo sareri sareri'e jöho jabesi sivue ëma uehorovoromo majëhiruom'o'ë'e jemëro heromo mae höromo ijo bajoho mana bojëmi'irarijego. Ëaribövioho God-ro mevëvoromo sisëre rëmö'ö'iröhoho mami gö'e aevoromo uehorovobe rovë'eje. Hu nune jiajëro i'uoho iae bojëmi'ë'e.

⁴ Rabëni anera ioro'iorehu mu sisë vaejaroho God-ro bogo ma-nunëremuoho gë'i a'i tövo'amoromo sisëro nugö'ö'amadeje jabumë ë ramoramo'ere va'o raromego huhu mevo gë'iröhe majaho rueröhego. ⁵ O mami gö'e sa'are raromo jijihonövare aribövi jabesi sisëho God-ro bogo ma-nunëremuoho gë'i a'i hu bijönimoruomamu gëgorovo jovoho nugö'öjamu börömo bëhe rojomoromo ae aho'o baeniagëgadeje. A'i a ihe Noah mu ma hesi jö majëhinövade ahu'o röhu a ioro'ioroho aho'obëhe ⁷ ë ariböviohemu i'uoho bogo bojëmi'i avoho muebejëvadeje. ⁶ O Sodom'o Gomorrah'o amo masije niö'i God-ro i'ue bojëmiromo vënëro bue'öjëvamuravoromo ma-muomöe jëvadeje. Ëhi ë'ade hesi bëhoho God bijönimoruomaje ariböviohuro uvoruomoröhego: Ëhi jië'e i'uoho God-ro no'o bojamui'ajëjo. Iae ëhuni ëhi jië'e i'uoho bojëmijadeje. ⁷ Ëamo rajo a ioro'ioroho i'uoho ëhi bojëmi'i a'i a maho Lot ajamamu hu Sodom amore jioromo mae rovadeje. Ëhesi bëhoho urimo Lot-ro amore hiromo ganövadeje amo rajoho jögoroho bogo e'irögoro ma-biriri'övoromo öëro ë'anovoruom'o'ego gë'i hiromo bijönimo avohonövadeje. ⁸ Ëaho a maëro jië'ëro ë amo rajohu'o gemuore hiromo majae ëhi heromo gëromo jabumëro mu sisë vae'ego bijönimoromo dë vövöbajo'e sisërejadeje hu a maëro jië'ëro. Ëhi'amu God-ro amoho ijumo'irögoro Lot ajamamu mae rovadeje. ⁹ God-ro sisë aribövioho ëhi ijumëvo'i a maho ëhi ajamijë'ëro ëhu'ëro hu uehorovarue aribövioho vavaeni'ere rireromavuo'ië'ego ajamui'iröhoho hu eni jie. A'i sisë'e aribövi taemëvo'iröhoho eni jie i'uoho baemu baejuvo hujëji mevëvoromo i'u ioro'ioremu bojëmi'iröhe majaho rueröhego. ¹⁰ Sisë'e aribövioho aho'obëhe jabesi örire ëhi ë'ë'e röhu garöhe aehu jabesi sinehu sisë nimajoho ömoromo öehu jijihanovoromo va'inumi'e mu vaeromo jögoru masijo bijönimamu gëvë'o'ho huro ë ariböviohu'o taemëvoromo i'ue bojëmijajeje.

Ëhi jië'e jö sareri röjëhijarue aribövie jemë'o raromaruohuro biriri'övoromo uvarueje: Noremuëremu masije javuajëjo. Masije javuajëromo bogo juhuonivo'i aji'e aribövie ö'idöre raromarue jabesi jöho sisë'i atarueje. ¹¹ Ëhi ë'arueje röhu anera ma jabesi darugohuro jö sareri röjëhijarue aribövi jabesi darugoho iosiramiromo börömo bëheje. Ëhi jie röhu ë aneraho bogo Badare nuniroho riravoromo anera sisëho agëvoromo jabesi jö sisëho majahijarueje. ¹² Bogo ëhioho ë'irögoro a'i ë jö sareri röjëhijarue aribövioho mahu urejo va'ëne jioruome. Urejoho bogo uehorövanovë'e jabesi ëma jijihago aëro rinovoromo muo'amoromo ujuoho va'arueje. Ëjö sareri röjëhijarue aribövioho ëhi jio'ame. Jabu'o bogo uehorövë'e jabesi ëma jijihoromo bogo ma hejarue gavarue jöho sisë'i atarueje ijönö mahu urejonö'e sisë'ë'amoröhëro. ¹³ Mu sisë vaejarohuni ëhuni i'ue mana bae'ë'ö. Jabumë uvarueje: Dë vövöbajo'o vuëvavuajë hesi bëhoho maja'e a nunire mahehu uruvanovë'o'ho ëhuro vuëvavuajëromo ëhi ë'arueje. Mahëro uruvanovoromo jabesi sareri sareri'e muoho nimo avohoromo jemesi gemuore ö'oromo ioho ue'ahego evare niögu suhi'ere

va'inumi jiajēhi jabesi aru'ahoho ēhi va'inumi'e jēvajeje. ¹⁴ Mu sisē vae'i öero ē'anovoromo magonahoho majae ēhi ērimēharueje. Ēhi jiē'e mu sisē vuonugo'iē'ohoho bogo eni jēve. O mu gōho ē sisē ariböviohuro garōhe bogo biririvoromo mae uehorovarue aribövioho raromamu gēv'ē'ohoho jaburo jō sisē rōjēhiromo rinēgoromo sō ujuoho va'ego guaro rireromanovajeje. Bōvie bisē'e ma-bae taemo'i nimoromo vajiohu mu biririvoromo ē'o gabe rovaroho jaruvoho ē muohuro ruaho'amēv'ē'je. Ēaribövioho God-ro sisē bojēmi'ē'e. ¹⁵ Ōri ahorirehu jijiharoho vuonugo'i aruēre anumēre ēma jijihē'ejō. Ēma jijihoromo a ihe Balaam Bosor-are harihoho Balaam-hu juvade ōri sisēre va'ē'ejō. Ēhesi bēhoho Balaam jō God-aro baeromo majēhinōvade ae jiadeje rōhu hu mu sisē hesi manaho ijo baje bae'i nimadeje. ¹⁶ Ēhi nimamu God-ro ē a hesi uehoro sisēho ahahadeje. God-hu Balaam-are uehoro sisē ahahade hesi jōho aviēhije. Balaam-ro mu sisē vae'irōgoro mi ihe donkey dōro hiromo ōrire va'adeje. Va'amu God-ro ē donkey-oho uehoro maho bojamamu ē jō bogo jōvajohuro ri'ōromo a huēnō'e jōe jōvamu hegorovo ē jō God-aro baeromo majēhijaje ahuro simano rumo'e muoho vae'iē'oromo vuonugadeje. God-ro Balaam-are uehoro sisēho ēhi ahahadeje. Balaam-hu ōri ma vuonugadēhi ē jō sareri'e rōjēhijarue ariböviohuro ēhi ē'oromo mu sisē vaeromo ijo baje bae'i nimarueje.

¹⁷ Rōhu ē sisē aribövioho jovehu sa'a gagore rojomoromo sinihajēhi jabumē muoho ēhi sisē'i sisē'i ōmarueje. O buru bōrōmehu rueromo sue huosihego arue anume va'oromo ōri ari'e tugohego bogo gavaruēhi jaburo mu maho ēhi tugohahuego bogo gavaruēje. Jabumē ēhi jēv'ē'ego ēhuni God-ro rōhe nugēhē'je jaburo ramoramo sisē ma jiē'ire ē va'oromorōhego. ¹⁸ Jō huhe ē'oromo simano rumo'e jōho ēma atarueje. Ēma atoromo öero jijihanovoromo mu sisē ae rōjēhiromo rinovo'amego ēhuro biriri rumo'e ariböviohuro sisē aribōvi ioro'i oro jabesi ōri avevej'ē' vuonugaroho uvarueje: Jō mae hōromo ejēhoromo rōhu maho vuonorō'ō va'oromo ēhuro rireromarueje. ¹⁹ Jem'ē'oromo raromarue sisē ariböviohuro ae sarerēmiromo uēvarueje: Noro jemē ajēmi'iramu jemē bogo tōvanov'ē' aribövioho jēvanovo'i a'i jemē rabe rabe ōmo'i nēgē'ohoho ēma ōmonōvo'arujējo. Ēhi uēvarueje rōhu jabumē tōvēvanov'ē'je. I'u'e mu hesi darugore jēv'ē'ero mu sisēmu vaemu vaejarueje. Ēhesi bēhoho di mu sisēhu ruahō'ōjavuē'ohuro ēhuro tōvavuanov'ē'je. ²⁰ Ēhi tōvēvanovoromo sisē bēhe jēvajeje. Ēhesi bēhoho nosi Bada Iesu Keriso no mare bamavuae aho ae rahuhu mae garomo ēhuro sa'a hesi mu sisēmu vaejaroho vuonugo'i mae va'ojuvo rōhu huotorovoromo sareri'e jōho mae hōromo miehū viōre aeganovoromo sisērējēv'ē'ohoho ēhi jiē'e aribövioho urimo sisē jēvadoho majae ijonō rireromoromo sisērē'amo barē'ē'e. ²¹ Jabumē mu ma hesi ōroho bogo ga'ibejo jabumē sisē jio'i rōhu bisemu ma'e jēvanovo'ibejo. Rōhu mu ma hesi ōroho iae garomo God-are jōgoroho bojēmamu vuonugē'ero ēhu'ero sisē mae jēv'ē'je. ²² Simano ma'e jōe niō'i urimē'i uhunō'e jajivaroho huotov'ē'ohoho ēho ēhi jiē'e aribōvi jabesi jōeje. Jōho ēhi uvē'je: Ōhuro ēgubijihadire vuonorō'ō rovaje hōjo. O jō gōho jovo eguah'ē' mahohuro vuonorō'ō va'oromo sa'osa'ohoho muomorovaje hōjo. Ēaribōvi jabesi muoho ēhije.

3

Bada Iesuhu sa'are vuonorö'ö rue'iröhe jöho bogo sarerehu jio'i iae mae jiaje jöhoje.

¹ Aganomë urimo na surire jö jajivoromo jemëni nugö'öjodoho röhu maho jöe nugö'öje. Ejö niö'i jabesi bëhoho urimo hejarije jöho röhu maho majëhiromomo jemesi simanoho avohëhe jemëro bogo rumonimo'i ma-maemu uehorovo'irarijejo. ² Iesu bogo rovadevare jö God-aro baeromo majëhinövore a maehu God-are surire jajivë'e jiamu gavarije jöho o Bada Iesu mare bamavuaje aehu jemesi apostle aribövie no bojamuamu noehu jemë majëhijamu hejarije jöho ë jöho jemëro avo'avoho uehorovo'irarijejo ëhuni jajive. ³ Röhu ave jöhuremu avo'avoho uehorovore. Ijo tugoho'i jioröhe majaho dunovo'iramu evare aëro rueromo jabesi sinehu sisë nima-johemu ëma ömobe jijihoromo jemë sivëgo'ë'ö. ⁴ Sivëgoromo uë'ë'ö: lahuro uëvade höjo: Naro va'oromo vuonorö'ö rue'ejöjo. Hu rue jö uvarujoho hu diae rovë'e höjo. Hu va'adoho bogo rovë'e nosi hijo miono'oho vuovëvobe rovë'e höjo. Urimë'i ni'i'ivadire aevoromo bövi bise'o jiohe rovadoho bogo barë'i ëhi ma-gemuohemu jio'amajëjo. ⁵ Ehi uëvarueje röhu ave jöho jabesi nimoromo bogo gavanovarueje. Ni'i'ivadire God-ro jöe jövamu ehuro ö'idöho sa'aho ëma jio'amadeje. Sa'aho jovore jioromo rojomamu jovoho ruë numë jio'i sa'aho ririre jio'amadeje. ⁶ Ehi jiadeje röhu ijönö jovohuro rojomoromo sa'ae aho'obëhe baeniagivamu evare majare ë sa'are jiade bövioho bise'oho ijumo barëjadeje. ⁷ Amo God-ro jöho röhu maho jövë'ëro ehü'ëro jaruvo jiaje ö'idöho sa'aho ëhi nugo'amë'eje u'emu vënëro buejego ravo'amoröhego. Ö'idöho sa'aho nugo'amajëje God bogo uehorovarue ariböviohuro hesi nunire riravoromo jabesi jö sisëho heromo i'ue baeromo sisëro va'oruomego evare aho'o vënëro ravo barë'iröhego.

⁸ Röhu aganomë ave jöho gemu avo'avoho uehorovore. Kerisohu uövuade muoho iae rue'ë'e. Sa'are raromarue ariböviohuro uvarueje: Vadune aho'o barëjë'e höjo röhu Keriso bogo rovë'e hö uvaruëhioho Bada bogo ëhioho uvajeje. Hu bogo uvajeje: Majae vadune ëmine ëmine jioromo barëjaje hö uvo'i a'i uvajeje: Majae gemu ëho vadune aho'obëhe mae jianovo'i vadune aho'obëhe mae ëho majae gemu jianovajëjo. Ehuni bogave uvo'irarije: Majae ëge barëjë'ëro rue'i uvadoho bogo rovë'ëro ehuni bogo rue'a'ajëjo. ⁹ Hesi aëro Badare jöho sareri'e uehorovoromo uvoruomajeje: O hu ëhi ëhi ömo'i uövuajoho ëma hioromo örisanuovaje höjo. Röhu Bada bogo ëma örisanuovo'irögoro a'i huro jemesi jöëni uehorovoromo ehuni ma-taemorovoromo hije. Aehu sisëre va'ë'oho hu bijönimo'i a'i hu nime ae aho'obëhe sisëho vuonugoröhego. Ehuni muebeje.

¹⁰ Röhu Badare majaho iae ma-majioho vajiohu'e aëro rovanovo'ë'e. Ma-majioho rue'iramu evare ö'idöho darugo'o tögömoromo ëma bogojio va'oromo ë inömojo majaho manaeroho jiji mujöru'oho ravo barëromomo sa'aho sa'a hesi i'ö mu'oho sisërë barë nahonahovo'ë'e. ¹¹ Bövi bise'o ëhi sisërë barë'iröhohuni ehuni avevejö'oho jemë diehi jië'e mu vae-jaruje aribövie jiore. Jemë God gemu uehorovoromo ma-maemu raromo jijio'irarije aribövie jiore. ¹² Ehi jië'e aribövie jioromo mueberomo raromego God-are majaho rue'iro. Ehi ël'ë'i muoho biririvoromo avo'avoho vaejego ë majaho ma-burëro rue'iro. God-are maja rovë'iroho ö'idöho ravo barëromomo ö'idöre jio'amaje inömojo ravoromo disoruvo barë'ë'e.

13 Ëhi'o'iramu God-ro uövuadëhi ëhi ö'idö i'oho sa'a i'oho bamo'ë'e. Ö'idö i'oho sa'a i'oho bamo'iramu ma-mu mahuremu ë jio'amo'ë'e. Ëhi jio'iröhego no raromoromo muebejarueje.

14 Aganomë ëhi jioröhego muebejarujoho biririvoromo God'o gemuoro huë mae raromoromo hesi nunoro mu ma-maemu vae'i ë'io gare.

15 Nosi Badahu bogo burëro i'u bojëmi'i ma-taemorovoromo hiromo muebejëvajoho ëho avo'avoho uehorovoromo uvore: Hu ma-taemorovoromo hiromo muebejavuajohuro ëhuro majaho bogo barëjë'e iae jiahuaje höjo noehu hu ua gavego mare bamavuo'iröhoho. Ëhi jië'e jöho nosi ö mae Paul hu'o simano maho God-are örire baeromo jemesi örire jajivadeje. 16 Ëhi jië'e jö suri göre göre aho'obëhe jajivoromo majëhi'i nimë'oho hu'o jöe gemuoho jajivajeje. Röhu Paul-are surire jöho jöe gö gö anoji'eje. Jö anoji'e jiamu gavë'oho simano rumo'ehu bogo biririvoromo riravarue ariböviohuro God-are surire jö ioro'ioro sisë'i huotovaruehi ëhi Paul-are jöhu'o sisë'i sisë'i huotovoromo ëhuro ijonöho sisëjëjëvo'ë'e.

17 Aganomë ëhi jioröhe jöho jemë iae hejë'e jëve. Ëhuni avo'avoho mueberovore. Jögoru ahoruomaje a sisë jabesi ijore ijore jijih'o'aruje. Amo ëhuro biririvoromo riravarujoho vuonugo'i baradore rireromëvo va'ë'e.

18 Avo'avoho mueberovoromo nosi Bada Iesu Keriso mare bamavuaie a hesi huë maho avo'avoho baebe hesi mu maho avo'avoho ga'amobe va'ore. Jaruvoho hesi ihoho mabëhe uaromo ëhi ioro'ioemu mabëhe uabe va'ejo. Iae mae. Ahia mino'e.

1 JOHN

God-are Jö jumuvë'e ahuro daruge bojamuiromo i'ovavuaaje. Röhu ë aehu sino haho'o baeromo sa'are rovamu John-mëhu gavare jöhoje.

¹ Ni'i'ivadiroho ae gemu jië'e jiadeje. Jiadoho iae ëhi ma-jiemu jioberovë'eje. Noro ë a hesi jöho heromo hu nosi nunëro garomo muebe'i ariromo hesi dajoho nosi övëro rëhë'ëro javuël'ëro ë a hesi jöho jajivö'ië'ö. Hu God-are Jö jumuvë'e i'ovavuaaje daruge bojamuijaje aeje. ² Èi'ovavuaaje darugoho va'orahoro huruohamu noro gavë'ëro ëhu'ëro jemë mae majëhiromo uëvarueje: Ëahuro darugoho ioro'ioremu bojamuijaje höjo. Huro Vavuohu'o gemu mae hijël'ëro nosirire rueromo ë darugoho iae röjahuijade höjo. ³ Noehu garomo hejare a hesi jöho majëhijö jemëro heromo jemë'o no'o agane vaerovo'iröhëro. Noehu Vavuohu'o hesi Harihe Iesu Keriso'o agano vaerovaruehi jemë'o no'o ëhi agane vaerovo'iröhëro. ⁴ Jemë'o no'o ë'oromo ëhuro no nimoroho avoho'iröhëro ëhuni jajivö.

Noehu mu sisë vaejaruoho vuonugoromo ëhuro God-are ajire raromo'iröhe jöhoje.

⁵ Ave jöho God-are Harihohuro majahuijumu hejël'ëro noro jemë majëhijö. God hu ma-ajemu höjo. Ramoramoho hesiriroho bogohöjo. ⁶ God hu ma-aji'emu jië'ëro ëhu'ëro no uvë'oho: No God'o agane vaerovaruehö uvoromo röhu ramoramore raromo jijihë'oho ëho no sareri sareri jöe atoromo sareri sareri mue vaejarueje. ⁷ A'i God-hu aji'ere hijajëhi noehu ëhi aji'ere raromo jijihë'oho ëhuro no göëro göhu'o iae agane vaerovarueje. Agane vaerovego hesi Harihe Iesu hesi köhuro nosi sisëho u'ovahuo barëjajeje.

⁸ No uvë'oho: No sisë bogojavujä uvë'oho ëho simane garaejego God-are jö maho dë vövöbajeroho bogojavuaaje. ⁹ A'i noehu nosi sisë God-are örire huruoho majahijumu hejël'ëro huro biririvoromo ma-maemu uehorovoromo muoho ma-maemu vaejajëro jië'ëro ëhu'ëro nosi sisëho uehorovoromo vuonugoromo u'ovahuo barëjajeje. ¹⁰ O no uvë'oho: No bogo sisëho vaejël'e javujä uvë'oho ëho noro uvoromo ë'arueje: God-hu uövuajoho: Jemë mu sisë vaejaruje hö uövuajoho hu ma-sareramuiromo ë jöho jövaje höjo. No ëhi uvë'oho God-are jöho nosi dë vövöbajeroho bogojajeje.

2

¹ Nasi aboji harihu'e ave jö naehu jemesi örire jajivaje hesi bëhoho jemë mu sisëho bogo vae'irarijego ëhuni jajive. Röhu mu sisë vaejël'ëro Iesu Keriso a maëro jië'ëro nosi sisëho ajamuijajeje. Ajamuiromo Vavu hesi örire jöe majahijajeje. ² Hu guomadohuro ëhuro nosi sisëho mu'uvahuoromo God-are vöröho sanuamijego God-ro nosi sisëho uehorovoromo vuonugajeje. Röhu bogo nosi sisënioho gemu guomo'i sa'ae aho'obëhe dinö'e dinö'e raromarue aribövi jabesi sisëni guomadeje.

God-hu bojamuade jögore aho'o röhu ö mueno'e uehorovëvo'iröhe jögoru ejahoromo ëhuro ajire raromo'iröhe jöhoje.

³ Rõhu ave jõho uehorovoromo èhuro uvarueje: No God gavarue hõjo. No huhu bojamuade jõgoru ejahè'ohuro èhuro iae no hu gavarueje. ⁴ Ae rahu uvè'oho: Iae na God gavaje hõ uvo'ì rõhu God-are jõgoru bogo ejahè'oho èho hu ma-sarerivoromo èhioho uvajeje. God-are jõ maho hesi dè vövöbajo'eroho bogoje. ⁵ O God-are jõ ejahè'oho èhuro hu God-are õrìre hesi dè vövöbajo'e aho'o uehorovo avohajeje. Rõhu ave jõho uehorovoromo èhuro uvarueje: No God'o gemuoro javuajèjo. ⁶ Ae rahu uvè'oho: Na God'o gemuorojevajè uvè'oho Iesuhu hibe juvadèhi èhi hi'è'e.

⁷ Aganomè na jemesi õrìroho bogo jõgoru i'oho jajivo'ì a'ì jõgoru mamioho jajivo'ìè'e. Aevoromo Keriso-are jõho heromo ave jõgoroho hebe rovarijeje. Èjõgoru mamioho èho noehu majèhijamu hejarije jõhoje. ⁸ Naehu jajivo'irode jõgoroho mamieje rõhu i'èje. Èjõ hesi muoho Kerisohu vaejadoho jemè'o vaejarujeje. Noro è muoho garomo uvarueje: Èjõho iae mae hõjo. Èhesi bèhoho ramoramole muoho rori'o va'anovo'ì aji mahuro aevoromo ajivavuè'ego èhuni uvarueje: Èjõho iae mae hõjo.

⁹ Ae rahu uvè'oho: Na God-are aji'ero hijaje hõ uvo'ì rõhu hesi Christian õ mueno'ò nu huodègè'oho ramoramole hibe rovadoho jaruvohu'ò èhi gemuoho hijajeje. ¹⁰ O hesi Christian õ mueno'ò hesi dè vövöbajo'ere uehorovèvè'oho God-are aji'ero hiromo uehore ma-maemu jiè'èro ae gõ bogo ièmi varijènoho jiajeje. ¹¹ O hu hesi Christian õ mueno'ò nu huodègè'oho ramoramole hiromo ramoramole muoho vaebe juvajeje. Èhi'ego ramoramèro nunoho ramoramovahè'èro õroho sidövajeje.

Ave sa'a hesi mu sisè bogo uehorovo'irõhe jõhoje.

¹² Nasi aboji harihu'e God-ro Keriso-are jõèni uehorovoromo jemesi sisèho uehorovoromo vuonugè'ego èhuni na jemesi õrìre jajive. ¹³ A duvahohumè jemè aevo'ì jiobe rovade aho gavè'e jèvo'ego èhuni na jemesi õrìre jajive. A i'ohumè jemèro A Sisèho ruahõ'õjè'e jèvo'ego èhuni na jemesi õrìre jajive.

¹⁴ Nasi aboji harihu'e jemè Vavuoho gavè'e jèvo'ego èhuni na jemesi õrìre jajive. A duvahohumè jemè aevo'ì jiobe rovade aho gavè'e jèvo'ego èhuni na jemesi õrìre jajive. A i'ohumè jemè biririvoromo God-are jõhuremu jemesi dè vövöbajo'ere uehorovoromo A Sisèho ruahõ'õjè'e jèvo'ego èhuni na jemesi õrìre jajive.

¹⁵ Ave sa'a hesi mu sisèho bövioho bise'oho nadi uehorovore. Ave sa'a hesi mu sisè uehorovè'oho jemesi dè vövöbojo'eroho Vavuoho bogo uehorovo'aruje. ¹⁶ Sisè rabe rabe nosi sinehu nimaruocho rabe rabe nosi nunehu garomo nimaruocho o noehu ave sa'are raromoromo rabe rabe uehorovoromo dõre bamorovaruoho èho ave sa'a hesi mu sisèje. Èhi jiè'e muoho aho'ò bogo Vavu hesirire jioromo rovade muoho jio'ì a'ì ave sa'a hesi mueje. ¹⁷ Sa'a hesi mu sisèho sa'are nimarue bövioho bise'oho barè hesi jio'ì a'ì ae rahu God-hu nimaje mu vaejè'oho bogo barè'ì maro'ìoremu raromarueje.

Keriso'ò muorovarue aribövi jabesi mu sisè avoho gorò'irõhe jõhoje.

¹⁸ Nasi aboji harihu'e sa'a bövi bise'ò barè'irõhe majaho dunove. Èhesi bèhoho jemè hejarijeje uèvamu: Bövi bise'ò barè'irõhe majaho dunovo'ìramu Keriso'ò muorovaje aho rue'a'ajèjo. Rõhu avevejõ'oho Keriso'ò muorovarue aribövioho aho'obèhe rueruomè'èje. Èhu'èro

jië'ëro no garomo uvarueje: Bövi bise'lo barë'iröhe majaho dunovajëjo. ¹⁹ ËKeriso'lo muorovarue ariböviohuro nosi ekaresiaho ramuo va'areje. Röhu urimo jabu no'lo raromonövadevaroho jabumë bogo nosi aribövi maehu jioruomadeje. Jabumë nosi aribövi mae jioruomo'ibejo jabumë no'lo ëhi raromoruomo'ibejo. Röhu jabuhu va'arohuro ëhuro no garomo uvarueje: Jabumë bogo ae gemu vadu'oho nosi aho jië'ëro ëhu'ëro va'oruomade höjo.

²⁰ A'i jemë Keriso-are Aru'ahoho baejël'ëro ëhu'ëro jemë ae aho'obëhe God-are jö maho gavarueje. ²¹ God-are jö maho gavarujego ëhuni na bogo uve: Jemë jö maho dadivëvajëromo ëhuniho röjëhiromo jajive. A'i naehu jajivaje hesi bëhoho jemë jö maho iae gavarueje. Garomo uvarueje: Sareri'e jöho bogo God-are jö ma hesi gemuoroho jioromo rovaje höjo. Iae ëhuni jajive.

²² Sareri sareri ma'e aribövioho rahumëje. Ae rahu jö majahuiromo uövuë'oho: Iesu hu bogo bövie namiromo ajamuaje aho hö uövuë'oho ëhi uövuarue aribövioho Keriso'lo muorovarue aribövie jioruome Vavu'lo Harihu'lo bijönëgaruëro jië'ëro. ²³ Ae rahu Harihu bijönimë'oho Vavuohu'lo bijönimoruomajeje. O ae rahu Harihu ejahë'oho Vavuohu'lo ejahoruomajeje.

²⁴ Keriso-are jö aevo'i hebe rovारीje jöho uehorovoromo ma'eno titimore. Ëhi ë'ë'oho Harihu'lo Vavu'lo jabesi gemuore raromo'aruje. ²⁵ Röhu Kerisoro ave suvuoroho bojamui'i mae uövuadeje. Huro uövuadeje: Naro ajëmi'iramu jemë ioro'ioere gemu maro raromo'arujëjo.

²⁶ Jemë sarerëmi'i ë'ö gavarue aribövi jabesi jöho naro jemesi örire jajive. ²⁷ A'i jemë Kerisoro hesi Aru'ahoho bojëmamu jemesi dë vövöbajö'ere abuejël'ëro jemë'ö hijajeje. Hijë'oho a göho rabëni jemë öroho röjëhi'ë'ö. Bëhe bojoje. God-are Aru'ahohuro hesi muoho bövioho bise'oho jemë röjëhijajeje. Röjëhiromo bogo sareri'e jöho röjëhi'i jö mae röjëhijajeje. Ëhure jiaje jemëro hesi Aru'aho hesi jöho ejahoromo Keriso'lo gemuoro raromoro.

²⁸ Io'lo nasi aboji harihu'ohumë hu'lo gemuoro raromoro. Ëhi ë'ë'oho hu rue'iramu no bogo javojimo'i biririvoromo hesi nunire mae riravo'ejo. ²⁹ Jemëro garomo uvarueje: Keriso iae a mae höjo. Ëhuni uvo'a'aruje: Ae rahu mu mae vaejël'oho God-are aboji harihu'e javuajëjo.

3

Noehu mu sisë vaejaruoho vuonugoromo ëhuro God-are aboji harihu'ehu raromaruëhi ëhi raromo jijihö'iröhe jöhoje.

¹ Asë'e Vavuohuro no mabëhe rajahuijël'ëje. Ëhi rajahuiromo huro no aboji harihu'e uövuë'ëje. Hesi aboji harihu'e uövuadoho iae no javue. God-are aboji harihu'e javuajoho ave sa'are mu sisëhemu uehorovarue ariböviohuro God bogo avoho gavë'ëro ëhu'ëro no'lo bogo avoho göruomajeje. ² Aganomë avevejö'oho no iae God-are aboji harihu'e javue. Ijonö ëhi javuoröhoho bogo röjahuijël'ëro no bogo avoho gavö. Röhu no iae garomo uvarueje: No ëhi javuoröhoho röjahui'iramu gagorovo Keriso hu diehi jiajoho iae no ga'ejarëjo. Garomo ëhuro hu jiajëhi no'lo ëhi javuo'ajëjo. ³ Ae rahu uvë'oho: Kerisoro no ajamui'iramu hu jiajëhi no'lo ëhi javuo'ajë uvë'oho ëhuro Keriso ma-maemu jiajëhi ëhi jio'i ë'ö gavajeje.

⁴ Ae rahu mu sisë vaejê'oho êho God bijônimoromo hesi jôho ahajeje. Mu sisë hesi bêhoho êho God bijônimoromo hesi jô ahaje muohoje. ⁵ Rôhu jemê'o iae gavarujoho Keriso rovade hesi bêhoho nosi sisêho rori'o bava'ego bogojiorôhego êhuni rovadeje. Rôhu hesi'iroho sisêho bogoje. ⁶ Êhu'êro jiê'êro ae rahu Keriso'o gemuore jiê'oho bogo birivoromo mu sisêho vaejêajeje. Birivoromo mu sisë vaejê'oho hu Keriso bogo ga vadê'êjeje.

⁷ Nasi aboji harihu'ohumê ae gôehu sarerêmijê'oho nadi ejêhore. Ae rahu mu mae vaejê'oho Keriso mae jiajêhi êhi jiajeje. ⁸ O mu sisë birivoromo vaejê'oho êho Satan-are aeje Satan-ro aevo'i sisë vaebe rovê'êro. Sisë vaebe rue'i God-are Harihehu rovade hesi bêhoho Satan-are muoho mu'u'irôhêro êhuni rovadeje.

⁹ Ae rahu God-are aboji harihu'e jêvê'oho Vavu ôrêro jêvê'êro êhu'êro jabumê bogo mu sisêmuoho vaejarueje. God-are aboji harihu'êro jêvê'êro mu sisêmu vae'irôhoho jabumê bogo eni jêve. ¹⁰ No ave muoho garomo uvarueje: Êaho God-are harihe o aboje hôjo. Êaho Satan-are harihe o aboje hôjo. Ae rahu bogo mu ma vaejê'oho o ô mueno'o bogo dê vövôbajo'ere uehorovêvê'oho êho bogo God-are aboji harihu'oho jioruome.

God-hu bojamuade jôgore aho'o rôhu ô mueno'e uehorovêvo'irôhe jôgoru ejahoromo êhuro hesi aboji harihu'ehu raromaruêhi êhi raromo'irôhe jôhoje.

¹¹ Ave jôho jemêhu aevo'i hebe rovarije jôhoje. Noro gôero gôho dê vövôbajo'e aho'o uehorovêvo'êjo. ¹² Cain-hu ê'adêhiho no bogo êhiho ê'êjo. Hu A Sisê hesi aêro jiê'êro hesi ôho ano bamadeje. Rabêni êhiho ê'adeje. Hu mu sisêmu vae'i hesi ôho mu maemu vaejêje go êhuni ê'adeje.

¹³ Aganomê ave sa'are mu sisêmu uehorovarue aribôvieu hu jemê gêromo bijônêgaruoho nadi tiôromo uvore: Diehi'oromo ê'aruêjo. ¹⁴ No ave jôho uehorovoromo êhuro garomo uvarueje: No vuovo ôroho vuonugê'êro i'ovo ôriremu javuajêjo ê hesi bêhoho noro Christian ô mueno'oho dê vövôbajo'e aho'o uehorovêvaruêro jiê'êro. A'i ae rahu a bogo uehorovêvê'oho vuovo ôrire jijihadoho êhi jijihajeje. ¹⁵ Ae rahu ô mueno'e gêromo bijônimê'oho a muo'amarue a jabesi dê vövôbajo'o va'êne jêvanovajeje. Jemê'o iae garomo uvarueje: A muo'amaje aho bogo i'ovo ôriroho jiê'êro bogo ioro'ioremuoho maho hi hesi hôjo. ¹⁶ No ave jôho uehorovoromo êhuro uvarueje: Gôehu gô dê vövôbajo'e aho'o uehorovarue hesi bêhoho êhi hôjo. Kerisoro hesi dê vövôbajo'ere bôrômo bêhe uehorovavuuromo sinoho bogo juhuonivo'i ajamui'i guomade hôjo. Êhuni no'o Christian ô mueno'êro gôero gôho uehorovêvoromo sinoho bogo juhuonivo'i ajêmi'i vuovo'êjo o diehi'êjo. Êhi jiê'oho iae maeje. ¹⁷ Ae rahu inôme marohê'e jio'i ga'irôhe hesi Christian ô mueno'o bôvie bise'e bogojêvamu gagorovo ma-nunêremu gevê'oho hu diehi'oromo uvo'ê'e: Na God nasi dê vövôbajo'ere uehorovaje hôjo. ¹⁸ Nasi aboji harihu'ohumê ê'ego no bogo ma-jô'êremuoho aho sarerêmiromo uê'iro: Naro jasi ôrire dê vövôbajo'e aho'o uehorovavaje hôjo. A'i ê'ego no ae uehorovêvoromo huê baejêvoromo ajêmi'iro.

¹⁹ Gôehu gô dê vövôbajo'e aho'o uehorovêvê'oho êhuro no garomo uvo'êjo: No jô ma ejarue aribôvie javuajêjo. Êhi uvoromo God-are nunire riravoromo juhuonivo'i nosi dê vövôbajo'oho sanuamirovo'êjo. ²⁰ Jô sisê javuê'êro dê vövôbajo'ere juhuonivê'oho no uvarueje: Nosi arijo'arije ma-bisemu garorovo'i God-ro no iosiramuiromo aho'obêhe gô barêjaje hôjo.

²¹ Aganomë nosi jö sisëhuni nosi dë vövöbajo'ere bogo juhuonivë'oho God-are nuniro javuoromo biririvoromo mae riravarueje. ²² Mae riravoromo rabe rabe ua gavë'oho iae hesirire baejarueje rabëni hesi bëhoho hu bojamuade jöho ejahoromo huhu nimaje muoho vaejaruëro jië'ëro. ²³ Huhu bojamuade jöho aviëhije. Huro uövuadeje noro hesi Harihe Iesu Keriso-are ihoho mae uehorovoromo huhu uövuadëhi ëhi göëro göho dë vövöbajo'e aho'o uehorovo'iröhego. ²⁴ Ae rahu God-are jöe gö gö ejahë'oho God'o gemuoro jio'i God-ro hesi dë vövöbajo'ere hijajeje. Ave jöho uehorovoromo ëhuro uvarueje: God-ro nosi dë vövöbajo'ere hijaje höjo hesi Aru'ahoho bojamuij'ëro ëhu'ëro.

4

Keriso'o muorovarue aribövi jabesi mu sisëhu'o ave sa'a hesi mu sisëhu'o avoho goro'iröhe jöhoje.

¹ Aganomë ae göëro göëro sarerivoromo sa'ae dinö'e dinö'e majëhibe jijihoromo uvoruomajeje: No God-are Aru'ahohuro jöho bojamuego majëhijarue höjo. Ëhuni ae göehu ëhi uëvë'oho avoho gëromö gare jabumë mae God-are Aru'ahe baej'ëro uëvego o hesi aru'ahe gö baej'ë jioruomego. ² Ave muoho garomo uvo'a'aruje: God-are Aru'ahëro jöho bojëmego majahuijarue höjo. Ae rahu ae huruoho majëhiromö uëvë'oho: Iesu Keriso a nosi sino jiajëhi ëhi rovë'e hö uëvë'oho God-hu bojamuaje Aru'ahoho baeruumë'eje. ³ O ae rahu Iesuare jö bogo ëhi huruoho majëhij'ë'oho ëho bogo God-are Aru'ahoho baeromö majëhi'i a'i Keriso'o muorovaje a hesi aru'ahoho baeromö majëhijarueje. Jemë mami'e hejar-ijeje uëvamu: Keriso'o muorovaje ahuro rue'a'ajëjo. Röhu avevej'ö'oho ë a hesi sareri sareri'e muoho ave sa'are vaeruomajeje.

⁴ Hesi sareri sareri'e muoho vaeromö Keriso-are jöho sisë'i majëhijarueje. Iae ëhi ë'arueje röhu nasi aboji harihu'e jemë God-are ariböviero jëvë'ëro Keriso-are jö sisë'i majëhijarue aribövi jabesi muoho ruahö'öj'e jëve. Ëhesi bëhoho jemëro God-are Aru'ahoho bae'i sa'a hesi mu sisë uehorovarue ariböviohuro Satan-are darugoho baeruumë'eje. Röhu God-are Aru'aho hesi daruge jemesirire jiajohuro Satan-are daruge jabesirire jiajoho iosir-amijë'eje. Ëhu'ëro jië'ëro jemëro Keriso-are jö sisë'i majëhijarue aribövi jabesi muoho ruahö'öj'e jëve. ⁵ Ëaribövioho jabu ave sa'a hesi mu sisë uehorovarue aribövie jioruome. Ëhi jië'ëro ave sa'a hesi jö sisëho atego ave sa'a hesi mu sisë uehorovarue ariböviohuro ejëhoruomajeje. ⁶ A'i no ma-God-are aribövieu mu javue. Ëhi javuë'ëro ae rahu God gavë'ohuro ëhuro nosi jöho ejahuarueje. Ae rahu bogo God-are aribövi jëvë'oho nosi jöho bogo ejahuarueje. No garöhe di ariböviohuro God-are jö ejahuamu o ave sa'a hesi jö sisë ejëhamu gavë'oho ëhuro uvarueje: Ëho God-are Aru'ahëro jöho bojëmego majahui'i ëho sareri'e aru'aho sisëhuro bojëmego majahuijarue höjo.

No göehu gö dë vövöbajo'e aho'o uehorovo'iröhe jöhoje.

⁷ Aganomë ë'ego no göëro gö dë vövöbajo'e aho'o uehorovo'iro. Noehu göehu gö ëhi uehorovë'oho ëho God-ro hesi uehoro maho nosi dë vövöbajo'ere bojamuego ë'arueje. God-are aboji harihu'ëro javuë'ëro

God mae gavarueje. ⁸ O ae rahu ae gö dē vövöbajo'ere bogo uehorovë'oho God bogo ma gavarueje rabëni God-ro dē vövöbajo'e aho'o uehorovemu uehorovavuaaje aëro jië'ëro. ⁹ Huhu uehorovavuaaje muoho aviëhi røjahuijadeje. Harihe gemu'oho sa'are nugö'öjaje huro i'ovavuego mae raromo'iröhego. ¹⁰ Göehu gö dē vövöbajo'e aho'o uehorovaro ho ma-bise'eje. Èhuni göehu gö uehorovarue mu hesi bëhoho bogo ëhiohoje. A'i God-ro hesi dē vövöbajo'e aho'o no uehorovavuoromo hesi Harihoho nugö'öjaje guomego nosi sisëho uehorovoromo vuonugo'iröhëni. Èho böviohoje. Èhuni God-hu ëhi no uehorovavuadoho ëho göehu gö uehorovarue mu hesi bëhohoje.

¹¹ Aganomë God-ro börömo bëhe uehorovavuoromo ëhi ajamuijadeje. Èhuni no göëro göho ëhi uehorovo'ejo. ¹² Ae gö nosi nunoho God bogo gavë'e javue. Röhu göehu gö dē vövöbajo'ere uehorovë'oho God-ro nosi dē vövöbajo'ere hiro mo hesi uehoro maho bojamuego nosi dē vövöbajo'oho rarovavuaajeje.

¹³ Ave jöho uehorovoromo ëhuro garomo uvarueje: No God'o gemuoro javuo'i hu nosi dē vövöbajo'ere hijaje höjo. Huro hesi Aru'ahoho bojamuij'ëro ëhu'ëro. ¹⁴ No God-are Harihoho iae nosi nunëro gavë'e javue. Gavë'ëro noro mae majëhiromo ae uëvarueje: Vavuohuro hesi Harihoho nugö'öjade höjo sa'ae dinö'e dinö'e raromarue aribövioho baejëvoromo maro bamëvo'iröhego. ¹⁵ Ae rahu huruoho majëhiromo uëvë'oho: Iesu iae God-are Harihe hö uëvë'oho ëhi jië'e aribövi jabesi dē vövöbajo'ere God hi'i jabumë God'o gemuoro jëvajeje. ¹⁶ Röhu iae no'o garomo mae uehorovoromo uvë'e javue: God-ro no mabëhe uehorovavuaaje höjo.

God hu dē vövöbajo'e aho'o no uehorovavuaaje ahoje. Èhuni ae rahu ae gö dē vövöbajo'ere uehorovo'i hijë'oho God'o gemuoro jio'i God-ro hesi dē vövöbajo'ere hijajeje. ¹⁷ God-hu hesi uehoro ma nosi dē vövöbajo'ere bojamuego rarovavuaaje hesi bëhoho hujeji Kerisohu nosi mu mevo gövuamu no hesi nunire riravë'oho no bogo juhuonivo'i a'i uvoröhego: Keriso jiajëhi no'o sa'are raromoromo ëhi jioje rovë'e javuajë uvoromo ëhuni avoho biririvoröhego. Èhuni God-ro hesi uehoro maho bojamuego nosi dē vövöbajo'ere rarovavuaajeje. ¹⁸ No herovoromo uvë'oho: God-ro hesi dē vövöbajo'e aho'o uehorovavuaaje hö uvë'oho no bogo hesi öriroho juhuonamijarueje. No herovë'oho God-are uehoro maehu rueromo nosi dē vövöbajo'ere rarovavuamu hejë'oho God juhuonamijaruoho vuonugo'i mae uehorovarueje. Èhesi bëhoho no God juhuonamijë'oho no uvarueje: God-ro i'ue bojamui hesi höjo. Ae rahu hu juhuonamijë'oho ëhi jië'e aribövioho God-are uehoro maho jabesi dē vövöbajo'eroho bogo rarovëvajeje.

¹⁹ God-hu urimo nosi örire dē vövöbajo'ere uehorovavuadohuro ëhuro no hu'o ae gö'o dē vövöbajo'ere uehorovëvarueje. ²⁰ Ae rahu uvë'oho: Iae na God-are örire dē vövöbajo'ere uehorovaje hö uvo'i röhu hesi ö mueno'o gëromo bijönëgë'oho ëho hu ëma sarere uvajeje: Na God uehorovaje höjo. Hesi ö mueno'e nunehu gëvajoho bogo uehorovëvë'oho ëhuro God uehorovo'iröhoho bogo eni jie hu God bogo nunoho gavajëro jië'ëro. ²¹ Èhu'ëro God-ro ave jöho bojamuromo uövuë'eje: God nasi örire uehorovëvë'oho jemesi ö mueno'ohu'o dē vövöbajo'oro uehorovëvorëjo.

5

God-are Harihu mae uehorovo'iröhe jöhoje.

¹ Ae rahu mae uehorovoromo uvë'oho: Iesu hu böröme namiromo ajamuaje ae hö uvë'oho ëhi jië'e aribövioho God-are aboji harihu'e jioruome. Ae rahu vavu dë vövöbajo'ere uehorovë'oho ë vavu hesi aboji harihu'ohu'o dë vövöbajo'ere uehorovëvo'anue. ² Èhuni no ave jöho uehorovoromo èhuro iae garomo uvarueje: No God-are aboji harihu'oho dë vövöbajo'ere uehorovëvarue höjo. No God dë vövöbajo'ere uehorovoromo hesi jögoru ejahë'ohuro èhuro no garomo uvarueje: Hesi aboji harihu'ohu'o uehorovëvarue höjo. ³ God dë vövöbajo'ere uehorovë'oho èhuro iae no God-are jögoroho ejaharueje. God-are jögoru ejahë'oho èho bogo i'u'ehuje. ⁴ God-are aboji harihu'e aho'obëhe sa'are mu sisëho birivoromo ruahö'öjarueje. Ruahö'ö'iröhe hesi öroho no Iesu mae uehorovaruhuro èhuro ruahö'öjarueje. ⁵ Diehi jië'e ariböviohuro sa'are mu sisëho ruahö'öjarueje. Ae rahu uvë'oho: Iesu hu God-are Harihe hö uvë'ohuro ëhi jië'e ariböviohuremu sa'are mu sisëho ruahö'öjarueje.

God-hu jö mae majahuijego no heromo èhuro Keriso mae uehorovarue jöhoje.

⁶ Röhu sa'are rovade aho iae Iesu Keriso jadeje. Èahuro rueromo jovo maëro bapataeto vaejamu köho rueromo guomadeje. Bogo rueromo mabapataeto vaejadohemuje. A'i hu jovo maëro bapataeto vaejamu ijönö hesi köho rueromo guomadeje. Huhu ëhi ë'ade jöho God-are Aru'ahohuro iae mae majahuijajeje ë Aru'ahoho sareroho bogojio'i ma-maemu jië'ëro. ⁷ Jöe niö'i gemu no heromo Keriso mae uehorovarueje ⁸ Aru'ahuhu majahuijaje jöho jovehu bapataeto vaejade jöho kö rovade jöho. Èjöho niö'i gemu bëhe gemuhoje. Èho heromo mae uehorovarueje. ⁹ Ma-aëremu jö ma majahuijamu hejë'oho noro èho mae uehorovarueje. Röhu a jabsi jöho mabise'e jio'i God-hu jö mae majahuijajoho èho börömohoje. Röhu God-ro hesi Harihu hesi jöho ëhi ma-mae majahuijë'eje. ¹⁰ Ae rahu God-are Harihu mae uehorovë'oho èhuro dë vövöbajo'ere uehorovoromo uvarueje: God-hu hesi Harihu hesi jö majahuijadoho iae mae höjo. O ae rahu God-hu majahuijade jö bogo ma uehorovë'ohuro èhuro uvoruomajeje: God hu jö sarere jövaje ae höjo. Èhesi bëhoho God-hu hesi Harihu hesi jö majahuijadoho jaburo bogo ma uehorovaruëro jië'ëro èhioho uvoruomajeje. ¹¹ God-hu hesi Harihu hesi jö mae majahuijade hesi bëhoho aviëhije. God-ro darugoho bojamuijë'eje noro baeromo nosi aru'ahoho i'ovoromo ioro'ioremu mae raromo'iröhego. Èdarugoho God-are Harihu hesirire jie. ¹² Èhu'ëro ae rahu Harihohu'o gemuore bimuvë'oho ë darugoho baeromo hu'o gemuore mae hijajeje. O bogo God-are Harihohu'o gemuore jië'oho bogo èhioho maho hijajeje.

Ioro'ioremu mae raromo'iröhëro gavarue jöhoje.

¹³ Naehu jemesi örire jajivaje hesi bëhoho jemëro garomo uvo'irarijego: Iae no maro raromaruoho ëhi ioro'iore gemu raromobe vae'jarë uvo'irarijego. God-are Harihu mae uehorovarueje aribövioho jemë üeve. ¹⁴ Ave jöho uehorovoromo èhuro no birivoromo hesi nunire riravoromo jöho majahijarueje. God-hu rabe rabe bojamui'i nimajoho noehu ua gavë'oho iae hu ejahuaeje. ¹⁵ Noehu ua gavë'oho iae ejahuaeje hö uvaruëro jië'ëro èhu'ëro no uvarueje: No ua gavë'oho bojamuego baejarue höjo.

¹⁶ Ae rahuaro ga'irane Christian ö mueno'ehu mu sisë vaeromo bogo sisëroho va'lo hesi jioruomamu gëvë'oho jero God ua ganego huro jabesi sisëho ajëmiromo daruge bojëmego maro raromo'iro. Na uaromo ë'e mu sisë vaeromo bogo sisëre va'lo hesi jio'amaje ariböviohuni God ua ganëjo. A'i mu sisë gö vaejë'oho sisëro va'lo hesi javue. Na bogo uave: Jero ëhi jjië'e ariböviohuni God ua ganëjo. ¹⁷ God-hu bijönimaje muoho aho'obëhe vaejë'oho ëho sisëje. Röhu mu sisë gö vaejë'oho no bogo ëhuro sisëroho va'lo hesi javue.

¹⁸ No garomo uvarueje: Ae rahu God-are aboji harihu'e javuë'oho mu sisëho bogo vaemu vaejarue höjo. God-are Harihohuro tugohahuego A Sisëho nosi öriroho bogo ijumavuaajeje.

¹⁹ No garomo uvarueje: No God-are aboji harihu'e javuo'i sa'are mu sisë uehorovarue aribövie aho'o jabumë A Sisë hesi darugoro raromarue höjo.

²⁰ O no garomo uvarueje: God-are Harihohuro rueromo uehoru maho bojamuijé'e höjo ëhuro noro God garöhego God gemu hu mae jiajoho. No hu'lo gemuoro javuoromo hesi Harihe Iesu Keriso'lo gemuoro javue. Ëaho gemu God mahoje. Huro ajamuego no ioro'iore gemu mae raromarueje.

²¹ Nasi aboji harihu'e avoho mueberovore. Nadi uvore: Inöme bövie bise'e masije höromo nuninöho bamo'i God dejonöho bamore. Ahia mino'e.

2 JOHN

Aëro uvoruomajeje: Jö jabesi örيره jajivade ekaresiaehu ame gemuore raromarue jöho John-ro huotovoromo uhu'e magonahehu aboji harihu'e sïjromo gemuore raromaruëhi ëhi jajivade höjo. O verse 13-re John-hu höjome amore ekaresia jabesi jöho huotovoromo uhu'e uvade magonaho hesi ö hesi aboji harihu'o jönö'e ëhi jajivade höjo.

¹⁻² O asë'e aboji harihu'e gagovoromo gemuore raromaruje magonahoho God-ro hesinö javojöro baejavë'e magonahe jave. Ekaresia jabesi a duvahoho naro jemesi örيره jejëmije. Jemë'o no'o God-are jö maho uehorovoromo ëhi gemu uehorovobe va'ejo. Ëhuni na bogo ma-döëremuoho uehorovëvo'i dë vövöbajo'e aho'o uehorovëvajeje. Bogo na gemuoho a'i God-are jö ma gavarue aribövioho aho'obëhe jabu'o ëhi gemuoho uehorovëvaruje.

³ Noro God-are jö maho ejahoromo göëro gö dë vövöbajo'e aho'o uehorovëvo'iramu God Vavuohu'o hesi Harihe Iesu Keriso'o noni vavaenimoromo ajamuïromo huë mae bojamui'ë'e.

God-are jö mahemu ejahoromo dë vövöbajo'e aho'o uehorovo'iröhe jöhoje.

⁴ Na hejodeje uevamu: Vavuehu uövüadëhi jasi aboji harihu'o ioro'iorohuro God-are jö mahemu ëhi ejaharue höjo. Ëhi hegoro nimoroho avohodeje. ⁵ Ma'ino röhu ave jögoru jajivo'ië'ajoho bogo i'ehu jio'i mami'e aevo'i hebe rovere jögorohoje. Naro uëve: Ë'ego no ae aho'obëhe göëro göho dë vövöbajo'ere uehorovo'irarëjo. ⁶ Göehu gö dë vövöbajo'ere uehorovo'iröhe hesi bëhoho ëho God-are jögoroho ejahë'e raromö'ejo. O God-are jögoru hesi bëhoho ëho mami'e aevo'i hebe rovarijëhi ëhi jemë göehu gö uehorovë'i raromö'irarijohoje.

⁷ Röhu a sarerëmijarue aribövie aho'obëhe sa'ae dinö'e dinö'e sareri jöho majëhibe jijihoromo uëvarueje: Iesu Keriso bogo a maho rue'i aru'ahëro rovade höjo. Ëhi majëhijarue aribövioho Keriso'o muorovoromo ae sarerëmijarue aribövie jioruome. ⁸ Ëhuni avo'avoho mueberovore. Sareri'e jö bogo ejëhë'o ho ëhuro mu vaebe rovarije suvuoroho bogo boremi'ö'i bae barë'aruje.

⁹ Ae rahu Keriso-are jö bogo ma'eno titimo'i aruëre anumëre ëma jijihë'o ho ëhi jië'o ho God rumo'e aribövie jioruome. O ae rahu Keriso-are jö ma'eno titimë'o ho God Vavuohu'o Harihohu'o jaburo niö'iro ëhi jië'e ariböviohu'o gemuore jiarueje. ¹⁰ Ae göehu jemesirire ö'oromo Keriso-are jö jiajëhi bogo ëhi majëhijë'o ho nadi uëre: Ruehëjo. O nadi jejë mire. ¹¹ Ae rahu jejë mijë'o ho ëhuro iae jemë jabu'o bimuvoromo jabesi mu sisëho vae'a'aruje.

Ijo tugoho'i jöhoje.

¹² Na jöe aho'obëhe jajivo'irodoho röhu bogo jajivo'ejo. Na nege ö'oromo jemë'o na'o jöho majahirovoröhëni. Ëhi jië'ohuro ëhuro jemë'o na'o sisë maro nimoroho'ejo.

¹³ God-hu baejade magonahe jasi öe hesi aboji harihu'o ho jaburo jasi örيره jejämijö. Ahia mino'e.

3 JOHN

¹ O asê'e nasi isio Gaius God-are ekaresia jabesi a duvahoho naro jasi òrìre jejamiye. Na bogo ma-dòèremuoho uehorovavo'i nasi dè vòvòbajo'e aho'o uehorovavajeje.

² Isio na nege jasi sino haho'ohu'o muohu'o ma-mabêhe javojöro. Iae na gave jasi dè vòvòbajo'oho avevejö'oho mae javo'ego. ³ Èhesi bèhoho Christian ò mueno'èro rueromo uevareje: Gaius hu God-are jö mahemu eja-haje hõ uevamu heromo nimoroho avohodeje. Èho iae maeje. Majae èhi ja God-are jö maho ejahê'e raromanueje. ⁴ Mu göèni göènioho na ma-bisemu nimoroho'i aehu uevè'oho: John jasi Christian aboji harihu'ohuro God-are jö maho ejahê'e raromaruè uevamu hejè'oho na nimoroho avohajeje.

Gaius-hu mu mae vaejamu John-hu rajahijade jöhoje.

⁵ Isio jero mabêhe biririvoromo Christian ò mueno'oho ajëmijanueje. Òre gö jioromo rovare Christian ariböviohu'o huè mae bojëmijanueje. ⁶ Èariböviohuro rueromo ekaresiae aho'o uòvuareje: Gaius-ro nosi òrìre huè mabêhe bojamuijade höjo. Röhu God-hu nimajèhi jaehu bövi bise'o jabumè ajëmiromo rëmö'öjamu òrìre va'è'oho èho iae mae jio'è'e. ⁷ Èhesi bèhoho God bogo ma uehorovarue aribövi jabesiroho suvuoroho bogo ujuohê'e èma ri'öromo va'è'ejö Keriso-are jöho baeromo jijihö'iro. ⁸ Èhuni Christian aribövioho noro jabumè ajëmi'ejo èhuro no jabu'o bimuvoromo jö ma majèhijarue hesi muoho vaeröhëni.

Diotrephes'o Demetrius'o è ae niö'i jabesi jöhoje.

⁹ Naro jasi ekaresia jabesi òrìre jö harihe jajivodeje. Jajivodoho Diotrephes hu böröme vae'i nimè'èro nosi jöho bogo ejahuajeje. ¹⁰ Èhu'èro jjiè'èro na ò'è'oho huhu vaejaje mu sisèho huruoho majèhi'ejo ekaresiae aho'o heromo uehorovoruomoröhego. Huro nosi jöho huotovoromo uèvajeje: John-mèro èhi jjiè'e mu sisèho vaejarue höjo. Hu bogo èhemuoho è'i Christian ò mueno'ehu ò'è'oho bogo rajèhiromo baejèvajeje. O ae göehu ajëmi'i nimè'oho huro ahèvoromo uèvajeje: Jemè è aribövioho ajëmi'iè'e jèvaje rori'o va'ohèjo. Va'oromo nadi ijoho Keriso rajahijarue osaroho ruerjö.

¹¹ Isio aehu mu sisè vaejaruèhioho nadi èhioho vae'i a'i mu ma vaejaruèhi èhi vaene. Ae rahu mu mae vaejè'oho èho God-are aribövie jioruome. O ae rahu mu sisè vaejè'oho jabu God bogo gavè'ejö.

¹² Röhu ae aho'obêhe uvoruomajeje: Demetrius hu a mae höjo. Iae hu mu mae vaejaje aeje. Ae aho'o hu garomo èhi uvarueje. Iae no'o uvarueje: Hu a mae höjo. Röhu ja'o gavanueje no jö maemu majèhijego. Èhu'èro Demetrius-are jö majèhijaruoho èhu'o iae maeje.

Ijo tugoho'i jöhoje.

¹³ Na jöe aho'obêhe jajivo'irodoho röhu bogo jajivo'ejo. ¹⁴ Na nege ma-burèro ò'oromo ja garomo ja'o na'o jöho majahirovoröhëni.

¹⁵ Huè mae hine. Ja huè baejavarue aganoho jaburo jasi òrìre jejamijö. O nasi aganoho aho'o gemu gemu jejëmijode höne. Ahia mino'e.

JUDE

1 Iesu Keriso-are mu vaejahaje aho James-are öe Jude naro jemesi örire jejëmjije. God Vavuohuro jemë hesinö jëvojöro uëvë'ëro jemë dë vövöbajote aho'o uehorovëvoromo Iesu Keriso-are burure rëmë'eje.

2 Na nege God-hu jemëni vavaenimoromo huë mae bojëmiromoma rajëhijaje muoho jemë herovo avoho'irarijige.

Sareri'e jö røjëhijarue aribövi jabesi jöhoje.

3 Aganomë God-hu mare bamavuade jöho jemë'o na'o gemuoho uehorovarueje. Èhesi jöho na jajivo'i nego avohadeje. Èhi negamu röhu uvodeje: Èjöho vuonugo'i jögoru gö jajivë'o ho iae mae höjo öre gö bogojevë'ego. Èhesi bëhoho God-ro hesi aribövioho jöho røjahujadeje noro ioro'ioremu mae uehorovo'iröhego. Röhu ë jöho a ioro'iorëro huotuhotovoromo røjëhijaruohuni èhuni jabesi sareri'e jöho biririvoromo aho'irarijige jajivo'irögoru uvodeje.

4 Èhesi bëhoho aëro jabesi mu sisëho gurihi'i ekaresia jemesi gemuore ro buarohoruomë'eje. Jemë'o buarohoruomë'ëro God bogo ma uehorovo'i a'i sareri'e jöho majëhiromoma uëvarueje: Jemë öehu jijihanovë'o ho iae mae höjo God huë baejëvaje ae jië'ego. Èhi uëromoma Iesu nosi Bada hu gemuehu böröme vaejavuaje ë aho jabumëro bijönimoruomajeje. Èhi jië'e aribövioho i'ue baeromoma sisëro va'oruomoröhego God-are surire jöho èhi uvë'eje.

5 Ave jö naehu jajivo'ië'ajoho jemëro he barëjë'e jëve. Röhu na maho uë'i nege jemëro avoho uehorovo'irarijige. Israel aribövioho Egypt sa'are sisë'i raromamu Badaro ajëmiromoma mare sö ujuoho rovade höjo. Èhi ë'ade höjo röhu ijönöho ae rahu bogo ma uehorovaroho huro i'ue mana bojëmamoma sisë'rëjëvade höjo. 6 O anera jabesi jöhu'o uehorovore. God-hu bojëmade muoho anera ioro'iorohuro bogo biririvoromoma muebel'irögoru jabumë raromoma'iröhe röho vuonugo'i jabesi mue gö baejare höjo. Èhi'amu God-ro ioro'ioremu tövëvoromoma ramoramoma'ere taemëvo rëmë'e höjo maja börömo rovego uëröhëro: Sisë jëvaje sisëro va'ohëjo. 7 O Sodom amohu'o Gomorrah amohu'o jabesi bëhire jiaje amo ioro'iorohu'o èho jabesi jöhu'o uehorovore. Jabu'o mu sisë bëhe vaeruomade höjo. Mu sisë vaeromoma öëro jijihanovoromoma a'o a'o sihorovoromoma mue gö gö vaeruomade höjo. Èhi'amu God-ro i'ue mana bojëmiromoma vënoho nugö'öjamoma ioro'ioremu ravö'amade höjo aëro garomoma uvoröhego: God-ro èhi jië'e i'uocho sisë'e aribövioho bojamui'ajëjo.

8 Èhi jie röhu jemë'o gagovarue ariböviohuro èhi jië'e mu sisë gemuoho vaejarueje. Jabumëro uvarueje: Nia'ovo'iraeromoma gavaruëhi èhi ömë'o ho mae höromoma va'inumi'e muoho vaeromoma jabesi sino haho'o ho ijumorovarueje. Jögoru masijoho bijönimarueje. Aji'e aribövioho ö'idöro raromoma jabesi jöho sisë'i atarueje. 9 Jabu èhi sisë'i atarueje röhu urimoma Michael anerae börömo namijajoho bogo èhioho sisë'ioho jövadeje. Èhesi bëhoho Moses guomamu Michael'o Satan'o èhi di aehu Moses-are sino bae'iröhe jöho aho'ahamirovareje. Jöho aho'ahamirovoromoma Michael bogo biriri'övoromoma jö sisëho majahiromoma nibejahi'irögoroma ma-uavadeje: Na jöho bogo ua'ejöjo. Jaehu sisë ë'anue jöho hesi Badaro majahi'ajëjo. 10 Èhi jië'e

sanu'e jö jövdoho röhu jemë'o gagovarue ariböviohuro bogo ëhioho ato'i a'i bogo ma hejarue gavarue jöho ëma sisë'i atarueje. Sisë'i atoromo simano rumo'e mahu urejehu jijiharuehi jabumëro ëhi bogo uehorovë'e jabesi nimarue muoho ëma vaebe jijihoromo ëhuro sisë'ërovarueje. ¹¹ Jabuhu i'u bae'iröhe majaho iae rue'ë'e. Jabumë a mamie niö'i gemu urimo raromaro ho va'ëne jëve. A mami ae Cain-hu hesi nimoromo ëma ë'adëhi jaburo öre gemuore jijiharueje. O Balaam-hu moniemu uehorovoromo sareri'e mu a röjëhijadëhi jaburo ëhi jië'e muohuremu vaejarueje. O Korah-hu biriri'övoromo God-are jö ahamu guomadëhi jaburo God-are jöho ëhi aharueje u'emü vuovëvoröhego. ¹² Jemëhu huë baerovo'i gemuore gagovoromo i ue'ahë'iroho ë aribövioho jabu'o rovarueje. Rueromo bogo juhuonivo'i ma-biriri'övoromo nimorohë'i ioho jövoho mahunö'e ue'aharueje. Ëhi jië'e sisëho ë'ego ëhuro niögu suhi'ere va'inumi jiajëhi jabesi aru'ahoho ëhi va'inumi'e jëvego huë sisë baejarueje. Jabumë ae gö bogo ajëmi'i jabesi sivue ajamirovarueje. Jabumë ëni rumo'e sue burehu bava'ego sa'a bogo rihu bojama jöho va'ëne jëve. Jabumë ijo saho va'ëne jëve. Ijo saho jabesi bajo rae maja rovë'iroho bogo raejarueje. Bogo raejego aëro umoromo dirumohu'o jahego ioro'ioremu sisë'ëjajeje. Jemë'o gagovarue aribövioho ëhi jëve. ¹³ O jovehu va'inumi gatogato hasaromo ionire a nunire bu'öjajëhi jabesi sisëho ëhi a nuniro ma-va'orahoro vaejarueje. O ara'ehu vëni ioromo bio baeromo va'ajëhi jabumë ëhi jëvanove. God-hu nugëhade ramoromo sisë mare jië'ire ë rireromoromo ioro'ioremu raromë'ë'ö.

¹⁴ Jemë'o gagovarue ëhi jië'e a sisë jabesi jöho Enoch-ro ae majëhijadeje. Adam-are ujehu jiobe rovdoho ro iae Enoch hu number 6-ho jïadeje. Enoch-ro sisë aribövi ijonö diehi jëvoröhe jöho urimo ae majëhiromo uëvadeje: Jemë'o garëjo. Badaro hesi anera maho aho'obëhe mae jabu'o gemuore rue'a'ajëjo ¹⁵ ae aho'obëhe mevavuo'iröhëni gö'i mae o sisë javuego. Mevavuuromo God bijönimoruomaje ae aho'obëhe uë'röhëni: God nasi örire bijönegoromo ëhi jië'e mu sisëho vaejëvarije höjo. Na bijönegoromo nasi jöho sisë'i bëhe atarije höjo. Ëhuro jemë sisë'e aribövie jëvaje sisëro va'ohëjo. Ëhi mevëvo'iröhëni Bada rue'a'ajëjo.

¹⁶ Röhu jemë'o gagovarue ariböviohuro nibejëhiromo a jöho aruëre anumëre ëma vaerovarueje. Jabesi sinehu nimajëhi ëhi jijiharueje. Jabesi sivue uehorovoromo dö mare bamorovoromo jö huhe atarueje. Ae gö sanusanuëmijarueje ëhuro jabuhu nimaruehi ëhi ë'oruomojöro. Ëaribövioho ëhi jië'e aribövie jëvë'eje.

Avo'avoho birivoromo raromë'iröhe jöhoje.

¹⁷ Röhu aganomë jemëro ave jöho uehorovore. Nosi Bada Iesu Kerisore apostle ariböviehu mami'e majëhinövare jöho uëve. ¹⁸ Majëhiromo uëvareje: Ijo tugoho'i jioröhe majaho dunovo'iramu aëro rueromo God-are jöho sivoromo hu bogo uehorovë'e jabesi sinehu nimajohemu vaebe jijihoruomo'ajëjo. ¹⁹ Ëjabuhu uëvare ëhi jië'e ariböviohuro ëhi'oromo jemesi ekaresiaho adovëvarueje hahagu hahagu jëvojöro. God-are Aru'ahoho bogojëvë'ëro jabesi sinehu nimarue muohemu uehorovarueje. ²⁰ A'i aganomë jemëro God-are jö mahuremu uehorovarujöho birivoromo gö'o gö'o mae uehorovobe va'oromo God-are Aru'aho hesi uehoroho baeromo God-are öroro jöe atonövore. ²¹ Hu jemesi örire huë baejëvaje jiaje ëhuni nadi vuonugo'i hu'o gemu mae raromore. Raromoromo muebere nosi

Bada Iesu Kerisoro jemesi jöeni vavaenimoromo ajëmego ehuro ioro'ioremu maro raromo'irarije.

²² Ae göëro uvoruomajeje: Na Keriso-are jöho mae höjo o ëma jöe höjo. Èhi jjië'e ariböviohuni vavaenimoromo ajëmire. ²³ Sisëre va'arue örire ae göehu jijihoromo vënire ravorovanovamu gëvë'oho ma-burëro baejévorego mae jëvo'i. Ae göehu mu sisë vaejamu gëvë'i-roho vavaenimoromo ajëmirego jabesi sisëho vuonugoruomo'iro. Röhu èhi ajëmijë'oho gavë'i ajëmiromo jabesi sisëho goro avohore. Jabuhu ömarue muoho iëmijego jemë'o èhi ömojöeni uëve.

God mabëhe rajahjarue jöhoje.

²⁴ Iae God eni jjië'e aego mabëhe ua'ejo. Jemë guare bejëvo va'ojöeni ma'enëgoromo sójëvo va'oromo huhu hijaje aji mare rëmego nimoroho avohë'i ma-maemu riravo'irarijoho hu eni jie. ²⁵ Hu A Börömocho God gemuje. Hu no maro bamavuaie aeje. Èhuni no Iesu Keriso nosi Badare jöeni rajahiromo hesi örire ua'ejo: Jasi ihoho dö maro höjo. Daruge eni javë'e ae javajëjo. Böröme namiromo jasi darugëro bövie bise'e aho'o mae muebe'amanue höjo. Èhi jiemu jiobe rovanoho jaruvo èhi javajoho èhi jiemu jiobe va'a'anüejo. Iae mae. Ahia mino'e.

REVELATION

Aevo'i jajivare jöhoje.

¹ Aveho urimo subivahuadoho Iesu Kerisohu huruohoromo röjahuijade jöhoje. Ēröjahuijade jöho God-ro Iesu bojamadeje huro hesi mu vaejaharue aribövioho röjahuijeho noro garomo uvoröhego: God-ro nimo'ego majae ijönö ehi ehi jië'e muohuro nosi örire rue'ië'ajëjo. Ējjonö rueröhe mu hesi jöho Kerisoro nosi örire röjahui'i nimoromo hesi aneraho uavamu huro barueromo John God-are mu vaejahaje aho röjahijadeje. ² God-hu jövade jö Iesu Kerisohu mae röjahijamu John-hu gavadoho aho'o huhu mae jajivo barëjadoho aviaje. ³ Ae rahu ave surire jö adahë'o ho o ave God-are örire jioromo rovide jö heromo rabe rabe jajivadoho eho ejahë'o ho iae huë mae bae'a'ane maja börömo ho dunovë'ero.

John-hu God-are ekaresiae amo göre göre raromaruoho jejëmijade jöhoje.

⁴ O asë'e ekaresiae aho'obëhe ⁷ Asia sa'a hesi uhure amo göre göre raromobe rovarujohumë John naro jemesi örire jejëmi. Na nege God mami'e ehi jië'ero hiemu hibe rovë'ero jaruvohu'o ehi hijaje röhu ijönö ehi gemu hiemu hibe va'iröhe ë ahuro jemë huë baeromo ajëmiwego maro raromo'irariwego. O na nege God-hu döre hijaje röho hesi nuninö raromarue Aru'ahe aho'obëhe ⁷ eho jabu'o ehi gemuho jemesi örire ajëmi'iröhego. ⁵ O na nege Iesu Kerisoro Vavu hesi jöhuremu ma-mae majahuibe rovë'ero guomoromo huro aevo'ioho ri'öromo hijë'ero a masijo ioro'ioho ave sa'a muebejaruoho iosirëmiromo böröme namiromo muebejëvaje ë aho hu'o ehi gemuho ajëmi'iröhego.

Keriso hu mabëheje. Huro nosi örire uehorovavujero jië'ero hesi köho otehoromo guomorovoromo ehuro nosi sisëho u'ovahuadeje. ⁶ U'ovahuoromo ajamuiromo nosi ihoho döro bamahuamu ehuro no masije riravoromo priest muoho baejë'e javue noro Keriso-are böröme o Vavue God-are muoho vaenövoröhëni. Ēhi ajamuijë'ego ehuni uvo'ejo: Hesi ihoho gemu börömo ho höjo. Daruge aho'o hesiriremu höjo. Ae aho'obëhe no ehi uvemu uvobe va'ejarëjo. Iae mae.

⁷ Gare. Iae hu suehu'o gemu mae ruvebi'ië'e. Ruvebi'iramu ae aho'obëhe röhu hu anare aribövioho jabu'o nunëro garuomö'ë'e. Garomo sa'ae aho'obëhe nierusuburu'e bamoruomö'ë'e. Ējöhö iae mae. Iae ehi jio'ë'e.

⁸ Bada God-ro üeve: Na urimo ni'ivevadoho röhu ijo tugoho'ioho ehi gemuho jevo'ajëjo. Mami'e jiobe rovadoho röhu avevejö'ohö ehi jioromo röhu ijönöhu'o ehi jiobe va'iröhe aho daruge aho'o jië'e aho God-ro ehi üeve.

John-hu nia'ovo'iraeromo Keriso gavade jöhoje.

⁹ Röhu John na jemesi agane gemuho jeve. Jemë'o na'o Iesuare ae gemuhuro javuë'ero na jemë'o havoromo huë vavaene baeromo God-are aharire jiajéro hesi ajoho baeromo baberumi namijajeje. Na motumotu hesi ihe Patmos ë remë'ejö rabëni God-hu jövade jö Iesuhu ma röjahuijadoho naehu majëhijajöhuni. ¹⁰ Naro Patmos sa'are hiromo hura börömo ho Bada uehorovarue majaho rovamu iae God-are Aru'ahohuro rumorovevoromo uehore bojemamu hi'i hejodeje nasi dejönö jö'o ögohuro hëgö va'ëne ma-darugo'o rovavamu. ¹¹ Jö'o ögohuro ma-darugo'o rueromo uevavohijo:

Mue gö gö ga'amanuoho suri surioro jajivonëjo. Jajivoromo ekaresiae aho'obëhe 7 jabesi öroro nugö'önego adahego hebe va'irarëjo. Ephesus amo rajo ekaresiae Smyrna amo raje Pergamum amo raje Thyatira amo raje Sardis amo raje Philadelphia amo raje Laodicea amo raje ëho jabumëro adahobe hebe va'irarëjo.

12 Èhi jövamu hejë'i hunuorovodeje rahuhu na'o jöe jövajoho ga'i. È'i gavodeje iro bahijarue gije aho'obëhe 7 gold-ehu avoho'amë'o'oho ë momorö'öjamu 13 o iro bahijarue gije riravaje ririre a ma va'ëne aho niögu ëgobövi ba'amamu hörohu'o utahë'e gold-ehu avohë'e hisioho vinebire muoho taemë'e ëhi namijamu. 14 Èa hesi simanohu'o simano uohu'o ajivoromo sa buse jahanovë'te jiohijo. Hesi nunoho vënëro höduvanovohijo. 15 Hesi höroho ajanie vënëro ravoromo ajivanovohijo. Huhu jö jövajoho jövëro ruomanovoromo ma-darugo'o uvavohijo. 16 Hesi övo mare jije aho'obëhe 7 jio'amohijo. Hesi jö'ore kaejö ëge anie ruë jio vië jië'e anio ma-ma'e jiohijo. Hesi nu ano'o'oho majaehu höröromo ajivego gavaruëhi ëhi ajivë'e jiohijo. 17 Ajivë'e jiamu gavë'i juhuonivoromo hesi höru'ere bejevoromo hesi bëhire ae guomë'ohuro raromanovodeje. Raromamu hesi övo mahuro nasi sinore bamehoromo uevadeje: Nadi juhuonivëjo. Na aevo'i jevadoho röhu ijo tugohoi jevo'ajëjo. 18 Na birivoromo hijaje ae jevajëjo. Urimo na guomevade höjo. Röhu gevëjo. Na ioro'ioremu hiemu hijajëjo. Ioro'ioremu hiromo darugoho baejëtëro ëhu'ëro naehu uëvë'ohuro aëro vuovoromo vuovë'e ariböviehu va'o raromaruire ë va'o raromarue höjo. O bogo uëvë'oho bogajo. Na ëhi jië'e eni jevë'e ae jevajëjo. 19 Èhuni jaruvo jiaje muohu'o ijönö rueröhe muohu'o jaehu ga'amanuoho ëho jajivo'amonëjo. 20 Röhu jije aho'obëhe 7 nasi övo mare jio'amamu gavane hesi jö subivahadoho o gold-ehu avoho'amë'e iro gije aho'obëhe 7 ga'amane ë hesi jö subivahadoho ë jöe niö'i jabesi bëhoho ma-sama'e huruoho majahi'ië'ajëjo. Jije aho'obëhe 7 jabesi bëhoho ekaresiae 7 jabumë muebejëvobe va'arue anerae jio'amajëjo. O iro gije 7 jabesi bëhoho ë ekaresia 7-ho jiobe va'ajëjo.

2

Iesuhu Ephesus amore raromarue ekaresia jabesi örire nugö'öjade jöhoje.

1 Röhu Ephesus amore raromarue ekaresia jabu'o hiromo muebejëvaje anera hesi öroro ave jöho jajivonego ekaresiae aho'o he'irarëjo. Jajivoromo uënëjo: Nörö böröme namiromo jije 7 övo mare ma'eno'amë'e iro gije 7 jabesi ririre hi juvaje aho nöröro jöe majëhi'irögoro ë'ajëjo. Uënëjo: Nöröro uvajëjo. 2 Jemesi muoho iae na gëvajëjo. I'u'e mu masijoho u'urume vae'ëgo gëvajëjo. O sisë aribövioho jemëro bogo ma-nunëremuoho gë'i ahëvo'ëgo gëvajëjo. Aëro jemë sarerëmiromo uëvare höjo: No apostle javuajë uëvaroho jemëro jabesi muoho mevoromo gëvarije höjo jabumë bogo apostle maehu jëvamu. 3 U'urume vaejëtë'e jëvajëjo. Nasi jöëni vavaeni böröme baejëtë'e jëvajëjo röhu bogo u'uvëvë'e höjo. 4 Èhi jëvohijajo röhu avehuremu gë'ihöromo na bijönegajëjo. Rabëni jemë aevo'i rajehi avoho'ëgo gënövodëhioho avevejö'oho bogo ëhioho ë'ëgo gëvajëjo. 5 Urimo dë vövöbajo'e aho'o rajehinövarijoho avevejö'oho u'uhëhanovajoho ëho uehorovoromo sisëho vuonugo'i huotorovoromo urimo ë'onövarijëhi ëhi ë'onövorëjo. Bogo ëhi ë'ë'oho naro ö'oromo jemesi iro gijoho rori'o

bava'ejöjo. Bogo huotorovoromo avoho rajehijë'o'oho iae na ëhi ë'ejöjo. ⁶ Iae ëhi höjo röhu aviëhi ë'arujoho iae mae höjo. Nicolaus-are ijore ijore jijiharue aribövi jabesi mu sisë naehu bijönimajëhi jemë'o ëhi gemuoho bijönimaruje höjo.

⁷ Ae rahu ja God-are jö hejanue ae javë'o'oho nasi Aru'ahehu ekaresia majëhibe rovaje jöho heromo avoho uehorovonëjo.

Ae rahu biririvoromo mu sisë ruahö'öjamu gavë'o'oho Iesu naro ja ua'ejöjo a i'ovëvo'iröhe ije God-are mure namijaje hesi bajoho i'iranego. Ahia mino'ëjo.

Iesuhu Smyrna amore raromarue ekaresia jabesi örire nugö'öjade jöhoje.

⁸ O Smyrna amore raromarue ekaresia jabu'o hiromo muebejëvaje anera hesi öroro ave jöho jajivonego ekaresiae aho'o he'irarëjo. Jajivoromo uënëjo: Aevö'i jiadoho ijo tugoho'i jioröhe aho guomadoho röhu maho i'ovade aho nöroro jöe majëhi'irögoro ë'ajëjo. Nöroro uvajëjo: ⁹ Jemesi huë vavaenoho iae na gëvajëjo. Jemë ave sa'a hesi mae sisë bogöjëvajohu'o gëvajëjo. Röhu dë vövöbajo'o uhure bövi mae baejë'e jëvajëjo. Amo jemë agëvarue aribövi jabesi jö sisëho ëhu'o gavajëjo. Jaburo uvarue höjo: No Jew raje javuajëjo röhu Jew rajehu God-are aribövi jiaruëhioho jabumë bogo ëhioho jio'i Satan-are aribövie jioruomajëjo. ¹⁰ Jemë vi'ehë huë vavaene bae'ië'arujoho nadi juhuonivorëjo. Gahëjo. Iae Satan-ro ae uë'a'ajëjo jaburo jemë ae gö gö savoji gagore ba'amëvego huro jemesi dëho bijioho gëröhëro. Èhi'o'iramu huë vavaene baebe va'ojuvo majae ma-bisemu barë'iramu barëjëho'ajëjo. Röhu biririvemu biririvamu vuovëvë'iroho ioro'ioremu raromo'irarije suvuoroho naro bojëmi'ejöjo ruahö'öjarijohuni.

¹¹ Ae rahu ja God-are jö hejanue ae javë'o'oho nasi Aru'ahehu ekaresia majëhibe rovaje jöho heromo avoho uehorovonëjo.

Ae rahu biririvoromo mu sisë ruahö'öjë'o'oho sinoho guomavo'iramu ijönöho aru'ahoho bogo guomavoromo sisëroho va'i maro hi'a'anuëjo. Ahia mino'ëjo.

Iesuhu Pergamum amore raromarue ekaresia jabesi örire nugö'öjade jöhoje.

¹² O Pergamum amore raromarue ekaresia jabu'o hiromo muebejëvaje anera hesi öroro jajivonego ekaresiae aho'o he'irarëjo. Jajivoromo uënëjo: Kaejö ëge anie ruë jio vië jië'e anio ma-ma'e jö'ore jië'e aho nöroro jöe majëhi'ie'ajëjo. ¹³ Vaevë'e diehi jië'e amore raromarujoho iae na gëvajëjo. Satan hu ë amore a böröme vaeromo muebejëvaje höjo. Èhi höjo röhu nasi ekaresia aribövioho jemëro biririvoromo nasi ioho ma'ënarue höjo. Urimë'i Antipas-ro nasi jöho mae majëhijamu hegorofo ë Satan-hu hijajire raromarue amo rajohuro hu anamu guomade höjo. Guomamu röhu jemëhu nasi örire mae uehorovevarijoho bogo vuonugarije höjo. ¹⁴ Èhi höjo röhu avehuremu bogo maehu jio'i sisë höjo. Jasi ekaresia aribövie göëro göëro Balaam-hu mu sisë vaejadëhi ëhi gemuoho vaejarue höjo. Èhesi bëhoho urimë'i Balaam-ro a börömo hesi ihe Balak röjahiromo uavade höjo: Jero ëhi'oromo Israel rajoho sarerëminego sisëro revo'irajo. Balaam-jö jö sisëho ëhi röjahijamu hegorofo rue a börömhuro ejahoromo Israel rajoho dinëmijamu jaburo God-are jöho ahoromo uvare höjo: Inöme gö gö aru'aho'e höromo rajahiromo mioho ë inömo inömohuni bahijëhoromo vituoho ue'ahoromo öëro jijihanovoruomade höjo. Balaam-ro ëhi jië'e mu

sisēho rōjahade hōjo. ¹⁵ Balaam-hu mu sisē urimo rōjēhijadēhi jaruvoho ēhi jiē'e mu sisēho Nicolaus-ro rōjēhijego ae gō jemesirire raromaruohuro hesi ijore ijore jijihoromo mu sisē vaejarue hōjo. Mu sisē vaejego jemēro ma-raromoromo nunēremu gēvaruje hōjo. ¹⁶ Ēhi jiē'e mu sisē ma-nunēremu gēvarujoho vuonugo'i ē mu sisēho ahēvohējo. Bogo ahēvē'oho naro ma-burēro ō'ejōjo. Ō'oromo nasi jō'ore jiaje kaejōho baeromo ē sisē aribōviohu'o muorovo'ejōjo.

¹⁷ Ae rahu ja God-are jō hejanue ae javē'oho nasi Aru'ahehu ekaresia majēhibe rovaje jōho heromo avoho uehorovonējo.

Ae rahu birivoromo mu sisē ruahō'ōjamu gavē'oho naro suvuore bojami'ejōjo. Suvuoro hesi bēhoho urimē'i God-are aribōviehu a rumo'e sa'are jijihamu God-hu muebejēvoromo ō'idōre jiaje i i'imēmijadēhi naro ja ēhi muebejavoromo gurihijē'e ō'idōre jiaje ioho i'imami'ejōjo i'iranego. Ō'idōre jiaje ioho i'imamiromo ajivē'e munēho bojami'ejōjo. Ēmunē hesi dōre iho i'e javivē'e jio'a'ajējo. Ēihoho jasi sivue ga'a'anuējo. A gōho bogajo. Ahia mino'ējo.

Iesuho Thyatira amore raromaruue ekaresia jabesi ō'rire nugō'ōjade jōhoje.

¹⁸ O Thyatira amore raromaruue ekaresia jabu'o hiromo muebejēvaje anera hesi ō'oro javivonego ekaresiae aho'o he'irarējo. Jajivoromo uēnējo: God-are Harihe nunire vēnehu hōduvanovoromo hōrue ajani vēnehu ravoromo ajivanovaje aho nōrōro jōe majēhi'iē'ajējo. ¹⁹ Iae na gavajoho jemē mu mae vaejaruje hōjo. Jemē na'o a ioro'iorohu'o rajahuiromo na mae uehorovevoromo nasi muoho vaejehoromo muoho u'urume vaejē'i biririvaruje hōjo. Urimoho mu mae ma-bisemu vaejarijoho jaruvoho bōrōmo bēhe vaejaruje hōjo. ²⁰ Iae ēhi gavajējo rōhu avehuremu gē'ihōromo na bijōnegajējo. Magonahe gemu Jezebel-hu urimē'i hiromo mu sisē barovadēhi magonahe gemuēro jemē'o hiromo mu sisēho ēhi gemuoho barovaje hōjo. Mu sisēho barovego jemēro bogo aho'i ma-nunēremu gavaruje hōjo. Ma-nunēremu gavego ē magonahohuro jemē'o hiromo sarerēmiromo uēvaje hōjo: Na jō God-aro baeromo majēhijaje magonahe jevājēromo Iesu nasi mu vaejeharue aribōvioho sareri sareri'e jōho rōjēhiromo uēvaje hōjo: A'o magonaho'o ēma sihamirovē'oho iae mae hōjo. O inōme gō gō aru'aho'e jio'amajēromo jabumēni bahijēhare mi ue'ahē'oho iae mae hōjo. Ēhi jiē'e sareri'e jōho majēhijego nasi aribōvi ioro'iorohuro uvarue hōjo: Hesi jōho mae hōromo ejaharue hōjo. ²¹ Ēhi ē'tē'e hōjo rōhu Iesu naro bogo burēroho i'uoho bojami'i ma-muebejē'e jevājējo huro uehoro sisēho vuonugo'i uehoro mae baerōhego. Rōhu ōnō'e mu sisē rōjēhijajoho vuonugo'irōhoho bijōnimajējo. ²² Bijōnimē'ego ēhuni iae Iesu naro i'ue mana bojami'iramu guomo guome baeromo rōhoremu raromo'ajējo. Raromo'iramu ē magonahohu'o ōnō'e jijihaje aribōvioho jabu'o ēhi vi'ehe bōrōme bae'a'aruējo. Jabumē ē magonaho hesi jō ejaho'i bogo vuonugē'oho ēhi jiē'e vi'ehi bōrōmoho bojēmi'ejōjo. ²³ O ē magonaho hesi ijore ijore jijiharue aboji harihu'o Iesu naro muo'amo'iramu vuovēvo'ajējo. Vuovēvo'iramu gagorovo ekaresiae aho'obēhe amo gōre gōre uvobe va'oruomo'ajējo: Nōrōro ae aho'obēhe nosi simanoho dē vōvōbajo'oho mevavuo barējaje hōjo gō'i mae o sisē javuego. Mevavuo gōromo nosi mu diehi vaejarue hesi manaho ēhi bojamui'ajējo. Ekaresiaēro ēhi uehorovoruomo'ajējo.

²⁴ Rõhu Thyatira amo rajo a ioro'ioroho jemëro ë magonaho hesi jö sisëho bogo ejaharuje höjo. O hesi ariböviehu uëvaruoho: Satan-are uhu jö hesi bëhoho no baejaroho jemë'o baerë uëvaruoho jemë bogo ejëharuje höjo. Bogo ejëharujohuni ëhuni Iesu naro jemesi örire ave jöho uë'ië'ajëjo. Jemë mu böröme baejë'ego ë hesi döroho muoho bogo gö'o ho bojëmi'ejöjo. ²⁵ Rõhu ë mu baejarijoho biririvoromo ma'enegro Iesu na ö'iröjo. ²⁶ Ae rahu mu sisë ruahö'öromo biririvoromo nasi mu ma'enobe va'ojuvo jasi maja barëjë'o ho naro ja daruge bojami'iramu sa'ae aho'o muebejëvo'anuejo. ²⁷ Sa'ae gö gö muebejëvoromo aehu rama anoromo hahovaruëhi jero ëhi ha'itoho baeromo vörö'o muebejëvo'anuejo. Naehu ëhi'oromo sa'ae gö gö muebejëvo'irodego nasi Vavuehu uevadëhi naro ja ëhi ua'ejöjo sa'ae gö gö vörö'o muebejëvo'iranego. ²⁸ Naro ëhi uaromo sisonu'e gavarue mujöru hesi ajoho bojami'ejöjo.

²⁹ Ae rahu ja God-are jö hejanue ae javë'o ho nasi Aru'ahehu ekaresia majëhibe rovaje jöho heromo avoho uehorovonëjo. Ahia mino'ëjo.

3

Iesuhu Sardis amore raromarue ekaresia jabesi örire nugö'öjade jöhoje.

¹ O Sardis amore raromarue ekaresia jabu'o hiromo muebejëvaje anera hesi öroro jajivonego ekaresiae aho'o he'irarëjo. Böröme namiromo God-are Aru'ahe aho'obëhe 7 o jije aho'obëhe 7 baejë'e aho nöröro jöe majëhi'ië'ajëjo. Jemëhu mu vaejarujoho iae na gavajëjo. Na gavajoho ae aho'obëhe uvoruomaje höjo: Sardis ekaresiaho jemëro God-are daruge baeromo mae raromaruje höjo. Jemesi jöho ëhi atarue höjo. Rõhu jemë bogo ëhioho jëvo'i jemesi aru'ahoho God-are darugo rumo'ëro jiëh'ëro vuovëhë'e höjo. ² Ehuni ri'ö nune dadovohëjo. Vëni duoroho'ië'ajoho mueberomo huego avoho ravo'irajo. Duoroho barëjëho'ajëjo. Na gavajoho nasi A Börömo ho God-ro uvaje höjo: Jemesi muoho bogo maehu höjo. ³ Ehuni Christian jö rabe majëhijamu hejarijoho avo'avoho uehorovoromo eromo uehoro sisëho vuonugohëjo. Bogo ri'ö nuni dadovoromo avoho uehorovë'o ho naro vajiohëro ö'ejöjo. Naehu ö'irode majaho bogo mae bogo ga'a'arujëjo. ⁴ Jemë ëhi jëvajëjo rõhu jemesi Sardis amo raje ae gemu gemu jabesi niögöho avo'avoho muebejë'ëro va'inumoho bogojiëhajëjo. Èaribövioho mäero jëvë'ëro ehuni ajivë'e niögöho io'amoromo na'o gemu mae jijihö'aruëjo. ⁵ Ae rahu biririvoromo mu sisë ruahö'öjë'o ho ajivë'e niögöho ëhi ba'amo'anuejo. O jasi ihoho mae raromemu raramo'iröhe aribövi jabesi surire jajivodoho na bogo mu'uvaho'ejöjo. Bogo mu'uvaho'i a'i naro nasi Vavu hesi nunire o anera jabesi nunire namiromo jasi ihoho ma-samae majëhiromo uë'ejöjo: Ave aho nasi a maho höjo.

⁶ Ae rahu ja God-are jö hejanue ae javë'o ho nasi Aru'ahehu ekaresia majëhibe rovaje jöho heromo avoho uehorovonëjo. Ahia mino'ëjo.

Iesuhu Philadelphia amore raromarue ekaresia jabesi örire nugö'öjade jöhoje.

⁷ O Philadelphia amore raromarue ekaresia jabu'o hiromo muebejëvaje anera hesi öroro jajivonego ekaresiae aho'o he'irarëjo. Jajivoromo uënëjo: Bogo sisëho bogo sareri'o ho jio'i ma-maëremu jiaje aho nöröro jöe majëhi'ië'ajëjo. David-hu böröme namiromo God-are öri ari'ere va'iröhe öroho muebejadëhi naro ëhi muebejaje höjo. Naehu öri jiovë'iroho

ae göehu tugoho'iröhoho bogo eni hōjo. O naehu tugohē'iroho ae göehu jiovo'iröhoho bogo eni hōjo. Ēhi jiē'e a börōmoho Iesu naro jōe majēhi'iē'ajējo. ⁸ Jemēhu mu vaejarujoho iae na gēvajējo. Hehējo. Naro mu ōroho jemēni jiovēhē'e jevajējo. Jiovēhē'ēro ae göehu tugohēho'iröhoho bogo eni hōjo. Iae na gavajoho jemesi darugoho bogo bövioho jiē'e jemēro nasi jōho ejehoromo nasi ihoho ae aho'o jabesi nunire huruoho majēhiromo uēvē'e jēvajējo: Iae no Iesuare aribōvie javuajējo. ⁹ Iae Satan-are aribōviohuro jemesi amore raromoromo uvoruomaje hōjo: No Jew raje javuajējo. Rōhu Jew rajehu God-are aribōvi jiaruēhioho jabumē bogo ēhioho God-are aribōvioho jio'i Satan-are aribōvie jioruomajējo. Rōhu hehējo. Naro jabumē ruahō'ōjēvo'iramu jaburo ō'oromo jemesi hōrunō ague aho raromoromo gēromo uvoruomo'ajējo: Jemē Iesuhu rajēhaje aribōvie jēvajējo. ¹⁰ Nasi ōrohuni jemē u'urume vaejē'i biririvonōvo'irarijeho uēvode hōjo. Ējōho jemēro ma'enē'e jēvo'ego ēhuni naro jemē ma'enēgo'ejōjo. Ma'enēgo'iramu huē vavaene sa'ae dinō'e dinō'e rueromo ae aho'o jemesi dēre bijiohē'iroho jemē mae riravo'arujējo. ¹¹ Naehu rue'irode majaho dunovajējo. Ēhuni jemēhu baejarije mu maho nadi vuonugo'i ma-avoho mueberējo ēhuro aho bogo iosirēmiromo jemesi suvuoroho baejēho'irōhe hōjo. ¹² Ae rahu biririvoromo mu sisē ruahō'ōjē'oho naro baejavoromo nasi A Börōme God-are osare bamavo'iramu bōnunō'e bibivoromo namijanovo'anujējo bogo ijoho rori'o va'iranēro. O nasi A Börōme God-are ihoho jasi sinore jajivaho'ejōjo ja hesiremu javorōhego. O nasi A Börōme God-are amo hesi ihoho sinore jajivaho'ejōjo. ĒJerusalem amo i'oho nasi A Börōme God-hu hijajire ō'idōre jioromo ruvebi'iröhoho ē amo hesi ihoho uavajējo. O nasi iho i'ohu'o jasi sinore jajivaho'ejōjo.

¹³ Ae rahu ja God-are jō hejanue ae javē'oho nasi Aru'ahehu ekaresia majēhibe rovaje jōho heromo avoho uehorovonējo. Ahia mino'ējo.

Iesuhu Laodicea amore raromarue ekaresia jabesi ōrيره nugō'ōjade jōhoje.

¹⁴ O Laodicea amore raromarue ekaresia jabu'o hiromo muebejēvaje anera hesi ōroho jajivonego ekaresia aho'o he'irarējo. Jajivoromo uēnējo: Mae jōvaje aho na jevē'ego God-are jōho maro maro huruoho majēhijaje aho na jevajējo. God-hu bövi bise'o bamadoho uevamu avoho'amode aho Iesu naro jōe majēhi'iē'ajējo. ¹⁵ Jemesi muoho iae na gēvajējo. Jemē nanioho bogo nēgo avohaje hōjo bogo bijōnēgo avohaje hōjo. Nēgo avoho'ibejajo o bijōnēgo avoho'ibejajo na mae jevo'ibejajo. ¹⁶ Rōhu bogo nēgo avoho'i bogo bijōnēgo avoho'i uehore ma-ririre jēvajohuni ēhuni sabonō'e ijuhō'ōjēvo'ejōjo. ¹⁷ Jemēro uvaruje hōjo: Nosi sivue bövie bise'e eni javuajējo. Marohē'e mae javuajējo. Böviēni bise'ēnioho bogo vavaenoho baejarue hōjo. Ēhi ataruje hōjo. Rōhu jemesi uhuroho bogo ēhioho jēvajējo. Jemē vaevē'e huē vavaeni'e bövi bise'o rumo'e nuni sisē'e masinēremu raromarujējo. Ēhi jēvajoho ēho bogo gavarujējo. ¹⁸ Ēhuni ave ōri avoho rōjēhi'iē'ajoho avoho herējo. Nasi gold ma-mabēhe ajivē'oho nasiro imoromo jemesi ujuohorego marohē'e mae jēvo'irajo. Ajivē'e niōgoho nasiro imoromo io'amego sinēremu raromoromo a nunire javojī'e mu vaejarujoho tugohego mae jēvo'irajo. Nuni hesi osoho imoromo rue jemesi nuni maro buerovego jemesi simanoho ajivēvego avoho uehorovo'irarije hōjo. ¹⁹ Rōhu naehu huē baejēvaje aribōvioho i'ue bojēmiromo avo'avoho

röjhijaje höjo sisëho vuonugo'i ma-avoho jijihō'irarijego. Ĕhuni jemëro nimo avohoromo huotorovoromo uehoro maemu baerëjo. ²⁰ Hehëjo. Naro osare ô'irôgoro amonô namiromo jemesi ojore ano'anovajëjo. Ae rahu nasi huë heromo ojo jiovehë'oho naru rumo ô'oromo ja'o hiromo gemuuro ioho i'ejarëjo. ²¹ Ae rahu biririvoromo mu sisë ruahö'ôromo urimo naehu biririvoromo sisë ruahö'ôromo ajiomoromo nasi Vavu hesi rôho mare hu'o gemu mae hijë'ëro bövi bise'o muebejëvájëhi naru ëhi ja ua'iramu nasi rôho mare ô'oromo na'o gemu mae hiromo na ajemiromo bövioho bise'oho muebe'amo'anuejo.

²² Ae rahu ja God-are jö hejanue ae javë'oho nasi Aru'ahehu ekaresia majëhibe rovaje jöho heromo avoho uehorovonëjo. Ahia mino'ëjo.

4

Ö'idöre raromoromo God rajahiruomaje jöhoje.

¹ Ĕhi'amu naru ga'i gavodeje ö'idöre va'arue ojoho jiovo nugë'e jiamu. Jiovo nugë'e jiamu gagorovo hejode hëgöehu uvanovaje urimo jö majehi-jade ahuro rôhu maho ma-darugo'o jöe majehiromo uevavamu: Avehuro rojomego ijono mu diehi diehi jio'iröhoho na rôjahijöjo. ² Ĕhi uevamu hejë'i God-are Aru'ahohuro na avohevoromo simanoho huotoveho barëjamu gavë'i naru ö'idöre mucho garomo gavodeje a bôrömehu hijaje rôhoho ö'idöre jiamu. Ĕhi jio'ego ae gemu ë hihijo. ³ Hi'ego munë mabëhe gö gö kavuë'e ajivë'e jio'amoromo jinojino'irae'amajëhi hesi nu ano'oho ëhi jino-jino'irahijöjo. Rôhu nuogëro rôhoho numohijöjo. Munëhu mabëhe rôvajëhi nuogohuro nomoromo ëhi rôvohijöjo. ⁴ Ĕröho maho ririre jio'i a duvahe aho'obëhe 24 ruë numë gemu rôho mare raromo rova'oruomohijöjo. Ajivë'e niögoho io'amoruomë'e a masijehu didi'aruëhi jië'e bosöe gold-e hu avoho'amaroho simanore didi'oruomë'e ëhi raromohijöjo. ⁵ Rôhu ririre rôhore baderivo'ego varuru vajeri'e vae'i hijavohijöjo. O ë rôho ma hesi nuninö iro buno'irae'amadoho aho'obëhe 7 kavuo'amohijöjo. Ĕiro jabesi bëhoho God-are Aru'ahe aho'obëhe 7-hoje. ⁶ O rôho ma hesi nuninöho jovo e'lu deri va'ëne ajivo avohë'e bôröme bôröme jiohijöjo.

O rôhoho ririre jio'i God rajahjarue maje 4-ho ioni göre ioni göre dejonö nuninö ëhi riravo rova'oruomohijöjo. Nu ano'e ruë numë ma-nunemu jioruehijöjo. ⁷ Ĕmajoho göho lion va'ëne jio'i göho cow ano'e harihu va'ëne jio'i göho ma-a nu ano'o va'ëne jio'i göho buruhehu hetejego gavaruëhi hesi nu ano'oho ëhi jiohijöjo. ⁸ God rajahjarue maje 4-ho gemu gemu vivoje aho'obëhe 6 6 jio'amohijöjo. Jabesi vivoju uohu'o dönöhu'o sino haho'o ho aho'o ma-nunemu jio'amohijöjo. Rôhu majae vahie sisone bogo vuonugë'e ma-jöe iemu ioromo uvarueje:

Bada God maemu maemu maemu jio'i daruge aho'obëhe hesirohemu höjo. Mami'e jiove rovadoho jaruvo jiajoho rôhu ijono jio'iröhoho höjo.

⁹ God rajahjarue majohuro God ëhi ma-mabëhe rajahiromo jöho iarueje rôho mare hiromo ioro'ioremu hibe va'aje a hesi ihoho dö maro jioröhöego.

¹⁰ Ĕmaje 4-ehu ëhi rajahiromo jö ië'iroho rue a duvahoho aho'obëhe 24 jaburo rôho mare hijaje a hesi nuninö ague aho raromoromo hesi örire rajahjarueje hu ioro'ioremu hibe va'aje jië'ego. Rajahiromo jabesi a masijehu simanore didi'arue bosöho God-hu hijaje nuninö rideho bahjarueje. Bahiromo uavarueje:

¹¹ Nosi Bada God jero bövie bise'e bamane höjo.

Jero nimoromo avohë'ëro jio'amajëjo.

Ëhuro ja mae javë'ëgo iho böröme aje aho'o daruge aho'o jasi gemu höjo.

5

Huhohë'e sure God-are Sheep Harihe Iesu gemuehu jiovo varijëne jöhoje.

¹ Ëhi'amu gavodeje röho mare hiromomo muebejavuaje aho God-ro hesi övo mahuro huhohë'e suroho ma'enë'e jiamu. Ësuroho ruë jajivo vië jajivoromo huhohoromo sivaëro aho'o 7 ëmino'e suroho badihi taemo'amë'e jiohijo. ² O gavodeje darugo'e anerahuro ma-darugo'o uvamu: Rahu a böröme javë'öho badihi taemo'amade sivaho goho'amoromo suri jiovo'iranoho eni javajëjo. ³ Ëhi uvamu röhu ö'idöre sa'are sa'a uhure ëhi jië'e a börömoho nahoromo bogo mae bogo birohareje huhu ë suri jiovoromo adaho'iröhoho.

⁴ Ëhi jië'e aho bogo birohamu ëhuni na sisë maro nivodeje. ⁵ Nivamu a duvahe gemuëro uevadeje: Nadi nivo'i ave jöho hejëjo. A böröme gemu iae eni jiajëjo. Lion-hu mi ioro'ioro iosirëmiromomo darugo'e jiajëhi huro Judah rajo ioro'ioroho ëhi iosirëmiromomo darugo ma'e höjo. David urimo hinövade a hesi ujo böröme höjo. Ëhuro sisëho ruahö'öj'ëro sivae 7 goho'amoromo suri jiové'öho hu eni höjo.

⁶ Eni höjamu hejë'i gavodeje Sheep Harihoho namijamu. Mami'e aëro anamu guomë'ëro sinore batato'e jië'e ëhi namijamu. A duvahoho ruë numë riravo rova'ëgo God rajahjarue maje 4-ho ruë numë riravo rova'ëgo ë Sheep Harihoho riri mare God-are röho ma hesi ririre namihijo. ËSheep-oho dane aho'obëhe 7 o nune aho'obëhe 7 ëhi jio'amohijo. Ënune aho'obëhe 7 jabesi bëhooh God-are Aru'ähe 7 sa'ae dinö'e dinö'e rëmö'öjadohöje.

⁷ Amo ë Sheep Harihohuro rueromo röho mare hijaje aho God hesi övo mare jiaje suroho baehijo. ⁸ Suroho bae'ëgo God rajahjarue maje 4-ho a duvahe aho'obëhe 24-ho jaburo Sheep Harihu hesi nuninö sa'are ague aho raromohijo. Jabumë gemu gemu gita övore ujuohë'e gold'e ramare ridi'e buejarue vëni u'öho ujuohë'e jiohijo. Ridi'e buejarue vëni u'i hesi bëhoho God-are ariböviehu hesi örire atarue jö'o ögohoje. Gita'o ramare vëni u'öhu'o ujuohë'e ague aho raromoromo ⁹ jö i'öho ioromo uaruomohijo: Ja maëremu javë'ëro ëhuni suri baeromo siva goho'amë'öho eni javajëjo.

Aëro anagamu jasi köho otehoromo guomane höjo. Guomoromo ëhuro ae ajëmijane höjo.

Agane gö gö huë gö gö sine gö gö sa'ae dinö'e dinö'e sisë'i raromaroho jero guomoromo ëhuro imëvoromo baejëvoromo God-arinö rëmane höjo.

¹⁰ God-arinö rëmoromo jabesi ihoho döro bamëhamu

ëhuro jabumë masije riravoromo priest muoho baejare höjo

nosi A Böröme God hesi muoho vaenövoröhëni.

Priest muoho baejë'ëro ijonö masije vaeromo

sa'are ae muebejëvoruomö'ajëjo.

¹¹ Ëhi uaruomamu naro garomo hejodeje anerae aho'obëhe mae bogo adaho varijënoho uvoruomamu. God-are röho maho o God rajahjarue majoho o a duvahoho ëho ririho jio'amo'i ë aneraho aho'obëhe ruë numë raromo rova'oruomohijo. ¹² Raromo rova'oromo ma-darugo'o uvoruomohijo:

Anamu guomade Sheep-oho mae höjo.

Ēhu'ëro darugo maho inömo inöme aho'o uehoro maho vörö maho iho maho aji maho ma-hesiro gemu höjo.
Noro hu gemu rajahi'ëjarëjo.

¹³ Ēhi uvoruomamu hegorovo hejodeje God-hu bamade bövie bise'e ö'idöre sa'are sa'a uhure jovo gagore raromaruoho ëho jaburo aho'obëhe uvoruomavamu:

God röho mare hijaje ahu'o Sheep Harihohu'o iho maho aji maho darugo maho ma-jabesiro gemu höjo.

Ēhi jiemu jioje va'ië'ëgo jabumë gemu rajëhiemu rajëhinövo'ëjarëjo.

¹⁴ Ēhi uvoruomamu hegorovo rue God rajahjarue maje 4-ho jaburo uvoruomohijo: Ējöho iae mae-ëjo. O a duvahoho jaburo sa'are ague aho raromoromo God'o Sheep Harihohu'o rajëhiruomohijo. jöhoje.

6

Suri badihi taemë'e siva dadovobe va'ade

¹ Ēhi'oruomamu gagorovo gavodeje surire sivae 7 badihjaroho gemu Sheep Harihohuro aevoromo gohamu. Gohamu evare hejodeje God rajahjarue maje 4-ho röhu gemuëro varurehu anajëhi ëhi uvavamu: Rovëjo.

² Rovëjamu hegorovo ga'i gavodeje sino ajivë'e horse jiamu. Röhu ë horse hesi döre hijade aho pevae ma'ënohijo. Mami'e muorovoromo ruahö'öjë'ëgo bosö mabëhoho hesi simanore didi'ahohijo. Didi'aho'ëgo va'ohijo muorovoromo huro muorove aho'o ruahö'ö'amo'iröhëni.

³ Ēhi'ëgo Sheep Harihehu urimo surire sivae gemu gohadoho röhu number 2-oho gohohijo. Jiovamu evare hejodeje God rajahijaje majo göhuro uvavamu: Rovëjo. ⁴ Rovë'ëgo ae sino kavuo avohë'e horse-re ruehijo. Rueromo vöröe bojami'ëgo baehijo ëhuro sa'ae gö gö huë mae baerovarue muoho ijumëhego ae göëro göho muo'amo'iröhëgo. Ēhi ë'iröhëgo muorovarue kaejö ëgoho hesi örire bojamihijo.

⁵ Ēhi'ëgo Sheep Harihehu urimo surire sivae niö'i gohadoho röhu number 3-oho gohohijo. Gohamu evare hejodeje God rajahijaje majo göhuro uvavamu: Rovëjo. Rovëjamu naro ga'i gavodeje ae rövä'e horse-re hiromu i'u gavarue inömohe baejë'e rovamu sa'a hesi iruno'oho ga'iröhëro i'ue dimino'e jiego. ⁶ Ae rövä'e horse-re hiromu i'u gavarue inömohe baejë'e rovamu gagoro hejodeje God rajahjarue majo jabesi ririre jioromo aëro jövanovoromo sino rövä'e horse-re rovade a hesi örire uavavamu: Jero sa'a iruno'e ijumo'anuëjo. Ijumo'iramu iruno'oho sisërëromo bogojianovo'ajëjo. Ioho bogojianovo'iramu ëhuro hesi manaho ajiomu'ajëjo. Ajiomu'iramu aehu i imo'ië'iroho majae gemu hesi mu vaejare manaho bu'ö barëromo ëhuro majae gemu hesi iruno'o maho o majae niö'i gemu hesi iruno'o sisëho ujuoho'aruëjo. Suvuoroho ëmino'e ajiomu'ajëjo. Röhu jaehu iruno'o ijumë'oho olive ijo bajohu'o grape ö'i bajohu'o bogave ijumo'iranëjo.

⁷ Ēhi'ëgo Sheep Harihehu urimo surire sivae niö'i gemu gohadoho röhu number 4-ho gohohijo. Gohamu evare hejodeje God rajahijaje majo göhuro uvavamu: Rovëjo. ⁸ Rovëjamu hegorovo ga'i gavodeje ae sino jio'ajivë'e horse-re rovamu. Jio'ajivë'e horse-re rovade a hesi ihoho A Vuovëvo'iröhe Aho jiadeje. O ae gö hesi ijore ruehijo. Hesi ihoho Vuovë'e Aribövi Raromarue Öri ari'oho jiadeje. Jabu niö'i vöröe bojëmi'ëgo baehijo sa'ae aho'obëhe tariojejo ëhi niö'i ëhi niö'i jiego jaburo gemu baeröhëni. Gemu

baeromo ijumëvego göëro göhu'o muorovoromo vuovoröhego. Ie barëromo vuovoröhego. Guomo guomo sisë baeromo vuovoröhego. Je'o miëro umijego vuovoröhego.

⁹ Èhi'ego Sheep Harihohuro urimo surire sivae 4 gohadoho rõhu number 5-ho gohohijo. Gohamu evare gavodeje vuovëvë'e a jabesi aru'ahoho God-ni suvuoro bahjarue maratu bëhire sa'are raromamu. Èraromare hesi bëhoho urimoho ë ariböviohuro God-are jöho uehorovoromo biririv-oromo majëhinövareje. God-are jöho biririvoromo majëhijamu gagarovo aëro muo'amamu vuovëvadeje. Muo'amamu vuovëvë'ëro ëhu'ëro jabesi aru'ahoho ë raromohijo. ¹⁰ Raromoromo ma-darugo'o uvoruomohijo: O asë'e Bada ja darugo eni jië'e ae javajëjo. Ja mu sisëho bogo vaejanue o sareri'e jöho bogo jövanue a ma-maemu javajëjo. Rõhu ë sa'are raromarue ariböviohuro no bijuëmavuare höjo. Èhuni ja majae dimino'e ma-nunëremuoho gëbe va'oromo evare ë jabesi mu sisëho mevo gëromo i'uoho mana bojëminëjo. ¹¹ I'uoho mana bojëminëjamu ajivë'e niögu ëgoho ë aribövioho suvuorëmi'ego ujuhoruumohijo. Ujuhoromo hejareje uëvavamu: Majae ma-bisemu ëgo'o nuhanovorëjo hujeji jemë muo'amëvarëhi jemë'o nasi mu vaejarue ö mueno'o aehu muo'amego vuovoröhe aribövi ioro'ioroho rue barëjego evare i'uoho mana bojëmi'irode höjo.

¹² Èhi'ego Sheep Harihehu urimo surire sivae övo gö mine gohadoho rõhu number 6-ho gohohijo. Gohamu evare gavodeje sa'aho böromo börome hijiohijiovamu. Sa'aho hijiohijiovo'ego niögu sisë rõvë'e jiajëhi maja nunohuro ëhi rõvo'ego manaerohuro kö va'ëne kavuohijo. ¹³ Manaerohuro kavuo'ego buru böromehu rueromo meso hijiovego meso böso i'ehu rireromo ruvebijajëhi jiji mujöru'ohuro ëhi sa'are rireromo ruvebihijo. ¹⁴ Rireromo ruvebi'ego aehu suri huhöhego bogo gavaruëhi ö'idöhuro ëhi arorovoromo sisërë va'ohijo. Dahore aho'obëhe o sa'a dirö dirö'e jovore jio'amajoho aho'obëhe arua anumiae va'ohijo. ¹⁵ Arua anumiae va'ego sa'are a masijo masijoho a duvaho ioro'ioroho muorovo a masijoho inömo marohë'e aribövioho darugo'e aribövioho a jabesi muemu vaejarue aribövioho jabesi nimoro mu vaejarue aribövioho ëhi ae aho'o huruömo va'oromo juju gagore dahorure munë burure gurihirovo barëhijo. ¹⁶ Gurihirovo barëromo uvoruomohijo: Dahoroho munëho jemëro ahoromo urahahuego ëhuro rõho mare böromo hijaje ae God bogo gö'irajo. O Sheep Harihu hesi vöröho no bogo baejavuo'irajo. ¹⁷ Èhesi bëhoho vörö majaho rovë'e höjo. Raro ë vöröho uraho nami'a'ajëjo.

7

God-hu hesi aribövie 144,000 avoho muebejëvade jöhoje.

¹ Èhi'amu gavodeje anerae 4 riravamu. Sa'ae aho'o dinö'e dinö'e jiajoho ririre jio'i jabumë aruhiae anumiae aruae aviae riravo rova'ohijo. Riravo rova'oromo anerae gemuëro gemuëro burehu rovajoho gemu gemu tugohohijo buroho bogo rueromo sa'aho jovoho ijoho huosihoröhego. ² Buroho ëhi tugohamu gagarovo na gavodeje anerae göëro aruhe maja rojomajire jioromo rojomamu. Rojomoromo God darugo'ehu hijaje hesi jajivarue inömohe hesi övëro baejë'e ruehijo ëhuro God-are aribövi jabesi

sinore taemēhego jaji'e jio'amo'irōhego. Rueromo ma-darugo'o uvo-hijo rue anerae 4-ho jaburo hejōro mami'e sa'a'o sō jovo'o ijumo'irōhe vōrōho God-aro baerumē'ero. ³ Uvoromo uvohijo: Jemēro sa'aho jovoho ijoho nadi vejō'oho ijumo'amohējo. Hujeji God-are mu vaejarue aribōvi jabesi variore God-are soroho jajivēhego evare jemēro ē jajoho garomo uvo'irarijego: God-ro tugohē'e hōromo jemēro jabumē bogo ijumēvo'i ōri ari'ohemu ijumo'irarije hōjo. ⁴ Ēhi uvavamu hejē'i hejodeje aēro uevamu: God-are soru variore baejare aho 144,000 ěmino'e hōjo. Israel hesi agane 12 aho'obēhe baebe va'ē'e hōjo. ⁵ Judah'o hesi ujoho 12,000. Reuben hesiroho 12,000. Gad hesiroho 12,000. ⁶ Asher hesiroho 12,000. Naphtali hesiroho 12,000. Manasseh hesiroho 12,000. ⁷ Simeon hesiroho 12,000. Levi hesiroho 12,000. Issachar hesiroho 12,000. ⁸ Zebulun hesiroho 12,000. Joseph hesiroho 12,000. Benjamin hesiroho 12,000. Ēaribōvioho 144,000 jaburo God-are soroho baerumade hōjo.

God-are aribōvie ae aho'obēhe riravorumade jōhoje.

⁹ Ēhi'amu naro ga'i gavodeje ae aho'obēhe mae riravamu. Bogo adaho varijēnoho jiohijo. Sa'ae dinō'e dinō'e agane gō gō sine gō gō huē gō gō aribōvioho ajivē'e niōgu ěgoho io'amē'e juva hanoho ujuohē'e God-are rōho ma hesi nuninō Sheep Harihu hesi nuninō riravohijo. ¹⁰ Riravoromo madarugo'o uvoruomohijo: God rōho mare hiromo muebejavuajohu'o Sheep Harihohu'o jaburo niō'iro mabēhe ajamuiromo manō babamavuē'e hōjo. ¹¹ Ēhi uvoruomamu God-are rōho maho riri mare jio'i God rajahijaru maje 4-ho ruē numē riravo rova'i rōhu majo jabesi dejonō a duvahoho ruē numē raromo rova'i rōhu a duvaho jabesi dejonō ē aneraho aho'obēhe ruē numē riravo rova'ohijo. Ēhi riravoromo rōho ma hesi rirōre ague aho raromoromo God rajahiruomohijo. ¹² Rajahiro mo uvoruomohijo: Aveho iae mae-ějo. Aji maho uehoro maho iho maho darugo maho vōrō maho nosi Bōrōme God-aremu jiajoho ěhi ma-jiemu jiobe va'a'ajējo. Ma-jiemu jiobe va'iē'ego noro hu gemu rajahiro mo huē mabēhe uanōvo'ejarējo. Iae mae-ějo.

¹³ A duvahe 24-ho rōhu gemuēro ri'ōromo na uehijo: Ēajivē'e niōgu ěgo io'amē'e aribōvioho rahumē jioruomajējo. Dinō'e jioromo rueruomade hōjo. ¹⁴ Rueruomade hōjamu naro uavodeje: Na bogo gavajējo. Jasi jero gavanuējo. Jasi jero gavanuē'ego rue a duvahohuro uehijo: Ēajivē'e niōgu io'amē'e aribōvioho ěho bogo vuovēvē'e sa'are raromamu evare Iesu bijōninarue aribōviohuro jabesi ōrire huē vavaene bōrōmo bēhe bojēmamu baerumade hōjo. Baeromo rōhu iae mae rueruomade hōjo. Jabumēro God-are Sheep Harihu hesi kōhuro jabesi niōgoho u'oruomamu jabesi sisēho barējēhē'ero niōgoho ma-ajemu jiēho'amajējo. ¹⁵ Ēhu'ero jiē'ero jabumē God-hu hijaje rōho ma ē hesi nuninō riravoromo hesi osare vahie majae ma-hesi muohemu vaemu vaejahoruomaje hōjo. Vaejaho'iramu rōho mare hijaje ahuro jabu'o gemu mae hiromo mu sisēho raboho tugohēho'iramu munē bururo raronanovoruomo'ajējo. ¹⁶ Munē bururo raronanovoruomo'iramu ijonōho vadunoho bogo hōmēvonōvo'ajējo. Huēho bogo girihēvonōvo'ajējo. Majaho bōvioho bise'oho bogo ravēvo'iramu sinoroho vōrō'iraeromo birebirēgonōvo'ajējo. ¹⁷ Rabēni hesi bēhoho God-are Sheep Harihe rōho ma hesi

ririre hijaje ahuro ë aribövioho hesi Sheep ömo'ömeço gagovëvoromo muebejevönövo'ajëjo. Muebejevövoromo sö ujuohoromo a i'ovëvo'iröhe jovore ë va'onövo'ajëjo. Ëhi'o'iramu God-ro jabesi nuni jovoho miorëho'iramu jabesi huë vavaenoho aho'obëhe barë'ajëjo.

8

Suri badihi taemo'amare sivae 6 gohobe rovadoho ijo tugoho'i number 7-ho gohade jöhoje.

¹ Ëhi'ego Sheep Harihehu urimo surire sivae övo gö mine övo göre gemu gohadoho röhu ijo tugoho'i number 7-ho gohohijo. Goho'ego evare ö'idöho jörumoraebe va'öjuvo half hour rabu'e barëjadeje. ² Ëhi'amu evare anerae 7 God-are nuninö riravaruocho naro gëvodeje. Riravoromo hëgöe aho'obëhe 7 bojëm'i'ego gemu gemu ujuohohijo.

³ Ujuoho'ego anerae göero gold'e hevöho baeromo ruehijo ose ë bamoromo vënëro buejego ridi'e vëni u'ohuro God-ni ajiomoröhego. Hevöho baeromo God-ni suvuoro vënehu buejarue maratue gold-ehu avohare ë hesi bëhire rueromo ë namihijo. Nami'ego aëro ose aho'obëhe bojami'hijo huro God-hu hijajire nuninörire maratuore ë bamoromo buejego God-are ariböviohuro ëninamijego ëninamaruohu'o ridohu'o gemuoro havoromo God-arire ajiomoröhego. ⁴ Osoho bojami'ego anerahuro övëro ma'eno'ego God-are ariböviehu ëninamaruohu'o ridohu'o gemuoro havoromo God-arire ajiomohijo. ⁵ Ëhi'ego anerahuro ridi'e hevöho baeromo God-ni suvuoro vënehu buejarue maratu döre ravë'e vënoho aegoromo irijiomö'ego vënoho suovoromo io'amo'ego sa'are rireromo abuehijo. Rireromo abue'ego baderivoromo vajeri varuru'e vaeromo sa'aho hijiohijiovohijo.

Aneraehu hëgö huobe rovere jöhoje.

⁶ Ëhi'ego rue anerae aho'obëhe 7-ho hëgöe gemu gemu ujuohë'ëro huö'i jö'ore bamohijo.

⁷ Jö'ore bamoromo anerae number 1-ohuro hëgöho huohijo. Hëgöho huö'ego ënëro direjohijë'e masijohu'o vëni'o kö'o buarohë'ocho otehö'ö'ego ö'idöre jioromo sa'are rireromo abuehijo. Rireromo abue'ego sa'ae aho'o ije aho'o niö'i gemu tariojaroho gemu ö'idöre jioromo rireromo abuejade vënohuro ravo barëhijo. O garasi rude rövë'e ma-maho aho'obëhe ravo barëhijo.

⁸⁻⁹ Ëhi'ego anerae gemuehu hëgö huadoho röhu number 2-ohuro hëgöho huohijo. Hëgöho huö'ego evare dahoru böröme vënehu ravanovë'ohuro ahoromo sö jovo e'ure abuehijo. Abue'ego sö jove aho'o jovo mie aho'o boat aho'o niö'i gemu tariojaroho jövëro dirö'e gemu köraehijo jovo mie ë dirö'e gemuore vuovohijo boat ë dirö'e gemuore dadorovo'amohijo. Röhu dirö'e niö'i bogo.

¹⁰ Ëhi'ego anerae niö'iehu hëgö huaroho röhu number 3-ohuro hëgöho huohijo. Hëgöho huö'ego jiji böröme ö'idöre jioromo vënëro ravanovë'e be'abuehijo. Be'abueromo rova'o'amë'e jove aho'obëhe sa'a gagore rojomo'amaje jove aho'obëhe niö'i gemu tariojaroho dirö'e gemu taemo'hijo. ¹¹ Taemamu jovoho ajuovadeje jiji hesi ihoho Ajuo'ëro jië'ëro.

Ajuovo'ego ae aho'obêhe ë jovocho ue'ahoromo ajuomo'amoromo vuovo-hijo. ¹² Èhi'ego anerae aho'obêhe niö'i gemuehu hëgö huaroho röhu number 4-huro hëgöho huohijo. Hëgöho huo'ego majae manaere jiji mujöru'e ha'ose aho'obêhe niö'i gemu tariojaroho gemu sisërêhijo. Sisërëromo ramoramovohijo. Ramoramovë'ëro êhu'ëro majaehu sisonu'e jeni'e maja'e ajivo'iröhe majae bamo'iröhohe niö'i gemu tariojaroho gemu bogo ajivo'i ramoramovohijo. O manaerehu jiji mujöru'ehu vahi'e ajivo'iröhe majae niö'i gemu tariojaroho gemu bogo ajivo'i ramoramovohijo.

¹³ Èhi'amu naro ga'irögoro ë'amu gavë'i evare hejodeje buruhohuro döre biojé'i uvavamu: O vaevë'e vaevë'ëjo. Sa'are raromaruje aribövioho anera ioro'ioroho niö'i gemu jaburo hëgöho huobe va'iramu jemë sisërëjêvo'ajêjo.

9

¹ Èhi'ego anerae ëhi niö'i ëhi niö'iehu hëgö huaroho röhu number 5-huro huohijo. Huamu gavode jioho ö'idöre jioromo sa'are be'abuejê'e jiamu gagorovo gavodeje gua gago ëgobövi ma ë hesi ojo jiovarue key-oho aëro jiji hesi örire bojami'ego baejamu. ² Gua hesi ojo jiovarue key-oho baenugoromo gago ëgobövi hesi ojoho jiovo'hijo. Jiovo'ego vëni böröme böröme gua gagore jioromo u'ivoromo rojomohijo. Rojomoromo majaho tugoho'ego öri ari'oho aho'obêhe ramoramovohijo. ³ Ramoramovo'ego guaeaviguaeviëro vëni u'ire jioromo sa'are ruvebiruomohijo. Ruve-biromo ë guaeaviguaeviohuro niani'ö hesi vörö va'ënoho baejareje ae ijumo'amoröhëni. ⁴ Vöröho baeromo röhu heruomadeje uëvavamu: Garasie ije ö'e iruno'e resu resue rabe rabe sa'are jiajoho bogave ijumo'irarijêjo. God-are soru varijore bogojië'ohemu ijumëvorêjo. ⁵ Ijumëvë'oho jabumë nadi muo'amëvo'irögoro niani'öehu umijego vi'ehëgaje ëhi jië'e vi'ehoho manaere övo gö mine bojëmibe va'orêjo. Èhi uëhijo. ⁶ Èhi uëvadëhi ë manaere övo gö mine hesi uhure ë ijumëvë'e aribövioho vuovo'i nëgo'ë'e. Vuovo'i nëgo'iramu vuovo'i öroho bogo biroho'ë'ö.

⁷ Röhu ë guaeaviguaevi jabesi sino haho'oho muorovo'irögoro avohëhare horse-oho va'ëne jio'amohijo. O jabesi simanore gold'e bosö va'ënoho didi'ëho'amë'e jio'hijo. O jabesi nu ano'oho a nosi nu ano'o va'ëne jio'amohijo. ⁸ O jabesi simano uoho magonahe simano rudu'e jabesi u jiajêhi ëhi jio'hijo. O jabesi anoho vösö'le lion jabesi ano va'ëne jio'hijo. ⁹ Röhu aehu muorovo'irögoro biriri'e niögehu vinebi tugohoromo io'amarue ëhi jië'e biriri'e niögöho vinebire io'amë'e jio'hijo. O vivojehu diohodihovoromo huosihë'oho ëho muorovo'i va'i horse-ehu maratu jagu ujuohoromo darugo'o va'ego garahörö'e baejego hejaruëhi ëhi jiavohijo. ¹⁰ Röhu jabumë uho'e jio'amohijo. Jabesi uhoho vörö'e niani'ö uho va'ëne jio'amohijo. Vöröho uhore jië'ëro ë uhohuro manaere övo gö mine umibe va'ë'ö. ¹¹ Röhu ë guaeaviguaevi jabesi börömo vaeromo muebejêvaje aho gua gago ëgobövi muebejaje anera sisêhoje. Èanera hesi ihoho Hebrew jöëro uvarueje: Abaddon-ajo. O Greece jöëro uvarueje: Apollyon-ajo. Èiho hesi bëhohe bövi bise'o ijumo'amajohoje.

¹² Guaeaviguaevi rueruomade vavaeni'e muoho iae barë'i röhu buruhehu uvade vavaeni'e muoho niö'i gö'ö rue'ë'e.

¹³ Iae anerae övo gö minehu hëgö huaroho röhu number 6-huro hëgöho huohijo. Hëgöho huamu hejodeje God-are nuninö namijaje gold'e maratu

osore osore jioromo uvavamu. ¹⁴ Uvoromo ë vejö'e hëgö huaje aneraho uavavohijo: Nume anerae ëhi niö'i ëhi niö'i Euphrates jovo börömore tövëvaroho jiovo nugö'ö'amëjo. ¹⁵ Jiovo nugö'ö'amëjamu rue hëgö huade anerahuro ë anerae ëhi niö'i ëhi niö'i tövëvaroho jiovo nugö'ö'amohijo ae aho'obëhe sa'are raramaruoho niö'i gemu tarioromo niö'i nugo'i gemu muo'amo'iröhego ë aneraho ëhi niö'i ëhi niö'i God-ro tövëvoromo bamëvë'ëro ë majaho ë manaeroho ë vadunoho rovego jiovo nugö'ö'amego ë sa'are aribövioho muo'amëvoröhego. ¹⁶ Röhu ë anerae 4 jabesi horse-re va'arue muorovo aribövioho iae 200 million jiadeje. Ejöho iae na hejodeje. ¹⁷ Röhu ë muorovo'iröhe horse jabesi o horse va'arue muorovo aribövi jabesi nu ano'oho nia'ovoro gavodeje. Jabesi vineboho biriri'e niöghuro tugohoromo io'amë'e jiohijo. Röhu biriri'e niögu jabesi nu ano'oho kavuë'e vëni hödu va'ëne rövë'e vëni u'i va'ëne o hövë'e munë ravoromo hödu hövë'e jiajëhi ëhi jio'amohijo. Röhu horse jabesi simanoho lion jabesi simano va'ëne jio'amohijo. Röhu vëni höde vëni u'e o hövë'e munë ravoromo hödu hövë'e jiajëhi jië'o'ho ëho jabesi jö'ore jioromo suorovohijo. ¹⁸ Horse jabesi jö'ore jioromo suorovoromo vëni hödoho o u'o'ho o hövë'e munë hövë'e jiajëhi jië'o'ho ë mu sisëhuro ae aho'obëhe sa'are raramaruoho niö'i gemu tarioromo niö'i rëmo'i gemu ravëvo barëjadeje. ¹⁹ Röhu ë horse jabesi vöröho jabesi jö'ore o jabesi uhore jiohijo. Jabesi uhoho simano'e jiohijo ëhuro ae ijumo'amo'iröhëni. Jabesi uhoho simano'e jië'ëro ëhu'ëro ë uho jabesi nu ano'o'ho sigobu sisë jabesi nu ano'o va'ëne jiohijo.

²⁰ E'mu sisëhuro ëhi rueromo ijumëvo'ego a ioro'ioroho vuovëvo'i ioro'ioroho bogo vuovëvohijo. Bogo vuovëvadeje röhu inömo sisë jabesi övehu avohoromo uehorovaruoho bogo uehorovoromo vuonugo'i a'i inömo sisë gold-ehu o silver-ehu o copper-ehu o munë göehu göehu o ijehu avoho'amaroho sarerivoromo uvoruomohijo: E'ho aru'aho'e höromo uehorovemu uehorovoruomohijo. Röhu ëhi jië'e inömo'ho bogo uheriharueje. Bogo hejarueje. Bogo jijiharueje. Ma-momorö'öjarueje. E'hi jië'e inömo'hu'o aru'aho sisëhu'o uehorovaruoho bogo vuonugo'i ëhi ma-uehorovoruomohijo. ²¹ E'hi ma-uehorovoromo a muo'amarue muoho bogo vuonugoromo iro oso'e muoho bogo vuonugoromo önö'e muoho bogo vuonugoromo vajiohu'e muoho bogo vuonugo'i ma-vaemu vaeruomohijo.

10

Aneraehu suri bise'o John bojamamu ijade jöhoje.

¹ E'hi'amu gavodeje anera göho hesi darugoho bövi maho jië'ëro suëro numë'e simano döre nuoge ba'amë'e sa'are ruvebijamu. O hesi nu ano'o'ho maja va'ëne ajivë'e jio'i hesi höroho vëni hödu ëgobövi va'ëne jiohijo. ² Röhu huoharue suri bise'o'ho jiovë'e ë anerahuro övëro ma'ënohijo. O hesi höru maho sö jovo döre bamo'i hesi höru adoho sa'a döre bamoromo ëhi namihijo. ³ E'hi namiromomo lion-ehu uvaruëhi ëhi ma-vöröëremu uvohijo. Uvo'ego vajeroho aho'obëhe övo gö mine övo göre niö'i ano'amoromomo dirö'e göre göre ëhi uvobe va'ohijo. ⁴ Vajeroho anoromo uvobe va'amu hejë'i ë vajerehu uvare jöho naro jajivo'irögoro ë'odeje. Jajivo'i ë'irögoro hejodeje jöe ö'idöre uëvavamu: Vajere övo gö mine övo göre niö'i uvaroho nadi jajivo'i subivëhonëjo.

⁵ Rõhu hörü gö sö jovore bamo'i hörü gö sa'are bamë'e namijamu gavode anerahuro övo maho ö'idöre nugojiomohijo. ⁶ Nugojiomoromo God-are ihore darugo'e jõho majëhiromomo uvohijo: Ioro'ioeremu hijaje aho God ö'idö sa'a jovo bövi bise'o avoho'amade ahuro ge'ego na ave jõho majëhi'irögoro ë'ajëjo. Ijonõho bogo muebe'irögoro ⁷ a'i anera göhuro hëgõho huo'iramu evare God-hu mami'e subivahuade mu jiorõhe jö God-hu hesi mu vaeromo jö majëhijarue aribövi uëvadoho ë muoho iae jio barë'ajëjo.

⁸ Ëhi uvamu rõhu urimo ö'idöre uëvavamu hejode ahuro jöe gö majëhiromomo uëvavohijo: Rue anera hörü gö jovore bamo'i hörü gö sa'are bamo namiro majo'ë'e suri övehu ma'enajoho ë suroho jero va'oromo bæjëjo. ⁹ Ëhi uëvamu hegorovo naro va'oromo aneraho uavodeje: Suri bise'oho bojemiëjjo. Suri bise'oho bojemiëjjamu uëvadeje: Më suroho baeromo ijëjo. Baeromo i'iramu jö'ore vuomëro rihuamanovo'i rõhu dë vi'ehago'ajëjo. ¹⁰ Vi'ehago'ajëjamu naro baeromo ijamu vuomëro rihuamanovoromo hejodeje dë vi'ehëgavamu.

¹¹ Vi'ehëgamu aëro uëvareje: Rõhu maho ri'öromomo sa'ae dinö'e dinö'e sine gö gö huë gö gö sa'are a masije gö gö ëho jabesi jö God-hu jövajoho jero majëhinego ae aho'obëhe he'irarëjo. Jasi muoho ëhi hõjo.

11

God-are jö majëhijare ae niö'i jabesi jõhoje.

¹ Ëhi uë'ego aëro guduodo va'ëne vahu bæjarue ijahe memiromo uëvavohijo: Ri'ö va'oromo God-are javu böromomo hesi vahuoho o God-ni mi suvuroho bæjarue maratu hesi vahuoho baeromo ganëjo dimino'e ijëgo. O osare raromoromo God rajahijarue aribövioho adahoromo ganëjo dimino'e ijëgo. ² Rõhu God-are javu hesi vahu bæjë'oho rirönõho nadi baenëjo. Ëhesi bëhoho javu rirõho Jew rajoho bogo a'i sa'a gö raje God-are jö bogo heruomaje aribövi jabesi örire bojemiëj'e hõjo. Jabesi örire bojemiëj'ëro jabumëro rueromoromo God-are amo böromõho Jerusalem manaere 42 hesi uhure hörü duruajo'ëro vaerumo'ajëjo. ³ Hörü duruajo'ëro vae'i ë'iramu evare nasi jö majëhijarue ae niö'i naro uë'iramu jabumëro niõgu sisëho io'amoromo nasi jõho majëhibe va'irõhoho ë manaere 42-ho barë'ajëjo. Ëhi uëvavohijo.

⁴ Ëae niö'ioho ëho sa'a muebejaje a God-are nunire rirarovarue olive ije niö'ioho va'ëne o hesi nunire rirarovarue iro niö'ioho va'ëne jëve. Ëhesi bëhoho ë olive ijo niö'i jabesi jovo baeromo bæjëgo ajivajëhi o ë ire niö'i bæjëvego ajivajëhi ë ae niö'iohuro ëhi God-are darugõho baeromo ajoho barue'ë'ö. ⁵ Rõhu aehu ë ae niö'i jabesi örire ijumëvo'ië'iroho vënëro ë ae niö'i jabesi jö'ore jioromo rueromo nu huodëgarue aribövioho ravëvo barë'ë'e. Ae rahu jabumë ijumëvo'ië'oho iae ëhi vuovëvo'ë'e. ⁶ Rõhu ë ae niö'ioho jaburo vörõho bæ'ë'ö ëhuro God-are jö majëhijarue majaho rovego evare ënoho tugohego bogo ruejuvo jõho majëhi barëjëgo evare ruerõhego. O vörõho bæ'ë'ö ëhuro jabesi divare nëgë'iroho jove gö gö ijumo'amego kö'irae'amorõhego o uvego sa'are aribövioho guomo guomo sisë gö gö bæ'amorõhego.

⁷ Amo jabesi jõho majëhibe va'ojuvo barë'iramu vörö'e majo sisëhuro gua ëgobövire jioromo rojomoromo ae niö'iohu'o muorovo'ë'e. Jabu'o muorovoromo ruahö'öjëvoromo anëgo'iramu vuovëvo'ë'e.

8 Vuovëvo'iramu jabesi sinoho amo börömo hesi öri börömore ëhi raromëvo'ë'e. Ëamoho sisëgo ëhuni uvarueje: Ëamoho Sodom o Egypt höjo. Röhu urimë'i ë ae niö'i jabesi A Börömoaho aëro guduumoromo ë ame gemuore korosire anareje. Amo ë ame gemuore jabesi sinoho raromëvo'ë'e. 9 Raromëvo'iramu sine gö gö agane gö gö huë gö gö sa'ae dinö'e dinö'e aribövioho ëho jaburo rueromo ë ae niö'i jabesi sinoho ërimëhoromo uarvonövo'ë'ö: Bogo guavëvo'ëjarëjo. 10 Ëhi uarovoromo sa'are raromarue ariböviohuro uvoruomo'ë'e: Ëae niö'iohuro huë vavaene aho'obëhe nosi örire bojamuinövare höjo. Röhu vejö'oho vuovëvë'e höromo nimoronimorohoromo suvuoramirovo'ë'ö. Ëhi'ojuvo majae niö'i gemu röhu ma-bisemu hesi ijore barë'ë'e. 11 Ëmajaho barë'iramu God-ro jö'ö ögëro jabesi nu gagore huosihë'iramu vuovëvadoho i'ovoromo ri'öromo döro rirarovo'ë'ö. Döro rirarovo'iramu ae aho'obëhe jabumë gëromo juhuonivo avoho'ë'ö. 12 Juhuonivo'iramu ë ae niö'iohuro he'ë'ö ö'idöre jöe uvo'iramu: Avehuro rojomohëjo. Avehuro rojomohë'iramu evare jabumë nu huodëgarue ariböviohuro ga'ë'ö ë ae niö'ioho ö'idöre suëro numëvobe ajiomo'iramu. 13 Ö'idöre ajiomo'iramu evare sa'aho hijiohijiovo'ë'e. Sa'aho hijiohijiovo'iramu amo taritarivaroho dirö'e 10 jië'ëro dirö'e 9 mae jio'i dirö'e gemu ijumo barë'ë'e. Dirö'e gemu barë'iramu ae aho'obëhe 7,000 vuovëvo'ë'e. Vuovëvo'iramu a ioro'iorohuro juhuonivoromo uvo'ë'ö: Asë'e ö'idöre hijaje ae God hesi ihoho böröme höjo. Ëhi jioröhoho nara nia'ovoro gavodeje.

14 Vavaeni'e mue niö'i buruhehu uvadoho iae barë'i röhu number 3-oho ma-burëro rue'ë'e.

Aneraehu hëgöe 6 huobe rovaroho ijo tugoho'i number 7-ehu huade jöhoje.

15 Iae anerae övo gö mine övo göre gemuehu hëgö huaroho röhu ijo tugoho'i anerae number 7-huro hëgöho huohijo. Hëgöho huö'ego ö'idöre darugo'ö uvoromo uvoruomavohijo: Jaruvoho nosi Bada God'ö God-hu uavë'ëro böröme namiromo ajamuijaje aho Keriso'o jahu niö'iro darugoho baejë'e höjo bövie rirarovoromo sa'ae aho'obëhe muebe'amoröhëni. Darugoho baejë'ëro God-ro böröme namiromo muebemu muebebe va'onövo'ajëjo. 16 Ëhi uvavamu hegorovo a duvahe aho'obëhe 24 a masijehu raromarue röho mare God-are bëhire raromaruohuro ri'öromo ague aho raromoromo God rajahiruomohijo. 17 Rajahiro mo uvoruomavohijo:

O asë'e Bada God daruge aho'ö baejë'e ae javajëjo.

Urimë'i jobe rovanoho jaruvohu'ö ëhi gemuoho hiemu hijanue ae javajëjo. Jasi darugo börömoaho baeromo dö mare hiromo aevoromo aho'obëhe muebejavuë'ëgo

ëhuni rajahijaruëjo.

18 Urimoho sa'ae dinö'e dinö'e raromarue ariböviohuro vörö'iraejë'e raromonövare höjo.

Jaruvoho jero jabesi örire vörö'iraejanuëjo.

Majaho rovë'e höjo vuovëvë'e aribövi mevëvoromo gë'iranoho mae o sisë jëvego.

Gëromo jasi mu vaejahoromo jö baeromo majëhijarue aribövi jabesi mana bojëmi'iranoho

jasi aribövi ma jabesi mana bojëmi'iranoho

jasi iho mae uehorovarue aribövioho ininore va'o masijore jabesi mana bojëmi'irane ë hesi majahu'o sa'are bövi bise'o ijumaruoho mana ijumëvo'irane ë hesi majahu'o rov'e höjo.

¹⁹ Èhi uvo'ego God-are osae ö'idöre jiajoho jiovohijo. Jiovo'ego God-are jögoru jiaje maua va'orahoro jiohijo. Va'orahoro jio'ego baderivoromo vajeri varuru'e vaeromo sa'aho hijiohijiovoromo ënéro direjohijë'e masije darugo'o ruvebihijo.

12

Sigobu börömehu magonaho sihade jöhoje.

¹ Èhi'amu gavodeje bogo gavaruëhi jië'e mu böröme gö ö'idöre jiamu. Èmu hesi bëhoho magonahe gemu jiohijo. Majae niögu va'ëne ba'amë'e jiohijo. O höroho manaerore bamë'e jiohijo. O hesi simanore jije aho'obëhe 12 inovoromo bosö va'ëne didi'ahë'e jiohijo. ² Röhu hu dë'ëro jië'ëro raho'irögoro vi'ehe böröme baeromo hara'uoromo darugo'o jö'e dadovavohijo.

³ Èhi'ego bogo gavarue mu böröme gö'o ö'idöre ruehijo. Èmu hesi bëhoho kavuë'e sigobu börömo böröme jiohijo. Vörö'e mae jiohijo. Hesi simanoho aho'o övo gö mine övo göre niö'i jio'amohijo. O hesi danoho aho'obëhe övo gö mine övo gö mine jio'amohijo. O sigobu simanoho gemu gemu a masijehu io'amaruëhi jië'e bosöhuro didi'o'amë'e jio'amohijo. ⁴ Röhu jije aho'obëhe ö'idöre jio'amajoho niö'i gemu tarijaroho dirö'e gönö niö'i nugo'i dirö'e gönö gemu sigobu hesi uhohuro sa'are ujuoho io'amohijo. Ujuoho io'amoromo ë harihu raho'ië'aje magonaho hesi nuninö raromoromo muebehijo rahego harihoho i'iro. ⁵ Raromoromo muebe'ego rue magonahohuro harihoho rahohijo huro ijönö hujejo ha'itoho baeromo sa'ae dinö'e dinö'e raromarue aribövioho vörö'o muebejëvego jaburo hu gemu ejahoröhego. Amo harihoho raho'ego ë aho ma-majioho ba'ojio God-hu röho mare hijajire ë nugohijo. ⁶ Evare vëmohuro ju'ebiro mo arue a rumo'e sa'are va'ohijo God-hu avohahade öri ari'ere ë hijego God-ro ajamiromo muebebe va'ego majae aho'o 1260 barë'iröhego.

⁷ Èhi'ego ö'idöre muorovohijo. Anera böröme Michael'o huhu muebejëvaje anerahu'o ëho jaburo ri'öromo sigobohu'o muorovoruomohijo. Muorovo'ego sigobohu'o sigobu hesi anera ömo'ömo'u'o mana muorovëmihijo. ⁸ Muorovëmi'ego rueho jaburo sigobohu'o hesi ariböviohu'o taemëvohijo. Taemëvoromo uëhijo: Ave ö'idöho ioro'ioremu vionugo'i va'ohëjo. ⁹ Èhi uënuroromo ë sigobu böröme ö'idöre jiajoho baba'amohijo. Èsigoboho ni'i'ivadire jiohe rovdadoho hesi ihoho Devil o Satan jiohijo. Sa'ae dinö'e dinö'e raromarue aribövi sareramuike juvaje ahoje. Hu'o hesi anera sisë ömo'ömo'u'o sa'are baba'amëvohijo.

¹⁰ Baba'amëvamu hejodeje ö'idöre darugo'o uvavamu: Jaruvoho nosi Börömo ho God-ro hesi darugoho röjahuiromo bövi mae namiromo sisëho nomi ruahö'öjahuë'e höjo. O jaruvoho God-hu uavë'ëro böröme namiromo ajamuaje aho Kerisero no muebejavuaje darugoho röjahuijë'e höjo. Èhesi bëhoho jö sisë majahijaje aho baba'amë'e höjo. Huro God nosi A Börömo hesi nunire namiromo vae majae nosi ö mueno'o jabesi jö sisëho sareramiro mo majahinövade höjo. Röhu jaruvoho baba'amë'e höjo. ¹¹ Nosi

Christian ö mueno'ohuro uvare höjo: God-are Sheep Harihoho köe rueromo guomë'ëro mae javuajë uvoromo hesi jöho ae sama'e majëhiromo ëhuro sisëho ruahö'öruomade höjo. Jabesi sinoho bogo uehorovo'i uvare höjo: No Keriso-are jöëni vuovë'o'oho iae hesi höjo. ¹² Èhuni ö'idöho mabëhe höjo. Ö'idöre jiaruje aribövioho mabëhe jëvaje nimorohohëjo. A'i sa'ahu'o jovohu'o vaevë'e höjo ë hesi bëhoho Satan hu ë abuejë'ëgo. Abuejë'ëro garomo uvaje höjo: Nasi majaho barë'irögoro ë'ajëromo vörö'iraejë'e höjo. Èhi uvoruomohijo.

¹³ Èhi'ëgo rue sigobohuro gavade baba'amë'ëro sa'are jiamu gagorovo aharihu rahade magonahoho ijumo'i siho baeromo va'ohijo. ¹⁴ Siho baeromo va'ëgo buruhi börömo hesi vivojoho niö'i magonahohuro God-aro baehijo ëhuro bioromo a rumo'e sa'are va'oromo hesi rõhore hiröhëni. Hijego God-ro muebejego sigoboho ë magonahehu hijaje öri ari'eroho bogo va'ëgo vadune aho'obëhe niö'i gemu rõhu ma-bisemu hesi ijore barëröhego. ¹⁵ Èhi'ëgo sigobohuro jovo böröme hesi jö'ore otehö'öhijo ë jovohuro ruomoromo ë magonahehu jiajire va'oromo ë magonahoho bava'ojöro. ¹⁶ Jovoho otehö'ö'ëgo jovohuro magonahoho bae'i rue'ëgo sa'ahuro magonahoho ajamiromo tögöromo'ëgo jovohuro ë gagore va'o barëhijo. ¹⁷ Va'o barë'ëgo ë sigobohuro magonaho hesi örire vörö'iraeromo va'oromo magonaho hesi aboji harihu'o ioro'iorohu'o muorovo'i va'ohijo. Rõhu ë aboji harihu'o jabesi bëhoho God-are jögoru ejahoromo Iesuare jö birivoromo mae uehorovarue aribövioho jioruome. Èariböviohu'o sigobohuro muorovo'i va'ohijo. ¹⁸ Èhi'oromo ë sigobohuro va'oromo sö jovo riröre raromohijo.

13

Vörö'e mi niö'iehu rueromo mu sisë vaejare jöhoje.

¹ Sigobohuro sö jovo riröre raromamu naro gavodeje vörö'e mi sisë sö jovore jioromo rojomamu. Hesi simanoho aho'obëhe övo gö mine övo göre niö'i jiohijo. O hesi danoho aho'obëhe övo gö mine övo gö mine jiohijo. O a masijehu didi'aruëhi jië'e bosöho dane gemu jio'amobe va'ohijo. O simane gemu gemu God agarue iho sisëho gemuohemu jajivo'amë'e jiohijo. ² Rõhu ë vörö'e mi sisë hesi nu ano'o'oho leopard nu ano'o va'ëne jiohijo. O hesi hõroho bear hõru va'ëne jiohijo. Hesi jö'o'oho lion jö'o va'ëne jiohijo. Rõhu rue sigobohuro darugo börömëro jië'ëro ë darugoho vörö'e mi sisëho bojamiromo uahijo: Na'o rõromo rõho maro ajio hiromo nasi öri ari'o'oho aho'o muebejehonëjo. ³ Rõhu ë mi sisëho hesi simanoho gemu aëro anamu guomoromo i'ovë'ëro batato'e jiohijo. Guomoromo i'ovë'ëro batato'e jiamu ae aho'obëhe ëho garomo tiötiövoromo simane sisë'i uehorovoromo uvareje: Èho mae hõromo hesi ijore ijore jijihoruomohijo. ⁴ Hesi ijore ijore jijihoromo uvoruomohijo: Sigobohuro vörö'e mioho hesi darugoho mabëhe bojamijade hõromo ëhuni sigoboho rajahiruomohijo. Sigoboho rajahiroho vörö'e miohu'o rajahiruomohijo. Rajahiromo uvoruomohijo: Èvörö'e mioho darugo ma'e höjo. Rahuaro ëhi jië'e darugoho höjo. Rahuaro ë vörö miohu'o muorovo'ajëjo. Èhi uvoruomohijo.

⁵ Èhi'ëgo God-ro ë vörö'e mi hesi öroho bogo tugohahohijo huro nimoron-imorohë'i jö sisë jövoromo hesi nimoromo bövie bise'e muebebe va'ojuvo manaere aho'obëhe 42 barë'iröhego. ⁶ Öroho bogo tugohahë'ëro vörö'e

mi sisēhuro ri'ōromo God agoromo hesi ihoho ijumoromo God-hu hijaje ōri ari'ohoho sivoromo God'o gemu mae ō'idōre raromarue aribōvi jabesi sisēho sarerivoromo ēma jōvohijo. ⁷ Jō sisēho ēhi jōvo'ego God-ro ē vōrō'e mi hesi ōroho bogo tugohahohijo huro God-are aribōviohu'o muorovoromo ruahō'ōjēvo'irōhego. Ruahō'ōjēvoromo vōrōho baeromo agane gō gō sa'ae dinō'e dinō'e huē gō gō sine gō gō aho'obēhe muebejēvo'irōhego. ⁸ Ae aho'o sa'ae dinō'e dinō'e raramaruoho jaburo ē vōrō'e mi sisēho iae uvene aho rōjahiruomo'ē'e. Uvene aho rōjahi'irōhe hesi bēhoho urimo God-hu ō'idō sa'a bogo bamadevare evare God-ro a ioro'ioro jabesi ihoho hesi Sheep Harihu anego guomorōhe hesi surire jajivo'amadeje hu'o maro raromemu raromo'irōhego. A ioro'ioro jabesi ihoho suriroho bogo jajivo'amadeje bogo ēhioho maroho raromo'irōhego. Rōhu iho bogo jajivo'amē'e sa'are raromarue aribōviohuro vōrō'e mi sisēho rajahiruomo'ē'e.

⁹ God-are jō hejaruje aribōvioho ave jōho hehējo. ¹⁰ Aehu jemē gudu-amēvoromo savoji gagore ba'amēvo'iē'ohoho iae savoji gagoro ba'amēvo'ē'ō. O aehu muo'amēvamu vuovēvo'iē'ohoho iae vuovēvo'ē'e. Ēhi jiē'e mu sisē rue'irōhohuni ēhuni God-are aribōvioho jemēro birivoromo God gemu uehorovobe va'ore.

¹¹ Ēhi'amu gavodeje vōrō'e mi sisē gō'o sa'a gagore jioromo rojomamu. Ēmi hesi danoho niō'i sheep harihu hesi dano jiajēhi ēhi jōvohijo. A'i huhu jō jōvajoho ē sigobu bōrōmehu jōvajēhi ēhi ma-darugo'o jōvohijo. ¹² Ijore rovade vōrō'e mi sisēhuro urimore rovade mi sisē hesi vōrōe gemuoho bae barēromo huni rōromo muoho vaehijo. Urimore rovade mi hesi muoho vaeromo sa'are raromarue aribōvioho uēhijo jabumēro urimore rovade mi sisēho uvene aho rōjahi'irōhego. Aehu hesi simanoho gemu anahamu guomoromo i'ovade ē hesi batato'e simano jiē'e mioho rajahi'irōhego muoho vaehijo. ¹³ Ijore rovade miohuro urimore rovade mi hesi muoho vaeromo no bogo gavarue vōrō'e mu masijoho vaehijo. Mu masije gō gō vaeromo rōhu ae aho'obēhe jabesi nunire namiromo uvo'ego vēnohuro ō'idōre jioromo sa'are ruvebihijo. Ēhu'o ē'ohijo. ¹⁴ God-ro hesi ōroho bogo tugohahē'ero ēhu'ero ijore rovade miohuro urimore rovade miohuni rōromo ēhi jiē'e vōrō'e muoho vaeromo ēhuro sa'are raromarue aribōvioho sarerēmihijo. Sarerēmiromo uēhijo jabumēro urimore rovade mioho rajahi'i munē o rabe sehoromo inōme hesi nu ano'o va'ēne avohorōhego. Hesi simanoho gemu anahamu guomoromo i'ovade ē hesi batato'e jiē'e mi hesi nu ano'o va'ēne avohorōhego. ¹⁵ Urimore rovade mi hesi nu ano'o va'ēne inōmoho avoho'ego God-ro ōroho bogo tugohahē'ero ēhu'ero ijore rovade miohuro ē mi nu ano'o va'ēne inōmo hesi nu gagore jō'o ōgēro huosihohijo mi nu ano'o va'ēnohuro daruge baeromo jōe jōvoromo garōhe ae rahu hesi ōriroho bogo uvene aho rōjahijego muo'amo'irōhego. ¹⁶ Ēhi'oromo ē ijore rovade miohuro a masijoho a ininoho inōmo marohē'e aribōvioho inōmo rumo'e aribōvioho a jabesi muemu vaejarue aribōvioho jabesi nimoro mu vaejarue aribōvioho ae aho'obēhe mae jōe bojēmiromo uēhijo: Ē'ego no jemesi ōvo manō o varijore jajivēharējo. Jajivēharējamu ejēho'ego jajivēhohijo. ¹⁷ Bogo ejēho'ibejo mi sisēhuro ōroho tugohēhego iruno'oho bōvioho bise'ohoho bogo imo'ibejo. Ējajivēharoho mi hesi iheje.

¹⁸ Ēhesi bēhoho avoho uehorovore. Ae rahu simano ma'e jēvē'ohoho ē mi hesi iho hesi bēhoho nahoromo birohore. Hesi ihoho 666-je. Ēihoho avoho adahē'ohoho a ihe birohoh'ane.

14

God-are aribövöie 144,000 jabuhu jö i'o ioruomade jöhoje.

1 Röhu naro ga'li gavodeje God-are Sheep Harihohe Zion dahorure nami'ego ae aho'obêhe 144,000 Sheep Harihu hesi ihohu'o hesi Vavu hesi ihohu'o varijore jajivo'amê'e hu'o riravamu. 2 Röhu hejodeje ruhe ô'idöre uvavamu. Jovehu ruomoromo uvego hejaruêhi o vajerehu anego hejaruêhi o aehu gita bejego heromo vuêvavuajêhi jöho êhi jiavavamu. 3 Êhi uvoromo God-hu hijaje röho ma hesi nuninö hu rajahijarue maje 4 jabesi nuninö a duvaho jabesi nuninö riravoromo jabesinö nu ano'oho nugaromo jö i'oho ioruomohijo. Ae aho'obêhe sa'are sisê'i raromaruoho röhu ae 144,000 êmino'e God-hu baejêvadoho ê ariböviohuremu ê jö i'o io'iröhoho eni jêvadeje. A ioro'ioroho bogo. 4 Êaribövioho magonaho'oho mu sisêho bogo vae'i ma-mae raromarueje. God-are Sheep Harihehu dinö'e dinö'e va'ê'iroho jabu'o hesi ijore ijore jijiharueje. A ioro'iore aho'obêhe jio'amajoho röhu God-ro i'u'e muocho baeromo êhuro ê ariböviohuremu hesi baejêvadeje. Êaribövioho God'o hesi Sheep Harihohu'o jabuhu aevo'i ma-mabêhe baejêvaroho jêve. 5 Jabumê bogo sareri jöho atamu aho he'irögoro jabumê ma-maemu jêve.

Anerae niö'i gemu jabuhu uvare jöhoje.

6 Êhi'amu gavodeje anerae gö döre bioromo va'amu. Êanerahuro God-are jö maho baejê'ero sa'are raromarue aribövioho majêhiromo uê'irögoro ê'ohijo: Ioro'ioeremu jioröhe muocho êhi êhi höjo. Êjö maho sa'are raromarue aribövioho aho'obêhe sine gö agane gö huê gö gö sa'ae dinö'e dinö'e raromaruoho majêhi'i va'ohijo. 7 Va'oromo jöho ma-darugo'o majêhiromo uêhijo: Jöe hehêjo. God-are öroro avo'avoho uehorovoromo uvohêjo: Hu gemu bôrömocho höjo. Huhu ae aho'o mevêvo'iröhe majaho rovê'e höjo. Êhuni ô'idö sa'a sô jovo sa'a gagore suorovaje jovo bamade aho God hesi öroro uvene aho røjahihêjo.

8 Êhi uvo'ego anerae number 2-ohuro ijore rueromo uêvavohijo: Jöe hehêjo. Iae amoho bejê'e höjo. Iho'e amo bôröme Babylon vejö'oho barêjê'e höjo. Êhesi bêhoho urimê'i Babylon amo rajohuro mu sisê røjêhinövareje. Magonahehu ae mu sisê røjêhiromo vörö'e jovo i'imêmege ue'ahoromo simano sisêrêromo önö'e jijiharuehi êhi Babylon amo rajohuro sa'ae dinö'e dinö'e raromarue aribövioho mu sisêho røjêhijamu simane sisêrêromo mu sisê sisê vaeruomê'e höjo. Êhu'ero Babylon rajohuro God-are i'uoho baeruomê'e höjo.

9 Êhi uvo'ego anerae niö'i rueromo jö majêhijaroho röhu number 3-ohuro jabesi ijore rueromo uêhijo: Jöe hehêjo. Ae rahu mi sisê o hesi nu ano'o va'êne avoharoho uvene aho røjêhiromo hesi iho varijore o övore baejê'oho 10 ê ariböviohuro God-are i'uoho baeruomo'ajêjo. Aehu vörö'e jovo bogo sanuovê'e ma-ue'ahoromo hara'uarue êhi jiê'e i'uoho God-ro vörö'iraeromo bojêmi'iramu baeruomo'ajêjo. Baeromo God-are anera jabesi nunire God-are Sheep Harihu hesi nunire raromoromo vênohu'o vênehu ravoromo girosijiomê'e munêhu'o ravêvo'iramu hara'uoromo'ajêjo. 11 Hara'uo'iramu ê aribövi ravêvaje vênoho bogo duoroho'i ma-u'ivemu u'ivonövo'ajêjo. U'ivo'iramu ae rahu mi sisê o mi hesi nu ano'o va'êne avoharoho uvene aho røjêhijê'oho o mi hesi iho sinore

baejë'oho ëhi jië'e aribövioho jabesi vi'ehoho bogo u'uhohi vae majae ma-
jiemu jiobe va'a'ajëjo. Anerahuro ëhi uvavohijo.

¹² Ëhi jië'e huë vavaeni rue'iröhohuni ëhuni God-are ariböviehu hesi
jöguru ejahoromo Iesu gemu uehorovarujoho jemëro biririvoromo ëhi
gemu vaebe va'orëjo.

¹³ Ëhi'amu hejodeje ö'idöre uevavamu: Jajivoromo uvonëjo: Badare muo-
huni avevejö'te o ijönö vuovëvë'oho jabumë huë mae baebe va'a'aruëjo.
God-are Aru'ahohuro jöe gemuoho jövoromo uvajëjo: Io'ajo. Iae huë
mae baeromo mu masijehu u'uvëvadoho vuonugo'i nuho'aruëjo. Nuhë'i
ga'a'aruëjo jabuhu vaejarëhi ëhi mae jio'iramu.

*Anerae göehu aribövi ma gagovoromo avoho bahi'i anerae göehu sisë
aribövi gagovoromo i'u bojëmade uhu jöhoje.*

¹⁴ Röhu naro ga'i gavodeje a ma va'ëne aho ajivë'e sue döre hijamu. A
masijehu didi'aruëhi jië'e gold'e bosöho simanore didi'ë'e jiohijo. O anio
ma'e siravaho övore jiohijo. ¹⁵ Röhu anera göhuro God-are osa börömore
jioromo höröromo ruehijo. Rueromo suere hijaje a hesi örire ma-darugo'o
uahijo: Iruno'o gemuore bahijarue majaho rovë'e höjo. Jasi siravahuro
tarivoromo avoho bahijëjo. Sa'are jiaje iruno'oho mami'e mavoromo eni
jië'e höjo. ¹⁶ Ëhi uvavamu hegoroovo sue döre hijaje ahuro ë siravahuro
sa'are jiaje iruno'o maho tarivoromo avoho bahihijo.

¹⁷ Ëhi'ego röhu anera göhuro God-are osa böröme ö'idöre ë jioromo anio
ma'e siravaho baejë'e höröromo ruehijo.

¹⁸ Ëhi'ego anerae gö vëni muebejaje anerahuro God-ni suvuoro vënehu
buejहारue maratu bëhire jioromo ruehijo. Rueromo anio ma'e sirava
ma'enaje anera hesi örire ma-darugo'o uahijo: Sa'are jiaje grape ö'i
bajoho mavë'e jiaje jasi siravahuro tarivoromo ujuohëjo. ¹⁹ Ëhi uvo'ego
rue anerahuro hesi siravahuro sa'are jiaje ö'i bajoho tarivoromo munë
guorötore ujuoho bahihijo sa'ijosajijovoröhëni. Sa'ijosajijovo'iröhe hesi
bëhoho God-hu vörö'iraeromo a i'u bojëmi'iröhohoje. ²⁰ Munë guorötore
ujuoho bahijaroho bogo amo börömoroho jio'i hesi rori'o jiohijo. Röhu ë ö'i
bajoho sa'ijosajijovohijo. Sa'ijovo'ego ëhuro ë kavuë'e ijo bajo jovohuro kö
va'ëne sa'are oterohoromo e'u va'ëne ruhibe rojomojuvo a buno gëvaruëhi
ë jovo hesi ëgoho ëmino'e jiohijo. O hesi börömo 300 kilometre jiohijo.

15

*Ijo tugoho'i majare God-are i'u sa'a rajo bojëmi'iröhëro anerae 7 jabuhu
rama ujuohare jöhoje.*

¹ Ëhi'amu gavodeje noehu bogo gavaruëhi jië'e mu börömo böröme
ö'idöre jiamu. Ja'o ga'ibejane tiö'ibejane. Ëhesi bëhoho anerae aho'obëhe 7
jaburo a bövi bise'o ijumo'amo'iröhe inömo sisëho ujuoho ruehijo. Ëinömo
sisëho rue'iramu ëhuro God dë vörönimobe rovadoho barë'ë'e. Ëhuni ë
inömo sisëho ijo tugoho'i a bövi bise'o ijumo'amo'iröhe inömo jiohijo.

² Ëhi jio'i röhu gavodeje jovo e'u deri va'ëne börömo böröme jiamu. Ëe'u
va'ënire vënerö ravanovoromo kavuohijo. O ë e'u va'ëne hesi riröre ae
riravohijo. Urimoho ë ariböviohuro biririvoromo mi sisëhu'o hesi nu ano'o
va'ëne inömo'u'öho ëho jabesi muoho jöho bogo ejëhoromo mi sisë hesi ihoho
sinoroho bogo bae'i ruahö'öjareje. Ëariböviohuro God-hu i'imëmade gitaho
ujuohë'e e'u va'ëne ë hesi riröre riravohijo. ³ Gitaho ujuohë'e riravoromo

God-are mu vaejahaje ae Moses-are jöho ioromo God-are Sheep Harihu hesi jöhu'o ioromo uvoruomohijo:

Bada God ja daruge aho'o baejë'e ae javajëjo.

Jasi muoho masije ma-mabëhe höjo.

Ja böröme namiromu sa'ae aho'o muebejavuanue ae javajëjo.

Jasi muoho bogo sareri'ehu jio'i ma-maemu jio'amajëjo.

⁴Bada raro ja bogo böröme hö uehorovo'ajëjo.

Raro jasi ihoho bogo döroho bamo'ajëjo.

Ja gemu ma-maemu javajëjo.

Sa'ae aho'obëhe rueromu jasi örire rajahiruomajëjo

jasi mu ma va'orahoro jio'amajohuni.

⁵Ëhi'amu gavodeje ö'idöre God-hu jiajire niögu javu maho jiovë'e jiamu.

⁶Jiovë'e jiamu gagorovo naehu avevejö'e uëvode aneraho ⁷ë osare jië'ero ma-mabëhe ajivë'e sanu'e niögho io'amë'e vinebire gold-ëro muoho taemo'amë'e suorovoromo ruehijo. ⁷Rue'ego God rajahijarue maje 4-ho röhu gemuëro anerae ⁷jabesi örire gold'e hevöho ⁷ëhi anerae gemu gemu bojëmibe va'ohijo. Ëhevö gagoho God-hu a i'u bojëmi'iröhe vöröhuro irijiomajamë'e jiohijo God ioro'ioemu hijaje a hesi vöröhuro. ⁸Röhu God-are ajohu'o darugohu'o ë hesi u'ohuro God-are osa mare u'ivoromo rumorovohijo. Ae gö ë God-are osa maroho bogo rumo va'o varijënoho jiohijo. Hujeji anerae 7-ho jaburo a bövi bise'o ijumo'amo'iröhe mue 7-ho vae barë'iramu evare va'oruomajë'e.

16

Anerae 7-ehu God-are vöröe ramare jio'amajoho otehö'öjamu sa'are raromarue ariböviehu huë vavaeni sisë baebe rovamu John-hu gavade jöhoje.

¹Ëhi'amu hejodeje God-are osa mare anerae aho'o ⁷jabesi örire madarugo'o uëvavamu: Va'oromo God-are vöröe ramae 7-re jiajoho sa'aro otehö'öhëjo.

²Ëhi uvo'ego anerae 1-ohuro va'oromo hesi övore ramare vöröho sa'are otehö'öhijo. Otehö'ö'ego mi sisë hesi iho sinore jajivëhoromo mi sisë hesi nu ano'o va'ëne inömo rajaharue aribövioho vi'ehi'e sagoho sagoho sisëho baeruomohijo.

³Sagoho sagohoho baeruomamu urimo anerae gemuehu ramare vörö otehö'öjadoho röhu number 2-ohuro ramare vöröho sö jovore otehö'öhijo. Otehö'ö'ego sö jovoho vuovë'e a jabesi kö va'ëne jio'amohijo. Jovoho kö va'ëne jio'ego jovore jijiharue majoho aho'o vuovo barëhijo.

⁴Vuovo'ego urimo anerae niö'iehu vörö otehö'öjaroho röhu number 3-ohuro ramare vöröho otehö'öhijo. Otehö'ö'ego rova'o'amë'e jovohu'o sa'a gagore rojomaje jovohu'o körae'amohijo. ⁵Ëhi'amu naro hejodeje jovo muebejajë anerahuro uavavamu: O asë'e God urimë'i jiohe rovanoho avevejö'oho ëhi javajëjo. Ja a maemu javajëjo. Jaehu a gëromu ëhi jië'e i'u mana bojëmijanuoho iae mae höjo. ⁶Nume aribövi sisëhuro jasi jö baeromo majëhijarue ariböviohu'o jasi aribövi ma ioro'iorohu'o muo'amamu jabesi köho rovade höjo. Jabumëro jasi aribövioho muo'amamu köho rovë'ego ëhuni jero jabesi örire köe mana bojëmijane höjo ue'aho'iröhego. Jabumë sisë'i ë'arohuni ëhuni ëhi jië'oho iae mae höjo. ⁷Ëhi ua'ego God-ni suvoro vënehu buejiharue maratuore uavavohijo: Io'ajo. Bada God ja daruge

aho'o baejê'e ae javajêjo. Jaehu a gëromo i'u mana bojëmijanuoho êho bogo mu sisêho vae'iro iae mu mae vaejanue hõjo.

8 Êhi uvo'ego urimo anerae niõ'i gemuehu vörö otehõ'õjaroho röhu number 4-huro ramare vöröho maja nunire otehõ'õhijo. Otehõ'õ'ego God-ro maja nuni hesi öroho bogo tugohohijo majaëro vörö'iraeromo ae aho'o jabesi sino haho'oho vënëro ravëvanovorõhego. 9 God-ro maja nuni hesi öroho bogo tugohê'ëro majaëro sisê maro nijëmiromo vënëro ravëvanovo'ego ê i'u nugõ'õjade aho God agoruomohijo. Jabumê jabesi mu sisêho bogo vuonugoromo bogo uvoruomohijo: God-are ihoho böröme hõjo.

10 Êhi'ego urimo anerae êhi niõ'i êhi niõ'iehu vörö otehõ'õjaroho röhu number 5-huro mi sisêhu böröme vaeromo hijaje hesi döre ê ramare vöröho otehõ'õhijo. Otehõ'õ'ego ê mi sisêhu muebejaje öri ari'oho ramoramovohijo. Ramoramovo'ego ae aho'obêhe hara'uoromo anëro bitaroho ja'ihorovo'amohijo. 11 Anëro bitaroho ja'ihorovo'amê'ëro jabesi vi'ehohu'o sagoho sagohohu'o uehorovoromo õ'idöre hijaje aho God hesi örire agoruomohijo. Jabumê mu sisê vaeruomadoho bogo uehorovoromo vuonugoruomohijo.

12 Êhi'ego urimo anerae övo gö minehu vörö otehõ'õjaroho röhu number 6-huro ramare vöröho rova'ê'e jovo böröme Euphrates-are döre otehõ'õhijo. Otehõ'õ'ego jovoho sinihohijo êhuro ruhe maja rojomajinõ jioromo rueröhe a masijo jabesi öroho jiovêhego maro rueromo muorovoromorõhego.

13 Êhi'amu naro gavodeje aru'aho sisê niõ'i gemu vahuno va'ënoho göhuro sigobu böröme hesi jö'ore jioromo göhuro mi sisê hesi jö'ore jioromo göhuro sareri'e aru'aho'e jö majêhijaje a hesi jö'ore jioromo suorovoromo rueruomamu. 14 Êaru'aho sisêho jabumê Satan-are anera sisëro jioruomê'ëro bogo gavarue darugo'e muoho vaeruomajeje. Darugo'e muoho vaeromo sa'ae dinõ'e dinõ'e va'arueje sa'are masijo vaejarue aribövioho aho'obêhe gagovêvego daruge aho'o baejê'e aho God-are maja börömoho rovego muorovoromorõhego.

15 Röhu Iesuro uve: Jöe hehêjo. Naro vajiohu'e aëro õ'anovo'iê'ajêjo. Êhuni ae rahu nune jioromo niõgu avo'avoho mueberovê'oho iae mae jioruomõ'ajêjo. Êhi jiê'oho bogo ma-sinëremuoho a nuniroho jijihoromo javojoho baeruomõ'ajêjo. Iesuro êhi uve.

16 Amo ê aru'aho sisê niõ'i gemu jaburo sa'a muebejarue a masijoho sö ujuohêvo rueromo öri ari'o ihe Hebrew jöehu uvaruoho Armageddon ê gagovêvohijo.

17 Gagovêvo'ego urimo anerae övo gö mine övo göre gemuehu vörö otehõ'õjaroho röhu number 7-huro ijo tugoho'i ramare vöröho sa'anõ otehõ'õhijo. Sa'anõ otehõ'õ'ego God-are osa börömore jiaje röho mare uvavohijo: Iae barêjê'e hõjo. 18 Iae barêjê'e hõ uvo'ego baderivoromo vajeri varuru'e vaeromo sa'aho sisê maro hijiohijiovohijo. Aevoromo aehu sa'are raromobe rovaroho sa'aho bogo êhioho darugo'e maho hijiohijiovo'i ma-bisemu jioibe rovadeje. 19 Sa'aho hijiohijiovo'ego amo börömoho niõ'i gemu tariorovobe va'ohijo. Tariorovobe va'ëgo ame gö sa'ae dinõ'e dinõ'e jio'amajoho sisêrê'amohijo. Röhu God-ro amo böröme Babylon hesi sisêho bogo rumonimo'i vörö'iraeromo i'uoho amo rajoho bojëmihijo êhuro aehu vörö'e jovo ue'ahoromo hara'uaruêhi ê i'uoho baeromo êhi hara'uoruomorõhego. 20 Êi'uoho bojëmi'ego sa'a dirõ dirö'e jio'amajoho

dahore aho'obēhe sisērōromo ēhi va'o barē'amohijo. ²¹ Rōhu ēnēro dire-johi'amē'e masijo masije ruvebihijo. Ēhesi i'uoho gemu gemu 50 kilo rabu'e jio'amē'ēro ēhuro ruvebiromo ae taemo'amoromo ijumē'vohijo. Sisē maro ijumē'vō'ego jaburo God agoruomohijo.

17

Ōnō'e juvaje magonaho bōrōmo hesi jōhoje.

¹ Ēhi'ego anerae aho'obēhe 7 rama ujuoharoho rōhu gemuēro rueromo uehijo: Rovego na rōjahego ōnō'e juvaje magonaho bōrōmehu i'u bae-jajoho gavējo. Ēmagonahoho ruē numē jovemu jiē'e ōri ari'ere hijaje hōjo. ² Urimē'i a masije aho'obēhe sa'ae dinō'e dinō'e muebejaruoho ēho jaburo ē magonahoho sihonōvare hōjo. O ae aho'obēhe sa'ae dinō'e dinō'e raromaruoho ēho jaburo hesi jōho ejahoromo hesi vōrō'e jovoho ue'ahoromo simane sisērōromo hu'o mu sisēho vaenōvare hōjo. Ēhuni rovego na rōjahego huhu i'u baejajoho gavējo.

³ Ēhi uenugoromo God-are Aru'ahohuro nasi simanoho huotovehamu ē anerahuro na baejevoromo a rumo'e sa'are ruehijo. Baejevoromo rovamu naro gavodeje magonahoho sino kavuē'e mi sisē hesi dōre hijamu. Rōhu mi sisē hesi sinore iho sisē God agaruoho jajivo'amē'e jiohijo. Hesi simanoho aho'obēhe 7 jio'amohijo. Hesi danoho aho'obēhe 10 jio'amohijo. ⁴ Rōhu ē magonahohuro kavuē'e niōge nu ano'e gō gō jiē'oho ruahē'e gold mabēhēro aji'e munē mabēhēro nieniae gō gō mabēhēro ēhuro gurasijiomoromo avohorovē'e hihijo. Hiro mo gold'e enatuoho ōvēro ma'eno'hijo. Ēenatu gagoho ē magonahehu va'inumī'e mu gō gō vaejaje ē hesi va'inumohuro irijiomē'e usihō'e sisē bēhe jiohijo. ⁵ O magonaho hesi ihoho hesi varijore uhu'e jajivoromo uvē'e jiohijo: Ave magonaho hesi bēhoho amo bōrōmoho Babylon hōjo. Ōnō'e jijiharue mu gō gō vaejarue sa'ae dinō'e dinō'e raromarue aribōvi jabesi vēmoho hōjo. ⁶ Rōhu na gavodeje ē magonaho hesi simanoho huotorovoromo sisērējē'e jiamu ē hesi bēhoho huro God-are aribōviehu Iesuare jō biririvoromo majēhijaroho muo'amoromo jabesi kōho ibe rovē'ēro. Ēhu'ēro jiē'ēro simanoho sisērējē'e jiohijo.

Simane sisērējē'e jiamu gagorovo na tiōtiōvevadeje. ⁷ Tiōtiōvevamu gegorovo rue anerahuro uehijo: Ja rabēni tiōjanuējo. Ēmagonaho hesi uhu jōho o magonahehu dōre hijaje mi sisē simane 7 o dane 10 jiajoho ē mi hesi uhu jōho huruoho majahi'ie'ajējo. ⁸ Jaehu gavane mioho urimo namijade hōjo. Rōhu avevejō'oho bogohōjo. Rōhu u'emu gua ēgobōvi sa'a gagore jio rojomō'ie'ajējo ijōnō sisēro va'irōhēro. Rojomō'iramu sa'are raromarue aribōviohuro tiōromo jōe barējēvo'ajējo. Urimē'i ō'idō sa'a bogo bamadevare evare God-ro maro raromemu raromō'irōhe surire a ioro'ioro jabesi ihoho jajivo'i a ioro'ioro jabesi ihoho bogo jajivo'amade hōjo. Jabesi iho bogo jajivo'amade aribōviohuro ē mi sisēho garomo tiōruomo'ajējo. Ēhesi bēhoho ē mioho urimo namijadoho avevejō'oho bogojiajoho rōhu ijōnō rōhu maho jio'a'ajējo. Iae ēhuni tiōruomo'ajējo.

⁹ Rōhu ae rahu ave jōho avo'avoho uehorovoromo simano mae baeromo bēhi nahē'oho ave nasi uhu jō hesi bēhoho biroho'arujējo. Ējōvode mi sisē hesi simane 7 ēho jabesi bēhoho dahore aho'obēhe 7 hesi jōho hōjo. Ēmagonahohuro ē dahore aho'o 7 jiē'e hesi dōre hijanovaje hōjo. Rōhu

simane 7 jabeti bēhoho gō sa'are masijo vaejarue ae 7 jabeti jōho hōjo. ¹⁰ Ōvo gō mine rireromadoho gemu avevejō'oho daruge jioromo hi'i rōhu gemu gō'o bogo rovē'e hōjo. Rovē'iroho iae majae ma-bisemu hi'a'ajējo. ¹¹ Rōhu mi sisē urimo namijē'ēro jaruvo bogojiaje hesi bēhoho a masije 7 jabeti jō uavode rōhu ē hesi ijore number 8-ehu ruerōhe hesi jōho hōjo. Rōhu ēho urimo riravobe rovarue a masije 7 jabeti ae gemuoho jio'a'ajējo. Rōhu hu sisēro va'a'ajējo.

¹² Rōhu mi hesi dane 10 gavanoho ē hesi bēhoho sa'a muebejarue a masije 10 jabeti jōho hōjo. Rōhu avevejō'oho mueberuomo'irōhe ōri ari'o'oho bogo baerumē'e hōjo. U'emu bae'a'aruējo. Jabeti muebe'irōhe ōri ari'o' baejē'iroho evare a muebejēvo'irōhe darugoho bae'a'aruējo mi sisēhu'o gemu mae masije riravoromo ae muebejēvego majae ma-bisemu jioromo evare ē darugoho barējēhorōhego. ¹³ Ēa masije aho'obēhe 10 ēho jaburo uehore gemu bae'a'aruējo. Uehore gemu baeromo jabeti darugoho aho'o mi sisē hesi ōrire gemu bojamiromo ajaminōvo'aruējo. ¹⁴ Mi sisēho ajamiromo ri'ōromo God-are Sheep Harihohu'o muorovo'aruējo. Muorovo'iramu Sheep Harihohuro mana muorovēmiromo jabumē ruahō'ōjēvo'ajējo ē hesi bēhoho huro masijo vaeruomaje ae aho'o iosirēmiromo hu gemu dōroho jīē'ēro. O huhu baejēvo'i uehorovēvoromo hesi baejēvade aribōviehu hu gemu birivoromo uehorovarue ē aribōvioho jaburo Sheep Harihohu'o gemuoro bimuvoromo muorovoromo sisēho ruahō'ōjēvoruomo'ajējo.

¹⁵ Anerahuro ēhi ueromo uehijo: Ōnō'e juvaje magonahehu ruē numē jovemu jīē'ire hijamu gavane jovo hesi bēhoho ae aho'obēhe sine gō gō huē gō gō sa'ae dinō'e dinō'e raromarue aribōvi jabeti jōho hōjo. ¹⁶ Rōhu mi sisēhu'o hesi dane aho'obēhe 10 ga'amanoho ēhu'o jaburo huotorovoromo ē ōnō'e juvaje magonahoho nue huodivoromo ijumo'aruējo. Ijumoromo niōgu siri'o'oho jahaho'amo'iramu dē'ahobatēremu jio'iramu ēhi nugoruomo'ajējo. Dē'ahobatēremu nugonugoromo hesi sino ioro'ioroho ue'aho'i ioro'ioroho vēniro huoruomo'ajējo. ¹⁷ Ēhi ē'irōhe hesi bēhoho God-ro uehore ē danoho simanore bojēmijade hōjo ēhuro huhu nimaje muoho vaejahoruomorōhego. Huhu nimaje muoho jabumēro vaejahoromo simane gemuoho uehorovoromo mi sisēho jabeti darugoho aho'o bojamiromo ajamijego ē mi sisēhuro bōvie namiromo ōri ari'o'oho muebebe va'ego evare God-hu rabe rabe uēvadēhi ēhi jiorōhego.

¹⁸ O jaehu gavane magonaho hesi bēhoho iho'e amo bōrōmoho hōjo. Ēamohuro sa'ae dinō'e dinō'e muebejarue a ioro'ioroho muebe'amarue hōjo.

18

Amo sisē Babylon ma-ioro'ioremu sisērē barē'irōhe jōhoje.

¹ Ēhi'amu gagorovo gavodeje anerae gō ō'idōre jioromo ruvebijamu. Hu darugo bōrōme baejē'ēro ruvebi'ego hesi ajohuro sa'ae aho'obēhe ajivo'amohijo. ² Sa'ae aho'obēhe ajivo'amo'ego ma-darugo'o uvohijo: Amoho barējē'e hōjo. Iho'e amo bōrōmoho Babylon vejō'oho barējē'e hōjo. Avevejō'oho ē amoho Satan-are anera jabeti ame hōjo. Aru'aho sisē jabeti ōri ari'e hōjo. Va'inumi'e ugo sisē ihe gōēro gōēro ē raromo jijiharue hōjo. ³ Ēhesi bēhoho ēhi hōjo. Aehu magonaho hesi vōrō'e jovo iromo simane sisērōromo hu'o ōnō'e vaejarue ēhi jīē'e mue gemuoho ē amo rajoho jaburo

sa'ae aho'obēhe rōjēhijare hōjo. Aehu magonaho'o önō'e mu vaejaruēhi sa'are a masijo ōmo'ōmohuro ē amo gemuore bimuvoromo javoji'e mue gō gō vaejare hōjo. O Babylon amo rajohuro mahunō'e raromoromo bōvie bise'e imo'i nimare hōjo. Ēhi nimē'ēro inōmo imo'amarue aribōviahuro sa'ae gōro gōro jioromo rueromo ē amore jabesi inōmoho imoromo ēhuro moni ma'e jēvade hōjo.

⁴ Ēhi uvavamu hejē'i hejedeje ō'idōre huē gō uvavamu: Nasi aribōvioho ē amore raromarujoho vuonugo'i ruehējo ēhuro ē amo rajo jabesi gemuoroho bogo bimuvoromo mu sisēho vae'irarije hōjo.

O jabuhu i'u baeruomajoho jemē bogo bae'irarije hōjo.

⁵ Ēamo rajehu mu sisē bōrōmo bēhe vaebe rovaroho God iae uehorovajējo i'ue bojēmi'iro.

⁶ Amo rajehu mu sisē vaeruomadēhi jemēro i'uoho mana ēhi bojēmiromo rōhu gō'o dōro bōrōmo bēhe bojēmīrējo.

Jabuhu a ioro'ioro vōrō'e jovo bojēmanovamu ue'ahoromo ijumorovarēhi jemēro ēhi mana bojēmīrējo.

Rōhu vōrō ma-ma'e jovoho bojēmego ue'ahoromo ijumorovo avoho'irarējo.

⁷ Urimo amo rajehu nimoronimorohē'i jijihoromo mahunō'e raromarēhi i'uoho mana ēhi bojēmego hara'uoromo huē vavaene baeruomo'irajo.

Magonahehu sarerivoromo uvajēhi: Na magonaho bōrōmēro jevē'ēro dō maro hijaje hōjo.

Na bogo doruoho hijaje hōjo.

Bogo mae bogo huē vavaenoho bae hesi jevajē uvajēhi

ē amo rajohuro ēhi gemuoho sarerivoromo uehorovoromo uvoruomaje hōjo:

No masije javujajējo.

⁸ Ēhuni majae gemuore jabesi i'uoho aho'obēhe ma-majioho rue barē'iramu sisērējēvo'ajējo.

Ae guomo guomo sisē baeromo vuovēvo'ajējo.

Huē vavaene bōrōme jabesi ōrire rue'a'ajējo.

Hōmo majae rue'a'ajējo.

Vēnēro ravēvo barē'ajējo

ē hesi bēhoho jabumē mevo gēromo i'u bojēmaje aho Bada God-are daru-goho bōrōmēro jī'ēro.

⁹ Rōhu sa'a gō gō a masijohuro ē amo rajohu'o bimuvoromo javoji'e muoho vaeromo hesi inōme marohē'e mae ujuohoromo mahunō'e raromē'ēro garōhe amoho vēnēro ravoromo u'ivo ajiomō'iramū garuomoromo amo hesi jōēni vavaenimoromo nierusuburu'e bamoruomo'ē'e. ¹⁰ Nierusuburu'e bamoromo ē amore huē vavaeni bōrōmo baejaruoho garomo juhuonivoromo rori'o ēgobōviro riravo'ē'ō. Riravoromo uvoruomo'ē'e:

Babylon vaevē'e amo bōrōmohajo.

E-e vaevē'e biriri'e amohajo.

Jemesi i'uoho ma-majioho baejē'e jēvajējo.

¹¹ Ēhi uvoruomo'iramū sa'ae dinō'e dinō'e raromoromo inōmo imoromo moni mana ujuoharue aribōviahuro ē amo hesi jōēni vavaenimoromo nierusuburu'e bamoruomo'ē'e. Ēhesi bēhoho urimē'i ē amo rajehu imo'amarue a jabesi inōmo imo'amoromo moni bojēmīnōvaroho ē i'u

baeröhe majare evare iae barë'ë'e. Barë'iramu ae bogojië'ëro jabumë inömo ho bogo imo'amoromo monioho bae'ë'ö. ¹² Jabesi gold silver munë gö gö maho nienia maho bogo imo'amoromo monioho bae'ë'ö. Sanuovë'e niöge kavuë'e nu ano'e gö gö ëhu'o bogo imo'amoromo monioho bae'ë'ö. Ridi'e ije nu ano'e gö gö ëhu'o bogo imo'amoromo monioho bae'ë'ö. Inömo inömo mi danehu avoho'amaroho ijo maehu avoho'amaroho rövë'e munë maehu ajaniehu munë nu ano'o göehu göehu avoho'amaroho ëhu'o bogo imo'amoromo monioho bae'ë'ö. ¹³ Rihu'e i maho ridi'e oso ihe gö gö vëniro buejago ridivajoho o sino avohorovaruo ho o mu rabe rabe vaejaruho ëhu'o bogo imo'amoromo monioho bae'ë'ö. Wine jovoho olive ijo bajo jovoho flour-ho wheat-ho cow-ho sheep-ho horse-ho ëhu'o bogo imo'amoromo monioho bae'ë'ö. Maratu mabëhe horse-ehu jagu bava'aruho ëhu'o bogo imo'amoromo monioho bae'ë'ö. Ae magonahe aru'aho'e jioruomajeje röhu mahu mi'o ë'aruëhi ëhi guduamo'amoromo imo'amarueje ae gö jabesi muemu vaeröhego. Ae magonahe mi va'ëne imo'amaruëhioho ëhioho bogo imo'ë'ö. Ijonöho aho bogo imo'amo'iramu ëhuni imo'amaru ariböviohuo nierusuburu'e bamoruomo'ë'e. ¹⁴ Nierusuburu'e bamoromo uvoruomo'ë'e: Vaevë'e amoho ijo baje gö gö i'i ganiganiëgajoho iae barëjëhë'e höjo. Jemë inöme marohë'e mae o bövie bise'e ajivë'e ma-mabëhe jëvadoho sisërëjëhë'e höjo. Dinö'e röhu maho bihorëjo. ¹⁵ Iae ë inömo amo rajo jabesi örire imo'amoromo mana marohë'e ma ujuoharohuro ë amo rajehu huë vavaeni vi'ehi böromo baejaruho gëromo juhuonivë'ëro rori'o ëgöböviro riravo'ë'e. Ëgöböviro riravoromo huë vavaene vaeromo nierusuburu'e bamoruomo'ë'e. ¹⁶ Nierusuburu'e bamoromo uvoruomo'ë'e: E-e vaevë'e vaevë'e amo böromohajo.

Sanuovë'e niögu mabëhe kavuë'e ma-mabëhe io'amonövarije höjo.

Nieniae gold-ehu inömo göehu göehu avoho'amaroho gurasijiomoromo avohorovonövarije höjo.

¹⁷ Jaruvoho jemesi inömo marohë'oho ma-majioho ijumëhë'e höjo.

Boat muebe'amarue aribövioho boat ma'ënarue aribövioho boat-re raromoromo mu vaeromo moni baejarue aribövioho boat-re va'arue a ioro'ioroho ëho jaburo rori'o ëgöböviro riravoromo ¹⁸ garöhe Babylon amoho vënero ravoromo u'livo ajiomol'iramu garuomoromo ma-darugo'o uvoruomo'ë'e: Sareri amo böromo börome jiade höjo. Ëhi jië'e amoho urimoho bogojiade höjo. ¹⁹ Ëhi uvoruomoromo vavaenimorovoromo tohotohoho jabesi simanore bu'ödivorovoromo nierusuburu'e bamoromo uvoruomo'ë'e:

E-e vaevë'e vaevë'e amo böromohajo.

Boat baeromo sö jovore va'arue ae aho'o noro ë amo rajore nosi inömo imëvoromo

manaho marohë'e mae ujuohë'e javuajëjo.

Jaruvoho ma-majioho sisërëjë'e höjo.

Ëhi uvoruomo'ë'e.

²⁰ Röhu ö'idö rajoho apostle ömo'ömo ho jö God-aro baeromo majëhijaru aribövioho God-are aribövi ioro'ioroho jemëro nimorohore. Ëamo rajehu jemesi örire sisë'i vaejëvaroho God-ro ëho gëromo ë hesi i'uo ho mana bojëmijë'eje.

²¹ Röhu darugo'e anerae gemuëro munë ha'osi böromo böromoho ban-gojiomoromo sö jovore bu'ö'ëgo jovo gagore be'abuehijo. Jovo gagore

be'abue'ego anerahuro uvavohijo: Ĕmunēhu e'ure be'abuejē'ero ijonō bogo gavaruēhi amo bōrōmo bōrōme Babylon i'ue baeromo ēhi ma-ioro'ioiremu beva'oromo sisērē'iramu ijonōho bogo ga'a'anuējo. ²² Gita bejaruoho jō iaruoho virikō huosiharuoho hēgō huaruoho ē hesi huēho ē amoroho ijonōho bogo he'a'anuējo. Inōmo javuo bōvi bise'o avoho'amarue aribōvioho ē amoroho ijonōho bogo birohēvo'anuējo. I sa'ijovaje mun'ehunuovo'ego garahōrō'e baejajoho ē amoroho ijonōho bogo he'a'anuējo. ²³ Iro bunō'irae'ego ajivajoho ē amoroho ijonōho bogo ga'a'anuējo. A'o magonaho'o masurovoromo nimoronimoroharuoho ē amoroho ijonōho bogo he'a'anuējo. Rōhu amo rajomē urimo jemesi moni mu vaejarue aribōviohuro sa'a ioro'ioroho iosirēmiromo masije jēvade hōjo. Jemēro sareri sareri'e muoho vaeromo sa'ae aho'o jabesi uehoroho ijumēharije hōjo.

²⁴ Rōhu jō God-aro baeromo majēhijarue aribōviohu'o God-are aribōvi ioro'iorohu'o ē amore o dinō'e dīnō'e raromaruoho muo'amamu vuovēvē'oho ē amo rajo jabesi sisē hōjo. Iae ēhuni ē amoho sisērē'ajējo. Anerahuro ēhi uvohijo.

19

¹ Ĕhi'amu hejodeje ae aho'o ō'idōre ma-darugo'o uvoruomavamu: God mabēhējo. Huro gemuēro maroho bamavuaaje hōjo. Iho bōrōmoho darugo maho nosi God hesiriremu hōjo. ² God-ro ae mae o sisē jēvego gē'i avoho mevēvaje hōjo. Ĕhesi bēhoho ē ōnō'e juvaje magonaho bōrōmehu sa'ae aho'o javoji'e mu rōjēhiromo ijumēvadohuni ēhuni huro mevoromo uavade hōjo: Sisē javo'ego sisēro va'a'anuējo. Ĕmagonahehu God-are mu vaejarue aribōvi muo'amēvadohuni ēhuni i'ue mana bojamiē'e hōjo. ³ Ĕhi uvoruomoromo rōhu maho uvoruomohijo: God mabēhējo. Ĕamo bōrōmoho vēnehu ravaje u'oho ēhi ma-ajiomemu ajiomo'ajējo. ⁴ Ĕhi uvoruomo'ego rue a duvahe aho'obēhe 24-ho o God rajahijarue maje 4-ho jaburo sa'are ague aho raromoromo God-hu rōho mare hijajoho rajahiromo uaruomohijo: Ĕjōho iae mae-ējo. God mabēhējo.

Masu'irōhe sōrō God-are Sheep Harihehu bae'irōhe jōhoje.

⁵ Ĕhi uvoruomo'ego God-are rōho mare uvavohijo: Nosi Bōrōmoho God mabēhe uarējo. Hesi mu vaejharuje hu uehorovaruje aribōvi masijohu'o ininohu'o aho'o hesi ōroro huē mae uarējo. ⁶ Ĕhi uvoruomamu hejē'i naro hejodeje ae aho'obēhe uvorovaruēhi jovehu ruomoromo uvajēhi varurehu anego hejaruēhi ēhi uvoromo uvavamu: God mabēhējo. Bada nosi God daruge aho'o baejē'e ahuro bōrōme namijajējo. ⁷ Ĕhuni ē'ego no huē mae baeromo nimoroharējo. Hesi ihoho mabēhe uavarējo. Ĕhesi bēhoho God-are Sheep Harihehu masu'irōhe majaho rovē'e hōjo. Huhu masu'irōhe magonahohuro avohorovē'e hōjo. ⁸ God-ro sanuovē'e ajivo avohē'e niōgoho bojamamu ba'amē'e hōjo. Ĕhi uvoruomavohijo. Rōhu sanuovē'e niōgu hesi bēhoho God-are aribōviehu mu ma vaejarue hesi jōhoje.

⁹ Ĕhi'ego ē anerahuro uehijo: Ave jōho jajivoromo uvonējo: Ae rahu hejē'oho uēvamu: God-are Sheep Harihehu masu'irōhe sōrōho ro ihē uēvamu hejē'oho huē mabēhe jioruomo'ajējo. Ĕhi uenugoromo uehijo:

Ave jö hejanuoho God-are jö maho höjo. ¹⁰ Anerahuro ëhi uevamu hejë'i naro hu uvene aho røjahi'irögoro hesi hörü'ere ague aho hijodeje. Hiromo rajahi'irögoro ë'amu gegerovo uehijo: Bogave ëhioho ë'iranëjo. Jaehu God-are mu vaejanue ëhi jië'e mu vaejaje ae jevajëjo. O jasi ö mueno'ohu'o Iesuare jö mae uehorovoromo majëhijaruoho jabuhu Badare mu vaejaruëhi na'o ëhi ë'taje ae jevajëjo. Ëhuni nadi na rajehi'i God gemu rajahijëjo. Ëhesi bëhoho Aru'aho gemuohuro jöe bojëmë'ego aëro ijönö jioröhe jöho majëhinövare höjo o avevejö'oho Iesuare jöho majëhijarue höjo.

Mu Ma Uehorovaje Aehu sino ajivë'e horse-re hiromo va'oromo sisë ariböviohu'o muorovade jöhoje.

¹¹ Ëhi uevamu gavodeje ö'idöho jiovë'e jiamu. Jiovë'e jiamu gagorovo gavodeje ae sino ajivë'e horse-re hijamu. Ëa hesi ihoho Biririvoromo Mu Ma Uehorovaje Ahoje. Hu mevoromo gövuaje a mae o sisë javuego gövuajoho ëho huro mae uehorovoromo ë'ajeje. O muorovajoho ëhu'o huro mae uehorovoromo ë'ajeje. ¹² Röhu hesi nunoho vënëro höduvanovohijo. O hesi simanore a masijehu didi'aruëhi jië'e bosöho aho'obëhe didi'o'amë'e jiohijo. Röhu hesi sinore ihe jajivë'e jiohijo. Ae gö ë iho hesi bëhoho bogo ga'i hesi huro sivue gavajeje. ¹³ Hu köëremu jië'e niögoho ba'amë'e jiohijo. Röhu hesi ihoho God-are Jö jumuvë'ohoje. ¹⁴ Röhu ö'idöre jioruomaje muorovo ariböviohuro aji buse jië'e sanuovë'e niögoho io'amoruomë'e sino ajivo'amë'e horse-re raromoruomohijo. Raromoro ë a börömo hesi ijore ijore jijihoruomohijo. ¹⁵ Röhu ë a hesi jö'ore anio ma'e kaejöho jiohijo ëhuro God bogo uehorovarue aribövi sa'ae dinö'e dinö'e raramaruoho ruahö'öjëvoröhëro. Ruahö'öjëvoromo hujejo ha'itoho baeromo vörö'ö muebëjëvö'ë'e jaburo hu gemu ëjahoruomoröhëgo. Muebëjëvoromo aehu kavuë'e ö'i bajo munë guruötore hörehu taemotaemovoromo sa'ijovo'amaruëhi huro sisë aribövioho ëhi hörëro taemotaemovo'amo'ë'e. Ëhesi bëhoho daruge aho'o baejë'e aho God-hu dë vörönimego vörö røjëhiromo i'u bojëmijaje jöhoje. ¹⁶ Röhu hesi ahionö niögu döre ihoho jajivoromo uvë'e jiohijo: Masijo vaeruomaje ae aho'o iosirëmiromo hu gemu döroho höjo. Ëhi jajivë'e jiohijo.

¹⁷ Ëhi'amu gavodeje anerae gemu maja nunire namijamu. Namiromo döre bioromo va'arue ugoho aho'obëhe ma-darugo'o uehijo: God söro böröme bamajëjo. Rueromo gemuoro gagovohëjo ¹⁸ ëhuro sa'are masijo vaejarue a jabesi birogoho iromo muorovo a masijo jabesi birogoho darugo'e a jabesi birogoho horse jabesi birogoho horse-re va'arue aribövi jabesi birogoho mae o sisë'i raramarue aribövi jabesi birogoho a masijo o a inino jabesi birogoho ëho i'amo'irarije höjo. Ëhi uehijo.

¹⁹ Röhu gavodeje urimo gavode mi sisëho o sa'ae dinö'e dinö'e masijo vaeruomaje aribövioho o jabesi muorovo aribövioho ëho jaburo ë sino ajivë'e horse-re hijaje a börömo'hu'o hesi muorovo ariböviohu'o muorovo'i gemuoro gagovë'e jiamu. ²⁰ Muorovo'ego horse-re hijaje a börömo'hu'o hesi muorovo ariböviohu'o ëho jaburo mi sisëhu'o mi sisë hesi sareri'e aru'aho jö majëhijaje ahu'o ëhi guduamo baejëvo va'ohijo. Urimë'i ë jö sareri'e majëhijaje ahuro mi sisë hesi jöho ae sarerëmiromo darugo'o majëhiromo mi sisëhuni röromo noehu bogo gavarue darugo'e muoho vaenövadeje. Darugo'e muoho vaeromo ëhuro aho sarerëmi'ego ae rahu mi sisë hesi iho sinore baeromo hesi nu ano'o va'ëne inömo avoharoho

uvene aho rōjahijē'oho guaro rireromo va'onōvareje. Amo ē sarerile' aru'aho jō majēhijaje ahu'o mi sisēhu'o guduamēvoromo bogo anēgo'i ma-babu'ōjēvo'ego vēnehu munē ravoromo girosijiomoromo e'u bōrōmo va'ēne jiajire ē bejēvo va'ohijo. ²¹ Bejēvo va'ego jabesi muorovo aribōvi sisēho horse-re hijaje a bōrōmo hesi jō'ore jioromo hōrōjade kaejōhuro muo'amohijo. Muo'amo'ego uge aho'obēhe ē aribōvi jabesi birogoho ue'ahē'ero dē bajo'e jio'amohijo.

20

Satan gua gagore vadune ēgobōvie hi'irōhego tōvoromo gua gago ēgobōvire ba'amamu John-hu gavade jōhoje.

¹ Naro gavodeje aneraho ō'idōre jioromo gua ēgobōvi hesi ojo jio-varue key'o biriri'e ō'ohu'o ōvēro ōmēvē'e ruvebijamu. ² Ruvebiromo ē anerahuro ni'i'ivadire jiobe rovade sigobu bōrōmo hesi ihoho Devil o Satan ē sigoboho guduamoromo tōvohijo ēhi jiobe va'ojuvo vadune aho'o 1,000 barē'irōhego. ³ Tōvoromo ē gua ēgobōvire ba'amo'ego beva'ohijo. Beva'ego ojoho tugohoniagivoromo sivaēro badihi taemohijo ēhuro hu bogo hōrōromo urimo ē'adēhioho sa'ae dinō'e dinō'e raromarue aribōvioho sarerēmibe va'ego vadune aho'o 1,000 barē'irōhego. Rōhu vadune aho'obēhe 1,000 barē'iramu evare ojoho jiova'ō'iramu iae hōrōromo hibe juvoromo majae ma-bisemu barē'iramu evare barē'ē'e. Ēhi jio'ē'e.

⁴ Ēhi'amu gavodeje a masijoho rōho mare raromamu. God-ro urimo uēvamu darugoho baeromadeje ae mevēvoromo gērōhēni mae o sisē jēvego. Ēaribōvioho rōho mare raromoruomohijo. O gavodeje a ioro'ioro jabesi aru'ahoho jio'amamu. Urimē'i ē aribōviohuro sa'are raromoro God-are jō Iesuhu majēhijadoho ae majēhibe jijihamu gagorovo aēro ē mu maho bijōnimoromo sōnōe tarivēhamu vuovēvadeje. Vuovēvē'ero ē aribōvi jabesi aru'ahoho gēvodeje. Urimē'i ē aribōvioho jaburo mi sisēho o ē mi hesi nu ano'o va'ēne avohare inōmoho bogo uvene aho rōjēhijareje. Ēmi sisē hesi ihoho varijore o ōvore jajivēho'irōhoho bijōnēgamu bogo baejareje. Bogo baejē'ero vuovoromo i'ovē'ero Keriso'o gemu mae masije vaejuvo vadune aho'obēhe 1,000 barēhijo. ⁵ A ioro'ioroho bogo i'ovo'i ma-vuovo momorō'ōjuvo vadune aho'obēhe 1,000 barē hesije. A'i naehu gēvode aribōvioho i'ovoromo ri'ōjē'e raromoruomohijo. Jabuhu i'ovoromo ri'ōjare hesi bēhoho urimo ri'ō'irōhe majahoje. ⁶ Urimo i'ovoromo ri'ō'irōhe aribōvioho huē mae jēvo'ē'e. God-are aribōvi maho jēvo'ē'e. Urimo vuovēvadoho rōhu maho bogo vuovoromo sisēho va'i a'i God-are o Keriso-are priest muoho vaeromo Keriso'o gemu mae masije vae'iramu vadune aho'obēhe 1,000 barē'ē'e.

Satan ruahō'ōromo vēni ravajire ē bu'ō'irōhe jōhoje.

⁷ Vadune aho'obēhe 1,000 barē'iramu Satan jiovo nugō'ō'iramu hōrōromo va'ē'e. ⁸ Hōrō va'oromo Gog sa'are Magog sa'are sa'ae dinō'e dinō'e ae sarerēmibe muorovjōro gagovēvobe va'ē'e. Sarerēmibe gagovēvobe va'iramu ae aho'obēhe muorovo'i gagovo'iramu nie'u va'ēne jio'ē'e. ⁹ Nie'u va'ēne jīē'ero sa'ae bōvioho ruē numē tagavoromo God-are aribōvie hesi amo bōrōmore riravaruoho muorovēmi'i numēvo'ē'e. Numēvo'iramu vēnēro ō'idōre jioromo ruvebiromo ravēvo barē'ē'e. ¹⁰ Ravēvo barē'iramu Satan ē aribōvi sarerēmiromo gagovēvade aho babu'ō'iramu vēnehu munē

ravoromo girosijiomoromo e'u bōrōmo va'ēne jiajire be'abue'ē'e. Urimo mi sisēhu'o hesi sareri'e jō majēhijaje ahu'o ba'amēvego abo rireromo'irōhire ē be'abue'ē'e. Be'abueromo mi sisēho o sareri'e jō majēhijaje aho o Satan ēho jaburo vae majae hara'uemu hara'uobe va'ēt'ō.

As aho'obēhe God-are nurire riravego jabesi muoho mae o sisē jiego God-hu ma-ioro'ioemu mevorōhe jōhoje.

¹¹ Ēhi ē'ē'ō. Rōhu gavodeje a masijehu raromarue ēhi jiē'e ajivē'e rōho bōrōmore ae gemu hijamu. Hi'ego aehu huruomo va'aruēhi sa'ahu'o ō'idōhu'o ēhi arua anumiae va'ego rōhu ijoho bogojiohijo. ¹² Ēhi'amu gavodeje vuovēvē'e aribōvioho ininore va'o masijore ē rōho ma hesi nunire riravamu. Riravo'ego suri surioho jiovo'amohijo. Rōhu suri suri gōho ēho maro raromemu raromo'irōhe aribōvi jabesi iho jajivo'amē'e suroho jiovo'hijo. O suri suri ioro'ioroho ēho ae aho'o mu vaebe rovere jōho jajivo'amē'e jiohijo. Ērōho mare hijaje ahuro suri surioho adahohijo ga'i di ahuro mu maho vaejē'e jiego di ahuro mu sisēho vaejē'e jiego. Ēho garomo uēhijo: Mu mae vaejē'e javaje manō va'ējo. Mu sisē vaejē'e javaje sisēnō va'ējo. ¹³ Vuovare aribōvi ioro'iorohuro sō jove iromo vuovo momorō'ōjē'ēro jiē'ēro rojomoromo ioro'iorohuro vuovē'e aribōviehu raromaruire ē jioromo ri'ōromo rueruomohijo. Rue'ego rōho mare hijaje ahuro ae gemu gemu mevo garomo mu mae vaejadoho o mu sisē vaejadoho manaho ēhi bojami'ego baebe va'ohijo. ¹⁴ Rōhu vuovarue vōrōhu'o a vuovego bahjarue ōri ari'ohu'o ēhu'o ma-ioro'ioemu bu'ō'ego vēnehu ravoromo e'u bōrōmo va'ēne jiajire ē abue'ego ijonōho vuovarue ōroho bogojiohijo. Rōhu vēnehu ravoromo e'u bōrōmo va'ēne jiaje hesi bēhoho ae rahu sisē vaejē'ero vuovoromo ri'ōjē'ero rōhu maho vuovoromo ē e'u va'ēnire abuerōhe jōhoje. ¹⁵ Ae rahu mae raromemu raromo'irōhe surire hesi iho bogojiē'oho ēhi jiē'e aribōvioho ujuoho ruruhō'ō'ego e'u va'ēne vēnehu ravajire ē rireromohijo.

21

God-hu ō'idō sa'a bōvi bise'o i'o avoho'irōhe jōhoje.

¹ Ēhi'amu gavodeje ō'idō i'ohu'o sa'a i'ohu'o jiamu ō'idō mamiohu'o sa'a mamiohu'o sisērē barējē'ero. Sō jove urimo jiadoho bogojiohijo. ² Ēhi garomo gavodeje God-are amo bōrōme hesi ihoho Jerusalem amo i'e ō'idōre God-hu hijajire jioromo ruvebijamu. Magonahehu masu'irōgoro baruohuro gājoro sino avohorovaruēhi ē amo i'oho ēhi avohē'e jiohijo. ³ Ēhi jiamu gāgoro hejodeje rōho mare ma-darugo'o uvavamu: Jōe hehējo. Avevejō'oho God-are javu maho a ririro jiē'ero huro a'o gemu mae hinōvo'ajējo. Jabumē hesi aribōvie jēvo'i huro jabu'o gemu mae hirōmo muebejēvonōvo'ajējo jabesi Bōrōmēro jiē'ero. ⁴ Muebejēvoromo nuni jovoho miorēho'ajējo. Ijonōho aho bogo vuovēvo'i bogo nivō'i huē vavaenoho vi'ehoho bogo baeruomo'ajējo mu mamioho mami'e barējē'ero jiē'ero.

⁵ Ēhi uvo'ego rōho mare hijaje ahuro uvavohijo: Jōe hehējo. Naro bōvie bise'e i'ēremu bamajējo. I'ēremu bamajē uvonugoromo uehijo: Ējōho bogo sareroho jio'i iae jō mae hōjo. Ēhuni suroro jajivonējo. ⁶ Ēhi ueromo uehijo: Muoho iae barējajējo. Na urimo ni'i'ivevadoho rōhu

ijo tugoho'ioho ëhi gemuoho jevo'ajëjo. Mue aho'o aevodoho ëhi vae barë'irodoho jevajëjo. Ae rahu huë girihëvë'oho naro sa'a gagore rojomaje jovoho vuoromo suvuore bojëmi'ejöjo ue'ahëgo i'ovëvo'iröhego. ⁷ Ae rahu mu sisë ruahö'öjë'oho aviëhi jië'e huë maho nasi örire bae'a'ajëjo. Na hesi Börömo God jevo'i hu nasi harihe jio'a'ajëjo. ⁸ A'i juhuonivoromo mu vuonugarue aribövioho sareri sareri'e aribövioho mu sisë gö gö vaejarue aribövioho a muo'amarue aribövioho önö'e jijiharue aribövioho iro oso'e vaejarue aribövioho inömo sisë aru'aho'e höromo uvene aho röjahi'amarue aribövioho jö sareri'e atarue aribövioho aho'obëhe ëhi jië'e aribövi jabesi öri ari'oho e'u börömo va'ëne munë vënehu ravoromo giosijiomajire ë jio'a'ajëjo. Ëhesi bëhoho ë aribövioho mami'e vuovëvadoho röhu maho vuovoromo ë va'o raromoruomo'ajëjo.

Jerusalem amo i'o hesi jöhoje.

⁹ Röhu urimo anerae 7 ramare vöröho 7 otehö'öjumu evare bövie bise'e ijo tugoho'i sisërë'amadeje. Mami'e ëhi ë'are anerae aho'obëhe 7 röhu gemuëro rueromo uehijo: Rovego na röjahijego Sheep Harihu hesi vaboro i'e masuvajoho gavëjo. ¹⁰ Ëhi uenugoromo God-are Aru'ahohuro nasi simanoho huotoveho'ego ë anerahuro baejevoromo dö mare ajiomoromo dahoru börömo ëgobövire ë ruehijo. Baejevo rueromo röjehijamu gavodeje God-are Amo Böröme hesi ihoho Jerusalem ö'idöre God-hu hijajire jioromo ruvebijamu. ¹¹ Ëamohuro God-are ajoho baejë'ëro ëhu'ëro ajivohijo. Ajiv-oromo ma-mabëhe ajivo barëjë'e jiohijo. Munë mabëhe hesi ihe jasper ajivajëhi ëhi ajivohijo. ¹² Röhu ë amo hesi rejoho ëgo ëgobövi mae jiohijo. Rejo hesi ojoho aho'obëhe 12 jio rova'ohijo. Anerae aho'obëhe 12 oje gemu gemu riravo rova'ohijo. Israel rajo jabesi agane 12 jabesi ihoho gemu gemu ojo ahore jajivo'amo va'ë'e jiohijo. ¹³ Maja höröjajinöho oje aho'o niö'i gemu jiohijo. Maja beva'ajinöho oje niö'i gemu jiohijo. Ruënöho niö'i gemu viënöho niö'i gemu ëhi jiohijo. ¹⁴ Ëamo rejo hesi uhuroho munë aho'obëhe 12 ruhë'e jië'ëro ëhu'ëro rejoho bibivoromo namihijo. Ëmunë ruho va'are ahore God-are Sheep Harihu hesi apostle ömo'öme 12 jabesi ihe gemu gemu jajivo'amo va'ë'e jiohijo.

¹⁵ Röhu na'o jö jövaje anerahuro gold-ehu avohare vahu baejaruoho övoro baejë'e jiohijo amo bövi hesi vahuoho o amo rejohu'o ojohu'o ëho jabesi vahuoho bae'iröhëro. ¹⁶ Röhu ë amo börömo ho ioni göho ioni göho ruhënöho numënöho vahuvojadoho hesi vahuoho ma-gemuoho jiohijo. Anerahuro gold ahoho bava'oromo amo börömo hesi vahuoho vahuvo garomo gavadeje amo hesi ëgoho 2,400 kilometre jio'i hesi bunohu'o döre ajiomadohu'o jabesi vahuoho gemuoho jiamu. ¹⁷ O anerahuro amo hesi rejo vahuoho vahuvo garomo gavadeje rejo döre ajiomadoho 60 metre jiamu. Jabuhu vahuvo gavaruëhi ëhi gavadeje. ¹⁸ Röhu amo rejoho munë nu ano'o mabëhëro vaejë'e jiohijo. Munë hesi ihoho jasper-je. O amo bövioho ma-gold-ëremu avohë'ëro ma-ajëro jië'ëro ruënörire öri ari'ohu'o ga'a'anue. ¹⁹ Röhu amo rejo bibivo'iröhego rejo uhure bahijare munëho munë mabëhe nu ano'e gö gö avohoromo bahijë'e jiohijo. Munë number 1 hesi ihoho jasper ajivë'e ma-mabëhe jiohijo. Munë number 2 hesi ihoho saphire nuogu'e ma-mabëhe jiohijo. Munë number 3 hesi ihoho agate mahu guho'e jiohijo. Munë number 4 hesi ihoho emerald rövë'e ijo hano va'ëne jiohijo. ²⁰ Munë number 5 hesi ihoho onyx hesi nu ano'e gö gö kavuë'e jionövo ajivë'e jionövohijo. Munë number 6 hesi ihoho carnelian kavuë'e jiohijo.

Munë number 7 hesi ihoho quartz höv'e jiohijo. Munë number 8 hesi ihoho beryl ijo hano va'ëne jiohijo. Munë number 9 hesi ihoho topaz hövo avohë'e jiohijo. Munë number 10 hesi ihoho chalcedony rövoromo hövanovë'e jiohijo. Munë number 11 hesi ihoho turquoise nuogu'e jiohijo. Munë number 12 hesi ihoho amethyst rövoromo kavuanovë'e jiohijo. Munë aho'obëhe 12 jabesi nu ano'e gö gö ëhi jio'amohijo. ²¹ Röhu rejo oje aho'obëhe 12 jabesi tugoharuoho ëho nienia ha'ose aho'obëhe 12 jiohijo. Oje gemu gemu nienia ha'ose gemu gemu ëhi jiohe va'ohijo. Röhu amo hesi öri börömo ma-gold-ëremu avohë'ëro ma-ajëro jil'ëro ruënörire öri ari'ohu'o ga'a'anue.

²² Röhu gavodeje God rajahjarue javu börömo bogojiamu. Bada God daruge aho'o baej'e ahu'o hesi Sheep Harihohu'o ëho jabu bëhi maro jëvë'ego ëhuni bogo osaremuoho rajëhi'i dinö'e dinö'e God'o hesi Sheep Harihohu'o ë rajëhiruomohijo. ²³ O bëhoho rabëni majahu'o manaerohu'o ë amoroho bamoromo ajivojoro. God-are ajohuro amoho ajivoromo God-are Sheep Harihohuro iro va'ëne amoho ajivajeje. ²⁴ Ajivo'iramu sa'ae dinö'e dinö'e raromarue aribövioho ë amo hesi ajire jijihonövo'ë'ö. Sa'are masije riravarue ariböviohuro jabesi bövie bise'e nu ano'o mabëhe gavaruoho ë amore ujuoho rue'ë'ö. ²⁵ Ëamoroho vahioho bogojio'ë'e. Majae vahie bogojio'i ma-majae jiemu jio'iramu amo rejo ojoho bogo tugohonövo jiovonövo'i ma-ëhi jiovo nugo'ë'ö. ²⁶ Sa'ae dinö'e dinö'e raromarue ariböviohuro jabesi mu maho inömo maho ë amore ujuoho rueruomö'ë'e. ²⁷ Va'inumi'e muoho bogo mae bogo barueruomö'ë'e. Mu sisë gö gö vaejarue aribövioho o sareri'e jö atarue aribövioho bogo ë amoroho rueruomö'i a'i mae raromemu raromö'iröhe aribövi jabesi iho Sheep Harihu hesi surire jajivo'amade ë ariböviohuremu ë amoroho rueruomö'ë'e.

22

¹ Ëhi'amu iae ë anerahuro röjehijamu gavodeje a i'ovëvoröhe jovoho ajivo barëj'e rova'amu. Jovoho God'o hesi Sheep Harihohu'o jabuhu arijarue röho mare jioromo ruehijo. ² Röho mare jioromo rueromo amore öri börömo hesi ririre rova'ohijo. Jovoho ririre rova'i a i'ovëvo'iröhe ijoho ionire ionire riravobe va'ohijo. Vadune gemu gemu röhu vae 12 12 bajoho ëhi raejajeje manaere gemu gemu. Ëjio hano hesi bëhoho sa'ae dinö'e dinö'e raromarue aribövi marëjëvo'iröhoho jiohijo. ³ A'i God-hu bijönimaje bövioho bise'oho ijönöho ë dirö'oho bogojio'ë'e.

God'o hesi Sheep Harihohu'o jabuhu masijo vaeromo arijarue röho maho ë jio'ë'e. God-are mu vaejharue ariböviohuro hu ë rajahinövo'ë'ö. ⁴ Rajahiro mo hesi nu ano'oho ganövo'ë'ö. Hesi ihoho jabesi varijore jajivo'amë'e jio'ë'e. ⁵ Röhu vahioho ijönöho bogojio'ë'e. Iro hesi ajohu'o maja hesi ajohu'o ajivëvo'iröhe bëhoho bogojio'ë'e. A'i Bada God-are ajohuro ajivëvonövo'ë'e. Ajivëvo'iramu jabumëro ioro'ioremu masije riravoromo öri ari'oho muebebe va'oruomö'ë'e.

Iesu rueröhe jöhoje.

⁶ Röhu ë anerahuro uehijo: Ave jöe aho'o hejanuoho iae mae-ëjo. Bogo sareroho höjo. Bada God hesi Aru'aho a jabesi simanore bamëhego ae jö majëhjarue aho God-ro hesi aneraho na remö'öjode höjo naro rueromo röjehijego hesi mu vaejharuje ariböviohuro garomo uvo'irarijogo: God-ro

nimo'ego majae ijonöho ëhi ëhi jië'le muohuro nosi örire rue'ie'ajëjo. Ëhi uehijo.

7 Röhu Iesuro uve: Jöe hehëjo. Na ma-burëro ö'ie'ajëjo. God-are jö börömoho ave surire jajivë'e höjo. Ëhuni ae rahu ejë'oho huë mabëhe jioruomajëjo. Ëhi uve.

8 Röhu naehu jajivode jö hesi muoho aho'obëhe John naro heromo gavë'e jeve. Heromo ganugoromo ë mu röjehijade aneraho naro uvene aho röjahi'irögoro hesi höru'ere ague aho hijodeje. ⁹ Ëhi'o'ego uehijo: Bogave ëhioho ë'iranëjo. Jaehu God-are mu vaejanue ëhi jië'le muoho vaejaje ae gemuoho jevajëjo. O jasi ö mueno'ohu'o jö God-aro baeromo majëhijaruoho o jaehu jajivanue surire jö ejaho'iröhe aribövioho jabuhu God-are mu vaejaruëhi na'o ëhi ë'aje ae gemuoho jevajëjo. Ëhuni nadi na rajehi'i God gemu rajahijëjo. ¹⁰ Ëhi uenugoromo uehijo: Ijonö jioröhe mu hesi jö ave suri surire jajivanuoho nadi subivëhonëjo ë hesi majaho dunovë'e jiaje. ¹¹ Ae rahu mu sisë vaejaruoho ëhi vaemu vaebe va'oruomajëjo. Ae rahu va'inumi'e mu uehorovaruoho ëhi uehorovemu uehorovobe va'oruomajëjo. Ae rahu mu na vaejaruoho ëhi vaemu vaebe va'oruomajëjo. Ae rahu God gemu uehorovaruoho ëhi uehorovemu uehorovobe va'oruomajëjo.

¹² Röhu Iesuro uve: Jöe hehëjo. Na ma-burëro ö'ie'ajëjo. Jemesi mu hesi suvuoroho ujuohoromo ö'ejöjo mu diehi diehi mae o bisemu sisë'i sisë'i vaejarijëhi ae gö gö suvuoroho ëhi bövie o bise'e bojëmi'irodëni. ¹³ Na urimo ni'i'ivevadoho röhu ijo tugoho'ioho ëhi gemuoho jevojajëjo. Na aevö'i jevadoho röhu ijonö jevojajëjo. Mue aho'o aevodoho ëhi vae barë'irodoho jevajëjo.

¹⁴ Ae rahu niögu u'o'amaruoho huë mabëhe jioruomajëjo. Ëhi jië'le aribövioho naro uë'iramu a i'ovëvo'iröhe ijo hesi bajoho iromo amo rejo hesi ojoho ruahoromo amo börömore rueruomajëjo. ¹⁵ A'i mu sisë gö gö vaejarue aribövioho iro oso'le vaejarue aribövioho önö'e jji-harue aribövioho a muo'amarue aribövioho inömo sisë aru'aho'e höromo uvene aho röjahi'amarue aribövioho sareri'e mu nimoromo vaejarue aribövioho ëhi jië'le aribövioho ave amoroho bogo rueruomö'i ma-rori'o jioruomajëjo.

¹⁶ Tesu naro nasi aneraho nugö'öjë'e jevajëjo ë jöho huruoho majëhijego ekaresiae gö gö he'irarijego. Na a böröme David-are ujoho jevajëjo. Sisonuvego ajivaje mujöroho va'ëne jevajëjo. Iesuro ëhi uve.

¹⁷ Röhu God-are Aru'ahohu'o Sheep Harihehu i'le masuvade magonahohu'o jaburo niö'iro uvö: Ruehëjo. O ave jö he'irarije aribövioho jemë'o uvore: Ruehëjo. O ae rahu huë girihëvë'oho jemëro ruehe. Nimë'oho rueromo a i'ovëvo'iröhe jovoho ma-ire. Manaho bogojio'ë'e.

Ijo tugoho'i jöhoje.

¹⁸ Röhu John naro God-are jö börömoho ave surire jajivë'e jeve. Ëhuni naehu jajivode jö he'irarije ariböviohumë ave jö majëhi'ie'ajoho avoho here. Naehu jajivode jöho ae rahu gö'o döre ëma jajivë'oho ave surire jajivode i'uoho God-ro ë aho bojami'ë'e. ¹⁹ O ae rahu uvë'oho: John-hu jajivade jö ë hesi vituoho sisë höromo dodure bu'öjë'oho God-ro uvo'ë'e: Ëhi jië'le aho sisë höromo dodure bu'ö'ë'e. Dodure bu'ö'iramu ave surire jajivode

a i'ovëvo'iröhe ijo bajoho bogo i'ë'e. O ave surire jajivode God-are amo börömoroho bogo va'ë'e.

²⁰ John naehu jajivode jö mae hö uvaje Ahuro uve: Iae na ma-burëro ö'ië'ajëjo. Bada Iesu iae mae uvanue. De je rove.

²¹ Bada Iesuro jemë aho'o huë baeromo ajëminövo'ë'e. Ahia mino'e.

Read the New Testament daily

January

date	Scripture
1	Matthew 1:1–2:12
2	Matthew 2:13–3:6
3	Matthew 3:7–4:11
4	Matthew 4:12-25
5	Matthew 5:1-26
6	Matthew 5:27-48
7	Matthew 6:1-24
8	Matthew 6:25–7:14
9	Matthew 7:15-29
10	Matthew 8:1-17
11	Matthew 8:18-34
12	Matthew 9:1-17
13	Matthew 9:18-38
14	Matthew 10:1-23
15	Matthew 10:24–11:6
16	Matthew 11:7-30
17	Matthew 12:1-21
18	Matthew 12:22-45
19	Matthew 12:46–13:23
20	Matthew 13:24-46
21	Matthew 13:47–14:12
22	Matthew 14:13-36
23	Matthew 15:1-28
24	Matthew 15:29–16:12
25	Matthew 16:13–17:9
26	Matthew 17:10-27
27	Matthew 18:1-22
28	Matthew 18:23–19:12
29	Matthew 19:13-30
30	Matthew 20:1-28
31	Matthew 20:29–21:22

February

date	Scripture
1	Matthew 21:23-46
2	Matthew 22:1-33
3	Matthew 22:34-23:12
4	Matthew 23:13-39
5	Matthew 24:1-28
6	Matthew 24:29-51
7	Matthew 25:1-30
8	Matthew 25:31-26:13
9	Matthew 26:14-46
10	Matthew 26:47-68
11	Matthew 26:69-27:14
12	Matthew 27:15-31
13	Matthew 27:32-66
14	Matthew 28:1-20
15	Mark 1:1-28
16	Mark 1:29-2:12
17	Mark 2:13-3:6
18	Mark 3:7-30
19	Mark 3:31-4:25
20	Mark 4:26-5:20
21	Mark 5:21-43
22	Mark 6:1-29
23	Mark 6:30-56
24	Mark 7:1-23
25	Mark 7:24-8:10
26	Mark 8:11-9:1
27	Mark 9:2-29
28	Mark 9:30-10:12

date	Scripture
1	Mark 10:13-31
2	Mark 10:32-52
3	Mark 11:1-26
4	Mark 11:27-12:17
5	Mark 12:18-37
6	Mark 12:38-13:13
7	Mark 13:14-37
8	Mark 14:1-21
9	Mark 14:22-52
10	Mark 14:53-72
11	Mark 15:1-47
12	Mark 16:1-20
13	Luke 1:1-25
14	Luke 1:26-56
15	Luke 1:57-80
16	Luke 2:1-35
17	Luke 2:36-52
18	Luke 3:1-22
19	Luke 3:23-38
20	Luke 4:1-30
21	Luke 4:31-5:11
22	Luke 5:12-28
23	Luke 5:29-6:11
24	Luke 6:12-38
25	Luke 6:39-7:10
26	Luke 7:11-35
27	Luke 7:36-8:3
28	Luke 8:4-21
29	Luke 8:22-39
30	Luke 8:40-9:6
31	Luke 9:7-27

date	Scripture
1	Luke 9:28-50
2	Luke 9:51-10:12
3	Luke 10:13-37
4	Luke 10:38-11:13
5	Luke 11:14-36
6	Luke 11:37-12:7
7	Luke 12:8-34
8	Luke 12:35-59
9	Luke 13:1-21
10	Luke 13:22-14:6
11	Luke 14:7-35
12	Luke 15:1-32
13	Luke 16:1-18
14	Luke 16:19-17:10
15	Luke 17:11-37
16	Luke 18:1-17
17	Luke 18:18-43
18	Luke 19:1-27
19	Luke 19:28-48
20	Luke 20:1-26
21	Luke 20:27-47
22	Luke 21:1-28
23	Luke 21:29-22:13
24	Luke 22:14-34
25	Luke 22:35-53
26	Luke 22:54-23:12
27	Luke 23:13-43
28	Luke 23:44-24:12
29	Luke 24:13-53
30	John 1:1-28

date	Scripture
1	John 1:29-51
2	John 2:1-25
3	John 3:1-21
4	John 3:22-4:3
5	John 4:4-42
6	John 4:43-54
7	John 5:1-23
8	John 5:24-47
9	John 6:1-21
10	John 6:22-40
11	John 6:41-71
12	John 7:1-29
13	John 7:30-52
14	John 7:53-8:20
15	John 8:21-30
16	John 8:31-59
17	John 9:1-41
18	John 10:1-21
19	John 10:22-42
20	John 11:1-53
21	John 11:54-12:19
22	John 12:20-50
23	John 13:1-30
24	John 13:31-14:14
25	John 14:15-31
26	John 15:1-27
27	John 16:1-33
28	John 17:1-26
29	John 18:1-24
30	John 18:25-19:22
31	John 19:23-42

date	Scripture
1	John 20:1-31
2	John 21:1-25
3	Acts 1:1-26
4	Acts 2:1-47
5	Acts 3:1-26
6	Acts 4:1-37
7	Acts 5:1-42
8	Acts 6:1-15
9	Acts 7:1-29
10	Acts 7:30-50
11	Acts 7:51-8:13
12	Acts 8:14-40
13	Acts 9:1-25
14	Acts 9:26-43
15	Acts 10:1-33
16	Acts 10:34-48
17	Acts 11:1-30
18	Acts 12:1-23
19	Acts 12:24-13:12
20	Acts 13:13-41
21	Acts 13:42-14:7
22	Acts 14:8-28
23	Acts 15:1-35
24	Acts 15:36-16:15
25	Acts 16:16-40
26	Acts 17:1-34
27	Acts 18:1-21
28	Acts 18:22-19:12
29	Acts 19:13-41
30	Acts 20:1-38

date	Scripture
1	Acts 21:1-16
2	Acts 21:17-36
3	Acts 21:37-22:16
4	Acts 22:17-23:10
5	Acts 23:11-35
6	Acts 24:1-27
7	Acts 25:1-27
8	Acts 26:1-32
9	Acts 27:1-20
10	Acts 27:21-44
11	Acts 28:1-31
12	Romans 1:1-17
13	Romans 1:18-32
14	Romans 2:1-24
15	Romans 2:25-3:8
16	Romans 3:9-31
17	Romans 4:1-12
18	Romans 4:13-5:5
19	Romans 5:6-21
20	Romans 6:1-23
21	Romans 7:1-14
22	Romans 7:15-8:6
23	Romans 8:7-21
24	Romans 8:22-39
25	Romans 9:1-21
26	Romans 9:22-10:13
27	Romans 10:14-11:12
28	Romans 11:13-36
29	Romans 12:1-21
30	Romans 13:1-14
31	Romans 14:1-23

date	Scripture
1	Romans 15:1-21
2	Romans 15:22-16:7
3	Romans 16:8-27
4	1 Corinthians 1:1-17
5	1 Corinthians 1:18-2:5
6	1 Corinthians 2:6-3:4
7	1 Corinthians 3:5-23
8	1 Corinthians 4:1-21
9	1 Corinthians 5:1-13
10	1 Corinthians 6:1-20
11	1 Corinthians 7:1-24
12	1 Corinthians 7:25-40
13	1 Corinthians 8:1-13
14	1 Corinthians 9:1-18
15	1 Corinthians 9:19-10:13
16	1 Corinthians 10:14-11:1
17	1 Corinthians 11:2-16
18	1 Corinthians 11:17-34
19	1 Corinthians 12:1-26
20	1 Corinthians 12:27-13:13
21	1 Corinthians 14:1-17
22	1 Corinthians 14:18-40
23	1 Corinthians 15:1-28
24	1 Corinthians 15:29-58
25	1 Corinthians 16:1-24
26	2 Corinthians 1:1-11
27	2 Corinthians 1:12-2:11
28	2 Corinthians 2:12-17
29	2 Corinthians 3:1-18
30	2 Corinthians 4:1-12
31	2 Corinthians 4:13-5:10

date	Scripture
1	2 Corinthians 5:11-21
2	2 Corinthians 6:1-13
3	2 Corinthians 6:14–7:7
4	2 Corinthians 7:8-16
5	2 Corinthians 8:1-15
6	2 Corinthians 8:16-24
7	2 Corinthians 9:1-15
8	2 Corinthians 10:1-18
9	2 Corinthians 11:1-15
10	2 Corinthians 11:16-33
11	2 Corinthians 12:1-10
12	2 Corinthians 12:11-21
13	2 Corinthians 13:1-14
14	Galatians 1:1-24
15	Galatians 2:1-16
16	Galatians 2:17–3:9
17	Galatians 3:10-22
18	Galatians 3:23–4:20
19	Galatians 4:21–5:12
20	Galatians 5:13-26
21	Galatians 6:1-18
22	Ephesians 1:1-23
23	Ephesians 2:1-22
24	Ephesians 3:1-21
25	Ephesians 4:1-16
26	Ephesians 4:17–5:2
27	Ephesians 5:3-33
28	Ephesians 6:1-24
29	Philippians 1:1-26
30	Philippians 1:27–2:18

date	Scripture
1	Philippians 2:19–3:6
2	Philippians 3:7–4:1
3	Philippians 4:2-23
4	Colossians 1:1-20
5	Colossians 1:21–2:7
6	Colossians 2:8-23
7	Colossians 3:1-17
8	Colossians 3:18–4:18
9	1 Thessalonians 1:1–2:9
10	1 Thessalonians 2:10–3:13
11	1 Thessalonians 4:1–5:3
12	1 Thessalonians 5:4-28
13	2 Thessalonians 1:1-12
14	2 Thessalonians 2:1-17
15	2 Thessalonians 3:1-18
16	1 Timothy 1:1-20
17	1 Timothy 2:1-15
18	1 Timothy 3:1-16
19	1 Timothy 4:1-16
20	1 Timothy 5:1-25
21	1 Timothy 6:1-21
22	2 Timothy 1:1-18
23	2 Timothy 2:1-21
24	2 Timothy 2:22–3:17
25	2 Timothy 4:1-22
26	Titus 1:1-16
27	Titus 2:1-14
28	Titus 2:15–3:15
29	Philemon 1:1-25
30	Hebrews 1:1-14
31	Hebrews 2:1-18

date	Scripture
1	Hebrews 3:1-19
2	Hebrews 4:1-13
3	Hebrews 4:14–5:14
4	Hebrews 6:1-20
5	Hebrews 7:1-19
6	Hebrews 7:20-28
7	Hebrews 8:1-13
8	Hebrews 9:1-10
9	Hebrews 9:11-28
10	Hebrews 10:1-18
11	Hebrews 10:19-39
12	Hebrews 11:1-16
13	Hebrews 11:17-31
14	Hebrews 11:32–12:13
15	Hebrews 12:14-29
16	Hebrews 13:1-25
17	James 1:1-18
18	James 1:19–2:17
19	James 2:18–3:18
20	James 4:1-17
21	James 5:1-20
22	1 Peter 1:1-12
23	1 Peter 1:13–2:10
24	1 Peter 2:11–3:7
25	1 Peter 3:8–4:6
26	1 Peter 4:7–5:14
27	2 Peter 1:1-21
28	2 Peter 2:1-22
29	2 Peter 3:1-18
30	1 John 1:1-10

date	Scripture
1	1 John 2:1-17
2	1 John 2:18-3:2
3	1 John 3:3-24
4	1 John 4:1-21
5	1 John 5:1-21
6	2 John 1:1-13
7	3 John 1:1-14
8	Jude 1:1-25
9	Revelation 1:1-20
10	Revelation 2:1-17
11	Revelation 2:18-3:6
12	Revelation 3:7-22
13	Revelation 4:1-11
14	Revelation 5:1-14
15	Revelation 6:1-17
16	Revelation 7:1-17
17	Revelation 8:1-13
18	Revelation 9:1-21
19	Revelation 10:1-11
20	Revelation 11:1-19
21	Revelation 12:1-18
22	Revelation 13:1-18
23	Revelation 14:1-20
24	Revelation 15:1-8
25	Revelation 16:1-21
26	Revelation 17:1-18
27	Revelation 18:1-24
28	Revelation 19:1-21
29	Revelation 20:1-15
30	Revelation 21:1-27
31	Revelation 22:1-21